A M Lazarev STATALITATEA SOVIETICĂ MOLDOVEI ŞI ÎNTREBAREA BASARABIEI EDITURA "CARDUL MOLDOVENIESCA" CHIȘINĂU * L Editura "Kartya Moldovenyaska" L ^- , M ( )- Introducere Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a deschis o nouă eră în istoria omenirii - era socialismului și comunismului Revoluția a desființat în țara noastră stăpânirea politică și economică a burgheziei și a proprietarilor de pământ, a instaurat dictatura proletariatului, a desființat exploatarea omului de către om, opresiunea socială și națională Vechile relații de producție capitaliste au fost abolite și înlocuite cu noi relații de producție socialiste Pe această bază, au apărut și au intrat în vigoare noi legi economice obiective, care au început să determine cursul dezvoltării noii societăți socialiste Eliminarea inegalității politice și sociale a națiunilor, naționalităților și grupurilor etnografice ale Rusiei a dus la o schimbare bruscă a destinelor lor istorice, le-a deschis un drum luminos către o viață liberă și fericită Cele mai mari transformări politice și socio-economice realizate în țara noastră sunt binecunoscute Ele provoacă amărăciune sălbatică în dușmanii noștri, încântare și admirație prietenilor noștri Toți cei care au înțeles și au înțeles cu adevărat rolul și semnificația Marii Revoluții din Octombrie în destinele popoarelor acordă o atenție deosebită caracterului de eliberare națională al primei revoluții socialiste de pe Pământ, care a creat condiții pentru triumful egalității popoarelor și justiţia relaţiilor dintre ei Regretatul secretar general al Partidului Comunist din Africa de Sud, J B Marx, a scris că, după Revoluția din octombrie, "întreaga lume a văzut că în vastele regiuni periferice ale fostei Rusii țariste, care era cunoscută ca închisoarea popoarelor, Comuniștii au lichidat opresiunea națională Guvernul sovietic nu numai că a proclamat dreptul națiunilor la autodeterminare și independență A pus imediat în practică acest principiu J B Marx octombrie și mișcarea de eliberare națională - "Probleme ale păcii și socialismului", , nr ( ), p Marele Octombrie a adus îndelung-suferitului popor moldovenesc Nu doar mult așteptata libertate, ci și posibilitatea de a-și restabili statalitatea națională, care s-a pierdut cu totul la mijlocul secolului al XIX-lea, creând premisele și condițiile pentru formarea statalitatea naţională sovietică moldovenească Doar grație revoluției socialiste, triumfului ideilor marxism-leninismului, moldovenii au putut supraviețui ca națiune cu o istorie bogată și tradiții populare primordiale și, împreună cu toate popoarele Uniunii Sovietice, au putut să ia parte la construcția socialismului și comunismului În procesul de construire a unei societăți socialiste, de stabilire a unei noi vieți pe un pământ reînnoit, s-au deschis cu adevărat izvoarele forței și talentului poporului moldovenesc, energia sa creativă inepuizabilă, voința de câștig și aspirația pentru viitor scânteia Din ce în ce mai profund decât oricând, poporul moldovenesc a ajuns să se cunoască, s-a afirmat, și-a apreciat trecutul și prezentul, măreția epocii socialiste și semnificația conlucrării frățești a popoarelor, ca egal între egali, a avut ocupat un loc ferm în rândurile creatorilor comunismului După victoria Marii Revoluții din Octombrie în centrul Rusiei, revoluția socialistă, puterea sovietică a început să se răspândească la periferia ei națională Aici, ca și în alte regiuni îndepărtate ale țării, revoluția socialistă a fost o parte integrantă și inseparabilă a procesului revoluționar integral rusesc, cu legile sale fundamentale inerente În același timp, revoluția socialistă în diferitele zone periferice naționale (și chiar în unele alte regiuni ale țării) a avut propriile sale trăsături specifice, propriile caracteristici, care

decurg din condițiile locale, circumstanțe istorice interne și externe În Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul al -lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, L I Brejnev a subliniat că "succesul în construirea socialismului depinde în mare măsură de combinarea corectă a generalului și a național-specialului în dezvoltarea socială ," și funcționarea legilor generale de dezvoltare ale tuturor țărilor socialiste " se manifestă sub diferite forme care îndeplinesc condiții istorice specifice și caracteristici naționale" L I Brejnev a concluzionat de aici: "Fără să se bazeze pe tipare generale, fără să se țină cont de specificul istoric concret al fiecărei țări, este imposibil să se construiască socialismul" În centrul Rusiei, puterea sovietică a fost în cele din urmă stabilită la sfârșitul lui octombrie Cu toate acestea, la periferia țării, puterea sovieticilor a câștigat mai târziu, și în momente diferite, a fost răsturnată în mod repetat în timpul războiului civil și intervenției militare străine de către forțele interne contrarevoluționare și imperialiste externe Astfel, regiunile centrale au acţionat ca bază, ca centru organizator al luptei pentru victorie şi întărirea dictaturii proletariatului în toată ţara În marea majoritate a teritoriului fostului Imperiu Rus, procesul de construcție socialistă s-a desfășurat imediat după L I Brejnev Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul XXIV al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice M , , p Ibid Toate datele până la ianuarie inclusiv sunt date în stil vechi, iar de la februarie în stil nou victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie sau după încheierea războiului civil și înfrângerea intervenției militare străine În unele regiuni naționale ale țării (Țările Baltice, Vestul Ucrainei, Vestul Belarus, Basarabia), intervenționiștii, cu ajutorul contrarevoluției locale, au reușit să suprime puterea sovietică, smulgând aceste pământuri din Țara Sovietelor Ca urmare, transformările socialiste de aici au fost suspendate chiar în stadiul inițial, procesul de revoluție socialistă a fost întrerupt și a fost amânat pentru mai bine de de ani În marea majoritate a teritoriului fostului Imperiu Rus, imediat după victoria revoluției socialiste, s-a instaurat dictatura proletariatului sub forma Sovietelor deputaților muncitorilor, țăranilor și armatei roșii În unele regiuni periferice ale țării (Orientul Îndepărtat, regiunile Bukhara și Khorezm etc), au existat de ceva timp forme de tranziție de putere Revoluția socialistă de la periferia națională a Rusiei a avut și alte particularități Un exemplu viu de manifestare a legilor generale ale revoluției proletare, combinat cu specificul dezvoltării acesteia la periferia națională, este procesul revoluției socialiste din Moldova Aici, ca și în alte regiuni naționale ale Rusiei, lupta maselor muncitoare pentru emanciparea lor socială a fost strâns împletită cu lupta pentru eliminarea opresiunii naționale În același timp, lupta pentru stabilirea și consolidarea puterii sovietice în regiune a fost în același timp o luptă împotriva coirevoluției interne și externe, lupta împotriva intervenției militare româno-boierești a fost și o luptă împotriva unei tentative de dezmembrare a Națiunea moldovenească și pământurile sale, împotriva aspirațiilor invadatorilor străini de a priva poporul moldovenesc de posibilitatea de a-și realiza dreptul la autodeterminare națională Í Invazia trupelor regale române în Basarabia i-a determinat pe ocupanți să răstoarne puterea sovietică în regiune la începutul anului și să o smulgă de la tânăra republică sovietică Secustrarea violentă și perfidă a acestei părți a teritoriului Țării Sovietelor de către moșierul burghez a fost realizată cu ajutorul direct al puterilor imperialiste occidentale, al

forțelor contrarevoluționare și burghezo-naționaliste ale Basarabiei, al comandamentului recționar al Frontul Român și Rada Centrală Ucraineană contrarevoluționară Ca urmare a unor astfel de acțiuni comune de reacție internațională și contrarevoluție internă a apărut problema basarabeană, care pentru următorii de ani a rămas în centrul atenției comunității mondiale Neamul moldovenesc și pământurile Moldovei s-au dovedit a fi împărțite artificial în două părți, care până la iunie au urmat căi divergente de dezvoltare, s-au aflat în sisteme sociale opuse și au atins diferite niveluri de economie și cultură F Engels a scris pe bună dreptate că, cu un rezultat de succes al agresiunii, blocurile de puteri prădătoare nu au luat niciodată în considerare "nici dorințele, nici interesele, nici diferențele naționale ale populației" Această remarcă este pe deplin aplicabilă României regale și patronilor ei Despărțirea Basarabiei de Țara Sovietelor, suprimarea Sovietului K Marx şi F Engels op (în continuare ed), vol , p puterea în provincie și instaurarea unui regim colonial insuportabil există o verigă în lanțul general de acțiuni coordonate pregătite de imperialismul internațional care vizează restabilirea capitalismului în Rusia sau, dacă acest plan eșuează, slăbirea tinerei Republici Sovietice prin ruperea unei părți din ea teritorii Ocuparea Basarabiei a fost fără precedent în perfidie, de neîntrecut în falsitate și ipocrizie a motivelor invocate pentru a justifica motivele, un act "neegalat", după spusele lui Henri Barbusse, "în istoria jafului internațional și a celei mai cinice insulte aduse dreptul popoarelor de a dispune de ele însele la propria discreție" Capitaliștii și proprietarii români cu greu ar fi îndrăznit să pătrundă pe pământurile Basarabiei, bazându-se numai pe propriile forțe, pentru a declanșa intervenția împotriva Țării Sovietelor Intrigile antisovietice ale imperialiștilor anglo-franco-americani și germano-austriaci au fost impulsul pentru realizarea planurilor agresive prețuite ale cercurilor șovine din România Campania împotriva Basarabiei este începutul intervenției militare deschise a imperialismului împotriva Rusiei sovietice Redenând harta Europei de Est, puterile imperialiste au căutat să întărească Polonia și România, vecine Republicii Sovietice Considerând aceste țări ca bastioane ale lor din estul Europei, imperialiștii occidentali nu au ezitat să le înzestreze cu pământuri străine Țările imperialiste din Occident, folosind forțele contrarevoluționare luterane ale Basarabiei, au fost cele care și-au luat asupra lor rolul de organizator și de conducător al sechestrului de pradă a Basarabiei de către armata română Această natură lupească a imperialismului rămâne neschimbată până astăzi După cum spunea L I Brejnev în Raportul Comitetului Central al PCUS către Congresul al -lea al Partidului, nici astăzi "imperialiştii nu ţin cont de suveranitatea statală a ţărilor eliberate Ei revendică cu cinism "dreptul" de a interveni cu mână înarmată în treburile interne ale altor popoare" Cu toate acestea, • "imperialismul", a subliniat LI Brejnev, "indiferent de metodele și mijloacele la care recurge, nu este capabil să întârzie cursul dezvoltării istorice" De aceea istoria a condamnat conspirația imperialiștilor din jurul Basarabiei la un eșec scandalos z Deci, în legătură cu respingerea temporară a Basarabiei, distrugerea puterii sovietice pe teritoriul regiunii, dezmembrarea poporului moldovenesc și a pământurilor acestuia în Moldova după ianuarie , s-au dezvoltat condiții specifice care au lăsat pecetea originalității pe întregul ansamblu cursul dezvoltării sale istorice în perioada post-octombrie, a determinat diferența în modalitățile de mișcare a acesteia către socialism față de cele din alte periferii

naționale ale țării noastre Această particularitate constă în faptul că, după ocuparea Basarabiei de către România regală, sistemul burghezo-moșier a fost restabilit pe nouă zecimi din teritoriul Moldovei, aproximativ la sută din întreaga populație a Moldovei fiind lipsită de câștigurile obținute în timpul Marelui Revoluția Socialistă din octombrie Disecția unui singur popor și a teritoriului său național în două părți inegale a dus la fragmentarea bogăției sale economice și culturale, cit conform jurnalului "Internaționala Comunistă", , nr , p L I Brejnev cursul lui Lenin Discursuri și articole, vol M , , p Ibid , p la ruperea legăturilor organice economice şi culturale ale majorităţii Moldovei cu ţara sovietică Această dezmembrare forțată, în primul rând, a avut un impact negativ asupra procesului de creare și dezvoltare a unei economii și culturi socialiste în ASSR moldovenesc, mai ales în prima etapă, și cu atât mai mult asupra întregii vieți economice și culturale a Basarabiei ocupate În al doilea rând, ca urmare a unui astfel de decalaj în perioada - două părți ale Moldovei și două părți ale poporului moldovenesc au ajuns la niveluri complet diferite de dezvoltare economică și culturală, ceea ce a predeterminat după iunie dificultăți suplimentare în construcția socialistă în tânăra RSS Moldovenească Cucerirea Basarabiei fără acordul și împotriva voinței maselor muncitoare din regiune, cu încălcarea tuturor normelor dreptului internațional, desigur, nu a putut fi recunoscută de guvernul sovietic România moșier-burgheză a încercat însă să-și fundamenteze acțiunile de pradă cu argumente exagerate, făcând referire la comunitatea "etnică", "istorice", "economică" și "geografică" a moldovenilor și românilor Ridicând șovinismul de mare putere la rang de politică de stat, cercurile conducătoare ale României regale și ideologii aflați în slujba lor au luat poziția de negare dezbătută a existenței naționale a poporului moldovenesc, a culturii și statalității acestuia Astfel de "teorii" și "argumente" au fost înaintate nu numai în vremurile grele ale ocupației Basarabiei, ci și în anii următori, și nu numai de către politicienii burghezi români și slujitorii lor educați, ci și de către falsificatorii burghezi moderni occidentali, care , de fapt, reproșează plagiat conceptele istoriografiei burgheze românești asupra chestiunii Basarabiei Clasele conducătoare ale României burghezo-proprietare nu au reuşit să-şi atingă scopul de românizare forţată a Basarabiei şi a populaţiei sale, dar propaganda lor demagogică nestăpânită a avut o anumită influenţă asupra unor secţiuni ale locuitorilor regiunii, ceea ce a impus, după iunie , muncă explicativă și educativă suplimentară în zonele eliberate Condițiile istorice care s-au dezvoltat în perioada post-octombrie în Moldova au predeterminat și originalitatea locală a altor procese socio-economice și naționale S-a menționat anterior că procesul revoluției socialiste din Basarabia a fost întrerupt la începutul anului și reluat aici abia în iunie Un fenomen asemănător a avut loc și în alte teritorii ale țării noastre, reunite cu URSS în anii - Dar condiţiile specifice ale Moldovei din au dat trăsături specifice derulării acestui proces, care sunt relevate cu claritate în comparaţie, de exemplu, cu cele trei republici baltice În Estonia, Letonia și Lituania între și a existat un sistem burghez Cu toate acestea, cu excepția unor ținuturi lituaniene , populația și teritoriul acestor republici în acei ani nu au fost supuse Vorbim despre orașul Vilnius și regiunea Vilnius, care au făcut parte din Polonia până în septembrie și au fost returnate de Uniunea Sovietică în Lituania în toamna anului după eliberarea Belarusului de Vest și Ucrainei de Vest, precum și Memel Regiunea (Klaipeda), capturată la martie de Germania

fascistă și reunită cu Lituania în după expulzarea naziștilor dezmembrarea violentă, toate zonele fiecăruia dintre ele au păstrat separat același nivel de bază de dezvoltare economică și culturală După restabilirea puterii sovietice la mijlocul anului , republicile baltice nu s-au confruntat cu sarcina de a-și reuni popoarele și pământurile, așa cum a fost cazul în Moldova Transformările socialiste pe întreg teritoriul fiecăreia dintre aceste republici au început simultan, fiecare dintre ele și-a început mișcarea către socialism la același nivel economic și cultural pentru întreaga republică Moldova în , după restabilirea puterii sovietice în Basarabia și reunificarea poporului moldovenesc, era formată din două părți diferite în ceea ce privește dezvoltarea economică și culturală Mai mult decât atât, socialismul fusese deja construit în regiunile de pe malul stâng ale tinerei republici unionale, în timp ce în regiunile de pe malul drept tocmai se derulau transformări socialiste În cursul mișcării regiunilor de vest ale Moldovei către socialism, a fost necesar să se rezolve problema eliminării diferențelor de nivel de dezvoltare economică și culturală a celor două părți ale republicii, pentru a se realiza o convergență treptată, apoi completă egalizarea condițiilor sociale, materiale și spirituale de viață pentru întreaga populație a RSSM Condițiile care au prevalat în Moldova după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie au predeterminat și originalitatea căii de formare a statalității naționale sovietice moldovenești și formarea națiunii socialiste moldovenești, diferența în momentul începerii și încheierii acestor procese în comparație cu alte republici și regiuni ale URSS (inclusiv chiar republicile baltice, Ucraina de Vest și Belarus de Vest, unde puterea sovietică a fost restabilită abia în -) Deși această problemă va fi tratată în detaliu în capitolele relevante ale monografiei, deocamdată subliniem că proclamarea oficială a statalității sovietice moldovenești în ianuarie a fost împiedicată în principal de invadarea trupelor române în Basarabia, ocuparea regiunii de România regală Perioada studiată în monografie, în special sfârșitul anilor și începutul anilor , se caracterizează printr-o agravare accentuată a situației internaționale, tensiune maximă în relațiile dintre țările individuale și coaliții, amenințarea sporită a unui atac militar asupra URSS, extinderea agresiunii fasciste în Europa și refuzul puterilor occidentale de a acționa colectiv împotriva acestei agresiuni În această perioadă, relațiile dintre România și URSS au continuat să fie foarte tensionate Tensiunea din relațiile dintre cele două state vecine a fost agravată de faptul că, în perioada post-octombrie, clica conducătoare a burghezo-proprietarului România a dus în permanență o politică ostilă Uniunii Sovietice, a făcut din țara sa un participant invariabil la aproape toate blocurilor antisovietice și și-a întărit planurile nebunești de a ocupa ținuturile sovietice cu pregătiri reale pentru războiul antisovietic, transformând Basarabia ocupată și România însăși într-o trambulină pentru un atac asupra URSS Această poziţie a domnitorilor reacţionari bucureşteni a devenit extrem de sinceră după februarie , când în România s-a instaurat un regim fascist sub forma dictaturii regale a lui Carol al II-lea, iar politica şi economia acestei ţări erau de fapt subordonate intereselor! Germania lui Hitler Concluzia celui de-al -lea Congres al PCUS: "Uniunea Sovietică a dus în mod constant o politică de pace, care decurge din însăși natura statului nostru, toate acțiunile care sunt determinate de interesele oamenilor muncii" , desigur, se extinde complet până la sfârșitul anilor și începutul anilor Acțiunile statului sovietic din acei ani au vizat, ca întotdeauna, tocmai protejarea intereselor poporului

muncitor, inclusiv al poporului muncitor din Basarabia, care s-a aflat temporar sub cizma României regale Reacția fascistă dezlănțuită, intensificarea terorii totale și a recesiunilor, condițiile de viață insuportabile și sărăcia extremă a maselor din regiunea aservită au dictat necesitatea grăbirii soluționării chestiunii basarabene În aceste împrejurări, guvernul sovietic a considerat că este de datoria sa internațională să întindă o mână de ajutor frățesc oamenilor muncii din Basarabia ocupată, pentru a-i ajuta să dea jos jugul ocupației și să-și recapete libertatea În mod firesc, situația internațională extrem de tensionată și pregătirile militare antisovietice din România, care nu puteau fi ignorate, au avut impact asupra accelerării soluționării chestiunii basarabene Conflictul sovieto-român asupra Basarabiei a fost rezolvat în iunie pe cale pașnică Restabilirea puterii sovietice în Basarabia a permis poporului moldovenesc să-și reînvie unitatea națională, ruptă în , pentru a-și reuni pământurile într-un singur stat sovietic Ziua de iunie a devenit sărbătoare națională a poporului moldovenesc, a deschis o nouă pagină strălucitoare în viața lor Transformări politice, socio-economice și culturale efectuate în anii - în Basarabia, au avut o mare importanţă pentru viitorul RSS Moldoveneşti, au pus bazele reorganizării socialiste a economiei şi culturii regiunilor ei vestice, au deschis perspective remarcabile pentru înflorirea în continuare a întregii republici Într-un an antebelic, în Moldova de malul drept a avut loc o restructurare atât de profundă și benefică a vieții sociale, economice și culturale, pe care populația Basarabiei nu a cunoscut-o în toată istoria ei veche de secole Implementarea cu succes a acestor reorganizări revoluţionare s-a datorat, pe de o parte, înaltei activităţi de muncă şi politice a poporului emancipat, iar pe de altă parte, victoriei socialismului în URSS, transformării Uniunii Sovietice într-o putere puternică puterea agricolă industrial-colectivă, marele și dezinteresat ajutor acordat muncitorilor din regiunile eliberate ale Moldovei de către popoarele sovietice fraterne Lista principalelor evenimente și procese istorice care au avut loc în Moldova după ianuarie și până la începutul Marelui Război Patriotic, semnificația lor durabilă pentru soarta poporului moldovenesc nu lasă îndoieli cu privire la importanța deosebită a perioadei pe care o avem conturate în istoria Moldovei Toate acestea dictează necesitatea de a supune procesele istorice din această perioadă unui studiu profund și cuprinzător dintr-o poziție marxist-leninistă, ținând cont de noile realizări ale științei istorice sovietice, cu implicarea de noi documente și materiale, pentru a încerca să analizeze , dezvăluie și evaluează principalele evenimente și fapte asociate cu apariția pe internațional "Materiale ale celui de-al XXIII-lea Congres al PCUS" M , , p arena chestiunii Basarabiei, precum și cu instaurarea unui regim de ocupație în Basarabia În monografia oferită cititorului, atenția principală se concentrează pe studiul problemei educației și al formării statalității sovietice moldovenești Datorită particularităților dezvoltării socio-economice și politice a Moldovei în perioada post-octombrie, procesul de constituire a statalității sovietice a poporului moldovenesc a continuat de la începutul lunii ianuarie până la începutul anului și este împărțit în mai multe perioade Prin urmare, lucrarea are în vedere întregul ansamblu de evenimente și fenomene de ordin intern și extern care au legătură directă sau indirectă cu problema formării statalității sovietice moldovenești, au contribuit la dezvoltarea sau inhibarea acestui proces, au avut un efect pozitiv sau impact negativ asupra acesteia Este destul de de înțeles că problema basarabeană, adusă la

viață prin acapararea Basarabiei sovietice de către Korvleva România, a fost principalul obstacol în calea formării statalității sovietice a poporului moldovenesc Prin urmare, studiului său cuprinzător i se acordă un loc destul de semnificativ în lucrare Întrucât multe probleme legate direct de problema statalității moldovenești depășesc sfera cronologică a studiului, adică perioada de la momentul cuceririi Basarabiei până la începutul Marelui Război Patriotic, a devenit necesar să se atingă câteva dintre retrospectiv, având în vedere că aceasta, în primul rând, va contribui la clarificarea unor aspecte ale studiului, iar în al doilea rând, va contribui la expunerea multor concepte ale falsificatorilor burghezi ai istoriei Moldovei Analiza marxist-leninistă și o evaluare cuprinzătoare și corectă a evenimentelor istorice petrecute în Basarabia în anii - sunt de o importanță fundamentală, deoarece numai așa se poate ajunge la înțelegerea influenței enorme pe care aceste procese au avut-o asupra întregul curs al dezvoltării ulterioare a Moldovei, dezvăluie motivele obiective care au pregătit o justă soluționare a chestiunii basarabene, care a predeterminat progresul social-economic rapid al RSS Moldovenești în anii - O apreciere adevărată, argumentată istoric, a evenimentelor și fenomenelor legate de cucerirea Basarabiei și de stăpânirea pe termen lung a regimului de ocupație pe teritoriul său este determinată și de nevoia de a apăra adevărul istoric, de a mătura toate acele perversiuni incredibile cu care falsificatorii burghezi români și occidentali au inundat cu râvnă și continuă să împrăștie istoriografia chestiunii, să expună insinuările și minciunile "răsturnătoarelor" statalității naționale moldovenești, națiunii moldovenești, limba, cultura și tradițiile ei Perioada soluționării echitabile a chestiunii basarabene și a transformărilor socialiste din Moldova în anii - merită cea mai mare atenție capitalism la socialism, reluarea și continuarea procesului de revoluție socialistă pe teritoriul eliberat al Moldovei Această perioadă constituie una dintre cele mai strălucitoare și remarcabile pagini din viața oamenilor muncii din RSS Moldovenească ca vremea emancipării definitive a majorității poporului moldovenesc, restabilirea unității și reînnoirea socială a națiunii moldovenești În perioada construcției comuniste în țara noastră, rolul științei este în continuă creștere În acest sens, sarcina de a realiza lucrări de generalizare despre istorie, în primul rând despre istoria societății sovietice, care să răspundă cerințelor modernității sovietice și să ajute activ educația comunistă a oamenilor muncii, a devenit foarte urgentă VI Lenin a subliniat că este imposibil să se construiască comunismul fără știință El a insistat în mod repetat că "știința în țara noastră nu trebuie să rămână o literă moartă sau o frază la modă pentru ca știința să intre cu adevărat în carne și oase, să se transforme într-un element integral al vieții de zi cu zi într-un mod complet și real" g x Această cerere leninistă pentru știință, o evaluare a rolului său în construcția comunismului, se reflectă pe scară largă în materialele celui de-al -lea Congres al PCUS "Nici o altă societate nu avea nevoie de teorie științifică atât de mult pe cât spune o societate socialistă în Raportul Comitetului Central al PCUS către Congresul al -lea al Partidului Prin urmare, teoria trebuie să continue să deschidă calea practicii, să asigure o abordare strict științifică a managementului economiei și vieții culturale a poporului sovietic Instrucțiunile lui V I Lenin și ale partidului leninist sunt deosebit de importante pentru știința noastră istorică, care joacă un rol enorm în modelarea viziunii comuniste asupra lumii, în insuflarea patriotismului sovietic, a internaționalismului socialist și în

creșterea culturii poporului sovietic La urma urmei, fără utilizarea pe scară largă a experienței istorice, este imposibil să educăm generația tânără despre marile tradiții revoluționare și patriotice, despre faptele glorioase ale poporului sovietic în lupta sa pentru instaurarea socialismului și construirea comunismului Începând să studieze problema statalității sovietice moldovenești, să ia în considerare și să evalueze diversele sale aspecte, autorul a căutat să se ghideze după principiul leninist al studierii istoriei "ca un proces unic, natural în toată versatilitatea și inconsecvența lui enormă" La redactarea lucrării a pornit de la necesitatea "de a "lua nu fapte individuale, ci întregul ansamblu de fapte legate de problema luată în considerare, fără o singură excepție" , pentru a încerca, astfel, în cele mai bune puteri abilitate și abilitate, "reguli^o și descrie cu acuratețe procesul istoric real" Din principiile lui Lenin rezultă că o abordare descriptivă, de înregistrare empirică, a studiului fenomenelor sociale este complet inadecvată pentru un istoric marxist Cercetătorul este chemat să pună cu îndrăzneală problemele propuse de viață, să dezvăluie acele tendințe obiective care determină viitorul, posibilitățile de avansare cu succes pe calea construcției comuniste Conducerea societății socialiste se bazează pe științific V I Lenin Poli col cit , vol , p "XIII-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice" Raport textual, vol I M , , p "Noile frontiere ale istoricilor sovietici" Editorial - Întrebări de istorie , X , p V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p Vezi F Ovcharenko Partidul și revoluția științifică și tehnologică - "comunist" , Ha , p unsprezece cunoaşterea proceselor sociale, în legătură cu care dezvoltarea ştiinţelor sociale are o importanţă deosebită După cum a subliniat în deciziile Congresului al -lea al PCUS, dezvoltarea științelor sociale și punerea în aplicare a recomandărilor acestora în practică joacă un rol nu mai puțin important decât utilizarea realizărilor științelor naturii în sfera producției materiale și a dezvoltării a vieţii spirituale a poporului Congresul a evidențiat necesitatea de a refuza cea mai hotărâtă calomniatori și falsificatori ai istoriei și politicii partidului și statului nostru și, prin aceasta, să influențeze activ formarea opiniei publice "Interesele socialismului și comunismului", se spune în rezoluția celui de-al -lea Congres al PCUS, "cere să se sporească vigilența revoluționară a comuniștilor, a întregului popor sovietic, pentru a demasca sabotajul ideologic al imperialismului împotriva Uniunii Sovietice și a altor persoane socialiste ţări " În această lucrare, bazată pe documente și materiale de arhivă (în marea majoritate introduse în circulația științifică pentru prima dată), precum și pe surse publicate, literatură și periodice, se încearcă, din punctul de vedere al marxism-leninismului, investigarea , să înțeleagă și să evalueze gama de probleme legate de problema formării și formării statului sovietic moldovenesc Acest cerc cuprinde direct următoarele întrebări: cucerirea Basarabiei de către România regală; regim de ocupaţie în Basarabia; restabilirea puterii sovietice în Basarabia; restabilirea unității naționale a poporului moldovenesc; primii pași spre transformarea socialistă a regiunilor de vest ale Moldovei înainte de începerea Marelui Război Patriotic La un moment dat, celebrul cronicar moldovean Grigory Ureke a numit Moldova "o țară pe calea tuturor necazurilor" Acoperând procesul de desăvârșire a formării statului sovietic moldovenesc după iunie , autorul a încercat să arate cum regiunea, care în anii ocupației boierești române a rămas aceeași "țară pe calea tuturor necazurilor", s-a întors într-o "țară pe calea

tuturor bucuriilor" Această transformare a avut loc cu ajutorul și participarea directă a popoarelor frățești ale Uniunii Sovietice Deci prezicerea scribului și poetului moldovean din secolul al XV-lea Dositeu s-a adeverit cu adevărat: "Lumina ne vine de la răsărit" Dându-și sarcina de a studia o perioadă atât de mare și semnificativă din istoria Moldovei, autorul a ținut cont de faptul că o serie de întrebări fundamentale, cardinale ale problemei care îl interesau, nu au fost încă studiate deloc Un alt grup de întrebări pe această temă a fost atins doar în treacăt de câțiva istorici sovietici, iar în lucrările lor se simte dorința în mai multe cazuri de a se limita la raționamentul general Acest lucru se aplică, în special, la problematica basarabeană și la determinarea etapelor în formarea statalității sovietice a poporului moldovenesc, la unele momente de "scrutinizare" a relațiilor moldo-române din trecut În sfârşit, al treilea grup de întrebări a făcut obiectul unor exerciţii de falsificare, născociri calomnioase şi insinuări ale autorilor burghezi îndreptate împotriva poporului moldovenesc, distorsionându-i cu răutate trecutul şi prezentul Toate aceste împrejurări l-au pus pe autor înaintea necesității "Materiale ale celui de-al XXII-lea Congres al PCUS", p - să regândească și să evalueze într-un mod nou o serie de fenomene și procese istorice semnificative, să încerce să răspundă la multe dintre acele întrebări care au legătură directă sau indirectă cu problema studiată În timp ce lucra la monografie, autorul a profitat de recomandările utile date istoricilor în articolul de referință al revistei Voprosy istorii: nu "rătăcești în rezolvarea unor probleme și subiecte secundare sau de mult dezvoltate" ; să întreprindă "dezvoltarea unor probleme complexe complexe, în special în istoria societății sovietice" , precum și sfaturi pentru cercetători să se concentreze "pe studiul celor mai importante probleme care au rămas puțin studiate, și nu pe detalierea nesfârșită a cunoștințe despre probleme care au fost deja suficient studiate" Autorul împărtășește opinia lui I Petrov, exprimată de acesta într-o recenzie pe paginile revistei Kommunist: "Preluând dezvoltarea unei anumite probleme, un om de știință trebuie să țină cont de toate cele mai recente realizări ale istoriografiei sovietice în acest domeniu , fereşte-te de interpretarea subiectivistă a faptelor şi documentelor, fundamentează-i profund concluziile " Autorul a urmărit să efectueze în mod consecvent "pătrundere cuprinzătoare în conținutul specific al problemei studiate" , ținând cont de faptul că "cercetarea istorică este întotdeauna o căutare științifică" , care poate duce la concluzii și concepte de încredere numai dacă se bazează pe studierea profundă a materialului faptic și nu înlocuiește conexiunile obiective ale fenomenelor istorice cu altele exagerate Se știe că scopul teoriei revoluționare este de a oferi răspunsuri la cele mai importante întrebări puse de viață Prin urmare, cercetătorul nu trebuie să uite niciodată că "numai cercetarea socială profundă, întemeiată ferm pe metoda dialectică marxistă, este capabilă să ofere și să ofere o cunoaștere obiectivă adevărată a realității în curs de dezvoltare " În studiul problemei statalității sovietice moldovenești și a problemelor legate de aceasta, autorul a întâmpinat dificultăți foarte serioase Cert este că, pe de o parte, așa cum am menționat mai devreme, o parte semnificativă a problemelor fundamental importante ale istoriei Moldovei în istoriografia și jurnalismul burghez este prezentată într-o formă deliberat falsificată Pe de altă parte, în literatura burgheză legată de tema noastră, există multă superficialitate, subiectivă, de fapt, care se limitează și la o denaturare a realității istorice A trebuit să afirm faptul trist că

multe întrebări ale istoriei Moldovei au primit acoperire și interpretare incorectă, distorsionată chiar și în lucrările unor istorici individuali ai Republicii Socialiste România În cele din urmă, în cărțile și articolele unor istorici sovietici, avocați și fi Întrebări de istorie, , nr , p Ibid , p Acad V Hvostov Știință istorică și modernitate - Pravda, , septembrie I Petrov Împotriva faptelor - Kommunist, , nr , p A Danilov Cu privire la problema metodologiei științei istorice - Kommunist, , Nr , p Ibid , p F Constantinov Filosofia epocii revoluționare - Pravda, , iulie logologii se confruntă și cu judecăți eronate și contradictorii, care în niciun caz nu contribuie la elucidarea adevărului istoric obiectiv Acest lucru este discutat în detaliu în primul capitol al monografiei Desigur, toate aceste momente, precum și absența unor lucrări speciale despre problema basarabeană din partea istoricilor sovietici de la sfârșitul anilor l-au pus pe autor într-o poziție destul de dificilă În interpretarea întrebărilor individuale, în evaluarea unui număr de procese și fenomene istorice, a fost necesar să mergem nu numai pe căi nebătute, ci și cu sfidarea anumitor concepte tradiționale, respingând în același timp conjecturile și calomnia falsificatorilor burghezi ai istoriei În hotărârea de a depăși aceste dificultăți, autorul a fost încurajat de cuvintele academicianului A Alexandrov în articolul său instructiv "Comunist în știință": "Conținutul lucrării științifice constă în căutarea adevărului obiectiv, iar adevărul rareori stă la suprafață, este greu să ajungi la el Prin urmare, munca științifică necesită de la o persoană o mare perseverență, eforturi intense și lungi, devotament și entuziasm; trebuie să fie o nevoie irezistibilă, și nu doar îndeplinirea cinstită a îndatoririlor oficiale z Deci, în această monografie, atenția principală este acordată studiului: etapelor formării statalității sovietice moldovenești; intervenția militară a României regale și imperialismul internațional în Basarabia; anexarea Basarabiei de către România moșier-burgheză; rolul și locul chestiunii basarabene în planurile de reacție internațională; regimul de ocupație și politica de românizare a României regale în Basarabia; lupta guvernului sovietic pentru o soluționare justă a chestiunii basarabene; cauze interne și externe care au determinat și accelerat soluționarea pe cale pașnică a problemei basarabene; continuarea procesului de revoluție socialistă în teritoriul eliberat și influența acestuia asupra soartei poporului moldovenesc; procesul de finalizare a creării și dezvoltării ulterioare a statalității naționale sovietice moldovenești în condițiile restabilirii unității naționale a poporului moldovenesc și formării Uniunii RSS Moldovenești; transformări politice, socio-economice și culturale în anii - , care au pus bazele dezvoltării forțelor productive și formării unor noi relații de producție socialiste în malul drept al Moldovei Acuitatea și relevanța extremă a problemei studiate, interesul sporit al cercurilor imperialiste internaționale de a resuscita problema basarabeană și de a o folosi ca pârghie de presiune politică, falsificarea grosolană a majorității aspectelor problemei studiate etc , au impus implicarea unui material faptic extins (în mare parte fiind studiat pentru prima dată) care ajută la dezvăluirea în mod rezonabil a adevărului istoric obiectiv, dezvăluirea insinuărilor și calomniei În cursul lucrărilor la monografie, a devenit necesar într-o serie de cazuri să se depășească cadrul cronologic al problemei luate în considerare și să se atingă anumite aspecte care nu fac obiectul unui studiu special al autorului, ci sunt legate de conţinutul principal al cărţii (formarea naţiunilor burgheze moldoveneşti şi române, restabilirea statalităţii naţionale a

poporului moldovenesc) A Alexandrov Comunist în știință - "Pravda", , februarie si etc) Autorul, desigur, nu le-a putut ocoli fără să-și exprime punctul de vedere Monografia oferă adesea interpretări și aprecieri ale unui număr de fenomene și procese istorice care nu coincid cu cele general recunoscute sau cele mai frecvente, atât legate direct de problema studiată, cât și adiacente acesteia (formarea națiunii moldovenești; modalitățile al formării statalităţii sovietice moldoveneşti; rolul şi semnificaţia RSS Basarabiei; motivele care au accelerat eliberarea Basarabiei etc) Este destul de clar că autorul nu și-a propus scopul de a face o judecată definitivă sau categorică asupra acestor și a altor întrebări ridicate în monografie Ceea ce este deja stabilit în știință "este doar o parte a adevărului absolut și nu trebuie să se transforme în dogmă" Prin urmare, autorul a căutat doar să-și definească în mod clar poziția față de problemele ridicate în lucrare în speranța de a atrage atenția comunității științifice generale asupra importanței acestora, a urgenței studierii și interpretării lor ulterioare Fără a pretinde că este o completitudine absolută a studiului tuturor problemelor ridicate în monografie, până la o judecată exhaustivă sau definitivă asupra acestora, autorul, desigur, este conștient că oricât de convins ar fi că a stabilit adevărul istoric, trebuie să fie gata să-și reconsidere poziția, dacă se găsesc contraargumente puternice În același timp, autorul este conștient și de faptul că "munca științifică necesită curaj în a pune probleme și în căutarea soluțiilor lor, necesită ceea ce se numește simțul noului" , problemele nu trebuie doar puse publice, făcute publice, discutate între specialiști, "dar, poate, vor trebui protejate de atacuri" Autorul este inspirat să-și susțină și să-și apere pozițiile și concluziile științifice și de o altă gândire a academicianului A Aleksandrov: pe lângă erudiția largă și independența gândirii, un om de știință trebuie să mai aibă o calitate - activitate ofensivă în pozarea și rezolvarea așa-ziselor întrebări "acute" : Trebuie de presupus că publicarea acestei cărți va provoca iritare * în anumite cercuri politice și științifice ale țărilor capitaliste, printre cei care împărtășesc opiniile și scopurile falsificatorilor istoriei poporului moldovenesc, îi patronează în mod deschis sau secret Se pare că lucrarea oferită cititorului va fi primită ostil de acea parte a istoricilor străini, ale căror concepte naționaliste îi privează de capacitatea de a discerne în fenomenele și procesele istorice cele mai importante, cele mai esențiale - adevărul, realitatea, dintre acelea care în cercetările lor științifice dorința trece drept realitate Cu toate acestea, nu trebuie exclusă posibilitatea ca și printre "refutatorii" națiunii moldovenești și ai statalității sale, printre cei care au turnat multă apă pe moara calomniilor antisovietice sau au cedat în fața ei, să fie și oameni cărora noștri munca modestă va A Alexandrov Comunist în știință - "Pravda", , februarie Ibid Ibid Vezi acad A Alexandrov Despre dezvoltarea morală a individului - Pravda, , martie / un serviciu bun, va ajuta la înțelegerea unor probleme importante ale istoriei Moldovei, la înțelegerea faptului că existența națiunii moldovenești și statalitatea ei nu sunt deloc speculații dictate de considerente politice și de rezultatele acțiunilor unei persoane individuale sau chiar ale cercurile conducătoare ale oricărui stat, ci un adevăr obiectiv pe care nimeni nu-l poate infirma, "respinge" La urma urmei, capacitatea și dorința de a vedea și recunoaște adevărul vieții, adevărul trecutului și istoria modernă a oricărei națiuni, adevărul tuturor faptelor mari sau mici, de a nu le contrazice - aceasta este

exact calitatea care este atât de necesar oricărei persoane, indiferent de conceptele sale ideologice sau coordonatele geografice ale locului său de reședință, calitatea care contribuie la eliminarea multor neînțelegeri, stabilirea de contacte și înțelegerea reciprocă între oameni Unul dintre cei mai mari comandanți ai timpului nostru, mareșalul Uniunii Sovietice G K Jukov a remarcat pe bună dreptate: "Și dacă este adevărat că este necesar să ștergem urmele războiului și distrugerii de pe fața pământului cât mai curând posibil, nu întunecă cu ele viața celor vii, atunci este necesar și să transferăm înfățișarea și spiritul generațiilor din timpul nostru eroic" Aș dori să subliniez că minciunile și calomniile, adoptate de unii istorici străini, umblă în mare măsură viața generațiilor de astăzi, contrazic spiritul timpului nostru și merită doar ca generațiile viitoare să se îndepărteze de ele cu dispreț În procesul de lucru la carte, autorul a fost ajutat de sfaturi bune, discuții despre manuscris, recenzie de către angajații Institutului de Istorie al URSS al Academiei de Științe a URSS, Institutului de Istorie al Academiei Științe ale RSSM, Institutul de Istorie a Partidului din cadrul Comitetului Central al Partidului Comunist din Moldova - filială a Institutului de Marxism-Leninism din cadrul Comitetului Central al PCUS, catedre ale Facultății de Istorie Universității de Stat Chișinău V I Lenin și alți oameni de știință, pentru care autorul le este sincer recunoscător G K Jukov Amintiri și reflecții M , , p Capitolul I ISTORIOGRAFIA PROBLEMEI STUDIATE § REVISTA SURSELOR ŞI LITERATURII SOVIETICE PE TEMA eu În viața societății sovietice, știința istorică a căpătat o importanță extrem de mare, iar rolul ei crește în fiecare zi Societatea noastră nu poate avansa cu încredere fără a ține cont de experiența trecutului și fără a ne baza pe ea Studiul experienței trecutului este o condiție indispensabilă și necesară pentru rezolvarea corectă, fundamentată științific, a problemelor teoretice și practice ale timpului nostru Istoria oferă cea mai strictă și mai obiectivă evaluare atât a semnificației evenimentelor sociale, cât și a faptelor indivizilor Ignorarea condiționării istorice a fenomenelor vieții moderne este unul dintre motivele subiectivismului, voluntarismului și unei atitudini nihiliste față de trecut Meritul științei istorice constă în faptul că, punând la dispoziția publicului comorile culturii trecutului, ea facilitează îndeplinirea testamentului lui Lenin: "Poți deveni comunist doar atunci când îți îmbogățești memoria cu cunoașterea tuturor bogățiile pe care le-a dezvoltat omenirea" Comitetul Central al PCUS, bazându-se în activitățile sale practice pe teoria marxist-leninistă și pe concluziile științelor sociale, apreciază foarte mult rolul lor în rezolvarea problemelor naționale și le pune în fața sarcini noi, semnificative Rezoluția Comitetului Central al PCUS "Cu privire la măsurile pentru dezvoltarea ulterioară a științelor sociale și sporirea rolului acestora în construcția comunistă" (august) precizează: "Lucrătorii din științe sociale li se cere să adere la principii și fermitate în lupta împotriva ideologiei imperialiste, împotriva falsificatorilor burghezi și reformiști ai marxismului-leninismului Expunerea muncitorilor profesioniști anti-sovietici și anticomuniști în domeniul "studiului" problemelor istoriei URSS și PCUS, lumea com Voprosy istorii, , Nr , p - V I Lenin Poli col cit , vol , p mișcarea munistă, muncitoare și de eliberare națională este cea mai importantă datorie a oamenilor de știință sovietici În rezoluția Plenului Comitetului Central al PCUS din aprilie "Cu privire la problemele de actualitate ale situației internaționale și a luptei PCUS pentru coeziunea mișcării comuniste mondiale", organizațiile de partid,

oamenii de știință și alte cadrelor partidului au primit sarcina de a duce o luptă ofensivă împotriva ideologiei burgheze, împotriva tentativelor de introducere ilegală de opere de literatură, arte, științe, vederi străine ideologiei socialiste, "să direcționeze toate mijloacele disponibile de educație ideologică spre întărirea convingerii comuniste, un sentiment de patriotism sovietic și internaționalism proletar în fiecare om comunist și sovietic, rezistență ideologică și capacitatea de a rezista oricărei forme de influență burgheză" procese revoluţionare evenimente legate de formarea statalității sovietice moldovenești, de lupta poporului muncitor al Basarabiei împotriva regimului de ocupație, pentru reunirea cu Patria Sovietică, de rezolvarea pașnică și justă a chestiunii basarabene, de restabilirea unității naționale a poporul moldovenesc și reunificarea pământurilor sale într-un singur stat sovietic, odată cu implementarea transformărilor socialiste în Moldova de malul drept, devin din ce în ce mai mult subiect de cercetare de către istoricii sovietici O analiză obiectivă, o evaluare veridică a acestor procese istorice și fenomene sociale au o semnificație nu numai teoretică, ci și practică Experiența Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești în materie de reunificare a unui popor dezmembrat forțat, restabilirea statalității și unității naționale a acestuia și eliminarea rapidă și cu succes a înapoierii economice și culturale este de mare interes dincolo de granițele URSS Această experiență este instructivă pentru multe țări care s-au îmbarcat deja sau care pornesc acum pe calea revoluționară a luptei pentru libertate, independență și renaștere națională Dar pentru poporul moldovenesc, pentru destinele și istoria sa, perioada - este deosebit de semnificativă pentru că procesele și transformările revoluționare care au avut loc atunci, în amploarea și profunzimea lor, în rezultatele și consecințele politice, socio-economice și culturale pentru malul drept al Moldovei, a căpătat caracterul și conținutul unei veritabile revoluții socialiste Baza metodologică pentru scrierea acestei lucrări au fost lucrările clasicilor marxism-leninismului, precum și deciziile și directivele Partidului Comunist al Uniunii Sovietice Autorul a apelat constant la lucrările lui K Marx și F Engels, care cuprind indicații fundamentale pentru aprecierea proceselor istorice și a fenomenelor sociale ale perioadei studiate Lucrările lui V I Lenin sunt folosite mai detaliat în lucrare, ale căror prevederi metodologice și teoretice au stat la baza analizei și evaluării marii majorități a evenimentelor și faptelor atinse în carte Doar apelul la lucrările clasicilor marxism-leninismului face posibilă o corectă apreciere științifică și de clasă a politicii agresive "PCUS în rezoluțiile și hotărârile congreselor, conferințelor și plenurilor Comitetului Central", ed a -a, v , M , , p Ibid , p ticurile burgheziei române, anexarea Basarabiei, situația maselor muncitoare din regiunea ocupată, procesul de creare a statalității naționale sovietice, formarea națiunilor burgheze și socialiste, transferul țărănimii muncitoare dintr-un mediu privat, individual la un mod colectiv, socialist de conducere a economiei, naționalizarea mijloacelor și instrumentelor de producție, distribuția teritorială a forțelor productive, consolidarea întreprinderilor industriale, implementarea revoluției culturale etc Să caracterizeze și să evalueze procesele sociale și numeroasele activități desfășurate în țara noastră, inclusiv în Beccapà nH, în primii ani ai puterii sovietice, apoi în ajunul eliberării Basarabiei și, în final, în RSS Moldovenească în perioada din iunie până în iunie , cele mai importante au rezoluții și hotărâri ale congreselor, conferințelor și plenurilor Comitetului Central al

PCUS, în special VI , X, XII, XVI și XVIII Congrese și XVIII Conferință Unisională a PCUS (b), XX, XXI, XXII, XXIII și XXIV Congrese ale PCUS, hotărârile I, II și alte congrese, precum și o serie de plenuri ale Comitetului Central al Partidului Comunist din Moldova În acest sens, hotărârile și materialele ședințelor Sovietelor Supreme ale URSS și RSS Moldovei prezintă, de asemenea, un interes considerabil, în special sesiunile VI, VII și VIII ale Sovietului Suprem al URSS din prima convocare ( ) -), precum şi sesiunile I şi II ale Sovietului Suprem al RSSM ( ) G) Monografia folosește declarațiile liderilor de partid și de stat din Uniunea Sovietică și ale unor țări străine care au legătură directă cu problema studiată sau cu probleme legate de aceasta Documente ale Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și ale guvernului URSS, ale Partidului Comunist din Moldova și ale guvernului RSS Moldovenești, precum și documente și materiale ale altor departamente și instituții sovietice, economice și socio-culturale, depozitate în arhivele de partid și de stat sau deja publicate, au servit drept sursă de bază pentru această lucrare În arhivele, atenția autorului a fost atrasă, în primul rând, de fondurile Arhivei de Partid a Institutului de Istorie a Partidului din cadrul Comitetului Central al Partidului Comunist din Moldova (PA IIP din subordinea Comitetului Central al Partidului Comunist din Moldova) Moldova), Arhiva Centrală de Stat a RSS Moldovenești (RSMS TsGA), Arhiva Regională a Partidului Cernăuți (CHOPA), Arhiva Regională a Statului Cernăuți (CHOGA), Arhiva Regională a Partidului Odesa (OOPA), Arhiva Regională a Statului Odesa (OOGA) și filiala sa Izmail (IFOOGA) Arhivele menționate mai sus conțin bogat material factual despre perioada - , precum și despre perioada de ocupație din Basarabia Dosarele comitetului regional moldovenesc al PC (b) al Ucrainei și ale comitetului regional moldovenesc al PCUS (b) (fondul) și Comitetului Central al KShchb) al Moldovei (fondul), stocate în AP IIP din cadrul Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, cuprind materiale care caracterizează nivelul de dezvoltare economică și culturală a RSS Moldovenești până la evenimentele din iunie , precum și multe activități legate de eliberarea Basarabiei și eliminarea regimului de ocupaţie în această regiune Dar valoarea principală a fondurilor menționate - în primul rând, fondul - este o reflectare a măsurilor și activităților Partidului Comunist și ale statului sovietic pentru răscoală Comitetul regional moldovenesc al Partidului Comunist al Bolşevicilor Unisional a existat în perioada august - august reînnoirea puterii sovietice în Basarabia, reunificarea poporului moldovenesc și formarea RSS Moldovenească aliată, toate transformările revoluționare de natură politică, economică, socială și culturală efectuate în Moldova de malul drept până la începutul secolului Marele Război Patriotic Fondurile Arhivei Centrale de Stat a RSSM pentru perioada - , în primul rând Consiliul Comisarilor Poporului din RSSM (fondul) și Prezidiul Sovietului Suprem al RSSM (fondul), repetă în mare măsură conținutul materialele stocate în arhiva partidei menționate În același timp, aceste și alte fonduri urmăresc clar procesele de refacere a organelor locale (rurale și volost) ale puterii sovietice, crearea sindicatelor sovietice în Basarabia (fondul), transformarea vieții la Soroca (fondul) şi raioanele Bălţi (fond), pregătirea şi organizarea alegerilor pentru Sovietele Supreme ale URSS şi RSS Moldovenească în ianuarie (fond) Fondurile conțin o cantitate considerabilă de materiale primare și date statistice cu privire la pagubele materiale aduse populației locale de către invadatori în timpul fuga acestora din Basarabia, la repatrierea basarabenilor din România și alte țări,

privind naționalizarea principalelor mijloace de producție , pe primii pași în reconstrucția socialistă a agriculturii în Moldova de malul drept - organizarea aici a primelor ferme de stat, MTS și ferme colective Pentru a caracteriza regimul de ocupație și politica de românizare a invadatorilor din Basarabia, starea industriei, agriculturii și culturii regiunii s-au folosit materiale din fondurile Inspectoratului Regional de Poliție Basarabiei (fond), Cabinetului Basarabiei, Bucovina și Transnistria (fond) situate în Administrația Centrală de Stat a RSSM), tribunalele militare ale Corpului al Armatei Române (fond) și raionul Bălți (fond), raionul Sigurani din Soroca (fond)), etc Din păcate, o parte semnificativă a documentelor și materialelor primite înainte de în fondurile Administrației Centrale de Stat a RSSM fie au pierit în primele luni ale Marelui Război Patriotic, fie au fost jefuite și distruse de invadatorii fasciști Materiale bogate care dezvăluie detaliile transformărilor socialiste din - în raioanele Akkerman și Izmail din Basarabia, precum și în raioanele Volontirovsky și Oloneshtsky din districtul Bendery, în unele sate din districtul Vulkaneshtsky din districtul Kagul, adică în raioanele și satele care făceau inițial parte din Akkerman regiune, au fost depuse în arhiva de partid din regiunea Odessa, în special în treburile fostului comitet regional Izmail al Partidului Comunist (b) al Ucrainei (fond) Materialele acestui fond au fost folosite pentru a caracteriza situația din regiunile care au trecut din această regiune în RSSM, precum și pentru a compara cursul transformărilor socialiste din Moldova de malul drept și regiunea Akkerman Trebuie să regretăm că OOPA nu a reținut materiale pentru perioada iunie - - august , conform cărora s-ar putea urmări evenimentele asociate cu intrarea Armatei Roșii în județele de sud ale Basarabiei , restaurarea aici, puterea sovietică, a locurilor β În decembrie , centrul regional s-a mutat de la munte Akkerman în munți Ismael Din acel moment, regiunea a devenit cunoscută sub numele de Izmail o reflectare semnificativă a mișcării maselor pentru crearea unei RSS Moldovenești de unire, pentru a clarifica unele detalii ale delimitării teritoriale a sudului Basarabiei Cât despre evenimentele din - în sudul Basarabiei, materialele aferente acestora lipsesc cu desăvârşire atât în Arhivele Regionale de Stat Odesa, cât şi în filiala sa Izmail Foarte puțin din această perioadă a fost găsit doar în dosarele Comitetului Executiv Regional Izmail (Fondul R-), Comitetului Executiv al orașului Izmail (Fondul R-), Uniunea Regională a Consumatorilor (Fondul R-), Regional Health Departamentul (Fondul R-) și Oficiul Regional de Statistică (fondul R-) De altfel, aceste materiale mărunte sunt de natură retrospectivă, întocmite în , la scurt timp după eliberarea regiunii de invadatorii fasciști germano-români Dar informațiile culese de aici sunt folosite într-o anumită măsură în lucrarea de față Să remarcăm în treacăt că unele aspecte au fost studiate retrospectiv și pentru fonduri individuale ale Arhivei Centrale de Stat a RSSM Materialele și documentele din perioada de interes pentru noi sunt mai bine conservate și mai complet prezentate în arhivele de partid și de stat ale regiunii Cernăuți Autorul a folosit materialele Comitetului Regional Cernăuți al Partidului Comunist (b) U (CHOPA, fond), Comitetului Regional Cernăuți al Partidului Comunist (b) U (fond), Comitetului Khotyn Uyezd al Partidului Comunist (b) U (fondul), Comitetul executiv regional Cernăuți (CHOPA, fond R-) și altele care caracterizează evenimentele și situația din districtul Khotinsky din Basarabia, în special în regiunile Lipkansky, Brichansky, Edineț și Oknitsky; care în primele luni după eliberarea Basarabiei făceau parte din raionul Hotinski din

regiunea Cernăuţi Din aceasta se extrag și câteva informații generale comparative și statistice Din fondurile Choga au fost extrase și materiale ce caracterizează politica de românizare și regimul de ocupație al României regale (în special, din fondul - inspectoratul regional de poliție Bucovina, fondul - sediul corpului armată al armatei române, fondul - inspectoratul de poliție al districtului Khotyn, fondul - Siguranii orașului Khotyn și districtul Khotyn și altele) La lucrarea manuscrisului a fost folosită o parte semnificativă a surselor publicate la Moscova, Chișinău, Kiev și alte orașe, inclusiv colecții de documente și materiale stocate în diferite arhive centrale ale URSS (în special despre formarea statalității sovietice a URSS) popoarele URSS, în special, statulitatea sovietică moldovenească) , pe probleme de politică externă și comerț exterior, despre lupta guvernului sovietic pentru rezolvarea problemei basarabene), precum și culegeri și recenzii statistice, culegeri de legi ale URSS și RSSM, decrete ale Prezidiilor Sovietelor Supreme ale URSS și RSSM, decrete și ordine ale guvernelor RSS Moldovei și RSS Ucrainei, publicarea rezultatelor recensământului populației pentru anii , , și ' (vezi lista publicațiilor din bibliografia atașată cărții) Materialele și datele statistice ale acestor culegeri au reprezentat un ajutor important în studierea diferitelor aspecte ale problemei studiate, în evaluarea unui număr de evenimente istorice și în clarificarea concluziilor generalizatoare, de remarcat însă că în culegerile statistice separate publicate la Chișinău, materialul digital este incomplet și inexact și uneori chiar contradictoriu Perioada istoriei Moldovei studiată în această lucrare - din ianuarie până în iunie - este acoperită în istoriografia sovietică de un număr modest de lucrări Este suficient să spunem că în anii puterii sovietice au fost publicate doar șapte studii monografice consacrate acestei perioade sau problemelor sale individuale Practic, literatura care atinge direct sau indirect problematica basarabeană, situația din Basarabia ocupată, precum și problema restabilirii unității naționale a poporului moldovenesc și crearea statalității sale sovietice, este reprezentată de capitolele relevante în rezumat lucrări științifice și monografii, un număr semnificativ de articole, broșuri de divulgare și memorii, multe dintre ele scrise de participanți direcți în clandestinitatea revoluționară a Basarabiei Luați în considerare mai întâi literatura publicată în RSS Moldovenească Să remarcăm imediat că nici măcar o singură lucrare nu a fost publicată în Moldova care să fie consacrată în mod direct și în întregime problemei basarabene Dacă pentru anii de dinainte de război acest lucru se explică prin numărul relativ mic de istorici din republică, atunci îndepărtarea de la studiul unei astfel de probleme majore în anii postbelici a fost motivată, pe de o parte, de referiri la faptul că problema basarabeană fusese deja rezolvată și nu era nevoie să răsturnăm trecutul, pe de altă parte, prin ciudată părerea că chestiunea basarabeană este mai bine să fie dată uitării, presupus în interesul întăririi prieteniei cu poporul român O astfel de abordare neștiințifică, dar cel mai probabil o presupus oportunistă a unui subiect istoric foarte important a dus la faptul că un studiu special al problematicii basarabene a fost, în esență, dat la cheremul falsificatorilor burghezi ai istoriei, care, de altfel , profitând de o situaţie favorabilă pentru ei, s-au grăbit să prezinte cititorului străin chestiunea basarabeană într-o formă grosol deformată şi într-o colorare antisovietică Nu a existat nicio modalitate de a obține informații detaliate și veridice despre această problemă de la publicul străin, deoarece istoricii sovietici, în special cei moldoveni, rareori

se îndreptau spre el, în treacăt, de parcă temându-se că "cineva nu va fi jignit" O astfel de poziție ar trebui privită doar ca o concesie ideologică neintenționată, dar tristă, către istoriografia burgheză Trebuie totuși remarcat În , a fost publicată lucrarea colectivă "Rolul perfid al "Sfatul Tsarii"", scrisă de D I Antonyuk, S Ya Aftenyuk, A S Esaulenko și M B Itkis Fiind un studiu serios care dezvăluie trădarea națională condusă de "Sfatul tsarii", care a contribuit la cucerirea Basarabiei de către România regală, această carte este în același timp o contribuție la istoriografia problemei basarabene A Dolnik Basarabia sub stăpânirea boierilor români (-) M , ; V F Malinsky "Reforma" agrară în - în Basarabia Chișinău (în continuare - Kshn), ; N V Bereznyakov Lupta muncitorilor din Basarabia împotriva intervenţioniştilor în anii - Kshn , ; A M Lazarev Reîntregirea poporului moldovenesc într-un singur stat sovietic Kshn , ; S Brysyakin, M Sitnik Triumful dreptății istorice Kshn , ; N V Bereznyakov, I M Bobeyko, Ya M Kopaysky, U G Murzak, V P Platon Lupta poporului muncitor al Basarabiei pentru eliberarea și reunirea lor cu Patria Mamă sovietică (-) Kshn , ; S Ya Aftenyuk Politica națională leninistă a Partidului Comunist și formarea statalității sovietice a poporului moldovenesc Kshn D I Antonyuk, S Ya Aftenyuk, A S Esaulenko, M B Itkis Rolul de trădător "Sfatul tseriy", Kshn , În literatura istorică a Moldovei, perioada de de ani a ocupației Basarabiei este relativ bine acoperită, în special, situația socio-economică a regiunii și lupta revoluționară a maselor sale pentru reunirea cu Patria sovietică În acest sens, este semnificativă contribuția lucrărilor lui A Dolnik și a monografiilor lui N V Bereznyakov, I M Bobeyko, Ya M Kopaysky, U G Murzak, V P Platon, deja menționate mai sus Dacă primul dintre ele este consacrat în primul rând analizei situației socio-economice a Basarabiei sub jugul României regale, atunci în al doilea, care completează cartea sub acest aspect A Dolnik, atenția principală se acordă dezvăluirii luptei eroice a maselor muncitoare din Basarabia împotriva invadatorilor boier-români, pentru restabilirea puterii sovietice în regiune Pe lângă studiile monografice, au fost publicate un număr considerabil de broșuri, memorii și articole care acoperă perioada ocupației Basarabiei Acestea ar trebui să includă, în primul rând, pamflete și articole publicate în anii de foști membri ai revoluționarului subteran basarabean V Kholostenko , S Ruban , L I Aleksandri , L Pechen și alții Aceste lucrări sunt consacrate două probleme cele mai importante - capturarea Basarabiei şi regimul de ocupaţie pe teritoriul acesteia Chiar în ajunul Marelui Război Patriotic, un grup de istorici moldoveni (I E Brisyuk, V M Senkevich, N V Bereznyakov, V F Malinsky și alții) a publicat o colecție de articole "Moldova în marea familie a republicilor Uniunii Sovietice", în care examinează, în special, starea unor sectoare ale economiei şi culturii Basarabiei În anii postbelici, perioada ocupației boier-române a Basarabiei a fost tratată în volumul II al Istoriei RSS Moldovenești (publicat în două ediții), în Eseuri de istorie a Partidului Comunist din Moldova (tot două ediții) , Istoria Chișinăului , în numitele monografii anterioare de V F Malinsky , A M Lazarev , N V Bereznyakov, I M Bobeyko, Ya B P Platon , precum și în broșura lui N V Bereznyakov, Ya M Kopaysky, V P Platon , articolul lui N V Bereznyakov și alții V Holostenko ani de construcție națională în MASSR și ani de opresiune națională în Basarabia Balta, S Ruban Tineretul basarabean sub cizma jandarmului roman Balta, L I Alexandri an de la conference din Viena Balta, L Pechena Dia tabori - două politici Tiraspol, "Moldova în marea familie de republici a Uniunii Sovietice" Kshn , "Istoria RSS

Moldovei", vol II Kshn , ; "Istoria RSS Moldovei", vol II, ed al -lea, revizuit și extins Kshn , "Eseu despre istoria Partidului Comunist din Moldova" Kshn , ; "Eseuri despre istoria Partidului Comunist din Moldova", ed al -lea, corectat și completat Kshn , J "Istoria Chișinăului" Kshn ', tf V F Malinsky Decret, lucru A M Lazarev Decret, lucru N V Bereznyakov, I M Bobeyko, Ya M Kopansky, U G Murzak, V P Platon Decret, lucru θ N V Bereznyakov, J M Kopaneky, V P Platon Sub steagul roșu al revoluției Kshn , N V Bereznyakov Din istoria luptei diplomației sovietice pentru eliberarea Basarabiei în anii - - "Însemnări științifice" ale Institutului de Istorie al Filialei Moldovei a Academiei de Științe a URSS, vol VI (serie istorică) Kshn , Cel mai semnificativ neajuns al literaturii publicate despre perioada de ocupație este lipsa unei analize cu adevărat profunde și cuprinzătoare a situației socio-economice din Basarabia în perioada - din punctul de vedere al marxism-leninismului În acest sens, monografia lui A Dolnik, care a fost publicată încă din , rămâne de neîntrecut până acum, deși nu este lipsită de defecte, în primul rând în evaluarea evenimentelor individuale În literatura publicată, nici nu vedem o analiză profundă și detaliată a regimului de ocupație din Basarabia, situația maselor muncitoare din regiune nu este deosebită, politica de românizare a ocupanților, care a fost înfățișată de cei din urmă și este portretizat de apologeții lor moderni aproape ca un "bun" pentru muncitorii și țăranii din Basarabia Evenimentele legate de rezolvarea conflictului sovieto-român asupra Basarabiei, restabilirea puterii sovietice pe teritoriul său, reunirea poporului moldovenesc și construcția socialistă în RSS Moldovenească în anii - , într-o măsură sau alta, s-au reflectat în multe articole, broșuri, monografii și capitole tutoriale Astfel, eliberarea Basarabiei și formarea RSS Moldovenească aliată sunt parțial acoperite în lucrările lui S Aftenyuk , S Brysiakin și M Sytnik , G Kornitsov , A Lazarev , Romanova , A Surilov , A Surilov și N Stratulat , S Tsaranova Cu toate acestea, în lucrările acestor autori, evenimentele și procesele perioadei luate în considerare nu sunt studiate în mod specific, ci sunt doar atinse în legătură cu prezentarea altor probleme Transformări socialiste în industria regiunilor eliberate ale RSS Moldovenești în anii antebelici, creșterea gradului local S Aftenyuk În familia frăţească a popoarelor URSS Kshn , ; al lui Reîntregirea poporului moldovenesc și finalizarea procesului de creare a statalității lor naționale sovietice În: Din istoria mișcării revoluționare și construcției socialiste în Moldova Kshn , ; al lui Începutul formării statului sovietic moldovenesc La sat "Din istoria mișcării revoluționare și a construcției socialiste din Moldova" Kshn , S Brysyakin, M Sytnik Triumful dreptății istorice (și în soarta poporului moldovenesc) Kshn , o G Kornițov Lupta Partidului Comunist al Uniunii Sovietice pentru crearea statalităţii naţionale a poporului moldovenesc - "Note științifice" ale Institutului Pedagogic de Stat din Chișinău, vol , A Lazarev Octombrie Mare și formarea statalității naționale sovietice moldovenești În: "Marele octombrie în soarta poporului moldovenesc (materiale ale unei conferințe științifice)" Kshn , ; al lui Modalităţi de formare a statalităţii naţionale sovietice moldoveneşti - "Statul și dreptul sovietic", , nr Romanova Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și reunirea poporului moldovenesc într-un singur stat socialist sovietic - "Note științifice" ale Universității de Stat din Chișinău, v , A Surilov Istoria statului și dreptului RSS Moldovenești (-) Kshn , A Surilov, N Stratulat Despre autodeterminarea naţional-statală a poporului moldovenesc Kshn , S Tsaranov Eliberarea Basarabiei și formarea RSS Moldovenești au marcat

începutul renașterii și transformării socialiste a economiei și culturii poporului muncitor al Basarabiei - "Note științifice" ale Universității de Stat din Chișinău, vol , clasa muncitoare sau anumite aspecte ale acestor subiecte sunt discutate în monografiile lor de B K Vizer, A V Mokhova, L E Repida, P L P Turke-nich Transformările revoluționare în agricultură din aceleași regiuni sunt parțial discutate în monografii și articole de S Aftenyuk, K Stratievsky și V Tsaranov , I Borisyuk , S Brysiakin și M Sytnik , M Sytnik , E Chebotarskaya În lucrările publicate despre istoria industriei și agriculturii RSSM, în primul rând în articolele lui M Sytnik și S Brysiakin și în monografia lui S Aftenyuk, K Stratievsky și V Tsaranov "¡Implementarea cooperativei leniniste plan în satul moldovenesc"^ mai detaliat relaţiile agrare ale Moldovei din perioada analizată au fost supuse cercetării De interes deosebit este colecția de articole "Moldova în marea familie a republicilor Uniunii Sovietice", care a fost publicată cu o lună înainte de începerea Marelui Război Patriotic și a devenit o raritate bibliografică Valoarea acestei lucrări rezidă în primul rând în bogăția de material statistic B K Vizer, A V Mokhova, L E Repida, P L Rybalko Dezvoltarea clasei muncitoare a RSS Moldovei (-) Kshn , I Borisyuk Construcția socialistă în Republica Sovietică Socialistă Moldova Chișinău-Tiraspol, S Brysyakin Transformări revoluţionare în Moldova de malul drept în anii - - "Comunist din Moldova", , Nr L Repida Transformări socialiste în industria malului drept al Moldovei (iunie - iunie) În: Din istoria mișcării revoluționare și construcției socialiste în Moldova Kshn , ; a ei Din istoria luptei clasei muncitoare pentru realizarea transformărilor socialiste în regiunile de malul drept al Moldovei în anii - În: "Probleme de istorie a construcției socialiste în RSS Moldovenească" Kshn , Turkenich Industria RSS Moldovenească În: "Moldova în marea familie a republicilor Uniunii Sovietice" Kshn , S Aftenyuk, K Stratievsky, V Tsaranov Implementarea planului cooperativ leninist în satul moldovenesc Kshn , I Borisyuk Realizările agriculturii RSSM În decretul, Sat: "Moldova în marea familie a republicilor Uniunii Sovietice" S Brysyakin, M Sytnik Din istoria primelor transformări revoluţionare în agricultura Moldovei de malul drept (-) - "Note științifice" ale Universității de Stat din Chișinău, v , ; propriile lor Despre problema proprietății țărănești a pământului în malul drept al Moldovei în ajunul eliberării și asupra reformei funciare sovietice din În: Din istoria mișcării revoluționare și construcției socialiste în Moldova Kshn , M Sytnik Despre procesele socio-economice din sectorul individual al satului Moldova pe malul drept Kshn , ; al lui Mișcarea fermelor colective în regiunile de pe malul drept al Moldovei în - "Însemnări științifice" ale Institutului de Istorie al Filialei Moldovei a Academiei de Științe a URSS, vol I (X), ; al lui Din istoria relațiilor socio-economice în mediul rural din regiunile de malul drept al RSS Moldovenești în ajunul colectivizării în masă În decret, culegere: "Probleme de istorie a construcției socialiste în RSS Moldovenească"; al lui Din istoria realizării și echipamentelor materiale și tehnice a stațiilor de mașini și tractoare din malul drept al Moldovei în anii - În: Din istoria mișcării revoluționare și construcției socialiste în Moldova Kshn , E Chebotarskaya Implementarea planului de cooperare leninist în satul moldovenesc - "Note științifice" ale Universității de Stat din Chișinău, v , Probleme de construcție culturală în RSS Moldovenească în anii - Într-o oarecare măsură, ele sunt atinse în monografii și articole de D Aksenov , O Andrus , T Kr%chun , A Lazarev , S Tsaranov Procesul de consolidare a

poporului moldovenesc într-o națiune socialistă este tratat în lucrările lui A Grecul , A Surilov și A Lazarev A Odud , K Stratievsky și alții se opresc asupra unor momente din istoria Moldovei în anii analizați în broșurile lor χ În toată literatura publicată, autorii operează cu un material faptic foarte limitat, din care se poate forma doar ideea cea mai generală a transformărilor socio-economice, a dezvoltării economiei și culturii în regiunile eliberate ale Moldovei în ajunul Marelui Război Patriotic Materiale mai detaliate și generalizate despre perioada antebelică a istoriei Moldovei sunt prezentate și utilizate în "Eseuri despre istoria Partidului Comunist din Moldova" și "Istoria Chișinăului" , precum și, poate, în două monografii de A Lazarev şi în conformitate D Aksenov Implementarea legii învăţământului universal în RSS Moldovenească Kshn , O Andrus Eseuri din istoria scolilor Basarabiei si RSS Arldava in prima jumatate a secolului XX Kshn , T Krachun Eseuri despre istoria învăţământului public în RSS Moldovenească Kshn , ; al lui Dezvoltaria ynvetsemyntuluy yn RSS Moldovenyaska yn perioada dintrean - - "Ynvetsetorul Sovetik", , Nr ; al lui Învățământul public în RSS Moldovenească de de ani - "Note științifice" ale Universității de Stat din Chișinău, vol LXXIV, ; al lui Eseuri despre istoria dezvoltării școlare și a gândirii pedagogice în Moldova Kshn , A Lazarev Învățământul public în RSS Moldovenească În cartea: "Eseuri de istoria pedagogiei" M , ; al lui Învățământul public în RSS Moldovenească de ^ ani În: " de ani de Republica Sovietică Socialistă Moldovenească" Kshn , S Tsaranov an ai RSS Moldovenesti Kshn , A Grecul Formarea și dezvoltarea națiunii socialiste moldovenești Kshn , ; al lui Din istoria naţiunii socialiste moldoveneşti În: "Formarea națiunilor socialiste în URSS" M , A Surilov, A Lazarev Ficțiuni ale falsificatorilor burghezi și realitatea (Despre problema formării națiunii moldovenești) - "Comunist din Moldova", , Nr A Odud RSS Moldovenească M , K Stratievsky Participarea Komsomolului Moldovei la construcția socialistă în anii de dinainte de război Kshn , F G Brovko Reuniria norodului moldovenesc shi formaria Republican Soviet Socialiste Moldovenesti Kshn , ; A F Diorditsa Yn surname fretsyaske a popoarelor Uniuniy RSS - "Nistrul", , nr ; G Ya Rud În familia frăţească a popoarelor Uniunii Sovietice Kshn , ; N L Salogor Chinch an de la enfi of the Republic of the Soviet Socialiste Moldovenesti - "Octombrier", , nr "Eseuri despre istoria Partidului Comunist din Moldova", ed al -lea, corectat și completat Kshn , L "Istoria Chișinăului" Kshn , A M Lazarev Formari RSS Moldovanest Kshn ; al lui Reîntregirea poporului moldovenesc și a unui singur stat sovietic Kshn capitole relevante ale manualelor scrise de el Cu toate acestea, volumul și scopul acestor lucrări au făcut posibilă prezentarea doar a principalelor procese și evenimente atât din perioada ocupației Basarabiei, cât și din perioada - , iar conținutul lor nu este întotdeauna dezvăluit, iar concluziile uneori nu sunt pe deplin fundamentate Mai mult, există, din păcate, lacune în prezentare și inexactități în judecăți privind anumite probleme și evenimente Deficiențele esențiale ale majorității materialelor publicate în republică (în special în anii și) sunt discrepanța în datele statistice furnizate (cu privire la numărul de întreprinderi, muncitori și angajați, instituții de învățământ, instituții culturale și de învățământ, MTS, stat) ferme etc), inconsecvență în evaluarea unor probleme importante din istoria Moldovei în perioada - (epoca începerii colectivizării în regiunile eliberate ale Moldovei, procesul de formare a națiunii socialiste moldovenești, măsurile guvernului sovietic de întărire a granițelor de sud-vest ale țării, politica românească a

invadatorilor din Basarabia, etc) În plus, unele dintre aceste lucrări au fost publicate înaintea Congresului al XX-lea al PCUS și au fost influențate de consecințele cultului personalității lui I V Stalin Un alt dezavantaj al marii majorități a literaturii publicate este predominarea descriptivității în prezentarea materialului, slăbiciunea sau lipsa luării în considerare și a evaluării detaliate a multor evenimente istorice importante, precum și generalizările și concluziile care decurg dintr-o astfel de analiză Unele întrebări fundamental importante sunt prezentate unilateral sau complet ocolite de autori, în timp ce altele sunt tratate din poziții eronate De exemplu, cauzele interne care au accelerat eliberarea Basarabiei, participarea și rolul Comitetului Regional Basarabia al Partidului Comunist din România în procesul de eliberare a Basarabiei și restabilirea puterii sovietice pe teritoriul său, mediul socio-economic procesele din malul drept al Moldovei după iunie , măsurile statului sovietic de combatere a bolilor sociale ale populaţiei din regiunea eliberată etc În lucrările amintite despre dezvoltarea culturii în Moldova, scrise de D Aksenov, O Andrus, T Krachun, A Lazarev, desfășurarea procesului revoluției culturale în anii - se reduce doar la dezvoltarea învățământului public, în timp ce alte aspecte și verigi ale revoluției culturale fie nu sunt afectate, fie sunt menționate în treacăt În lucrările lui S Aftenyuk, I Borisyuk, S * Brysyakin, K Stratievsky, M Sytnik, V Tsaranov, momentul începerii colectivizării fermelor țărănești din malul drept al Moldovei este amânat la o ceva mai târziu decât în realitate, iar reforma agrară sovietică din în regiunea eliberată este luminată în așa fel încât A M Lazarev Restabilirea puterii sovietice în Basarabia Formarea RSS Moldovei (iunie - iunie) În cartea: "Istoria RSS Moldovei", vol II, Kshn , ; al lui Restabilirea puterii sovietice în Basarabia și formarea RSS Moldovenească Transformări socialiste în zonele eliberate În cartea: "Istoria RSS Moldovei", vol II, ed al -lea, revizuit și extins Kshn , ; al lui Desfăşurarea construcţiei socialiste în RSS Moldovenească în ajunul Marelui Război Patriotic Același loc; al lui Restabilirea puterii sovietice în Basarabia și formarea RSS Moldovenească În cartea: "Istoria RSS Moldovei" Manual pentru clasele - Kshn , - • Schimbările din centrul Basarabiei sunt prezentate izolat de cele din regiunile sale de sud și nord Ca urmare, se creează o idee incompletă și nu în întregime corectă despre componența moșiilor funciare ale Basarabiei la momentul eliberării acesteia, despre asigurarea de pământ pentru fermele țărănești în diferite zone ale regiunii, despre rezolvarea problemei pământului penurie în județele sale centrale și nordice Unele cărți și articole păcătuiesc cu formulări sau interpretări inexacte ale unui număr de poziții istorice și procese sociale De exemplu, din lucrările lui A Grecul rezultă că procesul de formare a națiunii socialiste moldovenești s-a încheiat la mijlocul anilor ' în hotarele ASSR Moldovei O astfel de afirmație pare să contrazică adevărul În acest caz, istoricul "a alergat înainte" timp de cel puțin cincisprezece ani/și cel mai important - nu a ținut cont de existența, până la începutul Marelui Război Patriotic, a două părți ale Moldovei care se deosebeau brusc una de cealaltă în ceea ce privește a gradului de dezvoltare a economiei și culturii, dominație în aceste două părți republici ale diverselor relații industriale Interpretarea științifică a problemei formării statalității naționale sovietice moldovenești, precum și categoricitatea în determinarea datei de începere a acestui proces, pe care o întâlnim în lucrările unora dintre autorii menționați mai sus, în primul rând în monografia și articolele lui A Surilov, ridică obiecții Acești cercetători atribuie

începutul formării statului național sovietic moldovenesc la octombrie și văd forma sa inițială ca o republică autonomă O astfel de interpretare păcătuiește împotriva adevărului În primul rând, elimină complet două etape în formarea acestei statalităţi: a) instaurarea puterii sovietice în toată Moldova la sfârşitul lui decembrie - începutul lunii ianuarie ; b) formarea RSS Basarabiei în mai În al doilea rând, ignoră faptul incontestabil că RSS Basarabiei, în prerogativele sale, poate fi de fapt echivalată cu o republică unională Și, în al treilea rând, se trece cu vederea faptul că republica autonomă ca formă a statalității naționale sovietice a poporului moldovenesc nu a fost originalul, nu originalul, ci ulterior, de altfel, temporar Schimbarea accentului în argumentarea științifică a problemei apariției statalității naționale sovietice moldovenești se explică, probabil, printr-un studiu și interpretare unilaterală a surselor și documentelor În literatura revizuită, problema formării Partidului Comunist (bolșevici) din Moldova este, de asemenea, acoperită și dezvăluită în mod neconvingător, sau mai bine zis, momentul nașterii acestuia este stabilit incorect Autorii majorității lucrărilor menționate mai sus consideră că organizația regională de partid a aceleiași ASSR moldovenești este primul și singurul predecesor al PC (b) al Moldovei și, prin urmare, data inițială de înființare a Partidului Comunist din Moldova - momentul creării organizației regionale moldovenești a PC (b) a Ucrainei O astfel de interpretare a întrebării echivalează cu ignorarea rolului istoric al organizației comuniste regionale basarabene, formată la prima conferință regională basarabeană a PCR (b) (sfârșitul lunii februarie), nerecunoașterea acesteia ca a doua parte organică a PCR Partidul Comunist (Bolşevicii) din Moldova, negând continuitatea experienţei revoluţionare şi a tradiţiilor revoluţionare Este inacceptabil să renunțăm la toate aceste fapte și evenimente, pentru că sunt pagini glorioase din istoria poporului moldovenesc, mândria lor Prezența temporară a organizației regionale basarabene a PCR (b) în Partidul Comunist din România (din până în) nu îi scade în niciun fel meritele eroice de a conduce lupta revoluționară a maselor muncitoare din Basarabia de-a lungul celor de ani de ocupație, nu îl privează de dreptul legal și de fapt de a acționa ca parte integrantă și organică a Partidului Comunist (b) din Moldova În plus, intrarea temporară a basarabeanului organizarea comunistă în componenţă Partidul Comunist din România ca organizație regională a fost implementat prin decizie a Comintern În sine, această măsură în condiții istorice specifice a avut consecințe pozitive atât pentru Partidul Comunist din România, cât și pentru activitățile Organizației Comuniste Regionale Basarabie în condițiile regimului de ocupație În literatura publicată în RSS Moldovenească s-a desfășurat o discuție artificială, bazată pe neînțelegeri științifice, asupra chestiunii timpului formării națiunii burgheze moldovenești, iar în mai multe cazuri, de fapt, faptul că acest proces a fost finalizată în perioada pre-octombrie a fost refuzată A doua ediție a "Eseuri de istorie a Partidului Comunist din Moldova" pune capăt acestei dezbateri infructuoase În Eseuri, se afirmă pe bună dreptate că până la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, dezvoltarea forțelor productive ale regiunii, și mai ales a economiei comerciale de cereale, întărirea pozițiilor burgheziei în viața economică și politică, creșterea conștiinței de sine națională a dus la formarea națiunii burgheze moldovenești Incomplet, tratată unilateral în literatura amintită este și problema naturii luptei revoluționare a poporului muncitor al Basarabiei în ultimii ani (-) de ocupare a

acestuia de către invadatorii boier-români Lupta revoluționară a maselor muncitoare în această perioadă este prezentată în principal ca o luptă împotriva fascismului și amenințarea unui război antisovietic Se știe că apelul la lupta împotriva fascismului și amenințarea unui nou război mondial a fost cel mai important slogan tactic al întregii mișcări comuniste și muncitorești mondiale din acei ani Dar, în condițiile regiunii ocupate, aplicarea acestei tactici nu însemna în niciun caz că forțele revoluționare ale Basarabiei își abandonaseră sarcina principală - lupta pentru restabilirea puterii sovietice în Basarabia, pentru reunificarea acesteia cu Uniunea Sovietică Aceștia abordează corect evaluarea luptei revoluționare a maselor din Basarabia în anii - autorii "Eseuri despre istoria Partidului Comunist din Moldova", care indică faptul că în acești ani în regiunea ocupată lupta împotriva fascismului și războiului a fost strâns împletită cu lupta împotriva opresiunii naționale și exploatării coloniale, că "anti-mișcarea fascistă s-a contopit cu lupta muncitorilor din regiune pentru eliberarea lor de - sub jugul invadatorilor străini și reunificarea Basarabiei cu Patria sovietică" Nu ar fi de prisos, poate, să subliniem, de asemenea, că, în literatura de specialitate, principalul motiv care a determinat "Eseuri despre istoria Partidului Comunist din Moldova", ed , p Ibid , p și a grăbit eliberarea Basarabiei în iunie Aici, în opinia noastră, în mod greșit, este pusă în prim plan o cauză externă, adică agravarea situației internaționale și amenințarea unui atac militar asupra URSS Din păcate, chiar și buna carte Triumful justiției istorice, care a fost publicată în , suferă de acest neajuns Trebuie recunoscut că motivul principal era încă un motiv intern - situația insuportabilă care se dezvoltase în Basarabia până în vara anului Literatura publicată în RSS Moldovenească conține și alte câteva prevederi inexacte sau contradictorii, care vor fi arătate în capitolele ulterioare ale cărții (unde neajunsurile lucrărilor istorice menționate în această recenzie sunt relevate mai detaliat) Întrebările de istorie a Moldovei din perioada studiată au găsit o anumită reflectare în monografiile, articolele și memoriile de la Moscova, Leningrad, Kiev, Harkov, Odesa, Saratov și alți autori Este semnificativ faptul că, în anii , editurile sovietice centrale au publicat mai multe cărți scrise de autori care au avut o legătură directă cu evenimentele din Basarabia Dintre aceștia, L I Aleksandrѣ , V Dembo , Mikh Pavlovich , I N Krivorukov , și cu articole pe aceeași temă - A Ryabinin-Sklyarevsky , I N Krivorukov și alții În același timp, au apărut un număr considerabil de articole de carte, care descriu regimul de ocupație din Basarabia, durerea și chinul populației din regiune Aceste lucrări sunt scrise în principal și de participanții la lupta revoluționară din Basarabia Printre acestea se numără lucrările lui A Badulescu , K Galayda , V Glybov , S Bantke , P Alisov π V Borisov , A Kolosov , cărțile "Khotin in the Fire of Rebellion" , "Ten Years of Bloody Occupation" " , articolele I N Krivorukova , P Alisova ș a Toată această literatură publicată în acei ani în URSS a contribuit semnificativ S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful dreptății istorice, cap V, p - L I Alexandra Basarabia și chestiunea basarabeană M , V Dembo întrebare basarabeană M , Mich Pavlovici Problema basarabeană în politica internațională Articol introductiv la carte "România" iordaniană M -L , I N Krivorukov Pe marginea pământului rupt (Zilele luptei pentru Basarabia), Odesa, A Riabinin-Sklyarevsky Ocuparea Basarabiei de către România - "Cronica Revoluţiei", , nr ( ) I N Krivorukov Cucerirea Basarabiei de către români în În cartea: "Săckle ringing" (colecție istorică și revoluționară), nr Odesa, A Badulescu

Răscoală în Tatarbunary M , K Galayda Țară furată (ani de ocupație a Basarabiei) M , V Glybov Vai de Basarabia M , S Bantke ani de luptă împotriva boierilor români L -M , P Alisov și V Borisov Trei zile de domnie Radyansk în Tatarbunary Harkov, A Kolosov Sub boierul fioros M , "Khotin în focul răscoalei" Culegere de articole dedicate aniversării a ani de la răscoala Khotyn Editat de S Ruban M , "Zece ani de ocupație sângeroasă" Harkov, I N Krivorukov Din istoria Basarabiei înrobite - "Katorga și exilul", , nr ( ) Pavel Alisov Nouă ani de jaf și violență - "Internaționala Comunistă", , nr ( ) treizeci o contribuţie majoră la familiarizarea publicului sovietic şi străin cu situaţia actuală din regiunea ocupată, la expunerea "paradisului" din Basarabia, lăudat de propagandiştii burghezi români A găsit un cititor de masă atât în Uniunea Sovietică, cât și în străinătate Cu toate acestea, trebuie remarcat că, din anii , istoricii sovietici (cu excepția oamenilor de știință din RSS Moldovenească) nu au publicat o singură lucrare specială "pe problema Basarabiei sau despre Basarabia ocupată Singura excepție este cartea lui A I Mikhailova , care a fost publicat în anii Marelui Război Patriotic Cu greu este posibil să recunoaștem o astfel de situație ca fiind normală sau să găsim argumente serioase care să o justifice Da, problema basarabeană a fost în cele din urmă rezolvată în iunie Dar această împrejurare nu-i eliberează în nici un fel pe istoricii sovietici de sarcina studierii și expunerii aprofundate a politicii agresive, prădătoare a claselor conducătoare ale României regale în raport cu statul sovietic, de nevoia de a face o largă publicitate și de a expune în ochii comunității mondiale toate mașinațiunile grosolane cu "anexarea" Basarabiei la România, toate minciunile despre "prosperitatea" Basarabiei în anii de ocupație, toată ticăloșia sofisticarilor calomnioase care vizează înfățișarea populației basarabene "inflamată de dragoste" pentru robii lor și "entuziaști" că fac parte din "România mare" Este adevărat, o serie de monografii și articole postbelice ale istoricilor de la Moscova, Kievul, Odesa și Cernăuți reflectă anumite aspecte ale istoriei Moldovei în perioada studiată Se pot numi, de exemplu, lucrările lui A Glugovsky și I Kompaniets , A Dolnik menționat anterior, N Lebedev , V Naulko , A Nekrich , A Shevyakov și alții primit într-un articol introductiv la o colecție de documente despre sudul Basarabiei , într-o carte de istoria regiunii Cernăuți , precum și într-o serie de lucrări fundamentale publicate de editurile centrale A I Mihailova Lupta Basarabiei împotriva invadatorilor români Saratov, A Glugovskiy și I Kompaniets Împotriva falsificării burgheze a istoriei Bucovina - "Comunist al Ucrainei", , nr v A Dolnik Decret sclav N I Lebedev "Garda de Fier", Carol al II-lea și Hitler (Din istoria fascismului românesc, monarhia și politica sa externă "joc pe două mese") M , B Naulko Depozitul unic al populației ucrainene PCP Statistic-cartografic-neterminat Editor principal, doctor în științe istorice, profesor G K Guslisty, Kiev, A Nekrich , iunie M , A A Şeviakov Agresiunea economică și militaro-politică a imperialismului german în România Kshn , "Lupta muncitorilor din ţinuturile dunărene ucrainene pentru eliberare socială şi naţională (-)" Colectarea documentelor si materialelor Odesa, "Istoria orașului și forțelor PCP ucrainean Chernivetska Oblast", Kiev, (Ediția subtilă a Enciclopediei Radian ucrainene a Academiei de Științe a RSS Ucrainei) Istoria Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, ed al -lea, completat M , ; "Marea "Enciclopedie sovietică", ed , p M , ; "Marele Război Patriotic al Uniunii Sovietice - Poveste scurta" M , ; "Istoria lumii", vol X M , ; "Istoria Marelui Război Patriotic al Uniunii Sovietice - ", vol I M , ; "Istoria URSS Epoca socialismului

(-)" M , Din păcate, nici aceste publicații nu sunt lipsite de erori enervante, formulări prost concepute și chiar greșeli De exemplu, A Nekrich subliniază că eliberarea Ucrainei de Vest și a Belarusiei de Vest și reunificarea lor cu URSS, precum și condițiile pentru rezolvarea conflictului sovieto-finland la sfârșitul anului și începutul anului au fost dictate de considerente strategice şi de interesele de întărire a securităţii statului sovietic Dacă în ceea ce privește deplasarea graniței pe istmul Karelian, o astfel de interpretare poate fi considerată logică, atunci cu privire la problema eliberării Ucrainei de Vest și a Belarusului de Vest, această teză, în opinia noastră, trebuie clarificată ' Principalele motive pentru dezvoltarea evenimentelor în Ucraina de Vest și Belarus de Vest, pe de o parte, și pe istmul Karelian, pe de altă parte, nu sunt identice Fără a diminua importanța și importanța obiectivelor de întărire a securității și a pozițiilor strategice pentru URSS în anii - , ar trebui totuși recunoscut că reunificarea ținuturilor ucrainene de vest și belaruse de vest cu Uniunea Sovietică a fost cauzată în primul rând din motive interne - interesele de a elibera populația locală ucraineană și belarusă de sub jugul străin și de sistemul burghezo-moșier, dorința de a preveni ocuparea acestor teritorii de către Germania nazistă În acest caz, există o analogie completă între eliberarea și reunificarea cu Patria Mamă a Ucrainei de Vest și a Belarusului de Vest, pe de o parte, și Basarabia și Bucovina de Nord, pe de altă parte, deoarece în ambele cazuri au jucat aceleași cauze interne și externe un rol decisiv Trecând în revistă literatura istorică sovietică, care a atins într-o oarecare măsură problema unității națiunii moldovenești și statalității sale, nu se poate decât să se acorde atenție poziției "peculiare" în această problemă a unor istorici sovietici Această poziție s-a manifestat cel mai clar în lucrările pe care le-am menționat deja: în articolul lui A Glugovsky și I Kompaniyets, publicat în revista "Comunist of Ukraine", în volumul "Regiunea Cernăuți" din seria "Istorie" A Nekrich Decret, lucrare, p - Există și alte inexactități în literatura publicată În volumul al celei de-a doua ediții a Marii Enciclopedii Sovietice se afirmă în mod eronat că teritoriul Basarabiei și al RSS Moldovenești a fost inclus în totalitate în RSS Moldovenească în anul (p) Compoziția teritorială a RSS Moldovenească aliată nu este definită destul de clar în Volumul X al Istoriei Mondiale și în cartea Marele Război Patriotic al Uniunii Sovietice - Poveste scurta" Acesta din urmă mai susține că regiunea Cernăuți s-a format doar pe baza Bucovinei de Nord (p), în timp ce districtul Hstinsky din Basarabia a devenit aproape complet parte a acesteia În volumul X din "Istoria lumii" se indică faptul că în urma demersurilor întreprinse de guvernul sovietic în anii - În cursul operațiunilor militare, granița URSS de la coasta Mării Baltice până la Carpați era deja la km vest de cea anterioară (p), deși se știe că granița restaurată nu s-a extins până la Carpati, ci la Dunare si la Marea Neagra În cele din urmă, în cartea "Marele Război Patriotic al Uniunii Sovietice - " se poate citi că după eliberarea Basarabiei s-a stabilit o nouă frontieră sovieto-română de-a lungul râului Prut (p) Între timp, se știe că granița de-a lungul acestui râu nu a fost restabilită, ci restaurată Din păcate, această greșeală se repetă chiar și pe paginile edițiilor recente Astfel, în cartea sus-menționată a lui N Lebedev, Nistrul este identificat cu "granița româno-sovietică" (p), iar M Sytnik în cartea numită anterior "Triumful justiției istorice" scrie că după Iunie "granița Patriei noastre a fost împinsă înapoi spre vest pe o distanță de până la de kilometri" (p) orașe h sate ale RSS

Ucrainene", în articolul introductiv al colecției de documente "Lupta muncitorilor din ținuturile ucrainene dunărene pentru eliberare socială și națională", în monografia lui V Naulko despre componența etnică a populația RSS Ucraineană Lucrările enumerate mai sus reprezintă, fără îndoială, cercetări științifice semnificative, relevanța și utilitatea lor nu provoacă nicio îndoială Totuși, autorii lor, vorbind despre așezarea moldovenilor în sudul Basarabiei și în Bucovina, fac greșeli grosolane de ordine cronologică și geografică greu de explicat Așadar, A Glugovsky și I Kompaniya, străduindu-se să-i expună complet pe falsificatorii burghezi ai istoriei Bucovinei, s-au trezit în mod neașteptat în captivitatea conceptelor istoriografiei burgheze românești despre "unicul flux românesc" în toată Europa de Sud-Est și terenurile adiacente care au fost afectate de romanizare Într-adevăr, din articolul acestor istorici, se poate concluziona că în Bucovina nu au locuit niciodată moldoveni, ci doar ucraineni și români Autorii de fapt nu folosesc denumirea de "moldoveni", menționând doar "români", și indiferent de perioadele istorice, și deci, indiferent de legitimitatea folosirii acestui termen etnic A Glugovsky și I Kompaniya scriu, de exemplu: "Revoltele sociale care au cuprins Bucovina în timpul revoluției de la în Austria au împins atât clasele ucrainene, cât și române (aici și până la sfârșitul paragrafului italice ale mele - A L) clasele conducătoare la egalitate o mai mare apropiere de Monarhia Habsburgică" ; "În fața habsburgilor și suprimând în comun mișcarea de eliberare, clasele conducătoare ucrainene și române au dus în același timp o luptă competitivă între ele pentru dreptul de monopol de a exploata muncitorii bucovineni" ; "suferința comună a reunit populația muncitoare ucraineană și română" , "țărănimea română din Bucovina în se simțea mai mult țărăniști decât români" \ în "în rândul populației românești (Bucovina - L) unanimitatea privind anexarea Bucovinei la România" ; "puterea boierilor români nu era dulce nici măcar pentru țăranii români din Bucovina" etc Aceeași greșeală se repetă în volumul "Regiunea Cernăuți" din seria "Istoria orașelor și satelor din RSS Ucraineană" Și aici citim despre subordonarea în secolul al XIX-lea a "populației ucrainene a Bucovinei către boierii români (în continuare italicele mele - A L) și burghezia" , că în Sejmul Bucovinei majoritatea deputaților constau după din anul "de la moșieri germani și români" că înainte de cucerirea Bucovinei de către România boierească în noiembrie , "alături de naționaliștii burghezi ucraineni, naționaliștii burghezi români au acționat în Bucovina, Moldova și alte "literaturi" asemănătoare " Aceste publicații ale periodicelor șovine și fasciste erau conduse de naționaliști burghezi moldoveni împietriți I Zaftur, IIIt Bulat, N Smokina si altii, slujitori ai invadatorilor romani care si-au tradat poporul si patria Se știe că chiar înainte de începerea celui de-al Doilea Război Mondial, situația din Europa a devenit extrem de tensionată În aceste condiții, opiniile și pozițiile nu numai ale personalităților politice individuale, ci și ale grupurilor de conducere, ale partidelor politice, ale claselor și ale statelor au fost expuse la maximum România moșier-burgheză oferă exemple izbitoare ale acestui fenomen După instaurarea dictaturii regale (februarie), liderii reacţionari ai României, fără nicio ezitare, au făcut o alegere foarte hotărâtă, împingându-şi ţara şi poporul în tabăra fascismului, în tabăra războiului În fața ochilor lumii întregi, în România carlistă s-a desfășurat o campanie șovină, antisovietică, fără egal În această orgie de propagandă murdară și neînfrânată, unul dintre rolurile principale, din păcate, a aparținut istoriografiei românești În adâncul ei s-a născut schema strategică

"justificată istoric", pe baza căreia cercurile conducătoare ale României și-au pregătit planurile agresive și măsurile militare pentru implementarea lor Istoriografia burgheză a României a fost cea care a argumentat "științific" "ideea națională" de extindere a "României mari" prin capturarea RSS Moldovenească, Crimeea și sudul Ucrainei Clica conducătoare fascistă a României a reușit să creeze în țară o atmosferă de totală isterie antisovietică, aprinsă de multe figuri ale științei, literaturii, artei, presei Istoricii burghezi români care au participat la această campanie au fost instruiți să " convinge" masele țării că răsăritul sau apusul soarelui "România Mare" nu poate ataca decât dinspre nord-est, depinde doar de viitorul Uniunii Sovietice În același timp, "răsăritul" însemna extinderea granițelor românești până la Bug, și mai bine - până la Nipru, iar "apusul" însemna pierderea Basarabiei și a Bucovinei de Nord După ce problema basarabeană s-a soluționat pe drept, în iunie , a avut loc reunificarea poporului moldovenesc și s-a format RSS Moldovenească, a început o nouă perioadă în istoriografia și propaganda românească, care se caracterizează prin poziția deschis fascistă a oamenilor de știință burghezi Interesele "științifice" ale istoricilor români nu se mai limitează la granițele teritoriului "românesc" până la Bug sau la Nipru Aceștia fundamentează cu râvnă "teoretic" "nevoia" extrem de acută a României în "spațiul de locuit", necesar posibilitatea de a-și împinge granițele "până la porțile Asiei" Este de remarcat faptul că* "cercetarea" istorică a acestei perioade este plină de dorințe revanșiste și agresive deschise, cerând în mod militant stăpânirea RSS Moldovenească, Bucovina de Nord, sudul Ucrainei și alte teritorii Acest concept a rămas dominant în toată literatura istorică românească până la lichidarea dictaturii fasciste din România în În faptul că la sfârșitul anilor conducătorii României regale au reușit să transforme țara pe un drum dezastruos pentru ea și a ajuns în același lagăr agresiv cu fasciștii germani, istoriografia burgheză română a jucat un rol semnificativ și rușinos Ea a fost cea care, intrând în aparatul de propagandă fascist, a îndoctrinat ideologic cetăţenii români, a pregătit opinia publică românească pentru un război împotriva Uniunii Sovietice şi a trasat "teoretic" traseele campaniilor militare agresive Astfel, cu născocirile sale trucate, falsificate și provocatoare, cu propovăduirea ideii de "Românie mare către Nipru", istoriografia burgheză românească a contribuit la crearea, la sfârșitul anilor ' și începutul anilor ' , a unei adevărate amenințări militare asupra frontierele de sud-vest ale Uniunii Sovietice În războiul declanșat de Germania hitleristă și aliații săi împotriva Uniunii Sovietice, România fascistă și-a câștigat o mare încredere de la Hitler Ea a fost însărcinată să atace peste secțiunea de sud-vest a graniței sovietice Conducătorii României nu și-au ascuns bucuria și mândria pentru o asemenea "onoare" În ceea ce îi privește pe istoricii burghezi români, ei se lăudau cu înaintarea trupelor fasciste în adâncurile teritoriului sovietic ca o confirmare a "providenței", a punerii în aplicare a ideii pe care o prețuiau de a crea o "Românie mare pentru Bug" (Hitler a făcut să nu permită României să ajungă la Nipru) Istoricul român R Rosseti, vorbind în la ședința plenară a Academiei Române de Științe cu un raport "Războiul Sfânt pentru Eliberarea Basarabiei și Bucovinei", a înfățișat războiul cu Uniunea Sovietică ca un mijloc de protejare a " interesele naţionale" ale României Dar profețiile "fundamentate teoretic" ale istoriografiei burgheze românești au fost construite pe nisip Prin urmare, ele nu erau destinate să devină realitate După eliberarea României de fascism și victoria revoluției populare în această țară, pozițiile istoriografiei

românești în interpretarea multor probleme se schimbă semnificativ Aceasta se aplică, în special, interpretării evenimentelor și proceselor legate de problema basarabeană, de reunificarea și dezvoltarea socialistă a poporului moldovenesc Pe bună dreptate, se poate afirma că în istoriografia românească începe o nouă perioadă, care, după cum am menționat mai sus, a durat până la începutul anilor ' și a fost marcată de o regândire critică, raționată, pe o nouă bază metodologică a acelor concepte burgheze în limba română știință istorică care a dominat în ea din a doua jumătate a secolului al XIX-lea până în toamna anului S K Brysyakin, M K Sitnik Triumful dreptății istorice, p În lucrările fundamentale de istorie publicate în această perioadă, în alte publicații științifice și periodice din România, pentru prima dată, evaluarea general recunoscută marxist-leninistă a proceselor istorice, evenimentelor și fenomenelor sociale asociate cu sechestrarea Basarabiei în iar respingerea ei din Rusia sovietică era justificată rezolvarea chestiunii basarabene în iunie s-a dat o apreciere corectă altor probleme ale relaţiilor româno-moldovene şi româno-sovietice Istoricii progresisti, aplicând metodologia marxist-leninistă, au început să ia în considerare și să interpreteze problema națională, problema basarabeană, chestiunile relațiilor sovieto-române și moldo-române, precum și multe alte probleme istorice fundamentale, în acoperirea și interpretarea care în trecutul recent permitea mai ales multă subiectivitate şi falsificare • Anumite evoluții pozitive au apărut și în rândul istoricilor burghezi români Cu toate acestea, un număr considerabil de oameni de știință ai "vechii" școli, aflându-se în condiții noi și neobișnuite pentru ei, în loc să-și slujească cu onestitate patria înnoită, au pornit pe calea adaptării externe, încercând să ascundă imuabilitatea convingerilor ideologice reacționare ca cât mai profund posibil Dar chiar și într-o situație în care cea mai mare parte a vechilor istorici burghezi ai României și-au continuat activitatea activă în instituțiile științifice și universități, iar conceptele de istoriografie burgheză reacționară nu au fost complet spulberate și eliminate din practica cercetării, în timp ce cadrele istoricilor marxist-leniniști în România erau foarte puţine, - cu toate acestea, noile tendinţe ale ştiinţei istorice româneşti au devenit conducătoare, predominante Iată doar un exemplu pentru a susține această poziție Deja publicată în sub redacția academicianului Mikh Manualul lui Roller pentru gimnaziu despre rezolvarea problemei basarabene spune următoarele: "La iunie , ca urmare a unei înțelegeri între guvernul român și guvernul Uniunii Sovietice, conflictul teritorial care a existat între cele două state a fost eliminat, conflictul care a apărut ca urmare a intervenției trupelor române împotriva sovieticilor în " O astfel de evaluare nouă, obiectivă, a motivelor apariției și naturii rezolvării chestiunii basarabene, precum și a poziției marxist-leniniste în abordarea altor probleme ale istoriei naționale, au devenit dominante în literatura istorică și de partid istorică românească În același timp, cunoscuți istorici progresiste și vechi comuniști ai României, printre care academicienii P Constantinescu-Yash și M Roller, participant la lupta pentru puterea sovietică în Rusia M Bujor, istoricul V Livyanu și alții, a făcut studii semnificative și memorii valoroase Unul dintre organizatorii batalioanelor revoluţionare române din Rusia Sovietică, M Bujor, scria în memoriile sale că "atacul asupra Basarabiei, comis împotriva voinţei ei moldoveneşti Gh L Georgescu, Vasile Macia, Dumitru Tudor, Mihail Roller Historia Romaniei Manual unic pentru clasa XI-a medie Ediția a IV-a Răspunsul redactorului M Roller București, , p poporului, a

însemnat un atac perfid asupra revoluţiei ruse" , indicând că invadatorii români au căutat să "înlăture drepturile şi libertatea câştigate de poporul basarabean în revoluţie" În acești ani s-au dezvoltat și s-au întărit legăturile de prietenie între popoarele sovietice și române și s-au stabilit contacte științifice puternice, inclusiv în domeniul istoriei Să subliniem mai ales că în această perioadă s-au stabilit legături culturale și științifice directe fructuoase și a avut loc un schimb intens de informații științifice între istoricii RSS Moldovenești și PHP , Trebuie să admitem însă că în această perioadă nu a avut loc o revizuire completă, până la urmă fundamentală, a pozițiilor anterioare din istoriografia românească În primul rând, este izbitor că știința istorică a noii României nu a supus conceptelor falsificate, false ale vechii istoriografii burgheze românești la întrebările pe care le luăm în considerare criticii zdrobitoare, nu le-a condamnat și nu s-a disociat de ele Ea nu a făcut acest lucru, din păcate, în anii următori Unii cercetători români au continuat să adere la pozițiile istoriografiei burgheze, ceea ce s-a reflectat într-o serie de cărți și articole apărute în acei ani Acest lucru, evident, ar trebui să explice și faptul că confesiunile corecte și noile aprecieri corecte date în principalele publicații românești au fost făcute de istoricii români într-o privire, parcă sub ton Arătau mai mult ca o declarație trecătoare a faptelor decât o analiză și evaluare a evenimentelor istorice În plus, unele probleme fundamentale ale relațiilor româno-moldovenești nu au fost deloc atinse Dar, repetăm, cu toate neajunsurile care au fost amintite aici, după , istoriografia românească a făcut un pas important înainte Noua poziție a unui număr de istorici români de seamă a predeterminat evaluarea corectă a unor probleme importante legate direct de problema pe care o studiem În acest sens, perioada de la mijlocul anilor și începutul anilor trebuie recunoscută, în opinia noastră, ca o etapă pozitivă în dezvoltarea istoriografiei românești Este de remarcat că tocmai părăsirea sesizabilă a multor istorici români de la începuturile istoriografiei burgheze de după , revizuirea de către ei a evaluărilor evenimentelor și proceselor a fost cea care a iritat și provoacă încă indignare în rândul istoricilor reacționari ai țărilor capitaliste, care atacă în unanimitate noi tendinţe în ştiinţa istorică românească În acest cor de răutate, s-au remarcat și se mai remarcă vocile stridente ale istoricilor emigranți români, toți cei care, refugiându-se în Occident, își defăimează patria și poporul lor Astfel, unul dintre acești renegați, Dionysius Germann, scrie răspicat că " abia după război (Al Doilea Război Mondial - A L) orice altă chestiune a istoriei românești a fost atât de falsificată de istoriografia comunistă" ca problema Basarabiei și Bucovinei de Nord M Gh Bujor Lupta pentru apărarea revoluției ruse (-) sat ; "Contribuții la studiile influenței Marii Revoluții Socialiste din Octombrie" București, , p Ibidem Dionisie Ghermani Die kommunistische Umdentung cier rumanischen Geschichte unter besonderer Beruchsichtigung des Wittelalters Munchen, , S Un grup de istorici români emigranți, format din șapte persoane, printre care și același Dionysie Germani, deplângea în că " manualele românești de mai devreme (între și începutul anilor - A L) exprimau punctul de vedere sovietic asupra Basarabiei Ei - G Cioranescu, G Filiti, R Floresco, D Hermann, A Gorgiu, N Cornet si N Neculce - au adus din nou la lumina lui Dumnezeu celebra teza sovinista despre "diviziunea" neamului romanesc în , susținând, cu ochii pe cercurile revanșiste din RFG, că "această împărțire a națiunii în două părți seamănă cu împărțirea Germaniei" În cărțica lor antisovietică (de

un volum destul de substanțial) Aspecte ale relațiilor ruso-române, Ciorănescu și Compania au aruncat o întreagă cascadă de calomnii împotriva poporului moldovenesc Aceștia declară cu obrăznicie, de exemplu, că Uniunea Sovietică "a creat o ficțiune a "poporului moldovenesc" și a "limbii moldovenești" distinctă de limba și poporul român" numai pentru a-și legitima pretențiile față de Basarabia În același timp, emigranții români, se dovedește, sunt cei mai îngrijorați că "această ficțiune a fost acceptată și de istoriografia românească postbelică" Cu toate acestea, ei afirmă cu ușurare că această "ficțiune a supraviețuit până în " Momente noi în lucrările unor istorici ai SRR, apărute la începutul anilor ' , se remarcă prin tendințe deosebite, promovarea unor concepte noi în evaluarea unui număr de procese istorice importante și fenomene sociale legate de relațiile moldo-române Mai corect spus, în această perioadă a existat sau există un proces nu atât al nașterii unor concepte noi, cât al revenirii la unele concepte vechi ale istoriografiei burgheze O trăsătură caracteristică a unei anumite părți a literaturii istorice române publicate în ultimul deceniu asupra problemelor care ne interesează este revizuirea conceptelor istorice dezvoltate în perioada anterioară, revizuirea acestora, respingerea concluziilor și aprecierilor asupra problematicii basarabene și asupra altor aspecte ale relațiilor româno-moldovenești pe care istoricii români în primii ani postbelici, evitând cercetările și trecând la tăcere probleme care afectează direct sau indirect istoria Moldovei, în special întrebări despre Basarabia, națiunea moldovenească, statulitatea, cultura sa etc Din lucrările unor istorici români, reiese clar că, ignorând abordarea de clasă a aprecierii fenomenelor istorice, cu bună știință sau fără să vrea, justifică direct sau indirect acțiunile claselor conducătoare ale României regale de a stăpâni Basarabiei, anexarea acestei regiuni de către Oligarhia română este considerată de ei drept un act legal În capitolele relevante (în special, în cel de-al doilea), vom aborda judecățile unui număr de istorici români asupra diferitelor aspecte ale problemei studiate Deocamdată, ne mărginim să confirmăm validitatea G Cioranesco, G Filiti, R Floresço, D Ghermani, A Gorjiu, N Corne, N Neculce Aspecte des relations russo-roumaines Retrospectivă și orientări (în continuare - "Aspecte des relations ") Paris, , p Aspecte des relations , p Ibidem, p Ibidem Ibidem concluzia de mai sus cu exemple concrete preluate din scrierile care au văzut lumina zilei în SPP Manualul "Istoria României", apărut în , este însoțit de o hartă "România după " Pe ea, România este reprezentată în hotarele "României mari", adică în est - până la Nistru, iar teritoriul Uniunii Sovietice este mutat pe malul stâng al acestui fluviu În "Istoria poporului român", apărută tot în , una dintre ilustrații este însoțită de legenda: "Ruinele cetății Surok" Se pare că aceste exemple arată clar că autorii acestor lucrări atribuie cetatea Soroca monumentelor culturii românești, iar ținuturile dintre Prut și Nistru sunt clasificate drept teritorii "românești" Rețineți că alți istorici ai SRR, dacă nu în mod explicit, atunci printr-un sistem de selecție și combinare de fapte și fenomene, includ teritoriul dintre Prut și Nistru în statul român Astfel, de exemplu, istoricii S Goldenberg și P Chernovodyanu au acționat în rapoartele lor științifice la cel de-al V-lea Congres Internațional de Istorie Economică, desfășurat în perioada - august , la Leningrad Să luăm în considerare modul în care unii istorici români moderni interpretează zahyat-ul Basarabiei în ianuarie și eliberarea lui în iunie Traian Lungu, unul dintre autorii manualului "Istoria României" apărut în , fără să se obosească să dovedească sau să susțină propunerea înaintată,

scrie: "La începutul anului , Basarabia, teritoriul care în a intrat cu forța în România " Despre faptul că Basarabia nu a "intrat" în România regală, ci a fost cucerită de aceasta, că populația regiunii a luptat împotriva "oaspeților" români nepoftiti cu armele în mână, că pe teritoriul Basarabiei boierul-românul ocupanții cu gloanțe și au înăbușit puterea sovietică cu baionetele - Traian Lungu preferă să tacă despre toate acestea Dar oamenii spun pe bună dreptate: "Nu poți arunca cuvinte dintr-un cântec" (să adăugăm: "chiar dacă aceste cuvinte nu sunt plăcute tuturor") V Maciu, fiind unul dintre autorii manualului pentru clasa a XI-a a gimnaziului, care a apărut în , a explicat apoi tineretului român că în Basarabia a fost sechestrată din Țara Sovietelor În , deja ca unul dintre autorii Istoriei poporului român, același V Maciu scria: "La martie (aprilie), , Basarabia a intrat în statul român" Așadar, versiunea veche este reînviată: Basarabia, se pare, nu a fost capturată cu ajutorul forței militare, ci ea însăși a luat și "a devenit" parte a României Totodată, "intrarea" Basarabiei în România este programată să coincidă cu martie Mirón Constantinescu, Constantin Daicoviciu, Hadrian Daicoviciu, Tratan Lunga, Ion Oprea, Ștefan Pasca, Aron Pétrie, Alexandru Porțednu, Cheorghe Smarandache Istoria României Compendiu (в дальнейшем - "Istoria României Compendiu ") București, Hartă alăturată "Istoria poporului român" Sub redacția academicianului Andrei Oțetea București, , p С Гольденберг Торговля румынских стран с Западом (XVI в - середина XVII в) Л , , стр - П Черноводяну Экономические отношения румынских княжеств с Западом (- гг) Л , , стр - "Istoria României Compendiu ", p "Istoria poporului român", p (aprilie) - ziua în care, după cum știe lumea întreagă, inclusiv V Maciu, s-a săvârșit cele mai odioase violențe și abuzuri de voință a poporului moldovenesc, a fost pusă în scenă comedia "votului" din "Sfatul țarii" Fondul rușinos al acestui act este scris fără echivoc în memoriile lor (se vor da mai jos declarații corespunzătoare) A Margiloman, care la acea vreme era prim-ministrul României; și M Skin, un general român care a participat la capturarea părții de nord a Basarabiei Memoriile lor au fost publicate la București, iar V Machiu probabil că le cunoaște bine Se poate înțelege pe falsificatorul burghez care, cunoscând faptele istorice, le denaturează totuși grosolan Dar care sunt motivele lui Rufvodstvuetsya în acest caz, V Machiu? Observăm însă aceeași metamorfoză ciudată în vederi ca și la V Mach-iu într-un alt autor al manualului din - G Georgescu Nu numai în , ci în , G Georgescu, în următoarea ediție a manualului de istorie a României pentru clasa a XI-a, scria împreună cu D Almash și A Petrik că guvernul regal român, simțind ură față de sovietic stat, a ocupat Basarabia în , a lichidat aici sovieticii cu ajutorul forței militare și a anexat această regiune Apoi, acești autori au subliniat că în iunie , la propunerea guvernului sovietic, România a returnat Basarabia Uniunii Sovietice Cu toate acestea, cinci ani mai târziu, în , în următoarea retipărire a aceluiași manual, din paginile sale a dispărut mențiunea cuceririi Basarabiei în și a revenirii acesteia în URSS în Pe de altă parte, a apărut o nouă formulare: ca urmare a "ultimatumului" sovietic, Basarabia "a devenit parte a URSS" Ion Oprea, unul dintre autorii principali ai amintitului manual "Istoria României", dă, ca să spunem așa, cea mai "modernă" definiție a naturii rezolvării chestiunii basarabene El scrie: "La iunie , guvernul român a primit un ultimatum de la guvernul sovietic, în urma căruia Basarabia și partea de nord a Bucovinei au intrat în componenta Uniunii Sovietice" O interpretare asemănătoare o găsim în "Istoria poporului român" a lui T Georgescu, în monografia lui G Savu "Dictatura regală" Aceeași evoluție de neînțeles

a vederilor asupra problemelor cuceririi Basarabiei de către România boierească în și restabilirii puterii sovietice în această regiune poate fi urmărită pe exemplul altor lucrări, inclusiv ale celor mai fundamentale O schimbare surprinzătoare a avut loc, de exemplu, în opiniile redacției "Dicționarului Enciclopedic Român" a între și Dacă în primul volum al acestui dicționar, apărut în , autorii, cu aprobarea neîndoielnică a redacției, scriau că "în ianuarie , guvernul burghezo-mosiar al României a ocupat (italicele mele - A L) Basarabia" , apoi D Almaș, G Georgescu- Buzău, A Pétrie Istoria României Manual pentru clasa a XI-a București, , p Ibidem, p Ibidem, p "Istoria Romântei Compendiu ", p "Istoria poporului român", p G Savu Dictatura regală (-) București, , p "Dicționar Enciclopedic Român", vol I București, , p în volumul al patrulea, care a apărut abia patru ani mai târziu, adică în , se spune că "la începutul lui ianuarie , Basarabia a intrat în statul român" Dacă în primul volum citim: "În iunie , ca urmare a negocierilor dintre guvernele sovietic și român, Basarabia a fost restituită Uniunii Sovietice" , atunci în volumul al patrulea apare o nouă interpretare: "în iunie ca ca urmare a cererilor guvernului sovietic formulate în notele ultimatum adresate guvernului român, Basarabia și Bucovina de Nord au intrat în URSS" Astfel, în , Basarabia, conform autorilor articolului și a editorilor volumului al patrulea, nu a fost capturată și anexată de România, ci "a devenit" parte a României; în , Basarabia nu a fost returnată Uniunii Sovietice, ci "a devenit" parte a URSS Este clar pentru toată lumea că nu avem de-a face cu surditatea lexicală, că aceste două formulări sunt departe de a fi identice, că fiecare dintre ele are un sens istoric complet definit, concret Poziția "dualistă" indică clar că în doar patru ani "Dicționarul Enciclopedic Român" a alunecat de la pozițiile sale de principiu marxist-leniniste la o platformă de evaluare non-clasică a unui număr de evenimente istorice Nu mai puțin frapantă este atitudinea față de cucerirea Basarabiei în și eliberarea acesteia în din partea autorilor lucrării "Momente din istoria poporului român" apărută în Astfel, N Adeniloae și A Petrik, care au scris pentru această carte un capitol despre formarea statului național român, caracterizează exact în aceiași termeni atât acțiunea agresivă a ocupației Basarabiei de către România regală în , cât și actul drept a restabilirii puterii sovietice în regiune în iunie şi reunificarea acesteia cu URSS Ei scriu: "La începutul anului , Basarabia (teritoriul dintre Prut și Nistru, care în a fost inclus în imperiul țarist) a devenit parte a statului moșier burghez român" În continuare, se indică că "în iunie , ca urmare a unor note ultimatum trimise de guvernul sovietic^ și acceptate de guvernul român, Basarabia și nordul Bucovinei au intrat în URSS" Nu este nevoie să demonstrăm că o astfel de evaluare amorfă și, de fapt, non-clasică a celor mai importante două evenimente istorice, în primul rând, nu reflectă în niciun fel adevărul istoric și, în al doilea rând, varsă apă pe moara dușmanilor prietenia popoarelor noastre Și în timp ce acopereau alte câteva evenimente istorice legate de apariția chestiunii basarabene, relațiile moldo-române, reprezentanți individuali ai științei istorice moderne românești au pornit pe o cale care duce în mod obiectiv la văruirea și justificarea politicii reacționare trecute a claselor conducătoare ale României regale "Dicționar Enciclopedic Roman", vol IV București, , p "Dicționar Enciclopedic Roman", vol eu, p "Dicționar Enciclopedic Roman", vol IV, p "Momente din istoria poporului român" București, , p Ibidem Se știe, de exemplu, că România, moșier-burgheză, cu ajutorul și sprijinul puterilor imperialiste din Occident, a fost prima care a întreprins o

intervenție militară împotriva Republicii Sovietice și că Basarabia sovietică, cucerită de România, a fost primul teritoriu smuls din Țara Sovietelor cu forța militară, că trupele române, împreună cu trupele intervenționiste Antanta și Puterile Centrale au luptat împotriva puterii sovietice nu numai în Basarabia, ci și pe teritoriul Moldovei de pe malul stâng și sudul Ucrainei Și cu toate acestea, istoricii români I Popescu-Putsuri și P Rădulescu, contrar adevărului, susțin că "România s-a numărat printre acele state care, așa cum spunea V I Lenin, nu au luat calea declarării războiului Rusiei Sovietice" ' Aceeași teză, care contrazice toate faptele și documentele istorice, este înaintată de I Oprea, pe care l-am menționat, care scrie: "Orientarea diplomației românești spre înțelegerea reciprocă cu Rusia Sovietică pe calea negocierilor se reflectă cel mai bine în abținerea a guvernelor române de la alăturarea intervenţioniştilor împotriva puterii sovietice" Deci, potrivit lui Popescu-Putsur, Rădulescu și Opry, în perioada intervenției militare străine și a războiului civil din Rusia, România se presupune că "nu a mers" împotriva Rusiei sovietice, iar diplomația sa a fost orientată doar spre "înțelegere reciprocă" cu Țara sovieticilor Dar aceasta este o denaturare atât de grosolană a realității istorice, care nu poate fi justificată Iar cel mai de neiertat în acest caz nu este nici măcar că autorii români ignoră sau interpretează în mod inadmisibil faptele, ci că încearcă să-și confirme concluziile false cu referiri la discursurile lui V I Lenin, în special la "Raportul asupra situației interne și externe situația republicii la Conferința de la Moscova a PCR (b) la iulie " și "Discurs la al IV-lea Congres al Muncitorilor din industria confecțiilor din întreaga Rusie din februarie " Totuşi, nici aici şi nici în alte lucrări ale lui V I Lenin nu există prevederi care să confirme teza istoricilor români Prin urmare, o încercare de a se baza pe înalta autoritate a lui V I Lenin este, ca să spunem ușor, o tehnică neadmisă științei Se amintește involuntar cuvintele mareșalului Uniunii Sovietice G K Jukov: "Principiul elementar al oricărei cercetări istorice și decența obișnuită a unui istoric presupun o cunoaștere conștiincioasă a materialelor documentare și a concluziilor științei istorice nu de o parte, ci prin toate mijloacele ale ambelor părți în război" ; "Istoria poate fi distorsionată Dar nu poate fi modificat, rezultatele sale nu pot fi anulate Adevărul va prevala întotdeauna" Ideea părerilor lui I Opri asupra problemei "liniștii" României regale va fi incompletă, dacă nu suplimentar i I Popescu-Puțuri și R Rădulescu România și Marea Revoluție Socială din Octombrie În: Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și România București, , p ' I Oprea O etapă rocfriică din istoria relațiilor diplomatice româno-sovietice - București, , p Vezi V I Lenin Poli col cit , vol , p Vezi V I Lenin Poli col cit , vol , p G K Jukov Măreția victoriei URSS și neputința falsificatorilor istoriei - Kommunist, , Nr , p Ibid , p face o altă declarație a lui În aceeași lucrare a lui el scrie "Guvernele române au încercat să mențină relații cu statele vecine care să corespundă principiilor dictate de istorie și geografie (notă: "dictat de istorie și geografie"! Aceste "principii" au justificat prinderea Basarabiei - D L) Din aceeași orientare constantă (această "orientare permanentă" s-a înrădăcinat în istoriografia burgheză - A L) a venit dorința diplomației române de a restabili relațiile normale cu Uniunea Sovietică și de a stabili un regim de conviețuire pașnică între două state vecine, între care istoria nu a avut loc înregistrează până de atunci nici un singur conflict armat" Dacă urmărim logica lui I Opri, atunci sechestrarea Basarabiei în nu poate fi considerată un act armat

antisovietic, deci istoria "nu a înregistrat-o" Tocmai această dubioasă indulgență emisă pentru a justifica flagrantul act de violență împotriva Basarabiei sovietice este indicată de tăcerea deplină despre Basarabia și chestiunea Basarabiei din cartea lui I Opri, care este dedicată în mod special relațiilor diplomatice româno-sovietice Cu toate acestea, chiar și în istorie, faptele sunt lucruri încăpățânate Sechestrarea Basarabiei de către România moșier-burgheză în este un fapt de necontestat Aceasta este cea mai rușinoasă pagină din istoria României regale Orice altă evaluare a acestei acțiuni antisovietice este incompatibilă cu adevărul istoric, la fel ca și tăcerea asupra rolului și locului chestiunii basarabene în relațiile sovieto-române din perioada dintre cele două războaie mondiale În ceea ce privește afirmația despre "dorința diplomației române" de restabilire rapidă a relațiilor normale dintre România și URSS, aceasta este o neînțelegere tristă sau o încercare nereușită de iluzie Adevăratul sens al politicii externe a României regale față de Țara Sovietelor va fi dezvăluit pe larg în capitolul al patrulea al acestei monografii Aici amintim doar că România moșier-burgheză a respins cu încăpățânare toate propunerile pașnice și constructive ale guvernului sovietic, că doar creșterea puterii și autorității URSS, agravarea bruscă a relațiilor maghio-române și autoizolarea României au forțat conducătorii săi să stabilească relaţii diplomatice cu ţara noastră Ce țel ingrat și nepromițător și-au propus unii istorici români dacă, pentru a-și confirma pozițiile, trebuie să recurgă la extragerea unor fraze sau expresii individuale din contextul discursurilor lui Lenin și, pe baza lor, să declare în mod arbitrar concluzii de amploare Nevoința de a ține cont de declarațiile lui V I Lenin, de notele guvernului sovietic, inclusiv de cele semnate de fondatorul statului sovietic, care se referă direct la problema în discuție, care vorbesc în mod specific despre intervenția românească în Basarabia, arată ciudat Se știe că V I Lenin a fost cel care a semnat la ianuarie decizia Consiliului Comisarilor Poporului privind ruperea relațiilor diplomatice cu România Acest document spune: "Oligarhia română, acoperită cu crime, a deschis ostilități (cursive ale mele - A L) despre I Oprea Despre etapă rodnică din istoria relațiilor diplomatice româno-sovietice, p Û tiv al Republicii Ruse" Á în rezoluţia lui Rumcherod din ianuarie (februarie), , citim: "Având în vedere faptul că românii au atacat cu înşelăciune Rusia, au ocupat Basarabia, jefuind sate şi oraşe din ea, având în vedere că Sfatul al Comisarilor Poporului, după epuizarea mijloacelor posibile, a întrerupt toate relaţiile cu România, Comitetul Executiv Central de la Rumcheroda a hotărât să se considere în stare de război cu România" Din anumite motive, aceste documente sunt ocolite de istoricii români amintiți Avem impresia că se încearcă să nu sesizeze doar acele documente și materiale care contrazic teza pe care au înaintat-o în prealabil Totuși, într-un mod similar, nu numai lucrările lui Lenin sau documentele sovietice, care infirmă conceptul vicios al lui I Opri și al colegilor săi despre absența conflictelor vreodată armate între România și URSS, ci și documentele oficiale românești și mărturisirea autorilor români nu sunt luate în considerare Trebuie de presupus că I Oprea, I Popescu-Putsuri, P Rădulescu au cunoștință de memoriul primului ministru al României, Ion Brătianu, din iulie , adresat Consiliului Miniștrilor de Externe al Păcii de la Paris Conferință, care s-a întrunit sub președinția ministrului francez al afacerilor externe, André Tardieu Se spune: " România, într-un moment în care ostilitățile au încetat în urmă cu mai bine de luni pentru restul Europei, se află în stare de război declarat (cursive ale mele -

A L) cu vecinii săi bolșevici ruși și maghiari" Autorul lucrării din care am împrumutat acest citat, lăudând în toate felurile meritele lui I Brătianu în făurirea "României mari", scrie la rândul său: "România, care era în stare de armistițiu cu porțile ei de apus (Puterile Centrale - A L), era în stare de război declarată (sublinierea mea - A, L) cu comuniștii ruși- mi " Nu aș vrea să cred că unii istorici români moderni cred că ei, ca și predecesorii lor burghezi, au voie să selecteze și să interpreteze în mod arbitrar documente Pot fi și ei au urmat literalmente sfatul colegului lor I Nestor, care a afirmat în raportul său la cel de-al XIII-lea Congres Internațional de Științe Istorice de la Moscova, în august , că în lumina noilor factori arheologici (pe care, de altfel, îi interpretează foarte arbitrar) iar subiectiv) "se folosesc din ce în ce mai larg rezultatele revizuirii surselor scrise" Dar, cel puțin în istoria recentă, o astfel de abordare duce la arbitrar "Documente de politică externă a URSS" (în continuare - "DVP al URSS"), vol I M , , p - Rumcher-od - Comitetul Executiv al Sovietelor Frontului Român, Flota Mării Negre și regiunea Odesa h "Pentru puterea sovietică Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne (-)" Colectarea documentelor si materialelor Colegiul editorial: N V Bereznyakov, A S Esaulenko, J M Kopansky, V P Platon, L D Roitman Kshn , , p Op conform cărţii: G / Bratianu Origins and formation de l'Unite Roumaine Bucureşti, L , p Ibidem I Nestor "Lumea barbară" și sfârșitul lumii antice M , , p interpretarea documentului, deschide posibilitatea de a trage din acesta orice concluzii plăcute cercetătorului Rămâne de adăugat că I Oprea, I Popescu-Putsuri și alți istorici ai SRR nu sunt originali când insistă că nu au existat conflicte militare între burghezo-moșier România și Rusia sovietică, "pace eternă" și "eternă pace" calm" s-au păstrat invariabil Aici, pur și simplu, repetă cu conștiință gândurile lui Nicolae Titulescu În , fiind trimisul României la Londra, acest diplomat a publicat într-una din revistele engleze un articol "România și Basarabia", încercând să "lumineze" cititorul englez asupra chestiunii basarabene, sau mai bine zis, să-l dezorienteze N Titulescu scria: "Vecinătatea Rusiei și României, bune relații între ruși și români, care nu au încetat să existe nici măcar atunci când interesele rusești intrau în conflict cu interesele românești (adică atunci când Uniunea Sovietică refuză să recunoască acapararea Basarabiei ca juridică - A L) , - poate fi util să ne amintim, mai ales astăzi, că istoria nu a cunoscut niciodată un război între Rusia și România (aceasta teză a lui Nikolai Titulescu a preluat-o în lucrarea sa I Oprea - A L), - identitatea intereselor economice rusești și românești - toți acești factori explică suficient dorința românilor de a trăi în pace cu rușii Gândul trece ca un fir roșu prin tot articolul lui N Titulescu: dacă Rusia sovietică vrea să fie prietenă cu România, să-i dea Basarabia, doar în acest caz URSS poate conta pe bună vecinătate și bunăvoință din partea șovinilor români Trecând în revistă literatura istorică română asupra problemei pe care o studiem, trebuie să recunoaștem că unii istorici români moderni și-au pierdut interesul pentru o analiză critică a opiniilor și pozițiilor vechii istoriografii burgheze, au dorința de a ocoli sau tăce greșelile trecute si erori, pagini neplacute din istoria tarii lor Se știe, totuși, că evitarea tratamentului unei boli nu este cea mai bună cale de recuperare Deci, puteți conduce boala doar în organism, care este plin de recidive violente Până la urmă, fără o critică a conceptelor vicioase ale istoriografiei burgheze, fără o autocritică principială a propriilor iluzii, o evaluare cu adevărat științifică a

fenomenelor istorice este de neconceput Este oportun să reamintim că autocritica este inerentă naturii însăși a dezvoltării sociale socialiste și este una dintre forțele sale motrice Ni se pare că exemplele de mai sus arată că vechea povară a istoriografiei burgheze încă apasă asupra viziunii despre lume a istoricilor români individuali, că nu toți s-au eliberat complet de influența latentă, subconștientă a conceptelor șovine reacționare Această împrejurare nu putea decât să provoace o anumită rezonanță în cercurile imperialiste din Occident Astfel, săptămânalul The Economist, care exprimă punctele de vedere ale monopolurilor financiare britanice, afirma cu bucurie că "românii devin din ce în ce mai îndrăzneţi în pretenţiile şi aluziile lor" N Titulescu România și Basarabia - "Secolul al XIX-lea și după" (Londra) N DLXVIII, iunie , p "De la Ştefan cel Mare la Ceauşescu" - The Economist (Londra), - * luni , p Istoricii Republicii Socialiste România își cheamă adesea compatrioții să-și întărească prietenia cu popoarele Uniunii Sovietice Este păcat că uneori astfel de apeluri nu se armonizează cu conceptele istorice ale unor oameni de știință ai acestei țări La urma urmei, după cum a remarcat pe bună dreptate Janos Kadar, experiența *învață că atunci când evaluăm poziția cuiva asupra unei probleme care este importantă pentru noi trebuie, desigur, să ținem cont de declarațiile făcute, dar este absolut necesar să ne uităm îndeaproape la vezi dacă cuvântul coincide cu fapta Istoricul școlii marxist-leniniste este internaționalist nu numai în cuvinte, ci și în fapte, în concluziile sale științifice În special, împărtășește gândurile lui Gus Hall (de altfel, exprimate de acesta din urmă atunci când se adresează oamenilor muncii din SPP): "Prietenia nu este o categorie abstractă etică, morală sau emoțională Sentimentele de tovarăș sunt o expresie a unei preocupări profunde, a dorinței de a face ceva pentru a rezolva problema semenilor Cea mai înaltă expresie a acestei preocupări este internaționalismul proletar"; "Sarcina internaționalismului proletar este să nu contribuie în niciun caz, nici măcar neintenționat sau neintenționat, la încercările imperialismului de a produce o scindare " Un asemenea internaționalism autentic a fost manifestat de popoarele sovietice, inclusiv de poporul moldovenesc, ajutând dezinteresat poporul muncitor român în eliberarea patriei lor de invadatorii naziști, în eliminarea consecințelor războiului și ale dictaturii fasciste Fără acest ajutor, România cu greu s-ar fi descurcat cu atâta succes singură soluționării problemelor luptei de eliberare și ale revoluției socialiste Scriitorul Nikolai Gribaciov spunea foarte bine despre aceasta: "Cunosc eroismul comuniștilor și muncitorilor români, dar fără victoria trupelor sovietice, dificultățile în fața lor ar fi crescut de o mie de ori" Se pare că fiecare om de știință poate beneficia de sfatul academicianului A Alexandrov: "Trebuie să cauți adevărul așa cum este, nimic din el nu poate fi corectat, completat, schimbat și, prin urmare, cu tot entuziasmul, o persoană angajată în știință trebuie să mențină o obiectivitate deplină, o evaluare strict critică a tot ceea ce face, cea mai mare conștiinciozitate și onestitate intelectuală, fidelitate față de adevărul stabilit și logica dovezii A Alexandrov subliniază că un adevărat om de știință, ca un adevărat comunist, în știință "se ghidează după cerințele obiectivității, studiului și înțelegerii faptelor, nepermițând denaturarea adevărului, punând opinia subiectivă deasupra argumentelor lui practică şi logică" Subliniind că munca teoretică este o parte importantă a obligației noastre internaționale comune, revoluționare, L I Brejnev, în Raportul său la cel de-al -lea Congres al PCUS, a spus: "Partidul a acordat o mare importanță

acoperirii corecte și obiective a istoriei statului nostru Încercările individuale din poziții fără partid, fără clasă de a evalua traseul istoric al poporului sovietic, de a subjuga semnificația socialistului său Janos Kadar Internaționalismul astăzi - Pravda, , septembrie Sala Gus Realitatea uitată - "În străinătate", , nr ( ) Nikolai Gribaciov Profeți și lecții - Pravda, dó, septembrie Acad A Alexandrov Comunist în știință - "Pravda", , februarie Ibid 'Cal cuceriri' Cuvintele lui sună ca un sfat bun și un avertisment bazat pe principii: "Repetarea unor formule vechi în care acestea și-au depășit deja utilitatea, incapacitatea sau nedorința de a aborda noi probleme într-un mod nou - toate acestea dăunează cauzei, creează oportunități suplimentare pentru răspândire a falsurilor revizioniste sub marxism-leninism" Situația care s-a dezvoltat în istoriografia românească nu a putut trece neobservată de istoricii RSS Moldovenești Concepțiile eronate ale unui număr de istorici români, în care se resimt ecouri și recurențe ale concepțiilor șovine asupra istoriei Moldovei, nu numai că au provocat regret amar, ci au afectat și sentimentele de demnitate națională ale poporului moldovenesc Cu toate acestea, istoricii moldoveni, ghidați de interesele prieteniei și cooperării fraterne, au fost extrem de delicati, dacă pot să spun așa aici, în polemicile cu colegii lor români, abținându-se de cele mai multe ori să-și critice judecățile incorecte Această atitudine nobilă a venit însă cu anumite costuri inutile În primul rând, precauția binevoitoare a istoricilor moldoveni a fost privită de unii istorici români nu ca o toleranță excesivă față de cei care greșesc, ci ca o confirmare a forței argumentelor lor, ca o manifestare a acordului indirect cu conceptele lor, ca o lipsă de argumente puternice printre istoricii moldoveni să infirme prevederile pseudoștiințifice ale istoriografiei românești În al doilea rând, pasivitatea istoricilor moldoveni a fost percepută și privită de unii dintre intelectualitatea republicii într-o lumină falsă Istoricii RSS Moldovenești sunt chemați, bazându-se pe prevederile teoriei marxist-leniniste și pe fapte incontestabile, să arate inconsecvența științifică a concepțiilor subiectiviste ale istoricilor români individuali în interpretarea unora dintre cele mai importante probleme ale moldo-românilor relaţiile, în primul rând în problema basarabeană Această sarcină este dictată atât de interesele de a proteja adevărul istoric obiectiv, cât și de nevoia urgentă de a oferi cititorilor sovietici și străini informații veridice și impartiale asupra acestor probleme Istoricii care aderă la pozițiile marxism-leninismului sunt obligați nu doar să stabilească, ci și să apere adevărul obiectiv de orice atacuri, de unde și de oricine vin, fără a permite niciun compromis, dacă vorbim de fundamentele de nezdruncinat ale teoria marxist-leninistă, partizanismul în științele sociale § CRITICA ISTORIOGRAFIEI BURGEZE DIN VEST PE TEMA INVESTIGATA În procesul de studiu a problemei basarabene (în special, atunci când se analizează situația internațională în ajunul eliberării Basarabiei, în legătură cu o evaluare a amenințării tot mai mari a unui atac militar asupra URSS, precum și a politicii-militare şi pătrunderea economică a Germaniei naziste în România), autorul a folosit parţial anumite L I 'Brezhnev Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul al -lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, p Ibid , xtr £ colecții de documente și materiale de arhivă din țările occidentale, în primul rând Anglia și Germania În Occident, mai ales după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, au fost publicate sute de studii monografice, culegeri de articole, pamflete, memorii și au apărut multe publicații de reviste și ziare consacrate Uniunii Sovietice Toate acestea, cu rare excepții,

sunt pătrunse în întregime de anticomunism sincer, antisovietism Este de remarcat faptul că aproape fiecare dintre aceste "creații științifice" relevă un interes sporit al autorilor burghezi pentru problema basarabeană de mult soluționată, pentru soarta așa-zișilor "români sovietici", într-un fel de "deportare a" români" de la graniţele RSS Moldoveneşti, în "teritoriile româneşti" din Uniunea Sovietică, până la dezvoltarea culturii "minorităţii naţionale române" din URSS etc , etc Autorii acestor scrieri sunt figuri la fel de reacţionare în diverse domenii ale ştiinţei şi politicii din Germania, SUA, Anglia, Elveţia, Franţa şi Canada Italia și alte state capitaliste din Occident, precum și emigranții români care s-au stabilit în aceste țări Toți acești scriitori, de regulă, reproșează conceptele istoriografiei burgheze românești asupra problemelor relațiilor moldo-române și, în același timp, se îndreaptă către România modernă cu "sfaturi" și "recomandări" cu privire la modul în care aceasta ar trebui să se raporteze la faptul a existenţei RSS Moldovei Alți "bine-doritori" merg și mai departe Astfel, René Payot în articolul său "Soarta românilor din Basarabia" amenință serios SRR că dacă nu va înainta "cereri hotărâte" Uniunii Sovietice cu privire la "teritoriile românești", atunci "alții" o vor face pentru aceasta Adevărat, cititorului, în special celui românesc, nu i se explică direct cine se înțelege prin cuvântul "alții" Dar acest lucru nu este atât de greu de ghicit, dacă ținem cont de ce forțe se bazează domni precum Payot Deșeurile de hârtie tipărită antisovietică de acest fel nu sunt atât de inofensive Ea urmărește un obiectiv provocator de a pune o pană în relațiile sovieto-române, de a certa popoarele sovietice și române Creatorii săi, conform expresiei potrivite a lui V I Lenin, au acționat și acționat pe principiul "Minci, face zgomot, strigă, repetă o minciună - ceva va rămâne" Se poate regreta sincer că un asemenea "sfat" provocator și incendiar al autorilor occidentali și al renegaților români- imigranți nu a primit încă o respingere demnă de la istoricii români moderni Întregul flux tulbure al scrierilor antisovietice de astăzi are ca scop incitarea la neîncredere și suspiciune între popoare, la revizuirea granițelor de stat în cele din urmă stabilite, impregnate de dor de eșec a "noii ordini" lui Hitler în Europa O mustrare dură la adresa dorințelor revanșiștilor de acest tip a fost dată în "Declarația Guvernului Sovietic la Guvernul Statelor Unite" (decembrie), care spunea: "Cu doar treizeci de ani în urmă, otrava șovinismului și mizantropiei a otrăvit conștiința marii majorități a poporului german a paralizat în ei sentimentul unui adevărat răspuns civil - René Payot Le-sort des Roumains* de Bessarabie - "Journal de Genève", mai ,B V I Lenin Poli col cit , vol , p respect pentru ceea ce s-a întâmplat în țară Începând cu asasinatele unor personalități politice individuale, nazismul a instituit un regim de teroare în masă în Germania Începând cu proclamarea revendicărilor teritoriale, naziștii au încercat să extermine sau să înrobească popoare întregi Declarația guvernului sovietic a fost un avertisment serios nu numai pentru revanșiștii germani, ci și pentru oamenii lor cu gânduri asemănătoare din alte țări, inclusiv pentru cei care propovăduiesc revanșismul, antisovietismul și războiul sub masca unor cercetări și prognoze "obiective" * · În publicațiile apărute în țările capitaliste din Europa de Vest, în SUA și Canada, cele mai importante probleme ale istoriei Moldovei și ale relațiilor moldo-române, în special anumite probleme sau aspecte ale problemei studiate în această lucrare, sunt cel mai pe deplin și abordată cu sinceritate în tezele de doctorat ale lui A Zuga - "Poziția internațională a Basarabiei în

dezvoltarea istorică a țării" (susținut la Bonn) și A Popovich - "Statutul politic al Basarabiei" (susținut la Washington), în cărțile lui J Becker , G Berg , E Betscher , I Bohensky și G Niemeyer , J Blairy , R Burks , W Kolarz! , G Koch , C Lamont , P Landway , W Li , A Mazur , R Maurach , F Mosley , G Peire , A Prost , G von Rauch , G Ripki , D Ruchek , X Seton-Watson , R Small-Stotz -kogo , C Tagliavini , L Fischer și alții, precum și în articole "Declarația guvernului sovietic către guvernul SUA" - "Pravda", , decembrie A Suga Die võlkerrechtliche Lage Bessarabiens in der geschtlichen Entwicklung des Landes Bonn, A Popovich Statutul Politic al Basarabiei Washington, lakob Becker Bessarabien und sein Deutschtum Bietigheim, Württemberg, H Berg Die rote Springgelut, Sowyetrusslande Wegins Herz Europas Munchen, Erik Boettcher Die Sowyetische Wirtschaftspolitik am Scheidewege Tübingen, "Manualul comunismului mondial" Editat în colaborare cu numeroși savanți de Joseph M Bochenski și Gerhart Nimeier Munchen, Jean Blairy Crepuscule danubia lugoslavia-România Paris RV Burks Dinamica comunismului în Europa de Est New York, Walter Kolarz Rusia și coloniile ei Ediția a treia Londra, Hans Koch Cartea Sqwyet Köln, C Lamont Popoarele Uniunii Sovietice New York, Paul Lendvai Vulturi în Pânze de păianjen Naționalism și comunism în Balcani New York, Wolf Robert Lee Balcanii în vremea noastră Cambridge, Mass , A Mozour Rusia: țaristă și comunistă New York-Londra-Toronto, , " " "■ - * - ■ " - - - , l GBP imperialismul comunist Milwaukee, Carlo Tagliavini Una nuova Lingua Letteraria romanza? ze, Louis Fisher Bărbații și Politica Europa între cei doi York, - R Maurach Handbuch der Sowyetverfassung München, Ph A Mosley Kremlinul și politica mondială New York, H Peyret L'ÜRSS Paris, H Prost Destin de la Roumanie - Paris, Georg von Rauch Geschichte des bolschewistischen Russland Wiesbaden, H Ripka Europa de Est în lumea postbelică Londra, JS Roucek România contemporană și problemele ei Stanford, Londra, ~ Pennsylvania, Unire și rusă Hugh Seton Watson Noul imperialism Edițiile Dufour Roman Small Stocki Problema naționalității sovieticului II Moldova foc- războaie mondiale Nou S Bocura , A Klees , F Liosli , R Payo , K-Heitmann ş a A Însuși titlurile celor mai multe dintre lucrările citate vorbesc despre tendința și părtinirea lor, despre orientarea antisovietică Nu este nevoie să facem o analiză detaliată a acestei literaturi, deoarece creatorii ei nu strălucesc cu originalitate în abordarea temei pe care o studiem, urmărind sensul și direcția publicațiilor românești din anii - fără nicio corecție specială și aderând la conceptele istoriografiei burgheze româneşti Autorii vest-europeni și americani atribuie fenomenelor și evenimentelor istorice o semnificație direct opusă conținutului lor real, repetă conjecturile hazlițe despre așa-numitele "drepturi" "istorice", "geografice", "economice" și "etnice" ale România pe pământurile Moldovei, anunță aderarea Basarabiei la Rusia în prin "răpirea * unei părți din teritoriul românesc", "o tentativă asupra României" (V R Li, A Zuga, G von Rauch, K Lamont, D Ruchek, R Payo, G Koh-i etc) Absurditatea acestor născociri a fost deja arătată de istoricul francez Chantal Bocour, care le-a amintit colegilor săi occidentali că "în România nu exista ca stat" , ceea ce înseamnă că atunci era imposibil să "furi" ceva din ea Secustrarea cu forța a Basarabiei sovietice de către România regală la începutul anului , istoricii și memorialistii occidentali încearcă să înfățișeze drept act de "autodeterminare" națională a populației acestui teritoriu, unirea voluntară a Basarabiei cu moșierul burghez statul roman În același timp, ei interpretează actul echitabil general recunoscut al reunificării Basarabiei cu Uniunea Sovietică în iunie ca o manifestare

a "expansionismului" sovietic (G Berg, K Lamont, F Mosley, L Fischer, P Landway etc), întemeiată pe utilizarea forței "anexării" de către Uniunea Sovietică (G Peyre, X Seton-Watson, R Burks, A Prost, I Bohensky și G Nie-meyer etc), ca urmare a înțelegerii dintre URSS și Germania nazistă (R Maurakh, A Mazur, G Ripka, P Landway și alții), nedispreţuind alte atacuri murdare Să ne oprim asupra principalelor "teze" ale unora dintre autorii occidentali numiți mai sus (ținând cont de faptul că critica acestor și altor istorici și politicieni burghezi este dată și în capitolele ulterioare ale monografiei) Mulți istorici burghezi moderni au luat poziția de negare completă a existenței națiunii moldovenești / statalității și culturii sale Pe această bază ele justifică actele de cucerire Chantal Beaucourt L'Union Sovietique et la Roumanie B Kh : "Les Frontières europeenes de L'URSS - Recueil d'étude sous la direction de Jean-Baptiste Dtiroselle Paris, Arnold Klees românească și moldovenească - "Europa de Est", august , № Philip Mosley Is Bessarabia Nextr-"Foreign Affairs", aprilie , vol , № ' René Payot Le sort des Roumains de Bessarabie - "Journal de Geneve" mai Klaus Heitmann Limba şi literatura română în Basarabia şi Transnistria (Așa-numita limbă și literatură moldovenească) - "Zeitschrift für Romanische Philologie", Volumul , Numărul / Tubinga, · Chantal Beaucourt L'Union soviétique et la Roumanie B kh : "Les Frontières européennes de L'URSS, - ", p influența României regale, ι și apoi monarho-fasciste, șovinismul de mare putere al foștilor ei conducători Filologul vest-german Klaus Heitmann, pe paginile Revistei de Filologie Romanică, a decis să declare "ilegitim" poporul moldovenesc și limba lor, care s-au format încă în secolul al XIV-lea Cu categoricitatea inerentă celor mai răi reprezentanți ai științei burgheze, el scrie: "Nu numai în publicul larg, ci chiar și în cercurile specialiștilor, este aproape necunoscut că, pe lângă cele cunoscute zece culturi romanice, de aproximativ de ani la marginea de răsărit a României se află o altă al unsprezecelea, așa-zisa moldovenească, care cel puțin pretinde o limbă separată și o literatură independentă Titlul deja provocator al articolului lui Heitmann este caracteristic: "Limba și literatura română în Basarabia și Transnistria" Desigur, în acest caz, K Heitmann nu prezintă cititorului nimic nou, cu excepția unui exemplu al ignoranței sale Nici în cel din urmă nu este original, urmându-l pe conaționalul său Arnold Klees În , în articolul "Români și moldoveni", Klees s-a prefăcut indignat de faptul că "populației românești de Est (cum îi numește el pe moldoveni - A L) i se atribuie "naționalitate și limbă originară" Înclinându-se în fața creatorilor "României Mari", Arnold Klees a încercat să fie ironic: "La urma urmei, astfel se dovedește că în și o parte a românilor nu a fost smulsă de statul român, iar poporul moldovenesc au fost "eliberați" de sub dominația burghezo-proprietar" Ce motive familiare! Publicat din la New York, Ukrainian Quarterly, care, potrivit unei declarații de autopromovare, "conține informații ample despre viața politică, economică și culturală a Ucrainei și a altor popoare ale Uniunii Sovietice" , a prezentat cititorilor " un corespondent perspicace, observator și precis la evenimentele care au loc de cealaltă parte a Cortinei de Fier" , unul dintre renegații poporului ucrainean, acum om de afaceri occidental George Savur Omul de afaceri "perspicace", după ce a vizitat Ucraina, Letonia și Moldova în , s-a considerat "suficient de informat pentru a comenta problemele psihologice, economice și socio-politice ale acestor republici" aşa-zisa Republică Moldova" Autointitulat "Moldovalog" prezintă povești clare bazate pe premise false și calomnioase ca fapte "de încredere", rezultate ale propriilor observații Deci, Savur scrie

fără ezitare: "Specific pentru Moldova este că oamenii ei nu reprezintă națiuni Nu există neam moldovenesc, nu există limbă moldovenească, acest neam nu are) Klaus Heitmann op cit , S Arnold Klees op cit , S Ibidem I "Tristrialul ucrainean", vol XXI, nr , vara , p Ibidem George Savor Moldova: un satelit rusesc În jurnalul: "Tristrialul ucrainean", vol XXI, nr , vara , p Ibidem, p moștenirea ei culturală, trecutul istoric, pentru că nu există națiune moldovenească" Oamenii spun: "Pentru a nu arăta ridicol la o nuntă întâmplătoare, încearcă să știi măcar numele miresei" Pentru a parafraza proverbul, ar fi trebuit să-l sfătuiești pe J Savur: pentru a nu arăta ridicol în fața publicului și a nu fi în băltoacă, stăpânește măcar un minim de cunoștințe despre obiectul pe care te angajezi să-l judeci și cu atât mai mult să-i învețe pe alții Se pare că nu este nevoie să ne ocupăm în mod specific de expunerea "teoriilor" falsificatoare ale lui Klaus Heitmann, Arnold Klees, George Savur și alții, deoarece acestea sunt infirmate de întregul conținut al cărții pe care o oferim cititorului Aici aș dori să amintesc doar un adevăr: ignoranța nu a servit niciodată ca argument în știință sau ca dovadă a adevărului Națiunea moldovenească, cultura ei trecută și prezentă există "indiferent de voința oamenilor de știință sau a politicienilor puterilor occidentale, de erudiția sau ignoranța lor În legătură cu problema limbii moldovenești, a națiunii moldovenești, nu putem trece în tăcere asupra renumitului filolog italian Carlo Tagliavini În raportul său de la al VIII-lea Congres de lingvistică și filologie romanică de la Florența (- aprilie), acest om de știință a citat zeci de exemple și fapte convingătoare din care rezultă clar concluzia despre independența limbii moldovenești Concluzia lui Tagliavini este însă neașteptată și paradoxală: " Pare absurd să o definim (limba moldovenească - A L) în manuale ca o limbă romanică de sine stătătoare, a cărei comunitate cu limba română constă doar în apartenența la o singură limbă orientală grupul" Din aceasta, ca și din celelalte lucrări ale lui Tagliavini , devine evident că acest filolog uneori, atunci când elaborează definiții, este ghidat nu de analiza unor fapte istorice incontestabile, ci de scopuri politice dubioase, sacrificând chiar propriile principii științifice Nu știe oare un poliglot și un om de știință remarcabil ca Carlo Tagliavini că limbile, ca și națiunile, se formează și trăiesc nu cu permisiunea oamenilor de știință și a politicienilor, ci în conformitate cu legile obiective ale dezvoltării societății umane? Și dacă acest adevăr îi este cunoscut (de care nu ne îndoim), atunci de ce, se întreabă cineva, el, un om de știință-romaner de renume mondial , încearcă să-l ignore, intrând în conflict cu metodele general recunoscute de cercetare științifică? Este posibil ca "bariera subiectivismului" burgheză să-l împiedice pe domnul Carl Tagliavini să ia o poziție științifică fundamental obiectivă Nu aș vrea să cred că aici se manifestă o formă deosebită de curtoazie a Doctorului Honoris causa al Universității din București în raport cu admiratorii meritelor sale științifice Dar indiferent care sunt motivele care stau la baza "negarea" limbii moldovenești de către K Tagliavini, "argumentele" invocate de acesta în favoarea versiunii exagerate nu devin mai convingătoare, iar națiunea moldovenească și limba ei nu devin mai convingătoare să nu dispară de pe fața pământului De asemenea, nedumerită este teza literaturii burgheze despre demoni Ibidem, p Carlo Tagliavini Una nuova lingua letteraria romanza? Il Moldova - "Ac,tes de VIII-ème Congrès International de linguistique et philologie romane (Firenze, - aprilie)" Firenze, , p Vezi Carlo Tagliavini Le origini delle lingue neolatine Bologna, ^ chestiunea arabă, care proclamă misiunea

"civilizatoare" a ocupanților burghezo-moșieri români din Basarabia Unii autori occidentali și-au făcut curaj să afirme că "anexarea" Basarabiei la România a fost o "teamă" pentru regiune de "vandalismul" rusesc și a condus-o la "prosperitate" Astfel, francezul Gustav Gauthero declara că "Românii au luminat și civilizat Basarabia" Fără îndoială, aici ne întâlnim cu o încercare stângace de văruire a politicii ocupanților români din Basarabia, insultătoare la adresa populației basarabene După trecerea în revistă a materialului capitolului al cincilea al acestei lucrări, cititorul va putea vedea cât de departe sunt judecăţile apologeţilor regimului de ocupaţie de adevărul istoric Într-o formă complet distorsionată, autorii burghezi luminează justa rezolvare a conflictului sovieto-român privind Basarabia din iunie Publicată în în Republica Federală Germania o lucrare "științifică" calomnioasă cu titlul tendențios "Cap de pod roșu" Drumul Rusiei Sovietice către inima Europei" G Berg urmărește să prezinte acțiunile umane și drepte ale Uniunii Sovietice de eliberare a Basarabiei de sub opresiunea ocupațională a României moșieriste burghezo în ca o manifestare a "expansionismului sovietic" Istoricul american A Mazur vorbește și el cu răutate despre "anexarea sovietică" în paginile cărții calomnioase "Rusia țaristă și comunistă" care a fost publicată în Autorul de la München R Maurach, în cartea sa Constituția sovietică ( ), înșirând un șir de minciuni despre realitatea sovietică, a fost de acord că eliberarea Basarabiei a fost rezultatul unui "înțelegere" între URSS și Germania nazistă Această calomnie este repetată cu neruşinare de autorul francez, fostul consilier financiar al guvernului regal român din anii ' A Prost, englezul G Ripka, ş a Pentru a dezvălui aceste insinuări murdare, să ne întoarcem măcar la lucrarea voluminoasă a lui K Tippelskirch "Istoria celui de-al doilea război mondial" ( ) Fostul general nazist în această carte descrie cu adevărat rolul României boierești în planurile și acțiunile agresive ale Germaniei naziste El scrie, în special: "Între timp, Uniunea Sovietică și-a prezentat pretențiile față de România Pe iunie, a cerut întoarcerea Basarabiei, care după primul război mondial a trecut în România, și, în plus, transferul Bucovinei de Nord către el Hitler a fost extrem de nemulțumit de această schimbare a granițelor (autorul, contrar la adevăr, numește Nistrul "graniță " - A L) deoarece Uniunea Sovietică era acum amenințător de aproape de regiunile petroliere ale României, a căror exploatare era pentru Germania o condiție indispensabilă pentru desfășurarea cu succes a războiului Despre ce fel de "afacere" vorbim? Autorii burghezi sunt deosebit de dornici să discrediteze procesul de restabilire a unității naționale a poporului moldovenesc, reunificarea acestuia într-un singur stat național sovietic în cadrul URSS Astfel, falsificatorii vest-germani ai istoriei I Bohensky și G Niemeyer în "Ghidul comunismului mondial" ( ) Gustave Guaterot Le monde communiste La Roumanie Paris, , p K Tippelskirch Istoria celui de-al Doilea Război Mondial M , , p ei scriu că RSS Moldovenească a fost înființată în doar pentru a pune guvernul român "într-o poziție dificilă", că RSS Moldovenească se presupune că este o "republică sovietică artificială" care este un exemplu al "nării iresponsabile și oportuniste" a comunismului politica în domeniul dezvoltării culturilor naţionale * Pentru a-și atinge scopurile politice, repetăm, istoricii burghezi folosesc pe scară largă calomnia și falsificarea grosolană a faptelor și documentelor Datorită limitărilor lor de clasă, dar cel mai adesea în mod conștient, ei sunt deosebit de zeloși în pervertirea esenței faptelor istorice, evenimentelor, tradițiilor care au legătură directă cu sentimentele

naționale ale popoarelor, în special cea moldovenească Adresându-se în primul rând cititorilor neinformați care trăiesc în state capitaliste, falsificatorii încearcă simultan să-și introducă de contrabandă creațiile în țările socialiste, chiar și în URSS Falsificatorii burghezi ai istoriei repetă în toate felurile Sht Ciobanu teza afirmând că în moldovenii, dacă s-au ridicat la luptă, nu a fost pentru eliberarea lor socială, ci doar pentru apărarea intereselor naționale, care, potrivit lui Ciobanu, consta în "unificarea" cu "patria-mamă" românească Presa periodică burgheză a ţărilor occidentale îşi pune cu bunăvoinţă paginile la dispoziţia falsificatorilor istoriei Moldovei Astfel, ziarul englez The Guardian în mai a dedicat o pagină întreagă unui articol al unui anume Ion Rațiu, care a vorbit în numele unui "grup de patrioți români", adică emigranți români , iar ziarul elvețian Journal de Genève a publicat în mai articolul deja amintit al lui René Payot Amândoi acești libeliști îi numesc pe moldoveni "români", ei sunt fericiți pentru "eliberarea" lor de opresiunea "sovietică", "nu mai puțin cruzi" decât sub țarism Apa este turnată în moara falsificatorilor istoriei Moldovei de către niște figuri care îndrăznesc să se numească marxist-leniniști Se știe că în , într-o conversație cu un grup de deputați socialiști din parlamentul japonez, Mao Tse-tung a afirmat în mod inflamator că Uniunea Sovietică ar fi "însușit o parte din teritoriul României" Răutatea și absurditatea acestui atac sunt atât de evidente încât pur și simplu nu merită să pierdeți timp și energie pentru a-l respinge Acesta este sensul principalelor lucrări "științifice" ale autorilor burghezi despre relațiile moldo-române Singura diferență dintre lucrările și memoriile "științifice" ale autorilor moderni occidentali și lucrările istoricilor burghezi români publicate înainte de este că lucrările primilor, în special cele publicate în ultimele două decenii, sunt bogat asezonate cu fapte destul de inteligent falsificate și exemple din viața RSS Moldovei moderne Aici întâlnim atât "deportarea forțată a românilor" de la granițele RSS Moldovenești, cât și experiența "cauzelor artificiale" ale educației și "nepromițătoarele" St Ciobanii Unirea Basarabiei Studii și documente Din istoria mișcării nationale în Basarabia Chișinău, "The Guardian", , mai "Journal de Genève", , mai ности" Молдавской ССР, и с другими аналогичными "научными открытиями" Este interesant de observat că aproape trei sferturi din astfel de produse "științifice" au fost publicate în RFG și SUA, adică în acele state imperialiste în care ideile de agresiune sau răzbunare au pătruns nu numai în politică, ci și în știință Tocmai astfel de idei i-au inspirat, se pare, pe autorii lucrărilor publicate în aceste țări atunci când au interpretat problemele istoriei Moldovei și României Nu întâmplător marea majoritate a emigranților români, a Gărzilor Albe Ruse muribunde și așa-numitele "persoane strămutate" și-au găsit adăpost în RFG și SUA și că aici un număr considerabil de cercetători, renunțând la onoarea și demnitatea om de știință, excelează în diverse tipuri de falsificări și falsuri antisovietice Tonul și direcția literaturii burgheze pe care o luăm în considerare reflectau atmosfera politică care predomină în aceste țări Se știe că în anii postbelici în Occident, mai ales în RFG, un flux noroios de "cercetări", articole, memorii politice și militare și alte publicații de acest fel despre istoria modernă, datând din anii Hitlerismul, se revarsă în proporții tot mai mari Toți, într-un fel sau altul, urmăresc scopul reabilitării regimurilor fasciste din Germania, Italia, România și alte țări, justificând aspirațiile revanșiste ale imperialiștilor vest-germani și ale foștilor lor camarazi de arme din antisovietic război, recreând

mitul apologetic fascist despre natura și scopurile războiului împotriva URSS * și a altor victime ale agresiunii lui Hitler Falsificatorii istoriei caută să defăimească poporul sovietic și armata lui, să-și slăbească în orice mod posibil meritele în înfrângerea celui de-al Treilea Reich și să văruiască politica nazismului Chintesența tuturor născocirilor falsificatoare este concluzia prezentată în mod implicit comunității mondiale că națiunea germană și unii dintre foștii săi sateliți au fost jigniți nemeritat ca urmare a celui de-al Doilea Război Mondial și, prin urmare, forțați să se pregătească pentru răzbunare În acest spirit sunt ultimii fascism și neofasciști, înrădăcinați în Occident Împreună cu ei, renegații poporului român, simțind patronajul și sprijinul revanșiștilor și falsificatorilor istoriei, își aduc contribuția la arsenalul antisovietismului Cu o tenacitate demnă de o mai bună folosire, acești proscriși disprețuitori continuă să se refere la poporul moldovenesc drept "parte a neamului românesc", iar până astăzi văd granița de est a "României mari" undeva în regiunea Bugului de Sud sau Niprul Aspirațiile revanșiste ale foștilor asupritori ai României și Basarabiei se bazează pe politica de anticomunism Le place afirmația lui Joseph Strauss: "Sarcina germanilor în a doua jumătate a secolului al XX-lea este să corecteze greșelile lui Hitler și să împingă comunismul din Europa " Marea majoritate a populației germane nu împărtășește și nu sprijină politica de revanșism Acești germani au tras concluzia corectă și sensibilă din lecțiile celui de-al Doilea Război Mondial, au scăpat pentru totdeauna de infecția nazistă Fascismul și războiul declanșat de acesta sunt condamnate atât de cetățenii obișnuiți ai RFG, cât și de oameni de știință de seamă, publiciști, mulți foști ofițeri, Pravda, , iulie catarg În cuvintele istoricului vest-german Holo Mann, fiul scriitorului Thomas Mann, în ultimul război, Germania și-a propus "cele mai nedrepte, cele mai nedrepte scopuri pe care o națiune creștină și le-a propus vreodată" Cunoscutul filozof burghez Karl Jaspers, un admirator recent al lui Adenauer, s-a pronunțat cu hotărâre împotriva "urmării pe calea lui Hitler", împotriva propagandei revanșiste de extindere a "spațiului de viață" al RFG până la granițele anului " Publicistul vest-german Sebastian Hafner, la de ani de la începutul războiului împotriva URSS, a scris: "S-ar părea că fiecare german care era în mintea sa bună ar fi trebuit să fie clar: să cheme să lupte nu pentru viață, ci pentru moarte o putere atât de mare precum Uniunea Sovietică, însemna să te joci cu propria ta viață "A fost," continuă Hafner, vorbind despre motivele atacului asupra Uniunii Sovietice, "nu doar atacul de furie al lui Hitler A fost un acces de furie în rândul întregii elite a burgheziei germane, aceeași elită care guvernează astăzi Republica Federală Și se poate spune că a fost vindecată de această rabie? Joachim Wieder, fost ofițer de informații al Armatei a VI-a germane învinsă la Stalingrad, după ce a băut o ceașcă plină de chin și suferință în "căldarea" Stalingradului împreună cu alți soldați și ofițeri, scrie în memoriile sale, referindu-se la compatrioții săi: "Noi trebuie să conștientizăm responsabilitatea noastră față de istorie și să ne străduim să ne asigurăm că generațiile viitoare învață din experiența noastră" Probabil, afirmațiile de mai sus sunt destul de convingătoare și instructive Poate că vor fi un bun exemplu și vor suna un avertisment formidabil pentru toți cei care, calomniind popoarele proprii și vecine, le amenință libertatea și independența Este timpul ca emigranții români, adică toți acești "foști oameni" ai României, să înțeleagă că se află într-o lume a iluziilor, într-o lume a conceptelor trecute moștenite din vremurile regimurilor recționare atât de dragi

inimii lor Ne abatem oarecum pentru a explica condițiile în care sunt scrise și publicate lucrările "științifice" ale istoricilor burghezi, care este climatul politic în care apologeții imperialismului își construiesc "construcțiile teoretice" pe temelia falsificării istoriei ♦ Reînvierea și propaganda intensificată a conceptelor de bază ale vechei istoriografii burgheze românești, combinate cu revanșismul și antisovietismul, este una dintre trăsăturile caracteristice istoriografiei burgheze reacționare occidentale moderne, la care, așa cum s-a menționat deja, emigranții români o fac contribuție ambițioasă și dezgustătoare Dar nimeni și nimic nu poate "anula" legile istoriei O trecere în revistă a unei părți semnificative a literaturii sovietice și străine care are legătură directă sau indirectă cu problema statalității naționale a poporului moldovenesc, consacrată fenomenelor și proceselor din istoria Moldovei în anii - și - , permite să tragem câteva concluzii În literatura istorică sovietică nu există încă o funcție de generalizare În străinătate, , Nr , p Pravda, , iulie Ibid Joachim Wieder Dezastru pe Volga Memorii ale unui ofițer de informații din Armata a -a Paulus M , , p cercetare fundamentală, care acoperă cuprinzător toate aspectele problemei statalității moldovenești și unității națiunii moldovenești, inclusiv analizând profund circumstanțele și consecințele dezmembrării și restabilirii unității sale Cu toate acestea, publicațiile sovietice familiarizează cititorul cu procesele epocale din viața poporului moldovenesc, în ansamblu luminează corect anumite probleme, anumite aspecte ale problemei care ne interesează, care au adus o contribuție importantă la studiul acesteia Din păcate, într-o serie de lucrări ale autorilor sovietici, se poate întâlni o interpretare incorectă a unor evenimente și fapte din istoria poporului moldovenesc Acest lucru se explică probabil prin unilateralitatea în evaluarea fenomenelor istorice, pătrunderea insuficientă în esența lor, o atitudine necritică față de vechile surse burgheze și moderne (inclusiv românești) și alte motive Numeroase literaturi, publicate de autori burghezi occidentali, precum și de emigranții români, de regulă, nu pot fi clasificate drept cercetări științifice serioase În descrierea și evaluarea principalelor probleme ale relațiilor moldo-române, marea majoritate a acestei literaturi este de natură epigonă, adică repetă binecunoscutele prevederi șovine și naționaliste ale lucrărilor lui A Xenopol, A Filippide, N Iorga, O Gibu, I Nistor, A Baldur ş a Adevărat, metodele pseudo-științifice demagogice au devenit acum mai rafinate, revanșismul și antisovietismul apar într-o coajă reînnoită Abundența literaturii clar falsificate, prezența a numeroase perversiuni, concepte contradictorii și judecăți subiective în aprecierea acelorași probleme din istoria poporului moldovenesc au îngreunat foarte mult studierea problemei statalității moldovenești și a unității națiunii moldovenești, au necesitat suplimentar eforturile de a depăși toate acele superficiale și false care s-au ivit pe drumul către scopul nostru - de a da o evaluare corectă, marxist-leninistă, a celor mai importante evenimente, fenomene și procese sociale din istoria poporului moldovenesc în perioada care ne ocupă, pentru a ajuta cititorul să înțeleagă corect sensul și semnificația acestora Capitolul II ISTORIA PROBLEMEI BASARAB § PREISTORIA PROBLEMEI BASARABE Problema basarabeană ca problemă internațională a apărut pe arena istoriei la începutul anului și a dispărut din ea la mijlocul anului Astfel, problema basarabeană a existat de mai bine de douăzeci și doi de ani, mai precis, din ianuarie până în iunie " Dar chestiunea basarabeană a avut o preistorie proprie, care datează din ultima treime a secolului al XIX-lea Basarabia, pământ

bogat și fertil, a făcut obiectul dorințelor prădătoare ale domnitorilor lacomi ai României regale încă din primii ani de formare, mai ales din anii ai secolului al XIX-lea, adică aproape din primele zile ale formării a României ca stat suveran independent Oricât de surprinzător ar părea, România și-a pus deja la acea vreme speranțele pentru realizarea planurilor sale de cucerire în raport cu Basarabia cu ajutorul pe care se aștepta să-l primească din partea Germaniei Nu cu mult timp în urmă s-a știut că la sfârșitul anilor și începutul anilor ai secolului trecut, "Cancelarul de Fier" al Germaniei, O Bis, Mark a pus la cale un plan pentru a crea un "imperiu mondial" al germanilor; Pe harta personală a lui O Bismarck, viitoarele posesiuni ale acestui utopic "imperiu mondial" includeau toate ținuturile Rusiei la sud de linia Prusia de Est - Mogilev - Orel Saratov și, în consecință, Basarabia Mai rezultă că, în pregătirea pentru crearea notoriului "imperiu mondial", Bismarck a încheiat tratate secrete anti-ruse nu numai cu Austro-Ungaria, ci și cu România, străduindu-se astfel să alcătuiască un larg bloc militar împotriva Rusiei În , între cancelarul german O Bismarck și regele român Carol I, a fost semnat un acord secret, conform căruia România se angaja să asiste Germania în implementarea planurilor sale de achiziții teritoriale Pentru acest serviciu, Bismarck a promis că va plăti cu trecerea Basarabiei în mâinile României Unul dintre cei mai înflăcărați falsificatori moderni ai istoriei și apologeti ai istoriografiei burgheze române, emigratul maghiar Paul Landway scrie următoarele despre acest tratat: "Deja în , a fost semnat un tratat secret cu Austro-Ungaria și tratat cu Germania tace - A L), oferind sprijin împotriva eventualelor atacuri din partea Rusiei Această alianță a fost una dintre cele mai secrete cunoscute din istoria europeană modernă: până la izbucnirea Primului Război Mondial, doar câțiva oameni știau despre existența ei În acest caz, două puncte sunt esențiale pentru noi: în primul rând, Paul Landway subliniază existența unui tratat secret din ; în al doilea rând, a fost un acord top-secret, "doar câțiva oameni" știau despre el Desigur, acum istoricii români nu consideră necesar să tacă despre acest "secret" Astfel, Ema Nastovici în articolul " : Berlinul și Viena promit, clarifică și amenință, dar România rămâne neutră" scrie: "Începutul anului a adus mari preocupări Puterilor Centrale în legătură cu poziția României în viitorul război mondial Din , țara noastră a fost legată de aceste puteri printr-un tratat semnat Însă, în ultimii ani, publicul românesc a devenit din ce în ce mai clar ostil alianței, și mai ales Germaniei și Austro-Ungariei Puterile centrale nu sunt sigure de respectarea termenilor tratatului din Să încercăm să înțelegem aceste informații slabe despre tratatul din După cum se poate observa din citatul de mai sus, Paul Landway nu își dezvăluie scopul real, căutând să ascundă marginea agresivă a tratatului și să-l înfățișeze pe acesta din urmă ca fiind defensiv "împotriva posibilelor atacuri din partea Rusiei" Mai mult, justificând trădarea lui Carol I în raport cu recentul său aliat în războiul din - - Rusia, Landway susține că doar "teama de un vecin puternic l-a forțat pe regele Carol și consilierii săi să-și schimbe fostul pro-francez și, să într-o măsură mai mică, orientarea pro-rusă și intră într-o alianță secretă cu Germania și Austria În primul rând, notăm următoarele Un tratat defensiv nu este de obicei ținut atât de bine ascuns încât doar "câțiva oameni" știu despre el Dar un tratat de natură agresivă are nevoie fie de camuflaj, fie de un profund secret al designului Așa a fost tratatul din Acest lucru reiese din informațiile lui Landway Pentru a susține pretențiile delirante de astăzi ale emigranților români și pentru a încerca să

incite sentimente șovine în rândul unor cercuri ale publicului românesc, P Landway se plânge provocator că, ca răspuns la "ajutându-i pe ruși în bătălia de la Plevna, aceștia din urmă i-au răsplătit (românii) - A L) pentru aceasta faptul că au luat din nou cele trei județe ale Basarabiei de Sud, care au fost cedate României în (nu au fost niciodată cedate României, ci au fost transferate de învingătorii din Războiul Crimeii prin Tratatul de Pace de la Paris) vasalul Turciei - principatul Moldovei - A L), și a devenit să îndeplinească în tot Paul Lendvai Op cit , p Ema Nastovici : Berlinul și Viena projnit, precesează și amenință dar România rãmínè neutră - "Magazin istoric" Ianuarie , № Õ Ü, p Paul Lendvai Op cit , p teritoriu (al Basarabiei-A L) o crudă politică de rusificare" Acesta, se dovedește*, a fost motivul care a predeterminat acordul lui Carol I la tratatul secret din Ca să nu existe îndoieli aici, P Landway o rezumă: "Așadar, însăși nașterea României moderne^ (italicele mele -A L) a fost imediat umbrită de umbra neîncrederii și nemulțumirii față de Rusia" Credem că ghinionicul autor însuși a smuls cu destul de mult succes paravanul "defensiv" din tratatul din , dezvăluind adevăratele sale scopuri de prădător După aceasta, nu este greu de observat că Adolf Hitler, declanșând un război teribil împotriva URSS în , a dus, de fapt, într-o versiune extinsă, planul lui Bismarck de a crea un "imperiu mondial" german, că antisovieticul alianță militară încheiată în noiembrie între generalul I Antonescu și demonizatul Fuhrer A Hitler poate fi considerată dezvoltarea unui acord secret între Carol I și Ő Bismarck În același mod, acțiunea României fasciste din , în ham cu Germania lui Hitler împotriva Uniunii Sovietice, a fost o continuare logică a vechii alianțe româno-germane În ambele cazuri, conducătorii României au fost mânați de ura față de Rusia (Uniunea Sovietică) și de visul cuceririi Basarabiei Nu degeaba istoricul american Norman Pounds recunoaște în cartea sa "Europa de Est" că în trecut "naționaliștii români priveau cu lăcomie la Basarabia" Rămâne de adăugat că alianța militară secretă anti-rusă a României cu Germania și Austro-Ungaria a fost încheiată la numai cinci ani după ce Rusia, fiind aliată a României, a plătit cu sângele și viața soldaților săi victoria asupra Turciei, care a adus României ocazia de a înlătura în cele din urmă opresiunea Poarta Otomană Dar în loc de recunoștință pentru acest ajutor neprețuit al poporului rus în dobândirea suveranității naționale, cercurile conducătoare ale României regale nutreau o ranchină față de Rusia, ascunzându-și o piatră în sân, au intrat într-o conspirație militară secretă împotriva ei, în speranța că vor pune mâna pe Basarabia Între timp, comunitatea mondială a considerat destul de legitim ca Rusia să restituie raioanele sudice ale Basarabiei, lucru confirmat de Congresul de la Berlin din iunie- iulie , prezidat de același O Bismarck În același timp, tocmai datorită inițiativei și insistenței decisive a Rusiei, Tratatul de la San Stefano (martie), ale cărui principale prevederi au fost aprobate de Congresul de la Berlin, a legalizat transferul părții de nord a Dobrogei spre România Istoricul american Philip Mosley în aprilie , în ajunul eliberării Basarabiei, scria: "România trebuia să accepte (în - A L) Dobrogea de Nord drept compensație" Cu toate acestea, cercurile conducătoare românești, care s-au despărțit temporar de teritoriul rus în mâinile lor, au fost extrem de dezamăgiți Paul Lenduay op cit , p Paul Landway admite de fapt că România s-a format în a doua jumătate a secolului al XIX-lea Paul Lenduay op cit , p Nortnan L Lire sterline Europa de Est Londra și Colchester, , p Philip Mosley Urmează Basarabia?, p În aceste cercuri iese și ia amploare ideea de a crea o "Românie mare" care să cuprindă

toată Basarabia La scurt timp după obținerea independenței naționale, politicienii bucureșteni au început să facă pași practic militaro-diplomatici în vederea implementării acestui plan, dovadă fiind tratatul secret din Istoricul francez René Rischeber urmărește modul în care România s-a pregătit, "s-a maturizat" pentru transformarea ei în "România de nuntă" "Până în ", scrie el, "România și-a arătat viabilitatea, omogenitatea, bogăția Ea a început deja să privească dincolo de granițele ei Se gândea la toți cei care erau de aceeași neam (deci în text - A L), vorbeau aceeași limbă, dar care trăiau sub un jug străin, se gândea la cele milioane de români ai Transilvaniei, supuși exploatării maghiare, care devenea din ce în ce mai dificil, aproximativ un milion de colegii lor de trib (cum îi numește autorul pe moldoveni - A L), smulși de Rusia ca urmare a împărțirii Basarabiei (nu este clar care diviziune este în discuție - A L), aproximativ de mii de bucovineni care au devenit supuși ai Imperiului Austriac " Atrăgând atenția asupra amplorii naționale a campaniei naționaliste de pregătire pentru crearea unei "Românii mai mari", René Rischeber conchide: "Visul unirii tuturor românilor lua amploare, iar pentru a accelera realizarea ei a început propaganda culturală și naționalistă în centrele universitare" La sfârşitul secolului al XIX-lea, coluziunea românească cu Germania şi Austro-Ungaria nu a dat roade Dar în ajunul și chiar la începutul Primului Război Mondial Imperialist, Bucureștiul a lansat din nou o furtună de pregătiri diplomatice pentru crearea unei "Românii mai mari", de data aceasta punând speranțe nu numai în ajutorul Puterilor Centrale, ci și pe sprijinul Antantei Același P Landway subliniază că "politica externă a acestei țări (România - A L) a urmărit scopul formării unei "Românii Mari" prin anexarea teritoriului Dobrogei de Sud din Bulgaria, Transilvaniei din Ungaria, Bucovinei din Austria și, al desigur, Basarabia din Rusia" că în România "visul unei "Românii Mari" este prețuit de două decenii" În acel moment, nu numai România, ci și alți prădători imperialiști râvniu deja la Basarabia Cele două blocuri de state imperialiste care se opuneau în Europa - Antanta și Tripla Alianță - au văzut în egală măsură Basarabia ca o trambulină strategică foarte avantajoasă pentru acțiunile militare împotriva Rusiei țariste (și mai târziu împotriva Uniunii Sovietice) și se așteptau să folosească această regiune ca un momeală pentru a atrage puterea regală România de partea ei, jucând cu dibăcie pretențiile teritoriale ale Bucureștiului România moșier-burghez, născocind planuri de acaparare a Basarabiei și a altor meleaguri, ideea de a crea o "Românie mare", a cochetat cu ambele blocuri imperialiste opuse Încercând să încheie cea mai profitabilă înțelegere teritorială pentru ea însăși, România s-a târguit nesăbuit, aruncându-se alternativ în brațele acelei Rene Riststhueber Histoire des peuples Balkaniques Paris, , p Ibidem Paul Lendvai op cit, p Ibidem, p grupare de imperialiști, care i-a oferit o bucată mai gustoasă și mai grea Această lăcomie agresivă, care distingea clasele exploatatoare românești, a fost remarcată de V I Lenin, care scria în ianuarie în lucrarea sa "Apărarea neutralității" că "în România burghezia este stăpânită de o anumită pasiune pentru cuceriri și anexări " Începând din , România regală a aderat invariabil la o politică de manevră în politica sa externă, dobândind experiența "jucatului pe două mese" Această politică a devenit deosebit de deschisă după izbucnirea Primului Război Mondial, când Bucureștiul a profitat de dorința ambelor blocuri imperialiste de a atrage România în război de partea sa Istoricul american Joseph Ruchek confirmă că "înainte de începerea războiului (Primul Război Mondial - A L), ambele

tabere în război s-au îndreptat către România Germania a oferit Basarabia, iar Rusia a oferit Bratianul Transilvania" La București și-au frecat mâinile când au văzut că s-a deschis o mare licitație de acest fel Prin urmare, România a putut să aștepte un moment mai convenabil și mai profitabil pentru "real deal" ("reale businnes") Fiind bine conștienți de nemulțumirea camarilei regale, precum și a întregii cliche conducătoare a României, față de termenii tratatului de pace de la San Stefano și deciziile Congresului de la Berlin și, de asemenea, fără a uita tratatul secret din , baza dintre care pretențiile românești asupra Basarabiei, țările Triplei Alianțe, mai ales Germania și Austro-Ungaria și-au exprimat disponibilitatea de a transfera această regiune României pentru participarea la război de partea blocului lor După cum scrie Norman Pounds, menționat mai sus, "în timpul Primului Război Mondial, Puterile Centrale au oferit o oportunitate (României - A L) de a obține totul (Basarabia - A L), cu o singură condiție: dacă România iese pe partea lor împotriva Rusiei" Încă din , jurnalistul francez Claude Anet nota cu ironie că "pentru a obține Basarabia, care i-a fost promisă de Germania și Austria, România trebuia să devină un aliat al Rusiei, care i-a refuzat acest drept" Țările Antantei, străduindu-se și ele să atragă România în coaliția lor, i-au promis Transilvania și Banatul drept recompensă, asigurând stăpânirea Dobrogei de Sud etc În același timp, Anglia și Franța nu s-au împotrivit să plătească pentru participarea României la război de partea Antantei cu teritoriul aliatului lor - Rusia, apoi este aceeași Basarabia Jurnalistul american William Maxwell în august în articolul "Basarabia" nota: "În timpul războiului mondial, în ciuda faptului că Rusia era un aliat al Angliei și Franței, ei au oferit Basarabia României ca momeală pentru a-i atrage pe aceasta din urmă în război" România a considerat că Antanta îi oferă cea mai profitabilă "afacere reală" Prin urmare, la august , Anglia, Franța, Rusia și Italia au putut semna un tratat secret cu România, potrivit căruia aceasta din urmă a intrat în război de partea Antantei V I Lenin Poli col cit , vol , p J S Roucek op cit , p lire normande IL op cit , p w Claude Anet La revolutoin russe Separarea L'Ukraine Traite Paris, , p William Maxwell Basarabia - "Rusia sovietică de astăzi", vol , nr , august , p Și deși burghezia română, așa cum scria V I Lenin în ianuarie , timp de multe luni a asigurat comunitatea mondială că "pregătirile sale militare ar fi fost dictate "numai" de apărarea neutralității" , era destul de evident că conducătorii de la București erau doar cu cinism, așteptau momentul potrivit pentru a-i arunca în măcel pe muncitorii țării lor, în numele realizării planurilor lor de a pune mâna pe pământ de la vecini Intrând în război de partea Antantei, România s-a târguit în folos propriu nu numai în regiunile locuite în mare măsură de români (Transilvania, Banatul de Est), ci și pe ținuturile maghiare de-a lungul Tisei, cele sârbești din Vanatul de Vest , iar cele bulgare din Kadrilater (Dobrogea de Sud) Totuși, clica conducătoare a Vechiului Regat a explicat poporului său intrarea în război prin dorința de a elibera aproximativ trei milioane de compatrioți de sub stăpânirea Austro-Ungariei Astfel, în războiul împotriva Germaniei și Austro-Ungariei, cercurile expansioniste ale României au putut să se înfățișeze în fața publicului român și străin drept luptători pentru unificarea națională a țării (firesc, tăcuți în legătură cu intenția lor de a ocupa simultan teritorii străine) V I Lenin, care a urmărit îndeaproape obiceiurile prădătorilor imperialiști, comerțul acestora cu teritoriile străine, nota în articolul "Socialism și război" din vara anului că "se desfășoară târguiere cu Bulgaria și România și din cauza

împărțirii pradă" Mai târziu, în mai , scria: "Există o înțelegere secretă cu România și constă în faptul că România va primi un număr de popoare străine dacă va lupta de partea Aliaților" Luând partea Antantei, dar recunoscând perfidia aliaților săi și fragilitatea promisiunilor lor teritoriale (Anglia, de exemplu, a promis același Banat nu numai României, ci și Serbiei), guvernul de la București * a cochetat în secret cu Blocul austro-german, rezervându-și oportunitatea în cazul unei schimbări a condițiilor de a obține ajutorul Puterilor Centrale pentru cucerirea Basarabiei, inclusă tot de rege și de camarila sa în sfera "unificării naționale" Privind în perspectivă, observăm că Germania și Austro-Ungaria au ajutat ulterior România la ocuparea Basarabiei Astfel, cu mult înainte de apariția chestiunii basarabene (în sensul istoric actual al termenului), Basarabia, care, alături de Transilvania, era obiectul principal al dorințelor teritoriale ale României regale, se negocia în secret și deschis Au încercat să folosească Basarabia atât ca momeală, cât și ca recompensă, și ca monedă de schimb în jocul murdar al agresorilor burghezi În același timp, imperialiștii nu au luat în considerare nici interesele, nici voința populației Basarabiei, fără să le ceară acordul, au vorbit cu nerușinare în numele lor, au dispus de soarta lor, de teritoriul lor național, de averea lor națională Așa a fost pregătirea pentru acapararea Basarabiei de către latifundiarul burghez România, care a marcat apariția chestiunii basarabene pe scena internațională V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p § OCUPAREA BASARABIEI SOVIETICĂ DE CĂTRE ROMÂNIA REGALĂ ȘI ORIGINEA PROBLEMEI BASARABE G Problema basarabeană, ca una dintre cele mai acute și mai complexe probleme internaționale, a apărut pe scena internațională în ianuarie ca urmare a agresiunii României regale împotriva tinerei Republici Sovietice și a respingerii unei părți din teritoriul acesteia - Basarabia Sovietică Problema basarabeană este o consecință a perfidei sechestrare militară a Basarabiei de către România moșier-burgheză, realizată cu ajutorul și participarea activă a puterilor imperialiste occidentale, Rada Centrală Ucraineană contrarevoluționară, comandamentul reacționar al Frontului Român, contra -forțele revoluționare și naționaliste din Basarabia însăși, iar apoi anexarea acestei regiuni de către România, recurgând la înșelăciune, fals și violență Problema basarabeană a apărut pe scena mondială ca urmare a acțiunilor unui stat, adică a României, contrar normelor dreptului internațional, în raport cu un alt stat, Rusia Sovietică Pentru a-și pune în aplicare planurile de cucerire împotriva vecinului și aliatului său din Antanta, România regală a profitat de situația economică excepțional de dificilă și de slăbiciunea militară temporară a nou-născutei Republici Sovietice Nici istoricii burghezi, inclusiv cel mai înflăcărat antisovietic, nu pot rămâne tăcuți în legătură cu trădarea și cinismul manifestate de domnitorii României în timpul acaparării Basarabiei Astfel, istoricul american David Huson în cartea sa The Soviet Union: Country and Population scrie că "Rusia a pierdut aceste pământuri bogate (Basarabia - L L) tocmai când a fost slăbită de trei ani de război devastator (Primul Război Mondial) A JI) și a fost deja atras în războiul civil " Un alt istoric american Lewis Fisher în în cartea "Uniunea Sovietică în relațiile internaționale" nota că "în decembrie (- A, L) și ianuarie , când bolșevicii erau ocupați cu alte probleme, România a ocupat Basarabia" Peste de ani mai târziu, în , același Fisher în cartea "Oameni și politică", repetând teza anterioară, o concretizează El scrie: "În ianuarie , când bolșevicii erau slabi și luați prin surprindere, România a intrat pe

teritoriul provinciei rusești Basarabia și l-a anexat" Problema basarabeană a apărut din cauza faptului că trupele României regale au intrat în Basarabia fără acordul și împotriva voinței guvernului sovietic și a populației acestei regiuni, iar conducătorii români au anexat teritoriul ocupat, în ciuda protestelor Republicii Sovietice , ignorând cu nerăbdare dorințele populației basarabene, care s-au ridicat la o luptă crâncenă împotriva ocupanților, revoltați de violențe David Hoson Uniunea Sovietică: izople și regiuni Belmont, California, , p Y Ibidem, p Louis Fisher Sovieticii în afacerile mondiale O istorie a relațiilor dintre Uniunea Sovietică și restul lumii, vol I Londra, , p , Louis Fisher Barbatii si politica, p Problema basarabeană era o problemă teritorială Dar se știe că problemele unei soluții echitabile a problemei proprietății statului asupra unui anumit teritoriu sunt una și aceeași? cel mai important şi dificil în domeniul relaţiilor internaţionale Rezolvarea lor nerezolvată sau incorectă va duce cu siguranță la complicații grave ulterioare Agresiunea unei țări sau a unui grup de țări împotriva altei țări sau a unui grup de țări este întreprinsă cel mai adesea cu scopul de a ocupa un teritoriu străin Tocmai anexarea pământurilor străine este modalitatea cea mai favorită și cea mai răspândită în lumea capitalistă de a "extinde" teritoriul statului Conform dreptului internațional tradițional și actual, dobândirea forțată a teritoriului altuia este considerată ilegală Actul de "dobândire" a unui nou teritoriu poate fi realizat numai pe baza respectării principiului autodeterminării popoarelor care trăiesc pe acesta, și este fixat printr-un acord interstatal Dar România regală, repetăm, a anexat Basarabia nu numai fără acordul guvernului sovietic, ci a călcat în picioare voința populației Basarabiei Cu atât mai acută a dobândit imediat problema basarabeană - Subliniem că România moșier-burgheză a ocupat o parte din teritoriul sovietic Astfel, ar trebui să se vorbească nu despre un act "simplu", agresiv al unei țări copleșite de setea de acaparare a teritoriilor străine, ci și despre o acțiune specifică contrarevoluționară armată antisovietică, despre o combinație de anexare și intervenție Apariția chestiunii basarabene a fost rezultatul politicii agresive și antisovietice nu numai a României regale Problema basarabeană a apărut pe arena internațională ca urmare a implementării primei verigi a lanțului general de planuri de luptă împotriva Republicii Sovietice elaborate de imperialismul internațional Ascultătoare de blocul imperialist al moșierilor burghezi, României i s-a acordat "onoarea" de a fi vârful de lance, pumnul izbitor al campaniei imperialiste împotriva Țării Sovietelor din sud-vest, pentru care a fost plătită de Basarabia Așadar, problema basarabeană nu a fost doar un conflict teritorial nerezolvat între URSS și România, cauzat de acapararea ilegală a pământurilor vecinului și întunecarea relațiilor dintre cele două țări Chestiunea basarabeană a găsit o expresie concentrată a politicii agresive a României regale, a planurilor de luptă antisovietică a imperialismului internațional, a dorinței imperialiștilor de a crea o trambulină permanentă și puternică pentru un atac împotriva URSS, încercările de a realiza planurile puterilor vest-europene de a deschide o cale directă de pătrundere spre Est, rivalitatea lor în lupta pentru dominație în gurile Dunării Mai mult, în existența chestiunii basarabene, puterile occidentale au văzut un mijloc de subordonare a politicii externe a României intereselor lor, întărirea unui "cordon sanitar" solid împotriva pătrunderii ideilor bolșevismului în Occident etc În problema basarabeană, planurile și interesele nu numai ale României, ci și ale diverselor grupuri de țări

occidentale au convergit ca niște raze în foc Vezi M V Yanovsky Problema "dobândirii" teritoriului statului în dreptul internațional Tașkent, , p Tocmai aceasta era complexitatea și acuitatea chestiunii basarabene Prin urmare, la iunie , când s-a rezolvat problema basarabeană, s-a tăiat un uriaș nod de contradicții și multe speranțe antisovietice ale imperialiștilor s-au prăbușit în praf După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, cercurile conducătoare ale proprietarilor burghezi din România s-au grăbit să-și asume rolul de jandarm imperialist în Europa de Sud-Est, rolul de călău în lupta împotriva revoluțiilor socialiste din țările vecine Eforturile domnitorilor români s-au concentrat pe lupta împotriva primului stat de muncitori și țărani din lume - Rusia Sovietică Cercurile conducătoare ale României regale au fost printre primele (dacă nu primele) care au lansat o intervenție armată împotriva Republicii Sovietice Basarabia sovietică a fost prima victimă a intervenției internaționale antisovietice, în fruntea căreia s-a aflat armata română Acesta din urmă a fost finalizat puțin mai târziu acelaşi rol de călău în înăbuşirea revoluţiei din Republica Sovietică Maghiară Arma ideologică și politică a cercurilor burghezo-moșiere române în lupta lor împotriva Republicii Sovietice a fost anticomunismul, care amesteca frica față de revoluția socialistă și ura față de masele care au făcut-o, minciuna, calomnia, dezinformarea publicului român și mondial opinie, falsificarea politicii interne și externe a partidului bolșevici și a guvernului sovietic Dacă vorbim de știința istorică românească, atunci anticomunismul s-a exprimat în ea și într-o denaturare voită a istoriei relațiilor ruso-române și sovieto-române, în special a istoriei Moldovei și a relațiilor moldo-române Sub influența evenimentelor de la Petrograd și cu ajutorul activ al maselor muncitoare din marile orașe și provinciile centrale ale Rusiei, care au stabilit puterea sovietică la sfârșitul lunii octombrie , valul revoluției socialiste s-a extins la periferia vastei țară În urma popoarelor ruse, ucrainene și ale altora din Rusia, poporul muncitor al Moldovei la ( ) ianuarie a stabilit puterea sovietică în regiune Această victorie a fost o mare realizare pentru popor și a mărturisit înalta lor conștiință de sine revoluționară, solidaritate, dorință de a se îndrepta către o viață nouă împreună cu marele rus și alte popoare ale Rusiei Stabilirea puterii sovietice în Moldova a fost rezultatul victoriei revoluției socialiste pe teritoriul regiunii, un fenomen natural, parte integrantă a procesului revoluționar integral rus ' Revoluția socialistă din Moldova a trecut prin aceleași etape principale ca și în centrul țării, fiind rezultatul unei lungi și încăpățânate lupte de clasă a maselor muncitoare din regiune împotriva opresiunii sociale și naționale, rezultat victorios al luptei armate împotriva exploatatorii clasei muncitoare locale şi a ţărănimii muncitoare În lucrarea sa "Jocul parlamentarismului" (septembrie), V I Lenin a subliniat că "o revoltă este doar una dintre cele mai importante, dar nu întotdeauna Puterea sovieticilor într-un număr de orașe și regiuni ale Moldovei a fost stabilită la sfârșitul lunii decembrie , iar în unele locuri mai târziu decât data menționată Cu toate acestea, ianuarie , ziua în care puterea sovietică s-a înființat la Chișinău, este considerată a fi momentul victoriei ei în toată Moldova mijloace obligatorii de cucerire a câmpului liber de luptă pentru socialism În condiţiile istorice specifice Moldovei la sfârșitul anului - începutul anului rezultatul pașnic al victoriei revoluției socialiste a fost exclus Deși anumiți pași și acțiuni pașnice au avut loc în procesul de pregătire și dezvoltare a revoluției socialiste din Moldova, victoria acesteia a

fost câștigată tocmai ca urmare a luptei armate a maselor muncitoare atât la periferie, cât și la Chișinău Punctul culminant al acestei lupte a fost înfrângerea forțelor contrarevoluționare și principalul sprijin al acestora în persoana unităților garnizoanei Chișinău care au căzut în mâinile naționaliștilor și monarhiștilor burghezi și eșalonului foștilor prizonieri de război ai românilor -Ardelenii trimiși de Rada Centrală ucraineană în ajutor, care au cedat propagandei antisovietice Astfel, la sfârşitul anului - începutul anului acţiunea armată a maselor asuprite a fost principala formă a luptei lor pentru instaurarea dictaturii proletariatului V I Lenin, în lucrarea sa "Despre procesul-verbal al conferinței de luptă militară din noiembrie a Organizației Social-Democrate a Muncii din Rusia" (mai), a vorbit despre necesitatea studierii revoltei armate ca "un tip special de mișcare a maselor" , un tip special de luptă de clasă a proletariatului" , iar în într-o scrisoare către S I Gusev din octombrie , indică faptul că "o răscoală armată este cea mai înaltă cale de luptă politică" Particularitatea luptei armate a poporului muncitor din Moldova pentru puterea sovietică a fost că această luptă trebuia dusă simultan, în primul rând, împotriva opresiunii sociale și naționale și, în al doilea rând, împotriva tentativelor României monarhiste și a contrarevoluționarului burghez-naționalist ucrainean Rada Centrală să pună stăpânire asupra regiunii și să împiedice victoria puterii sovietice și, în cele din urmă, în al treilea rând, împotriva intervenției antisovietice a imperialismului internațional, care plănuia să transforme Basarabia într-o trambulină pentru un atac asupra Republicii Sovietice din direcția sud-vest O astfel de situație și asemenea condiții au complicat și îngreunat foarte mult stabilirea puterii sovietice în Moldova, care a triumfat, după cum am menționat deja, abia la ( ) ianuarie Falsificatorii istoriei au încercat în trecut, și încearcă și astăzi, să demonstreze că oamenii muncitori din periferia națională în au căutat doar pământ și egalitate națională și că puterea sovieticilor le-ar fi fost impusă de bolșevici din centrul Rusiei Chobanu, O Gibu, P Kazaku, D Bogos şi alţii au negat în general lupta muncitorilor Moldovei pentru puterea sovieticilor În mod similar, istoricii burghezi români au afirmat în mod calomnios că muncitorii și țăranii Moldovei nu au luat parte la Revoluția din Octombrie, ar fi arătat o deplină indiferență față de puterea sovietică, care, spun ei, a fost adusă în regiune în mod artificial de soldații ruși Această calomnie este dată, în special, o demnă mustrare în raportul lui A F Diordița la o ședință solemnă la Chișinău din ianuarie , dedicată împlinirii a de ani de la instaurarea puterii sovietice V I Lenin Poli col cit , vol , p - V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poly, sobr , soch , v , p Vezi S Aftenyuk Victoria puterii sovietice în Moldova și apărarea acesteia împotriva intervenționștilor în ianuarie-februarie - "Comunist din Moldova", , nr , p in Moldova A F Diordița spunea: "Poporul moldovenesc este mândru că istoria noii Rusii socialiste s-a făurit și în întinderile natale, că fiii lor au scris multe pagini glorioase în victoria Marii Revoluții" , pe care le-a adus și în noi "lupta comună (poporul moldovenesc - A L) contribuția sa, că numele reprezentanților săi demni (mai corect ar fi să spunem: reprezentanți ai popoarelor care locuiesc în Moldova - A L) - M V Frunze și G I Kotovsky, S G Lazo și I E Yakir, I F Fedko și A S Krusser, V E Voitovich și V M Rudyev, I S Nyagu și mulți alții sunt înscriși cu litere de aur în istoria nestingherită a victoriilor din octombrie Cu toate acestea, în Moldova, guvernul sovietic nou învingător a fost nevoit să-și concentreze imediat toate forțele și

atenția nu atât pe implementarea și consolidarea transformărilor revoluționare socio-economice, politice și naționale, pe continuarea și adâncirea revoluției socialiste, ci privind organizarea luptei împotriva invaziei străine, în apărarea armată a pământului natal - de invadatori În această perioadă dificilă a luptei pentru consolidarea puterii sovietice în Moldova, sediul Departamentului Frontului Rumcherod situat la Chișinău la (ianuarie) a emis ordinul nr se încearcă atragerea soldaților în organizarea tulburărilor, pentru a realiza retragerea trupelor sovietice din Basarabia și pentru a elimina puterea sovieticilor Expunând contrarevoluționarii, sediul Departamentului Frontului scria: "Nu vom permite călăilor să jignească populația locală basarabeană, ai cărei tați și copii au murit de foame și au putrezit în tranșeele umede cu noi" Ordinul sediului Departamentului Frontului cerea soldaților să fuzioneze cu muncitorii din regiune și să o apere împreună de invadatori Autorii ordinului scriau, adresându-se soldaților revoluționari: "Marele voastră muncă nu va fi uitată de poporul moldovenesc, iar ei vă vor putea mulțumi cu generozitate Poporul moldovenesc ne-a dat pâine pe tot parcursul războiului, iar acum ne vor împărți ultima bucată Așa că nu uitați, tovarăși, să ajutați poporul moldovenesc să salveze și să țină câștigurile revoluției și să-i izbăviți de mâna răpitoare a burgheziei ticăloase " S-a spus deja că pregătirile pentru cucerirea Basarabiei au fost făcute cu mult înainte de Revoluția din octombrie, atât de către România regală, cât și de către țările imperialiste din vestul Europei Potrivit jurnalistului american William Maxwell, "după Revoluția din februarie, România a făcut imediat demersuri pentru a obține ceea ce a fost promis de țările Antantei și a slăbi arierul revoluționar" Când s-a dezvoltat o situație militaro-economică dificilă pentru tânăra Republică Sovietică, invadatorii nu au omis să profite de ea pentru a grăbi ocuparea Basarabiei După victoria revoluției socialiste de la Petrograd, cercurile imperialiste internaționale au început imediat să formeze blocuri contrarevoluționare și să pregătească forțe intervenționiste "Moldova către Socialist", , ianuarie Ibid "Pentru puterea sovieticilor Cronica evenimentelor revoluţionare din Moldova (martie - ianuarie) Kshn , , p Ibid , p - William Maxwell Basarabia, p pentru restabilirea sistemului burghez din Rusia Încă din noiembrie , Cabinetul britanic, la ședința sa de urgență, discuta despre posibilitatea ca România regală să vorbească împotriva Rusiei sovietice La această întâlnire, guvernul britanic s-a pronunțat în favoarea recunoașterii oficiale a rebelului general al Gărzii Albe Kaledin și pentru încurajarea cooperării militare românești cu acesta din urmă În aceeași zi, reprezentantul special al SUA, trimisul președintelui Wilson, colonelul House, la o conferință cu premierul britanic Lloyd George și secretarul britanic de externe Balfour, a recomandat "să sfătuiască România să coopereze cu orice forțe de luptă aliate (adică cu toate forțele) opunându-se Rusiei Sovietice - A L), teritorial cel mai apropiat de aceasta La noiembrie , președintele american Wilson a aprobat intenția oligarhiei române de a se opune Republicii Sovietice Wilson a promis României sprijin deplin în intervenția antisovietică și revendicările sale asupra teritoriului rus la viitoarea conferință de pace Ideea de a lega armata română cu Kaledin pentru acțiunile lor comune împotriva Rusiei sovietice a fost susținută de Franța În noiembrie, guvernul francez al lui J Clemenceau a aprobat oficial propunerea ambasadorului României la Paris de a folosi prizonierii de război transilvăneni aflați în Rusia pentru a lupta împotriva puterii sovietice Toate acestea au facilitat foarte mult cucerirea Basarabiei

de către România regală Planurile inițiale de intervenție antisovietică erau legate tocmai de Basarabia Lewis Fisher, nu fără motiv, afirma: "Când a izbucnit revoluția bolșevică, Basarabia, provincie de graniță, era sortită să joace un rol important în politica externă sovietică ulterioară, plină de lupte dramatice" Basarabia a fost în centrul atenţiei intervenţioniştilor din mai multe motive, dar principalul, poate, a fost poziţia geografică a regiunii - zona de front, cea mai apropiată spate a frontului românesc, care, după cum ştiţi, nu era staţionată numai trupe rusești, dar și române Această din urmă împrejurare a fost luată în considerare de cercurile imperialiste din Occident La noiembrie , la o ședință secretă a Consiliului Suprem al Antantei de la Paris, s-a luat decizia de a organiza intervenţia militară în Rusia Conducătorii României au profitat de această decizie, văzând în ea cel mai plauzibil pretext pentru ocuparea Basarabiei D I Antonyuk, S Ya-Aftenyuk, A S Lsaulenko și M B Itkis Rolul trădător "Sfatul tsarii", p Arhivele Casei Colonelului, vol III M , , p D I Antonyuk, S Ya-Aftenyuk, A S Esaulenko, M B Itkis Decret, op , p Ibid Louis Fisher Sovieticii în afacerile mondiale, voi eu, p S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful dreptății istorice, pp - Sprijinul SUA, o convenție secretă privind împărțirea "sferelor de influență" în Rusia Puterile conducătoare ale Antantei au ajuns la un acord privind repartizarea zonelor destinate cuceririi în Rusia sovietică, în timp ce Basarabia și întreaga regiune nordică a Mării Negre până la Don au fost repartizate Franței Existența acestei conspirații împotriva Rusiei sovietice, care includea repartizarea "sferelor de influență", a fost recunoscută în memoriile sale de Winston Churchill El a scris în că la sfârșitul anului "a fost încheiată o convenție între Anglia și Franța" privind împărțirea sferelor de acțiune în sudul Rusiei Articolul din convenție spunea: " zonele de influență acordate fiecărui guvern sunt următoarele: zona engleză - regiunile cazaci, Caucaz, Armenia, Georgia, Kurdistan; Zona franceză - Basarabia, Ucraina, Crimeea" În implementarea planului lor intervenționist, puterile Antantei intenționau să se bazeze pe "elementele sănătoase" din sudul Rusiei, la care au inclus contrarevoluția Kaledin de pe Don, Rada Centrală din Ucraina, cartierul general al generalului Șcerbaciov pe frontul românesc și România regală Aici a fost inclusă și "Sfatul țarii" contrarevoluționar format la noiembrie , care pretindea puterea deplină în Basarabia Interesant este că domnitorii Franței au fost de acord cu acapararea Basarabiei, care făcea parte din "zona lor" de către România, adică au urmat exemplul lui O Bismarck, care în a acceptat "cu generozitate" să excludă această regiune din viitoarele "posesiuni sudice" ale Germaniei şi o transferă Hohenzollernilor români Adevărat, acest lucru a redus semnificativ teritoriul alocat ocupanților francezi, dar a făcut mai ușor să-l acapareze cu ajutorul unei Românii recunoscătoare V I Lenin, în discursul său cu privire la prima aniversare a Revoluției din Octombrie la cel de-al VI-lea Congres extraordinar al Sovietelor al Rusiei din noiembrie , a spus că " imperialismul internațional stabilește răsturnarea bolșevismului ca sarcină principală Şi ei, aceste fiare (imperialişti,- A L), se pregătesc, pregătesc o campanie împotriva Rusiei dinspre sud, prin Dardanele, sau Bulgaria şi România" În pregătirea și desfășurarea operațiunii militare de acaparare a Basarabiei, asistență reală României a fost oferită nu doar de țările Antantei, ci și de către Puterile Centrale Prin încetarea ostilităților pe frontul românesc, Germania și Austro-Ungaria au permis României să-și retragă o parte din trupele sale din pozițiile de înaintare și să le trimită să ocupe

Basarabia La scurt timp după evenimentele descrise, jurnalistul francez Claude Anet relata că "România a ajuns la o înțelegere cu Puterile Centrale și a primit acordul lor tacit să pună mâna pe Basarabia" Astfel, în prezența celor mai acute contradicții între țările Antantei și Puterile Centrale, toate țările capitaliste au acționat ca un front unit în lupta împotriva puterii sovietice, au fost solidari în susținerea oricăror forțe și acțiuni antisovietice Fără îndoială, atunci când se angajează în intervenția în Țara Sovietelor, ei W Churchill Criza mondiala M -L , , p "Lupta muncitorilor Moldovei împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţionarului intern tions (-)", Culegere de documente și materiale Kshn , , p ; W Churchill Criza mondială, p S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful justiției istorice, p V I Lenin Poli col cit , vol , p - Claude Anet op cit , p puterile perialiste au ținut cont de planurile de cucerire a României regale, de poziția antisovietică a comandamentului Frontului Român condus de generalul Șcerbaciov și de predominanța sentimentelor reacționare în rândul ofițerilor unităților ruse de pe front, de prezența contingente semnificative de trupe române în imediata vecinătate a frontierei ruso-române care treceau de-a lungul Prutului, unde serviciul de frontieră la acea vreme era practic absent și, în final, concentrarea în Basarabia a unui număr mare de elemente contrarevoluționare care au fugit aici din provinciile centrale ale Rusiei după stabilirea puterii sovietice acolo La sfârșitul anului - începutul anului , când războiul imperialist încă împărțea lumea capitalistă în două tabere în război, Basarabia s-a dovedit a fi singura regiune a părții europene a Rusiei accesibilă Antantei, de unde era posibil , ocolind liniile frontului ruso-german și ruso-austriac, pentru a lansa o invazie militară în Țara sovieticilor scrie pe bună dreptate istoricul sovietic S K Brysyakin, a trebuit să creeze cel puțin trei premise: front, sugrumarea puterii sovietice în Basarabia La noiembrie , trădătorul Patriei, generalul Șcerbaciov, a semnat în orașul Focșani în numele României un armistițiu cu comanda trupelor austro-germane La mai puțin de zece zile mai târziu, în - decembrie , pe frontul românesc a avut loc o lovitură de stat contrarevoluționară, în urma căreia unități militare ruse loiale puterii sovietice au fost dezarmate sau blocate Șcerbacioviții au dispersat Comitetul Militar Revoluționar (VRK) pe front și l-au ucis cu brutalitate pe comisarul militar sovietic al frontului, S G Roshal Acum, pe agenda intervenționștilor și a contrarevoluției interne era problema lovirii Basarabiei revoluționare Nu ultimul rol în activitățile contrarevoluționare antisovietice de pe frontul românesc și din spatele acestuia a aparținut Radei Centrale Ucrainene O astfel de activitate a naționaliștilor burghezi ucraineni în acest domeniu, potrivit istoricului sovietic ucrainean P G Smishko, avea motive întemeiate din punctul de vedere al Radei Mergând spre apropiere de Sfatul tsarii și comandamentul reacționar al Frontului Român, Rada Centrală, potrivit lui P G Smishko, urmărea un dublu scop: în primul rând, să lupte cu puterea sovietică în Ucraina, Rada Centrală avea nevoie de aliați apropiați, iar ea căuta pentru ei aici, iar în al doilea rând, Rada intenționa să-și reînnoiască forțele armate pe cheltuiala soldaților ucraineni ai Frontului românesc Este important de subliniat că influența Radei Centrale asupra echipei Comandantul-șef oficial al Frontului Român era Regele Ferdinand al României, iar generalul Șcerbaciov era adjunctul său: Dar Șcerbaciov conducea de fapt frontul S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful dreptății istorice, pp - P G Smyiko Lupta pământurilor dunărene ucrainene lucrătoare pentru reînvierea URSR

(-) Lviv, , pag Influența asupra stării generale a lucrurilor pe frontul român a fost foarte semnificativă, că puterea pe acest front, potrivit lui P G Smishko, a fost de fapt concentrată în mâinile generalului Șcerbaciov și comisarului Rada Karasev, că un rol semnificativ a fost jucat în lovitură de stat contrarevoluționară și în dezorganizarea frontului românesc A fost Rada Centrală care a jucat Mai mult, la decembrie , Rada Centrală a anunțat că preia cea mai înaltă autoritate militară de pe fronturile de sud-vest și român și le unește într-un singur front ucrainean Astfel, intervenția în Basarabia a fost pregătită și apoi realizată de România, Anglia, Franța și SUA cu asistența și asistența Germaniei, Austro-Ungariei și a contrarevoluției interne Aceasta nu a fost o acțiune izolată anexionistă a armatei române, ci îndeplinirea unei părți a planului general de luptă împotriva puterii sovietice, care prevedea respingerea nu numai a Basarabiei din Rusia sovietică, ci a întregii Ucraine și a Donului regiune Cucerirea Basarabiei a fost facilitată de faptul că o astfel de acțiune intervenționistă corespundea scopurilor și obiectivelor celor trei forțe contrarevoluționare, antisovietice și anume:) Antantei - crearea unei trambulină convenabilă pe teritoriul Basarabiei pt lupta împotriva Rusiei Sovietice;) România regală - pentru a pune mâna pe Basarabia la posesiunile lor și) "Sfatul țarii" - pentru a înăbuși revoluția socialistă din regiune Toate aceste forțe antisovietice au cooperat strâns, contribuind la punerea în aplicare a planurilor speciale ale partenerilor, desigur, nu în detrimentul propriilor interese După cum s-a menționat deja, alegerea Basarabiei de către imperialismul internațional ca trambulină inițială antisovietică a facilitat foarte mult ocuparea Basarabiei de către armata română, a ajutat-o, în alianță cu Sfatul Țarii și întreaga contrarevoluție basarabeană, să suprime puterea sovietică în regiunea La rândul său, punerea în aplicare a planului Antantei de a crea un punct de sprijin militar în Basarabia și de a lansa o ofensivă împotriva Țării Sovietelor de aici a fost facilitată de faptul că în persoana României Antanta și-a găsit un aliat devotat care visase de mult să cucerească Basarabia, iar în persoana "Sfatul tsarii" - o păpușă ascultătoare și comodă Experiența istoriei confirmă clar că, în ciuda contradicțiilor interne, burghezia oricărei țări manifestă invariabil solidaritate atunci când se confruntă cu o amenințare la adresa intereselor sale de clasă Masele muncitoare ale Moldovei, precum și alte regiuni de graniță ale țării, au văzut ca sarcina primordială a revoluției distrugerea sistemului burghezo-proprietar și instaurarea dictaturii proletariatului Naționaliștii burghezi moldoveni și-au îndreptat principalele eforturi spre crearea unui stat național capitalist și izolarea acestuia de Rusia sovietică La noiembrie , burghezia națională moldovenească și-a creat autoproclamatul organism contrarevoluționar "Sfatul țarii", care la decembrie a proclamat Basarabia Republica Democrată Moldovenească (rebotezată ulterior Republica Populară Moldovenească) Astfel, burghezia națională moldovenească, într-un moment decisiv al istoriei poporului său, s-a opus intereselor și voinței sale, Ibid , p iar apoi, străduindu-se prin orice mijloace să-și stabilească și să-și mențină dominația economică și politică în regiune, s-a transformat într-un asistent direct și servil al burgheziei române la cucerirea Basarabiei, la exploatarea și tâlhăria acesteia În decembrie , adică înainte de instaurarea puterii sovietice în Basarabia, burghezia moldovenească, condusă de conducătorii Sfatului Țarii, și-a dat seama că nu are suficiente forțe pentru a rezista victoriei inexorabil apropiate a revoluției socialiste din regiune În

aceste condiții, plină de frică și de ură față de socialism, simțind iminența pierderii pozițiilor lor politice și economice, burghezia moldovenească a comis un act de trădare națională: și-a trădat Patria și națiunea, a renunțat la statulitatea și chiar la naționalitate, mizând asupra intervenţiei străine, la capturarea şi anexarea Basarabiei de către România regală -^-O adevărată apreciere a acţiunilor burgheziei moldoveneşti şi a organului ei contrarevoluţionar - "Sfatul tsarii" a fost făcută de americanul William Maxwell, care scrie: Domnul Inculta, devenit mai târziu ministru în guvernul român, acesta clica de agenți români și contrarevoluționari locali și-a început activitățile prin proclamarea Republicii Moldova ca parte a Republicii Democrate Ruse, iar apoi a invitat armata română" : Clasicii marxism-leninismului au subliniat în repetate rânduri modelul dezvăluirii rolului perfid al burgheziei în revoluțiile populare Astfel, în iulie , V I Lenin în lucrarea sa "The National Question & Our Programme" a remarcat că proletarii au văzut de zeci de ori "cum burghezia trădează interesele libertății, patriei, limbii și națiunii când proletariatul revoluționar îi stă în față " Mai târziu, în , V I Lenin scrie: "Istoria învață că clasele conducătoare au sacrificat întotdeauna totul, absolut totul: religie, libertate, patrie, dacă era vorba de suprimarea mișcării revoluționare a claselor asuprite" Tocmai astfel de "sacrificii" le-a făcut burghezia națională moldovenească La decembrie , "Sfatul țarii" în ședința sa închisă, ignorând puternicele proteste ale Secției Țărănești și ale multor alți membri ai acesteia, a decis să trimită trupe străine în Basarabia pentru a împiedica victoria revoluției socialiste P Yerhan, Președintele Consiliului de Administrație al Sfatului Țarii, la această ședință a subliniat cu sinceritate motivele unui astfel de demers perfide: "Nu ne putem baza pe unitățile moldovenești pe care le avem: sunt bolșevizate Singura cale de ieșire este aducerea de trupe străine " Majoritatea burghezo-naționalistă a "Sfatul țarii" a acordat imediat Consiliului de Administrație "carte blanche" (libertate deplină de acțiune) cu privire la invitarea trupelor străine în Basarabia William Maxwell Basarabia, p V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p - Istoria RSS Moldovei, ed , vol I, p - eu pe alte probleme În baza acestei decizii, Președintele Consiliului de Administrație P Yerhan, Directorul Afacerilor Externe I Pelivan și Directorul Afacerilor Interne V Christie au făcut apel la Guvernul României de la Iași cu cererea de trimitere a trupelor române în regiune La decembrie , comandamentul român a dat ordinul de a trimite trupe în Basarabia În aceeași lucrare "Chestiunea națională în programul nostru", V I Lenin a scris că poporul muncitor a trebuit să vadă de mai multe ori, " cum burghezia unei națiuni asuprite a cerut ajutorul soldaților unei națiuni asupritoare pentru a suprima proletarii lor compatrioți care au îndrăznit să întindă mâna la putere" Acest lucru s-a întâmplat din nou în Moldova Trădarea burgheziei moldovenești către poporul său, invitația conducătorilor trupelor române în Basarabia au primit o largă acoperire în literatura istorică burgheză Astfel, autorii americani K Ya Yudin și G G Fischer scriu: "La scurt timp după aceea (după proclamarea Basarabiei de către Republica Moldova - A L), cu aprobarea puterilor aliate, trupele române au fost invitate să mențină ordinea în regiunea" După cum sa spus mai devreme, lupta "Sfatul țarii" împotriva revoluției socialiste iminente a fost de fapt un element integrant în planurile românești de acaparare a Basarabiei și în planurile antisovietice ale imperialismului internațional Așadar, orice acțiuni și cereri ale "Sfatul tsarii" au găsit sprijin imediat nu doar din

România, ci și din partea puterilor occidentale Confuzia din tabăra forțelor contrarevoluționare ale Moldovei, apelul lor panicat la ajutor pentru România și țările Antantei de teama declanșării revoluției socialiste, viclenia naționaliștilor burghezi care au înșelat poporul moldovenesc sunt nevoit să admită chiar istoricii burghezi reacţionari moderni, neexcluzându-i pe emigranţii români Dar, în același timp, ele falsifică cel mai adesea evenimente istorice Notoriul A Zuga scrie că "La ianuarie (-A L) au intrat de unităţi comuniste în Basarabia Ședința "Sfatului Țării" a fost lichidată " Astfel, încearcă să convingă cititorul că în Basarabia nu au existat forțe care să lupte pentru puterea sovietică, că "formațiile comuniste au intrat în Basarabia" din exterior și, prin urmare, cererea conducătorilor Sfatului de a trimite trupe române nu a fost altceva decât o firească act forțat de autoapărare în fața unei "amenințări externe" A Zuga (de altfel, care și-a susținut disertația pentru gradul de doctor în drept la Bonn) își asumă misiunea de avocat pentru conducătorii "Sfatul tsarii" El scrie în continuare: "Persoanele de frunte ("Sfatul tsarii " - A L), care anterior s-au opus categoric implicării trupelor române aici, au fost acum nevoite să caute ajutor și au chemat trupele române în țară pentru a garanta și asigura ordinea si securitatea populatiei Rezultă că intervenţioniştilor li s-a cerut doar "să asigure ordinea" în Basarabia, încălcând V I Lenin Poli col cit , vol , p XY Eudin, HH Fisher Rusia sovietică și Occident - Stanford, California, , p Conform noului stil; după stilul vechi - decembrie A Suga op cit , S Ibidem, S · · de către forțele "invazitoare", pentru a asigura "securitatea populației", care era amenințată de "formațiunile comuniste" Dar A Zuga tăce în mod deliberat faptul că în Basarabia în aceste zile țăranii de pretutindeni au pus în practică decretul lui Lenin "Pe Pământ", că stările de spirit revoluționare ale maselor muncitoare din Basarabia, instaurând puterea sovietică peste tot, s-au răspândit chiar și la un parte semnificativă a soldaţilor regimentelor naţionale moldoveneşti - speranţa recentă a "Sfatul ţarii" A Zuga înțelege, fără îndoială, că invitația trupelor române în Basarabia a fost dictată nu de interesele "securității populației", ci de dorința de a "asigura securitatea" ordinii burgheze din regiune, de "securitate" " al "Sfatul tsarii" însuși, că aceste trupe au fost chemate de urgență pentru înăbușirea revoluției Acest lucru, de fapt, este recunoscut de istoricii români emigrați atunci când scriu sincer: "Sfatul tsarii" basarabean a trimis o delegație la Iași pentru a cere reprezentanților Antantei și guvernului român ajutor împotriva atrocității bolșevice" Împotriva acțiunilor revoluționare ale maselor populare din Basarabia, denumite de emigranții români "atrocitatea bolșevică", intervenționiștii care au intrat în regiune au declanșat o luptă armată Aflând despre trădarea conducătorilor "Sfatul tsarii", că au apelat la ajutor străin împotriva revoluției socialiste, oamenii muncitori din Basarabia i-au condamnat cu furie pe trădătorii poporului și patriei Valul de luptă revoluționară din regiune a crescut și mai sus La decembrie (ianuarie), ședința comună a comitetului executiv al Consiliului Deputaților Muncitorilor și Soldaților Chișinău, Comitetului Executiv Militar Central al Moldovei și a Comitetului executiv provincial al Consiliului Deputaților Țăranilor a adoptat o rezoluție în care se afirma: "Ținând cont de interesele revoluției, țara natală și masele sale muncitoare, protestăm categoric împotriva introducerii de trupe străine în regiune În aceeași zi, Comitetul Executiv Militar Central al Moldovei, comitetul regimentului moldovenesc, comitetul bateriei aeriene moldovenești și reprezentanți ai detașamentului de marinari din

Sevastopol, originari din Moldova, au făcut apel la cetățenii Rusiei și Ucrainei pentru ajutor în lupta împotriva invadatorilor români După ce au discutat despre "situația cu adevărat critică și chiar tragică" a Basarabiei, care a fost grăbită de "ochii lacomi ai imperialiștilor străini", pe care proprietarii și capitaliștii locali au încercat să o rupă din Rusia sovietică, aceste comitete și reprezentanți ai marinarilor au scris: " Basarabia nu dorește nicio despărțire de Rusia , ci vrea să trăiască o viață liberă și independentă, intrând în familia marii, indivizibile Republici Federale Ruse, pornind doar de la marea lozincă a autodeterminării" a popoarelor Apelul s-a încheiat cu un apel: "Frați, mari ruși și ucraineni, sprijiniți-ne care facem parte din Rusia de peste o sută de ani și nu permiteți crima pentru ca prădătorii, de orice parte, să înrobească oamenii care vor renunța la "viața lor pentru libertate, dar nu vor trece sub jug" Aspecte des relations , p "Pentru puterea sovieticilor Cronica evenimentelor revoluţionare din Moldova", p Ibid , p - Ibid , p Tunicile multor orașe și sate ale Basarabiei, precum și soldații moldoveni ai diferitelor unități militare ale armatei ruse, la mitinguri, în scrisori și apeluri cu indignare, i-au stigmatizat pe susținătorii respingerii Basarabiei din Rusia și a anexării acesteia la România Astfel, un puternic protest împotriva unei astfel de trădari din partea Comitetului Militar al Moldovei de la Sevastopol a fost exprimat într-o scrisoare a marinarului Daskal Cu toate acestea, România moșier-burgheză nu a ascultat de vocea indignată a populației Basarabiei Încurajată și inspirată de ajutorul și sprijinul statelor imperialiste occidentale, ofițerilor reacționari ai Frontului Român și ai Radei Centrale Ucrainene, oligarhia română s-a grăbit să răspundă apelului alarmant al conducătorilor Sfatul țarii și în decembrie și-a mutat trupele în Basarabia După instaurarea puterii sovietice în Moldova, armata română a trecut de la invadarea anumitor regiuni ale regiunii la o campanie militară generală deschisă împotriva Basarabiei cu scopul de a o ocupa, de a suprima aici puterea sovietică și de a reprima forțele revoluționare active Împreună cu invadatorii români, unități militare ale Radei Centrale au luat parte la ocuparea Basarabiei și la lupta împotriva puterii sovietice în regiune După cum scrie P G Smishko, de exemplu, la ianuarie , invadatorii români, împreună cu haidamak-ii Petliura, au pătruns în Ungheni , unde au lichidat organele sovietice și au împușcat activiștii lor Masele muncitoare ale Basarabiei au declanșat o luptă armată împotriva invaziei invadatorilor Istoricii burghezi nu pot păstra tăcerea despre asta Astfel, Lewis Fisher scrie: "Liderii ei (România - A L) au semnat un tratat de pace cu Germania, care i-a eliberat de focul războiului La scurt timp după venirea noului an , românii au început ocuparea Basarabiei Patrioții moldoveni au opus rezistență, dar în ianuarie acapararea întregii Basarabie de către România a fost un fapt împlinit Anul de la bun început s-a dovedit a fi foarte dificil și tulburător pentru tânărul Țară al Sovietelor În ianuarie, România regală a atacat Basarabia sovietică și și-a început ocupația militară În februarie, trupele germano-austriece din Est și-au reluat ofensiva Singura excepție a fost frontul românesc, unde armistițiul semnat la noiembrie la Focșani între generalul Șcerbaciov și comandantul Puterilor Centrale, generalul A Dolnik Decret, op , p P H Smiiiko Lupta muncitorilor din ținuturile ucrainene dunărene pentru reunirea cu RSS Ucraineană, p Conform noului stil Louis Fisher Sovieticii în afacerile mondiale, vol eu, p Afirmația lui L Fischer că până la ianuarie , adică până la capturarea Chișinăului de către români, toată Basarabia era ocupată este incorectă Pe o parte

semnificativă a teritoriului regiunii au avut loc bătălii împotriva invadatorilor în perioada ianuarie-februarie , iar în regiunile sudice - chiar până la martie și au încetat abia după semnarea acordului sovieto-român din martie - , (AP IIP sub Comitetul Central al Partidului Comunist din Moldova, fond , pe , dosar , filele -) Mackensen a facilitat atacul hoardelor austro-germane asupra Ucrainei și a accelerat ocuparea acesteia În aceste condiții, guvernul sovietic a fost nevoit să facă sacrificii foarte mari și serioase și, urmărind singurul scop - încheierea războiului, a semnat un tratat de pace cu Germania la martie la Brest Dar imperialismul internațional a impus un nou război popoarelor din Rusia sovietică pentru a sugruma primul stat de muncitori și țărani din istoria omenirii În primăvara anului , trupele americane, britanice și franceze au debarcat în Murmansk și Arhangelsk În Orientul Îndepărtat, invadatorii japonezi, cu ajutorul americanilor și britanicilor, au căutat să taie Rusia de Oceanul Pacific și să pună mâna pe Siberia Mituiți generali și ofițeri ai corpului cehoslovac formate pe teritoriul Rusiei dintre foștii prizonieri de război ai armatei austro-ungare - cehi și slovaci, au provocat o rebeliune antisovietică a subordonaților lor De la începutul anului au devenit deosebit de active forțele contrarevoluției interne care, pentru a smulge puterea din mâinile muncitorilor și țăranilor, era gata să dea întinse teritorii ale țării robitorilor străini, să dezmembraze Rusia, transformă-o într-o colonie Lupta împotriva contrarevoluției interne și externe a fost complicată în primul rând de faptul că Republica Sovietică trecea prin stadiul formării, iar proletariatul, care luase puterea în propriile mâini, nu putea folosi vechea mașinărie a statului în avantajul său A trebuit să-l distrugă, să-l spargă, să creeze un nou stat sovietic, suprastructura sa politică Acest lucru s-a aplicat în primul rând armatei ca unul dintre cele mai importante elemente ale statului Pentru a învinge numeroșii dușmani ai puterii sovietice, a fost necesară crearea cât mai curând posibil a unei armate muncitorești și țărănești, o armată de un tip complet necunoscut istoriei, a cărei construcție a necesitat timp considerabil și nu putea face la mai întâi fără omisiuni și greșeli grave V I Lenin a spus mai târziu: "Întrebarea structurii Armatei Roșii a fost complet nouă, nici măcar teoretic nu a fost ridicată deloc Ne-am ocupat de un caz pe care nimeni în lume nu l-a preluat vreodată la o asemenea latitudine" Problemele dezvoltării militare din acea perioadă sunt dezvăluite succint de mareșalul Uniunii Sovietice S M Budyonny: "Vechea armată, în organizarea, scopul și spiritul ei, nu putea fi un bastion al statului sovietic Prin urmare, sarcina principală a revoluției învingătoare a fost distrugerea acestui cel mai important organ de violență de către clasele conducătoare asupra maselor muncitoare exploatate și crearea unui nou tip de armată capabilă să apere câștigurile socialiste ale clasei muncitoare și cea mai săracă țărănime Baza noii armate, subliniază S M Budyonny, a fost Garda Roșie - detașamente armate de muncitori create de Partidul Bolșevic în lunile de pregătire și desfășurare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie Unindu-se cu detașamentele revoluționare de soldați și marinari, Garda Roșie, completată sistematic cu cei mai buni V I Lenin Poli col cit , vol , p - S M Budyonny Întâlnire cu Ilici M , , p de către muncitori și țărani, a devenit o forță armată puternică a statului muncitoresc și țărănesc, adică Armata Roșie, cu ajutorul căreia s-a constituit puterea sovietică, intervenția externă și contrarevoluția internă au fost înfrânte Clasele conducătoare ale României se temeau de fortificarea statului sovietic în spatele lor mai mult decât se temeau de

formațiunile Puterilor Centrale care se opuneau soldaților lor, cu care Vechiul Regat era în război De aceea militarii români se temeau să-i lase pe soldații revoluționari ruși să plece acasă, îi batjocoreau, îi dezarmau*, îi înfometează, îi împușcă După ce a încheiat armistițiul de la Foksha cu germanii, austro-ungurii, bulgarii și turcii, și-au pierdut în mare parte speranța în acele câștiguri teritoriale care le-au fost promise de Antanta prin tratatul din august , conducătorii României au fost din ce în ce mai înclinați să gândiți-vă la o "răzbunare" forțată pentru eșecurile lor sub forma cuceririi Basarabiei Dar pentru a facilita implementarea acestui plan a fost necesar să se prevină retragerea armatei ruse și a Frontului român în Basarabia România spera ca o lovitură adusă unui fost aliat (apropo, nu era prima dată când făcea asta) să fie primită favorabil de ambele facțiuni în război, unite în ura acerbă față de Rusia sovietică Pentru a crea un pretext plauzibil pentru a vorbi împotriva trupelor ruse și a le dezarma, mâzgălitorii români au început să trâmbițeze lumea întreagă despre "tâlhărie", "pogromuri", "violență" și alte "atrocități" presupuse săvârșite de soldații ruși în România Conducătorii României sperau că acest val noroios de dezinformare și calomnii de-a dreptul să justifice, în ochii opiniei publice mondiale, represaliile perfide împotriva unor părți ale armatei ruse și chiar invadarea Basarabiei La începutul anului , moșierii și capitaliștii români au pus mâna pe Basarabia sovietică revoluționară cu gheare sângeroase, văzând în anexarea ei primul pas spre crearea "României mari" Dar aceeași acțiune era menită să se asigure împotriva revoluției din propria lor țară Sechestrarea forțată și perfidă de către România Regală a unei părți din teritoriul Rusiei Sovietice - Basarabia - s-a realizat sub egida și cu ajutorul cercurilor imperialiste ale puterilor occidentale O asemenea apreciere a acestui act de tâlhărie a României regale este confirmată în hotărârile Congresului al V-lea al Partidului Comunist Român (decembrie), care spune: "Burghezia și moșierii României, ducând la îndeplinire propriile planuri imperialiste și în același timp timp îndeplinind instrucțiunile principalelor puteri imperialiste ale Europei de a crea o linie de front de luptă pe Nistru împotriva URSS, a pus mâna pe Basarabia, Bucovina și a supus de moldoveni, ruși, ucraineni, bulgari și alții unor neauzite- de opresiune naţională şi exploatare semicolonială" Pentru a slăbi rezistența maselor populare din Basarabia la ocuparea regiunii, invadatorii au folosit o metodă insidioasă încercată și testată: au făcut apel la înșelăciune ticăloasă și la mită pentru a-l ajuta pe grosolanul Rila Inaintea romanilor trimisi de ei in Basarabia si direct la Sfatul tsarii "Documente din istoria Partidului Comunist din România - , voi III București, , p - Sarcina pregătirii terenului pentru cucerirea regiunii de către trupele române a fost stabilită de agenții armatei Invazia trupelor regale române în Basarabia și ocuparea regiunii ar trebui considerate și privite ca deschiderea frontului luptei militare a contrarevoluției internaționale împotriva tinerei Țări a Sovietelor, ca stadiu inițial al militarilor străini directe intervenție împotriva puterii sovietice Pentru cercurile reacţionare ale puterilor occidentale, ocuparea Basarabiei a devenit un mijloc prin care au căutat să submineze şi mai mult prestigiul şi să încalce drepturile Uniunii Sovietice, să-i submineze autoritatea şi influenţa în continuă creştere pe arena internaţională Imperialiștii au văzut în Basarabia o monedă de schimb cu care au cumpărat cârmacii politicii externe a României proprietarilor burghez, au îndreptat-o în direcția corectă pentru Occident și au răsplătit reacția românească care le era servilă pentru

contrarevoluționaria sa eforturile antisovietice După primul act de încălcare a libertății Basarabiei de către România și imperialismul internațional, guvernul sovietic și personal șeful acestuia, V I Lenin, au luat măsuri decisive, până la cele mai extreme măsuri, pentru a proteja interesele maselor muncitoare ale regiune, care câștigase puterea sovietică pe teritoriul său Primind vestea despre arestarea Comitetului Militar Revoluționar al Frontului Român și uciderea lui S G Roșhal, capturarea de către invadatorii români a orașului Leova și a unor sate ale Basarabiei de pe malul stâng al Prutului, precum și execuția membrilor Comitetului Revoluționar Leova, la decembrie , Comisariatul Poporului pentru Afaceri Externe s-a adresat guvernului român prin trimisul său la Petrograd Diamandi cu o notă de protest În nota se evidențiază informațiile primite din Basarabia și se solicita să se raporteze în termen de o zi tot ceea ce știa ambasada României și guvernul român despre aceasta, ce măsuri au fost luate de guvernul român pentru pedepsirea elementelor criminale din ofițerii români și Birocratia romana care a indraznit sa ridice mana la revolutia ruseasca În continuare, nota sublinia că guvernul sovietic consideră necesar să avertizeze guvernul român în cel mai categoric mod că "pe teritoriul revoluției ruse nu vom mai tolera nicio represiune, nu numai împotriva rușilor, ci și împotriva revoluționarilor români și socialiști Fiecare soldat, muncitor şi ţăran român va găsi sprijinul guvernului sovietic rus împotriva birocraţiei reacţionare române În același timp, considerăm că este necesar prin intermediul ambasadei dumneavoastră să lămurim autorităților române de înțeles că guvernul sovietic nu se va opri la cele mai severe măsuri împotriva conspiratorilor români contrarevoluționari, complici ai lui Kaledin, Șcerbaciov și Rada, cu totul indiferent de ce posturi ocupa acesti conspiratori in ierarhia romaneasca Invazia trupelor române în Basarabia era în expansiune, iar acest lucru a obligat guvernul sovietic să ia măsuri de răzbunare TV francez S Markov Indignare românească în Basarabia - "Arhiva Roșie", , nr , ( ), p "Știrile Comitetului Executiv Central All-Rusian", , decembrie & La decembrie , agenţia judeţeană "Gavas" raporta de la Petrograd că "dacă România nu dă un răspuns satisfăcător cererilor Petrogradului, guvernul lui Lenin va lua măsuri extrem de energice faţă de România" Nu s-a primit niciun răspuns la nota sovietică Așadar, la decembrie , guvernul sovietic a înaintat prin radio guvernului român un ultimatum, în care se scria: "Consiliul Comisarilor Poporului cere Guvernului României eliberarea celor arestați, pedepsirea celor care au făcut arestările, pedepsirea celor care au făcut arestările acțiunile fără de lege și dezordonate ale autorităților române și garantează că astfel de acțiuni nu vor fi repetate Neprimirea unui răspuns la această cerere a noastră în termen de de ore va fi considerată de noi ca o nouă pauză, iar apoi vom lua măsuri militare, până la cele mai drastice Sub autoritatea Consiliului Comisarilor Poporului din Țara Sovietelor, o nouă notă sovietică a fost semnată de Președintele Consiliului Comisarilor Poporului V I Lenin, Comandantul Suprem al Forțelor Armate ale Republicii Sovietice N)V Krylenko și comisarul poporului pentru afaceri militare N Y Podvoisky Nota, transmisă prin radio, a fost publicată la ianuarie în ziarul Pravda Totodată, în Pravda a fost publicată o "Comunicare a Guvernului" în care se spunea: "Pentru a preveni un război între soldații ruși și soldații români, care vor fi pedepsiți pe nedrept pentru excesele autorităților lor, Consiliul Comisarilor Poporului a decis să ia o măsură extraordinară de pedepsire a autorităţilor române" O măsură extraordinară a fost că întreaga componență a misiunii diplomatice și militare a României la Petrograd,

condusă de trimisul Diamandi, a fost reținută temporar A fost un pas hotărâtor al guvernului sovietic care vizează protejarea populației Moldovei și a soldaților frontului românesc În conformitate cu hotărârea Consiliului Comisarilor Poporului, la decembrie , V I Lenin a trimis Comisarului Poporului pentru Afaceri Militare N I consulate și alte instituții oficiale românești" La Odesa, prin hotărâre a CEC Rumcheroda, consulul și personalul consular al României au fost reținuți La ianuarie , decanul (maistrul) corpului diplomatic din Petrograd, ambasadorul SUA Francis, însoțit de un grup de diplomați, l-a vizitat pe președintele Consiliului Comisarilor Poporului V I Lenin, i-a făcut o declarație cu privire la arestarea lui trimisului român, iar apoi a înmânat un memoriu semnat de diplomați din de țări V I Lenin le-a explicat diplomaților că trimisul român Diamandi a fost arestat din cauza unor împrejurări extraordinare, care nu erau prevăzute de niciun tratat diplomatic și de niciun ritual diplomatic Op conform articolului: A Manusevici Istoria cuceririi Basarabiei de catre Romania - Jurnal istoric, , Nr , p Vezi V I Lenin Poli col cit , vol , p , nota "DVP URSS", vol I, p "Pravda", , ianuarie V I Lenin Poli col cit , vol , p P G Smiiko Decret, lucrare , p "Pentru puterea sovietică Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne", p Când ambasadorul francez Noulens a început să se plângă de încălcarea imunității diplomatice a lui Diamandi, V I Lenin i-a obiectat că "pentru un socialist, viața a mii de soldați este mai prețioasă decât liniștea sufletească a unui singur diplomat" La ( ) ianuarie , seara, după ce Consiliul Comisarilor Poporului a luat în considerare memoriul maistrului corpului diplomatic Francisc și a luat decizia corespunzătoare, V I Lenin a dispus eliberarea lui Diamandi și a personalului său, "spunându-le acestora că trebuie să ia toate măsurile pentru a elibera trupele rușilor încercuite și arestate de pe front" Aceeași "Comunicare guvernamentală" publicată de Pravda la ianuarie afirma: "Pentru guvernul socialist al Rusiei, cel mai important lucru a fost să evităm un război cu țăranii români și, în același timp, să arătăm poporului român că noi, rușii revoluționarilor, nu se vor opri la nimic în lupta împotriva guvernului român și a monarhiei române Formalitățile diplomatice obișnuite trebuiau sacrificate intereselor claselor muncitoare din ambele națiuni Totuși, toate măsurile luate de guvernul sovietic nu au dat rezultatele așteptate, iar acesta din urmă nu a ținut cont de noul demers în fața guvernului român România Regală nu a oprit acțiunile provocatoare împotriva soldaților ruși pe frontul românesc, nu a renunțat la ocuparea Basarabiei și nu a suspendat operațiunile militare agresive Guvernul român, realizând că în spatele lui stă o coaliție internațională antisovietică, nu a reacționat de această dată la avertismentele guvernului sovietic Mai mult, primind vestea victoriei puterii sovietice în Moldova și a cererii repetate a trădătorilor de la Sfatul țarii, România la ianuarie a decis să declanșeze un război nedeclarat cu Rusia sovietică Pe ianuarie, trupele ei au trecut râul Prut, granița de stat a Rusiei Sovietice Împreună cu trupele române aflate în atacul asupra Basarabiei, în primul rând pe direcția Ungheni - Călărași - Chișinău, s-au deplasat unitățile Gărzii Albe ale generalului Șcerbaciov și regimentele Haidamak ale Radei Centrale Ucrainene Aruncându-și armata în Basarabia, România a dezvăluit frontul împotriva trupelor austro-germane, care au continuat să dețină în mâinile lor marea majoritate a teritoriului acestei țări Militarii români, însă, și-au asigurat dinainte asigurarea comandamentului germano-austriac, condus de generalul Mackensen, că armatele care i-au

fost încredințate nu vor lansa o ofensivă pe front Pozițiile Germaniei și ale Antantei asupra chestiunii basarabene au coincis în esență Mergând puțin înainte, observăm că la februarie , în timpul negocierilor dintre România și blocul austro-german privind încheierea unui tratat de pace separat, reprezentantul comandamentului german, după cum mărturisește A Margiloman, a declarat informal că reprezentanţii români despre identitatea intereselor lor "Anarhia rusă a dus la crearea unui fel de frăție ai plictisit DVP URSS, vol I, p V I Lenin Poli col cit , vol , p "Pravda", , ianuarie stați împotriva bolșevismului din Basarabia; am intrat în Ucraina cu același scop " Ceva mai târziu, premierul României, generalul A Averescu, încercând să realizeze cele mai favorabile condiții de pace pentru guvernul său în negocierile cu blocul austro-german, i-a spus ministrului german de externe Kuhlmann că "în general, Basarabia este infectată cu bolșevism , și este periculos să-l anexați la regat" , la care Kuhlman a răspuns cinic: "Îți este suficient să împuști fiecare zecime și să restabiliți ordinea" Poziția Germaniei asupra chestiunii basarabene este evidentă și dintr-un alt fapt Semnat la Bufta (martie) printr-un tratat preliminar de pace între Puterile Centrale și România, dimensiunea armatei acesteia din urmă a fost sever limitată; totuși, în Basarabia, guvernului român i s-a dat libertate deplină de acțiune, adică aici nu era limitat numărul de trupe și armele acestora "Neutralitatea" binevoitoare a Germaniei a eliberat mâinile conducătorilor României pentru a acționa atât împotriva Rusiei sovietice, cât și împotriva mișcării revoluționare din propria țară Astfel, repetăm, cele două grupări imperialiste - Antanta și blocul austro-german - s-au reunit pe o platformă antisovietică, opunându-se în esență împreună Republicii Sovietice La ianuarie , chiar înainte de cucerirea Chişinăului, comandantul trupelor române, generalul Prezan, într-un apel publicat în moldoveneşte, rusă şi română, către populaţia Basarabiei, a afirmat că trupele române au intrat în regiune la ora invitatia "Sfatul tsarii" in vederea protejarii depozitelor de arme si alimente si asigurarea procurarii si transportului de provizii pentru aprovizionarea trupelor ruse si romane ale Frontului Roman El a respins ipocrit zvonurile că România ar fi vrut să ocupe Basarabia Dar aceste dezgustări erau un camuflaj pentru agresor Mai târziu, în , ministrul de Externe, Rum'ynirGTake-Jonescu, vorbind în Parlament, a recunoscut fără rost că toate declaraţiile şi asigurările anterioare despre Basarabia au fost o adevărată fraudă "Am venit în Basarabia", a explicat Ionescu, "nu pentru a ne aproviziona, ci pentru a rămâne acolo " · Jaful deschis al militarilor români din Basarabia, comportamentul obrăzător și sfidător al guvernului regal al României au exclus posibilitatea continuării relațiilor normale între cele două țări vecine La ianuarie , Consiliul Comisarilor Poporului din RSFSR a adoptat o rezoluție de rupere a relațiilor diplomatice cu România În decizia Consiliului Comisarilor Poporului se spunea: "Oligarhia română, acoperită de crime, a deschis ostilități împotriva Republicii Ruse Obișnuită să-și afirme dominația asupra sărăciei, sclaviei și sângelui țăranilor și muncitorilor români, oligarhia română a încercat să se salveze pe ea însăși, pe moșierii și bancherii săi prin capturarea lui Bess ? A Marghiloman Notă politică, vol III București^ , p Cit conform articolului: V N Vinogradov România în relaţiile internaţionale (noiembrie - noiembrie) - "Întrebări de istorie", , nr , p Ibid "Istoria RSS Moldovei", ed , vol II pagina Op conform cărții: S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful justiției istorice, p rabiya și transformând-o într-un bastion împotriva puternicului curent al

revoluției ruse" Prin aceeași decizie a Consiliului Comisarilor Poporului, generalul Șcerbaciov a fost declarat dușman al poporului și scos în afara legii Rezervele de aur românesc, transportate la Moscova pentru depozitare în legătură cu capturarea Bucureștiului în de către trupele austro-germane, au fost confiscate Întregul personal al misiunii române de la Petrograd, condusă de Diamandi, precum și consulatul de la Odesa, au fost expulzați din Republica Sovietică Ofițerii armatei regale care se aflau pe teritoriul Rusiei Sovietice, în primul rând la Odesa, au fost internați Ca răspuns la tâlhăria și tâlhăria comise de intervenționiștii români pe teritoriul sovietic ocupat, autoritățile sovietice au rechiziționat toate navele românești, șlepurile, vehiculele, armele, munițiile, depozitele și alte bunuri evacuate în de autoritățile române pe teritoriul Rusiei și situat în Odesa, Nikolaev, Herson, Tiraspol, Razdelnaya și alte locuri În urma rupturii relaţiilor diplomatice cu România și ținând cont de faptul că aceasta nu numai că a desfășurat operațiuni militare deschise împotriva Rusiei Sovietice, ci și-a pus mâna pe o parte din teritoriile de la ea, Comitetul Executiv Central al Rumcheroda a declarat stare de război României Decretul lui Rumcherod din ianuarie (februarie) spune: "Având în vedere faptul că românii au pătruns fraudulos în Rusia, au ocupat Basarabia, jefuind sate și orașe din ea, având în vedere faptul că Consiliul Comisarilor Poporului, epuizat toate mijloacele posibile, întrerupt orice relaţii cu România, Comitetul Central de la Rumcheroda a decis să se considere în stare de război cu România" După cum sa menționat deja, în literatura istorică există încercări de a afirma că nu a existat o stare de război între România și Rusia Sovietică Astfel, istoricul român modern A Deak, unul dintre autorii "Istoriei poporului român" publicat în la București, scrie fără umbră de jenă: "România nu a participat la acțiunile unor puteri occidentale împotriva sovieticilor Rusia " Acesta este un exemplu viu al cazului în care cercetătorul aduce dorința sa sinceră de a da o culoare strălucitoare evenimentelor sumbre din trecut în concluzii care sunt prezentate ca adevăr obiectiv Totuși, un astfel de subiectivism duce la o denaturare a realității istorice Nu, chiar și cele mai frumoase, construcții pe bază falsă nu pot convinge în niciun caz pe nimeni Mai mult, este imposibil de ascuns inițiativele și participarea României regale la războiul antisovietic din - Alți istorici declară bătălii sângeroase între forțele armate ale celor două țări, dar neagă existența unei stări de război declarate oficial Decretul guvernului sovietic din ianuarie și decizia lui Rumcherod din ianuarie resping complet aceste afirmații nefondate Ne-am referit anterior la mărturiile autorilor români despre starea de război dintre cele două țări Este de remarcat faptul că în cele citate DVP URSS, vol I, p ' - Ibid , p , nota G Smyiko Decret, lucrare , p "Pentru puterea sovietică Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne", p ; G Smiiiko Decret, lucrare , p "Istoria poporului român" Sub redacția academicianului Andrei Ojetea, p opera lui G I Brătianu, recunoscând starea de "război declarat comuniștilor ruși", o expune drept cauza acțiunilor autorităților sovietice, "care au arestat reprezentanții diplomatici români la Petrograd și au pus mâna pe rezervele de aur ale Banca Națională a României, predată (pentru păstrare) la Moscova" Potrivit lui G I Bratian, razboiul nu a inceput ca urmare a atacului armatei tarii sale asupra Basarabiei sovietice si ocuparii acestei regiuni, a batjocorii armatei romane asupra soldatilor rusi ai Frontului Roman, ci a fost provocat prin arestarea diplomaţilor români şi întârzierea aurului românesc la Moscova Urmarea este emisă

pentru cauză Să lăsăm totuși aceste manipulări ilogice asupra conștiinței autorului lor În acest caz, este important pentru noi ca G I Brătianu să confirme cu autoritate "starea de război declarat" cu comuniștii ruși Să reamintim că starea războiului declarat între România și Țara Sovietelor din a fost recunoscută nu numai de către istorici și publiciști individuali, ci și de către politicienii burghezi români, aproape singurul intrat în mod deschis în bătălia cu bolșevicii, "salvat "Europa de la ei Starea de război dintre România și Rusia Sovietică, așa cum sa arătat deja, a fost afirmată și de Consiliul Comisarilor Poporului al RSFSR în rezoluția sa din ianuarie , subliniind că "oligarhia română a deschis ostilități împotriva Republicii Ruse" Prin urmare, toate celelalte hotărâri în acest sens sunt pur și simplu exagerate În acest sens, pare necesar să se clarifice momentul începerii intervenției militare străine în țara noastră Până în ultimii ani, în literatura istorică sovietică a predominat opinia că intervenția militară străină împotriva Republicii Sovietice a început în martie-aprilie odată cu debarcarea trupelor americane, britanice și franceze la Murmansk și Arhangelsk Se pare că o astfel de datare cronologică ar trebui revizuită de istorici Suntem înclinați să credem că primele acte de intervenție militară străină deschisă împotriva puterii sovietice datează din ianuarie și sunt legate de ocuparea Basarabiei de către armata română cu binecuvântarea și în conformitate cu planul puterilor imperialiste, așa cum am menționat de mai sus Abia în ultimii ani sau doi, aceeași opinie a început să prindă în paginile mai multor lucrări O evaluare similară a acțiunilor agresive ale militarilor români a fost dată în discursurile unor sovietici cercetători încă din perioada antebelică, dar, din păcate, atunci a rămas fără atenție În , A Manusevich, într-un articol consacrat eliberării Basarabiei, arăta că "aceste evenimente (intrarea trupelor regale în Basarabia - A L) au început operațiunile militare planificate ale României împotriva Rusiei Sovietice" - Intervenția militară a boierului României în Basarabia și ocuparea acesteia din urmă a stârnit proteste în masă și indignare în rândul populației din regiune, care s-a ridicat să lupte împotriva autoproclamaților "frați de sânge" Acest demon G / Bratianu op cit , p DVP URSS, vol I, p - ' A Manusevici Istoria sechestrului Basarabiei de către România, p / actul de a ocupa un teritoriu străin și de a subjuga popoarele străine, precedent prin viclenie, a provocat un val de proteste în Rusia sovietică, în România însăși și în multe țări capitaliste La ianuarie , ziarul Vocea Revoluției, în momentul cel mai critic al luptei defensive de lângă Chișinău cu invadatorii, scria: "Toate trupele rusești se luptă cu românii, nu excluzându-le pe cele naționale Moldovenii sunt deosebit de amarați împotriva lor " Un țăran moldovean, fost soldat al armatei țariste, V M Rudiev, care a cedat la început demagogiei naționaliștilor burghezi moldoveni, a fost numit "Sfatul țarii" comisar pentru raionul Bălți Recunoscând adevărata față și adevăratele intenții ale conducătorilor Sfatului Tsarii, V M Rudiev, ca și alte sute de alții înșelați inițial de propaganda naționalistă, s-a disociat hotărât de acest organism contrarevoluționar, și-a demascat furios acțiunile perfide Fiind ales președinte al celui de-al III-lea Congres Provincial al Deputaților Țăranilor din Basarabia, V M Rudiev la ianuarie , a spus în discursul său la congres: libertatea noastră profanată de români, câștigată prin lupta și sângele fraților noștri" În aceeași zi, invadatorii români l-au împușcat pe V M Rudiev, patriot al Patriei sale sovietice și fiu credincios al poporului moldovenesc La ianuarie , ziarul Golos Revolutsii relata despre soarta delegaților celui de-al

III-lea Congres al Deputaților Țăranilor: "Tocul greu al autocrației românești, care a zdrobit libertatea întregului popor moldovenesc, desigur, nu a făcut scutește o singură voce cei mai buni reprezentanţi ai ţărănimii muncitoare La iunie , un locuitor din Chișinău V K Pyntya se adresa redacției unuia dintre ziarele centrului regional: "Pentru numele lui Dumnezeu, puneți strigătul poporului în ziare, luminați lumea acea ticăloșie diabolică pe care o au vecinii noștri Românii sunt în stare să pună în practică, și să proclame lumii întregi șmecheria lor infernală pe care o fac în Basarabia ocupată" Ziarul Pravda scria într-un editorial despre Rada și România din ianuarie : "Ar fi greu de punctat vreo altă clică pe planeta noastră departe de fără păcat care să poată fi comparată cu cea românească în necinste și criminalitate Răsturnarea acestei clici este o chestiune de onoare pentru democrația europeană Dar imperialiștii aliați consideră că este de datoria lor de onoare să sprijine bandiții politicii românești împotriva Revoluției Ruse Ocupării Basarabiei s-au opus și elementele sănătoase, democratice și revoluționare ale națiunii române Într-unul din apelurile revoluționarilor români la ostașii trupelor române de ocupație se spune: "Pentru puterea sovietică Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne", p Ibid , p Ibid , p - Ibid , p - Pravda, , ianuarie S ib Basarabia pentru a restabili ordinea Ați fost invitat de mâncătorii de lumi basarabeni care nu vor să dea poporului pământ și libertate, v-au invitat să suprimați revoluția " De remarcate sunt aprecierile cuceririi Basarabiei de catre unii istorici burghezi Americanul Lewis Fisher scria în cartea sa "Uniunea Sovietică în relațiile internaționale" în : "Prințind Basarabia, care era teritoriu rusesc, guvernul român a comis un act militar Bolșevicii au ripostat rupând relațiile cu România la ianuarie și arestând la Petrograd trimisul român Diamandi " În , același autor, într-o altă carte, Calea Rusiei de la pace la război, subliniază că Rusia "nu a recunoscut suveranitatea românească asupra Basarabiei, cucerită de România în ianuarie , când Rusia bolșevică era slabă" Francezul François Feito în cartea sa "Istoria democraţiilor populare" mai notează că "românii au pus mâna pe Basarabia şi Bucovina, care sunt pământuri ruseşti " Chiar și antisovietul din RFG A Zuga, făcându-se obiectivitate, este nevoit să afirme că "acțiunile militare din Basarabia ale României pot fi considerate ca fiind contrare dreptului internațional, întrucât trupele române au invadat teritoriul altui stat fără declararea războiului" , iar relațiile diplomatice cu România din partea Rusiei sunt legale din punctul de vedere al dreptului internațional" Este destul de de înțeles că puterile capitaliste ale Occidentului, fiind organizatorii și inspiratorii campaniei antisovietice a României, au justificat acțiunile de prădare ale satelitului lor în Basarabia În același timp, imperialiștii, în special britanicii, după cum scrie O F Solovyov, au încercat să văruiască intervenția în Rusia sovietică cu referiri la obligațiile lor față de guvernul țarist, presupuse întreprinse în timpul Primului Război Mondial Diplomații acestor țări au luat măsuri pentru a da o înfățișare de legitimitate ocupației Basarabiei sau pentru a induce în eroare comunitatea mondială Astfel, la februarie , maistrul corpului diplomatic la Iasi, consulul Italiei in Romania, Fascioti, ii avertizeaza pe consulii aliati la Odesa: "Cât despre Basarabia, trebuie sa va amintiti ca interventia trupelor romane este una militara măsură care nu are caracter politic, eveniment desfășurat în deplin acord cu aliații și autoritățile basarabene, cu obiectivul uman evident de a furniza hrană armatelor române și ruse, precum și populației civile "

Ipocrizia acestor iezuiți Da Kopaysky Suscineria internationala a luptei revolutionare de eliberare din Basarabia ynaniy - - Komunistul Moldovei, , No , page ω Louis Fisher Sovieticii în afacerile mondiale, vol eu, p L Fisher Drumul Rusiei de la pace la război Relațiile externe sovietice - New York, , p Francois Fejto Histoire des democracies populaires^ vol I - Paris, , p - A Suga op cit , S Ibidem O F Solovyov Recenzia operei lui R Ullman "Anglia și războiul civil în Rusia", vol II New Jersey, - Questions of History, , nr , p Pet conform cărții Louis Fisher Sovieticii în afacerile mondiale, vol eu, p Argumentele lui Fascioti sunt expuse de confesiunile ocupanților români înșiși, printre care și amintitul Take Ionescu Populația Basarabiei, împreună cu întreaga comunitate mondială, avea toate motivele să tragă concluzia că, așa cum scria ziarul Vocea Revoluției în ianuarie , "România cu greu s-ar fi hotărât să facă un asemenea pas (intervenție în Basarabia - A L) , dacă nu se aștepta la un sprijin extern semnificativ Ziarul lui Daedalus a tras concluziile corecte: "O astfel de politică nesăbuită a românilor se realizează la porunca burgheziei franceze și engleze", " burghezia mondială ia armele împotriva puterii sovietice, eliberând România în avangarda" Ithaca Basarabia, teritoriu inalienabil al Rusiei sovietice, principala parte a pământurilor naționale ale poporului moldovenesc, a fost pusă sub trădare de România regală? Invadatorii au suprimat puterea sovietică în regiune, au restaurat sistemul burghez de aici Națiunea moldovenească unită, a cărei formare a fost finalizată până la începutul secolului al XX-lea, unicul său teritoriu național a fost împărțit cu forța în două părți inegale, care se aflau în condiții socio-economice diferite biciul robitorilor străini, amenințarea asimilării forțate românești, asupra căreia moșierii și capitaliștii Vechiului Regat și-au pus speranțe deosebite Dar Republica Sovietică și popoarele ei nu intenționau să-și lase frații și surorile basarabene în necaz "Guvernul sovietic", scria Pravda în ianuarie , "a hotărât să arate domnilor violatorilor români și inspiratorilor lor că nu va glumi deloc când era vorba de interesele și onoarea revoluției " § ÎNTREBARE BASARABĂ ȘI PLANURI DE REACȚIE INTERNAȚIONALĂ Problema basarabeană este un simbol general acceptat pentru natura și cauzele relațiilor dintre URSS și România regală în perioada - , disputa care a existat între aceștia în această perioadă de timp cu privire la proprietatea de stat a teritoriului Basarabiei, conflict teritorial între aceste două ţări vecine cauzat de agresiunea, comisă la începutul anului de cercurile conducătoare române Dar chestiunea basarabeană, care, de fapt, privea exclusiv Uniunea Sovietică și România regală, ocupa un loc important în planurile puterilor occidentale Cu el, au asociat implementarea multor planuri politice, strategice, diplomatice și de altă natură antisovietice Prin eforturile imperialiștilor occidentali, chestiunea basarabeană a crescut dintr-o problemă a relațiilor dintre cele două state, sau mai bine zis s-a transformat, într-o problemă internațională majoră care depășește chiar interesele țărilor continentului european W "Vocea Revoluției", , ianuarie Ibid Pravda, , ianuarie Istoricul francez Chantal Bokur scria despre aceasta: " Problema basarabeană nu este doar o problemă ruso-română; chiar și din cauza accesului la Dunăre, acesta depășește sfera intereselor europene" Este important de menționat că toate acțiunile cercurilor imperialiste legate de problema Basarabiei, în primul rând de politică externă, militar-strategică, comercială, de transport și uneori de altă natură, au căpătat invariabil o orientare antisovietică și au fost privite în funcție de locul şi rolul lor în implementarea planurilor antisovietice Ocuparea Basarabiei de către

boierul României a fost în primul rând și cel mai strâns legată de reacția mondială de crearea notoriului "cordon sanitar" împotriva bolșevismului, pe care îl ridica de-a lungul granițelor de vest ale Republicii Sovietice Găsindu-se neputincios să distrugă puterea sovietică în Rusia, imperialismul internațional nu a prevenit niciun efort pentru a slăbi Țara Sovietelor și a preveni răspândirea influenței și exemplului sovietic în țările occidentale Din acest punct de vedere, acțiunile imperialiștilor au vizat suprimarea puterii sovietice în Finlanda, Estonia, Letonia și Lituania și restabilirea sistemului capitalist în acestea, separarea Belarusului de Vest, Ucrainei de Vest și Basarabia de Rusia Sovietică, precum și acordarea fără ceremonie a acestor pământuri sovietice Poloniei domnișoare și României regale, cărora după aceea i se atribuie rolul principal în "cordonul sanitar" Trecerea acestor ținuturi sub stăpânirea Polonilor Albi și a monarhiei române a avansat semnificativ linia "cordonului sanitar" spre Est, mai aproape de cele mai importante centre ale Rusiei Sovietice și departe de centrele Europei de Vest, care, în opinia imperialiştilor, a creat nu numai beneficii strategice, ci a întărit şi garanţiile împotriva pătrunderii bolşevismului în Occident Deci, odată cu cucerirea Basarabiei de către România regală, linia "cordonului sanitar" antisovietic s-a mutat de la Prut la Nistru Statele imperialiste din Europa de Vest acordau Basarabiei o importanță militară și strategică importantă În primul rând, era situat la o distanță relativ mică de Odesa, Dnepropetrovsk, Krivoy Rog și alte centre din sudul țării sovietice, ceea ce înseamnă că ar putea deveni cea mai convenabilă linie de plecare pentru un atac asupra statului sovietic În al doilea rând, terenul deluros și acoperirea verde a Basarabiei, în special partea sa centrală, potrivit experților militari occidentali, au facilitat concentrarea sub acoperire a multor unități militare pentru un atac surpriză asupra Uniunii Sovietice, iar o armată atât de mare putea fi furnizată unui număr mare măsura în detrimentul resurselor alimentare și furajere locale În al treilea rând, Basarabia ocupată, cu flancul drept, se odihnea pe Dunăre și Marea Neagră, iar acest lucru asigura transferul rapid al trupelor și al rezervelor acestora pe apă, coordonarea acțiunilor forțelor terestre și navale Dunărea era singura una potrivită la gura acestui râu pentru deplasarea trupelor terestre și desfășurarea operațiunilor militare terestre Toate acestea geografice, economice, * transport și altele Chantal Beaucourt op cit , p ' demnitatea regiunii, precum și resursele sale umane, au fost luate în considerare de imperialiștii din Occident, care au văzut în Basarabia cea mai importantă linie strategică de luptă împotriva puterii sovietice, o rampă de lansare pentru un atac militar asupra Republicii Sovietice Problema basarabeană era cel mai strâns legată de problema Dunării Același istoric francez Chantal Bocourt a subliniat: "Deținerea și controlul asupra Deltei Dunării sunt astfel principala preocupare a unui număr de puteri " curenții Dunării, dar și în cursurile sale inferioare Dacă România a devenit proprietarul legal al întregii guri a Dunării, atunci de fapt aici controlau acum birourile guvernamentale și monopolurile de la Londra, Paris, Berlin și Roma, pentru că Bucureștiul nu le-a servit și nu putea să le servească drept obstacol pe Dunăre și au încercat să împingă Rusia sovietică departe de acest râu Lupta puterilor imperialiste, în special Angliei, Franței, Germaniei, pentru dominația asupra Dunării a fost strâns legată de planurile lor expansioniste în această regiune, de aspirațiile lor de a înrobi politic și economic popoarele statelor dunărene, pentru a transforma aceste țări, în primul rând România, într-o rampă de lansare

a luptei împotriva Rusiei, iar după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, împotriva statului sovietic În perioada creării sistemului Versailles, lupta pentru dominație în bazinul Dunării a devenit parte integrantă a luptei generale a imperialiștilor împotriva Rusiei sovietice Cu sprijinul Angliei, Franței și altor puteri occidentale la Conferința de la Paris din , s-a confirmat, iar apoi la martie a fost recunoscută oficial "aderarea" Basarabiei la România Cu acest act ilegal, "paciarii" de la Versailles au respins Rusia sovietica de la gura Dunarii** În problema basarabeană, conducătorii Franței imperialiste urmăreau un scop pur egoist sau, după cum spuneau la Paris, un scop "național" Franța a căutat să obțină libertate deplină de acțiune în relațiile politice, economice și comerciale externe, să scape de concurența engleză și de obstacolele ridicate de britanici în calea avansării capitalei franceze și a mărfurilor franceze către Orientul Asiatic Pe această cale, interesele Franței s-au ciocnit cu siguranță cu interesele Angliei, care a construit bariere pentru rivalii săi din Gibraltar, Canalul Suez și Africa de Sud Britanicii la acea vreme erau așezați ferm în coloniile lor, bazele militare și navale La Paris, ei căutau o altă cale spre Est - prin Dunăre, liberă de barierele engleze Cercurile industriale și financiare franceze, cu patronajul și asistența cuprinzătoare a guvernului lor, intenționau să lege Rinul și Dunărea printr-un canal Odată cu implementarea acestui proiect, o cale navigabilă nestingherită ar urma să fie deschisă pentru mărfurile franceze peste Dunăre până la Marea Neagră, Bosfor, Marea Marmara, Dardanele, Marea Egee, spre Orientul Mijlociu, ceea ce ar duce la Chantal Beaucourt op cit , p K P Voșcenkov Despre istoria chestiunii unei soluții democratice a problemei Dunării, Voprosy istorii, , nr , p la creșterea influenței franceze în Turcia, Siria, Iran, Afganistan și alte țări Adevărat, acest plan francez nu a putut fi realizat, Canalul Rin-Dunăre nu a fost săpat, dar, pe de altă parte, pozițiile Franței la Dunăre, mai ales la gura sa, au fost totuși întărite semnificativ Și în acest sens, rolul cel mai important l-a jucat România regală, care considera Franța drept patrona și grijulia sa "mamă romanică", pe care burghezii și moșierii români au imitat-o în toate și cărora nu li s-a refuzat nimic în București Cercurile imperialiste franceze s-au simțit ca acasă în România (și pe Dunărea de Jos) ca în propria lor casă β* De aceea, Franța a manifestat un interes atât de sporit pentru Basarabia și chestiunea basarabeană, a făcut tot posibilul pentru ca teritoriul regiunii, odihnit pe Delta Dunării, să rămână sub stăpânirea coroanei române, pentru a nu permite sovieticului Republica pe malurile acestui fluviu Caracterul internațional al chestiunii basarabene și-a găsit manifestarea în rolul său de un fel de criteriu pentru politica externă a unei anumite țări: poziția statului asupra chestiunii basarabene a mărturisit în mod inconfundabil direcția iubitoare sau agresivă a politicii sale externe Poziția pe această temă a demonstrat clar atitudinea ostilă sau prietenoasă a țării față de Uniunea Sovietică Figurat vorbind, în anii și , gradul și direcția atenției asupra chestiunii basarabene a fost în mare măsură barometrul care arăta starea climatului internațional, întărirea sau slăbirea cursului antisovietic al țărilor imperialiste sau grupările lor Fiecare stat a început să îmbunătățească relațiile cu URSS prin identificarea poziției sale cu privire la problema basarabeană, deoarece se știa că, fără o recunoaștere clară a drepturilor legale ale URSS de a returna Basarabiei sovietice în ea, nu se putea pune problema cu adevărat normal, și cu atât mai mult a relațiilor de prietenie cu Uniunea Sovietică Poziția fermă, consecventă și neschimbătoare a Uniunii

Sovietice în problema basarabeană i-a pus uneori într-o poziție foarte dificilă pe conducătorii României nu numai regale, ci și a unui număr de state occidentale În același timp, unele țări capitaliste, în special inspiratorii și patronii intervenției românești în Basarabia, au folosit în mod repetat acuitatea problemei basarabene, jucând deliberat fluctuații în evaluarea acesteia în interesul lor, pentru a stârni isteria antisovietică în România , escaladează situația alarmantă din această țară, câștigă concesii economice din partea ei, împingând Bucureștiul să intensifice pregătirile militare împotriva URSS, influențând orientarea politicii externe a României etc Pe scurt, chestiunea basarabeană a acționat ca un fel de lesă cu pe care statele imperialiste au ținut România regală în postura de marionetă ascultătoare, supusă, definindu-și politica externă la discreție Acuitatea chestiunii basarabene pentru București a fost generată în primul rând de absența nu numai a unei confirmări legale, ci și a oricărei confirmări efective a "dreptului" României regale la Basarabia Întrucât guvernul sovietic nu a recunoscut niciodată anexarea Basarabiei, iar populația sa nu și-a dat acordul pentru ocuparea regiunii și, prin urmare, mai mult decât la "unirea" ei cu România, toate referințele cercurilor conducătoare românești la "sancțiunea" puterilor occidentale, documentele și hărțile falsificate ale componenței etnice a populației Basarabiei etc nu au putut descuraja comunitatea mondială , care a văzut nelegiuirea completă a sechestrării teritoriului sovietic Acest lucru a provocat amărăciune și iritare dureroasă în reacția românilor Ideologii și propagandiștii burghezi români au primit din ce în ce mai multe ordine de la guvern să caute "argumente grele" suplimentare în favoarea României, iar diplomația română a căutat cu febrilitate de la principalele state imperialiste noi "confirmări" formale ale legitimității șefului românesc din Basarabia sau sprijin demonstrativ pentru regimul de ocupație: Dar chiar și SUA, Anglia, Franța, Japonia și alte țări erau conștiente că fără participarea și acordul URSS și a populației Basarabiei, problema basarabeană nu putea fi rezolvată, iar " sancțiuni" și "recunoașteri", pe care nu le-au cruțat pentru București, nu sunt altceva decât un gest liniștitor care nu are forță juridică Fictivitatea și irealitatea notorii "sancțiuni" au fost bine înțelese și la București Dar ideea de "Românie mare", frenezia șovinismului i-a orbit pe liderii români, nu le-a permis să evalueze în mod rațional situația și să caute o modalitate reală de rezolvare a conflictului Dimpotrivă, eșecurile cu "sancțiunile" puterilor occidentale, conștiința naturii imaginare a "drepturilor" acestora au ridicat un nou val de nervozitate, care a avut ca rezultat următoarele provocări antisovietice, intrarea României în toate blocurile, coalițiile antisovietice nou apărute etc Și o astfel de cale, desigur, a dus nu la normalizarea relațiilor dintre URSS și România, ci la complicarea și agravarea și mai mare a acestora eu Materialele discutate în capitol oferă motive pentru a concluziona că cu multe decenii înainte de apariția problemei basarabene în înțelegerea actuală a acestei denumiri, Basarabia a devenit obiect de negocieri între diferite țări și grupările lor Cercurile conducătoare ale României, apărute pe harta Europei la mijlocul secolului trecut, au manifestat cel mai mare interes pentru Basarabia, care, pornind de la o interpretare subiectivă a proceselor și fenomenelor istorice care le-au fost benefice, a încercat să ofere un justificare "teoretică" a dorinței de a surprinde această regiune Pentru a-și realiza intențiile agresive față de Rusia, România regală deja în anii ai secolului al XIX-lea a intrat într-o alianță secretă cu Germania și Austro-Ungaria

Primul Război Mondial Imperialist, căderea țarismului în Rusia, prăbușirea Imperiului Austro-Ungar etc , au facilitat punerea în aplicare a planului prețuit de naționaliștii burghezi români de a crea o "Românie mare", iar aceasta din urmă nu includea doar zonele pe care România avea motive să le revendice, dar și ținuturi străine (Basarabia, Bucovina de Nord, Dobrogea de Sud), anexate cu forța, cu uz militar forțelor, împotriva voinței populațiilor lor și fără acordul guvernelor acelor state care dețineau legal aceste teritorii Această situație este confirmată indirect chiar și de istoricii emigranți români în lucrarea lor Aspecte ale relațiilor ruso-române Ei scriu: "Victoriile aliaților (în primul război mondial imperialist - A L) și căderea țarismului au permis României să realizeze unitatea razei sale etnice în " (despre faptul că această "rază" într-un număr de direcții au depășit cu mult cercul etnic românesc, autorii, desigur, tac) Basarabia a fost smulsă de Rusia sovietică la scurt timp după victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, iar România regală a folosit cu trădare și perfide înșelăciune și fals pentru aceasta și, cel mai important, slăbiciunea economică și militară a statului sovietic abia născut Cucerirea Basarabiei și lichidarea câștigurilor revoluției socialiste pe teritoriul său este începutul intervenției militare străine împotriva Rusiei sovietice, una dintre verigile din planul general al imperialismului internațional care vizează distrugerea puterii sovietice Ocuparea militară a Basarabiei și anexarea ei forțată de către România a dus la apariția pe scena internațională la începutul anului a unei probleme internaționale foarte acută și foarte complexă - problema basarabeană, care a durat până în iunie , adică până la restaurare a puterii sovietice în regiune Acțiunile României regale în Basarabia, încurajate și susținute de reacția internațională și contrarevoluția internă, nu pot fi privite decât ca o agresiune deschisă și violență împotriva populației acestei regiuni Ziarul francez "Humanite" scria că "acțiunile armatei române în Basarabia și în sudul Rusiei în , ocuparea Basarabiei și anexarea acesteia, chiar și în conformitate cu legea internațională burgheză nu pot fi privite altfel decât tâlhărie " Toate încercările care au durat de ani de a rezolva problema basarabeană fără participarea Uniunii Sovietice, ignorând voința populației Basarabiei, au eșuat complet Cu toate acestea, cercurile imperialiste din anii și au folosit chestiunea basarabeană în acțiunile lor antisovietice și, de asemenea, ca mijloc de a exercita presiune asupra politicii interne și externe a României boierești Aspecte des relations , p treizeci I'Humanité, , noiembrie Capitolul III ANEXAREA BASARABIEI DE CĂTRE ROMÂNIA BURGEOIS-LANDOR § FALSIFICAREA ISTORIEI CA MIJLOC DE "JUSTIFICARE" A CAPTURĂRII BASARABIEI DE CĂTRE ROMÂNIA REGALĂ Guvernul sovietic și masele muncitoare din Basarabia nu au suportat niciodată separarea forțată a acestui teritoriu de Țara Sovietelor, au purtat o luptă îndelungată și încăpățânată pentru o rezolvare corectă a chestiunii Basarabiei, ținând cont de interesele și dorințele populației a regiunii în sine Guvernul sovietic a considerat și a privit în mod constant prinderea Basarabiei de către România moșier-burgheză ca pe un act de cucerire prădător, ca pe o anexare realizată cu ajutorul puterilor imperialiste și contrar voinței clar exprimate a locuitorilor regiunii Această evaluare rezultă din învățătura marxist-leninistă despre problema națională În lucrarea sa "Rezultatele discuției despre autodeterminare", V I Lenin scria în iulie că "anexarea este o încălcare a autodeterminării unei națiuni, este stabilirea granițelor de stat împotriva voinței populației" , că "anexarea este unul dintre tipurile de opresiune națională" Demersurile

formale întreprinse de România Regală și de statele imperialiste occidentale pentru "legitimarea" sechestrului și anexarea Basarabiei de către România au fost efectuate în HápynieHne a normelor fundamentale ale dreptului internațional și a procedurii legale corespunzătoare, "legalitatea" lor nu a fost niciodată și nicăieri recunoscut de guvernul sovietic şi de muncitorii basarabeni În faţa opiniei publice mondiale, boierii şi capitaliştii români au încercat să justifice acapararea Basarabiei prin argumente "geografice", "istorice", "economice" şi "etnice", prin afirmaţii false că Basarabia este un teritoriu originar românesc, că moldovenii sunt români, pe care se presupune că îi reprezintă V I Lenin Poli col cit , vol , p Ibid , p face parte din națiunea română Invadatorii au negat dreptul poporului moldovenesc la statulitatea națională, la cultură, la istorie etc Pentru a-și consolida pretențiile, la scurt timp după cucerirea Basarabiei, guvernul regal român a pus în fața oamenilor de știință din țara lor, în primul rând istoricilor și filologilor, sarcina de a fundamenta "științific", susține "teoretic", argumentează "istoric" "drepturile" României spre Basarabia În plus, a mobilizat toți trădătorii basarabeni și demagogii români pentru îndoctrinarea politică a populației Basarabiei În acest scop, un renegat al mișcării revoluționare din regiune, profesorul K Stere, a fost returnat de urgență din România în Basarabia, care chiar în ziua sosirii a fost dus la Sfatul Țarilor Ocupanții și-au pus speranțe deosebite pe K Stere, sperând că acesta va reuși să dobândească "loialitatea" membrilor recalcitrați ai "Sfatul țarii" și "să explice" moldovenilor basarabeni că ei aparțin "neamului românesc" iar pământul lor natal este primordial "teritoriu românesc" " Încă din primele zile după cucerirea Basarabiei, ocupanții s-au grăbit să-și pună la dispoziție documente de orice origine și natură care puteau fi citate ca dovezi oficiale ale "drepturilor" românești asupra Basarabiei În primul rând, li s-a atras atenția asupra hărților etnice ale regiunii Se știe că hărțile etnice ajută la înțelegerea celor mai importante evenimente din viața socio-politică a popoarelor și, în special, la dezvăluirea esenței proceselor naționale, lucru foarte important pentru rezolvarea problemei naționale, mai ales în țările multinaționale Dar acest lucru se aplică hărților etnice de încredere Între timp, hărțile etnice științifice, care reflectă obiectiv, ale Basarabiei nu se potriveau ocupanților români și, prin urmare, aceștia și-au început "activitățile" aici cu o fabricare urgentă de hărți etnice false, falsificate ale regiunii, pe care apoi au încercat să le dea drept științific exacte În numele guvernului român, trădătorul și provocatorul Alexei Nour a născocit astfel de hărți etnice care trebuiau să servească drept confirmare a "drepturilor" României asupra Basarabiei Curând, oamenii de știință români au îndeplinit "ordinea" socială a conducătorilor țării Au fost, după cum am menționat mai devreme, publicate zeci și sute de cărți, broșuri, articole, manuale, memorii, în care, contrar faptelor și logicii, "teoria" statului român "unificat" "de la munții Panoniei până la Marea Neagră" a fost propusă Istoricii români au inclus cu neruşinare statul moldovenesc în componenţa sa A apărut o "teorie" despre existența unei "națiuni românești unice", de care șoviniștii români legau națiunea moldovenească Cu toate acestea, "argumentele" date în sprijinul acestor concepte păreau extrem de naive, exagerate Ele nu s-au bazat pe argumente științifice și fapte istorice, ci pe dorința de dorință Realitatea istorică obiectivă infirmă conceptele insuportabile ale istoriografiei românești Unul dintre argumentele cu care șovinii români au încercat să justifice ocuparea Basarabiei și

reținerea forțată -, - I Krivorukoe Cucerirea Basarabiei de către români *în , p ea ca parte a "României mari", a fost un apel la așa-zisele "drepturi geografice" ale acestei regiuni S-au folosit raționamentul de știință despre "proximitatea" și "neseparabilitatea" teritoriilor, "identitatea" reliefului și "asemănarea" peisajului, "identitatea" mediului geografic etc , etc Nu este nevoie să ne oprim în detaliu asupra rolului și semnificației mediului geografic în dezvoltarea societății Să reamintim doar că acest mediu, fiind una dintre condițiile necesare și constante ale vieții materiale a societății, nu este încă principalul factor care determină dezvoltarea lui Acest factor este modul de producere a bunurilor materiale Referirile la "drepturile geografice" provin dintr-un concept neștiințific care face ca dezvoltarea societății să fie direct dependentă de mediul geografic Se știe că odată cu dezvoltarea capitalismului și agravarea contradicțiilor sale, direcția geografică în sociologie, prin eforturile ideologilor burgheziei vest-europene (G Bockl, F Ratzel ș a), s-a transformat într-un instrument pentru a justifica exploatarea și jaful colonial, dominația câtorva popoare asupra majorității covârșitoare a umanității Această interpretare reacționară idealistă a rolului mediului geografic se contopește cu geopolitica, care a devenit parte din arsenalul ideologiei rasiale mizantropice a fascismului În sine, faptul că "drepturile geografice" mitice au fost invocate pentru Basarabia mărturisește absența oricăror argumente științifice în a pune întrebarea Cu toate acestea, pretențiile expansioniștilor români față de Basarabia s-au bazat nu atât pe versiunea "neseparabilității" teritoriului, cât pe ideea șovină a "superiorității" vlahilor asupra tuturor popoarelor din jur, pe geopolitice "principii" Cât priveşte argumentele despre "proximitatea" şi "neseparabilitatea" teritoriilor României şi Basarabiei, "identitatea" reliefului acestora, aceste "argumente" ale istoriografiei româneşti nu pot fi luate în serios O astfel de abordare simplificată și vulgară a justificării adevărului istoric este inacceptabilă în știință, duce la diverse curiozități și presupune arbitrar deliberat în interpretarea faptelor În primul rând, "identitatea" reliefului este comună pentru zonele învecinate, țările limitrofe În consecință, un asemenea semn a oferit claselor conducătoare românești posibilitatea de a-și revendica "dreptul" asupra aproape tuturor pământurilor din jurul României În al doilea rând, ideea "neseparabilității" teritoriului s-a bazat pe un concept fals, inventat de istoricii șovini români, al "unității statului român", care ar fi existat aproape încă de pe vremea lui Traian Unitatea acestui "stat românesc antic", care s-ar fi prăbușit doar din cauza unei fatale confluențe de evenimente istorice, după părerea ideologilor Marelui Românism, trebuie restabilită fără greșeală Cu alte cuvinte, Țara Românească, Transilvania și Moldova au fost recunoscute ca părți naturale ale României "singure", "vechi" și "indivizibile", iar populația acestor ținuturi a fost botezată de cele trei părți ale "neamului românesc", care a fost se presupune că s-a format în "primul mileniu al erei noastre" Dacă urmărim până la capăt logica istoricilor burghezi români, atunci grecii, ca moștenitori ai imperiului lui Alexandru cel Mare, italienii, urmașii întemeietorilor imperiului Traian, și mongolii, ai căror strămoși au fost războinici ai hoardelor lui Genghis Khan, au dreptul: să pretindă restabilirea unității "nedespărțite" acelor teritorii unde strămoșii lor au dominat temporar În al treilea rând, referirile la "proximitatea" teritoriului sunt cu adevărat absurde, deoarece pe această bază orice stat poate pătrunde

asupra pământurilor unui vecin Clasele conducătoare ale României au justificat ocuparea și anexarea Basarabiei, bazându-se pe "cercetarea" istoricilor burghezi, tot pe "drepturi economice" Aceștia au numit aceste acțiuni agresive restabilirea "unității economice" a României și Basarabiei, încălcate, în opinia lor, de intrarea acesteia din urmă în Rusia în Șoviniștii români au susținut că perturbarea "unității economice" a României survenită la acea vreme a avut un impact negativ asupra întregii dezvoltări economice ulterioare a țării, ceea ce explică înapoierea României în prima jumătate a secolului XX Acest "argument economic" conține cel puțin două erori fundamentale care se întorc împotriva celor care postulează "drepturile economice" imaginare ale României către Basarabia În primul rând, nu există nicio îndoială că nu a existat nicio încălcare a "unității economice" a Basarabiei și a României în și nu a putut fi Nu exista deja pentru că România ca stat, ca unitate independentă de dezvoltare socială în (și mai devreme) nu exista în lume În consecință, nu s-a produs nicio încălcare a "unității economice" dintre Basarabia și statul inexistent Chiar dacă ne asumăm identitatea completă a celor două denumiri geografice - România și Țara Românească ("Țara Romyniasca"), atunci în acest caz nu putem repara ruptura de "unitate economică" dintre Basarabia - parte a principatului Moldovei - și România, că este, Țara Românească Într-adevăr, între Moldova și Țara Românească, precum și între Moldova și Transilvania (pe atunci supusă Ungariei) sau între Țara Românească și Transilvania, în nu exista unitate economică Între ele existau anumite relații economice, în primul rând comerciale, comune statelor vecine Aşadar, argumentele despre încălcarea în a "unităţii economice" Basarabiei şi României^ sunt cel puţin ilogice, pentru că nu se poate încălca ceea ce nu există, la fel cum nu se poate pierde ceea ce nu deţine În anul , Țara Românească și Moldova, fiecare separat, ca orice alt stat, aveau unitate economică, au dus o politică economică independentă ca ansamblu de măsuri în domeniul vieții economice interne și al comerțului exterior desfășurate de stat în interesul domniei clase De aici rezultă deja că ideea "unității economice" a Țării Românești, a Moldovei și a Transilvaniei este un produs al unei epoci ulterioare, când a fost necesar să se pună o bază "teoretică" pentru construirea "României mari" Dacă în unitatea economică s-a rupt (destul de slabă sub sistemul feudal), atunci Principatul Moldovei, a cărui parte de est, eliberată de asuprirea Porții otomane, a devenit parte a Rusiei, în timp ce partea de vest a continuat să fie un stat separat, vasal dependent de Turcia Desigur, dezbinarea economiei oricărei țări nu poate fi numită un fenomen progresist Chiar și cu faptul incontestabil că East Mole Davia, alăturându-se Rusiei, s-a găsit în condiții nemăsurat mai favorabile decât Moldova de Vest (Zaprutskaya), că intrarea Moldovei de Est în Rusia a avut cea mai benefică influență și impact asupra întregii istorii și soarte ulterioare a Moldovei și a poporului moldovenesc, chiar și cu toate acestea, dezmembrarea - economia țării și a poporului în două părți este greu de clasificat ca factori pozitivi Deci, în a avut loc o încălcare a unității economice a principatului Moldovei Dar în restabilirea "unității economice" a României nu a avut loc și nu a putut avea loc, așa cum au scris despre ea istoricii burghezi români și au trâmbițat politicienii și diplomații burghezi români Acest lucru nu s-a putut întâmpla, în primul rând, pentru că Moldova de Est (inclusiv Basarabia) nu a făcut niciodată parte din România și, prin urmare, nu a existat nicio "unitate economică" notorie între ei în trecut și, în al doilea rând, pentru că până în fosta unitate economică dintre fostele două părți ale

principatului feudal moldovenesc - est și vest - dispăruseră de mult Răsăritul Moldovei, făcând parte din Rusia, în secolul al XIX-lea, în timpul formării formației socio-economice capitaliste, s-a conturat ca unitate politică și economică de sine stătătoare, a dobândit o unitate economică de sine stătătoare, în timp ce Moldova de Vest, care s-a format în , împreună cu noul stat al Ţării Româneşti - România, se afla în hotarele acestui stat acoperit de procesul de unificare economică a fostei Ţări Româneşti şi Zaprut Moldova Trebuie repetat încă o dată că formarea a două comunități economice independente pe teritoriul statului anterior unificat, adică principatul Moldovei, se explică, pe de o parte, prin împărțirea acestui teritoriu în două părți, fiecare dintre care se afla în diferite state Pe de altă parte, a avut loc ruperea unor legături economice interne destul de slabe, dar totuși un singur organism economic în două părți, stingerea treptată a celorlalte părți ale unității dintre ele și transformarea fiecărei părți într-un organism economic independent , după cum sa menționat deja, în timpul formării modului de producție capitalist în Moldova de Est și al formării națiunii burgheze moldovenești aici Astfel, dezvoltarea economică a Moldovei de Est s-a desfășurat în concordanță cu condițiile istorice specifice din sudul Imperiului Rus, care, fără îndoială, s-au deosebit de cele din România Cu toate acestea, "atuul" în arsenalul ideologic al marilor puteri expansionişti ai României regale au rămas argumente "istorice" şi "etnice" Recurgand la ele, domnitorii acestei tari au incercat sa justifice acapararea Basarabiei si sa-si justifice "dreptul" de a stapani pe teritoriul acesteia, au cautat recunoasterea acestor "drepturi" de la guvernul sovietic, si "sanctiuni" pentru anexare a Basarabiei din statele imperialiste occidentale Să trecem mai întâi la "drepturile istorice" ale României asupra Basarabiei Principalul punct de raționament despre "drepturile istorice" ale României s-a redus la următoarele afirmații: principatul Moldovei împreună I Oprea Nicolae Titulescu București, , p E Hemingway , UKGZ cit , p A Boldour La Bessarabie et les Relations Russo-Roumaines Paris, , p / : în paragraful din care se indica că Conferinţa de Pace de la Paris a recunoscut dreptul de a decide soarta "părţilor româneşti ale Basarabiei" Până acum, partea "neromânească" a Basarabiei era considerată incontestabilă aparținând Rusiei Kolchak a răspuns că a recunoscut în avans dreptul Conferinței de Pace de la Paris de a rezolva problema basarabeană După acest răspuns, Consiliul Aliat al Conferinței a recunoscut guvernul de facto al lui Kolchak Și atunci Consiliul Miniștrilor de Externe al Puterilor Aliate din iulie face piruetă și decide: având în vedere poziția internațională a Rusiei, acum este imposibil să se ia o decizie asupra Basarabiei Chestiunea basarabeană a fost înlăturată Eșecurile lui Kolchak, Denikin, Yudenich și a altor generali albi duc în curând la o nouă schimbare a pozițiilor aliaților în problema basarabeană: la martie , aceștia anunță România recunoașterea "dreptului" său asupra Basarabiei După cum scrie A Zuga, în acea zi, premierul britanic D Lloyd George l-a informat pe prim-ministrul României A Vaida-Voevod, care l-a înlocuit pe I Brătianu, despre recunoașterea "anexării" Basarabiei la România Hotărârea Consiliului Unirii din martie spune: " Ținând cont de starea generală de spirit a populației Basarabiei (este o vădită dezinformare și calomnie - A L) și de caracterul moldovenesc (italicele mele - A L) din din punct de vedere geografic și etnografic, precum și din punct de vedere istoric și economic, cele mai importante puteri aliate s-au declarat în favoarea anexării Basarabiei la România " Apoi puterile imperialiste, ignorând protestele populației din regiunea ocupată și

ale guvernului sovietic, au luat măsuri pentru a "legitima" "drepturile" românești asupra Basarabiei În acest scop, Comisia pentru Afaceri Iugoslave și Române la aprilie a adoptat un proiect de tratat asupra Basarabiei, cunoscut ulterior ca Protocolul de la Paris la octombrie Referitor la această împărțire fără ceremonie a teritoriilor ocupate și ignorând voința popoarelor, E Hemingway a remarcat sarcastic: " S-a întâmplat ca România să primească pământurile vecinilor săi în orice direcție în care vreunul dintre acești români a vrut să împingă un deget Cei care au născocit tratatul au hotărât că au coborât ieftin din prezența patrioților români înflăcărați Cu toate acestea, Statele Unite au luat o poziție rezervată atunci când au luat în considerare problema basarabeană Potrivit aceluiași A Zuga, Washingtonul, într-o notă din august , declara "deplinul respect pentru granițele rusești" După cum subliniază istoricul american Robert Langer în cartea sa "The Seizure of Territory", după înfrângerea lui Kolchak și Denikin, "în ei (aliații - A L) și-au schimbat punctul de vedere În aprilie , Comisia pentru Afaceri Iugoslave și Române a conturat un proiect de acord care prevedea recunoașterea de către Principalele Puteri Aliate a anexării Basarabiei de către România, iar în mai "Marea Enciclopedie Sovietică", ed , vol VI M , , p Ibid , p - A Suga op cit , S Ibidem Hemingway Decret, op , p A Suga op cit , S J da, Secretariatul General al Conferinței de Pace [Paris] a cerut Ambasadei SUA să aprobe această decizie" Încercând să prezinte politica guvernamentală a țării sale în cea mai bună lumină posibilă, Langer subliniază că Statele Unite au refuzat ferm "să participe la orice acord privind dezmembrarea Rusiei", că "după câteva luni de eforturi zadarnice de a schimba părerea americanilor," marile puteri aliate au semnat la octombrie tratatul "fără participarea Statelor Unite" Langer afirmă că guvernul sovietic a răspuns imediat acestui act printr-o declarație de nerecunoaștere În același spirit vorbește americanul Adam B Ulam, care notează că "Rusia sovietică nu și-a renunțat niciodată la dreptul său asupra acestui teritoriu (Basarabia - A L), care a fost de fapt capturat de România în cu forța" Astfel, Conferința de Pace de la Paris a scris o altă pagină neagră în istoria imperialismului internațional § PROTOCOL PARIS DIN OCTOMBRIE Conferința de pace de la Paris, care a ținut un an întreg, și-a încheiat activitatea prin aprobarea așa-numitului sistem de tratate de pace de la Versailles Acest sistem a acoperit cinci tratate majore de pace semnate de țările învingătoare cu țările învinse Sistemul Versailles a inclus: Tratatul de la Versailles, semnat la iunie de Statele Unite , Imperiul Britanic, Franța, Italia, Japonia și de țări care li s-au alăturat, pe de o parte, și au învins Germania, pe de altă parte Tratatul de pace de la Saint-Germain, semnat la septembrie de Statele Unite, Imperiul Britanic, Franța, Italia, Japonia și țări s-au unit cu ei, pe de o parte, și au învins Austria, pe de altă parte Tratatul de pace ¿ Neyisky, semnat la noiembrie de SUA, Anglia, Franța, Italia, Japonia și țări care li s-au alăturat, pe de o parte, și au învins Bulgaria, pe de altă parte Tratatul de pace de la Trianon, semnat la iunie de Statele Unite, Imperiul Britanic, Franța, Italia, Japonia și țări s-au unit cu ei, pe de o parte, și au învins Ungaria, pe de altă parte Robert Langer Seirurea Teritoriului Princeton, , p Ibidem Ibidem Adam B Ulam expansiunea și coexistența Istoria politicii externe sovietice Í - 'New York-Washington, , p Având în vedere gravele dezacorduri dintre Statele Unite și blocul anglo-francez - o consecință a luptei lor pentru hegemonie în Europa - Senatul SUA a refuzat să ratifice Tratatul de la Versailles Cu toate acestea, în august , Statele Unite au semnat un tratat de pace separat

cu Germania, care de fapt nu diferă de cel de la Versailles și a devenit parte integrantă a sistemului de la Versailles Tratatul de la Sevres, semnat la august # de Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia și țări care li s-au alăturat, pe de o parte, și au învins Turcia, pe de altă parte Sistemul de tratate de pace de la Versailles este un sistem imperialist pradator care a fixat nu numai sfarsitul primului razboi mondial imperialist, ci si repartizarea bogatelor prada de razboi intre pradatorii imperialisti, redistribuirea lumii deja divizate anterior in conformitate cu noul echilibrul de forţe V I Lenin a descris Tratatul de la Versailles drept "o pace nemaivăzută, prădătoare, care pune zeci de milioane de oameni, inclusiv pe cei mai civilizați, în postura de sclavi" În ceea ce privește România, sistemul de la Versailles (tratatele de pace Saint-Germain, Trianon și Neuilly) nu numai că a recunoscut aderarea la regatul Transilvaniei, ci și a "legitimat" acapararea Bucovinei, Dobrogei de Sud și a altor teritorii de către expansioniştii români , şi a pregătit totodată "legalizarea" anexării Basarabiei Protocolul de la Paris, semnat la octombrie , face parte din sistemul de la Versailles, creat de acesta În acest sens, aprecierea dată sistemului de la Versailles de către unii istorici români moderni este nedumerită Astfel, Ion Oprea și Elisa Campos, în raportul lor la cel de-al XIII-lea Congres Internațional de Științe Istorice de la Moscova din august , au considerat de cuviință să rețină că numai acele prescripții ale tratatelor de pace ale Conferinței de Pace de la Paris care priveau confiscarea colonii, repartizarea despăgubirilor militare "în detrimentul micilor state aliate", a stabilit dreptul marilor puteri de a se amesteca în treburile interne ale unui număr de state mici Din declarațiile acestor autori, putem concluziona că, dacă marile puteri nu ar încălca interesele micilor țări aliate în distribuirea despăgubirilor, nu s-ar amesteca în treburile lor interne sau, cu alte cuvinte, ar adera la principiul egalității în repartizarea pradei militare, atunci sistemul de la Versailles nu ar fi purtat "imperialist" Acele articole din tratatele sistemului de la Versailles care au legitimat crearea de noi state-națiuni și finalizarea unificării altor state (aici I Oprea și E Campus înseamnă clar România), potrivit acestor autori, "au avut, fără îndoială, un caracter realist, avansat" , întruneau aspirațiile "poporului către progres economic, social și național" Dacă istoricii români ar fi trasat o linie clară în acest caz între dreptul istoric justificat de a anexa teritorii și ocuparea militară a acestora din urmă, s-ar putea, în general, să fie de acord cu formularea lor Cu toate acestea, I Oprea și E Campus nu trag tocmai o astfel de linie, recunoscând de fapt ca la fel de progresiste "crearea statelor naționale", "finalizarea unificării statelor" și acapararea teritoriilor străine de către același mic state V I Lenin Poli col cit , vol , p Ion M Oprea, Campusul Elisa Problema securității colective între cele două războaie mondiale M , , p Ibid Ibid Echivalând restabilirea drepturilor istorice ale popoarelor cu succesul acțiunilor agresive ale imperialiștilor mari și mici, neglijând principiul de clasă în evaluarea fenomenelor istorice, I Oprea și E Campus admiră patetic faptul că "tratatele de pace" întruchipat în sistemul de la Versailles * a recunoscut faptul împlinit (a se citi: faptele acaparării teritoriilor străine - A L), dus de națiuni în lupta pentru autodeterminare (probabil și ca urmare a suprimării revoluțiilor socialiste din ţări vecine? - A L)" Este de remarcat faptul că I Oprea și E Campus recunosc în raportul lor "intervenția domnilor polonezi împotriva Rusiei Sovietice" , dar, după cum reiese

din context, ei consideră capturarea Basarabiei sovietice "încheierea unificării" a statului" (română), unul dintre actele de creare a "României mari" Potrivit lui I Opri și E Campus, negocierile dintre reprezentanții diplomației sovietice și române din primii ani de după Primul Război Mondial au dus la rezultate negative deloc din cauza poziției agresive a domnitorilor români, a dorinței acestora de a reține Basarabia cu orice preț, dar "atât din cauza complexității problemelor cu care se confruntau, cât și din cauza poziției marilor puteri ale Occidentului, pe care guvernul român și unele cercuri politice nu au putut și nu au vrut să o ignore" Ciudată explicație! O interpretare și o evaluare similară a tratatelor de pace ale sistemului de la Versailles se regăsesc în Istoria poporului român, cea mai recentă ediție ( ) Unul dintre autorii acestei cărți A Deak se plânge și de faptul că "marile puteri au recunoscut granițele de nord și de vest ale României (A Deak preferă să tacă în legătură cu odiosul Protocol de la Paris - A L), dar politica lor a încălcat adesea independenţa şi suveranitatea ţării noastre prin amestecul în treburile interne ale României Referitor la tratatele de pace ale sistemului de la Versailles, A Deak scrie că acestea "au avut o importanță excepțională pentru poziția internațională a României" Și apoi el, în spiritul lui Ion Opry și Elisa Campus, continuă: "Deși în general aceste tratate au consacrat dominația marilor puteri învingătoare în lumea capitalistă, ele au recunoscut totuși formarea de noi state naționale sau finalizarea formarea altora (România, Iugoslavia, Cehoslovacia) în centrul şi sud-estul Europei Aceste transformări profunde, efectuate în viața popoarelor europene, trebuie privite ca procese de natură obiectivă, care sunt rezultatul luptei acestor popoare împotriva vechilor imperii retrograde habsburgice și țariste Din nou, o abordare non-clasică a evaluării fenomenelor istorice este clar evidentă, ignorând impactul Revoluției din octombrie asupra încheierii cu succes a luptei de eliberare națională a popoarelor din Europa Centrală și de Est, formarea statelor lor naționale Ion M Oprea, Campusul Elisa Decret, lucrare , p Ibid , p Ibid , p - "Istoria poporului român" Sub redaccia acad Andrei Ojetea, p β Ibidem, p Ibidem Regretând neatenția "pășitorilor" de la Versailles la problemele românești, N Titulescu i-a telegrafiat la un moment dat lui Carol al II-lea: "În primul rând, am văzut cu mâhnire (la Conferința de pace de la Paris -) ce loc neînsemnat problemele românești ocupată printre multe altele mai puţin semnificative" Acum Deák, cu ajutorul lui N Titulescu, încearcă să demonstreze că la Paris în anii - România a fost "privată" Tratatele sistemului de la Versailles defineau limitele teritoriale ale României cu vecinii săi Apoi, după cum scrie istoricul american J Ruchek, "doar dobândirea Basarabiei a necesitat o justificare juridică mai precisă" A fost găsit în mod oficial prin semnarea Protocolului de la Paris din octombrie Dar și după aceea, subliniază Ruchek, "din punct de vedere al politicii interne, Basarabia rămâne încă o problemă nerezolvată pentru România" Așadar, în octombrie , Anglia, Franța, Italia și Japonia au semnat un acord cu România, celebrul Protocol de la Paris, în care era scris că "înaltele părți contractante recunosc suveranitatea României asupra teritoriului Basarabiei " Protocolul de la Paris nu sa bazat pe premise istorice sau faptice Imperialiștii puterilor occidentale au considerat convenabil să se bazeze pe invențiile istoricilor burghezi români și ale conducătorilor reacționari De aceea, preambulul protocolului conține atât de absurd încât "Anschluss-ul Basarabiei de către România este justificat geografic, etnografic, istoric și economic" După ce au

pornit pe calea falsificării tuturor faptelor istorice și a situației politice, "înaltele părți contractante" au declarat în acest protocol cu o iresponsabilitate absolută "că în interesul păcii universale în Europa este acum important să se asigure suveranitatea asupra Basarabiei care respectă dorințe ale populației (ce blasfemie! - A L) și garantând minorităților (etnice, religioase și lingvistice) protecția cuvenită, care din punct de vedere geografic, etnografic, istoric și economic (plagiat evident, împrumut de la istoricii burghezi români) - A L) aderarea Basarabiei la România este pe deplin justificată" Să fim atenți la încă un detaliu al acestui protocol În aceasta, România regală și-a exprimat disponibilitatea și chiar s-a angajat să "oferă garanții ferme de libertate și dreptate, fără deosebire de rasă, religie sau limbă" tuturor locuitorilor Basarabiei Dar asta a arătat doar ipocrizia tipică clicei conducătoare din România F Mosley subliniază că, în timp ce drepturile rasiale, lingvistice și religioase ale minorităților naționale urmau să fie "respectate cu strictețe pe întreg teritoriul Basarabiei", aceste drepturi "au fost de fapt folosite doar de comunitățile germane" Următoarea intrare în protocol a fost obrăzătoare și sfidătoare: "Înaltele partide care au semnat tratatul vor invita Rusia să accepte în el "Istoria poporului român" Sub redaccia acad Andrei Oțetea, p S Roucek România contemporană și problemele ei, p b Ibidem, p "Marea Enciclopedie Sovietică", ed , vol VI, p Vezi A Suga op cit , S "Marea Enciclopedie Sovietică", ed , d VI, p Zece ani de ocupație sângeroasă, p Philip Mosley Urmează Basarabia?, p participarea, de îndată ce guvernul rus, recunoscut de aceștia, își începe activitățile" Imperialiștii mai sperau că guvernul sovietic condus de V I Lenin, ales în modul cel mai democratic și activ din octombrie , va putea înlocui intervenția cu un guvern burghez Guvernul sovietic a ieșit cu un protest hotărât împotriva încercărilor puterilor occidentale de a dispune în mod arbitrar de teritoriile sovietice și de soarta popoarelor sovietice La noiembrie , Comisarul Poporului pentru Afaceri Externe al RSFSR și Președintele Consiliului Comisarilor Poporului al RSS Ucrainei au trimis o notă de protest guvernelor care au semnat Protocolul de la Paris Se spunea: "Republicile sovietice ale Rusiei și Ucrainei declară că nu pot recunoaște ca având nicio forță un acord privind Basarabia care a avut loc fără participarea lor și că nu se consideră în niciun fel legate de un acord încheiat pe această temă de alte guverne " Legitimitatea acestei poziții a guvernului sovietic este recunoscută chiar și de antisovietiști notorii precum, de exemplu, A Zuga Acesta din urmă notează că " URSS a protestat împotriva Protocolului de la Paris" , că guvernul sovietic "nu a recunoscut drepturile suverane ale României asupra Basarabiei" , că " între cele două state (Rusia sovietică și România - A L) nu a existat niciun tratat care să ratifice această recunoaștere " Însuși faptul că Protocolul de la Paris, care afectează interesele populației Basarabiei și ale guvernului Rusiei Sovietice, a fost semnat fără participarea acestora și împotriva voinței și consimțământului lor, a lipsit acest document de orice forță juridică internațională În plus, guvernul sovietic a protestat oficial împotriva Protocolului de la Paris, care a confirmat inconsecvența sa juridică, deoarece numai dacă ar exista o sancțiune din partea guvernului sovietic și acordul populației Basarabiei, acesta ar putea dobândi o reală semnificație internațională Mai mult, Protocolul de la Paris, chiar și din punct de vedere formal, nu a căpătat forță juridică După cum afirmă A Zuga, "un tratat internațional dobândește legalitate numai atunci când ultimele sale formalități sunt îndeplinite, adică

ratificarea și depunerea instrumentelor de ratificare" El a concluzionat că, pentru ca Protocolul de la Paris " să devină corect, era necesar, în temeiul articolului din Secțiunea III, ca acesta să fie ratificat de toate țările contractante" , iar "după ratificare, tratatul și instrumentele de ratificare anexate la ea trebuie [să fie] păstrate la Paris " Dar ratificarea Protocolului de la Paris a fost amânată de mulți ani Vezi XJ Euditi, HH Fisher op cit , "Politica externă a URSS - Culegere de documente, vol J (-), p A Suga op cit , S Ibidem Ibidem, S Ibidem S Ibidem, S Ibidem, S Ibidem, S iar până la iunie nu a fost terminat Anglia a ratificat documentul în , Franța în , Italia în și Japonia nu l-a ratificat deloc Așadar, A Zuga este nevoit, fără tragere de inimă, să tragă o concluzie dezamăgitoare pentru falsificatorii istoriei: " Din motivele de mai sus, acordul din octombrie s-a dovedit a fi incompetent" Totuși, unul dintre principalii diplomați ai României burgheze, fostul secretar general al Ministerului Afacerilor Externe, A Creceanu, în cartea sa "Oportunitate pierdută" recunoaște și inconsecvența juridică a Protocolului de la Paris El reproșează dur domnitorilor români că nu au "legitimat" acapararea Basarabiei în primii ani de putere sovietică "Chestiunea Basarabiei", scrie A Kretianu, "a rămas nerezolvată Fidelă politicii de sârmă ghimpată a lui Clemenceau, în primii ani ai venirii la putere a comuniștilor în Rusia, România a irosit orice ocazie pe care o avea la dispoziție pentru a asigura recunoașterea oficială de către Kremlin a reunificării Basarabiei Trebuie să exprimăm o surpriză extremă de împrejurările în care, în prezența unor dovezi atât de importante și de nerefuzat ale impotenței juridice a Protocolului de la Paris, unii istorici români moderni îndrăznesc să se opună faptelor și logicii Așadar, A Deak, deja menționat de noi, în citează Protocolul de la Paris fie ca confirmare a "drepturilor" imaginare ale României asupra Basarabiei, fie (nu aș vrea să cred) ca "bombă" cu fitil întârziat În Istoria poporului român, el afirmă categoric: "Tratatul semnat la octombrie între Anglia, Franța, Italia și Japonia, pe de o parte, și România, pe de altă parte, a autorizat includerea Basarabiei în statul român" O astfel de frază, care nu este urmată de nicio explicație sau rezerve, oferă, fără îndoială, cititorului o concepție greșită despre Protocolul de la Paris în general, despre forța sa juridică în special, și se ghicește un indiciu semnificativ în ea Clica dominantă a României regale a căutat să demonstreze că Protocolul de la Paris a stabilit statulitatea locuitorilor Basarabiei Astfel, politicienii și avocații români s-au referit la articolul din Protocol, din care ar rezulta că "foștii" cetățeni sovietici care locuiesc în regiunea ocupată au primit automat cetățenia română Am arătat deja mai sus că Protocolul de la Paris nu avea forță juridică internațională Prin urmare, articolul , care "includea" Basarabia "în" statul român, nu avea nici o semnificație juridică Asta s-a inteles la Bucuresti Confruntat cu o întârziere serioasă a ratificării Protocolului de la Paris și, de asemenea, căutând să-și "întărească" poziția la viitoarea Conferință sovieto-română de la Viena, cabinetul român a decis să instituie cetățenia tuturor locuitorilor Basarabiei prin Decretul său din februarie, Potrivit articolului din acest Decret, toți locuitorii Basarabiei, la martie "Bolşevic", , nr - A Suga op cit , S A Cretzianu Ocazia pierdută Londra, , p "Istoria poporului român" Sub redaccia acad Andrei Ojetea, p (aprilie), , cei care locuiau în regiune nu au fost nevoiți să efectueze nicio acțiune formală pentru a obține cetățenia română, prezența lor în Basarabia la acea dată era suficientă După cum reiese de aici, invadatorii români au pornit pe calea impunerii cu

forța a cetățeniei române locuitorilor Basarabiei, legând această acțiune de cea mai întunecată zi din istoria regiunii - aprilie Cu toate acestea, invadatorii nu ar fi trebuit să uite că, conform legilor sovietice, supușii Țării Sovietelor erau toate persoanele care, la noiembrie , erau supuși ai fostului imperiu țarist și nu și-au pierdut această cetățenie Același A Zuga este nevoit să admită că " la noiembrie , toți locuitorii Basarabiei erau supuși ai imperiului țarist, iar teoretic (și practic, pentru că puterea sovietică a câștigat în Basarabia - A L) URSS i-ar putea considera, ca înainte și ca toți restul locuitorilor Rusiei, supuși ruși" După cum se va arăta mai jos, guvernul sovietic i-a considerat pe locuitorii Basarabiei de-a lungul anilor ocupației boier-române drept cetățeni sovietici căzuți temporar sub jugul unui stat străin Sancționând anexarea teritoriului sovietic - Basarabia - la România, imperialiștii din Occident au căutat să complice relațiile dintre Rusia sovietică și România, să perpetueze conflictul dintre ele și, prin aceasta, să subordoneze orientarea politicii externe a domnitorilor bucureșteni față de acestea propriile interese Astfel, creatorii sistemului Versailles și-au asumat responsabilitatea pentru "hotărârea" soartei Basarabiei, ignorând dorințele și aspirațiile oamenilor muncii din regiunea ocupată, nesocotind drepturile și poziția singurului guvern legitim care era recunoscut de poporul muncitor al Basarabiei, Consiliul Comisarilor Poporului al RSFSR Dar Protocolul de la Paris din octombrie , ca și alte tratate similare ale puterilor imperialiste, în realitate nu a rezolvat și nu a putut rezolva problema Basarabiei fără participarea și voința oamenilor muncii din regiune și a guvernului sovietic După prăbușirea Imperiului Austro-Ungar, teritoriul României regale s-a extins semnificativ La decembrie , în orașul Alba Iulia a fost proclamată unirea Transilvaniei cu România Tratatele Saint-Germain, Neuilly și Trianon ale sistemului de la Versailles, semnate cu Austria, Bulgaria și Ungaria, de asemenea Bucovina și Dobrogea au fost atribuite României (inclusiv teritoriile Bucovinei de Nord și Dobrogei de Sud ocupate de armata română) Astfel, Vechiul Regat, crescând datorită anexării Transilvaniei, Krishanei și Banatului de Est, precum și cuceririi Basarabiei, Bucovinei de Nord și Dobrogei de Sud, și-a mărit suprafața și populația de peste ΛΒέ ori față de Potrivit statisticienilor români, la decembrie , teritoriul Vechiului Regat era de de mii de metri pătrați km cu o populație de mii de oameni (, persoane pe km) La ianuarie , "România cea mare", formată ca urmare a anexării și sechestrării teritoriilor străine, avea un teritoriu de mii A Suga op cit , S Ibidem, S mii de mp km cu mii persoane (, persoane pe km) Chiar și pentru cele mai agresive state imperialiste, o astfel de achiziție simultană semnificativă de teritoriu și populație, raportat la dimensiunea inițială, este un fenomen fără precedent Prin urmare, mulți autori burghezi, în special americani, au fost nevoiți să admită că, după încheierea Primului Război Mondial, "România mare" a fost creată de imperialiștii Antantei "ca bastion împotriva bolșevismului", că mari bucăți de state vecine au fost create atașat Vechiului Regat pentru a-și spori puterea" , iar în semn de recunoștință pentru aceasta, cercurile conducătoare românești "au îndeplinit peste măsură planul de luptă împotriva bolșevismului" O astfel de extindere exorbitantă a teritoriului în detrimentul vecinilor a stârnit mai târziu surpriză și invidie chiar și în rândul războinicilor fasciști înțelepți din lume Nu degeaba fostul general hitlerist K Tippelskirch a remarcat: "România, ca țară învingătoare, a reușit să bată atunci un mare jackpot (după primul război mondial - A L

)" Ca urmare a aceluiași tip de creație artificială a "Marii României" și "Marii Polonie", aceste două state au devenit cele mai importante verigi de sprijin în "cordonul sanitar" antisovietic creat de imperialiști în apropierea granițelor de atunci de vest ale noastre țară "Achizițiile" teritoriale au schimbat dramatic componența națională a populației României Printre locuitorii "României mari" s-au numărat un număr însemnat de maghiari, moldoveni, ucraineni, ruşi, germani, bulgari, găgăuzi etc Jucând rolul de apărători ai intereselor minorităților naționale (în esență, burghezia lor), imperialiștii Antantei au forțat guvernul de la București să semneze o convenție la decembrie , conform căreia România regală era obligată să asigure toată populația străină pe teritoriul său cu drepturi civile și politice egale cu românii, respectă limba, religia și obiceiurile minorităților naționale, pentru a le permite să-și deschidă școlile etc și arbitrariul autorităților române Încercările claselor conducătoare ale României regale de a "legitima" prin orice mijloace anexarea Basarabiei și eșecurile constante pe această cale au avut drept rezultat amarul cursului lor antisovietic, intensificarea acțiunilor provocatoare împotriva Rusiei sovietice Unanime în dorința de a asigura terenurile confiscate din Țara Sovietelor, România și Polonia au intrat într-o alianță militară, oficializată legal prin semnarea unui acord de cooperare militară la martie la București Sensul politicii României boierești și locul ei în planurile antisovietice ale imperialismului internațional a fost dezvăluit destul de sincer de către ministrul adjunct al Afacerilor Interne al României, G Tătărescu, într-un raport "Ucraina" Funcționar statistic Harkov, , pag Vezi N I Lebedev Decret, op , p - K Tippelskirch Decret, op , p N I Lebedev Decret, op , p "Acțiuni ale Internaționalei a III-a în Basarabia", cu care a vorbit în Parlamentul României în primăvara anului În special, a spus: "Vom continua să ne apărăm și, în același timp, să îi protejăm pe alții, pentru că putem declara cu mândrie că aici (în Basarabia - A L) apărăm interesele, pacea și ordinea altor popoare" "Patrulele noastre de avangardă pe Nistru", a continuat Tătă-rescu, "nu sunt doar posturile noastre defensive, ci și posturile defensive ale civilizației occidentale Ele sunt bastioanele înainte împotriva a căror fortăreață este spulberată invazia revoluționară comunistă Aparent, invadatorii teritoriului sovietic și aservitorii cetățenilor sovietici au încercat să obțină favoarea patronilor lor imperialiști, reclamându-se cu insistență drept "avangarda apărătorilor civilizației de pe Nistru", drept "eroi" demni de glorie și cea mai mare răsplată Cu atât mai regret, repetăm, este faptul că punctele de vedere ale istoricilor burghezi reacționari din trecut și prezent și punctele de vedere ale unor istorici români moderni în mai multe cazuri coincid sau diferă puțin Avem în vedere interpretarea actului agresiv al militarilor români de la începutul anului în raport cu Basarabia și Bucovina de Nord ca proces de desăvârșire a luptei "de eliberare națională", pentru "crearea unui stat național român" Această poziție nu este indicată, de exemplu, de următoarea formulare într-o lucrare fundamentală care a văzut lumina în SRR: "Sub influența urgentă a stării de fapt actuale (nota: "starea de fapt"; "argumente" similare? " au fost întotdeauna și sunt în continuare principalul argument al imperialiștilor în "legitimizarea" noilor "achiziții" teritoriale - A L), marile puteri învingătoare prin tratatele de pace de la Saint-Germain și Trianon au legitimat finalizarea instaurării unității naționale a României" Teza care spune că nu poporul, nu voința poporului de autodeterminare, ci tratatele statelor imperialiste au fost cele care se presupune că au

"legitimat (atenție din nou: "legalizat" - A L) finalizarea înființării unitatea nationala a Romaniei, este de-a dreptul izbitoare Întrucât istoricii români care împărtășesc acest concept nu fac rezerve, este evident că "finalizarea instaurării unității naționale a României" include în înțelegerea lor anexarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord ca componentă naturală Din punctul de vedere al metodologiei marxist-leniniste, o astfel de interpretare a fenomenelor istorice nu poate fi definită decât ca subiectivism burghez Abordarea subiectivistă non-clasă a aprecierii actului de acaparare a Basarabiei și Bucovinei de Nord este plină de concluzia că este de dorit revizuirea granițelor de stat, duce inevitabil la alunecarea în pozițiile istoriografiei românești burgheze șovine, împingând pe unii istorici români moderni la "își întărește" conceptele cu "argumente" din arsenalul său sau referințe privind "autoritatea" celor mai recționari istorici și politicieni ai imperialistului B Levcenko Eroiy Tatarbunarului yn fatsa zhudeketsy - "Communistul Moldovei", , Nr , pag Acel acolo "Dicționar Enciclopedic Roman", vol IV, p lumea cerului Tocmai astfel de cazuri provoacă îngrijorare justificată în rândul adevăraților prieteni ai României Călăuzit de bune intenții, Gus Hall, adresându-se poporului român, inclusiv istoricilor, a amintit cu îngrijorare că "dorința de a înrola, măcar pentru o vreme, voința bună (sau, mai bine zis, rea) a vreunei țări imperialiste - acesta nu este altceva decât oportunism În acest sens, fără teama de reproșuri de repetare, ar fi oportun să reiterăm afirmațiile acelor autori români a căror poziție de nezdruncinat marxist-leninistă este însoțită de o evaluare cu totul clară și corectă a evenimentelor discutate mai sus Astfel, participantul la lupta pentru puterea sovietică pe care l-am amintit, unul dintre organizatorii batalioanelor revoluţionare române din tânăra Rusia sovietică, o figură foarte respectată în România socialistă, M G Bujor scria în memoriile sale că "atacul asupra Basarabiei, comis împotriva voința poporului său moldovenesc, a însemnat un atac perfid asupra revoluției ruse, un atac perfid asupra pământurilor revoluției ruse cu scopul de a sugruma republica, de a lua drepturile și libertatea câștigate de poporul basarabean Aceeași evaluare a faptelor și evenimentelor istorice considerate o întâlnim în lucrările istoricilor P Constantinescu-Yash, Mikh Roller, V Livyan și alții Următoarea comparație este curioasă Jurnalistul canadian P Buckley, care a vizitat RSS Moldovenească în octombrie , a scris în articolul său "Un colț de Rusia rurală se trezește dintr-o idilă rurală", publicat în ziarul munților Waterloo în statul canadian Ontario în decembrie același an: "După revoluția bolșevică, regiunea (adică Moldova - A L) a căzut sub control sovietic astfel încât în haosul postrevoluționar cea mai mare parte a teritoriului ei a fost luată de România regală (italicele mele - A L)" Deci, pentru burghezul P Buckley, este de netăgăduit modul de acțiune prădător al militarilor români în , pe care, din păcate, unii istorici ai SRR nu îl văd sau nu vor să-l vadă Dar istoria adevărată, care face obiectul cercetării științifice, nu poate fi nici înfrumusețată, nici refăcută, nici prezentată în lumina în care ți-ai dori Istoria nu tolerează arbitrariul în evaluarea fenomenelor și proceselor sale Paginile sale sunt deschise întotdeauna în fața unei persoane, deoarece au fost create de oameni în epoca studiată, indiferent dacă este plăcut cercetătorului sau cititorului de mai târziu sau nu Același lucru este și cu sechestrarea militară și anexarea forțată a Basarabiei de către România regală eu Materialul luat în considerare în acest capitol ne permite să tragem niște concluzii foarte clare Confruntat cu rezistența

acerbă a populației basarabene la invazia ocupanților, cu protestul hotărât al guvernului sovietic, care a văzut anexarea Basarabiei ca un act de tâlhărie, realizând imposibilitatea înfățișării în continuare a unui sechestru militar ca pe o performanță în "protecția intereselor" frontului românesc sau o manifestare de "grijire" Vezi în străinătate, - august , nr ( ) M Gh Bujor op cit , p despre populația locală, clica conducătoare a României regale a recurs la o nouă manevră Ea a înaintat public revendicări artificiale, neîntemeiate din punct de vedere istoric și științific și insuportabile pentru "drepturile" sale asupra Basarabiei Aceste născociri au fost necesare oligarhiei române pentru a încerca să "justifice" "aderarea" oficială a Basarabiei la România Întrucât, însă, aceste "drepturi" nu păreau deloc convingătoare, nu au fost acceptate cu credință de comunitatea mondială și nu au produs impresia așteptată de ocupanți, cercurile conducătoare ale regatului s-au grăbit să le întărească punând în scenă o parodie a "anexarea voluntară" a Basarabiei la România, folosind în acest scop un autoproclamat "Sfatul tsarii" Dar notoria acțiune de "atașament" a trebuit să fie dezamăgită, deoarece folosirea falsului și a violenței în cursul acestei întreprinderi iezuite a provocat răspunsuri furioase și sarcastice în întreaga lume După ce și-au epuizat în mod inutil propriile mijloace de "legitimare" a anexării Basarabiei, clasele conducătoare ale moșierului burghez din România au apelat la imperialismul internațional pentru ajutor Ei și-au pus speranțe deosebite în Conferința de pace de la Paris, în cursul antisovietic al "pășitorilor" de la Versailles De aici au venit asigurările lacheale de loialitate față de puterile imperialiste occidentale, zelul exorbitant în punerea în aplicare a planurilor lor antisovietice, pretențiile armatei române la un rol deosebit, un loc aparte în lupta împotriva Rusiei sovietice și maghiare Republica Sovietică Imperialismul internațional a apreciat această disponibilitate de serviciu din partea reacției române și i-a încredințat principalele îndatoriri ale călăului în campaniile punitive împotriva revoluției socialiste din sud-estul Europei Trebuie să recunoaștem că România Regală a ținut ferm palma în acțiunile contrarevoluționare ale reacției mondiale în această regiune Plata pentru astfel de "merite grele" a fost Protocolul de la Paris din octombrie , care sancționa anexarea Basarabiei de către România moșier-burgheză Materialul de mai sus convinge clar că acest tratat, ca să spunem așa, nu a avut nicio forță juridică, nu a rezolvat și nu a putut rezolva problema basarabeană, iar fabricarea lui nu a adăugat în niciun caz legitimitate "drepturilor" fictive ale României regale spre Basarabia Necrezând în "drepturile lor naturale" față de Basarabia și nemizând pe "sancțiunile internaționale", clica conducătoare a României în anii următori, cu o perseverență incredibilă, a încercat să smulgă recunoașterea oficială din partea guvernului sovietic, sau cel puțin consimțământul tacit de facto la anexarea Basarabiei Dar, după cum știți, ea nu a reușit niciodată nici una, nici alta Capitolul IV LUPTA GUVERNULUI SOVIETIC PENTRU O REZOLUȚIONARE DREPTĂ A PROBLEMEI BASARAB § LUPTA PENTRU ELIBERAREA BASARABIEI ÎN ANII RĂZBOIULUI CIVIL Potrivit înțelegerii materialiste a istoriei, cauzele anumitor fenomene sociale ar trebui căutate nu în natura umană, ci în condițiile socio-economice ale epocii Așadar, într-o apreciere științifică a tuturor acelor fenomene și procese care au legătură directă cu cucerirea Basarabiei și lupta pentru o soluționare justă a chestiunii basarabene, nu trebuie plecat de la judecățile istoricilor burghezi ai României vechi și ale capitalistului țările Occidentului, nu din pozițiile subiectiviste prezentate de unii istorici ai SRR, ci din analiza situației socio-

economice în care s-au desfășurat evenimentele descrise, din situația istorică specifică Republicii Moldova din acei ani Pe toată perioada ocupației boier-române a Basarabiei, Uniunea Sovietică a depus multe eforturi pentru a stabili relații de bună vecinătate cu România burghezo-moșierească, pentru a rezolva pe cale pașnică toate problemele disputate în relațiile dintre cele două state, în primul rând chestiunea Basarabiei Totuși, eforturile guvernului sovietic nu au primit nici cel mai mic sprijin din partea cercurilor de conducere ale României regale, care în activitățile lor au aderat la politica externă opusă În anii războiului civil și a intervenției militare străine, lupta pentru restabilirea puterii sovietice în Basarabia și reunificarea acesteia cu Rusia sovietică a avut ca rezultat în principal revolte armate, revolte ale oamenilor muncii din regiune (care, în condițiile specifice predominante) , au fost forma principală a mișcării revoluționare de eliberare) în combinație cu asistența militară a sovieticilor din țară Totuși, această prevedere nu înseamnă în niciun caz că în această perioadă a fost complet exclusă o modalitate pașnică de rezolvare a chestiunii Basarabiei O dovadă vie în acest sens este acordul sovieto-român de la -& martie , despre care se va discuta mai jos Nota guvernului RSFSR și a RSS Ucrainei din mai cerea și soluționarea prin negocieri a chestiunii basarabene Dar toate astfel de încercări nu au adus rezultate pozitive din vina domnitorilor României Prin urmare, guvernul sovietic din acei ani nu avea altă cale de a elibera regiunea ocupată de invadatori străini, cu excepția utilizării forței militare Ca răspuns la perfida invazie a trupelor regale române în Basarabia, ocuparea acesteia, iar apoi la "anexarea" forțată a regiunii la posesiunile Hohenzollernilor români, la trădarea conducătorilor "Sfatul tsarii", muncitorii mase Basarabiei s-au ridicat pentru a lupta împotriva invadatorilor și a slujitorilor lor În aproape de aşezări ale Basarabiei (în aproximativ jumătate din numărul total al acestora din urmă), la mitinguri şi adunări, muncitori, ţărani, intelectuali, meşteşugari şi meşteşugari, cărora li s-a alăturat covârşitoarea majoritate a micii burghezii, au adoptat sentinţe şi rezoluţii care cereau retragerea imediată a trupelor române din țara natală, restabilirea puterii sovietice în acesta și întoarcerea acesteia în Rusia sovietică Neavând prea multe speranțe în eficacitatea sentințelor și rezoluțiilor (deși ei înșiși exprimau atitudinea maselor față de ocupație), oamenii muncitori din Basarabia au creat detașamente de partizani armate Până în vara anului , în regiune erau zeci de mii de luptători activi împotriva invadatorilor Revoltele Khotyn (ianuarie) și Bendery (mai), grevele militare și demonstrațiile clasei muncitoare, revoltele țăranilor cu armele în mână și mișcarea partizană au subminat complet regimul de ocupație, au insuflat frica ocupanților pentru răzbunarea iminentă crime comise în Basarabia Nu a existat însă nicio răscoală generală în regiune în acești ani, întrucât a fost inundată nu doar de trupe românești, ci și de unități militare ale țărilor Antantei După încheierea războiului civil și înfrângerea intervenției militare străine în Țara Sovietelor, tactica luptei pentru rezolvarea problemei basarabene a suferit schimbări semnificative În condițiile păcii proaspăt câștigate, problema eliminării imediate a regimului invadatorilor și a răsturnării puterii proprietarilor de pământ și a burgheziei din Basarabia prin mijloace armate nu s-a mai pus Sarcinile de a rezolva toate problemele interstatale disputabile prin mijloace pașnice, prin negocieri cu țările capitaliste, au ieșit în prim-plan Dorința unei astfel de soluții la problema basarabeană a apărut din politica iubitoare de pace a guvernului sovietic, din însăși

natura și caracterul puterii sovietice Adevărat, nici după încheierea războiului civil, masele din teritoriul ocupat nu au abandonat multă vreme tactica revoltelor armate împotriva intervenționștilor Dar, în ansamblu, formele de luptă ale poporului muncitor al Basarabiei cu robii săi se schimbau în permanență în funcție de situația internă și externă Clasa muncitoare a Basarabiei, după ce a trecut prin școala a trei revoluții și a adoptat tradițiile glorioase ale proletariatului rus, în toți anii de ocupație a arătat exemple de luptă revoluționară împotriva ocupanților și exploatatorilor locali Curajul și statornicia proletariatului basarabean a stârnit admirația maselor de oameni nu numai în regiune însăși, dar și în România și alte țări capitaliste În perioada - Muncitorii Basarabiei au efectuat, conform datelor incomplete, de greve în anii - - , în - - , adică, în medie, peste de greve pe an În acest fel, proletariatul Basarabiei a dat lovituri grele sistemului de violență și exploatare Lupta țărănimii basarabene pentru nevoile lor economice a fost strâns împletită cu lupta politică, cu lupta împotriva regimului de ocupație, represiune și teroare, pentru emanciparea socială și națională Din prima până în ultima zi a ocupației boier-române, masele Basarabiei au rămas fidele steagului revoluționar al proletariatului, Patria Sovietică Cu lupta lor eroică dezinteresată, cu prețul unor mari sacrificii, au adus mai aproape ziua eliberării și reunificării cu Patria sovietică Se știe că în cursul intervenției militare străine și al războiului civil în alte periferii naționale ale Rusiei, în special în Lituania, Letonia, Estonia, forțele combinate ale intervenționștilor străini, contrarevoluția rusă și locală au reușit, de asemenea, să suprime sovietice puterea şi restabilirea sistemului burghezo-moşieresc Cu toate acestea, acest proces din Basarabia diferă în trăsături esențiale, să zicem, în comparație cu aceeași Baltică Tocmai acest specific a determinat atât poziția guvernului sovietic în problema basarabeană, cât și natura și direcția luptei sale pentru rezolvarea conflictului teritorial și politic cu România regală După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, Polonia și Finlanda s-au separat de Rusia sovietică, formând state burgheze independente Partidul nostru și personal V I Lenin nu au văzut nimic în actul de separare a Poloniei și a Finlandei care să contrazică politica națională a statului sovietic Chiar și în discursul său de la a VII-a (aprilie) Conferința panrusă a RSDLP (b), V I Lenin a spus: "Suntem indiferenți față de mișcarea separatistă, neutră Dacă Finlanda, dacă Polonia, Ucraina se separă de Rusia, nu este nimic rău în asta Ce sa întâmplat aici? Cine spune că asta este un șovin " "Noi", a spus el în același timp, "suntem pentru a acorda Finlandei libertate deplină, atunci încrederea în democrația rusă va crește" Procesul de creare a statului finlandez a fost întotdeauna evaluat pozitiv de oamenii de stat ai URSS, în spiritul declarațiilor lui Lenin Vorbind la octombrie în orașul Tampere (Finlanda), președintele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS N V Podgorny a declarat: "Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, desfășurată sub conducerea Partidului Bolșevic Leninist, a deschis calea către libertatea naţională a Finlandei" În Țările Baltice, după cum sa spus deja, după suprimarea puterii sovietice de acolo în , s-au format și state burgheze - Estonia, Lituania și Letonia Independența lor, ca și Polonia și Finlanda anterioară, a fost recunoscută de guvernul sovietic Granițele între Vezi S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful justiției istorice^ p - V I Lenin Poli col cit , vol , p Ibid íí? Pravda, , octombrie state numite şi Republica Sovietică au fost înfiinţate prin tratate bilaterale După dificilul război polono-sovietic din , guvernul

sovietic a fost forțat prin Tratatul de la Riga (martie) să cedeze ținuturile ucrainene de vest și belaruse Poloniei Astfel, Tratatul de la Riga a determinat, deși foarte nefavorabil pentru țara noastră, granița oficială de stat între Țara Sovietelor și Polonia Trăsătura specifică a poziției Basarabiei a fost tocmai aceea că, spre deosebire de Finlanda, Polonia, Estonia, Lituania și Letonia, a căror independență a fost recunoscută de guvernul sovietic, anexarea forțată a acestei regiuni de către o putere străină - România regală - nu a fost niciodată recunoscută de către Republica Sovietică, care a considerat întotdeauna Basarabia parte a teritoriului sovietic A doua trăsătură a poziției Basarabiei a fost că după cucerirea regiunii în , granița de stat nu a fost stabilită de-a lungul Nistrului Acest fluviu, ca urmare a anexării forțate a Basarabiei de către România moșier-burgheză, s-a dovedit a fi doar o linie de demarcație temporară, o linie de demarcație între forțele armate ale Republicii Sovietice și România Și, deși la București, cu încăpățânare pătrunzătoare, Nistrul era numit "granița" dintre România și URSS, niciunul dintre reprezentanții sovietici nu a fost vreodată de acord să stabilească o frontieră de stat de-a lungul acestui fluviu, nici un singur tratat sau document semnat de partea sovietică a fixat oficial frontiera de stat de-a lungul Nistrului Această împrejurare trebuie să fie recunoscută de autorii burghezi Astfel, potrivit istoricului francez Ch Bocour, "granițele ruso-române au fost singurele granițe ale Rusiei sovietice care nu au fost stabilite printr-un tratat semnat liber" Râurile Prut și Dunăre au rămas granița oficială de stat între România și URSS Din punctul de vedere al dreptului internațional, așa era statutul Basarabiei, o parte a teritoriului sovietic aflat temporar sub jugul unui stat străin, și al râului Nistru, un fluviu sovietic intern de-a lungul căruia trecea temporar linia de demarcație După ce România regală nu a ținut cont de demersurile oficiale ale guvernului sovietic, nu a răspuns la notele sale de protest din decembrie și ianuarie , a continuat operațiunile militare de ocupare a Basarabiei, dezarmarea unităților ruse și batjocorirea soldaților ruși ai românilor Front, Țara Sovietelor, așa cum am menționat mai sus, a fost nevoită să rupă relațiile diplomatice cu România și să declare stare de război între cele două state Republica Sovietică se pregătea să dea o respingere decisivă invaziei neprovocate a armatei române Pentru reînnoirea detașamentelor de luptă ale Gărzii Roșii, s-a anunțat mobilizarea recruților în raioanele Odesa, Tiraspol, Akkerman (înainte de a fi capturat de trupele române), raioanele Odesa și Herson În același timp, Divizia Baltică a primit un ordin de mutare de la Petrograd în regiunea Kiliya - Vilkovo Chantal Beaucourt op cit , p P G Smiiko Decret, lucrare , p Peste tot au fost create detașamente armate de muncitori și țărani pentru a lupta împotriva invadatorilor La ianuarie , ziarul Vocea Revoluției relata că dintre românii evacuați în Rusia în , chiar înainte de sosirea invadatorilor, "a fost organizat la Izmail un detașament revoluționar românesc de de oameni, iar la Chilia - oameni care au luptat împreună cu Garda Roșie împotriva guvernului român" După o scurtă pregătire, trupele sovietice în a doua jumătate a lunii februarie au lansat operațiuni militare active împotriva invadatorilor În regiunea Tiraspol-Mayaki, trupele române au fost alungate de pe malul stâng al Nistrului, iar în mai multe sectoare operațiunile militare au fost transferate pe malul drept Luptele au fost extrem de crâncene Orașul Bendery, de exemplu, și-a schimbat mâinile de mai multe ori Armata Specială nou creată sub comanda lui A I Egorov, în urma directivei lui V I Lenin, a lansat operațiuni ofensive pe Nistru în

regiunea Rîbnița-Dubossary Aici a fost învinsă o grupare de trupe românești, încercând să forțeze Nistrul de sub Rîbnița și să acorde ajutor unităților române înconjurate în această așezare În partea de nord a Basarabiei, invadatorilor li s-a opus puternic rămășițele fostelor detașamente ale Armatei a VIII-a Ruse și Gărzii Roșii, formate în grabă de populația locală În sudul Basarabiei, în special în regiunea Akkerman, au început bătălii încăpățânate cu invadatorii La februarie , comanda forțelor revoluționare din această regiune a cerut evacuarea imediată a trupelor române, acordându-le comandamentului de ore pentru a răspunde ultimatumului Deoarece nu a existat niciun răspuns din partea română, trupele sovietice au lansat o ofensivă decisivă, iar unitățile românești care au pătruns în regiunea Belyaevka-Mayaki au fost alungate peste Nistru Ackerman a fost apoi eliberat În legătură cu evenimentele din Basarabia, guvernul sovietic a format la mijlocul lunii ianuarie Colegiul Suprem Autonom al Consiliului Comisarilor Poporului al RSFSR pentru Afacerile Ruso-Române, al cărui sediu, din cauza ocupației Chișinăului, a fost ales a fi Odesa Consiliul a inclus reprezentanți ai Consiliului Comisarilor Poporului și ai organizațiilor sovietice locale Consiliul a primit de la Consiliul Comisarilor Poporului autoritatea de a se ocupa de toate problemele legate de relația RSFSR cu România Colegiul Suprem Autonom pentru Afaceri Ruso-Române a fost un organ special al Consiliului Comisarilor Poporului din RSFSR Acest lucru trebuie subliniat, deoarece în unele documente diplomatice, reprezentanții României regale (care sunt ecou de alți istorici moderni) au încercat să pună la îndoială adevăratul statut juridic al Colegiului Suprem Autonom al Consiliului Comisarilor Poporului din RSFSR pentru Rusia -Afacerile Române, să-l reducă la rangul de organism regional care nu avea competențele necesare Această fabricație este ușor infirmată de procesul-verbal al ședinței Consiliului Comisarilor Poporului din ianuarie , prezidat de "Pentru puterea sovietică Lupta muncitorilor Moldovei împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne", p V N Vinogradov Decret, articol, p P G Smiiko Decret, lucrare , p V I Lenin și care a determinat sarcinile Colegiului Suprem În rezoluția adoptată în această ședință se menționează: "Să se aprobe măsurile propuse de comisie (vorbim despre comisia Consiliului Comisarilor Poporului prezidată de G V Chicherin pentru lichidarea contrarevoluției românești, care a fost apoi reorganizată în Colegiul Suprem Autonom pentru Afaceri Ruso-Române - * L) măsoară și alocă cinci milioane de ruble la dispoziția Colegiului Suprem Ruso-Român pentru Afacerile Române și Basarabie" Ajuns la Odesa, Consiliul Suprem Autonom a preluat conducerea tuturor operațiunilor împotriva invadatorilor români, complicilor și patronii acestora Consiliul Comisarilor Poporului și personal V I Lenin au acordat o atenție constantă activităților colegiului, i-au oferit tot ajutorul necesar pentru alungarea grabnică a invadatorilor din Basarabia La februarie , după înfrângerea Radei Centrale Ucrainene și eliberarea Kievului, V I Lenin a instruit trupele sovietice să acționeze "cât mai energic pe frontul românesc" În telegrama sa din februarie , adresată comandamentului trupelor sovietice din Ucraina, guvernului sovietic al Ucrainei și Colegiului Suprem Autonom pentru Afaceri Ruso-Române, V I din Basarabia" V I Lenin scria: "Nu ne îndoim nici măcar un minut că vitejii eroi ai eliberării Kievului nu vor întârzia să-și îndeplinească datoria revoluționară" Ca urmare a operațiunilor de succes ale trupelor sovietice, invadatorii au fost înfrânți la februarie în regiunea Râbnița, iar ostilitățile s-au mutat pe teritoriul Basarabiei, unde au fost eliberate Rezina, Sholdănești și

alte așezări În sudul regiunii, trupele sovietice au luptat în zona Bendery-Oloneshty-Akkerman Se pregătea o ofensivă generală, al cărei scop era eliberarea completă a Basarabiei Această întorsătură a evenimentelor militare a alarmat serios nu numai România regală, ci și patronii ei, țările imperialiste occidentale În efortul de a-și salva trupele de la înfrângerea finală, conducătorii României, la instrucțiunile Antantei, au intrat în negocieri cu guvernul sovietic Consiliul Comisarilor Poporului a autorizat Colegiul Suprem Autonom pentru Afaceri Ruso-Române să conducă aceste negocieri și să semneze orice documente Mersul de succes al negocierilor sovieto-române a fost influențat pozitiv de negocierile de pace sovieto-germane, care s-au încheiat cu semnarea Tratatului de la Brest-Litovsk la martie între Rusia sovietică, pe de o parte, și Germania, Austria -Ungaria, Bulgaria și Turcia, pe de altă parte - martie Brest A se vedea D I Antonyuk, S Ya Aftenyuk, A S Esaulenko și M B Itkis Decret, op , p Denumirea "Colegiul Suprem Ruso-Român pentru Afacerile Române și Basarabene" folosită în rezoluție este cea originală În viitor, acest organism a fost denumit oficial Colegiul Suprem Autonom al Consiliului Comisarilor Poporului al RSFSR pentru Afacerile Ruso-Române V și Lenin Poli col cit , vol , p Ibid , p Ibid tratatul a fost aprobat de Congresul VII al PCR (b), iar la martie a fost ratificat de Congresul al IV-lea Extraordinar al Sovietelor din RSFSR Reichstag-ul german a aprobat Tratatul de la Brest-Litovsk la martie , iar la martie a aceluiași an a fost ratificat de împăratul german Wilhelm al II-lea Să ne amintim că atunci când a intrat în negocieri cu Republica Sovietică pentru evacuarea trupelor sale din Basarabia, clica conducătoare a României regale și-a jucat "jocul cu două mese" favorit: simultan a căutat în secret înțelegeri cu blocul austro-german La martie , adică în ziua în care prim-ministrul României, generalul A Averescu, a semnat la Iași acordul sovieto-român privind evacuarea trupelor române din Basarabia, reprezentantul guvernului român, Arzhetoyanu, împreună cu reprezentantul Puterilor Centrale, generalul Mackensen, au semnat la Bufta termenii "tratului preliminar de pace separat Textul acordului sovieto-român din martie, denumit oficial "Acordul ruso-român privind curățirea Basarabiei de către România", a fost semnat la martie la Odesa de către conducerea Colegiului Suprem Autonom pentru Rusă -Afacerile Române, precum și reprezentanți ai autorităților sovietice din Basarabia, malul stâng al Moldovei și regiunea Odesa, care făceau parte din acest colegiu în calitate de membri, și au intrat în vigoare Conținutul principalelor prevederi ale acestui acord este următorul:) România s-a angajat să elibereze Basarabia de trupele sale în termen de două luni;) doar un detașament de de trupe române a putut rămâne ceva timp în Basarabia pentru a păzi căile ferate și depozitele românești anexate acestora;) funcţiile administrative şi judiciare să fie imediat transferate organelor alese locale ale puterii, iar protecţia ordinii publice în Basarabia să fie efectuată de poliţia oraşului şi rurală;) administrația militară și civilă română a renunțat la amestecul în treburile interne ale Basarabiei și la dreptul de a face arestări pe teritoriul acesteia;) guvernul român s-a angajat să nu întreprindă acțiuni ostile împotriva Rusiei sovietice și să nu sprijine acestea, dacă sunt comise de altcineva Acordul sovieto-român din - martie , cu condiția ca acesta să fie pus în aplicare cu strictețe, avea să pună capăt conflictului sovieto-român privind Basarabia, rezolvând problema basarabeană pe căi pașnice În acest spirit, mulți istorici burghezi interpretează acest Acord Astfel, L Fischer scrie că prin Acordul din - martie , România s-a angajat "să elibereze Basarabia în termen de două

luni" "Astfel", continuă el, "conflictul dintre cele două țări a fost declarat oficial încheiat Dar Basarabia a rămas sub ocupație românească După cum subliniază J S Ruchek, "conform Acordului cu Rusia din martie , România a fost de acord să-și retragă trupele, dar înainte de a fi făcut acest pas, martie , Vezi DVP URSS, vol I, Moscova, , p - Louis Fisher Sovietul în afacerile mondiale, vol , p Conform noului stil - aprilie an, s-a proclamat o alianță cu Regatul României în condiții speciale" ("unirea" Ruchek numește actul perfid de a proclama "Sfatul tsarii" "anexarea condiționată" a Basarabiei la Vechiul Regat) Oligarhia română nu a disprețuit trădarea nemaiauzită După cum sa menționat deja, la semnarea Acordului de retragere a trupelor sale din Basarabia, cabinetul român a încheiat simultan un acord preliminar cu blocul austro-german, în condițiile căruia regiunea ocupată a fost transferată României regale Tratatul preliminar de pace semnat la martie la Buft conținea o serie de articole îndreptate împotriva intereselor și integrității Țării Sovietelor În primul rând, tratatul recunoștea "dreptul" României la Basarabia, adică de a anexa regiunea În al doilea rând, acordul prevedea oficial trecerea trupelor austro-germane prin Basarabia, adică le deschidea drumul de pe frontul român spre Ucraina și malul stâng al Moldovei prin Basarabia În al treilea rând, aceleași trupe austro-germane au ajutat România regală să se întărească în Basarabia Prin înțelegere cu România boierească, trupele austro-germane s-au deplasat în Ucraina și pe malul stâng al Moldovei în trei direcții:) spre nord - prin Ocnița - Atacurile asupra Moghilev-Podolski, Jmerinka și Kiev;) central - prin Balti-Sholdanesh-you la Rybnitsa, Slobodka, Birzulu, Krivoy Rog;) la sud - prin Bessarabskaya - Bendery la Tiraspol, Razdelnaya, Odesa, Herson Corpul al trupelor austro-germane a trecut în direcția nord spre Kiev; corpul al armatei austro-ungare a mers pe traseul central spre malul stâng al Moldovei, apoi spre Ucraina, iar, în cele din urmă, corpul german s-a mutat spre sud, spre Tiraspol-Odesa Astfel, prin încheierea unui acord preliminar cu Puterile Centrale, România a avut ocazia nu doar să încalce acordul sovieto-român din - martie privind evacuarea trupelor române din Basarabia în termen de două luni, ci și să capete un punct de sprijin în regiunea ocupată și, de asemenea, participă, împreună cu trupele austro-germane și apoi cu trupele franceze, la ostilitățile împotriva puterii sovietice pe teritoriul Moldovei de pe malul stâng și al Ucrainei de sud România Regală nu numai că nu s-a gândit la îndeplinirea Acordului din - martie , dar, după cum am arătat în capitolul precedent, a întreprins pregătiri active pentru oficializarea oficială a anexării Basarabiei În punerea în aplicare a acestui plan, contrarevoluția burghezo-naționalistă moldovenească, condusă de liderii "Sfatul tariy", care l-au pus în scenă la instrucțiunile și sub conducerea domnitorilor României "condiționat" (aprilie), iar apoi "necondiţionat" (decembrie) "aderarea " Basarabiei la România Din toate cele de mai sus, reiese clar că conducătorii României burghezo-proprietari se caracterizau printr-o viclenie rară A Averescu, punându-și semnătura sub acordul româno-sovietic din - martie J S Roucek România contemporană și problemele ei, p Vezi A Gukovsky Intervenția străină în Ucraina în - - "Istoric-marxist", , nr , p - , spera doar să câștige timp, să înșele opinia publică, să liniștească vigilența părții sovietice, deoarece reacția românească, atât înainte, cât și după semnarea Acordului, nu a intenționat deloc să îndeplinească cu onestitate condițiile acestui oficial acord între cele două state Istoricii, diplomații și politicienii burghezi români au încercat în toate modurile să nege semnificația "Acordului ruso-român privind

curățirea Basarabiei de către România" Au pus ipocrit sub semnul întrebării legitimitatea organelor sovietice care au semnat acest Acord, recurgând la diverse exagerări și falsificări Așadar, A Boldur scrie: "Contrar afirmațiilor presei sovietice, acordul Averescu-Rumcherod (de fapt, Acordul a fost încheiat nu între un anume general Averescu și organismul regional sovietic - Rumcerod, ci între primul ministru al România A Averescu și Colegiul Suprem Autonom Consiliul Comisarilor Poporului al RSFSR pentru Afaceri Ruso-Române;denaturand în mod voit denumirea Colegiului Suprem Autonom, A Boldur a urmărit scopuri de falsificare - A L) nu a prevăzut deloc evacuarea al Basarabiei, ci doar schimbul de prizonieri între România şi sovietici " În alt loc, A Boldur a afirmat din nou: "Subiectul principal al disputei a fost schimbul de prizonieri, sau, mai precis, de prizonieri" Și mai departe: "Prim-ministrul guvernului român, păstrând unitățile românești în Basarabia, a ocolit discuția despre problema evacuării la acea vreme" Trebuie să ai o obrăznicie colosală pentru a distorsiona atât de nerușinat conținutul și sensul documentelor internaționale publicate și cunoscute pe scară largă, așa cum face A Boldur, un renegat și proscris al poporului moldovenesc Dar faptele sunt un lucru încăpățânat: "Ceea ce este scris cu pixul nu poate fi tăiat cu toporul" Articolul din "Acordul ruso-român privind curățirea Basarabiei de către România" spune: "România este obligată să curețe Basarabia în termen de două luni Imediat, ea curăță punctul strategic al Zhebrienei După două luni, un detașament românesc de de oameni rămâne în Basarabia pentru a păzi depozitele și liniile de cale ferată românești Articolul prevede că imediat după semnarea Acordului, toate funcțiile administrative și judiciare sunt transferate autorităților locale Este puțin probabil ca A Boldur să nu fi crezut publicațiile sovietice ale documentelor diplomatice (vezi el: "contrar afirmațiilor presei sovietice") Pur și simplu spera să inducă în eroare opinia publică mondială Dar expunerea falsificatorului a urmat dintr-o latură neașteptată pentru el Istoricii români emigranți în amintitele "Aspecte ale relațiilor ruso-române" relatează că la martie , generalul A Averescu a trimis răspunsul său de la Iași la Odesa împreună cu "Acordul ruso-român privind curățirea Basarabiei de către România" semnat de către el ("înțelegerea lui Boldur dispare Averescu-Rumcherod") Replica lui A Averescu, citată de autorii "Aspecte ", spunea: "Guvernul României recunoaște declarația colectivă a Colegiului Suprem Autonom pentru Afaceri Ruso-Române din martie Al Boldur Basarabia și relațiile româno-ruse, p - Ibidem, p Ibidem, p DVP URSS, T I, p Ibid semnat în şi consideră conflictul a fi soluţionat de astăzi" Așa că A Boldur a avut probleme Ocuparea Ucrainei și a Moldovei din stânga de către trupele austro-germane era scopul dorit la care aspira România, pentru a nu-și putea retrage trupele din Basarabia În numele acestui scop, ea a trecut la semnarea la martie în Buft a unui tratat preliminar cu Germania și Austro-Ungaria și la tratatul de pace de la București cu acestea la mai a aceluiași an, întrucât acestea conțineau articole privind includerea Basarabiei în România Conducătorii reacţionari ai României s-au dovedit a fi gata să plătească pentru Basarabia trădându-şi aliaţii şi cu preţul dizgraţiei naţionale, precum semnarea tratatului din mai , de subordonare a României imperialiştilor austro-germani Nu fără motiv, mângâindu-l pe premierul României A Margiloman în legătură cu semnarea tratatului de pace înrobitor din mai, ministrul german de externe Kühlmann i-a spus: "Achiziția Basarabiei îți returnează de ori mai mult decât ceea ce pierzi" În aprecierea tratatului preliminar de pace separată, se poate fi pe deplin de acord cu cercetătorul român V Livyanu: "Guvernul român

ar putea continua agresiunea antisovietică și ar putea lupta împotriva mișcării revoluționare din țară numai dacă s-ar fi încheiat o pace separată cu Puterile Centrale Orice altă decizie ar împiedica capturarea Basarabiei, ar pune în pericol soarta monarhiei și a regimului burghezo-moșier" Subliniem că "Acordul ruso-român privind curățirea Basarabiei de către România" din - martie a avut o semnificație politică și juridică internațională extrem de importantă A fost al doilea după Tratatul de la Brest-Litovsk, semnat la martie , act internațional prin care, concomitent cu soluționarea conflictului sovieto-român asupra Basarabiei, Republica Sovietică a fost recunoscută ca putere suverană, iar primul tratat între Rusia sovietică și un aliat al Antantei Semnarea acestui acord a fost un succes semnificativ pentru tânăra diplomație sovietică Semnificația acestui act pare deosebit de semnificativă dacă ținem cont de situația în care a avut loc înțelegerea sovieto-română Amintiți-vă că tocmai în acel moment, Rada Centrală, care fugise de la Kiev, a apelat la militariștii germani pentru ajutor A început invazia trupelor austro-germane în Ucraina, inclusiv din ter Aspecte des relations , p Cit conform cărții: S K Brysyakin, M K Sitnik Triumful dreptății istorice, pp - V ÎLveapi Caracterul antisovietic și antipopular al tratatului de la Buftea (martie) La sat Studii și materiale de istorie Contemporană, vol I București, , p De asemenea, se cuvine să cităm justa remarcă a istoricilor români contemporani T Bugnariu și L Baniai, care subliniază că Regele Ferdinand al României a fost un instrument al politicii antisovietice a ambelor grupuri imperialiste participante la Primul Război Mondial and "with their help led the campaign to seize Bessarabia (my italics -A L)" (T Bugnariu și L Baniai Trădarea Transilvaniei de către Carol I și Carol al II-lea de Hohenzollern în ajunul primului și celui de al doilea război mondial In the collection; "Studii și referate privind istoria României, partea a Il-a (Din lucrările sesiunii lărgite a secțiunilor de științe istorice, filozofice și economice-juridice (- December)", București, , p) Teritoriul românesc - prin nordul, centrul și sudul Basarabiei Germanii au încălcat armistițiul cu Rusia sovietică și au lansat o ofensivă împotriva Petrogradului Semnarea unui Acord cu România privind evacuarea trupelor sale din Basarabia în acest moment critic trebuie privită ca o victorie importantă pentru puterea sovietică Cu toate acestea, dorințele expansioniste ale liderilor reacționari români au primat asupra bunului simț Profitând de invazia trupelor austro-germane în Ucraina și pe malul stâng al Moldovei și de retragerea trupelor sovietice din Nistru, România a încălcat acordul din - martie și s-a susținut de la retragerea trupelor sale din Basarabia Între timp, schimbări radicale au avut loc treptat în situația internațională Toamna anului a fost bogată în evenimente în Occident: în septembrie a izbucnit o revoltă a soldaților în Bulgaria; în octombrie s-a desfășurat o revoluție în Austro-Ungaria, care a dus la căderea dinastiei Habsburgilor și la prăbușirea Austro-ului -Imperiul Ungar; în noiembrie, o revoluție în Germania i-a măturat pe Hohenzollern de pe tron Ascensiunea valului revoluționar în țările din Europa de Vest a ușurat poziția Țării Sovietelor Odată cu sfârșitul Primului Război Mondial, semnarea Armistițiului de la Compiègne la noiembrie , țările imperialiste victorioase și aliații lor la sfârșitul anului - începutul anului a organizat, bazându-se pe contrarevoluția rusă, o nouă campanie masivă împotriva Țării Sovietelor După cum mărturisește istoricul american R Ullman, la și noiembrie , Londra a confirmat acordul anglo-francez din decembrie privind repartizarea "zonelor de influență" în

Rusia Așadar, Anglia și Franța, împreună cu SUA și Japonia, au acționat ca inițiatorii unei noi etape de intervenție antisovietică Dar guvernul sovietic și tinerele sale forțe armate nu numai că au rezistat atacului reacției internaționale și contrarevoluției interne, dar ei înșiși au intrat în contraofensivă, curățând terenul sovietic de intervenționști și de Gărzile Albe În sudul țării, unități ale Armatei Roșii și detașamente de partizani, zdrobind trupele austro-germane, Petliura Gaidamaks și alte spirite rele, la sfârșitul anului - începutul anului au eliberat cu succes Ucraina și malul stâng al Moldovei de forțele contrarevoluționare Apăsând inamicul, Armata Roșie în primăvara anului se apropia de Nistru Într-un discurs la o conferință a lucrătorilor feroviari ai nodului din Moscova, V I Lenin din aprilie spunea că "trupele roșii mărșăluiau asupra Basarabiei" Această afirmație a lui V I Lenin a însemnat fără îndoială intenția fermă a Republicii Sovietice de a-și returna partea integrantă - Basarabia, de a alunga invadatorii româno-franco-greci de pe teritoriul său, de a salva oamenii muncitori ai regiunii de sub jugul ocupației Înaintarea Armatei Roșii către Nistru a urmărit două obiective cele mai importante: în primul rând, eliberarea Basarabiei și Bucovinei de Nord, iar în al doilea rând, prin Basarabia, Bucovina de Nord, Galiția și Ucraina Transcarpatică, acordarea asistenței directe Republicii Sovietice Ungare, care cu curaj a luptat împotriva revoluției românești, cehoslovace și a altor intervenționisti și contrarevoluției interne O F Solovyov Decret, lucrare , p V I Lenin Poli col cit , vol , p În fața unităților Armatei Roșii a Ucrainei Sovietice, V I Lenin și-a pus la acea vreme sarcina de a pătrunde în ajutorul Ungariei sovietice Într-o telegramă trimisă comandantului-șef I I Vatsetis și membru al Consiliului Militar Revoluționar al Republicii S I Aralov, V I Lenin scria în aprilie : "Avansarea unei părți a Galiției și Bucovinei este necesară pentru comunicarea cu Ungaria Sovietică Această problemă trebuie rezolvată mai rapid și mai ferm Astfel, operațiunile militare ale Armatei Roșii împotriva României regale aveau drept scop nu numai eliberarea teritoriului sovietic de sub ocupația străină, ci și acordarea de asistență reală Ungariei sovietice O astfel de asistență ar putea fi dublă: în primul rând, operațiunile ofensive decisive ale Armatei Roșii în Basarabia și Bucovina creează dificultăți militaro-strategice semnificative României și, prin urmare, ușurează presiunea acestui " călău șef" asupra Ungariei sovietice; în al doilea rând, printr-o ofensivă directă a Armatei Roșii pentru a pătrunde în Ungaria sovietică și pentru a-i ajuta pe muncitorii săi să apere puterea sovietică Ieșită în aprilie la Nistru, Armata Roșie a început pregătirile active pentru eliberarea Basarabiei Încă de la începutul anului , în timpul luptelor din Ucraina, basarabeni de diferite naționalități, în majoritatea moldovenilor, au format unități și formațiuni militare ale Armatei Roșii Aceștia, luptând dezinteresat împotriva intervenționștilor și a forțelor contrarevoluției interne, s-au repezit la Nistru pentru a-și elibera cât mai curând țara natală de jugul urâților invadatori români Așadar, Brigada I Specială Basarabie, al cărei comisar era un chișinău-bolșevic S Ruban (S Bantke), în a doua jumătate a lunii aprilie , a luptat pe Nistru, curățând inamicul lui Kamenetz-Podolsky, Mogilev-Podolsky, Novo - districtele Ușitsky și Yampolsky din provincia Podolsk La aprilie , Biroul Basarabiei din cadrul Comitetului Central al PCR (bolșevici) a telegrafat de la Kiev la Moscova că contrarevoluția de pe teritoriul raioanelor numite a fost eliminată, "toată puterea militară a trecut în mâinile lui sediul basarabean reprezentat de biroul autorizat din Ruban" Formarea viguroasă a formațiunilor militare

basarabene ale Armatei Roșii a continuat și după intrarea acesteia în Nistru În urma eliberării Odessei în aprilie , în regiunea Odesa-Mayaki s-a format Divizia Sovietică Basarabie Dintre refugiații basarabeni și locuitorii din malul stâng al Moldovei au fost recrutate multe alte unități pe teritoriul curățat de inamic Pregătind un atac asupra Basarabiei, comanda Frontului Ucrainean a plasat pe malul stâng al Nistrului, în primul rând, detașamente, regimente, brigăzi și divizii, al căror personal era format din basarabeni și locuitori ai malului stâng al Moldovei, ca precum și unități internaționale Printre militarii Armatei Roșii ai unităților internaționale erau destul de mulți români Brigada Specială Basarabie, formată din trei regimente, a fost dislocată în zona Kamenetz-Podolsky și Mogilev-Podolsky, în zona Dubossary - mai multe detașamente de partizani (Dubossar- V I Lenin Poli col cit , vol , p - "Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne (-)", p D I Antonyuk Câteva întrebări despre biografia lui S S Bantke și activitățile sale ca istoric În: "În memoria lui S S Bantke" Kshn , , p Ploskovsky, Slobodzeya ș a), în regiunea Tiraspol - batalionul basarabean de rezervă, în regiunea Ovidiopol - regimentul basarabean, în regiunea Odessa - Mayaki - divizia pușcară basarabeană etc În această perioadă, guvernul sovietic nu-și pierduse încă complet speranța într-o soluție pașnică a chestiunii basarabene, pentru că manifestarea de prudență din partea conducătorilor României regale, care ar fi împiedicat vărsarea de sânge inutilă de ambele părți, ar fi salvat multe vieți de soldați și ofițeri Călăuzite de aceste considerații umane, la mai , guvernele RSFSR și SSR Ucrainean au adresat o notă radio guvernului României regale Nevrând să vărseze sângele frăţesc al muncitorilor şi ţăranilor români care acţionează constrâns, partea sovietică a propus cabinetului de la Bucureşti să retragă trupele de ocupaţie, oficialii şi agenţii de pe teritoriul întregii Basarabie şi să dea muncitorilor şi ţăranilor basarabeni oportunitatea de a stabili liber puterea în regiune după bunul plac Nota, în special, spunea: "România a transferat în Basarabia toate metodele sale obișnuite de guvernare și sistemul său de tâlhărie și exploatare Pentru a-și menține puterea în Basarabia, urâtă nu numai de muncitori și țărani, ci și de întreaga populație, fără excepție, fără distincție naționalități (adică naționalități - A L) și religii, Guvernul României a construit un sistem de teroare, execuții, arestări, biciuire, confiscarea proprietăților, organizarea de pogromuri evreiești, romanizare violentă nepoliticos și jaf a populaţiei de către hoţii români birocraţia " În urma acestei descrieri laconice, dar exhaustive, a regimului de ocupație din Basarabia, guvernele RSFSR și RSS Ucrainei au înaintat guvernului României regale următoarele cereri:) evacuează imediat din Basarabia toate unitățile și oficialitățile militare românești, dându-le muncitorilor și țăranilor din această regiune dreptul de a decide partea lor;) să aducă în fața justiției pe toți autorii atrocităților pe care le-au comis pe teritoriul Basarabiei;) să restituie Rusiei și Ucrainei toate bunurile militare confiscate de România;) să restituie populaţiei Basarabiei toate bunurile luate de la ei Guvernul român nu a răspuns însă la nota sovietică Apoi trupele sovietice au lansat o ofensivă de pe malul stâng al Nistrului pentru a elibera Basarabia Pe teritoriul celei mai ocupate regiuni, mișcarea revoluționară s-a intensificat, mii de noi luptători s-au alăturat detașamentelor de partizani basarabeni Astfel, în aprilie-mai , Armata Roșie a început practic să elibereze Basarabia În apelul adresat maselor muncitoare din regiune, departamentul politic al Armatei a III-a Sovietice Ucrainene, care a ocupat frontul de-a lungul

Nistrului de la Rîbnița până la estuarul Nistrului, a scris: "Muncitorii și țăranii revoluționari din Ucraina au decis să vino N V Bereznyakov, I M Bobeyko, Ya M Kopansky, U G Murzak, V P Platon Decret, op , p - : "Proletariatul cere democrație, care exclude reținerea cu forța a uneia dintre națiuni în cadrul statului" Formularea sovietică a întrebării viitorului Basarabiei a fost determinată de preocuparea pentru interesele populației din regiune, de dorința de a se asigura că aceștia au putut să facă propria alegere și să-și decidă soarta Uniunea Sovietică nu a privit deloc Basarabia, precum și alte teritorii occidentale uzurpate de țările capitaliste sau separate de Rusia, drept posesiunea sa necondiționată, care ar trebui să-i aparțină, moștenită de la imperiul țarist Această linie de principiu în politica guvernului sovietic și-a găsit expresia, în special, în articolul lui I V Stalin "Lumina din Est", unde se spune: (vorbim despre periferia de vest a fostului Imperiu Rus - A L) constituie o proprietate inalienabilă a maselor muncitoare ale naționalităților care le locuiesc, că aceste mase muncitoare au dreptul deplin de a-și determina liber soarta politică" Cu toate acestea, în conformitate cu acest principiu, guvernul URSS a subliniat că până la plebiscitul va avea în vedere Basarabia, unde se afla puterea sovietică în - înființată de populația muncitoare însăși, și apoi suprimată de invadatorii străini, parte integrantă a teritoriului Uniunii Sovietice Desigur, pe lângă plebiscit, a existat o modalitate mai democratică de rezolvare a chestiunii Basarabiei - convocarea Congresului Sovietelor din Basarabia, care era competent să-i decidă soarta Cu această ocazie, delegația sovietică la Conferința de la Viena a declarat: "Din punctul nostru de vedere, Congresul Sovietelor este superior, mai corect și mai democratic decât un plebiscit Dacă propunem României să rezolve neînțelegerile despre Basarabia nu printr-un congres al sovieticilor, ci printr-un plebiscit, facem asta doar pentru că vrem să ne întâlnim la jumătatea drumului și ca propunerea să fie pe deplin acceptată Totodată, delegația sovietică a propus crearea în Basarabia a condițiilor care să asigure deplina libertate de exprimare a voinței populației din regiune, adică retragerea trupelor și administrația română din Basarabia și organizarea unui plebiscit sub control internațional În calitate de controlori internaționali, s-a propus implicarea acelor țări care nu aveau interese directe sau indirecte în Basarabia, nu erau în relații dependente sau interesate cu România sau URSS Din cele de mai sus se reiese că s-a propus desfășurarea plebiscitului pe cel mai democratic (în condiții specifice) și echitabil V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p I Stalin Lumină din Est Soch , vol , M , , p L Alexandra an de la conference din Viena, pag baza, oferind o evaluare obiectivă a rezultatelor sale Această cale a urmat de la principiul sovietic al rezolvării pașnice a problemelor teritoriale disputate Bazele pe care se bazează teoria și practica juridică internațională sovietică în probleme teritoriale sunt principiul leninist al dreptului națiunilor (poporului) la autodeterminare și definiția leninistă a conceptului de anexare Explicând ce este autodeterminarea națiunilor, V I Lenin în lucrarea sa "Sarcinile revoluției" a subliniat că "fiecare naționalitate, fără o singură excepție, atât în Europa, cât și în colonii, primește libertate și posibilitatea de a decide singură dacă formează un stat separat sau face parte din orice alt stat Decretul lui Lenin "Despre pace" afirmă că prin "anexarea sau sechestrarea de pământuri străine, guvernul (sovietic - A L) înțelege aderarea la un stat mare sau puternic a unei naționalități mici sau slabe fără a se

exprima în mod exact, clar și voluntar consimțământul și dorințele acestui popor Din aceste și alte afirmații ale lui V I Lenin, este clar că el a indicat invariabil legătura inextricabilă a pământului, a teritoriului cu populația sa și a făcut ca soarta proprietății statului asupra teritoriilor să depindă de voința populației Pe baza principiilor leniniste de autodeterminare a popoarelor, unitatea teritoriului și a populației, știința juridică sovietică - spre deosebire de teoriile avocaților burghezi care consideră teritoriul ca un concept separat, abstract - subliniază, după cum sa menționat deja, că statul teritoriul este, în primul rând, expresia materială a supremației, independenței și integrității poporului său Astfel, oamenii - și singuri - ar trebui să exercite supremația asupra teritoriului În consecință, soarta Basarabiei, ca teritoriu ocupat cu forța de străini, nu putea fi hotărâtă decât de oamenii pentru care această regiune era patria lor, chiar dacă a căzut temporar sub stăpânirea intervenționștilor Aceasta a fost poziția guvernului sovietic în evaluarea cuceririi Basarabiei și în alegerea căilor de rezolvare a chestiunii Basarabiei Conducătorii României regale, fiind siguri că rezultatul plebiscitului va fi indezirabil pentru ei, au refuzat să accepte propunerea sovietică de a organiza un astfel de referendum în Basarabia și s-au grăbit să întrerupă negocierile de la Viena Dacă guvernul român ar fi convins de contrariul, dacă ar crede cu adevărat că majoritatea covârșitoare a populației basarabene se considera ca aparținând națiunii române și ar fi mulțumit că Basarabia face parte din boer V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p Vezi M V Yanovsky Decret, lucrare , p În această privință, se cuvine să atragem atenția asupra unei nefericite eroare care s-a scurs în editorialul informativ "Sărbătoarea republicii" al ziarului "Moldova Socialiste" din august Descriind figurat și pătrunzător trecutul dificil al poporului moldovenesc, autorul editorialului, poticnindu-se, scrie: "Am trăit vremuri când nu aveam nici casă, nici patrie" ("Moldova Socialiste", , august) Poporul moldovenesc a avut întotdeauna o patrie Nu și-au dat viața participanții la revoltele Khotinsky și Bendery pentru această Patrie? Joise-moşier România, apoi Bucureştiul nu avea de ce să se teamă de rezultatele plebiscitului şi să evite ţinerea lui Cu toate acestea, clasele conducătoare ale României nu aveau de gând să țină seama de voința populației din regiune, ele căutau să-și stabilească cu forța drepturile "istorice" imaginare asupra Basarabiei" Poziția conducătorilor României regale în anii - reamintește recenta lipsă de dorință a guvernului Marocului monarhic, care a fost influențat de unele cercuri naționaliste, de a recunoaște suveranitatea de stat a Republicii Mauritania Timp de câțiva ani a existat o campanie extinsă pentru a dovedi drepturile "istorice" ale Marocului asupra teritoriului mauritanian Spre meritul cercurilor de conducere ale Marocului, în octombrie au început negocierile cu Mauritania, care au dus la normalizarea relațiilor dintre cele două state Subliniind că URSS nu a apărat drepturile istorice asupra Basarabiei moștenite de la țarism, guvernul sovietic, condus de marele principiu leninist al dreptului națiunilor la autodeterminare, a apărat cu insistență dreptul poporului Basarabiei de a-și exprima liber aspirațiile printr-un plebiscit Considerând plebiscitul ca una dintre formele democratice de dezvăluire a voinței poporului, guvernul sovietic nu a pierdut din vedere faptul că falsificarea plebiscitelor de către statele imperialiste nu este deloc un fenomen rar în epoca imperialismului (să amintim, de exemplu, că în "plebiscitul" din Saar din și "plebiscitul" din Austria din ,

rezultate favorabile Germaniei naziste au fost obținute prin terorizarea alegătorilor, numărarea frauduloasă a voturilor etc) Sunt cunoscute cazuri când un plebiscit, chiar având loc în condiții de liberă exprimare a voinței, fără constrângere și presiune (ceea ce este puțin probabil în practica statelor capitaliste), nu a rezolvat problema teritorială în conformitate cu principiul autodeterminării Acest lucru se aplică acelor teritorii, a căror populație indigenă a fost supusă multă vreme reinstalării forțate (sau chiar distrugerii), asimilării forțate (deznaționalizării), forțată să emigreze, au fost înlocuite cu migranți aparținând naționalității dominante în statul care a capturat pământuri străine Prin astfel de metode, de exemplu, Germania s-a asigurat că până la începutul Primului Război Mondial Imperialist, germanii predominau în rândul populației din ținuturile poloneze de vest Sosind la Viena cu instrucțiuni ferme din partea guvernului român de a determina guvernul sovietic să recunoască cu orice preț "aderarea" Basarabiei la România și, altfel, să perturbe conferința, delegația română s-a comportat sfidător Deja de la prima ședință a conferinței a devenit destul de clar că cele două delegații au luat poziții opuse asupra chestiunii basarabene La următoarea ședință a conferinței din martie , delegația română, fără nicio justificare sau explicație, a respins propunerea sovietică de plebiscit, afirmând cu nerușinare că apartenența Basarabiei la România este, spun ei, o problemă deja rezolvată În declarația sa, delegația României a precizat că Pravda, , noiembrie Vezi M V Yanovsky Decret, op , p - va fi gata să continue negocierile numai cu condiţia ca partea sovietică să recunoască Basarabia ca parte integrantă a României După cum puteți vedea, România Regală a revenit din nou la metoda preferată de a stabili condițiile prealabile pentru orice negocieri cu Uniunea Sovietică La o ședință din aprilie , delegația sovietică a respins hotărât pretențiile românești Delegația URSS a subliniat că România regală "a cucerit o parte a teritoriului sovietic cu o mână înarmată, o ține de șase ani, s-a susținut până acum orice negocieri cu guvernul URSS, iar acum, după ce a trimis în sfârșit o delegație pentru negocierile, de fapt perturbă aceste negocieri, punând condiția continuării lor, recunoașterea prealabilă de către guvernul sovietic a legalității anexării Basarabiei" Delegația sovietică a sugerat delegației române să-și lase deoparte pretențiile neîntemeiate și irealizabile, să câștige prudență, "să refuze să ne pună orice pretenție prealabilă și să înceapă o discuție comună asupra condițiilor organizării unui plebiscit în Basarabia" Numai așa, a amintit delegația sovietică, guvernul român se va putea elibera de justa acuzație că ține cu forța Basarabia în mâinile sale, împotriva voinței populației sale H? reprezentantul României, cu încăpățânare încăpățânată, a insistat că țara sa a venit la conferință doar pentru a reglementa relațiile sovieto-române, dar refuză categoric să discute chestiunea Basarabiei, considerând-o deja rezolvată, că "caracterul clar românesc al Basarabiei" face ca plebiscitul din Basarabia să fie "inutil și umilitor" În acest fel, delegația României regale a forțat, sincer, întreruperea conferinței Reprezentanţilor români li s-a spus că delegaţia sovietică nu are nicio obiecţie în principiu să discute chestiunea reglementării relaţiilor sovieto-române, dar consideră că problema basarabeană este cea principală pentru conferinţă Prin urmare, această problemă ar trebui discutată în primul rând și trebuie luate în considerare următoarele circumstanțe:) înainte de formarea URSS, guvernele RSFSR și RSS Ucrainean nu au recunoscut niciodată sechestrarea cu forța a Basarabiei;) argumentele guvernului regal

conform căreia Basarabia a aparținut României nu au nicio justificare istorică, deoarece România însăși ca stat a apărut după ce Basarabia făcea parte din Rusia de câteva decenii;) faptul cuceririi Basarabiei a fost recunoscut chiar de România, având semnat la - martie un Acord privind retragerea trupelor sale în termen de două luni de pe teritoriul Basarabiei ocupate;) guvernul URSS s-a opus ferm Protocolului de la Paris din octombrie , care autoriza ocuparea Basarabiei ca atare; protocolul nu are forță juridică, pentru că DVP URSS, vol VII, p - Ibid , p - Ibid , p Ibid , p - a fost adoptată fără participarea părților interesate - RSFSR și RSS Ucraineană, fără a ține cont de voința populației Basarabiei;) populația Basarabiei trebuie să decidă singură, prin plebiscit, cu cine să locuiască: cu URSS, cu România regală, sau într-un stat independent Cu toate acestea, ignorând aceste fapte de nerefuzat, fără a asculta vocea rațiunii, delegația română a refuzat să negocieze și a anunțat că "consideră necesară amânarea negocierilor și întoarcerea în România" Astfel, România regală a întrerupt negocierile sovieto-române, a întrerupt activitatea Conferinței sovieto-române de la Viena, asupra deciziilor căreia populația asuprită a Basarabiei, poporul sovietic și toți oamenii cinstiți ai lumii și-au pus speranțe atât de mari În acest sens, delegația sovietică în declarația sa finală a afirmat: "Această speranță s-a dovedit a fi eronată - delegația română refuză să vorbească despre Basarabia și, prin urmare, respinge plebiscitul Aceasta înseamnă, după părerea noastră, recunoașterea guvernului român că ține Basarabia sub stăpânirea sa cu forța, contrar stării de spirit binecunoscute a maselor largi ale populației basarabene Având în vedere aceasta, delegația URSS este nevoită să afirme încă o dată categoric că guvernul URSS nu a dat și nu dă acordul anexării Basarabiei la România și protestează hotărât împotriva anexării Basarabiei de către România "Guvernul sovietic", a subliniat delegația sovietică, "continuă să considere Basarabia ca parte a teritoriului sovietic " Imediat după întreruperea Conferinței de la Viena de către România, la aprilie , delegația sovietică a convocat la Viena o conferință de presă, în cadrul căreia N N Krestinsky a afirmat: "URSS, înaintând cereri de plebiscit pe problema basarabeană, a vrut să arata prin aceasta ca mergea spre Romania Dar dacă guvernul român dorește ca poporul Basarabiei să rezolve problema formei sistemului de stat în același mod în care au făcut-o oamenii muncitori din republicile sovietice, prin convocarea unui congres al sovieticilor, atunci guvernul sovietic nu va obiecta această metodă de rezolvare a problemei după desfiinţarea ocupaţiei române Convocarea Conferinței sovieto-române de la Viena, întreruperea activității acesteia de către liderii reacționari ai României boierești, precum și, bineînțeles, problema basarabeană, aflată în centrul atenției conferinței, au evocat un larg răspuns internațional și a primit o acoperire detaliată în presa din multe țări Astfel, chiar în ajunul deschiderii Conferinței de la Viena, ziarul comunist cehoslovac Rude Pravo a considerat problema basarabeană drept criteriu de apreciere a poziției de politică externă a guvernului cehoslovac, a forței și vitalității relațiilor cehoslovaco-române Ziarul scria: "Cehoslovacia trebuie acum să dovedească valabilitatea afirmației că unirea cu România nu afectează relațiile Vezi DVP URSS, vol VII, p - Ibid , p Op conform articolului: Mikh Pavlovici Problema basarabeană în politica internațională În carte: A A Iordansky România M -L , , p £ L I Alexandri Basarabia și chestiunea basarabeană, p Pravda, , aprilie Decizia Cehoslovaciei la problema basarabeană Guvernul cehoslovac nu trebuie să susțină pretențiile românești asupra

Basarabiei nici oficial, nici semi-oficial În această chestiune, simpatia maselor largi ale Cehoslovaciei este de partea URSS Revenind la problema plebiscitului din Basarabia, Rude Pravo a continuat: "Factorii naționali, economici și istorici (care au o importanță atât de mare în Europa burgheză) vorbesc în favoarea Uniunii Sovietice, precum și a dorinței populației basarabene, care respinge ocupaţia românească" Pentru evaluarea lucrărilor Conferinței de la Viena, sunt de un interes considerabil declarațiile lui MV Fodor, corespondent pentru ziarul englez The Manchester Guardian din Austria În articolul "The Basarabian Conflict", publicat în iunie în jurnalul american "Foreign Relations", M V Fodor, ca și alți autori occidentali, susținea legenda apologetică despre rolul lui V Wilson în implementarea autodeterminării popoarele El a scris că "toate speranțele lor (ale națiunilor care luptă pentru autodeterminare - A L) au fost distruse odată cu plecarea președintelui Wilson" După o semnătură similară a lui Wilson, M F Fodor examinează destul de obiectiv și veridic multe aspecte ale chestiunii basarabene, precum și consecințele Conferinței de la Viena însăși M V Fodor credea că "acum aceste minorități dezamăgite (care se străduiau pentru autodeterminare - A L) din Europa Centrală și de Sud-Est cred că în fața Rusiei au dobândit un apărător nou și puternic, întrucât la Conferința de la Viena Rusia a cerut oficial un plebiscit în Basarabia Mai departe M F Fodor a comparat poziţiile delegaţiilor la Conferinţa de la Viena El a arătat: "România a declarat că problema basarabeană a fost rezolvată prin conferința ambasadorilor din octombrie (adică notoriul Protocol de la Paris - A L) și ratificarea ulterioară a tratatului ambasadorilor de către Marea Britanie și Franța Uniunea Sovietică nu consideră obligatorie decizia ambasadorilor, întrucât conferința s-a desfășurat fără consultare cu Rusia, care consideră încă Basarabia o parte inseparabilă a teritoriului republicilor sovietice " Explicând poziția delegației sovietice, MV Fodor a menționat că, întrucât Rusia sovietică nu intenționează să dețină niciun teritoriu împotriva voinței populației sale, delegația rusă a propus un plebiscit Cu toate acestea, ei (delegații sovietici - A L) au stipulat că controlul asupra plebiscitului va fi în mâinile unuia dintre cele mai neutre state întrucât nu puteau fi de acord nici cu ambasadorii, nici cu Liga Națiunilor, considerându-i parte sau un instrument anumite puteri" Aparent, mai are sens să revenim la motivele care au determinat România regală să abandoneze plebiscitul După cum sa menționat deja, cabinetul de la București a fost încrezător în rezultatele negative ale plebiscitului pentru România Prin urmare, diplomației române i-a fost însărcinată o falsificare clară a "Rudé Pravo", , martie Ibidem "Foreign Affairs", luni , p Ibidem Ibidem , Ibidem fapte și evenimente istorice pentru a încurca o problemă perfect clară și, sub acoperirea unor trucuri cazuistice, pentru a sustrage o soluție justă a chestiunii basarabene Delegația României în declarația sa a afirmat ipocrit că guvernul român nu s-ar fi amestecat niciodată în treburile interne ale Rusiei Sovietice, nu a luat parte la intervențiile militare întreprinse împotriva Țării Sovietelor (apropo, amintim că acest punct de vedere este susţinută de istoricul român modern I Oprea) În continuare, delegația română a susținut că după intrarea armatei române în Basarabia, "toate organizațiile locale" ar fi ele însele, "din proprie inițiativă, au proclamat o legătură cu România, ceea ce s-a făcut la martie (aprilie - A L) de către parlamentul regional, "Sfatul tsarii", din cauza insistențelor repetate a organizațiilor politice locale" Lipsa decenței elementare s-a manifestat și în următorul

argument iezuit al delegației române: "Prezența la momentul actual a delegației URSS la Viena dovedește că guvernul acesteia (delegația sovietică - A L) este pregătită ca urmare a negocierile de la Lausanne (la Lausanne, delegația sovietică nu a dat avansuri României în acest sens - A L) pentru a recunoaște Nistrul ca graniță între Rusia și România și că problema Basarabiei nu este subiect de dispută" După cum s-a menționat deja, la aprilie , delegația sovietică, cu documentele în mână, în cea mai categorică formă a infirmat născocirile falsificatoare ale delegației române, a respins pretențiile sale nesăbuite de a stabili o graniță de-a lungul Nistrului, a refuzat să vadă în declaraţii înaintate de partea română orice argument în favoarea "drepturilor" coroanei române faţă de Basarabia În declarația sa, delegația sovietică a expus afirmația guvernului român că nu a luat parte la intervenția împotriva Rusiei sovietice Delegația sovietică a afirmat cu această ocazie: "În primul rând, faptul ocupării Basarabiei este în sine o intervenție grosolană Mai departe, este imposibil de calificat asistența oferită de România mai întâi trupelor Puterilor Centrale care au ocupat Ucraina, apoi trupelor Antantei din sudul Rusiei și Ucrainei, altfel decât prin intervenție; în cele din urmă, după plecarea acestor trupe, către "guvernele Gărzii Albe din Sudul Rusiei" și diverse bande, cu sprijinul autorităților române, au devastat teritoriul Ucrainei" Eșecul Conferinței de la Viena din vina României regale și refuzul acesteia de a organiza un plebiscit în Basarabia a provocat o furtună de indignare și protest general al maselor din regiunea ocupată, a oamenilor muncii din Uniunea Sovietică și a comunității progresiste mondiale Comentând eșecul Conferinței de la Viena de către guvernul român, comisarul adjunct al poporului pentru afaceri externe al URSS M La aprilie , M Litvinov spunea presei că România, ca și alți vasali ai fostei Antante, nu și-a pierdut obiceiul de a crede că toate problemele internaționale importante au fost rezolvate la Paris și Londra, că ratificarea de către Parlamentul francez a Protocolul de la Paris din octombrie avea să înlocuiască reglementarea cu Uniunea Sovietică Op conform cărții: S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful justiției istorice, p M Vezi ibid DVP URSS, vol VII, p chestiunea Basarabiei M M Litvinov a amintit că există o URSS în lume care nu va permite nici Parisului, nici Londrei să-și dicteze linia de conduită Refuzul României burghezo-moieristice în de a organiza un plebiscit în Basarabia a fost fundamentat "teoretic" de nimeni altul decât N Titulescu, idealizat acum de unii istorici ai SRR, atunci trimisul României la Londra Fără a recurge la vreun echivoc diplomatic, Titulescu proclama: "Basarabia a fost un teritoriu românesc aflat sub suveranitatea românească încă de la începutul istoriei României până în " Nu era deloc jenat de faptul că numai în această singură frază a lui a îngrămădit o mulțime de prostii, a denaturat nu numai adevărul istoric, ci a intrat și în conflict cu prevederile legale internaționale (cu privire la statutul teritoriului național, asupra statului suveranitatea, asupra autodeterminării naționale a popoarelor, asupra drepturilor istorice în teritoriu etc), relevând o clară lipsă de erudiție necesară unui diplomat Fără a se limita la argumentele de mai sus, Titulescu, neîntemeiat, fără niciun argument, a declarat că "populația Basarabiei a fost întotdeauna românească și rămâne românească, în ciuda tuturor dificultăților istorice" Apartenența populației basarabene la "români" N Titulescu "confirmată" cu referire la faptul că "Sfatul țarii", confruntat cu amenințarea victoriei revoluției socialiste, a apelat la România pentru ajutor Apoi "în decurs de două săptămâni, trupele române au restabilit ordinea (a

înăbușit puterea sovietică la Chișinău și Basarabia - A L), oferind viață și proprietate locuitorilor și curățând provincia de dezertori și bandiți" O mărturisire atât de elocventă, dacă ținem cont de limbajul diplomatic al lui Titulescu, explică în mare măsură de ce și în ce scop au intrat militarii români în Basarabia Mai departe, Titulescu și-a "întărit" afirmațiile gânditoare cu o bună parte de ficțiune crudă Bazând pe ignoranța cititorului, a fost de acord, de exemplu, la o astfel de minciună: "La ianuarie , Sfatul țarii a votat în unanimitate independența Republicii Moldova, care a fost recunoscută (???) de guvernul sovietic la Moscova şi Ucraina" Atunci N Titulescu a "fundamentat" necesitatea "unificării" Basarabiei cu România El a scris: "Dificultățile erau enorme, iar tânăra republică ("independentă" Republica Moldova - A L) nu le-a putut face față Așadar, la martie , când a fost supusă la vot problema unirii cu România, doar din de deputați au votat împotriva unificării și mai mulți [deputați] s-au abținut de la vot" Falsificare cu adevărat nerușinată a faptelor! În primul rând, la martie (aprilie) , "Sfatul tsarii" avea nu , ci "deputați" În al doilea rând, din acești "deputați" s-au abținut Pravda, , aprilie Ibid N Titulescu România și Basarabia, p Ibidem Ibidem, p Ibidem Ibidem Votul nu a fost "mai mulți", ci de deputați, în timp ce trei au votat împotrivă, adică de "deputați", adică aproximativ jumătate din totalitatea membrilor "Sfatul Țarilor", s-au opus "aderării" În al treilea rând, cele de voturi exprimate pentru "aderare" au fost obținute prin presiune incredibilă, violență deschisă și fals, despre care am discutat în al treilea capitol · Nikolai Titulescu și-a extras faptele și cifrele "de încredere" din autorul francez E Marton Sursele informațiilor acestuia din urmă au fost dezvăluite chiar de E Marton: "Mi s-a spus asta la Chișinău și cred că a fost vocea adevărului " E Marton a tăcut în mod deliberat despre cine provine această "voce a adevărului" Dacă ar fi făcut asta, atunci aceleași nume odioase ale conducătorilor "Sfatul tsarii" ar fi apărut Dar N Titulescu nu a putut și nu a vrut să se refere la vârful "Sfatul țarii", pentru că venalitatea lui era evidentă pentru toată lumea, orice apel la asemenea autorități amenința cu scandal politic E Marton este o altă chestiune Este un francez, nu un Khalippa sau Pelivan mituit Și despre asta că E Marton însuși a acționat ca purtător de cuvânt al conducătorilor "Sfatul țarii" nu putea fi reținut După o confirmare atât de ponderată "motivată" a "drepturilor" românești către Basarabia, N Titulescu a concluzionat: "În consecință, nu vorbim de anexarea militară a teritoriului Rusiei, ci de un act de justiție în interesul păcii și prosperității în Europa" N Titulescu și-a încheiat atacurile de falsificare șarlatane, susținute de speculații ipocrite asupra ideilor de pace și bunăstare a popoarelor, cu o întrebare blasfemioasă: "Se poate cere un plebiscit în astfel de cazuri?" Nicolae Titulescu si alte figuri romanesti reactionare din trecut, precum si falsificatorii moderni ai istoriei, nu sunt deloc descurajati de faptul ca pana si autorii burghezi au demascat si au aratat falsitatea "drepturilor" Romaniei fata de Basarabia, au scos la iveala adevaratele motive pentru refuzul guvernului de la București de a organiza un plebiscit în Basarabia, suișuri și coborâșuri și fundalul creării "României mari" Astfel, Pounds a subliniat că România boierească nu are temeiuri istorice și etnice solide pentru revendicările Basarabiei Sh Bokur scrie că " din , odată cu dispariția Rusiei (imperiul țarist - A L) de pe arena "echilibrului european", a apărut un vid Pentru a restabili echilibrul în Europa de Sud-Est, a fost creată o "Românie mai mare" Vorbind despre achizițiile teritoriale semnificative ale României

regale, despre acapararea pământurilor sovietice, Bokur, în special, se întreabă: "Cum să justificăm această achiziție (adică acapararea Basarabiei - A L), care nu este rezultatul unei victorii și care nu s-a realizat din cauza înțelegerii cu populația din Est? Concluzia ulterioară a lui Bokur este izbitoare: "România a făcut o cucerire, iar dacă de data aceasta a reușit să găsească o oportunitate favorabilă pentru a obține recunoașterea formală a frontierei de pe Nistru (din partea Antantei - A L), atunci, ca în ceea ce privește Rusia sovietică, atunci nu va refuza niciodată din punctul său de vedere și va lua în considerare întotdeauna (există E de Martorine Choses vues en Bassarabie Paris, , p - N Titulescu România și Basarabia, p Ibidem de lire normande IL Europa de Est, p Chantal Beaucourt op cit , p J referindu-se la perioada de până în iunie - A L) Basarabia "terre irredente" ("teritoriu neeliberat")" Apropo de refuzul României la plebiscit, emigranții români, autorii Aspecte ale relațiilor ruso-române, scriu: ar putea fi de acord să-și retragă trupele din Basarabia pentru ca trupele sovietice să intre acolo, presupus sub pretextul controlului referendumului (o minciună flagrantă: s-a propus ținerea plebiscitului sub control internațional, în absența trupelor române și sovietice în Basarabia - A L) În plus, puterile occidentale i-au sfătuit cu tărie pe români să nu creeze un precedent (acesta este, se pare, motivul principal - L L), care să pună sub semnul întrebării majoritatea granițelor care au apărut din sistemul de tratate de la Versailles și conexe celor mai loiali aliaţi (România - L L)" De aici, se trage concluzia necesară autorilor "Aspecte " că "guvernul român nu a fost de acord cu aceasta (plebiscit - L L) sub influența unor motive de natură internațională" Trebuie recunoscut, însă, că România regală și patronii ei se temeau nu numai de consecințele externe, ci și de cele interne ale acceptării plebiscitului Aceste motive interne ale respingerii propunerii sovietice au fost semnalate de M V Fodor, pe care l-am menționat "România", a scris el, "se confruntă cu o dilemă destul de neplăcută Dacă se merge la plebiscit, va exista pericolul ca și alte naționalități (incluse cu forța în "România mare" - L L) să înceapă să insiste asupra unei proceduri similare în provinciile lor, care, deși nu neapărat, dar posibil, poate duce la dezintegrarea României Acest lucru, la rândul său, va duce la complicații grave în alte state naționale M V Fodor, care a evaluat în mod obiectiv o serie de aspecte ale chestiunii basarabene, a acționat în același timp ca un "consilier binevoitor" al ocupanților români, cărora le-a oferit "o cale liberală" de a păstra Basarabia "România", a argumentat el, "are o altă modalitate de a salva Basarabia și întreaga ei existență: să acorde autonomie minorităților și să trateze cât mai bine naționalitățile nemulțumite Dar șansa ca ea să urmeze un curs atât de rezonabil este prea mică În loc să se promită concesii în Basarabia, precum și într-o zonă de - de mile de-a lungul altor granițe, a fost introdusă legea marțială Să remarcăm că varianta "rezolvării" chestiunii basarabene, propusă în de N Titulescu, diferă de cea recomandată de M V Fodor Recunoscând că "argumentele teoretice" pe care le-a invocat nu adăugau deloc "drepturi" Basarabiei României regale, că realitatea acestor "drepturi" era foarte sceptică nu numai în străinătate, ci chiar și în patria sa, N Titulescu a încercat, cu ajutorul trucurilor diplomatice, pe de o parte, să reprezinte România în ochii comunității mondiale drept cel mai "prieten sincer" Chantal Beaucourt op cit , p "Aspecte ale relațiilor ", p Ibidem, p L "Afaceri externe", luni, , p W Ibidem Rusia sovietică, iar pe de altă parte, să "compătimească" Rusia sovietică, să trezească în ea compasiune pentru

"nefericita" țară mică Se pare că Titulescu îmbina cinismul cu o oarecare naivitate, căci credea că sub influența lacrimilor de crocodil vărsate din belșug de liderii români, guvernul sovietic ar putea fi de acord cu anexarea Basarabiei Nikolai Titulescu nu numai că a înfățișat patos România regală ca pe un "prieten neînțeles" al Rusiei sovietice, dar a susținut și că Țara sovieticilor este vinovată de "sentimentele neîmpărtășite", care, prin intransigența sa față de problema basarabeană, "distruge" prietenia cu vecinul ei În articolul din pe care l-am amintit, N Titulescu ofta ipocrit: "Se pare că mai târziu (după - A L) problema Basarabiei a început să fie considerată (în URSS - A L) ca un factor care putea încălca prietenia constantă între Rusia şi România Viitorul va arăta cât de corectă este această opinie" Apărând "dreptatea poziţiei României în chestiunea Basarabiei", N Titulescu, îmbrăcat în toga unui campion al prieteniei cu URSS, a continuat: împarte Rusia şi România în vechea lor prietenie" , de când Rusia, în opinia acestui diplomat, va înțelege în sfârșit "argumentele" României și, în numele bunei vecinătăți, va ceda în cele din urmă Basarabia ei La asta s-a rezumat ciudata înțelegere a premiselor prieteniei interstatale, pe care N Titulescu a predicat cititorului englez Ghidat de principiul: "Pentru a atinge scopul, orice mijloc este bun", diplomatul coboară la nivelul unui cerșetor ghinionist Lăsând deoparte orice aparență de "îngrijorare" despre "românii" basarabeni, expunând principalele scopuri ale claselor conducătoare ale țării sale în problema basarabeană, N Titulescu, în calitate de susținător zelos al facerii "românii mari", implоră Basarabia din Uniunea Sovietică, încearcă să convingă publicul sovietic că pentru URSS, pierderea periferiei naționale "nesemnificative" va fi insesizabilă, dar pentru România, achiziția ei, spun ei, este foarte semnificativă și valoroasă Cu prudență pur comercială și cu nerușinare diplomatică N Titulescu scria: "Ce dă Mica Basarabia Rusiei? Rusia are deja câmpuri roditoare uriașe, iar adăugarea Basarabiei nu schimbă prea puțin imaginea Rusia are acces la Marea Neagră chiar și fără Basarabia, Rusia are la dispoziție resurse inepuizabile de materie primă* care nu se schimbă odată cu adăugarea sau îndepărtarea Basarabiei" După cum se vede, arsenalul românesc de metode de "legitimizare" a anexării Basarabiei s-a distins printr-o varietate de mijloace - de la violență și fals până la aroganță și cerșetorie importunată ' Conferința sovieto-română de la Viena a eșuat și nu a rezolvat problema basarabeană Cu toate acestea, însăși convocarea sa, acoperirea activității și a rezultatelor sale de către presa internațională au jucat într-o oarecare măsură un rol istoric pozitiv Conferința, în primul rând, a amintit lumii întregi de existența unui teritorial serios N Titulescu România și Basarabia, p Ibidem Ibidem " o problemă pe care nici conferința ambasadorilor, nici Liga Națiunilor, nici parlamentele marilor puteri nu o pot rezolva fără voința și acordul populației Basarabiei și Uniunii Sovietice direct interesate de această problemă Conferința de la Viena a arătat încă o dată muncitorilor din regiunea ocupată că nu au fost uitați de frații lor sovietici, că justa cauză a eliberării Basarabiei de sub opresiunea capitaliștilor și proprietarilor români va triumfa cu siguranță Conferința de la Viena a fost un eveniment marcant în lupta Țării Sovietelor pentru o soluție pașnică și justă a problemei basarabene Interesele naționale ale României cereau stabilirea prieteniei și a cooperării de bună vecinătate cu Uniunea Sovietică Conferința de la Viena a fost cea care ar putea duce la o schimbare radicală a relațiilor dintre cele două state în această direcție Dar clasele conducătoare ale burghezo-proprietarului României au preferat, ca și

până acum, să urmeze calea ostilității deschise față de URSS, calea lacheului care manevrează în urma politicii statelor imperialiste occidentale, în care și-au pus toate speranțele de menţinere a dominaţiei asupra Basarabiei sărace Această linie de politică externă a Bucureștiului era destul de evidentă Prin urmare, după Conferința de la Viena, guvernul sovietic a declarat lumii întregi că orice sprijin material sau moral pentru România în problema basarabeană de către orice stat va fi privit în Uniunea Sovietică ca un act direct de ostilitate față de statul sovietic și ca indirect participarea la ocuparea teritoriului sovietic - Basarabia După cum am arătat mai devreme, conducătorii României regale aveau toate motivele să se teamă de rezultatele plebiscitului din Basarabia Indignarea furioasă împotriva anexării regiunii și instaurării unui regim de ocupație pe teritoriul acesteia s-a manifestat peste tot Indignarea basarabenilor și-a asumat o amploare atât de largă încât nici presa română sau străină, nici oficialitățile române în discursurile lor publice nu au putut trece pe lângă ea (ceea ce vom discuta în capitolul următor) Acesta este, repetăm, motivul pentru care guvernul român a refuzat categoric la Conferința de la Viena din să organizeze un referendum național în Basarabia Temându-se de rezultatul unui plebiscit, al unui sondaj onest și deschis asupra populației din regiune, cercurile recționare ale României căutau alte căi, giratorii, de "legitimare" a anexării Basarabiei După întreruperea Conferinței de la Viena, guvernul României regale a înaintat o propunere incredibilă, monstruoasă, de cumpărare a Basarabiei de la Uniunea Sovietică În schimbul recunoașterii de către guvernul sovietic a "drepturilor" României asupra Basarabiei ocupate de aceasta, guvernul regal de la București a fost de acord să renunțe la rezervele de aur ale țării sale stocate la Moscova în favoarea URSS Guvernul sovietic a respins indignat un astfel de acord fără precedent și rușinos, declarând că nu face comerț cu popoare Problema basarabeană a rămas cel mai vulnerabil punct din politica externă a oligarhiei române, înfipt ca un os în gât, Istoria diplomatiei, vol III M -L , p N V Bereznyakov Din istoria luptei diplomației sovietice pentru eliberare Basarabia în - , p în mintea "oamenilor de stat" bucureşteni Șoviniștii români au fugit din picioare în căutarea unei posibile "soluții" la această problemă Într-adevăr, după cum au scris mai târziu istoricii în Franța, adorați de politicienii români burghezi, linia de-a lungul Nistrului "era singura graniță europeană a Rusiei sovietice care nu a fost stabilită printr-un tratat semnat liber" Când clica conducătoare a României regale și-a dat în sfârșit seama de inutilitatea încercărilor lor de a strânge de la Uniunea Sovietică recunoașterea "drepturilor" sale asupra Basarabiei, a lansat o campanie de șantaj și calomnie împotriva URSS, în special împotriva Comisarului militar al Poporului şi Afaceri Navale şi Preşedinte al Consiliului Militar Revoluţionar al ţării noastre M V Frunze Cercurile oficiale românești au răspândit versiunea că URSS își concentra trupele pe Nistru pentru o campanie militară împotriva României Absurditatea unor astfel de născociri era evidentă Aceste ficțiuni au primit o respingere potrivită din partea comunității progresiste mondiale Un astfel de atac calomnios și provocator nu l-a lăsat nici pe MV Frunze fără atenție În discursul său dedicat împlinirii a șaptea aniversare a Armatei Roșii, el a declarat: "Chiar nu pot fi acuzat de simpatie excesivă față de actualele cercuri boierești care conduc în România Acest neajuns al meu se datorează, probabil, faptului că, în virtutea originii mele, ca basarabean (fără îndoială, M V Frunze a vrut să reamintească aici că era moldovean, căci

nu era originar din Basarabia - A L), nu pot să prețuim recunoștință pentru regimul care se pune în aplicare în Basarabia și Bucovina " Totuși, a arătat M V Frunze, "suntem profund convinși că păstrarea păcii și faptul succeselor noastre pașnice vor duce la rezolvarea unei număr de probleme, inclusiv chestiunea Basarabiei Pentru a face acest lucru, nu trebuie să ne organizăm și să ne pregătim pentru un război cu România Totul se va face în afară de aceasta " Cu toate acestea, în ceea ce privește temerile României boierești cu privire la un "atac militar" din partea URSS, poziția corespunzătoare a guvernului sovietic a fost pe deplin expusă de V I Carl Wigand La întrebarea lui Karl Wiegand dacă Rusia sovietică va ataca Polonia și România, V I Lenin a răspuns: "Nu Noi, în modul cel mai solemn și oficial, atât în numele Consiliului Comisarilor Poporului, cât și în numele Comitetului Executiv Central al Rusiei, ne-am declarat intențiile pașnice În încheierea paragrafului, trebuie menționat că Conferința sovieto-română de la Viena și problema ținerii unui plebiscit în Basarabia au primit o apreciere corectă în cercurile democratice din România, în primul rând în rândul comuniștilor români Partidul Comunist din România, publicul progresist al țării a susținut pe deplin propunerea sovietică de a organiza un plebiscit în Basarabia, a apărat dreptul poporului moldovenesc la autodeterminare națională Amărâți de această poziție cu adevărat patriotică și internaționalistă, șoviniștii români au acuzat clasa muncitoare de Chantal Beaucourt op cit , p "Izvestia", , februarie Ibid V I Lenin Poli col cit , vol , p țara și avangarda ei, Partidul Comunist, în "trădare națională", străduindu-se "dezmembrarea" națiunii române și a teritoriului românesc Interzicerea activităților Partidului Comunist Român în decembrie a fost un act de răzbunare pentru politica sa de principiu marxist-leninistă în problema națională § RELAȚIILE SOvieto-Române În - După Conferința de la Viena, guvernul sovietic nu și-a oprit eforturile de soluționare a conflictului sovieto-român, generat de ocuparea Basarabiei În vara anului au avut loc negocieri sovieto-britanice Înainte de a începe, la august, delegația sovietică, sub autoritatea guvernului sovietic, a publicat o declarație, care, în special, a atins și problema basarabeană Delegația sovietică a atras atenția Angliei asupra nedreptății flagrante care fuseseră aduse unei țări care acționase ca un aliat al Antantei în timpul Primului Război Mondial Declarația sovietică pe această temă spunea: "Sacrificiile făcute de Rusia pentru apărarea României în timpul războiului mondial sunt estimate la aproximativ de mii de morți și răniți Și în schimb, mai întâi cu ajutorul genei Mackensen și diplomația germană, după semnarea păcii la București, și apoi cu ajutorul diplomației aliate, guvernul român a găsit o modalitate de a se îmbogăți în același timp pe cheltuiala atât a vechiului său aliat, Rusia, cât și pe cheltuiala acestuia a dușmanilor săi În declarație se afirma că "oficial, din punct de vedere al dreptului internațional, Basarabia rămâne un teritoriu aparținând Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste Numai poporul basarabean însuși poate schimba acest fapt istoric și trebuie să i se acorde libertatea de a-și exprima voința, iar trupele române și administrația română trebuie evacuate de pe teritoriul Basarabiei Supunând "teoria" românească a "drepturilor istorice" Basarabiei unei critici zdrobitoare, subliniind deplina inconsecvență a argumentării istorice cu care invadatorii au încercat să justifice acapararea acestei regiuni, declarația sovietică amintea că dacă cineva se ghidează după asemenea prevederi , atunci toată Europa ar trebui redistribuită și, în același timp, trebuie redesenată și harta României în sine Declarația sovietică nu a ocolit nici

problema națională Acesta a arătat că, forțând guvernul român să proclame egalitatea minorităților naționale, "aliații nu puteau decât să cunoască obligațiile de acest fel din partea unui stat în care persecuția minorităților naționale constituie doctrină de stat și în care sute de a miilor de locuitori au ramas de peste de ani fara drepturi civile , sunt un nou act de inselaciune Acest lucru este confirmat de întreaga politică a guvernului român de după război "DVP URSS", vol VII, p Ibid , p - în raport cu minoritățile naționale, care alcătuiesc o treime din actualul regat românesc, cu o politică care a echivalat cu suprimarea culturii lor naționale și a conștiinței de sine naționale" Trăind o veșnică teamă pentru granițele sale, rămânând multă vreme singura țară limitrofă de URSS care nu avea relații diplomatice cu aceasta, România regală a întreprins noi manevre, până la cele mai disperate, pentru a-și asigura ținuturile sovietice capturate Aici, a căutat invariabil să se bazeze pe țările occidentale, să obțină de la acestea următoarele "garanții" ale status quo-ului său teritorial, întărind în același timp alianțele militare - în primul rând cu statele vecine cu Uniunea Sovietică În legătură cu expirarea tratatului de unire româno-polonă din martie , guvernele României și Poloniei au semnat la martie așa-numitul acord de garanție, conform căruia ambele părți s-au angajat să acorde reciproc asistență militară fiecărei părți altele în caz de agresiune din orice stat De fapt, acordul de garanție era îndreptat împotriva URSS și urmărea scopul de a uni forțele militare ale României și Poloniei pentru a deține teritoriile sovietice pe care le capturaseră "Stabilirea relaţiilor diplomatice ale ţării lor cu Uniunea Consiliul-··/SCNM tulescu, precum si multe alte documente diplomatice, inclusiv acordurile sovieto-romane pe diverse probleme, semnate in perioada - Trebuie subliniat în mod special că în toate astfel de documente partea sovietică a folosit în mod deliberat astfel de termeni și expresii care excludeau cea mai mică posibilitate de a le interpreta ca Ya M Kopaysky, I E Leeit Despre problema stabilirii relaţiilor diplomatice între URSS şi România (iunie), p cap I Georgescu Vasile Macia, Dumitru Tudor, Michael Roller Historia Romaniei Ediția a IV-a, p Ya M Kopansky, I E Levit Despre problema stabilirii relaţiilor diplomatice între URSS şi România (iunie), p recunoașterea "legalității" anexării Basarabiei de către România regală, nu a oferit părții române niciun motiv sau motiv să considere râul Nistru drept graniță între cele două state Faptul că actul din iunie nu a acordat României moșierului burghez niciun "drept" Basarabiei, că râul Nistru nu a devenit nicidecum frontieră de stat din acel moment a fost și este înțeles de mulți istorici burghezi Americana Elizabeth Wiskeman nota la începutul anului că " stabilirea relațiilor diplomatice între Moscova și București nu înseamnă că URSS și-a pierdut interesul pentru Basarabia" Compatriotul ei L Fischer în cartea "Drumul Rusiei de la pace la război", publicată în , scrie pe acest subiect: "România a avut o polemică de șaptesprezece ani cu Moscova, care, în ciuda stabilirii unor relații diplomatice, nu a recunoscut româna suveranitatea asupra Basarabiei, cucerită de România în ianuarie , când Rusia bolșevică era slabă Chiar și un apologe evident al conducătorilor României regale și un dușman al Uniunii Sovietice, fostul vicepreședinte al campaniei petroliere franco-române, Henri Prost, nu a îndrăznit să afirme că Basarabia a fost recunoscută ca teritoriu românesc prin act din iunie Emigrantul român Ghiţă Ionescu este silit să fie de acord că stabilirea relaţiilor diplomatice sovieto-române a avut loc " fără o soluţie formală a problemei basarabene, pe care Titulescu a căutat-o" Odată cu stabilirea relaţiilor diplomatice cu URSS în România burghezo-

proprietaria, dorinţa maselor muncitoare şi a largului public democratic de a stabili şi dezvolta contacte şi legături între cele două ţări în domeniul ştiinţei, culturii, sportului etc , a crescut brusc, peste tot a existat dorința de a obține informații mai ample și mai de încredere despre viața poporului sovietic Partidul Comunist din România a inițiat crearea societății românești "Prietenii URSS" Întemeietorii imediati ai acestei societăți au fost profesorii Radu Cernetescu și Petrea Constantinescu-Yasi, revoluționarul feroviar G David, publicistul Alexandru Sachia, scriitorul Zakharia Stancu și alte figuri progresiste românești Cu toate acestea, tocmai după stabilirea relațiilor diplomatice cu Uniunea Sovietică, clasele conducătoare ale României regale au încercat cu deosebită râvnă să-și sublinieze poziția antisovietică Ca și până acum, imperialiștii români nu s-au despărțit de dorințele lor prădătoare pentru URSS, care erau departe de a se limita la granițele Basarabiei Începând de la mijlocul anilor ' , planurile expansioniste au fost răspândite destul de deschis și pe scară largă în România, s-au făcut apeluri la lupta pentru extinderea teritoriului "României Mari" către Elizabeth Wiskeman Prolog la Război New York, , p L Fisher Drumul Rusiei de la pace la război, p H Prost Destin de la Roumanie, p Gtfa lonescu Comunismul în România (-) Londra-New York-Toronto, , p T Georgescu Despre activitățile organizațiilor legale de masă pentru pace și prietenie cu Uniunea Sovietică În: "Despre relaţiile româno-ruse" M , , p "granițe naturale" pe Bug sau chiar pe Nipru, la "protecție" asupra "românilor transnistreni" (cum îi numeau șovinii români pe moldovenii din ASSR moldovenesc) sau chiar la includerea lor grabnică între supușii statului român Presa românească reacţionară, naţionalistă şi profascistă scria cu insistenţă şi cu obrăznicie tot mai mare despre "românii de peste Nistru" , despre "românii de la Nistru până la Nipru" , despre "eliberarea fraţilor transnistreni" România Regală nu a uitat că pentru îndeplinirea rolului de jandarm în regiunea Europei adiacentă graniței de sud-vest a URSS, puterile imperialiste au promis că o răsplătesc cu teritoriul ASSR Moldovei, Odesa și alte orașe și ținuturi din la sud de URSS Prin denaturarea conștientă și interpretarea arbitrară a faptelor istorice și a hărții etnice, clasele conducătoare ale României și lacheii lor învățați au căutat în acei ani să influențeze opinia publică mondială asupra chestiunii basarabene în favoarea lor Observăm în treacăt că au aderat la aceeași tactică în timpul celui de-al Doilea Război Mondial Într-un "manual" pentru polițiști, alcătuit în de siguranța României fasciste, conturând metodele și formele "luptei împotriva comunismului", toate eforturile de dinainte de război ale URSS au vizat eliberarea Basarabiei sovietice, capturată în , au fost interpretaţi ca "criminali" care urmăresc scopul de a provoca populaţia basarabeană la o răscoală şi a anexa această regiune la URSS" Șoviniștii români au încercat să atribuie altora metodele lor fasciste de cucerire și asuprire a popoarelor Trebuie să precizăm încă o dată că după stabilirea relațiilor diplomatice dintre URSS și România, după admiterea URSS la septembrie ca membru al Societății Națiunilor, după încheierea sovieto-cehoslovacă și sovieto-franceză tratatele de asistență reciprocă din mai , politica externă antisovietică a României regale nu numai că nu s-a schimbat, ci, dimpotrivă, a căpătat din ce în ce mai multă agresivitate totală Cercurile conducătoare ale României nu se mai mulțumeau nici măcar cu "liberalismul rar" al lui N Titulescu, iar acesta din urmă a fost dat afară din guvernul regal Cu toate acestea, oligarhia română a navigat pe urma principală a politicii antisovietice

a puterilor imperialiste occidentale, care nu și-au abandonat niciodată planurile de pradă și contrarevoluție împotriva Uniunii Sovietice Cârmacii imperialismului au încercat adesea să "justifice" cursul lor antisovietic făcând referire la încălcări imaginare ale dreptului internațional și obligațiilor internaționale de către guvernul sovietic Respinge-l "Moldova Sovietică - Șeful Diviziei Steag Roșu" (Alcătuit pe baza materialelor și raportului guvernului AMSSR către Congresul al V-lea al Sovietelor din Moldova, conform Comisiei de Stat de Planificare și RIK Râbnița, pe baza materialelor de presă actuale) Procesat și editat de V Zagoruiko Kiev, , p "Moldova știe" Revistă de studii și cercetări transnistriene Director NP Smochina București, nr - , ianuarie-decembrie , p VI Nuga din Moldova, nr - , p v Ibidem, p VII CHOGA, f , pe , d , l b Vorbim despre obligaţiile guvernului ţarist faţă de puterile occidentale De la ianuarie , datoria publică a Rusiei față de statele străine se ridica la ' , milioane de ruble înainte de război (vezi Manualul statistic al URSS pentru , M , , p) insinuări rău intenționate au fost date în mod convingător și foarte potrivit în Raportul Comitetului Central la cel de-al -lea Congres al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune: "Vorbesc despre dreptul internațional, despre obligații internaționale Dar pe baza ce drept internațional au tăiat domnii "aliați" Basarabia din URSS și au predat-o sclaviei boierilor români? Dacă asta se numește drept internațional și obligație internațională, atunci ce se numește tâlhărie? " Reacția românească a susținut antisovietismul în diplomație cu acțiuni practic militariste Nu fără participarea englezilor și francezilor, iar mai târziu a Statului Major General german, armata română a lansat o construcție intensificată de amenajări strategice de-a lungul malului drept al Nistrului La Bendery, localurile fostelor ateliere de cale ferată, duse în Vechiul Regat, au fost transformate în hangare pentru repararea aeronavelor militare În Akkerman, Sarat și Cahul au fost construite aerodromuri și piste La recomandarea generalului britanic Henderson, care a vizitat Bucureștiul în , guvernul român a început să pregătească porturile Constanța, Sulina, Giurgiu, Galați, Brăila, Jabrieny, Bugaz și altele pentru război, transformându-le în basturi pentru un atac asupra URSS Construite și reparate în grabă comunicații strategice care merg spre Uniunea Sovietică, printre care: autostrada Tătarbunary - Tuzla - Budaki - Bugaz; căile ferate Galați-Bessarabskaya-Kainary, Akkerman-Bugaz și altele Invadatorii au acordat o importanță deosebită autostrăzii militar-strategice care se întindea de la nord la sudul Basarabiei (de la Khotyn la Izmail), a cărei construcție a început în anii Pe teritoriul Basarabiei ocupate au fost construite în exclusivitate instalații militare Pentru construcția lor au fost implicați nu doar militari ai armatei române, ci și un număr imens de civili De exemplu, în septembrie , adică la numai trei luni de la stabilirea relaţiilor diplomatice sovieto-române, sute de mii de oameni au fost mobilizaţi în România în scopurile de mai sus Sarcinile de pregătire pentru războiul antisovietic au fost dictate de o nouă lege care a intrat în vigoare în România la noiembrie a aceluiași , potrivit căreia toți tinerii de - de ani erau obligați să urmeze două luni de pregătire militară, precum și taxele de tabără În planurile lor agresive antisovietice, conducătorii români au acordat un loc însemnat Gărzilor Albe și altor elemente contrarevoluționare care au fugit din Țara Sovietelor și și-au găsit refugiu în România și Basarabia Acești trădători și trădători au fost luați de bunăvoie în armata română, din ei s-au format detașamente speciale de șoc, din mijlocul lor au fost recrutați spioni, sabotori etc Orientarea antisovietică a politicii

externe a României s-a manifestat, fără îndoială, și în creșterea continuă a bugetului militar al țării, de la lei în la lei în anul financiar - I Stalin Soch , vol M , , p Õ P G Smiiko Decret, lucrare, p "Basarabia Roşie", , nr , p "Basarabia Roşie", , nr , p "Basarabia roșie", , nr , p În perioada analizată se observă o reorientare a politicii externe a României După instaurarea dictaturii fasciste în Germania la București, aceștia sunt treptat înclinați către decizia de a-și înlocui stăpânii anglo-francezi cu Reich-ul nazist, văzând în acesta o forță capabilă să ajute mai rapid și mai sigur reacția românească în implementare a planurilor sale de cucerire Și totuși, în ciuda politicii deschis antisovietice a guvernului român, stabilirea relațiilor diplomatice și comerciale între URSS și România a dus la o oarecare dezvoltare a legăturilor între acestea, la o anumită revigorare a comerțului bilateral Cu toate acestea, schimbul comercial a acoperit o gamă foarte limitată de mărfuri, iar volumul său a rămas nesemnificativ în comparație cu nivelul din , după cum se poate observa din următoarele date (în mii de ruble): Export in Romania Import din Romania - Excesul exporturilor din Uniunea Sovietică față de import s-a explicat în primul rând prin faptul că România a cumpărat din țara noastră o cantitate semnificativă de combustibil, minerale, metale, cocs, bumbac, materii prime pentru producția de produse alimentare etc Cererile comerciale al Uniunii Sovietice, România nu putea satisface decât vânzarea de cereale, cereale și materii prime piele * O analiză a principalelor etape din lupta guvernului sovietic pentru rezolvarea chestiunii basarabene ne conduce la câteva concluzii Basarabia sovietică a fost prima victimă a intervenției militare a imperialismului internațional împotriva Rusiei sovietice, lansată în decembrie -ianuarie Deschizând frontul exterior al luptei împotriva puterii sovietice, organizatorii ei au ținut cont de planurile agresive pentru Basarabia, care fuseseră de mult născocite de clasele conducătoare din România De aceea, puterile imperialiste au pus o încredere deosebită în România regală și i-au atribuit rolul de pumn de șoc în campania antisovietică combinată inițială Consimțământul ulterior al puterilor occidentale la "legalizarea" formală a anexării Basarabiei de către România prin Protocolul de la Paris a fost concesia lor la presiunea oligarhiei regale românești, recunoașterea "meritelor" României față de imperialismul internațional și plata pentru ea "contribuție" la lupta comună a reacției mondiale împotriva revoluției socialiste Problema basarabeană, formal fiind o problemă teritorială, un conflict teritorial între URSS și România asupra Basarabiei, s-a transformat într-un nod complex de contradicții internaționale "Comerțul exterior al URSS pentru anii - " Revizuire statistică M , , p , , , , Ibid , p , , , , , , , În acest nod s-au împletit interesele comune ale tuturor puterilor imperialiste, unite prin platforma antisovietică, iar în același timp interesele lor private și pozițiile opuse s-au ciocnit în rezolvarea problemelor Dunării, căutând căi de pătrundere în est, etc În toți cei de ani de ocupare a Basarabiei de către România regală, lupta încăpățânată și neîntreruptă a maselor muncitoare din regiunea aservită și a guvernului sovietic pentru o soluție justă a chestiunii basarabene nu a încetat Uniunea Sovietică credea că baza pentru rezolvarea acestei probleme ar trebui să fie principiul îndeplinirii voinței și dorințelor populației Basarabiei însăși Această poziție a guvernului URSS asupra chestiunii basarabene a rămas fermă și consecventă, nu a putut fi niciodată zdruncinată de intrigile Ruminiei regale și de presiunea imperialismului internațional În diferite etape ale luptei pentru soluționarea chestiunii basarabene,

guvernul sovietic a combinat în mod judicios căile și mijloacele pașnice și militare Dacă în perioada războiului civil și a intervenției militare străine, din cauza condițiilor specifice, s-a acordat preferință măsurilor militare de eliberare a Basarabiei, atunci în anii următori s-a luat ca bază pentru rezolvarea situației basarabene calea negocierilor pașnice și a luptei diplomatice emisiune Aceasta nu însemna însă că guvernul sovietic și masele muncitoare din Basarabia au exclus cu desăvârșire posibilitatea unui război drept împotriva invadatorilor perfidi pentru a elibera regiunea de sub jugul ocupației O analiză a tuturor etapelor luptei pentru o soluționare echitabilă a chestiunii basarabene confirmă în mod clar prezența unui curs deschis antisovietic în politica externă a României regale de-a lungul anilor de ocupare a Basarabiei Chiar și atunci când s-au confruntat cu nevoia de a negocia cu Uniunea Sovietică, de a participa la semnarea comună a unui număr de documente internaționale cu aceasta și, în final, de a stabili relații diplomatice cu URSS, conducătorii României nu numai că nu au trădat anti -Sovietismul, dar, dimpotrivă, s-au grăbit să-și închidă manevrele diplomatice și acțiunile practice cu politica agresivă a Germaniei naziste Poziția hotărâtă și consecventă a URSS asupra chestiunii basarabene a dovedit lumii întregi că această problemă nu poate fi rezolvată fără participarea și acordul guvernului sovietic și al poporului basarabean Într-o astfel de poziție a Uniunii Sovietice, oamenii muncitori din regiunea ocupată au văzut o manifestare de grijă și solidaritate fraternă, și-au atras încrederea în eliberarea iminentă de sub opresiunea invadatorilor Prin buzele poetului lor Emilian Bukov, masele muncitoare ale Basarabiei înrobite și-au exprimat speranța în ajutorul fraților lor sovietici, "întorcându-și ochii spre est, spre Țara Sovietelor: "Nu este departe, soarele răsărit al Răsăritului, Soarele unei țări mari! Și toți cei care suferă cu cruzime, toți cei care sunt înrobiți, sunt atrași de acest soare!" Emilian Bukov Poezii și poezii alese M " , pagina Capitolul V SITUAȚIA SOCIO-ECONOMICĂ A BASARABIEI LA ÎNCEPUTUL ANII § REGIMUL COLONIAL ÎN BASARABIA După ce au pus mâna pe Basarabia cu forța și perfide, invadatorii boier-români au răsturnat puterea sovietică pe teritoriul ei, au lipsit masele muncitoare din regiune de toate câștigurile Marii Revoluții Socialiste din Octombrie În Basarabia, sistemul burghezo-moşier a fost din nou restaurat Opresiunea socio-economică și politică inerentă acestui sistem în regiunea ocupată a fost completată de un jug național-colonial incredibil de crud Moldova se întinde pe ambele maluri ale Nistrului După ce au pus mâna pe Basarabia, ocupanții au sfâșiat cu forța Moldova în două părți În același timp, Basarabia, ale cărei pământuri reprezentau la sută din teritoriul național al Moldovei, unde locuia circa la sută din întregul popor moldovenesc, în anii de ocupație s-a dovedit a fi aruncată cu mult înapoi în plan politic, social, economic și termeni culturali în comparaţie cu regiunile Moldovei de pe malul stâng al Nistrului, care s-au dezvoltat în condiţiile sistemului sovietic Ocuparea Basarabiei a dus nu numai la dezmembrarea teritoriului național al Moldovei, ci și la împărțirea națiunii burgheze moldovenești în două părți, dintre care majoritatea au căzut temporar sub stăpânire străină Astfel, cucerirea Basarabiei și transformarea ei într-o colonie internă a României burghezo-moșiere a dus la împărțirea organismului viu al unei singure țări în două părți inegale ca mărime și populație, care timp de mai bine de două decenii s-au aflat în condiții socio-opuse sisteme economice cu sorti diferite Desigur, nivelul economiei și culturii acelei părți a Moldovei care s-a dezvoltat în condițiile statului

sovietic s-a dovedit a fi în cele din urmă mult mai ridicat decât cel dezvoltat în cealaltă parte sub capitalism În același timp, o întârziere bruscă, degradarea industriei, agriculturii și culturii în ocupat - :regiunea a fost deosebit de clară pe fundalul perioadei de glorie a Moldovei de pe malul stâng, care a subliniat adevărata tragedie a soartei muncitorilor din Basarabiei înrobite Basarabia anexată a fost transformată într-o colonie de tip aparte de către România regală Aici, conducătorii români au implementat cea mai proastă versiune a politicii coloniale: au văzut în teritoriul uzurpat nu doar o sursă constantă de îmbogățire pentru metropolă, o sursă de materii prime și forță de muncă ieftină, ci, în primul rând, un obiect de pripită și de muncă jaf nelimitat Pe deplin conștiente de temporalitatea stăpânirii lor în ținuturile sovietice ocupate, clasele conducătoare ale României au căutat să pompeze rapid bogăția maximă din Basarabia, fără a da nimic în schimb, fără a manifesta cea mai mică preocupare pentru regiune și populația ei Necrezând în longevitatea șederii lor în Basarabia, cotropitorii au târât de aici tot ce era posibil În primii ani de ocupare a regiunii, oficialii români, jandarmeria și armata s-au angajat literalmente la tâlhărie angro, grăbiți să scoată în Vechiul Regat toate proprietățile orașelor, zemstvos-urile, agențiile guvernamentale, căile ferate, armata rusă etc Populația regiunii a fost condamnată la foamete, sărăcie și dispariție Violența, furtul și mita au intrat în sistem și au fost folosite de invadatori fără nicio ezitare Politica României boierești în Basarabia a fost descrisă cel mai expresiv de revista Internațională Comunistă într-un articol dedicat aniversării a zece ani de la ocuparea Basarabiei: "România, evident, consideră Basarabia ca o țară străină care se va îndepărta de ea, și foarte curând Ce fel de proprietar inteligent și-ar ruina în mod deliberat proprietatea? Alt lucru este dacă este convins că folosește doar temporar această posesie Atunci este clar că dezonorabilul invadator va încerca să jefuiască tot ce poate și, într-o furie sălbatică și neputincioasă, prevăzând sfârșitul desfătării, va încerca să distrugă ceea ce nu poate fura Particularitatea poziției coloniale a Basarabiei a constat și în faptul că s-a aflat în robia unei țări înapoiate în care s-au păstrat rămășițe semnificative de feudalism, care ea însăși era dependentă de puteri imperialiste foarte dezvoltate Datorită acestor împrejurări, România regală, pe de o parte, nu a putut în niciun fel să contribuie la nici un progres economic al pământului aservit, a sădit în el rămășițe de iobăgie și, pe de altă parte, a căutat să transforme Basarabia în anexul său colonial, în o piață, de unde ar fi să se folosească materii prime ieftine și forță de muncă ca sursă de profit pentru dezvoltarea economiei capitaliste a Vechiului Regat Tocmai această prevedere i-a dat lui N Pounds motive să concluzioneze că "de mai bine de de ani Basarabia a fost o provincie neglijată a României " , " a rămas partea cea mai înapoiată a țării în general în curs de dezvoltare" Această atitudine a invadatorilor față de colonia lor Pounds este ipocrită Pavel Alisov Nouă ani de jaf și violență - "Internaționala Comunistă", , nr ( ) Internațională Comunistă, , nr , p lire normande IL Europa de Est, p Ibidem se explică prin faptul că "rușii nu și-au abandonat pretențiile față de ea (Basarabia - A L), iar frica de întoarcere a lor a ținut înapoi toate dorințele posibile ale românilor de a dezvolta această provincie" Se dovedește că Uniunea Sovietică, care nu s-a împăcat cu anexarea teritoriului său, a fost de vină pentru înapoierea regiunii ocupate, și deloc pe "binevoitorii" ocupanți boier-români În Basarabia ocupată domnea arbitrarul: jandarmi, sigurani,

ofițeri ai armatei regale, percheptorii erau stăpâni absoluti ai orașelor și satelor, abuzau fără teamă de poziția lor Folosind puterea nelimitată, reprezentanții administrației ocupației în domeniu au supraestimat taxele, au stors mită, au amendat fără milă muncitorii, țăranii, artizanii pentru greșeli imaginare și, de multe ori, pur și simplu au luat lucruri de la populație! mai valoros Și pentru toate aceste abuzuri și infracțiuni penale, făptuitorii de fapt nu au purtat nicio răspundere Până la urmă, ei înșiși erau interpreți și executori ai legilor românești Chiar și în acele cazuri rare în care un tâlhar prezumptuos a căzut în spatele gratiilor închisorii, el nu a rămas acolo, căci a găsit numeroși apărători și patroni printre complici Impunitatea flagrantă pentru acțiunile criminale ale ocupanților din Basarabia a fost recunoscută în repetate rânduri de presa burgheză românească Ziarul Adevărul, de exemplu, scria: "Și în țara asta (Basarabia - A L) orice jandarm, chiar dacă era bandit, escroc, intrus sau doar idiot, a devenit simultan legiuitor, judecător și executor" Jaharii populatiei Basarabiei ocupate i s-au dat forme legale Astfel, guvernul lui I Brătianu, prin decretul său, a permis Ministerului Comerțului și Ministerului Apărării, precum și autorităților de ocupație, să rechiziționeze produse agricole și animale pe terenurile ocupate, fără a aștepta permisiunea specială pentru aceasta , adică a sancționat arbitrariul oficialităților locale și a militarilor Folosind, în esență, puteri dictatoriale, Comisarul General al Basarabiei, generalul Voitoianu, a ordonat prin ordin special întregii populații locale să prezinte autorităților de ocupație române date despre pâinea noii culturi, precum și despre surplusul de cereale din vechea recoltă El a avertizat categoric că orice ascundere a pâinii de către autoritățile române ar duce la cea mai severă pedeapsă, până la închisoare sau amendă de la la de lei Conform indicațiilor autorităților, de la populație au fost preluate grâu, porumb, secară, orz, ovăz, fasole, mazăre, fasole, linte, mei, floarea soarelui, in, precum și produse din făină Invadatorii au jefuit populația basarabeană nu numai economic, ci și politic, i-au lipsit de cele mai elementare drepturi și libertăți ale acestora, au batjocorit demnitatea națională a moldovenilor, ucrainenilor, rușilor și altor locuitori ai regiunii Un mare număr de basarabeni erau Ibidem "Adevărul", , noiembrie IF OOGA, f , op , d , l Ibid , f , op , d , l Ibid , l ' lipsit de dreptul la muncă pentru refuzul sau sustragerea jurământului de "loialitate" față de regele român Clasele conducătoare ale României burghezo-moșiere au tratat populația Basarabiei ca reprezentanți ai unei rase inferioare, potrivite numai pentru munca forțată Ei au împiedicat în mod deliberat dezvoltarea culturală a muncitorilor și țăranilor locali, încercând să-i transforme în sclavi muți și ascultători Semnificativ este faptul că tinerii basarabeni atrași în armata română erau folosiți, de regulă, doar pentru muncă fizică - săpau tranșee, îngrijeau cai și curățau grajduri, spălau vase în bucătărie etc uniforme, întrucât, după cum a afirmat Trofim Malkoch la ancheta în cazul participanților la revolta din Tătarbunary, comandamentul armatei regale a considerat însăși vederea unui "străin" în uniformă militară românească o umilire a onoarei de "mare" România" Dacă clasele conducătoare ale României s-au remarcat în general prin cruzimea tratamentului pe care l-au făcut față de masele muncitoare, atunci invadatorii au tratat populația Basarabiei cu ură, numind regiunea doar "bolșevic", suspectând fiecare basarabean de apartenență la partidul comunist După cum scria jurnalistul burghez F Mosley în aprilie , "România tratează minoritățile din Basarabia mult mai rău decât populația din provincii primită din Austro-Ungaria"

Persoanele care se întorceau în Basarabia ocupată din Uniunea Sovietică au fost supuse unor represiuni deosebit de crude O instrucțiune specială elaborată de siguranza română - o directivă din august - prevedea o detenție îndelungată, și în multe cazuri nedeterminată, a celor care s-au întors din Țara Sovietelor, mai întâi în lagăre și apoi în închisori Oficial, toate acestea s-au făcut sub pretextul combaterii posibilei introduceri de boli epidemice, dar de fapt a existat un "cordon sanitaire" împotriva pătrunderii "bolșevismului" În conformitate cu directiva menționată anterior, pe malul basarabean al Nistrului au fost create așa-zise "zone sanitare" cu lagăre - "spitale" în care erau internați repatriați După o verificare lungă și atentă, doar o mică parte dintre internați au fost eliberați din aceste lagăre, cărora li s-a permis să se stabilească într-un număr strict limitat de locuri Restul au ajuns în închisorile din România Sunt frecvente cazurile în care autoritățile române, sub pretextul luptei cu "pătrunderea bolșevismului" peste Nistru, au săvârșit adevărate "nopți ale lui Bartolomeu" în mai multe locuri din Basarabia, în special în zona transnistreană Victimele lor nu erau doar repatriați de peste Nistru, ci și mii de locuitori pașnici din Basarabia Potrivit lui Gustave Gautero, "pe malul Nistrului, mii de comuniști au fost încadrați, împușcați și arși de vii" , care ar fi venit de pe malul stâng al Nistrului Pentru o asemenea barbarie, G Gotero îi certa pe reacționarii români, dar le găsește imediat o scuză "Ar putea CGA MSSR, f , pe , dosar , ll - Philip Mosley Urmează Basarabia?, p IF OOGA, f , pe , d , l Ibid Gustave Guaterot Le monde communiste, p iată, - scrie el, - să reproșeze autorităților române o oarecare neglijență (așa numește autoarea cea mai crudă teroare din Basarabia - A L), dar ea avea dreptul și ar fi trebuit să pună capăt primejdioasei invazii " Aparent, Gotero înfățișează în mod calomnios lupta populației Basarabiei împotriva invadatorilor drept consecințele unor "invazii" mitice din afară Să reamintim încă o dată că abia în primele luni de ocupare a Basarabiei de către intervenţioniştii români din majoritatea aşezărilor din regiune, muncitorii, ţăranii, intelectualitatea progresistă la mitingurile, întâlnirile, adunările lor au adoptat rezoluţii prin care cereau categoric retragerea imediată a românilor trupele de ocupaţie din regiune şi întoarcerea acesteia în Rusia sovietică Este clar că ocupanții s-au simțit aici ca pe un vulcan Înfățișând lupta revoluționară largă a poporului muncitor al Basarabiei ca o "invazie" din afară sau intrigi ale agenților străini, invadatorii au dezlănțuit o teroare incredibilă asupra regiunii Abia în primii zece ani de ocupație, potrivit datelor oficiale, mult subestimate, numărul celor torturați și executați în Basarabia a ajuns la de mii de persoane Și toate aceste atrocități, potrivit invadatorilor, au fost aprobate de populația Basarabiei, au întâmpinat interesele basarabenilor, ar fi fost necesare pentru "mântuirea" lor de "bolșevism" Ce ipocrizie ticăloasă! Invadatorii au instituit un regim de teroare politică și o dictatură militaro-politică în regiunea înrobită Starea de asediu în Basarabia nu a fost de fapt ridicată în toți anii de ocupație, cenzura militară a fost permanent în vigoare Persecuția pentru cea mai mică implicare în mișcarea revoluționară, sau chiar pentru suspiciunea de asemenea, crimele și execuțiile sumare au fost de natură masivă Locuitorii Basarabiei au fost lipsiți de toate drepturile și libertățile politice Sufragiul universal existent oficial era înconjurat de atât de multe rezerve și întârzieri încât nici jumătate din populația adultă nu l-ar putea folosi efectiv În primul rând, femeile, personalul militar și tinerii sub de ani au fost lipsiți de

dreptul de vot, nu trebuia să se "angajeze în politică" În al doilea rând, exista o cerință de rezidență, o cerință de cetățenie, o calificare de "încredere", precum și multe alte norme restrictive care făceau posibil ca cercurile conducătoare să priveze oricine sau orice număr de persoane de dreptul de vot în orice moment Deși Constituția României proclama în mod demagogic egalitatea tuturor națiunilor și tuturor claselor, dar datorită actelor legislative și administrative suplimentare, de regulă, puțin mai mult de de mii de oameni din aproape milioane de locuitori ai regiunii au fost incluși în listele electorale Basarabiei, iar la vot au participat maximum circa de mii Discriminarea evidentă a însoțit numirea deputaților în parlament: dacă în Vechiul Regat era nominalizat un deputat din de alegători, atunci în Basarabia - de la Ibidem Ç D I Antonyuk Răspândirea ideilor marxist-leniniste în Basarabia, ocupată de România regală - Rezumat al tezei de doctorat Kshn , , p World Economy and World Politics, , nr , p Vezi Krasnaya Basarabia, , nr , p Ibid Conducătorii României regale au creat în regiunea ocupată un imens aparat de violență, care se umfla în fiecare an și pe care populația locală era obligată să-l întrețină pe cheltuiala proprie Numai în șase raioane ale Basarabiei, care au intrat în RSS Moldovenească în , ocupanții au înființat de primării, aproximativ de unități și posturi de poliție și jandarmerie și o rețea larg ramificată de organe de securitate Pe un teritoriu relativ restrâns al regiunii, existau de tribunale și tribunale militare și civile și era menținută aproape jumătate de milion de armate Întrucât Basarabia a fost ținută constant sub stare de asediu, populației sale i-a fost strict interzisă orice deplasare dintr-o zonă în alta fără permisiunea autorităților ocupante Ani de zile, orice adunări au fost strict interzise, chiar și mersul în grupuri de-a lungul străzilor a fost suprimat Nerespectarea acestor cerințe a fost privită ca un discurs împotriva autorităților ocupante și aspru pedepsită - până la folosirea execuției Toată puterea din ţinuturile ocupate era concentrată în mâinile militarilor Unități militare speciale și detașamente de jandarmi au fost cantonate în orașe și sate Posturile de prefecți au fost date celor mai reacționari ofițeri români Politica de exploatare pradatoare si de jaf a resurselor economice ale Basarabiei, distrugerea deliberata a fortelor productive ale regiunii, strangularea chiar si a slabei industrie care exista aici si, prin aceasta, slabirea fortelor revolutionare ale clasei muncitoare, izolarea economia Basarabiei din URSS și din întreaga lume exterioară, lipsa pământului și ruinarea maselor țărănești, instituirea a zeci de impozite directe și indirecte, creșterea continuă a prețurilor la bunurile de bază și scăderea bruscă a salariilor, românizarea forțată și eliminarea culturii naționale - toate acestea ocupanții au încercat să le înfățișeze în ochii opiniei publice mondiale ca măsuri pentru "civilizarea" regiunii, salvând populația Basarabiei de "opresiunea rusă" Se știe că imperialiștii, ducând o politică de supunere și jefuire a popoarelor, caută să-i găsească o justificare ideologică Invadatorii și violatorii revendică de foarte multe ori rolul de "mântuitor", "binefăcător", "civilizator" al popoarelor cucerite Scriitorul progresist indian Kumar Ghoshal într-una din cărțile sale dezvăluie cu furie această misiune pseudo-civilizatoare a imperialiștilor El citează cuvintele unuia dintre precursorii spirituali ai fascismului secolului XX, prim-ministrul francez de la sfârșitul secolului al XIX-lea, Jules Ferry: "Rasele superioare au anumite drepturi în raport cu rasele inferioare Au drepturi pentru că au responsabilități Datoria lor este de a civiliza rasele inferioare Nu

este greu de observat că în atitudinea lor față de poporul muncitor din Basarabia, ocupanții români au aderat la conceptele lui Ferri și alții ca el Regimul de ocupație, poziția de anexă agrară colonială a Vechiului Regat, atribuită Basarabiei de către domnie D I Antonyuk Răspândirea ideilor marxist-leniniste în Basarabia ocupată de România regală, p K Ghoshal oamenii din colonii M , , p clase ale României, a condus economia și cultura regiunii la degradare, și-a condamnat masele la sărăcia fără speranță și lipsa totală de drepturi Opresiunea socială și națională a fost însoțită de o teroare fără precedent Expresia "sistem basarabean" s-a răspândit în toată lumea, ceea ce a însemnat un grad extrem de violență împotriva oamenilor, tâlhărie și umilire a acestora După cum sa arătat mai sus, România a pus mâna pe Basarabia și a ținut-o în mâini împotriva voinței maselor muncitoare din regiune, în ciuda protestelor guvernului Republicii Sovietice Neavând drepturi de stăpânire a teritoriului uzurpat, realizând urgenţa internaţională deosebită a chestiunii basarabene, oligarhia română s-a străduit cu orice preţ să realizeze măcar o "fixare" juridică indirectă a acestei anexări, să convingă comunitatea mondială de legitimitatea ei Au fost puse în joc o varietate de "argumente" și o întreagă armată de lachei din știință și mâzgălitori au fost atrași de fabricarea și propaganda cărora Astfel de metode de justificare a violenței și fărădelegii au stârnit furie și indignare justificată nu numai în rândul basarabenilor, ci și în rândul tuturor oamenilor cinstiți ai României, în primul rând în rândul clasei muncitoare și a avangardei acesteia, Partidul Comunist din România Încercările de a realiza "legalizarea" internațională a sechestrului Basarabiei au fost hotărâte împotriva populației din regiunea ocupată Orice anexare este "anexarea unui teritoriu împotriva voinței populației sale" Anexarea Basarabiei de către România regală a lipsit și masele din regiune de toate câștigurile Marii Revoluții din Octombrie Cercurile imperialiste ale României, ca și cele din alte țări, erau caracterizate de "o dorință de anexări, adică de încălcări ale independenței naționale (căci anexarea nu este altceva decât o încălcare a autodeterminării națiunilor)" După cum a subliniat V I Lenin, conceptul de anexare include de obicei conceptul de violență, conceptul de oprimare străină și conceptul de încălcare a status quo-ului, adică a situației existente A fost violența în cea mai brutală formă săvârșită de ocupanți în raport cu Basarabia anexată, unde s-a instituit opresiunea național-colonială asupra populației, unde situația existentă a fost încălcată prin răsturnarea puterii sovietice Timp de de ani, moșierii și capitaliștii români au lipsit masele de posibilitatea de a se bucura de roadele Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, pe care le-au acaparat și au transformat-o în colonie a Basarabiei De-a lungul întregii perioade de ocupație, oamenii muncitori din regiune au fost supuși unei triple asupriri nestăpânite: socială, economică și națională Teroarea politică în regiunea ocupată a căpătat proporții și forme monstruoase Mii dintre cei mai buni fii și fiice ale Basarabiei au fost distruși fizic Ziarul bucureștean Tsaranismul, referindu-se la datele oficiale ale guvernului, scria la sfârșitul anului : "Autoritățile române au executat de civili în Basarabia în , în (războala Khotyn) și de civili în (din care profesori)), în - , în V I V I V I G în anul - (din care - dascăli din Soroca), în - (răscoală în Tătarbunary), în - persoane " Astfel, chiar și conform informațiilor venite de la înseși autoritățile române, doar în primii ani de ocupație în Basarabia au fost executați civili (de remarcat că nu sunt date date pentru) Totuși, statisticile oficiale românești au luat în calcul doar execuțiile prin sentințe

judecătorești, care erau foarte greu de ascuns Aceste statistici au tăcut despre cei uciși "în timp ce încercau să scape", aruncați sub gheața Nistrului, în bălți, fântâni etc , adică despre toți aceia care a fost distrus fizic fără proces sau anchetă Dar numărul acestor victime necunoscute ale călăilor și pedepsitorilor a depășit semnificativ numărul celor executați prin sentințe fabricate de instanțele militare și civile române În plus, statisticile oficiale românești însele admiteau că în primii ani de ocupație în Basarabia au fost uciși peste de mii de locuitori , ceea ce însemna mai mult de % din întreaga populație a regiunii Numeroase procese, represalii judiciare și extrajudiciare brutale împotriva comuniștilor și a membrilor komsomolului, asupra celor suspectați de apartinere a Partidului Comunist și a Komsomolului, împotriva oponenților regimului de ocupație și ai susținătorilor puterii sovietice - aceasta este o dovadă incontestabilă a luptei eroice care a fost dusă anul acesta după an în Basarabia înrobită Conducătorii români au folosit metode tipic coloniale de oprimare și violență în Basarabia Este indicativ faptul că un locuitor al Basarabiei a plătit taxe de două ori mai multe decât unul care locuiește în Vechiul Regat, iar un funcționar trimis din Vechiul Regat să lucreze în regiunea ocupată a primit un salariu cu la sută mai mare decât cel al unei persoane care deținea funcția corespunzătoare în Vechiul Regat Revista economică burgheză basarabeană "Basarabia economike" ("Basarabia economică") scria că atitudinea clicei domnitoare române față de Basarabia "s-a concretizat în politica transporturilor și în politica taxelor vamale" Cert este că tarifele feroviare pentru transportul materiilor prime și combustibilului în Basarabia și pentru antreprenorii basarabeni erau mult mai mari decât în România, iar mărfurile exportate din regiune erau supuse unor taxe vamale majorate, motiv pentru care nu puteau rezista concurenței cu marfuri romanesti si de import Aceasta este o politică colonială tipică Mai mult, băncile românești au limitat sau nu au acordat deloc împrumuturi antreprenorilor basarabeni Consecința politicii de pradă a burgheziei și moșierilor români în raport cu masele Basarabiei a fost o continuă V Spirou Din trecutul recent al Basarabiei - "Tovarăşul agitatorului", , nr - , p ; "Țărănismul", , decembrie Această cifră s-a reflectat și în paginile primei ediții a Marii Enciclopedii Sovietice, care indicau că, conform estimărilor ziarelor burgheze române, , mii de civili fuseseră uciși în Basarabia până în inclusiv (Marea Enciclopedie Sovietică, ed , vol M , , p) Zece ani de ocupație sângeroasă, p V Spirou Decret, lucrare , p "Istoria RSS Moldovei", ed , vol II, p -' sărăcirea în continuare a muncitorilor orașului, ruinarea unor părți largi ale țărănimii și o parte semnificativă a micii burghezii din regiunea ocupată După cum subliniază K-Marx, " acumularea de bogăție la un pol este în același timp acumularea de sărăcie, dureri de muncă, sclavie, ignoranță, îngroșare și degradare morală la polul opus, adică de partea clasa care produce propriul produs ca capital Acest proces s-a manifestat pe deplin în Basarabia Invadatorii români nu numai că au exploatat fără milă populația Basarabiei, ci și-au batjocorit cu nepedepsire, au insultat subtil și au umilit demnitatea umană a locuitorilor regiunii În acest sens, este caracteristic ordinul emis în de comandantul militar român al orașului Edineț, căpitanul Dumitriu, care spunea: "Ofițerii români să fie întâmpinați de populația orașului Edineț astfel: Fiecare trecător ar trebui să se oprească pe loc, să se întoarcă cu fața către șef și eroic, cu un zâmbet amabil pe buze, să-și scoată rapid pălăria de pe cap și să facă o plecăciune adâncă până la pământ Pentru a învăța populația această tehnică și pentru a aplica

corect și strict ordinul de-a lungul străzilor orașului la diferite ore ale zilei, șapca mea de comandant va fi purtată pe băț, iar toți locuitorii trebuie, sunt obligați să salute acesta, conform primului alineat al acestui ordin " ^ Dumitriu a încredinţat controlul asupra executării ordinului de batjocură şefului postului de jandarmi, Elifterescu Tratamentul crud al populației locale, participarea la tâlhări și teroare, orgiile constante de beție nu au trecut fără urmă pentru administrația de ocupație, în special pentru armata română Decăderea și demoralizarea armatei regale au mers atât de departe, încât prefectul raionului Akkerman a fost nevoit să "scrie ministrului pentru Basarabia: "Vă rog să faceți o petiție ministrului de război pentru înlocuirea unităților staționate în oraș (în Akkerman - A L), din moment ce ofițerii cu comportamentul și bullying-ul lor terorizează populația locală, de la care se primesc zilnic multe plângeri Procedând astfel, ei dăunează intereselor naționale Despre asta scriu cu mare durere în suflet, dar nu pot ascunde nimic, pentru că este în interesul statului" O cunoscută personalitate publică românească, nicidecum un susținător al comunismului, dar personal cinstit - un bărbat, un proeminent avocat C G Costa-Foru în - a publicat o carte despre crimele siguranței românești În acesta, el a descris situația reală din regiunile "anexate" României drept tărâmul arbitrarului polițienesc "Nu există nicio posibilitate", scria K G Costa-Foru, "de a face recurs la instanța civilă împotriva acțiunilor autorităților militare" Referindu-se la zeci de documente, operand cu multe fapte, K G Costa-Foru a aratat existenta unui "sistem basarabean" special de oprimare, care, in opinia sa, consta in torturi deosebit de crude sau executii secrete efectuate de soldati sau jandarmi, in execuții arbitrare sub pretextul "încercări de evadare" K Marx şi F Engels Lucrări, vol , p S Markov Decret, lucrare, p ; "Arhiva Roșie", , nr , p IF OOGA, f , pe , d , l Zece ani de ocupație sângeroasă, p Expresia "sistem basarabean" însemna, Costa Foru scria: "Așa bat, chinuiesc și împușc în Basarabia" Folosirea pe scară largă a "sistemului basarabean" a fost răzbunarea ocupanților asupra maselor Basarabiei pentru neascultarea lor, pentru rezistența lor armată la invazia armatei române, pentru lupta încăpățânată în numele alungarii invadatorilor români nepoftiti din pământul lor natal Prim-ministrul român Nicolai Iorga, vorbind la o ședință electorală din mai , a formulat sincer credo-ul colonial al invadatorilor în raport cu Basarabia El a declarat: "Dacă se arborează un steag roșu în Basarabia, voi forța pe oricine să refuze să o facă din nou Nu recunosc separatismul și regionalismul Bucovina și Basarabia trebuie scoase din mâinile agitatorilor care vor ca Prutul să rămână granița țării Întreaga populație muncitoare a Basarabiei, cei mai buni fii și fiice ale ei, s-au ridicat împotriva reacției și terorii năprasnice din Basarabia, dezlănțuite de ocupanții burghezo-moșieri români, împotriva prezenței ilegale a acestora în regiunea ocupată În discursul său din ianuarie , la procesul revoluționarilor basarabeni săvârșit de invadatori, comunistul de la Chișinău S S Bantke a aruncat o acuzație de nerefuzat în fața tribunalului militar român: "Se știe că nu există document care să confirme dreptul României la Basarabia Voi, domnilor, nu aveți dreptul legal de a aduce în justiție cetățenii altui stat, în acest caz cetățeni ai Rusiei Sovietice La urma urmei, voi înșivă sunteți oaspeți neinvitați aici și ar trebui să plecați curând Aceste cuvinte ale prizonierului temnițelor de la Sigurantsa sunt reluate și de declarația lui A V Lunacharsky din ianuarie la o întâlnire a publicului Moscovei în Sala Coloanelor în legătură cu cea de-a zecea aniversare a ocupației Basarabiei: "The capturarea

Basarabiei este o încălcare nemaiîntâlnită a dreptului internațional Astăzi, oamenii muncitori din întreaga lume își trimit salutări calde, exprimă profundă simpatie și simpatie pentru poporul muncitor al Basarabiei în marea lor luptă În numele tuturor celor prezenți, A V Lunacharsky și-a exprimat profunda credință că "nu este departe ceasul când frații noștri vor lepăda jugul ofițerilor români și se vor alătura familiei noastre comune" Același S Bantke, deja cunoscut istoric sovietic, în , făcând referire la analiza regimului colonial din Basarabia, i-a dat o apreciere veridică marxist-leninistă "Burghezia română, prin colonizarea sudului Basarabiei cu pumnii, jandarmii români și subofițerii pensionari, prin închiderea școlilor și bibliotecilor, distrugerea organizațiilor educaționale și cooperatiste, persecutarea culturii naționale, arderea cărților în limbile rusă și ucraineană, justifică pe deplin cuvintele lui Marx? că numai prin violență, oprimare, distrugere și umilire a popoarelor întregi își poate menține stăpânirea burghezia Zece ani de ocupație sângeroasă, pp - "Eseuri despre istoria Partidului Comunist din Moldova", ed , p TsGA MSSR, f , pe , d , l "Pravda", , ianuarie Ibid Cit conform articolului: D I Antonyuk, Câteva probleme din biografia lui S S Bantke și activitățile sale ca istoric, p Poetul modern moldovean Petrea Zadnipru în poezia sa "Basarabeniy" ("Basarabeni") scrie cu durere în inimă despre chinurile și suferințele poporului său, lânceind în condițiile crunte ale ocupației boier-române Poetul amintește ce suferințe și dezastre teribile le-au adus basarabenilor de către invadatorii români, care: "Chi ne-ay fakut strainin la noy yn kase, Chi ne-ay tratat drept vitite pentra jug Shi ne-ay zinut ku foametya la mase île achest melyag de kyntek shi belshug" În acei ani cei mai întunecați* pentru basarabenii asupriți, întreaga comunitate mondială progresistă era de partea lor După ce reacția românească a înecat în sânge răscoala tătarbunară și a comis un proces în masă al rebelilor, Romain Rolland, Maxim Gorki, Henri Barbusse, Albert Einstein, Bernard Shaw, Theodore Dreiser, Louis Aragon, Paul Eluard, Marcel Cachin, Zdenek Neyedly au luat cuvântul in apararea tatarbunarienilor si a altora La proces, aceștia au fost apărați de vrednici fii ai poporului român - avocații Costa Foru, Kruceanu, Stoica ș a Depășind toate barele și obstacolele, în zilele șederii sale la Chișinău din , A Barbusse a primit o scrisoare de la unul dintre prizonierii politici, care a fost făcută publică de scriitor Scrisoarea spunea: "Dragă tovarăș Barbusse! În sfârșit, vestea fericită a sosirii dumneavoastră în România a ajuns la noi Teama de expunere a forțat guvernul român să vă interzică să vizitați închisoarea în care ne aflăm și nici măcar să nu vă permită să ne vedeți și să vorbiți cu noi Dar am găsit o altă modalitate de a aduce în atenția dumneavoastră, și prin intermediul dumneavoastră și întregului proletariat mondial și publicului progresist al României, faptele de arbitrar, teroare și regim inuman instituite de guvernul român și organele sale administrative în închisorile pentru scopuri politice prizonieri lovindu-se cu capul de perete, călcându-și picioarele până și-a pierdut cunoștința Cu prețul terorii, temnicerii vor să extragă de la prizonieri mărturisiri despre pregătirea unui atentat împotriva statului" Henri Barbusse a fost un adevărat prieten al poporului muncitor al Basarabiei înrobite Apărător curajos și pasionat al tătarbunarilor, a fost și unul dintre principalii organizatori ai protestului împotriva ocupării regiunii de către România regală, un exponator al arbitrarului și terorii invadatorilor Henri Barbusse a publicat o serie de articole despre Basarabia ocupată pe paginile ziarului "Humanite" Aceste articole, retipărite de multe

ziare din lume, precum și cartea sa publicistică furioasă "Călăii", dedicată mai ales evenimentelor din regiune, au șocat milioane de oameni de pe tot globul cu adevărul lor oribil despre Teroarea Albă din Bes- Petr Zadnipra Basarabeny - "Moldova Socialistă", , august Traducere semnificativă a autorului: "În propria noastră casă, ne-au considerat străini, Au încercat să ne transforme în vite de muncă, Și la masă ne-au înfometat Într-un pământ bogat în cântece, bunătate " Întrebări de literatură, , nr , p - Sarabia, i-a crescut să lupte în apărarea muncitorilor și țăranilor basarabeni Este de remarcat faptul că de-a lungul anilor de ocupare a Basarabiei, organul comuniștilor francezi, ziarul L'Humanite, a apărat cu consecvență interesele oamenilor săi muncitori, dreptul lor la libera autodeterminare La martie , în ajunul următoarei aniversări a "anexării voluntare" a Basarabiei la România, "Umanit" scria: "Proletariatul nostru își proclamă încă o dată solidaritatea cu poporul muncitor al Basarabiei, asuprit de dictatura română" Faptul că domnitorii României au condus în Basarabia, ca și în colonia lor, este dovedit de multe mărturisiri reflectate în o serie de documente oficiale românești, precum și în documente ale Partidului Comunist Român Regimul de ocupație, politica colonială a invadatorilor din Basarabia a primit, în special, o evaluare fundamentală marxist-leninistă în deciziile Congresului al V-lea al Partidului Comunist Român ( ) Congresul a subliniat "agravarea relaţiilor - deja tensionate - între Vechiul Regat şi provinciile ocupate, care în România postbelică joacă rolul de colonii interne ale imperialismului românesc" În decizia sa, congresul scria că politica colonială a ocupanților se manifestă în "taxe fiscale mai mari asupra populației provinciilor ocupate, în exploatarea prădătoare a resurselor naturale ale acestora (Basarabia) și tâlhărirea lor sistematică folosind diverse feluri a căilor economice și neeconomice (colonizarea în Dobrogea și sudul Basarabiei prin exproprierea țăranilor locali, un sistem de mită și corupție etc)" Având în vedere consecințele anexării teritoriilor statelor vecine și formării "României mari", Congresul al V-lea a afirmat: "România modernă nu este o asociație a "toți românii", ci un stat multinațional tipic creat pe baza sistem pradator de la Versailles, pe baza acapararii unui numar de teritorii straine si pe baza asupririi unui numar de popoare straine" Mai departe, în această decizie se sublinia că "social-fasciștii români se străduiesc să convingă masele că România de astăzi a realizat unirea tuturor românilor și, prin toate mijloacele, ascund politica de prădare a imperialismului român în teritoriile ocupate " În comparație cu această caracteristică, devine evident cât de potrivit și în același timp de lungă vedere a apreciat o asemenea situație de către scriitorul american E Hemingway În , el i-a avertizat pe conducătorii României moșiere burgheze: "Mai devreme sau mai târziu, bucăți mari de România se vor desprinde și vor pluti la fel de repede ca sloturile de gheață care au căzut în Curentul Golfului" După victoria revoluției democratice populare din România, Biroul Politic al Comitetului Central al PCR, în rezoluția sa privind problema națională, a adoptat "L'Humanité", , martie "Documente din istoria Partidului Comunist din România", - , voi III, p Ibidem, p - Ibidem, p Ibidem, p Э Хемингуэй Указ, соч , стр Toi, în decembrie , arăta: "Burghezia și moșierii români, dependenți de imperialism, în complicitate cu burghezia și proprietarii de pământ ai minorităților naționale, au dus o politică de oprimare, deznaționalizare și incitare la ostilitate, instituind un adevărat regim colonial în zonele locuite de alte naţionalităţi" Regimul colonial din Basarabia a fost de asemenea condamnat sau

criticat de multe persoane democratice din România și chiar de reprezentanți de bun simț ai claselor exploatatoare În , cunoscutul jurist român și personaj progresist N D Kocha, în discursul său la "procesul " de casație , a pus la piloți ocupanții și regimul lor barbar din Basarabia N D Kocha a declarat: "Avem dreptul să cerem de la basarabeni, ruși, evrei și chiar moldoveni basarabeni să iubească românii și să nu-i prefere pe ruși? Ce am făcut în cei doi ani de stăpânire românească pentru a câștiga simpatia basarabenilor? Au avut o țară liberă Revoluția rusă le-a dat toate drepturile și toate libertățile Ce li s-au dat în schimb? jandarmi! Agenții Siguranilor! Tâlhari perceptori! Toți bandiții din România Veche! Și acum vrei să fii iubit? Vrei ca basarabeanul să iubească pumnul și călcâiul jandarmilor! " Kocha și-a încheiat discursul cu cuvintele "Dacă în realitate acești "conspiratori" doreau eliberarea Basarabiei, atunci nu aveți dreptul să-i pedepsiți Basarabia trebuie salvată nu de ei, ci de tâlhari și ucigași Președintele "Ligii Drepturilor Omului" din România, deja amintitul avocat C G L) cu regimul românesc, ar trebui, fără riscul să ne jignească sentimentele patriotice, să recunoască că era mai bine în perioada Rusiei regimul " Adresându-se judecătorilor, K G Costa-Foru a exclamat: "Oamenii s-au răzvrătit împotriva celor nemeritati suferințele cu care s-au confruntat Luați fiecare caz în parte și să vedeți dacă persoana are dreptul de a se răzvrăti? Ia-i locul Si eu m-as fi ridicat in locul lui Cercurile basarabene, care nu cu mult timp în urmă au justificat invitația trupelor române în Basarabia, au început uneori să protesteze împotriva regimului colonial din Basarabia Din , istoricul burghez chișinău G G Bezvikonny publică lunar jurnalul istoric Din trekutul nostru În ciuda direcției generale burghezo-naționaliste a revistei, în unele dintre publicațiile acesteia a fost criticată ordinea românească în Basarabia, iar problemele culturii și istoriei ruse au fost abordate în mod obiectiv "Rezoluții și hotărîri ale Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român", - București, , p de persoane din comuniști și simpatizanții lor condamnați în în cadrul "procesului lui ", inclusiv revoluționari au fost condamnați la moarte N V Bereznyakov, I M Bobeyko, Ya M Kopansky, U G Murzak, V P Platon Decret, op , p Ibid : B Levcenko Eroii Tatarbunarului yn fatsa zhudeketsy, pag Ibid Jurnalul lui G G Bezvikonny reflecta punctele de vedere ale acelor secțiuni ale burgheziei și nobilimii Basarabiei, care, înainte de sosirea trupelor regale române în , au ocupat o poziție dominantă în regiune, apoi au fost împinse de la putere de către Oficiali și militari români care au inundat aici Încă pline de ură pentru socialism și revoluție, aceste cercuri au jucat în același timp opoziție cu guvernul român În calitate de purtător de cuvânt al sentimentelor lor, jurnalul Din tre-kutul nostru și-a permis chiar să condamne cele mai odioase aspecte ale regimului instaurat de România regală în Basarabia Nu lipsită de interes că în revistă, din număr în număr, se aude doliu pentru Basarabia "săracă" și "călcată în picioare" Contrar afirmaţiilor surselor oficiale româneşti că Basarabia este locuită de români, revista sublinia invariabil că majoritatea locuitorilor regiunii erau moldoveni De asemenea, jurnalul nu a ratat ocazia de a aminti cititorilor că înainte de Basarabia a cunoscut o redresare economică rapidă, că dominația domnitorilor români a avut un efect negativ asupra vieții regiunii, că "Chișinăul este pe moarte sau deja mortificat " Fiecare observator imparțial era convins cu ochii săi că reacția năprasnică, arbitrariul și violența, jaful Basarabiei nu cunoștea limite, că prin "proprietatea" lor domnitorii români au aruncat

Basarabia cu zeci de ani înapoi Degradarea economică și culturală a regiunii ocupate a fost confirmată atât în presă, cât și într-o serie de documente ale guvernului român, în discursurile publice ale oamenilor de stat români Chiar și foștii conducători ai Sfatului țarii, adică cei care au vândut Basarabia României regale, au protestat uneori cu indignare împotriva regimului colonial din regiune Așadar, în , de deputați reprezentând Basarabia în parlamentul românesc, majoritatea foști conducători ai "Sfatul țarii" (P Khalippa, P Kazaku, I Buzdugan, K Stere ș a), au transmis un mesaj către rege român, în care i-au cerut să ia măsurile cele mai urgente și imediate pentru a evita o catastrofă altfel inevitabilă în Basarabia În special, ei scriau: "Timp de șase ani, Basarabia a fost guvernată prin metode precum nici măcar coloniile negre din Africa nu pot fi guvernate astăzi " Este clar că aceste declarații ale foștilor șefi ai Sfatului țarii nu au fost nicidecum dictate de grija față de îndelung-suferitul popor moldovenesc, ci au fost doar o încercare de a determina Bucureștiul să dea regimului de ocupație o direcție mai restrânsă, mai "umană" Dar în sine, astfel de dovezi sunt destul de elocvente În , ziarul românesc național-țaranist Viitorul, certându-se cu oponenții săi politici, scria acuzându-i de managementul "inept" al Basarabiei: "Această regiune, care înainte de ocupația română nu știa ce este foametea, are acum peste jumătate de milion oameni, care literalmente nu au ce mânca Ya S Grosul, N A Mohov Știința istorică în RSS Moldovenească, M , , p "Din trecutul nostru", , nr - , p - "Din trecutul nostru", , nr - , p Op conform articolului: B Levchenko Eroiy Tatarbunarului yn fatsa zhudeketsiy, pag treizeci "Viitorul", , ianuarie În august , fostul viceprim-ministru al României, Kazakliu, a avut toate motivele să afirme în interviul acordat ziarului Adevărul că în cei ani de ocupație română au fost primite mai multe plângeri din Basarabia împotriva regimului existent de către guvernul român decât în timpul celor ani de ţarism Ziarul "Romynia" din februarie scria că aproape toate guvernele românești "au tratat populația acestei regiuni (Basarabia - A L) ca cuceritoare Nemulțumirea populației se numește "bolșevism", dar de fapt nu este altceva decât o încercare de a găsi eliberarea de regimul existent de oprimare și dizgrație" Două luni mai târziu, același ziar recunoaște: "Cu mâhnirea în suflet, trebuie să afirmăm că odată cu această zi (vorbim de aprilie , când s-a jucat farsa "anexării voluntare" a Basarabiei la România în Sfatul Tsarii - A L \ a început epoca a doua, epoca amară a suferinței basarabene Aproape că nu există basarabean a cărui inimă să nu fie însângerată de dezamăgire și indignare" Aproape în același timp, Panteleimon Khalippa, trădător al poporului moldovenesc, deputat în parlamentul român din Basarabia, vorbind la un miting la Chișinău din aprilie , a declarat: Am auzit mulți care spun că viața era mai bună sub țarismul și că ar fi bine să vină măcar bolșevicii, căci deja ne-am săturat de această Românie Mare" Khalippa a fost susținută de un alt deputat al parlamentului român, Lupu, la acest miting: "Știm că aici aveți jandarmi care se ocupă de averea și viața cetățenilor Mai știm că în așa-zisul pământ fericit al Basarabiei, proprietarul este vameșul de azi și bogatul de mâine, căruia îi pasă doar să jefuiască pe toată lumea și pretutindeni În , același Khalippa, care a reușit să devină ministru al Afacerilor Basarabiei și a devenit senator, a acționat din nou ca "apărător" al regiunii pe care o vânduse coroanei regale românești Khalippa a spus de data aceasta: "Basarabia este profund nefericită, nemulțumită, înțeleasă de nimeni, uitată și umilită Mulți spun: dacă ar veni bolșevicii, ne-ar ajunge România Mare Până și fostul prim-ministru al

României, unul dintre liderii Partidului Național Țaranist, A Vaida-Voevod, în arzul controversei, a spus: "Chestiunea națională în Basarabia se rezolvă acum prin împușcarea celor nevinovați" Vorbind în parlamentul României, A Vaida-Voevod și-a dezvoltat teza: "Biciul țarului a fost rău, dar a fost o glumă în comparație cu biciul care domină acum Basarabia Rezolvarea chestiunii basarabene prin violențe, bătăi, tâlhărie și execuție L Pechen Doi tabori - doi politicieni, lateral - "România", , februarie "România", , aprilie Op conform cartii: A Badulescu Răscoala în Tatarbunary, p • Ibid , p Op conform jurnalului: "Internaționala Comunistă", , nr , p Citat din carte: K Gilead Țară furată (ani de ocupație a Basarabiei), p la in nevinovati fara judecata sau ancheta - asa se intampla in Basarabia" Revista economică burgheză "Vyatsa shi ekonomika" ("Viața și economia"), apărută la Chișinău, a publicat un articol în numărul său din ianuarie , al cărui autor a reușit să caracterizeze foarte mușcător, destul de exact şi figurat regimul colonial în regiunea ocupată: "Nu au stat la ceremonie cu Basarabia Pentru a-i înăbuși puterea fizică și moralul, ei nici măcar nu au folosit premise primitive ale logicii primitive Nici măcar nu au căutat scuze pentru cutare sau cutare ordin nesăbuit Se spune că un surd își bate victima până vede sânge, pentru că nu aude gemete, un orb bate până aude gemete, pentru că face nu vezi sânge Basarabia, în sens eco-comic, a fost bătută atât de surzi, cât și de orbi - nu auzeau mesele și nu vedeau sângele Opresiunea socială și economică a fost strâns împletită cu nelegiuirea politică și opresiunea națională a poporului muncitor al Basarabiei, care s-a predat complet puterii militarilor români, jandarmilor, polițiștilor, pretorului, primarului și altor reprezentanți ai administrației coloniale Realitatea basarabeană, așa cum am menționat deja, i-a forțat până și pe liderii Partidului Național Țarani să facă mărturisiri amare Să mai luăm un exemplu Unul dintre liderii țaraniștilor naționali, Dobrescu, a mărturisit: "În Basarabia trebuie să fii mulțumit dacă ești jignit, dar nu bătut; trebuie să fii fericit dacă ești bătut, dar nu mutilat; trebuie să fii fericit dacă ești mutilat, dar nu ucis " Asemenea dezvăluiri ale reprezentanților majori ai partidelor burgheze ale României regale și ale presei din acea țară, desigur, nu mărturiseau deloc simpatia pentru poporul muncitor al Basarabiei, dorința de a veni în ajutorul regiunii sau de a schimba situație în ea în bine Dezvăluirile venite din aceste cercuri sunt rezultatul unei nerecriminari interpartide, a unei lupte pentru putere Pentru a-și învinge sau compromite rivalii parlamentari la alegeri, politicienii au scos la lumină și au făcut publice deseori cele mai secrete secrete ale statului român, de obicei ascunse cu grijă de poporul lor și de comunitatea mondială Aceste acuzații reciproce se dovedesc însă a fi o confirmare importantă a intolerabilității și criminalității regimului colonial care a existat în Basarabia de-a lungul anilor de ocupație După cum scrie pe bună dreptate G L Milayeva, memoriile și declarațiile dușmanilor socialismului și progresului oferă doar câteva fapte suplimentare, informații, uneori nereflectate în documentație Dar din multe memorii (să adăugăm: discursuri) emanate din tabăra inamicului, se pot extrage - în mare parte contrar intențiilor autorului - materiale care dezvăluie esența antipopulară a claselor conducătoare, relevă adevărata esență a planurilor și obiectivelor lor, caracterul inuman și antidemocratic al metodelor lor politice O astfel de autodezvăluire involuntară este într-o anumită măsură firească, căci Op conform cărții: "Zece ani de ocupație sângeroasă", pp - · "Viata și economică", , Nr Op dupa cartea: A Tatar Poziția și lupta țărănimii din

România M , ; p ; "Internaționala Comunistă", , nr , p autorul caută de foarte multe ori, parcă, să se justifice în fața cercurilor cărora le-a slujit, pentru eșecurile sale politice Și, justificându-se, autorul sau adversarul său arată că în lupta împotriva poporului nu au cruțat nici forțele proprii, nici gloanțele soldaților lor, nici funiile pentru spânzurătoare Acest lucru, desigur, este valabil și pentru declarațiile lui A Vaida-Voevodă, P Khalippa, Kazakliu, Dobrescu și alți inspiratori și participanți la acapararea și asuprirea Basarabiei Situația din Basarabia a intrat în proprietatea multor ziare străine Pe paginile lor, au expus violența păstrării Basarabiei ca parte a "României mari" De exemplu, un corespondent pentru ziarul burghez elvețian Neue Zurich Zeitung, care a călătorit în toată Basarabia în primăvara anului , a scris: majoritate covârșitoare de voturi în favoarea reunificării cu URSS La începutul anului , ziarul burghez italian Stampa a publicat un articol al corespondentului său special de la București, care spunea: "De ani nu a existat o zi în care Basarabia să poată beneficia de pace Dominația autorităților militare române a plasat-o în afara legilor umane Despărțită printr-o barieră militară de vechea Rusie, cu care avea legături comerciale strânse, lipsită de industrie și piețe de vânzare, trăind o criză financiară constantă și foamete financiară, ajungând în punctul în care unii comercianți, pierzându-și speranța în bine, s-au sinucis , suferit de trei ani de secetă, Basarabia este acum cáMoñ o țară nefericită în Europa Dacă românii și-ar fi asumat riscul de a recurge la plebiscitul cerut de bolșevici, cu greu ar fi putut conta pe strângerea unei majorități de voturi în favoarea lor Armstrong Hamilton Fish nu era departe de adevăr când scria în că masiva mișcare anti-românească și " succesul propagandei comuniste active (în Basarabia - A L) sunt facilitate de administrația dură românească și de problemele economice nerezolvate " Americanul W Maxwell a recunoscut în că " în ciuda dimensiunii reduse a țării (Basarabia - A L), nu a fost ușor pentru autoritățile române să țină în supunere populația, care avea tradiții străvechi de luptă fără compromis împotriva orice asupritor" Mai departe: "Provincia Basarabia a fost ținută în stare de asediu Istoria juridică a acestei perioade constă într-un proces monoton de procese în masă cu acuzații în grupuri de la la de persoane" În același , compatriotul lui Maxwell, E Wiskeman¡, scria în cartea sa "Prologul războiului" că locuitorii Basarabiei "se uită înapoi la perioada antebelică (adică perioada de dinainte de - A L), când Vezi G L Malaeva Autoexpunerea dușmanilor revoluției - "Istoria URSS", , nr , p Cit conform cărţii: "Moldova Sovietică - Şeful Diviziei Steag Roşu", p Zece ani de ocupație sângeroasă, p Armstrong Hamilton Fich Noii Balcani - Foreign Affairs, voi , nr , decembrie , p William Maxwell Basarabia, p Ibidem, p făceau parte dintr-o țară uriașă care le oferea o piață de vânzare a fructelor și a altor produse, în timp ce acum (până în iunie -L L) o parte neglijată a României, își târăsc existența într-o sărăcie fără speranță Cu toate acestea, astfel de mărturisiri forțate despre evenimentele și situația din Basarabia din timpul ocupației se mai fac, inclusiv din nou de către autorii burghezi vest-europeni și americani Astfel, istoricul englez Wolf Robert Lee scrie că "Basarabia a fost una dintre cele mai prost guvernate provincii ale României, care ea însăși era prost guvernată" , că în Basarabia capturată "soldații români erau angajați în pogromuri ;" etc Cercurile de conducere ale României regale au înțeles înseși perfect că "Basarabia este o grămadă de nemulțumiți" , că această regiune poate fi ținută în urmă numai cu ajutorul baionetelor și a stării de asediu, că falsitatea tuturor dezvăluirilor despre "voluntarul" anexarea"

Basarabiei se dezvăluie la primul contact cu Basarabia realitate Tocmai din aceste motive istoriografia oficială românească a acelor ani (precum și adepții săi occidentali moderni) nu a îndrăznit să spună comunității mondiale adevărul despre "progresivitatea" anexării Basarabiei la România, despre "fructele" " a regimului de ocupație din regiune Totuși, îndepărtarea sfioasă de la realitate, înfrumusețarea falsifică a situației, desigur, nu ar putea schimba starea de fapt în regiunea aservită, nu ar putea anula sau slăbi opresiunea colonială din Basarabia În ciuda propagandei demagogice și a terorii, lupta maselor împotriva ocupanților nu s-a oprit niciodată eu § POLITICA DE ROMÂNIZARE A OCUPANȚILOR DIN BASARABIA S-a spus mai sus că clica conducătoare a României regale a încercat să fundamenteze legitimitatea anexării Basarabiei cu argumente "istorice", "geografice", "economice" și "etnice" Cu toate acestea, lipsa de temei științifică și politică a tuturor acestor argumente era evidentă nu numai pentru comunitatea mondială progresistă, ci și pentru patronii imperialiști ai României Falsa lor a fost recunoscută chiar de oligarhia română În aceste condiţii, şovinii de mare putere români au ales ca principală dovadă a "drepturilor" lor asupra Basarabiei teza caracterului "românesc" al regiunii Și pentru a confirma după fapt o astfel de teză falsă, clasele conducătoare ale României regale și-au pus sarcina de a da cu orice preț acest caracter "românesc" Basarabiei, adică de a realiza "ideea națională" prin forța accelerată Românizarea ţinuturilor sovietice ocupate Totodată, s-a înțeles că pentru implementarea "romanizării" Basarabiei toate mijloacele sunt bune, până la folosirea în cel mai mult Elizabeth Wiskeman op cit , p Volff Robert Lee Balcanii în vremea noastră, p Ibidem, p "Universul", , august scară largă a metodei bismarckiene de "fier și sânge" Scopul principal a fost acela de a elimina "spiritul rusesc" din Basarabia, de a-i obliga pe moldoveni să-și abandoneze naționalitatea, de a transforma regiunea într-un teritoriu "românesc" "Romanizarea" Basarabiei s-a desfășurat într-o situație în care antisovietismul și șovinismul de mare putere au fost ridicate în România la nivelul politicii de stat, a devenit motto-ul acesteia, determinând direcția generală și conținutul îndoctrinarii ideologice a populației Politica crudă românească s-a manifestat în asuprirea nemiloasă a popoarelor cucerite, în sugrumarea celor mai mici vlăstari ale culturii lor naționale "Romanizarea" tuturor neromânilor a fost proclamată scopul și datoria "sfântă" a fiecărui român Manevrele conducătorilor politicii de "romanizare" s-au simțit constant în întreaga viață politică, economică, socială și, mai ales, națională din teritoriile ocupate de România regală, în special în Basarabia Aici, "românizarea" s-a exprimat în impunerea forțată de către România burghezo-mosiară a modului său de viață și a ordinii sale sociale, a limbii și culturii sale, a modului de viață și a tradițiilor asupra oamenilor muncii din Basarabia, în inhibarea artificială a dezvoltării, iar apoi în persecutarea culturii naţionale a popoarelor care locuiesc în Basarabia, în negarea drepturilor naţionale şi în batjocura demnităţii lor naţionale, în transformarea regiunii ocupate într-o colonie a Vechiului Regat Chiar și într-o perioadă în care, după revoluția burghezo-democratică din februarie din Rusia, clica conducătoare a României regale pregătea în secret acapararea Basarabiei, era serios preocupată de amploarea și direcția mișcării de eliberare națională din regiune, care era în mod clar anti-românesc prin caracter Delegații Primului Congres Provincial al Profesorilor din Basarabia, desfășurat la Chișinău în perioada - aprilie (- aprilie), , s-au pronunțat în favoarea faptului că întreaga chestiune a

învățământului public din Basarabia, având în vedere componența sa multinațională, ar trebui să fie "transferat într-un comitet școlar special, care va fi format din profesori și reprezentanți ai populației în număr egal" Convenția a considerat de dorit să existe o reprezentare proporțională a grupurilor naționale în comitetele școlare În rezoluția sa, congresul scria: "În fiecare școală publică, predarea trebuie să înceapă în limba națională; limbii ruse ar trebui să i se acorde locul cuvenit ca limbă națională și necesară" Sovieticii Deputaților Muncitorilor, Soldaților și Țăranilor din Basarabia au susținut cu cea mai mare hotărâre implementarea constantă a principiului școlii copiilor în limba maternă Așadar, la o ședință comună a comitetului executiv provincial basarabean al Sovietelor deputaților muncitorilor și soldaților, comitetului executiv provincial basarabean al Sovietelor deputaților țăranilor și Comitetului executiv militar central moldovenesc din ( ) octombrie , s-a considerat o telegramă de la Patruzeci că zemstvo local județean învie "Basarabia liberă", , aprilie "Pentru puterea sovieticilor Cronica evenimentelor revoluţionare din Moldova (martie - ianuarie), p s-a opus deschiderii cursurilor de limba moldovenească pentru profesori Ședința comună a hotărât trimiterea unei telegrame către Soroca uyezd zemstvo în care se indică că "rezoluția adunării zemstvo este un act contrarevoluționar" și că "cursurile trebuie să aibă loc" La același prim congres, și tot după lucrările acestuia, profesorii basarabeni au condamnat indignați acțiunile agenților României regale, care, cu intenții de amploare, au adus în Basarabia o mulțime de manuale școlare românești și alte literaturi Profesorii basarabeni s-au opus implicării profesorilor români în cursurile de formare a profesorilor pentru școlile moldovenești, care au tratat și blestemat cu aroganță cultura poporului moldovenesc, numit limba ei "țărănească" În presa basarabeană din primăvara și vara anului au apărut numeroase articole, autorii cărora și-au exprimat indignarea față de intrigile naționaliștilor burghezi miliardari, agenți ai României monarhiste Învățătorii basarabeni, de exemplu, scriau că acești agenți au căutat să doteze școlile din regiune cu primere "din ediția bucureșteană, cu portrete ale unor persoane care domneau în România și cu un text care lăuda "virtuțile" regelui român" , că acești domni "sunt gata să vândă Basarabia României moșiere burghezo" Conducătorii României regale au făcut eforturi zadarnice pentru a schimba starea de spirit din Basarabia în favoarea lor Cât de mult s-au grăbit expansioniştii români şi toadii lor basarabeni cu începutul "romanizării" Basarabiei este evident din faptul că primii paşi în această direcţie au fost făcuţi deja în decembrie -ianuarie de către conducătorii "Sfatului ţarii" sub presiunea de la Iasi Ignorând protestele puternice ale populației moldovenești, precum și ale reprezentanților altor naționalități care locuiesc în Basarabia, Direcția Educație a Republicii Populare Moldovenești, condusă de românofilul Ștefan Ciobanu, a început pregătirile pentru trecerea la predarea copiilor în toate școlile din regiune în română În acest scop s-au organizat cursuri de pregătire a profesorilor pentru clasele primare, la care erau înscriși doar români sosiți din Vechiul Regat sau basarabeni proromâni de profesori au fost invitați din România să conducă cursurile , Basarabenii romanofili (Mitropolitul Guriy, Director General al Învăţământului Sf Ciobanu, Preotul Vlad ş a) au scris şi tipărit în grabă o serie de manuale în grafie latină pentru şcolile Basarabiei Sub pretextul lipsei unui număr suficient de manuale ale ediției locale, Sht Ciobanu a adus din România de exemplare de manuale de română și le-a distribuit la de școli

primare din Basarabia Văzând indignarea maselor față de acțiunile de românizare, conducătorii "Sfatul țarii" au adus totuși în secret de la Iași la Chișinău "Pentru puterea sovieticilor Cronica evenimentelor revoluţionare din Moldova (martie -ianuarie)", p "Viața basarabeană", , mai "Viața basarabeană", , iunie G Andronachi Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii Chișinău, , p Arhiva Centrală de Stat a RSSM, f , pe , e, K, f O Ghibu Cum s-a făcut unirea Basarabiei, p Ibidem Un set de echipamente tipografice cu grafie latină, care era destinat publicării în masă a pliantelor, a apelurilor și a literaturii reacționar-naționaliste Mai târziu, masele muncitoare ale Basarabiei ocupate s-au răzvrătit cu furie împotriva "romanizării" Ei au văzut în stăpânirea moșierilor și capitaliștilor români nu doar opresiune socială, ci și națională străină Societatea Învățătorilor Basarabeni a jucat un rol important în contracararea "romanizării" regiunii, care a fost lansată de ocupanți și lacheii acestora, unind partea avansată, cea mai democratică a profesorilor locali Această Societate a purtat o luptă deschisă împotriva Societății Centrale a Învățătorilor Români, împotriva Societății Astra special creată pentru promovarea "romanizării", împotriva tuturor măsurilor de "romanizare" Panteleev, Malanetsky, Kiku, Lototsky, Orlov și alții s-au remarcat printre cele mai active figuri din Societatea Învățătorilor Basarabeni Uniunea Studenților Basarabeni, care avea propriul organ tipar, ziarul Iskra, a preluat cu hotărâre poziții antiromânești În , Uniunea a ținut propria conferință la Chișinău, la care au participat un grup de profesori cu mentalitate democratică din instituțiile de învățământ românești (Parchon, Bogdan, Cernetescu și alții) Vorbind la această conferință, președintele Uniunii Studenților Basarabeni, Vaskautsan, a spus: "Am crescut pe baza culturii poporului rus și, firește, nu putem refuza acea cultură bogată, care este în esență cultura rusă Și acesta ar trebui să fie motivul principal pentru care nu ne putem uni cu studenții români în domeniul ideologiei, care este saturat de naționalism, kuzism, antisemitism și justifică regimul politic al imperialiștilor români" Încă de la început, nu numai rușii și ucrainenii, ci și moldovenii, precum și bulgarii, găgăuzii și alte naționalități asuprite ale Basarabiei s-au opus "romanizării", dovadă nenumărate relatări ale Șguranilor români Chiar și acea parte a populației orașelor basarabene, care într-o oarecare măsură vorbea românește, vorbea doar rusă în semn de protest față de românizarea forțată și interzicerea ziarelor rusești Opresiunea națională în Basarabia, politica de "romanizare" forțată a regiunii a căpătat forme deosebit de crude la sfârșitul anilor și începutul anilor , în primul rând sub guvernarea lui Yorgi-Arzhetoianu (-) Congresul al V-lea al Partidului Comunist din România (decembrie) a remarcat această ofensivă a șovinilor în decizia sa și a afirmat: "Manifestările chiar și ale celor mai nesemnificative semne ale vieții culturale a naționalităților asuprite au fost supuse unor persecuții și suprimări sălbatice Organizațiile culturale, cooperative, sportive și alte organizații se desființează D I Antonyuk, E Ya Aftenyuk, A S Esaulenko, M B Itkis Decret, lucrare , p cit conform cărţii: T A Krachun Eseuri despre istoria dezvoltării școlare și a gândirii pedagogice în Moldova, p DACĂ OOGA, f , op , d , l - Pravda, , octombrie catelusi; in scoli, instante, institutii si biserici este interzisa folosirea limbii materne Noua lege administrativă emisă de guvernul Iorgi-Arzhetoianu nu numai că elimină efectiv autonomia locală și concentrează toată puterea în mâna prefecților de stat, dar urmărește în primul rând eliminarea unității stabilită istoric a regiunilor ocupate de România prin

împărțirea acestora din urmă în părți şi alăturarea acestor părţi la judeţele cu populaţie românească pentru a crea astfel o "majoritate" românească şi a consolida ocupaţia" În , raportul Comitetului Regional al Partidului Basarabiei afirma că "muncitorii și țăranii, populația săracă în ansamblu poartă jugul opresiunii naționale din partea întregii administrații de stat, prin care statul, cu ajutorul Siguranza, biciul si baioneta, vrea sa romanizeze populatia prin orice mijloace" Descriind politica reacționară a guvernului Iorgi-Arzhetoyanu în ținuturile ocupate, și mai ales în Basarabia, Congresul al V-lea al CPR a scris în rezoluția sa: "Guvernul Iorgi-Arzhetoyanu a desființat ultimele rămășițe ale autonomiei administrative și și-a numit proprii comisari Posturi de jandarmerie au fost introduse în toate satele din provinciile ocupate Jandarmii, numiți numai dintre români, sunt o forță atotputernică în satele moldovenești, ucrainene, rusești, bulgare și sunt sprijiniți de populația locală" O astfel de politică a claselor conducătoare ale României față de popoarele asuprite a fost dictată nu numai de ardoarea șovină a marii puteri, ci și de teama de a pierde teritoriile confiscate cu forța și anexate artificial Vechiului Regat Se temea că România, ca "țară formată din mai multe teritorii și naționalități străine" , era considerată de Germania fascistă drept o sursă convenabilă de compensare teritorială pentru serviciile și concesiunile aliaților celui de-al Treilea Reich Pentru a preveni, pe cât posibil, un asemenea deznodământ, România regală a pus, după cum se va arăta mai jos, la dispoziția lui Hitler tot ceea ce a cerut pentru nevoile extinderii agresiunii fasciste Ideologii claselor exploatatoare ale României, după cum sa menționat deja, deși în zadar, dar cu insistență au încercat să justifice "drepturile" "Marii României" de a deține pământurile Moldovei Una dintre metodele care, în opinia lor, a dus la acest scop a fost negarea existenței națiunii moldovenești Șoviniștii români, numindu-i cu cinism pe moldoveni "români", i-au declarat "cea mai înapoiată și mai necultă" parte a națiunii române Nu numai atât, a fost dispreț față de moldoveni Din aceasta s-a derivat "dreptul" României asupra Basarabiei și a altor țări sovietice, la "civilizația" și "iluminarea" "românilor" basarabeni, adică "romanizarea" Basarabiei Cu atât mai regretabile sunt cazurile în care moldovenii sunt numiți "români" nu doar de către falsificatorii sau ignoranții burghezi, ci și de către unii autori sovietici care își trag informațiile din surse, ca să spunem ușor, părtinitoare Deci, V E Shutoi crede că "Documente din istoria Partidului Comunist din România", vol III, p "Eseuri despre istoria Partidului Comunist din Moldova", ed , p "Documente din istoria Partidului Comunist din România", vol III, p "Documente din istoria Partidului Comunist din România" - " București, , p Ucrainenii și "românii" trăiesc de mult în Bucovina, confundându-i evident pe cei din urmă cu moldovenii În același timp, V E Shutoy i-a întâlnit pe "români" în Bucovina nu numai în secolul al XX-lea, ci și în secolul al XIX-lea și chiar în secolul al XVIII-lea Referindu-se la evenimentele războiului ruso-turc din - , V E Shutoy scrie că "populația ortodoxă (ucraineni, români) din Bucovina a tratat cu simpatie trupele ruse care se aflau atunci pe teritoriul Bucovinei și căutau să se alăture Rusiei" După cucerirea Bucovinei în , guvernul austriac, potrivit lui V E Pare foarte ciudat că V E Shutoy, aparent, fie prost familiarizat cu faptele istorice, a uitat că până în Bucovina nu făcea deloc parte din România, fie repetă necritic spatele conceptelor pseudoștiințifice ale vechilor șovini burghezi români "Romanizarea" teritoriilor ocupate a fost promovată energic de diverse asociații și societăți create de șoviniștii României

regale Dintre acestea putem numi, de exemplu, societatea Feuritoriy Romyniei Mar (Creatorii României Mari), care avea numeroase ramuri la periferie Rolul principal în această activitate de asimilare violentă a aparținut însă societății Astra menționate anterior, condusă de Onesiphorus Gibou, profesor la Universitatea din Iași Înființată inițial pentru a contribui în toate modurile la romanizarea completă a Transilvaniei, Astra și-a îndreptat ulterior atenția în principal către "romanizarea" Basarabiei și Bucovinei de Nord Clica domnitoare a României i-a încredințat Astrei toată munca de "romanizare" a școlilor și a profesorilor, precum și de desfășurare a tuturor activităților legate de "romanizarea" teritoriilor ocupate și "unite în mod voluntar" la "România mare" "Astra" era numită oficial societatea de promovare a culturii și literaturii române, dar de fapt era un organism semioficial de implementare a politicii de stat a șovinilor români Ocupanții au trecut rapid de la propaganda românismului și de la "ideea României mari" la măsuri practice de "romanizare" forțată a întregii populații a Basarabiei Potrivit prefectului raionului Khotyn, prima sarcină a fost declararea tuturor moldovenilor "români" și eliminarea completă a termenului de "moldoveni" din viața de zi cu zi Cât priveşte celelalte naţionalităţi ale Basarabiei, printre acestea ocupanţii intenţionau să "desfăşoare o propagandă bine organizată şi să folosească toate mijloacele disponibile pentru a asimila populaţia ucraineană şi rusă cu masele româneşti" Domnitorii Bucureștiului s-au grăbit să creeze un puternic aparat de "romanizatori" În teritoriile ocupate, doar românii din Vechiul Regat au fost trimiși în orice posturi de conducere Chiar și moldovenii din Basarabia, care au fost botezați drept "români", au fost rareori onorați cu încrederea ocupanților Basarabenii nu aveau voie să slujească pe calea ferată, în instanță, în instituțiile statului, în jandarmi V E Shutoy Bucovina În cartea: "Marea Enciclopedie Sovietică", ed , vol , p Ibid CHEGA, f , pe , d , l Ibid l rii, în funcții de conducere în școli și instituții medicale, precum și în multe alte funcții În armata română, un basarabean nu avea perspective de a se ridica peste gradul de subofițer, mai mult decât atât, într-o companie nu puteau servi mai mult de doi ruși sau ucraineni în același timp Una dintre verigile importante în activitățile invadatorilor de "romanizare" a Basarabiei a fost colonizarea intensivă a regiunii ocupate Chiar și în timpul "reformei agrare", de hectare din cele mai bune pământuri luate de la țăranii Basarabiei au fost împărțite între ofițerii, funcționarii și kulacii români din Vechiul Regat, precum și foștii conducători ai "Sfatul țarii" Aparent, invadatorii intenționau să creeze un sprijin social de încredere în Basarabia, dar în același timp contau mai ales pe coloniștii români Cu toate acestea, toate aceste măsuri li s-au părut insuficiente invadatorilor Ministerul Agriculturii și Ministerul Afacerilor Interne, împreună cu Statul Major al Armatei Române, în interesul "romanizării" și întăririi pozițiilor strategice ale României și Basarabiei, au colonizat ulterior consecvent regiunea cu români "de încredere" din Vechiul Regat Moldovenii, ucrainenii și alți țărani "nesiguri", mai ales din sudul Basarabiei, au fost alungați din pământul lor, care a fost transferat coloniștilor români În , mii de familii de români au fost strămutate în Basarabia din Vechiul Regat, fiecăruia li s-au alocat de hectare de pământ, au primit împrumuturi în numerar, inventar și locuințe Autoritățile române au plasat coloniști în principal în fâșia transnistreană și în sudul Basarabiei, creând astfel un nou strat de kulaci în regiune - românul, căruia i s-a atribuit rolul de scut împotriva URSS, bastion al "romanizării"

Invadatorii au schimbat cu neruşinare numele aşezărilor din Basarabia În Bucovina, ei "i-au obligat pe ucraineni să-și schimbe numele de familie în românește" Toate cele mai de preț, cele mai sacre pentru popor - limba maternă, obiceiuri, cultură - invadatorii au căutat să dezrădăcineze și să suprime Ei sperau prin astfel de metode să distrugă cele mai mici manifestări ale sentimentelor naționale Este greu pentru un cercetător care este conștient de atacul frenetic de asimilare al invadatorilor din Basarabia să înțeleagă ce-l determină pe istoricul american Kurt London să afirme că " majoritatea populației (a Basarabiei - A L) vorbită în Moldova este română" Dacă acest lucru ar fi adevărat, de ce ar avea nevoie invadatorii de violență și represiune împotriva moldovenilor care își apără limba și cultura? Dar chiar și cu cea mai mare simpatie pentru "romanizare", K London este nevoit să admită că limba moldovenească este o astfel de limbă "care nu se scrie doar în chirilică, ci, în plus, include multe cuvinte bazate mai mult pe rusă decât pe latina lor natală" Politica de "romanizare" a Basarabiei a primit o apreciere foarte hotărâtă și clară din partea Congresului al V-lea al Partidului Comunist din România, care "Istoria orașului și forțelor URSR Regiunea Chernivetska, stor Kurt Londra Europa de Est în tranziție Baltimore, , p ' a> Ibidem, p Ibidem, p ry scria în decizia sa: "Întreaga administrație superioară, civilă și militară, este complet în mâinile românilor din Vechiul Regat Moldovenii - și chiar și atunci doar acei tineri care au studiat în școlile românești și au trecut de partea imperialismului românesc - nu pot primi decât posturi administrative secundare Burghezia română nu numai că îi obligă pe moldoveni să îndeplinească serviciul militar în afara Basarabiei, dar îi și distribuie în grupuri mici între diferite regimente Răspunsul populației muncitoare moldovenești la politica de ocupație a fost nenumărate acțiuni revoluționare și frontul unit tot mai puternic al populației moldovenești cu populația rusă, ucraineană și evreiască a Basarabiei în lupta pentru eliberarea lor națională" Metodele politicii de românizare a ocupanților au fost clar demonstrate la recensământul general din decembrie Prin instrucțiunile emise de autoritățile române în ajunul recensământului, moldovenii au fost lipsiți oficial de dreptul și oportunitatea de a-și denumi naționalitatea reală După cum se precizează în materialele recensământului final, aceste "instrucțiuni precizau că toți cetățenii sunt obligați să facă declarații plauzibile, adică să nu se identifice cu unele naționalități sau rase de culoare care lipsesc în România" În lista naționalităților ("neamuri") atașată instrucțiunilor, moldovenii, desigur, lipseau Așadar, romanizatorii, având garantată în prealabil falsificarea (a componenței etnice a populației, au putut afirma triumfător după recensământ că "românii s-au declarat astfel chiar și acolo unde se numesc moldoveni, moți, mocani etc " Cu toate acestea, rămâne neclar cum s-ar putea "declara ca atare" moldovenii, dacă * acest lucru era strict interzis și amenințat cu consecințe triste? După cum puteți vedea, (Unele metode de "romanizare" a populației Basarabiei se remarcau printr-o simplitate de invidiat: moldovenii, fără alte prelungiri, erau clasificați cu forța drept "români" Fără îndoială, ocupanții nu credeau în acest fals pe care îl creaseră , dar cu toate acestea, l-au prezentat cu nebunie opiniei publice mondiale drept "liberul arbitru" al moldovenilor, ca conștientizarea "voluntară" de către aceștia din urmă a apartenenței lor la români Dacă facem o evaluare politică a unor astfel de manevre ale conducătorilor României regale și ale ideologilor acestora, atunci ele pot fi numite o politică colonială tipică de deznaționalizare violentă Recent, unul dintre

liderii Partidului Comunist Guadelupa, Serge Pierre-Justin, a scris pe bună dreptate despre politica burgheziei franceze în ultimele sale "posesiuni de peste mări": "Scopul colonialismului rămâne același: a-i lipsi pe poporul Guadelupei de identitate naţională, să le asimileze şi să le adapteze la politica lor de oprimare şi exploatare" Invaditorii boier-romani din Basarabia urmau exact aceleasi scopuri in raport cu poporul moldovenesc Involuntar, poezia "Basarabeny" este din nou reamintită, spun ei "Documente din istoria Partidului Comunist din România", voi III, p "Recensământul general al populației României" Din decembrie, Publicat de Dr Sabin Manuela Vol II București, , p XII Ibidem, p XIV Serge Pierre-Justin Luptă pentru ziua de mâine - "Pravda", , octombrie Dava poetul sovietic Petr Zadnipra, în care scrie despre "romanizarea" compatrioților săi de către invadatorii din Vechiul Regat: "He-ay touchs, not-ay rezlecit prin lume Ku-achelash gynd, ku-achelash scop pegyn Ka se uytem de propriou nostra nume Shi grayul blynd se ni se stingen son" * * * * * Politica şovină, românizantă a ocupanţilor, a avut, desigur, cel mai dăunător efect în domeniul relaţiilor naţionale, în dezvoltarea culturii naţionale a popoarelor Basarabiei Ocupanții, implantând cu sârguință "ideea națională a românismului", au acordat o atenție deosebită "românizării" învățământului public Organismele de învățământ și școlile din Basarabia erau conduse exclusiv de români naționaliști trimiși din Vechiul Regat, indiferent de educația și experiența lor pedagogică Li s-au oferit privilegii și beneficii P Constantinescu-Yash a arătat că "Ministerul Educației (al României - A L) plătește o suprataxă de % din salariu și pune la dispoziție hectare de teren profesorilor români care lucrează în centre cu populație ieromână" Fără excepție, toți basarabenii, pentru a obține orice loc de muncă calificat (ca să nu mai vorbim de profesor), trebuiau mai întâi să susțină un examen la limba română, istoria și geografia României Toți cei care au trecut cu succes "testul de aptitudini" ("examen de capacitate") au primit un certificat special ("certificat") pentru dreptul de a intra în serviciu Problemele de verificare a acestor solicitanți, susținerea examenelor și eliberarea de certificate notorii au fost în sarcina direcțiilor Sigurani ale inspectoratelor de poliție județene Trecerea examenelor și, mai ales, obținerea "diavolului" au fost asociate cu o procedură birocratică complexă și târâtă de mai multe luni Astfel, Anton Baciu, locuitor al orașului Cernăuți, și Mihai Florea, locuitor al satului Klișcăuți, Khotyn uyezd, și-au promovat examenele la începutul lunii ianuarie , dar abia au reușit să-i ia pe "draci" de către vara acelui an Persoane "neîncrezătoare", chiar și cele care au trecut cu succes "examenele de abilitate", Siguranianul nu a scos deloc "draci" Una dintre cele mai subtile și sălbatice forme de discriminare națională folosită de invadatori împotriva populației Basarabiei a fost sistemul de determinare a cetățeniei Guvernul român a revizuit și a anulat toate prevederile tratatelor sistemului de la Versailles referitoare la teritoriile ocupate, în special cu privire la cetățenia populației acestora P Zadnipru Basarabeny - "Moldova Socialiste", , august semantic traducerea autorului: "Ne-au umilit, ne-au împrăștiat în întreaga lume Cu un gând răutăcios, cu un scop răutăcios, Ca să ne uităm propriul nume, A sugruma vorbirea nativă în piept Cit conform cărții: S K Yrysyakin, M K Sytnik Triumf, dreptate istorică, p CHOGA, f , op , d , ll , Înființate în conformitate cu legea "Cu privire la acceptarea și pierderea cetățeniei române", comisiile speciale au "excomunicat" din cetățenia română zeci de mii de muncitori, țărani, intelectuali, artizani și alți locuitori ai Basarabiei care erau

cetățeni sovietici din noiembrie Cu toate acestea, majoritatea basarabenilor au continuat să se considere cetățeni sovietici (din punct de vedere juridic, toți locuitorii Basarabiei erau astfel la momentul victoriei puterii sovietice în Rusia) și nu doreau să accepte cetățenia română * A fost o situație ciudată, curioasă: o parte foarte însemnată a populației locale a Basarabiei, din motivele expuse mai sus, neavând cetățenie română, a fost înscrisă de ocupanți la categoria străinilor Acești "străini" din patria lor au fost lipsiți de dreptul de a participa la alegeri, de a fi în serviciul public, de a deține pământ; în caz de război, erau supuși internării și apoi expulzării din țară Folosind această lege de românizare la discreție, în scopuri egoiste și politice, capitaliștii i-au aruncat pe "neromâni" pe porțile întreprinderilor, moșierii și cămătarii au luat pământ de la țăranii "neromâni", administrația școlilor , spitalele și instituțiile au concediat de la serviciu angajați "neromâni", profesori, medici și alții Adoptată în , după instaurarea dictaturii monarho-fasciste a lui Carol al II-lea, legea "Cu privire la protecția muncii naționale" a consolidat și a întărit cursul spre "romanizarea completă" a teritoriilor cucerite Această lege a fost numită pe bună dreptate de oameni legea "romanizării muncii", pentru că en oferea oportunități nelimitate de a alunga orice "neromân" din orice muncă În scopuri similare a servit legea "romanizării" presei, adoptată la începutul anului de guvernul Goga-Cuza În conformitate cu această lege, în Basarabia au fost închise toate ziarele publicate în limbile rusă, moldovenească și în alte limbi (în mod clar, cu excepția română) Urmând o politică crudă de "romanizare", conducătorii României regale au încălcat, insultat nu numai sentimentele naționale și culturale, ci și religioase ale locuitorilor regiunii Populația ortodoxă din Basarabia a sărbătorit de multă vreme sărbătorile bisericești după stilul vechi Între timp, după reforma calendarului din România, autoritățile ocupante, urmărind să distrugă în totalitate cele mai mici manifestări ale originalității modului de viață basarabean, prin toate mijloacele total "ru- "mynize" Basarabia, a interzis folosirea stilului vechi în regiune, chiar și în legătură cu slujba bisericească Pe această bază, în Basarabia a luat naștere o luptă încăpățânată între populația locală, susținută de o parte din clerul basarabean, și invadatori Mii de "stilişti" au fost supuşi persecuţiilor, represiunilor, gropilor - până la închisoare inclusiv În mai multe locuri, ciocnirile dintre adepții vechiului și promotorii noilor stiluri s-au dezvoltat într-o luptă politică ascuțită, turnată în rezistență deschisă la invadatori În unele sate din regiune s-a ajuns la ciocniri armate cu jandarmeria română și armata, însoțite de victime umane Așadar, la august , în satul Stary Albinets, volost Fălești, raionul Bălți, într-o adevărată bătălie a țăranilor sh Deci invadatorii i-au numit pe basarabeni, care au aderat la stilul vechi în slujbele bisericești, vechiul calendar (vezi CHOGA, f , op , d , l) sate cu Ocupatorii, cinci persoane au fost ucise, aproximativ zece au fost rănite și de persoane au fost arestate Împotriva violenței și arbitrarului autorităților ocupante și-au ridicat vocea nu numai populația muncitoare locală, ci și reprezentanți ai clerului ortodox, diverse organizații religioase și alte organizații din Basarabia Astfel, în nota lor din octombrie , adresată ministrului Afacerilor Interne al României, Mihalache, sosit în Basarabia, liderii Asociației Naționale Ruse din România au protestat împotriva încălcării dreptului lor "de a profesa greco-Credința ortodoxă rusă a părinților noștri în toată inviolabilitatea ei" Asociația l-a acuzat pe Mitropolitul Basarabiei Guriy, un

reacționar înflăcărat și un romanizator turbat, că folosește starea de asediu în regiune "pentru a efectua persecuții religioase împotriva apărătorilor tradițiilor bisericești ortodoxe ruse, care nu au nicio legătură cu politica" (A fost vorba despre arestarea și condamnarea de către tribunalul militar a Corpului militar român a protopopului Vladimir Polyakov) Partidul Comunist din România, deși apăra toate drepturile și libertățile populației din teritoriile ocupate,* s-a opus mereu "prigoanării susținătorilor bisericii și slujbelor neromânești după stilul vechi" * Trebuie să recunoaștem că șovinismul românesc, ideea creării unei "Românii mari" prin anexarea și "românizarea" teritoriilor și popoarelor străine, poziția anti-slavă și anti-rusă a claselor conducătoare ale României boierești nu și-a luat naștere din momentul cuceririi Basarabiei în Rădăcinile acestor sentimente în rândul claselor exploatatoare din România și politicile pe care le predetermină se întorc în vremuri mai vechi, așa cum sa menționat parțial mai sus Fundamentarea "teoretică" inițială a conceptului de "românism" a fost obținută în lucrările și declarațiile reprezentanților așa-zisei școli transilvănene a latiniștilor Latiniștii și-au pus sarcina de a "curăța" limba română de toate elementele slave, inclusiv de cele deja incluse organic în această limbă, alungarea tuturor termenilor slavi din ea, depășirea influenței slave, făcând limba română "absolut romanică" Cu alte cuvinte, latiniştii au fost campioni ai orientării nu numai a unei limbi, ci a întregului mod de viaţă al României către ţările romanice occidentale, în primul rând Franţa şi Italia z Școala latină a făcut mare rău dezvoltării limbilor române și moldovenești, culturilor române și moldovenești, deoarece a fost o direcție reacționară atât în lingvistică, cât și în procesul general de dezvoltare a celor două culturi naționale De aceea, figurile de frunte ale culturii moldovenești din secolul al XIX-lea, în primul rând scriitorii moldoveni și democrații revoluționari, s-au răzvrătit cu atâta pasiune și hotărâre împotriva școlii latine Scriitorul moldovean Kostake Negrutsi, de exemplu, indignat de "theo TsGA MSSR, f , pe , d , ll , ; "Basarabia Roşie", , Nr - CHOGA, f , pe , d , l Asociația Națională Rusă din România este o organizație rusă de emigranți albi M Ibid , l "Documente din istoria Partidului Comunist din România", vol III, p riami "a latiniştilor şi a comportamentului adepţilor lor, în scrisoarea sa către scriitorul George Asaki din scria ironic: "Trebuie să ştii, milord, că aparţinem unor creaturi destul de curioase, ne place să ne maimuţăm în faţa străinilor și să ne umilăm Deci, succesiv am fost turcomani, greci, sau Dumnezeu știe ce altceva; acum, prin harul lui Dumnezeu, suntem francezi; este posibil ca în curând să traversăm și Canalul Mânecii (English Channel - A L) într-un fel de balon, și atunci ne veți vedea ca anglo-lovers" Democratul și scriitorul revoluționar Alexei Rousseau în , în Meditațiile sale (Kuzheter), i-a criticat aspru pe latiniști, acuzându-i că se închină Occidentului, că și-au denaturat limba maternă Alec Rousseau, reproşându-le latiniştilor, spunea: "Ochii şi gândurile părinţilor noştri au fost îndreptate spre răsărit, iar ale noastre sunt îndreptate spre apus" Ridiculându-i pe latinişti, A Rousseau încearcă să-şi imagineze cum ar fi procedat Ştefan cel Mare şi ce ar fi spus el, după ce a aflat cum latiniştii i-au transformat Moldova natală, unde "veşmintele, obiceiurile, pământul au fost schimbate de ei, până la limba, la nume! Ştefan cel Mare ar fi crezut că se află în altă ţară! Ce putea să facă pe un asemenea pământ în care nu a mai rămas nici măcar o urmă din umbra lui? Cuvântul lui nu mai este limba noastră

cuvintele stricate de reformatorii cu siguranță "și vor deschide ochii neînfricat de surprindere și s-ar întinde înapoi în mormânt" Desigur, clasele conducătoare ale României regale nu au fost pionieri în politica de asimilare, în aspirațiile șovine ale marii puteri Esența "ideei naționale a românismului" este extrem de apropiată și, în multe privințe, împrumutată de la curentele șovine militante din alte țări, în special de la panturcism, bazat pe un principiu rasist-religios Foști vasali ai Turciei, boierii români au aflat de la recentul lor stăpân Se știe că pan-turciștii numesc "națiunea" turcă (sau turcică - care sună la fel în turcă) o comunitate rasială, după părerea lor (dar în realitate - lingvistică), a popoarelor vorbitoare de turcă În același mod, șovinii de mare putere români au numit comunitatea lingvistică romanică (identificată de ei cu cea românească) a unui număr de popoare din Europa de Est "o singură națiune română" Așa cum panturciștii au "creat" națiunea turcă pe baza "comunității" mitice "turcice" (sau "turianești"), tot așa și șovinii români au "creat" națiunea română pe baza "comunității romanice" balcanice " Departe de originali sunt acei istorici romani moderni care au mostenit conceptele istoriografului burghezo-sovin "You need seshtiy, domnul meu, ke noi syntem de o fire forte deshantsate; nu plânge, dar maimutsi ne strainin shi și nu defame ne blue Asha dar, am fost pe rynd tur-koman, Greek man, cay blew shtie che ynke: amu din mila lui dumnezeu, the son of a Frenchman; poate kurynd in the track shi Mansha yn vre-un balon aerostatic shi atunch not vei lead an Englishman "(Konstantun Negrutsi Opera alese Kshn , , pag) Alec Russo, Opera Ales Kshn , pag , That Akolo, pag That Akolo, pag E Yu, Gasanova Ideologia naționalistului burghez din Turcia în perioada Tinerilor Turci (-) Baku, , p fii ale ţării lor şi susţin că "naţiunea română care s-a dezvoltat? în mileniul I al erei noastre pe teritoriul modern al României, ca urmare a condițiilor istorice, s-a dezvoltat în perioada medievală în trei principate - în Transilvania, Țara Românească și Moldova " - Până la urmă, în , la al II-lea Congres istoric turc, profesorul turc Fuad Bashegil în În raportul său "Naționalismul turc" a dovedit că națiunea turcă există din cele mai vechi timpuri În rândul intelectualității burgheze turce de la începutul secolului al XX-lea, ideea de "Turan", adică predicarea, "comunitatea" popoarelor atât de diferite ca origine și destinele lor istorice, precum azeri, turkmeni, uzbeci, tătari , kirghizi, uiguri și chiar finlandezi și maghiari, care trebuiau să fie uniți, într-un singur "stat Turan" De fapt, acesta este prototipul ideii propuse de șovinii români a unei "Românii mari" de la Marea Adriatică până la Nipru, în care au urmărit "unirea" tuturor popoarelor romanice din Peninsula Balcanică și din nordul Mării Negre regiune, numindu-i pe cei din urmă doar "români" Aici apare o altă analogie Guvernul burghez cehoslovac pre-Munich a fost incapabil să rezolve problema fundamentală a construirii statului, care, potrivit lui Gustav Husak, era "o sursă de tensiune constantă în relațiile intra-cehoslovace" Această problemă a fost problema slovacă G Husak scrie: "Deși statul cehoslovac a fost creat ca stat a două popoare slave - cehi și slovaci, ideologia oficială a statului, implantată de mass-media și de educația școlară, nu a recunoscut poporul slovac ca națiune originară cu toate drepturi care decurg Cehoslovacismul, TO' este ideologia unei singure națiuni cehoslovace, a rămas în pozițiile sale politice, de fapt, până în , când principiul originalității națiunii slovace a fost consacrat în programul de guvernare Kosice și a fost garantată egalitatea cehilor și slovacilor Asemenea cehoslovaciei din Cehoslovacia, românismul, adică ideologia unei "națiuni românești

unice", a fost baza ideologică pentru "romanizarea" moldovenilor La scurt timp după cucerirea Basarabiei, invadatorii, în ciuda protestelor populației generale a regiunii, inclusiv intelectualitatea, în special profesorii, au introdus grafia latină pe teritoriul acesteia Introducerea acestui font a fost urmărită de anumite scopuri politice A fost o încercare de a ridica o barieră suplimentară între poporul muncitor al Basarabiei și popoarele din URSS, facilitând astfel "romanizarea" forțată a populației regiunii Cu toate acestea, grafia latină în Basarabia, unde analfabetismul în rândul populației adulte depășea la sută, nu a prins rădăcini și nu a putut să prindă rădăcini În general, în regiunea "romanizării" au cedat doar un cerc restrâns al burgheziei urbane, moșierii și o fracțiune nesemnificativă a intelectualității locale - parțial din motive carieriste și parțial sub influența ani de la unirea principatelor române [Articol editorial] - "Romynia", , Nr , p E Yu Gasanova, Decret, lucrare, p Ibid , p Gustav Husak Decret, articol [Comunist, , Nr , p NR] Ibid , p - de demagogia ocupanţilor şi sub influenţa învăţământului şcolar, trecut în mâinile şovinilor români, sau ca urmare a studiilor la universităţile româneşti Introducerea grafiei latine nu a urmărit deloc să accelereze creșterea nivelului cultural al maselor, așa cum pretindeau ocupanții, ci a fost o expresie a politicii sincer șovine a claselor conducătoare ale României burgheze în raport cu cei cuceriți cu forța popoare, inclusiv moldovenii Este la egalitate cu ordinul guvernatorului regal al Basarabiei, generalul Chuperke (ianuarie), care interzicea vorbirea rusă în locurile publice Discursul rusesc era privit de acest satrap drept o "insultă la adresa națiunii române", ridicată la rangul de "crimă de stat" Pedeapsa pentru încălcarea ordinului era amendă de până la lei sau închisoare pe o perioadă de la o lună la doi ani "Romanizarea" forțată, însă, nu a adus rezultatele dorite pentru ocupanți Deși peste tot în Basarabia erau pancarte cu inscripția "Vorbiți numai românește!" ("Vorbiți numai românește"), iar pentru încălcarea ordinii fasciste, Chuperca a fost pedepsit fără milă, nici moldovenii, ca să nu mai vorbim de celelalte naționalități ale Basarabiei, nu le-au perceput străină limba de salon francezizată Acest lucru a fost recunoscut chiar de ocupanți, în special de comandantul Corpului Armată Român, generalul F Tsenescu În Ordinul nr din aprilie , transmis comandanților de divizie și prefecților raioanelor din nordul Basarabiei și Bucovinei de Nord, privind folosirea obligatorie a limbii române în instituții, școli și convorbiri private, generalul F Cenescu afirma: "Au trecut de ani de la unire (vorbim de acapararea teritoriilor numite de către România - A L), și totuși în teritoriile anexate nu se folosește limba română, care este limba oficială Astfel, sentimentele naționale ale românilor sunt jignite, întrucât chestiunea vizează limba populației conducătoare (adică românii - A L) Acest departament (vorbim despre departamentul militar -A L) a stabilit că minoritățile naționale nu vorbesc românește nici "din obișnuință", nici cu intenție răutăcioasă" Ordinul generalului F Cenescu are caracterul unei instrucțiuni amănunțite asupra metodelor prin care, în opinia sa, se poate obține succesul "în românizarea acestor provincii românești (a se citi: capturate - ^ A L)" Este de remarcat că generalul a văzut "motivul rezultatelor deplorabile ale măsurilor anterioare de "romanizare" "în sentimente de incertitudine cu privire la caracterul final al unificării" (adică acapararea acestor teritorii) Pentru a-și ajuta subalternii să depășească "sentimentul de incertitudine" în rezolvarea unei astfel de probleme "importante", F Cenescu, aruncând la o parte acoperirea de camuflaj a eticii și a decenței, expunându-și

interiorul de șovin și campion al superiorității românilor asupra popoarelor asuprite, punct cu punct își expune propriile "recomandări" asupra pro Vezi Agitator's Companion, , nr - , p CHOGA, f , pe , d , l Curând acest galant romanizator a devenit șef al Statului Major al armatei române CHOGA, f , pe , d , l Ibid , l conducând "Romanizarea" În aceste "recomandări" (deja pentru a entimea oară!) Utilizarea tuturor celorlalte limbi, cu excepția singurei, este interzisă; oficial - român Nu mai puțin tipică este mărturisirea făcută ceva mai devreme de directorul general al Poliției Române, care, în numele Ministerului de Interne, a inspectat Bucovina în În raportul său adresat ministrului, şeful poliţiei române scria că în şcolile din Bucovina "învăţământul românesc nu există deloc" În , într-un raport adresat ministrului Educației României I Petrovici, românizatorul inveterat, profesor al Universității din Iași, O Gibu se plângea: "În spirit, Basarabia este acum incomparabil mai rusă decât în Și acum în orașe aproape toată lumea -rusă și de cele mai multe ori citește presa rusă, ceea ce împiedică în orice mod posibil instaurarea românismului" Curios este că în numărul ziarului "Universul", unde au fost tipărite fragmente din raportul Gibu citat, într-un articol al redactorului și editorului pliantului fascist " Basarabia kreshtine" Luka Brynze citim: nu imbuitat de românism" Același O Gibu s-a plâns că în Basarabia "romanizarea" a dat simptome mai dureroase decât sănătoase În fine, în cartea "De la Basarabia rusă la Basarabia românească" O Gibu infirmă de fapt conceptul de "națiune română unică", cu ajutorul căreia clasele conducătoare ale României au căutat să justifice prinderea Basarabiei Gibu scrie: "În timp ce românismul din alte provincii a fost influențat de ideea de unitate bazată pe cultura națională, în Basarabia ideea națională (adică românească - A L) era inexistentă în toate straturile poporului - țărănimea, clerul și nobilimea Se părea că moldovenii (italicele mele - A L) din Basarabia nu sunt cu adevărat ai poporului român În Basarabia avem de-a face tot mai mult cu un "popor moldovenesc" izolat În acest caz, cu o mărturisire scăpată, Onesiphous Gibu a încercat să justifice stăpânilor bucureșteni inutilitatea eforturilor "Românilor-Nizatori" Basarabiei Dar este cu atât mai important că a trebuit să spună adevărul După cum s-a spus în repetate rânduri, în focul controverselor interpartide, opoziția a atacat acțiunile organelor oficiale de guvernare ale României, iar membrii partidelor aflate la putere, nerămânând în datorii, au demascat eșecurile adversarilor lor de-a lungul anilor a victoriilor lor parlamentare Și au fost mărturisiri semnificative De exemplu, fostul premier Duca a spus: "Romanizarea Basarabiei nu se poate realiza" A fost completat de fostul prim-ministru A Vaida-Voevod: "Chiar dacă se face o execuție în masă" Chiar și unul dintre inspiratorii reacției românești, mai târziu liderul Partidului Fascist din România, A Cuza, care a vizitat Basarabia în , a spus sumbru: "Nu, Chișinăul nu este un oraș românesc" CHOGA, f , op , d , l "Universul", , septembrie Ibidem O Ghibu De la Basarabia rusească la Basarabia romanescă, p L I Internațională Comunistă, , nr Ibid Astfel de declarații, acuzații reciproce și denunțuri ale liderilor partidelor național-liberale, național-țaraniste și ale altor partide burgheze și-au găsit adesea drum în paginile presei străine Eşecul politicii româneşti a României în Basarabia a fost semnalat de presa din multe ţări De exemplu, în vara anului , oficialitatea turcă, ziarul Mil-liet, nota că "Basarabia rămâne încă sub influența culturii ruse Din punct de vedere geografic, etnografic și politic, Basarabia face parte din Uniunea Sovietică, iar România deține Basarabia /ilegal" Aș dori să subliniez încă o dată că

politicii de șovinism și "romanizare" dusă de reacționarii români i s-a opus cel mai hotărât partea avansată a poporului român, în primul rând Partidul Comunist Român Avangarda clasei muncitoare, PCR a apărat cu pasiune interesele minorităților naționale asuprite, a castigat regimul colonialist instaurat în teritoriile ocupate de oligarhia regală, proprietarii de pământ și capitaliști, a apărat dreptul națiunilor la autodeterminare Manifestul emis de Partidul Comunist Român în toamna anului în legătură cu răscoala Tătarbunarului spunea: "Naționalități înrobite din regiunile ocupate! Partidul Comunist vă sprijină în lupta voastră pentru eliberarea națională deplină" Să remarcăm însă că Partidul Comunist Român nu a asimilat principiile și tacticile marxist-leniniste în problema națională departe de a fi imediat după formare Abia începând cu al treilea Congres ( ) aceste principii au devenit parte integrantă a liniei generale a PCR, deși și mai târziu elemente de șovinism, nu, nu, dar s-au făcut simțite Acest lucru se precizează, în special, în hotărârile Congresului al V-lea al Partidului Comunist Român: "Până la Congresul al III-lea, Partidul Comunist Român nu a înaintat sloganul dreptului națiunilor asuprite la autodeterminare, până la secesiunea de statul roman Sloganul leninist și-a câștigat cu greu locul în Partidul Comunist Român Linia consecventă a Partidului Comunist Român asupra chestiunii naționale, inclusiv atitudinea față de viitorul populației Basarabiei ocupate, și-a găsit expresia clară și distinctă în deciziile III ( ) , IV ( ), V ( ) congresele CPR Hotărârile celui de-al IV-lea Congres al Partidului Comunist Român asupra problemei naţionale au subliniat: "Partidul nostru este obligat prin toate mijloacele să sprijine lupta poporului muncitor al Basarabiei, în scopul unirii cu MASSR (Moldova Sovietică)" Alineatul din rezoluția Congresului al V-lea al CPR, adoptată în decembrie și publicată în ianuarie , spunea; "Alături de principalele contradicții sociale, este extrem de important pentru Op conform cărţii: "Moldova Sovietică - Şeful Diviziei Steag Roşu", p - TsGA MSSR, f , pe , d , ll - ; "Khotin în focul rebeliunii" Editat de S Ruban, p "Documente din istoria Partidului Comunist din România - , voi III, p Cm "Lupta P C R pentru apărarea intereselor maselor populare în perioada stabilizării relative a capitalizmului (-)" București, , pp "Documente din istoria Partidului Comunist din România - ", vol II, București, , p determinarea naturii, sarcinilor și forțelor motrice ale revoluției din România au contradicții naționale între popoarele asuprite și clasele conducătoare ale națiunii române Aceste contradicții au apărut ca urmare a ocupării teritoriilor străine , a politicii coloniale față de popoarele asuprite (moldoveni, ucraineni, ruși, bulgari, maghiari, germani, sârbi, turci, evrei), a folosirii de către clasele conducătoare a România a unor forme excepțional de crude de exploatare a maselor muncitoare ale națiunilor asuprite, precum și ca urmare a suprimării nemiloase a culturii naționale" Mai departe, în hotărârile Congresului al V-lea se spune: "În Basarabia, imperialismul românesc urmărește să-și întărească pozițiile prin românizarea mai intensă a moldovenilor, care au fost declarați "români" Masele largi ale țărănimii moldovenești și mica burghezie urbană sunt asuprite în aceeași măsură ca și populația rusă, ucraineană și evreiască Burghezia română însăși nu are deloc încredere în acești "români", pe care îi proclamă Declarând că "Partidul Comunist Român este singurul partid care luptă pentru o adevărată eliberare națională" , Congresul al V-lea al CPR și-a propus sarcina: "Partidul trebuie să facă o întorsătură decisivă în activitățile sale în Basarabia, punându-și ca sarcină centrală crearea unei puternice mișcări naționale revoluționare"

Așadar, Partidul Comunist Român și publicul progresist din România, respingând șovinismul și "romanizarea", i-au considerat pe moldoveni ca o națiune independentă, aflată sub jugul oligarhiei românești ca urmare a anexării forțate a Basarabiei, au contribuit în toate căile posibile către lupta de eliberare naţională a poporului moldovenesc Aceasta este poziţia firească a marxiştilor-leninişti Independența și originalitatea națiunii moldovenești, așa cum sa arătat mai sus, a recunoscut fără tragere de inimă chiar și pe unii lideri politici și militari români din tabăra șovinilor și expansioniştilor Această împrejurare mărturisește faptul că într-o serie de cazuri situația concretă i-a plasat pe reprezentanții claselor conducătoare ale României în asemenea condiții în care nu au putut să nege faptele reale ale istoriei sau când falsificarea acestora din urmă amenința cu un mare scandal Așadar, comandantul armatei române în perioada cuceririi Basarabiei, generalul Prezan, își începe apelul către populația regiunii la ianuarie , în ajunul ocupației Chișinăului, cu cuvintele: "Moldova cetățeni! (Italice ale mele - A L) " În raportul prefectului raionului Khotyn din , pe care l-am menționat, se indica că "moldovenii trăiesc" în raion Fasciștii români mai numesc populația indigenă a Basarabiei într-un document din mai În informațiile istorice despre satul Safyan, Izmail volost, compilate de ocupanți "Documente din istoria Partidului Comunist din România - , voi III, p Ibidem, p Ibidem, p Ibidem, p Op conform articolului: I Krivorukoe Din istoria Basarabiei înrobite - "Katorga și exilul", , nr ( ) CHOGA, f , op , d , ll , , Ibid , f , op , d , ll - , în , se indică faptul că în vecinătatea Izmailului locuiau în vremuri trecute turci și tătari, "amestecate în aceste locuri cu populația etnică moldovenească" După capturarea Izmailului de către trupele ruse, conform certificatului, turcii au trecut dincolo de Dunăre, " a rămas pe loc doar populația moldovenească, care se ocupa cu agricultură și creșterea animalelor" Mărturisiri similare pot fi găsite pe paginile unui număr de publicații științifice cu autoritate De exemplu, cunoscutul filolog burghez român Ion Candrea, descriind Basarabia într-un dicționar enciclopedic ilustrat întocmit de el, scria că populația Basarabiei "se spunea în trecut (- - A L), așa cum se numesc astăzi: moldoveni" De fapt, existența unei națiuni moldovenești independente a fost recunoscută direct sau indirect de organele oficiale române Într-o serie de documente ale administraţiei guvernamentale a României pentru anii - s-a afirmat că poporul moldovenesc "nu este tocmai român" Așadar, pentru țărănimea moldovenească a Basarabiei a apărut un ziar special în limba moldovenească, Vestitorul Basarabiei Subtitlul unui alt ziar basarabean, Kuvyntul Moldovenesk, scria: "Pentru nevoile poporului moldovenesc" Chiar și în publicat în - la Tiraspol, ziarul fascist "Glasul Nistrului" avea un subtitlu: "Ziarul moldovenilor dintre Nistru si Bug" Trădătorii poporului moldovenesc, în frunte cu H P Smokina, în anii ocupației fasciste germano-române a Moldovei, temându-se de mânia populară și încercând să inducă în eroare populația republicii, nu a numit revista lor fascistă decât "Moldova noue" ("Noua Moldovă"), iar pagini despre care vorbeau "moldovenii la est de Nistru" Jurnalistul canadian P Buckley pe care l-am menționat, care a vizitat Moldova în , cunoștea, fără îndoială, acuzațiile că "românii basarabeni" trăiesc în republică Cu toate acestea, familiarizându-se personal cu RSSM, scrie: "Moldovenii adevărați, care constituie % din populația republicii, sunt de origine latină, sunt rude cu românii temperamentali Deși limba modernă a inclus multe cuvinte slave și este folosit alfabetul chirilic, moldovenii rămân singurul popor din URSS care vorbește vechea

limbă "romanică", care este derivată din limba latină Despre poporul moldovenesc am dat doar câteva declarații ale oamenilor de stat și ale personalităților publice, ale oamenilor de știință și ale jurnaliștilor României regale și ale altor țări Aceste afirmații, al căror număr poate fi înmulțit, infirmă încă o dată conjecturile șovinilor burghezi români, care i-au botezat pe moldoveni "români basarabeni" Da, nu se putea altfel, pentru că apariția și existența națiunii moldovenești nu a depins de voința sau calculele politice ale românilor sau ale altor figuri sau cercuri recționare "Nerecunoașterea" lor a națiunii moldovenești nu a afectat deloc existența reală a acestui IF OOGA, f , op , d , l Ibid I Candrea Diccionarul enciclopedic ilustrate București, , p "Basarabia Roşie", , Nr "Moldova nouă", nr - , ianuarie-decembrie, , p v ST naţiune La urma urmei, după cum a spus pe bună dreptate Friedrich Schiller la vremea lui, adevărul nu suferă deloc de faptul că cineva nu-l recunoaște Burghezia română și moșierii, partidele lor au fomentat în mod deliberat sentimente șovine în țara lor, sperând să creeze o situație favorabilă păstrării teritoriilor ocupate Atât în perioada antebelică, cât și după , Partidul Comunist Român nu numai că a apărat principiile leniniste în chestiunea națională, ci a dus și o luptă hotărâtă împotriva șovinismului de mare putere, văzând pe bună dreptate în el o manifestare a dorinței burgheziei române pentru a întări opresiunea națională și a extinde expansiunea Afirmând că "influența șovinismului românesc există și în rândurile Partidului, împotriva căruia trebuie dusă cea mai hotărâtă luptă" , Congresul al V-lea al PCR "a pus în fața partidului sarcina de a duce o luptă fără milă împotriva influenței a șovinismului "României Mari", manifestându-se în rândurile Partidului, ca cele mai serioase piedici în calea dezvoltării mișcării naționale revoluționare de către partid și a întăririi rolului acesteia în această mișcare" În decizia sa de la sfârșitul lunii octombrie , a îndrumat membrii partidului și Comitetului Central al PCR să combată șovinismul Acest document afirmă că "burghezia română urmărește să incite la ură șovină în rândurile populației românești printr-o campanie de apărare a Tratatului de la Trianon" Linia consecventă în problema națională și în lupta împotriva șovinismului și-a găsit expresia clară și în documentele Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român din perioada postbelică, în special, în "Rezoluția Biroului Politic al Comitetul Central al WRP pentru Problema Națională", despre care am menționat mai devreme, adoptat în decembrie Se subliniază aici că în România burghezo-proprietaria "Partidul Comunist Român a fost singurul partid care a purtat o luptă consecventă pentru o soluție democratică a problemei naționale Din primul moment al existenţei, PCR a conturat ca una dintre sarcinile principale ale partidului lupta împotriva opresiunii naţionale, pentru egalitatea deplină a naţiunilor în domeniul vieţii economice, politice şi culturale Atrăgând atenția asupra necesității unei lupte neîncetate împotriva șovinismului, Comitetul Central al WRP sublinia la sfârșitul anului că "în serviciile publice, unele elemente păstrează încă o atitudine șovină, ca moștenire a conștiinței putrede a vechiului stat aparat" , că unii comuniști "nu se străduiesc să elimine urmele șovinismului din rândurile membrilor de partid Comitetul Central al Partidului Muncitorilor Români a reamintit apoi comuniștilor și tuturor poporului țării lor * că "Partidul Comunist Român nu a permis niciun compromis în plan național "Documente din istoria Partidului Comunist din România - , voi III, p Ibidem, p Ibidem, p "Rezoluții și hotărîri ale Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, - ", p Ibidem, p Ibidem, p proza si s-a opus hotarat tendintei soviniste,

alimentata si sustinuta de partidele burgheze" - Fără îndoială, activitățile organizației clandestine comuniste a Basarabiei, susținute de PCR în toate modurile posibile, au predeterminat în mare măsură și inutilitatea tuturor eforturilor ocupanților boier-români de a introduce "ideea națională a românismului" în această regiune , "Romanizează" și corupă spiritual poporul moldovenesc, eradica tradițiile din conștiința lui prietenia cu poporul rus, pentru a elimina influența benefică a culturii ruse asupra culturii poporului moldovenesc Foști membri ai clandestinului comunist al Basarabiei D Volturin și F Slepenchuk confirmă că "dorința invadatorilor de a lipsi muncitorii din regiune de conștiința de sine națională, de a eradica memoria Marii Revoluții din Octombrie, sentimentul de dragostea pentru Patria lor sovietică și, ca urmare, pentru romanizarea regiunii, au suferit un prăbușire complet" Poporul moldovenesc, ca și alte naționalități care trăiau în Basarabia, a respins politica și demagogia asimilatorilor români și, după ce a suferit grele încercări, a rămas credincios și devotat Patriei lor sovietice § INDUSTRIA BASARABIEI ÎN Ajunul Eliberării Teritoriului Disproporționalitatea și anarhia, dezvoltarea inegală sunt organic inerente producției capitaliste, care decurg din principala contradicție a capitalismului - contradicția dintre caracterul social al producției și forma privată de însuşire În același timp, nu numai țările individuale sau grupurile de țări se dezvoltă economic inegal, ci și diverse regiuni teritoriale și ramuri ale economiei din cadrul fiecărei țări capitaliste După cum notează V Motylev, ramurile industriei capitaliste, din cauza dezvoltării inegale, se depășesc alternativ Acest proces este afectat și de lipsa de proporționalitate între industriile individuale și încălcările constante ale cursului normal al reproducerii sociale În cursul unei astfel de dezvoltări ciclice a industriei, perioadele de renaștere și ascensiune a acesteia sunt înlocuite cu perioade de crize și depresiuni, avansul unor industrii determină declinul altora etc Toate aceste fenomene au fost observate în timpul dezvoltării industriei Basarabiei ocupate, unde au provocat un efect distructiv deosebit de puternic, au dus la consecințe extrem de dăunătoare pentru economia regiunii Industria Basarabiei a cunoscut nu numai impactul spontan al legilor economice ale capitalismului Politica invadatorilor din regiunea uzurpată de România regală a avut un efect negativ asupra stării ei Această politică prevedea realizarea unui astfel de obiectiv "Rezoluții și hotărîri ale Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, - ", p D Volturin, F Slepenchuk Opera fundamentală a istoricilor moldoveni - "Comunist din Moldova", , nr , p V Motylev Doctrina lui Lenin despre dezvoltarea neuniformă a capitalismului și a prezentului - Kommunist, , nr , p Sf obiective, precum distrugerea deliberată fără milă a acelor centre nesemnificative de dezvoltare industrială care existau în Basarabia la momentul anexării acesteia, transformarea regiunii într-un apendice agricol colonial al Vechiului Regat, într-o sursă de extracție prădătoare de resurse pentru industrializarea capitalistă a României, îmbunătățirea Bucureștiului și a altor centre ale metropolei Mai mult, dezvoltarea industrială a Basarabiei a fost afectată negativ de politica dusă de guvernul României de a rupe complet legăturile economice, comerciale și de transport stabilite istoric ale regiunii cu Rusia, cu Uniunea Sovietică și ridicarea unei bariere tarifare ridicate în drum spre vânzarea mărfurilor basarabene în limba română şi pieţele europene, precum şi îngustimea pieţei basarabene însăşi În condițiile regimului colonial, cu obstacole create artificial de ocupanți, industria basarabeană s-a

degradat constant Chiar și în anii de relativă stabilizare a capitalismului în Basarabia, nu a existat nicio renaștere, cu atât mai puțin o creștere a industriei Aceștia din urmă, de-a lungul anilor de ocupație, s-au luptat în strânsoarea unei crize cronice Nu ar fi o greșeală să spunem că în perioada dintre cele două războaie mondiale, Basarabia a fost singura țară din Europa care nu a atins cel mai mic grad de progres industrial, a cărei industrie a fost aruncată înapoi Clasele conducătoare ale României regale nu au ascuns faptul că împiedicau în mod deliberat dezvoltarea forțelor productive ale Basarabiei și urmăreau o politică de sugrumare a industriei acesteia Astfel, economistul burghez român N Arcadian scria în : "Considerând industria Basarabiei în ansamblu și comparând-o cu alte provincii și cu situația din , constatăm că în timp ce industria este în creștere în Vechiul Regat, Transilvania și Bucovina , Basarabia capătă tot mai mult un caracter agricol ca urmare a scăderii nivelului său industrial Pe fondul unei admiteri atât de sincere, făcută de un observator competent după criza economică mondială din - , aprecierea dată în aceleiași perioade de către istoricul român A Deak, unul dintre autorii cărții The History of the Poporul român, sună clar disonant A Deak scrie: "După criza economică din - economia românească a cunoscut un punct de cotitură, producția industrială și agricolă a cunoscut o creștere continuă, atingând în cel mai înalt nivel cunoscut în România capitalistă Acest nivel, de fapt, este o ilustrare elocventă a abilităților creative ale României, care, reunind în hotarele sale provinciile istorice (italicele mele - A L), le-a contopit într-un singur ansamblu economic, permițând procesul obiectiv de dezvoltare în cadrul cadrul sistemului capitalist pentru a atinge cote înalte " Dacă concluzia lui A Deak cu privire la România propriu-zisă păcătuiește incontestabil prin înfrumusețarea situației actuale, atunci descrierea situației economice din teritoriile ocupate, în special, din Basarabia, dată de același autor, este o vădită profanare a științei istorice £ N Arcadian Industrializarea Romaniei București, , p "Istoria poporului român" Sub redaccia acad Andrei Otetea, p Totuși, pentru ca cititorul însuși să se convingă de cine are dreptate - N Arcadian sau A Deak - să trecem la fapte Întrucât, după capturarea Basarabiei și distrugerea forțată a puterii sovietice pe teritoriul său, aici s-au restabilit complet relațiile capitaliste de producție subminate, sistemul burghezo-moșier a fost restabilit, era rezonabil de așteptat ca economia regiunii, în în orice caz, ar reveni în curând la nivelul pre-revoluționar Cu toate acestea, aceste așteptări nu au fost îndeplinite Ocupația boier-română a încălcat temeliile întregii vieți economice a Basarabiei După cum sa menționat deja, aceasta a dus, în primul rând, la ruperea completă a tuturor legăturilor economice ale acestei părți a Moldovei cu Rusia Sovietică (și cu alte țări) Basarabia s-a aflat în poziţia unui corp străin în organismul economic al României Activitățile economice ale domnitorilor români din regiune au fost invariabil imprimate de conștiința ilegalității și temporalității șederii ocupanților pe teritoriul Basarabiei În , muncitori erau angajați în de unități industriale calificate din Basarabia, iar producția lor brută anuală în prețuri curente era de mii ruble În structura industriei basarabene, locul principal a fost ocupat de industria alimentară, care număra întreprinderi (, la sută din numărul total de întreprinderi) În această industrie au lucrat de lucrători (, la sută din numărul lor total), producția brută a atins mii de ruble (, la sută din totalul tuturor industriilor) Deși până la Revoluția din octombrie proletariatul Moldovei a rămas mic ca număr și dispersat

printre întreprinderile mici, cu toate acestea, până la sfârșitul secolului al XIX-lea s-a format ca clasă și a făcut parte din proletariatul rus Pe lângă cei angajați în industria recensământului, numai în întreprinderile artizanale din regiune erau aproximativ de muncitori Într-o serie de de provincii și regiuni ale Imperiului Rus, în , provincia Basarabiei ocupa locul în ceea ce privește numărul de întreprinderi industriale și pe locul în ceea ce privește producția industrială anuală În anii ocupației boier-române, poziția industriei basarabene și structura ei s-au deteriorat brusc Ponderea industriei alimentare în volumul total al producției industriale brute a regiunii a crescut de la , la sută în la , la sută în Din cele de mari întreprinderi din Basarabia care prelucrau materii prime agricole, doar funcţionau în , mai mult, capacităţile de producţie ale multora dintre ele erau folosite doar de jumătate Degradarea industriei Basarabiei nu a trecut neobservată de cercetătorii și observatorii burghezi American £ N V Lashkov Basarabia la centenarul aderării la Rusia - Analiza geografică și istorico-statistică a stării regiunii Kshn , , p - D T Ursul Dezvoltarea relaţiilor sociale în Moldova sovietică Kshn , , p , L N V Lașkov Decret, op , p í A Dolnik Decret, op , p , Ibid , p $ V Maxwell scrie: "Ocupaţia românească a adus ţara (Basarabia - A L) la o catastrofă economică Deoarece a fost izolată de cea mai mare piață, Rusia, și a pierdut contactul cu Odesa, care a servit drept punct de tranzit pentru comerțul său cu alte țări, exporturile sale de cereale și fructe au scăzut Pe rețeaua de cale ferată care o leagă de Rusia, traficul aproape s-a oprit Pe Nistru, unde era un trafic intens, digurile au căzut în paragină Populația a devenit o forță de muncă ieftină pentru restul României " Aceasta este o evaluare elocventă a situației într-o zonă foarte mare a "ansamblului economic", lăudat de A Deak F Mosley îl completează pe W Maxwell, subliniind că "un alt semn de stagnare (Basarabia - A L) este o scădere comparativă a populației urbane de la , % din total [populația regiunii] în la , % în anul " Maxwell, precizând caracterizarea criminală a consecințelor regimului de ocupație pentru Basarabia, arată: "Din totalul de de miliarde de lei investiți în industria românească, doar , miliarde de lei au fost investite în Basarabia și Nordul Bucovinei; Din cei de muncitori industriali din România, doar erau în Basarabia și Nordul Bucovinei; din cei de cai putere ai centralelor românești, Basarabia și Nordul Bucovinei au reprezentat doar de cai putere; și în aceste zone se putea găsi doar fiecare treizeci de mașini din România" W Maxwell avea motive întemeiate să concluzioneze că "tocmai aceste condiții au condus la al treilea factor, adică la primirea cu entuziasm a trupelor sovietice" de către basarabeni în Până la eliberarea Basarabiei, industria de pe teritoriul său era mică și extrem de înapoiată (s-a păstrat nivelul tehnic din), predominant meșteșugărește Era reprezentat în principal de mici ateliere cu tehnologie primitivă, utilaje vechi uzate, în care predomina munca manuală Multe afaceri au fost închise sau operate la capacitate parțială Au fost amplasate în spații dărăpănate, complet improprii pentru implementarea unui proces normal de producție și pentru crearea condițiilor minime acceptabile de muncă pentru muncitori Industria Basarabiei a fost caracterizată de trăsături tipice coloniale Întreprinderile se ocupau în principal de prelucrarea materiilor prime agricole, alte produse erau produse în volume și sortimente nesemnificative Doar % dintre întreprinderi aveau motoare mecanice, iar restul se bazau exclusiv pe muncă manuală Mărimea întreprinderilor Basarabiei poate fi judecată după starea industriei din orașul Bălți Din toate cele de întreprinderi diferite din acest oraș, până la

începutul anului , doar aveau mai mult de de muncitori fiecare sau aveau un motor cu o capacitate de peste cai putere William Maxwell Basarabia, p Philip Mosley Urmează Basarabia?, p William Maxwell Basarabia, p Ibidem TsGA MSSR, f P- , pe , d , ll , - Doar trei fabrici din Bălți - zahăr și două mori de ulei - au angajat peste de muncitori fiecare În orașele mici și mai ales în centrele de volost ale regiunii, industria și-a păstrat în esență aspectul secolului trecut De exemplu, în volost Lipkansky din districtul Khotinsky existau două mori și ateliere de artizanat numite "fabrici" (săpun, cherestea, cărămidă, țiglă etc), care au angajat de la la persoane Și, să zicem, în Teleneshty, au funcționat doar câteva ateliere mici de încălțăminte, cusut, tablă și alte Nivelul producției industriale a fost determinat de fluctuațiile cererii de pe piață Crizele economice au produs pagube enorme industriei Așadar, în , chiar la începutul crizei economice mondiale, la Chișinău, după cum a remarcat camera de comerț locală a orașului, numărul morilor în funcțiune a scăzut față de de la la , morile de ulei - de la la , fabrici de săpun - de la la și tăbăcării de la la Crizele au adus calamități incalculabile asupra oamenilor muncii Amploarea dezvoltării industriale a Basarabiei în timpul ocupației a fost semnificativ inferioară chiar și celei realizate în perioada țarismului Deși Basarabia reprezenta la sută din teritoriu și la sută din întreaga populație a "României mari" , politica invadatorilor a menținut-o în poziția de cea mai înapoiată regiune în dezvoltarea industrială În economia Basarabiei, ponderea producţiei industriale până în nu depăşea - la sută Conform recensământului românesc din , în Basarabia erau de întreprinderi industriale Dintre aceștia, doar , sau , % aveau motoare mecanice În același timp, doar întreprinderi aveau motoare cu o capacitate de peste de cai putere Cu o putere totală a motorului de kilowați, puterea motoarelor electrice era de kilowați, adică , la sută din totalul indicatorului Astfel, capacitatea centralei electrice a fabricii de zahăr din Bălți, care era considerată mare, era de de kilowați, iar cea a fabricii de tutun de la Chișinău, de kilowați De remarcat că numărul întreprinderilor din Basarabia, înregistrat de recensământul din , a fost exagerat până la improbabilitate prin includerea unor mizerabile ateliere de meșteșuguri unice, dintre care în regiune erau de oameni Excluzând acestea din urmă, numărul întreprinderilor din Basarabia a fost de fapt de (inclusiv atelierele de artizanat care angajează mai mult de o persoană) În funcție de numărul de lucrători angajați în acestea, toate întreprinderile înregistrate au fost repartizate după cum urmează : Ibid , ll - s CHOPA, f , pe , d , l L Rachinsky Poruluy Ferichir - "Communistul Moldovei", , Nr , pag "Basarabia Roşie", , Nr Aceasta se referă la Vechiul Regat, împreună cu teritoriile anexate și capturate de acesta "Moldova sovietică", , februarie "Recensămîntul general al populației României, ", vol X "întreprinderi industriale și comerciale" București, , p LXXXVI "Statistica uzinelor electrice ale României" București, , p , World Economy and World Politics, , Nr , Procente calculate de noi I meșteșugari singuri - persoane; întreprinderi cu număr de muncitori de la la - (, %); de la la - (, %); de la la - (, %); de la la - (, %); de la la -] de la la - > (, %) de la și mai sus - J Toate aceste întreprinderi industriale au angajat persoane , inclusiv: muncitori calificați - , necalificați - , ucenici - persoane Distribuţia întreprinderilor şi meşteşugarilor pe industrie se poate observa din următorul tabel: Sectorul industrial Total întreprinderi, inclusiv muncitori individuali de artizanat Total muncitori (excluzând muncitorii de artizanat singuri) Notă Alimente Putere motor mii Lumina

l Cu Prelucrarea metalelor Prelucrarea lemnului Restul industriilor nu au jucat un rol semnificativ în industria Basarabiei Cel mai mare centru industrial al Basarabiei era Chișinăul, care, conform aceleiași statistici românești, avea de întreprinderi și de meșteșugari unici Puterea motoarelor întreprinderilor din Chișinău în abia depășea de cai putere A urmat Chișinăul orașul Bălți cu cele întreprinderi și meșteșugari unici, apoi Akkerman - întreprinderi și meșteșugari unici Politica invadatorilor și crizele economice mondiale din - și - a dat o lovitură zdrobitoare industriei Basarabiei: multe întreprinderi au fost închise cu totul sau și-au suspendat complet activitatea Uzinele de operare, fabricile și atelierele nu au fost încărcate complet de ani de zile Criza a adus schimbări serioase în statisticile industriei, modificând numărul de întreprinderi și de lucrători Îmbinarea stării de criză cu politica autorităților de ocupație, care vizează eliminarea potențialului economic al Basarabiei, a pus industria Moldovei ocupate de malul drept în pragul dezastrului Guvernul României regale și administrația de ocupație din Basarabia au dezvoltat și implementat un sistem de măsuri intenționat, pe de o parte, împiedicând orice construcție industrială nouă în regiune și, pe de altă parte, Fără meşteşugari singuratici " World Economy and World Politics, , nr Tabelul a fost întocmit conform datelor revistei World Economy and World Politics, , Nr World Economy and World Politics, , nr care prevedea restrângerea și distrugerea industriei care fusese creată aici înainte de , dezmembrarea și exportul în Vechiul Regat a tuturor întreprinderilor industriale și de transport mai mult sau mai puțin mari și importante Astfel, din Chișinău au fost scoase fabrica de tricotat Sfinx și fabrica de textile Tarkanovsky, care avea peste de muncitori, două tăbăcării, ateliere de căi ferate și alte întreprinderi După dezmembrarea completă, cele mai mari ateliere feroviare din Basarabia (în general, cea mai mare întreprindere din regiune), care anterior angajau de muncitori, au fost scoase din Bendery Au mai fost duse în România atelierele de căi ferate Basarabie și Akkerman, depourile de locomotive din Florești și Ocnița, o fabrică de textile și stofe (pentru de muncitori), o fabrică de conserve de pește, distilerie și ateliere mecanice de la Akkerman, utilaje din porturile Izmail, Akkerman și Reni , distilerii din Kiliya și Bolgrad și multe altele Locomotivele și vagoanele cu abur care au rămas în Basarabia în , care erau proprietatea URSS, au fost vândute de autoritățile române cu o mizerie Uzinei Metalurgice Reșița pentru casare, întrucât nu puteau fi folosite pe ecartamentul îngust al ecartamentului românesc căile ferate Numai în primii ani de ocupație au fost închise de întreprinderi pe teritoriul Basarabiei, care a fost supus tâlhării fără milă, iar numărul muncitorilor din regiune a scăzut cu de persoane Din orașele și orașele Basarabiei, ocupanții abia până la mijlocul anilor au dus în Vechiul Regat de mori de ulei, tăbăcării, distilerii, trei fabrici care produceau mașini agricole, tipografii, echipamentele principale ale trei ateliere de cale ferată, etc În anul , în Basarabia erau închise , la sută din totalul întreprinderilor de exploatare din grupa "A" și , la sută dintre întreprinderile din grupa "B" Într-un efort în anii de criză economică de a asigura pe deplin piața internă pentru vânzarea mărfurilor de producție proprie, industriașii români au realizat închiderea a încă de fabrici, fabrici și ateliere în Basarabia, care au reprezentat aproape o pătrime din total numărul întreprinderilor licențiate care își desfășoară activitatea în regiune la acel moment Fabricile de țesut Ungheni, Tătarbunar și Tarutino de tricotat și pânză au fost în cele din urmă închise, iar fabricile de bere Chișinău,

Bendery și Izmail au fost complet blocate Până la începutul anului , din cele distilerii din Basarabia, doar au continuat să funcționeze, iar toate cele tăbăcării au fost închise În cartierul Bendery, din de mori existente, doar OOPA, f , op , d , l ; "La ani de la formarea Uniunii Republicii Sovietice Socialiste Moldova", Kshn , , p ; P G Smiiko Decret, lucrare, p ; "Economia mondială și politica mondială", , nr ; Însoțitorul agitatorului, , nr - , p ; "Moldova Socialiste", , iunie "Basarabia Roşie", , nr World Economy and World Politics, , nr , p W D I Antonyuk Decret, op , p - Ibid , p Dunărea Pravda, , februarie "Pridanubskaya Pravda", , februarie g "Tovarășul agitatorului", , nr - , p numai eu, și chiar și cei cu sarcină parțială , la sută dintre întreprinderile din regiune erau complet inactive, iar cele care au continuat să funcționeze din cauza penuriei de materii prime, combustibil și electricitate funcționau la - la sută din capacitatea lor Dezmembrarea și relocarea celor mai importante întreprinderi ale Basarabiei în România a fost o lovitură catastrofală pentru economia regiunii, în primul rând pentru industria ei și transportul feroviar, pentru clasa muncitoare basarabeană Până în , mai mult de o treime din toată industria basarabeană, inclusiv cele mai mari și mai importante întreprinderi, fusese lichidată Distrugând industria basarabeană, invadatorii și-au propus nu doar un scop economic - eliminarea concurenței pentru propriile întreprinderi, ci și-au propus să rezolve o problemă politică - să reducă numărul proletariatului basarabean, să-i slăbească atacul revoluționar Dezmembrarea și îndepărtarea principalelor întreprinderi ale Basarabiei în Vechiul Regat, subîncărcarea și înghețarea deliberată a fondurilor întreprinderilor supraviețuitoare, interzicerea virtuală a noilor construcții industriale în regiune au dat o lovitură gravă clasei muncitoare locale Cu toate aceste măsuri, conducătorii României regale au căutat să separe masele compacte de muncitori, să despartă sau să lichideze mari colective de muncitori, să priveze clasa muncitoare a Basarabiei de baza materială a existenței, care, după calculele lor, urma să submineze forţele revoluţionare ale muncitorilor Basarabiei şi întăresc poziţiile invadatorilor din regiunea ocupată În ajunul restabilirii puterii sovietice, starea industriei din Basarabia era foarte deplorabilă În , statistica românească consemna prezența în Basarabia a de întreprinderi mari, adică de , ori mai puține decât în Numărul muncitorilor din aceste așa-numite "întreprinderi mari" a scăzut în perioada - de la la sau cu , la sută Astfel, în medie, erau lucrători pe întreprindere Puterea motorului a aproape două sute de întreprinderi nu a depășit mii de cai putere, iar costul tuturor produselor finite a fost de , miliarde de lei Am obţinut aceste informaţii de la acelaşi economist român N Ar-kadian Întreprinderile "marii industrie" basarabene au fost repartizate pe sectoare principale astfel: Ramă de industrie Număr de întreprinderiPuterea motorului, l c Numărul lucrătorilor Costul produselor, mii lei Alimentare Prelucrarea lemnului Hârtie Textil Prelucrarea metalelor materiale de constructii Pravda, , august "Probleme de economie", , nr , p N Arcadian op cit , p World Economy and World Politics, , nr Aceste tabele confirmă că locul fruntaș în Basarabia a fost ocupat de industria de prelucrare a materiilor prime agricole Structura sectorială a industriei alimentare a fost limitată Numărul de de întreprinderi din industria alimentară (active și inactive), înregistrate în iunie , includea mori , mori de ulei, de fermentație , de distilerii și ateliere (care procesau în principal deșeuri de vinificație)% și alte întreprinderi Peste dintre aceste întreprinderi nu funcționau până în iunie Astfel, din mori de

ulei, nouă erau inactive, iar din șase fabrici de bere, trei În plus, nu numai întreprinderile individuale au fost închise sau condamnate la inactivitate, dar industrii întregi au fost fie reduse (materiale de construcții, piele, blană, tricotaje etc), fie au dus la o existență mizerabilă (textile, prelucrarea metalelor etc) Scăderea numărului de întreprinderi industriale din Basarabia ocupată, după cum scrie pe bună dreptate M M Radul, nu a fost rezultatul concentrării producției, iar scăderea numărului de muncitori din regiune nu a fost rezultatul progresului tehnologic, deoarece a existat nici o creștere a capitalului fix în industrie Dimpotrivă, din până în , capitalul fix al industriei din Basarabia a scăzut de la , milioane la , milioane lei, adică cu , la sută ' Ponderea industriei Basarabiei în componenţa industriei "României mari" din punct de vedere al capitalului fix a scăzut de la , la , la sută din până în , iar din punct de vedere al numărului de muncitori - de la , la , la sută , la sută După cum sa menționat deja, în structura sectorială a industriei Basarabiei s-a remarcat puternic industria alimentară, care a dat peste / din totalul producției brute În același timp, producția pe cap de locuitor de produse alimentare în regiunea ocupată a fost de ori mai mică decât în Vechiul Regat Un decalaj similar a fost observat în toți indicatorii dezvoltării industriale Până la începutul anului , în Basarabia, producția industrială totală pe locuitor era de ori mai mică decât în România, care, la rândul său, era de , ori în urma Statelor Unite în acest indicator, și de ori în urma Angliei Astfel, în Basarabia, producția industrială pe cap de locuitor a fost de de ori mai mică decât în Anglia și de , ori mai mică decât în SUA Unul dintre cele mai importante motive ale stagnării și scăderii nivelului producției industriale în Basarabia, așa cum am menționat mai devreme, a fost decalajul în Înainte de ocupaţie în Basarabia, erau mori, care încadrau peste mii de muncitori ("Economia mondială şi politica mondială", , nr) PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l "Bessarabskaya Pravda", , august Istoria RSS Moldovei, ed , vol II, o sută PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l M Λí Radul Despre unele trăsături ale dezvoltării economice a Moldovei În cartea: "Colecția economică" Kshn , , p la fel Enciclopedia Română, vol III București, , p S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful dreptății istorice, p legăturile economice cu Rusia sovietică, rupându-se de piețele sovietice de vânzare de mărfuri și materii prime În cadrul "României mari", Basarabia s-a aflat într-o izolare economică, creată deliberat de ocupanți Faptul că pierderea legăturilor economice cu URSS a fost rădăcina dezastrelor economice ale Basarabiei este dovedit de faptul că, înainte de ocupație, regiunea producea la sută din exportul de cereale rusești, că la sută din exportul de produse comercializabile basarabene a fost trimis în Rusia sau în străinătate prin portul Odesa Consecințele triste ale rupturii legăturilor economice dintre Basarabia și Uniunea Sovietică au fost remarcate de observatorii occidentali Un corespondent special al ziarului german Local Anzeiger, care a vizitat regiunea la sfârşitul anului , scria: "Chişinăul şi toată Basarabia atârnă mereu între viaţă şi moarte Despărțită de URSS, cu care este strâns legată economic, Basarabia și-a pierdut baza necesară existenței sale Acest adevăr nu a fost negat de presa și oficialii din România regală însăși Ziarul "Kuvint basarabyan", exprimând opinia cercurilor opuse guvernului, afirma: "Mortificarea economică a Basarabiei este cauzată în mare măsură de un zid gol în est, care este închis de ani încoace Basarabia este săracă la căi ferate și autostrăzi În trecut, ea a compensat această pierdere prin transport de-a lungul Nistrului și

parțial de-a lungul Prutului Întreaga regiune transnistreană s-a bazat pe portul Odesa, care a înflorit în principal datorită exportului de cereale basarabene și alte produse livrate pe apă "Din multe motive", a continuat ziarul, "Basarabia, pe lângă Galați, va beneficia de Odesa, pentru că este mai aproape de ea și pentru că acolo nu se va întâlni cu produse omogene de export Basarabia trebuie scoasă din impas economic" Ministrul Afacerilor Basarabiei S Nica (în guvernul Averescu) într-un interviu pentru ziarul Adevărul afirma că "criza economică profundă care corodează Basarabia este cauzată de lipsa relaţiilor comerciale cu URSS" De fapt, clasele conducătoare române nu au considerat niciodată Basarabia ca o parte organică a statului român, nu credeau în "indiscutabilitatea" drepturilor lor asupra Basarabiei În Basarabia au văzut o colonie temporară, pe care ar trebui să încerce să o păstreze cât mai mult timp cu ajutorul baionetelor și terorii, pompând în grabă din ea cât mai multe venituri Zece ani de ocupație sângeroasă, p Op conform cărţii: "Moldova sovietică - Şeful Diviziei Steag Roşu", p "Cuvânt Basarabean", , Martie Ibidem "Adevărul", , Martie Această concluzie este într-o oarecare măsură confirmată de un amănunt atât de curios: până în , Ministerul Proprietății de Stat din România trimitea formulare speciale de evidență a proprietății publice în toate satele și volostele Basarabiei, cerând ca aceste formulare să fie completate clar și corect În acest caz, ne interesează titlul formularului tipărit la București Se scrie: Formular de răspunsuri la chestionarul referitor le bunurile imobiliare din Vechiul Regai și Basarabia (subliniat de noi - A L), aparținînd Comunelor, Ținuturilor și Statului subliniat de noi - A L), aparținând comunelor, teritoriilor și statului "(IV OOGA, f , op , d , ll ,) În cei de ani de ocupație, aproape că nu s-au făcut investiții în industria Basarabiei În acest timp, s-a construit singura întreprindere mare, conform ideilor locale - fabrica de zahăr Bălți, iar construcția unei fabrici de conserve Bender primitive, cu o capacitate de proiectare de , milioane de conserve pe an, era în curs Pe de altă parte, invadatorii furau în mod barbar utilajele și proprietățile vechilor întreprinderi prerevoluționare ale Basarabiei, iar utilajele pe care nu le-au putut scoate au fost aduse într-o stare nepotrivită implementării unor procese de producție eficiente Printr-un sistem fiscal special de "reglementare" tarifelor feroviare, ocupanții au creat în Basarabia condiții care au împiedicat funcționarea normală a întreprinderilor din regiune Finanțatorii și antreprenorii locali și străini au preferat să se abțină de la a-și investi capitalul în dezvoltarea industrială a Basarabiei Astfel, Basarabia s-a transformat într-o zonă în care întreprinzătorii români puteau cumpăra materii prime în monopol și la prețuri fabulos de mici și le putea exporta în Vechiul Regat Pentru a înăbuși industria basarabeană, cercurile conducătoare ale României au limitat brusc și apoi au anulat împrumuturile bancare acordate întreprinzătorilor basarabeni, au introdus tarife feroviare mai mari pentru transportul combustibilului și materiilor prime și taxe speciale la bunurile locale exportate din Basarabia Aceste restricții nu se aplicau întreprinzătorilor Vechiului Regat, care în Basarabia se bucurau de avantajele special stabilite pentru ei de guvernul român · Industria Basarabiei a experimentat constant o foame de investiții Din până în , volumul investițiilor de capital în economia industrială a Basarabiei a scăzut de ori, iar în acestea reprezentau , la sută din suma totală a tuturor investițiilor în industria "României mari" Din august , investițiile de capital în industria Basarabiei au fost oficial interzise Politica economică deschis discriminatorie a claselor conducătoare române din Basarabia s-

a explicat, repetăm, pe de o parte, prin dorința de a elimina concurenții basarabeni din calea antreprenorilor români care le-au fost contestabili, în primul rând în domeniul prelucrării primelor agricole materiale, și, pe de altă parte, prin sentimentul poziției precare din Basarabia, incertitudinea dacă va fi posibilă păstrarea acestei regiuni bogate Această din urmă împrejurare a fost motivul pentru care capitaliştii statelor occidentale se temeau să-şi investească fondurile în economia Basarabiei Adevărat, la scurt timp după cucerirea regiunii de către România regală, francezi, englezi, germani, belgieni și alți finanțatori și antreprenori străini s-au uitat la Basarabia, intenționând să construiască aici întreprinderi industriale și căi ferate, ba chiar au elaborat anumite planuri în acest sens Dar poziția șocantă a ocupanților români din Basarabia, devenită rapid evidentă, a forțat cercurile de afaceri occidentale să se abțină de la realizarea planurilor lor inițiale V Spirou Decret, lucrare , p Atitudinea exagerat de sceptică a capitaliștilor străini față de puterea pozițiilor oligarhiei române din Basarabia ca motiv pentru refuzul de a investi în economia regiunii a fost forțată să fie recunoscută de P Khalippa pe vremea când acest trădător deținea postul de ministru pentru Basarabia Vorbind la o întâlnire a industriașilor și comercianților de la Camera de Comerț și Industrie Chișinău, Khalippa a explicat astfel motivul dezinteresului capitalului occidental față de Basarabia: "Capitalul străin se teme să investească în Basarabia, deoarece Basarabia este încă o litigiu zonă (italicele mele - L L) iar străinii se tem că capitalul lor nu va avea de suferit" O analiză profundă și o evaluare justă a politicii economice a ocupanților din Basarabia a fost făcută în decizia sa de Congresul PCR Se spune: "Politica claselor conducătoare române din provinciile ocupate a avut și are încă un pronunțat caracter imperialist, colonial Acest lucru s-a manifestat clar în relocarea sistematică a întreprinderilor industriale în regiunile românești; într-o politică specială de creditare, în politică vamală și fiscală, vizând consolidarea poziției capitalului financiar românesc; în numirea în funcţii administrative în bănci şi întreprinderi industriale din provinciile ocupate numai de români; în repartizarea inegală a împrumuturilor în favoarea Vechiului Regat; în taxe fiscale mai mari în zonele ocupate; în tarifele feroviare, care facilitau intrarea mărfurilor din Vechiul Regat în provinciile ocupate; în jafurile de terenuri și păduri aparținând populației locale sau organizațiilor naționale, culturale și economice etc " ' Nu numai oamenii muncitori, ci și cercurile industriale din regiune au protestat împotriva politicii de sugrumare a industriei basarabene Astfel, antreprenorii basarabeni, în raportul lor către organele guvernamentale din România, au arătat că monopoliştii români, în efortul de a suprima industria regiunii şi de a inunda piaţa basarabeană cu bunurile lor, au reuşit să realizeze o politică de creştere a costurilor de transport în Basarabia ocupată, şi-şi procura un tarif preferenţial de cale ferată Industriașii Basarabiei scriau, în special: "În lipsa materiilor prime proprii, aceste fabrici (vorbim despre morile de ulei din Vechiul Regat - A L) au fost nevoiți să cumpere sămânță de floarea soarelui produsă în Basarabia, pentru care a realizat un tarif feroviar preferenţial S-a dovedit a fi o situație foarte paradoxală: fabricile bucureștene au început să aprovizioneze Basarabiei cu ulei de floarea-soarelui, având posibilitatea de a rezista fabricilor locale care cumpărau materii prime pe loc, dar plăteau mai mult transportul feroviar decât întreprinderile bucureștene" Evaluând destul de bine situația actuală, industriașii basarabeni au ajuns la concluzia că simpla aplicare a

tarifelor duale a fost destul de "suficientă pentru a pune întotdeauna provincia noastră (adică Basarabia - A L) într-o poziție mai proastă față de restul provinciilor țării " Цит по кн : "Хотин в огне*восстання", стр , "Documente din istoria Partidului Comunist din România - ", voi III, p "Basarabia economică, socială și financiară", , № , p Ibidem, p Interesant este că consecințele politicii economice discriminatorii pentru Basarabia au fost recunoscute chiar și de autoritățile ocupante, de exemplu, prefectura raionului Khotyn în certificatul lor din privind starea geografică, economică, etnografică și culturală a raionului De fapt, oficialii prefecturii au exprimat aceeași idee ca și industriașii basarabeni, însă, nu sub formă de protest, ci exprimând faptele fără pasiune Prefectura a reținut că lipsa fabricilor de procesare a cărnii din județ a dus la faptul că vitele de aici sunt exportate în Vechiul Regat "În același timp", se spune în comunicatul prefecturii, "conservele de carne produse în străinătate sau în București sunt aduse în județ și vândute la prețuri foarte mari " Din datele de referință reiese clar că fluctuația bruscă a bipurilor pentru bovine de sacrificare a fost în întregime predeterminată de cererea piețelor externe De menționat că condițiile de dezvoltare industrială din Basarabia au fost cele mai proaste în comparație cu alte teritorii care făceau și anterior parte din Imperiul Rus, deși și acesta din urmă a cunoscut un declin continuu După suprimarea puterii sovietice în în fostele țări de graniță ale Rusiei, precum Lituania, Letonia și Estonia, acestea au devenit în mod oficial state burgheze suverane, dar de fapt au devenit dependente economic de puterile imperialiste ale Occidentului În aceste republici burgheze, nici industria nu a atins nivelul pre-revoluționar În , producția industrială estonă, de exemplu, era de numai la sută din nivelul din Politica domnitorilor români în raport cu Basarabia poate fi comparată cu mersul burgheziei cehe de slăbire a industriei Transcarpatiei, dezindustrializarea acesteia, însoțită de jefuirea resurselor naturale locale și transformarea regiunii în anexă agrară a așa-numitele ținuturi istorice ale Cehoslovaciei, adică Republica Cehă și Moravia Consecințele acestui curs nu puteau fi ascunse nici măcar de statisticile oficiale cehoslovace, potrivit cărora doar , ( ) până la , la sută ( ) din populația adultă a regiunii erau angajate în industria Ucrainei transcarpatice În cei de ani de stăpânire în Transcarpatia, burghezia cehă nu a construit aici o singură întreprindere semnificativă Soarta Basarabiei în anii ocupației româno-boierești a fost și ea într-o oarecare măsură similară cu soarta Slovaciei, cu singura diferență că aceasta din urmă făcea parte organică a uneia dintre țările europene avansate industrial - Cehoslovacia și Basarabia s-a dovedit a fi o colonie temporară a României înapoiate Asemenea manevrelor discriminatorii ale burgheziei române din Basarabia, magnații financiari cehi, încă de la începutul formării statului cehoslovac, au dus o politică de slăbire economică a Slovaciei, pe care o considerau drept semicolonie În timpul concentrării producției cehoslovace, industrii întregi din Slovacia au fost "distruse sau limitate și concentrate CHOGA, f , op , d , l "Pravda", , decembrie v "Statistica tosepka Republîky Ceskoslovenske" Praga, , p "Istoria orașelor și satelor RSS Ucrainene Regiunea transcarpatică", p în ţinuturile cehe" Totuși, în ciuda diferențelor naționale și economice și a inegalității, burghezia cehă și slovacă, la fel ca și burghezia română și basarabeană, și-au găsit un limbaj comun în ducerea unei politici ostile față de Uniunea Sovietică, în lupta împotriva mișcării muncitorești revoluționare Oligarhia română a dus o politică națională

discriminatorie și în nordul Bucovinei, unde în doar , la sută din populația regiunii era angajată în industrie Dar chiar și în comparație cu Bucovina de Nord, precum și cu Estonia, Transcarpatia și Slovacia, regimul colonial a cufundat Basarabia în condiții mult mai dificile și mai distructive Nu numai în Basarabia înrobită, ci și în România însăși, producția industrială a cunoscut un declin cronic în acești ani Gheorghe Georgiou-Dej scria în acest sens: "În timp ce creșterea anuală a producției industriale în întreaga lume capitalistă în a atins o medie de , la sută, iar în - a scăzut la %, în - a fost doar , la sută De atunci (adică după - A L) declinul a fost și mai catastrofal" Citând aceste cifre, G Georgiou-Dej a subliniat că o situație similară era foarte tipică pentru industria românească Declinul s-a sesizat în toate ramurile industriei românești, ceea ce a fost admis de cunoscutul economist burghez român V Madzharu Scăderea nivelului producției într-o serie de industrii a fost împiedicată exclusiv de ordinele guvernamentale legate de pregătirile pentru război V Magiaru scria că doar la sută din produsele metalurgiei românești au mers pe piața internă liberă a țării, iar restul de la sută a fost cumpărat de stat Doar datorită comenzilor statului volumul de producție al industriei metalurgice din România a rămas relativ mare în Oligarhia română a anunțat la un moment dat cu voce tare că în industria națională a țării producea produse în valoare de de miliarde de lei, ceea ce însemna o creștere cu la sută față de nivelul din Cu toate acestea, Elisa Campus, un istoric român modern, a scos la iveală falsitatea acestui "succes" mult mediatizat Folosind documentele și materialele Băncii Naționale a României, E Campus arată că "creșterea" producției industriale din a fost rezultatul unei creșteri generale a costului materiilor prime și al depășirii puterilor acestora de către autoritățile fiscale Rețineți că afirmația de mai sus a românului Politica externă a Cehoslovaciei - " Culegere de articole editată de V Soyak Traducere din cehă M , , p Ibid , p "Istoria orașului și forțelor URSR Regiunea Chernivetska, stor Gh Gheorghe-Dej Articole și cuvântări, ediția, a Vl-a București, p - V Madgeatu Evolutia economiei românești București, , p E Campus Acapararea economică-politică a Pomâniei de către Germania Hitle-ristă în anii - În: Studii și referate privind istoria României, partea all-a^ p istoricul A Deak despre progresul industriei româneşti în aceşti ani este în contradicţie evidentă cu aprecierea lui E Campus Nivelul de dezvoltare industrială a Basarabiei era direct dependent de disponibilitatea unei baze energetice, care, încă înainte de , era slab dezvoltată în regiune Primele centrale electrice din Moldova au apărut la începutul secolului al XX-lea La început, capacitatea lor a fost de de kilowați, iar generarea anuală de energie electrică a fost de , milioane de kilowați-oră În , pe teritoriul provinciei Basarabie, nu existau decât de cazane industriale mici cu abur, de motoare termice și de motoare electrice În regiunile din stânga Moldovei, înainte de Revoluția din octombrie, existau generatoare electrice la fabrica de zahăr Rîbnița, la fabrica de cărămidă din Tiraspol și la câteva mori În ajunul Primului Război Mondial pe cap de locuitor în Moldova existau doar , kilowați-oră de energie electrică, sau de aproape de ori mai puțin decât media Rusiei țariste Cu toate acestea, centralele din Moldova au crescut chiar și în timpul Primului Război Mondial De exemplu, capacitatea centralei de la Chișinău în a fost mărită la cai putere, producând în medie - , milioane kilowați-oră pe an În anii ocupației boier-române, electrificarea Basarabiei nu a avansat față de nivelul din În ceea ce privește gradul de electrificare, însăși România regală a ocupat unul dintre ultimele locuri din Europa În , în "România

mare" erau electrificate doar așezări (în principal orașe și orașe), inclusiv doar de așezări în Basarabia (sau , la sută din așezări din regiune) În consecință, Basarabia a reprezentat doar la sută din așezările electrificate ale "României mari" , deși atât ca populație, cât și ca suprafață a teritoriului, proporția regiunii ocupate era de aproape , ori mai mare - Până la eliberarea Basarabiei, în iunie , doar de aşezări de pe teritoriul a şase raioane ale regiunii, devenite ulterior parte a RSS Moldovenească, aveau iluminat electric, având mici centrale electrice cu motoare cu abur În industrie, electricitatea a fost folosită extrem de limitat, iar în agricultură nu a fost folosită deloc Astfel, în Basarabia ocupată, electrificarea economiei și a vieții nu a primit nicio dezvoltare semnificativă "Istoria poporului român" Sub redacta acad Andrei Oțetea, p "Moldova sovietică cu ocazia împlinirii a de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Kshn , , p Istoria RSS Moldovei, ed , vol , p I F Petrovskaya Implementarea ideilor lui Lenin de electrificare în RSS Moldovenească Kshn , , p Ibid , p Ibid , p "Statistica uzinelor electrice din România", , p - Enciclopedia Română, voi III, p I F Petrovskaya Implementarea ideilor lui Lenin de electrificare în RSS Moldovenească, p I LI Anikanov Stația poartă numele dvs În: "Imeni Lenin" Kshn , , p Electricitatea nu a facilitat munca muncitorilor și a țăranilor Inaccesibil pentru majoritatea orășenilor, părea un vis de vis pentru un muncitor rural După cum se vede din scurta noastră trecere în revistă, ocupanții boier-români în perioada - a distrus în mare măsură forțele productive ale Basarabiei, care au fost aruncate înapoi în comparație cu perioada țarismului În același timp, legăturile economice ale regiunii au fost rupte nu numai cu Rusia sovietică, ci și cu alte țări Basarabia a rămas un corp străin în organismul economic al României, ceea ce a confirmat încă o dată caracterul temporar al dominației ilegale a ocupanților pe teritoriul Moldovei de pe malul drept Numai restabilirea puterii sovietice în Basarabia și reunificarea acesteia cu Uniunea Sovietică ar putea tăia nodul basarabean al contradicțiilor economice, ar putea scoate regiunea din izolarea și înapoierea ei colonială și ar putea deschide spațiu pentru înflorirea forțelor sale productive § AGRICULTURA BASARABIEI OCUPATE PÂNĂ LA ÎNCEPUTUL ANII În economia Basarabiei ocupate, locul de frunte i-a revenit agriculturii Peste la sută din populația totală a regiunii ocupate era angajată în producția agricolă Suprafața Basarabiei este de km Populația regiunii este în continuă creștere Dacă în era de de oameni , iar în - de oameni , atunci în ajungea la de oameni iar în - , milioane de oameni Basarabia a reprezentat la sută din totalul culturilor de cereale și la sută din numărul total de cai din "România Mari" Înainte de începerea primului război mondial, din Basarabia se exportau anual până la de tone de fructe proaspete și până la de tone de fructe uscate În exportul de cereale rusești, ponderea Basarabiei a ajuns la la sută Dacă adăugăm că în ceea ce privește suprafața podgoriilor (aproximativ de mii de acri la începutul secolului al XX-lea) și producția de vin, Basarabia s-a clasat pe primul loc în Rusia , atunci ne putem face o idee generală despre cât de important și loc semnificativ ocupat această regiune în economia Imperiului Rus cât de strâns legată economia sa de piețele sale Acest lucru se poate aprecia și din datele privind producția de cereale în Basarabia: în - milioane mii cenți, în - "Marea Enciclopedie Sovietică", ed , vol VI, p V de Litron Revista statistică a Imperiului Rus St Petersburg , Aplicații, p "Marea Enciclopedie Sovietică", ed , vol VI, p Ibid , p "A șaptea sesiune a Sovietului Suprem al URSS" Raport textual, M , , p , "Marea Enciclopedie Sovietică", ed , vol VI,

p Ibid , p Ibid , p D T Ursul Decret, lucrare, p milioane mii cenţi Timp de de ani (-) recolta de cereale în Basarabia a crescut de aproape , ori Sub culturi în , , la sută din întregul teren din regiune era ocupat Dacă în - din Basarabia exporta anual în străinătate, în principal prin portul Odessa, până la milion puds de cereale , până la începutul primului război mondial, exporturile de cereale basarabene au crescut de zece ori În ajunul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie pe teritoriul actualei RSS Moldovenești, aproximativ la sută din toate pământurile aparțineau moșierilor, mănăstirilor, vistieriei și kulakilor În același timp, , la sută din gospodăriile țărănești erau fără pământ, , la sută aveau o alocație de până la , acri, iar , la sută din gospodării - de la , la , acri De aceea, țărănimea Basarabiei a salutat cu entuziasm decretul lui Lenin "Pe pământ" și l-a pus în practică cu un entuziasm extraordinar Până la sfârșitul anului , în ciuda rezistenței înverșunate a Sfatu Tserii și a tuturor forțelor contrarevoluționare, problema pământului din Basarabia a fost rezolvată într-un mod revoluționar Proprietatea în regiune a fost lichidată, țăranii au fost împărțite terenuri cu mare proprietate, în valoare de circa milioane de hectare Fostul ministru al agriculturii al cabinetului de la București, Ionescu-Cișești, a recunoscut că, în momentul în care regiunea era "alipită" de România regală, toate pământurile din Basarabia aparțineau țăranilor De aceea, clasele conducătoare ale României, începând să se pregătească pentru ocuparea Basarabiei, au experimentat două sentimente vădit contradictorii: pe de o parte, au fost copleșite de dorința lacomă de a se acapara cu orice preț de o bucată atât de gustoasă ca Basarabia, pe pe de altă parte, le era frică de amploarea mișcării revoluționare de masele muncitoare din regiune Intrați în Basarabia, ocupanții boier-români s-au grăbit să ia măsuri care, după părerea lor, ar fi trebuit să-și consolideze dominația în regiunea ocupată Invadatorii nu au îndrăznit să lanseze un atac frontal asupra maselor revoluţionare din Basarabia Prin urmare, au recurs la manevre demagogice și la înșelăciune de-a dreptul Una dintre aceste manevre a fost așa-numita "reformă agrară" Ca urmare a acestei "reforme" efectuate de România regală în anii - , țăranii Basarabiei au pierdut două treimi din pământul pe care îl primiseră prin Decretul Lenin asupra Pământului Sub masca "reformei agrare" se afla exproprierea forțată a pământului, transferată gratuit țărănimii basarabene de către guvernul sovietic în Pentru pământul lăsat țăranilor sub formă de loturi tăiate, a fost stabilită o răscumpărare insuportabilă în favoarea proprietarilor de pământ Pentru cei care nu au platit K Kozu b, G Stukalov, Ascensiunea economiei RSS Moldoveneşti Kshn , , p Ibid Ibid , p D T Ursul Decret, lucrare, p lonescu-Sisești Reforma agrară în România București, , p V F Malinsky Cum au înșelat ocupanții români țărănimea basarabeană cu "reforma agrară" În: "Moldova în marea familie a republicilor Uniunii Sovietice" Kshn , , p pământul a fost luat Aceasta a dus la o intensificare bruscă a procesului de deposedare a țărănimii, pe care presa burgheză românească nu l-a ascuns "Reforma agrară", pe care invadatorii o reclamau drept o "rezolvare" radicală a problemei funciare din Basarabia, a derutat-o și a agravat-o de fapt "Reforma" a adâncit stratificarea de clasă a zonei rurale și a aprins până la limită contradicțiile de clasă din acesta Dreptul de a vinde pământ, legalizat de România regală, a transferat din nou pământul din mâinile țăranilor muncitori în mâinile kulakilor, cămătărilor și altor elemente exploatatoare Astfel, după "reformă", procesul distructiv de expropriere și proletarizare a țărănimii "înzestrate" cu pământ s-a accelerat Al V-lea Congres al Partidului

Comunist din România, analizând situația din agricultură, a ajuns la concluzia că "reforma agrară, în ultimă instanță, s-a redus la întărirea kulacilor (sublinierea mea - A L)" , și la începutul anilor "se produce o lichidare definitivă a reformei agrare, chiar și cu acele dimensiuni nesemnificative în care s-a realizat" Procesul de expropriere a țărănimii a continuat de-a lungul anilor de stăpânire a invadatorilor străini în Basarabia Numărul fermelor țărănești ruinate a crescut, iar până la sfârșitul perioadei de ocupație, peste de țărani (sau la sută din numărul total al gospodăriilor țărănești) și-au pierdut complet pământul și s-au transformat în proletari Conform statisticilor oficiale românești, la sută dintre locuitorii din mediul rural din Basarabia aparțineau categoriei proprietarilor de pământ, deși aceștia dețineau doar , la sută din întregul teren arabil al regiunii, adică o medie de , hectare pe fermă În realitate, aceștia erau "proletari rurali cu alocație" Până la eliberarea Basarabiei, țăranii locali vânduseră sau gajaseră integral sau parțial la plata datoriilor și impozitelor aproape la sută din pământurile cu care erau "înzestrați" de "reformă" Aceste pământuri au trecut în mâinile cămătărilor, antreprenorilor chiriași și kulacilor Finanțatorii, împreună cu cămătarii, au exploatat țăranii prin forme de sclavie de credit Pentru acordarea creditului bănesc, băncile private luau de la țărani - la sută din suma acestuia pe an, iar cămătătorii furau de - ori mai multe dobânzi decât băncile "România", , Octombrie Este de remarcat faptul că "reforma funciară" din Transcarpatia, care a fost realizată de autoritățile cehoslovace timp de ani, a avut același caracter burghezo-moșier Până în , proprietari de pământ din Transcarpatia aveau pământ arabil, păduri și pășuni cu o suprafață totală de aproape ori mai mare decât ferme țărănești ("Istoria orașului și satului URSR Regiunea transcarpatică", pag) Gh Georgescu, Vasile Macia, Dumitru Tudor, Mihail Roller Istoria Romaniei, edijia a IV-a, pag "Documente din istoria Partidului Comunist din România, - ", voi III, p Ibidem, p K Kozub, G Stukalof Decret cit p ; N A Mohov, K V Stratievsky Rolul popoarelor rus shi ukrainians un destinele istoric ale moldovei Kshn , , pag K Kozub, G Stukalof Decret, op , p "Istoria R PR Manual pentru învățămîntul mediu" Sub redaccia acad Michael Roller București, , p ; V F Malinsky Cum au înșelat ocupanții români țărănimea basarabeană cu "reforma agrară", p Statul burghezo-moșier nu a alocat niciun împrumut țăranilor Jurnalistul american Richard Maurer avea toate motivele să scrie pe paginile Chicago Daily News că "în Basarabia, țăranii care dețin pământul (adică perioada până în iunie - A L), nu-și amintesc cazul când statul (român - A L) a făcut ceva pentru ei pentru care le-ar fi recunoscători Locuitorii din Tighina săracă (Bender - A L), de exemplu, privind peste Nistru, puteau vedea case într-un sat model sovietic acoperit cu țiglă adevărată" Până în iunie , mulți țărani din Basarabia au fost doar în mod oficial înscriși ca proprietari ai pământului, deoarece acesta putea oricând să le fie luat de către reprezentanții autorităților de ocupație pe seama datoriilor și impozitelor, sau forțat să fie vândut de către ţăran Țărănimea basarabeană a fost adusă la limitele extreme ale ruinei și sărăcirii, în cea mai mare parte transformată într-o masă de semi-proletari, pentru că, fără câștiguri suplimentare de partea ei, nu au putut să facă rost Se știe că V I Lenin, în raportul său de la Primul Congres al Cominternului despre democrația burgheză și dictatura proletariatului (martie), s-a referit la semiproletari la țăranii care "nu exploatează munca altora și recurg în mod constant la vânzarea măcar o parte din puterea lor de muncă" V I Lenin a subliniat că în

Rusia prerevoluționară, țăranii fără pământ și săraci în pământ, adică proletarii rurali cu loturi, dețin aproximativ jumătate din toate fermele țărănești În Basarabia, până la sfârșitul perioadei de ocupație, astfel de proletari rurali reprezentau două treimi din populație Dintre provinciile europene ale Rusiei țariste, Basarabia ocupa primul loc în ceea ce privește proporția țăranilor fără pământ Dacă în medie în Rusia europeană ponderea gospodăriilor țărănești fără pământ în a ajuns la la sută, atunci în Basarabia a fost de la sută În anii ocupației boier-române, numărul fermelor țărănești fără pământ din Basarabia nu a scăzut nici după "reforma" agrară, ci a crescut Țăranii fără pământ și fără pământ au completat uriașa armată a șomerilor Datorită acestor împrejurări, în Basarabia s-a observat o suprapopulare relativă pronunțată, adică a existat o populație relativ excedentară, care s-a manifestat sub diferite forme În timpul crizelor, suprapopularea relativă a fost resimțită neobișnuit de acută; în perioadele de depresie, aceasta a rămas cronică În Basarabia ne confruntăm cu prezența constantă a trei forme principale de suprapopulare, despre care în primăvara anului a scris V I Lenin în lucrarea sa "Despre caracteristicile romantismului economic" El a subliniat că aceste forme sunt: ") Suprapopularea este fluidă Include muncitori șomeri P Alisov și V Borisov Zilele Tpi ale domniei Radyansko'i în Tatarbunary, st Op Articol: William Maxwell Basarabia, p V I Lenin Poli col cit , vol , p "La a -a aniversare a Unirii Republicii Sovietice Socialiste Moldova", p M Pelyah Istoria viticulturii și vinificației în Moldova Kshn , , p - chie in industrie Odată cu dezvoltarea industriei, numărul acestora crește și el) Suprapopularea este ascunsă Include populația rurală, care își pierde economia odată cu dezvoltarea capitalismului și nu își poate găsi ocupații non-agricole Această populație este întotdeauna pregătită să furnizeze forță de muncă pentru orice întreprindere) Suprapopularea stagnează Este ocupat "în cel mai înalt grad greșit", în condiții sub nivelul obișnuit Aceasta îi include în principal pe cei care lucrează acasă pentru producători și magazine, atât rezidenți din mediul rural, cât și din mediul urban "Totalitatea tuturor acestor straturi ale populației", conform definiției lui V I Lenin, "este populația relativ excedentară, sau armata de rezervă" În condiţiile Basarabiei ocupate a predominat o formă ascunsă de suprapopulare relativă, adică suprapopularea agrară, pe care academicianul E Varga a numit-o formă ascunsă de şomaj Fermele țărănești din Basarabia, cu excepția celor culaci, au fost aduse în pragul distrugerii și au fost în permanență sub amenințarea distrugerii în masă Ei au fost conduși la o astfel de catastrofă de "reforma agrară" prădătoare, de rechiziții nesfârșite de pâine și furaje, de taxe și rechiziții și de eșecurile cronice ale recoltelor Prin urmare, agricultura regiunii nu a ieșit din criză Dar în anii prerevoluţionari, V I Lenin atribuia Basarabia zonelor cele mai dezvoltate ale agriculturii comerciale din Rusia europeană În primul deceniu al secolului al XX-lea, regiunea producea anual, în medie, aproximativ milioane puds de cereale, iar uneori, ca, de exemplu, în , peste milioane puds, inclusiv aproximativ - milioane puds de cereale cereale Izolarea de piețele rusești și occidentale, barierele tarifare și vamale ridicate între Basarabia și piețele românești au avut un efect foarte dăunător asupra producției de cereale, viticulturii, horticulturii și altor sectoare agricole cu mărfuri ridicate din regiune Semănatul de grâu a fost redus, dar suprafața cu porumb în se ridica la de hectare față de de hectare în În unii ani, culturile de porumb în Basarabia ocupată au depășit milion de hectare Randamentul

culturilor de cereale în anii de ocupare a scăzut cu la sută, iar recolta brută de cereale - cu la sută Pentru dezvoltarea agriculturii în Basarabia, ocupanții au direcționat alocații bugetare slabe, chiar și acestea au fost reduse continuu (din până în - de ori) Următoarele date vorbesc și despre starea catastrofală a agriculturii din Basarabia Două treimi din fermele țărănești sărace și mijlocii din regiune erau fără pământ sau sărace în pământ, falimentau sau erau în pragul ruinării Ţărănimea muncitoare a Basarabiei V I Lenin Poli sbr cit , vol , p - Ibid , p E Varga Despre economia capitalismului postbelic - "Comunist", , Nr , pagina V I Lenin Poli col cit , vol , p , - M M Radul Decret, lucrare , p "Realizările puterii sovietice timp de patruzeci de ani în cifre" Culegere statistică M , , p S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful dreptății istorice, p - N I Lebedev Decret cit , p ; care reprezentau la sută din toți utilizatorii de pământ din regiune, până în deținea doar , la sută din teren la sută din gospodăriile țărănești din acele județe din Basarabia care au intrat în RSS Moldovenească nu aveau deloc animale de tracțiune , , la sută dintre gospodării aveau vaci, circa la sută din toate gospodăriile țărănești nu dețineau deloc animale, jumătate din gospodării fermele nu aveau utilaje agricole, , la sută din gospodării nu aveau livezi şi vii Din cauza stării dezastruoase a maselor țărănești, pământurile Basarabiei au fost prost cultivate și au adus o recoltă slabă, mizerabilă, de mii de hectare de pământ au rămas în general necultivate Potrivit experților, cerealele cultivate în acei ani în regiune erau puternic poluate și la sută nepotrivite pentru export Guvernul român nu a acordat asistență agronomică țăranilor și nu a luat nicio măsură pentru irigare Țăranul a fost dat ca jertfă secetei Aproape de la an la an în Basarabia s-au repetat eșecurile recoltelor, iar foametea năvăli iarna La toate celelalte greutăți, s-a adăugat opresiunea națională, acoperită de dezvăluiri despre "represiuni forțate" împotriva "nesiguri" Moldovenii "nesiguri", ucrainenii, precum și țăranii de alte naționalități, au fost alungați de pe pământ, iar loturile lor au fost transferate românilor "de încredere" - imigranți din Vechiul Regat Numai în , în sudul Basarabiei, de hectare de pământ au fost date kulacilor-coloni români care se mutaseră aici din Vechiul Regat Aceste acțiuni ale invadatorilor, așa cum am menționat deja, au constituit una dintre verigile din politica de "romanizare" desfășurată în regiune - sub forma plantării în Basarabia a așa-zisului "element românesc" în persoana românilor- pumni și alți imigranți din Vechiul Regat La august , guvernul naționalist al României prin decretul său a ridicat interdicția de cumpărare și vânzare de pământ, ceea ce a accelerat procesul de deposedare a țăranilor săraci Folosind acest decret, autoritățile române și proprietarii și kulacii locali, folosind diverse mașinațiuni, au cumpărat pământurile țăranilor basarabeni cu un profit nu mic Sărăcirea țăranilor din Basarabia a fost recunoscută de unii cărturari burghezi români Economistul Kornetseanu, de exemplu, a scris ca in regiune veniturile familiilor de tarani care detineau terenuri cuprinse intre si hectare nici nu acopereau costul hranei, in timp ce veniturile fermelor care aveau intre si hectare acoperite costul alimentelor, dar nu a acoperit cheltuielile asociate cu achiziționarea de haine pentru familie Nu numai oamenii de știință, ci și organele administrative oficiale ale regimului de ocupație s-au plâns de lipsa oportunităților materiale pentru țărani de a-și cultiva lotiile La septembrie , pretorul volostului Novoselitsk l-a informat pe prefectul districtului Khotinsky că S Ya Aftenyuk, K V Stratievsky, V I Tsaranov Implementarea Planului Cooperativ Leninist în Satul Moldovei, p PA IIP

la Comitetul Central al Partidului Comunist, f , op , d , l S K Yrysyakin, M K Sytnik Despre chestiunea proprietății țărănești a pământului în malul drept al Moldovei în ajunul eliberării și asupra reformei funciare sovietice din , pp - Internațională Comunistă, , nr A Tataru Basarabia sub călcâiul invadatorilor români M , , p Citat din carte: V F Malinsky "Reforma" agrară - în Basarabia, p în volost "nu există unelte agricole şi personalul necesar acestora pentru cultivarea sistematică a solului" La septembrie , pretorul volostului Sekirian a raportat aceluiași prefect că situația greșită a cultivatorilor de tutun din volost "le subminează sănătatea din copilărie, expunându-i la cea mai cumplită și gravă boală - tuberculoza" Iar pretorul volostului Klishkautsk, într-o scrisoare adresată prefectului Khotyn uyezd, din septembrie din același , a confirmat deposedarea în masă a țăranilor din volost Scria: "Necazurile satelor volostului sunt, în primul rând, în lipsa excepţională de pământ: % din locuitori au loturi neînsemnate, nedepăşind circa Vg- hectar" Informații despre sărăcia extremă și suferința țăranilor din Basarabia s-au infiltrat în paginile presei Ziarul "Vyatsa Basarabia" scria că "țăranul nu are ce să semene, nimic de arat Criza, seceta și mai ales taxele îl înăbușă și îi duc la moarte Ziarul bucureştean Adevărul relata că în Basarabia "se folosesc pluguri de lemn peste tot" şi că "numărul plugurilor de lemn a crescut semnificativ în ultimul deceniu" Această informație se referă la perioada în care de tractoare lucrau câmpurile din RSS Moldovenească și de combine le recoltau Presa burgheză nu a putut uneori să ascundă contrastele de clasă izbitoare din mediul rural basarabean De exemplu, de ferme țărănești din satul Komareshty, Kelmepetsky volost, districtul Khotinsky, aveau la dispoziție doar de hectare de pământ, sau o medie de , hectare pe gospodărie, iar patru proprietari de pământ din acest sat dețineau de hectare de pământ Conform datelor contabile din , la sută din toate fermele țărănești din Basarabia erau fără cai (inclusiv la sută în județe care au devenit parte a RSS Moldovei), peste la sută dintre ferme aveau un cal În Basarabia au fost de hectare de suprafață însămânțată pe semănător de cal, de hectare pe secerător și de hectare pe mașină de treierat În anii de ocupare, suprafața totală însămânțată a regiunii a scăzut cu de hectare Cuvântând la septembrie # la ședința solemnă a Comitetului Orășenesc Chișinău al Partidului Comunist din Moldova și a Consiliului Orășenesc al Deputaților Muncitorilor Chișinău, dedicată prezentării Ordinului lui Lenin orașului Chișinău, Președintele Consiliului ai miniștrilor URSS A N Kosygin a amintit că în anii ocupației Basarabiei de către România boierească, "Sociologii burghezi români au făcut cercetări într-un număr de sate din Moldova și au fost apoi nevoiți să admită că "satul moldovenesc nu are viitor" CHOGA, f , op , d , l Ibid , l Ibid , l unsprezece Citat după juriu: "Tânărul bolşevic", , nr , p Ibid , p CHOPA, f , op , d , l "Moldova sovietică în de ani" Culegere statistică Kshn , , p ; A I Mihailova Lupta Basarabiei împotriva invadatorilor români, p "Moldova Socialiste", , octombrie Astfel de studii au fost efectuate în Basarabia, în special, în Oamenii de știință români au descoperit că agricultura regiunii este în declin rapid După examinarea satelor basarabene Nişkany şi Yurcheny, profesorul român T A)" El a avertizat că procesul rapid și cuprinzător de degradare a agriculturii regiunii "se apropie de momentul în care Basarabia se va transforma într-o uriașă Sahara" Între timp, înainte de Primul Război Mondial, Basarabia era numită pe bună dreptate "grădina Rusiei" Înlocuind însă imediat obiectivitatea cercetătorului cu poziţia părtinitoare a unui politician burghez, profesorul T A Declarația despre situația economică dificilă a

țăranului basarabean de către oamenii de știință români este completată de confesiunile autorităților oficiale române Inspectoratul regional de poliție al Bucovinei, care se ocupa de regiunile de nord ale Moldovei de pe malul drept, în raportul său către București a indicat că "se manifestă o nemulțumire mai accentuată în rândul fermierilor care în ajunul campaniei de semănat de primăvară au fost rămas fără semințe, iar astăzi, când prețurile la semințe au sărit de la , la lei (la kilogram - A L) și țăranul nu este în stare să le cumpere de pe piață" Astfel, mulți țărani nu au putut să-și semene câmpurile, ceea ce le-a agravat și mai mult situația nefericită "La aceasta se mai adaugă", continuă inspectoratul regional de poliție, "că vânzarea zilnică forțată a proprietăților efectuată de autoritățile fiscale și judiciare pe seama datoriilor, precum și impunerea sechestrului asupra bunurilor țăranilor, contribuie în mare măsură la agravarea situaţiei deja extrem de dificile a ţăranului" , Comentariile la acest document sunt de prisos Poliția bucovineană și-a trimis buletinul de informare din mai Ministerului Afacerilor Interne al României Așadar, ea a prezentat cu adevărat faptele din ea, fără a prevedea, desigur, că raportul ei va servi drept ilustrare a consecințelor politicii de pradă a invadatorilor din Bucovina de Nord și Basarabia O confirmare clară a declinului agriculturii pe cele mai fertile terenuri ale Basarabiei ocupate poate fi informația despre o scădere a randamentului tuturor culturilor agricole Din statisticile oficiale românești rezultă că din până în randamentul mediu anual al grâului în Basarabia a fost de numai , cenți la hectar, iar cel al porumbului, de , cenți Două județe din sud T A Știrba Manifestări economice la lurceni și Nișcani, Chișinău, , p - ; "Probleme de economie", , nr Ibidem T A Știrba Manifestări economice la lurceni și Nișcani, u ; "Октябрь", , № ЧОГА, ф , оп , д , л Там же, "Statistica agricolă a României în ", vot II, București, , p - Basarabia - Izmail și Akkerman - randamentul a fost și mai mic: din până în , la culturile de cereale, abia a ajuns la cenți în medie la hectar Nici în cel mai favorabil an , recolta medie de cereale în Basarabia nu a depăşit - cenţi la hectar Comparațiile cu unele zone ale României arată că, în medie, în perioada de ocupație, producția de grâu în Basarabia a fost cu la sută mai mică decât în Vechiul Regat, și cu la sută mai mică decât în Transilvania O relație similară se găsește în alte culturi · Cea mai mare parte a întregului teren cultivat al Basarabiei - , la sută - a fost alocată culturilor de cereale, în timp ce culturile industriale și plantațiile perene au ocupat , la sută, legume și leguminoase - , la sută și furaje - , la sută La culturile de cereale, cea mai însemnată suprafață (- , milioane de hectare) a fost ocupată de porumb, urmată de grâu (mii hectare) Dintre culturile industriale, floarea soarelui a ocupat conducerea (de hectare), în timp ce de hectare au fost ocupate de cartofi O asemenea stare deplorabilă a agriculturii în Basarabia a fost rezultatul regimului colonial-ocupaţional, a cărui menghină din an în an se strângea din ce în ce mai strâns de gâtul ţăranului local Guvernul burghezo-proprietar al României nu a manifestat nicio preocupare pentru dezvoltarea uneia dintre cele mai importante ramuri ale agriculturii din Basarabia - viticultura Este bine cunoscut faptul că în ceea ce privește suprafața podgoriilor Basarabiei la sfârșitul secolului XIX - începutul secolului XX a ocupat primul loc între toate provinciile Rusiei Aici era o treime din toate podgoriile Imperiului Rus și producea jumătate din vin Raioanele Orhei, Chișinău, Bendery, Akkerman și Izmail au concentrat , la sută din totalul podgoriilor și au produs la sută din totalul vinului din provincia Basarabia În anii de ocupație, viticultura

basarabeană a fost lăsată de la sine și s-a dezvoltat spontan Ponderea plantațiilor de viță de vie în suprafața totală a terenului arabil din regiune până în iunie nu a depășit , la sută, în timp ce în regiunile din malul stâng al Moldovei era de , la sută Până la începutul anului , din de hectare de podgorii basarabene, doar hectare erau plantate cu soiuri altoite (europene și autohtone cu producție mare) , în timp ce în acestea din urmă ocupau hectare , iar în hectare - În plus, cele mai bune soiuri de struguri în anii de ocupație s-au păstrat aproape exclusiv pe plantații moșiere și monahale, OOPA, f , op , d , l World Economy and World Politics, , nr Ibid M Pelyah Decret, op , p Ibid PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l "Anuarul Statistic al României pe anii și " București, , p - ; K Kozu b, G Stukalov Decret, op , p N K Mogilyansky Materiale pentru geografia şi statistica Basarabiei Kshn , , p A Dolnik Decret, op , p precum şi în ferme aparţinând familiei regale a României Dorința marilor proprietari și arendași de a extrage profituri maxime din podgorii, neglijarea tehnologiei agricole a cultivării lor și, cel mai important, incertitudinea ocupanților și proprietarilor și capitaliștilor locali în puterea pozițiilor lor în Basarabia a dus la exploatarea excesivă de vii altoite Din această cauză, randamentul a scăzut brusc de la an la an, tufele de struguri au îmbătrânit și s-au uscat prematur Dezvoltarea viticulturii basarabene a fost afectată negativ și de politica fiscală a guvernului regal român, cu care a urmărit să limiteze concurența vinului moldovenesc și să asigure astfel monopolul viticultorilor din Vechiul Regat Poziția viticultorilor din Basarabia a fost afectată negativ de factori speciali asociați cu regimul colonial din regiune: o lipsă acută de credit, o restricție deliberată a aprovizionării cu viță de vie altoită , mari dificultăți în vânzarea produselor (în primul rând din cauza tarifelor mari de transport și îndatoriri etc) Situația cu viile altoite din Basarabia s-a dezvoltat paradoxal Pe de o parte, taxele majorate impuse de autoritățile de ocupație române asupra acestei categorii de plantări i-au forțat pe mulți fermieri să-și dezrădăcineze parcelele deja nesemnificative din aceste soiuri de struguri de înaltă calitate și cu randament ridicat Pe de altă parte, acei țărani care doreau și, se pare, aveau ocazia să-și extindă plantațiile de soiuri altoite, nu au putut face acest lucru, deoarece sursele de refacere și plantare a unor astfel de podgorii - pepiniere - s-au uscat , iar plantarea materialul comandat din Franța era atât de scump, încât s-a dovedit a fi inaccesibil nu numai țăranilor mijlocii și săraci, ci și păturilor mai prospere ale viticultorilor Drept urmare, suprafețele cu soiuri de struguri europene și autohtone de înaltă calitate au scăzut, de exemplu, din până în cu , mii hectare, sau cu la sută Declinul viticulturii în regiune poate fi urmărit și printr-o scădere bruscă a producției de vin din Basarabia La sfârşitul secolului al XIX-lea - începutul secolului al XX-lea cel mai mic volum mediu anual al producției de vin din Basarabia a fost de - milioane de găleți , iar în unii ani a crescut La mijlocul anului , în raioanele Izmail și Akkerman din Basarabia, existau de hectare de vie (o altă sursă dă o cifră de de hectare - vezi OOPA, f , op , d , l) ; op , d , l), inclusiv ha de soiuri altoite Viile din regiunea Akkerman formate în au reprezentat % din toate plantațiile de viță de vie ale RSS Ucrainei și , % (și nu %, așa cum se indică în materialele comitetului executiv regional Izmail din) din toate podgoriile din URSS (OOPA, f , he , d , fila ; dosar , fila ; dosar , fila ; IP OOGA, f R- , lista , dosar , fila) Până în iunie , în districtul Khotinsky existau doar de hectare de vie (CHOGA, f , op , d , l) România și-a satisfăcut nevoile

de viță de vie altoită cu mai mult de două treimi prin producția internă și importurile din exterior (Buletinul Agriculturii, , nr , p -) Înainte de ocuparea Basarabiei, pe teritoriul său existau pepiniere: în districtul Akkerman - (Seiminsky, Tarutinsky, Purkarsky), în Izmail - (New Garagach), în Chișinău - (Bykovetsky) În timpul anilor de ocupație, aceste pepiniere au fost puse în pustiire (M Pelyah Decret, soch , p f) A Dolnik Decret, op , p M Pelyah Decret, op , p GRĂDINĂ ZOOLOGICĂ de - ori Deci, în , s-au făcut milioane de găleți Dar deja în , primul an al ocupației boier-române, vinificația basarabeană producea doar de găleți Revista de la Chișinău "Economia Basarabia" din relata că "în cursul anului , s-a înregistrat o scădere a suprafeței podgoriilor, precum și o scădere a producției În , producția a scăzut cu aproximativ milion de găleți de vin Această situație este foarte nefavorabilă viticulturii, ia forțat pe unii dintre proprietarii de podgorii din raionul Akkerman (aceasta este valabil și pentru alte raioane - A L) să transforme terenurile destinate cultivării strugurilor în teren arabil pentru cereale " O cantitate imensă de vin basarabean, furnizată anterior provinciilor interioare ale Rusiei, a rămas acum pe loc Până în , la sută din vinul basarabean a fost exportat pe piețele din Rusia și Europa, iar după ocupație, exportul de vin din regiune a încetat complet Cert este că însuși Vechiul Regat a întâmpinat serioase dificultăți cu vânzarea vinului său, prin urmare nu a putut și nu a vrut să promoveze în niciun fel vânzarea vinurilor concurente din Basarabia În regiune s-au dezvoltat prețuri neobișnuit de mici la vin și au scăzut continuu La sate, de exemplu, un litru de vin costă lei, iar o sticlă de apă spumante - lei Pe de altă parte, trimiterea unei mașini de vin din Basarabia a costat de ori mai mult decât din Vechiul Regat Fosta glorie a vinurilor basarabene s-a stins Criza economică a forțat mulți viticultori basarabeni să-și închirieze plantațiile Iar acest mod de exploatare a podgoriilor este unul dintre cele mai riscante, ducând adesea la consecințe ireparabile din cauza atitudinii de pradă a chiriașului față de plantații Pe de altă parte, un număr mare de podgorii au fost vândute aproape de nimic În viticultura, s-a observat la prima vedere un fenomen ciudat: podgorii de calitate superioară care produc vinuri fine nu aduceau efectiv venituri proprietarului Funcționarea lor s-a dovedit a fi neprofitabilă, deoarece costurile asociate cu îngrijirea plantațiilor depășeau veniturile Acest lucru s-a datorat lipsei de piețe pentru cele mai bune vinuri, precum și a dobânzilor exorbitante percepute de cămătari la împrumuturile viticultorilor Viticultorii basarabeni nu au fost niciodată siguri că vor putea vinde strugurii cultivați și vinul produs Lipsa exportului a dus la un vin atât de ieftin, încât încasările din acesta nu numai că nu plăteau munca țăranului, ci chiar au cedat accizei impuse de autoritățile române asupra produselor vinificației locale Costurile excesive pentru așezarea podgoriilor noi cu puieți altoiți au dus la încetarea aproape completă a plantării soiurilor europene de struguri În același timp, suprafețele sub soiuri hibride de struguri (producători direcți) au crescut rapid Datorită circumstanțelor prezentate mai sus, împrăștiate mici K Kozub, G Stukalof Decret, op , p L Peliakh Decret, op , p "Basarabia economică", , nr M Pelyah Decret, op , p Ibid în parcele de de mii de ferme ţărăneşti ale regiunii, podgorii au fost de cele mai multe ori complet neglijate, plantate în principal cu soiuri hibride Între și , suprafața cu struguri hibrizi din Basarabia a crescut cu la sută Deja prin , suprafața sub hibrizi se apropia de de hectare Această direcție "hibridă" a viticulturii basarabene s-a îmbinat cu cea mai primitivă

tehnologie agricolă, neglijarea îngrijirii plantărilor, a căror rarefie depășea la sută Au fost plantate soiuri europene de struguri amestecate cu hibrizi Toate acestea sunt de înțeles, având în vedere capacitățile țăranilor În plus, munca de cercetare în domeniul viticulturii, ca, într-adevăr, în alte domenii ale științei agronomice, nu a fost încurajată, iar numărul viticultorilor din regiune s-a redus la câțiva Rezultatul acestei situații a fost o scădere a randamentului mediu anual al strugurilor în Basarabia în anii de ocupație cu la sută Cu toate acestea, chiar și cu situația catastrofală în care a fost adusă viticultura Basarabiei, în anii aceasta reprezenta cel puțin la sută din valoarea tuturor produselor agricole ale regiunii De aici rezultă că lipsa piețelor pentru viticultura și vinificație ar fi trebuit să aibă și să aibă un efect dezastruos asupra stării viticulturii și a situației materiale a maselor țărănești din regiune În dezvoltarea viticulturii în Basarabia în anii de ocupație se pot distinge două perioade Primul dintre ele acoperă perioada de la începutul ocupației până la mijlocul anilor ai secolului XX, iar al doilea acoperă ultimii ani ai stăpânirii proprietarilor și capitaliștilor români din regiune Aceste perioade diferă prin natura politicii autorităților ocupante în raport cu viticultura din Basarabia În prima perioadă, presiunea fiscală insuportabilă și ruinarea în masă a fermelor țărănești au dus la o reducere bruscă a suprafețelor de soiuri de struguri cu randament mare altoiți și la răspândirea largă a soiurilor hibride cu randament scăzut În a doua perioadă, ocupanții, realizând amenințarea cu dispariția completă a podgoriilor de calitate superioară, împinși de distilerii, ale căror venituri erau în scădere din cauza concurenței vinurilor ieftine, dar și de dorința de a extrage mari beneficii prin creșterea exportul celor mai bune vinuri, își schimbă politica Aceștia încearcă, fără a ține cont de posibilitățile economice ale țăranilor, să-i oblige să extindă plantațiile de soiuri altoite de struguri Totuși, până în , măsurile luate în această direcție nu au adus rezultate pozitive notabile, doar înrăutățind situația țărănimii basarabene Legea specială a României regale din aprilie "Cu privire la introducerea unui impozit pe vii și la răscumpărarea plantațiilor de hibrizi" a dat o nouă grea lovitură viticultorilor din regiunea ocupată Scopul legii a fost de a forța țăranii să distrugă plantațiile producătorilor direcți și să le înlocuiască cu plantații europene * i "Moldova Socialist", , mai M Pelyah Decret, op , p "Moldova Socialista", , mai "Monitorul oficial", , Nr , Aprilie vita de vie O astfel de "reconstrucție" a viticulturii, repetăm, a fost dictată atât de interesele comerțului exterior al României, cât și de interesele interne - interesele distilatorilor români Pe de o parte, la acea vreme a apărut o cerere mare pentru vinuri de calitate superioară pe piața mondială, la care România a căutat să participe Pe de altă parte, creșterea rapidă a consumului intern de soiuri hibride de vin în detrimentul vânzării vodcii a redus veniturile distilatorilor și fiscalul de stat Domnitorii români intenționau să rezolve ambele probleme prin introducerea forțată a soiurilor europene de struguri, nesocotind complet posibilitățile și interesele materiale ale țărănimii moldovenești Pentru a face pe plac anumitor cercuri capitaliste din România, în Basarabia au fost tăiate vii hibride pe o suprafață de circa de hectare Motivele reale ale atacului asupra soiurilor de struguri hibrizi, care a presupus ruinarea în continuare a maselor largi de viticultori, au fost acoperite de propaganda oficială românească odată cu răspândirea versiunii că consumul de vinuri hibride duce la " degenerarea fizică şi psihică a ţărănimii" Astfel, ocupanții

români, care prin tâlhărie nemiloasă au adus țărănimea moldovenească la sărăcire și înfometare, subminând sănătatea a sute de mii de fermieri, au transferat cu cinism vina pentru consecințele atrocităților lor asupra plantei mute Pentru distrugerea cu forța a podgoriilor hibride țărănești, statul român a înființat un organism special - "Fondul viticulturii", conferindu-i mari puteri administrative printr-o lege specială Fondul Viticol a primit dreptul de a cumpăra podgorii hibride În primii trei ani de la promulgarea decretului din aprilie , răscumpărarea a fost opțională, iar apoi obligatorie Țăranii care au acceptat să-și smulgă podgoriile au primit despăgubiri în valoare de mii de lei pe hectar de plantații hibride Guvernul român a refuzat o asemenea despăgubire acelor țărani care și-au plantat podgorii hibride mai târziu de martie , adică după intrarea în vigoare a notoriei legi privind protecția viticulturii, care interzicea plantarea soiurilor de struguri hibrizi (aplicațiile acestora nu erau chiar luate în considerare) Horticultura Basarabiei era într-o stare și mai proastă În anii de ocupație, suprafețele de livezi s-au redus, productivitatea acestora a scăzut Livezile au fost masiv afectate de dăunători și boli, noi plantari de pomi fructiferi aproape niciodată nu s-au făcut Vânzările de fructe au fost prost organizate Autoritățile ocupante, ghidate de situația de pe piața externă, au încurajat oficial distrugerea livezilor și folosirea terenurilor dezrădăcinate pentru însămânțarea culturilor de cereale Această practică a condus la faptul că suprafața plantațiilor pomicole din Basarabia, conform statisticilor oficiale românești, care în acest caz poate fi considerată mai mult sau mai puțin de încredere, a scăzut V Spirou Decret, lucrare , p "Monitorul oficial", , Aprilie "Monitorul oficial", , nr , Aprilie IF OOGA, f , op , d , l de la ha în la ha în Suprafața livezilor de pruni s-a redus semnificativ mai ales: de la de hectare în la de hectare în Producția de prune uscate a fost restrânsă, celebrele prune din Moldova au încetat să mai fie o marfă de export Din cauza practicilor agricole proaste, a lipsei măsurilor eficiente de combatere a dăunătorilor și bolilor pomilor fructiferi, multe livezi de pruni au fost distruse de insecta solz, iar merii au fost distruși de afidele de sânge Horticultura Basarabiei în toată perioada de ocupație nu numai că nu a primit o dezvoltare ulterioară, ci, dimpotrivă, a fost aruncată înapoi cu - de ani, adică la nivelul anilor - Într-adevăr, conform recensământului rus din , suprafața totală a grădinilor din Basarabia era de de acri (ha) De fapt, grădinile ocupau aproximativ de două ori mai multă suprafață, deoarece acest recensământ nu a acoperit plantațiile de fructe de mai puțin de , acri în parcelele casnice Totuși, chiar dacă pornim de la datele evident subestimate date de autorii români despre prezența în Basarabia în a de hectare de livezi , chiar și atunci suprafața acestora din urmă până în scăzuse cu hectare față de pre- unul revoluționar În consecință, grădinăritul Basarabiei până la sfârșitul perioadei de ocupație era într-o stare mult mai proastă decât sub țarism Declinul horticulturii în regiune se explică, în primul rând, prin regimul colonial, care a avut un efect distructiv asupra fermelor micilor producători, precum și asupra întregii economii a regiunii și, în al doilea rând, prin faptul că Basarabia, după ocuparea sa de către România în , și-a pierdut principala piață pentru fructele sale - regiuni din fostul Imperiu Rus Deși o anumită cantitate de fructe se exporta periodic pe piețele țărilor occidentale (în Polonia, Germania - mere, fructe uscate; în SUA, Anglia - nuci) , dar acolo țăranii basarabeni nu puteau concura cu astfel de furnizori de fructe precum grădinarii în Iugoslavia, Bulgaria, Ungaria și altele

Dimensiunea totală a exporturilor basarabene de fructe și legume este în continuă scădere În timp ce până în din Basarabia se exportau în medie vagoane cu fructe, în principal prin Odesa, în anii - era de abia - de vagoane Astfel, în perioada preocupării, din Basarabia prin Odesa se exportau în medie de vagoane de legume anual, iar în anii stăpânirii invadatorilor boier-români, producția de grădinărit a scăzut de ori, exportul ei a încetat Autoritățile române nu numai că nu au promovat exportul de fructe și legume basarabene, ci, dimpotrivă, l-au îngreunat în orice mod posibil, împiedicând concurența cu produsele grădinarilor și legumicultorilor români "Statistica agricolă a României în ", București, , p "Anuarul Statistic al României pe anii și ", p - "Statistica agricolă a României in ", p "Anuarul Statistic al României pe anii și ", p - В С Пономарь К вопросу о размещении садоводства в Молдавии В сб : "Некоторые вопросы экономики сельского хозяйства", вып , Кшн , , стр T Al Știrba Vinul și fructele în trecut și prezent București, , p ЧОГА, ф , оп , д , л ; , оп , д , л K Galayda Țara furată, p ; " ani de ocupație sângeroasă", În: Studii și referate privind istoria României, partea a Il-a, p bolile sociale şi infecţioase din Basarabia, devenită focar de epidemii în anii ocupaţiei boier-române Epidemiile au cuprins aproape continuu anumite raioane ale regiunii sau toată Basarabia Boli atât de grave și periculoase cum ar fi tuberculoza, pelagra, trahomul, pielea venereană și alte boli au făcut furori aici Tuberculoza s-a răspândit masiv, dar bolile de piele și venerice erau un adevărat rău social, o tragedie pentru populație În - , în Basarabia au fost înregistrați oficial (adică departe de a fi complet) de bolnavi de sifilis, tuberculoză, pelagra și trahom Astfel, aproximativ la sută din populația regiunii ocupate suferea de boli sociale Dintre toate țările europene, numai în România și Basarabia au continuat să-i afecteze pe cei săraci cu o boală atât de teribilă precum pelagra Măsurile medicale extrem de limitate și extrem de prost finanțate ale României burghezo-moșiere s-au dovedit a fi neputincioase chiar și pentru a opri răspândirea în continuare a bolilor sociale, ca să nu mai vorbim de reducerea lor, pentru a vindeca oamenii Influența pernicioasă a conducerii autoservitoare a oligarhiei române asupra dezvoltării fizice și spirituale a maselor a fost remarcată în hotărârea acesteia de Plenul a V-a extins al Comitetului Central al Partidului Comunist din România (august): "Țărănimea , clasa muncitoare, artizanii, angajații, inteligența, micii comercianți sunt puși în condiții de degenerare fizică Țăranii mor de foame, pelagră, sifilis și tifos Bolile sociale devin, de asemenea, epidemice în rândul populației urbane Tuberculoza tunde angajații Spitalele se închid, decesele cresc și nașterile scad Universitățile și școlile se închid, analfabetismul crește, iar nivelul cultural al oamenilor este în scădere Strigăte de disperare se aud din toate părțile Epidemiile au urmat în valuri una după alta În ajunul eliberării Basarabiei, în martie-aprilie , în raionul Izmail au izbucnit epidemii de tifos și scarlatina Au acoperit regiunea orașelor Izmail, Reni, Kiliya și Bolgrad, satele Bolboaka, Trayan, Broaska, Dumit-reshty, Lerzhyanka, Slobodzeya-Mare și altele Au fost raportate multe cazuri de îmbolnăvire la copii și adulți, unele cu rezultate fatale În satul Lerzhyanka, de exemplu, la începutul lui aprilie , de oameni erau bolnavi În satele Averescu, Novaia Nekrasovka și Kairaklia În Chișinău, Izmail, Bălți și în alte orașe au fost foarte mulți oameni afectați de boli venerice Motivele răspândirii pe scară largă a acestor boli au fost nu numai condițiile insalubre și lipsa unor măsuri terapeutice și preventive serioase, ci și tovarășii atât de urâți ai capitalismului precum

prostituția, o rețea largă de bordeluri etc Numărul pacienţilor din mediul rural a fost mare În sate din districtul Izmail în , sufereau de boli sociale și infecțioase, inclusiv persoane din satul Lerzhyanka care aveau sifilis (IF OEGA, f , op , d , l)) Și mai grea era situația din satele din nordul Basarabiei În apropierea ei, în multe sate carpatice" din Bucovina de Nord, peste % din populație era afectată de boli venerice (CHOPA, f , op , d , l ; f , op) , d , l) · "Documente din istoria Partidului Comunist din România - , voi IV București, , p - IF OOGA, f , op , d , ll , , Ibid , ll - Până la iunie , de copii și adulți au fost afectați de tifos și scarlatina Primăria satului Nerushai, Kili Volost, a anunțat lista celor mai săraci de locuitori ai satului afectați de boli sociale și infecțioase Foametea și epidemia au secerat țărănimea moldovenească Ziarul românesc Kredintsa relata în că în Inspectoratul Sanitar al Basarabiei s-a ținut o ședință a medicilor condusă de inspectorul Smadu pentru a discuta măsuri urgente de prevenire împotriva focarului răspândit de tifos Ziarul scria că raioanele de sud ale Basarabiei au fost complet acoperite de epidemie, în fiecare sat existând zeci de cazuri de îmbolnăvire, dintre care o parte semnificativă s-a încheiat cu deces Concluzia întâlnirii este de remarcată: "Din rapoartele medicilor a reieșit că epidemia se răspândește cu atâta forță din cauza sărăciei profunde care predomină în colibe țărănești și în principal din cauza foametei" Într-adevăr, cauza unor astfel de boli în masă au fost condițiile de viață insuportabile ale populației, lipsa unui sistem eficient de protejare a sănătății acestora Totuși, Ministerul Sănătății și Bunăstării din România, în ordinul său tipic de cinism și neputință nr din , a afirmat că mijlocul cel mai important, condiția decisivă pentru lupta împotriva epidemiilor, ar trebui să fie construcția de camere de dezinfecție Incidența populației Basarabiei a fost, repetăm, foarte mare Pentru fiecare de oameni din populație, au existat în medie de pacienți cu tuberculoză , cu trahom și cu tifos Este semnificativ faptul că autoritățile române au interzis oficial medicilor să pună diagnosticul înfrângerii pacienților cu tifos Acest tifos a fost de obicei înregistrat ca o "formă severă de gripă" pentru a nu strica statisticile sanitare din România Între timp, în , epidemia de tifos din Basarabia a atins proporții atât de mari încât autoritățile române le-au interzis muncitorilor și țăranilor basarabeni să intre în provinciile românești Asistența medicală era oferită doar contra cost, iar majoritatea erau foarte mari De exemplu, pentru o operație în condiții de spital, au plătit de la la mii de lei În plus, pentru fiecare zi de ședere în spital, persoana operat a plătit în plus lei În instituțiile medicale existau mai multe "clase" - în funcție de costul unui pat și de statutul social al pacientului În prima "clasă" paturile erau goale, iar în a treia, două persoane stăteau întinse pe fiecare dintre ele În același timp, sute de medici, paramedici și farmaciști își căutau degeaba de lucru Nu existau suficiente locuri de stat pentru medici, iar pentru a desfășura un cabinet privat era necesar să aibă un cabinet și o recepție dotate, ceea ce nu putea face orice doctor IF OOGA, f , sp , d , l Ibid , f , pe , d , ll - Op conform jurnalului: "Tânărul bolşevic", , nr , p IF OOGA, f el , d , l Potrivit statisticilor oficiale românești, în toată Basarabia erau doar de bolnavi de tuberculoză, o cifră de peste trei ori mai mică decât numărul real Țara noastră, , nr Ibid Ibid zzz Chiar și rețeaua îngustă de instituții medicale existente în Basarabia ocupată a fost dislocată fără a ține cont de interesele majorității populației În orașele cele mai bogate, deși mici ca număr de locuitori, existau instituții

medicale staționare cu un fel de personal permanent de medici În satele mari, unde trăiau câteva mii de oameni, nu existau astfel de instituții medicale Nu se aflau, de exemplu, în satele Tătarbunary, Artsiz ş a Situația cu serviciile medicale și sanitare din orașele din regiune nu a fost mai bună Astfel, izmailul poluat și neglijat a ocupat unul dintre primele locuri în Basarabia și România ca număr de afecțiuni gastrointestinale și pulmonare Enciclopedia Română a citat statistici oficiale că în , din de locuitori (adulți și copii) care au murit în Izmail, doar de persoane au apelat la îngrijiri medicale, iar de persoane au murit fără a fi niciodată examinate de medici sau de personalul paramedical Era un pat de spital la de locuitori Până la iunie , la Izmail nu a existat o maternitate România se afla în acei ani pe primul loc în Europa capitalistă în ceea ce privește mortalitatea În Basarabia, chiar și conform statisticilor oficiale burgheze, rata mortalității era de - ori mai mare decât în România În unele orașe și județe din regiune, rata mortalității a depășit rata natalității La Chișinău, de exemplu, conform raportului "Municipiului Monito-rul" (organul guvernului orașului Chișinău), în noiembrie s-au născut de copii și au murit de oameni Un astfel de raport pentru orașul Chișinău, precum și pentru districtul Lapushnyansky în ansamblu, nu era neobișnuit Prin urmare, este destul de posibil să înțelegem neliniștea autorului unui articol din ziarul Diminyatsa din despre faptul că "la Chișinău, unde în urmă cu ani erau aproximativ mii de locuitori, a mai rămas doar jumătate" Chișinăul și raioanele sale nu au făcut excepție Așa era situația în toată Basarabia Potrivit datelor publicate în România, ca urmare a sărăciei și bolilor populației din satele basarabene, din de nou-născuți au murit anual în medie de copii, adică , la sută În primii ani de ocupație, fiecare al patrulea nou-născut nu a trăit până la un an În - , după cum a subliniat profesorul român Banu în cartea sa Sănătatea poporului român, în Basarabia rata mortalității a crescut la , la de oameni, față de , în România Speranța medie de viață a unei persoane din regiune abia ajungea la de ani Basarabia era la egalitate cu unele dintre coloniile din Asia și Africa, care aveau cele mai mari rate de mortalitate din lume OOPA, f , op , d , l IF OOGA, f R- , op , , l Enciclopedia Română, vol , București, , p IF OOGA, f R- , op , d , l treizeci Țara noastră, , nr "Octombrie", , nr Cifra este exagerată "Dimineața", , decembrie "România", , Julie Bolşevici, , nr - Citat conform jurnalului "Basarabia roșie", , nr "Lupta de clasă", , Nr Chiar dacă plecăm din statisticile oficiale ale Societății Națiunilor, potrivit cărora în - în Basarabia, rata mortalității a fost de , la de locuitori, și nu de , , așa cum susținea Banu, și atunci s-a dovedit a fi mai mare aici decât în India (,) sau în Arhipelagul Malay (,) Nu întâmplător unii jurnaliști ai României regale au comparat destul de rezonabil Basarabia din punct de vedere al condițiilor de viață, al culturii, al nivelului de consum și al fărădelegii politice cu coloniile din Orient Probabil ar fi corect să spunem că în Basarabia ocupanții au lăsat cea mai grea moștenire tocmai în domeniul sănătății În anii de ocupație, în Basarabia erau foarte puțini medici Potrivit aceluiași profesor Banu, în regiune era câte un medic la fiecare de locuitori în medie Nici izvoarele burgheze oficiale române nu au negat o situație atât de tristă, deși au înfrumusețat-o oarecum Astfel, Enciclopedia Română relata că "populația rurală deservită de un medic raional (adică zonal - A L) variază de la de la mii de locuitori per medic în unele județe ale Banatului și Transilvaniei până la mii de locuitori în unele raioane ale Basarabia" Această cifră vorbește de la sine Dacă luăm în

calcul că forțele medicale erau concentrate mai ales în orașe, atunci reiese că în mediul rural al Basarabiei exista un singur medic la aproape de locuitori, față de de oameni în România Paturile de spital au fost, de asemenea, distribuite neuniform În , conform autorilor români, în Basarabia erau în medie de locuitori pe pat de spital, iar în România - de persoane Creditele bugetare ale României regale pentru nevoile de îngrijire a sănătății Basarabiei ocupate erau cu totul neînsemnate, doar mici - de copeici pe an pe locuitor "Preocuparea" invadatorilor pentru sănătatea maselor Basarabiei este bine ilustrată de informațiile publicate în acei ani ai literaturii speciale române Astfel, într-o carte care a fost publicată în la București, se relata că în Basarabia a primit doar , la sută din totalul alocărilor bugetare alocate pentru "România Mare" pentru sănătate, deși populația regiunii reprezenta la sută din totalul locuitorilor din această entitate statală efemeră Totodată, Vechiul Regat, unde locuia , la sută din populația "Vepik România", a primit , la sută din totalul sumelor alocate în aceste scopuri Cele de mai sus confirmă că situația cu asistența medicală a populației din Basarabia a fost mult mai gravă decât în România, care este înapoiată în acest sens Din cauza nesemnificației numărului de instituții spitalicești, asistența medicală se acorda, de regulă, în regim privat Cu toate acestea, din cauza sărăciei lor, marea majoritate a populației nu a putut apela la serviciile plătite ale medicilor Se înțelege că starea catastrofală a sănătății publice "Annuaire statistic de la SDN" Geneva, , p - "Красная Бессарабия", , № ; "Коммунистический Интернационал", , № "Enciclopedia Română", vol I, p "Красная Бессарабия", , № ; "Октябрь", , № Manuilă Statistica sanitară a României București, , p "Instituțiile de ocrotire și asistență socială" București, , p masele Basarabiei ocupate erau bine cunoscute de clasele conducătoare ale României regale Cu toate acestea, domnitorii bucureșteni au considerat această situație ca fiind normală, nu au văzut-o ca pe vreo amenințare la adresa existenței "României mari" Mai mult, ei ipocriți și-au justificat neglijarea penală față de organizarea măsurilor medicale și preventive în regiune cu referiri la faptul că, spun ei, starea deplorabilă a sănătății din Basarabia a fost moștenită de la Rusia țaristă, acea îngrijire a sănătății în ASSR Moldovei Se presupune că nu era mai bună, ceea ce, în sfârșit, în alte țări vecine cu România, nivelul de îngrijire a sănătății nu este mai mare Și dacă da, totul este în siguranță, nu există niciun motiv de alarmă Să luăm în considerare aceste "argumente" ale claselor conducătoare ale României regale și să încercăm să aflăm cât de justificate sunt, pot ele să servească drept scuză pentru starea teribilă a sănătății din Basarabia în anii - ai secolului XX? Fără îndoială că în Rusia țaristă serviciile medicale și sanitare pentru populație nu erau deloc strălucitoare Din datele publicate se poate observa, de exemplu, că în - , persoane la de locuitori din populația rusă au murit în medie pe an, inclusiv , persoane în provincia Basarabia Cea mai mare mortalitate în Rusia în acei ani a fost înregistrată în provincia Orel - de persoane, iar cea mai scăzută - în provincia Courland - , la de persoane Rata mortalității infantile era foarte mare în acei ani Conform estimărilor aproximative, în Rusia, din fiecare de nașteri, , copii au murit sub vârsta de un an, sau , la sută dintre nou-născuți, inclusiv în provincia Basarabie, care ocupa locul în acest indicator dintre cele de provincii ale Rusiei europene- , copii Cea mai mare mortalitate a copiilor sub vârsta de un an a fost observată în provincia Perm - , , iar cea mai scăzută - în provincia Vilna - , copii la de nou-născuți Comitetul Central de Statistică al

Ministerului Afacerilor Interne al Rusiei, analizând mișcarea populației părții europene a imperiului în , a afirmat că "Rusia se remarcă printr-o rată de mortalitate foarte mare și ocupă unul dintre primele locuri în acest domeniu respect între alte ţări europene" Spre meritul oficialilor Comitetului de Statistică, aceștia nu au ascuns adevărul amar Aceasta calitate nu o căpătau ocupanții boier-români Astfel, chiar și în vremuri atât de îndepărtate, rata mortalității la de locuitori în Basarabia era ceva mai mare decât în anii și , când regiunea se afla sub "stăpânirea civilizată" a ocupanților boier-români Odată cu mortalitatea copiilor sub vârsta de un an, situația din Basarabia în anii - A fost de peste două ori mai prosperă decât în perioada de ocupație, în anii - ai secolului XX De remarcat că în - în România însăși, rata mortalității la "Cartea de timp statistică a Imperiului Rus" Ediția Comitetului Central de Statistică al Ministerului Afacerilor Interne Seria II Emisiune al paisprezecea SPb , , p XII Ibid Ibid , p xiv Ibid Ibid , p XIII populația era de , persoane, iar în Ungaria a fost chiar mai mare decât în Rusia - , persoane În anii următori, rata mortalității în Rusia a scăzut rapid, a devenit mai mică decât mai târziu în Basarabia ocupată În ajunul Primului Război Mondial în Rusia, inclusiv în Basarabia, asigurarea cu personal medical a fost și ea mai bună decât în regiunea ocupată de România regală Cercetătorul burghez rus G Frenkel, citând date despre populația medie pe un district medical zemstvo al imperiului țarist, adică pe un medic zemstvo din mediul rural, a scris: "În a ajuns la , în - , în - , în - , iar în - iar acum este încă prea mare Din nou ne întâlnim cu o recunoaștere sinceră a situației reale Cu toate acestea, Frenkel se plânge amarnic de faptul că în în Rusia erau de mii de oameni pe medic zemstvo Între timp, în Basarabia ocupată, înconjurată de "grija" binefăcătoare a regelui român și a camarilei sale, erau de mii de locuitori pe medic de sat, adică aproape de două ori mai mulți decât în Rusia în Nu mai puțin revelatoare sunt datele Raportului privind starea sănătății publice și organizarea asistenței medicale în Rusia pentru Se spune: "Până la sfârșitul anului de raportare, în imperiu erau de medici civili Pe baza calculului pentru întreaga populație, urbană și rurală, un medic civil a deservit în medie de oameni, în timp ce în orașe și de grădini zoologice în afara orașelor" Atenție: de oameni în satele Rusiei în și de mii de oameni în satele din Basarabia ocupată în anii - ! În consecință, nu Rusia, nici măcar țarul rusesc, este de vină pentru starea rușinoasă de mizerabilă a sănătății din Basarabia ocupată, ci conducătorii României regale Se poate aminti că atât Basarabia însăși, cât și provinciile învecinate până în , adică până la intrarea burghezo-moșierească România pe calea intervenției și a sechestrării regiunii, au avut o bază materială și personal medical, în multe privințe superioare celor cu de care ocupanţii "au beneficiat" basarabenilor Spre comparație, menționăm că în anul în provincia Podolsk, care cuprindea regiunile de nord ale Moldovei din stânga, erau de spitale, acestea însumând de paturi de spital În provincia Herson, care cuprindea regiunile sudice ale Moldovei din stânga, erau de paturi în de spitale Pe teritoriul RSS Moldovei moderne în , numărul "Cartea de timp statistică a Imperiului Rus" Seria II Emisiune al XIV-lea, p xiii G Frenkel Eseuri despre probleme medicale și sanitare zemstvo SPb , , p "Raport privind starea sănătății publice și organizarea asistenței medicale în Rusia în " Pg , , p - "Materiale de statistică* sanitară a Ucrainei - , vol , VIP Harkov, , side Ibid , p ! elan , mii paturi de spital (fără paturi în spitale) și de medici de toate specialitățile (excluzând personalul

militar) Astfel, nu a existat un "vid medical" pe care invadatorii trebuiau să-l umple cu activitățile lor în Basarabia Mai degrabă, "goluri" în îngrijirea sănătăţii Basarabiei s-au format ca urmare a stăpânirii invadatorilor pe acest teritoriu În ceea ce privește trucurile demagogice și calomnioase la care au recurs invadatorii, încercând să compare starea sănătății din Basarabia și "înapoiața" RSS Moldovenească, cu ajutorul acestor manevre, propaganda României regale a încercat să atingă simultan două scopuri: mai întâi , să denigreze ASSR Moldovei în ochii oamenilor muncitori din Basarabia și, în al doilea rând, să distragă atenția populației Basarabiei de la adevăratele cauze și vinovații efectivi ai nenorocirilor sale Iar situaţia în ASSR Moldovei era următoarea: în , pentru de mii de oameni din populaţia republicii erau de policlinici şi ambulatori, , mii de paturi de spital Aici au lucrat de medici (cu excepția medicilor stomatologi) și de personal paramedical În MASSR au fost amplasate de paturi pentru femei în timpul nașterii în orașe și centre raionale, de maternități agricole colective pentru paturi, au funcționat clinici pentru femei și copii, au fost , mii locuri în creșe permanente și , mii locuri în sezoniere (colective) fermă) iesle pentru copii şi locuri de joacă Conducătorii României regale au încercat în zadar să demonstreze că sănătatea lor nu era mai proastă decât cea a vecinilor lor Pentru a respinge această teză, este suficient să cităm câteva cifre În , rata totală de mortalitate la de persoane era: în RSS Ucraineană, , persoane, în Polonia, , , iar în România, , persoane În același timp, mortalitatea copiilor sub vârsta de un an pentru fiecare de nou-născuți a fost egală cu: în RSS Ucraineană - , , în Polonia - , , iar în România - , copii În , rata mortalității pentru fiecare de persoane în România era de , , în timp ce în Iugoslavia și Bulgaria doar , persoane, în Italia - , , în Grecia - , , în Franța - , , în Anglia - , , în Olanda - , persoane Iată cifrele totale de mortalitate pentru "România mare" Ei vorbesc destul de elocvent pentru ei înșiși, dezvăluind falsitatea propagandei guvernamentale din România regală Dar, după cum am văzut deja, situația și rata mortalității generate de aceasta în teritoriile ocupate, mai ales în nefericita Basarabia, au fost mult mai sumbre și înfiorătoare, unde invadatorii au folosit toate măsurile și formele de violență și tâlhărie de care dispuneau , s-au răzbunat cu cruzime și subtil pe muncitori pentru spiritul lor revoluționar , mândrie și rebeliune Un autor necunoscut într-o poezie care circulă sub pământ în Basarabia a descris cu adevărat situația maselor din regiunea ocupată: "Țara sovieticilor de de ani" Colectarea materialelor statistice? M , , p "Ucraina Socialistă" Culegere statistică Editat de O M Asatkin (ediția a II-a) Kiev, , side , Ibid , p N I Lebedev Decret, op , p "Munții geme, oamenii și marea albastră geme, basarabenii plâng, geme în robia boierească Află, află, maică Rusia, Cât de dureros ne e, e greu să trăiești în robie, să trăiești în robie Sub călcâiul boierilor" O poezie scrisă de tătarbunari în închisoare spunea: "Am vrut pământ - am fost distruși și pentru o parte stăm în spatele unui zid de închisoare" Invadatorii ar vrea să transforme toată Basarabia într-o închisoare imensă Dar masele oamenilor din regiune nu și-au plecat capul în fața invadatorilor, au luptat cu încăpățânare și curaj împotriva lor Comuniștii au fost invariabil în fruntea acestei lupte Ziarul "Bolșevicul Bessarabsky" a publicat o poezie a unui poet fără nume, care chema oamenii muncitori din Basarabia să lupte împotriva robitorilor străini: "Ridicați-vă, fraților, cu o armată veselă Toți în rânduri Umăr cu umăr, Trebuie doar să stăm împreună - Nu ne pasă de fiecare inamic Peste Urali și Caucaz,

Peste Neva și peste Nistru Să ne bată vocea deodată, Ca primul tunet de primăvară " Așa a fost vocea basarabenilor, așa sunt faptele, așa este realitatea istorică pe care nimeni nu va reuși vreodată să o tacă sau să o denatureze § STAREA CULTURII ÎN BASARABIA ÎNROBITĂ În toți anii ocupației boier-române a Basarabiei, toate sferele de cultură ale naționalităților care locuiesc în regiune s-au aflat într-o criză gravă, au cunoscut un profund declin sau, în cel mai bun caz, și-au păstrat nivelul atins în Rusia prerevoluționară Singura excepție, poate, o constituie artele plastice, care, în ciuda perniciozității și perniciozității asupririi coloniale, chiar și în acești ani au avut unele realizări grație statorniciei unui grup de artiști condus de A Plămădeală În anii de ocupație, arta populară nu a murit - folclorul moldovenesc Aceasta era singura formă de exprimare a talentului originar al poporului, pe care ocupanții nu l-au putut pune pe jugul prohibiției, pe care nu l-au putut pune sub controlul lor strict polițienesc Învățământul public era într-o stare deplorabilă Aici, în anii de ocupație, nu a existat nicio mișcare înainte, a existat o regresie chiar și în comparație cu perioada țarismului "Istoria RSS Moldovei", ed , vol II, p "Bolșevic basarabean", , mai Introducerea așa-zisului educație universală în România și Basarabia în a fost în mod clar un gest demagogic, deoarece o parte semnificativă a copiilor au rămas în afara școlii în viitor În Basarabia, de exemplu, în același , numărul școlilor elementare a scăzut cu față de anul universitar / În regiune, din de copii de vârstă școlară în , doar de copii erau înscriși la școală Dintre aceștia, de copii au urmat școala, iar doar la sută dintre elevi au trecut în clasa următoare Învățământul universal la fel de "cu succes" a fost realizat în anii următori Astfel, în anul universitar / , de copii basarabeni de vârstă școlară (adică , la sută din numărul lor total) au fost lăsați afară, în anul universitar / , , iar în anul universitar / an, copii Situația cu învățământul general în Basarabia nu a fost mai bună în ajunul eliberării sale Din numărul total de copii de vârstă școlară înregistrați în provincie până la începutul anului școlar / , doar de copii, sau la sută, erau înscriși la școală Restul copiilor nici măcar nu au trecut prin înscrierea formală la școală și, prin urmare, nu au trecut pragul școlii primare Totodată, în mai multe judeţe, ponderea copiilor înscrişi la şcoală în rândul copiilor de şcolarizat era sub media Basarabia Deci, pentru districtul Bendery, a fost , la sută, Khotinsky - , Izmail - , , Kagul - , la sută În plus, după cum s-a menționat mai sus, o parte semnificativă dintre cei incluși în listele școlare nu au participat la cursuri, în primul rând din cauza lipsei de haine și încălțăminte Nu era nevoie să vorbim despre implementarea învățământului primar universal, declarat atât de tare de clica conducătoare a României regale Chiar și conform statisticilor oficiale românești umflate deliberat, în Basarabia, în medie, , la sută din totalul copiilor de pe listele școlare au urmat școala În din raioane ale regiunii, frecvența a fost și mai mică: Soroca - , la sută, Bălți - , , Bendery - , Khotinsky - , la sută Conform datelor actualizate, din copii de vârstă școlară care se aflau în Basarabia până în iunie , abia erau înscriși la școală Nu erau destule școli în Basarabia Potrivit lui T A Krachun, în anul universitar / existau de școli primare urbane și rurale cu de săli de clasă în regiune (adică, în medie, erau două săli de clasă într-o școală) O astfel de școală primară (cu două săli de clasă) cuprindea în medie de locuitori ai Basarabiei, de copii și adolescenți de vârstă școlară și de fapt "Statistica învățământului public și particular din România pe anii școlari - și - " București, ,

p - G G Andrus Eseuri despre istoria școlilor din Basarabia și RSS Moldovenească în prima jumătate a secolului XX Kshn , , p , T A Krachun Eseuri despre istoria învăţământului public în RSS Moldovenească, p ; al lui Învățământul public în RSS Moldovenească timp de de ani, p " T A Krachun Eseuri despre istoria dezvoltării școlare și a gândirii pedagogice în Moldova, p Ibid Ibid , p "Moldova sovietică", , februarie şcolari instruiţi În consecință, practic, chiar și școala primară era inaccesibilă sute de mii de băieți și fete basarabeni În raioanele relativ "prospere", conform ocupanților, Izmail și Akkerman în anul universitar / , doar de mii de copii au studiat la școală, adică la sută dintre copiii de vârstă școlară (inclusiv mii de copii ai coloniștilor germani)), din care mii au rămas pentru al doilea an În de şcoli din aceste două judeţe, învăţământul se desfăşura exclusiv în limba română Opt gimnazii raionale erau situate numai în orașe - Izmyil, Akkerman, Bolgrad, Kiliya și Reni La fel de nesatisfăcătoare ca și înscrierea la școală, calitatea educației a rămas - la sută dintre cei care au urmat școala au trecut în clasa următoare Această împrejurare a fost înregistrată anual de autoritățile de ocupare, dar situația nu s-a schimbat Într-un act întocmit la februarie , după verificarea activității școlilor din satele Palanka, Tudorovo și Krokmazy, inspectorul inspectoratului școlar raional Akkerman a remarcat că din de copii înscriși în primele clase ale clasei elementare Palanka școală, doar de elevi au urmat cursurile, în timp ce alții nu au urmat deloc școala Când au fost testate cunoștințele acestor de copii, s-a dovedit că doar - dintre ei știau cumva să citească în silabe, în timp ce restul nici măcar nu cunoșteau literele alfabetului Și asta la sfârșitul lunii februarie, cu puțin peste două luni înainte de sfârșitul anului școlar Tabloul a fost aproape similar în clasa a II-a, unde de copii din înscriși la începutul anului școlar au urmat cursurile O asemenea stare descurajatoare a învățământului public a fost în mare măsură o consecință a sărăcirii populației Basarabiei Motivele frecvenței școlare au fost dezvăluite chiar de cercetătorii români Unul dintre ei scrie: "Motivul cel mai important pentru frecventarea neregulată a școlii este lipsa hainelor pentru copii iarna și nevoia gospodăriei, în perioadele de muncă intensivă a câmpului, toamna și primăvara, pentru ajutorul copiilor mai mari" Erou al muncii socialiste I Grossu, absolvent al școlii din satul Vorniceni în timpul ocupației, povestește viu rezultatele finale ale unui astfel de cadru al învățământului școlar: "Dintre unsprezece consăteni, am reușit să termin șapte clase de un rural scoala in A fost cea mai "număroasă" absolvire din istoria satului și a școlii" Chiar și la Chișinău, în ajunul eliberării, erau doar de școli cu aproximativ de elevi În școlile orașului principal al Basarabiei lucrau doar de profesori T A Krachun Eseuri despre istoria dezvoltării școlare și a gândirii pedagogice în Moldova, p OOPA, f , op , d , l IF OOGA, f R- , op , d , l "Eseuri de istoria pedagogiei" Rezumat de articole M , , p IF OOGA, f , op , d , l Ibid Ibid , l Anton Golopenția Starea culturală și economică a populației rurale în România "Revistă de igienă socială", Nr I-IV, , p I Brut Decret, articol - "Moldova Sovietică", , octombrie M Dieur Privind spre mâine - "Moldova Sovietică", , august În cele mai multe cazuri, copiii muncitorilor din Basarabia nu puteau visa decât la studii medii Taxe de școlarizare exorbitant de mari (- mii de lei), taxe suplimentare pentru un internat, o bibliotecă, diverse feluri de praștii și bariere artificiale - toate acestea au împiedicat copiii muncitorilor și țăranilor să acceseze liceul În cel mai bun caz, locul lor a fost o școală elementară Reducerea numărului de școli

gimnaziale din Basarabia a fost deosebit de sensibilă Până la momentul ocuparii regiunii, pe teritoriul acesteia existau de instituții de învățământ secundar general de stat și private, precum și așa-numite școli primare superioare În plus, existau aproximativ o duzină de instituții de învățământ secundar de specialitate - seminarii de profesori și teologice, școli agronomice, o școală de viticultură și vinificație și altele, precum și un institut de profesori la Chișinău, deschis în Desfăşurarea unei reţele de licee private a continuat în primii ani de la ocupare În , în Basarabia funcţionau de licee de stat (studenţi) şi private (studenţi) În plus, erau de elevi în de gimnaziu de stat și private (care asigurau studii medii incomplete) În anii următori, mai ales de la începutul anilor , rețeaua școlilor secundare a început să fie forțată să se restrângă În același timp, majoritatea instituțiilor de învățământ secundar de specialitate au fost închise Astfel, din anul universitar / până în anul universitar / , numărul școlilor secundare din regiunea ocupată a scăzut cu la sută Numai în , în Basarabia au fost închise un sfert din liceele așa-zise "teoretice" Până la urmă, până în , în Basarabia au rămas doar de licee (inclusiv private), unde au studiat de studenți, și progimnazii (dintre care private) cu de studenți Astfel, din până în , numărul liceelor din Basarabia a scăzut cu , iar al progimnaziilor cu , numărul studenților la licee și progimnazii cu persoane Autorităților de ocupare nu s-au preocupat deloc de crearea condițiilor minime acceptabile pentru munca școlilor, nu și-au făcut griji să le încadreze cu profesori buni Dimpotrivă, mulți profesori cu experiență au fost lipsiți de locurile lor de muncă din motive politice, naționale și de altă natură Numărul profesorilor care lucrează în școlile din Basarabia nu a depășit mii Viciile școlii românești din teritoriile ocupate au găsit o apreciere forțată veridică într-o serie de documente oficiale ale României regale Într-un memoriu al Directorului General al Poliției Române adresat ministrului de Interne din , se raporta confidențial că în Bucovina și Nordul Basarabiei "pe- Țara noastră, , nr T A Krachun Eseuri despre istoria dezvoltării școlare și a gândirii pedagogice în Moldova, p În ani, școala primară superioară le-a dat celor care au absolvit școala primară un învățământ secundar incomplet Ibid A Dolnik Decret, op , p T A Krachun Eseuri despre istoria dezvoltării școlare și a gândirii pedagogice în Moldova, p Școlile primare sunt frecventate în general de doar % din numărul total de elevi înscriși, adică mai mult de jumătate dintre elevii înscriși nu frecventează școala" Un oficial de poliție de rang înalt dă o caracterizare ucigașă școlilor rurale Potrivit acestuia, acestea sunt "cabane ponosite, necurățate și nemăturate, prăfuite și murdare, unde este întuneric și pereți goi, lipsește cel mai necesar mobilier Așa arată majoritatea școlilor" În finalul notei, șeful poliției române își pune fie el însuși, fie ministrului de Interne întrebări rezonabile: "Cum poate un astfel de local să atragă un student venit aici din murdărie și mizerie rurală? Ce fel de civilizație pot lua ucenicii acasă de aici?" Întrebările sunt legitime și logice Iar răspunsul la ele ar fi trebuit să fie dat, desigur, nu de populația teritoriilor ocupate, ci de conducătorii României regale, din vina cărora copiii muncitorilor din Basarabia și Bucovina de Nord au fost condamnați la condiții cumplite de educație, atât de viu descrisă de directorul general al poliției Autoritățile ocupante nu au simțit însă nicio responsabilitate pentru a-i învăța pe oameni să citească și să scrie, pentru a-și satisface nevoile culturale și cotidiene minime "Preocuparea" ocupanților pentru "iluminarea" poporului poate fi demonstrată prin exemplul unor sate din Basarabia

Conform instrucțiunilor guvernului de la București, doar - la sută din toate sumele bugetare urmau să fie alocate din bugetele comunelor și voloste pentru întreținerea școlilor Dar chiar și această sumă mică de bani pe care școlile nu au primit-o niciodată Astfel, școala din satul Ocnița, locul de naștere al scriitorului moldovean Constantin Stamati, cu o populație de de locuitori, a primit doar lei , adică mai puțin de la sută, din bugetul total rural de lei în anul -Anul bugetar Chiar și salariul anual al primarului satului (mii de lei) a depășit creditele pentru școală Zago a cheltuit lei pe an pentru întreținerea primăriei satului, lei pe postul de jandarmerie Situația a fost similară și în alte sate În satul Corjeuti, de exemplu, în anul financiar - , doar lei, sau ceva mai mult de la sută din total, au fost alocați din bugetul comunei Corjeuti (echivalent cu lei) pentru întreținere la scoala În satul Kriva, în exercițiul financiar - , școala a primit lei (la sută) dintr-un buget de lei, lei s-au cheltuit pe serviciul veterinar, lei s-au cheltuit pe măsuri de stingere a incendiilor în sat, iar personalul primăriei a cheltuit lei FP Nu este lipsit de interes să comparăm situația din Basarabia cu situația din vestul Ucrainei și vestul Belarusului Opresiunea socială și națională grea a domnilor polonezi asupra populației ucrainene și bieloruse din vestul Ucrainei și din vestul Belarusului a pălit în comparație cu incredibilele cruzimi ale reacției românești din Basarabia, metodele de "romanizare" forțată și re coloniale CHOGA, f , op , d , l Ibid Ibid Ibid , f , op , d , l Ibid , op , d , ll , - Ibid Ibid , op , d , ll - Ibid , , ll - presă pe bancă V Malanchuk scrie că până în septembrie regiunea Lviv a rămas o regiune semicolonială Dar Basarabia s-a transformat într-o adevărată colonie a României regale V Malanchuk scrie: "Analfabetismul și analfabetismul au fost soarta a șapte din zece locuitori Doar cinci din o sută de copii (în ambele cazuri italicele mele - A L) au studiat la școli în limba lor maternă Fără îndoială, condițiile economice și culturale de viață pentru muncitorii din Ucraina de Vest erau deplorabile Dar soarta fraților lor aflați în nenorocire, basarabenii, s-a dovedit a fi și mai tristă Doar oamenii complet analfabeți din regiune erau peste la sută, iar predarea în limba lor maternă era universal interzisă aici Relativ mai favorabilă, în comparație cu Basarabia, situația s-a păstrat în Bucovina de Nord și Transcarpatia De exemplu, în în Bucovina, care făcea parte din Imperiul Austro-Ungar, existau de școli, dintre care de școli cu limba de predare ucraineană În , la Cernăuți a fost deschisă o universitate Contrar politicii de românizare a ocupanților, în unele școli din Bucovina și în anii - ai secolului nostru, copiii au continuat să fie predați în ucraineană și germană Deși și burghezia cehă a dus o politică de asimilare forțată a populației din Transcarpatia, acolo mai existau școli ucrainene Până la sfârșitul anilor , analfabetismul în Transcarpatia era de , la sută Astfel, jugul care atârna peste populația Basarabiei era cel mai greu Politica ocupanților în domeniul învățământului public a determinat nivelul extrem de scăzut al acestuia În cele din urmă, a condamnat cea mai mare parte a populației Basarabiei - nu doar adulții, ci și copiii - la analfabetism Mulți copii și adolescenți nici măcar nu au început să studieze Rata abandonului școlar a fost foarte mare, iar nivelul de predare a fost nesatisfăcător Prin urmare, proporția de analfabeti și semianalfabeti în rândul generației mai tinere a rămas insuportabil de mare Deci, conform recensământului general al populației "României mari", efectuat la decembrie , în regiune în rândul copiilor cu vârste între și ani erau analfabeți , la sută, inclusiv în rândul fetelor - , la sută, iar

în mediul rural - , , respectiv , la sută Și mai rău era alfabetizarea tinerilor de - ani Ponderea analfabeţilor în această categorie de vârstă a populaţiei Basarabiei a ajuns la , la sută, inclusiv în rândul fetelor - , la sută (la rural - , , respectiv , la sută) Numai în districtul Bendery, de exemplu, în , au fost identificați de adolescenți analfabeti O situație flagrantă s-a dezvoltat cu alfabetizarea populației adulte Dacă în malul stâng al Moldovei alfabetizarea totală a populației în a depășit la sută, atunci în Basarabia, potrivit oficialului Pravda, decembrie Ibid "Istoria orașului și forțelor URSR Regiunea Chernivetska, stor "Istoria orașului și forțelor URSR Regiunea transcarpatică, stor , - , Ibid , p "Recensământul general al populației României Din Decembrie " Publicat de Dr Sabin Manuilă Vol III, tipărit la "Monitorul oficial" București, , p XXII Ibidem "Бессарабская правда", , августа Potrivit Ministerului Educației din România, în același timp, la sută dintre locuitorii regiunii au rămas analfabeti Mai mult, subestimarea acestei din urmă cifre este incontestabilă, având în vedere ratele de analfabetism de mai sus în rândul copiilor și adolescenților, precum și faptul că în rândul persoanelor de peste de ani, analfabetismul a fost de , la sută Evaluând starea învățământului public din Basarabia până în iunie , se poate afirma cu siguranță că în regiune, cu analfabetismul general al populației depășind la sută, în rândul femeilor a ajuns la la sută, inclusiv în rândul țăranelor - până la - la sută Înainte de a trece la datele recensământului românesc, amintim că la momentul primului recensământ general al populației Imperiului Rus din , alfabetizarea în provincia Basarabia era: în rândul bărbaților - , la sută, inclusiv în rândul bărbaților moldoveni - , procente; în rândul femeilor - , la sută, inclusiv femeile din Moldova - , la sută Dintre toate naționalitățile care trăiau în Basarabia, doar țiganii aveau o rată de alfabetizare mai mică decât moldovenii La acea vreme, în rândul populației Rusiei europene în ansamblu, alfabetizarea era de , la sută, iar în rândul populației cu vârsta cuprinsă între - de ani, , la sută Dintre locuitorii Caucazului, doar , la sută erau alfabetizați, inclusiv , la sută în vârstă de - de ani În Asia Centrală, alfabetizarea generală a populației abia a ajuns la , la sută, inclusiv în rândul persoanelor de - de ani - la sută Pentru unele naționalități ale țării, analfabetismul general a fost de % pentru azeri și armeni, % pentru kazahi și kârgâzi, % pentru turkmeni și chiar , % pentru tadjici Contrastele în alfabetizarea populației din regiunile individuale Imperiile ruse de la sfârșitul secolului al XIX-lea erau în general foarte mari Dacă în populația de - de ani din provincia Basarabia rata de alfabetizare a fost de la sută, atunci în provincia Moscova a ajuns la , la sută, la Sankt Petersburg - , la sută, iar în provinciile baltice - chiar - la sută Pentru a înțelege complexitatea problemei răspândirii alfabetizării în rândul populației din Rusia, trebuie amintit că jumătate dintre popoarele non-ruse nu aveau propria lor limbă scrisă, literatură națională și artă contemporană profesională Deşi alfabetizarea populaţiei Basarabiei în vârstă de - de ani Anuarul Statistic al României pe anii și , p "Eseuri de istoria pedagogiei" Culegere de articole, p ; Eu, Laptev Decret, lucrare , p - ; "Moldova Socialiste", , iunie Abordarea frivolă a săptămânalului "Kultura" de publicarea datelor statistice privind numărul de analfabeti din Basarabia provoacă nedumerire Săptămânalul afirmă, neîntemeiat, că " de analfabeți erau în orașele și satele Basarabiei în " (Kultura, , februarie) Înainte de război, în Basarabia erau de câteva ori mai mulți analfabeti "Primul recensământ general al

populației Imperiului Rus în III provincia Basarabia Publicarea Comitetului Central de Statistică al Ministerului Afacerilor Interne Editat de N A Troinitsky SPb , , p XIX-XX • A ' I Gozulov Principalele schimbări în numărul, distribuția și componența populației din URSS În: "Materiale primei întâlniri interdepartamentale de geografia populaţiei", vol L , , p Ibid , p - m P Kim de ani de cultură sovietică M , , p - A I Gozulov Decret, lucrare, p la sfârșitul secolului al XIX-lea era scăzută - doar la sută, clasele conducătoare ale României și ideologii lor, în scopuri de propagandă șovină, au încercat să denatureze chiar și această cifră, minimizând-o În materialele finale ale recensământului românesc din decembrie , se raporta că în Basarabia alfabetizarea în ar fi fost de , la sută Conform datelor recensământului românesc amintit, care sunt departe de fiabilitatea absolută, la sfârşitul anului , alfabetizarea populaţiei în vârstă de ani şi peste din Basarabia era determinată la , la sută faţă de , la sută în Vechiul Regat Interesant este că la publicarea materialelor de recensământ, înșiși statisticienii români au afirmat că "Kadrilaterul (Dobrogea de Sud - A L) și Basarabia au dat rate de alfabetizare mai mici față de media națională" Cu toate acestea, oricât de mult au încercat invadatorii să demonstreze succesul activităților lor "civilizatoare" în Basarabia în comparație cu situația din , fără a disprețui falsificarea datelor statistice, au confirmat totuși că în satele din regiunea ocupată alfabetizarea (conform la propriile lor date umflate) nu a depășit , la sută , că în rândul femeilor basarabene alfabetizarea a ajuns la doar , la sută , inclusiv , la sută în mediul rural În consecință, domnitorii României regale au recunoscut oficial că la sfârșitul anului , patru cincimi dintre femeile din satele basarabene nu știau nici să citească, nici să scrie Dacă rezultatele recensământului din estimau alfabetizarea generală a populației Basarabiei (peste ani) la , la sută, atunci în șase raioane ale regiunii (din nouă) aceasta a fost mai mică: în raionul Khotyn - , la sută, în Bălţi - , , la Orhei - , , la Katul - , , la Bendery - , şi la Soroca - , la sută Și numai în județele Akker Maisky, Izmail și Lapushnyansky (Chișinev), alfabetizarea populației, conform statisticilor ocupanților, a depășit nivelul mediu basarabean În mod similar, alfabetizarea feminină în șase uyezd a fost sub nivelul mediu din Basarabia, cu doar , la sută în Khotyn uyezd, , la sută în Orhei uyezd și la sută în Bălți uyezd După cum au subliniat editorii rezultatelor recensământului, "în unele județe, majoritatea covârșitoare a femeilor sunt analfabe Acest lucru este confirmat în special de județele Basarabiei Dar printre locuitorii Basarabiei care erau considerați alfabetizați, nivelul de educație generală era foarte scăzut La urma urmei, , la sută "Recencământul general al populației României", voi III, p X, XV Ibidem, p X, XIII Ibidem, p IX Cifra de , la sută este clar prea mare Literatura sovietică indică faptul că alfabetizarea populației de peste ani în România era de la sută ("Populația lumii" Manual Sub redacția generală a doctorului în științe economice, profesor B Ts Urlanis , M , , p) "Recensământul general al populației României", voi III, p X Ibidem, p XI, XXVIII, XXXVIII, XLII Ibidem, p XI, XXIX, XXXII Ibidem, p XI, XXVIII, XXXVIII, XLII Ibidem, p XV, XXXII Ibidem Ibidem, p XV iar dintre toate persoanele alfabetizate înscrise au primit doar studii primare În rezultatele recensământului publicat, se spune că pentru această masă de oameni "învăţământul începe şi se termină cu şcoala elementară" Conform recensământului, din totalul populaţiei Basarabiei, , la sută erau analfabeţi, , la sută aveau studii primare, , la sută aveau studii medii şi medii incomplete,

iar doar , la sută aveau studii superioare Mai mult, reamintim că datele recensământului populației publicate de autoritățile burgheze române au fost umflate în mod deliberat Nu este nevoie să apelăm la alte surse pentru a dovedi părtinirea evidentă în "prelucrarea" rezultatelor recensământului Este suficient să analizăm datele recensământului publicat în contextul județelor, volostelor, comunelor și așezărilor Basarabiei pentru a constata că alfabetizarea generală a populației din regiune a ajuns cu greu la la sută, iar în rândul femeilor - la sută, iar femeile țărănești a rămas aproape în întregime analfabet Iată doar câteva exemple din multe sute de altele care infirmă cifrele "finale" ale recensământului și concluziile generale trase din acestea de statisticile oficiale românești În raionul Orhei, în satul Ratuș, toți cei de locuitori erau analfabeți; în satul Lopatna, din de locuitori, doar de oameni știau să scrie și să citească, adică alfabetizarea era de , la sută (în Lopatna era o singură femeie alfabetizată) ; în satul Martineşti, alfabetizarea era tot de , la sută, întrucât din de locuitori ai satului erau alfabetizaţi persoane, dintre care femei În raionul Soroca: în satul Pokrovka, alfabetizarea populației abia a ajuns la , la sută, din de locuitori, de persoane erau alfabetizate, dintre care femei *; în satul Marineshty, dintre cei de locuitori ai satului, nu s-a numărat o singură femeie alfabetizată și au fost identificați doar bărbați alfabetizați - , la sută din săteni În districtul Lapushnyansky: în satul Parkany, alfabetizarea populației era de , la sută, adică din de locuitori doar un bărbat știa să citească și să scrie ; în satul Novye Ketrosheni, era și un singur om alfabetizat din de săteni (, la sută din alfabetizarea satului) ; în satul Ursary, din de locuitori, erau persoane alfabetizate, inclusiv o femeie, care reprezentau , la sută din rata de alfabetizare a întregii populaţii a satului În Bălţi uyezd: în satul Sorocheni nu se numărau decât patru bărbaţi alfabetizaţi (şi nici o femeie) din de locuitori (, la sută din alfabetizare) ; în satul Novye Negureni, alfabetizarea era de , la sută, deoarece din locuitori ai satului, patru bărbați erau alfabetizați Ibidem, p XVII Ibidem Ibidem, p XXI Toate datele sunt pentru populația de peste ani Recensământul general al populației României, vol III, p - Ibidem, p Ibidem, p Ibidem, p Ibidem, p Ibidem, p Ibidem, p Ibidem, p şi nici o singură femeie ; în satul Valya-Rusului, din locuitori, de persoane erau alfabetizate, dintre care femei (, la sută din alfabetizare) ; în satul Sloboda-Kishkareni, din de locuitori alfabetizați, erau de persoane, dintre care femei, alfabetizarea totală a populației satului era de la sută Privind rezultatele publicate ale recensământului din în contextul așezărilor, s-a dovedit că în marea majoritate a satelor din Basarabia, alfabetizarea populației a fluctuat cu - la sută, iar în rândul femeilor - - la sută De aceea, statisticienii români care au prelucrat datele recensământului ridică cele mai puternice îndoieli cu privire la rata totală de alfabetizare pentru Basarabia - , la sută, în special pentru sat - , la sută; Faptul că în realitate procentul de analfabetism în rândul populației regiunii a fost mai mare poate fi confirmat de numeroase exemple și documente În arhivele fostei prefecturi de raion Khotyn, a fost păstrată o petiție a țăranilor din satul Gvozdautsy, Sekiryansky volost, din februarie În ea, țăranii i-au cerut prefectului județului să-și separe satul de comuna Klokushna și să creeze o primărie independentă în Gvozdautsy Cu toate acestea, esența petiției în acest caz ne interesează cel mai puțin Un alt lucru este curios: din care au semnat petiția, doar de persoane au reușit să-și deseneze numele de familie, iar de țărani, adică aproape la sută, au

pus un deget în loc de semnătură Interesant este și următorul detaliu: din de țărani care au semnat personal, și-au scos numele cu litere rusești O petiție similară a țăranilor din satul Kozereny, Kelmenets volost, din februarie , a fost semnată de de persoane (inclusiv persoane în grafie rusă), iar de țărani au pus din nou degetele pe acest document Înșele autoritățile române au recunoscut că mai puțin de o treime din populația din Khotyn uyezd era alfabetizată Nu era cu mult mai bună situația cu alfabetizarea populației din orașe Majoritatea covârșitoare a muncitorilor industriali din Basarabia erau analfabeți De exemplu, la Berăria Bălți, la sută dintre muncitori erau analfabeți Tăcuți în legătură cu consecințele regimului colonial, ocupanții explicau adesea analfabetismul majorității populației Basarabiei prin faptul că România regală, pretins prin "inerție", a continuat politica Rusiei țariste în regiune Cu toate acestea, oficialii români individuali au fost mai sinceri Prefectul districtului Khotinsky, de exemplu, a scris în raportul său: "Lipsa școlilor în sate provoacă și acest procent scăzut de alfabetizați Așadar, problema culturii va fi atunci bine rezolvată când în fiecare sat va exista o școală cu sediul corespunzător și personal didactic" Desigur, niciunul dintre campionii imaginari ai îmbunătățirii educației publice nu a mers mai departe decât a afirmat faptele Recensământur general al populației României, vol II, r b b Ibidem, p Ibidem, p CHOGA, f , pe , d , ll - Ibid , ll - Ibid , f R- , activat , d , l "Bessarabskaya Pravda", , august CHOGA, f , pe , d , l Involuntar vreau să mai fac o comparație Analizând nivelurile de mortalitate generală a populației Basarabiei, și a unor țări coloniale asiatice, am stabilit apropierea extremă a acestora Trebuie să recunoaștem că, din punct de vedere al alfabetizării, Basarabia nu este atât de mult înaintea unor colonii și state dependente Înainte de izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial, analfabetismul Indiei era de %, iar cel al Indoneziei de % Dacă scoatem raidul "decorativ" din cifrele finale ale recensământului din , se dovedește că în ceea ce privește alfabetizarea reală a populației Basarabiei din acei ani, aceasta era cu puțin înaintea Indiei sau Indoneziei În Basarabia și în alte domenii ale educației, situația era deplorabilă În anii de ocupație, pe teritoriul regiunii nu a existat o singură instituție de învățământ superior independentă, nici o singură instituție științifică Singurul institut de profesor din Basarabia, deschis la Chișinău în , a fost închis de invadatori în Dar în au transferat facultatea de teologie a Universității din Iași la Chișinău, care a devenit focar de obscurantism și obscurantism bisericesc Sub presiunea publicului, în a fost transferată și facultatea de agronomie a Universității din Iași la Chișinău, care, fiind pusă în condiții mult mai proaste decât facultatea de teologie, a dus o existență mizerabilă Pe lângă facultatea de teologie, în regiune s-au înființat multe școli teologice, care pregăteau "cadre" pentru intoxicarea religioasă a oamenilor Semnificativ este faptul că s-au deschis şcoli teologice şi seminarii teologice pentru trei şcoli agricole din Basarabia În ciuda înapoierii culturale a României regale în comparație cu țările din Occident, domnitorii bucureșteni erau ferm înrădăcinați în credința că a existat o "supraproducție" inutilă a intelectualității în stat Într-adevăr, din cauza nivelului scăzut de dezvoltare a economiei și culturii, ca urmare a conservatorismului vieții publice, un număr semnificativ de absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și gimnazial de specialitate din România nu și-au găsit aplicație pentru abilitățile lor în patria lor, lucrează în specialitatea lor, s-au regăsit în rândurile șomerilor sau emigranților Autoritățile ocupante

nu numai că nu au creat instituții de învățământ superior și secundar de specialitate atât de necesare Basarabiei, ci le-au lichidat și pe cele care existau aici Pe lângă institutul profesoral amintit, în regiune au fost închise seminarii de profesori din Bendery, Khotyn și Edineț, singura școală de apicultură din Basarabia, o școală tehnică la Soroca și o școală agricolă din satul Purcari Adevărat, școala Purcari a fost apoi restaurată, dar amenințarea cu reînchiderea, precum sabia lui Damocles, a atârnat peste ea până în În raportul său din septembrie , transmis la București, șeful camerei agricole județene Akkerman, I Baydaus, jongland cu figuri despre absolvirea și folosirea absolvenților de școală Purcari, a încercat să justifice inutilitatea existenței sale ulterioare Mai mult, a căutat să demonstreze sexul B i Smulevici Critica teoriilor burgheze și a politicii populației M " , p T A Krachun Învățământul public în RSS Moldovenească de de ani, p incapacitatea elevilor acestei școli nu numai de a gestiona producția pe moșiile proprietarilor și de a desfășura lucrări agronomice, ci chiar de a-și crea propriile ferme exemplare personale În confirmarea calomniilor sale răuvoitoare împotriva tineretului moldovenesc, acest zelos și devotat coroanei române a făcut referire la un articol publicat în revista "Vyatsa agricole" ("Viața agrară") de inginerul V Pașkovski "În ajunul reorganizării învăţământul agricol" V Pashkovsky scria, în special, că pentru elevii din școlile agricole "știința agrară este abstractă și creează un conflict spiritual constant între realitatea care s-a îmbibat în sânge acasă și artificialitatea mediului școlar" Politica colonială și românească a ocupanților s-a dovedit a fi în detrimentul stării literaturii și artei din Basarabia Clica reacționară conducătoare a României i-a încurajat și a răsplătit doar pe acei scriitori care au cântat în "operele" lor faptele "benefice" ale "marelui" Carol al II-lea și ale acoliților săi Ministerul Propagandei din România a împărțit cu generozitate premii și premii autorilor servili pentru cărțile lor mediocre În cea mai mare parte, acestea erau fie creații pornografice, fie așa-numita literatură "istoric", în care faptele erau denaturate în conformitate cu ordinea primită de sus Din păcate, au existat și în rândul intelectualității basarabene asemenea oameni neînsemnati care s-au umilit servil în fața ocupanților, și-au câștigat un loc mai cald și o viață mai liniștită Astfel de oameni erau puțini în Basarabia, dar încă existau Prin coborîrea lor în fața ocupanților, ei meritau nu mai puțin disprețul poporului decât trădătorii de la Sfatul tsarii În Basarabia ocupată a existat și un grup de figuri ale literaturii și artei care nu și-au murdărit numele cu trădare, nu au servit ocupanților În același timp, opera acestor scriitori, artiști și compozitori nu a chemat și nu a inspirat masele să lupte pentru eliberarea patriei lor de opresiunea intervenționștilor În cele mai grele zile pentru oamenii lor, astfel de personalități culturale stăteau în colțuri întunecate, așteptând pasiv vremuri mai bune Urându-i pe ocupanți în inimile lor, ei au hotărât într-un ton mic să protesteze împotriva regimului colonial doar în cercul lor restrâns, rămânând astfel "eroi" doar în ochii lor, în timp ce în mod obiectiv o astfel de poziție le-a dăunat indirect poporului și a oferit un serviciu fără să vrea invadatorii Descrierea potrivită a filosofului burghez moldovean V L Lașkov, care vorbea la sfârșitul secolului al XIX-lea despre "scriitori nici reci, nici fierbinți", " care nu ne strică ansamblul comun, fiind monotoni cronicari ai evenimentelor vieții, poate fi extins la astfel de figuri , copistii si cronicarii sai - nu ne vor spune acel nou cuvant asteptat cu pasiune - care ar fi stimulul energiei noastre si ar indica noi drumuri catre

fericire În general, literatura Basarabiei a cunoscut o criză profundă în anii de ocupație Genurile ei, precum proza și dramaturgia, au căzut în decădere IF OOGA, f , op , d , l Ibid V L Lașkov Nici frig, nici cald (O schiță critică a conexiunii dintre literatură și viața socială) - "Bassarabets", , martie Cea mai avansată parte democratică a scriitorilor Basarabiei și-a exprimat protestul furios împotriva invadatorilor, războiului și fascismului, chemarea lor către popor să lupte pentru libertate și reunificarea cu URSS, în primul rând în poezie și jurnalism Este clar că invadatorii i-au persecutat și terorizat pe scriitorii revoluționari și progresiști basarabeni în toate felurile posibile Cu toate acestea, în ciuda regimului brutal, cultura democratică a continuat să se dezvolte în regiune, iar liderii săi și-au servit cu credincioșie poporul Dintre cei mai buni scriitori moldoveni care au lucrat în Basarabia ocupată, se poate numi pe Em Bukov, A Lupapa, D Vetrova, V Panfil, N Kostenko și alții Deși siguranza românească a confiscat adesea operele acestor scriitori, vocea lor de protest și apel la eliberare a ajuns la oameni din paginile clandestinului și ale puținelor ediții legale În anii ocupației boier-române, succesul relativ, așa cum am menționat mai devreme, s-a obținut în artele plastice din Basarabia, cei mai importanți reprezentanți ai cărora au fost sculptorul A Plamadeale, pictorii E Malishevskaya, M Gamburd, V Klimashevsky, R Okushko, G Fuhrer Adevărat, mulți artiști, precum și scriitori și compozitori, au fost în mare măsură influențați de concepte formaliste, dar maeștri avansați, cu mentalitate progresivă, grupați în jurul lui A Plămădeală, au căutat din punct de vedere al realismului să exprime în lucrările lor un protest împotriva regimului de ocupație , reflectă viața, gândurile, aspirațiile maselor, frumusețea pământului lor natal În același timp, o parte considerabilă a pictorilor s-a ocupat cu pictura de icoane, lucrată la comenzi de la biserici și mănăstiri Alte forme de artă, în primul rând muzicale și teatrale, au vegetat fără a primi niciun sprijin Tradițiile muzicale ale Basarabiei, bogate în trecut, abia sclipeau în anii de ocupație, și chiar și atunci grație eforturilor unui pumn de pasionați Creativitatea unor compozitori moldoveni talentați precum E Coca și III Nyaga, a fost încătușat de regimul de ocupație, cu dificultăți în a-și găsi drumul către masele largi de muncitori Au fost doar câteva dintre figurile de frunte din literatură și artă menționate mai sus care au fost mândria oamenilor, purtători de cuvânt pentru talentul lor, idealurile lor strălucitoare Poporul a apreciat foarte mult opera scriitorilor, artiștilor, compozitorilor, care, în ritmul regatului de ocupație, nu s-au rătăcit, nu s-au supus inamicului, ci și-au chemat compatrioții să facă pași activi, să lupte V L Lashkov a scris odată despre astfel de oameni: "În fiecare națiune, în fiecare societate, fiecare persoană talentată, cel puțin oarecum originală, este promovată și salutată ca un profet-mântuitor, ca lumina soarelui în temnița sumbră a unui prizonier" Dacă ne întoarcem acum la operele figurilor progresiste ale literaturii și artei Moldovei, care au lucrat în perioada ocupației boier-române a Basarabiei, atunci trebuie să recunoaștem că prin lucrările lor putem astăzi simți și realiza severitatea insuportabilă a regimul instaurat în regiune de invadatorii străini, recreează pagina insuportabil de amară și grea din istoria majorității poporului moldovenesc, lupta lor eroică pentru eliberare și reunificare cu Patria sovietică Aceasta înseamnă, în special, că creativitatea *B L Laşkov Decret, articol - "Bassarabets", , martie scriitorii basarabeni progresişti din acei ani au reflectat corect epoca, pentru că întotdeauna "legătura dintre

literatură şi viaţă", după cum scria V L Lashkov, "va fi aproape identică cu legătura care există între un barometru receptiv şi atmosferă, astfel încât, pentru a putea clarificați o anumită stare spirituală, o naționalitate cunoscută, va fi suficient pentru a determina modul în care s-a reflectat în literatură în general Chișinăul, care ocupa locul al doilea în "România mare" după București ca populație, nu avea teatru sau trupe muzicale permanente În anii țarismului, trupele de teatru au jucat la Chișinău în fiecare stagiune pe scena unei clădiri special construită în acest scop - "Auditorul Pușkin" (pe teritoriul unde se află în prezent clădirea principală a Universității de Stat din Chișinău numită după V I Lenin) Dar în clădirea a ars și nu a fost restaurată Așa-zisul "teatru național" (adică românesc) înființat de ocupanții de la Chișinău a fost deja în martie scos de la finanțare de către primăria Chișinăului "în scopul economisirii bugetare", iar în a fost definitiv închis Artiștii trupei au rămas fără muncă, doar câțiva dintre ei reușind să se mute la Teatrul Cluj Atingând problema teatrelor din Basarabia, remarcăm în treacăt că în literatura publicată în republică, precum și în presa periodică, momentul apariției teatrului profesional moldovenesc în general și a teatrului sovietic în Moldova în special este datat eronat Teatrul profesionist moldovenesc a luat naștere și a jucat la Iași în prima jumătate a secolului al XIX-lea Cu toate acestea, D Prilspov afirmă categoric că "înainte de revoluție nu exista un singur teatru profesionist în Moldova" Această părere este la fel de greșită ca și afirmația aceluiași autor că "în martie , în orașul Tiraspol și-a început existența un teatru de teatru profesional rusesc" , care ar fi fost primul teatru profesionist sovietic din Moldova Nu este lipsit de interes să comparăm din nou situația din Chișinău și Cernăuți ocupate - de data aceasta în zona vieții teatrale și muzicale Până în iunie , Cernăuți avea: un teatru "național" (adică românesc) cu o trupă de de persoane, teatre dramatice ucrainene (de actori), evreiești (de actori) și germane (de actori), o societate filarmonică cu un orchestră simfonică, o capelă de cor și un cor evreiesc (de muzicieni sau cântăreți fiecare), precum și o capelă de cor german (de cori) Chișinăul nu avea nici formații teatrale, nici muzicale Aici, atitudinea invadatorilor față de cele două orașe a fost departe de a fi congruentă, ceea ce se explică, după toate probabilitățile, prin încrederea mai mare a României regale în capacitatea de a păstra Bucovina de Nord în mâinile lor, în timp ce perspectiva reținerii Basarabiei părea foarte mare îndoielnic Faptul că V L Lașkov Decret, articol - "Bassarabets", , martie D Prilepov Accept pash ai teatral nostra - "Moldova Socialist", , ianuarie ' Ibid CHOPA, f , op , d , ll - La Cernăuţi şi împrejurimile locuia un număr semnificativ de germani cu care domnitorii bucureşteni cochetau în permanenţă Viața și gândurile poporului moldovenesc s-au reflectat întotdeauna în folclor În anii de ocupație, arta populară orală a moldovenilor - de la basme la cântece - s-a dezvoltat și s-a îmbogățit, pentru că numai în ea oamenii muncitori înșiși au putut ridiculiza liber și caustic regimul de ocupație, să-și exprime ura față de invadatori Folclorul a fost una dintre cele mai strălucitoare și de masă forme de dezvoltare a culturii democratice, progresiste a Basarabiei Speranța pentru un viitor mai luminos nu a părăsit niciodată muncitorii și țăranii din regiune: "Dar va veni o altă zi și poporul se va ridica, Aruncă-și umerii pentru totdeauna și violența și asuprirea" Într-un cântec și un basm, poporul și-a întruchipat credința în eliberarea de opresiune, în eliberarea patriei și restabilirea puterii sovietice în regiune Prin eforturile

invadatorilor din Basarabia, bibliotecile și cluburile au fost aproape complet închise Dintr-un mic număr din bibliotecile rămase, inclusiv de la Biblioteca Publică Municipiului Chișinău, toate lucrările gânditorilor progresiști și artiștilor cuvântului, toată literatura în limba rusă au fost confiscate și aruncate în subsoluri sau arse (după exemplul fasciștilor germani) De exemplu, în anul , pe piețele Chișinăului, în numele instaurării "românismului" în Basarabia, din ordinul comandantului Corpului Armată Român, generalul Chuperca, s-a amenajat auto-da-fe al secolului XX - Cărțile rusești au fost arse pe foc Bibliotecile erau pline de cărți tabloide sau antisovietice, cu ajutorul cărora burghezia căuta să otrăvească și să corupă mințile oamenilor muncii, în special ale tinerilor, și să le distragă atenția de la lupta revoluționară Cea mai mare bibliotecă din Basarabia, biblioteca publică din Chișinău, nu avea mai mult de de cititori, printre care aproape că nu erau muncitori și artizani Într-adevăr, pentru a vă abona la bibliotecă a fost necesar să plătiți o taxă lunară și, în plus, de lei ca depozit pentru fiecare carte luată acasă În unele aşezări din Basarabia, invadatorii au deschis aşa-numitele "keminur kulturale" ("centre de cultură"), care erau focare de antisovietism şi obscurantism, centre de activitate "românească", care nu aveau nicio legătură cu cultura şi munca educațională în rândul populației În anii de ocupație, pe teritoriul Basarabiei existau doar de instalații cinematografice, iar până în iunie erau doar de cinematografe, și doar în orașe În mediul rural al Basarabiei nu exista o singură instalație de film, așa că țăranii, cu rare excepții, habar nu aveau de cinema Nici măcar cinematografele din oraș nu au dat proiecții zilnice, uneori au stat mult timp inactiv De exemplu, în Edineț, Lipkapy și Bricha-ny exista câte un cinematograf privat, dar mai mult sau mai puțin /a Vezi A M Lazarev Reîntregirea poporului moldovenesc într-un singur stat sovietic Kshn , , p "Bessarabskaya Pravda", , august Doar Edinețki a lucrat regulat Proprietarul acestuia din urmă, A Hauptman, a extins showroom-ul la de locuri, dar din lipsă de spectatori, cinematograful era deschis doar vineri, sâmbătă și duminică, când se organiza o singură sesiune Cinematograful Odeon din Chișinău a fost vizitat zilnic de cel mult de spectatori Să adăugăm că radioul din Basarabia ocupată era privilegiul unui cerc restrâns de indivizi bogați care aveau mijloacele de a cumpăra radiouri scumpe În regiunea înrobită, tinerii au fost lipsiți de oportunitatea de a se dezvolta spiritual și fizic În majoritatea satelor Basarabiei, până în , puțini au auzit de sport Până și luptele naționale moldovenești - trynta - aproape a dispărut din arena festivităților populare În orașele din regiune s-a cultivat fotbalul, jocurile cu mâinile, tenisul de masă, șahul și damele, în principal datorită mânaiilor de la patroni înstăriți - acesta este întregul ansamblu de sporturi care au primit un fel de distribuție Puținele facilități sportive primitive urbane erau o priveliște jalnică, dar în sate nu erau cunoscute deloc Administrația de ocupație română, împreună cu elita burghezo-naționalistă basarabeană, au folosit cultura fizică și sportul în interes pur de clasă, ca mijloc de incitare la naționalism și militarism Nici măcar nu s-a gândit nimeni să creeze baze sportive de stat Cu subvenții din partea marilor negustori și negustori, precum și a organizațiilor sioniste, în regiune au fost create mai multe societăți sportive evreiești, în special "Macabi", "Gakoah" și altele Conducătorii acestor societăți au declarat că și-au pus sarcina "de a scoate tineretul evreu din mediul sufocant al degenerarii fizice și al declinului moral" În realitate, ei au servit cu fidelitate ocupanților și au căutat să

distragă atenția tinerilor de la mișcarea revoluționară, să educe supușii loiali ai regatului român și fanaticii sionismului Pe lângă cele evreiești, în Basarabia existau și o serie de societăți și cluburi sportive de direcție monarhistă sau naționalistă proromână Printre acestea se numărau societăți și cluburi precum Spor-Tool Studentsk, Mihai Vityazu, Astra, Venus, Sparta, Spor-Tool Municipal și altele Aceste societăți au unit doar câteva sute de membri - urmașii familiilor bogate După , fascizizarea țării se dezvolta rapid în România și, în același timp, ideile șovine se implantau intens în rândul tinerilor, în primul rând români Într-un astfel de mediu, organizațiile sportive au sarcina de a folosi cultura fizică ca mijloc de pregătire militară și de educare a tinerilor într-un spirit militarist Principalele centre ale îndoctrinării ideologice a tinerilor, pregătirea lor militaro-fizică pentru campania agresivă antisovietică planificată au fost organizațiile fasciste - "Cercetași" și "Gardonia" Ei, împreună cu alte organizații similare CHOGA, f , pe , d , ll , , - "Bessarabskaya Pravda", , august A V Safonov Dezvoltarea culturii fizice și sportului în Moldova (- *) Rezumat al tezei de doctorat Kshn , , p "Cuvânt basarabean", , august A V Safonov Decret, lucrare , p Națiunile au format o completare directă la școala generală burgheză Analizând starea legăturilor și instituțiilor culturale din Basarabiei ocupate, trebuie subliniat încă o dată că domnitorii bucureșteni, neavând deloc încredere în populația locală, au inundat aparatul regional din toate ramurile administrației de stat, inclusiv învățământul public și alte ramuri ale culturii , cu românii, le-a acordat imigranților din Vechiul Regat monopolul administrării tuturor acestor sfere la toate etajele lor Pe teritoriul Basarabiei, de exemplu, nu exista o singură școală în care profesorii să rămână fără supravegherea unui "coleg" - un român trimis Declinul culturii în Basarabia înrobită, contrastele în dezvoltarea celor două părți ale Moldovei ies foarte clar pe fundalul succeselor ASSR Moldovei La decembrie , într-o republică atât de mică precum ASSR Moldovei, existau de biblioteci de masă care aveau un fond de carte de de exemplare de cărți și numărau de cititori Astfel, în medie, o bibliotecă cuprindea de cărți (în RSS Ucraineană - de cărți) și de cititori (în RSS Ucraineană -) În același an, în RSS Moldovenești funcționau de instituții de club, adică o instituție de club la locuitori ai republicii (în RSS Ucraineană - la de locuitori) Până în , numărul bibliotecilor publice din ASSR Moldova a crescut la , iar numărul cărților din acestea - până la , mii exemplare, erau de instituții de club (excluzând colțurile roșii) și de instalații de film Două părți ale unei țări și un popor au urmat căi diferite, dezvoltate diferit Dar ei așteptau ceasul reunirii, restabilirea unității lor naționale * Trecând în revistă situația socio-economică și starea de cultură a Basarabiei ocupate în ajunul eliberării acesteia, de remarcat că prin eforturile ocupanților boier-români, regiunea a fost transformată într-un anexă colonială a României regale, de unde a stors profituri și materii prime, a atras forță de muncă ieftină pentru dezvoltarea economiei Vechiului Regat, unde și-a vândut bunurile vechi Pentru a menține Basarabia în poziția de colonie înapoiată, clasele conducătoare ale României au pornit pe calea lichidării deliberate a forțelor productive ale regiunii, a ruinării și deposedării pământului țăranilor, slăbirii și dispersării clasei muncitoare, sperând că aceste mijloace pentru a slăbi asaltul revoluționar al poporului muncitor T A Krachun Eseuri despre istoria dezvoltării școlare și a gândirii pedagogice în Moldova, p "Ucraina" Funcționar statistic, stor - Ibid

"Ucraina Socialistă" Culegere statistică Editat de O M Asatkin, stor , Ocupanții au adus populația din regiunea bogată într-o sărăcie incredibilă, nu au luat nicio măsură pentru protejarea sănătății populației Basarabiei și au înăbușit cele mai mici vlăstari de cultură națională În efortul de a-și asigura Basarabia, invadatorii boier-români nu au cruțat niciun efort, nu au disprețuit metodele cele mai josnice de a realiza "romanizarea" regiunii, încercând să oblige populația basarabeană să recunoască imaginarul apartenenței națiunii române prin intermediul asimilării forţate Regimul de ocupație, reacția fulgerătoare, teroarea politică și militară, ruina, sărăcia teribilă și foametea au dus la o emigrare masivă a populației din Basarabia, care a ajuns la o șesime din totalul locuitorilor regiunii Basarabia a devenit un nod al celor mai ascuțite contradicții Aceste contradicții ar trebui rezolvate în interesul populației active din regiune, în interesul păcii și securității în Europa de Sud-Est Capitolul VI SITUAȚIA INTERNAȚIONALĂ ÎN Ajunul Eliberării Basarabiei § ÎNTĂRIREA AMENINȚĂRII UNUI ATAC MILITAR ASUPRA URSS Politica externă a statului sovietic este o politică consecventă de pace, securitate și prietenie între popoare Începând cu primul act de politică externă al Republicii Sovietice, Decretul lui Lenin "Despre pace", țara noastră a purtat o luptă neîntreruptă și consecventă împotriva forțelor de agresiune, pentru eliberarea popoarelor de flagelul războiului Pentru puterile imperialiste, războiul este un mijloc de rezolvare a conflictelor dintre ele și de a toci antagonismele sociale interne, un mijloc de a deturna masele populare de la lupta revoluționară și de a slăbi astfel contradicțiile interne de clasă L I Brejnev scrie despre acest subiect: "Imperialismul se caracterizează printr-o creștere a inconsecvenței proceselor care au loc în profunzimile sale " Aceste contradicții, inerente ultimei etape a societății capitaliste, duc la ciocniri militare de proporții enorme Războiul este cel mai groaznic flagel, cea mai mare nenorocire pentru omenire Îi aduce dezastre incomensurabile, însoțite de sacrificii uriașe Dar cea mai flagrantă nedreptate a războaielor imperialiste este că, în timp ce luptă pentru propriile lor interese egoiste, imperialiștii duc aceste războaie cu forțele maselor populare, îi aruncă la măcel, transformându-i în "carne de tun" În august , V I Lenin scria în lucrarea sa "Chestiunea păcii": colonii, dar și în faptul că războiul este purtat în principal de națiunile avansate, oprimând o serie de alte popoare, oprimând o mare parte a populației din pământul V I Lenin a vorbit în repetate rânduri despre necesitatea de a expune în ochii maselor secretul în care se naște războiul L I Brejnev cursul lui Lenin Discursuri și articole, vol M , , p V I Lenin Poli col cit , vol , p Vezi V I Lenin Poli col cit , vol , p Politica agresivă a celui de-al treilea Reich al lui Hitler, fiind un mijloc de realizare a scopurilor propuse de monopolurile germane, a găsit sprijin în teoria rasistă, în propaganda sofisticată a mitului superiorității "rasei" ariene În fascism, teoriile rasiste și-au primit concluzia logică Propovăduind superioritatea unei rase asupra altora, ideologii fascismului german au cerut exterminarea nemiloasă a popoarelor întregi sub pretextul "inferiorității" lor Din publicarea "discuției de masă" a lui Adolf Hitler cu un confident al burgheziei germane, Richard Breiting , care a avut loc în , adică chiar înainte de venirea naziștilor la putere, este clar că planuri de anvergură pentru a ocupa dominația mondială au fost formulate de Hitler deja în , iar prin Breiting, el a căutat să lase liderii partidelor politice de atunci din Germania de la Weimar în aceste planuri Potrivit lui Breiting, planurile demoniacului Führer prevedeau rediviziunea lumii,

distrugerea "rușilor" și "slavilor", care, potrivit lui Hitler, "în combinație cu dictatura proletariatului, reprezintă cele mai periculoase forţă în întreaga lume" Hitler, în special, a considerat chiar și atunci necesar "să explice britanicilor, francezilor, precum și americanilor și Vaticanului, că mai devreme sau mai târziu vom fi nevoiți să ducem o cruciadă împotriva bolșevismului Anglia și Franța ar trebui să ne fie recunoscătoare pentru că am recunoscut pericolul la timp " Liderul bandelor fasciste a proclamat: "Trebuie să colonizăm fără milă Estul (reinstalăm milioane de oameni din Germania și Europa - AL) În același timp, nu trebuie să uităm cum sunt distribuite materiile prime pe glob Dacă Anglia și Franța domină astăzi comerțul mondial, atunci puterea noastră comercială se va schimba chiar în momentul în care vom intra în posesia teritoriilor estice " Asemenea dezvăluiri ale lui Hitler erau "adevăr pentru un cerc îngust" Liderii nazismului s-au străduit deocamdată să-și ascundă adevăratele intenții de comunitatea mondială Motivele acestei deghizări au fost explicate de Goebbels pe aprilie , când a spus: "Până acum am reușit să ținem inamicul în întuneric despre adevăratele obiective ale Germaniei " și a explicat că datorită acestui fapt , al Treilea Reich a putut să culeagă roade abundente, în timp ce, altfel, statul nazist, " de fapt, putea fi sugrumat, nu a fost atât de greu Cu toate acestea, nu au " Hitler însuși la iunie sub Practica naziștilor în timpul celui de-al Doilea Război Mondial a arătat cât de criminal a fost să predici ura rasială De aceea, în deciziile Tribunalului de la Nürnberg, ideologia fascistă și propovăduirea superiorității rasiale au fost declarate criminale^ și "au pus astfel temeiul juridic internațional pentru lupta împotriva rasismului" (I Borisov Națiunile Unite și lupta împotriva discriminării rasiale În colecția: " Contro rasism (rasismul în țările "lumii libere" și o nouă etapă în lupta împotriva lui)", editată de Membru corespondent al Academiei de Științe a URSS A V Efremov Această "discuție la masă" sub forma unei cărți independente numită "Conversații cu Hitler" a fost publicată în de asociatul lui Hitler, Hermann Rauschnigg L A Bezymensky Lecții de istorie - "Întrebări de istorie", , nr , p Ibid cit conform cărţii: E Calic Ohne masca Hitler-Breiting Geheimgesprache Frankfurt a M , , S Ibidem, s t I A lacobsen Der zweite Weltkrieg - Frankfurt a M , , S Ibidem El a subliniat că pentru Germania nazistă "cel mai important lucru este să nu ne trădăm obiectivele lumii întregi" Chiar și în lumina celor câteva declarații fără echivoc ale liderilor fascismului german, eforturile unor foști generali hitlerişti precum Manstein, Halder, Heusinger, Warlimont, Guderian, Assmann sau istorici ai mai multor ţări occidentale precum Jacobsen, Hilgruber, Michaelis, Schramm, Hofer, Taylor și alții pentru a distorsiona imaginea evenimentelor de pe arena internațională care au precedat cel de-al Doilea Război Mondial, pentru a demonstra că acest război declanșat de imperialismul german nu a fost nicidecum un act premeditat și atent planificat Adevărata rațiune pentru această falsificare a istoriei este dorința de a infirma concluzia Tribunalului de la Nürnberg despre existența unei conspirații criminale împotriva lumii, la care au intrat liderii naziști Istoricii germani oferă o evaluare falsă a războiului început de Germania fascistă Gerhard Ritter, "bătrânul" istoriografiei germane, a declarat al Doilea Război Mondial "soarta demonică" a Europei, Hans Rothfels "reziduul oricărei societăți moderne", Erich Nolte un "fenomen fără clase", iar neo-nazistul Udo Valendi l-a proclamat pe Hitler "luptător pentru pace" Între timp, se știe că tocmai după instaurarea dictaturii fasciste în Germania, ca urmare a militarizării forțate a Reich-ului nazist,

sistemul Versailles a început să se destrame, iar amenințarea unui nou război mondial creștea în fiecare zi Agresiunea a fost ridicată de Germania fascistă la rangul de politică de stat O strofă de rău augur a fost inclusă în imnul național al acestei țări, conturând contururile posesiunilor minime ale viitoarei "marii Germanii": "Germania, Germania este deasupra tuturor, Mai presus de orice în lume De la Meuse la Memel, de la Adige la Baltică " Amintim că Meuse trece prin Franța, Belgia și Olanda, râul Adige trece prin nordul Italiei, Memel este orașul lituanian Klaipeda Astăzi, ștafeta agresiunii din mâinile naziștilor învinși a fost preluată de Partidul Național Democrat al RFG, neofascist, care, în revendicările sale programatice, reînvie într-o interpretare revanșistă planurile lui Hitler de a ocupa teritoriile străine numite în RFG strofa de deasupra imnului fascist Guvernul sovietic, în declarația sa din decembrie , condamnând cel mai categoric renașterea și dezvoltarea fascismului în Germania de Vest, în primul rând în persoana Partidului Național Democrat, a subliniat că acesta din urmă "a prezentat în mod deschis o cerere pentru redesenarea granițelor a statelor europene, acaparand teritoriul altor state Națiunea austriacă este declarată "invenție artificială" Neonaziştii vizează nordul Italiei (Tirolul de Sud), toate teritoriile în care limba germană este vorbită în cel mai mic grad L A Bezymensky Decret, articol, p Ibid Declarația guvernului sovietic către guvernul SUA - "Pravda", , decembrie În anii , când puterile imperialiste din Occident au privit cel mai adesea militarizarea violentă a celui de-al Treilea Reich cu încurajare, Internaționala Comunistă a jucat un rol important în demascarea agresiunii fasciste, precum și în mobilizarea maselor pentru a lupta împotriva pericolului unei al doilea razboi mondial Astfel, la aprilie , Prezidiul Comitetului Executiv al Comintern a adoptat o rezoluție cu privire la problema amenințării de război Acest document spune: " Niciodată din amenințarea războiului mondial nu a fost atât de mare ca acum În urma ocupației japoneze a Manciuriei, în urma atacului fascismului italian asupra Abisinii, fascismul german, principalul belicultor de pe continentul european, deplasându-și trupele pe Rin aproape de granița cu Franța, creează o amenințare militară directă pentru Franța și Belgia, pregătește distrugerea Cehoslovaciei ca state independente, anexarea Austriei, ocuparea Memelului și Lituaniei, încercând să atragă Polonia în război de partea lor și să creeze o rampă de lansare pentru un atac în Est asupra Țării Sovietelor Mai departe, rezoluția Prezidiului ECCI a afirmat: "În Orientul Îndepărtat, armata fascistă a Japoniei, străduindu-se să devină stăpânul suveran în Asia, acaparează un teritoriu chinez după altul, se apropie de posesiunile coloniale ale Marii Britanii (India) , intenționează să pună mâna pe Filipine și Australia, pregătind o bătălie decisivă pentru hegemonie pe Oceanul Pacific Mergând mână în mână cu fascismul german, amenințănd direct granițele URSS, armata japoneză pregătește și un război împotriva SUA și Marii Britanii Există două focare de pericol militar " Evenimentele din anii următori au confirmat pe deplin și pe deplin prevederea, aderarea la principii și completitudinea caracterizării situației internaționale date și a agresiunii fasciste în acest document cel mai important al Comitetului Executiv al Comintern La mijlocul anului , la momentul eliberării Basarabiei, situația de pe glob, în special de pe continentul european, era extrem de tensionată și plină de consecințe foarte periculoase pentru soarta omenirii În Europa, focul celui de-al Doilea Război Mondial făcea deja furori, dezlănțuit la septembrie de către Germania fascistă cu un atac perfid asupra Poloniei Ce a precedat apariția

acestei "situații internaționale"? În - prima jumătate a anului , Germania nazistă a ocupat teritorii importante ale vecinilor săi În martie , Germania a efectuat capturarea Austriei ("Anschluss") Declarația adoptată la Moscova în octombrie de guvernele Marii Britanii, URSS și SUA afirma pe bună dreptate că Austria a fost "prima țară liberă care a căzut victimă agresiunii lui Hitler " În perioada - septembrie , a avut loc acordul de la Munchen între principalele puteri imperialiste occidentale și al treilea Reich cit de către judecător Kommunist, , nr , p - * Ibid , p "Politica externă a Uniunii Sovietice în perioada Războiului Patriotic" Documente și materiale Volumul I (iunie - decembrie) M , , p La celebra conferință de la Munchen, Anglia și Franța, pentru a "salva lumea în ultimul moment" (așa și-au justificat apoi demagogic acțiunile), au convenit să iasă din Cehoslovacia una dintre cele mai bogate, importante regiuni strategice ale această țară protejată de o puternică centură defensivă împotriva agresiunii fasciste - Sudetenland - și să o transfere în Germania nazistă Delegația cehoslovacă aștepta hotărârea soartei țării lor la ușile închise, în spatele cărora stăteau "lucratorii păcii" Uniunea Sovietică a fost exclusă de la participarea la negocierile privind problema cehoslovacă Încercarea de a "plăti" de la agresorii germani cu prețul distrugerii independenței nu numai a Cehoslovaciei, ci și a altor state din Europa Centrală și de Est, susținătorii politicii de la München, adică cursul coluziei cu fasciștii germani , a sperat că Hitler va încerca să pună mâna pe Ucraina și alte țări sovietice, iar acest lucru va duce inevitabil la realizarea visului de lungă durată al anticomuniștilor - la un război între Germania și Uniunea Sovietică Problema viitorului Ucrainei sovietice a fost chiar luată în considerare la o întâlnire a celor mai înalți oficiali guvernamentali ai Angliei și Franței, la Paris, pe noiembrie Și la scurt timp după aceea, semnând declarația franco-germană de prietenie și neagresiune, reprezentantul Franței, Bonnet, i-a spus reprezentantului Germaniei, Ribbentrop: "Lăsați-ne imperiul nostru colonial și atunci Ucraina va fi a ta " Istoricii burghezi britanici, obișnuiți să se refere la "obiectivitatea" și "imparțialitatea" lor tradițională, prezintă totuși cel mai adesea cele mai importante evenimente istorice într-o formă foarte distorsionată În selecția materialelor diplomatice din anii interbelici publicate de Foreign Office ("Documente de politică externă engleză - "), la pregătirea căreia mulți istorici britanici de seamă au luat parte la pregătirea publicării, nu este dificil să discerne dorința nu numai de a justifica politica externă a Angliei în perioada dintre cele două războaie mondiale, ci și de a arunca o umbră asupra politicii externe a URSS Aceste documente arată cum diplomația britanică a încercat să prezinte dovezi ale "incapacității" Uniunii Sovietice de a refuza Germania fascistei în timpul crizei din Sudeți din sau "nedorința" acesteia de a se alia cu Marea Britanie și Franța în vara lui etc Liderii Cabinetului de la Londra au luat aceeași poziție De exemplu, Anthony Eden, justificându-și refuzul de a coopera cu Uniunea Sovietică, a afirmat în repetate rânduri că cercurile guvernamentale britanice considerau statul sovietic slab, incapabil să devină un aliat util al Marii Britanii în confruntarea cu Germania nazistă Unul dintre "argumentele" folosite de susținătorii politicii de la München pentru a-și justifica acțiunile a fost versiunea "nedeterminată" E Boltin Politica externă a URSS în ajunul și în timpul Marelui Război Patriotic - Kommunist, , nr , p Ministerul de Externe al Regatului Unit "Documente privind politica externă britanică - " (în continuare - DBFP) Seria a treia, vol I, Londra, , p - Vezi G H Reutov

Adevăr și ficțiune despre al Doilea Război Mondial (Istoriografia burgheză engleză despre originea războiului, politica externă britanică și relațiile internaționale -) Ed al -lea, corectat și completat M , , p poziţia" a URSS în timpul crizei din Sudeţi La septembrie , Nelson Chamberlain, într-un interviu acordat unei delegații laburiste, declara că are foarte multe îndoieli cu privire la capacitatea rușilor de a "face orice" pentru a apăra Cehoslovacia Acuzațiile calomnioase ale URSS cu privire la o "poziție nedeterminată", care veneau din cercurile conducătoare ale Angliei și au fost preluate de ziarele burgheze, au primit respingere din partea publicului și diplomației sovietice În special, ambasadorul sovietic la Londra, I M Maisky, a protestat de două ori și a predat presei o declarație despre denaturarea deliberată a politicii URSS în problema cehoslovacă Începând cu martie și până la chiar semnarea Acordului de la München, statul sovietic a propus crearea unui front unit al URSS, Marii Britanii și Franței împotriva agresiunii fasciste în cadrul Societății Națiunilor sau în afara acesteia martie , adică la câteva zile după "Anschluss" al Austriei, Comisarul Poporului pentru Afaceri Externe al URSS M M Litvinov într-o conversație cu un jurnalist american și adjunctul său V P Potemkin într-o conversație cu trimisul lui Cehoslovacia la Moscova Z Fierlinger a declarat deplina disponibilitate a URSS de a-și îndeplini obligațiile în temeiul tratatului de asistență reciprocă sovieto-cehoslovacă din mai Întrebat despre modalitățile de a oferi această asistență, M M Litvinov a spus că "va fi găsit un coridor" Dar propunerea URSS de a convoca imediat o conferință internațională pentru a discuta măsuri specifice care ar putea opri dezvoltarea agresiunii a fost respinsă de guvernul britanic sub pretextul fals că un astfel de pas ar scinda Europa "în blocuri ostile" și ar crește pericolul "conflict armat" Franța și Statele Unite s-au alăturat poziției Angliei Susținătorii versiunii despre "poziția incertă" a URSS sunt expuși de istoricul englez E Rothstein El scrie: "Zece asigurări publice și cel puțin private în șase luni, pe lângă câteva propuneri de negocieri între statele majore, ar putea cu adevărat să nu lase îndoieli în oricine nu dorea să fie intenționat surd și orb " Conspirația de la München a liderilor anglo-francezi cu liderii Germaniei naziste a primit o evaluare obiectivă din partea multor reprezentanți ai lumii burgheze, în special a unui număr de istorici britanici Astfel, E Carr scria în : "Acordul de la München nu a fost doar punctul cel mai înalt al politicii de liniște, ci și o lovitură mortală" Un alt istoric englez, A Toynbee, a declarat că München a fost "un preludiu al celui de-al Doilea Război Mondial" L Namier subliniază că "München a fost un pact cu patru puteri dictat de axă" T Kohl a remarcat că "paciiștii - Chamberlain și Daladier - fără a recurge la Uniunea Sovietică au capitulat în fața lui Hitler și G N Reutov Decret, op , p " Ibid Ibid , p "Noi documente din istoria Munchenului" M , , p - E Rothstein Acordul de la Munchen M , , p E Grija The Foreign Policy of Britain din până în septembrie Londra, , p , Op conform cărţii: G H Reutov Decret, op , p L Namier Preludiu diplomatic - Londra, , p XII i-a obligat pe cehi să accepte dezmembrarea statului lor Istoricul englez R Reynolds scria în : "München a fost cea mai mare înfrângere morală suferită de Anglia în secolul al XX-lea și continuă să afecteze" În cele din urmă, profesorul D Savory a recunoscut în : "Chiar și după de ani, nu pot evita să simt că predarea completă față de Hitler a fost o umilință și o rușine pentru țara noastră" La fel ca englezii și alți istorici, politica de la München a cercurilor conducătoare anglo-franceze a fost condamnată de mulți publiciști Jurnalistul englez Leonard Mosley în

cartea sa Lost Time Cum a început al Doilea Război Mondial, publicat la New York, concluzionează că notoria politică de liniște a agresorului "a fost unul dintre factorii decisivi care i-au permis lui Hitler să declanșeze războiul" L Mosley subliniază direct că Chamberlain "a vrut să elibereze mâinile Germaniei în Est - oriunde, decât în direcția Angliei" Mărturisiri similare sunt cunoscute de la politicienii reacționari din Franța și Anglia J Vertelot, fost ministru francez în guvernul Pétain, vede în acordul de la München un acord pe baza căruia Franța "a acordat Germaniei libertatea de acțiune în Est" G Macmillan a numit pe bună dreptate München un "punct de cotitură" pe drumul spre război, subliniind totodată responsabilitatea personală a lui N Chamberlain, care a capitulat în fața lui Hitler în timpul primei sale întâlniri cu dictatorul fascist din septembrie Iar o figură marcantă din Partidul Conservator al Angliei, L Emery, care reprezenta interesele burgheziei coloniale, scria: "München nu numai că nu a contribuit la întărirea păcii, dar a făcut și mai probabil războiul" "Rusia", continuă Emery, "în timpul acestei crize, a luat o poziție absolut clară Litvinov a apărat consecvent ideea de securitate colectivă, adică, în esență, a susținut o alianță între Rusia și puterile occidentale " Dar N Chamberlain, după cum a subliniat Emery, "se temea de un singur lucru: că nu vom fi atrași într-un fel de grup franco-rus îndreptat împotriva dictatorilor" Acordul de la München a fost continuat prin primul arbitraj de la Viena din noiembrie Germania și Italia, acționând ca arbitri, au transferat regiunile sudice ale Slovaciei și Ucrainei Transcarpatice (cu orașele Kosice, Uzhgbrod, Mukachevo) în Ungaria Horthy Germania a păstrat în mod oficial Ucraina transcarpatică, trunchiată, ca "republică autonomă" în Cehoslovacia Această decizie s-a datorat însă dorinței Berlinului de a menține un coridor pentru legătura Germaniei cu România Totuși, după scurt timp, la martie , Ungaria, cu cunoștința și binecuvântarea lui Hitler, și-a trimis trupele în Ucraina transcarpatică Este oportun să ne amintim că G Cole A History of Labour Party din Londra, , p R Reynolds Politica externă britanică în perioada interbelică Lears Londra, , p Op conform cărţii: G H Reutov Decret, op , p Op sub articolul: E Boltin Decret, lucrare, p Ibid , p Ibid H Macmillan Vantul schimbarii - Londra, , pp , L Emery Viața mea politică M , , p - Ibid , p Ibid , p "domnitorul" Ucrainei Transcarpatice A Voloshin a oferit României boiereşti să ocupe această regiune În noaptea de martie , fără să-i anunțe măcar pe Anglin și Franța, partenerii lor în acordul de la Munchen, guvernul hitlerist, încurajat de imperialismul mondial la noi cuceriri, a ordonat trupelor sale să intre pe teritoriul Cehoslovaciei Președintele cehoslovac Hacha și ministrul de externe Hvalkovski, sosiți în aceeași zi la Berlin, la citația lui Hitler, au semnat un document pregătit în prealabil și i-au predat acestuia, în care se spunea că președintele cehoslovac "transferă cu deplină încredere soarta poporului ceh iar țara în mâinile Statului German Fuhrer" Cehoslovacia nu a fost doar capturată de Germania fascistă, ci și dezmembrată: Ucraina Transcarpatică, așa cum am menționat deja, a fost dată Ungariei, Slovacia a fost separată într-un stat "independent", iar Hitler a declarat Republica Cehă "protectorat al Boemiei și Moraviei" german " Cu un asemenea "semn" naziștii intenționau să acopere anexarea completă a Cehoslovaciei de către cel de-al Treilea Reich "Protectoratul" a fost înființat de Germania nazistă în mod unilateral, prin emiterea unui decret, ignorând cu nerăbdare opinia însăși a populației cehe Ca urmare a dezmembrării Cehoslovaciei, armata acestei țări, formată din de divizii, a încetat să mai existe Istoricul englez R Reiner scrie pe bună dreptate:

"Cehoslovacia, gata să lupte pentru existența ei, a fost aruncată la mila dușmanului ei" Această conspirație a imperialiștilor și trădarea intereselor Cehoslovaciei, conform proeminentului istoric și om de stat sovietic V P Potemkin, sunt punctul culminant al politicii imperialiste de "conivență și ajutorare a agresorului" Maurice Thorez a numit cu furie Acordul de la München "o conspirație neagră împotriva democrației și împotriva Uniunii Sovietice, un luptător curajos pentru cauza popoarelor libere" La cel de-al XXIV-lea Congres al PCUS, L I Brejnev, vorbind cu Raportul Comitetului Central, a spus că revanșiștii moderni din RFG încă se agață de rușinoasa conspirație de la München și a cerut satisfacerea imediată a justei cereri a Republicii Socialiste Cehoslovace "să recunoască acordul de la München invalid cu de la început" Faptele și documentele mărturisesc fără îndoială că cercurile imperialiste din Marea Britanie și Franța au sacrificat Cehoslovacia de dragul ajungerii la un acord cu Germania fascistă Cehoslovacia a fost folosită ca momeală pentru Hitler, cu care imperialiștii occidentali intenționau să coopereze în domeniul economic, politic și militar Organizatorii conspirației împotriva Che "Politica externă a URSS" Culegere de documente, vol IV, p G N Reutov Decret, op , p R Rayner Armistițiul celor Douăzeci de Iarni - Londra, , p B IJ Potemkin Politica de linişte a agresorului şi lupta Uniunii Sovietice* pentru pace M , , p M Thorez Lucrări alese, vol I (-) M , , p "Materiale al XXIV-lea Congres al PCUS" M , , p În , adică de ani mai târziu, printr-un acord semnat între Republica Federală Germania și Cehoslovacia, Acordul de la Munchen din septembrie a fost declarat nul S A Stegar Politica de la München a imperialismului francez în Europa și eșecul acesteia - "Note științifice" ale Institutului Pedagogic de Corespondență de Stat din Moscova (Departamentul de Istorie Mondială) M , , p - Choslovacii au exagerat în mod deliberat puterea militară a celui de-al Treilea Reich , deși chiar și în cercurile generalilor germani existau temeri întemeiate că un atac asupra Cehoslovaciei ar putea duce la un război major pentru care Germania nazistă nu era încă pregătită În dezmembrarea Cehoslovaciei și acapararea pământurilor acesteia, adică în implementarea "planului Grun" , Ungaria Horthy a jucat un rol important, care încă de la începutul pregătirii acestei agresiuni a fost considerat de naziști ca participant activ al acesteia Acest rol al Ungariei a fost predeterminat atât de aspirațiile revanșiste ale cercurilor reacționare de la Budapesta, cât și de considerentele strategice ale Germaniei fasciste, care plănuia, la nevoie, să lovească Cehoslovacia de pe teritoriul maghiar Dacă naziștii au uzurpat cea mai mare parte a Cehoslovaciei sub pretextul protejării celor milioane de germani care locuiesc în această țară, atunci Ungaria Horthy, ascunzându-se în spatele pretextului protectorului celor de mii de unguri care trăiesc în Cehoslovacia , a primit de la Hitler întreaga Transcarpată Ucraina și regiunile sudice ale Slovaciei Este oportun să reamintim că burghezia cehoslovacă și liderul ei recunoscut E Beneš, fostul președinte al statului înainte de Gakha, de teama creșterii forțelor democrației și a influenței tot mai mari a Partidului Comunist din Cehoslovacia, folosind inteligent demagogia și calomnii, au sădit în mod deliberat iluzii false în rândul maselor țării Cercurile de conducere ale Cehoslovaciei au semănat îndoieli cu privire la fiabilitatea alianței defensive cu URSS, pretinzând în același timp că sunt campionii acesteia, au încercat să-i convingă pe cehi și slovaci că numai orientarea către Occident era în interesul țară Această politică dublă a lui Benes și anturajul său a avut un efect negativ asupra apărării intereselor naționale ale Cehoslovaciei În loc să

respingă cu hotărâre pretențiile nefondate ale fasciștilor germani, guvernul cehoslovac, îndemnat de imperialiștii francezi și britanici, a alunecat treptat pe drumul care a dus în cele din urmă la trădarea de la Munchen Vârful burgheziei cehoslovace, care împărtășea speranțele imperialiștilor puterilor occidentale pentru posibilitatea îndreptării agresiunii fasciste către URSS, era convins că capitalismul, inclusiv burghezia cehă, ar trebui să câștige din războiul dintre Germania și Uniunea Sovietică ca un intreg, per total Chiar și în plin apogeul celui de-al Doilea Război Mondial, în , E Benes a apărat aceleași principii falimentare ale politicii burgheziei cehoslovace "În cele din urmă", a spus el, "victoria Occidentului este singura posibilitate de consolidare socială a Europei cu ajutorul Angliei și Americii " Linia perfidă în politica burgheziei cehoslovace atinge apogeul în - Doar experiența amară de la Munchen și ocuparea țării în martie "a ajutat majoritatea Cehoslovaciei Ibid , p "Planul Grün" - planul de agresiune al lui Hitler împotriva Cehoslovaciei V T Fomin Agresiunea Germaniei naziste in Europa - M , , p Ibid p Istoria lumii, vol IX M , , p Op conform articolului: S A Stegar Politica de la München a imperialismului francez în Europa și eșecul său, p să înțelegem în ce măsură politica externă a burgheziei cehoslovace a fost antipopulară și antinațională și cât de corectă a fost politica pentru care Partidul Comunist din Cehoslovacia a luptat mereu" După cum scrie Gustav Husak în articolul pe care l-am menționat, dedicat împlinirii a de ani de la întemeierea statului cehoslovac, "nu lupta clasei muncitoare pentru eliberarea socială a zguduit statul cehoslovac și a pus sub semnul întrebării ideea de statalitate, ci incapacitatea guvernului burgheziei cehe și slovace de a rezolva în mod democratic problemele fundamentale sociale, politice și de politică externă" Astfel, imperialiștii occidentali nu au permis Cehoslovaciei să participe la negocierile de la München, iar reprezentanții ei au așteptat cu umilință decizia soartei lor în fața ușii sălii în care Chamberlain și Daladier s-au târguit cu Hitler și Mussolini Cu toate acestea, guvernul cehoslovac, după ce a respins asistența sovietică în lupta împotriva agresiunii germane, a luat parte de fapt la această conspirație rușinoasă, căreia i-a fost sacrificată Cehoslovacia doar pentru a-l salva pe Hitler și pentru a asigura posibilitatea unui acord între cel de-al treilea Reich și alte țări occidentale puterile imperialiste, îndreptate împotriva Uniunii Sovietice Acest adevăr, care a fost clarificat în permanență și pretutindeni maselor de către comuniști, a fost recunoscut în același timp de unul dintre principalii inițiatori ai Munchenului, ambasadorul britanic la Berlin, Henderson În scrisoarea sa adresată ministrului britanic de externe, lordul Halifax, despre Acordul de la Munchen, Henderson ajunge la concluzia cinică: "Păstrând pacea, l-am salvat pe Hitler și regimul său " Uniunea Sovietică, legată de Cehoslovacia printr-un tratat de prietenie și asistență reciprocă din mai , a luat toate măsurile în puterea ei pentru a-i oferi toată asistența militară necesară în acest moment critic În același timp, Uniunea Sovietică era pregătită să ofere o astfel de asistență chiar și în situația în care Franța, legată de Cehoslovacia printr-un tratat similar, și-a trădat aliatul și a refuzat să-i vină în ajutor Poziția URSS era bine cunoscută guvernului cehoslovac Într-adevăr, în primăvara anului , când Marea Britanie, Franța și Statele Unite au respins ideea unei acțiuni comune împotriva agresiunii germane care nu era îndreptată împotriva Cehoslovaciei, URSS a decis să-și îndeplinească singura obligațiile aliate La aprilie , trimisul cehoslovac la Moscova, E Firlinger, a informat Praga despre decizia guvernului sovietic de a acorda asistență

militară Cehoslovaciei, dacă i se va solicita L I Brejnev și-a amintit această poziție binecunoscută a guvernului sovietic în discursul său de la o întâlnire de prietenie sovieto-cehoslovacă la Moscova din octombrie : "În zilele grele ale rușinosului acord de la Munchen, numai Uniunea Sovietică a oferit un ajutor real pentru Cehoslovacia" ' "Politica externă a Cehoslovaciei - " Culegere de articole editată de V Soyak, p Gustav Husak Decret, articol - Kommunist, , Nr , p PO D B FP, Seria a doua, voi III Londra, Suplimentul , octombrie "Noi documente din istoria Munchenului", p L I Brejnev cursul lui Lenin Discursuri și articole, vol , p Nici lecția de istorie nu este uitată de poporul cehoslovac "Celor care nu și-au schimbat memoria și care nu au suferit de orbire politică", scrie Basil Bilyak, "el știe că în - Uniunea Sovietică a fost singurul stat care a luptat pentru securitatea colectivă în Europa nu numai în Liga a Naţiunilor Era hotărât în orice moment să apere și să apere independența Cehoslovaciei, statulitatea acesteia "Istoria nu poate fi înșelată", subliniază mai departe V Bilyak, "nici falsificatorii de astăzi nu o vor înșela Va rămâne pentru totdeauna adevărat că în perioada celei mai mari rușini, s-ar putea spune, al doilea Munte Alb - München, poporul cehoslovac avea singurul aliat rămas, subliniez - poporul cehoslovac, și nu burghezia cehoslovacă / - gata să nu doar pentru a ridica armele pentru libertate, dar și pentru a da pentru această viață" Până și ministrul Afacerilor Externe al cabinetului burghez al Cehoslovaciei, care a capitulat în fața naziștilor, Hvalkovski, într-o conversație cu trimisul american la Praga, a fost nevoit să admită că URSS și-a pregătit forțele armate pentru a ajuta Cehoslovacia pe teritoriul României El a declarat: "Totul este pregătit pentru trecerea trupelor ruse prin România" , Mareșalul Uniunii Sovietice G K Jukov subliniază că, în condițiile internaționale care predominau pentru Cehoslovacia la acea vreme, ea putea conta doar pe ajutorul Uniunii Sovietice, care nu și-a trădat niciodată datoria aliată În special, G K Jukov subliniază: "Am fost gata să ajutăm Cehoslovacia, aviația și tancurile erau în alertă, până la de divizii erau concentrate în zonele adiacente graniței de vest" Despre același lucru scrie și G N Reutov, care, bazându-se pe dovezi documentare de necontestat, raportează că până în septembrie , adică în momentul cel mai critic pentru Cehoslovacia, de puști, precum și mai multe divizii de cavalerie Unitățile de tancuri și aviația au fost aduse într-o stare de pregătire Astfel, de bombardiere și de luptători se aflau pe aerodromurile din districtele militare din Belarus și Kiev, așteptând să fie transferate în Cehoslovacia la prima chemare a guvernului său Cercurile conducătoare ale Cehoslovaciei de atunci au refuzat asistența sovietică, preferând o capitulare rușinoasă față de Hitler Cu toate acestea, deja în acele zile întreaga lume știa că singura voce sinceră și furioasă de condamnare și respingere a violenței comise împotriva Cehoslovaciei venea de la Moscova Ca răspuns la mesajul ambasadorului german la Moscova despre includerea Cehiei în Imperiul German, comisarul poporului pentru afaceri externe al URSS, în numele guvernului sovietic, a făcut un protest categoric În nota sa din martie , guvernul URSS a respins acuzațiile lui Hitler împotriva Cehoslovaciei și a poporului său, a refuzat să recunoască legalitatea documentului semnat la martie de Hitler și Taha - Președintele Cehoslovaciei? În nota sa, Uniunea Sovietică s-a ridicat hotărât Vasil Bilyak Relațiile cehoslovaco-sovietice stau la baza dezvoltării statului cehoslovac - Kommunist, , Nr , p '/ ·: Ibid , p Cit conform cărţii: N I Lebedev Decret, soc , p *' G K Jukov Decret, op , p G N Reutov Decret, op , p de partea poporului ceh: "În absența oricărei

expresii a voinței poporului ceh, ocuparea Republicii Cehe de către trupele germane și acțiunile ulterioare ale guvernului german nu pot decât să fie recunoscute ca arbitrare, violente, agresive Având în vedere cele de mai sus, guvernul sovietic nu poate recunoaște includerea în Imperiul German Republica Cehă și, într-o formă sau alta, și Slovacia, legală și în concordanță cu normele universal recunoscute de drept internațional și justiție sau principiul auto-autonomiei determinarea popoarelor" Țara sovietică a rămas fidelă până la capăt Uniunii Cehoslovaco-Sovietice Și asta într-un moment în care imperialiștii occidentali complotau împotriva acestei alianțe nu numai la Berlin, Londra și Paris, ci și la Varșovia și București Agresiunea lui Hitler a stârnit apetitul șovinilor și fasciștilor polonezi și români în raport cu o serie de regiuni cehoslovace - regiunea Teszyn și Ucraina transcarpatică Ce a predeterminat poziția României regale în problema cehoslovacă? Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să ne amintim ce rol pe arena internațională i-a fost atribuit României moșiere-burgheze de către liderii ei politici În aprilie , fostul prim-ministru al României, A Vaida-Voevod, definea succint, dar exact politica externă a țării: "Există o luptă între naționalism și comunism Prin urmare, trebuie să facem o alegere Eu aleg Mussolini și Hitler " Această alegere a determinat politica României în problema cehoslovacă La scurt timp după "Anschluss" al Austriei, din aprilie , ministrul german de externe Ribbentrop, într-o discuție cu trimisul român la Berlin, Juvaru, a declarat: "Împreună cu România, desfășurăm o apărare comună împotriva bolșevismului Prin urmare, relațiile germano-române nu pot decât să fie excelente Această linie, comună cu Germania fascistă, "împotriva bolșevismului" a fost credo-ul de politică externă al cercurilor conducătoare ale României în ajunul și în timpul crizei cehoslovace Odată cu instaurarea dictaturii regale în România în februarie , Carol al II-lea și anturajul său au făcut tot posibilul pentru a-și demonstra angajamentul față de Germania, simpatia pentru implementarea planurilor sale agresive în Europa Centrală (în Austria, Cehoslovacia) În acest scop, în special, a fost inclus un articol în noua constituție (esențial fascistă) a României, care poate fi interpretat ca o interdicție virtuală a trecerii trupelor sovietice pe teritoriul României pentru a ajuta poporul cehoslovac în cea mai dificilă perioadă pentru lor În mod caracteristic, după acapararea Austriei de către Germania, presa reacţionară română, exprimând opinia cercurilor oficiale ale ţării, a declarat în unanimitate Austria "stat creat artificial" In conversatie "Politica externă a URSS" Culegere de documente, vol IV, p - * Este interesant de remarcat identitatea metodelor și formelor de acțiune folosite de imperialiști în timpul cuceririi Basarabiei în și a Cehoslovaciei în - "Politica externă a Cehoslovaciei - ", p Op conform articolului: I Budak, S Brysyakin Pentru dreptatea istorică - "Moldova sovietică", , mai Op conform cărţii: N I Lebedev Decret, op , p împreună cu trimisul german la București Fabritius la martie , Carol al II-lea a salutat acapararea Austriei de către Germania, explicând că considera de multă vreme "Anschluss" ca inevitabil În urma politicii anglo-franceze de "împlinire" agresiunii ("jocul pe două mese" favorit!), România Regală nu numai că nu a intervenit, ci, dimpotrivă, a contribuit la agresiunea lui Hitler împotriva Cehoslovaciei - ei aliat în Mica Înțelegere Altfel este imposibil, de exemplu, să privim refuzul de a permite trupelor sovietice să treacă pe teritoriul României pentru a ajuta Cehoslovacia Mai mult, cercurile pro-germane din România au cerut participarea la împărțirea hitleristă a Cehoslovaciei Ziarul "Universul", de exemplu,

vorbind în sprijinul pretențiilor germane față de Cehoslovacia, a sugerat în mod clar prezența unei minorități naționale "române" în această țară, în special în Ucraina transcarpatică România, care fusese informată de reprezentanții britanici cu privire la toate etapele crizei cehoslovace, și-a folosit influența la Praga pentru a-i convinge pe conducătorii cehoslovaci să facă concesii lui Hitler Clasele conducătoare ale României regale, și de această dată, au rămas fidele lor înșiși în dorința lor de a nu evita niciun mijloc de a atinge scopuri egoiste, de a "legitima" anexarea teritoriilor străine Trădând aliatul lor, Cehoslovacia, ei au încercat să folosească tragedia poporului său pentru a smulge guvernului sovietic recunoașterea "drepturilor" României asupra Basarabiei Trimisul Cehoslovac la Moscova Fierlinger a raportat la Praga că, după cum ambasadorul francez la Moscova, Kulondr, îi informase la iunie , "extrema intransigență" a României în chestiunea permiterii trecerii Armatei Roșii pe teritoriul României să ajutorul Cehoslovaciei s-a explicat prin refuzul URSS de a recunoaște capturarea de către România a teritoriilor sovietice Din raportul lui Coulondra rezultă că, după calculele Bucureștiului, Uniunea Sovietică trebuia să plătească o parte din teritoriul său pentru dreptul de a acorda asistență cu forțele sale armate Cehoslovaciei, victima agresiunii hitleriste Este poate greu de imaginat manevre mai joase și mai josnice decât cele la care au recurs domnitorii români în speranța "legitimării aderării" Basarabiei la România Esența "jocului pe două mese" al domnitorilor români în timpul evenimentelor cehoslovace din - dezvăluie, de asemenea, autorul american J McSherry în cartea sa publicată în despre rezultatele celui de-al Doilea Război Mondial J McSherry scrie că în legătură cu München, poziția guvernului român era de a manevra între țările implicate în așa-zisa criză cehoslovacă Pe de o parte, Bucureștiul a asigurat Franța și Cehoslovacia de loialitatea sa, iar pe de altă parte, a jurat celui de-al Treilea Reich că nu va permite Armatei Roșii să treacă pe teritoriul României J McSherry relatează despre declarația reprezentanților României la Atașatul Forțelor Aeriene Germane la Varșovia că rezistența împotriva rușilor poate avea succes doar dacă România nu este singură Bucureştiul s-a grăbit să-şi aducă adevărata poziţie la Vezi N I Lebedev Decret, op , p Ibid , p G M Macsherry Stalin, Hitler și Europa volumul unu Originile celui de-al doilea război mondial, - Cleveland, , p informatii din Berlin La noiembrie , într-o conversație extrem de confidențială cu Hitler la Berchtesgaden, Carol al II-lea l-a asigurat pe Führer că "România a fost întotdeauna antisovietică " El a negat categoric zvonurile conform cărora România ar fi promis că va permite trupelor sovietice să treacă prin teritoriul său către Cehoslovacia și a afirmat: "Guvernul regal nu a permis niciodată și nu va permite acest lucru" Astfel, în zilele tragice ale Munchenului, România, ca și Polonia, nu a făcut nici un pas, nu a rostit nici măcar un cuvânt de condamnare, pentru a-și ajuta cumva aliatul din Mica Înțelegere După capturarea și dezmembrarea Cehoslovaciei, la martie , Germania nazistă a luat din Lituania și a anexat regiunea Memel (Klaipeda) Urmând exemplul Germaniei, Italia a pornit pe calea unor aventuri agresive ulterioare Realizându-și pretențiile de lungă durată asupra pământurilor albaneze, în special asupra Golfului Vlora și a insula Sazani care acoperă intrarea în acesta, trupele italo-fasciste au debarcat în Albania la aprilie și au ocupat întreaga țară în decurs de o săptămână În acest fel, imperialismul italian și-a atins scopul prețuit de a obține un punct de sprijin pentru războaiele agresive din Peninsula Balcanică După

ocuparea Cehoslovaciei și a regiunii Memeloka (Klaipeda), Germania nazistă și-a îndreptat atenția către Polonia Naziștii au prezentat Poloniei cereri de anvergură și amenințătoare pentru concesii teritoriale și de altă natură Berlinul a insistat să încorporeze Danzig în Germania, oferind germanilor autostrăzi extrateritoriale și o cale ferată prin Coridorul Polonez, transferând zone semnificative din Silezia Superioară către al Treilea Reich etc Toți acești pași ai Germaniei fasciste au fost un preludiu la evenimentele din septembrie , pretexte pentru un atac asupra Poloniei Deși Anglia și Franța în aprilie și-au declarat public garanțiile securității și granițelor Poloniei, Greciei, României și Turciei, de fapt Londra și Parisul erau gata să trădeze Polonia în același mod în care trădaseră Cehoslovacia, pentru a aranja o a doua " München" pe cheltuiala Poloniei ", chiar dacă doar pentru a îndrepta agresiunea fascistă spre Est - împotriva URSS Ceva mai târziu, în iunie , ministrul britanic de externe E Halifax a explicat cum ar trebui înțelese garanțiile anglo-franceze acordate țărilor de mai sus, în special României El a declarat: "Garanțiile date de noi României (precum și Poloniei -A L) sunt aplicabile în prezent în cazul unui atac din orice parte " Aceasta arată că notoriile "garanții" erau îndreptate mai degrabă împotriva URSS decât împotriva Germaniei fasciste Un astfel de tratament neceremonios și insidios al aliaților și flirtul cu dușmanii au provenit din însăși natura capitalismului și din motive externe Citat din carte: Ya I Lebedev Decret, op , p Ibid , p Ya D Smirnova Cucerirea Albaniei de către Italia fascistă în - "Întrebări de istorie", , nr , p Istoria lumii, vol IX, p Op conform cărţii: Ya I Lebedev Decret, op , p politica ei a conservatorilor englezi era tradițională Clasele conducătoare ale Angliei au urmat preceptul lui Palmerston , care a învățat: "Ar fi o îngustime politică să presupunem că aceasta sau acea țară poate fi considerată un aliat etern sau un dușman constant al Angliei Nu avem aliați veșnici și dușmani veșnici Avem interese permanente, eterne și trebuie să le urmăm În urma acestor "interese eterne", Marea Britanie, precum și Franța, de dragul beneficiului său real sau aparent, și-au trădat ușor prietenii, au făcut o înțelegere cu dușmanii săi De aceea, dorința conservatorilor britanici de a păstra Germania ca "fortăreață împotriva bolșevismului" a dus la o politică de sprijin a acestui periculos inamic și concurent al Angliei, îndreptată împotriva aliaților ei de ieri - Rusia și Franța În acei ani, mulți din Occident s-au consolat cu speranța că au reușit în sfârșit să îndrepte Germania fascistă împotriva URSS Fost ministru de externe al României Regale Gr Gafencu, în memoriile sale Ultimele zile ale Europei, susţine că în perioada post-Munich, mai ales de la începutul anului , clasele conducătoare franceze aşteptau cu nerăbdare momentul "în care armatele germane aveau să invadeze teritoriul sovietic" Creatorii sistemului de la Versailles, în primul rând prim-ministrul britanic Lloyd George, contribuind în același timp la întărirea pan-Poloniei, au căutat să "creeze o barieră împotriva dominației ruse în Europa și împotriva mișcării germane de la est" Gentry poloneză, prin gura reprezentantului lor Roman Dmovsky, nu a numit Polonia altceva decât "un bastion armat împotriva bolșevismului și împotriva Germaniei" La un moment dat, istoricii burghezi polonezi și britanici credeau că restabilirea statului polonez după Revoluția din octombrie a fost favorizată decisiv de dorința Antantei de a construi o barieră antigermană și antisovietică în Europa de Est G Fischer, un apolog al politicii lui Wilson față de Polonia (care a susținut că Polonia independentă a fost recreată nu ca urmare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, ci

datorită eforturilor președintelui SUA), a scris: "Revoluția din noiembrie, a schimbat complet atitudinea Antantei față de Rusia Diplomații Antantei s-au îndreptat către Polonia ca înlocuitor al Rusiei în Est și ca un ápbepy împotriva bolșevismului Anglia a rămas loială politicii de patronaj, cercurilor reacţionare ale Poloniei şi folosirii acestora împotriva Uniunii Sovietice pe parcursul întregii perioade a celui de-al Doilea Război Mondial - şi chiar mai târziu Cercetătorul american G Alprovitz relatează că, în timpul unei conversații dintre senatorul american Harry Hopkins și ambasadorul Harriman, care l-a însoțit, cu I V Stalin pe mai , s-a dovedit că Palmerston, Henry John Temple (-), om de stat reacționar britanic Op conform cărţii: Seton-Watson Britain in Europe - , Londra, , p - I M Lemin Decret, lucrare , p Software Gregoire Gafenco Derniers jours de L'Europe Paris, , p Lloyd George Adevărul despre tratatele de pace, vol , p - Cit conform cărţii: I M Lemin Decret, lucrare , p A Ya Manusevici Octombrie mare și educație în - state noi în Europa, p Soluția la problema poloneză a fost că Uniunea Sovietică dorea să aibă alături Polonia, prietenoasă față de ea, iar Marea Britanie avea dorința de a reînvia sistemul "cordon sanitaire" de-a lungul graniței sovietice Dar în ajunul celui de-al Doilea Război Mondial, imperialiștii anglo-francezi și-au revizuit temporar atitudinea față de Polonia burgheză Atunci erau gata să i-l dea lui Hitler pentru a fi devorat, pentru că considerau Germania fascistă principala "fortăreață împotriva comunismului" În noiembrie , prim-ministrul britanic N Chamberlain a decis să dea Germaniei "mână liberă", în special în Europa de Sud-Est, pentru a dirija în acest mod agresiunea nazistă împotriva Uniunii Sovietice Justificând poziția lui Chamberlain, Lord Halifax, ministrul de Externe britanic, a susținut că, din moment ce Germania nazistă blocase calea comunismului către Europa de Vest, există toate motivele pentru a vedea al Treilea Reich ca un bastion al Occidentului împotriva bolșevismului Această poziție a Londrei și Parisului și-a găsit confirmarea efectivă în septembrie , când Germania fascistă, în ciuda declarației simbolice de război din partea Angliei și Franței, a învins și a subjugat necruțător Polonia Atitudinea imperialiștilor anglo-francezi față de Austria, Cehoslovacia și Polonia a dezvăluit încă o dată dorința lor de a-și îndeplini vechiul plan - de a împinge Germania și Uniunea Sovietică împotriva Poloniei La această concluzie au ajuns nu numai sovieticii, ci și istoricii occidentali, de exemplu, cercetătorii francezi Bouvier și Gakon Aceștia din urmă, în cartea lor Adevărul despre , scriu că liderii puterilor occidentale, pentru a alunga lovitura agresorului, pregăteau în secret un "al doilea Munchen pe cheltuiala Poloniei" Garanțiile anglo-franceze date Poloniei, României, Greciei și Turciei în primăvara anului nu au însemnat deloc o revizuire a poziției Londrei și Parisului față de Germania nazistă, abandonarea planurilor lor anterioare de a direcționa agresiunea fascistă către Est, I M Maisky, care a ocupat - postul de ambasador sovietic în Anglia, scrie despre această perioadă: "Linia generală a guvernului Chamberlain nu s-a schimbat deloc Acest guvern și-a pus în continuare miza principală pe declanșarea unui război germano-sovietic și, prin urmare, a fost cel mai puțin dispus să se certe cu Hitler Până și presa engleză a fost sceptică în privința garanțiilor notorii Ziarul englez The Times, purtător de cuvânt al cercurilor monopoliste, scria despre garanțiile acordate Poloniei în primăvara anului : "Noua obligație pe care și-a asumat-o Anglia nu o obligă să apere fiecare centimetru din granițele existente ale Poloniei Accentul principal în declarație nu este pe integritatea ei, ci pe "independență" Declarația

ministrului Chamberlain nu înseamnă o recunoaștere sfântă a status quo-ului Dimpotrivă, referirile sale repetate la negocieri libere arată că el recunoaște că există probleme care mai trebuie schimbate G Alprovits Diplomația nucleară: Hiroshima și Potsdam Traducere din engleză M , , p - V T Fomin Decret, cit , p Bouvier et Gacon La Verite sur Paris, , p I M Maisky Amintiri ale ambasadorului sovietic Cartea Pace sau Război? M , , p , "The Times", , aprilie Garanțiile unilaterale și evident insuportabile pentru Polonia nu au putut, și cu siguranță nu au impresionat Germania nazistă La aprilie , Keitel , șeful Statului Major al Înaltului Comandament al Forțelor Armate Germane, a emis directiva nr septembrie La aprilie , "Planul Alb" a fost aprobat de Hitler Elita de conducere a Germaniei fasciste a apreciat corect întorsătura politicii externe britanice după martie , ca pe o manevră tactică, care la Londra a fost considerată doar o "revoluție diplomatică" împotriva Germaniei Faptele dovedesc absurditatea legendei "revoluției diplomatice" din martie-aprilie Londra avea nevoie de această legendă pentru a ascunde adevăratele scopuri și intenții ale cercurilor conducătoare britanice și pentru a prezenta acțiunile acestora după martie în ochii opiniei publice ca pe o luptă decisivă împotriva agresiunii fasciste ulterioare Tories britanicii aveau nevoie de el și pentru a arunca o umbră asupra politicii Uniunii Sovietice, care în primăvara și vara anului , în ciuda tuturor trucurilor și manevrelor Angliei și Franței, a continuat să susțină crearea unui sistem de securitate colectivă pentru a preveni războiul în Europa Evenimentele din , în special eșecul negocierilor anglo-franco-sovietice din primăvara și vara acestui an, au confirmat clar că, în timp ce proclamau o "revoluție diplomatică", declarând garanții Poloniei (precum și altor țări), cercurile conducătoare ale Marii Britanii nu au abandonat în niciun caz planurile lor anterioare, din esența politicii sale anterioare O analiză a măsurilor diplomatice și de apărare ale guvernului Chamberlain în perioada martie-aprilie arată, așa cum scrie V G Trukhanovsky, că acestea "au fost efectuate nu în sensul organizării unei respingeri la agresiune, ci pentru a facilita coluziunea între Anglia și Germania nazistă, adică au fost măsuri auxiliare în politica actuală de la Munchen La septembrie , hoardele Germaniei naziste au fost aruncate împotriva Poloniei și, astfel, s-a declanșat al Doilea Război Mondial Întorsătura evenimentelor dictată de Germania fascistă s-a dovedit a fi neașteptată pentru conducătorii anglo-francezi și a contrazis planurile și interesele imperialiste ale Angliei și Franței Din aceste motive, dar și din cauza faptului că Londra și Parisul nu au reușit să organizeze un "al doilea Munchen" în detrimentul Poloniei, cedând presiunii popoarelor țărilor lor Anglia și Franța la septembrie au fost forțate să declare război Germaniei naziste Declarația de război împotriva Germaniei de către blocul anglo-francez a arătat încă o dată că politica imperialiștilor de la München s-a încheiat cu eșec Cu toate acestea, starea de război cu Germania proclamată de Londra și Paris nu avea drept scop să ajute Polonia în acest moment cel mai critic din viața ei, ci era un mijloc de G N Reutov Decret, op , p V G Truhanovski Politica externă a Angliei în prima etapă a crizei generale a capitalismului (-) M , , p presiune asupra lui Hitler în speranța de a-l determina să mute Wehrmacht-ul mai la est - împotriva URSS La urma urmei, încă din prima zi războiul anglo-francez împotriva Germaniei a căpătat un caracter neobișnuit, drept urmare a fost numit "război ciudat" În ciuda tuturor garanțiilor, contrar acordului franco-polonez din mai și Tratatului de asistență reciprocă anglo-poloneză din august , trupele franceze și britanice de

la granița de vest a Germaniei erau inactive În cele patru săptămâni necesare armata germană pentru a învinge și a subjuga Polonia, armatele britanice și franceze de pe frontul de vest nu au făcut nimic pentru a veni în ajutorul Poloniei "Curatul război" a fost un paravan pentru mascarea planurilor reale ale imperialiştilor anglo-francezi Continuând să se flateze cu iluzia că trupele germane și sovietice se vor ciocni în mod inevitabil frontal în Polonia și, prin urmare, vor îndepărta agresiunea fascistă de la granițele Angliei și Franței, conducătorii anglo-francezi și-au condamnat în mod deliberat trupele la inactivitate la granițele de vest ale Germania, exercitând astfel un serios ajutor militar-strategic al Germaniei naziste în capturarea Poloniei și în extinderea conflagrației celui de-al Doilea Război Mondial Dar clicicii hitleriste îi era mai mult decât frică de ostilitățile active ale trupelor anglo-franceze de la granița de vest cu Germania, care, potrivit strategilor germani, nu numai că ar putea duce la întreruperea operațiunilor de acaparare a Poloniei, ci și să pună Germania pe pragul dezastrului Generalul fascist Jodl, care în era șeful de stat major al conducerii operaționale a forțelor armate germane, a mărturisit la procesele de la Nürnberg: "Dacă nu am suferit înfrângerea încă din , asta se datorează, aproximativ, diviziilor franceze și britanice care au fost staționați în timpul războiului nostru cu Polonia în Occident împotriva a de divizii germane, au rămas complet inactive" Superioritatea completă a trupelor anglo-franceze asupra germanilor de la granița franco-germană în și ciudata lor inactivitate sunt remarcate de liderii militari sovietici și străini Mareșalul Uniunii Sovietice G K Jukov subliniază că în acest "război ciudat" blocul anglo-francez nu a urmărit scopul de a ajuta Polonia și de a învinge Germania, ci a căutat să întoarcă vârful grevei fasciste spre est" Mareșalul Uniunii Sovietice M V Zaharov scrie cu aceeași ocazie: "Având o superioritate vizibilă a forței de muncă față de trupele naziste și o superioritate absolută în echipamentul militar, armata, Franța și Anglia și-ar putea răsturna cu ușurință gruparea de la granița cu Franța și ar putea pătrunde adânc în Germania Dar asta nu s-a întâmplat" Proeminentul comandant englez B Montgomery, referindu-se la "războiul ciudat", a remarcat: "Franța și Marea Britanie nu s-au clintit când Germania a înghițit Polonia Nici atunci am continuat să nu facem nimic Op pokn: G K Jukov Amintiri și reflecții, p Vezi ibid , p M V Zaharov Pagini din istoria forțelor armate sovietice în ajunul Marelui Război Patriotic - "Întrebări de istorie", , nr , p când armatele germane erau transferate spre vest cu scopul evident de a ne ataca " "Curatul război" nu s-a încheiat cu înfrângerea Poloniei A continuat până la începutul lui aprilie , când Germania nazistă a lansat o ofensivă în Occident Natura "războiului ciudat" este dezvăluită chiar de istoricii și politicienii burghezi occidentali, în special de cei englezi L Emery, deja menționat de noi, vede pe bună dreptate legătura strânsă dintre politica din - și politica de la München, subliniind că strategia "războiului ciudat" a fost de fapt pusă la punct încă din Un alt englez, A Rose, constată că, dacă au existat schimbări în toamna anului , acestea nu au fost în conținut, ci în formă, sau mai degrabă în condițiile vechii politici A Rose a numit această politică "împlinire prin război" Activistul muncitoresc H Dalton, descriind războiul din , a scris că "era același joc vechi" Iar magnatul ziarului englez Beaverbrook a batjocorit: "Acesta nu este un război adevărat Un război amuzant poate duce la o lume amuzantă " În același timp, printre istoricii și politicienii burghezi occidentali se numără mulți susținători ai politicii de la München, apologeți ai aspirațiilor de cucerire fasciste - Germania

nazistă Într-un efort de a vărui acțiunile agresive ale naziștilor, astfel de istorici iau calea unei falsificări clare a istoriei Astfel, E Holt declară că nu invazia nazistă, ci acțiunea Uniunii Sovietice din septembrie "a hotărât soarta Poloniei" De remarcat că în - Consecințele politicii cercurilor imperialiste occidentale de a potoli agresorii fasciști s-au simțit nu numai în Europa Centrală și de Est, ci și în partea de sud-est, pe Peninsula Balcanică Chiar înainte de acordul de la München, puterile occidentale predaseră efectiv țările din bazinul Dunării și din Peninsula Balcanică sferei de dominație economică a Germaniei fasciste, în speranța că în schimbul acestei concesii, imperialismul german va renunța la cererile sale de revenire a posesiunilor coloniale pierdute în urma primului război mondial Refuzul Angliei și Franței de la interesele lor economice în țările din Peninsula Balcanică și din bazinul Dunării în favoarea Germaniei a fost din nou dictat de dorința Londrei și Parisului de a direcționa agresiunea germană către Est - împotriva URSS Istoricul român E Campus scrie că guvernul britanic al lui Chamberlain, pretinzând că este interesat de sud-estul Europei, "i-a permis de fapt lui Hitler să pătrundă și mai mult în economia țărilor balcanice, cedând succesiv o serie din comploturile lor economice Germaniei lui Hitler " W Montgomery Amintirile Londra, , p L Emery Decret, cit , p A Rowse împlinirea A Study in Politicai Decline - New York, , p ; H Dalton Anii Fatolici Memorii - Londra, , p Op conform cărţii: G H Reutov Decret, op , p E Hoit Lumea în război - Londra, , p E Campus op cit În: Studii și referate privind istoria României, partea a П-a, p După acordul de la Munchen, când puterile occidentale și-au imaginat că au reușit să transforme Germania fascistă în Est, cercurile conducătoare din Anglia, Franța și Statele Unite au început să manifeste un interes sporit pentru apropierea politică a statelor mici din Est și Sud -Estul Europei cu al Treilea Reich pentru a conecta aceste țări la viitoarea campanie antisovietică a naziștilor România Regală își revizuiește și pozițiile de politică externă Reorientarea României de la o alianță cu Franța și Mica Înțelegere la stabilirea unor contacte strânse cu Germania a fost "binecuvântată" de Anglia, iar apoi de Statele Unite Pentru a aprecia poziția domnitorilor României în acei ani, este importantă recunoașterea primilor în anii - trimisul român la Berlin, iar mai târziu (în) ministrul Afacerilor Externe al României, N Petrescu-Komnena Ca întreaga clică conducătoare a României regale, N Petrescu-Komnen tânjea după un atac al Germaniei naziste asupra URSS În acest sens, a considerat că este periculos pentru România să scoată Germania din sud-estul Europei, de pe piețele acestei regiuni Exprimând cele mai intime interese ale clasei sale, N Petrescu-Komnen scrie în memoriile sale: "Nu putea fi vorba de excluderea Germaniei de pe aceste piețe (Europa de sud-est - A L), deoarece aceasta este o acțiune nefirească, apolitică, chiar periculoasă " Este izbitor că România regală, la fel de sângeroasă și nerușinată ca mai devreme Cehoslovacia, a trădat Polonia, cu care a prelungit alianța din îndreptată împotriva URSS abia în Când Germania fascistă a atacat Polonia la septembrie , aliatul pe termen lung al acesteia din urmă, România, s-a grăbit să o părăsească, declarând neutralitatea Potrivit prim-ministrului român G Tătărescu, această neutralitate a fost dictată de necesitatea "de a păstra intacte forțele noastre militare până în ultima oră" de la izbucnirea războiului mondial Fondul unei astfel de trădări a fost dezvăluit chiar de Carol al II-lea, care spunea că viitorul României depinde de succesul Germaniei naziste Astfel, întărirea Germaniei naziste, creșterea potențialului său militar și economic, acapararea

Austriei, Cehoslovaciei, Poloniei și a altor țări, întărirea influenței economice și politice a celui de-al treilea Reich în țările dunărene, balcanice și baltice, crearea unui bloc militar-fascist al Germaniei, Italiei și Japoniei, toată conivența posibilă a conducătorilor anglo-franco-americani ai agresiunii fasciste și împingerea deliberată a acestei agresiuni spre Est - toate acestea au creat o amenințare serioasă la adresa securității vestului frontierele statului sovietic Cu toate acestea, pericolul războiului se apropia de țara noastră nu numai dinspre vest, ci și dinspre est - din partea Japoniei militariste Continuând să cucerească noi orașe și regiuni ale Chinei, Japonia militaristă încă nu și-a abandonat planurile agresive împotriva Uniunii Sovietice, ținând o armată uriașă lângă granițele sovietice din Orientul Îndepărtat Deși acordau Japoniei toată asistența posibilă cu materiale strategice și de altă natură, SUA și Marea Britanie nu au făcut-o M Petrescu-Comnen Anarhie, dictatură sau organizație internațională Geneve, , p Citat conform cărții: S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful justiției istorice, p au căutat atât de mult să profite de pe urma războiului chino-japonez, încât au făcut tot ce le-a stat în putere pentru a înrăutăți relațiile japoneze-sovietice Ei au încurajat Japonia să intre în război împotriva URSS, sperând să pună Uniunea Sovietică nu numai cu cel de-al Treilea Reich, ci și cu Imperiul Mikado Japonia militaristă a încercat să-și realizeze planurile expansioniste în relație cu URSS și MPR prin folosirea forței Cu toate acestea, atacul asupra teritoriului sovietic din zona Lacului Khasan, întreprins în vara anului , s-a încheiat cu înfrângerea completă a invadatorilor japonezi Lecția învățată de militariștii japonezi de la Lacul Khasan nu a funcționat pentru ei Încurajați de cercurile reacționare din SUA și Marea Britanie și inspirați de partenerii lor din "Axa Berlin-Roma-Tokyo", aceștia au încercat să transfere flăcările războiului din Asia de pe teritoriul chinez pe pământurile Republicii Populare Mongole O personalitate politică japoneză influentă, șeful unei misiuni speciale de la Beijing, Matsumura, a dezvăluit intențiile Japoniei cu privire la MPR Mongolia este o bază militară importantă, iar în ceea ce privește Mongolia, imperiul nostru depune toate eforturile pentru a o captura în mod constant Și șeful de stat major al armatei Kwantung, generalul Itagaki, i-a spus ambasadorului japonez în China Arita: Manciuria, apoi teritoriul sovietic din Orientul Îndepărtat s-ar afla într-o poziție foarte periculoasă și este posibil ca influența Uniunii Sovietice în Orientul Îndepărtat să fie eliminată aproape fără luptă Prin urmare, armata își stabilește scopul de a extinde influența Japoniei și Manchukuo în Mongolia Exterioară prin toate mijloacele pe care le are la dispoziție (adică, MPR - A Imperialiștii japonezi credeau că, dacă războiul pe care l-au planificat împotriva MPR-ului va reuși, autoritatea armatei mongole și a forțelor armate ale URSS, un aliat al Mongoliei, va fi subminată, iar prestigiul trupelor japoneze în ochii lumii opinia publică ar crește nemăsurat Toate acestea, în opinia lor, în primul rând, ar grăbi încheierea unei alianțe militare finale cu Germania fascistă și Italia, în al doilea rând, ar contribui la eșecul negocierilor URSS cu Anglia și Franța, care au început în primăvara lui și, în al treilea rând, ar tăia URSS din China pe locul patru, privând-o pe aceasta din urmă de asistența sovietică și plasând-o într-o situație dificilă, fără speranță; Trebuie recunoscut că profundă criză militară și politică în care s-a aflat Europa în , apropierea agresorilor fasciști germani de granițele URSS, politica de scindare a unității clasei muncitoare dusă de cercurile drepte ale URSS Partidele social-democrate - toți acești factori au favorizat aventurile militare

ale cercurilor imperialiste japoneze Guvernul sovietic a urmărit vigilent intrigile japonezilor Citat conform articolului: V G Klevtsov Isprava a două armate prietene la Khalkhin Gol (mai-septembrie) - "Întrebări de istorie", , nr , p Ibid militar, și-a dezlegat intențiile și scopurile La începutul anului , prin ambasadorul japonez la Moscova, și apoi de la tribuna celei de-a III-a sesiuni a Sovietului Suprem al URSS a primei convocari, guvernul sovietic a avertizat oficial Japonia că " granița poporului mongol Republica, în virtutea acordului de asistență reciprocă încheiat între noi, ne vom apăra la fel de hotărât ca pe a lui " Și totuși, în mai , armata japoneză Kwantung a invadat cu forțe semnificative din Manciuria pe teritoriul MPR din regiunea râului Khalkhin Gol și lacul Buir Nur Războiul din China aparent nu a permis comandamentului japonez să lanseze imediat operațiuni ofensive ample în MPR Prin urmare, pentru început, japonezii s-au limitat la încercarea de a ocupa teritoriul Republicii Populare Mongole până la râul Khalkhin-Gol, pe care japonezii, referindu-se la propriile lor hărți false, l-au declarat granița dintre Manchukuo și MPR Comandamentul japonez spera că capturarea teritoriului mongol până la Khalkhin Gol va crea o trambulină avantajoasă pentru trupele sale pentru acțiunile agresive ulterioare împotriva MPR și a Uniunii Sovietice URSS a venit în ajutorul MPR Armata Roșie și Armata Revoluționară a Poporului Mongol i-au învins și alungat pe samuraii japonezi de la granițele Republicii Populare Mongole În luptele de la Khalkhin-Gol și Buir-Nur, Armata Roșie și Armata Revoluționară Populară Mongolă au rezistat cu cinste testului armelor, demonstrând eroismul luptătorilor, maturitatea personalului de comandă în organizarea și desfășurarea operațiunii de încercuire și distruge inamicul Înfrângerea japonezilor de la Khalkhin Gol și Buir Nur le-a subminat în mod semnificativ forțele din China Să subliniem în mod special faptul că armata japoneză a provocat conflicte militare lângă lacul Khasan și lângă râul Khalkhin Gol în apogeul conspirației cercurilor conducătoare ale puterilor occidentale cu clica nazistă din Germania, adică în timpul pregătirii și implementării trădarea de la München Prin aceste provocări, Japonia și-a urmărit obiectivul de a distrage atenția URSS de la evenimentele din Europa, de a-și testa puterea militară și puterea frontierelor sale și, în cazul unui rezultat de succes pentru japonezi, de a atrage Uniunea Sovietică într-un război împotriva două fronturi Capitularea Franței în fața Germaniei naziste și a Italiei fasciste, în iunie , i-a inspirat pe imperialiștii japonezi, care așteptau de mult un moment oportun pentru a pune stăpânire pe posesiunile nu numai franceze, ci și britanice din Oceanul Pacific și Asia de Sud-Est, precum și ținuturile sovietice În est Și totuși, lecțiile lui Khasan și Khalkhin-Gol i-au forțat pe japonezi să fie mai circumspecți Semnificația rezultatului bătăliilor Khasan și Khalkhingol a fost dezvăluită și mai târziu, în , când militariștii japonezi nu au îndrăznit să atace Uniunea Sovietică concomitent cu Germania nazistă Astfel, în ajunul celui de-al Doilea Război Mondial, au fost identificate clar trei direcții principale în dezvoltarea relațiilor internaționale:) un curs agresiv agresiv inițiat și promovat de Germania, Italia și Japonia Spania, Finlanda, România, Ungaria, Bulgaria s-au alăturat acestui curs; "A treia sesiune a Sovietului Suprem al URSS" Raport textual M , , p) cursul conivenței și complicitatei directe cu agresorii (numit "politica de la Munchen"), care a fost urmat de Anglia, Franța, SUA, precum și țările dependente de aceștia;) un curs spre crearea unui front de state împotriva agresiunii fasciste și organizarea securității colective Uniunea Sovietică este inițiatorul și luptatorul neobosit pentru implementarea

acestui curs Din cele spuse rezultă că perioada - a fost punctul culminant în dezvoltarea politicii de "liniște", a cărei bază a fost antisovietismul În acești ani, Germania a eliminat principalele restricții ale sistemului de la Versailles, alianțele militare ale Franței cu statele Micii Înțelegeri au fost distruse, iar semnificația Tratatului de asistență reciprocă franco-sovietică din a fost complet devalorizată Munchen a devenit ultima graniță majoră pe drumul către războiul mondial Acordul de la München și prăbușirea lui rapidă au expus lumii întregi caracterul reacționar al politicii de "liniște" și eșecul complet al ideilor care o alimentau Cercurile conducătoare ale Marii Britanii și Franței sperau că Munchenul va deveni un punct de cotitură în unificarea Europei capitaliste împotriva primului stat socialist din lume Dar nu a devenit așa, pentru că "epoca de aur" a "liniștirii" agresorului fascist s-a dovedit a fi foarte scurtă, iar desfășurarea ulterioară a evenimentelor a spulberat speranțele iluzorii ale Angliei și Franței pentru consolidarea forțelor imperialiste pe baza antisovietismului § LUPTA GUVERNULUI SOVIETIC PENTRU SECURITATEA COLECTIVĂ ÎN EUROPA În prima jumătate a anului , Germania hitleristă și-a lansat acțiunile sale agresive pe o scară deosebit de largă În aprilie, trupele germane au invadat Danemarca și Norvegia și au ocupat aceste țări În mai, Reich-ul fascist a încălcat cu trădătoare neutralitatea Olandei, Belgiei și Luxemburgului și le-a capturat După ocuparea acestor țări, trupele fasciste au intrat pe teritoriul Franței și la mai au ajuns în Canalul Mânecii Armatele anglo-franceze, numărate în divizii, au fost înfrânte Rămășițele formațiunilor militare britanice au părăsit Franța prin portul Dunkerque Acțiunile ofensive ale trupelor germane în Occident au pus capăt primei perioade a celui de-al Doilea Război Mondial (septembrie - aprilie), care a intrat în istorie sub denumirea de "război ciudat" A început o nouă perioadă, când trupele anglo-franceze, ca urmare a trădării conducătorilor statelor lor, au plătit cu o înfrângere catastrofală, au vărsat din belșug sânge și sute de mii de victime pentru un an de inactivitate la granița de vest cu Germania Italia fascistă a declarat război Franței și a început operațiuni militare în sudul acestei țări Cu toate acestea, intrarea Italiei în al Doilea Război Mondial a avut loc de fapt după înfrângerea armatei franceze de către Wehrmacht, în ajunul capitulării Franței Aceste evenimente de la mijlocul anilor au fost una dintre pietrele de hotar în consolidarea blocului fascist În același timp, în relațiile italo-germane, cel G N Reutov Decret, op , p A început o nouă fază, când Italia fascistă, devenită partener militar al Germaniei, a început să joace un rol subordonat în "axă" La iunie , Franța a capitulat în fața invadatorilor naziști În iunie-iulie , Germania nazistă și-a sărbătorit victoria asupra Franței cu mare pompa Presa și radioul hitlerist au lăudat "invincibilitatea" Wehrmacht-ului, care învinsese atât de repede un inamic redutabil, au făcut reclamă în orice mod posibil condițiilor prădătoare ale armistițiului de la Compiègne impus Franței învinse O frenezie șovină a pus mâna pe masele multimilionare ale poporului german La urma urmei, imperialismul german în termen de luni și fără pierderi semnificative a înrobit sau plasat într-o poziție dependentă de sine un număr de state europene cu un teritoriu de milioane de kilometri pătrați și o populație de de milioane de oameni În același timp, pierderile totale ale armatei naziste în Occident au fost mici - de mii de morți și dispăruți Chiar și în războiul cu Franța, Germania a pierdut doar de morți și dispăruți și de răniți S-a instituit un regim fascist sângeros în țările ocupate și dependente Resursele economice și umane ale majorității statelor

europene au ajuns în mâinile capitalului de monopol german Germania fascistă a devenit cea mai puternică putere militară din lumea capitalistă, iar până în vara lui industria sa de război a crescut cu % față de septembrie Este greu de imaginat cât de mult ar fi fost Franța, ca și alte țări europene, sub jugul invadatorilor fasciști germani dacă URSS și aliații săi nu ar fi provocat o înfrângere completă Germaniei naziste Evaluând acest eveniment semnificativ, rolul istoric al Uniunii Sovietice în înfrângerea mașinii militare fasciste, Maurice Thorez a spus pe bună dreptate că "Uniunea Sovietică a salvat Franța" Gânduri de natură similară au fost exprimate și de cunoscutul personaj public francez Pierre Cot Totodată, a amintit că "un acord militar între Franța și Uniunea Sovietică (vorbim despre negocieri militare din august , întrerupte din vina Angliei și Franței - A L) probabil ar împiedica războiul din și, fără îndoială, înfrângerea Franței în Capturarea de către Germania a majorității statelor europene a întărit lagărul fascist și i-a întărit puterea militară și economică S-a dezvoltat o situație în care aproape toată Europa de Vest și Centrală a lucrat pentru Germania nazistă Resursele Franței ocupate și ale altor țări capturate ale Europei au fost folosite de Germania AS Grossman Intrarea Italiei fasciste în al Doilea Război Mondial - "Întrebări de istorie", , nr , p Istoria lumii, vol X, p V T Fomin Situația politică internă a Germaniei fasciste în ajunul atacului asupra URSS - "Întrebări de istorie", , nr , p Ibid M Thorez Opere alese, vol I, p Citat conform articolului: Yu Borisov Tradiție și modernitate - "Pravda", , noiembrie pentru agresiune ulterioară, pentru intensificarea pregătirilor pentru un război împotriva Uniunii Sovietice Căderea independenței mai multor țări europene, care a avut loc fără nicio rezistență serioasă, în special capitularea Franței, a fost o lovitură grea pentru forțele democrației, a provocat pagube enorme tuturor oamenilor muncii, a grăbit atacul Germaniei naziste și aliații săi din URSS Rezultatul campaniei militare din în Occident a avut consecințe militare și internaționale grave Pozițiile militar-strategice ale Germaniei naziste au fost întărite în continuare Starile de capitulare ale claselor conducătoare și pasivitatea criminală a generalilor statelor europene au contribuit la implementarea cu ușurință a planului lui Hitler pentru un război "blitzkrieg" în Europa de Vest Pericolul înrobirii în continuare a popoarelor iubitoare de libertate de către fascism a crescut considerabil Agresiunea fascistă și victoria uimitor de rapidă a Germaniei în Europa au devenit posibile, în primul rând, datorită asistenței directe și extinse a Statelor Unite și a altor state în crearea bazei militar-economice a Germaniei naziste și, în al doilea rând, ca urmare a refuzul cercurilor conducătoare anglo-franceze de a organiza protecția colectivă de securitate Istoricii vest-germani, în special Wilhelm Treye și alții, neagă categoric orice legătură între planurile militare ale lui Hitler și planurile monopolurilor germane Dar realitatea istorică respinge aceste eforturi inutile și argumentele "teoretice" ale susținătorilor imperialismului german În expunerea unei poziții atât de nepotrivite a istoricilor germani de vest, au avut o mare contribuție istoricii RDG, care în cartea Anatomia agresiunii (editată de Dieter Eichholtz și Wolfgang Schumann) au relevat rolul capitalului de monopol german în pregătirea și dezlănțuirea celui de-al doilea Razboi mondial Pe baza documentelor din arhivele statului nazist și ale celor mai mari monopoluri ale acestuia, istoricii RDG demonstrează în mod clar cea mai strânsă legătură dintre politica militară a celui de-al Treilea Reich și planurile celor mai mari firme industriale și financiare din

Germania Unul dintre reprezentanții elitei monopoliste a Germaniei de atunci, iar mai târziu regele financiar neîncoronat al RFG, șeful Deutsche Bank, Hermann Joseph Abs, a declarat la iulie că în Cercurile industriale și financiare ale Germaniei "ar trebui să plece de la presupunerea că după război Germania va deține Europa" Istoricul RDG Albert Norden, denunțând revanșiștii RFG, vede pe bună dreptate rădăcinile activării lor în faptul că "imperialismul german este din nou înghesuit în granițele sale" Într-adevăr, și astăzi, așa cum subliniază cercetătorul sovietic L A Bezymensky, monopolurile imperialiste sunt forța care aruncă lumea în abisul catastrofelor militare Documentul final al Conferinței Internaționale a Partidelor Comuniști și Muncitorilor de la Moscova din a oferit o evaluare profundă și fundamentată a rolului imperialismului în declanșarea războaielor Documentul spune: Vezi W Treue Die Einstellund einiger Grossindustriellen zu Hitlers Aussenpoli-tik - "Geschichte in Wissenschaft und Unterridht", , nr Anatomie des Crieges Neue Documente Berlin , S A Narden Deci werden Kriege gemacht Berlin, , S L A Bezymensky Decret, lucrare , p "Imperialismul este vinovatul a două războaie mondiale care s-au soldat cu zeci de milioane de vieți A creat o mașinărie militară fără precedent, care consumă resurse umane și materiale colosale " Falsificatorii istoriei încearcă, de asemenea, să ascundă popoarelor că fascismul german și italian, precum militarismul japonez, a fost alimentat de monopolurile anglo-americane Până la mijlocul anilor , investițiile străine în economia germană atinseseră de miliarde de mărci În același timp, ponderea capitalului american a reprezentat cel puțin la sută din împrumuturile pe termen lung Șeful sectorului bancar din Germania fascistă, J Schacht, a avut dreptate când le-a spus reprezentanților americani la procesele de la Nürnberg: "Dacă vreți să aduceți în fața justiției pe industriașii care au contribuit la înarmarea Germaniei, atunci trebuie să vă judecați propriii industriași " Copleșite de dorința de a distruge sau de a slăbi URSS, cercurile conducătoare ale SUA, Marii Britanii și Franței, așa cum sa indicat mai sus, au făcut concesii Germaniei naziste cu mult înainte de începerea celui de-al Doilea Război Mondial Politica de la München a puterilor occidentale s-a bazat pe presupunerea că contradicțiile imperialiste ascuțite dintre ele, pe de o parte, și statele fasciste, pe de altă parte, nu puteau fi depășite decât printr-un război antisovietic Declanșând un război împotriva URSS, burghezia monopolistă a "marilor" puteri ale Occidentului a văzut o cale de ieșire din antagonismele care sfâșieau lumea capitalistă Toate acestea explică de ce, după instaurarea dictaturii fasciste în Germania în ianuarie și anunțarea acesteia a unui curs către dominația mondială, fluxul de "infuzii" financiare străine în economia germană s-a intensificat Popoarele din SUA, Marea Britanie și Franța nici nu bănuiau în acei ani ce joc periculos jucau capitaliștii din țările lor cu fascismul, ce deserviciu făceau aceștia din urmă popoarelor lor, ajutând în mod activ Germania să restabilească industria grea În primul volum din "Al Doilea Război Mondial", în șase volume, dedicat evenimentelor din anii de dinainte de război și într-o anumită măsură care se apropie de cercetarea istorică, W Churchill critică în mod rezonabil nu numai cabinetele conservatoare britanice ale lui S Baldwin și N Chamberlain pentru complicitate la reînarmarea Germaniei și desfășurarea agresiunii fasciste dar și a guvernului SUA El scrie că nu numai Anglia și Franța, ci și Statele Unite sunt responsabile pentru consecințele unui astfel de curs, subliniind pe bună dreptate: "De asemenea, Statele Unite nu pot scăpa de verdictul istoriei" Cu toate

acestea, conivența fascismului din partea claselor conducătoare ale puterilor occidentale a primit o apreciere veridică de pe buzele conducătorilor aceluiași lagăr cu mare întârziere, doar în timpul războiului cu Germania nazistă Astfel, președintele american Franklin Roosevelt a subliniat deja în rezultatele triste ale asistenței care a fost acordată Kommunist, , nr , p β P Zhilin, O Rzheievskiy Frontul luptei ideologice acute - "Este adevarat", , septembrie Vezi ibid W Churchill Al doilea razboi mondial Vol I Furtuna Adunării Londra," , p Occidentului către monopoluri, iar prin ei către revanchiști, naziștii din Germania F D Roosevelt a spus: "După armistițiul din , am crezut și am sperat că spiritul militarismului german a fost eradicat Influențați de "modul evlavios de viață", ne-am petrecut următorii cincisprezece ani dezarmând, în timp ce germanii au ridicat un strigăt atât de sfâșietor, încât alte popoare nu numai că le-au permis să se înarmeze, ci chiar le-au făcut această sarcină mai ușoară Încercările binevoitoare, dar nefericite din anii precedenți s-au dovedit a fi inutile Sper să nu le repetăm " "În calitate de președinte și comandant suprem al forțelor armate ale Statelor Unite", a spus Roosevelt la acea vreme, "intenționez să fac tot ce este în puterea omului pentru a evita repetarea acestei greșeli tragice " Datorită asistenței generoase a monopolurilor internaționale, până în Germania depășise Anglia și Franța în ceea ce privește producția industrială brută și ocupase locul al doilea după Statele Unite în lumea capitalistă În efortul de a trage țările fasciste într-un război împotriva Uniunii Sovietice, cercurile conducătoare ale Angliei, SUA și Franței credeau că orice rezultat al unei astfel de ciocniri le va aduce cel puțin două rezultate plăcute: pe de o parte, URSS ar fi lovită de mâinile altcuiva, pe de altă parte, ar sângera și rivalii lor imperiali, Germania și Japonia, se vor retrage din "marele joc" Sprijinind pe deplin politica de coluziune cu agresorul fascist și contribuind în orice mod posibil la creșterea puterii militare a Germaniei, Statele Unite aveau propriile planuri, care diferă de cele ale britanicilor și francezilor, și urmăreau obiective de anvergură: cu ajutorul Germaniei fasciste, pentru a-și slăbi concurenții europeni - aceeași Anglia și aceeași Franță, pentru a preveni o periculoasă pentru Statele Unite, o apropiere mai strânsă între Berlin și Tokyo Desigur, Washington a încercat și să folosească aspirațiile agresive ale fasciștilor germani pentru a lupta împotriva URSS Când cele mai acute contradicții germano-americane s-au maturizat mai târziu, amenințând cu o ciocnire militară directă, Statele Unite au încercat să le rezolve prin schimbarea expansionismului naziștilor în direcția Uniunii Sovietice Să reamintim că, în anii războiului civil și ai intervenției militare străine, puterile imperialiste conducătoare ale Occidentului și-au făcut un bloc antisovietic, care și-a propus să sugrume tânăra putere muncitorească-țărănească din Rusia, împărțind pământurile și bogăția țării noastre între ele, slăbind astfel contradicțiile interne ale lumii capitaliste Vladimir Ilici Lenin a făcut o evaluare exhaustivă a acestei politici a puterilor imperialiste față de Țara Sovietelor El a spus: "Unitatea tuturor țărilor capitaliste puternice ale lumii împotriva Rusiei sovietice este adevărata bază a politicii internaționale reale " Ura cercurilor imperialiste față de Rusia sovietică s-a explicat, în primul rând, prin faptul că Republica Sovietică a servit drept exemplu pentru cei asupriți de pe tot globul, a inspirat ascensiunea revoluționarului Op conform cărții: G, K Jukov Amintiri și reflecții, p Ibid Istoria lumii, vol IX, p V I Lenin Poli col cit , vol , p pe care mişcarea muncitorilor şi ţăranilor în multe ţări Primele succese ale dictaturii

proletariatului din țara noastră, așa cum scria Lenin, "au provocat în burghezia internațională, în fruntea căreia se aflau acum anglo-americani și francezi, o furie deosebită și o dorință de a se organiza în grabă într-un forță contrarevoluționară pentru a suprima revoluția, c chiar primul șef al centrului său principal în acest moment, puterea sovietică din Rusia Pentru o nouă campanie împotriva URSS, imperialiștii au căutat să unească cele două grupări opuse ale marilor puteri capitaliste: Marea Britanie, Franța și Statele Unite, pe de o parte, Germania, Italia și Japonia, pe de altă parte În Europa, Germania nazistă avea să devină forța de lovitură a unui astfel de front antisovietic unit Această rată a predeterminat enormul sprijin economic și politic pe care imperialismul internațional l-a oferit celui de-al Treilea Reich Crearea unui front antisovietic unit al principalelor puteri imperialiste ale lumii a fost facilitată de faptul că, alături de contradicții ascuțite între aceste grupări, au existat tendințe care le-au apropiat Reprezentând o singură formațiune socio-economică, ambele grupuri, pline de ură față de URSS, au căutat, după cum sa menționat deja, să-și rezolve contradicțiile prin distrugerea statului sovietic Uniunea Sovietică a fost amenințată de un război cu forțele combinate ale imperialiștilor pe două fronturi - în Europa și în Asia Trebuie să admitem că până în vara lui frontul unit al imperialiştilor din Occident devenise considerabil mai puternic Alarmați de succesele primelor planuri cincinale din Uniunea Sovietică, imperialiștii s-au străduit să alcătuiască un bloc al întregii reacții mondiale, în primul rând reacție fascistă, cât mai curând posibil, erau gata să sacrifice Cehoslovacia, Polonia și alte țări la fascism, chiar dacă doar pentru a îndrepta vârful de lance al acestui bloc împotriva URSS Această politică a puterilor imperialiste a primit o evaluare adecvată în documentele statului sovietic, inclusiv în cele mai recente Vorbind la iulie la sesiunea a VI-a a Sovietului Suprem al URSS cu un raport privind politica externă a Uniunii Sovietice, ministrul Afacerilor Externe al URSS A A Gromyko a spus că "în perioada premergătoare celui de-al Doilea Război Mondial , guvernele puterilor occidentale s-au liniștit cu proiecte de diferite pacte și înțelegeri în încercarea de a cumpăra agresorii în detrimentul securității Uniunii Sovietice și a altor state Au cedat lui Hitler și Mussolini, deschizându-le calea pentru a declanșa agresiunea cu tot mai multe concesii Astfel, esența politicii externe a imperialiștilor după victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a rămas neschimbată Puterile capitaliste conducătoare, ca și înainte, au căutat să izoleze URSS și să i se opună cu frontul lor unit Dacă în perioada războiului civil și a intervenției militare străine coaliția antisovietică a fost condusă de Statele Unite, Marea Britanie, Franța și Japonia, atunci în ajunul celui de-al Doilea Război Mondial rolul pumnului de șoc al reacției și agresiunii internaționale în blocul antisovietic a fost repartizat cârmaciilor capitalismului V I Lenin Poli col cit , vol , p Vezi Politica externă a Cehoslovaciei - ", p A A Gromyko Probleme privind poziția internațională și politica externă a Uniunii Sovietice Pravda, , iulie dili Germania nazistă, Japonia militaristă și Italia fascistă Puterile occidentale au respins sistematic propunerile URSS pentru crearea unui sistem de securitate colectivă împotriva agresorului fascist care să asigure pacea de durată Statele Unite, Marea Britanie și Franța au urmat o politică de concesii către țările Axei, de încurajare a agresiunii împotriva Țării Sovietelor și au asistat activ statele fasciste în crearea unor forțe armate ofensive puternice Între timp, Hitler, jucând cu pricepere pe nemulțumirea

germanilor față de condițiile Păcii de la Versailles, insuflându-le ideea de "superioritate" națiunii germane, a obținut sprijinul marii majorități a populației din Germania Al treilea Reich În Europa și în întreaga lume, la acel moment, nu exista nicio altă țară ai cărei lideri vedeau amenințarea lui Hitler atât de clar ca în Uniunea Sovietică Din momentul în care Reichstag-ul a fost incendiat la începutul anului , guvernul URSS a avertizat constant asupra amenințării reprezentate de Germania nazistă Asemenea avertismente au sunat deosebit de puternic de la Moscova în timpul evenimentelor din Spania, în zilele acordului de la München, chiar în ajunul războiului La sfârșitul anilor , guvernul sovietic nu putea ignora faptul că condițiile de menținere a păcii și de urmărire a unei politici de conviețuire pașnică s-au deteriorat semnificativ Mai întâi într-una, apoi într-o altă zonă a globului, au izbucnit incendii militare, iar până în primăvara anului pericolul unui nou război mondial devenise evident Până atunci, Italia ocupase deja Abisinia, intervenția germano-italiană a avut loc în Spania, Japonia a invadat China, Germania a efectuat Anschluss-ul Austriei și a pus mâna pe Sudeții din Cehoslovacia În septembrie , Hitler și Mussolini au încheiat un acord rușinos cu Daladier și Chamberlain la München Primăvara anului a pus Uniunea Sovietică în fața unor sarcini noi, foarte complexe În martie, Germania a capturat toată Cehoslovacia și apoi a ocupat lituanianul Klaipeda Guvernul hitlerist a anulat pactul de neagresiune germano-polonez și a reziliat acordul naval anglo-german Pe aprilie, Italia a invadat Albania În această situație foarte dificilă, Uniunea Sovietică a acționat din nou ca inițiator al acțiunii comune a statelor europene împotriva amenințării agresiunii fasciste La martie , guvernul sovietic a propus convocarea imediată a unei conferinţe a statelor interesate (URSS, Anglia, Franţa, România, Polonia şi Turcia) pentru a stabili poziţia în raport cu agresiunea germană Dar această propunere a fost respinsă Apoi, la aprilie , guvernul URSS a propus Angliei și Franței să încheie între cele trei puteri un tratat egal și eficient de asistență reciprocă împotriva agresiunii Curând, au început negocierile între cele trei țări pe această temă Ținând cont de situația internațională foarte tensionată, la iulie , guvernul sovietic și-a propus, fără a aștepta soluționarea tuturor problemelor politice dintre cele trei țări, să demareze negocieri militare, adică să înceapă pregătirea unor măsuri concrete comune de respingere agresiunea care atârna deja peste Europa Astfel, cu toată complexitatea situației din URSS, nr L A Yezymensky Decret, lucrare, pagina minute nu a abandonat ideea unui bloc unit împotriva agresiunii germane Uniunea Sovietică a fost cea care a inițiat negocierile între misiunile militare ale URSS, Anglia și Franța, care au avut loc la Moscova în perioada - august Când puterile imperialiste occidentale s-au convins că, cu prețul trădării de la München, nu au reușit să-și protejeze interesele și să ajungă la un acord ferm cu Germania fascistă, au urmat o politică perfidă de dublu-tratament În primăvara anului , după cum am menționat mai devreme, Anglia și Franța au anunțat acordarea garanțiilor de independență de stat Poloniei, Greciei, României și Turciei împotriva agresiunii fasciste , iar apoi au convenit să negocieze cu URSS modalități de contracarare a agresiunii germane Cu toate acestea, aceste negocieri au arătat că Marea Britanie și Franța nu au dorința reală de a coopera cu Uniunea Sovietică Ei au considerat negocierile cu guvernul sovietic ca un mijloc de a pune presiune asupra lui Hitler, sperând să sperie Germania cu posibilitatea de a crea o coaliție puternică cu participarea URSS Guvernele britanic și francez, susținute

de cercurile conducătoare ale Statelor Unite, au văzut ca obiectivul final al acestui dublu joc ca influențarea lui Hitler la un acord cu puterile occidentale și direcționarea forțelor armate germane împotriva URSS cât mai curând posibil Faptul că Anglia și Franța nu au intenționat deloc să semneze un acord cu Uniunea Sovietică privind contracararea militară la agresiunea Germaniei naziste, că jucau un joc dublu, este dovedit de faptul că a fost în timpul negocierilor de la Moscova din în primăvara și vara anului , Horace, reprezentantul personal al lui N Chamberlain Wilson, a purtat lungi discuții secrete cu plenipotențiarul lui Hitler Helmut Wohlthath, precum și cu Fritz Hesse, ofițerul de presă al ambasadei germane la Londra Negocierile confidențiale dintre Londra și Berlin au durat de la sfârșitul anului și pe tot parcursul anului Hitler la acea vreme se juca cu ideea de a crea o mare coaliție europeană anti-sovietică, în care, pe lângă Italia și Japonia, a căutat să atragă Anglia și Franța Anglia (prin G Wilson) a mers destul de departe spre Hitler, oferind ca "sferă de influență" Germania Europa de Sud-Est și de Est, Japonia - China și Italia - Mediterana Fostul diplomat burghez român A Cretsianu în cartea amintită "Ocazie pierdută" indică faptul că Hitler spera la succesul unui acord cu Anglia și Franța pe baza antisovietismului El relatează, în special, că într-o conversație cu Gr Gafenck la aprilie , Hitler a declarat că "Anglia, Franța și Germania au interese comune în salvarea Europei, iar URSS este un pericol nu numai pentru Ger Gr Gafenku scrie în memoriile sale că la aprilie , Hitler nu s-a opus acestor garanții Cunoscând adevărata lor valoare, Hitler nu le-a acordat nicio importanță El i-a spus lui Gafenck: "Garanțiile anglo-franceze nu vor da nimic Nu sunt jignit de acest lucru, vă cunosc slăbiciunile (adică România - A L) în raport cu Franța "(Grégoire Gafenco Derniiers jours de L'Europe, p) "Falsificatorii istoriei" (Referință istorică) M , , p L A Bezymensky Decret, lucrare, p - Ibid , p manie, ci pentru Europa în ansamblu De fapt, fostul general hitlerist K Tippelskirch scrie despre același lucru: " Gândul la un dușman ascuns în est de la bun început l-a ținut (Hitler - A L) de acest (atac asupra Angliei - A L) "' , " conducătorii Germaniei nutreau mari speranțe de a ajunge la o înțelegere cu Anglia" Hitler, totuși, era conștient de faptul că o astfel de "sfântă Uniune Europeană" (cum a numit el blocul proiectat într-un cerc îngust) împotriva URSS era posibilă numai dacă Germania nu pătrundea asupra Poloniei la acest moment, decizia de a începe "marele război" tocmai din atacul asupra Poloniei Pregătirile în această direcție merseseră atât de departe încât mașina de război care se învârte nu mai putea fi oprită Astfel, posibilitatea formării unei coaliții "paneuropene" antisovietice s-a restrâns brusc În plus, în negocierile secrete cu trimișii lui Hitler, britanicii au dat de înțeles că Germania va trebui să se limiteze la rolul de "partener junior", solicitând britanicii permisiunea de a acționa în Europa Cu aceasta, megalomanul Hitler nu a putut în niciun caz să fie de acord În timpul negocierilor politice anglo-franco-sovietice care au început în primăvara lui , precum și în timpul negocierilor militare de la Moscova din august , a devenit evident că Londra și Parisul nu doreau să ajungă la decizii comune cu guvernul sovietic privind organizarea o respingere colectivă la adresa agresorului şi împiedicarea unui alt război mondial Creând aparența de interes în negocieri, partea anglo-franceză a înaintat în mod deliberat propuneri care erau complet inacceptabile pentru Uniunea Sovietică, refuzând în același timp să-și asume orice obligații specifice Cu alte cuvinte, Marea Britanie și Franța doreau să-și asigure un angajament unilateral din partea URSS de a-și apăra

interesele, de a atrage Uniunea Sovietică într-un război cu Germania, dar ei înșiși se așteptau să rămână pe margine Guvernul URSS a respins propunerile anglo-franceze ca nerespectând principiul reciprocității În același timp, a făcut contrapropunerile sale, care prevedeau încheierea unui acord de asistență reciprocă între URSS, Marea Britanie și Franța Potrivit proiectului de tratat, cele trei puteri erau reciproc obligate să se ajute reciproc în cazul unei agresiuni în Europa împotriva uneia dintre aceste trei puteri, precum și în cazul agresiunii împotriva Poloniei, României, statelor baltice , Turcia și Belgia Negocierile au fost excesiv de târâte din vina guvernelor Angliei și Franței, care au intrat în ele doar sub presiunea publicului democratic din țările lor Cabinetele din Paris și mai ales din Londra nu au căutat deloc modalități de a ajunge la o înțelegere cu URSS, ci au căutat doar să facă presiune asupra Germaniei fasciste printr-o asemenea manevră diplomatică Nevoința conducătorilor Angliei și Franței de a forma un efectiv A Cretzianu op cit , p K Tippelskirch Decret Op p Ibid L A Bezymensky Decret, lucrare , p Istoria Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, ed al -lea, completat M , , p - O nouă coaliție cu Uniunea Sovietică pentru a contracara agresiunea Germaniei a fost dezvăluită în cele din urmă în timpul negocierilor dintre reprezentanții militari ai celor trei țări, care au început la inițiativa URSS în august În cursul acestor negocieri, a devenit clar că Polonia a refuzat categoric să lase trupele sovietice să treacă pe teritoriul său, în timp ce acest lucru era absolut necesar pentru a respinge agresiunea fascistă, deoarece URSS nu avea o graniță comună cu Germania În același timp, Anglia și Franța nu au intenționat să influențeze Polonia pentru a o determina să-și schimbe poziția Și fără acordul Poloniei, trupele sovietice au fost practic private de posibilitatea de a participa la războiul cu Germania În plus, guvernul sovietic era convins că Marea Britanie și Franța nu aveau deloc intenția de a ieși în alianță cu URSS cu armele în mână împotriva agresiunii lui Hitler Mai mult, cabinetul britanic, după cum am menționat mai sus, a intrat în negocieri secrete cu guvernul german, oferindu-i acestuia să încheie un pact de neagresiune și un acord privind împărțirea sferelor de influență la scară mondială Cu toate acestea, în cursul negocierilor militare, guvernul sovietic a confirmat că este gata să ia măsurile cele mai serioase pentru asigurarea păcii universale și a independenței popoarelor În special, a căutat cu insistență să unească eforturile URSS, Marii Britanii și Franței pentru o respingere militară la atacul Germaniei naziste asupra oricărui stat european Conform planului elaborat de Statul Major al Armatei Roșii, în caz de război, Uniunea Sovietică intenționa să desfășoare mari forțe militare - de infanterie și divizii de cavalerie - pentru a lupta împotriva agresorului în Europa O puternică coaliție anglo-franceză-sovietică ar fi fost capabilă să îmblânzească fiara fascistă dezlănțuită Însă conducătorii britanici și francezi, care au capitulat rușinos în fața lui Hitler la München, în august au întrerupt negocierile de la Moscova privind încheierea unui pact tripartit, respingând efectiv propunerile sovietice de a crea o alianță capabilă să oprească agresiunea celui de-al Treilea Reich în Europa Și lumea a fost atrasă în abisul celui de-al Doilea Război Mondial Principalul motiv cardinal care a exclus posibilitatea de a preveni cel de-al Doilea Război Mondial a fost anticomunismul cercurilor conducătoare din Anglia, Franța și SUA, care le-a pătruns ideologia și politica într-o asemenea măsură încât și-au pierdut capacitatea de a în mod rezonabil să-și evalueze propriile interese naționale Istoria a confirmat că Marea Britanie, Franța și

Statele Unite au devenit victime ale propriei politici de încurajare a agresiunii fasciste și a antisovietismului Cercurile reacţionare din aceste ţări, după cum ştiţi, au aşteptat până când visul lor sa împlinit - atacul Germaniei asupra URSS Dar evoluția evenimentelor a arătat că însăși existența Angliei și a Franței depindea atunci de capacitatea Uniunii Sovietice de a supraviețui și de a câștiga, ceea ce a dus la crearea ulterioară a coaliției anti-Hitler Mulţi oameni de stat burghezi şi A Grechko În paza păcii și a socialismului - Kommunist, , nr , p istorici Astfel, G Macmillan credea că alianța militaro-politică a statelor burgheze occidentale cu URSS ar putea schimba radical situația din Europa și poate înfrâna agresorii fasciști Publicistul militar englez John Kimche în cartea sa "Poate războiul să se fi încheiat în ?" condamnă aspru politica anglo-franceză nerezonabilă și nejustificată dinaintea celui de-al Doilea Război Mondial și la începutul acestuia J Kimche scrie cu ironie că bătălia "decisiva și cea mai costisitoare" a celui de-al Doilea Război Mondial " pe toate fronturile a fost bătălia la care nu au mers britanicii și francezii - și anume bătălia care nu a avut loc în timpul primele trei săptămâni ale lunii septembrie " J Kimche susține că, dacă Anglia și Franța, în loc de un "război ciudat", ar fi lovit cu cele de divizii franceze și mai multe engleze la de divizii germane slabe de la granița franco-germană, atunci Germania fascistă ar fi pierdut războiul chiar și atunci , în Opinia lui J Kimche este împărtășită de istoricul vest-german Andreas Hilgruber, care în cartea sa "Strategia lui Hitler" concluzionează că în Wehrmacht-ul nu ar fi fost capabil să reziste unui atac combinat anglo-francez (Deja de aici putem concluziona că succesul discuțiilor de la Moscova din august , dejucat de partea anglo-franceză, avea să schimbe radical situația internațională) Dar, după cum știți, țările occidentale au preferat un "război ciudat" în locul acțiunilor ofensive Nu au lovit Wehrmacht-ul pentru că nu doreau să intre într-un conflict decisiv cu Hitler, pentru că încă mai sperau la succesul principiului de la München de trecere a agresiunii germane către Est - împotriva URSS În același timp, ei nu doar au complot, ci și-au pregătit contribuția reală la această faptă murdară Acum se știe cu certitudine că în - anii Cercurile britanice și franceze plănuiau un atac asupra Caucazului sovietic, în special un atac cu bombă asupra Baku și Grozny Și, poate, cel mai ciudat episod al acestui "război ciudat" a fost pregătirea accelerată pentru un atac asupra Caucazului de către forțele corpului francez al lui M Weygand staționat în Siria La ianuarie , Daladier le-a instruit generalilor Gamelin și Darlan să elaboreze propuneri pentru "o posibilă intervenție pentru distrugerea câmpurilor petroliere rusești" În același timp, Daladier a sugerat să se țină cont de două variante de atac:) "intervenție în Caucaz" și) revolte ale "grupurilor musulmane" Deja la februarie , generalul Gamelin a prezentat guvernului francez un plan de intervenție cu o notă detaliată Planul lui Gamelin prevedea "acțiuni militare împotriva surselor caucaziene de petrol pentru a lovi locurile vulnerabile ale industriei petroliere locale" (la Baku, Batumi, regiunea Grozny-Maikop) Gamelin a exclus a doua opțiune ca fiind "prea îndepărtată" Gamelin a planificat "operațiunea Baku" fie ca o operațiune terestră de pe teritoriul Iranului, subliniind I Macmillan op cit , p J Kimche Kriegsende ? Stuttgart, , S Ibidem, S A Hillgruber Strategia lui Hitler Politik und Kriegsführung - Frankfurt a M , , S L A Bezymensky Decret, lucrare , p Ibid X complexitate ca atare, sau ca operațiune aeriană mai acceptabilă - de la baze aeriene din Turcia, Iran, Siria, Irak Acest plan a fost adus în atenția Franței de către Anglia În martie , statele

majore britanice și franceze au început pregătirea bazelor aeriene în Orientul Mijlociu, precizând calculul forțelor pentru atac - grupuri de bombardiere franceze și britanice La martie , la o ședință a Consiliului Suprem al Aliaților, s-a decis ca ambele Stat Major să "elaboreze planuri precise" S-a avut în vedere în aprilie alocarea a - de avioane de tip Farman și Glenn-Martin pentru bombardarea Baku, Poti, Grozny și Batumi La aprilie , literalmente în ajunul atacului german asupra Franței, generalul M Weygand scria din Siria lui Gamelin: "Pregătirile pentru bombardarea câmpurilor petroliere din Caucaz au mers atât de departe încât este deja posibil să calculaţi timpul în care este posibilă efectuarea acestei operaţii" M Weigan credea că într-o lună și jumătate până la două luni va fi posibilă bombardarea orașelor sovietice Existența și detaliile acestui plan militar franco-britanic antisovietic sunt confirmate de documentele britanice În conformitate cu practica adoptată în Anglia, autoritățile britanice în au declasificat materiale vechi de treizeci de ani, adică referitoare la În acest sens, a fost făcută publică nota "Consecințele militare ale Declarației de război asupra Rusiei", pregătită pentru Cabinetul britanic de șefii de stat major (terrestre și maritime) ai forțelor armate în ianuarie Din conținutul său rezultă că, deși până atunci Anglia și Franța erau deja în război cu Germania de mai bine de patru luni, poporul de la München, cu a cărui complice și încurajare s-a dezlănțuit al Doilea Război Mondial, nu și-a abandonat eforturile de direcționare agresiune împotriva URSS Corespondentul londonez al ziarului Pravda, G Vasiliev, a oferit cititorilor sovietici ocazia de a face cunoștință cu numeroase documente referitoare la perioada studiată și care dezvăluie acțiunile antisovietice din culise ale conducătorilor britanici Astfel, într-o telegramă a Ministerului de Externe către ambasadorul britanic în Turcia, Hugh Knatchbull-Hughessen, se spunea: "Ca parte a revizuirii noastre generale a strategiei și politicii, posibilitatea atacului nostru asupra Baku, care ar însemna intrarea în războiul cu Uniunea Sovietică, este în prezent luat în considerare" La februarie , Cabinetul de Miniștri, condus de Neville Chamberlain, a discutat despre planul francez de a trimite de "voluntari" britanici care să intervină în cursul războiului sovieto-finlandez, să invadeze teritoriul sovietic și să încerce să întrerupă calea ferată care merge din la sud până la Murmansk În aprilie , a fost finalizată elaborarea unui plan detaliat pentru comanda Forțelor Aeriene Regale Britanice, "obiectivul imediat L A, Bezymensky Decret, lucrare , p Ibid , p Ibid G Vasiliev O lecție dură de istorie (La publicarea documentelor secrete ale guvernului britanic) - Pravda, , ianuarie Ibid care este distrugerea completă a câmpurilor petroliere caucaziene" Planul era însoțit de hărți detaliate ale orașului Baku, Tuapse, Grozny cu punctele de bombardare planificate, indicând numărul de bombe care trebuiau aruncate pe fiecare obiect, programele de zbor etc Generalul francez Gamelin a scris mai târziu în memoriile sale că topirea atacului anglo-francez asupra URSS trebuia să "întoarcă Germania", adică să oprească războiul dintre Anglia, Franța și al treilea Reich, transformându-l într-un război general al Vest împotriva URSS De fapt, însă, "războiul ciudat" din Europa s-a transformat într-un adevărat război deja în aprilie-mai , iar ostilitățile de pe frontul de vest au luat o astfel de întorsătură, încât cercurile conducătoare ale Angliei și Franței nu au mai avut timp pentru a-și contracara Planuri "strategice" sovietice Documentele britanice desecretizate în primăvara anului arată, de asemenea, că, la momentul înfrângerilor majore ale trupelor britanice și franceze din mai-iunie , "apăsătorii" lui Hitler

erau gata să ceară naziștilor pacea în condiții limitând capitularea În mai , la întâlnirile îndelungate ale cabinetului britanic, Chamberlain și Halifax au susținut cu insistență că Anglia ar trebui să facă pace cu Hitler, folosindu-l pe Mussolini ca intermediar Halifax a susținut propunerea prim-ministrului francez Paul Reynaud de a-i cere lui Mussolini să îi solicite lui Hitler pacea în condițiile "conservarii independenței" Angliei și Franței Ca compensare pentru mediere și neintrarea Italiei în război, aceasta trebuia să ofere italianului "Duce" concesiuni teritoriale în zona mediteraneană, în special, Anglia trebuia să plătească cu Malta și Gibraltar Cu toate acestea, "inițiativa" lui Halifax și Chamberlain a fost respinsă de Cabinetul britanic, care a văzut pe bună dreptate în ea o ofertă de capitulare de facto Astfel, începând cu încurajarea agresorilor naziști de a pune mâna pe alte țări, oamenii din Munchen au ajuns până la punctul de a fi gata să-i cumpere pe naziști cu propriile bunuri Dar evenimentele nu s-au dezvoltat deloc, deoarece au fost planificate de cei care încă încercau să îndrepte mașina de război a lui Hitler spre Est Diviziile mecanizate germane înaintau rapid spre Paris Italia fascistă s-a alăturat războiului și a început să pună mâna pe sudul Franței Faptele pe care le-am prezentat arată asta că în - în cele mai înalte cercuri militare și guvernamentale din Franța și Anglia, operațiunile militare împotriva URSS erau considerate nu numai probabile, ci și foarte dezirabile Aceasta a dat naștere strategiei "războiului ciudat" J Kimche avea motive întemeiate să explice incidentul "războiului ciudat" prin faptul că "cele mai înalte cercuri conducătoare ale Angliei și Europei de Vest de atunci Ibid Ibid Ibid Ibid Ibid a văzut în Germania Național-Socialistă un bastion împotriva răspândirii comunismului rus Deci, acordul de la München din septembrie s-a întors împotriva inițiatorilor epocii Marea Britanie și Franța sperau în să cumpere Hitler și Mussolini cu prețul Cehoslovaciei În au sacrificat și Polonia Dar în a apărut întrebarea despre viitorul propriilor țări Politica de potolire a agresorului, născută pe baza anticomunismului, hrănită de speranța îndreptării agresiunii spre Est, a eșuat complet Hitler, jucând cu pricepere pe complexul antisovietic de la München, și-a deschis calea pentru a domina Europa de Vest Da, oamenii din Munchen au calculat greșit grav și s-au încurcat complet în propriile lor rețele Între timp, dacă Anglia și alte țări occidentale ar fi dat dovadă de o mai mare prevedere, dacă ar fi acceptat propunerile URSS privind organizarea unui sistem de securitate colectivă în Europa, iar războiul ar fi putut fi evitat sau, în orice caz, câștigat cu mai puțină vărsare de sânge Politica de conivență și coluziune cu fascismul german și italian, repetăm, a dus la cele mai triste consecințe pentru inițiatorii săi Al Doilea Război Mondial nu a început acolo și nici în modul, unde și cum l-au planificat puterile occidentale: nu a început între țările capitaliste și statul socialist, ci între prădătorii imperiali înșiși Al Doilea Război Mondial a fost un război imperialist la origine La început, războiul din partea ambelor grupuri care se opuneau a fost de natură imperialistă Germania nazistă și aliații săi, precum Anglia și Franța, urmăreau obiective la fel de egoiste: suprimarea concurenților, atingerea predominanței politice și economice, acapararea piețelor și a surselor de materii prime Dar din aprilie-mai , când amploarea globală a amenințării fasciste a fost clar dezvăluită și valul de ură al popoarelor față de regimul nazist a crescut sus, chiar și cercurile conducătoare ale Occidentului au trebuit să-și reconsidere pozițiile politice și să ia treptat cursul unei adevărate lupte împotriva fascismului, războiul împotriva

Germaniei naziste și a aliaților săi începe, în general, să capete un caracter corect, eliberator Cele mai grave înfrângeri militare experimentate de țările occidentale le-au forțat să se gândească nu atât la implementarea planurilor imperialiste, cât la propria lor autoconservare Pentru clasele exploatatoare și conducătorii burghezi din aceste țări, "instinctul de autoconservare", în cuvintele lui Friedrich Engels într-o scrisoare trimisă în primăvara anului editorului ziarului Commonwealth, "s-a dovedit a fi mai puternic decât setea de noi teritorii sau obiceiurile domnitorilor " Intrarea forțată în războiul Uniunii Sovietice în a fost principalul factor care a determinat schimbarea finală a naturii celui de-al Doilea Război Mondial: din partea tuturor forțelor care se opuneau Germaniei naziste și sateliților săi, acest război a depășit, s-a transformat în un antifascist, eliberator şi drept, care J Kitnche op cit , S K Marx şi F Engels Opere, vol , p a fost încă de la început din partea popoarelor supuse agresiunii imperialiste (austriacă, cehă, slovacă, poloneză, chineză, popoarele din Iugoslavia, albaneză, greacă și altele) Dar aici trebuie subliniat din nou și din nou că, în prima perioadă de după începerea celui de-al Doilea Război Mondial, cercurile imperialiste ale puterilor occidentale au continuat să creadă în posibilitatea abaterii loviturii, răsturnând forțele agresive ale Germaniei fasciste și ale acesteia aliați împotriva URSS Marea Britanie și Franța s-au încăpățânat să implice statele de la graniță cu ea în războiul împotriva Uniunii Sovietice După eșecul negocierilor de la Moscova, la sfârșitul anului - începutul anului Propaganda burgheză anglo-franceză a lansat o "campanie antisovietică nestăpânită, care a fost preluată cu zel de presa reacționară românească În loc să mobilizeze eforturile pentru a lupta împotriva imperialismului german, Marea Britanie și Franța, continuând "războiul ciudat", nu numai că au asistat Finlanda în războiul împotriva URSS, dar s-au și pregătit în grabă pentru un atac asupra Uniunii Sovietice O alianță din nord și sud, care nu lasă niciun vis de a organiza o "cruciada" antisovietică "Planul Sud" elaborat de Statul Major francez prevedea implicarea statelor balcanice și a Turciei în războiul împotriva URSS Presa țărilor balcanice, în special a României, a propagat în toate felurile planurile strategilor antisovietici, apropiate de "Planul Sud" În februarie , amiralul Spiropol a publicat un articol în ziarul românesc Semnalul (Semnalul) în care detalia planul său de atacare a Uniunii Sovietice de la Marea Neagră Amiralul Spiropol a recomandat să ocupe Odesa, Sevastopol și întreaga Crimeea cu o "lovitură scurtă", să înființeze acolo baze aeriene și să lanseze o ofensivă în Caucaz Chiar și după înfrângerea Franței, guvernele Angliei și Statelor Unite au făcut tot ce le-a stat în putere pentru a-l împinge pe Hitler să atace URSS Trecând prin cea mai dificilă situație și încercând să se salveze de catastrofa finală, Anglia, ca și alte țări, a fost extrem de interesată să atragă Germania în războiul cu Uniunea Sovietică În , când aveau loc negocierile anglo-franco-sovietice, diplomația britanică, fără prea multe deghizări, a oferit Germaniei să cadă de acord asupra delimitării sferelor de influență la scară globală La Londra, Hudson, ministrul britanic de comerț, l-a convins pe Wohlthath (unul dintre apropiații lui Goering) pe care l-am menționat mai sus, că Germania și Anglia se confruntă cu trei zone vaste care reprezentau un câmp imens pentru activitatea economică: Imperiul Britanic, China și Rusia Rețineți (acesta va fi discutat mai detaliat mai jos) că, atunci când Hitler și-a propus să invite Uniunea Sovietică să se gândească împreună la o idee similară de împărțire a lumii în sfere de influență, s-a întâlnit cu un refuz

ascuțit și fără ambiguitate din partea sovieticului partea de a vorbi chiar despre acest subiect Acest lucru este dovedit de documentele oficiale, precum și de participanții înșiși la vizita lui V M Molotov la Berlin în noiembrie G K Jukov Decret, op , p Dar din primăvara anului , perniciozitatea politicii imperialiștilor occidentali pentru ei înșiși nu a fost pusă la îndoială Respingând propunerea URSS de respingere colectivă a agresorului fascist și împiedicând astfel formarea unui front unit al popoarelor iubitoare de libertate, guvernele britanic și francez și-au condus țările la autoizolare Ca urmare a miopie a guvernelor lor burgheze, bazate pe intrigi antisovietice, statele occidentale s-au dovedit a fi nepregătite pentru autoapărare Clica aventurieră hitleristă a reușit să aprindă flăcările șovinismului în Germania, otrăvind conștiința armatei și a poporului lor, îmbătați de victoriile ușoare în Europa de Vest și de propaganda lui Goebbels, convingându-i de posibilitatea unei înfrângeri la fel de rapide a Armatei Roșii, a superiorităţii germanilor asupra tuturor celorlalte naţiuni În aceste condiții, adică după capitularea Franței în iunie și grea înfrângere militară a Angliei, Germania nazistă a început pregătirile directe pentru un atac perfide asupra URSS Resursele uriașe ale țărilor ocupate ale Europei, care se aflau în serviciul mașinii militare fasciste, și următoarele manevre diplomatice ale Berlinului au fost subordonate acestui scop Guvernul fascist a luat o serie de măsuri pentru a uni forțele de reacție internațională în jurul celui de-al Treilea Reich, în primul rând state fasciste și profasciste Pregătirile pentru un atac asupra Uniunii Sovietice au fost acoperite de reclamele zgomotoase ale "bătăliei pentru Anglia", pregătiri imaginare pentru invazia insulelor britanice În realitate, Germania a intrat în negocieri secrete cu Anglia, căutând un acord cu ea pentru o acțiune comună împotriva URSS, care în același timp ar asigura complet spatele german în Occident Din mai , adică de pe vremea invaziei Franței de către Germania nazistă și a înfrângerii trupelor anglo-franceze la Dunkerque, și până în mai , Hitler și anturajul său nu și-au pierdut speranța într-o pace de compromis cu Anglia Această sarcină a predeterminat conținutul tuturor acțiunilor diplomatice din acea perioadă, precum și acțiunilor militare ale Germaniei atât direct împotriva insulelor britanice, cât și în Marea Mediterană și Africa Chiar în ajunul atacului Wehrmacht-ului nazist asupra URSS - din mai - nu a fost posibil niciun acord politic sau pace de compromis între Anglia și Germania, deoarece o astfel de mișcare a Londrei ar însemna de fapt capitularea Imperiului Britanic în fața celui de-al treilea Reich Până atunci, însă, Anglia făcuse în sfârșit alegerea care se potrivea cel mai bine intereselor ei naționale Schimbările pozitive în politica externă și militară a Angliei încep în mai și sunt asociate cu formarea unui nou guvern britanic condus de W Churchill În același timp, a început o îmbunătățire lentă a relațiilor dintre Anglia și URSS În scrisoarea sa către I V Stalin din iunie , Churchill a scris că nu vede niciun motiv care să împiedice Anglia și URSS să mențină relații bune și reciproc avantajoase El a asigurat guvernul sovietic de disponibilitatea cabinetului britanic de a discuta "oricare dintre problemele generale create de încercarea actuală Germania să urmeze o politică de cucerire treptată și de absorbție a statelor europene Având în vedere istoria luptei guvernului sovietic pentru securitatea colectivă în Europa în ajunul celui de-al Doilea Război Mondial, nu putem decât să atingem încercările autorilor burghezi de a distorsiona politica URSS din acea perioadă Falsificarea poziției guvernului sovietic în negocierile cu Marea Britanie și Franța din martie-august

se rezumă, după cum scrie cercetătorul sovietic G N Reutov, în două versiuni fictive: gândindu-se, spun ei, la un acord cu acestea, dar încercând să-i împingă împotriva Germaniei și Italiei;) că Uniunea Sovietică deja în primăvara anului a făcut o "întorsătură bruscă" de la politica de securitate colectivă la apropierea de Germania nazistă și, prin urmare, toate propunerile sale ar fi fost "ipocrite" Astfel de invenții calomnioase sunt departe de realitate Uniunea Sovietică a acționat invariabil, sincer și persistent ca inițiator și campion al securității colective, al creării unei singure coaliții pentru a înfrâna agresorii fasciști În același timp, Uniunea Sovietică era pe deplin conștientă de faptul că numai prin încheierea unei alianțe politico-militare efective a celor trei puteri ar putea fi posibilă prevenirea unei agresiuni ulterioare din partea Germaniei fasciste și, dacă era necesar, să dea o lovitură rapidă și zdrobitoare fascismului În această lumină, interpretarea de către unii istorici români moderni a problemei securității colective în Europa de dinainte de război în general și a rolului și contribuția Uniunii Sovietice la crearea formelor colective de luptă împotriva agresiunii fasciste, în special, privește cel putin ciudat Trecând în tăcere documente leniniste cunoscute precum decretul "Cu privire la pace", "Declarația drepturilor popoarelor din Rusia" și altele, care stabilesc principiile fundamentale ale politicii de coexistență pașnică a statelor cu sisteme sociale diferite și folosirea formelor colective de luptă a popoarelor împotriva războiului, istoricii români I M Oprea și E Campus, în raportul lor la cel de-al XIII-lea Congres Internațional de Științe Istorice de la Moscova în august , susțineau că doar "Liga Națiunilor, cu toate neajunsurile sale, a stabilit principiile generale ale securității colective" Istoricii amintiți aici, afirmând existența unității în rândul învingătorilor Primului Război Mondial, adică organizatorii sistemului Versailles, au pus un semn egal între o astfel de "unitate" și securitatea colectivă Se dovedește că sistemul de securitate colectivă a fost instituit de Aliați la Conferința de Pace de la Paris și consacrat în tratatele prădătoare ale sistemului de la Versailles I M Oprea și E Campus își amintesc că prima crăpătură în frontul unit al aliaților a fost refuzul Washingtonului de a ratifica Tratatul de la Versailles și încheierea SUA a unei păci separate cu Germania în august , presupus cu scopul de a "evita complicațiile europene " Atunci autorii români văd o nouă subminare a "unității" în refuzul lui Ame HZ S Churchill Al Doilea Război Mondial, vol II Londra, , p - G H Reutov Decret, op , p , Ion M Oprea, Campusul Elisa Decret, op , p Ibid , p Ibid , p guvernul rican să semneze Protocolul de la Paris din octombrie privind anexarea Basarabiei de către România În fine, ei reproșează și Italiei că se află în tabăra statelor "ostile forțelor care reprezentau securitatea colectivă" Istoricii români încearcă să găsească în sistemul prădător de la Versailles un prototip de sistem de securitate colectivă, le reproșează celor care cel puțin într-o oarecare măsură s-au retras din această "securitate colectivă", se plâng că creatorii notoriei "securități colective" au lipsit România a reparaţiilor de război şi nu a "legalizat" posesia teritoriilor străine puse sub sechestru de aceasta Într-adevăr, I Oprea și E Campus scriu că a creat la Paris în - sistemul "securității colective" a fost subminat de retragerea temporară a Statelor Unite din acesta, poziția evazivă a Italiei, dezacordurile repetate dintre Franța și Anglia, nemulțumirea profundă a statelor învingătoare mici și mijlocii, față de care Conferința de la Paris a oferit o parte prea mică din volumul total al reparațiilor de război, iar articolele tratatelor de pace ar

fi încălcat suveranitatea națională a unora dintre ele Deloc stânjeniți, autorii români susțin că, pornind de la " necesitatea respectării ordinii internaționale consacrate în tratatele de pace, care, deși asigurând independența națională și integritatea teritorială a tuturor statelor semnatare, a păstrat avantajele economice și politice a marilor state capitaliste, Diplomația unor țări, în special diplomația franceză, a pus problema creării unui sistem de securitate comună pentru toate statele în centrul atenției sale" Inițiatorul unui astfel de sistem de securitate colectivă din a fost, potrivit lui Opry și Campus, Louis Barthou, președintele Comisiei de reparații interaliate și ministrul justiției al Franței în - Și mai târziu Se știe că în primii ani de după Primul Război Mondial, Louis Barthou a căutat să stabilească hegemonia Franței în Europa și să-și consolideze poziția cu ajutorul unui sistem de alianțe militare cu Polonia, România și alte state interesate de patronatul francez Nu pentru aceste "merite" diplomația franceză și Louis Barthou sunt prezentați ca inițiatori și creatori ai unui "sistem colectiv de securitate" imaginar? La urma urmei, Louis Barthou abia în - , adică în ultimii doi ani ai vieții sale, fiind ministrul de Externe al țării sale, a căutat cu adevărat să creeze o alianță a statelor europene îndreptate împotriva agresorilor, și să aducă nu numai Franta, ci si tara ei mai apropiata de Uniunea Sovietica aliati - Cehoslovacia, Iugoslavia, Romania si Polonia Istoricii români menționați mai sus mai arată că, alături de marile state care au căutat să protejeze status quo-ul teritorial (adică, reîmpărțirea lumii fixată de sistemul Versailles, în urma căreia România regală a obținut teritoriile jefuite) și ar fi încercând să găsească mijloace și căi menite să asigure pacea și liniștea popoarelor, pe arena internațională după primul război mondial, numeroase ma Ion M Oprea, Campusul Elisa Decret, op , p Ibid Ibid , p - leșie și țări de mijloc, a căror orientare a coincis cu cursul marilor puteri "iubitoare de pace" Și, bineînțeles, printre țările atât de mici și mijlocii, acești autori acordă locul de frunte României proprietarului burghez, în care îl văd aproape pe unul dintre principalii campioni ai securității colective din Europa și care "a aderat în exterior - în perioada dintre primul și al doilea război mondial - o orientare comună franco-engleză" I M Oprea și E Campus rezumă: "Activitatea diplomatică, în vederea găsirii unei formule eficiente care să asigure protecția popoarelor de orice agresiune, a început imediat după conferința de pace la inițiativa Franței și Angliei, desfășurându-se în cadrul și sub auspiciile Ligii Natiunilor" După cum scriu autorii, România a mers alături de Franța și Anglia în politica externă, în măsura în care, spun ei, a fost capabilă să ocupe nu ultimul loc în crearea și întărirea securității colective în Europa Totodată, Oprea și Campus au dat conținutului conceptului de "securitate colectivă" o asemenea semnificație încât un element integral al securității europene este păstrarea intacte a tuturor tratatelor și rezultatelor sistemului de la Versailles, inclusiv anexarea Basarabiei de România regală În ceea ce privește Uniunea Sovietică, care, după cum se știe, a acționat ca inițiatoare și neobosit luptător împotriva agresiunii fasciste și pentru crearea securității colective în Europa, autorii numiți îi atribuie un rol secundar Abia după ce au fost aduse omagiu Conferința de Pace de la Paris, Liga Națiunilor, Franța, Anglia, România și alte țări, istoricii români menționează că "în cadrul eforturilor comunității internaționale care vizează găsirea unei formule acceptabile pentru securitatea colectivă, diplomația sovietică s-a remarcat , întreprinzând o serie de

acțiuni politice realiste" , având "în nucleu principiul leninist al coexistenței pașnice între state cu sisteme sociale diferite " Așadar, istoricii români recunosc realismul politicii externe a Uniunii Sovietice, iar apoi numesc proiectul "Declarației privind definirea agresiunii", înaintat de URSS la februarie spre discuție de către Conferința Internațională pentru Dezarmare, document că "a reprezentat mijloace solide pentru salvarea lumii" Cu toate acestea, ei dau palma în lupta pentru securitatea colectivă în Europa promotorilor tendințelor imperialiste la conferințe internaționale Astfel, Oprea și Campus susțin că " principiul egalității în drepturi și a răspunderii egale a statelor suverane mari și mici a dominat cu adevărat dezbaterea de la această conferință internațională (la Montreux, în iunie-iulie - A L)" Și ei subliniază în continuare: "Convenția de la Montreux a fost singurul instrument de securitate colectivă care a continuat să fie păstrat neschimbat până în prezent " IonM Oprah, campusul Eliza Decret, op p Ibid , p Ibid , p Ibid Ibid , p Ibid , p Ibid O astfel de interpretare a proceselor luptei antebelice pentru securitatea colectivă în Europa, inclusiv rolul și locul României în această luptă, este o confirmare suplimentară a prezenței subiectivității în evaluarea evenimentelor istorice de către un număr de cercetători români, în special Ion M Opry și Eliza Campus, tendința lor de a netezi colțurile ascuțite în timp ce evidențiază întorsăturile istoriei § ÎNDARIREA POZIȚIEI STRATEGICE A URSS Ca urmare a evoluțiilor de pe scena mondială, până la mijlocul anului , Uniunea Sovietică era în pericol real de a fi atrasă într-un război pe două fronturi - în Vest și în Orientul Îndepărtat, pe care URSS va trebui să lupte în izolare, fără aliați În această situație complexă și dificilă, Partidul Comunist și guvernul Uniunii Sovietice au înțeles și au prevăzut destul de clar "perspectiva unei creșteri", așa cum a spus M V Frunze odată, "o ciocnire absolut inevitabilă între noi, ca reprezentanți ai lumii proletare , iar burghezii o lume pe moarte" Prin urmare, URSS a luat măsuri decisive pentru a-și consolida securitatea și a-și îmbunătăți pozițiile militar-strategice pentru a face față inevitabilului război în cel mai favorabil mediu posibil și, cel mai important, nu pe două fronturi în același timp V I Lenin a învățat: "Orice revoluție valorează ceva doar dacă știe să se apere " Și mai devreme sau mai târziu va trebui apărat, sublinia Lenin, pentru că încercuirea capitalistă ar trebui să provoace "nu doar fricțiuni, ci și efortul direct al burgheziei altor ţări de a zdrobi proletariatul victorios al statului socialist V I Lenin a subliniat în repetate rânduri că apărarea unei țări socialiste este treaba întregului popor, este cauza internațională a maselor muncitoare din toate țările În special, el a scris: "Cel care ar trata cu ușurință apărarea unei țări în care proletariatul a câștigat deja" distruge legătura cu socialismul internațional M I Kalinin, adresându-se soldaților Armatei Roșii, a spus: "La urma urmei, nu a existat și nu există însărcinare mai onorabilă în lume decât misiunea de a proteja, întări și dezvolta statul socialist, căci acesta este drumul direct către comunism" În fața amenințării tot mai mari din partea agresorilor, guvernul sovietic, luând o serie de măsuri pentru a întări și mai mult puterea de apărare a țării, a fost ghidat cu strictețe de instrucțiunile celui de-al XVIII-lea Congres al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune (martie)), care a formulat principalele sarcini ale politicii externe a URSS: " Continuarea unei politici de pace și consolidarea legăturilor de afaceri cu toate țările; Fiți atenți și nu lăsați provocatorii să ne tragă țara în conflicte F Frunze Lucrări

alese M , , p V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p Op conform cărţii: S ΛЇ Budyonny Întâlniri cu Ilici, p b războaie, obișnuiți să grebleze căldura cu mâinile greșite; Să întărim în orice mod posibil puterea de luptă a Armatei noastre Roșii și a Marinei Roșii; Întăriți legăturile internaționale de prietenie cu oamenii muncitori din toate țările care sunt interesați de pace și prietenie între popoare " După cum sa menționat deja, în primăvara anului , Marea Britanie și Franța au convenit să înceapă negocieri cu Uniunea Sovietică asupra modalităților de contracarare a agresiunii germane Cu toate acestea, curând a devenit clar că conducătorii britanici și francezi nu au abandonat politica de coluziune cu Germania nazistă, nu au vrut să încheie un acord efectiv împotriva lui Hitler Întreruperea de către partea anglo-franceză a discuțiilor de la Moscova cu privire la misiunile militare în august a fost doar o continuare logică a cursului pe termen lung al cârmaciilor imperialiști Anglia și Franța, care aveau ca scop dirijarea agresiunii germane împotriva Uniunii Sovietice Nu fără motiv, chiar și Lloyd George l-a avertizat pe ambasadorul sovietic la Londra I M Maisky la iulie : "Chamberlain încă nu se poate împăca cu ideea unui pact cu URSS împotriva Germaniei " În timpul discuțiilor de la Moscova, în special a celor din august, guvernul sovietic s-a convins în cele din urmă că nu poate conta pe bunăvoința "apăsătorilor" britanici și francezi ai lui Hitler, nu poate avea încredere în disponibilitatea lor pentru o respingere comună a agresorului Guvernul sovietic avea, de asemenea, toate motivele să suspecteze că Marea Britanie și Franța jucau un joc dublu Tocmai dublul proces al cercurilor conducătoare anglo-franceze a forțat Uniunea Sovietică să ia măsuri pentru a evita izolarea completă Guvernul URSS a fost nevoit să accepte propunerea germană de a încheia un pact de neagresiune În situația care s-a dezvoltat în vara anului , Uniunea Sovietică a făcut tot ce i-a stat în putere pentru a ridica o barieră de netrecut în calea agresiunii fasciste în Europa, pentru a crea un sistem de securitate colectivă Dar în august a acestui an, a devenit clar că singura alternativă de unire a forțelor imperialiștilor împotriva URSS rămâne pactul de neagresiune propus de Germania V I Lenin a subliniat de mai multe ori că compromisurile de politică externă pentru țara sovietică, aflată într-o încercuire capitalistă, sunt nu numai posibile și permise, ci și necesare În același timp, el a subliniat că este important ca un partid revoluționar "prin toate compromisurile, întrucât sunt inevitabile, să poată menține loialitatea față de principiile, clasa, sarcina revoluționară" Încheind un pact de neagresiune cu Germania, Uniunea Sovietică nu a trădat în niciun fel principiile socialiste ale politicii externe și scopurile și sarcinile sale istorice La porunca lui V I Lenin - "tot ce poate da diplomația noastră pentru a întârzia momentul războiului, pentru a prelungi ruptura, suntem obligați să facem" - guvernul URSS a acceptat să încheie un pact doar cu Germania nazistă când s-a convins în sfârșit" ■ ■ ■' "XVIII Congres al PCUS (b)" Raport textual M , , p Op conform articolului: L Bezymensky Decret, lucrare, p E Boltin Decret, lucrare, p V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p - că cercurile reacţionare conducătoare ale Marii Britanii şi Franţei refuză să creeze, împreună cu Uniunea Sovietică, un sistem de securitate colectivă în Europa Întreaga comunitate mondială știa că, în cursul negocierilor anglo-franco-sovietice, Uniunea Sovietică a făcut tot ce i-a stat în putere pentru a ajunge la un acord Cercetătorii sovietici scriu: "În împrejurările apărute, guvernul sovietic nu putea respinge propunerea germană, deoarece aceasta însemna expunerea țării

la riscuri de moarte" "Numai după ce s-a convins de imposibilitatea încheierii unui pact de asistență reciprocă cu Anglia și Franța", continuă ei, "precum și o convenție militară, Uniunea Sovietică a fost nevoită să accepte propunerea germană de a semna un pact de neagresiune" Când guvernul sovietic a luat o decizie foarte responsabilă de a încheia un pact de neagresiune cu Germania, a fost strict ghidat de instrucțiunile celui de-al -lea Congres al PCUS (b) privind respectarea precauției în politica externă Uniunea Sovietică a semnat acest tratat la august , numai după ce refuzul Angliei și Franței, precum și a Poloniei și României, de a participa împreună cu URSS la lupta comună împotriva agresiunii fasciste, fusese pe deplin clarificată, când toate celelalte posibilităţile de asigurare a securităţii statului socialist fuseseră deja epuizate Urmând să încheie acest tratat, guvernul sovietic era conștient de faptul că ura față de Uniunea Sovietică și anticomunismul erau semnele distinctive ale politicii și propagandei naziste A înțeles că Germania fascistă, în a propune URSS să semneze un pact de neagresiune, a fost ghidată în primul rând de dorința de a scăpa de pericolul unui război pe două fronturi, că Hitler a considerat acest pact doar ca pe o manevră diplomatică inteligentă, făcând este mai uşor să se obţină concesii din partea anglo-franceză Guvernul sovietic știa că fasciștii nu vedeau în tratate decât "fragmente de hârtie", un mijloc de a-și masca planurile agresive Și totuși, știind despre toate acestea, Uniunea Sovietică, în actuala situație internațională, pentru a întârzia războiul și a prelungi condițiile pașnice de dezvoltare a țării, a fost nevoită să semneze pactul de neagresiune sovieto-german Astfel, a zădărnicit planurile puse la cale în cercurile reacţionare ale Europei de a uni imperialismul anglo-francez cu fascismul german într-un bloc comun anti-sovietic La încheierea unui pact cu Germania, guvernul sovietic nu avea nicio îndoială că cel de-al Treilea Reich fascist va ataca mai devreme sau mai târziu țara noastră, că un pact de neagresiune nu era nicidecum o garanție sigură împotriva agresiunii Cu toate acestea, prin încheierea tratatului, Uniunea Sovietică a obținut rezultate militare și politice foarte importante Ele au constat, în primul rând, în faptul că puterile imperialiste au fost private de posibilitatea de a crea un front antisovietic unit, iar în al doilea rând, URSS a primit un câștig în timp, atât de necesar pentru aceasta "Istoria politicii externe a URSS", vol I, M , , p Ibid , p Vezi Valentin Berejkov La cotitura păcii și războiului - "Lumea nouă", (, nr , p de a întări apărarea țării și, în al treilea rând, au fost frustrate încercările imperialiștilor de a-și rezolva contradicțiile în detrimentul URSS Astfel, după cum concluzionează cercetătorii sovietici ai politicii externe a URSS din acea perioadă, "Guvernul sovietic nu a contat și nu a putut conta pe loialitatea naziștilor față de obligațiile lor Dar era evident că Germania nazistă nu va ataca URSS în viitorul apropiat Chiar și extinderea temporară a păcii a fost extrem de importantă pentru el, ținând cont de situația extrem de acută și nefavorabilă care s-a dezvoltat în vara anului , când războiul ar fi început în cele mai nefavorabile împrejurări pentru URSS - în stare de izolare şi imediat pe două fronturi, împotriva Germaniei şi împotriva Japoniei " Tratatul cu Germania a distrus planurile cercurilor internaționale de reacție Dacă amenințarea unei ciocniri militare a rămas reală pentru Uniunea Sovietică, atunci nu a fost în niciun caz cu forțele combinate ale celor mai mari state imperialiste ale lumii Știm acum că tratatul sovieto-german din august a ajutat Uniunea Sovietică să întârzie războiul împotriva naziștilor cu aproape doi ani Pentru țara noastră,

acesta a fost un câștig foarte semnificativ, deoarece, așa cum scria M V Frunze, "fiecare an al muncii noastre pașnice lucrează pentru noi" Istoricii și publiciștii burghezi încă încearcă să denatureze conținutul și trăsăturile situației din vara anului , urmărind scopul de a justifica poziția și acțiunile liderilor politici britanici și francezi din acea vreme și dând vina pe URSS pentru izbucnirea războiului în Ei susțin în mod calomnios că Uniunea Sovietică a intrat într-o "conspirație" cu Germania nazistă și jonglează cu dibăcie cu această ficțiune în fața unui public ignorant În același timp, istoricii occidentali preferă să tacă în legătură cu jocul dublu al cercurilor conducătoare anglo-franceze, deși sunt foarte conștienți de astfel de acțiuni, de exemplu, nepotrivite ale organismelor oficiale ale acestor țări, precum negocierile purtate în vara-toamna anului de către un mandatar al Serviciului de Informații (informații engleze) prin Vatican cu reprezentantul Canaris (șeful informațiilor germane) N Muller La acea vreme, problema nu se limita la sunetul obișnuit, ci a fost propus un proiect de tratat de pace între Anglia și Germania, care prevedea conservarea Austriei și a Sudeților Cehoslovaci sub cel de-al treilea Reich Acordul de la München, încheiat între Anglia, Franța, Germania și Italia și aprobat de Statele Unite, este interpretat de falsificatorii istoriei în așa fel încât să prezinte puterile occidentale în rolul de "păstratori ai păcii", pentru a justifica trădarea lor împotriva Austria, Cehoslovacia, Polonia și alte țări În același timp, tratatul sovieto-german din august este înfățișat de istoricii reacționari ca un fel de "pas perfid al Moscovei" Dar se știe că Acordul de la Munchen a fost cel care a deschis calea celui de-al Doilea Război Mondial, confruntând URSS cu faptul formării unui bloc antisovietic de puteri imperialiste Cu toate acestea, afirmațiile falsificatorilor istoriei despre "conspirația" dintre "Istoria politicii externe a URSS", vol I, p M V Frunze Opere alese, p G N Reutov Decret, op , p Ideile URSS și ale Germaniei naziste sunt infirmate nu numai de documentele oficiale ale guvernului și de cursul evenimentelor ulterioare, ci și de multe declarații ale istoricilor, diplomaților și personalităților publice burgheze Astfel, A Creziano atrage atenția asupra faptului că guvernul fascist german a indicat în repetate rânduri că face noi pași în politica relațiilor cu Rusia (adică acordul din august) "în spiritul lui Bismarck" L Namier, pe care l-am menționat, s-a opus aspru încercărilor de a denatura esența pactului de neagresiune sovieto-german și de a învinovăți Uniunea Sovietică pentru eșecul negocierilor de la Moscova L Namier a subliniat că Uniunea Sovietică a declarat public în că, chiar și după semnarea pactului cu Germania, nimic nu o împiedică să se alăture "orice combinație de puteri iubitoare de pace" În cele din urmă, W Churchill, nu fără motiv, a considerat pactul din august "punctul eșec al politicii și diplomației externe britanice și franceze" Nu este lipsit de interes faptul că conceptele falsificatoare ale istoricilor burghezi din Occident sunt infirmate de nimeni altul decât de Lord E Halifax, unul dintre inițiatorii înțelegerii de la Munchen În jurnalul său, el a scris că obstacolele în calea înțelegerii celor trei state din primăvara și vara anului nu au fost în niciun caz prezentate de Moscova, că până la august, Anglia a continuat negocierile secrete cu Germania, sperând într-o astfel de situație rezultat care direct sau indirect ar fi trebuit să ducă la izolarea internațională a Uniunii Sovietice E Halifax mai depune mărturie că Foreign Office se pregătea de negocieri cu Goering, care intenționa să sosească în secret la Londra pentru a se întâlni cu Chamberlain la august Dar este deosebit

de izbitor faptul că concepțiile calomnioase ale istoricilor occidentali cu privire la "conspirația" URSS cu Germania sunt expuse chiar de Hitler La august , în pragul războiului (și în pragul semnării pactului de neagresiune germano-sovietic din august), Hitler, într-o conversație cu diplomatul elvețian Karl Burckhardt, a spus: "Tot ceea ce fac este îndreptată împotriva Rusiei Dacă Occidentul este atât de prost și orb încât să înțeleagă asta, voi fi forțat să negociez cu Rusia, să atac Occidentul și, după înfrângerea lui cu forțele mele combinate, să mă întorc împotriva Uniunii Sovietice Am nevoie de Ucraina ca să nu ne fie foame ca în ultimul război " Hitler a declarat aceeași idee fixă la februarie într-o conversație cu Bormann: "Sarcina principală a Germaniei, scopul vieții mele și motivul existenței național-socialismului a fost distrugerea bolșevismului" Mulți autori burghezi insinuează despre "partea secretă" a pactului din august , semnat de Molotov și Ribbentrop De fapt, nu existau secrete în pact; falsificatorii declară ca atare o declarație * despre poziția binecunoscută și neschimbată a guvernului sovietic în limba basarabeană Vezi A Cretzianu Oportunitatea pierdută, p L Natnier Preludiu diplomatic - , p W Churchill Al Doilea Război Mondial, vol I, G H Reutov Decret, op , p S I Burkchardt Misiunea Meine Danziger Munchen, , S Op conform articolului: L A Bezymensky Decret, lucrare, p întrebare Acest lucru, în special, este recunoscut clar de istoricul american Adam B Ulam în cartea sa Expansion and Coexistence A Ulam scrie că în pactul sovieto-german au fost fixate următoarele poziții: "Partea sovietică își subliniază interesul pentru Basarabia Partea germană își declară dezinteresul total față de aceste teritorii Asta e toată înregistrarea, pe care falsificatorii s-au grăbit să-l numească "partea secretă" a pactului După eșecul negocierilor de la Moscova și semnarea pactului sovieto-german din august , Uniunea Sovietică nu a fost garantată împotriva agresiunii fasciste Ținând cont de imposibilitatea de a se baza pe respectarea pe termen lung de către naziști a obligațiilor lor de neagresiune, guvernul sovietic a început să creeze o barieră strategică defensivă la granițele de vest ale URSS Necesitatea creării acestei bariere a fost resimțită în mod deosebit după ce Germania nazistă a declanșat al Doilea Război Mondial la septembrie , iar în Polonia, în urma invaziei Wehrmacht-ului nazist, a fost creată o situație periculoasă pentru URSS, plină de tot felul de surprize O situație nu mai puțin periculoasă s-a dezvoltat la granițele de nord-vest, baltice și de sud-vest ale URSS Măsurile urgente de întărire a securității granițelor de vest ale URSS au fost cu atât mai necesare, cu cât Anglia și Franța, acordând oficial Poloniei garanții de protecție a granițelor sale, s-au sustras de la îndeplinirea obligațiilor lor în momentul decisiv Refuzul Marii Britanii și al Franței de a oferi asistență reală victimei agresiunii s-a explicat nu prin slăbiciunea militară a acestor puteri, ci prin calculul lor că trupele fasciste, după ce au învins Polonia, vor mărșălui asupra Uniunii Sovietice fără oprire Este curios că unii lideri ai statelor occidentale, în special W Churchill, ani postbelici au încercat cu neruşinare să treacă de la un cap bolnav la unul sănătos, să treacă de la ei înşişi la Uniunea Sovietică Desigur, cercurile conducătoare ale puterilor imperialiste au ascuns și mascat cu grijă opiniei publice internaționale și popoarelor lor fundalul și adevăratele scopuri ale politicii lor interne și, mai ales, externe Aici înșelăciunea lor a fost dusă la perfecțiune După cum scria V I Lenin, "secretul" relațiilor diplomatice este respectat cu sfințenie în cele mai libere țări capitaliste, în cele mai democratice republici Înșelăciunea

maselor de oameni este concepută artistic în raport cu "treburile" politicii externe " Cu toate acestea, guvernul sovietic a dezlegat nu numai planurile agresive ale Germaniei naziste, ci și planurile provocatoare anglo-franceze Și-a propus să creeze o linie de apărare împotriva agresorului fascist din vest Adam B Ulam op cit , p Vezi IT Churchill Al Doilea Război Mondial, vol eu, p V I Lenin Poli col cit , vol , p " granițele țării În interesul apărării țării, a fost necesar să ținem trupele naziste departe de centrele vitale ale Uniunii Sovietice, să nu se permită Germaniei naziste să-și împingă liniile strategice mult spre est, până la granița noastră de atunci sovieto-polonă Înfrângerea rapidă a Poloniei și înaintarea rapidă a trupelor fasciste germane către est au schimbat serios situația din apropierea granițelor noastre de vest, au pus în pericol viitorul populației ucrainene și belaruse din Ucraina de Vest și Belarus de Vest, asupra căreia exista un pericol imediat ca aservirea fascistă Locuitorii acestor ținuturi, smulse din Rusia sovietică de către invadatorii polonezi albi în și, cu acordul forțat al Republicii Sovietice, incluși în Polonia prin Tratatul de la Riga din martie , s-au trezit acum într-o situație tragică, precum şi poporul polonez URSS nu putea rămâne indiferentă față de soarta populației frățești a Ucrainei de Vest și a Belarusului de Vest, nu a vrut să o dea sub jugul fascist La septembrie , la ora : , Armata Roșie a intrat pe teritoriul Ucrainei de Vest și Belarusului de Vest și a început eliberarea oamenilor muncii din aceste teritorii de invadatorii străini și restabilirea puterii sovietice Timp de zile, trupele fronturilor ucrainene (comandant - comandant de rangul S K Timoshenko) și bieloruși (comandant - comandant de rangul P M Kovalev) au avansat cu - de kilometri În timpul înaintării sale, Armata Roșie a întâlnit pentru prima dată armata nazistă lângă Lvov Unitățile germane au încercat să cucerească regiunea Lvov-Drogobych din vestul Ucrainei și au întreprins acțiuni militare împotriva trupelor sovietice Dar unitățile Armatei Roșii au respins trupele germane, care au fost nevoite să se retragă în grabă din zona pe care o capturaseră În aceste bătălii, Armata Roșie a capturat două avioane germane, trei antiaeriene și două tunuri antitanc Soldații și ofițerii Wehrmacht-ului morți și răniți au rămas pe câmpul de luptă Această întorsătură a lucrurilor nu a fost pe placul fasciștilor germani, iar ei și-au retras subdiviziunile Până la sfârșitul campaniei de eliberare, unitățile avansate ale Armatei Roșii au ajuns pe linia râurilor Narev, Vepsh, San și Tissa O nedreptate istorică a fost lichidată prin măsuri oportune ale guvernului sovietic: în septembrie , în zilele prăbușirii statului polonez burghez, Ucraina de Vest și Belarusul de Vest au fost eliberate de Armata Roșie, iar apoi reunite cu Uniunea Sovietică milioane de oameni, inclusiv peste milioane de ucraineni și bieloruși , au fost salvați din captivitatea domnului și salvați din înrobirea fascismului În același timp, drumul spre est a fost blocat pentru fasciștii germani de acțiunile legale și decisive ale statului sovietic Acțiunea de eliberare întreprinsă de Uniunea Sovietică s-a dovedit a fi neașteptată pentru Germania, i-a limitat libertatea de decizie, știind M V Zaharov Decret, lucrare , p - Ibid , p Istoria lumii, vol X, p a restrâns semnificativ viitoarea posibilă bază de atac asupra URSS Extinderea frontierei sovietice spre vest a contribuit la întărirea securității URSS și la ridicarea unei bariere temporare în calea răspândirii agresiunii hitleriste mai departe spre est Aceste măsuri ale statului sovietic au fost prima verigă serioasă din lanțul general de creare a unei bariere militar-strategice împotriva Germaniei naziste, care a jucat ulterior un rol pozitiv în lupta împotriva agresiunii fasciste

Așadar, în toamna anului , populația ucraineană și belarusă din vestul Ucrainei și vestul Belarusului a fost eliberată de opresiunea socială și națională Justiția a învins Cu toate acestea, după scurt timp, o mână nesemnificativă de reprezentanți ai clicei falimentare conducătoare a burghez-moșiersului Poloniei, care și-au trădat și abandonat țara și poporul lor în mila destinului, după ce și-au găsit refugiu în Anglia, au început din nou să pretindă Vestul Ucrainei și Vestul Belarusului În declarația sa privind relațiile sovieto-polone, publicată la februarie , guvernul polonez în exil la Londra a refuzat să recunoască drepturile popoarelor ucrainene și belaruse de a se uni în statele lor naționale Agățarea nechibzuită de sistemul tratatelor de dinainte de război care sancționau rezultatele politicii agresive a statelor imperialiste, care i-au înzestrat pe polonezii albi cu pământuri ucrainene, bieloruse și alte, ignorând faptul reunificarii ucrainenilor și belarusilor în cadrul statelor lor naționale , guvernul polonez de la Londra a ieșit pentru o nouă împărțire a pământurilor ucrainene și belaruse, pentru continuarea politicii de fragmentare a popoarelor ucrainene și belaruse În declarația sa, a afirmat cu încăpățânare că "în chestiunea granițelor dintre Polonia și Rusia sovietică, rămâne statu quo-ul care exista înainte de septembrie " După cum sa remarcat în plenul Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez din iulie , cercurile reacţionare ale emigraţiei poloneze de la Londra "au cerut restabilirea status quo-ului, adică ceea ce era înainte de , nu au vrut să țină seama de fapte, de noi fenomene sociale și politice, nu au vrut să țină seama de cerințele naționale ale altor popoare, au vrut să le țină în jug" O astfel de poziție a guvernului polonez în exil era departe de realitate, contrar intereselor poporului polonez însuși Legitimitatea demersului făcut la septembrie de statul sovietic a fost atât de evidentă, încât a stârnit aprobarea unor lideri burghezi departe de a fi prosovietici din mai multe țări În discursul său la radio din octombrie , W Churchill a recunoscut că eliberarea Ucrainei de Vest și a Belarusului de Vest de către trupele sovietice "este absolut necesară pentru securitatea" Rusiei împotriva amenințării germane", iar ministrul britanic de externe , Lordul E Halifax, la octombrie , a afirmat în Camera Lorzilor că "acțiunile guvernului sovietic au mutat granița, în mare măsură, la acel margine M V Zaharov Decret, lucrare , p °^ Vezi Politica externă a Uniunii Sovietice în timpul războiului patriotic, vol I, p L Ibid , p Pravda, , iulie tse recomandat Conferintei de la Versailles de Lordul Curzon Chiar și Lordul Curzon, în ciuda antisovietismului său aprins, a înțeles că Polonia nu poate revendica pământurile ucrainene și belaruse, dar șoviniștii polonezi au refuzat cu încăpățânare să ia o poziție rezonabilă în această problemă Guvernul polonez în exil nu a fost dispus să admită faptul incontestabil că pământurile pe care le revendica nu aparțineau Poloniei, ci Uniunii Sovietice și au fost anexate Poloniei în împotriva voinței populației lor Între timp, istoricii obiectivi vest-europeni nu pot nega acest adevăr Astfel, francezul Ch Bokur scria despre situația din estul Europei la începutul anilor : "Polonia a ocupat și teritoriul rusesc și vrea să-l păstreze" După înfrângerea și ocuparea Poloniei, pozițiile Germaniei fasciste s-au întărit semnificativ Această împrejurare a exacerbat amenințarea de a transforma nu numai teritoriile Poloniei, ci și ale Finlandei și țărilor baltice în trambulină pentru un atac militar asupra URSS O situație periculoasă și tensionată se dezvoltase până atunci în Lituania, Letonia și Estonia Conducătorii lor profasciști au efectuat represiuni crude împotriva forțelor avansate ale popoarelor lor, au

comis o serie de provocări antisovietice și au condus aceste țări pe calea subjugării imperialismului vest-european, în primul rând german Republicile baltice au fost amenințate cu soarta Austriei, Cehoslovaciei și Poloniei, iar popoarele lor cu pierderea completă a independenței naționale Fasciștii germani s-au declarat succesorii activităților "civilizatoare" și "educative" ale feudalilor germani medievali din Baltică Chiar și în anii postbelici, K Tippelskirch scrie fără o umbră de jenă că țările baltice "erau în mare parte datoare Germaniei pentru transformarea lor în țări înfloritoare legate indisolubil de cultura occidentală" Uniunea Sovietică a urmărit îndeaproape cursul evenimentelor din Estonia, Letonia și Lituania, nu putea rămâne indiferentă față de fascizarea cu orientare germană a statelor vecine și provocările antisovietice din partea conducătorilor lor În plus, țările baltice au avut o importanță nu mică în sistemul de securitate al URSS Prin urmare, ghidat de sentimentele de bună vecinătate și de dorința de a proteja independența popoarelor statelor baltice, știind despre intrigile bellicilor care sperau să folosească statele baltice drept trambulină pentru atacarea URSS, guvernul sovietic a început negocierile cu URSS guvernele ţărilor baltice privind încheierea de pacte de asistenţă reciprocă cu acestea Într-o perioadă în care invadările imperialiștilor, încurajate de flexibilitatea claselor exploatatoare, au stârnit indignarea furtunoasă a tuturor forțelor democratice din Estonia, Letonia și Lituania, Op conform cărţii: "Istoria URSS Epoca socialismului (-)", p Vezi Politica externă a Uniunii Sovietice în timpul războiului patriotic, vol I, p La Conferința de pace de la Paris din , Lordul Curzon a propus ca următoarea linie să fie stabilită ca graniță de est a Poloniei ("Linia Curzon"); Grodno-Yalovka-Nemirov-Brest-Litovsk-Dorogusk-Ustilug (la est de Gru-beshov) - Krylov și mai la vest de Rava-Russkaya, la est de Przemysl până la Carpați (citat din cartea: I M Lemin Politica externă britanică de la Versailles la Locarno, p) Chantal Beaucourt op cit , p K - Tippelskirch Decret, op , p La sfârșitul lunii septembrie - începutul lunii octombrie , guvernele acestor state au fost nevoite să încheie tratate de asistență reciprocă cu URSS Din acel moment, Armata Roșie a preluat securitatea popoarelor din țările baltice În același timp, oamenii muncitori ai Uniunii Sovietice aveau un respect profund pentru popoarele statelor baltice și erau interesați dezinteresat de destinele lor mai bune Tocmai aceste motive au călăuzit Țara Sovietelor când, din proprie inițiativă, a predat Lituaniei orașul Vilnius și regiunea Vilnius, luate ilegal din acesta în august de către moșierul burghez-Polonia și eliberat de Armata Roșie în septembrie Mai trebuie adăugat la cele spuse că încheierea de pacte de asistență reciprocă cu statele baltice a deschis calea dezvoltării democratice pentru popoarele acestor țări În același timp, aceste pacte au reprezentat o nouă lovitură pentru planurile naziștilor și ale imperialiștilor americani-anglo-francezi, care încercau să transforme statele baltice într-o trambulină pentru un atac militar german asupra URSS, s-au extins semnificativ și a întărit bariera strategică împotriva agresiunii din vestul Uniunii Sovietice Dar nici după încheierea tratatelor de asistență reciprocă, intrigile antisovietice din țările baltice nu s-au oprit În timpul conflictului sovietico-finlandez, diplomații statelor baltice au negociat intens crearea blocurilor finlandeze-estoniene, precum și a blocurilor baltico-scandinave îndreptate împotriva URSS Mai mult, în primăvara și vara anului , conducătorii profasciști din aceste țări au încercat să negocieze cu Germania ocuparea Lituaniei, Letoniei și Estoniei de către

trupele germane De exemplu, guvernul lituanian de la Smetona la începutul lunii iunie s-a îndreptat către Hitler cu o propunere de a trimite imediat trupe fasciste în statele baltice Ca și alte regiuni ale Europei, țările baltice erau în pericol de a fi atrase în aventuri imperialiste care erau dezastruoase pentru popoarele lor În iunie , la cererea maselor din republicile baltice, conspirațiile provocatoare și intrigile conducătorilor profasciști au fost puse capăt, puterea a trecut pașnic în mâinile forțelor progresiste Apoi puterea sovietică, răsturnată de Antanta în , a fost restabilită în Estonia, Lituania și Letonia La cererea parlamentelor nou alese, aceste republici sovietice au fost admise în URSS Astfel, în Țările Baltice, toate acele forțe care doreau să deschidă "porțile baltice" pentru fasciștii germani au suferit o înfrângere zdrobitoare Reacția imperialistă mondială, în primul rând cercurile conducătoare anglo-americane, au întâmpinat cu ostilitate restabilirea puterii sovietice în republicile baltice Puterile occidentale au refuzat să recunoască guvernele sovietice din Estonia, Lituania și Letonia, declarând sfidător că au continuat să considere guvernele profasciste ale acestor țări răsturnate de oamenii muncitori drept singurele legitime Puterile capitaliste ale Occidentului au ocupat ilegal acea parte a floului "Marele Război Patriotic al Uniunii Sovietice - Poveste scurta" M , , p Istoria lumii, Ί X, pagina Ibid , p \ cea a Lituaniei, Letoniei și Estoniei, care se afla până atunci într-o călătorie în străinătate, precum și fondurile lor de aur, păstrate în băncile americane și britanice O serie de alte acte josnice au fost comise împotriva popoarelor estoniene, lituaniene și letone Întrucât "porțile baltice" pentru agresiunea fascistă împotriva URSS au fost închise din toamna anului , bellicii din Europa de Vest și America și-au îndreptat atenția către granița sovieto-finlandeză, căutând să provoace un război între URSS și Finlanda din Mannerheim Războiul din Occident împotriva celui de-al Treilea Reich nu corespundea intereselor și planurilor imperialiste anglo-franceze, aveau nevoie de un alt război - războiul statelor capitaliste împotriva Germaniei naziste în avangarda împotriva țării socialismului Conflictul armat sovietico-finlandez li s-a părut punctul de plecare pentru declanșarea unui asemenea război Pentru a-și îndeplini planul, imperialiștii puterilor occidentale au folosit cu îndemânare cursul antisovietic al politicii externe și pretențiile teritoriale ale conducătorilor Finlandei, care, la fel ca proprietarii și capitaliștii români și nobilimea poloneză, visau să-și extindă posesiuni la est și creând o "mare Finlandă" în detrimentul pământurilor sovietice Guvernul sovietic s-a confruntat cu sarcina de a închide "porțile Finlandei", adică de a întări bariera strategică defensivă din nord-vestul URSS La sfârșitul anului , puterile imperialiste au reușit încă să-i împingă pe reacționarii finlandezi la război împotriva URSS În decembrie , pe istmul Karelian au izbucnit ostilitățile între armatele Finlandei și ale Uniunii Sovietice Evenimentele din republicile baltice și războiul sovieto-finlandez au stârnit o reacție internațională, care a lansat o campanie frenetică de calomnie antisovietică O trăsătură caracteristică a acestei isterie antisovietice a fost partidul solo al oligarhiei române Cercurile oficiale și presa din România și-au demonstrat ostilitatea față de Uniunea Sovietică aproape mai tare decât oricine altcineva și, în orice caz, cu mai mult zel decât alții Imperialiștii americani au încercat să declare blocada economică a URSS, președintele SUA a cerut un "embargo moral" asupra comerțului cu Uniunea Sovietică, iar autoritățile americane au sechestrat fonduri sovietice în Statele Unite Diplomații britanici și francezi, cu asistența activă a

Washingtonului, au efectuat în grabă "expulzarea" Uniunii Sovietice din Liga Națiunilor, acuzând-o ipocrit de "agresiune" Decizia de "expulzare" a URSS din Liga Națiunilor a fost luată la decembrie , cu ajutorul unor mașinațiuni grosolane: din membri ai Consiliului Societății Națiunilor, doar au votat pentru "excluderea" În plus, trei dintre aceștia din urmă au fost special selectați (reprezentanți ai Uniunii Africa de Sud, Bolivia și Egipt) și, contrar Cartei Societății Națiunilor, au fost aduși în Consiliu cu scopul de a o schimba pe în ajunul votului Acțiuni antisovietice ale imperiului anglo-francez și american "Marele Război Patriotic al Uniunii Sovietice - Scurtă istorie", p I F Ivashin Începutul celui de-al doilea război mondial și politica externă a URSS M , , p realiștii nu s-au limitat la blocarea economică a URSS și "excluderea" acesteia din Liga Națiunilor La Londra și Paris, a fost elaborat un plan pentru un atac perfide asupra Uniunii Sovietice, despre care a fost discutat la începutul acestui capitol Puterile occidentale au înființat un comitet special pentru coordonarea ajutorului militar și economic acordat Finlandei Concomitent cu incitarea extinsă a armatei finlandeze, cercurile imperialiste occidentale, neglijând propriile nevoi defensive, au furnizat în mod deschis Finlandei arme și muniție și s-au pregătit să trimită acolo un corp expediționar de de englezi și de francezi Londra și Paris au exercitat presiuni puternice asupra guvernelor Suediei și Norvegiei, căutând de la acestea asistență militară și economică în Finlanda, cerând trecerea notoriului corp expediționar prin teritoriile lor Tot acest pandemoniu a confirmat încă o dată că energia ofensivă anglo-franceză de la sfârșitul anului - începutul anului , adică în timpul "războiului ciudat", a fost îndreptată nu împotriva Germaniei, ci împotriva Uniunii Sovietice Istoricii sovietici au arătat în mod convingător că în iarna anilor - toate acțiunile de politică externă și planurile strategice ale Angliei și Franței erau fundamental ostile statului sovietic, astfel încât scopul lor final era organizarea unui front imperialist unit "împotriva bolșevismului" V G Trukhanovsky scrie: "Guvernele Angliei și Franței se așteptau ca, odată cu izbucnirea războiului împotriva URSS, să poată pune capăt războiului cu Germania și să o implice într-o campanie militară comună împotriva statului sovietic" Pericolul unui război cu Uniunea Sovietică în eventualitatea punerii în aplicare a planurilor anglo-franceze a fost recunoscut și de W Churchill Istoricul semi-oficial englez J Butler notează că guvernul britanic dezvolta cu febrilitate planuri de "asistență pentru Finlanda", dar în realitate - intervenție antisovietică Timp de multe săptămâni, aceste planuri au ocupat "toată atenția cabinetului militar și a consilierilor săi" Spre deosebire de "Planul de Sud" al războiului antisovietic elaborat de Statul Major al Franței, planul anglo-francez de a oferi asistență Finlandei prin Europa de Nord a fost numit "versiunea scandinavă" După cum sa indicat deja, trebuia să forțeze Suedia* și Norvegia să se alăture "opțiunii scandinave" prin sprijinirea "orice posibil rezultat al asistenței suedeze și norvegiene* pentru Finlanda" Până la jumătatea lui ianuarie , a fost luată decizia de a interveni în conflictul sovietico-finlandez Istoricul englez L Woodward afirmă că "experții au studiat problema, aterizările la Murmansk, Petsamo sau Narvik" Potrivit lui L Woodward, în Anglia Istoria lumii, vol X, p G N Reutov Decret, op , p V G Truhanovski Decret, op , p Vezi W Churchill Al Doilea Război Mondial, vol eu, p G Butler Marea strategie, vol septembrie -luna Londra, p G H Reutov Decret, op , p L Woodward Politica externă britanică în cel de-al doilea război mondial Londra , p șase divizii au fost pregătite

pentru a fi trimise împotriva Uniunii Sovietice, iar în Franța - aproximativ de mii de soldați Totuși, nici fluxurile de calomnie, nici diferitele acțiuni antisovietice ale imperialiștilor nu au putut zdruncina fermitatea și hotărârea guvernului sovietic în apărarea intereselor URSS, să-i suspende demersurile pentru implementarea măsurilor menite să întărească securitatea țării Ajutorul puterilor occidentale din Finlanda lui Mannerheim nu a salvat-o de la înfrângere În fața unei înfrângeri inevitabile, conducătorii Finlandei au intrat în negocieri de pace Conform tratatului de pace încheiat la martie , granița sovieto-finlandeză a fost mutată la km de Leningrad , iar bariera strategică împotriva agresiunii din nord-vestul URSS s-a extins În consecință, până la jumătatea lui iunie , bariera strategică defensivă creată de Uniunea Sovietică la granițele sale de vest se întindea de la Marea Baltică până la Munții Carpați Și deși această barieră nu era încă cu adevărat fortificată, construcția ei nu a fost finalizată decât în iunie , ea a jucat totuși un rol important în întărirea securității țării noastre După semnarea unui tratat de pace cu Finlanda, problemele granițelor de vest ale URSS, care anterior provocaseră îngrijorare, au fost în mare măsură soluționate, dar problema secțiunii de sud-vest a frontierei a rămas deschisă ca și până acum Acesta din urmă avea legătură directă cu problema basarabeană, care aștepta rezolvarea ei corectă Această dreptate, fără îndoială, ar fi trebuit să se exprime în eliberarea maselor muncitoare din Basarabia ocupată de opresiunea străină și restabilirea puterii sovietice în regiune Dar, în același timp, Uniunea Sovietică s-a confruntat cu sarcina urgentă de a crea o linie defensivă solidă la granița sa de sud-vest, deoarece posibilitatea agresiunii din această parte creștea $ POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI ÎN PERIOADA DINTRE CELE DOUĂ RĂZBOI MONDIALE Documentele oficiale românești, declarațiile și acțiunile conducătorilor și ideologilor claselor exploatatoare românești, atât înainte, cât și după anexarea Basarabiei, oferă temei deplin pentru a afirma că politica externă a României burghezo-moșiere pentru aproape toată prima jumătate a secolul XX (până în) a fost o politică "jocuri pe două mese", politica de a cocheta simultan cu facțiunile imperialiste opuse și de a echilibra între ele, în căutarea unei înțelegeri mai bune În același timp, căutând realizarea planurilor lor de cucerire, câștig teritorial sau diplomatic, cercurile conducătoare ale României și-au schimbat foarte ușor și fără regret stăpânii și patronii Până în , direcția principală în politica externă a României regale a fost determinată într-un fel sau altul de dorința de natură L VToodward op cit , p I F Ivashin Decret, lucrare , p aşezarea teritoriilor pe cheltuiala vecinilor sau păstrarea pământurilor străine deja acaparate şi a popoarelor cucerite sub propria lor stăpânire Ura față de Uniunea Sovietică și anticomunismul au rămas în centrul politicii externe a oligarhiei române În acest sens, nu a fost original, iar de la începutul anilor a urmat exemplul Germaniei fasciste, pentru care aceeași ură față de URSS și același anticomunism au fost piatra de temelie a oricărei politici și propagandă Asemenea fundamente ale politicii externe a României regale explică calomnia nestăpânită a politicienilor și mâzgălitorilor ei împotriva țării socialismului și participarea invariabilă a Bucureștiului la aproape toate blocurile și coalițiile antisovietice de dinainte de război Firește, un astfel de curs de politică externă a împiedicat normalizarea relațiilor dintre cele două state vecine - URSS și România, rezolvarea pașnică a problemei Basarabiei, ținând cont, în primul rând, de interesele și voința populației din regiune Dorința de

a menține Basarabia ocupată cu orice preț și pretențiile asupra altor teritorii sovietice au împins clasele conducătoare ale României în tabăra celor mai turbați dușmani ai Uniunii Sovietice Este clar că clasele conducătoare ale României moșiere-burgheze au văzut protecție într-o astfel de politică externă interesele "naționale", l-au proclamat demagogic instrument de luptă pentru "reîntregirea" națiunii române Dar popoarele lumii, în special popoarele vecine cu România, au văzut și au realizat clar caracterul agresiv al politicii externe a Bucureștiului Pentru a aprecia corect esența și consecințele acțiunilor lor pe arena internațională, clica conducătoare a României, aparent, ar face bine să urmeze sfatul proverbului răsăritean: "Dacă vrei să te cunoști mai bine, privește-te prin ochii unui vecin " Totuși, unul dintre vecinii României a fost Pan Polonia, ai cărei conducători au anexat și o parte din teritoriul sovietic, ars de ură pentru Țara sovieticilor Nu întâmplător Polonia a intrat într-o alianță cu România în baza unui acord din , care avea ca principal scop unirea forțelor pentru a deține ținuturile sovietice ocupate Am menționat deja coincidența multor aspecte și metode ale politicii de oprimare a popoarelor cucerite din Polonia de panică și România regală În acest sens, de mare interes este evaluarea marxist-leninistă modernă dată de comuniștii polonezi politicii interne a conducătorilor polonezi de dinainte de război în ținuturile ocupate de aceasta În plenul Comitetului Central PUWP din iulie , s-a spus: "Inclusiv teritoriile mari ale Ucrainei și Belarusului în statul polonez, clasele proprietare poloneze s-au găsit imediat în postura de colonizatori, au trebuit să recurgă la opresiune națională în pentru a menține populația ucraineană și belarusă în supunere, pentru a exercita putere asupra lui, deoarece era greu să vorbim despre loialitate în acest caz Această stare de lucruri a fost unul dintre principalele motive ale slăbiciunii Poloniei interbelice Cuvinte corecte, o descriere adevărată a situației de dinainte de război din Polonia! Pravda, , iulie H Cu toate acestea, în ceea ce privește evaluarea politicii externe a României regale, concluziile unor istorici români confirmă judecata pe care am exprimat-o mai sus Așadar, T Bugnariu și L Baniai scriu: "Politicienii burghezi și moșieri s-au mutat dintr-o tabără în alta, fiind cumpărați de capital străin Vândut conștiință, ziar Acolo unde banii nu ating scopul, acolo problema este completată de presiuni și șantaj Clasele exploatatoare au așteptat, încercând să obțină cel mai semnificativ câștig posibil de oriunde , de dragul intereselor lor de clasă erau gata să sacrifice sângele poporului lor Cu ajutorul politicii de manevră, a supunerii lacheilor puterilor imperialiste, clasele conducătoare ale României regale au reușit să obțină sancțiunea Occidentului capitalist pentru formarea așa-zisei "Românii mari", lipite între ele din resturi de diverse teritorii naționale, absorbind părți ale mai multor națiuni Congresul al V-lea al Partidului Comunist din România a avut toate motivele să afirme că "România mare este un produs al războiului imperialist " că teritoriile ocupate "în postbelic (după Primul Război Mondial - A L) România a jucat rolul de colonii interne ale imperialismului românesc" Este de remarcat faptul că politica de manevră între grupările opuse de țări, adoptată de România moșier-burgheză, a fost împrumutată de la Otto Bismarck După cum scria profesorul A S Yerusalimsky în într-un articol introductiv la lucrările "Cancelarului de Fier" german publicat în rusă, tocmai în manevra între toate interesele conflictuale ale principalelor puteri europene - dar întotdeauna în interese politice pur germane - rolul lui O Bismarck, care a jucat rolul unui "broker onest" la Congresul de la Berlin din O

serie de autori burghezi au ajuns la concluzia că nucleul principal al politicii externe a României regale a fost problema teritorială Deci, Max Belov scrie: "Această problemă teritorială (dorința de a pune mâna pe MASSR - A L), precum și frica de comunism, au ocupat în principal diplomația română Aliații ei din Mica Înțelegere (Cehoslovacia și Iugoslavia - A L) nu erau direct interesați [de această chestiune], ci românii T Bugnariu și L Bardai op cit , p "Documente din istoria Partidului Comunist din România - , voi III, -p Ibidem, p O Bismarck Gânduri și amintiri, vol I Tradus din germană ed prof A S Ierusalimsky M , , p XXXVI Bazându-și politica externă pe principiile manevrelor lungi de vedere și uneori foarte insidioase, O Bismarck a criticat totuși cu aspru politica externă britanică pentru principii similare ale diplomației În aprilie , O Bismarck spunea: "Ezitarea ei, nesinceritatea ei (Anglia - AL) au dat o mulțime de dovezi că politica ei este lipsită de fundamente solide și morale " (ibid , p XXXI) Totuși, aceasta caracteristica poate fi pe deplin atribuita metodelor folosite de insusi O Bismarck pentru a linisti temporar suspiciunea publicului francez fata de masinatiile prusace În , O Bismarck a asigurat că nu intenționează să înceapă un război cu Franța: "La urma urmei, nu putem", a spus el, "să punem mâna pe Alsacia* pentru că alsacienii au devenit francezi și vor să rămână francezi" (ibid , p XXIV) De fapt, O Bismarck pregătea deja un război împotriva Franței și câțiva ani mai târziu l-a început în Alsacia tratatul cu Polonia din martie , reînnoit la martie și ianuarie (și apoi în -L L), și-a întărit poziția (România-A L)" Institutul Regal de Afaceri Internaționale al Marii Britanii, într-o carte publicată în despre țările balcanice, oferă o evaluare corectă a politicii externe a României regale în perioada dintre cele două războaie mondiale Autorii acestei lucrări arată: "România Mare și-a bazat politica în principal pe dorința de a menține noi granițe și de a se proteja de revizionismul vecinilor săi Rusia nu a recunoscut niciodată oficial pierderea Basarabiei, iar prima măsură defensivă a României a fost semnarea unei alianțe defensive cu Polonia în martie pentru a-și asigura granițele de est Sub influența lui N Titulescu, relațiile cu Rusia s-au îmbunătățit, dar acesta nu a putut ajunge la o înțelegere certă cu rușii, iar problema basarabeană a rămas mereu deschisă" De remarcat că unii istorici români moderni au renunțat la o evaluare obiectivă a politicii externe românești din perioada anterioară anului , ignorând cunoscutele documente ale diplomaților și concluziile istoriografiei nu numai burgheze, dar și marxist-leniniste pe această temă La caracterizarea fundamentelor și conținutului politicii externe a României burghezo-proprietare în perioada dintre cele două războaie mondiale, relațiile României cu blocul anglo-francez, cu Germania lui Hitler, cu partenerii săi din Mica Înțelegere - Cehoslovacia și Iugoslavia, cu Polonia, unii dintre cercetătorii români, de exemplu, I M Oprea și E Campus, pornesc de la concepte extrem de subiective O astfel de poziție duce nu numai la trecerea peste evenimentele istorice, dar duce uneori la o interpretare a faptelor care se limitează la o perversiune în lumina pe care o plac autorilor Să ne uităm la câteva exemple care confirmă cele spuse Primele concesii anglo-franceze aduse dorinței germane pentru o nouă redistribuire a lumii datează din În luna octombrie a acestui an, la Locarno au fost semnate acorduri regionale între Germania, Belgia, Franța, Italia și Anglia Tratatele de la Locarno au garantat inviolabilitatea granițelor de vest ale Germaniei și a granițelor de est ale Franței și Belgiei Dar Cehoslovacia și Polonia nu au primit garanții ale granițelor lor În consecință, participanții la Conferința

de la Locarno au fost în mod obiectiv de acord cu dorința imperialiștilor germani de a câștiga libertatea de acțiune în Est pentru a relua Drang nach Osten la momentul potrivit Subliniind încă o dată simpatiile României burgheze pentru Franța, I Oprea și E Campus, vorbind despre Locarno, se concentrează asupra faptului că, spre deosebire de Anglia, imediat după semnarea acordurilor de la Locarno, Franța a încheiat tratate separate cu Cehoslovacia și Polonia, angajându-se să le acorde asistenţă imediată în cazul în care aceştia din urmă sunt supuşi agresiunii Max Beloff Politica externă a Rusiei Sovietice, vol I, - Londra și New York, , p "Thè Balcani împreună cu Ungaria, România, Iugoslavia, Albania, Grecia, Bulgaria" Institutul de Afaceri Internaționale Rovai Marea Britanie Londra, , p treizeci Ion M Oprea, Campusul Elisa Decret, op , p Acești autori recunosc că România, în calitate de aliat al Franței, a acceptat favorabil acordurile de la Locarno, dar, "preocupată de situația creată pentru aliații săi Cehoslovacia și Polonia, a cerut să fie asigurate condiții atunci când țările europene nu vor fi împărțite în mod arbitrar în state cu garanții granițe și state cu granițe nesigure În același timp, Oprea și Campus se sustrage cu delicatețe de întrebarea că "garanțiile" granițelor române și poloneze ar însemna, în primul rând, disponibilitatea puterilor occidentale de a oferi asistență armată României și Poloniei c reținerea cu forța a teritoriilor sovietice ocupate, inclusiv Basarabia, în subordinea acestora, și tratatele menționate ale Franței cu Polonia și Cehoslovacia au însemnat consolidarea legală și efectivă a "cordonului sanitar" creat anterior împotriva URSS În ceea ce privește "preocuparea" cercurilor conducătoare românești cu privire la integritatea și securitatea Cehoslovaciei și Poloniei, ipocrizia unei astfel de "preocupări" a fost demonstrată elocvent de România regală în anii - , când ia trădat pe aceștia dintre aliații săi fără nicio ezitare În timpul Conferinței Internaționale pentru Dezarmare din , la care au participat de țări, Germania, în nota sa către Franța, a pretins că are aceleași drepturi ca și alte state în domeniul armamentului, adică și-a proclamat infamul principiu al "Gleichberechtigung" ("egalitatea drepturilor") Se știe că Marile Puteri au cedat uneori pretențiilor Germaniei Simțind sprijinul imperialiștilor occidentali, în special, al cercurilor conducătoare ale Italiei și Angliei, în septembrie Germania a declarat că nu se mai considera legată de Tratatul de pace de la Versailles și, prin urmare, se va înarma la propria discreție În octombrie , Germania nazistă s-a retras din Liga Națiunilor pentru a-și elibera mâinile pentru a militariza țara și a se pregăti pentru agresiune Și deja în martie , Hitler, încălcând acordurile de la Locarno, a ocupat Renania demilitarizată Care a fost atitudinea țărilor mici și mijlocii, în special a României, care făcea parte din Mica Înțelegere, față de hărțuirea Germaniei? Se știe că la conferința de dezarmare din , țările Micii Înțelegeri au susținut principiul german al "egalității în armament", deși, pentru a-și calma conștiința, au formulat o rezervă "privind condițiile de securitate pentru toate națiunile" I Oprea și E Campus susțin că, după ce delegația Uniunii Sovietice a înaintat Comisiei Generale a Conferinței de Dezarmare la februarie , proiectul de Declarație privind definiția agresiunii, a cărei adoptare a creat premise serioase pentru formarea unui sistem de securitate colectivă, delegația României a susținut imediat proiectul sovietic, considerând că "acest instrument de securitate reprezenta un mijloc solid de salvare a lumii" Din păcate, în acest caz, autorii români înfrumuseţează clar poziţia diplomaţiei române în anii - În al patrulea

capitol al acestei lucrări, am menționat deja că Ion M Oprea, Campusul Elisa Decret, op , p Ibid , cip Ibid , p Cercurile conducătoare românești au stabilit recunoașterea de către Uniunea Sovietică a "drepturilor" României asupra Basarabiei ca o condiție cheie pentru sprijinirea lor pentru orice inițiativă sovietică menită să întărească securitatea europeană Întrucât, după cum scriu autorii români, "dominanța celor patru mari puteri europene (ce? - A L) ar putea pune în pericol securitatea colectivă" , statele mici și mijlocii ale Europei și-ar fi asumat întreaga "plinătate" responsabilitățiii pentru colectivitatea securitate, iar acest lucru s-a exprimat, în special, prin faptul că un număr dintre ei "în iulie au semnat binecunoscutele convenții privind definirea agresiunii" Convențiile stabileau că niciun considerent de natură politică, strategică sau economică nu poate justifica agresiunea Dar România, ca și Polonia, era interesată în primul rând de acele prevederi ale acestor convenții care cereau respectul pentru "integritatea teritorială și independența națională a statelor" , inclusiv acea "integritate" care, cu binecuvântarea creatorilor sistemului de la Versailles, includea resturi de teritorii străine Avem impresia că concluzia autorilor români că convențiile "au contribuit la menținerea securității colective" se bazează pe rolul pe care aceste convenții l-ar putea juca în asigurarea acestui tip de "integritate" artificială și chiar impusă cu forța popoarelor Potrivit lui I Opry și E Campus, țările Micii Înțelegeri au fost mulțumite de finalizarea unificării lor statale și, prin urmare, "au luat o poziție de a proteja integritatea teritoriilor lor, recunoscute prin tratatele de pace" , adică sistemul prădător de la Versailles Călăuzite de aceste "interese vitale", țările mici și mijlocii din iulie intră într-o nouă etapă în istoria lor, când "aduc o contribuție valoroasă la salvarea securității colective" Propunând această teză, Ion M Oprea și Elisa Campos atribuie țărilor mici și mijlocii, în special celor unite în Mica Înțelegere, nu numai responsabilitatea principală pentru securitatea colectivă europeană, ci și inițiativa de a rezolva majoritatea problemelor cardinale problemele luptei pentru pace pe continent Așadar, trecând pe cale de iluzie, ei scriu că, atunci când fascismul a amenințat lumea, "organizația central-europeană a Micii Înțelegeri a acționat deosebit de repede" , că invitând Uniunea Sovietică să adere la Liga Națiunilor "România a adus o contribuție remarcabilă" , că Mica Înțelegere a asigurat stabilirea relațiilor diplomatice între Cehoslovacia și URSS, semnarea tratatului sovieto-cehoslovac din mai și apoi chiar elaborarea unui "proiect de tratat similar sovieto-român" , etc IonM Oprah, campusul Eliza Decret, op p Ibid Ibid Ibid Ibid , p Ibid , p Ibid , p Ibid , p Ibid , p Inutil să mai spunem că o asemenea interpretare a evenimentelor și faptelor confirmă în mod elocvent subiectivitatea istoricilor români mai sus amintiți în aprecierea acțiunilor de politică externă ale României regale Care a fost rolul și poziția României în timpul negocierilor anglo-franco-sovietice din ? Bucureștiul și-a urmat chiar și atunci politica sa favorită duală, politica de manevră între două grupări imperialiste O analiză a documentelor și materialelor referitoare la momentul acestor negocieri arată că orientarea antisovietică a politicii externe a *României regale, respingerea acesteia a deciziilor pozitive au contribuit la ruperea negocierilor dintre URSS, Marea Britanie și Franța Nedorind să încheie un tratat de asistență reciprocă cu Uniunea Sovietică, Marea Britanie și Franța au putut să-și justifice linia de sabotaj în negocieri prin refuzul României și Poloniei de a participa la sistemul de securitate colectivă împreună cu Uniunea

Sovietică Astfel, flirtând cu Germania fascistă, guvernul României, împreună cu guvernul Poloniei, și de data aceasta cu antisovietismul lor, au făcut în același timp un bun serviciu imperialiștilor anglo-francezi, au adus o contribuție semnificativă la întreruperea negocierilor militare dintre URSS, Marea Britanie și Franța La august , Karol al II-lea și-a confirmat focul antisovietic într-o conversație cu președintele turc Ismet İnönü Monarhul român a declarat că nu va permite Armatei Roșii să intre pe teritoriul regatului chiar dacă ar merge în ajutorul armatei române luptătoare S-a opus hotărât atât încheierii unui pact de asistență reciprocă cu URSS, cât și denunțării alianței româno-polone în mod deschis antisovietic Potrivit ministrului de externe turc care a fost prezent la această conversație, Carol al II-lea nu a vrut să aibă nimic de-a face cu Uniunea Sovietică până nu a primit de la Moscova recunoașterea legală a anexării românești a teritoriului sovietic Contribuind la perturbarea negocierilor anglo-franco-sovietice, cercurile conducătoare ale României erau pe deplin conștiente că, în urma Cehoslovaciei, trădează Polonia, aliatul lor de multă vreme în coaliția antisovietică La august , ministrul român de externe G Gafencu îi spunea trimisului german la București Fabritius că România va fi "neutră în orice conflict între Germania și Polonia, chiar dacă Anglia și Franța se amestecă în el" În consecință, România regală nu numai că a rămas indiferentă față de soarta Poloniei, dar s-a angajat de bunăvoie să asiste Germania în războiul împotriva Angliei și Franței, de la care acceptase de curând o garanție a granițelor sale G Gafencu a promis că România va furniza celui de-al Treilea Reich cu petrol, materii prime și produse agricole chiar și în timpul unui conflict militar între Germania și Polonia, Anglia sau Franța Nu strică să ne amintim că tocmai a fost perturbarea de către cercurile conducătoare anglo-franceze, cu complicitatea Poloniei și României, a Moscovei Vezi N I Lebedev Decret, op , p - Vezi ibid , p dialectele din au forțat guvernul sovietic să accepte propunerea Germaniei de a încheia cu aceasta un pact de neagresiune Aceasta a fost, de fapt, poziția cercurilor conducătoare ale României în raport cu Polonia aliată, și mai devreme cu Cehoslovacia, în momentele cele mai critice din istoria acestor țări Este cu atât mai surprinzător că I Oprea și E Campus încearcă să descrie această poziție în culori destul de deschise După ce au luat calea unei interpretări foarte ciudate a evenimentelor și faptelor, I M Oprea și E Campus scriu, de exemplu, că la iulie a fost semnat la Salonic un acord, care ar pune bazele cooperării multilaterale între aproape toți Balcanii state "Semnat", scriu ei, "în momentul evoluției binecunoscute a crizei cehoslovace, când securitatea colectivă a primit o lovitură mortală, Acordul de la Salonic a arătat clar că statele mici și mijlocii încă mai sperau să creeze o forță capabilă de a împiedica naziștii să pătrundă în Balcani și în strâmtorile zonei" Despre faptul că România regală a trădat Cehoslovacia, despre faptul că a asistat efectiv Germania lui Hitler la ocuparea și dezmembrarea Cehoslovaciei, despre faptul că a refuzat categoric să permită trupelor sovietice să ajute Cehoslovacia - despre toate acestea I Oprea și E Campusul preferă să rămână tăcut Dar, pe de altă parte, ei se plâng cu amărăciune că acordul de la München, care a dus "la dezmembrarea Cehoslovaciei, a cauzat enorme pagube materiale și morale poporului cehoslovac" împotriva căruia "Liga Națiunilor nu a luat nicio măsură (și România, membru al Societății Națiunilor și al Micii Înțelegeri? - A L)" , a anulat rezultatele pozitive ale Acordului de la Salonic Istoricii români menționați mai sus încearcă cu sârguință să convingă cititorul că problemele teritoriale, în special

cea basarabeană, nu au fost niciodată în centrul politicii externe a României Se pare că faptele deja citate de noi și alte fapte indică contrariul Autorul sovietic I Yuzefovici scria în articolul său "Aspirațiile "Marii României" încă din : "Momentul cel mai important în politica externă a României a fost recent problema ocupației Basarabiei Această problemă împinge acum toate celelalte probleme de politică internă și externă în plan secund, captând asupra sa toată atenția cercurilor publice românești " Un ardent antisovietic american J Librakh afirmă că problema basarabeană "a rămas o piatră de poticnire în relaţiile sovieto-române" Chiar și fascistul român G Brătianu scria: "Dar problema granițelor Basarabiei a avut totuși o influență decisivă asupra politicii externe a României" După cum sa arătat, țările mici și mijlocii din Europa, în special Ion M Oprea, Campusul Elisa Decret, op , p Ibid Ibid Ibid Viața naționalităților, , noiembrie I Librach Ascensiunea Imperiului Sovietic Studiul politicii externe sovietice New York, , p GI Bratianu op cit , p România este înfățișată de unii istorici români drept singurii luptători pentru crearea sau salvarea unui sistem colectiv de securitate pe continent până în ultimii ani înainte de începerea celui de-al Doilea Război Mondial Totuși, repetăm, scopul principal al securității colective a fost, în înțelegerea lor, acela de a păstra intactă "integritatea teritorială" consacrată în sistemul de la Versailles, iar o astfel de "integritate" pentru România, potrivit lui I M Oprah și E Campus, include și ele Basarabia și Bucovina de Nord Astfel, chiar dacă suntem de acord că punctul central al politicii externe a României a fost securitatea colectivă înțeleasă în felul ei, nu este greu de văzut identitatea completă a acestei securități în ochii domnitorilor bucureșteni cu aceeași problemă teritorială "odioasă" Recunoscând că "politica externă a României în timpul ofensivei fascismului a devenit subiect de ciocniri ascuțite ale forțelor politice interne" , că în aceste ciocniri grupările fasciste și elita reacționară a țării au urmărit scopul "orientării politicii externe a României către Germania fascistă" , istoricii români, în același timp, idealizează politica externă a României, precum și a tuturor țărilor capitaliste mici și mijlocii, prezentându-le pe acestea din urmă drept singura forță care a luptat împotriva agresiunii, pentru păstrarea păcii europene și suveranitatea lor I M Oprea și E Campus scriu că "împrejurarea decisivă care a determinat țările mici și mijlocii în general să participe la cauza păcii a fost dorința lor de a-și proteja suveranitatea națională și integritatea teritorială (fără a menționa motive precum dorința de a păstra teritorii străine confiscate de la vecini - A L) din intrigile tuturor acelor forțe care ar încerca să distrugă aceste atribute inalienabile ale popoarelor (prin "acele forțe" autorii români se referă, aparent, și acele țări care au cerut în mod rezonabil și îndreptățit restituirea naționalei lor) terenuri luate lor prin tâlhărie - A L) " d Interpretând în acest fel politica externă a României regale și făcând apel la comunitatea mondială, Oprea și Campus încearcă să demonstreze că țările mici și mijlocii "au fost bine conștiente de cerințele păcii și au slujit acest ideal cu toată devotamentul și perseverență" , că "aportul statelor mici și mijlocii iubitoare de pace în această chestiune nu trebuie subestimat sub pretextul adesea citat că ponderea și importanța sa au fost mai mici decât contribuția statelor mari" Într-un anumit aspect, este de remarcat și afirmația acelorași autori că țările mici și mijlocii au dorit să coopereze cu marile puteri doar "pe baza egalității depline și în condițiile păstrării depline a integrității lor teritoriale și a

independenței naționale (adică, evident, sub rezerva recunoașterii țărilor mici și mijlocii a "drepturilor" asupra teritoriilor pe care le-au acaparat -L L)" , iar marile puteri, după cum scriu istoricii români, "sunt mai profitabil să aibă Ion M Oprea, Campusul Elisa Decret, op , p Ibid Ibid Ibid , p Ibid , p Ibid , p Z state ca aliați independenți, dar loiali (probabil chiar dacă pentru a câștiga o asemenea "loialitate" trebuie să renunți la propriul teritoriu - A L) decât ca dușmani cuceriți" Mai departe, I M Oprea și E Campus ajung la o concluzie izbitor de paradoxală din punctul de vedere a ceea ce au spus în alte locuri în aceeași lucrare, că țările mici și mijlocii nu fac nicio acțiune în arena politicii externe, inclusiv proprii, nu sunt responsabili Ei declară că, întrucât Marile Puteri "au dat cuvântul decisiv asupra celor mai importante și controversate probleme de prevenire a războiului și menținere a păcii" , aceste Puteri "ar trebui să poarte și cea mai mare responsabilitate pentru linia aleasă și menținută de ele în materie de crearea unui sistem de securitate colectivă în perioada dintre cele două războaie mondiale" Ei scriu direct: "În acești ani (în anii agresiunii fasciste - A L) dezvoltarea situației internaționale, precum și ascensiunea forțelor reacționale interne, au dus la izolarea României, care, fiind lipsită de orice sprijin din exterior , a căzut în dependență de Germania nazistă și ca urmare a fost implicat în războiul nazist " O astfel de interpretare a problemei păcătuiește împotriva adevărului și duce la justificarea tuturor acțiunilor de politică externă ale cercurilor conducătoare ale României regale, inclusiv cele îndreptate împotriva URSS, Cehoslovaciei și Poloniei, văruiește oligarhia română sau diminuează gradul de responsabilitate a acesteia pentru crimele pe care le-a comis În lumina acestei interpretări, acțiunile agresive ale proprietarilor burghez-țari România în raport cu statele vecine nu par a fi o continuare a politicii fasciste interne a claselor conducătoare ale țării, nu o consecință a dorințelor lor expansioniste, ci o măsură forțată, predeterminată și scuzată de situația fără speranță a României, care s-a dezvoltat din vina marilor puteri Rezultă că pentru alianța cu Germania nazistă, pentru acțiunile de jaf de prădare ale fasciștilor români împotriva URSS și a altor țări, este responsabilă nu România fascistă, ci exclusiv marile puteri Și din moment ce istoricii români nu fac rezerve cu privire la cercul celor din urmă, chiar și vina pentru acțiunile antisovietice este transferată de fapt de la conducătorii reacționari fasciști ai României la Uniunea Sovietică Dar în zadar unii istorici români, mânați probabil de un sentiment de patriotism neînțeles, tratează faptele atât de liber Mai devreme sau mai târziu, vor trebui să fie de acord că nici cea mai arzătoare dorință de a elimina pagini neplăcute din istoria României, de a lăsa la uitare sau de a justifica politica reacționară a fostilor conducători ai acestei țări, nu poate schimba adevărata istorie, intră în un conflict ireconciliabil cu autenticitatea istorică Luând poziția conturată, I M Oprea și E Campus se regăsesc involuntar într-un cartier destul de neatractiv cu istoricii români emigrați de care am amintit mai devreme, care laudă Ibid În acest context, autorii români includ nu numai țările capitaliste occidentale, ci și Uniunea Sovietică printre marile puteri De aici rezultă concluzia logică că "prietenia" României moșier-burgheze urma să fie dobândită de Uniunea Sovietică prin cedarea acesteia Basarabiei și Bucovinei de Nord Ion M Oprea, Campusul Elisa Decret, op , p Ibid Ibid , p "uniunea de căsătorie" a României cu Germania nazistă Aceștia din urmă susțin, de exemplu, că acordul economic semnat la martie între Gafencu și Voltat "nu numai că nu a

asigurat niciun monopol Germaniei, dar a fost pozitiv în ceea ce privește utilizarea averii românești și furnizarea de material militar către armata română" Din câte se pare, autorii "Aspecte " încearcă să demonstreze și că politica externă a conducătorilor reacționari ai României a plecat din interesele naționale ale "țării izolate" Între timp, de exemplu, istoricul american L F Schumann afirmă pe bună dreptate: "România a căzut rapid sub control nazist La iunie , regele Karol a devenit un despot totalitar, conducând doar printr-un singur partid antisemit, Partidul Național, care era dominat de Garda de Fier pro-nazistă Autorul francez Jean Blairy, în cartea sa Danube Twilight, confirmă concluzia lui Schumann El scrie: "Românii sunt și mai hotărâți să se bazeze pe pretinsa protecție germană" Spre deosebire de Ion M Opry și Eliza Campus, J Blary dezvăluie în mod obiectiv adevăratele motive care au condus România în brațele Germaniei naziste și fundalul politicii antisovietice românești El notează: "Pentru a justifica participarea țării la invazia Ucrainei (în -A L), sarcina propagandei a fost de a sublinia prezența a numeroase insule ale populației moldovenești, adică ale românilor , între Nistru și Gândac Dovada principală a fost formarea de către Uniunea Sovietică în a Republicii Autonome Moldovenești, care, conform propagandei românești, nu cuprindea decât o mică parte din populația românească a Ucrainei Presa susținea că orașe precum Balta, Ananiev iar alţii, în esenţă erau români În România s-au publicat chiar hărți etnografice, unde zone atât de îndepărtate precum, de exemplu, Ekaterinoslav de pe Nipru, erau prezentate ca ţinuturi aparţinând acesteia Astfel de descoperiri au stârnit teamă în rândul oamenilor sănătoși la minte" J Blary admite că în cercurile reacţionare conducătoare ale României " a fost vorba despre eliberarea de sub stăpânirea rusă a notoriilor români din "Transnistria", aşa cum numeau ei teritoriul situat între Bug şi Nistru, Marea Neagră şi hotarele Podoliei, teritoriul pe care Germania îl donase anterior României Dacă la toate cele de mai sus adăugăm mesajul lui K Tippelskirch că de când Hitler "s-a gândit la posibilitatea unui război împotriva Uniunii Sovietice, România a devenit pentru el o trambulină pentru o ofensivă spre est" , reamintirea lui că România" s-a retras la iulie (- A L) din Liga Națiunilor și și-a încredințat protecția puterilor Axei " , nu numai adevăratul conținut al Aspecte des relations , p L F Schuman Politica sovietică în țară și în străinătate New York, , p Jean Blairy Crepuscule danubien Iougoslavie-Roumanie Paris, , p S-a subliniat deja că autorii burghezi occidentali, ca și istoricii burghezi români, se referă în mod deliberat la moldoveni drept "români" Jean Blairy op cit , p Ibidem, p K Tippelskirch Decret, op , p Ibid nu numai scopurile politicii României regale, ci și motivele și izvoarele care au determinat și mișcat această politică În lumina celor de mai sus, conceptul lui I M Opry și E Campus în evaluarea politicii externe a României burghezo-moșiere în perioada dintre cele două războaie mondiale, precum și locul și rolul acestei țări în lupta pentru securitate colectivă în Europa, arată ciudat și neconvingător, mărturisește abordarea non-clasă a autorilor cu privire la prezentarea și interpretarea faptelor și proceselor istorice eu Deci, perioada - a fost marcată de cea mai mare agravare a situației internaționale și de o extindere bruscă a acțiunilor agresive ale fascismului germano-italian în Europa și ale militarismului japonez în Asia, ceea ce a dus la formarea a două focare de război Fiecare dintre aceste centre a creat o amenințare militară directă pentru URSS Cercurile conducătoare ale puterilor imperialiste occidentale au căutat să "liniștească"

agresorii fasciști prin concesii, să găsească un limbaj comun cu ei pe baza antisovietismului, să evite pericolul războiului prin direcționarea expansiunii lui Hitler spre Est împotriva URSS În urma "Anschluss-ului" Austriei, ca urmare a conspirației de la München a conducătorilor anglo-francezi cu liderii fasciști, al Treilea Reich a cucerit Cehoslovacia, iar la septembrie , atacând Polonia, a declanșat al Doilea Război Mondial Guvernele puterilor occidentale au refuzat propunerile sovietice de a dezvolta forme colective de luptă împotriva agresiunii fasciste, au întrerupt negocierile de la Moscova pe această temă, iar mai târziu, ducând un "război ciudat", nu au lăsat speranța unui compromis cu Germania nazistă Ca urmare, agresiunea fascistă s-a întors împotriva statelor occidentale, Anglia și Franța au suferit o înfrângere teribilă România Regală a ocupat încă de la început un loc important în planurile antisovietice ale Germaniei fasciste În același timp, apropierea dintre Berlin și București a fost facilitată de coincidența dorinței reacției române de a ocupa ținuturile de sud-vest ale URSS cu planurile agresive ale naziștilor În perioada predominantă în - Într-o situație tensionată și periculoasă, Uniunea Sovietică a luat măsuri decisive pentru a-și consolida securitatea, pozițiile militar-strategice pentru a face față inevitabilului război în condițiile cele mai favorabile pentru sine și, cel mai important, pentru a exclude un război simultan pe două fronturi Capitolul VII RESTAURAREA PUTERII SOVIETICĂ ÎN BASARABIA § MOTIVE CARE AU ACCELERAT ELIBERAREA BASARABIEI Reacția fulgerătoare și represiunile în masă din Basarabia ocupată, condițiile socio-economice insuportabile de viață și sărăcia extremă a muncitorilor din regiune, agravate de fascizizarea completă a României și de consecințele conflagrației tot mai mari a lumii a doua Războiul, a pus pe ordinea de zi cu cea mai mare urgență sarcina de a rezolva urgent conflictul prelungit cauzat de anexarea ilegală a teritoriului sovietic și înrobirea populației acestuia Motivul principal care a predeterminat necesitatea urgentă a unei rezolvări urgente a chestiunii basarabene a fost situația internă a Basarabiei, situație care se dezvoltase în ea până în și debordase răbdarea muncitorilor, țăranilor și intelectualității muncitoare din îndelung suferindă regiune Dictatura regală care s-a instituit în România în februarie și cercurile recționare care au susținut-o au efectuat noi represalii crude în Basarabia asupra populației sărace, asupra tuturor forțelor progresiste ale regiunii, în primul rând asupra comuniștilor și membrilor Komsomol Tortura și tortura inchizitorială, execuțiile, execuțiile arbitrare s-au răspândit - adesea sub suspiciunea că se opun regimului de ocupație^ Fascizarea României a fost însoțită de teroare totală, interzicerea tuturor partidelor politice și sindicatelor și lichidarea micilor rămășițe ale democrației burgheze Sarcina de a îndeplini voința rea a claselor exploatatoare, căreia guvernele diferitelor partide și grupuri burgheze profasciste nu au putut face față din cauza rezistenței maselor populare, conduse de Partidul Comunist Român, a fost preluată de dictatura regală a lui Carol al II-lea Ea a pregătit de fapt condițiile pentru ocuparea țării de către invadatorii naziști Astfel, complicația extraordinară a situației interne din Basarabia a fost asociată cu amploarea și ritmul fascizizării României Fascizarea acestei țări avea specificul ei În timp ce în Germania și Italia partidele fasciste au reușit prin demagogie sofisticată să cucerească de partea lor o parte considerabilă din mica burghezie și chiar părți înapoiate ale poporului muncitor și și-au dat lupta pentru putere, pentru instaurarea unei dictaturi fasciste, aspectul și forma unei mișcări de jos, în România fascismul

s-a implantat de sus După cum a remarcat G M Dimitrov, o trăsătură a fascismului în țările din sud-estul Europei a fost că acolo a atacat "nu de jos, ca o mișcare de masă pentru a prelua puterea, ci, dimpotrivă, de sus, dinspre aparatul de stat" Elita conducătoare a burgheziei monopoliste și a moșierilor din România a căutat să instaureze o dictatură monarho-fascistă printr-o lovitură de stat, care a avut loc în februarie Și doar într-o etapă ulterioară se fac eforturi pentru extinderea și consolidarea bazei sociale a fascismului românesc La fel ca naziștii lui Hitler și cămășile negre ale lui Mussolini, fasciștii români au căutat să dea mișcării lor masca unei lupte pentru realizarea "misiunii istorice" a națiunii conducătoare, adică, în speță, a românilor Dacă în Italia fasciștii s-au declarat succesori ai vechilor latini, iar în Germania - nucleul rasei ariene, atunci în România, după cum a remarcat proeminentul istoric marxist român Mihail Roller, și-au amintit de propriii lor "vlahi" și au proclamat supremaţia lor asupra tuturor celorlalţi "români" Înființarea dictaturii monarho-fasciste a lui Carol al II-lea în România era o concluzie inevitabil la sfârșitul anului Alegerile parlamentare din decembrie anul curent au scos la iveală criza parlamentarismului românesc, au scos la iveală incapacitatea acestuia de a asigura guvernarea stabilă a unuia sau altuia partid politic din România La alegerile din decembrie, niciunul dintre partidele sau grupările politice ale țării nu a obținut majoritatea necesară în parlament pentru a forma un nou guvern Având în vedere că partide și de grupări politice au elaborat liste separate în campania electorală, este puțin probabil ca un astfel de rezultat al alegerilor să poată fi considerat un fenomen întâmplător Criza parlamentarismului burghez român s-a manifestat nu numai în rezultatele alegerilor parlamentare, ci și în instabilitatea birourilor guvernamentale Pentru - În România au fost înlocuite la putere de guverne, care s-au bazat pe de grupuri sau coaliții parlamentare Saltul ministerial s-a intensificat mai ales în - , când președinții Consiliului de Miniștri s-au schimbat de de ori și au avut loc de transferuri de miniștri La decembrie , Carol al II-lea a încredințat formarea unui guvern liderilor partidului național creștin (fascist) O Goge și A Kuze, ceea ce era pregătirea directă pentru instaurarea unei dictaturi regale Guvernul lui O Goga - A Cuza din prima zi de existenţă G M Dimitrov Lucrări alese, vol I, M , , p M Rolă Scrieri istorice și social-politice București, , p H I Lebedev Decret, op , p Domnia a intensificat teroarea împotriva forțelor democratice ale țării, în special împotriva clasei muncitoare și a organizațiilor acesteia Toate organele de presă ale opoziției au fost închise, inclusiv ziare burgheze precum Diminyats, Adevarul și altele Legea "romanizării" npeçcbi a impus interzicerea publicării ziarelor în limba rusă în Basarabia Printr-un decret din ianuarie , în locul consiliilor elective județene, volost și comunale dizolvate s-au format așa-numitele "comisii provizorii", formate în principal din gogo-kuziști Pe tot cuprinsul "României mari" au fost create detașamente național-creștine înarmate de "lanchieri", care au înlocuit activitățile agențiilor de poliție de stat La februarie , în România a avut loc o lovitură de stat: guvernul Goga-Cuza a fost demisionat, iar dictatura regală a lui Carol al II-lea a fost instaurată Înlăturarea de la putere a creștinilor naționali de către O Gog, A Cuza și aderenții lor a fost percepută ca o respingere a cursului către fascism, dar în realitate lovitura de stat din februarie a dus la aderarea oficială a fascismului în România Dictatura regală a lui Carol al II-lea a fost în esență o dictatură fascistă, acționând într-o formă deosebită, determinată de

situația istorică specifică din România Regimul monarho-fascist românesc a confirmat clar concluzia celui de-al -lea Congres al Komintern că, pornind pe calea fascismului, cele mai reacţionare cercuri ale burgheziei financiar-monopolului folosesc diverse forme ale dictaturii lor deschise Carol al II-lea a format un guvern complet subordonat lui, în care posturile ministeriale erau încredinţate celor mai reacţionare figuri ale României - C Arzetoyan, I Antonescu, N Jorge, I Averescu, A Vaida-Voevoda, G Marinescu ş a Regele român s-a grăbit să ia măsuri pentru fascizarea completă a țării Prima acțiune în această direcție a fost extinderea stării de asediu în toată țara, care a presupus înlocuirea prefecților de district cu comandanții garnizoanelor locale Întreaga administrație a țării era de fapt concentrată în mâinile autorităților militare, iar jurisdicția acestora a anulat justiția civilă Acordând puteri de urgență autorităților militare, regele a intenționat să "pacească" țara, în special teritoriile "anexate", dintre care Basarabia a rămas cea mai agitată Al doilea pas pentru finalizarea fascizării țării a fost abolirea Constituției României din În schimb, la februarie , prin organizarea unui "plebiscit" formal, a fost introdusă o nouă constituție fascistă (a avut la bază constituția Italiei fasciste), care legifera regimul dictaturii regale, adică regimul totalitar, personificat prin atotputernicia puterii regale Plenitudinea puterii legislative și executive a fost concentrată în mâinile regelui Noua constituție a ridicat șovinismul la principiul politicii de stat Numai persoane de nationalitate romana aveau voie sa ocupe posturi guvernamentale si functii administrative si economice responsabile, doar romanii aveau dreptul de a detine imobile rurale, inclusiv terenuri Dictatura regală a restrâns drastic electoratul prin impunerea unei vârste de vot de de ani și privarea de drepturi a șomerilor În conformitate cu constituția fascistă din România, a fost emis un decret de dizolvare a tuturor partidelor politice și organizațiilor de masă Noua lege "Cu privire la protecția ordinii în stat" a interzis din nou propaganda pentru schimbarea formei de guvernare a statului, precum și apelurile la lupta de clasă etc , sub pedeapsa morții Orice întâlniri sau mitinguri puteau fi organizate doar cu permisiunea organelor de politie Ministerului de Interne i s-a acordat dreptul de a expulza cu forța din România persoanele catalogate drept "periculoase pentru ordinea și liniștea" statului Pentru a încerca să deturneze poporul muncitor de la lupta revoluționară, pentru a-și pregăti un sprijin social în rândul maselor, dictatura regală a înaintat sloganul șovin: "România pentru români" Presa fascistă românească a tot vorbit despre dominația străinilor și a minorităților naționale în țară La conducerea dictaturii regale s-a dus în toate domeniile vieții de stat politica fascistă de cea mai severă oprimare a minorităților naționale Sub zgomotul propagandei naționaliste nestăpânite s-a efectuat o revizuire a cetățeniei, au început negocierile cu alte țări privind expulzarea evreilor din România etc În locul partidelor și organizațiilor politice desființate și scoase în afara legii, la decembrie , Carol al II-lea a înființat în România un singur partid fascist numit Frontul Național al Renașterii (FNV) I s-a acordat monopolul activității politice din țară Numai Frontul Renașterii Naționale avea dreptul de a desemna candidați la alegeri parlamentare, administrative și de altă natură După exemplul partidelor fasciste din Germania și Italia, membrii FNV românești aveau propriile uniforme Preşedintele FNV, A Călinescu, a proclamat că această organizaţie nu exprimă interesele vreunei clase sociale sau grup de persoane, ci "interesele colective ale statului şi ale naţiunii

însăşi" În ianuarie , prin decret regal a fost realizată o reorganizare a FNV, care s-a redus în primul rând la extinderea puterilor celor mai înalți conducători numiți de rege în acest partid și în aparatul de stat La iunie , FNV s-a transformat în "Partidul Națiunii", al cărui lider se declara Carol al II-lea După instaurarea dictaturii monarho-fasciste în România, mulți oameni de stat și politicieni burghezi s-au închinat servil în fața noului regim Proeminent istoric român profesorul N Iorga s-a remarcat prin servilism deosebit Fiind ales președinte al senatului, el a pus o condiție indispensabilă ca oricine să fie admis în funcțiile senatoriale să depună jurământ lui Carol al II-lea și să poarte uniforma FNV Înainte de instaurarea dictaturii monarho-fasciste și în timpul stăpânirii acesteia în România, împreună cu partidele și grupurile "tradiționale" ale Gărzilor de Fier, kuziști și altele, au apărut multe noi organizații fasciste În ele, dictatura monarho-fascistă spera să-și găsească baza socială de masă Într-un decret regal din decembrie , privind organizarea hranei N I Lebedev Decret, op , p A Calinescu noul regim București, , p H PL Lebedev Decret, soc , p - al Frontului Naţional al Renaşterii, s-a avut în vedere crearea formaţiunilor paramilitare ale "gărzii naţionale" sub acest partid fascist "Garda Națională" a fost o organizație politică teroristă după modelul bandelor SS ale lui Hitler La aprilie a fost aprobat regulamentul privind "gărzile naționale", care dispunea conducerii și membrilor acesteia să informeze FNV despre starea de spirit din țară, să coopereze cu comandamentul militar și cu poliția în menținerea ordinii publice, combaterea acţiunile revoluţionare ale maselor etc Aceleași sarcini de creare a unui sprijin social pentru dictatura regală în rândul maselor au fost subordonate activităților organizației de tineret "Gărzile Tseriy" ("Protecția țării"), formată la începutul anilor Dictatura regală a acordat o atenție deosebită Gărzilor din Tseri, ceea ce a dus la o activare bruscă a acestora din urmă Gărzile Gărzilor a fost o organizație de tip fascist, asemănătoare mișcării de tineret fasciste italiene și Tineretului Hitlerist german Toți copiii de la vârsta de șapte ani au fost obligați să fie membri ai "Gardianului Mărilor", iar băieții - până la ani, fetele - până la de ani Regele însuși a acționat ca comandantul suprem al Gărzilor din Tseri Sub comandantul suprem exista un organ consultativ - "Consiliul Suprem de Conducere", care includea prim-ministrul, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, ministrul educației, ministrul apărării naționale și alți înalți oficiali Au fost create formațiuni paramilitare de tineret de "gardieni" sub "Gardienul Tseriy" În conformitate cu statutul lor, "gardienii", precum "garda naţională", erau obligaţi să coopereze "în general sau într-o anumită măsură cu "Gardienul" sau cu orice instituţie a statului, cu Siguranza, poliţia , jandarmeria" În martie , conducerea Gărzii Ceri a semnat un acord cu Ministrul Educației din România privind delimitarea sferelor de activitate în școală: pregătirea, educația tinerilor au rămas în responsabilitatea Ministerului Educației, iar educaţia tinerei generaţii, formarea convingerilor politice la copii şi tineret, pregătirea unor adevărate "gărzi", adică apărători fanatici^ ai "României mari", au fost repartizate organizaţiei "Garzile ţerilor" Formațiunile paramilitare ale "gărzii naționale" și "gărzilor" au fost aprovizionate cu arme, în ele a fost introdusă disciplina militară Sarcina lor principală era să educe tinerii într-un spirit șovin, antidemocratic și, mai ales, antisovietic Dar nici FNV, nici "Gărzile Tseriy" nu au fost capabili să aducă vreo bază solidă de masă sub dictatura regală Prin urmare, Carol al II-lea și-a îndreptat din nou

atenția favorabilă către Garda de Fier, a început să flirteze cu ea, încercând să-i obțină sprijinul Totuși, după cum notează istoricul balcanic englez X Seton-Watson, încă din , la inițiativa lui Carol al II-lea, "Garda de Fier" a fost finanțată de către prim-miniștrii României A Vaida-Voevod și G Tătărescu, ministrul Inculetul Interior si altii "Monitorul oficial", Nr , , Octombrie "Universul", , Martie H Seton-Watson Europa de Est între războaie - Londra, , p Din primăvara anului , a fost restabilită cooperarea deplină între dictatura regală și Garda de Fier Mișcarea legionară și conducerea ei (adică Garda de Fier) și-au declarat supunerea la tron și aderarea la FNV În toată România, s-a desfășurat reabilitarea oficială a Gărzilor de Fier și a persoanelor asociate acestora, condamnate puțin mai devreme pentru putsch-ul fascist antiguvernamental Astfel, dictatura regală fascistă a făcut în mod deschis concesii Gărzii de Fier, sperând să o transforme în aliatul său fidel în lupta împotriva forțelor democratice și revoluționare ale țării Este posibil ca stabilirea rapidă a unor contacte puternice cu Garda de Fier să fi fost influențată de o scrisoare tăioasă către Carol al II-lea a generalului I Antonescu, care l-a acuzat pe rege de inconsecvență în implementarea politicii fasciste de "romanizare", ca urmare dintre care, după Antonescu, "elemente etnice au pătruns în conducerea ţării străine naţiunii române" Totuși, repetăm, dictatura regală monarho-fascistă nu a reușit încă niciodată să-și creeze un sprijin social de masă, precum și să pună capăt mișcării revoluționare din țară Fascizarea României a dus la o extindere accelerată a influenței fascismului german în această țară, la subordonarea acesteia celui de-al treilea Reich Istoricii români afirmă că "la sfârșitul anului , România se afla deja pe orbita Germaniei naziste" Reacția fascistă fulgerătoare a lovit populația Basarabiei ocupate cu o forță deosebită Cu toate acestea, teroarea, violența și exterminarea fizică a celor mai buni reprezentanți ai poporului au fost neputincioși să pacifice pământul recalcitrant Dimpotrivă, multiplicarea represiunilor a provocat o nouă ascensiune a mișcării revoluționare, un val și mai larg și mai puternic al luptei poporului împotriva ocupanților și fascismului Poporul muncitor al Basarabiei ocupate a urmat principiul proclamat de K Marx: " a răspunde violenței cu toate mijloacele de violență" O trăsătură caracteristică ultimei perioade a ocupației Basarabiei a fost fuziunea într-un singur flux revoluționar:) lupta poporului muncitor împotriva opresiunii sociale și naționale,) lupta pentru restabilirea puterii sovietice în Basarabia și reunificarea a regiunii cu URSS și) lupta împotriva fascismului și pregătirea unui război antisovietic Dictatura regală a sporit presiunea economică asupra maselor într-un mod fără precedent și le-a adus și mai multă sărăcire Ca urmare a politicii de autarhie, viața la țară a devenit mult mai scumpă: deja în - prețurile la pâinea neagră au crescut din cauza impunerii unei taxe speciale la acest produs, iar prețurile la textile au crescut cu - la sută Salariile abia asigurau existența pe jumătate înfometată a muncitorilor și angajaților mici Dictatura regală monarho-fascistă a accelerat pregătirile pentru un război antisovietic Militarizarea economiei naționale a dus la o creștere bruscă a exploatării directe a proletariatului și a muncii N I Lebedev Decret, lucrare , p I Benditer op cit În: Studii și referate privind istoria României, partea a Il-a, p K Marx şi F Engels Lucrări, vol , p I Benditer op cit În cartea: "Studii și referate privind istoria României", partea i Il-a, p țărănimea În fabrici, fabrici și mine, cu permisiunea oficială a guvernului, ziua de lucru a fost prelungită cu ore , iar problema creșterii acesteia în continuare în

orice întreprindere din martie (ani) a fost decisă independent de Ministerul Muncii oriunde , în opinia sa, aceasta a fost "cauzată" de nevoi economice generale În vara anului a fost emis un decret-lege "Cu privire la condițiile de muncă în circumstanțe excepționale", care a desființat duminica și sărbătorile, zilele nelucrătoare, sărbătorile și a lăsat la latitudinea întreprinzătorilor și autorităților să reglementeze durata zilei de muncă La scurt timp după instaurarea dictaturii regale, teritoriul Basarabiei a fost supus dezmembrării administrative În fruntea așa-numitei Ținutul (regiunea) Nistru, care cuprindea părțile centrale și de nord-est ale Basarabiei (cu centrul la Chișinău), a fost numit un guvernator regal, învestit cu puteri de urgență Tsynut a fost declarată zonă militară Restul regiunilor Basarabiei au fost incluse în năutul Suceava, Prut și Dunărea de Jos Efectuând această "reformă administrativă", cercurile conducătoare ale României și-au pus sarcina de a împărți forțele revoluționare, distrugând unitatea economică, culturală, națională și istorică a regiunii și a populației sale, care, conform planului lor, ar fi trebuit să contribuie la "romanizarea" Basarabiei Astfel, fascizizarea României a încălzit până la limită situația din Basarabia, iar aceasta a avut o influență decisivă în accelerarea rezolvării chestiunii Basarabiei Ochii muncitorilor din regiunea ocupată erau îndreptați în permanență către Est, către frații lor sovietici, de la care așteptau ajutor pentru a scăpa de durere și chin Poporul sovietic, desigur, nu putea rămâne indiferent față de soarta populației muncitoare a Basarabiei, nu putea permite continuarea batjocurii crunte a muncitorilor, țăranilor și intelectualității din regiune Masele populare din Basarabia aveau fără îndoială dreptul să restabilească în regiunea lor ordinea socială pe care au stabilit-o la ianuarie , adică puterea sovietică Ei puteau exercita acest drept fie pe cont propriu, fie cu ajutorul poporului sovietic, din care făcea parte organică, cu ajutorul Uniunii Sovietice, din care Basarabia a rămas mereu parte integrantă Așa era, repetăm, dreptul suveran indiscutabil al poporului muncitor al Basarabiei Tocmai acest postulat al dreptului internațional a vorbit foarte bine ministrul Afacerilor Externe al URSS A A Gromyko la iulie în raportul său la sesiunea a VI-a a Sovietului Suprem al URSS: "Nimic nu poate oferi un conținut mai complet la conceptul de suveranitate decât dreptul poporului de a proteja calea aleasă de el împotriva oricăror încălcări - ascunse și deschise - pentru a-l abate de la această cale, pentru a-l lipsi de câștigurile socialismului Nimeni nu poate priva un astfel de popor de dreptul de a se baza pe ajutorul prietenilor care sunt fideli îndatoririlor sale internaționaliste și obligațiilor din tratat și nimeni nu-și poate priva prietenii de dreptul de a ajuta acest popor / Benditer Op cit B кн : "Studii și referate privind istoria României", partea a П-a, p "Правда", , июля Oamenii muncitori din Basarabia așteptau cu nerăbdare să ajute de la frații lor sovietici, credeau că va veni Așa cum scrie I Grossu, maistrul brigăzii de viticultură a fermei de stat Tsvetshaya Moldova, Erou al Muncii Socialiste I Grossu, amintind trecutul, "toți anii lungi de ocupare a Basarabiei, a Partidului Comunist, a guvernului sovietic nu am uitat niciodată de acea parte a poporului meu care "era sub călcâiul invadatorilor " Pe de altă parte, situația gravă și alarmantă care se dezvoltase în Europa până la mijlocul lunii iunie , victoria uşoară a agresorilor germani și italieni asupra mai multor state europene, printre care și Franța, pericolul războiului care se apropie inexorabil de țara noastră, a dictat urgent necesitatea grăbirii eliberării Basarabiei şi reunificarea ei cu Uniunea Sovietică

În cele din urmă, a fost necesar să se rezolve problema basarabeană pentru ca justiția istorică, călcată în picioare de proprietarii și capitaliștii români în , să triumfe, pentru a asigura simultan interesele strategice ale URSS la granițele sale de sud-vest A fost necesar să se împiedice agresorii fasciști să folosească regiunea Basarabiei drept trambulină, apropiindu-și forțele armate de centrele vitale din sudul țării sovietice Astfel, rezolvarea chestiunii basarabene a devenit o nevoie urgentă Întârzierea soluționării conflictului sovieto-român, generată de anexarea prin tâlhărie a Basarabiei, amenința cu consecințe grave atât pentru URSS, cât și pentru cauza păcii în întreaga Europă Pe la mijlocul anului , pe continentul european se dezvoltase o situație care făcea nu numai posibilă, ci și urgentă lichidarea punctului de sprijin basarabean al unui atac militar asupra URSS, adică întoarcerea Basarabiei în Uniunea Sovietică La urma urmei, lumea întreagă știa că imperialiștii americani-anglo-francezi i-au atribuit "româniei mari" rolul de "jandarm pe Nistru", escarmătoriu și avangarda celei de-a doua intervenții antisovietice clocite de mulți ani Un asemenea rol al "României mari" corespundea dorințelor cele mai profunde ale reacției românești, exprimate de liderul Partidului Național Țaranist, Iuliu Maniu, încă de la începutul anilor ' : "România rămâne un pumnal ascuțit în mâinile civilizației occidentale, gata şi capabilă în orice moment să slujească bătrânul continent" Antisovietismul politicii externe a României s-a intensificat mai ales după conspirația imperialiștilor de la München, care a stârnit apetitul cercurilor conducătoare românești pentru jefuire pe pământurile URSS La sfârşitul lunii noiembrie , prim-ministrul guvernului servil al dictaturii regale, M Christea, într-unul din discursurile sale, a îndrăznit să declare destul de deschis pretenţiile României faţă de ASSR Moldovei Posibilitatea implementării planurilor lor expansioniste antisovietice a fost strâns legată de reacția română de punerea în aplicare a planurilor Germaniei naziste de a ocupa teritoriul Ucrainei sovietice Tocmai această poziție a cercurilor conducătoare române a dat motive trimisului german la București, Fabricius, să declare pe septembrie "Moldova sovietică", , octombrie S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful justiției istorice, p Flondor, apropiat al lui Carol al II-lea, că "Fuhrerul a considerat întotdeauna România ca un bastion împotriva Rusiei Sovietice, iar ministrul de Externe este de aceeași părere" După ce Germania a învins și a cucerit Polonia, conducătorii români se bucură de favoarea lui Hitler în toate modurile posibile, subliniind disponibilitatea lor de a-și subordona resursele și acțiunile interne pe arena internațională intereselor puterilor "axei" fasciste Odată cu începutul "războiului ciudat", orientarea antisovietică a politicii externe a României este expusă la limită Deja în a doua jumătate a lunii septembrie , șeful guvernului român, declarând posibilitatea agresiunii germane complet eliminată, spunea că "acum pericolul rusesc este cel principal" Sub pretextul contracarării "pericolului rusesc", România regală a făcut o regrupare sfidătoare a trupelor sale, concentrând majoritatea covârșitoare a acestora (de divizii și brigăzi) în valea Siretului și în Basarabia La București, o ciocnire între Germania și URSS era considerată inevitabilă și se credea că concentrarea a două treimi din trupele române în aceste zone va facilita participarea victorioasă a României la războiul de partea celui de-al Treilea Reich O astfel de poziție a României, o astfel de politică externă a fost pe placul nu numai al conducătorilor fasciști germani, ci și al italienilor Ministrul italian de Externe Ciano la

sfârșitul lunii decembrie i-a spus reprezentantului României că Italia este interesată de "menținerea primei bariere împotriva bolșevizării Balcanilor", adică de întărirea României fasciste Guvernul URSS a făcut multe eforturi pentru a atenua tensiunea dintre URSS și România, pentru a stabili relații de bună vecinătate, în ciuda prezenței unor grave dispute teritoriale între cele două țări În martie , guvernul sovietic a informat guvernul român despre disponibilitatea URSS de a ajuta România în apărarea independenței sale naționale Trimisul României la Moscova, Diana, după o discuție cu Comisarul Poporului pentru Afaceri Externe M M Litvinov, a informat Bucureștiul că URSS este de acord să acorde asistență României în cazul unei agresiuni împotriva acesteia de către o a treia putere Cu toate acestea, România regală a preferat o conspirație criminală cu Germania fascistă decât o alianță de bună vecinătate și asistență dezinteresată din partea URSS La martie , ea semnează un acord cu Germania "Cu privire la întărirea relațiilor economice dintre Regatul Român și Reichul German" Trebuie să recunoaștem că o astfel de dezvoltare a evenimentelor a fost prevăzută în Uniunea Sovietică Cu mult înainte de înrobirea României de către Germania, ziarul Pravda scria: "Berlinul înțelege că este imposibil să-și dea seama planurile lor de agresiune imperialistă în Orient fără ulei românesc și pâine românească și fără cucerirea unor poziții decisive în România Tratatul umilitor a obligat România să elaboreze un plan economic pe ani, ținând cont de nevoile germane de import Asa de Op conform cărţii: N I Lebedev Decret, op , p Ibid , p Pravda, , aprilie Acordul din martie , pe de o parte, a însemnat că dictatura regală făcuse un pas hotărâtor spre pierderea independenței naționale a României, spre înrobirea economică și politică a țării de către Reich-ul nazist, iar, pe de o parte, pe de altă parte, a avut o mare importanță pentru Germania nazistă, pentru că nu numai că a transformat-o în stăpânul economiei românești, ci și a făcut ca naziștilor să stabilească mai ușor dominația asupra întregii Europe de Sud-Est În perioada - prima jumătate a anului România regală s-a transformat în cele din urmă într-un anexă economic al Germaniei naziste În , ponderea Marii Britanii în exporturile românești a scăzut la , %, Franța chiar la %, dar ponderea Germaniei a crescut la , % În procesul de implementare rapidă a termenilor acordului din martie , în România au fost create de societăți mixte germano-române Capitaliștii germani "pe motive "legitime" s-au infiltrat în economia românească, dispunând pe deplin de resursele ei La doar un an de la semnarea acordului, Germania a exportat din România de tone de cereale, de tone de semințe, de vite, de porci și milioane de păsări Transformarea României în vasal al Germaniei a fost finalizată prin așa-numitul "pact petrolier", încheiat între aceste țări în mai România s-a angajat să-și majoreze livrările de petrol către Germania cu la sută, reducând în același timp prețul unei tone de petrol de la la de lei În final, întreaga economie a României, la cererea lui Hitler, a fost pusă în slujba celui de-al Treilea Reich, ceea ce a creat o altă condiție care a accelerat declanșarea unui război împotriva Uniunii Sovietice de către Germania nazistă În același timp, deja în aprilie , Bucureștiul a acceptat garanțiile anglo-franceze ale "integrității teritoriale" a României Acceptarea unor astfel de garanții în urma încheierii unui acord de aservire cu Germania nazistă este extrem de tipică politicii tradiționale de "pendul" a guvernanților burghezi români, "jocurile pe două mese", manevrarea și echilibrarea acestora între două grupări imperialiste Într-o conversație cu Hitler, ministrul român de externe G Gafencu, la aprilie , s-a grăbit să-l asigure pe "Führer" că garanțiile

anglo-franceze nu erau îndreptate împotriva Germaniei El a spus: "Ceea ce este deosebit de important este prevenirea răspândirii influenței ruse asupra afacerilor europene" Partidul Comunist Român a atras atenția poporului țării sale cu mare îngrijorare asupra consecințelor periculoase ale orientării politicii externe a României față de Germania lui Hitler Plenul a cincea extins al Comitetului Central al Partidului Comunist Rus (august), care a discutat în detaliu, în spiritul deciziilor celui de-al VII-lea Congres al Komintern, problemele luptei împotriva fascismului, scria în rezoluția sa: "România este de o importanță extraordinară pentru imperialismul german Ca sursă de cereale și petrol și ca țară vecină cu Uniunea Sovietică, poate S K Brysyakin, M K Sitnik Triumful justiției istorice, p Op conform cărţii: N I Lebedev Decret, op , p - devine o bază de aprovizionare pentru Germania în pregătirea războiului, iar în caz de război poate facilita atacul imperialismului german asupra Uniunii Sovietice prin participarea activă la război sau permițând trecerea trupelor germane prin teritoriul său Fiind o țară formată din multe teritorii și naționalități străine, România poate servi imperialismul german ca obiect de compensare teritorială pentru aliații săi Partidul Comunist a avertizat că România își poate menține independența în fața agresorilor fasciști doar printr-o strânsă alianță și cooperare cu URSS Plenul a V-a a Comitetului Central al Partidului Comunist Rus a subliniat: "Cine ridică mâna împotriva Uniunii Sovietice, sapă mormântul independenței naționale românești, pregătește împărțirea acesteia de către imperialiști Interesele naţionale ale României cer stabilirea unor relaţii de prietenie strânsă cu Uniunea Sovietică, încheierea unui tratat de asistenţă reciprocă pentru apărarea comună împotriva pericolului războiului, pentru lupta comună pentru cauza păcii Cuvintele rezoluției plenului au sunat profetice: "Însasi existența Uniunii Sovietice este o garanție a independenței naționale și a integrității României" Politica de subordonare directă a țării față de imperialismul german, urmată de oligarhia română și însoțită de o creștere bruscă a antisovietismului în politica externă, a primit o apreciere marxist-leninistă în lucrările ulterioare ale unor personalități marcante ale Partidului Comunist Român Astfel, G Gheorghiu-Dej, referindu-se la analiza situației dintre cele două războaie, scria că "monarhia a dat România în robia capitalului străin, a transformat-o într-un anexă agrară a marilor puteri imperialiste, i-a atribuit rolul de un pion în politica externă reacţionară a acestor puteri" În încercarea de a rezolva cât mai curând problema basarabeană, guvernul sovietic a ținut cont de posibilele consecințe ale subordonării României față de Germania nazistă și nu a putut să nu ia în considerare faptul că poziția geografică a Basarabiei a dat-o agresorului, la a cărui eliminarea era, o serie de avantaje militare Regiunea, mărginită de Nistru, Prut, Dunărea inferioară și Marea Neagră, era o zonă separată, foarte potrivită ca relief și vegetație pentru concentrarea și dispoziția ascunsă a trupelor inamice înainte de începerea ostilităților Condițiile naturale și bogăția alimentară a regiunii au creat comoditate pentru o lungă ședere a marilor forțe militare pe teritoriul său În consecință, restabilirea justiției în raport cu Basarabia în același timp ar împiedica agresorul să-și folosească poziția avantajoasă pentru a ataca URSS Urgența rezolvării chestiunii basarabene a fost sugerată și de situația periculoasă care se dezvoltase în România După instaurarea în această țară în februarie a dictaturii monarho-fasciste a lui Carol al II-lea, tensiunea pe linia de demarcație sovieto-română de-a lungul Nistrului se intensifică

Cercuri agresive de exploatare "Documente din istoria Partidului Comunist din România - ", p - Ibidem, p "Documente din istoria Partidului Comunist din România - ", p George Georgiou-Dej XV aniversare a Republicii Populare Române Bucureşti, , p clasele* ale României au cerut cu voce tare acapararea pământurilor sovietice - RSS Moldovenească, Ucraina până la Nipru și Crimeea , se pregăteau activ pentru un război antisovietic România Regală a demonstrat o poziţie militantă şi negativă în problema basarabeană până în ultimele zile de ocupare a regiunii Prim-ministrul G Tătărescu, vorbind la ianuarie în prezența lui Carol al II-lea, spunea: "România se pregătește să lupte în apărarea Basarabiei și Bucovinei, care s-au alăturat de bună voie statului român după războiul mondial" În ianuarie , Karol al II-lea, cu marea sa suită, a călătorit în Basarabia ocupată Prin această vizită a regelui, clasele conducătoare ale României au vrut să sublinieze încă o dată hotărârea lor de a păstra Basarabia în mâinile lor, precum și pretențiile lor asupra altor țări sovietice Unul dintre demnitarii care îl însoțeau pe rege a declarat cu nerăbdare că nu numai Chișinăul, ci și "Odesa este un oraș primordial românesc" Carol al II-lea a inspectat construcția forțată a unei linii de fortificații militar-strategice de-a lungul Nistrului și a recunoscut-o ca fiind puternică Imediat, regele a anunțat încrezător că armata română este atât de puternică încât poate ajunge nu doar la Bug, ci chiar și la Moscova Intoxicat de credința într-o asemenea "forță puternică", Carol al II-lea a cerut armatei române să ia măsuri pentru "eliberarea fraților moldoveni" care locuiesc în malul stâng al Moldovei și în sudul Ucrainei El a instruit Statul Major al României, folosind asistență germană și japoneză, să pregătească planuri concrete pentru implementarea unor astfel de idei extravagante La începutul anului , pregătirile militare ale României, de natură vădit antisovietică, au căpătat o amploare deosebit de mare Armele au ajuns în țară din Germania, precum și din Anglia și Franța Situația de pe linia de demarcație de-a lungul Nistrului se încingea în fiecare zi Numai în perioada ianuarie-martie , armata română a comis aici de provocări și ieșiri diferite antisovietice Chiar și după un serios avertisment împotriva României, făcut de la tribuna sesiunii a VI-a a Sovietului Suprem al URSS din martie , la București nu numai că nu a tras concluziile corespunzătoare, ci a luat măsuri pentru întărirea pregătirilor militare antisovietice Deja în aprilie , pe Nistru au avut loc noi, foarte mari incidente militare În mai, dictatura monarho-fascistă a României a anunțat sfidător mobilizarea în masă în armată La urma urmei desfășurate în perioada - mobilizări, până la iunie , armata română era formată din aproximativ de divizii de infanterie și de cavalerie, regimente de artilerie și alte unități Din acest număr de trupe au fost concentrate de divizii și brigăzi S E Levit Planurile agresive ale României burghezo-moșiere în ajunul celui de-al Doilea Război Mondial - "Însemnări științifice" ale Institutului de Istorie al Filialei Moldovei a Academiei de Științe a URSS, vol VI (serie istorică), Kshn , , p , Op conform cărţii: N I Lebedev Decret, op , p Op după carte: DJ Dallen Politica externă a Rusiei Sovietice, p "Eseuri despre istoria Partidului Comunist din Moldova", ed , p ascuțit pe așa-numitul "Front de Răsărit", adică mai ales în Basarabia Din scrisoarea directorului general al Poliției României, E Negulescu, din decembrie , nr , reiese că România monarho-fascistă avea, la acea vreme, deja un plan de război atent elaborat împotriva URSS Cea mai importantă verigă din plan a fost crearea notoriului "Front de Est" ("Frontul de Est"), care cuprindea întreaga zonă a Basarabiei În conformitate cu acest plan, a fost construită linia de cale ferată

Chișinău-Kaynary, au fost construite sau executate autostrăzi Izmail-Belgrad, Florești-Soroca și alte autostrăzi, a fost creată o a doua bază navală în Chilia (pe lângă baza din portul Sulina)), reorganizarea întregii comunicaţii telefonice şi telegrafice în raport cu nevoile militare, s-a introdus o gardă militară permanentă a căilor ferate şi podurilor Basarabiei etc Măsuri deosebit de clasificate ale planului prevedea arestarea și evacuarea în spate din zona transnistreană a locuitorilor din Basarabia nesigure și periculoase pentru România, care includea, în primul rând, comuniștii, membrii Komsomolului și simpatizanții acestora A fost elaborată o instrucțiune specială care a determinat metodele de internare în masă a locuitorilor zonei transnistrene, care nu erau de încredere în ochii autorităților române, și a stabilit acele puncte din zona Frontului de Est în care au fost arestați persoanele arestate în perioada de mobilizare și război pentru a fi evacuat și plasat Astfel de puncte au fost: Novoselitsa - pentru cei arestați din Khotyn, Bălți - din raionul Soroca, Chișinău - din raionul Orhei, Skinosy - din raionul Bendery etc Semnificativ este faptul că în județele Basarabiei și Bucovinei de Nord, numărul persoanelor care erau planificate a fi arestate la declararea mobilizării sau războiului a fost de zeci de ori mai mare decât numărul condamnați la aceeași soartă în județele României Astfel, doar în mediul rural din raionul Khotyn trebuiau internate de persoane, în timp ce în județele Dorohoy și Rădăuți - câte persoane, iar în județul Suceava - persoane În general, în orașele și satele Basarabiei și Bucovinei de Nord, "nesigurații" se numărau la mii Chiar și Statul Major al Armatei Române, care a rezumat datele relevante din raioanele din Basarabia, "a afirmat că numărul acestor persoane este foarte mare" Ceea ce s-a spus confirmă clar că România se pregătea în grabă pentru un război antisovietic, implementând un plan despre care PCR scria încă din aprilie : " invadatorii români extind zona de asediu în Basarabia, întărindu-și armata pozitii drumuri militar-strategice, curata Bucovina si Basarabia de elemente "nesigure" prin demiterea in masa a neromanilor si arestari in masa Se întărește în toate teritoriile ocupate N V Bereznyakov, I M Bobeyko, Ya M Kopansky, U G Murzak, V P Platon Decret, cit , p ; I M Bobeyko Organizarea comunistă a Basarabiei în fruntea luptei maselor împotriva fascismului și amenințării unui nou război, pentru eliberarea regiunii de sub ocupanții boier-români (- iunie) Rezumat al tezei de doctorat Kshn , , p CHOGA, f , op , d , l Ibid Ibid , ll - , - Ibid , d , l Ibid , d , l toată teroarea, care ia forma unui război civil al invadatorilor împotriva asupririi (în Basarabia și Bucovina de Nord)" Acest plan de pregătire pentru război includea măsuri de asigurare a agriculturii cu forța de muncă necesară Ținând cont de faptul că majoritatea țăranilor apți de muncă urmau să fie mobilizați în armată, guvernul român a emis, la septembrie , "Decretul-lege de mobilizare agrară" Urmând instrucțiunile acestui decret, miniștrii agriculturii, afacerilor interne și apărării naționale ai României au elaborat măsuri corespunzătoare și au stabilit normele muncii agricole pentru primăvara anului În special, s-a planificat obligarea forțată a țăranilor să-și cultive terenuri proprii și "publice" (deci în document) cu inventarul și puterea lor de tragere Din moment ce cei mai tineri și cei mai sănătoși bărbați de la sate erau duși la serviciul militar, femeile, bătrânii, invalizii și copiii erau recrutați cu forța pentru a lucra agricol În fiecare sat s-a făcut o evidență a populației disponibile, a animalelor și a utilajelor supuse mobilizării forțate pentru muncă în agricultură Satele erau împărțite în sectoare, în frunte cu țărani aleși de primari, care nu

erau supuși conscripției în armată De exemplu, satul Galileshty din volost Kili din districtul Izmail a fost împărțit în astfel de sectoare (- de persoane în fiecare) La sfârşitul anului - începutul anului În scopul mobilizării, autoritățile române au efectuat - în primul rând în teritoriile ocupate în - o contabilitate ascunsă, voalată, a resurselor umane, a rezervelor de cereale, a prezenței animalelor care urmează să fie livrate la sacrificare, a mori în serviciu etc Toată această contabilitate s-a realizat în contextul satelor, volostelor și raioanelor, de altfel, sub masca unei verificări generale a aprovizionării populației cu pâine și hrană înainte de noua recoltă Cu toate acestea, adevăratele motive ale acestei "preocupări" a claselor conducătoare ale României cu privire la populația muncitoare au fost dezvăluite deja până la sfârșitul lui ianuarie , când satele au primit ordin de a furniza unităților militare o cantitate însemnată de pâine, vite etc Caracteristic este faptul că întocmitorii ordinelor au ignorat posibilitățile materiale efective ale satelor, nu au luat în considerare datele contabilității anterioare transferate autorităților superioare De exemplu, primăria satului Kaplany din parohia Palanka a informat județul că înainte de noua recoltă, populației locale "lipsează tone de pâine Cu toate acestea, la ianuarie , prefectura raionului Akkerman a ordonat familiei Kaplan să aloce o tonă de cereale companiei a -a de frontieră românească Aproape toate satele Basarabiei au primit instrucțiuni similare După cum sa menționat deja, tensiunea militară pe linia de demarcație româno-sovietică a crescut de la o zi la alta Aceasta a fost o consecință a pregătirilor acum mai deschise ale României regale pentru un război împotriva URSS Imediat după acordul de la Munchen, România a început să construiască în grabă de-a lungul Nistrului în Basarabia și Bucovina de Nord numeroase "Documente din istoria Partidului Comunist din România - , voi III, p "Monitorul oficial", nr , partea la, , Septembrie IF OOGA, f , pe , d , ll , Ibid , f , pe , d , l ; f , pe , d , ll - nye conectate într-un singur sistem de fortificații - "meterezul de est" Imitând linia franceză Maginot și linia germană Siegfried, acest șir de fortificații, extrem de departe de ele în putere, a fost numit Linia Carol O mulțime de soldați, țărani basarabeni și bucovineni au fost mânați la construirea ei Pregătirile febrile ale României pentru un război antisovietic au fost evidențiate și de creșterea neobișnuit de rapidă a cheltuielilor sale militare Dacă în cheltuielile directe cu armament se ridicau la , miliarde lei, în au ajuns la , miliarde lei Suma totală a cheltuielilor militare din februarie până în iunie a fost de miliarde lei, adică suma creditelor în scopuri militare pentru ultimii opt ani În - cheltuielile militare ale României regale au crescut și mai mult și au depășit de miliarde de lei, care au depășit toate creditele militare pentru anii - În conformitate cu acordul din martie , Germania a furnizat armatei române arme în valoare de - de milioane de mărci În România a sosit un grup mare de ofițeri și experți tehnici germani, sub îndrumarea cărora s-a antrenat armata română, au fost construite aerodromuri, poduri, drumuri peste Carpați etc În , armata română a organizat o nouă serie de incidente pe Nistru Grupuri armate de sabotaj și spionaj au fost trimise dincolo de linia de demarcație, avioane românești au efectuat zboruri de recunoaștere sau pur și simplu provocatoare deasupra teritoriului sovietic "Scrisul de mână" și scopurile tuturor acestor ieșiri au fost afectate de contactul strâns dintre siguranța românească a generalului Muruzov și informațiile militare germane ale amiralului Canaris În luna mai, Statul Major Român a efectuat sfidător o mobilizare parțială a armatei române, în care au fost chemați ,

milioane de "rezerviști" România s-a îndreptat către Germania nazistă cu o cerere de a ajuta la finalizarea rapidă a creării "meterezului estic", care a fost ridicat sub pretextul "construcției de drumuri" Trebuie să presupunem că presa franceză (în special, ziarul "France Militaire" în numărul din ianuarie), evaluând amploarea pregătirii militare forțate a României la începutul anului , a scris nu fără motiv că acest țara ar urma să iasă în curând "poate să iasă și va înarma o armată de două milioane" Faptele și documentele de mai sus arată clar că în perioada - prima jumătate a anului România monarho-fascistă se pregătea intens pentru un război antisovietic În acest timp, Basarabia a fost complet transformată într-o trambulină pentru agresiunea militară împotriva URSS La aprilie , trimisul german la București, Fabricius, raporta la Berlin că întreaga conducere a României, condusă de Carol al II-lea, adera deja la o linie politică favorabilă de cooperare, "aliniindu-se cu Germania" Această "egalizare" însemna complet A Călinescu România renașterii București, , p Ibidem S E Levit Decret, lucrare , p "Istoria Marelui Război Patriotic al Uniunii Sovietice - ", vol I, M , , p Citat din carte: S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful justiției istorice, p subordonarea economică și politică a României față de Germania nazistă, disponibilitatea oligarhiei române de a-și transforma țara nu doar într-o trambulină militară pentru desfășurarea forțelor Wehrmacht, ci și într-un participant direct la viitoarea campanie antisovietică a imperialismului german "Alinierea cu Germania" s-a manifestat în refuzul dictaturii regale de a normaliza relațiile cu Uniunea Sovietică, în acțiuni provocatoare deliberate care au vizat înrăutățirea relațiilor sovieto-române În acest fel, România spera să facă presiuni asupra URSS și să smulgă de la ea consimțământul la concesii asupra chestiunii basarabene Dar poziția URSS a rămas fermă și neschimbată Raportul la sesiunea a VI-a a Sovietului Suprem al URSS din martie spunea: "Nu avem un pact de neagresiune cu România Acest lucru se datorează prezenței unei probleme nerezolvate, problema Basarabiei, a cărei sechestru de către România nu a fost niciodată recunoscută de Uniunea Sovietică, deși nu a pus niciodată problema revenirii Basarabiei pe căi militare Cu toate acestea, nici din acest avertisment sovietic, conducătorii României regale nu au tras concluzii rezonabile Fără să se uite înapoi, s-au repezit în brațele Germaniei naziste Admirând succesele trupelor germane în Occident, la mai , Carol al II-lea îi spunea lui Fabricius: "Viitorul României depinde doar de Germania" La mai , la o întâlnire cu regele, s-a hotărât "să nu persistem în menținerea neutralității", ci "să se adapteze la realitate", "să se alăture Germaniei", pentru că numai cu ajutorul ei se va putea salva cei capturați și dobândesc noi teritorii Pe autoritatea regelui, aprobată de această ședință, în aceeași zi, premierul G Tătărescu, în prezența ministrului de externe G Gafencu și a ministrului Curții E Urdaryan, l-a primit pe trimisul german Fabricius și i-a înmânat un memorandum pentru Hitler, trimis imediat prin curier la Berlin Fabricius a fost informat verbal că guvernul român reprezintă "o strânsă cooperare nu numai în plan economic, ci și în toate celelalte domenii" La iunie , însuși Regele României îi spunea lui Fabricius că poate "prelua conducerea în realizarea unei politici de relații strânse cu Germania în spiritul lui Carol I" dacă Reich-ul îl sprijină în lupta împotriva opoziției interne La iunie , G Tătărescu l-a primit din nou pe Fabricius De data aceasta i-a înmânat un nou memoriu întocmit personal de Carol al II-lea Memorandumul, în special, spunea: "Guvernul României consideră că identitatea intereselor care au

legat cele două ţări în trecut va aprofunda şi mai mult relaţiile lor mâine şi necesită organizarea rapidă a acestei cooperări, ceea ce presupune o puternică cooperare Izvestia, , martie N I Lebedev Decret, op , p Ibid , p Ibid , p Să ne amintim încă o dată că Carol I în a legat România printr-o alianţă cu Germania şi Austro-Ungaria Tratatul lui Carol I cu Bismarck din prevedea participarea României la campaniile agresive ale Germaniei de anexare a ţărilor ruseşti la sud de linie: Prusia de Est-Gomel-Orel-Kursk-Volga Pentru acest "serviciu" Bismarck a promis că va transfera României teritoriul până la râul Bug relaţiile politice şi economice ale României, căci numai o asemenea Românie va fi o garanţie că îşi va putea îndeplini misiunea de pază pe Nistru şi la gurile Dunării" Toate punctele peste "i" au fost puse Cercurile conducătoare româneşti şi-au oferit în mod destul de deschis serviciile fascismului german în lupta împotriva Uniunii Sovietice În acelaşi timp, Carol al II-lea şi-a propus încheierea unei alianţe militare româno-germane Astfel, cursul antisovietic urmat de România Regală încă din în politica externă s-a dovedit în cele din urmă a fi o prefaţă la un viitor război antisovietic Politica oligarhiei române reprezenta o ameninţare serioasă la adresa securităţii graniţelor de sud-vest ale URSS, iar graba cu care România regală s-a apropiat de Germania fascistă a confirmat clar că soluţionarea chestiunii basarabene nu putea fi amânată în continuare, deoarece ocuparea teritoriului României de către Wehrmacht nazist, iar după acestea şi Basarabia este doar o chestiune de timp Liderii Germaniei fasciste au fost bântuiţi în permanenţă de teama posibilităţii reale de a crea o coaliţie anti-Hitler a Angliei, Uniunii Sovietice şi SUA Pentru a preveni formarea unei alianţe atât de dezastruoase pentru ei, liderii celui de-al Treilea Reich au considerat că este necesar să-l scoată din acţiune, în primul rând, pe cel mai periculos, în opinia lor corectă, potenţial membru al acestei coaliţii - sovieticul Uniune În planurile strategice ale lui Hitler emanate de aici, România şi teritoriul său ocupau un loc foarte important Propaganda antisovietica furioasa si calomnii la adresa poporului sovietic, numeroase declaratii iresponsabile despre extinderea granitelor "Marii Romanii" pana la Nipru, transformarea Romaniei intr-un vasal economic si militar al Germaniei naziste, infiintarea unui monarhic dictatura fascistă, mobilizarea a de mii de rezervişti, construirea "Liniei Karol" de-a lungul Nistrului - toate acestea au dovedit de necontestat că România a intrat în faza decisivă a pregătirii unui război antisovietic, a cărui rampă urma să servească drept teritoriul Basarabiei Aşadar, până în vara anului , în Basarabia se dezvoltase o situaţie excepţional de acută şi dificilă A devenit clar că România regală luase decizia finală de a-şi lega soarta de blocul de agresori fascişti pentru a-şi asigura stăpânirea teritoriului sovietic ocupat Situaţia internaţională se încălzea constant, iar ameninţarea unui atac militar asupra URSS creştea În aceste condiţii, guvernul sovietic nu mai putea întârzia rezolvarea conflictului prelungit dintre URSS şi România, soluţionarea chestiunii Basarabiei, nu putea lăsa masele muncitoare din regiunea ocupată sub jugul imperialismului românesc şi internaţional, nu a putut permite o nouă ocupare a Basarabiei - de data aceasta de către Reich-ul fascist, ceea ce ar însemna apariţia trupelor germane pe malul Nistrului, în apropierea unor importante centre industriale şi culturale din sudul URSS Guvernul sovietic a considerat necesar să recurgă la măsuri adecvate pentru a convinge guvernul României regale să accepte o lichidare paşnică a conflictului teritorial sovieto-român Cit conform cărţii: N I Lebedev Decret, op , p § REGULAREA PĂSCĂ A

CONFLICTULUI TERITORIAL SOvieto-român Chiar și istoricii și publiciștii burghezi din perioada dintre cele două războaie mondiale au fost nevoiți să plaseze Basarabia printre acele regiuni ale globului în care situația este plină de explozii periculoase și conflicte internaționale În articolul "Va urma Basarabia?" Americanul F Mosley afirma în aprilie că "Basarabia și-a câștigat reputația celei mai tensionate regiuni din Europa" Cu toate acestea, afirmând acest fapt, Mosley a denaturat cauzele tensiunii care se dezvoltase în regiune El a căutat să ofere o "justificare teoretică" "drepturilor" românești către Basarabia Mosley a susținut că după , adică după semnarea Convenției de la Londra, "dreptul românesc la Basarabia era justificat prin ( ) date istorice, ȚO acest teritoriu făcea de fapt parte din România până în , ( ) rezultatul Sfatul țarii votează în , ( ) prezența unei majorități române absolute (Mosley îi numește pe moldoveni "români " - A L) în această provincie (, la sută conform recensământului din - A L) și ( ) recunoaștere de către Anglia, Franța și Italia, precum și recunoașterea de drept a acestui drept de către guvernul sovietic" Aparent, Mosley nu numai că a repetat teza falsă năucită despre "caracterul românesc" al Basarabiei, care ar fi constituit parte din "România" până în , dar a falsificat și politica externă a URSS, atribuind guvernului sovietic "recunoașterea de drept" " a "drepturilor" României asupra Basarabiei Mosley a încercat să fundamenteze această concluzie, complet neadevărată, făcând referire la Convenția de la Londra privind definirea agresiunii din iulie (intrat în vigoare la octombrie), care a fost semnată, printre altele, de URSS și România țări, precum și la un pact aproape identic încheiat acolo la iulie (intrat în vigoare la februarie) între Uniunea Sovietică, membri ai Micii Înțelegeri și Turcia Articolul al fiecăreia dintre aceste două convenții cita definiția agresiunii propusă de Uniunea Sovietică și stabilind că teritoriul, a cărui invazie este agresiune, înseamnă "teritoriul pe care statul își exercită în prezent puterea" Dar, în primul rând, această formulare acoperă posesiunea statului asupra teritoriului atât de drept, cât și de fapt În al doilea rând, Mosley a ignorat în mod deliberat declarațiile repetate ale guvernului sovietic, inclusiv la Londra, în iulie , că semnarea oricăror documente bilaterale sau multilaterale nu putea fi interpretată artificial de către România boierească ca o justificare a sechestrului Basarabiei, că problema basarabeană a fost o problemă specială și poate fi rezolvată doar printr-un acord special între Uniunea Sovietică și România Totuși, așa cum am spus în repetate rânduri, mulți autori burghezi indică, direct sau indirect, falsitatea "drepturilor" românești asupra Basarabiei Philip Mosley Urmează Basarabia?, p Ibidem, p Ibidem L Fischer scrie că la teza că "România face revendicări Basarabiei pe baza statutului anterior (adică drept preeminent - A L) înainte de " , Moscova răspunde destul de clar: "România, reprezentată de generalul Averescu, ea Prim-ministru, a convenit la - martie să restituie provinciei Rusiei Sovietice și, la cererea reprezentanților Aliaților, a semnat acest acord La acea vreme nu s-a făcut nicio mențiune despre Ulrich Kozub, specialist în probleme de politică externă a Berlinului de Vest, în articolul "Cinci ani de politică externă independentă a României", publicat în în jurnalul săptămânal, care este o anexă la organul oficial din Bonn "Parlamentul", a amintit că politica elementele birocratice ale elitei românești de dinainte de război s-au bazat pe curente tradiționale naționaliste, anti-ruse, prolatine U Kozub admite că " în perioada interbelică (între cele două războaie mondiale - A L), comuniștii români au considerat includerea acestui

teritoriu (Basarabia - L L) în statul român în ca un act de tâlhărie " Interesantă este evaluarea evenimentelor care au precedat soluționarea conflictului sovieto-român privind Basarabia, dată de autorul canadian Watson Kirkconnelly Scria: "Bogata provincie agricolă Basarabia, în raport cu care România avea revendicări decisive, deși contestate (italicele mele - A L), a fost smulsă de Rusia sovietică în condițiile tulburărilor din - , iar URSS nu a recunoscut niciodată această captură În continuare, acest autor arată că acțiunile de politică externă ale URSS la acea vreme aveau ca scop contracararea expansiunii fascismului și ajunge la concluzia: "Pe de altă parte, este evident că a permite germanilor să intre în România era contrară interesele rușilor: iar viteza amețitoare cu care unitățile motorizate rusești s-au repezit în sud-estul Poloniei la septembrie a fost un simptom al zelului lor de a evita amenințarea dominației germane Ocuparea rusă a regiunilor Lvov, Stanislav și Ternopol nu numai că i-a împiedicat pe germani să ajungă în importantele regiuni petroliere poloneze, dar i-a și desprins de acea legătură cu granița Bucovinei, prin care puteau exercita presiuni directe asupra României Cel mai important eveniment din viața poporului muncitor al Basarabiei și Bucovinei de Nord - eliberarea lor de sub opresiunea socială și națională - s-a realizat cu ajutorul popoarelor sovietice frățești, mai ales a marelui popor rus Uniunea Sovietică, condusă de principiul leninist al coexistenței pașnice a statelor cu diferite sisteme sociale, a căutat să rezolve problema basarabeană, ca și alte probleme internaționale, prin mijloace pașnice, prin negocieri Această politică a guvernului sovietic a izvorât din însăși natura statului sovietic, din fundamentele ideologice ale Partidului Comunist din țara noastră Deși ocupanții români s-au simțit în permanență fragili, Louis Fisher Sovietul în afacerile mondiale, vol , p Ibidem Ans Politik und Zeitgeschichte, No , , luli, S Ibidem, S Watson Kirkconnell Canada, Europa și Hitler Toronto, , p Ibidem Precaritatea stăpânirii Basarabiei și Bucovinei de Nord, deplina inutilitate și prăbușirea pozițiilor lor pe aceste meleaguri acaparate cu forța de ei, și-au dat seama mai ales clar în mai - începutul lunii iunie Din informațiile scrise ale inspectorului de poliție regional Bucovina D Zahiu din și iunie către directorul general al Poliției României, reiese că ofițerii și funcționarii români au început să-și trimită familiile și au jefuit bunurile din anexele teritorii către Vechiul Regat mult mai devreme decât promulgarea notei sovietice din iunie D Zahiu citează, în special, declarațiile multor soții ale invadatorilor că în situația actuală "e mai bine să plecăm de aici (adică din Bucovina de Nord și Basarabia - A L) în timp util; soții vor putea fugi mai degrabă singuri decât împreună cu familiile lor " La iunie , seara, guvernul sovietic, prin Davydescu, trimisul României la Moscova, a trimis o notă guvernului regal de la București Se spunea: "Uniunea Sovietică nu a suportat niciodată respingerea cu forța a Basarabiei, pe care guvernul URSS a declarat în mod repetat și deschis lumii întregi Acum, că slăbiciunea militară a URSS s-a retras în domeniul trecutului, iar situația internațională care s-a dezvoltat necesită soluționarea cât mai rapidă a problemelor nerezolvate moștenite din trecut pentru a pune în sfârșit bazele unei păci durabile între țări, Uniunea Sovietică consideră necesar și oportun, în interesul restabilirii justiției, să se înceapă împreună cu România la soluționarea imediată a problemei revenirii Basarabiei în Uniunea Sovietică" Guvernul sovietic a oferit guvernului regal român să returneze Basarabiei URSS, care a fost capturată cu forța și perfide de România boierească în , precum și să transfere în Uniunea Sovietică partea de nord a Bucovinei, a cărei

populație ucraineană gravita spre Ucraina sovietică La sfârșitul notei din iunie , Guvernul URSS și-a exprimat speranța " ca Guvernul Regal al României va accepta prezentele propuneri ale URSS și va face posibilă rezolvarea pașnică a conflictului prelungit dintre URSS și România Guvernul URSS așteaptă un răspuns din partea Guvernului Regal al României în data de iunie a acestui an Încercând să câștige timp pentru a obține sprijinul puterilor Axei, la iunie , guvernul român a dat un răspuns evaziv propunerii sovietice prin Davydescu Conținutul notei de răspuns a guvernului român a indicat că acesta intenționează din nou, recurgând la diverse feluri de rezerve, să se îndepărteze de rezolvarea chestiunii basarabene, să încerce să atragă URSS într-o lungă discuție diplomatică, refuzând de fapt să returneze Basarabia către Uniunea Sovietică În nota sa de răspuns, Guvernul României, în special, a declarat că este gata să înceapă imediat cea mai extinsă și prietenoasă Regiunea însemna întreaga Bucovina - atât partea de nord cât și cea de sud CHOGA, f , op , d , ll , "Pravda", , iunie Tact la fel O discutarea tuturor propunerilor emanate de Uniunea Sovietică și a cerut să indice locul și data negocierilor, pentru participare la care își va numi delegații Conducătorii României regale sperau clar, mizând pe puterile occidentale, în special Germania și Italia, de data aceasta să frustreze sau, în cazuri extreme, să întârzie soluționarea chestiunii Basarabiei România spera să profite de această întârziere pentru a ajunge la un acord cu Germania, Italia și alte țări cu privire la o acțiune colectivă împotriva Uniunii Sovietice Istoricul francez Jean Blery scrie că, în iunie , la București, "toată lumea a simțit că a sosit momentul să implore Germania ajutor " A Zuga, menționat de noi, subliniază că în legătură cu nota sovietică din iunie , guvernul român a decis ca "Germania și Italia să acționeze ca mediatori ("arbitri", sau ce? - A L) în disputa dintre URSS şi România " Primind nota sovietică, guvernul român, potrivit premierului G Tătărescu, a considerat inutil să se îndrepte către Anglia și Franța, fiind sigur că acestea nu sunt în măsură să facă nimic (Franța a capitulat în fața Germaniei abia acum o săptămână) România Regală și-a pus singura speranță într-un bloc de puteri fasciste Așadar, deja la ora pe iunie , trimisul german la București, Fabritius, a fost invitat la Ministerul de Externe al României pentru a se consulta asupra propunerii sovietice de reglementare pașnică a conflictului teritorial sovieto-român Însă Fabritius nu a putut răspunde cererii guvernului român despre poziția Germaniei, deoarece decizia guvernului sovietic de a soluționa imediat conflictul prelungit asupra Basarabiei i-a luat prin surprindere pe conducătorii celui de-al Treilea Reich Dacă ar fi fost altfel, Berlinul nu ar fi autorizat organizarea unor evenimente în Basarabia de către firmele germane Între timp, cu puțin timp înainte de evenimentele din iunie, societatea pe acțiuni germană Soya a încheiat mii de contracte cu țăranii din Besbarbia și le-a dat avans pentru semințe și lucrări de semănat în valoare de circa miliard de lei Abia la ora : , în iunie , legația germană de la București a primit o telegramă de la Berlin de la ministrul de externe al Germaniei hitleriste, Ribbentrop: "Pentru a preveni un război între România și Uniunea Sovietică, nu putem decât să sfătuim guvernul român să cedeze cererii guvernului sovietic" Plenipotențiarul german von Killinger, aflat în acel moment la București (care l-a înlocuit ulterior pe Fabritius ca trimis), a răspuns apelului lui Carol al II-lea că războiul împotriva URSS este foarte periculos pentru România, deoarece ar putea duce la distrugerea regiunile petroliere ale țării, pe care Germania, așa cum a subliniat Killinger, nu le dorește El a concluzionat: "Avem încă un adversar

important (adică Anglia - A L), aşa că nu vrem să ne expunem spatele de dragul României" Jean Blair y op cit , p A Suga op cit S Vezi N I Lebedev Decret, op , p Op conform cărţii: L I Lebedev Decret, op , p Ibid , p - Operând reproşurile domnitorilor României, consideraţii similare au fost exprimate în dimineaţa zilei de iunie de către Fabricius El le-a explicat conducătorilor români că Germania, angajată într-un război împotriva Angliei, nu poate oferi asistenţă militară României, deşi ea era departe de a fi indiferentă faţă de situaţia din sud-estul Europei Fabricius a declarat că Germania nu poate decide asupra unui conflict armat cu Uniunea Sovietică, întrucât "acest război ar fi în mâinile britanicilor" Din cele de mai sus se vede că blocul fascist s-a abţinut în vara anului să susţină direct dorinţa oligarhiei române de a păstra teritoriul sovietic ocupat cu ajutorul armelor din simplul motiv că Germania şi Italia nu erau pregătite atunci pentru un război împotriva URSS, nu au fost capabili să interfereze cu Uniunea Sovietică să-şi dea seama de justele lor revendicări la adresa României Dar atât Hitler, cât şi Mussolini, cu sfaturile lor adresate conducătorilor români: "Cedaţi acum " au făcut un indiciu semnificativ şi încurajator pentru viitor Acelaşi A Zuga scrie că ambasadorul Germaniei la Moscova, contele Schulenburg, în legătură cu nota sovietică din iunie , l-a informat pe V M Molotov: "Germania se bazează pe principiile Acordului de la Moscova (din august - A L) şi nu manifestă interes pentru problema basarabeană O interesează doar soarta a de germani care trăiesc în Basarabia Iar emigrantul alb rus D Dallin notează că după nota din iunie , Schulenburg a primit imediat instrucţiuni de la Berlin să informeze guvernul sovietic că "decizia sa a fost o surpriză completă pentru guvernul german şi că acest lucru ar afecta foarte mult economia germană interese şi duc la prăbuşirea aşezărilor germane mari din Basarabia, precum şi a elementelor germane din Bucovina" Cu toate acestea, aceste afirmaţii au fost complet ipocrite, pentru că Germania fascistă şi-a ascuns cu grijă adevăratele obiective şi motive pentru poziţia sa A Zuga explică că Germania avea interese economice semnificative în România şi de aceea a căutat "ca România să nu devină un loc de ostilităţi" D Dallin, afirmând că "Berlinul a decis să fie de acord" cu propunerile sovietice expuse în nota din iunie , subliniază totodată că trimisul german la Bucureşti, Fabricius, în numele guvernului Hitler, a asigurat Guvernul român pe care Berlinul îl consideră "o concesiune" României către Uniunea Sovietică ca "fenomen temporar" şi "Germania va soluţiona această chestiune mai târziu" , adică a precizat că un război iminent împotriva URSS îi va returna României "pământuri ancestrale" Prin urmare, conţinutul răspunsului guvernului român la nota URSS din iunie a fost marcat de rezultatele consultărilor româno-germane evidenţiate mai sus Guvernul sovietic a considerat răspunsul guvernului român "nesigur, deoarece răspunsul său nu spune direct că acceptă propunerea guvernului sovietic de transfer imediat al sovieticului Op conform cărţii: N I Lebedev Decret, op , p S A Suga op cit , S DJ Dallen Politica externă a Rusiei Sovietice, p : A Suga op cit , S DJ Dallen Politica externă a Rusiei Sovietice, p ; > Unirea Basarabiei (adică revenirea acestei regiuni - A L) şi a părţii de nord a Bucovinei" Abia după o întrebare directă a lui V M Molotov: guvernul României regale acceptă sau nu cererea sovietică? - a răspuns afirmativ trimisul român la Moscova Davydescu ♦ În baza acestui acord, la iunie , guvernul sovietic, în a doua notă, a propus României regale să curețe Basarabia şi nordul Bucovinei de trupele sale în termen de patru zile, începând cu ora , ora Moscovei, pe iunie În aceeaşi perioadă, Armata Roşie urma să intre

pe teritoriul Basarabiei și Bucovinei de Nord și să ia sub protecția sa viața și proprietatea populației acestor teritorii, iar unități ale Armatei Sovietice urmau să intre deja la Chișinău, Cernăuți și Akkerman iunie Guvernul României era responsabil pentru siguranța și prevenirea avariilor asupra căilor ferate, materialului rulant, clădirilor de gări, poduri, depozite, aerodromuri, utilități industriale și publice, centrale electrice, stații radio, muzee, telegraf, telefon etc , disponibile în aceste teritorii Pentru a soluționa disputele care pot apărea legate de evacuarea trupelor și instituțiilor române din teritoriile Basarabiei și Bucovinei de Nord, guvernul sovietic a propus crearea unei comisii mixte sovieto-române, care să includă câte două persoane de fiecare parte Guvernul sovietic aștepta răspunsul guvernului român la propunerile făcute cel târziu la ora , pe iunie În seara zilei de iunie , Consiliul de Coroană s-a întrunit la București pentru a lua o decizie definitivă asupra propunerilor sovietice Potrivit lui Jean Blairy, "la acest consiliu au existat voci puternice împotriva oricărei concesii, în special vocea unei persoane atât de autoritare precum profesorul Iorga, care a fost unul dintre oamenii care au contribuit la crearea României Mari" Potrivit lui Z Brzezinski, N Iorga la această ședință a Consiliului de Coroană a insistat asupra respingerii cererilor sovietice de eliberare a Basarabiei, l-a îndemnat pe rege să "dacă era necesar, a oferit rezistență armată" Consiliul de coroană a decis însă să accepte propunerile sovietice de soluționare imediată a conflictului sovieto-român privind Basarabia și de transferul părții de nord a Bucovinei către Uniunea Sovietică După cum scrie Jean Blery, "majoritatea membrilor consiliului votează pentru concesionarea provinciilor moldovenești (italicele mele - A L)" Iar D Dallin clarifică că în seara zilei de iunie , cu douăzeci și șapte de voturi împotriva unsprezece, s-a hotărât să fie de acord cu propunerile sovietice Imediat după ședința consiliului de coroană, Carol al II-lea a ordonat "Pravda", , iunie Ibid Ibid Ibid Jean Blairy op cit , p ZK Brzezinski Blocul sovietic Unitate și conflict Presa Universității Harvard Cambridge, Mass , , p Jean Blairy op cit , p DJ Dallen Rusia sovietică ca politică externă, p despre mobilizarea completă a armatei române și, prin Fabritius, s-a îndreptat către Germania cu cererea de a trimite trupe germane în România sub masca unei "misiuni militare", Primul schimb de note sovieto-români din - iunie a dus la o soluționare pașnică a chestiunii Basarabiei, al cărei popor lânceia de mai bine de de ani sub jugul ocupanților români - proprietarii și capitaliștii Astfel, lupta îndelungată a guvernului sovietic pentru o soluționare justă și pașnică a problemei basarabene și lupta neîncetată a poporului muncitor al Basarabiei pentru eliberarea și reîntregirea lor cu Patria sovietică au fost încununate cu succes deplin Basarabia, smulsă din URSS împotriva voinței populației sale și fără acordul guvernului sovietic, s-a reunit cu Uniunea Sovietică^^ Rezolvarea pașnică a problemei Basarabiei și restabilirea puterii sovietice în Basarabia este rezultatul contopirii a două fluxuri progresiste, revoluționare:) lupta eroică de eliberare sângeroasă neîncetată a poporului muncitor din Basarabia ocupată și) lupta consecventă continuă a guvernului sovietic pentru o soluție justă a chestiunii Basarabiei Așadar, repetăm, conflictul sovieto-român asupra Basarabiei s-a rezolvat pașnic și în modul cel mai corect: s-a ținut cont de voința și dorința populației din regiune Problema basarabeană, această problemă internațională complexă, care timp de de ani a făcut obiectul unor nesfârșite dezbateri și negocieri, s-a rezolvat definitiv și irevocabil, a încetat să mai existe, a devenit proprietatea istoriei

Este important să subliniem din nou și din nou că toate încercările imperialismului internațional de a rezolva problema Basarabiei fără participarea URSS și a oamenilor muncii din regiune s-au încheiat cu un eșec total și rușinos Problema basarabeană a putut fi și a fost rezolvată numai cu participarea Uniunii Sovietice și ținând cont doar de voința maselor muncitoare din Basarabia Acesta este triumful justiției, prin urmare natura și rezultatele rezolvării chestiunii basarabene au fost atât de apreciat de locuitorii regiunii, popoarele URSS și comunitatea internațională progresistă Eliberarea Basarabiei a deschis calea refacerii unității naționale a poporului moldovenesc, a renașterii națiunii moldovenești, a înfloririi generale și a mișcării sale pe calea socialismului Nistrul a încetat să mai împartă în mod artificial poporul moldovenesc în două părți Ea și-a luat locul pe bună dreptate printre alte artere de apă sovietice interioare, iar granița de stat a URSS, care în mod legal mergea întotdeauna de-a lungul râurilor Prut și Dunăre, a fost restaurată Populația moldovenească Subliniem mai ales că în iunie Basarabia s-a reunit cu URSS, și nu a aderat la URSS, după cum scriu în mod greșit unii jurnaliști, mai ales pe paginile săptămânalului Kultura Această greșeală a fost făcută de N Dergach ("Ekour peste an " - "Cultura", , iunie), Leonid Busuyok ("Chișinău: institutul de arte " - "Cultura", , noiembrie) ș a Unii autori introduc o confuzie de neiertat atunci când determină amplasarea frontierei de stat dintre URSS și România înainte de Se știe că, în ciuda ocupației Basarabiei de către România regală, granița oficială sovieto-română a trecut de-a lungul râurilor Prut și Dunăre, pentru că sechestrarea cu forța a teritoriului străin nu înseamnă o schimbare automată a graniței Nistrul în anii ocupației boier-române a Basarabiei a fost doar o linie de demarcație temporară, ambele maluri ale Nistrului au avut o oportunitate deplină de a-și îndeplini visul de reunificare S-a adeverit prezicerea lui M V Frunze, datând din , că dezvoltarea cu succes a țării socialismului și politica înțeleaptă a partidului nostru va duce la o soluționare pașnică a chestiunii basarabene S-a împlinit și visul prețuit al eroilor legendari ai războiului civil G I Kotovsky și S G Lazo: Basarabia lor natală a devenit din nou sovietică În vara anului , mulți sovietici și-au amintit discursul lui G I Kotovsky din aprilie la primul Congres al Întreaga Uniune al Societății Basarabiei, când, cu aprobarea furtunoasă a tuturor delegaților, și-a exprimat ferm încrederea în eliberarea iminentă a Basarabiei natale În discursul său la ședința solemnă de la Chișinău din septembrie , președintele Consiliului de Miniștri al URSS A N Kosygin a spus: "Lupta dezinteresată a poporului moldovenesc, marile sale sacrificii nu au fost în zadar Cu ajutorul popoarelor sovietice fraterne, poporul muncitor al Moldovei și-a câștigat libertatea mult așteptată Guvernul sovietic și poporul muncitor al Basarabiei au realizat o soluționare pașnică a conflictului sovieto-român într-o situație internațională foarte grea și tensionată, în condițiile focului puternic al celui de-al Doilea Război Mondial Rezolvarea chestiunii Basarabiei și Bucovinei de Nord a fost o victorie deosebită pentru politica externă a statului sovietic Politica iubitoare de pace a URSS nu numai că a câștigat o victorie importantă asupra forțelor agresive ale României regale, dar a dat și o lovitură întregului lagăr al imperialismului Teritoriul Basarabiei și partea de nord a Bucovinei, cu o suprafață totală de de mii de kilometri pătrați, cu o populație de milioane de oameni, au căzut din sistemul capitalist din sud-estul Europei Uniunea Sovietică a obținut succese politice importante prin mijloace pașnice, forțând lumea capitalistă să își facă

încă o dată loc Aceasta a fost o manifestare a irezistibilității procesului de dezvoltare istorică, care a găsit ulterior o definiție clară în Programul PCUS: "Lumea socialismului se extinde, lumea capitalismului se micșorează" nu o frontieră de stat Totuşi, N Dergach, contrar adevărului, scrie că în > " Nistrul a încetat să mai fie graniţă" ("Cultura", , iunie) Aceeași greșeală o repetă și jurnalistul A Tretiakov, care în în articolul "Poziția sa principală" scria că unul dintre activiștii clandestinului revoluționar basarabean în urmă cu de ani și-a făcut drum prin "granița româno-sovietică", dând de înțeles o trecere peste Nistru ("Seara Chișinăului", , ianuarie) Din păcate, istoricul ucrainean P G Smishko numește adesea Nistrul "frontiera sovieto-română" (P G Smiiko Decret, lucrare, p etc) Aceeași greșeală a făcut-o și istoricul moldovean N A Mohov, care a scris despre Moldova de pe malul stâng ca o republică "situată lângă granița cu România boierească" (Y S Grosul, N A Mohov Decret, soch , p) Vezi Izvestia a Comitetului Executiv Central al URSS, februarie N V Bereznyakov, I M Bobeiko, Ya M Kopansky, U G Murzak, V P Platon Decret, op , p - "Moldova Socialiste", , octombrie Pravda, , iunie, august; "A șaptea sesiune a Sovietului Suprem al URSS", p Potrivit unor date, suprafața Basarabiei era de mp km, iar populația (la iulie) - persoane ("Țara noastră", , nr), conform altor surse, suprafața este de , mii metri pătrați km, și o populație de , milioane de oameni ("Economia mondială și politica mondială", , nr) Suprafața Basarabiei era ceva mai mare decât suprafața unor state precum Danemarca, Olanda, Belgia și Elveția "Materialele celui de-al XXII-lea Congres al PCUS" Raport textual M , , p La mijlocul anului , ca urmare a eliberării Ucrainei de Vest și Belarusului de Vest, Basarabiei și Bucovinei de Nord, precum și restabilirii puterii sovietice în republicile baltice și reunificarea acestora cu URSS, familia poporului sovietic multinațional a fost completat cu de milioane de cetăţeni, inclusiv , milioane de basarabeni Toate aceste succese sunt cu atât mai semnificative cu cât Uniunea Sovietică le-a realizat în mod pașnic, mizând pe cele mai ample și mai active acțiuni revoluționare ale maselor de oameni din republicile și regiunile reunite cu URSS, ale căror interese s-au contopit cu interesele întregului stat sovietic multinațional Eliberarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord a jucat un rol major în întărirea puterii de apărare a țării noastre Ca urmare a restabilirii frontierei de stat a URSS de-a lungul Prutului și Dunării în acest sector, linia frontului de apărare împotriva agresiunii imperialiste a fost înaintată spre vest pe o distanță de până la două sute de kilometri Capul de pod basarabean creat de România regală cu ajutorul puterilor occidentale pentru a ataca URSS din sud-vest a fost lichidat Acest "pumnal românesc" a fost doborât la timp din mâinile Germaniei naziste, care, după ce se târguise cu Bucureștiul, apucase deja mânerul unei arme atât de periculoase Noi pagini strălucitoare ale istoriei lor au fost deschise pentru oamenii muncitori din Basarabia S-au întors la familia frățească a popoarelor sovietice și au devenit din nou cetățeni sovietici cu drepturi depline Inimile muncitorilor Basarabiei și ale întregii Uniuni Sovietice s-au umplut de recunoștință față de Partidul Comunist și guvernului sovietic, mândrie de politica lor înțeleaptă și consecventă, care a asigurat restabilirea dreptății istorice, încălcată cu grosolănie de România regală în Eliberarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord a avut o mare importanță internațională În vara anului , eforturile statului sovietic au finalizat crearea unei bariere strategice defensive de la Marea Baltică la Marea Neagră, care a început în Un obstacol serios a fost ridicat pe calea înaintării

agresorului spre Est Punctele de plecare ale atacului imperialist asupra URSS au fost îndepărtate mai mult de centrele vitale ale țării Și, deși construcția unei noi bariere strategice nu a putut fi finalizată până în iunie , ea a jucat totuși un rol pozitiv semnificativ în creșterea capacității de apărare a URSS, care, la rândul său, a întărit poziția popoarelor iubitoare de libertate în lupta pentru independența împotriva fascismului Lupta pentru eliberarea Basarabiei, rezolvarea pașnică a conflictului teritorial sovieto-român, restabilirea puterii sovietice în Basarabia și reunificarea acesteia cu Uniunea Sovietică au reprezentat, în esență, o luptă împotriva imperialismului internațional, împotriva regimului fascist instaurat în România regală De aici și marea sa semnificație progresivă După cum se precizează în Documentul de bază al Conferinței Internaționale a Partidelor Comuniști și Muncitorilor, desfășurată la Moscova în perioada - iunie , "lupta împotriva "A șaptea sesiune a Sovietului Suprem al URSS", p , regimurile fasciste este o parte esențială a acțiunilor împotriva imperialismului, pentru libertățile democratice" Nu este de mirare că rezolvarea pașnică și justă a chestiunii basarabene din a fost și este prezentată într-o formă deformată de istoriografia și propaganda burgheză reacționară Într-un efort de a transfera responsabilitatea declanșării celui de-al Doilea Război Mondial de la Germania lui Hitler către Uniunea Sovietică, falsificatorul istoriei vest-german Wolfgang Wagner, în cartea sa "Diviziunea Europei" a mers atât de departe încât a afirmat că " este complet evident pentru întreaga lume că anexările sovietice efectuate în anii și , deja în sine reprezintă o amenințare de izbucnire a războiului și, în plus, nu sunt altceva decât acte de invazie armată " Un alt falsificator vest-german, Karl-Heinz Rufmann, urmând sau încurajându-i pe emigranții români, într-un articol publicat într-unul din volumele seriei Istoria mondială a secolului XX, scrie: "În îndeplinirea ultimatumului Kremlinului din iunie , România Basarabia, dar și Bucovina de Nord Istoricul american L F Schumann, aruncând o umbră plină de ciudă asupra esenței chestiunii basarabene, a declamat cinic în că în "Kremlinul nu a renunțat la încercările sale de a întări apărarea împotriva Reichului printr-o moralizare nepotrivită în politica externă" În , într-o altă lucrare, L F Schumann merge și mai departe El scrie: "Anexarea sovietică a Estoniei, Letoniei, Lituaniei, estului Poloniei, Basarabiei și Bucovinei de Nord în - nu a fost însoțită de nicio procedură cu drepturi depline de exprimare a consimțământului popoarelor în cauză" Emigratul rus D Dallin, pe care l-am menționat, în cartea sa Rusia și Europa post-războiică ridică o altă calomnie împotriva politicii externe sovietice El afirmă: "În iunie , guvernul sovietic a luat măsuri pentru absorbția și sovietizarea completă a țărilor baltice, extinzând acest proces până în Basarabia" René Rischeber acționează nu doar ca avocat al invadatorilor români, ci caută și să "substanțeze" și să "justifice" participarea acestora la războiul antisovietic împreună cu Hitler El scrie: "Lovitura dată de Rusia (cum numește el evenimentele din iunie - A L), a obligat România să se apropie și mai mult (italicele mele - A L) de Germania pentru a încerca să-și protejeze celelalte teritorii " De aceea, continuă Rischeber, "când Hitler a atacat URSS", prietenii români "l-au ajutat într-un război sfânt împotriva ateilor", într-o "cruciada împotriva bolșevicilor"" "De multă vreme țara a fost pregătită", confirmă René Rischeber, "să participe la un război, în urma căruia "Sarcinile luptei împotriva imperialismului în stadiul actual și unitatea de acțiune a partidelor comuniste și muncitorești, a

tuturor forțelor antiimperialiste" Documentul principal adoptat de Conferința Internațională a Partidelor Comuniști și Muncitorilor de la Moscova la iunie - Kommunist, , nr , p Wolfgang Wagner Die Teilung Europas Stuttgart, , s Karl-teinz Ruffmann Sowjetrussland bd , München, , S L F Schuman Politica sovietică în țară și în străinătate, p L F Schuman Guvernul în Uniunea Sovietică New York, , p D Dallen Rusia și Europa postbelică New York, , p Rene Ristshueber Histoire des peuples Balkaniques, p așa că spera să scape de vecina ei primejdioasă și să ia înapoi provinciile care i-au fost luate " Din aceeași poziție antisovietică vine și autorul belgian Kis Teofil În cartea "Țările Europei de Est" încearcă să convingă cititorul că "superioritatea economică, militară și diplomatică a URSS asupra altor țări a dus la faptul că Uniunea Sovietică a început să facă pretenții teritoriale semnificative, care au fost încununate cu succes în / " Zhelchno și prost de ironic, denaturarea faptelor și evenimentelor, neglijând decența științifică elementară, K Teofil scrie, de exemplu: " Apelând la "justiție istorică" sau "din motive strategice" a făcut URSS iau Central din tari? Noe și Europa de Est aproximativ mp km de teritoriu și , milioane de locuitori" Doctorul în filozofie W G Parker, care lucrează la Universitatea din Oxford și se imaginează un sovietic important, evaluează evenimentele din iunie din punctul de vedere al Ministerului de Externe El susține că Basarabia a fost "anexată" de Uniunea Sovietică în împreună cu "țările baltice și partea de est a Poloniei" Totuși, în timp ce acuză calomnios Uniunea Sovietică de "anexarea" Basarabiei, Parker* respinge în același timp teza prezentată de mulți istorici burghezi despre "conspirația" mitică dintre Germania nazistă și URSS asupra chestiunii Basarabiei V G Parker notează că "capturarea Basarabiei (cum numește el eliberarea acestei regiuni sovietice - domnul A L) în l-a alarmat pe Hitler, întrucât era dependent de petrolul românesc și nu dorea ca rușii să fie acolo atât de aproape " Poate că ar trebui să ne oprim mai ales asupra concepțiilor antisovietice din problema basarabeană a jurnalistului Ley White, care a fost în - corespondent pentru ziarele americane din Europa de Est Diluând cu pricepere butoiul de minciuni cu picături de adevăr, L White speră că cititorii îl vor lua drept un interpret obiectiv al faptelor De fapt, el urmărește un obiectiv de anvergură "Din punctul de vedere al lui Macmillan", argumentează Leigh White, "Stalin ar putea fi, fără îndoială, justificat atât pentru acapararea țărilor baltice și a granițelor de est ale Poloniei, cât și pentru acapararea teritoriilor de est ale României între Nistru și Nistru Prutul (aceste meleaguri White considera "romane " - A L) Chiar și atunci, pentru oricine înțelegea istoria era clar că mai devreme sau mai târziu Germania va ataca Uniunea Sovietică Acest lucru i-a forțat pe ruși să creeze cât mai multe teritorii-tampon între granițele lor și granițele Reich-ului în expansiune Însă White adaugă imediat, cu un pretins reproș, că toate acestea "s-ar fi putut face cu mult mai multă milă și cu mai puține pierderi psihologice" Comparând situația din Polonia și Basarabia, L White scrie: "Situația din Basarabia și Bucovina din iunie era în multe privințe similară (cu situația din Vestul Ucrainei și Vestul Belarusului din - A L) Cea mai mare parte a populației basarabene este simpatică Ibidem, r Kis Theofil Les pays de l'Europe de l'Est Louvain, , p , W H Parker O geografie istorică a Rusiei Londra, , p Ibidem, p Lei Alb Lunga noapte balcanica New York, , p /) Ibidem comunismul zirovala, iar asta e firesc, pentru că țăranii și muncitorii basarabeni sub regimul românesc erau absolut săraci "i Ley White conchide: "De aceea, ei (locuitorii Basarabiei - A L) aveau

toate motivele să-i urască pe invadatori" Evaluând în exterior în mod obiectiv natura regimului de ocupație și starea de spirit a maselor populare din Basarabia, jurnalistul american se grăbește să "corecteze impresia" calomniind Uniunea Sovietică și Armata sa Roșie, acuzându-le de cruzimi inventate și chiar de violenţe inutile în timpul eliberării Basarabiei "Dacă Armata Roșie ar fi fost de acord să ocupe pașnic Basarabia și Bucovina", regretă ipocrit White, "Rusia ar fi putut găsi sute de mii de aliați influenți în Moldova și Țara Românească (juraristul înseamnă România - A L), precum și în teritoriile ocupate dintre Nistrul şi Prutul, unde grosul populaţiei moldoveneşti (%) era gata să o primească" * Cu toate acestea, potrivit lui L White, Uniunea Sovietică ar fi preferat utilizarea nejustificată a forței metodelor pașnice de rezolvare a conflictului White își permite cea mai josnică comparație, susținând că soldații Armatei Roșii " au intrat în Chișinău, Bălți și Cernăuți la fel cum ar fi făcut naziștii " í Într-un efort de a vărui acțiunile reacționare ale conducătorilor fasciști români din , de a justifica trecerea României de partea Germaniei naziste, de a transfera responsabilitatea acestui pas al dictaturii regale asupra Uniunii Sovietice, care ar fi arătat politică externă "miop", mai scrie L White: "În alte împrejurări, acest lucru poate fi justificat ("cruzimea" imaginară a Armatei Roșii - A L) prin faptul că tactica crudă era o necesitate militară pentru să rupă spiritul de rezistență al românilor sau să opună Germaniei contra-ocupării, așa cum au făcut rușii în Polonia Dar în orice caz acolo (în Basarabia - A L) nu putea exista o rezistență serioasă, iar germanii, cel puțin în acele vremuri, erau prea ocupați să liniștească Franța și țările Benelux, pregătindu-se să preia Anglia, pentru a risca să se ciocnească cu Rusia în Europa de Est" Și, în sfârșit, L White învață Uniunea Sovietică: "Rușii, dacă ar fi folosit alte tactici, ar fi putut reuși în toată România în vara anului înainte ca nemții să poată ajunge acolo Folosiți-i pe ruși la inițială avantaje, atât morale cât și militare, ochi, și nu germanii, ar fi putut folosi regiunile petroliere din Ploiest în timpul războiului" "Sfatul tactic" al lui White conține o acuzație provocatoare Ca să nu mai vorbim de faptul că URSS a fost declarată vinovată de poziţia antisovietică şi pro-hitlerică a conducătorilor României în şi mai târziu, rezultă că Uniunea Sovietică a "gafat" neocupând România Este ușor de observat că, dacă guvernul sovietic ar fi acționat așa cum recomandă White (o presupunere sălbatică!), URSS ar fi fost implicată într-un război cu Germania cu un an mai devreme, iar Anglia și SUA ar fi ajuns la locul lor Lei Alb op cit , p Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem, p Ibidem scop de furnir - de a împinge URSS împotriva Germaniei fasciste în condiții clar nefavorabile pentru țara noastră De fapt, conceptul lui L White răsună în motivele sale subiacente cu argumentele de mai târziu ale liderilor falimentari ai regimului monarho-fascist românesc Potrivit fostului diplomat A Cretsianu, guvernul italian, urmând celui german, la sfârșitul lunii iunie a transmis Bucureștiului că "interesele Europei cereau ca guvernul român să evite un conflict armat cu URSS" Evitând însă să clarifice adevăratul sens al consultărilor cu puterile fasciste, Creziano urmărește și să prezinte Uniunea Sovietică ca un stat agresor, încercând să văruiască și să justifice poziția conducătorilor reacționari români Tăcut despre faptul că în vara anului guvernul sovietic a căutat o rezolvare pașnică și corectă a chestiunii basarabene, A Creceanu scrie în cartea "Ocazie pierdută": ne-am confrunta imediat cu o invazie militară dacă nu am fi de acord" În același timp, A Crețianu reproșează clicei fasciste românești, care a

defilat în aceeași echipă cu naziștii, pentru lașitate, pentru că a cedat în fața "amenințării sovietice" Potrivit lui A Creceanu, în "amenințarea sovietică la adresa României a fost rezultatul confuziei noastre" În mod ciudat, subiectivismul burghez al lui A Kretianu în aprecierea rezolvării chestiunii basarabene în se apropie de poziţia vădit non-clasică a istoricului modern al SRR K Popishteanu Acesta din urmă scrie că "în urma unor note ultimatum trimise de guvernul sovietic și acceptate de guvernul român, Basarabia și Bucovina de Nord au intrat în URSS" S-a spus deja mai devreme că în spatele unor astfel de formulări se află, în esență, negarea agresiunii antisovietice a României din , caracterul violent al ocupației Basarabiei și lichidarea sistemului sovietic de pe teritoriul regiunii, justiţia istorică a reunificării Basarabiei cu URSS în ' Din păcate, interpretări enervant de inexacte ale rezolvării chestiunii basarabene s-au strecurat uneori în paginile lucrărilor individuale ale istoricilor sovietici moldoveni Astfel, autorii cărții "Știința istorică a RSS Moldovei" scriau: "După cum știți, odată cu victoria sistemului democratic popular din România și stabilirea unor relații fraterne de prietenie între URSS și SRR, așa-numitul "Problema basarabeană" a părăsit arena internațională " În primul rând, în sintagma citată, denumirea chestiunii basarabene "așa-numita "problemă basarabeană"" este năucitoare La urma urmei, problema basarabeană este o problemă internațională foarte serioasă, care a existat cu adevărat în trecut și a apărut la începutul anului , ca urmare a campaniei antisovietice a organizației internaționale A Crefziano Oportunitatea pierdută, p Ibidem, p Ibidem, p K Popishteanu România și Antanta Balcanică Semnificația și locul său în istoria diplomației - "Cărți noi în străinătate", , nr , p Ya S Grosul și I A Mohov Decret, op , p Ibid , p , perialismul, care a smuls Basarabia din Țara Sovietelor și a predat-o României regale drept răsplată pentru zelul deosebit al acesteia din urmă în lupta împotriva puterii sovietice Dar principala obiecție este că acești autori atribuie rezolvarea chestiunii basarabene nu iunie , ci timpului de după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial Din context rezultă că problema basarabeană a încetat să mai existe ca problemă internațională sau, așa cum se spune aici, "a părăsit arena internațională" nu ca urmare a schimbului de note sovieto-române din - iunie și restabilirea puterii sovietice în Basarabia, dar în legătură cu "cu victoria sistemului democratic popular din România și stabilirea unor relații fraterne de prietenie între URSS și SRR O astfel de interpretare a rezolvării chestiunii basarabene păcătuiește împotriva adevărului istoric Desigur, afirmațiile de mai sus, indiferent de motivele lor, nu s-au schimbat și nu pot schimba însăși esența proceselor legate direct de soluția finală și cea mai justă a chestiunii basarabene din iunie Rezolvarea chestiunii basarabene ca urmare a schimbului de note sovieto-români din - iunie a inclus implementarea simultană a patru procese socio-economice și politice în Basarabia:) eliminarea regimului de ocupație boier-român în Basarabia, adică distrugerea dominației coloniale și a opresiunii unei țări asupra alteia;) lichidarea sistemului burghezo-moșier din Basarabia, adică ieșirea Basarabiei din sistemul capitalismului și instaurarea lui pe calea socialismului;) restabilirea puterii sovietice în Basarabia, adică restabilirea puterii muncitorilor și țăranilor din regiune, pe care au stabilit aici la sfârșitul lui decembrie - începutul lunii ianuarie , dar apoi suprimată în ianuarie - martie de România regală , care a cucerit Basarabia;) reunificarea Basarabiei cu Uniunea Sovietică, adică restabilirea status quo-ului care exista înainte de ianuarie ,

înainte de intervenția militară românească în provincie Totodată, soluționarea chestiunii basarabene a creat premisele și a deschis spațiu pentru desfășurarea ulterioară a unui număr de alte procese socio-economice și național-culturale care au necesitat crearea prealabilă a unor condiții sau un timp mai îndelungat Aceste procese includ:) restabilirea unităţii naţionale a poporului moldovenesc, adică eliminarea împărţirii forţate a neamului moldovenesc în două părţi, care a fost rezultatul boier-românului? ocuparea Basarabiei;) restabilirea unității teritoriului național al Moldovei, dezmembrat ca urmare a cuceririi Basarabiei de către România boierească, adică eliminarea tuturor barierelor artificiale care despărțeau teritoriul național al Moldovei;) finalizarea procesului de formare a statalității naționale sovietice moldovenești, adică reunirea celor două părți ale poporului moldovenesc într-un singur stat sovietic și determinarea definitivă a formei acestei statalități;) restabilirea unitatea economică și culturală a Moldovei și a poporului moldovenesc, desființarea împărțirii artificiale a țării și a poporului în două părți, fiecare dintre acestea fiind în condiții socio-economice diferite, adică lichidarea situației care se dezvoltase în Moldova ca urmare a sechestrării cu forță a unei părți din teritoriul său de către România regală;) eliminarea diferențelor de nivel de economie și cultură a celor două părți ale Moldovei și a poporului moldovenesc - trista moștenire a stăpânirii de de ani a invadatorilor boier-români din Basarabia, adică realizarea unui singur nivelul de dezvoltare a economiei și culturii întregii Moldove și a întregii ei populații;) restabilirea unității economice a Basarabiei și a Uniunii Sovietice, adică eliminarea decalajului artificial dintre cele două părți organice ale unui singur întreg economic, decalajul care s-a format ca urmare a ocuparii Basarabiei de către regali România și izolarea economică deliberată a regiunii de Uniunea Sovietică;) continuarea procesului de formare a națiunii socialiste moldovenești, care anterior a fost frânat de împărțirea artificială a Moldovei și a poporului moldovenesc în două părți care se aflau în sisteme sociale diferite, adică crearea condițiilor pentru finalizarea procesul de formare a națiunii socialiste moldovenești Rezolvarea chestiunii basarabene a deschis și spațiu pentru dezvoltarea altor procese socio-economice $ INTRAREA ARMATEI ROSII ÎN TERITORIUL BASARABIEI De îndată ce liderii comitetului regional basarabean al PCR au luat cunoștință de nota sovietică din iunie adresată guvernului României, în aceeași zi, seara târziu, au convocat ilegal o întâlnire a activiștilor de partid în Chișinău, la care secretarul comitetului regional, Yu A Korotkov, a făcut un raport asupra momentului politic actual și sarcinilor comuniștilor din regiune Întâlnirea a chemat organizația de partid și activiștii revoluționari din regiune la vigilență revoluționară, a rezolvat o serie de probleme legate de crearea organelor provizorii ale puterii populare, formarea de echipe de muncitori și țărani etc În seara zilei de iunie , organizația regională de partid din Basarabia și toate organizațiile publice ilegale aflate sub conducerea și influența sa au ieșit din clandestinitate În noaptea de iunie , comitetele regionale Basarabia și municipiul Chișinău ale Partidului Comunist Român s-au întrunit de urgență pentru o ședință comună de urgență (care, de altfel, a fost ultima ședință a comitetului regional subteran și a comitetului orășenesc subteran al partid şi în acelaşi timp prima lor întâlnire legală) Întâlnirea a fost condusă de Yu A Korotkov, deoarece SD Burlachenko era încă în închisoare Printr-o hotărâre comună a Comitetului Regional Basarabiei și a Comitetului de Partid al orașului

Chișinău, s-a constituit Comitetul Revoluționar Provizoriu Basarabean (VRC Basarabie) S D Burlachenko a fost aprobat în unanimitate ca președinte (desigur, în absență), iar membrii Y Korotkov, G Dobynde, M Brașovan, P Petrov (Guzun), A Rubinshtein, D Ostrovsky și alții Primul secretar al Comitetului Regional Basarabian al Partidului S D Burlachenko, ales în vara anului , a fost arestat împreună cu alți membri ai Comitetului Regional, Ukom și Comitetului Orășenesc al Partidului și mulți activiști la ianuarie , la chiar în ajunul sosirii lui Carol al II-lea la Chișinău (ianuarie) și a fost păstrat în "centralul" Chișinăului N V Bereznyakov, I M Bobeyko, Ya M Kopansky, U G Murzak, V P Platon Decret, op , p D Comitetul Militar Revoluționar al Basarabiei a devenit un organism de stat revoluționar temporar de muncitori și țărani El și-a asumat întreaga putere în regiune pentru perioada de tranziție, întreaga responsabilitate pentru viața și proprietatea populației, pentru păstrarea bogăției naționale a Basarabiei și menținerea ordinii și liniștii publice pe teritoriul acesteia, până la apropierea Armata Roșie și restabilirea autorităților sovietice din regiune Pentru îndeplinirea acestor sarcini și funcții, la instrucțiunile și sub conducerea Comitetului Militar Revoluționar al Basarabiei, în aceeași noapte și în dimineața zilei de iunie, comitetele revoluționare temporare, detașamentele populare înarmate și detașamentele de poliție, comitetele de asistență ale Armata Roșie și la întreprinderile industriale și de altă natură, în transporturi, în agențiile de comunicații - comitete temporare de lucru În aceeași ședință comună a comitetului regional și a comitetului orășenesc al partidului a fost elaborat și aprobat textul unui apel către populația Basarabiei, care a fost tipărit noaptea sub formă de pliant la una din tipografiile Chișinăului și de către dimineața a fost distribuită în toată regiunea În apelul comitetului regional și al comitetului orășenesc al partidului, exprimând gândurile maselor, au scris: "Cetățeni ai Basarabiei eliberate! Timp de de ani, populația Basarabiei, câștigând libertatea cu sângele lor, împreună cu alte popoare din fosta Rusie țaristă, au gemut sub jugul invadatorilor belarusi Populația ruinată, săracă, privea cu invidie pe malul celălalt, unde frații noștri lucrau într-o luptă amicală pentru pace și fericire Timp de de ani, oamenii au trăit cu o speranță strălucitoare pentru viitor și au luptat pentru aceasta în temnițe și închisori Astăzi, viitorul la care visam devine real Cetăţeni! În ziua sărbătorii mult așteptate, vom oferi un bun venit demn eroilor-eliberatori - armatei oamenilor muncii din întreaga lume La scurt timp, avioanele sovietice au răspândit din aer pe teritoriul Basarabiei un apel al comandamentului Armatei Roșii către populația regiunii Apelul scria: "Frați moldoveni, ruși și ucraineni! A venit ceasul cel mare pentru eliberarea voastră de sub jugul boierilor, proprietarilor, capitaliştilor şi siguranilor români Pământul sovietic furat - Basarabia - este restituit mamei sale - Patria În marea Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste, în cooperare frățească cu popoarele ruse, ucrainene, moldovenești și alte, vă revendicați adevărata voastră Patrie " Vestea eliberării de sub jugul năvălitorilor boier-români s-a răspândit imediat în toată Basarabia Locuitorii din Chișinău, precum și din alte orașe și sate din Basarabia, din dimineața zilei de iunie au umplut străzile și piețele Peste tot - fețe vesele și entuziasmate, chiar și străinii s-au îmbrățișat și s-au sărutat, s-au felicitat reciproc Oamenii au triumfat, văzând fuga invadatorilor din Basarabia Erau afișe, bannere roșii Trupele de alamă au interpretat "The Internationale" și melodia popularului cântec sovietic "Katyusha"

Oamenii s-au bucurat, așteptând cu nerăbdare apropierea unităților Armatei Roșii Un grup mare de cetățeni s-au deplasat la închisoarea din Chișinău ("Centralul" Chișinăului este un mormânt al închisorii", scrie ziarul MOPR A M Lazarev Reîntregirea poporului moldovenesc într-un singur stat sovietic, p Pravda, , iulie Franța "Le Defense" ("Protecție") a împrăștiat paznicii înspăimântați și a salvat de prizonieri politici din celulele lor Printre cei eliberați s-a numărat și prim-secretarul Comitetului Regional Basarabean al Partidului Comunist din România, SD Burlachenko , care a fost numit președinte al Comitetului Militar Revoluționar Basarabean în noaptea de iunie Ziua eliberării Basarabiei și Bucovinei de Nord a devenit ziua eliminării ocupației și a regimului colonial din Basarabia, ziua eliminării opresiunii sociale și naționale, încetarea terorii și a agresiunii, ziua în care mii de cetățeni care a rezistat opresiunii străine, pe care invadatorii i-au numit fără discernământ nu alții decât comuniștii Chiar în ajunul eliberării, în regiune au fost efectuate arestări în masă ale celor suspectați de participarea la lupta împotriva invadatorilor La iunie , de persoane au fost eliberate din detenție în orașul Khotyn și de persoane din Lipkany, care fuseseră capturate de siguran cu doar câteva zile mai devreme și acuzate că aparțin unor organizații comuniste clandestine Aici, mulțimi de muncitori au blocat posturile de poliție și jandarmerie și i-au împiedicat pe ocupanții furioși să facă represalii asupra celor arestați sau să-i ducă cu ei în România iunie , la ora , ora Moscovei, Armata Roșie a intrat pe teritoriul Basarabiei și Bucovinei de Nord și a luat viața și proprietatea populației locale sub protecția sa În mai puțin de jumătate de oră, militarii Armatei Roșii au fost îmbrățișați cu entuziasm de locuitorii orașelor Bendery, Akkerman, Soroki, Khotin, iar în seara aceleiași zile - Chișinău și Cernoviți Până la sfârșitul zilei de iunie , unele unități ale Armatei Roșii au ajuns la granița de stat Așadar, unitatea de frontieră, comandată de maiorul S V Kramskoy, după ce a trecut Nistrul de la Moghilev-Podolsk până la orașul Ataki, a procedat fără întârziere și în seara târzie a aceleiași zile, printre primii, a ajuns la granița de stat de-a lungul Prutului Râu lângă satul Starye Badrazhi, la intersecția județelor Khotinsky și Bălți iunie, trupele sovietice au ajuns în Prut în zonele celor mai importante noduri de comunicații feroviare și rutiere (Ungheni, Cahul, Reni etc), ceea ce a împiedicat în mare măsură invadatorii în retragere să exporte în România bunurile poporului furate în Basarabia Până la sfârșitul zilei de iunie , întreg teritoriul Basarabiei și Bucovinei de Nord fusese de fapt deja eliberat și trecut complet sub controlul comandamentului Armatei Roșii Înaintarea rapidă a unităților Armatei Roșii de-a lungul teritoriului eliberat și accesul rapid al acestora la râul Prut îi uimesc, se pare, pe istoricii burghezi străini Deci, D Dallin se plânge: "În zile, trupele sovietice au ajuns la granițele de vest ale Basarabiei și Bucovinei, iar ocupația (adică eliberarea acestor pământuri - A L) a devenit faptă Op de către judecător "Basarabia roșie", , nr , p "Moldova Socialist", , iunie CHOGA, f , op , d , l Ibid , d , l "Moldova Sovietică", , iunie "Moldova sovietică", , iunie accompli (a fait accompli - A L)" Istoricul american L Schumann notează că " la iunie , trupele Armatei Roșii au trecut Nistrul și în de ore au ajuns la Prut" Compatriotul său, ziaristul anterior menționat L White, în cartea sa The Long Balkan Night, scrie despre evenimentele de la sfârșitul lunii iunie : organizați evacuarea" (mai precis: înlăturarea pradă) Iar fostul ministru al lui Carol al II-lea G Gafenka, rămânând consecvent în

denaturarea oricărui fapt istoric, explică înaintarea rapidă a Armatei Roșii nu prin dorința de a salva regiunea de la jaful de către invadatori, ci prin intenția de a "jefui" românii El se plânge ipocrit în cartea "Preludiu la războiul din Orient": "Sovieticii nu numai că nu s-au conformat cu condițiile lor (prevăzute în nota sovietică din iunie - A L), dar au și trecut înaintea unități românești pentru a intra în posesia unui număr mare de echipamente și rechizite militare" De la ora (ora Moscovei) pe iulie , a fost oprită orice evacuare a cadrelor militare române, a funcționarilor administrației de ocupație, a personalului de poliție și jandarmerie și a altor slujitori ai regimului uzurpator din Basarabia Granița de stat dintre URSS și România, restabilită de-a lungul Prutului și Dunării, a fost închisă și luată sub pază de către trupele sovietice de frontieră Rezolvarea conflictului sovieto-român privind Basarabia și intrarea Armatei Roșii pe teritoriul regiunii a provocat panică și confuzie în rândul claselor exploatatoare locale și a lacheilor acestora Marea majoritate a capitaliștilor și proprietarilor, mulți oficiali și intelectuali reacționari din rândul băștinașilor din Basarabia, precum și kulacii, ca să nu mai vorbim de liderii naționaliștilor și trădătorii de-a dreptul Patriei, alți dușmani ai poporului lor, au fugit împreună cu invadatorii în România regală, fugind de mânia populară, de responsabilitatea pentru crimele și trădarea lor Ocupatorii boieri-români amărâți, naționaliștii burghezi moldoveni și alți dușmani ai poporului muncitor din regiune au mers la orice provocare, au intimidat masele cu povești false despre mitica "Teroare Roșie", despre condițiile de viață presupuse oribile din URSS, încercând să stârnește ostilitatea față de Uniunea Sovietică și Armata Roșie a acesteia Au fost asistați de propagandiști burghezi anglo-americani, fasciști germani și italieni, care au răspândit tot felul de zvonuri calomnioase prin radio și în presă Imperialiștii britanici și americani și toți reacționarii internaționali, cu un cinism nerușinat, au ridicat acuzația absurdă de "agresiune" împotriva României împotriva Uniunii Sovietice Nu se putea altfel, pentru că nu voiau să se împace cu faptul că Uniunea Sovietică reface dreptatea în raport cu Basarabia, că în calea agresorului fascist se ridica un obstacol puternic, pe care îl împingeau în fiecare drum spre Est Muncitorii Basarabiei și Bucovinei de Nord nu au cedat DJ Dallen Politica externă a Rusiei Sovietice, p L F Schuman Politica sovietică în țară și în străinătate, p Lei Alb op cit, p Gregoire Gafenco Preliminaires de la Guerre à l'Est De l'accord de Mos ou (august) aux hostilités en Russie (iunie) Geneve, , p vocații, nu credeau calomnia antisovietică Au primit cu entuziasm Armata Roșie, care le-a adus libertate și fericire Muncitorii, țăranii, intelectualii, care cunoșteau "farmecele" regimului de ocupație, au văzut singuri, s-au convins că soldații Armatei Roșii au intrat în Basarabia nu ca cuceritori, ci ca eliberatori, ca prieteni și frați Au fost zile cu adevărat de neuitat, interesante Cu exclamații de "Ura!", "Trăiască Basarabia Sovietică!" locuitorii Basarabiei s-au întâlnit cu trupele sovietice Puterea puternică a Armatei Roșii și echipamentele sale moderne i-au încântat Mase de oameni entuziaști au înconjurat soldații sovietici peste tot, i-au împrăștiat cu flori La numeroase mitinguri și demonstrații populare, oamenii muncitori din regiunea eliberată au glorificat Armata Roșie, Partidul Comunist și guvernul sovietic Misiunea onorabilă de a acorda asistență directă poporului muncitor al Basarabiei în eliberarea de sub jugul ocupației, ocrotirea vieții și bunurilor acestora și protecția inițială a frontierei de stat de-a lungul Prutului și Dunării a fost încredințată Grupului de Forțe

Sud al Roșii Armată (comandant - general al armatei G K Jukov, membru al Consiliului militar - comisar al armatei de gradul II V N Borisov, șef de stat major - general-locotenent N F Vatutin) Populația orașului Bender cu bannere roșii și flori s-a adunat la podul de peste Nistru pentru a-și întâlni eliberatorii Generalul-maior V Țirulnikov și colonelul T Strokach încă nu terminaseră negocierile cu reprezentanții României cu privire la procedura de trecere a Nistrului lângă Bendery, când au ajuns la Podul Bendery cu bannere, strigăte de "Ura!", "Trăiască Roșul" Armată!" un grup mare de orăşeni şi locuitori ai satelor din jur s-au repezit în Un act de nedescris solemn și emoționant, simbolizând eliberarea Basarabiei, a fost arborarea unui steag roșu pe cea mai înaltă ferme a podului care leagă cele două maluri ale Nistrului Despre acest episod istoric scria ziarul "Moldova Socialiste": "Sub puternicele strigăte de "Trăiască Basarabia eliberată!" peste marele fluviu moldovenesc s-a înălțat steagul Țării Sovietelor" Atunci o unitate de grăniceri sovietici sub comanda căpitanului Filippov a fost prima care a trecut podul și a intrat în orașul Bendery S-au auzit clicuri "Trăiască Basarabia Sovietică!" din mijlocul celor adunați pe străzi, s-au auzit salutări în cinstea Uniunii Sovietice, a Partidului Comunist și a guvernului sovietic La scurt timp, pe stadionul local a avut loc un miting de de oameni A fost descris de un corespondent al ziarului Komsomol: "Stadionul a fost decorat festiv cu bannere, bannere și portrete ale liderilor de partid și guvern Melodiile cântecelor despre Patria, prietenie, Armata Roșie se revărsau prin cartierele orașului Mii și mii de manifestanți erau în drum spre stadion " Soldații Armatei Roșii au fost primiți cu entuziasm în Pridnestrovian "Steaua roșie", , iulie "Moldova Socialiste", , iunie "Moldova sovietică", , iunie Pravda, , iulie "Komsomolistul Moldovei", , iulie orasul Ataki, raionul Soroca "Aclamații" în onoarea armatei eliberatoare Sute de țărani, înconjurând soldații sovietici, i-au întrebat cu un interes lacom despre viața în țara sovietică, despre marile ei succese iunie a devenit de neuitat pentru locuitorii din Cahul și satele din jur Mii de orășeni și țărani cu steaguri roșii și flori s-au adunat în piața centrală a orașului De îndată ce au apărut mașinile cu soldații sovietici de la polițiștii de frontieră, a izbucnit o orchestră combinată a celor mai buni muzicieni locali, care a învățat anterior marșurile sovietice timp de câteva ore La un miting spontan, vorbitorii au mulțumit Patriei sovietice pentru bucuria eliberării Imediat s-a hotărât denumirea uneia dintre străzile orașului în cinstea zilei de iunie Piloții sovietici, care au aterizat pe aerodromul din orașul Akkerman, au fost întâmpinați după vechiul obicei cu pâine și sare Bătrânul pescar Pyotr Gaevoy, adresându-se lor, le-a spus: "Dragi tovarăși, primiți pâine și sare de la pescarii Akkerman, care vă așteaptă de multă vreme sosirea Ne-ai adus fericire și bucurie, ne-ai adus un soare senin și o zi albă Muncitorii din Chișinău de pe aerodromul orașului i-au salutat pe piloții sovietici la fel de călduros Întâlnirea Comisarului Poporului pentru Apărare al URSS, Mareșalul Uniunii Sovietice S K Timoshenko, cu fratele său Yefim și compatrioții săi în satul Furmanka, raionul Akkerman, a fost foarte emoționantă Speranța invadatorilor boier-români de a transforma linia de demarcație de-a lungul Nistrului într-o frontieră de stat s-a prăbușit În apropierea satului Kitskany, raionul Bendery, locotenentul Shiryaev, purtător de ordine, cu aprobarea furtunoasă a țăranilor locali, a smuls un panou cu inscripția "Pichet de frontieră Kitskany" de pe fațada fostului avanpost românesc și a arborat steagul de stat al URSS pe clădire Muncitorii din Chișinău, Bălți, Izmail, Orheev,

Cernăuți, Rezina și alte orașe și sate din Basarabia și Bucovina de Nord au salutat cu bucurie unitățile Armatei Roșii Peste tot unde trupele sovietice s-au oprit pentru o oprire, au luat loc mitinguri, au răsunat salutări puternice în moldovenește, rusă, ucraineană și alte limbi O profundă recunoștință față de eliberatori a fost exprimată în egală măsură de muncitori, țărani și intelectualitatea muncitoare La un miting din satul Volovitsa, raionul Soroca, o țărancă în vârstă Daria Tsyganyuk a spus, adresându-se soldaților Armatei Roșii: "Am trăit de ani într-o închisoare întunecată Doar de la voi, fiii și frații noștri, am așteptat eliberarea Multe mulțumiri materne vouă, luptători roșii! Vă mulțumim din partea noastră, a copiilor și nepoților noștri!" Sentimentele locuitorilor Chișinăului eliberat au fost surprinse de scrisoarea muncitorilor centralei orășenești M Daskala, L Kolomiets, I Crețu, A Mateescu, R Moldovanu, E Romanciuk și alți militari sovietici, publicată la iunie în primul număr al ziarului "Basarabia Sovetike" ("Basarabia sovietică"), a cărui publicare a fost începută de departamentul politic al Grupului de Forţe de Sud al Armatei Roşii Într-o scrisoare "Moldova sovietică", , iunie "Învăţământul politic al Armatei Roşii", , nr "Steaua roșie", , iulie; William Maxwell Basarabia, p Op conform cărții: S K Brysyakin, M K Sytchik Triumful justiției istorice, p spune: "Eliberarea s-a petrecut atât de repede, încât fiecare dintre noi se întreabă: nu este un vis? Străzile orașului nu au fost niciodată așa cum le vedem acum Vedeți fețe fericite peste tot Bannerele roșii - simbol al libertății - flutură în toate locurile Nu, libertatea noastră nu este un vis Ziua de iunie va rămâne pentru totdeauna în memoria noastră Locuitorii orașului nu au dormit cu o zi înainte, au așteptat toată noaptea eliberatorii Și așa, în seara zilei de iunie, i-am văzut cu ochii noștri Coșmarul greu s-a încheiat, a început o nouă eră Pentru fiecare dintre noi a început o nouă viață Nu putem găsi cuvinte pentru a vă exprima recunoștința noastră nemărginită, dragi tovarăși Țăranii satului Sîngerei din raionul Bălți T Rabey, K Unguryanu, G Onchanu, A Krykhan și alții scriau la sfârșitul lunii iulie ziarului "Pamynt Sovetik" ("Țara sovietică"): " Nu suntem foarte bucuroși de zilele pe care le-am trăit când poți vorbi fără teamă și cu voce tare despre nemulțumirile și durerile din trecut Acum o lună, nimeni nu și-a adus aminte de noi Mai mult, când amărăciunea a revărsat paharul suferinței noastre și ne-am răzvrătit, percheptorul, jandarmul, preotul și notarul - câinii credincioși ai regimului capitalist românesc - și-au înfipt dinții în noi din toate părțile și ne-au făcut viața de nesuportat In sfarsit am scapat de Bucuria care ne-a cuprins în ceasul eliberării, nu suntem în stare să o descriem Armata Roșie, armata noastră de țărani și muncitori, ne-a eliberat pentru totdeauna de sub jugul briganților capitaliști De acum înainte, nu vom muri de foame, căci ne va garanta pâinea Țăranii vor avea de acum înainte drepturi și nu numai îndatoriri Școlile vor lumina mințile tuturor celor care sunt atrași de lumina cunoașterii Pentru copiii noștri a răsărit zorii unei noi vieți fericite " Onorata profesoară a RSS Moldovei Nadejda Khristoforovna Spataru își amintește: "În viața fiecărui om există zile de sărbătoare mare, zile pline de emoții și experiențe care nu se repetă Pentru mine, acea zi a fost iunie - Ziua Reunificării Visul meu s-a împlinit să trăiesc într-un stat socialist în care se construiește comunismul Poetul moldovean Yuri Barzhansky a exprimat foarte exact semnificația zilei de iunie în viața oamenilor muncii din Basarabia: "În soarta poporului moldovenesc, În istoria sa, iunie viu al celui de-al patruzecilea an strălucește cu un zori strălucitor Bucuria populației Basarabiei în zilele iunie-iulie din

este de înțeles În cele din urmă, dorința pe termen lung de eliberare de sub jugul proprietarilor de pământ și capitaliștilor români, care trebuia ascunsă în inimile lor, pentru care s-a vărsat atât de mult sânge, a fost în cele din urmă realizată Armata Roșie a ajutat oamenii muncitori din Basarabia să răstoarne jugul social și național pus asupra lor de invadatori și exploatatorii locali În istoria poporului moldovenesc, precum și a populației Basarabiei "Basarabia Sovietica", , iunie "Pamynt Sovetik", , iulie "Moldova Socialiste", , iunie "Moldova sovietică", , iunie alte naționalități, s-a deschis o nouă pagină strălucitoare, a început o perioadă de viață liberă și renaștere națională Sentimentele cele mai profunde ale poporului eliberat au fost exprimate figurativ de poetul moldovean și participant activ la clandestinitatea revoluționară Andrei Lupan în poezia "Satul uitat" scrisă în timpul eliberării Basarabiei: "Ce se înghesuie oamenii acolo? Bunicul Centenar ține steagul! Îl ține sus deasupra pământului moldovenesc Vântul suflă din est Fluturând steagul nativ * Să ştii, sfârşitul robiei e aprig Iar tu, boier-duşman! Vizibil de la Nistru până la Prut Un steag stacojiu kumachev El ne aduce libertate, Satele noastre vechi de secole, Slavă poporului rus, Slavă fraților noștri dragi!" Comitetul Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune și guvernul sovietic au primit un șir de telegrame și scrisori de la cetățeni individuali, colective de întreprinderi și organizații din regiunile eliberate, exprimând profundă recunoștință pentru eliberarea Basarabiei de sub jugul boier-român Cu ocazia eliberării Basarabiei, la iunie , a avut loc un miting de de locuitori din Chișinău și din satele învecinate în principalul oraș al regiunii de pe Piața Germană (acum Stadionul Dinamo) Mitingul s-a transformat într-o minunată manifestare de dragoste și devotament a oamenilor muncii din regiune față de Patria Sovietică, Partidul Comunist și guvernul sovietic Membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina (b) al Ucrainei H S Hrușciov, comisar al apărării al URSS, originar din Basarabia, S K Timoshenko, șeful Direcției Politice Principale a Armatei Roșii L Mehlis, care a sosit în regiunile eliberate în numele Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune și al guvernului sovietic și reușise deja să viziteze un număr de oraşe şi sate din Basarabia şi Bucovina de Nord La miting au intervenit președintele Comitetului Militar Revoluționar al Basarabiei, SD Burlachenko, muncitorul de la Chișinău, I M Shevchenko, și alții I M Șevcenko, în numele poporului chișinău, a mulțumit Partidului Comunist și guvernului sovietic, întregului popor sovietic pentru eliberarea Basarabiei de sub ocupația străină, a asigurat pe cei prezenți că muncitorii și toți oamenii muncitori ai orașului vor lucra neobosit spre binele Patriei Mame socialiste nou dobândite Mitingul s-a încheiat cu intonarea Internaționalei Pentru prima dată după deceniile sumbre de ocupație, tot orașul, toată Basarabia, a cântat în voie, în fruntea vocilor La iulie , pe Piața Catedralei din Chișinău (azi Piața Victoriei) a avut loc o paradă a trupelor Armatei Roșii și o grandioasă demonstrație a muncitorilor Parada a fost deschisă de tancul locotenentului Balyasnikov, per- Andrei Lupan Față în față Kshn , , p "Moldova Socialistă", , rânduri Pravda, , iulie Bym a intrat în Chișinău în iunie Parada a fost găzduită de comandantul Grupului de Forțe de Sud al Armatei Roșii, generalul armatei G K Jukov Manifestația de masă, la care au participat toți locuitorii Chișinăului și mii de țărani din raion, a intrat în istoria Moldovei ca o manifestație la

nivel național în cinstea reunificării regiunii înrobite cu Patria sovietică de mulți ani Ziarul Pravda scria a doua zi despre acest eveniment de neuitat din viața oamenilor muncii din Basarabia: "Întregul oraș, tineri și bătrâni, era pe străzi Coloane cu bannere și bannere, steaguri și flori mergeau într-o linie nesfârșită de-a lungul străzii centrale Alexandrovskaya (acum Bulevardul Lenin - A L) Pe trotuare, oamenii stăteau ca niște spalieri, salutând fiecare coloană care trecea cu strigăte de "Ura" Balcoanele erau pline de lume Băieții atârnau în ciorchini în copaci Cântece, strigăte de "Ura", exclamații de jubilație se rostogoleau dintr-un capăt al orașului sudic plin de viață Parade ale trupelor sovietice și demonstrații ale muncitorilor au avut loc, de asemenea, în toate orașele mari ale regiunii eliberate De la iunie până la iulie , mitingurile cu ocazia eliberării Basarabiei s-au ținut literalmente în toate orașele și satele, la întreprinderile și instituțiile Basarabiei și a ASSR Moldovei La un miting al profesorilor de la Chișinău, de exemplu, au fost rostite discursuri emoționate de către profesorul de fizică G S Dobynde, profesorul de matematică I K Parno și alți profesori Recunoștință sinceră pentru eliberare, o expresie a dorinței de a lucra cu onoare în beneficiul patriei sovietice nou dobândite - acesta este conținutul principal al tuturor acestor discursuri Peste tot în Bucovina de Nord au fost organizate mitinguri La iunie , aproximativ de oameni au participat la un miting la Cernăuți Poporul sovietic a primit vestea eliberării Basarabiei și Bucovinei de Nord cu entuziasm și entuziasm Un val de mitinguri a cuprins țara, la care sovieticii și-au exprimat recunoștința partidului și guvernului pentru eliberarea Basarabiei, au primit salutări fraților și surorilor lor salvați de sub jugul ocupației Constructorii de nave ai uzinei din Leningrad, care poartă numele lui Sergo Ordzhonikidze, au scris în rezoluția adoptată la întâlnirea lor: "Am aflat cu bucurie că suferința fraților noștri basarabeni a luat sfârșit Salutăm politica guvernului nostru care vizează protejarea intereselor oamenilor muncii și asigurarea păcii și prieteniei între popoare Asigurăm partidul și guvernul de disponibilitatea noastră de a sprijini orice măsură menită să întărească capacitatea de apărare a țării Prin munca noastră altruistă, vom contribui la întărirea și prosperitatea în continuare a Patriei noastre Rezoluția reuniunii lucrătorilor Fabricii de conserve de la Tiraspol numită după mai spunea: "Vom răspunde politicii înțelepte a guvernului nostru prin îndeplinirea excesivă a programului de producție, Pravda, , iulie Ibid Izvestia, , iulie CHOPA, f , op , d , l ; "Istoria orașului și a forțelor URSR Regiunea Chertvetska, stor Pravda, , iulie f>l să dezvoltăm mai larg competiția socialistă , să întărim și mai mult puterea economică și militară a țării noastre " La iunie , la un miting cu prilejul eliberării Basarabiei în satul Karagaș, raionul Slobodzei al RSS Moldovenești, colectivista Evgenia Baban spunea: "Astăzi trăim momente de mare bucurie Dar și mai mare este această bucurie pentru frații noștri moldoveni de dincolo de Nistru Un nou soare a răsărit pentru ei astăzi - soarele libertății și al dreptății Suntem chemați să lucrăm și mai bine în interesul îndeplinirii planurilor noastre colective Trăiască Basarabia liberă!" Talentatul poet sovietic Vasily Lebedev-Kumach a exprimat în mod penetrant sentimentele și gândurile cetățenilor URSS în aceste zile În poezia sa "Să ridicăm un toast, tovarăși!" poetul a exclamat: "Să ridicăm un toast, tovarăși, La marea noastră sărbătoare Pentru frații de sânge, care ieri au lânceit sub jugul boieresc! Sfârșitul cotei lor de sclavi a venit, ' ' ; Sfârșitul nopții lor lungi a venit, Steagul sovietic peste Basarabie, steag sovietic peste Bucovina! S-a adeverit

profeția lui Kotovsky, De la Bolgrad la Chișinău Către Akkerman transnistrean Steagul nostru roșu strălucește din nou" O evaluare fundamentală a soluționării pașnice a chestiunii basarabene este dată în raportul cu privire la cea de-a -a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, care a fost făcut de M I Kalinin la noiembrie Raportul spunea: "În același an, a fost corectată o mare nedreptate istorică - Basarabia a fost reunită cu Uniunea Sovietică Trebuie să ne amintim de toată perfidia boierilor și capitaliștilor români În ultimul război mondial, Rusia a fost un aliat al României Trupele ruse au luptat pe frontul romanesc, protejandu-i pe romani de trupele germane Dar când muncitorii și țăranii au ajuns la putere în țara noastră, boierii și capitaliștii români, profitând de slăbiciunea noastră militară temporară, au acaparat o parte din teritoriul nostru Vorbind despre bucuria cu care basarabenii au fost reuniți cu Uniunea Sovietică, M I Kalinin a remarcat că aceste sentimente "au fost superb trăite de unități ale Armatei noastre Roșii, care au fost primite cu entuziasm de populație" Politica externă a Partidului Comunist și a guvernului sovietic a găsit aprobare și sprijin arzător în rândul maselor muncitoare și al publicului progresist în multe țări capitaliste, inclusiv în România La urma urmei, triumful justiției în Basarabia, reunirea ei cu "Moldova Socialistă", , rânduri "Moldova Socialiste", , iunie V Lebedev-Kumach Să salutăm, tovarăși! - Pravda, ; iunie Λ I Kalinin Douăzeci și trei de ani de putere sovietică - "Pravda", , noiembrie Ibid Unirea RSS și formarea ulterioară a aliaților RSS Moldoveni au fost în același timp o victorie pentru prietenii noștri străini, o victorie pentru principiile internaționalismului proletar Poziția Partidului Comunist Român cu privire la soluționarea chestiunii basarabene în iunie a fost, ca și până acum, clară, cu adevărat internaționalistă Comuniștii și oamenii muncitori din România au salutat sincer eliberarea Basarabiei și reunificarea ei cu URSS În ciuda reacției fulgerătoare și a terorii în masă, în ciuda furiei șovinilor turbați, proletariatul român a aprobat în mod deschis triumful justiției istorice - restabilirea puterii sovietice în Basarabia și reunificarea regiunii cu Uniunea Sovietică La iunie , o delegație de muncitori din București a fost primită de ambasadorul sovietic în România și i-a transmis salutări din partea poporului sovietic, a guvernului sovietic și a Armatei Regionale La iulie , la București a avut loc o demonstrație de solidaritate de de oameni între muncitorii și inteligența avansată a capitalei României cu poporul sovietic Autoritățile au desfășurat poliție și trupe împotriva manifestanților Ample manifestații politice au avut loc la Cluj și în alte orașe sub sloganurile: "Trăiască URSS!", "Trăiască Basarabia Sovietică și Bucovina de Nord!" La iulie , Comitetul Central al PCR a făcut un apel către toți oamenii muncitori ai României cu un apel salutând eliberarea Basarabiei și condamnând cu furie execuția în masă a basarabenilor la Galați, săvârșită de militarii români la iunie Apelul spunea: "Vestia eliberării Basarabiei de sub jugul boierilor și capitaliștilor români a făcut mare bucurie în rândul muncitorilor din toată țara" , și-a exprimat satisfacția că în Basarabia "eroica Armată Roșie a pus capăt asupririi grea a imperialiştilor români" În manifestul său din iulie , Comitetul Central al Partidului Comunist Român, adresându-se muncitorilor din țara lor și exprimându-și aspirațiile, scria: "Acum că puterea gigantică a țării socialismului a eliberat Basarabia și Bucovina de Nord de jugul greu al imperialismului românesc, s-a ivit o adevărată ocazie de prietenie a popoarelor României cu marele stat socialist" - Chiar și în condițiile dictaturii

militar-fasciste a generalului I Antonescu, la ianuarie , Comitetul Central al PCR a emis un pamflet separat cu un apel "Pentru pacea și independența națională a poporului român", în care se explica importanţa rezolvării paşnice a chestiunii basarabene pentru perspectivele de întărire a prieteniei dintre popoarele român şi sovietic Acest document, în special, spunea: "Marii capitalişti şi moşieri români, conduşi de clica regală, au fost nevoiţi să întoarcă Basarabia după de ani de ocupaţie colonială barbară" "Eseuri despre istoria Partidului Comunist din Moldova", ed , p Op conform cărții: S K Yrysyakin, M K Sytnik Triumful justiției istorice, p -Ibid Cit conform cărții: "Istoria Marelui Război Patriotic al Uniunii Sovietice - ", vol I, p Cit conform cărții: "S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful justiției istorice", p Solidaritatea frățească cu cetățenii eliberați ai Basarabiei a fost exprimată de comuniștii și proletarii din multe țări Ziarul francez publicat clandestin L'Humanite relata în numărul său din iulie : "În Basarabia, eliberată de sub jugul boierilor români, militarii Armatei Roşii au fost întâmpinaţi ca prieteni foarte dragi Peste tot s-au văzut fețe zâmbitoare, trotuarele pline de lume și s-au auzit salutări din toate părțile: "Bună, tovarăși!" Mitinguri au avut loc pe străzi și piețe Armata Roșie a adus eliberarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord" Ziarul Unen, apărut în Republica Populară Mongolă, singura țară la acea vreme care, după Uniunea Sovietică, a pornit pe calea construirii socialismului, scria: "În satele și orașele Basarabiei eliberate a început o nouă viață Milioane de oameni au început să respire liber " Eliberarea Basarabiei a fost salutată cu căldură de publicul progresist din țările capitaliste, precum Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, Turcia, China, Franța și altele Ziarul progresist chinez Shenzhou Ribao scria pe iulie : "Uniunea Sovietică nu a recunoscut niciodată anexarea Basarabiei Acum, Uniunea Sovietică a arătat că nu este nevoie să se recurgă la război pentru a soluționa problemele disputate între state Pentru fanii războaielor, acest mod de a rezolva conflictele este inacceptabil Totuși, din punctul de vedere al asigurării păcii, calea găsită de Uniunea Sovietică este cea mai favorabilă, întrucât salvează popoarele de flagelul războiului Evenimentele legate de eliberarea Basarabiei și reunificarea acesteia cu Uniunea Sovietică au primit o largă acoperire în presa bulgară Un editorial din ziarul Nova Vecher afirma că Uniunea Sovietică "a remediat nedreptatea comisă împotriva unei țări mari într-un moment în care oamenii ei erau ocupați cu reorganizarea internă Basarabia se întoarce în patria sa" Un alt ziar bulgar nota că "a fost vindecată o rană gravă pe corpul sud-estului european, a fost corectată o mare nedreptate Uniunea Sovietică își restabilește în primul rând dreptul istoric Jurnalistul american William Maxwell, un observator obiectiv și veridic, explicând cititorului occidental motivele întâlnirii entuziaste a Armatei Roșii de către populația Basarabiei, a scris: "În ciuda faptului că au existat încercări în presă de a caracteriza acest eveniment (trebuie luați în considerare cei trei factori principali În primul rând, ocuparea Basarabiei de către România a fost o ocupație, iar guvernul sovietic nu a recunoscut niciodată drepturile României asupra acestui teritoriu; în al doilea rând, sub dominaţia românească, populaţia Basarabiei se afla într-o poziţie dificilă L'Humanité, , Juillet "Unen", , iulie Komsomolskaya Pravda, , iulie Citat din carte: S K Brysyakin, M K Sipchik Triumful justiției istorice, p Ibid , p - poziție ruptă și, în al treilea rând, acest eveniment a fost primit cu entuziasm de locuitorii Basarabiei" În plus, William Maxwell își justifică judecata mai detaliat "În ceea ce privește primul dintre

acești trei factori", subliniază el, "trebuie menționat că capturarea Basarabiei de către România în a fost atât de flagrantă încât guvernul SUA nu a recunoscut-o niciodată oficial și până în nu a inclus Basarabia ca teritoriu românesc în cadrul său hărți" "Din evenimentele din estul Poloniei, din țările baltice", continuă Maxwell, "și acum din Basarabia și Bucovina, reiese clar cu ce își asociază oamenii simpli din micile țări tiranizate ale Europei speranțele de libertate și bunăstare, având posibilitatea de a face alegerea lor" În lumina tuturor acestor circumstanțe, concluzionează V Maxwell, "nu este de mirare că ospitalitatea acordată Armatei Roșii a fost foarte caldă Când primele pontoane au fost construite pe Nistru de către Armata Roșie, țăranii basarabeni au înotat și s-au îndreptat spre bărci pentru a le trimite într-un loc sigur În sate și de-a lungul drumurilor, Armata Roșie a fost întâmpinată cu exclamații: "De de ani vă așteptăm!" Chiar și oficialii români loiali au fost nevoiți să admită că locuitorii Basarabiei au primit cu entuziasm Armata Roșie În octombrie , la trei luni de la capturarea RSS Moldovei de către trupele fasciste germano-române, poliția raională Orhei în raportul lor către Ministerul Afacerilor Interne al României raporta că în iunie locuitorii orașului Orhei au salutat cu bucurie Armata Roșie, care "au apărut în mod miraculos în mâinile lor multe steaguri roșii" , că "muncitorii s-au bucurat de o mare atenție din partea sovieticilor" , că până și "intelectualii creștini au manifestat încă de la început loialitate față de sovietici" Potrivit informațiilor de la Siguranii din același raion Orhei, trimise la București în noiembrie , "locuitorii orașului Rezina au salutat cu bucurie Armata Roșie și sovieticii" Redactorul acestui raport citează conținutul discursurilor multor țărani și angajați ai Rezina și a satelor din jur la mitingurile din iunie-iulie , care "au blestemat pe români și au slăvit puterea sovietică" După ocuparea RSS Moldovenească în , invadatorii româno-fasciști s-au răzbunat cu cruzime și fără milă pe toți cei care au întâlnit cu sinceră bucurie Armata Roșie în iunie , au participat activ la transformările socialiste din țara eliberată a Basarabiei în anii - Din materialele siguraniilor români se știe, de exemplu, că a fost supusă unei crunte persecuții a lui Eduard Khlebanovsky, care în iunie , în timpul retragerii invadatorilor români din Basarabia, a contribuit la dezarmarea rangurilor postului de jandarmerie al sat Dragonesti, Singerei volost din Balti William Maxwell Basarabia, p Ibidem Ibidem, p* Ibidem, p TsGA MSSR, f , pe , d , l Ibid , l Ibid Ibid , l Ibid , ll - județ, iar apoi a devenit activist sovietic, contribuind la ziarul Pe-mynt Sovetik Dumitru Smadu, șeful Siguranilor din raionul Khotyn, într-un raport pe care l-a întocmit pentru subalternii săi la sfârșitul anului despre mișcarea comunistă din Basarabia, strângând din dinți, a recunoscut că "în timpul ocupației sovietice (cum spuneau fasciștii români) perioada eliberării Basarabiei și Bucovinei de Nord și implementarea reformelor socialiste în - - A L) muncitorii au fost primii care au susținut ideile comuniste, iar autoritățile sovietice le-au încredințat funcții de conducere" Era indignat de faptul că mulți negustori din Khotin "au dovedit și ei că simpatizează cu regimul sovietic " Într-un alt document similar, datând din , Siguranza relata că populația "orașului Khotyn s-a întâlnit cu trupele sovietice - la iunie - în forme grandioase și pline de entuziasm , a arătat simpatie pentru invadatori (ca și Reacția românească a numit soldații sovietici - A L) și ostilitate față de trupele noastre (adică românești - A L) " Cu deosebită răutate, Siguranza a remarcat că "cea mai semnificativă contribuție la aceste evenimente a fost adusă de elementele comuniste

locale" Într-un eseu istoric despre partea de nord a Basarabiei din mai , întocmit de oficiali fasciști, evaluarea atitudinii populației regiunii față de Armata Roșie în nu este lipsită de interes În acest document citim: "Este adevărat că marea majoritate a populației a fost cuprinsă de o adevărată emoție veselă și a fost atât de cuprinsă încât o întâlnire cu flori în mâini, cu bannere, orchestre și băuturi răcoritoare nu este un fluent fictiv informație, dar este o manifestare grandioasă și spontană a bucuriei la sosirea eliberatorilor pe care i-au tânjit și așteptat de ani de zile În acest sens, nu trebuie să ne facem nicio iluzie și nici un reproș, pentru că exact așa s-a întâmplat și nu se putea altfel Autorii fasciști au subliniat că în iunie existau oameni nemulțumiți de venirea Armatei Roșii Dar din moment ce, spun ei, guvernul sovietic a asuprit doar "proprietari decente" (adică, bogații), atunci "numărul celor nemulțumiți de regim (cum numesc naziștii sistemul sovietic - A L) a fost mult mai mic decât numărul cei care erau mulţumiţi" Pentru o evaluare cuprinzătoare a evenimentelor din iunie , trebuie menționată și reacția cercurilor imperialiste ale puterilor occidentale la acestea După restabilirea în iunie a puterii sovietice la Bes TsGA MSSR, f , op , d , l CHOGA, f , op , d , l Ibid , l Ibid , op , d , ll - Autoritățile oficiale române au numit eliberarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord nimic altceva decât "ocuparea acestor teritorii de către URSS" (circula directorului general al Poliției României, generalul Liteanu, din iulie Vezi CHOGA, f , op , d , ll ,), "dominație sovietică neautorizată" (documente ale Siguranilor orașului Khotyn Vezi CHOGA, f , op , d , l), etc CHOGA, f , op , d , l unsprezece Ibid , op , d , l Ibid , l Sarabia SUA, Anglia și Franța nu au recunoscut legalitatea incontestabilă a întoarcerii regiunii, Uniunea Sovietică Cu toate acestea, mai târziu Washington, Londra și Paris au fost nevoite să recunoască oficial legitimitatea acestui act drept al sovieticului, guvernului și muncitorilor din Basarabia cu toate consecințele juridice internaționale care au urmat Tratatul de pace cu România din , semnat de țările menționate mai sus, stabilea că granițele României vor fi "cum existau la ianuarie " Această prevedere, fixată în tratat, a însemnat recunoașterea de către Statele Unite, Marea Britanie și Franța a reunificarii Basarabiei cu Uniunea Sovietică, a demonstrat falimentul politicii puterilor occidentale, care în trecutul recent urmărea să împiedice sovietica Unirea de la ajungerea la gura Dunării În lumina celor de mai sus, pare ciudată, cel puțin, poziția unor istorici români moderni, a căror interpretare subiectivă, neclasă a sensului și semnificației evenimentelor din iunie echivalează logic cu o încercare de a pune la îndoială valabilitatea rezoluției definitive a chestiunii basarabene, să revină la revizuirea consecințelor deciziilor luate ca urmare a schimbului de note sovieto-români din - iunie și și-au găsit confirmarea juridică internațională în Tratatul de pace cu România anului Esența perversiunilor, interpretarea non-clasică a evenimentelor din iunie este exprimată, de exemplu, în declarația istoricilor români pe care am citat-o mai devreme, că atunci " ca urmare a cererilor expuse de guvernul sovietic în note ultimatum trimise guvernului român, Basarabia și Bucovina de Nord au intrat în URSS " O astfel de interpretare este o încercare deliberată de a portretiza faptele istorice într-un mod care să-i placă autorilor, dar este complet într-o lumină greșită În primul rând, notițele sovietice din - iunie nu aveau caracterul unui ultimatum Într-o notă din iunie , guvernul sovietic a indicat că consideră că este "necesar și oportun, în interesul restabilirii justiției, să se înceapă împreună cu România să rezolve

imediat problema (sublinierea mea - A L) privind întoarcerea Basarabia către Uniunea Sovietică" De când a început să fie înțeleasă ca un ultimatum propunerea de soluționare în comun a problemei restabilirii justiției? În ceea ce privește nota din iunie, aceasta a stabilit procedura și termenele de evacuare a trupelor române și a administrației române din Basarabia doar după ce trimisul român la Moscova, Davydescu, a acceptat, în numele guvernului său, propunerile expuse în Nota sovietică din iunie În al doilea rând, ar trebui să acordăm atenție unui moment juridic internațional foarte important Se rezumă la faptul că în iunie , când guvernul român a acceptat propunerile sovietice de eliberare a Basarabiei, când a început evacuarea administrației române și a trupelor române din această regiune, iar Armata Roșie a intrat în Basarabia, "nici din pe o parte, nici pe cealaltă, - așa cum scrie el "Tratat de pace cu România" M , , p Se prevedea doar o schimbare a frontierei româno-ungare "Dicționarul Enciclopedic Roman", vol IV, p Pravda, , iunie istoricul american Robert Langer - nu a existat nicio "declaraţie de nerecunoaştere" Și în lipsa unei astfel de declarații, toate acțiunile comise de stat sunt considerate legitime chiar și conform dreptului internațional burghez În sfârșit, remarcăm că evaluarea de mai sus a evenimentelor din iunie ' de către unii istorici români moderni reamintește involuntar declarațiile pe același subiect ale altor autori români la începutul anului : Nistru, Bucovina de Nord și o parte a județului Dorokhoi S-au înfipt dinţi în naţiunea noastră din toate părţile" Concluziile care se sugerează fără să vrea dintr-o astfel de comparație nu au nevoie de comentarii, ci pot servi drept motiv pentru revizuirea unor concepte foarte dubioase din punct de vedere științific (și nu numai științific) § ZBORUL OCUPAȚILOR DIN BASARABIA În dimineața zilei de iunie , administrația de ocupație română și covârșitoarea majoritate a uriașului personal militar și de poliție românesc care era concentrat în Basarabia au început să părăsească în grabă teritoriul său, pe care l-au jefuit și terorizat timp de de ani Încă de la începutul acestei evacuări s-au răspândit încălcări ale condițiilor stipulate de nota sovietică din iunie și acceptate de guvernul regal al României În toată Basarabia, invadatorii plecați au distrus în mod barbar forțele productive, au jefuit populația, au demontat în grabă echipamentele industriale și de transport, comunicațiile, încercând să ia cu ei în România tot ce putea fi mutat de la locul ei și să spargă sau să strice tot ce era imposibil sau odată a fost scos Respectând cu strictețe condițiile stabilite în nota sovietică din iunie , Armata Roșie putea intra pe teritoriul Basarabiei abia de la ora pe iunie și să-și ia populația sub protecția sa, să o protejeze de jaf și să prevină prădătorii exportul proprietății naționale a Basarabiei în România Și tocmai pe iunie, mai ales dimineața, invadatorii boier-români au jefuit cu nepedepsire și fără milă în regiune, răzbunându-se pe locuitorii ei Poporul muncitor al Basarabiei, la chemarea Comitetului Militar Revoluționar al Basarabiei, sub conducerea comuniștilor, a membrilor komsomolilor și a altor muncitori activi ai clandestinului, înarmați cu câte au putut, și-au apărat pământul natal și bogăția sa națională În mai multe locuri, echipele și detașamentele miliției populare, cu armele în mână, au apărat bunurile poporului și viața compatrioților până la apropierea unităților Armatei Roșii Lupta muncitorilor, inclusiv lupta armată, a fost un obstacol serios în calea acțiunilor de tâlhărie ale ocupanților în retragere Cât de puternică a fost rezistența maselor muncitoare la acțiunile de tâlhărie ale ocupanților, se vede din exemplul evenimentelor de la Chișinău Πσ Robert Langer

Seirurea Teritoriului Princeton, , p Moldova Nouă, nr - , Ianuarie-Decembrie , p VI La conducerea Comitetului Militar Revoluționar Chișinău, miliția populară a orașului, condusă de activul comunist subteran P I Petrov (Guzun), a preluat controlul asupra acțiunilor principalelor instituții administrative și economice ale ocupanților în timpul evacuării acestora Poliția a împiedicat scoaterea fondurilor băncii orașului, a păzit centrala electrică, brutării, depozitul de cale ferată, prelucrarea metalelor și alte întreprinderi La fel au procedat și miliția populară și echipele populare din alte orașe și sate ale regiunii Din iunie , în Basarabia s-au derulat numeroase procese sociale importante, care au avut un impact grav asupra dezvoltării ulterioare a regiunii Semnificativă este întoarcerea în masă în Basarabia a populației care emigrase anterior de aici Multe mii de basarabeni care se aflau în România sau în alte țări la momentul eliberării regiunii, din iunie , au început să se întoarcă sau să caute întoarcerea în patria lor eliberată Abia la iunie , ambasada sovietică la București a primit de cereri de la basarabeni cu cereri de întoarcere în Basarabia sovietică Din toate părțile României regale s-au repezit spre trecerile peste Prut și Dunăre șiroaie de oameni care, fără permisiunea autorităților române și în ciuda tuturor obstacolelor puse de autoritățile române, s-au repezit acasă - în Basarabia Jurnalistul american William Maxwell, martor ocular la aceste evenimente, relata că în perioada - iunie , " în România însăși, a început să plece imediat din alte provincii românești a moldoveni, ucraineni și mai ales evrei eliberată Basarabia şi Bucovina" Mai departe, Maxwell scrie: "Alte povești, adesea dure și uneori tragice, spun despre o întoarcere în Basarabia Fiecare stație de-a lungul șinelor de cale ferată care ducea spre Basarabia era plină de oameni care așteptau trenuri Cei care nu găseau altă cale mergeau pe jos, ascunzându-se în pădure în timpul zilei pentru a nu se întoarce" Autoritățile militare și civile române au încercat prin toate mijloacele posibile să oprească repatrierea, i-au tratat crud și inuman pe cei care doreau să se întoarcă în Basarabia după eliberarea acesteia Repatriații au fost supuși unor agresiuni sofisticate și jaf Au fost lansate arme La iunie , în orașul Galați a avut loc un masacru sălbatic al basarabenilor fără apărare Aici, în piața din fața gării, s-au adunat peste două mii de oameni - în principal docuri, dar și membri ai familiilor acestora, care așteptau transportul care să urmeze spre Basarabia Toată această masă de oameni a fost izolată și lăsată fără mâncare și apă La scurt timp, soldații și jandarmii români au deschis focul asupra persoanelor neînarmate, ucigând aproximativ de persoane și rănind de două ori mai multe - La Iasi, de repatriati au fost inchisi la statie si in cladirile adiacente, nefiind permis sa se aprovizioneze cu alimente si apa Apoi au fost încărcați în vagoane de cărbuni murdare și trimiși spre Un TsGA MSSR, f , op , d , ll - William Maxwell Basarabia, p Ibidem, p Pravda, , iulie; "Moldova Socialistă", , rândurile a IV-a și a V-a; William Maxwell op cit, p !) gena Pe drum, la gările Sokol și Nikolina, basarabeni au fost jefuiți, apoi au deschis focul asupra trăsurilor După cum mărturisește același W Maxwell, trenurile care mergeau spre Basarabia au fost supuse bombardamentelor și în alte locuri, au fost multe victime Autoritățile române au reținut bagajele repatriaților, au confiscat cu hoț din ele toate lucrurile mai mult sau mai puțin valoroase, iar rămășițele jalnice ale proprietății au fost transportate în Basarabia către proprietarii săi prin poduri din Reni și Ungheni Aceste pogromuri și execuții au fost raportate de presa din multe țări ale lumii Astfel, la

iulie , ziarul comunist american Daily Worker scria indignat: "Ofițerii români supuși violenței, torturii și înfometării mii de basarabeni - ruși, ucraineni, moldoveni și evrei care au părăsit diverse regiuni ale României pentru a se întoarce în Basarabia" Arbitrariul fără precedent al militarilor români, represaliile împotriva oamenilor fără apărare, jaful și violența lor împotriva lor - toate acestea și alte metode de genocid au fost împrumutate de șovini și fasciștii români din arsenalul naziștilor Reacţionarii români au făcut aceste fapte negre cu deplină impunitate, la ordinele directe ale dictaturii monarho-fasciste a României, cu furie furioasă şi-au răzbunat retragerea forţată din Basarabia şi Bucovina de Nord către oamenii din aceste regiuni Guvernul sovietic, primind informații că autoritățile române împiedică repatrierea băștinașilor din regiunea eliberată și tolerează agresiunea, a cerut categoric guvernului de la București să ia măsurile necesare pentru a asigura condițiile pentru plecarea nestingherită și normală a basarabenilor în patria lor Între timp, în ciuda tuturor obstacolelor, riscându-și viața, zeci de mii de basarabeni s-au întors acasă Până la iulie , de persoane se întorseseră în Basarabia din România În mai puțin de o lună, populația Basarabiei sovietice a crescut cu la sută din cauza întoarcerii oamenilor în patria lor Cifrele de mai sus sunt confirmate de autori burghezi D Dallin, deja amintit de noi, repetând cu încăpăţânare că Basarabia este locuită de "români", admite totuşi: teritorii ocupate (D Dallin numeşte eliberarea Basarabiei o ocupaţie Atunci ar fi trebuit să explice de ce "românii" s-au mutat în "teritoriile ocupate " - A L) Într-o lună, adică până la sfârșitul lunii iulie, peste de oameni au părăsit România și au plecat în Basarabia De la D Dallin aflăm că, împreună cu invadatorii din Basarabia și Bucovina de Nord, aproximativ de mii de oameni au fugit în România Pravda, , iulie William Maxwell op cit , p Op conform cărții: S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful justiției istorice, p Pravda, , iulie Însoțitorul agitatorului, Nr Pravda, , iulie; "Internaționala Comunistă", , nr DJ Dallen Politica externă a Rusiei Sovietice, p lovek - moșieri, capitaliști, kulaki, naționaliști și alți trădători ai poporului și slujitorilor tiranilor străini Americanul L F Schuman mai relatează că " de români au trecut dincolo de noua graniță (nu una nouă, ci de granița sovieto-română restaurată - A L) și cam tot atâtea au venit în zonele ocupate (Shuman numește și "ocupația") eliberarea Basarabiei -A L) din România însăşi" În același timp, Schuman subliniază că un număr mare de "români" s-au întors în regiunile "ocupate", "preferând puterea Moscovei puterii Bucureștiului" Printre basarabenii care s-au întors în patria lor s-au numărat numeroși muncitori industriali și agricoli, muncitori fermi și intelectuali care, în anii ocupației Basarabiei, persecutați de amenințarea înfometării, și-au părăsit țara natală în căutarea unui loc de muncă Cetăţenii care se întorceau în Basarabia eliberată au fost imediat repartizaţi la muncă De exemplu, printre alții, la iulie , frații Andrei, Ivan și Vasily Boldișor s-au întors din România la Chișinău, iar deja pe iulie au devenit molegători la Turnătoria Mecanică și Fieristică Nr din Chișinău În curând au avansat frații Baldișor în prim-planul competiţiei socialiste Afluxul basarabenilor în patria lor a continuat multe luni Oamenii s-au întors acasă nu numai din România regală, ci și din alte țări (Franța, Italia, Ungaria etc) Până la decembrie , adică până la sfârșitul repatrierii, aproximativ de mii de basarabeni s-au întors în URSS din străinătate, inclusiv peste de mii de oameni din România regală Astfel, în cinci luni și jumătate, populația Basarabiei a crescut cu aproape , la sută doar din cauza

repatrierii băștinașilor din regiune Mulți locuitori ai Basarabiei și Bucovinei de Nord au solicitat autorităților sovietice să-și ajute rudele și prietenii să se întoarcă în patria lor Era vorba despre emigranți care, încă înainte de , și-au părăsit locurile natale în căutarea unui loc de muncă sau au plecat la studii și acum trăiau în sărăcie în țările occidentale, în special în Franța Toți, fără ajutorul guvernului URSS, nu ar putea realiza o întoarcere la nou-dobândită Patria sovietică Este semnificativ faptul că în scrisorile lor din străinătate, acești basarabeni și bucovineni nu au implorat în niciun caz să-i reevacueze prin România, întrucât acolo, în opinia lor, erau amenințați cu tâlhărie generală Guvernul sovietic ia ajutat pe acești cetățeni să se întoarcă în patria lor De remarcat că în acea perioadă emigranții s-au întors nu numai în Basarabia și Bucovina de Nord, ci și în Lituania, Estonia și Letonia Ca urmare a demersului guvernului sovietic, precum și sub presiunea maselor populare din România și a opiniei publice mondiale, Ministerul Justiției din România a fost nevoit la august să elibereze basarabenii și bu Ibidem^ L F Schuman Politica sovietică în țară și în străinătate, p Ibidem E Shalimov Legea vieții noastre - "Moldova sovietică", , iunie CHOPA, f , pe , d , l Ibid kovintsev Totodată, autoritățile române au luat măsuri pentru expulzarea imediată în străinătate a tuturor celor eliberați din închisori, inclusiv a criminalilor Siguranza din România a ordonat în mod secret și categoric autorităților de poliție să trimită pe toți basarabenii și bucovinenii eliberați din închisori "sub cea mai strictă și mai de încredere pază la cel mai apropiat punct de trecere a frontierei pentru trecerea la locul de origine" Graba expulzării din România "sub protecția de încredere" a basarabenilor și bucovinenilor, Siguraneți justificată prin faptul că "prezența lor pe teritoriul țării (România - A L) este dăunătoare ordinii publice și periculoasă pentru securitatea statului Din iunie s-a observat un alt fenomen social semnificativ - exodul în masă al soldaților basarabeni din forțele armate române Sute și mii de basarabeni au dezertat din armata regală, în special din unități și formațiuni care până la iunie au fost staționate pe teritoriul Basarabiei și Bucovinei de Nord Nu se poate decât să fie de acord cu părerea româncei Siguran, care a recunoscut că sentimentele de bucurie și încântare în legătură cu eliberarea Basarabiei și Bucovinei de Nord "s-au demonstrat nu doar în rândurile populației civile", ci și în rânduri al armatei " Într-o serie de cazuri, ei și-au aruncat armele și au împrăștiat unități întregi și chiar unități militare Peste de militari basarabeni au fugit din Divizia Infanterie Română Soldații regimentului de artilerie din această divizie au lăsat întregul material pe teren și s-au dispersat Majoritatea soldaților au fugit din Divizia Infanterie Română, cu personal preponderent de basarabiani și staționați în regiunea Bendery-Căușeni, în urma căreia unitatea și-a pierdut complet capacitatea de luptă Basarabenii și bucovinenii, care dezertaseră din armata română, s-au ascuns în păduri, lunci, râpe sau acasă înainte de apropierea unităților Armatei Roșii Mulți dintre ei au murit în acele vremuri din cauza gloanțelor militarilor români Comandamentul armatei române, care părăsea Basarabia și Bucovina de Nord, a organizat raiduri, ambuscade și operațiuni punitive împotriva dezertorilor în multe locuri Basarabenii sau bucovinenii prinși au fost imediat împușcați fără proces Unii dintre ei au căzut în lupte cu pedepsitorii În ciuda represiunilor nemiloase, dezertarea din armata română nu numai că nu s-a oprit, dar a luat o amploare amenințătoare pentru România regală S-a răspândit și dincolo de Prut, unde mase de soldați - basarabeni și

bucovineni - au cerut să fie trimise imediat acasă Plini de răutate patologică și de ură, ofițerii reacționari români au ucis destul de deschis și cu nepedepsire soldați recalcitrați, încercând să oprească dezertarea prin represalii sângeroase, pentru a descuraja basarabenii și bucovinenii să se întoarcă în patria lor Muncitorul chișinăuean Mihail Morozan, român mobilizat CHOPA, f , op , d , l Cu toate acestea, deținuții politici basarabeni nu au fost eliberați din închisorile românești Ibid Ibid Ibid , f , op , d , l unsprezece "Eseuri despre istoria Partidului Comunist din Moldova", ed , p de către comandamentul german încă dinainte de iunie pentru construirea unor instalații militare pe teritoriul Basarabiei și apoi condus cu forța în România, acesta a spus, după ce s-a întors acasă, că echipa lor, în număr de de oameni, și-a exprimat dorința de a reveni în regiunea eliberată Auzind o asemenea afirmație, ofițerul român brutalizat, în fața formării întregii unități militare, a început să împuște de aproape nefericiții basarabeni, iar cei mai mulți dintre cei care visau să se întoarcă acasă au murit din gloanțele acestui călău Acest episod tragic din vara lui a devenit cunoscut lui William Maxwell Un jurnalist american scria: "Otașii moldoveni și ucraineni ai armatei române au fugit cu orice ocazie Într-o parte, în timpul apelului nominal, ofițerul român a ordonat celor care doreau să se întoarcă în Basarabia să facă un pas înainte În speranța că vor fi trimiși în Basarabia eliberată, de soldați au făcut un pas înainte Au fost împușcați" Clasele conducătoare ale României regale, încercând să se justifice în fața comunității mondiale, au încercat să transfere vina pentru dezertarea de la armata română și pentru moartea soldaților basarabeni și bucovineni asupra guvernului sovietic, asupra Armatei Roșii Chiar și zeci de ani mai târziu, A Kretsianu scria cu prefăcută naivitate: "Pretutindeni agitatorii Armatei Roșii s-au îndreptat către soldații noștri, îndemnându-i să dezerteze și să nu asculte de ofițeri" Dar a fost silit imediat să mărturisească: " Demoralizarea profundă și răspândită a pus mâna pe trupele noastre în timpul retragerii lor grăbite" Fugând în grabă din Basarabia, autoritățile și unitățile militare române de ocupație au reușit totuși să provoace pagube materiale enorme regiunii și populației acesteia În mai multe locuri, ocupanții au reușit să distrugă sau să jefuiască utilitățile industriale, de transport și publice; au sustras o parte din flota feroviară și aproape toate autovehiculele, au dezactivat postul de radio Chișinău, au distrus comunicațiile telegrafice și telefonice etc •'Folosind arme, oficialii români, armata și jandarmeria au luat de la populație alimente, animale, inventar și alte bunuri De exemplu, ocupantii au luat de cai, vagoane si alte bunuri de la cetatenii satului Chutulesti, Floresti volost, Soroca uyezd numai În general, potrivit unor date incomplete, invadatorii care se retrăgeau din volosta Florești au sustras peste de cai, de vagoane în România și au scos multe alte bunuri luate cu forța de la populație pentru o sumă totală de peste milioane de lei Una peste alta, in timpul fuga lor din Basarabia, invadatorii au jefuit populatia regiunii in valoare de circa un miliard de lei ! "Învăţământul politic al Armatei Roşii", , nr William Maxwell op cit , p W A Cretzianu Oportunitatea pierdută, p ' n Ibidem TsGA MSSR, f R- , op , d , l Ibid , ll - In continuare se dau calcule in lei in functie de cursul de schimb in vigoare la momentul respectiv • " Un calcul aproximativ al prejudiciului cauzat în volosta Florești și în general în Basarabia a fost făcut de noi pe baza actelor stocate în Administrația Centrală de Stat a RSSM (f R- ; op dosar)) Cele mai barbare jefuiri și violențe au fost supuse așezărilor în acele zone unde erau staționate unitățile

militare românești sau pe unde treceau rutele de retragere ale invadatorilor din Basarabia Aici jaful nu a cunoscut limite În zeci de sate, după plecarea invadatorilor, nu a mai rămas nici măcar un cal sau un bou Masele muncitoare au opus o rezistență acerbă violatorilor și tâlharilor, pentru care mulți muncitori și țărani au fost bătuți, mutilați, iar unii au fost uciși La prima întâlnire cu soldații Armatei Roșii, o țărancă din satul Molodiya, volost Kelmeneț, raionul Khotinsky, P Iftodi, a spus: "Chiar ieri, ofițerii români au vrut să-mi ia calul și căruța de la mine pentru a obține departe de aici cât mai curând posibil Dar nu au reușit, căci am reușit să ascund calul în pădure și am scos roțile din căruță și l-am ascuns Deși m-au bătut tare, mi-au pus o pușcă la tâmplă, tot nu le-am spus unde erau ascunse calul și roțile Îți voi fi veșnic recunoscător că ai venit și m-ai salvat de la execuție " Călăii români au împușcat nu numai soldați - basarabeni și bucovineni care dezertaseră din armata română, ci și civili La iunie , locuitorii satului moldovenesc Chudei, cu bannere roșii, s-au dus la centrul județean Storojineț pentru a întâlni Armata Roșie În apropierea satului Budeşty, lângă podul peste râul Siret Micul, un detașament al armatei române în retragere dintr-o ambuscadă a împușcat pe majoritatea țăranilor evrei Soldații basarabeni din satul Karakuy, Gânchesti volost, care au reușit să scape de pedepsitori, au povestit mai târziu cum invadatorii care se retrăgeau au împușcat mulți soldați - compatrioții lor, au luat o parte din locuitorii satului și au furat o mulțime de vite La Nisporeni, ofițerii români, folosindu-se de arme, au luat vite, cai, ustensile de uz casnic de la localnici, au împușcat mai multe persoane, inclusiv trei femei La Izmail, unitățile române în retragere au masacrat șase cetățeni care au încercat să reziste jafului deschis Trupele române și oficialii administrației de ocupație s-au angajat în aceleași jafuri și tâlhări la Chișinău, Ungheni, Bulboki, Lipcani, Manzyra, Mereșeni și multe alte așezări Înainte de a pleca, ocupanții au căutat, în primul rând, să-i distrugă fizic pe participanții la lupta revoluționară de eliberare În mai multe locuri au reușit să pună mâna pe comuniști și pe alți activiști ai mișcării revoluționare care au ieșit din clandestinitate Crime similare au fost comise de fasciștii români atât în Basarabia, cât și în Bucovina de Nord Din prima zi a intrării sale în Basarabia și Bucovina de Nord, guvernul Uniunii Sovietice și comanda Armatei Roșii nu numai că au luat sub protecția lor viețile și proprietățile cetățenilor eliberați CHOPA, f , pe , d , l "Istoria orașului și forțelor URSR Regiunea Chernivetska, stor N V Bereznyakov, I M Bobeiko, Ya M Kopansky, U G Murzak, V P Platon Decret, cit , p Ibid Ibid , p "Lupta muncitorilor din Bucovina pentru eliberarea socială și națională și reunificarea cu PCP ucrainean, - " Documente și materiale Cernăuți, , p - (documentele nr și) dat, dar a cerut și autorităților române să despăgubească prejudiciul cauzat regiunii și populației Creată la insistențele guvernului URSS, comisia sovieto-română, care cuprindea câte doi reprezentanți de fiecare parte și care s-a întrunit la Chișinău și Iași, a luat în considerare pretențiile guvernului sovietic față de România regală pentru despăgubiri pentru pagubele materiale cauzate regiune și locuitorii săi ca urmare a exportului de către autoritățile de ocupație române și armată în timpul evacuării acestora din teritoriile sovietice eliberate de utilaje industriale, de transport și alte echipamente, precum și jafurile populației locale Guvernul URSS a cerut României despăgubiri pentru acest prejudiciu După eliberarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord, guvernul sovietic a depus toate eforturile pentru a reglementa pe deplin relațiile ulterioare cu

România Activitățile comisiei mixte sovieto-române ar putea juca aici un rol semnificativ Armamentul și proprietatea militară a armatei române rămase în Basarabia și Bucovina de Nord, inclusiv de puști, de mitraliere, de revolvere, de tunuri, de obuze de artilerie și milioane de cartușe, au fost predate guvernului României Făcând aceste măsuri, guvernul sovietic, s-ar părea, avea motive să mizeze pe reciprocitate din partea guvernului român, în primul rând în materie de despăgubiri pentru bunurile furate în Basarabia și Bucovina de Nord Partea sovietică avea inițial doar date preliminare incomplete cu privire la prejudiciul adus de ocupanți asupra populației, estimate la lei , pe care le-a prezentat părții române De altfel, invadatorii fugiți au provocat pagube locuitorilor Basarabiei, de peste trei ori suma menționată Dar guvernul român a refuzat să ramburseze chiar și această sumă semnificativ subestimată, referindu-se cazuistic, după cum se reiese din raportul președintelui delegației române la comisia mixtă sovieto-română, generalul de divizie Alde din noiembrie , la faptul că că "despăgubirea pentru acest tip de prejudiciu nu era prevăzută de nota "Molotov" (adică o notă a guvernului sovietic privind condițiile eliberării Basarabiei din iunie adresată guvernului român - A L) " Prin ele însele, faptele de jaf în masă a populației, deteriorarea și exportul bunurilor oamenilor în , oficialitățile române și autoritățile statului nu au negat Așadar, același general Aldea în memoriul său indică că printre problemele nerezolvate în comisia sovieto-română a fost problema "despăgubirilor pentru pierderile suferite populației din teritoriile lăsate de armata română și administrația română în timpul evacuării (iunie) - iulie) prin: diverse tipuri de rechiziții, distrugeri și distrugeri de clădiri, ferme etc " Recunoașteri similare le găsim într-o serie de documente din perioada - , când o parte din populație a jefuit în iunie , după ocuparea germano-română a RSS Moldovenești, Cernăuți N I Lebedev Decret, op , p TsGA MSSR, f , op , d , partea , ll , Ibid , l Ibid și regiunile Izmail, au încercat să dea socoteală tâlharilor fasciști Astfel, guvernarea Bucovinei, într-o scrisoare trimisă la decembrie cabinetului militar-civil pentru administrarea Basarabiei, Bucovinei și "Transnistriei" sub guvernarea fascistă a României, scria că "posturile de jandarmerie (în - A L) pentru nevoile lor, de la diverși locuitori li se luau fără acte cai și căruțe pentru a transporta proprietăți în interior" În același , Inspectoratul General al Jandarmeriei României confirma că "de fapt, în legătură cu evacuarea din , posturile de jandarmi au luat cai și căruțe de la populație pentru nevoile acestora" , iar caii alungați în timpul unei retragerea grăbită "au fost înlocuite cu altele, luate din populația acelor sate prin care au trecut Statul Major al Armatei Române a justificat tâlhăria populației efectuată de unități militare, susținând că înscrisuri presupuse oficiale nu au fost emise locuitorilor jefuiți doar pentru că "majoritatea populației, văzând că le-au fost luate caii și căruțele, au fugit, lăsându-şi caii şi căruţele" Dar la urma urmei, populația nu și-a abandonat deloc caii și căruțele, ci și-a apărat proprietatea, iar dacă au fugit, atunci de sub gloanțele invadatorilor ■ Proprietățile și animalele furate în Basarabia și Nordul Bucovinei au fost vândute la licitație în România, iar veniturile acestor hoți au fost creditate la bugetul de stat Este de remarcat că locuitorii Basarabiei și Bucovinei de Nord, jefuiți de invadatori în , nu au realizat nimic de la autoritățile fasciste ale României în anii - Inspectoratul General al Jandarmeriei României de la sfârşitul anului a admis că "nu s-a rezolvat problema despăgubirii pentru pierderile suferite victimelor în timpul rechiziţiilor" S-a spus

deja că, pentru a proteja populația de jafuri și violențe ale invadatorilor în retragere, pentru a proteja proprietatea întreprinderilor și pentru a menține ordinea publică, oamenii muncitori din Basarabia, la chemarea Comitetului Regional Basarabiei al Partidului Comunist al României şi Comitetul Militar Revoluţionar Basarabean, ieşit din clandestinitate, au creat trupe armate şi detaşamente ale miliţiei populare, care au funcţionat până la apropierea unităţilor Armatei Roşii La instrucțiunile Comitetului Militar Revoluționar și ale comitetului regional de partid, la iunie s-au constituit în orașele și satele Basarabiei comitete revoluționare provizorii sau organe provizorii similare de autoguvernare populară Sub conducerea organizațiilor locale ale partidului comunist, aceștia au preluat puterea în propriile mâini și au deținut-o până la sosirea trupelor sovietice De exemplu, la iunie, Comitetul Revoluționar Provizoriu Orhei, chiar înainte de sosirea Armatei Roșii, a creat consilii sătești la periferia orașului, a format o echipă populară pentru a proteja ordinea și proprietatea și a condus pregătirea locuitorilor orașului pentru o întâlnire demnă cu Armata Roșie TsGA MSSR, f , op , d , partea , l Ibid , l Ibid Ibid l Ibid , l Ibid , l Ibid , f , op , d , l Comitetul Revoluționar Provizoriu și trupa armată au fost create în dimineața zilei de iunie în orașul Khotyn Au asigurat ordinea publică, au organizat o întâlnire a Armatei Roșii Este de remarcat faptul că printre cei trei membri ai VRC Khotinsky s-a numărat și avocatul român Mihai Dașcalescu În dimineața zilei de iunie , în satul Dolna, Nisporensky volost, la inițiativa unui localnic, cunoscut profesor basarabean și luptător împotriva regimului de ocupație, Georgy Savvich Chicu, care a fost scos din activitatea pedagogică de către administrația română, țăranii, cu mult înainte de venirea unităților Armatei Roșii, au creat un comitet de inițiativă - un fel de corp de autoguvernare a poporului care ținea ordinea în sat, asigurând siguranța populației G S Chiku a fost ales președinte al comitetului, iar profesorul L A Nyaga a fost ales secretar În timpul formării comitetelor revoluționare temporare și a trupelor armate, organizațiile comuniste locale, cea mai avansată și "partea cea mai conștientă a oamenilor muncii din orașele și satele Basarabiei, au fost nevoite să exercite o vigilență de înaltă clasă, întâmpinând o formă aparte de activitate ostilă În unele așezări, elemente ostile de clasă (troțkiști, naționaliști și chiar carierişti burghezi) au încercat să profite de timpul de dinaintea apropierii Armatei Roșii, s-au grăbit să ia inițiativa de a crea comitete revoluționare temporare și echipe armate, dându-se drept " adevărati" revoluționari și susținători ai puterii sovietice În mai multe locuri, a fost nevoie de mult efort pentru a expune aceste atacuri provocatoare ale inamicului La majoritatea absolută a întreprinderilor industriale, de transport, municipale și de altă natură, la ordinul Comitetului Regional de Partid al Basarabiei și al Comitetului Militar Revoluționar al Basarabiei, au fost create comitete de lucru, care au cuprins cele mai avansate, mai persistente și devotate cauzei clasa muncitoare, proletari și muncitori de inginerie și tehnici, inclusiv membri ai clandestinului revoluționar La întreprinderile abandonate de vechii proprietari care au fugit cu ocupanții, astfel de comitete de muncitori și-au asumat conducerea și întreaga responsabilitate pentru activitățile lor La alte întreprinderi, comitetele de muncitori au stabilit imediat un control strict al muncitorilor asupra producției și a acțiunilor proprietarilor lor În toate cazurile, comitetele muncitorilor au funcționat sub conducerea organizațiilor de partid comunist și a comitetelor

revoluționare temporare, bazându-se pe activiști muncitori, pe unități de miliție populară și pe echipele muncitorești Eforturile energice ale oamenilor muncii din regiune de a menține ordinea, vigilența împotriva tuturor intrigilor ocupanților și ale complicilor acestora, grija pentru capitalistul de ieri, dar acum devenită proprietate publică - toate acestea au arătat că poporul Basarabiei eliberate s-a simțit imediat proprietar al terenului, fabricilor și fabricilor, proprietarul pământului lor natal marginile În acţiunile oamenilor muncitori din Basarabia, adâncul lor CHOGA, f , op , d , l Ibid - "Moldova Socialist", , iunie dragostea laterală pentru puterea sovietică mult așteptată, bucuria generată de lichidarea regimului de ocupație urat și a sistemului burghezo-moșier, reunificarea regiunii cu Uniunea Sovietică § RESTAURAREA AUTORITĂȚILOR SOVIEȚICE ÎN TERITORIUL ELIBERAT Așadar, în iunie , Basarabia a fost eliberată pașnic de opresiunea burghezo-moșierului României Eliberarea regiunii a pus capăt tragediei maselor muncitoare din Basarabia înrobită, a asigurat eliminarea regimului de ocupație și a sistemului burghez, restabilirea puterii sovietice pe teritoriul său și, în același timp, a creat condiții pentru restabilire a unității naționale a poporului moldovenesc și reunificarea lui într-un singur stat sovietic, pentru transformările socio-economice, politice și culturale indigene Iunie este un punct de cotitură în istoria poporului moldovenesc, deschide o nouă eră a dezvoltării sale, care nu are egal în trecut Se știe că revoluția socialistă distruge inevitabil, distruge vechea suprastructură a societății exploatatoare, toate acele elemente ale acesteia care au fost adaptate în scopul asupririi și suprimării maselor muncitoare Însă proletariatul abordează procesul de demolare a vechii suprastructuri în mod dialectic, folosind acele elemente ale acesteia care exprimă o continuitate în dezvoltarea istorică a societăţii, pentru a crea o nouă suprastructură a formaţiei socialiste V I Lenin a subliniat în repetate rânduri că mașina statului burghez, pe lângă astfel de organe care îndeplinesc funcțiile de oprimare și exploatare, ca armată permanentă, poliție, instanță, birocrație, guvern burghez etc , include și un imens aparat care realizează contabilitate și funcția de înregistrare (bănci, oficiu poștal, telefon, telegraf, societăți de consum etc) V I Lenin a recomandat ca acest aparat să nu fie defalcat, ci să fie perceput corespunzător și utilizat în mod cuprinzător, subordonându-l noului sistem V I Lenin scria: "El (acest aparat - A L) trebuie smuls din subordonarea capitaliștilor, trebuie tăiat, tăiat, tăiat capitaliștilor cu firele lor de influență, trebuie subordonat sovieticilor proletari, trebuie făcută mai largă, mai cuprinzătoare, mai populară" În dezvoltarea suprastructurii politice a societății în timpul tranziției de la capitalism la socialism, în special, se pot distinge trei astfel de elemente ale comunicării succesive, cum ar fi:) utilizarea legăturilor individuale valoroase ale vechii mașini de stat în procesul de demolarea acestuia și crearea unui nou aparat de stat;) utilizarea organizaţiilor socio-politice progresiste ale oamenilor muncii care au apărut în adâncul societăţii capitaliste;) dezvoltarea în continuare a democraţiei şi instaurarea unui nou tip de democraţie socialistă V I Lenin Poli col cit , vol , p Vezi F M Vertzan V I Lenin despre succesiunea în principalele sfere ale vieții publice în timpul tranziției de la capitalism la socialism Rezumat al tezei de doctorat Kshn , , p După iunie , în regiunile eliberate ale Moldovei s-au desfășurat transformări politice, sociale, economice și culturale radicale Prin natura și conținutul lor, ei au înțeles continuarea revoluției socialiste, al cărei proces a fost întrerupt de ocuparea

temporară a Basarabiei Tot ceea ce muncitorii din regiune nu au avut timp să facă la sfârșitul anului și începutul lui , trebuiau să facă acum, după restabilirea puterii sovietice Procesul transformărilor socialiste revoluționare din Basarabia s-a desfășurat în amploare și profunzime Lichidarea sistemului economic capitalist cu anarhia lui, crizele, șomajul și sărăcia maselor muncitoare, includerea Basarabiei în sistemul economic socialist al URSS au deschis o sferă și oportunități nelimitate pentru dezvoltarea accelerată a forțelor productive ale regiunii, formarea de noi relaţii de producţie socialiste A devenit posibil într-un timp extrem de scurt să se pună capăt vechiului înapoiere generată de politica țarismului și de consecințele dezastruoase ale stăpânirii coloniale a invadatorilor româno-boieri Dacă vorbim de transformări politice, atunci chiar în primele zile după eliberarea Basarabiei, masele din regiune de pretutindeni au distrus radical înseși temeliile regimului de ocupație, s-au apucat să demoleze vechea mașinărie de stat burghezo-moșier și să creeze în locul ei un nou aparat de stat sovietic, cu adevărat popular În județe, orașe, sate, dominația politică și socio-economică a asupritorilor și exploatatorilor a fost pusă capăt tuturor organelor administrative, militare, judiciare și de altă natură ale statului capitalist, care au servit ca instrument de suprimare și jefuire a muncitori și țărani, au fost desființate În același timp, în regiune se desfășura procesul de restabilire a organelor dictaturii clasei muncitoare - sovieticii Masele muncitoare de pretutindeni au reînviat puterea sovietică , puterea nativă a muncitorilor și țăranilor, născută în focul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, dar înecată aici în sânge de intervenționiștii boier-români la începutul anului Imediat după eliberarea Basarabiei, aplicarea legilor naționale ale Uniunii Sovietice s-a extins pe teritoriul acesteia Muncitorii, țăranii, inteligența muncii, meșteșugarii și toate celelalte segmente ale populației regiunii, ca cetățeni ai URSS, au primit ocazia de a se bucura de libertate și de toate drepturile consemnate în Constituția sovietică În mintea muncitorilor din Basarabia era încă vie amintirea Sovietelor Deputaților Muncitorilor din - , ideea puterii sovietice, pe care au păstrat-o cu grijă în inimile lor și au dus-o prin anii întunecați ai ocupaţie Sovietele, în care democrația socialistă a sistemului de stat sovietic este cel mai bine întruchipată, au fost considerate, pe bună dreptate, de oamenii muncitori din regiunea eliberată nu numai ca organe ale puterii de stat, ci și ca organizații publice cele mai de masă și populare dintr-o regiune socialistă țară Unele publicații indică în mod eronat că în iunie s-ar fi instaurat puterea sovietică în Basarabia, deși se știe că a fost restabilită [Cm "Istoria URSS Epoca socialismului (-)", p] Încă din primele ore ale eliberării lor, și în mai multe locuri chiar mai devreme, chiar înainte de sosirea unităților Armatei Roșii, masele muncitoare s-au apucat de restabilirea sovieticilor ca organe ale puterii populare pe pământul sovietic După iunie , în toate satele, orașele, orașele, volostele și raioanele Basarabiei, pe perioada până la alegerile la Sovietele locale ale Deputaților Muncitorilor, au fost alese sau create autorități locale temporare executive și administrative sovietice - comitetele executive ale sovieticii, formați din președinte, adjuncții săi, secretar și - membri ai comitetului executiv Comitetele executive rurale, de așezări și orașe (cu excepția centrelor raionale) ale sovieticilor au fost alese la adunările generale ale locuitorilor acestor așezări Componența comitetelor executive temporare județene, volost și orașe (centre județene) ale sovieticilor a fost selectată și

aprobată de organele superioare ale puterii sovietice din RSS Ucraineană și RSS Moldovenească În total, în regiunile eliberate ale Basarabiei, care mai târziu a devenit parte a RSS Moldovei, s-au format comitete executive rurale, de aşezări, de voloste, oraşe şi raionale ale sovieticilor Restabilirea organelor puterii sovietice a trezit la o viață politică activă mase largi ale regiunii eliberate, care în anii ocupației boier-române au fost lipsite de drepturi și libertăți politice Aproximativ de muncitori avansați, țărani muncitori și intelectuali au devenit membri ai comitetelor executive rurale, de așezări, orașe, volost și uyezd Natura reprezentării populației în aceste organe poate fi judecată, de exemplu, după datele privind rezultatele alegerilor pentru comitetele executive ale consiliilor rurale ale volostului Sîngerei al raionului Bălți Aici au devenit membri ai comitetelor executive satelor > persoane, dintre care: ţărani săraci, ţărani mijlocii, muncitori şi angajaţi Printre aleși s-au numărat de femei muncitoare, care au câștigat pentru prima dată libertate și egalitate doar sub puterea sovietică Oamenii muncitori din Basarabia au ales membri ai Partidului Comunist al Bolșevicilor, comuniști locali și membri ai Komsomolului care au ieșit din clandestinitate, mulți alți participanți activi la lupta revoluționară clandestă, cadre ai întreprinderilor din regiune, țărani săraci , muncitori agricoli, reprezentanți ai intelectualității progresiste și alții la organele lor de putere S-a scos la iveală marea autoritate a comuniștilor și a altor participanți la mișcarea revoluționară, care se bucura de deplina încredere a populației Basarabiei De exemplu, Vasily Ivanovici Demian, un țăran, un participant activ la Revoluție TsGA MSSR, f R- , op , d , l PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d kl - ; d , l ; d , l ; d , l ; , ll - ; "Moldova în marea familie a republicilor Uniunii Sovietice", p Mai târziu, numărul comitetelor executive a crescut: de la sfârșitul lunii august , numărul comitetelor executive ale orașului a crescut la , comitetele executive raionale (înlocuindu-le pe cele volost) din noiembrie până la , iar sovieticii rurali la începutul lui în dreapta - banca Moldovei a devenit S Eu sunt Aftenyuk Reîntregirea poporului moldovenesc și finalizarea procesului de creare a statalității lor naționale sovietice În: Din istoria mișcării revoluționare și construcției socialiste în Moldova Kshn , , p ^ "Moldova Socialiste", , octombrie Tot akolo clandestinitatea revoluționară și lupta pentru restabilirea puterii sovietice în Basarabia În , Alexander Prokopievici Laktionov, de asemenea, un fost muncitor subteran, a fost ales primul președinte al consiliului satului Brichansky Vladimir Nikolaevici Gitsu, un om sărac care era membru al grupului local de tineret comunist clandestin, a fost ales președinte al Consiliului Satului din satul Drepkautsy, Lipkan Volost Primul președinte al Consiliului Satului din satul Mateutsy, Rezina volost, a fost muncitorul agricol Petr Gofitsan , satul Bardar din Ganchest volost - un țăran sărac Dmitri Vasilyevich Makovei * , satul Vasiena din același volost - muncitorul văduv F B Muntyan , satul Gura-Ka Satul Tvarditsa din Chadyr-Lung Volost este un țăran sărac Efim Isidorovich Tofan , iar satul Tvarditsa din Chadyr-Lung Volost este un țăran sărac Anton Ivanovici Papurov O parte considerabilă din liderii sovieticilor rurali din Moldova au căzut victime ale terorii răzbunătoare a armatei române în timpul Marelui Război Patriotic În , naziștii l-au împușcat pe președintele consiliului satului din satul Dolna (unde a vizitat odată A S Pușkin) N A În satul Ustya, Criuleni volost, în , bietul om Dmitri Filippovici Sandu a fost ales președinte al consiliului satesc, Ivan Vasilyevici Robu a fost ales secretar al consiliului satesc, iar

Grigori Pavlovici Gratiy a fost ales agro-autorizat Toți cei trei activiști din sat au fost împușcați de fasciștii români în iulie Este imposibil să nu mai amintim de unul dintre activiștii puterii sovietice din Basarabia în Fedor Petrovici Khomozha, originar din acest sat, un cavaler al legendarei brigăzi a lui G I Kotovsky, căruia i s-a acordat Ordinul Steagului Roșu de Luptă pentru eroismul arătat în timpul înfrângerii bandei Antonov, a fost ales apoi președinte al satului consiliul satului Gura-Galbene, Chimishli volost F P Homozha, întors acasă în , a fost supus celei mai severe persecuții de către autoritățile boier-române După eliberarea regiunii, a fost membru al delegației moldovenești la a VII-a sesiune a Sovietului Suprem al URSS Fiul glorios al poporului moldovenesc, F P Homozha, a murit în lângă Rostov-pe-Don în lupte cu invadatorii fasciști Restaurarea organelor puterii sovietice în Basarabia eliberată a decurs foarte repede și a fost finalizată până la iulie De exemplu, în volost Telenesht, alegerea comitetelor executive ale satului și sovieticilor de așezări în toate cele de așezări ale volostului a durat doar o săptămână Între și iulie au avut loc întâlniri în toate județele "Moldova sovietică", , iunie T I Tyunkin, V R Dadyko Decret, lucrare , p "Moldova Socialiste", , iunie G I Eremey Kolhoz în coduri În: "Imeni Lenin" Kshn , , p "Moldova sovietică", , octombrie "Moldova Sovietică", , martie H P Maryasov în sudul Moldovei În: "Imeni Lenin", p Pravda, , septembrie "Moldova sovietică", , august Tineretul Moldovei, , iulie "Moldova Socialiste", , august L Rachinsky op ext , p SI preşedinţi, vicepreşedinţi şi secretari ai consiliilor săteşti Întrucât încă din prima zi de după eliberarea Basarabiei a început peste tot lichidarea sistemului burghezo-proprietar, a început confiscarea marilor proprietari de pământ, în ședințe s-au conturat o serie de măsuri practice de îndrumare a acestor procese În special, s-a hotărât: în termen de trei zile să se facă socoteală tuturor proprietarilor de pământ, mănăstiri, biserici, terenuri de stat și pustie, pășuni, inventar vii și morți; să întocmească liste exacte cu toate fermele țărănești fără pământ și cu pământ mic; începe imediat distribuirea oficială organizată a terenurilor, proprietăților și animalelor expropriate și finalizarea acesteia înainte de - iulie În același timp, ședințele au recunoscut necesitatea de a duce o luptă hotărâtă împotriva confiscării neautorizate de pământ și proprietăți de către kulaki și alte elemente ostile, de a organiza populația satelor pentru recoltare de calitate, de a acorda asistență fermelor sărace prin crearea de soți etc În regiunea eliberată s-au format, de asemenea, organe economice, socio-culturale, militare, judiciare, cooperative și alte sovietice de conducere și conducere Așadar, odată cu restabilirea sovieticilor locali în satele din regiunea eliberată, s-a lucrat la crearea unor organisme de cooperare a consumatorilor - birouri de organizare rurală, care trebuiau să funcționeze până la ținerea adunărilor elective ale acționarilor Să remarcăm că în componenţa acestor birouri de organizare s-au târât pe alocuri kulaci, negustori, foşti ofiţeri români, Gărzi de Fier, Kuzişti etc , proprietatea fostelor cooperative româneşti, care a fost ascunsă de recentii lor conducători burghezi În restabilirea organelor puterii sovietice, poporul muncitor al Basarabiei a fost mult sprijinit de reprezentanții Comitetului Regional de Partid al Moldovei și ai Consiliului Comisarilor Poporului din MASSR, Comitetului Central al Partidului Comunist (b) al Ucrainei și Consiliul Comisarilor Poporului din RSS Ucraineană, trimiși din multe regiuni și teritorii ale RSFSR, alte republici sindicale, precum și comandanți și lucrători politici ai

Armatei Roșii Prin hotărâre a Comitetului Central al Partidului Comunist Unisional al Bolșevicilor și a Consiliului Comisarilor Poporului din URSS, atribuțiile Comitetului Regional de Partid al Moldovei, Consiliul Suprem și Consiliul Comisarilor Poporului din Lioldava ASSR, la scurt timp după iunie , au fost extinse temporar pe teritoriul eliberat al Moldovei Aceste organe de partid și sovietice au fost recunoscute drept cele mai înalte autorități directoare, legislative și executive ale teritoriului eliberat, iar mai târziu - Uniunea RSS Moldovenească Aceste funcții au îndeplinit până la alegerile Sovietului Suprem al RSSM, formarea Comitetului Central al Partidului Comunist (b) din Moldova și guvernarea Uniunii RSS Moldovenești În paralel cu restabilirea autorităților sovietice, crearea de organe economice, judiciare și alte organe administrative, a continuat procesul de desființare a vechiului aparat de stat burghez și lichidarea instituțiilor sale politice și ideologice Împreună cu regimul de ocupație și sistemul burghezo-moșier, toate partidele burghezo-moșieri au fost lichidate Românul reacționar Confiscarea și distribuirea terenurilor mari, a animalelor și a uneltelor au început efectiv la iunie Au fost dizolvate uniuni din Basarabia (bryasly), create de dictatura monarho-fascistă a lui Carol al II-lea și care funcționau sub controlul siguranilor, precum și alte organizații și societăți create pentru a proteja interesele capitaliștilor și moșierilor Partidul Comuniștilor își îndeplinește sarcinile de a dirija activitatea creatoare a poporului sovietic atât direct, cât și prin intermediul sovieticilor, organelor de stat, organizațiilor publice, dezvoltând și încurajând inițiativa lor creativă În regiunile eliberate ale Moldovei au fost create aceleași organizații publice de masă, sindicate și societăți de muncitori, care existau până atunci în URSS: partid, Komsomol, sindicat, pionier, creativ, sportiv și altele În toate județele au fost create voloste și orașe mari ale Basarabiei, care în scurt timp au devenit parte a RSSM, comitete județene, voloste și comitete orășenești ale Partidului Comunist (bolșevici) din Ucraina , iar apoi Partidul Comunist (bolșevici) din Moldova Structura organismelor Komsomol nou create în aceste județe a fost similară În orașe și sate, au început lucrările la construirea unei rețele de partide de bază, Komsomol și organizații de pionier Muncitorii, inginerii și muncitorii tehnici și angajații Basarabiei încă din primele zile de eliberare au pus problema dizolvării sindicatelor reacţionare române care existau în regiune La mijlocul lunii iulie , a avut loc la Chișinău o întrunire a reprezentanților comitetelor de lucru create la întreprinderile la iunie , precum și ai întreprinderilor industriale, comunale, de transport autorizate din Basarabiei și Bucovinei de Nord Muncitorii Bulatov, Levandovskaya, Ostrovsky și alții care au vorbit aici au denunțat rolul rușinos al sindicatelor corupte (bryasl) care au servit ocupanților și capitaliștilor, au cerut dizolvarea lor imediată și crearea sindicatelor sovietice Ședința a adoptat, în unanimitate, și a transmis un apel către Consiliul Central al Sindicatelor, care a afirmat: "Exprimând voința lucrătorilor întreprinderilor industriale, considerăm că este necesară dizolvarea tuturor sindicatelor reacționare Facem apel la Consiliul Central al Sindicatelor Unisional cu cererea de a crea sindicate sovietice în Basarabia și Bucovina de Nord eliberate La rândul nostru, promitem solemn Consiliului Central al Sindicatelor Unisional ca în toată munca care trebuie făcută în crearea sindicatelor sovietice, o vom ajuta activ și chemam largile mase din Basarabiei și Bucovinei de Nord la această mare și responsabilă muncă Consiliul

Central al Sindicatelor Pano-sindicale a dat curs cererii muncitorilor și angajaților din Basarabia și Nordul Bucovinei: au fost desființate sindicatele recționare românești (bryasly) de pe teritoriul Basarabiei și Bucovinei de Nord unu PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , ll , - Ibid , f , op , d Ia, l După ce chestiunea formării aliaților S€R moldovenești a fost o concluzie inevitabilă, Comitetul regional moldovenesc al PC (b) U a fost transformat în Comitetul regional moldovenesc al Partidului Comunist Bolșevic al întregii uniuni În consecință, comitetele județene, orășenești, raionale și volost ale partidului și organizațiilor primare de partid din Moldova au fost redenumite Această prevedere a existat până la august - înainte de formarea Partidului Comunist (bolșevici) din Moldova Izvestia, , iulie temporar, Consiliul Central al Sindicatelor Unisional a decis să creeze sindicate sovietice pe pământurile eliberate Fiind cea mai mare organizație a muncitorilor, școala comunismului, ei au fost chemați să mobilizeze muncitorii și angajații locali pentru participarea activă la construcția socialistă Pentru a ajuta oamenii muncitori în crearea organizațiilor sindicale sovietice și pentru a îndruma activitățile acestora din urmă, Consiliul Central al Sindicatelor Pano-sindicale a format Biroul Organizator al Sindicatelor din Basarabia Hotărârea Consiliului Central al Sindicatelor Unisional de a dizolva sindicatele reacţionare şi de a crea sindicate sovietice în Basarabia a primit aprobarea universală din partea muncitorilor, inginerilor şi tehnicienilor şi angajaţilor din regiune Ședința angajaților Administrației Pădurilor din Basarabia, în hotărârea sa adoptată la iulie , scria: "Să se aprobe hotărârea Consiliului Central al Sindicatelor Pantonetistic de dizolvare a sindicatelor care își desfășoară activitatea în Basarabia, așa cum fac acestea nu reprezintă interesele muncitorilor, servind drept paravan pentru imensa exploatare și oprimare a muncitorilor" La iulie a început înregistrarea muncitorilor, a lucrătorilor ingineri și tehnici și a angajaților care doreau să se alăture sindicatelor sovietice Această muncă a fost încredințată comitetelor de lucru temporare deja menționate în repetate rânduri, iar în întreprinderile și instituțiile unde nu existau, birourilor de organizare nou-înființate ale comitetelor de fabrică și locale Aderarea la sindicatele sovietice s-a realizat pe o bază strict individuală, cu deplină voluntariate Numai foștilor exploatatori, Gărzile Albe, agenți de poliție, membri activi ai fostelor organizații recționare și alte elemente ostile li s-a interzis admiterea Încă de la mijlocul lunii septembrie, sindicatele sovietice din malul drept al Moldovei aveau membri - muncitori locali, ingineri și angajați Până atunci, alegerile organelor sindicale de conducere din întreprinderi și instituții au fost finalizate Doar de lucrători avansați, cei mai activi au fost aleși în organele sindicale de bază, dintre care muncitorii reprezentau , la sută, femei - , la sută Pentru a ghida activitatea sindicală în Moldova, au fost constituite de comitete sindicale sectoriale republicane'- În timpul admiterii în sindicate și alegeri ale organelor sindicale de conducere, au fost înregistrate peste de cazuri când lucrătorii și angajații i-au expus pe "liderii sindicali" galbeni din perioada de ocupație, care au încercat nu doar să obțină un carnet de membru, ci și să obțină în funcţii de conducere sindicale Începând cu iunie , toate industriale, com Arhiva Centrală de Stat a RSSM, f R- , op , d , l "Bessarabskaya Pravda", , septembrie Datele privind numărul de membri de sindicat în primele luni de la eliberarea Basarabiei, date din diverse surse, sunt contradictorii După analizarea materialelor digitale, autorul consideră că este de

încredere numărul de membri ai sindicatului din regiunile eliberate ale RSSM indicat de el până la jumătatea lui septembrie Noiembrie PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; Arhiva Centrală de Stat a RSSM, f R- , op , d , l ; "Bessarabskaya Pravda", , septembrie PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; "Moldova Socialiste", , noiembrie În întreprinderile municipale și comerciale, în transporturi, în comunicații și la alte facilități economice naționale, oamenii muncitori au introdus controlul muncitoresc, efectuat direct de comitete de muncă temporare și comisari Comisarii, numiți de organele de partid și sovietice, erau aleși dintre muncitorii cu experiență de partid și sovietici și specialiști în economia națională Răspunzând cu căldură Apelului Comitetului Regional Basarabian al Partidului din iunie și Apelului Direcției Politice Principale a Armatei Roșii către poporul Basarabiei, vehiculate în aceeași zi, oamenii muncitori ai regiunii eliberate în unanimitate s-au alăturat luptei pentru păstrarea bunurilor materiale (utilaje și proprietăți ale întreprinderilor, vehicule, comunicații etc) de a fi jefuite și exportate în străinătate, pentru ca ulterior, în plină funcționare, toate aceste bogății să fie transferate în mâinile adevărat proprietar - oamenii Întreprinderile, abandonate de proprietarii fugiți cu ocupanții, erau conduse de comitete muncitorești și comisari Muncitorii controlau și asigurau buna funcționare a întreprinderilor, organizau protecția instalațiilor de producție și a echipamentelor acestora și contabilizau materiile prime și produse Kai: S-a spus deja că în zilele eliberării regiunii au fost create comitete temporare de lucru și echipe pentru protecția întreprinderilor și a tuturor bunurilor poporului, la instrucțiunile și sub conducerea organizațiilor partidului comunist care au ieșit din Subteran De asemenea, au stabilit controlul muncitorilor în producție Comuniștii și alți participanți activi la lupta revoluționară împotriva ocupanților, conducând masele muncitoare, au oprit multe încercări ale proprietarilor de afaceri de a dezafecta echipamentele sau de a le transporta în România De exemplu, muncitorii centralei Chișinău, realizând importanța funcționării neîntrerupte a acesteia, în noaptea de iunie , au înlăturat gărzile românești și au preluat controlul asupra centralei Un detașament al miliției populare al Gării Chișinău sub conducerea lui P I Petrov (Guzun) a reținut un tren cu valori materiale pregătit pentru expediere în România La Bălţi, muncitorii fabricii de zahăr nu au permis proprietarului, M Ismansky, să trimită în România utilajele întreprinderii dezmembrate şi încărcate în vagoane Comitetele muncitorești, echipele de muncitori și detașamentele miliției populare, mizând pe sprijinul oamenilor muncii, au făcut să râdă negustorii și complicii lor până când Armata Roșie s-a apropiat să dezactiveze complet centralele electrice, alimentarea cu apă, telefonul rețea, mori și brutării, adică perturbă viața normală a populației din regiune pentru o lungă perioadă de timp Acțiunile active ale clasei muncitoare, care s-au manifestat cel mai clar în stabilirea controlului muncitoresc și protecția întreprinderilor și echipamentelor, au reprezentat una dintre formele luptei de clasă a proletariatului, de data aceasta pentru păstrarea forțelor productive din încercările contrarevoluţionare ale burgheziei şi ale altor elemente ostile În același timp, controlul muncitorilor a fost o bună școală practică inițială pentru conducerea producției pentru muncitori, ingineri și tehnicieni și a servit la atragerea lor în construcția socialismului Restaurarea și crearea de noi sovietice, economice, Vezi Istoria RSS Moldovei, vol II, ed , p organelor social-culturale și de altă natură și-a pus o sarcină importantă organizației de partid din

Moldova - de a asigura o conducere clară a activităților acestor organisme, încadrându-le în mod corespunzător cu personal Subliniind că succesul în îndeplinirea tuturor planurilor noastre depinde în primul rând de oameni, V I Lenin a subliniat necesitatea de a "testa și recunoaște organizatorii adevărați, oameni cu o minte sobră și perspicacitate practică, oameni care combină devotamentul față de socialism cu capacitatea de a liniștit (și în ciuda frământării și zgomotului) să stabilească o muncă comună puternică și prietenoasă a unui număr mare de oameni în cadrul organizației sovietice Urmând instrucțiunile lui Lenin, partidul și organele sovietice ale Moldovei au desfășurat o activitate semnificativă de selecție, pregătire și promovare a muncitorilor, țăranilor și inteligenței muncitoare din regiunile eliberate la munca de conducere În perioada iulie-septembrie , aproximativ mii de oameni au fost selectați și trimiși în funcții de răspundere în sovietici și sindicate, întreprinderi industriale, de transport și comerț, în organele agricole și instituții socio-culturale, precum și în comisariatele populare și departamentele de Republica Pentru pregătirea președinților și secretarilor consiliilor sătești, de la octombrie , în cadrul tuturor celor șase comitete executive județene ale părții din dreapta RSS Moldovenească, au fost organizate cursuri de luni, în care au studiat de oameni odată (de persoane pe judeţ) Totodată, în oraşul Bender, cursuri de perfecţionare a angajaţilor Consiliilor locale cu un contingent de de ascultători Au fost create și cursuri de pregătire și recalificare a cadrelor pentru lucrătorii de frunte din organele sindicale și agricole, pentru muncitorii din industrie, comerț și altele Nu este lipsit de interes faptul că oficialul Siguranilor români de mai târziu, privind în urmă la primele transformări din Basarabia sovietică și Bucovina de Nord, eliberate de invadatori, a ajuns la trista concluzie pentru România fascistă că în "maria majoritate a fostilor localnici angajații au fost angajați de la bun început" , că "românii de de ani s-au dovedit neputincioși să extermine comunismul din Basarabia și Bucovina" că guvernul sovietic a pus imediat la dispoziția oamenilor muncii "cărți, broșuri, reviste, ziare, afișe , publicații și cinematografe staționare și mobile aproape gratuite" au demonstrat filme bine pregătite, s-a făcut propagandă orală, au fost evidențiați agitatorii, s-au organizat mitinguri, emisiuni radio etc " că "bolșevicii arată preocupare pentru educație și organizarea tinerilor încă din leagăn" Potrivit mărturisirii șefului Khotyn Siguranska, el " a avut ocazia să se asigure personal că copiii nu pot uita sau trece pe lângă acele avantaje și, mai ales, libertatea pe care o aveau în timpul regimului comunist (cum ar fi fascistul a numit sistemul sovietic - V I Lenin Poli col cit , vol , p TsGA MSSR, f R- , op , d , l unsprezece Ibid , f , op Ia, d , l ; "Moldova Socialiste", , octombrie CHOGA, f , op , d , l Ibid , l Ibid , l Ibid , l LL) Educația și regimul modern (vorbim despre și regimul instaurat de invadatorii româno-fasciști pe pământurile sovietice pe care le-au ocupat - A L) sunt diametral opuse celor care au fost sub sovietici (adică în - - A L)" Federația Rusă, republicile sovietice ucrainene și alte republici sovietice fraterne, precum și Republica Sovietică Socialistă Autonomă Moldovenească, care la acel moment avea deja un număr semnificativ de personal național calificat pregătit în anii puterii sovietice, au oferit un mare ajutor regiunilor eliberate al Moldovei cu cadre de conducere şi specialişti pentru diverse sectoare ale economiei naţionale În anii întunecaţi ai ocupației boier-române, succesele remarcabile ale poporului muncitor al RSS Moldovenești în dezvoltarea economică și culturală i-au inspirat pe

frații și surorile vitrege din Basarabia să lupte împotriva invadatorilor, pentru reunirea cu Uniunea Sovietică Pe parcursul celor ani de existență (din până în), organizațiile de partid și organele sovietice ale RSS Moldovenești au acumulat o bogată experiență în conducerea activităților în toate sferele economiei și culturii și au pregătit un număr considerabil de personal pentru diversele ramuri ale muncii de partid, de stat, economice și culturale În MASSR, ca în toată țara, socialismul s-a construit în această perioadă Toate acestea au facilitat foarte mult rezolvarea unor noi sarcini urgente în Moldova de malul drept după eliberarea acesteia și formarea RSS Moldovenească Cadrele sosite în regiunile de malul drept al Moldovei pentru a ajuta muncitorii locali au jucat un rol neprețuit în organizarea și organizarea activităților organismelor sovietice, economice și socio-culturale, în refacerea și reconstrucția întreprinderilor industriale și de altă natură, în crearea unui material modern și baza tehnică pentru agricultură și, cel mai important, în educația și formarea populației indigene, cu care și-au împărtășit cu generozitate bogatia de experiență În primele luni de la eliberare în regiunile de vest ale Moldovei s-au constatat unele neajunsuri în selectarea și plasarea personalului Ei erau legati, în primul rând, de o lipsă acută de specialiști de calificare superioară și secundară pentru toate sectoarele economiei naționale a republicii fără excepție, precum și de o forță de muncă calificată pentru industrie, transport, comunicații și construcții Prin urmare, a fost necesar, de exemplu, înlocuirea multor funcții de conducere cu persoane care nu aveau doar educație generală specială, ci și suficientă, experiență și abilități în domeniul relevant, iar acest lucru, desigur, nu s-a reflectat în cele mai bune mod pe nivelul de activitate a unui număr de organizații sovietice, economice și de altă natură și întreprinderi Lipsa de muncitori calificați, la rândul său, a avut un impact negativ asupra implementării planurilor economice naționale, asupra nivelului productivității muncii și asupra calității produselor Au fost și alte neajunsuri Unele organisme regionale, orașe și districtuale de partid și sovietice ale RSFSR, RSS Ucraineană RSS Moldovenească și alte republici au manifestat pretenții slabe față de calitățile de afaceri și politice ale personalului selectat pentru muncă în regiunile eliberate ale Moldovei Ca urmare, individual Ibid camarazii veniți aici să ajute nu au justificat speranțele puse asupra lor, nu au făcut față domeniilor care le-au fost încredințate, în timp ce alții s-au compromis la serviciu sau acasă, dăunând astfel cauzei transformărilor socialiste și educației muncitorilor din regiuni eliberate Uneori, organele sovietice și de partid ale orașului și județului volost (sectorul) din malul drept al Moldovei și chiar departamentele republicane individuale ale RSS Moldovei au subestimat capacitățile și devotamentul față de sistemul sovietic al personalului local, i-au recrutat cu ezitare pentru a lucra în Soviet, organizații economice, comerciale și de altă natură, acordând prioritate celor trimiși Și, dimpotrivă, într-o serie de raioane și organizații, uitând de vigilența de clasă, au promovat fără discernământ la posturi de răspundere primii localnici care și-au oferit serviciile fără pregătire și verificare suficientă, ceea ce a făcut posibil ca unele dintre elementele ostile să pătrundă în aparatul sovietic și economic al republicii Organele puterii sovietice din regiunile de vest ale Moldovei au luat măsuri hotărâtoare pentru eradicarea tuturor acelor vicii sociale care au rămas aici ca moștenire din sistemul burghezo-proprietar, pentru a-și izola purtătorii, periculoși pentru alții, precum și pentru a stabili

și respecta ordine revoluționară inerentă unei societăți socialiste La Chișinău s-au creat județe, volosturi și orașe, organe de afaceri interne și miliție sovietică, care au început imediat să-și îndeplinească funcțiile de apărare a ordinii publice O atenție deosebită a fost acordată luptei împotriva elementelor active de clasă ostile și criminale, cu activitățile lor provocatoare, subversive și de sabotaj Un loc important în activitatea miliției l-a ocupat lupta împotriva profitului, care nu numai că a prejudiciat și a prejudiciat guvernul sovietic și populația, dar a fost folosită și de elemente ostile de clasă pentru a-și continua existența parazitară S-a declarat o luptă fără milă împotriva mituirii, tovarăș ticălos al modului de viață burghezo-proprietar și al moralității burgheze Părăsind Basarabia, polițiștii români au eliberat intenționat infractorii din închisori În plus, unele dintre elementele ostile și criminale de clasă au fost dotate cu arme Organele afacerilor interne și miliția sovietică, mizând pe asistența și cooperarea activă a oamenilor muncii din orașe și sate, încă din prima zi după eliberarea Basarabiei, s-au ocupat de înăbușirea criminalității Au fost confiscate armele depozitate ilegal, au fost luate măsuri de prevenire a acțiunilor elementelor criminale și contrarevoluționare Lichidarea sistemului burghezo-proprietar și restabilirea puterii sovietice în Basarabia în iunie au avut loc în condiții semnificativ diferite de cele în care s-a stabilit puterea sovietică în Rusia, inclusiv în Moldova de malul stâng În - Tânăra putere sovietică din Rusia a întâmpinat o rezistență acerbă din partea forțelor contrarevoluției interne, bazându-se pe ofițerii reacționari ai vechii armate țariste, precum și pe sprijinul puternic și intervenția directă a forțelor armate ale imperialismului internațional Economia țării era atunci într-un declin extrem Clasa muncitoare și țărănimea muncitoare a Rusiei au fost primele din istoria omenirii care au deschis calea pentru Revoluția din octombrie născută din guvern, neavând nici experiența de construire a statului, nici personalul pregătit necesar Situația era diferită în Până în acest moment, Uniunea Sovietică devenise o mare putere industrială-colectivă-ferme În țara sovietică, care construise deja temelia socialismului, s-a acumulat o vastă experiență în conducerea dezvoltării economiei naționale, a crescut și s-a temperat personal cu înaltă calificare în lupta pentru socialism republicile nu numai că și-au împărtășit experiența cu oamenii muncitori a regiunilor eliberate ale Moldovei, dar le-a oferit și asistență practică, a participat direct la dezvoltarea economică și culturală aici Acest lucru a facilitat foarte mult munca de restabilire a puterii sovietice și de lichidare a sistemului capitalist din partea de dreapta a Moldovei Mai mult, în clasele exploatatoare din Basarabia erau absolut și relativ mult mai slabe decât în - in Rusia Condițiile incomparabil mai favorabile din au făcut posibilă restabilirea puterii sovietice în Basarabia în - zile de la eliberarea regiunii Munca amplă de masă politică, lansată imediat în rândul muncitorilor basarabeni care intra într-o nouă viață, a contribuit la creșterea rapidă a conștiinței lor de clasă și a energiei creatoare, generată de înțelegerea semnificației istorice a evenimentelor aflate în desfășurare, a jucat un rol important în întărirea sovietică puterea si desfasurarea activitatii viguroase a trupurilor sale eu O analiză a evenimentelor legate direct sau indirect de pregătirile pentru eliberarea și eliberarea Basarabiei ne permite să tragem câteva generalizări și concluzii În - situația din Basarabia ocupată a escaladat până la limită, iar dezastrele maselor muncitoare au luat forme și proporții amenințătoare Toate acestea erau o

consecință a politicii coloniale a conducătorilor bucureșteni din provincie și fascistizarea rapidă a României, care s-a transformat într-un satelit al Germaniei naziste, se pregătea de un război antisovietic în mod forțat În planurile militariste, agresive ale României, Basarabiei i s-a atribuit un loc de frunte Pe teritoriul său armata română a creat o bază fortificată pentru un atac asupra URSS Asigurând spatele viitoarelor operațiuni militare împotriva țării sovietice, clica conducătoare a României a căutat să transforme Basarabia într-o "zonă de calm", într-o "zonă de siguranță" pentru trupele sale, prin teroarea în masă și violența incredibilă În plus, ocupanții au suportat cea mai mare parte a cheltuielilor militare pe umerii populației Basarabiei sărace, nedispreţuind cele mai prădătoare metode de jefuire a regiunii În a doua jumătate a anului și în prima jumătate a anului , desfășurarea evenimentelor internaționale pe continentul european a afectat tot mai des o serie de probleme legate direct de problema basarabeană și de relațiile sovieto-române Dacă în anii precedenți Basarabia a jucat un rol semnificativ în planurile diplomatice și strategice ale imperialiștilor anglo-franco-americani, atunci cei Acum ea s-a trezit în poziția unuia dintre avanposturile agresiunii fasciste împotriva URSS de către Germania și România Extinderea expansiunii fasciste în Europa și declanșarea celui de-al Doilea Război Mondial de către cel de-al treilea Reich al lui Hitler a sporit pericolul real al unui atac militar asupra URSS, a amenințat Basarabia cu o nouă ocupație, de data aceasta din Germania Toate aceste împrejurări de natură internă și externă nu au putut decât să grăbească deznodământul conflictului sovieto-român cu privire la Basarabia Principalul obstacol în calea unei soluționări pașnice și juste a chestiunii basarabene a fost politica externă reacționară, agresivă a României regale, vizând nu numai reținerea teritoriilor ocupate anterior, ci și acapararea de noi pământuri Să salveze poporul muncitor al Basarabiei de sub jugul ocupanților boier-români și să împiedice înrobirea regiunii de către fascismul german, să blocheze calea agresiunii hitleriste îndreptate spre Orient La iunie L , Armata Roșie a intrat în Basarabia și Bucovina de Nord și a luat viața și siguranța populației din aceste teritorii sub protecția sa Schimbul de note sovieto-român din - iunie a dus la o soluționare pașnică și justă a chestiunii basarabene, la reunirea Basarabiei cu URSS Eliberarea Basarabiei, restabilirea puterii sovietice pe teritoriul său și reunificarea regiunii cu URSS au avut o mare importanță pentru soarta poporului moldovenesc Aceste evenimente semnificative au deschis calea pentru reunificarea sa, au deschis perspective strălucitoare pentru renașterea și prosperitatea sa națională iunie a marcat începutul unei noi perioade în istoria poporului moldovenesc Evacuarea grăbită a trupelor române și a administrației de ocupație română din Basarabia, alături de care o parte semnificativă a proprietarilor de pământ, capitaliști și alți exploatatori locali au fugit în România, a contribuit la eliminarea simultană în regiune atât a regimului de ocupație străin, cât și a celui burghez -sistemul proprietarului În Basarabia, puterea sovietică a fost restabilită, sugrumată de România regală la începutul anului , Basarabia a fost reunită cu Uniunea Sovietică Restabilirea puterii sovietice în Basarabia a însemnat concomitent reluarea și continuarea procesului de revoluție socialistă pe teritoriul său, care a început la sfârșitul anului , dar a fost întrerupt în de intervenția imperialistă și ocuparea regiunii În iunie , după o pauză de de ani, acest proces s-a reluat și s-a dezvoltat în condiții foarte favorabile, într-o situație în care

socialismul câștigase deja în URSS Evaluarea semnificaţiei proceselor de reunificare din anii - date în Tezele Comitetului Central al PCUS " de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie": "Cele mai importante repere în rezolvarea chestiunii naționale au fost reunificarea popoarelor ucrainene, belaruse și moldovenească, restabilirea puterii sovietice în republicile baltice și intrarea lor în Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste" " de ani ai Marii Revoluții Socialiste din Octombrie" Rezumate ale Comitetului Central al PCUS M , , p Capitolul VIII IMPLEMENTAREA REFORMELOR SOCIALE ÎN REGIUNILE ELIBERATE ALE MOLDOVEI § NAȚIONALIZAREA MIJLOACELOR FIXE DE PRODUCȚIE DIN INDUSTRIA BASARABIEI Particularitatea revoluției socialiste este că începe cu cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare, cu instituirea unui nou tip de suprastructură politică Suprastructura contribuie activ la formarea unei baze socialiste, bazându-se pe sectorul socialist nou format al economiei Dar în prima perioadă de după revoluția socialistă, în perioada de tranziție de la capitalism la socialism, noua suprastructură, ridicându-se deasupra bazei, care deocamdată este totalitatea relațiilor unei economii multistructurale, în pofida liderului rolul modului socialist este sub presiunea altor relații de producție non-socialiste Deci, în revoluția socialistă, revoluția politică o precede pe cea economică Desigur, după ce puterea politică a fost câștigată ferm de clasa muncitoare, problemele economice ies în prim-plan Sarcina de a conduce un nou stat, a observat V I Lenin, are particularitatea că "nu politica, ci economia capătă o importanță primordială" , iar managementul se reduce la început în primul rând la "sarcina reorganizării economice" Marxismul-leninismul mai învață că ideile, suprastructura politică, la rândul lor, au un impact enorm asupra condițiilor materiale ale societății "Dacă condițiile materiale de existență", nota Friedrich Engels în , "sunt cauza principală, atunci aceasta nu exclude posibilitatea ca zonele ideologice să aibă la rândul lor un efect opus, dar secundar asupra acestor condiții materiale" V I Lenin Poli col cit , vol , p Ibid K Marx şi F Engels Litere alese M , , p Construirea socialismului, care reprezintă o ruptură radicală a relațiilor sociale, este asociată în orice țară cu depășirea unor dificultăți enorme În țările înapoiate, de exemplu, aceste dificultăți s-au multiplicat fără îndoială de zece ori din cauza nivelului scăzut de dezvoltare a forțelor productive, a structurii arhaice a economiei, a dimensiunii reduse a proletariatului și a lipsei de personal calificat, a lipsei de pământ, a presiunea demografică enormă, comercializabilitatea scăzută a fermelor țărănești și subdezvoltarea relațiilor de piață și lipsa acută de surse de economisire pentru industrializarea socialistă Pentru a depăși aceste dificultăți, este necesar să se mobilizeze masele, să se folosească la maximum funcționarea legilor economice ale socialismului și avantajele noului sistem social, să se extindă legăturile internaționale și să se folosească eficient experiența acumulată Aceste circumstanțe le-a avut în vedere V I Lenin când a subliniat că, în prezența legilor generale, formele specifice de tranziție de la capitalism la socialism "trebuie să fie diverse, în funcție de condițiile în care începe mișcarea către crearea socialismului" , și mai presus de toate, în funcție de faptul că într-o anumită țară predomină producția de mașini la scară mare sau producția la scară mică Țara sovietică, în care producția la scară mică a predominat în primii ani de după octombrie, în această perioadă a cunoscut dificultăți deosebite tocmai în domeniul economic Ele au constat în necesitatea organizării și stabilirii celei mai stricte și universale contabilități și control al producției și distribuției

produselor, de a crește productivitatea muncii, de a socializa producția în practică Din punct de vedere economic, Moldova de pe malul drept din a fost foarte asemănătoare cu Rusia în primii ani ai puterii sovietice Dar, pe de altă parte, condițiile și premisele pentru trecerea la construcția socialistă au fost aici mult mai favorabile, deoarece regiunile de vest ale Moldovei în reunite cu URSS - țara socialismului învingător, au devenit partea organică a acesteia Faptul că socialismul a fost construit practic în URSS, cea mai înaltă formă de organizare socio-economică a societății, la care umanitatea s-a ridicat în procesul dezvoltării sale istorice până în acest moment , a predeterminat atât natura, amploarea, cât și ritmul transformări socialiste în Basarabia eliberată Documentul de bază, adoptat la Conferința Internațională a Partidelor Comuniști și Muncitorilor, desfășurată la Moscova în perioada - iunie , spune: "Socialismul a arătat omenirii perspectiva de a scăpa de imperialism Noul sistem social, bazat pe proprietatea publică a mijloacelor de producție și pe puterea oamenilor muncii, este capabil să asigure dezvoltarea planificată, fără criză a economiei în interesul oamenilor, garantând drepturile sociale și politice ale poporului muncitor, crearea condițiilor pentru o democrație autentică, participarea reală a maselor largi de oameni la conducerea societății, pentru toți V I Lenin Poli col cit , vol , p "Planul lui Lenin pentru industrializarea socialistă și implementarea lui" Colegiul editorial: P N Pospelov (supervizor), I A Aluf, I A Gladkov, V I Kasyanenko, A I Kotelenets M , , p Da Kronrod Despre principiile economice și legile socialismului - Kommunist, , nr , p dezvoltarea personalității de către terți, egalitatea națiunilor și prietenia dintre ele În practică, s-a dovedit că numai socialismul este capabil să rezolve problemele fundamentale cu care se confruntă omenirea Dar în Moldova de malul drept, socialismul nu a fost încă construit Chiar și în primii ani de după Revoluția din octombrie, V I Lenin a fundamentat științific propunerea că clasa muncitoare sovietică, sub conducerea Partidului Comunist, poate și trebuie să construiască o societate socialistă completă El a subliniat că în Țara Sovietelor există tot ce este necesar: dictatura proletariatului, alianța clasei muncitoare și a țărănimii, conducerea clasei muncitoare în această alianță, proprietatea publică a marilor mijloace de producție "Aceasta nu este încă construcția unei societăți socialiste", a scris el, "dar aceasta este tot ceea ce este necesar și suficient pentru această clădire " Construirea socialismului se realizează în mod conștient, conform planului, pe baza științei Spre deosebire de societatea burgheză, a cărei principală forță organizatorică este piața în creștere spontană în lățime și profunzime, socialismul se conturează ca urmare a muncii organizate și intenționate a milioane de oameni, conduși de Partidul Comunist VI Lenin a învățat că socialismul este creația maselor înseși Ea poate fi construită numai prin eforturile comune ale muncitorilor și țăranilor pe baza alianței lor puternice și de neclintit Sarcina partidului este de a păstra și întări alianța dintre muncitori și țărani printr-o politică corectă V I Lenin a reamintit neobosit că relația orașului cu mediul rural este principala problemă politică, "care are o importanță decisivă pentru întreaga noastră revoluție" În consecință, dictatura proletariatului, rolul conducător al Partidului Comunist și alianța fermă a muncitorilor și țăranilor, prietenia și asistența reciprocă a popoarelor sovietice - acestea sunt premisele politice de bază pentru construirea cu succes a socialismului în URSS și crearea bazei sale materiale și tehnice Mai mult, aceste premise politice au fost combinate organic cu cele

economice, printre care transferul principalelor mijloace de producție în proprietate publică a avut o importanță decisivă Teoria marxist-leninistă și experiența URSS confirmă că eliminarea proprietății capitaliste și stabilirea proprietății publice asupra principalelor mijloace de producție este principala sarcină economică a revoluției socialiste În consecință, în Programul de partid elaborat de V I Lenin și adoptat de al VIII-lea Congres al PCR (b) în martie , era scris: în proprietatea Republicii Sovietice, adică în proprietatea comună a tuturor muncitorilor" Ceea ce se făcuse deja în URSS acum trebuia făcut "Sarcinile luptei împotriva imperialismului în stadiul actual și unitatea de acțiune a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste" Documentul principal adoptat de Conferința Internațională a Partidelor Comuniști și Muncitorilor de la Moscova la iunie M , , p V I Lenin Poli col cit , vol , p Ibid , p V I Lenin Poli col cit , vol , p în Basarabia eliberată pentru a asigura şi aici biruinţa socialismului Se știe însă că socialismul în toate sferele vieții sociale - economic, moral, mental - poartă "semnele" capitalismului Trăsăturile moștenite de socialism din trecut nu sunt doar rămășițe ale vechilor moravuri, rămășițe ale sistemului burghez în mintea și comportamentul oamenilor, ci și rămășițe ale fostei diviziuni a muncii (diferențe între muncitorii urbani și cei rurali, între muncitorii din mediul urban și cel rural , muncitori manuali etc) Este imposibil să scapi de ele imediat Pentru a face acest lucru, este necesar să se creeze condiții materiale și culturale adecvate V I Lenin a subliniat că socialismul schimbă atitudinile oamenilor "numai în măsura revoluției economice deja realizate" Această "revoluție economică" a fost realizată în timpul proceselor sociale calitativ noi care s-au desfășurat după iunie pe pământul eliberat al Basarabiei, care au pregătit și au creat astfel de condiții materiale și culturale care contribuie la eliminarea "semnelor de naștere" moștenite din trecut în economie, aspect moral și psihic, în relația cetățenilor sovietici Transformările socialiste de aici trebuiau realizate ținând cont de condițiile specifice, specifice regiunii Partidul a avertizat întotdeauna împotriva copierii nechibzuite și imprudente în raioanele periferice a formelor de muncă care s-au conturat și s-au justificat în regiunile centrale V I Lenin a subliniat că în republicile naționale sovietice ar trebui efectuată o "tranziție mai lentă, mai prudentă, mai sistematică la socialism" Reconstrucția socialistă a Basarabiei a fost facilitată de utilizarea vastei experiențe a statului sovietic, construcție economică și culturală și de puternicul sprijin economic al statului sovietic Această împrejurare a permis Basarabiei să ocolească o serie de forme de tranziție și etape de dezvoltare, precum și să evite multe dificultăți în construirea unei economii și culturi socialiste, prin care trecuseră la vremea lor majoritatea republicilor naționale ale URSS În regiunile eliberate ale Moldovei, Partidul Comunist și guvernul sovietic, bazându-se pe energia și voința dezlănțuită a maselor, s-au angajat în profunde transformări revoluționare socio-economice, politice și culturale Aceste transformări au fost o necesitate istorică obiectivă care decurge din tiparele perioadei de tranziție de la capitalism la socialism La urma urmei, calea spre victoria socialismului este o întreagă perioadă istorică de etape de tranziție ale dezvoltării sociale, când se pregătesc treptat premisele materiale și sociale pentru o nouă formare Transformările din regiunile de vest ale Moldovei au vizat înlocuirea modului de producție capitalist cu unul socialist și au condus la o îmbunătățire radicală a vieții oamenilor muncii În condiţiile specifice

Basarabiei, sarcina era stăpânirea economiei n V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p eliberat de captulele capitalismului, pentru a include regiunea într-un singur organism economic socialist al URSS, dezvoltându-se după un singur plan național fundamentat științific Una dintre cele mai importante și decisive dintre măsurile revoluționare ale guvernului sovietic, care a asigurat nu numai eliminarea dominației economice a capitaliștilor, distrugerea ordinii burgheze și a fundamentelor acesteia, ci și crearea unei economii socialiste și a dezvoltarea forţelor productive ale regiunilor eliberate, a fost naţionalizarea principalelor mijloace de producţie Clasicii marxism-leninismului au învățat că socializarea instrumentelor și mijloacelor de producție de bază este condiția decisivă pentru eliminarea exploatării omului de către om, crearea unui sector socialist în producție F Engels scria în Anti-Dühring: "Conversia mijloacelor de producție în proprietate publică elimină nu numai inhibarea artificială a producției care există acum, ci și acea risipă directă și distrugerea forțelor productive și a produselor, care în prezent este un inevitabil însoțitor de producție și atinge cele mai înalte dimensiuni în crize" V I Lenin, în lucrarea sa "Proiectul și explicația programului Partidului Social Democrat", a subliniat încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea că " există o singură cale de a pune capăt exploatării munca prin capital, și anume: să desființeze proprietatea privată a uneltelor de muncă, să transfere toate fabricile, morile, minele, precum și toate marile moșii etc , în mâinile întregii societăți și să conducă producția generală socialistă, condusă de către lucrătorii înșiși Produsele obținute prin munca comună vor merge apoi în beneficiul lucrătorilor înșiși, iar surplusul produs de aceștia asupra întreținerii lor va servi la satisfacerea nevoilor lucrătorilor înșiși, pentru dezvoltarea deplină a tuturor abilităților lor și utilizarea egală a tuturor achizitiile de stiinta si arta Dezvoltând poziția lui Karl Marx asupra proprietății publice ca bază economică a socialismului, V I Lenin a determinat principalele căi și forme de formare și dezvoltare a acestuia Prin însăși natura sa, industria de mașini la scară largă necesită socializare la scară națională Prin urmare, conceptul esențial anarho-sindicalist al așa-numitului "socialism cooperativ", care presupune transferul întreprinderilor și instituțiilor în proprietatea colectivelor individuale de muncă, nu are nimic în comun cu socialismul științific Vorbind la martie la o ședință a Consiliului Comisarilor Poporului, V I Lenin a spus: "Sarcina socialismului este transferarea tuturor mijloacelor de producție în proprietatea întregului popor și deloc la care ar trebui să meargă navele muncitori navali, bănci la angajații băncii" La august , Prezidiul Sovietului Suprem al URSS a emis un Decret "Cu privire la naționalizarea băncilor, întreprinderilor industriale și comerciale, a mijloacelor de transport și comunicații pe calea ferată și pe apă ale Basarabiei" În conformitate cu acest Decret, pe teritoriul regiunii eliberate au fost naționalizate toate mijloacele și instrumentele principale de producție din aceste industrii Odată cu distrugerea proprietății private K Marx și F Engels Opere, vol , p • V I Lenin Poli col cit , vol , p - V I Lenin Poli col cit , vol , p Pravda, , august au fost distruse fondurile pentru principalele mijloace de producţie şi baza exploatării maselor muncitoare Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS a stabilit că întreprinderile sunt considerate naționalizate din iunie Practic, naţionalizarea întreprinderilor industriale, de transport şi de altă natură ale Basarabiei s-a desfăşurat în două etape În prima etapă - din iunie până

în - iulie - autoritățile sovietice au preluat toate întreprinderile de stat, precum și întreprinderile ai căror proprietari au fugit împreună cu invadatorii Aceste întreprinderi au devenit proprietate publică de stat Au fost imediat supuși regulilor emanate din legislația sovietică a muncii și au fost răspândite formele sovietice de organizare a producției, iar principiile planificării și managementului socialist La astfel de întreprinderi, comitetele de lucru temporare au îndeplinit inițial funcțiile de autoguvernare Împreună cu comisarii numiți de autoritățile sovietice, au rezolvat o gamă largă de sarcini pentru a stabili funcționarea normală a întreprinderilor: au fost angajați în organizarea procesului de producție, logistică, probleme de creștere a productivității muncii, întărirea disciplinei muncii, protecția muncii si siguranta, protectia proprietatii statului Primele întreprinderi naționalizate au marcat începutul creării unui sector socialist în industria Basarabiei eliberate A doua etapă a naționalizării întreprinderilor a început după emiterea Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din august După cum sa menționat deja, din iunie până în august , la întreprinderile Basarabiei rămase în posesia capitaliștilor, comitetele de muncă și comisarii au stabilit controlul asupra producției, prevenind actele de sabotaj ale vechilor proprietari, au supravegheat siguranța echipamente, materii prime si produse manufacturate Au fost încheiate contracte de muncă între organizațiile sindicale sovietice și întreprinzătorii privați Aceste contracte de muncă, precum și activitățile comitetelor muncitorești și ale comisarilor, reprezentau o formă importantă de control de către statul sovietic asupra întreprinderilor private, în special asupra respectării de către proprietarii legislației muncii sovietice: în ziua de ore de muncă, salariile muncitorilor, pe protecția și siguranța muncii, pe crearea unor condiții minime acceptabile de muncă și de viață în fabrici și ateliere, pe orele suplimentare și munca de noapte, plata timpului de nefuncționare etc Toate aceste evenimente au constituit repere importante în pregătirea și implementarea naționalizării complete a întreprinderilor private mari și mijlocii din Basarabia Printr-un decret al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din august , pe teritoriul Basarabiei au fost naționalizate toate băncile și instituțiile de credit, casele de credit și de economii, precum și toate transporturile feroviare și pe apă și toate mijloacele de comunicație ; întreprinderi industriale cu mai mult de de muncitori sau cel puțin lucrători, dar cu un motor cu o capacitate de cel puțin cai putere; toate întreprinderile din industria tipografică, centrale electrice, tramvaie și autobuze; întreprinderile de fecale din industria alcoolului și vodcii; companii comerciale, a căror cifră de afaceri anuală a depășit mii lei, precum și toate cramele industriale și rezervoarele de ulei; toate spitalele, sanatoriile, instituțiile de învățământ, cinematografele, teatrele, bibliotecile publice, stadioanele, muzeele și galeriile de artă, marile farmacii, depozitele de farmacii; toate hotelurile mari, clădirile mari de locuit, precum și casele ai căror proprietari au fugit din Basarabia Muncitorii Moldovei au salutat cu entuziasm Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS privind naționalizarea principalelor mijloace de producție din industrie și alte ramuri ale economiei naționale și au luat parte energic la exproprierea proprietății exploatatori Activitățile comitetelor de lucru și ale comisarilor au jucat un rol important în pregătirea și realizarea naționalizării principalelor întreprinderi industriale din regiunile eliberate Reprezentanții muncitorilor, inginerilor și lucrătorilor tehnici și angajaților au făcut parte din

comisiile de naționalizare, i-au ajutat la inventariere, la identificarea utilajelor ascunse de foștii proprietari etc Unii întreprinzători, negustori și alți mari proprietari care au părăsit regiunea, anticipând naționalizarea, înainte de a fugi din Basarabia, au eliberat rudelor sau figurilor fictive documente fictive pentru dreptul de a deține anumite părți din proprietate pe care nu le puteau scoate în România Alți capitaliști au luat calea ascunzării de naționalizarea proprietății dobândite prin exploatare De exemplu, Pekler, un mare comerciant din Chișinău, a încercat să ascundă de metri de fabrică de la naționalizare Comisiile de naționalizare s-au confruntat și cu consecințele unui fenomen urât, dar foarte caracteristic sistemului capitalist Cert este că, în anii de ocupație, unii comercianți, sub egida unor funcționari fiscali români mituiți, au redus artificial cifra de afaceri anuală declarată a întreprinderii lor comerciale pentru a plăti statului un impozit proporțional redus Folosind documentele obținute în urma unor astfel de mașinațiuni, comercianții individuali au încercat în să eludeze naționalizarea, făcând referire la nesemnificația imaginară a comerțului Cu ajutorul comitetelor de muncă temporare și lucrătorilor activi ai întreprinderilor, comisiile de naționalizare au avut de muncit mult, stabilind cifra de afaceri reală a întreprinderilor Ca urmare, toate trucurile și mașinațiunile frauduloase ale industriașilor și comercianților au fost expuse, iar proprietatea exploatatorilor expuși a fost supusă naționalizării Asistența efectivă a clasei muncitoare, participarea ei directă au asigurat implementarea rapidă și organizată a naționalizării Până la sfârșitul lunii septembrie - începutul lunii octombrie , socializarea principalelor mijloace de producție a fost finalizată În acest timp, de întreprinderi industriale mari și mijlocii au fost naționalizate pe teritoriul a șase județe care făceau parte din RSS Moldovenească (excluzând Pravda, , august TsGA MSSR, f R- , op , d , l S Aftenyuk, D Yelin, A Korenev, I Levit RSS Moldovenească în Marele Război Patriotic al Uniunii Sovietice - , Kshn , , p L E Repida Transformări socialiste în industria malului drept al Moldovei (iunie - iunie) În: Din istoria mișcării revoluționare și construcției socialiste în Moldova Kshn , , p cea a întreprinderilor care au aparținut statului burghezo-moșieresc român până la iunie și a proprietarilor fugit cu ocupanții, trecuți mai devreme în jurisdicția statului sovietic) La Chișinău, de exemplu, dintre cele mai mari întreprinderi industriale au fost naționalizate Naționalizarea principalelor mijloace de producție din industrie, transport, comunicații și comerț a dat o lovitură zdrobitoare claselor exploatatoare ale Basarabiei și a dus la prăbușirea dominației economice a capitaliștilor, a ordinii și fundațiilor burgheze Clasa burgheziei mari și mijlocii a fost astfel lichidată Naționalizarea a creat condiții favorabile pentru dezvoltarea rapidă a forțelor productive ale regiunii și creșterea constantă a bunăstării oamenilor Socializarea socialistă a mijloacelor de producție a fost unul dintre cele mai importante rezultate socio-economice ale procesului de revoluție socialistă aflată în desfășurare în regiunile eliberate ale Moldovei Naționalizarea a concentrat principala producție industrială a regiunii în mâinile statului sovietic Acest lucru a fost cu atât mai important cu cât odată cu proprietatea publică a principalelor mijloace de producție, rolul economic al statului se schimbă radical; S-a format un sector socialist în industrie, construcții, transporturi, comunicații și comerț în regiunile de vest ale Moldovei A devenit cel mai important și dominant aici și a oferit o bază solidă pentru

apariția și dezvoltarea unor noi relații de producție socialiste Aceasta a fost o victorie uriașă pentru poporul muncitor al Moldovei, câștigată de ei chiar în primele luni după restabilirea puterii sovietice în Basarabia Lichidarea principalelor clase exploatatoare din oraș a pus capăt pentru totdeauna exploatării clasei muncitoare În orașele regiunii eliberate au apărut și au devenit dominante noi relații socialiste de producție, ca pe întreg teritoriul URSS - relații de prietenie, camaraderie și asistență reciprocă a muncitorilor liberi Se știe că proprietatea privată capitalistă a instrumentelor și mijloacelor de producție separă popoare și state, acționând ca bază economică a unor astfel de relații între ele, care se bazează pe exploatare, pe înrobirea unor țări de către altele, pe oprimarea unora popoare de către alții Astfel de relații dau naștere inevitabil la înstrăinarea popoarelor, neîncrederea reciprocă Proprietatea privată a mijloacelor de producție într-o societate capitalistă duce la oprimarea unei clase de către o altă clasă, la o inegalitate socială și de proprietate flagrantă Sub modul socialist de producție nu există motive pentru divizarea popoarelor și a claselor Dimpotrivă, proprietatea publică a mijloacelor de producție unește și unește oamenii pentru realizarea unui scop comun - construirea unei societăți comuniste PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l V I Lenin Poli col cit , vol , p Ca urmare a stabilirii proprietății publice asupra mijloacelor de producție în malul drept al Moldovei, au intrat în vigoare noi legi economice - legile socialismului, care au deschis spațiu pentru o creștere nelimitată și accelerată a forțelor productive ale regiunii Luând principalele mijloace de producție de la clasele exploatatoare din malul drept al Moldovei și transformându-le în proprietate publică, guvernul sovietic a contrapus astfel proprietatea socialistă proprietății burgheze Mijloacele de producţie naţionalizate de statul socialist au încetat să mai fie capital, instrument de exploatare, sursă de împărţire a societăţii în clase Au devenit proprietatea comună a oamenilor, a maselor muncitoare Natura întreprinderilor naționalizate s-a schimbat și ea radical și a devenit acum socialistă; între lucrătorii lor s-au stabilit relații socialiste ale producătorilor asociați Clasa muncitoare a Basarabiei nu numai că a stabilit proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție cu ajutorul poporului sovietic, ci și, ținând cont de experiența sovietică, a introdus un sistem corespunzător de conducere a întreprinderilor, a întregii producții și distribuție socială a produselor, ca precum şi folosind metode economice socialiste Apropo de socializarea producției, ea nu se poate reduce la simpla distrugere a proprietății capitaliste, la exproprierea expropriatorilor Întreprinderile, mijloacele de producție, care au fost transformate în proprietate publică, trebuie socializate în practică V I Lenin a atras atenția asupra faptului că " socializarea diferă de simpla confiscare prin aceea că se poate confisca cu o singură "hotărâre" fără capacitatea de a lua în considerare corect și de a distribui corect, dar este imposibil să socializezi fără o astfel de îndemânare " După naționalizarea principalelor mijloace de producție din industria Moldovei de pe malul drept, alături de sectorul socialist de frunte, a rămas sectorul capitalist, reprezentat de întreprinderile private mici, adică cele care au angajat mai puțin de de muncitori sau mai puțin peste muncitori cu un motor de cai putere Ponderea unor astfel de întreprinderi în producția industrială a RSS Moldovenești a fost nesemnificativă, la fel și ponderea sectorului privat în comerțul republicii, unde acesta din urmă, după naționalizarea întreprinderilor

comerciale mari și mijlocii, reprezenta micile magazine si tarabe comerciale Până la iunie , pe teritoriul Basarabiei și Bucovinei de Nord existau până la de bănci comerciale și peste de bănci diverse Vezi planul lui Lenin pentru industrializarea socialistă și implementarea sa, p V I Lenin Poli col cit , vol , p Nu putem fi de acord cu E T Zatyshnyak, care susține că - în Moldova - "aceștia sunt anii ai victoriei sectorului socialist în industrie, în transport și în principal în comerț " (vezi E T Zatyshnyak Despre caracteristicile construcției culturale în malul drept al Moldovei în - În Sat : "Rapoarte ale sesiunii științifice din a Facultății de Istorie și Drept a Universității de Stat din Chișinău Kshn , , p) Sectorul socialist din industrie, transport și comerț (inclusiv rural) din regiunile vestice ale RSSM a câștigat încă înainte de începerea Marelui Război Patriotic, și în perioada postbelică, adică în anii E T industrie, transport, comerț, dezvoltarea lor ulterioară da credit și împrumut și economii companii și birouri private, sucursalele și sucursalele acestora Toate aceste instituții financiare burgheze cămătărești au fost desființate În teritoriile eliberate a fost creat un sistem unificat de biciclete de stat sovietice și bănci de economii, ale cărui activități au fost în întregime subordonate sarcinii de finanțare neîntreruptă a măsurilor de îmbunătățire a economiei și culturii, de a proteja interesele muncitorilor și de a le proteja economiile De la septembrie , rubla sovietică a devenit singurul mijloc de plată și decontare pe teritoriul Basarabiei, precum și în întreaga Uniune Sovietică Leii români au fost retrași complet din circulația internă, iar cei care se aflau în mâna populației sau în conturile sale curente în instituțiile bancare și de economii și credit au fost preschimbați în ruble sovietice (până la mii de lei de persoană) În regiunile eliberate ale Moldovei s-au luat măsuri majore de dezvoltare a economiei și culturii Ele au luat o sferă deosebit de largă după finalizarea naționalizării S-a reluat funcționarea întreprinderilor anterior inactive, au fost mărite fabrici și fabrici, reconstruite, dotate cu tehnologie de ultimă oră, s-a introdus lucrul în două schimburi asupra acestora Toate acestea au făcut posibilă introducerea imediată la muncă a sute și mii de noi muncitori În scurt timp, șomajul, acel flagel teribil al clasei muncitoare din țările capitaliste, a fost complet eliminat de șomeri din orașele și satele Basarabiei, care au târât o existență cerșetoare mulți ani, și-au găsit un loc de muncă și un venit sigur Măsuri energice de angajare a șomerilor, în special a femeilor, dintre care o parte semnificativă în anii de ocupație nu au putut găsi o cerere pentru mâinile lor, au fost luate literalmente din iunie Numai la Chișinău, unde până în ziua eliberării erau aproximativ mii de șomeri , toți au fost angajați în decurs de patru luni, și ținând cont de șomerii sosiți aici din alte așezări din regiunile de vest ale tinerei republici sindicale din capitala sa în a doua jumătate a anului , în general, a primit un loc de muncă de peste de oameni În orașul Soroca, aproximativ de șomeri, inclusiv peste de profesori , au fost repartizați la muncă, în orașul Akkerman - peste de persoane Așa a fost și în alte orașe din Basarabia și Bucovina de Nord Eliminarea rapidă și completă a șomajului în Basarabia a fost facilitată de transformările socialiste profunde care s-au desfășurat aici după iunie : restaurarea și reînnoirea "Bessarabskaya Pravda", , septembrie; A L Budyan Câteva întrebări despre dezvoltarea creditului în Moldova și modalități de creștere a rolului acestuia în perioada de construire extinsă a comunismului - "Note științifice" ale Universității de Stat din Chișinău, vol XXIV,

Kshn , , p CHOGA, f R- , op , d , l S Ya Aftenyuk În familia frăţească a popoarelor din URSS, p ; F G Brovko Reuni-rya norodului Moldovenesc shi formaria Rfpublnchy Soviet Socialiste Moldovenesti, pag ; S V Tsaranov an ai RSS Moldovenesti, pag ; "Moldova sovietică", , iunie "Prima sesiune a Sovietului Suprem al RSS Moldovei" Raport textual Kshn , , p Ibid , p "Bessarabskaya Pravda", , august, septembrie OOPA, f , op , d , l revitalizarea întreprinderilor anterior blocate, reconstrucția socialistă și creșterea semnificativă în toate ramurile economiei naționale, dezvoltarea diferitelor industrii artizanale pe bază de cooperare, reforme agrare profunde, implementarea lucrărilor de recuperare a terenurilor și construcția drumurilor la scară crescândă, multiplicarea și extinderea instituțiilor în toate ramurile culturii etc Într-o oarecare măsură, soluționarea acestei probleme a fost facilitată și de recrutarea voluntară organizată pe teritoriul Basarabiei a celor care doresc să obțină un loc de muncă în regiunea Moscovei, Donbass, Urali și alte centre industriale ale țării, unde cca de mii de oameni au plecat până la sfârșitul anului , inclusiv un număr considerabil de locuitori din mediul rural · În total, aproximativ de oameni s-au mutat în centrele industriale ale URSS în decurs de un an De exemplu, de voluntari au părăsit raionul Briceni, iar de voluntari din raionul Lipkani La august , Consiliul Comisarilor Poporului din URSS și Comitetul Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor au adoptat o rezoluție "Cu privire la salariile și asigurările sociale de stat ale lucrătorilor, inginerilor și tehnicienilor și angajaților întreprinderilor și instituțiilor din Basarabia" La întreprinderile și instituțiile din regiunea eliberată a fost introdusă o zi de lucru de ore, iar salariile muncitorilor, inginerilor și angajaților au fost majorate Toți au început să se bucure de tot felul de beneficii și asistență din partea statului și a sindicatelor Încă de la august , printr-un decret al Biroului Organizator al Sindicatelor din Basarabia, au fost stabilite salarii lunare fixe pentru muncitorii și angajații întreprinderilor private Acest lucru a pus capăt arbitrariului exploatatorilor de a plăti aceste categorii de muncitori În cursul restabilirii puterii sovietice în Basarabia și al naționalizării principalelor mijloace de producție, mulți muncitori locali au dobândit capacitatea de a fi buni organizatori Sistemul social socialist a deschis în fața lor largi oportunități de promovare în funcții de conducere în organismele sovietice, publice, economice, precum și în întreprinderile industriale, comunale, de transport, construcții, comerț și alte întreprinderi Numai la Chișinău, până la sfârșitul anului , de oameni din populația locală au venit la munca de conducere Astfel, un membru activ al clandestinului comunist Ya T Boguslavsky a fost numit director adjunct al Institutului Agricol din Chișinău M V Frunze, iar muncitorul-tăvălug V L Zislis - directorul unei fabrici de țesut Maestrul zidar G Shcherbak a preluat funcția de director al carierei Kosoutsy, muncitor cu de ani de experiență S I artele de cooperare comercială a orașului Chișinău au fost conduse de nominalizați locali Ca urmare a naţionalizării principalelor mijloace de producţie, până la sfârşitul anului , modul de producţie socialist a triumfat în oraşele din regiunile vestice ale RSS Moldoveneşti Sectorul socialist de aici a fost: în industrie - - la sută, în PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; d , ll - CHOGA, f R- , op , d , l PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; a, ll - "Istoria Chișinăului", p guvern - circa la sută, în transportul feroviar, pe apă, aerian și rutier, în comunicații - , în utilități publice - - , în domeniul culturii - la sută Sectorul privat în

economia RSS Moldovenească era reprezentat la această perioadă (pe lângă fermele ţărăneşti individuale, meşteşugari şi meşteşugari) de mici întreprinderi industriale şi comerciale şi aceleaşi hoteluri şi gospodării, care nu erau supuse naţionalizării ca mărime Prezența a două sectoare în economia republicii - socialist și privat capitalist - s-a reflectat în Constituția RSS Moldovenească adoptată la februarie , care asigura legal restabilirea unității naționale a poporului moldovenesc, reunirea sa în un singur stat socialist sovietic § REFORMA AGRARIA ÎN REGIUNILE ELIBERATE ALE MOLDOVEI Punctele de plecare ale programului agrar al proletariatului, în special principiile pentru rezolvarea problemei funciare, au fost formulate pentru prima dată de Karl Marx și Friedrich Engels K Marx a considerat transformarea pământului în proprietate comună a poporului ca o lege obiectivă, determinată de dezvoltarea societăţii umane "Proprietatea funciară", scria el, "diferă de alte tipuri de proprietate prin aceea că la un anumit nivel de dezvoltare ea pare superfluă și dăunătoare, chiar și din punctul de vedere al modului de producție capitalist" K Marx a subliniat că dezvoltarea economică a societății, creșterea și concentrarea populației, apariția mașinilor agricole și a altor invenții similare vor face din naționalizarea pământului o necesitate socială, "împotriva căreia toate argumentele referitoare la drepturile de proprietate sunt neputincioase" Pe baza învățăturilor întemeietorilor comunismului științific, V I Lenin a creat o teorie coerentă a naționalizării proletare a pământului El a atras atenția asupra faptului că semnificația naționalizării pământului nu se limitează la crearea celor mai favorabile condiții pentru dezvoltarea capitalismului, ci acest act va juca și un rol important în dezvoltarea luptei de clasă V I Lenin era convins că naţionalizarea pământului nu se poate realiza decât într-un mod revoluţionar, numai cu condiţia ruperii celei mai hotărâte a întregului sistem economic al capitalismului V I Lenin, în special, scria: "Este imposibil să desființezi proprietatea privată asupra pământului în Rusia și, în plus, fără răscumpărare, fără o revoluție economică gigantică, fără să iei băncile sub control public, fără naționalizarea sindicatelor, fără o serie dintre cele mai nemiloase măsuri revoluţionare împotriva capitalului " În lucrarea sa "Programul agrar al social-democrației în prima revoluție rusă din - ", V I Lenin a dezvoltat teoreticianul K Marx şi F Engels Opere, vol , partea a II-a, p - K Marx şi F Engels Lucrări, vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p Fundamentele teoretice ale naționalizării pământului sunt în strânsă legătură cu doctrina marxistă a alianței clasei muncitoare și a țărănimii, precum și cu ideea propusă de acesta a dezvoltării revoluției burghezo-democratice într-o revoluție socialistă revoluţie V I Lenin a arătat că naționalizarea pământului va juca un rol enorm în dezvoltarea revoluției burghezo-democratice din Rusia, facilitând dezvoltarea acesteia într-o revoluție socialistă Bolșevicii, V I Lenin, chiar în ajunul Revoluției din octombrie, au considerat problema naționalizării pământului în legătură inseparabilă cu problema puterii și a biruinței revoluției proletare Naționalizarea pământului putea fi realizată numai cu condiția ca proletariatul și țărănimea cea mai săracă să fi câștigat puterea politică O asemenea putere era necesară pentru a pune capăt revoluției burghezo-democratice și pentru a crea condiții pentru restructurarea socialistă a agriculturii Când s-a constituit puterea muncitorească-țărănească, V I Lenin sublinia în septembrie , " iar naționalizarea pământului în programul agrar (al Partidului Bolșevic - A L) capătă inevitabil un alt cadru Și anume: naționalizarea

pământului nu este doar "ultimul cuvânt" al revoluției burgheze, ci și un pas spre socialism Cele mai sărace și mijlocii pături țărănești ale țărănimii erau interesate și de cucerirea puterii de către poporul muncitor În tezele Comitetului Central al PCUS cu ocazia împlinirii a de ani de la nașterea lui V I Lenin, se spune că țărănimea muncitoare, în virtutea poziției lor sociale și a luptei pentru distrugerea proprietății funciare, este interesată în mod obiectiv de răsturnarea puterea capitalului, deoarece "numai socialismul poate da o soluție radicală problemei agrare" Problema reorganizării socialiste a agriculturii face parte dintr-o problemă mai generală - problema apariției și întăririi relațiilor socialiste de producție În consecință, problema agrară face parte din problema generală a dezvoltării revoluției burghezo-democratice într-o revoluție socialistă, precum și a construirii socialismului și comunismului Astfel, există o unitate și interdependență strânsă, inseparabilă între reformele politice și cele agrare Succesul unei revolte politice este imposibil fără o revoluție agrară radicală și "fără a pune capăt revoluției politice, nu va exista deloc o revoluție agrară stabilă, sau nu va exista o revoluție agrară stabilă" V I Lenin a învățat că "o condiție necesară pentru victoria revoluției socialiste, care singură asigură succesul de durată și aplicarea deplină a legii pământului, este unirea completă a țărănimii muncitoare, exploatate și muncitoare cu clasa muncitoare - proletariatul - în toate ţările avansate" V I Lenin a considerat că naționalizarea pământului este o condiție necesară pentru construirea cu succes a socialismului A văzut o rezoluție radicală "Decretul lui Lenin "Despre pământ" și modernitate" Editori executivi Membri corespondenți ai Academiei de Științe a URSS G A Aksvinok, V M Chkhikvadze M , , p - V I Lenin Poli col cit , vol , p - "La de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin" Teze ale Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice - "Pravda", , decembrie V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p soluționarea problemei pământului în desființarea proprietății pământului, în desființarea proprietății private asupra pământului, în transferul pământului către țăranii muncitori pe baza drepturilor de folosință a muncii Aceste idei leniniste au fost întruchipate în politica Partidului Bolșevic, în legislația statului sovietic, în special, într-unul dintre documentele remarcabile ale epocii revoluției proletare - Decretul lui Lenin asupra pământului Decretul "Pe pământ" este o piatră de hotar importantă în dezvoltarea relațiilor agrare socialiste Acest act legislativ al statului sovietic a servit ulterior drept ghid pentru reformele democratice în multe țări Cel mai important aspect al doctrinei naționalizării pământului este strânsa ei legătură cu poziția teoretică marxist-leninistă asupra necesității de socializare a producției agricole la scară mică, a cooperativelor de producție ale țăranilor muncitori Naţionalizarea pământului a creat condiţiile implementării planului de cooperare leninist, care prevedea o reorganizare radicală a vieţii ţărănimii muncitoare pe principii socialiste Dezvăluind semnificația problemei pământului în condițiile puterii sovietice, V I Lenin a spus: "Chestiunea pământului, întrebarea cum modul de viață al marii majorități a populației - populația țărănească - este o întrebare fundamentală pentru noi " Decretul "Cu privire la pământ", prin care se proclamă naționalizarea pământului și se prevedea în folosința țăranilor muncitori, cu condiția ca aceștia din urmă să fie cultivați prin muncă proprie și cu libera alegere a formelor de folosință a pământului, inclusiv forma artel, creată" un sistem funciar care este

cel mai flexibil în sensul tranziției la socialism" Reamintind de cel de-al Doilea Congres al Sovietelor, la care a participat, John Reed a scris: "La două dimineața decretul "Pe pământ" a fost supus la vot și adoptat cu toate voturile împotriva unuia Delegaţii ţărăneşti au fost furioşi încântaţi " Fiind un document de o enormă semnificație politică și o atracție extraordinară pentru muncitorii rurali, Decretul lui Lenin "Pe pământ" a servit drept bază legală pentru cel mai extins ca domeniu de aplicare, cel mai radical și cu adevărat revoluționar în ceea ce privește metodele de realizare a transformării sistemul de pământ pe care omenirea l-a cunoscut vreodată Prin acest act legislativ, tot pământul din toată Rusia a fost naționalizat și trecut în folosința oamenilor muncii ca proprietate națională Astfel, repetăm, naționalizarea pământului este o necesitate obiectivă care decurge din natura socialismului Din octombrie , țărănimea muncitoare a Moldovei, inspirată de marșul triumfal al puterii sovietice în toată țara, mizând pe forța și autoritatea ei, cu sprijinul energic al soldaților revoluționari de pretutindeni și a pus în aplicare cu hotărâre decretul lui Lenin "Pe pământ" Sub conducerea directă a comitetelor de volost sau de pământ rural, țăranii Moldovei au pus mâna pe moșieri, mănăstiri, pământuri bisericești și pământuri forestiere, precum și au confiscat bunurile mobile și imobile ale exploatatorilor și au împărțit cele expropriate între cei fără pământ și săraci de pământ muncitori rurali Până în momentul cuceririi Basarabiei, burghezo-moşierul "Decretul lui Lenin "Despre pământ" și modernitate", p V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p D Reid zile care au zguduit lumea M , , p România ei, țărănimea muncitoare a Moldovei și-a luat în propriile mâini și a redistribuit toate pământurile de mare proprietate în conformitate cu Decretul lui Lenin Este de remarcat faptul că în cursul punerii în aplicare a acestui decret în mediul rural moldovenesc, masele țărănești au declanșat o luptă nu numai împotriva marilor proprietari de pământ, ci și împotriva kulacilor Revoluția din octombrie a oferit țăranilor din provincia Basarabie aproximativ de mii de hectare de pământ pentru folosință Ca urmare, suprafața culturilor țărănești din regiune s-a dublat, iar proprietatea moșierilor și a mănăstirilor a fost complet eliminată După ocuparea Basarabiei la decembrie , guvernul român a emis, după cum s-a menționat mai devreme, o lege privind "reforma agrară", care i-a obligat pe țăranii basarabeni să restituie "cea mai mare parte a pământului pe care l-au primit prin decretul "Pe pământ" proprietarii anteriori Pentru pământul rămas la țărani, s-a strâns de la aceștia o mare răscumpărare în favoarea proprietarilor de pământ Ca urmare a punerii în aplicare a legii "reformei agrare", aproximativ de hectare de pământ au fost expropriate de la țărani , din care o parte semnificativă a fost din nou transferată proprietarilor de pământ și mănăstiri, iar statul român a preluat un fond considerabil, înzestrându-l cu elemente nețărănești: ofițerii și funcționarii săi, precum și popov Odată cu restabilirea puterii sovietice în Basarabia, imediat s-a pus problema restabilirii acțiunii, a repunerea în aplicare a decretului lui Lenin "Pe pământ" pe teritoriul regiunii Imediat după intrarea Armatei Roșii în Basarabia, țăranii fără pământ și săraci în pământ au început să lichideze proprietatea locală pe scară largă În același timp, țărănimea muncitoare basarabeană a repetat efectiv acele acțiuni revoluționare, cu ajutorul cărora, la sfârșitul anului , a lichidat proprietatea de pământ în regiune În s-au creat din nou comitete sau comisii funciare în toate satele Basarabiei Continuitatea glorioaselor tradiții revoluționare s-a exprimat, în special, prin faptul că în multe sate

(Ivancha din volost Orgeevsk, Bleshteny din volost Brichansk și în altele), țăranii și-au pus pe acei colegi activiști care, în , erau punând în aplicare decretul lui Lenin "Pe pământ" După cum puteți vedea, ideile decretului lui Lenin "Pe pământ" erau încă vii în mintea țărănimii muncitoare din Basarabia, nu au uitat că în în regiune, ca în toată Rusia sovietică, problema pământului a fost rezolvată într-un mod revoluționar - pământul a fost expropriat de la bogați și predat muncitorilor rurali gratuit La august , Prezidiul Sovietului Suprem al URSS a emis un Decret "Cu privire la restabilirea funcționării legilor sovietice privind naționalizarea pământului pe teritoriul Basarabiei" În baza acestui Decret V N Yakovlev Implementarea Decretului lui Lenin "Pe pământ" în RSS Moldovenească În cartea: "Decretul lui Lenin "Despre pământ" și modernitate", p V F Malinsky "Reforma" agrară - în Basarabia, p Ibid Pravda, , august; "Culegere de legi ale URSS și decrete ale Prezidiului Sovietului Suprem al URSS (-noiembrie)" M , , p - ; "Colectivizarea fermelor țărănești în regiunile de malul drept ale RSS Moldovenești" Colectarea documentelor Kshn , , p în regiunea eliberată au intrat din nou în vigoare legile guvernului sovietic privind naționalizarea pământului, a căror funcționare a fost întreruptă temporar de ocuparea Basarabiei de către proprietarii și capitaliștii români la începutul anului În baza Decretului leninist asupra pământului, întregul pământ al regiunii eliberate cu măruntaiele, pădurile și apele sale a fost declarat proprietate de stat, adică proprietatea întregului popor Astfel, proprietatea moșierului și capitalistă a pământului a fost abolită Primul paragraf al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS a recunoscut aplicarea legilor funciare sovietice ca fiind restaurate pe întreg teritoriul Basarabiei de la iunie Prezidiul Sovietului Suprem al URSS a însărcinat Consiliilor de Miniștri ale RSS Ucrainei și RSS Moldovenești să pună imediat în practică pe teritoriul Basarabiei toate măsurile legate de transferul pământului către țăranii muncitori în folosință nelimitată și gratuită După naționalizarea pământului, statul sovietic a acționat ca proprietar legal exclusiv, unic al pământului Cu alte cuvinte, în condițiile naționalizării întregului teren în raport cu acesta, funcțiile statului suveran se transformă în funcțiile proprietarului de stat, care determină conținutul dreptului de proprietate de stat asupra pământului Acest statut juridic a deschis în fața statului sovietic posibilități nemărginite de transformare socialistă a relațiilor funciare După naționalizare, pământul a fost retras din circulația civilă Orice tranzacție care încalcă direct sau ascuns legea privind naționalizarea terenurilor era considerată nulă și atrage după sine răspunderea penală a participanților În conformitate cu Decretul "Cu privire la pământ", arendarea terenurilor și utilizarea forței de muncă angajate în agricultură au fost interzise Astfel, folosirii terenului i s-a conferit un caracter de muncă Principiul deținerii pământului prin muncă sub stăpânirea sovietică a exclus posibilitatea transformării pământului într-un instrument de exploatare a omului de către om Naționalizarea pământului, pădurilor și apelor a stat la baza utilizării raționale cuprinzătoare a resurselor naturale ale regiunii eliberate Toate ţinuturile Basarabiei formau un singur fond funciar de stat Acesta cuprindea categorii de terenuri diferite ca destinație economică: terenuri agricole, urbane, cu destinație specială, terenuri rezervate de stat și altele Gestiunea unui fond funciar unificat de stat a însemnat, în primul rând, o contabilizare completă a tuturor terenurilor, care a cuprins nu numai stabilirea cantității acestora, ci și identificarea și fixarea calității

terenurilor pe teren (inventar) Contabilitatea terenurilor a fost efectuată sub forma unei evidențe de stat a utilizării terenurilor, adică înregistrarea terenului Utilizarea terenului este folosirea terenului în modul și formele stabilite de lege Utilizarea terenului, ca utilizare limitată din punct de vedere economic și legal a terenului, se bazează pe o lege, un contract etc Social Pravda, , august; "Culegere de legi ale URSS și decrete ale Prezidiului Sovietului Suprem al URSS (- noiembrie)", p ; "Colectivizarea fermelor țărănești în regiunile de malul drept ale RSS Moldovenești" Culegere de documente, pagina "Decretul lui Lenin "Despre pământ" și modernitate", p Utilizarea listestă a pământului este o condiție indispensabilă pentru distrugerea oricăror condiții prealabile pentru exploatarea maselor muncitoare a țărănimii și contribuie la construirea unei societăți comuniste Decretul "Cu privire la pământ" prevedea trei forme principale de utilizare a terenului: statală, colectivă (artel) și individuală (avea mai multe varietăți) Mai precis, utilizatorii terenurilor din Uniunea Sovietică au fost:) instituții, întreprinderi și organizații ale statului (ferme de stat, MTS și altele);) fermele colective și asociațiile cooperatiste;) curțile fermelor colective;) organizații publice;) țărani individuali și) cetățeni individuali (muncitori, angajați și alții) Toți utilizatorii de terenuri pot folosi terenul numai în strictă concordanță cu scopul pentru care le-a fost pus la dispoziție și trebuie să îndeplinească neclintit obligațiile față de stat care decurg din dreptul de folosință a terenului Orice fel de acțiune care încalcă proprietatea statului asupra terenului atrage răspunderea conform legii Desființarea proprietății private asupra pământului a fost de cea mai mare importanță pentru trecerea micilor ferme țărănești către calea construirii de ferme colective și eliminarea atașamentului sclav al țăranului față de propria bucată de pământ Naționalizarea pământului a făcut posibilă folosirea planificată a tuturor pământurilor în scopul întăririi și dezvoltării sistemului economic socialist, creșterii bogăției sociale și ridicării nivelului material și cultural al oamenilor muncii Astfel, după izgonirea ocupanților boier-români din Basarabia, guvernul sovietic a rezolvat imediat cea mai importantă, cea mai vitală problemă pentru țărănimea muncitoare - problema pământului Lovitura de stat din satul basarabean a fost una dintre principalele și radicalele transformări revoluționare efectuate în regiune după iunie Ea a constat în eliminarea proprietății private asupra pământului, în ruperea revoluționară a vechilor relații funciare și crearea în Basarabia a unui nou sistem funciar, sovietic Reforma funciară s-a exprimat, în primul rând, în confiscarea moșierilor, mănăstirilor, bisericii, statului, gunoaielor și a altor pământuri aparținând elementelor nelucrătoare, în naționalizarea tuturor pământurilor Basarabiei, în eliminarea completă a terenurilor private proprietatea și stabilirea formelor sovietice de utilizare a pământului, în alocarea pământului muncitorilor rurali fără pământ și alocarea suplimentară a acestuia către fermele țărănești de mici dimensiuni S-a stabilit folosirea liberă și nedeterminată a terenurilor statului Toate acestea au deschis calea către crearea de noi relații de producție socialiste în mediul rural din regiunea eliberată Reforma agrară sovietică din în Basarabia a cuprins nu numai destrămarea vechiului și crearea unui nou sistem sovietic de utilizare a pământului în mediul rural, ci și desființarea vechilor extorcări fiscale de la țărani și introducerea impozitării sovietice sistem, stabilirea de noi relaţii între ţăranii înşişi, însumarea treptată a bazelor materiale şi tehnice moderne ale producţiei agricole Reforma agrară a fost realizată

ținând cont cu strictețe de particularitățile dezvoltării istorice a regiunii și a situației din satul basarabean până în iunie Aceste caracteristici au fost în primul rând că reforma s-a realizat în condiţiile în care socialismul învingase deja în URSS Partidul și organismele sovietice care au condus implementarea sa s-au bazat pe o experiență bogată în rezolvarea problemei agrare și în construirea socialismului în alte republici ale Uniunii Sovietice Țărănimea muncitoare a Basarabiei, având în spate experiența anului și lupta revoluționară împotriva regimului de ocupație, era suficient de pregătită pentru o rezolvare radicală a problemei agrare Prin urmare, a participat activ atât la realizarea reformei funciare, cât și la crearea de noi relații agrare în mediul rural Implementarea cu succes a reformei a fost facilitată într-o oarecare măsură de fuga din regiune, împreună cu invadatorii, a majorității proprietarilor de pământ, a unei părți semnificative a elementelor burghezo-naționaliste și a kulakilor Reforma agrară în regiunile eliberate ale Moldovei s-a realizat sistematic și în cel mai scurt timp posibil - de la sfârșitul lunii iunie până în noiembrie - în două etape care s-au completat și s-au aprofundat reciproc Prima etapă a început în ultimele zile ale lunii iunie și s-a încheiat la sfârșitul lunii august - începutul lunii septembrie În această etapă au fost confiscate moșieri, mănăstiri, biserici, stat, vechituri și alte pământuri nețărănești, care au fost imediat înzestrate cu țărani fără pământ și săraci în pământ Repartizarea categoriilor de pământ enumerate a trecut foarte repede și până la jumătatea lui august , adică până la data emiterii Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS privind naționalizarea pământului din Basarabia, se apropia de final Este destul de evident că țărănimea muncitoare a regiunii a manifestat o dorință unanimă de lichidare imediată a marii proprietăți funciare, dorind să primească imediat pământul mult așteptat Alți factori, inclusiv factorii sezonieri, au avut de asemenea un impact asupra accelerarii repartizării terenurilor confiscate de la exploatatori Cert este că suprafețe semnificative de teren pe scară largă au fost semănate cu culturi de cereale În condițiile Moldovei, sfârșitul lunii iunie - începutul lunii iulie este punctul culminant al recoltei Pentru a evita pierderile de recolte, câmpurile ocupate de cereale au fost împărțite în primul rând între țăranii fără pământ și săraci, care au început imediat recoltarea Reformele agrare au fost conduse de partidele locale și organismele sovietice Comitetele și comisiile funciare create de țărani țineau seama de pământurile confiscate și le repartizau țăranilor Țăranii din tot satul, de la copii mici până la oameni foarte bătrâni, în frunte cu președintele consiliului satesc și președintele comitetului funciar, cu steaguri și orchestre roșii, au mers să împartă pământurile bogaților Așa a fost, de exemplu, la iulie , în satul Criulyany, raionul Orhei, când au ieșit la câmp circa de țărani După cum s-a menționat deja, acțiunile revoluționare ale țăranilor din regiunile eliberate ale Moldovei și ale întregii Basarabie de a confisca și împărți pământul pe scară largă între țăranii fără pământ și cu pământ mic au fost consacrate într-un act legislativ - Decretul Prezidiului Supremului Sovietul URSS din august În timpul acestei prime faze a reformei agrare, "Basarabia Sovietica", , iulie hectare de teren Din această sumă de pământ, de hectare, inclusiv mii împreună cu recolta, au fost transferate gratuit în mâinile țăranilor fără pământ și săraci cu pământ De exemplu, în , pe teritoriul volostului Teleneshtskaya din districtul Orhei existau moșii de proprietari Cu excepția moșierului Rousseau, restul proprietarilor moșiilor au fugit împreună cu

invadatorii Din prima zi de după eliberarea Basarabiei, proprietatea nedorită a celor patru moșieri fugari a fost luată sub supravegherea și protecția unor comitete speciale create din muncitori fermi și reprezentanți ai autorităților financiare , iar apoi au fost confiscate și împărțite între țăranii săraci Din informațiile comitetului de volost Lipkani al partidului din august , se constată că din de hectare de pământ moșieri (în volost nu existau pământuri monahale), de hectare au fost împărțite între fără pământ și pământ- țărani săraci, iar hectare au fost transferate la ferma de stat de sfeclă de zahăr organizată în satul Larga Pe lângă pământ, gospodăriile țărănești sărace din volost au primit gratuit de cai, de vaci, de porci și de oi de pe moșiile moșierelor Potrivit comitetului de partid volost Briceni din aceeași dată, de hectare de moșieri și de hectare de teren bisericesc au fost împărțite în întregime între muncitorii rurali fără pământ și săraci din volost Transferul stăpânilor, mănăstirilor, vechilor terenuri și a altor terenuri de mare proprietate către fermele țărănești funcționale a provocat o mare ascensiune politică în mediul rural basarabean Peste tot la mitinguri, întâlniri și conversații private, țăranii și-au exprimat căldura recunoştinţă guvernului sovietic și Partidului Comunist În satul Chepeleutsy, Brichansky volost, Olga Stolyar, o văduvă țărănească, a spus la o întâlnire că ea, împreună cu răposatul ei soț, i-au îndoit de mulți ani spatele proprietarului Ea nu avea propriul teren, dar invadatorii au forțat-o să plătească impozit pe teren timp de trei ani la rând Acum este din suflet recunoscătoare guvernului sovietic, care i-a oferit gratuit trei hectare S /S Brysyakin, M K Sytnik Despre chestiunea proprietății țărănești a pământului în malul drept al Moldovei în ajunul eliberării și asupra reformei funciare sovietice din , p Cantitatea de teren luată moșierilor în (hectare) vorbește despre schimbări semnificative în componența proprietății funciare a moșierilor survenite în anii ocupației românești De la ianuarie , toţi moşierii Basarabiei deţineau, potrivit lui V F Malinsky, de mii de hectare de pământ (vezi V F Malinsky "Reforma" agrară din - în Basarabia, p) Trebuie să presupunem că această cifră este oarecum supraestimată Dar, în orice caz, se poate presupune că cele trei județe ale Basarabiei, care au intrat în RSS Ucraineană, reprezentau aproximativ o treime din pământurile acestor proprietari de pământ (vezi Istoria Moldovei Documente și materiale, vol V Kshn , , p) Apoi, în acea parte a Basarabiei, devenită parte a RSS Moldovenească, în moșierii dețineau circa de mii de hectare de pământ În consecinţă, în anii ocupaţiei româno-boiereşti, posesiunile moşierilor s-au redus de aproape trei ori Deși acest proces nu a fost suficient studiat, este incontestabil că după marii proprietari de pământ s-au simțit nesiguri în Basarabia ocupată, ei se temeau de restabilirea puterii sovietice și, prin urmare, au preferat să-și vândă pământul cămătarilor, kulacilor și altora L Rachinsky op citește , pag CHOPA, f , op , d , l Ibid , l Componența volostului Briceni cuprindea atunci o parte semnificativă din teritoriul viitorului raion Edineț un recipient cu pământ şi o vacă O țărancă din satul Tsaul, Yarovaya volost, Tyrnovskaya, a spus: "Ea a trăit toată viața în sărăcie și lipsă de drepturi și abia în iunie a văzut lumina, a primit pământ " Un țăran din satul Ivancha, raionul Orhei, Fyodor Cherny, scria ziarului Bessarabskaya Pravda la începutul lui iulie : "Sunt suflete în familia mea Oricât am muncit eu și soția mea pentru moșier și bogații din mediul rural, nu am avut niciodată norocul să câștig suficienți bani pentru a-mi cumpăra măcar o jumătate de hectar de pământ Acum mă simțeam bărbat Provizoriul Comitetul Executiv m-a înzestrat cu trei

hectare de teren în proprietatea proprietarului Deja iarna aceasta va fi plină pentru mine și pentru copiii mei În câteva zile vom recolta grâu pe pământul pe care ni l-a dat guvernul sovietic Trebuie remarcat faptul că în prima etapă a reformei agrare într-o serie de așezări au existat cazuri de încălcare și denaturare a principiilor sovietice de alocare a pământului țăranilor Acesta a fost rezultatul atacurilor dușmanilor de clasă Elementele ostile care și-au făcut loc în conducerea individuală a pământului, comitetele și consiliile sătești au ascuns o parte din moșier, mănăstire și culturi reziduale de la distribuirea lor între țăranii fără pământ și săraci, pământul alocat ilegal rudelor și prietenilor lor, pământul împărțit , în special culturile, indiferent de statutul de proprietate și componența familiilor de țărani În special, într-un număr de consilii sătești din volost Brichansk, țăranilor bogați li s-au confiscat pământ și unelte, ceea ce a provocat indignare justificată și proteste ale muncitorilor fermi și țăranilor săraci Desigur, astfel de încălcări au fost în curând descoperite și corectate, dar în unele locuri au introdus inițial o oarecare dezorganizare în activitatea comisiilor funciare și au încetinit ritmul repartizării terenurilor Deci, în același volost Briceni, la iulie , din de hectare de teren întins, doar de hectare erau împărțite între țăranii fără pământ și săraci cu pământ La prima etapă a reformei agrare, problema pământului din mediul rural moldovenesc nu a fost pe deplin rezolvată și lipsa pământului a țăranilor nu fusese încă eliminată complet Acest lucru s-a explicat prin faptul că în regiune s-au concentrat mase foarte mari de pământ în mâinile burgheziei rurale - kulacii În acest sens, a apărut sarcina de a reglementa utilizarea pământului fermelor țărănești, adică se retrag de la kulaci surplusul de pământ de câmp, livezi și vii pentru a atenua situația țăranilor fără pământ și săraci prin redistribuirea acestora Rezolvarea acestei probleme a fost scopul principal al rezoluției Comitetului Central al Partidului Comunist (b) și a Consiliului Comisarilor Poporului din URSS din septembrie "Cu privire la stabilirea standardelor maxime de utilizare a terenurilor pentru o gospodărie țărănească în Basarabia şi Bucovina de Nord" şi rezoluţia Consiliului Comisarilor Poporului din URSS din octombrie "Cu privire la limitele livezilor şi viilor pe gospodărie în judeţele RSS Moldoveneşti În conformitate cu instrucțiunile acestor documente, la septembrie , Comitetul Central al Partidului Comunist (b) din Modgdavia și Consiliul Comisarilor Poporului din RSSM au adoptat o rezoluție "Cu privire la CHOPA, f , op , d , l PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l "Istoria RSS Moldovei", ed , vol II, p CHOPA, f , op , d , l Ibid , f , op , d , l tăierea surplusului de pământ și alocarea pământului fermelor țărănești fără pământ și sărace în raioanele RSS Moldovenești", iar la octombrie - "Cu privire la normele maxime de livezi și vii pe o gospodărie țărănească din RSSM" Punerea în aplicare a acestor hotărâri ale partidului și guvernului a fost conținutul celei de-a doua etape a reformei agrare (septembrie-noiembrie), care a reprezentat o adâncire suplimentară a revoluției agrare din malul drept al Moldovei La stabilirea normelor limitative de utilizare a pământului pentru o gospodărie țărănească din regiune, statul sovietic a pornit de la o politică fermă de clasă în problema țărănească Au fost luate în considerare și trăsăturile istorice ale proprietății țărănești în județele Basarabiei: mult pământ în județele sudice și lipsa de pământ în județele centrale și mai ales nordice În regiunile eliberate ale Moldovei au fost stabilite următoarele norme maxime de utilizare a terenului pentru o gospodărie ţărănească: în raioanele Cahul şi Bendery

- hectare, în raioanele Chişinău, Orhei, Bălţi şi Soroca - hectare Pe aceeași bază au fost stabilite norme limitative de folosință a terenurilor pentru județele Basarabia și Bucovina de Nord, care au fost cedate RSS Ucrainene Astfel, printr-o rezoluție a Consiliului Comisarilor Poporului din RSS Ucraineană și a Comitetului Central al Partidului Comunist (b) U din septembrie , rata maximă de utilizare a pământului pe gospodărie țărănească din raioanele Akkerman și Izmail a fost stabilită la hectare, în raioanele Cernăuți și Starozhynets - hectare, în raionul Khotinsky - hectare Toate surplusul de pământ de la fermele kulak a fost tăiat și transferat la fondul de dotare pentru țăranii fără pământ și săraci În judeţele Moldovei, de ferme cu mai multe pământuri de culac deţineau înainte de reformă de hectare de teren, adică o astfel de fermă avea în medie hectare În cursul reformei funciare, de hectare de teren au fost tăiate din acestea (, la sută din totalul terenurilor folosite de kulaci), adică o medie de , hectare per fermă Dar chiar și după aceea, fiecare fermă de kulak de aici a reprezentat, în medie, peste hectare de pământ În mâinile kulacilor, nu doar o parte considerabilă din terenul câmpului era concentrată, ci și suprafețe semnificative de livezi și vii, în timp ce aproximativ jumătate din toate fermele țărănești din regiune nu aveau deloc plantații perene Potrivit hotărârii Comitetului Central al Partidului Comunist (b) din Moldova și a Consiliului Comisarilor Poporului din RSS Moldovenească din octombrie , norma maximă de livezi și vii pentru o gospodărie țărănească a fost stabilită la cel mult hectare , care au fost cuprinse în norma generală PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; d a, l ; "Colectivizarea fermelor ţărăneşti în regiunile de malul drept al RSS Moldoveneşti", Culegere documente, p CHOGA, f R- , op , d , l treizeci; PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d a, -L ; "Culegere de rezoluții și ordine ale guvernului Republicii Sovietice Socialiste Ucrainene", nr , octombrie Kiev, , p Acest număr nu include fermele țărănești plurifamiliale care au cultivat pământul cu forță de muncă proprie S K Brysyakin, M K Sytnik Despre chestiunea proprietății țărănești a pământului în malul drept al Moldovei în ajunul eliberării și asupra reformei funciare sovietice din , - PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , ll - ; d a, l utilizarea terenurilor de hectare de livezi și podgorii excedentare au fost tăiate de la de ferme kulak, iar de ferme țărănești sărace au fost date acestora din urmă (o medie de , hectare pe fermă) Stabilirea cotelor maxime de utilizare a pământului pentru o gospodărie țărănească a avut drept scop limitarea economică a kulacilor și creșterea bunăstării materiale a muncitorilor și țăranilor săraci din satul moldovenesc Trebuie subliniat faptul că în cursul reformei agrare sovietice din , suprafața de pământ nu a fost redusă pentru fermele țărănești în special cu familii mari, care cultivau terenuri prin propria muncă, fără folosirea forței angajate Legea agrară sovietică era îndreptată în întregime împotriva bogaților din mediul rural, exploatarea kulakului, cu scopul de a aloca pământ gospodăriilor muncitorilor și de a extinde utilizarea pământului de către țăranii săraci, îmbunătățindu-le condițiile de viață A doua etapă a reformei agrare a fost diferită de prima etapă în primul rând din punct de vedere social Dacă desființarea proprietății private a pământului în prima etapă a dus la lichidarea clasei proprietarilor de pământ, acel inamic vechi al țăranilor, atunci redistribuirea parțială a fondului funciar țărănesc în a doua etapă nu a însemnat lichidarea clasa kulak, ci doar limitarea ei economică Înstrăinarea de fermele culaci a unei părți însemnate din terenul câmpului, grădinile și viile a fost prima măsură majoră a guvernului

sovietic în implementarea politicii de limitare și alungare a kulakilor în regiunile eliberate ale Moldovei Aceeași politică de restrângere a kulacilor s-a desfășurat și în domeniul fiscalității, exprimată în interzicerea închirierii pământului și a utilizării forței de muncă angajate, în ordinea calculului livrărilor obligatorii de cereale și alte produse către gospodăria kulakului , etc Adevărat, în cursul reformei agrare, în special în prima etapă, în mai multe locuri s-au păstrat forme extrem de complicate de utilizare a pământului, agravate de faptul că partea prosperă a kulacului a țăranilor închiriase de multă vreme o parte din pământ pentru bani și cu jumătate de inimă către fermele țărănești sărace și mijlocii Prin urmare, la calcularea livrărilor obligatorii de cereale și alte culturi agricole, s-au făcut greșeli în ceea ce privește impozitarea fermelor kulak Aceste greșeli au fost corectate ulterior, iar kulacii au fost taxați suplimentar Până în noiembrie , reforma agrară în regiunile de pe malul drept al Moldovei era practic finalizată, deși activitățile legate de aceasta au continuat aici mai târziu Efectuarea reformelor agrare în regiunile eliberate ale RSS Moldovenești, Partidul Comunist și guvernul sovietic nu au urmărit în niciun caz scopul de a stabili aici o proprietate egalitară a pământului , așa cum a fost cazul în primii ani de după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie de-a lungul întregii perioade S K Brysyakin, M K Sytnik Despre chestiunea proprietății țărănești a pământului în malul drept al Moldovei în ajunul eliberării și asupra reformei funciare sovietice din , p - PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l unsprezece În regimul funciar egalitar, pământul este distribuit între țăranii muncitori conform normelor de muncă sau de consum republica sovietica În condițiile Moldovei de pe malul drept, săracă și dens populată, introducerea dreptului de proprietate a pământului egalitar a fost nepotrivită și chiar imposibilă, mai ales în În octombrie-noiembrie , V I Lenin, în lucrarea sa "Revoluția proletară și renegatul Kautsky", scria că "egalizarea folosirii pământului este idealizarea capitalismului din punctul de vedere al micului producător Și, în același timp, vă vom arăta insuficiența acestui lucru, necesitatea trecerii la cultivarea publică a pământului Din aceste și alte motive, reforma funciară în regiunile eliberate ale Moldovei sa bazat pe principiul utilizării durabile a terenurilor, care este o condiție pentru o mai bună utilizare a terenurilor Partidul Comunist și guvernul sovietic au considerat întotdeauna o astfel de măsură necesară pentru progresul agriculturii, dovadă fiind decretul Comitetului Executiv Central și al Consiliului Comisarilor Poporului din URSS din septembrie "Cu privire la instituirea unui sistem durabil utilizarea terenurilor fermelor colective" Conform acestui principiu, în satul Moldovei de pe malul drept nu s-a realizat redistribuirea pământurilor țărănimii muncitoare, ci doar muncitori rurali fără pământ, precum și un grup de ferme țărănești de pământ mic cu o parcelă de până la hectare, au fost din nou alocate terenuri Reforma agrară sovietică din satul moldovenesc din fosta Basarabia a distrus moșierul semifeudal și exploatarea kulak a țărănimii În total, în malul drept al Moldovei au fost expropriate hectare de teren, inclusiv: mare proprietate - hectare și kulak - hectare După cum s-a menționat deja, de hectare de pământ confiscat în mare proprietate și toate surplusurile de pământ tăiate de la kulak au fost împărțite între țărănimea muncitoare ferme țărănești fără pământ și cu pământ mic din șase uyezd ale Moldovei (aproximativ la sută din toate fermele țărănești din aceste uyezds) au primit din mâinile guvernului sovietic hectare de pământ moșier, mănăstiresc, de stat, kulak și alte terenuri, gratuit și nedeterminat utilizare ,

inclusiv hectare de livezi și vii Anterior, s-a indicat că de hectare de pământ au fost transferate muncitorilor din fermă și săracilor odată cu recolta Astfel, recoltele mănăstirii Kushelevka din raionul Soroca au fost împărțite între de țărani săraci din satul Bolshiye Kotyuzhany, Kotyuzhansky volost În procesul de realizare a reformei agrare sovietice, utilizarea fondului forestier al republicii a fost eficientizată În conformitate cu Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din august privind naționalizarea pământului, Consiliul Comisarilor Poporului din RSSM a adoptat la octombrie o rezoluție "Cu privire la măsurile de restabilire a Cu greu se poate fi de acord cu opinia lui V N Yakovlev, conform căreia, în , comitetele sau comisiile funciare au înzestrat țăranii fără pământ și săraci în pământ "pe baza principiului egalității de proprietate asupra pământului" (V N Yakovlev Punerea în aplicare a Decretului lui Lenin "Cu privire la Pământ" în RSS Moldovenească, p) V I Lenin Poli col cit , vol , p În Bucovina de Nord, țăranilor fără pământ și săraci de pământ li s-au dat de hectare de pământ moșier, biserică și culac ("Istoria orașelor și forțelor RSS Ucrainene Oblastul Cernăuți", paginile -) S K Brysyakin, M K Sytnik Despre chestiunea proprietății țărănești a pământului în malul drept al Moldovei în ajunul eliberării și asupra reformei funciare sovietice din , pp - I E Borisyuk Realizările agriculturii RSSM În: "Moldova în marea familie a republicilor Uniunii Sovietice", p CGA MSSR, f R- , op , d , l RSS sovietică a legilor sovietice privind naționalizarea pădurilor" Prin această rezoluție, toate fostele păduri de stat, moșiere, monahale, bisericești și alte păduri mari proprietare de pe teritoriul regiunilor de vest ale republicii au fost incluse integral în fondul forestier de stat și trecute în jurisdicția autorităților silvice Pădurile din fosta proprietate țărănească, care se aflau anterior în folosința de grup sau personală a țărănimii muncitoare, au fost incluse și în fondul forestier de stat, dar în același timp trecute în folosința generală a muncii tuturor țăranilor satului, în cadrul utilizării terenului cărora se aflau aceste păduri Astfel, reforma agrară a lăsat întregul vechi fond funciar țărănesc al Basarabiei în mâna țăranilor cu privire la drepturile de folosință gratuită și perpetuă În același timp, fondul funciar al țărănimii muncitoare a crescut semnificativ din cauza transferului către țărani a terenurilor confiscate în proprietatea mare și a surplusului de pământ tăiat de la kulaci Cu alte cuvinte, toate acele pământuri pe care Revoluția din Octombrie le-a dat țărănimii basarabene și pe care le-au luat apoi ocupanții boier-români au fost din nou restituite proprietarilor de drept Deci, principalul rezultat al revoluției agrare în regiunile eliberate ale Moldovei a fost naționalizarea pământului și repartizarea acestuia către masele țărănești sărace Această alocare de pământ a devenit cea mai importantă achiziție materială a muncitorilor rurali O parte din țărani și-au sporit, de asemenea, bunurile de producție, confiscând de la moșieri, mănăstiri, cămătari și alți mari proprietari (parțial din fermele kulak) animale de lucru și producție, mașini agricole și alte unelte Fermele țărănești fără vite au primit gratuit peste de capete de animale muncitoare și productive Pe perioada implementării reformei agrare, din fondul general al mijloacelor agricole de producție confiscate exploatatorilor, hectare de teren, inclusiv circa hectare de livezi și vii , precum și de capete de animale și un număr semnificativ de mașini agricole , au fost transferate la ferme de stat create din primele zile după eliberarea Basarabiei, instituții de cercetare agricolă, stații experimentale etc În plus, au fost preluate de hectare fond funciar de stat După cum se

știe, județele centrale și nordice ale Basarabiei au intrat în componența RSS Moldovenească și regiunea Cernăuți a RSS Ucrainei , în timp ce județele sudice - Akkerman și Izmail - au fost comasate în regiunea Akkerman a RSS Ucrainei Reforma agrară sovietică din în regiunea Akkerman a avut o serie de trăsături specifice în comparație cu Mol "Culegere cronologică de legi ale RSS Moldovei, Decrete ale Prezidiului Sovietului Suprem și Decrete ale Guvernului RSS Moldovenești", vol I, Kshn , , p S K Brysyakin, M K Sytnik Triumful justiției istorice, p PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , ll - Regiunea Cernăuți s-a format la august pe baza Cernăuți, Storozhynets și majoritatea districtelor Khotyn ("Istoria orașului și forțelor URSR Regiunea Cernăuți", pag) Prin Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din decembrie , centrul acestei regiuni a fost transferat de la Akkerman la Izmail, iar regiunea a fost redenumită din Akkerman în Izmail (OOPA, f , op) , d , l ; d , l) RSS Dava și regiunea Cernăuți Aceste trăsături au fost determinate de natura economiei din sudul Basarabiei, de componența socială și națională a populației rurale locale, de nivelul disponibilității terenurilor acesteia și de alte motive În primul rând, densitatea populației în județele Akkerman și Izmail era de peste două ori mai mică decât în centrul și nordul Basarabiei În aceste două județe, disponibilitatea pământului a fost mai mare decât în orice alt județ al Basarabiei (inclusiv județele Bendery și Cahul din RSS Moldovenească învecinate cu regiunea Akkerman) În regiunile centrale din malul drept al RSS Moldovenești, disponibilitatea medie de pământ pe gospodărie țărănească a fost de , hectare, iar în regiunile de nord ale republicii și în regiunea Cernăuți a fost și mai mică - , hectare , în timp ce în Akkermanskaya - , hectare , adică de ori mai mare decât în regiunile centrale ale RSSM și de ori mai mare decât în regiunile de nord ale republicii și regiunea Cernăuți Raioanele Akkerman și Izmail diferă, de asemenea, în compoziția socială a utilizatorilor locali de terenuri Aici procentul de ferme mari kulak, în primul rând coloniale, era mult mai mare, existau multe latifundii proprietari În cele două județe sudice, din de hectare de teren ocupate de teren arabil și plantații perene, de hectare din cele mai bune pământuri, sau aproximativ la sută, aparțineau a de ferme de proprietari și kulaki, adică fiecare dintre aceștia din urmă deținut o medie de de hectare În total, erau ferme (sau , la sută din numărul total de ferme) cu alocații de peste hectare, care dețineau hectare - aproximativ două treimi din întregul teren cultivat din cele două județe sudice ale Basarabiei Spre comparație, menționăm că dintre toate gospodăriile Basarabiei, cele cu parcele de peste hectare (moșieri și kulak) reprezentau doar , la sută, iar acestea dețineau la sută din întregul teren cultivat al regiunii Dacă în raioanele centrale ale Basarabiei o gospodărie ţărănească, inclusiv gospodăriile culaci, reprezenta , hectare de pământ, atunci în raioanele Akkerman şi Izmail, chiar şi fără a lua în calcul fermele culaci, în medie hectare (hectare pentru gospodării ţărăneşti) În condiţiile unui asemenea lot de pământ în sudul Basarabiei, aici s-a format totuşi o pătură însemnată de ţărani fără pământ Cu toate acestea, ponderea sa a fost mai mică decât în alte raioane sau zone ale regiunii Prin urmare, nu se poate fi de acord cu opinia stabilită în literatura istorică a Moldovei că sudul Basarabiei (județele Izmail și Akkerman) se remarca printr-un procent extrem de mare de ferme țărănești fără pământ Unii cercetători au ajuns la această concluzie Țara noastră, , nr CHOPA, f , op , d , l OOPA, f , op , d , l ; op , d , l Suprafața întregului teren din raioanele Izmail și Akkerman a

fost de hectare, incluzând: teren arabil - hectare, vii - hectare, livezi - mii hectare, alte terenuri - hectare, listă OOPA , dosar , fila ; lista , dosar , fila) Spre comparație, menționăm că suprafața de teren din regiunea Cernăuți era de , mii hectare ("Istoria orașului și satului URSR Regiunea Cernăuți", paginile -) OOPA, f , op , d , l ; op , d , l Calculat de noi pe baza materialelor OOPA, f , op , d , l ; op , d , l ca urmare a unei abordări clar necritice a analizei materialelor statistice Conform datelor numărării efectuate la începutul lunii iulie , în satele din raioanele Akkerman și Izmail existau de gospodării fără pământ, adică , la sută din numărul total al gospodăriilor țărănești locale În realitate, numărul fermelor țărănești fără pământ de aici a fost de trei ori mai mic și se ridica la aproximativ mii de gospodării, adică la sută din totalul fermelor din cele două județe sudice Peste de familii de muncitori agricoli sosiți aici din județele de nord și centru ale Basarabiei și angajați în gospodăriile moșiere și coloniste din sud au fost incluse în mod nerezonabil în numărul de de ferme țărănești fără pământ în perioada contabilă Aceste familii de muncitori agricoli sezonieri în timpul contabilității au fost încadrate în grupul muncitorilor permanenți și au fost incluse în locuitorii din sudul Basarabiei, deși nu aparțineau nici primului, nici celui de-al doilea Inexactitatea în contabilizarea gospodăriilor ţărăneşti fără pământ din sudul Basarabiei, agravată de o analiză superficială a datelor statistice, a condus la o definire denaturată a numărului total de gospodării ţărăneşti, precum şi a grupului fermelor ţărăneşti fără pământ, nu numai în la sud de Basarabiei, dar și în județele centrale și nordice ale acesteia Dacă în șase uyezd ale RSS Moldovenești ponderea gospodăriilor fără pământ și sărace (cu o alocare de până la ha) dintre toate fermele țărănești era de , la sută (ferme), atunci în uyezd Izmail și Akkerman a fost de doar , la sută În acest sens, de exemplu, compoziția socială a utilizatorilor terenurilor din Volontirovskaya volost, care în iulie făcea parte din districtul Akkerman, este tipică Dintre cele de ferme ţărăneşti ale volostului se numărau gospodării fără pământ (, la sută), precum şi gospodării (, la sută) cu o alocaţie de până la hectare, care aveau doar hectare de pământ Totodată, ferme cu o alocație de peste hectare dețineau hectare de teren , adică aveau o medie de , hectare După reforma agrară, nivelul de asigurare a pământului a țăranilor din regiunea Akkerman a fost influențat și de compoziția etnică a populației rurale locale, care s-a remarcat prin diversitatea sa excepțională (sudul Basarabiei era adesea numit "muzeul etnografic") Cele mai mari grupuri de aici au fost populațiile moldovenești, bulgare, ucrainene și germane, cu toate acestea, niciuna dintre aceste naționalități nu a avut o majoritate numerică absolută Cele două raioane sudice erau locuite nu numai de cei mai semnificativi, ci și de cea mai bogată parte economic a germanilor din Basarabia Peste de ferme ale coloniștilor germani locali aveau la dispoziție de hectare din cel mai bun teren , adică mai mult de un sfert din toate terenurile arabile din regiunea Akkerman Spre comparație, menționăm că , mii de ferme germane din județele Cernăuți și Storozhynets din Bucovina OOPA, f , op , d , l ; op , d , l Ibid Terenurile volostului Volontirovskaya se ridicau la hectare, inclusiv hectare de teren arabil (OOPA, f , op , d , l) Țara noastră, , Yag OOPA, f , op , d , l ; d , l ; d , l ; op , d , l deținea doar de hectare de "teren arabil" (cu toate acestea, excluzând pădurile, pășunile și fânețele) După ce germanii au fost evacuați în Germania în septembrie-noiembrie , redistribuirea fondului funciar în folosința lor

a făcut posibilă creșterea nivelului de asigurare a pământului pentru țărănimea din regiunea Akkerman Pe lângă cele de hectare de moșieri, mănăstiri, pământuri de stat și alte mari proprietari (inclusiv de hectare de culturi de diverse culturi) primite în iulie-august , încă de hectare au fost transferate țăranilor fără pământ și săraci de pământ din regiunea de hectare de pământ ale foștilor coloniști germani (în timp ce țăranii din regiunea Cernăuți au primit doar de hectare de astfel de pământ) Conform calculelor noastre, țăranii fără pământ și săraci din regiunea Akkerman au primit în total în din mâinile guvernului sovietic de hectare de pământ, precum și de cai și o cantitate semnificativă de unelte agricole Comparația arată că, în urma reformei agrare, țăranii fără pământ și săraci din această regiune au primit mai multe achiziții materiale tangibile și și-au sporit activele de producție într-o măsură mai mare decât a fost cazul în RSS Moldovenească și regiunea Cernăuți Aceleași categorii de muncitori rurali din șase raioane din centrul și nordul Basarabiei, care făceau parte din RSSM, unde în total erau peste de mii de ferme țărănești, au primit de hectare de pământ, sau doar cu de hectare mai mult decât țăranii celor două raioanele sudice ale regiunii O analiză a rupturii vechilor și a formării de noi relații agrare în diferite zone ale Basarabiei ne permite să înțelegem specificul transformărilor agrare din sudul regiunii și oferă temeiuri pentru unele concluzii Prezența unor fonduri funciare semnificative în sudul Basarabiei a făcut posibilă, în cursul reformei funciare, eliminarea nu numai a grupului de fără pământ, ci și a grupului de mici ferme țărănești din regiunea Akkerman Totodată, lipsa pământului și suprapopularea agrară în județele centrale și mai ales nordice ale Basarabiei nu au permis lichidarea completă a unui grup de ferme țărănești de mici dimensiuni de aici, nici după stabilirea cotelor maxime de folosință a pământului pentru un țăran gospodărie și alocarea pământului ruptă de la kulaki țăranilor fără pământ și săraci CHOGA, f R- , op , d , l ; d , l OOPA, f , op , d , l A se vedea rezoluția comitetului regional Akkerman al Partidului Comunist (b)U și a comitetului executiv regional Akkerman din noiembrie (ibid , op , dosar , fila) CHOGA, f R- , op , d , l DE OOPA, f , op , d , l Potrivit altor surse (pe care nu le-am luat în calcul), țăranii fără pământ și săraci din raioanele Izmail și Akkerman au primit nu , ci hectare de pământ (IF OOGA, f R- , op , dosar , l) În regiunea Cernăuți au fost naționalizate în total hectare de moșii funciare, biserici și pământuri germane Din această sumă, hectare au fost împărțite țăranilor fără pământ și cu pământ mic (și împreună cu țărănimea kulakă - mii hectare), hectare au fost transferate fermelor de stat, hectare fermelor subsidiare și altor departamente Restul terenului naționalizat sunt porțiuni forestiere trecute în competența Comisariatului Popular pentru Silvicultură și Industrie Chimică (CHOPA, f , d , l , ; CHOGA, f R- , op , d , l PO, dosar , fila) Desființarea completă a grupului de ferme țărănești de pământ mic din toată Basarabia, se pare că ar putea fi realizată prin strămutarea voluntară a acestor țărani din raioanele nordice și centrale spre sudul regiunii, de unde strămoșii lor au fost alungați cu câteva secole în urmă de către turci şi tătari Dezirabilitatea unei astfel de mișcări a fost determinată, în primul rând, de proximitatea teritorială și fezabilitatea economică din punctul de vedere al perspectivelor de dezvoltare a regiunii Evacuarea coloniștilor germani în Germania, în toamna anului , a creat condițiile pentru lichidarea penuriei acute de pământ a țăranilor din regiunile nordice și centrale ale Basarabiei, întrucât în sudul regiunii au fost eliberate însemnate suprafețe de

teren În limitele RSS Moldovenești, până în primăvara anului , peste de gospodării țărănești de mici dimensiuni s-au mutat voluntar din regiunile de nord ale Moldovei de malul drept pe terenuri libere ocupate anterior de coloniștii germani în regiunile de sud ale județelor Katul și Bendery Dar mișcarea țăranilor săraci cu pământ în interiorul Basarabiei nu a afectat raioanele Izmail și Akkerman, unde, chiar și după furnizarea de țărani locali fără pământ și săraci cu pământ, au rămas aproximativ de hectare de pământ nealocat (în marea majoritate anterior în mâinile coloniștilor germani)) În timpul trimestrului al anului și al primului trimestru al anului , de familii au fost strămutate pe aceste pământuri din regiunile Sumy, Cernihiv, Odesa, Vinnitsa și Kamianets-Podilsky din RSS Ucraineană și familii din regiunile eliberate (Lvov și Volyn) al Ucrainei Se pare că mai potrivită ar fi relocarea unei părți din țărani pe teritoriul Basarabiei, întrucât ar face posibilă nu numai atenuarea lipsei de pământ din județele centrale și nordice, ci și eliminarea unui altul, nu mai puțin grav , contradicție socială inerentă satului din regiune Cert este că în regiunile de centru și de nord ale Moldovei, precum și în regiunile de nord și de est ale regiunii Cernăuți, a existat o discrepanță între oferta de muncă și disponibilitatea terenurilor, o parte din forța de muncă fiind redundantă Transferul acestor resurse în cadrul teritoriului eliberat, cu o repartizare rațională a fondurilor funciare, ar putea netezi semnificativ sau elimina aproape complet o asemenea contradicție W S K Brysyakin, M K Sytnik Despre problema proprietății țărănești a pământului în Moldova de malul drept în ajunul eliberării și despre reforma agrară sovietică din , p CHOGA, f R- , op , d , l ; OOPA, f , op , d , l ; op , d , l mii de familii de ferme colective de migranți au format de ferme colective în regiunea Izmail, la care au fost transferate de hectare de teren Fermele țărănești din regiunile de vest ale Ucrainei au primit , mii de hectare de teren În plus, de hectare au fost alocate pentru MTS și ferme de stat organizate aici, de hectare pentru terenuri de exploatații de învățământ, filiale și alte ferme etc pp , f, OOPA, f , lista , dosar , fila ; dosar , fila ; dosar , fila ; lista , dosar , fila) Clădirile de locuit, anexele, uneltele și mașinile agricole, animalele de producție și de lucru ale germanilor evacuați în Germania au fost transferate la fermele de stat și MTS la un cost estimat cu creditare în bilanțul lor și la fermele colective, fermierii colectivi și fermele țărănești - la un cost estimativ cu plata către stat în rate: pentru clădiri de locuit, anexe, unelte agricole - timp de ani, iar pentru animalele de muncă și productive și păsările de curte - ani Casele de locuit și anexele din regiunea Izmail au fost transferate gratuit la ferme țărănești din regiunile Lvov și Volyn (CHOGA, f R- , op; , d G, l) Lipsa pământului și lipsa pământului în Basarabia a fost rezultatul nu numai al suprapopulării agrare, ci și al confiscării și repartizării arbitrare a pământului de către clasele exploatatoare care dominau aici în trecut, împotriva cărora populația regiunii a dus o lungă și lungă durată luptă încăpățânată Problema pământului în Basarabia a fost foarte acută chiar și în secolele XVIII-XIX Autorii cărții "Moldavia" scriu: "Lupta țăranilor din Basarabia (în secolul al XIX-lea - A L) împotriva moșierilor nu a încetat Una dintre formele acestei lupte a fost deplasarea țaranilor pentru strămutarea pe pământuri deținute de stat (la sud de Basarabia - A L), unde autoritățile nu permiteau deplasarea decât țăranilor de stat din provinciile interioare ale Rusiei (o manifestare tipică a politica nationala a tarismului la periferia imperiului - A L)) Această mișcare a cuprins în principal județele

din nord, unde lipsa de pământ s-a resimțit în mod deosebit acut Nereușind să obțină permisiunea de strămutare, mulți țarani au fugit în sudul Basarabiei în grupuri și familii" P G Dmitriev ajunge la concluzia și despre limitarea penuriei de pământ într-o serie de regiuni ale Moldovei, analizând datele statistice referitoare la Basarabia la începutul secolului al XIX-lea El relatează că, conform recensământului populaţiei Principatului Moldovei din , procentul AP din gospodăriile ţărăneşti din zona Prut-Nistru nu avea suficient pământ Din afirmațiile de mai sus și din rezultatele recensământului rezultă că deja în secolul al XIX-lea, o parte din țăranii basarabeni, sub presiunea lipsei de pământ, a căutat să treacă pe pământuri libere în interiorul Moldovei, în primul rând la sud de regiune Până în , situația de aici nu se putea schimba în bine Oricare ar fi neajunsurile în implementarea rapidă a reformei agrare din în Basarabia, aceasta a dus la o transformare revoluționară a întregii agriculturi a teritoriului eliberat, la schimbări economice și sociale radicale în poziția și componența țărănimii locale S-au produs schimbări fundamentale în repartizarea pământului între grupuri individuale de țărani, care au avut ca rezultat o anumită nivelare a zonei rurale Pe de o parte, grupul culac de ferme cu o suprafață de peste de hectare a dispărut în mediul rural moldovenesc, pe de altă parte, grupul de ferme fără pământ a încetat să mai existe, iar grupul țăranilor mici de pământ a scăzut brusc Ultimele două grupuri de muncitori rurali în cursul reformei agrare au primit cea mai mare parte a asistenței economice din partea guvernului sovietic Ca urmare a reformelor agrare, satul moldovenesc a devenit mijlociu Bunăstarea materială a maselor țărănești s-a îmbunătățit dramatic § REFORME SOVIEȚICE ÎN DOMENIUL CULTURII ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA BUNĂSTĂRII POPULAȚIEI DIN TERITORIUL ELIBERAT Pe lângă naționalizarea principalelor mijloace de producție și reforma agrară, guvernul sovietic a întreprins o serie de alte măsuri sociale foarte importante în Basarabia, care au jucat un rol decisiv în I A Krupenikov, D A Mirsky, M M Radul Moldova M , , p P G Dmitriev Populația Moldovei în ultimul sfert al secolului al XVIII-lea - începutul secolului al XIX-lea Rezumat al tezei de doctorat Kshn , , p ridicarea bunăstării materiale şi a nivelului cultural al maselor Odată cu eliberarea Basarabiei de sub opresiunea româno-boierească și desființarea sistemului burghezo-moșier, masele muncitoare din regiune au fost pe deplin readuse la libertățile politice inerente sistemului sovietic - vorbire, presă, adunare, vot etc Marxismul-leninismul a interpretat invariabil libertățile politice cu poziții de clasă, văzând în ele o condiție pentru unitatea socialistă a poporului muncitor, răspândirea ideologiei socialiste, dar a negat întotdeauna "libertatea" propagandei antisocialiste, "libertatea" de organizare forţelor contrarevoluţionare La cel de-al -lea Congres al PCUS, L I Brejnev a spus că "nu există libertate în general, așa cum nu există democrație în general Acestea sunt concepte de clasă După ce a salvat populația Basarabiei de sub jugul colonial al proprietarilor și capitaliștilor români, a opresiunii sociale și naționale, guvernul sovietic i-a eliberat și pe locuitorii regiunii de toate taxele burgheze românești de pradă Sistemul fiscal al României burghezo-proprietare a fost una dintre principalele forme de oprimare economică nemiloasă și de tâlhărire a oamenilor muncii din malul drept al Moldovei Consiliul Comisarilor Poporului din URSS, prin rezoluția sa din august "Cu privire la impozitele din gospodăriile țărănești din Basarabia și Nordul Bucovinei", a eliberat toate gospodăriile țărănești din regiune de plata restanțelor la impozitele românești: pământ, din suprafata de

podgorii, din spatii rezidentiale, progresiva, precum si pentru toate celelalte impozite si taxe directe si indirecte calculate in baza legilor Romaniei Regale Guvernul sovietic a anulat datoria uriașă a țărănimii basarabene față de cămătari, bănci, moșieri și statul român, în valoare de miliarde de lei Printr-o rezoluție asemănătoare au fost scutiți muncitorii, inginerii și angajații întreprinderilor, intelectualitatea, meșteșugarii și alte grupuri ale populației Basarabiei de la plata restanțelor la impozitele românești: de la salarii, de la profesii, de la burlaci, militari, progresiști, de la spații de locuit , din întreprinderi comerciale și industriale, teatru și toate celelalte impozite și taxe calculate pe baza legilor burgheze românești Prin aceleași decrete ale Consiliului Comisarilor Poporului din URSS, legea URSS privind impozitul agricol din fermele țărănești a fost extinsă și pe teritoriul eliberat Potrivit aceluiași decret, de la august, legile întregii Uniunii privind perceperea impozitului pe venit și colectarea pentru nevoile de locuințe și construcții culturale și comunitare din salariile muncitorilor și angajaților, din câștigurile scriitorilor și artiștilor, precum și ca din venituri din practica privată a medicilor, aici au intrat în vigoare, paramedici, avocaţi şi alte persoane (după veniturile cetăţenilor din alte surse - de la iulie) Pentru populația regiunii eliberate, guvernul sovietic a stabilit o serie de beneficii suplimentare (pe lângă cele comune tuturor cetățenilor URSS) "Materiale ale Congresului XXIV al PCUS", p A M Lazarev Reîntregirea poporului moldovenesc într-un singur stat sovietic, p PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d a, ll - , - ; "Bessarabskaya Pravda", , septembrie asupra impozitelor Astfel, gospodăriile agricole colective și fermele țărănești individuale, al căror venit impozabil nu depășea de ruble pe an, au fost complet scutite de la plata impozitului agricol Astfel, peste de gospodării sărace (mai mult de la sută din numărul total al fermelor țărănești din județele Moldovei) au fost scutite complet de la plata impozitului agricol În unele sate, majoritatea țăranilor au fost scutiți de impozit, deoarece fermele lor erau clasificate ca sărace Impozitul restului gospodăriilor ţărăneşti muncitoare nu depăşea - la sută din veniturile acestora Muncitorilor rurali din Basarabiei eliberate li se acordau și alte foloase Astfel, s-a avut în vedere o reducere de % a impozitului agricol pentru fermele fermierilor colectivi al căror venit depășea de ruble pe an Acest beneficiu a stimulat unificarea gospodăriilor țărănești individuale împrăștiate în ferme colective, artel Pentru a calcula impozitul agricol de la fermele individuale de muncă din regiune, ale căror venituri depășeau de ruble pe an, au fost stabilite cote de impozitare reduse în comparație cu cele generale din URSS În același timp, scara cotelor de impozitare a fost construită în așa fel încât fermele țărănești sărace-mijlocii, cu un venit anual de peste de ruble, plăteau o sumă mică de impozit, în timp ce fermele bogate plăteau o sumă mai mare În această măsură s-a manifestat politica de clasă a statului sovietic, vizând ridicarea fermelor țăranilor săraci și mijlocii ruinate de autoritățile de ocupație române și restrângerea economică a fermelor kulak care folosesc forță de muncă salariată și primesc venituri necâștigate În baza articolului din Legea impozitului agricol, pentru a încuraja o creștere a semănării nu numai a cerealelor, ci și a altor culturi, în special a culturilor industriale, determinarea venitului impozabil din terenurile arabile și horticultură nu a fost efectuată în ceea ce priveşte culturile culturilor agricole individuale, ci prin prezenţa în economie a terenurilor arabile, adică a terenurilor arabile Salariile cu impozitul

pe venit au fost reduse cu la sută pentru meșteșugarii și artizanii angajați în meșteșuguri fără utilizarea forței de muncă angajate și impozitate la rate fixe de rentabilitate, dacă veniturile lor nu depășeau de mii de ruble pe an În , pe teritoriul Basarabiei a fost desfiintată colectarea impozitelor și taxelor locale Decretele Consiliului Comisarilor Poporului din august prevedeau și alte foloase pentru populația din regiunile eliberate Au fost luate în considerare perspectivele construcției fermelor colective Trebuie subliniat că numai muncitorii de la fermă-ferme țărănești sărace, adică cei ale căror venituri nu depășeau de ruble pe an, au fost scutiți în mod josnic de la plata impozitului agricol, întrucât în unele lucrări publicate această problemă este tratată incorect De exemplu, T G Gulyaeva scrie: "Tăranii (fără a se prevedea că se referă doar la muncitorii fermi și la oamenii săraci - A L) au fost și ei scutiți de plata impozitelor și a altor plăți" (T G Gulyaeva Din istoria Legislației agrare a RSS Moldovenești) (-) - "Note științifice" ale Universității de Stat din Chișinău, vol II, Kshn , , p) I E Borisyuk Realizările agricole ale RSSM, p I E Borisyuk spune: "peste la sută" Precizăm această cifră și o determinăm ca fiind de la sută S Ya Aftenyuk, K V Stratievsky, V I Tsaranov Implementarea Planului Cooperativ Leninist în Satul Moldovei, p "Bessarabskaya Pravda", , septembrie Poporul muncitor al Basarabiei a acceptat toate aceste măsuri ale puterii sovietice cu profundă satisfacție și recunoștință Acordarea pământului țăranilor, eliberarea muncitorilor de sub opresiunea străină și robia exploatării burgheze a fost privită de ei ca un triumf al justiției Ei și-au amintit cu amărăciune trecutul recent, când capitaliștii din fabrici și fabrici storceau ultimele sucuri din muncitori, când deținerea pământului - susținătorul țăranilor - era un vis irealizabil pentru mulți muncitori rurali și o sursă de îmbogățire pentru moşieri şi kulaci Ekaterina Ivanovna Kuzina, membră a delegației moldovenești la a VII-a sesiune a Sovietului Suprem al URSS, țărancă din satul Cricovo, raionul Chișinău, a vorbit foarte clar despre acest trecut blestemat în discursul ei din august la un miting al Kievenilor care s-au întâlnit cu trimișii Basarabiei și Bucovinei de Nord care se întorceau de la Moscova: "Pământ! Un țăran a visat la ea toată viața El i-a dat toată puterea lui, iar ea era a celor care nu semănau și nu secerau Zeci de mii de oameni nu aveau pământ Sute de mii erau fără pământ, fără vaci, fără cai " Printr-un decret al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din august , toate valorile culturale, instituțiile de sănătate și utilitățile publice au fost naționalizate pe teritoriul eliberat Școlile, clădirile de teatru, cinematografele, bibliotecile, spitalele, farmaciile, sanatoriile și alte instituții de cultură, sănătate și viața de zi cu zi au trecut în uz public S-a desființat plata pentru îngrijirea medicală a populației, pentru tratament ambulatoriu și internat Statul socialist, care și-a asumat toată grija pentru sănătatea cetățenilor săi, a început să creeze un sistem sovietic extins de îngrijire a sănătății și de securitate socială în regiunile de vest ale Moldovei În domeniul culturii s-au desfășurat transformări ample și profunde, care au însemnat începutul unei veritabile revoluții culturale, care a introdus o revoluție în viața spirituală a cetățenilor din ținuturile eliberate Pentru a închide toate căile prin care obscurantismul religios a pătruns în școlile de învățământ general și în alte instituții de învățământ, școala și toate instituțiile de învățământ au fost separate de biserică, slujitorii tuturor cultelor religioase au fost înlăturați de la predarea în ele După ce guvernul sovietic a naționalizat toate

valorile culturii și le-a transferat în uz public, sistemul sovietic de educație publică a fost introdus în școli și alte instituții de învățământ Basarabia a fost extinsă prin legea în vigoare în URSS privind învățământul obligatoriu universal al copiilor de vârstă școlară Din instrument de oprimare a clasei, școala a devenit un instrument al educației comuniste a tinerei generații Încă din primele zile după eliberarea regiunii, a început multă muncă pentru eliminarea analfabetismului în rândul populației adulte și adolescenților Una dintre sarcinile principale ale organizațiilor de partid, sovietice și obștești din regiunile de pe malul drept al Moldovei, unde populația a fost expusă multă vreme propagandei burghezo-fasciste, a fost educarea unei noi persoane, sovietice În aceste scopuri s-a folosit întreaga varietate de mijloace de muncă ideologică În regiune au fost: "Bessarabskaya Pravda", , august Au fost înființate organe de presă și radio sovietice, teatre și muzee, o rețea de cluburi, biblioteci și instituții de cercetare Chiar înainte de august , în orașe și în toate centrele de volost au fost deschise chioșcuri pentru vânzarea periodicelor sovietice venite din Moscova și Kiev În Chișinău și în alte orașe ale Moldovei, încă din primele zile după eliberare, au început să apară ziare sovietice în moldovenește și rusă, iar filme sovietice au fost difuzate în majoritatea așezărilor "Chapaev" a fost primul film văzut de țăranii satului Ialoveni din volosta Chișinău, care se familiarizaseră pentru prima dată cu cinematografia În iulie-august, peste , milioane de muncitori din orașele și satele Basarabiei au vizionat filme sovietice O cantitate semnificativă de literatură politică, artistică, științifică și de altă natură sovietică, inclusiv cele publicate în ASSR Moldova în limba moldovenească, a fost importată în regiunile de vest ale Moldovei Publicarea literaturii în limba maternă a început și la Chișinău Toate acestea au contribuit la familiarizarea largă a cetățenilor sovietici ai Basarabiei cu succesele popoarelor sovietice, i-au atașat de marile realizări muncii pe care le-a trăit întreaga țară, au stârnit activitate politică, au creat condiții și au pregătit bazele unui front larg al socialistului constructie La scurt timp după eliberarea Basarabiei în RSS Moldovenească, în special în regiunile sale de malul drept, au fost rezolvate unele probleme juridice și administrative Odată cu formarea RSS Moldovenească și intrarea acesteia în URSS, a apărut necesitatea codificării normelor de drept de muncă, civile, penale, procesuale și de altă natură ale tinerei republici sindicale în conformitate cu fundamentele legislației integralsindicale Pentru a efectua această muncă complexă, republica nu dispunea încă nici de personal pregătit, nici de experiența necesară și, cel mai important, de timp suficient Prin urmare, la scurt timp după formarea RSS Moldovenești, Consiliul Comisarilor Poporului din Republica a solicitat Prezidiului Sovietului Suprem al URSS să solicite permisiunea de a aplica temporar codurile civile, penale, de procedură și alte coduri ale Ucrainei RSS pe teritoriul RSSM Printr-un decret al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din decembrie , această cerere a fost admisă Codurile sovietice ucrainene au fost în vigoare pe teritoriul republicii timp de douăzeci de ani La sfârșitul lunii august, luna , volosturile au fost redenumite în districte În Moldova de malul drept, în loc de volosturi, s-au format de raioane Prin Decretul Prezidiului Consiliului Suprem al ASSR Moldovei din august , Chișinăul și Tiraspolul au fost clasificate drept orașe de subordonare republicană, iar Bălți, Bendery, Soroca, Orhei și Cahul au fost clasificate ca orașe de subordonare raională Ungheni, Edineț, Fălești, Leovo, Călărași, Comrat și Rezina au fost clasificate

drept orașe, iar Lipcani, Briceni, Rîșkany, Criuleni, Telenepity, Hanchesty și Taraclia au fost clasificate ca așezări de tip urban "Bessarabskaya Pravda", , august "Bessarabskaya Pravda", , septembrie "Vedomosti al Sovietului Suprem al URSS", , nr PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l Bessarabskaya Pravda, , și august, septembrie Decretul Prezidiului Consiliului Suprem al MASSR din noiembrie a stabilit și precizat noile hotare ale județelor și lista raioanelor cuprinse în acestea Ulterior, în aprilie , în orașul Chișinău s-au format trei raioane administrative Primele evenimente ale Partidului Comunist și ale guvernului sovietic au afectat toate aspectele vieții sociale a regiunii, schimbându-și fața în fiecare zi și au provocat un val fără precedent de bucurie și inspirație, muncă și activitate politică a maselor largi de muncitori locali Reformele sociale, transformările politice și economice, realizate în cel mai scurt timp posibil de guvernul sovietic, au schimbat radical nu numai sistemul politic și economic, ci și structura de clasă a populației din regiunea eliberată Odată cu restabilirea puterii sovietice, lichidarea sistemului capitalist și a principalelor clase exploatatoare, inegalitatea de clasă inerentă sistemului burghez, șomajul, opresiunea socială și națională, precum și toate motivele care dau naștere exploatării omului de către omul etc , a dispărut din viaţa socială a muncitorilor din regiunile de malul drept al Moldovei Rezultatul politic al acestor transformări a fost o întărire fără precedent a alianței clasei muncitoare cu țăranii săraci și mijlocii, apariția condițiilor pentru construcția socialistă în malul drept al Moldovei Clasa muncitoare și țărănimea muncitoare au devenit principalele clase conducătoare ale societății, forța creatoare a economiei și culturii noi, socialiste, creatorii unei noi vieți sociale Naţionalizarea principalelor mijloace de producţie a dus la formarea unui sector socialist în economia regiunilor eliberate şi a asigurat progresul rapid ulterior al forţelor productive Includerea acestor regiuni în sistemul economic socialist al Uniunii Sovietice a deschis un spațiu larg pentru formarea și dezvoltarea de noi relații de producție socialiste La fel ca pe întreg teritoriul URSS, aici au început să opereze legile economice ale socialismului, în primul rând legea dezvoltării planificate, proporționale a economiei naționale, legea creșterii constante a productivității muncii, legea distribuției în funcție de muncă Cu toate acestea, structura socială a populației din regiunea eliberată a păstrat încă trăsături caracteristice perioadei de tranziție de la capitalism la socialism Alături de cele două clase muncitoare prietene, precum și de inteligența populară, mai exista o clasă de mic-burghezie În primul rând, kulacii îi aparțineau precum și proprietarii de întreprinderi industriale și comerciale private minore Dar baza economică și aspirațiile de exploatare ale acestei clase erau acum limitate la maximum de legea sovietică eu O analiză a reformelor politice, economice și sociale efectuate în Basarabia eliberată relevă prezența unor trăsături specifice în metodele, natura și momentul implementării acestora "Moldova Socialist", , noiembrie "Moldova Socialist", , aprilie " Naționalizarea principalelor instrumente și mijloace de producție din regiune s-a realizat în cel mai scurt timp și într-o manieră foarte organizată Opa a dus la eliminarea principalelor clase exploatatoare - burghezia mare și mijlocie și proprietarii de pământ, la distrugerea cauzelor care dau naștere exploatării omului de către om Această naționalizare a asigurat crearea în industrie, transport, comunicații, comerț și alte sfere ale economiei naționale, inclusiv în domeniul culturii, a unui sector socialist stabil, care a

devenit sectorul unic sau dominant în aceste sectoare În același timp, naționalizarea pământului nu a adus rezultate similare în agricultura regiunilor eliberate ale Moldovei, deși a fost însoțită de organizarea primelor ferme de stat Aici, pentru a crea un sector socialist dominant, a fost necesar să se asigure agriculturii și creșterii animalelor o bază materială și tehnică solidă, modernă O trăsătură a reformei agrare din Basarabia a fost că a avut ca rezultat nu numai eliminarea marelui drept de proprietate asupra pământului, ci și o restrângere economică serioasă a kulakilor Cu toate acestea, nici după reformă, deficitul de pământ al fermelor țărănești din regiunile de malul drept al RSS Moldovenești nu a fost complet eliminat Concomitent cu naționalizarea valorilor culturale și punerea lor la dispoziția maselor, în Basarabia eliberată s-a desfășurat o adevărată revoluție culturală, îmbrățișând toate aspectele și legăturile culturii și vieții sociale Naționalizarea rapidă și de succes a principalelor mijloace de producție din Basarabia a fost facilitată atât de bogata experiență revoluționară a muncitorilor autohtoni, cât și de asistența extinsă și variată a popoarelor sovietice fraterne Capitolul IX FORMAREA REPUBLICII SOCIALISTE SOVIETICE MOLDOVEI § CREAREA STATALITĂȚII NAȚIONALE A POPORULUI MOLDOVEI Falsificatorii moderni americani și vest-europeni ai istoriei, așa cum s-a menționat deja în capitolele precedente ale cărții, reproșează și propagă în toate felurile conceptele sincer șovine ale istoriografiei și filologiei burgheze românești (în special, A Xenopol, A Filippide, N Iorga și alții), care au negat existența națiunii moldovenești, statalitatea și cultura sa Anterior, s-au citat citate din "operele" filologului vest-german Klaus Heitmann și ale altor "sovietologi-moldoveni", care, în esență, repetă conjecturile predecesorilor lor burghezi români, folosind cu dibăcie ignoranța cititorului străin în domeniul istoria Moldovei pentru a-i prezenta judecăți antiștiințifice Autorii burghezi încearcă să treacă identitatea națională a poporului moldovenesc drept un fel de "românism" Istoricul burghez V Kolarts, pe care l-am amintit, într-o carte publicată de el în la Londra cu titlul tendențios "Rusia și coloniile ei", atacă calomnios Moldova, negând independența și originalitatea dezvoltării istorice a poporului moldovenesc și însăși formarea națiunii moldovenești, susținând că Moldova nu are istoria proprie, de parcă istoria poporului moldovenesc este istoria poporului român, iar Ștefan cel Mare și Dmitri Cantemir nu aparțin Moldovei, fiind, spun ei, marii "fii" ai poporului român Cu astfel de "argumente" falsificatorii istoriei caută să "infirme" existența națională a poporului moldovenesc, cultura și statulitatea acestuia Totuși, chiar și o cunoaștere elementară a istoriei Moldovei este suficientă pentru a înțelege falsitatea înseși temeliilor acestor atacuri ostile poporului moldovenesc Cu greu se poate fi de acord si cu pozitiile inaintate de unii istorici romani moderni Deci, Stefan Ste- Fanescu scrie: "Al doilea stat român independent - Moldova - s-a format în estul Carpaților, ca și Țara Românească (adică Țara Românească - A L), pe baza organizațiilor politice care existau în această provincie Un rol important în aceasta l-au jucat elementele românești (așa le numește autorul elementele romanice - A L), venite din Maramureș" Deși Ștefănescu menționează "statul independent moldovenesc" , el consideră că teritoriul și populația acestuia din urmă fac parte din "România" Aceasta este o iluzie Stefanescu decurge din falsul concept pe care il impartaseste, conform caruia intreaga populatie romanizata a Peninsulei Balcanice si a regiunilor invecinate este redusa la romani O poziție similară este luată și de un alt istoric român I Donat, care încearcă

să demonstreze că terminologia asociată smulgerii pădurilor pentru teren arabil din zona muntoasă a Moldovei antice indică faptul că "dezrădăcinarea a fost la origine o creativitate românească, întrucât aceste termenii sunt de origine latină" Potrivit lui I Donat, tot ce este latin în sud-estul Europei este românesc Dar simpla opinie subiectivă a autorului nu este în niciun caz echivalentă cu o dovadă științifică a adevărului opiniilor sale Am subliniat deja că poporul moldovenesc și statul său au o istorie independentă de secole Din faptul că falsificatorii sau cercetătorii greșiți îi numesc pe moldoveni "români" și pământul moldovenesc - "român", moldovenii nu vor deveni români, iar Moldova nu se va transforma în România Înainte ca apariția unui stat moldovenesc independent să devină posibilă, populația Carpaților Orientali a reușit să treacă printr-o cale istorică destul de lungă de dezvoltare internă și să ajungă la un asemenea nivel economic și social la care clasa dominantă economic nu mai putea face fără organizare politică , Apariția Moldovei, ca orice alt stat, s-a datorat astfel divizării societății în clase K Marx și F Engels în - în lucrarea comună "Ideologia germană" au subliniat că " statul este forma în care indivizii aparţinând clasei conducătoare îşi realizează interesele comune şi în care îşi găseşte concentrarea toată societatea civilă dintr-o epocă dată" Dezvoltând ideile întemeietorilor comunismului științific, V I Lenin a scris: "Istoria arată că statul, ca aparat special de constrângere a oamenilor, a apărut doar acolo unde și când a apărut împărțirea în clase a societății " "Statul ", continuă el este o mașinărie pentru asuprirea unei clase de către alta, o mașinărie pentru a menține alte clase subordonate supuse unei clase Istoricul moldovean V M Senkevich, nu fără motiv, a concluzionat că premisele statului moldovenesc au fost formate pe "Istoria poporului român" Sub redaccia acad Andrei Oțetea, p Ibidem, p Ibidem, p K Marx şi F Engels Lucrări, vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p ъ Ibid , p teritoriul natural al Moldovei chiar în timpul existenţei principatelor Kiev şi Galiţie Potrivit lui V M Senkevici, tocmai în cadrul acestor state slave de est sau sub influența vecinătății lor au trecut strămoșii moldovenilor pe calea luptei de secole pentru crearea și întărirea statalității lor Dezvoltând forțele productive, care au dat naștere la noi relații sociale, de clasă, ei au pus bazele statului lor independent În această privință, în istoria Rusiei Kievene și Galice, potrivit lui V M Senkevich, se pot vedea perioadele corespunzătoare din istoria nu numai a popoarelor ruse, ucrainene și belaruse, ci - într-un anumit sens - și a poporului moldovenesc Condițiile prealabile pentru formarea principatului Moldovei erau coapte până la începutul secolului al XIV-lea Apariția statului moldovean a fost în mare măsură facilitată de eliminarea asupririi tătaro-mongole din regiunea Carpaților Orientali, alungarea tătaro-mongolilor de aici În , pe baza unificării ramului răsăritean a vechii populații Voloș, care până atunci se consolidase pe teritoriul dintre Carpații Orientali și Nistru într-un popor moldovenesc independent, s-a format un stat feudal moldovenesc relativ centralizat În ajunul acestei perioade s-a dezvoltat în Moldova o situație care a dus la formarea naționalității moldovenești O trăsătură distinctivă a acestui proces este participarea remarcabilă la el a triburilor slave care trăiesc pe teritoriul viitorului Principat al Moldovei, care s-au contopit în mare măsură cu triburile Voloș Naţionalitatea moldovenească s-a format în cele din urmă la începutul secolului al XIV-lea Rezultatul formării naționalității moldovenești și a statului care o leagă strâns a fost formarea unei singure limbi moldovenești vorbite, precum și a unei comunități teritoriale și

economice cunoscute a țării Pe vremea domniei lui Ștefan al III-lea (a doua jumătate a secolului al XV-lea), Moldova era un stat cu un guvern central puternic și forțe armate puternice, care a câștigat o serie de victorii strălucitoare asupra armatei turce Din secolul al XV-lea se desfășoară activ procesul de consolidare a identității naționale a poporului moldovenesc, ceea ce s-a exprimat cel mai clar în lupta curajoasă Vezi V M Senkevici Formarea statului moldovenesc - "Însemnări științifice" ale Institutului Pedagogic de Stat Chișinău Moldova, vol Kshn , , p Ibid A Surilov, A Lazarev Ficțiuni ale falsificatorilor burghezi și realitatea (Despre chestiunea formării neamului moldovenesc), p - Ibid , p L Ibid , p Încă de la începutul formării Principatului Moldovei, Bucovina nu numai că a făcut parte din acesta, ci a fost de fapt nucleul său Ei scriu: "La mijlocul secolului al XIV-lea, pământul Shepinskaya (autorii susțin că în secolele XIV-XV a fost numit așa - de la numele satului Shepintsy - Bucovina de Nord și districtul Khotinsky - A L) cu cetățile cetate Hotin, Țețin și Hmelev au fost capturate de Moldova", ("Istoria orașului și forțelor URSR Regiunea Cernăuți", pag) moldovenii împotriva forțelor superioare ale invadatorilor turci și altora Astfel, în secolul al XIV-lea, în însăși procesele de formare a naționalității moldovenești și a statului moldovenesc, ar trebui să vedem începutul acelui fir genetic, care, fără întrerupere, poate fi urmărit până la crearea naționalității sovietice moldovenești statalitatea și transformarea națiunii burgheze moldovenești (care a apărut ca urmare a transformării naționalității moldovenești) în națiune socialistă În consecință, la mijlocul secolului al XIV-lea, moldovenii, pe care istoricii români caută după fapt să-i dea drept mitici "români antici", și-au format propriul stat independent, care nu avea nimic în comun cu "vechiul antic" fictiv, inexistent stat român unificat" După cum a scris cunoscutul istoric rus N M Karamzin, Volokhi " a constituit un stat special independent numit Moldova, care a fost condus de moștenitorii Bogdanov sub numele de guvernator și unde limba noastră (slavă - A L) până în al XVII-lea secolul nu a fost doar ecleziastic, ci și judiciar, după cum mărturisesc scrisorile autentice ale domnitorilor moldoveni" Domnitorul feudal moldovean purta deja în secolul al XIV-lea titlul de "domn de la munte la mare" Într-adevăr, după cum afirmă autorii cărții "Moldavia", "Principatul Moldovei se întindea de la Carpați până la Marea Neagră" Statul moldovenesc, format în , a existat sub denumirea de Principatul Moldovei timp de de ani, adică până în Cu toate acestea, de la mijlocul secolului al XVI-lea, Moldova s-a trezit în dependență vasală de Turcia Forțele proprii ale principatului au fost departe de a fi suficiente pentru a se elibera de asuprirea pașelor și beilor turci și, prin urmare, masele Moldovei își îndreaptă privirile și speranțele către Rusia, care le-a fost de multă vreme prietenoasă, văzând în ea puterea și sprijinul cu care se va putea scăpa de robia crudă a Porţii otomane În , ținutul Ochakov, eliberat de dominația turcă, care includea partea de sud a Moldovei de pe malul stâng, a devenit parte a Rusiei Restul Moldovei de pe malul stâng la nord de râul Yagorlyk, anterior sub stăpânirea Poloniei, a devenit parte a Rusiei în În , partea de est a Principatului Moldovei, adică teritoriul dintre Prut și Nistru, s-a alăturat Imperiului Rus Partea de vest a Principatului Moldovei, situată între Prut și Carpații Orientali, după a continuat să existe sub același nume ca stat independent - vasal al Turciei feudale Populația întregii Moldove și-a exprimat în repetate rânduri dorința de a intra în cetățenia rusă, dar în doar ținuturile de răsărit ale principatului au mers în Rusia Aderarea întregii Moldove la Rusia, pe

lângă Turcia, s-a opus categoric de către Anglia, Franța și Austria, care nu au vrut să permită întărirea puterii Imperiului Rus, întărirea pozițiilor acestuia în Balcani, în apropierea Bosfor și Dardanele A Surilov A Lazarev Decret, lucrare , p H M Karamzin Istoria statului rus, vol IV, p I A Krupenikov, D A Mirsky, M M Radul Moldova, p Totuși, împărțirea Principatului Moldovei în a fost afectată și de amenințarea imediată cu un atac militar de către naționalistul Leon I asupra Rusiei Istoricul vest-german (fost german basarabean) Jacob Becker arată că în mai puterile Europei s-au grăbit să semneze la București un tratat de pace cu Turcia, pentru că " Napoleon deja bătea la poartă Au fost nevoiți urgent să se retragă la granițele lor pentru a-și întâlni inamicul complet înarmați J Becker adaugă că în "a apărut o situaţie foarte riscantă pentru ruşi Kutuzov a cerut ca granița Rusiei să treacă de-a lungul râului Prut, "și aceasta" a împărțit Moldova Țara dintre Prut și Nistru a devenit de atunci cunoscută sub numele de Basarabia Compatriotul lui Becker, A Zuga, amintește, la rândul său, că la începutul anului , Alexandru I, știind despre intențiile războinice ale lui Napoleon, i-a acordat lui Kutuzov, care comanda armata rusă pe Dunăre, să extindă puterile cu sarcina, pe cât posibil , "să cedeze turcilor în toate pentru a ajunge cât mai repede la pace" Afirmațiile lui Becker și Zugi nu sunt atât de departe de adevăr Sunt aproape de concluziile cercetătorilor sovietici, în special ale lui E V Tarle Este imposibil să nu observăm că evenimentele care au însoțit anexarea Basarabiei la Rusia sunt acoperite, ca să spunem blând, oarecum tendențios de unii istorici români moderni Da, st Papa Kostya, afirmând că "trupele ruse au fost amânate în Moldova și Țara Românească până în , când amenințarea războiului cu Franța l-a obligat pe țarul Alexandru I să facă pace cu Poarta" , apoi, de fapt, alunecă în poziția de istoriografia burgheză românească El scrie: "Ca urmare a Păcii de la București (mai), Rusia a evacuat principatele române (autorul își permite să numească Moldova la începutul secolului al XIX-lea principat "românesc - A L), cu excepția teritoriului dintre Prut și Nistru (din context rezultă logic că Sht Principatul Moldovei (Zaprut Moldova) ca stat independent a existat până la sfârşitul anilor ' ai secolului al XIX-lea În , a fuzionat cu principatul Valah Pe baza unificării a două state (principate) independente s-a format un nou, al treilea, care a primit denumirea de Principate Unite (Principatele Unite) sau Principate Unite ale Moldovei și Țării Românești (Principatele Unite Moldova shi Wallachia) Cercetătorii sovietici V Ya Grosul și E E Chertan dezvăluie foarte precis natura și modalitățile de formare a unui nou stat Ei scriu că în "un nou stat, România, se formează pe Dunărea de Jos Este creat prin fuziunea a două entități separate lakob Becker Bessarabien und sein Deutschtum, S Ibidem, S A Suga op cit , S Vezi History of Diplomacy, vol , Moscova, , p "Istoria poporului român" Sub redaccia acad Andrei Otetea, p Ibidem Vezi EE Chertan Lupta Rusiei și României pentru independență (-) M , , p - , ; V Ya Grosul, E E Chertan Rusia și formarea statului român independent M , , p , , PO, , etc principate care s-au înființat de o jumătate de mileniu și au fost dependente de Imperiul Otoman de mulți ani" Conform concluziei convingătoare a lui V Ya Grosul și E E Chertan, formarea unui nou stat, adică a României, "a avut loc" de sus", prin voința clasei conducătoare, în primul rând, aici, în acolo nu a fost unirea unui principat cu altul România s-a format ca urmare a unirii Moldovei și Țării Românești, cu folosirea predominantă a metodelor diplomatice de luptă" V Ya Grosul și E E Chertan subliniază că "nici chiar numele noului stat - România - nu este acceptat de marile puteri imediat, ci

după solicitările urgente ale guvernului român și îndelungate dezbateri diplomatice" Abia din G a început să apară oficial numele România în documentele interne și diplomatice ale țării Cât despre marile puteri, acestea au recunoscut dreptul Principatelor Unite de a se numi România mult mai târziu Rusia, de exemplu, în corespondența sa diplomatică oficială a început să folosească numele România abia din Astfel, România ca stat (împreună cu denumirea sa oficială, reflectând nu numai statutul juridic internațional și terminologia relevantă, ci și starea actuală a lucrurilor) a apărut pe arena europeană mult mai târziu decât intrarea Basarabiei în Rusia Încercarea istoricilor burghezi români de a interpreta retroactiv termenii "România" și "națiune română" în sens larg și de a le extinde asupra teritoriilor și popoarelor străine nu numai că a fost un exemplu concret de falsificare a istoriei, ci a exprimat și aspirațiile agresive ale clasele conducătoare ale regatului român Deci, de fapt, noul stat, și odată cu el și teritoriul fostelor două principate independente - Moldova și Țara Românească - au început să se numească oficial România abia din anii ai secolului XIX Din acel moment, locuitorii noului stat au început să se numească români (dar, bineînțeles, în rândul populației României, pentru o lungă perioadă de timp, moldovenii s-au separat de vlahi și invers) Până în anii ai secolului XIX, termenii "România" și "poporul român" nu erau recunoscuți în general și erau folosiți extrem de limitat, deși unii istorici români moderni se încăpățânează să demonstreze contrariul Cu toate acestea, firesc, aceste "probe" sunt, de regulă, declarații nefondate Într-adevăr, în corespondența dintre Alexandru Cuza și Napoleon al III-lea din noiembrie , de exemplu, nu este vorba despre români, ci despre moldo-vlahi Reprezentantul României la Paris, I Alexandri, i-a spus lui Napoleon al III-lea că "ochii moldo-vlahilor sunt îndreptați spre Franța" In corespondenta dintre cancelarul rus si romanul V Ya Grosul, E E Chertan Decret, op , p Ibid , p Ibid E E Chertan Decret, op , p E E Chertan Decret, op , p ; V Ya Grosul, E E Chertan Decret, op , p "Agenția diplomatică a României în Paris și legăturile politice franco-romàne sub Cuza-Vodă" București, , p Lem Carol I (scrisoarea din ( ) octombrie) amintește din nou nu de români, ci de "națiunea moldo-valahică" La fel de contradictorie cu realitatea este afirmatia istoricilor romani ca natiunea burgheza romana era deja formata la sfarsitul anilor ' ai secolului al XIX-lea Academicianul Andrei Osetya admite că "națiunile sunt produsul inevitabil al dezvoltării sociale a erei capitaliste" Dar aici, fără nicio dovadă sau fundamentare, el înaintează teza: "Astfel, în deceniul al cincilea al secolului al XIX-lea, naţiunea burgheză română poate fi considerată deja formată" Este destul de clar că, din moment ce în anii ' România nu exista încă ca stat, nu se poate pune problema desăvârșirii formării națiunii române până la acel moment În cel mai bun caz, acest proces s-ar putea încheia numai după unirea celor două principate, adică după , dar, în orice caz, nu toate deodată Cel mai important lucru este (pe care A Oseta nu poate să nu îl știe) că și la momentul formării sale, România era încă un stat feudal și, prin urmare, prin anii , chiar și procesul de formare a națiunilor burgheze moldovenești și muntene nu au fost finalizate, ca să nu mai vorbim de fuziunea lor Această concluzie este confirmată și în lucrarea lui V Ya Grosul și E E Chertan Ei scriu: "Ulterior (după formarea unui nou stat unit - A L) cele mai importante evenimente din viața României au fost transformarea ei într-un stat burghez cu toate instituțiile corespunzătoare și apoi cucerirea independenței de către acesta " Și încă ceva: "În timpul finalizării unificării administrative a principatelor, trăsăturile feudale ale

statului român au fost eliminate, acesta a devenit din ce în ce mai burghez" În consecință, procesul de formare a națiunii burgheze române a continuat după , adică în timpul formării c România a modului de producție capitalist și a fost finalizată abia la sfârșitul secolului al XIX-lea - începutul secolului al XX-lea Totodată, nu se poate nega că granița de stat stabilită în de-a lungul Prutului a împărțit în două părți poporul moldovenesc și teritoriul lor de stat De atunci, din punct de vedere teritorial, național, economic și cultural, principatul Moldovei și populația sa au fost împărțite Formată de secole, dar acum rupte, legăturile interne dintre cele două părți ale țării unite anterior și oamenii acesteia au început să se estompeze treptat după Acest proces s-a intensificat într-o măsură și mai mare după , după unirea Moldovei Zaprut cu Țara Românească și formarea statului român pe această bază V Ya Grosul, E E Chertan Decret, op , p Historia Romaniei, vol III București, , p Ibidem, p V Ya Grosu l, E E, Chertan Decret, op , p Ibid , p Dacă avem în vedere că în Austria a luat Bucovina din Principatul Moldovei, inclusiv regiunile moldovenești ale acestuia din urmă, atunci putem spune că poporul moldovenesc și teritoriul său din au fost de fapt împărțite nu în două, ci în trei părți Împărțirea statului moldovenesc și a populației acestuia care a avut loc în , așa cum s-a menționat deja, a predeterminat pentru viitor diferența în destinele celor două părți ale aceluiași popor, aceleiași țări Partea de est a Moldovei, devenită parte a Rusiei, s-a găsit în condiții mai favorabile dezvoltării economice și sociale Până la sfârșitul secolului al XIX-lea - începutul secolului al XX-lea, pe teritoriul său s-a format o națiune burgheză moldovenească independentă În perioada post-octombrie s-a transformat în națiunea socialistă moldovenească, aici s-a creat statulitatea națională sovietică a poporului moldovenesc Vestul Moldovei, după , împreună cu Țara Românească, a devenit parte a noului stat românesc, iar partea Zaprut a poporului moldovenesc a fost atrasă în procesul de formare a națiunii burgheze române Ca urmare, până la sfârșitul secolului al XIX-lea - începutul secolului al XX-lea, moldovenii zăpruți s-au consolidat cu vlahii Participarea moldovenilor zăpruteni la formarea națiunii burgheze române a dus inevitabil, pe de o parte, la dispariția treptată a străvechii lor conștiințe de sine etnice moldovenești, pe de altă parte, la dobândirea treptată a unui nou național românesc constiinta de sine Este clar că o asemenea transformare a conștiinței naționale a moldovenilor zăpruteni, gradul de participare a acestora la procesul de formare a națiunii burgheze române etc , a fost influențată decisiv de factori precum diviziunea poporului moldovenesc în două părți, cum ar fi desființarea statalității naționale moldovenești în , formarea unei piețe comune românești etc Cu toate acestea, un anumit rol l-a jucat și complexul de măsuri puse în aplicare de clasele conducătoare ale României menite să grăbească consolidarea celor două naţionalităţi şi formarea unei singure limbi a naţiunii române, a culturii sale unice Cu toate acestea, stingerea conștiinței de sine națională a moldovenilor din Za-Prut Moldova a durat destul de mult - toată a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, adică viața unei întregi generații Conștiința de sine națională a moldovenilor zăpruțeni, inclusiv a ideologilor lor, inteligența moldovenească locală, desigur, nu putea să dispară imediat, automat, ca urmare a unificării statale a Moldovei și Țării Românești Chiar și atrasă în procesul de formare a națiunii burgheze române, inteligența din Zaprut Moldova pentru o lungă perioadă de la fuziunea principatelor a rămas de fapt ideologul propriu, poporul moldovenesc, iar activitatea sa creatoare a reflectat

în mod obiectiv și a dus înainte procesul de dezvoltare a culturii naţionale moldoveneşti, a contribuit la trezoreria acesteia Totuși, începând cu anul , figurile culturii moldovenești din Zaprut Moldova au experimentat simultan influența din ce în ce mai mare a procesului de formare a națiunii române și a unei singure culturi românești, au luat parte la ea și au devenit astfel treptat creatorii și purtătorii acestei cultura, ideologii natiunii romane Dar, repetăm, până la sfârşitul secolului al XIX-lea, intelectualii din Zaprut Moldova au continuat încă, în principal, să rămână purtători de cuvânt ai identităţii naţionale a poporului moldovenesc, reprezentanţi ai culturii naţionale moldoveneşti Și abia la sfârșitul secolului al XIX-lea - începutul secolului al XX-lea s-a schimbat atât de mult conștiința de sine etnică a reprezentanților culturii din Zaprut Moldova, încât se poate vorbi despre finalizarea consolidării intelectualității moldovenești și muntene ca parte a românului națiune burgheză, despre formarea unei singure culturi burgheze românești Poziția pe care am exprimat-o își găsește confirmarea în confesiunile unor istorici burghezi români de seamă, printre care N Iorga, care cu greu poate fi bănuit de tendințe "antiromânești" În , Nikolay Iorga scria că "încă de acum douăzeci sau treizeci de ani, operele literare moldovenești" (Zaprutskaya Moldova -A L) erau caracterizate printr-o limbă mult "mai puternică, mai sonoră și mai plină de viață" Comentând această remarcă a lui N Iorga, cunoscutul critic literar progresist român Garabet Ibrăileanu în articolul său "Spiritul critic în literatura română" ( ) sublinia: acum treizeci de ani", se datorează doar faptului că Moldova sau Țara Românească a încetat să mai existe în urmă cu douăzeci sau treizeci de ani" Aceasta presupune, în special, că limba moldovenească, identitatea națională moldovenească în Zaprut Moldova a existat de zeci de ani după unirea celor două principate, că abia în anii - ai secolului XIX "Moldova a încetat să mai existe" și procesul de unificarea limbii și literaturii, formarea tradiției culturale românești Anterior, potrivit lui N Iorga și G Ibreileanu, a existat un proces de "măcinare" a tradițiilor seculare moldovenești și muntene În consecință, "pârâul moldovenesc" cu particularitățile sale a existat în Zaprutskaya Moldova, potrivit autorilor menționați, încă - de ani (și de fapt chiar mai mult) după formarea statului român După cum sa menționat deja, granița de stat așezată de-a lungul Prutului a împărțit poporul moldovenesc, unit în trecut, în două părți - vest și est din punct de vedere teritorial, național, economic și cultural Stabilirea unei noi frontiere politice - cel mai puternic factor de izolare a popoarelor sau a părților lor unele de altele - a condus în acest caz la faptul că moldovenii din Zaprut Moldova nu au luat parte la procesul care a continuat în estul Moldovei, care a devenit parte a Rusiei și a fost întreruptă în vestul Moldovei după formarea în a națiunii burgheze moldovenești Acest proces s-a desfășurat ulterior exclusiv pe baza părții de est a naționalității moldovenești în cadrul Imperiului Rus N lorga Istoria literaturii religioase a Românilor Văleni-de-Munte, , p , , G Ibrăileanu Spiritul critic în literatura, românească București, , p În lumina celor de mai sus, clasificarea după naționalitate a clasicilor literaturii moldovenești ai secolului al XIX-lea în cea de-a doua ediție a Marii Enciclopedii Sovietice pare foarte inconsecventă și contradictorie Astfel, Ion Creangă (-), Constantin Negruzzi (-), Constantin Stamati (-), Alexandru Haždău (-), Alexandru Donici (-) sunt denumiți aici scriitori și culturali moldoveni cifre (vezi The Great Soviet Encyclopedia, ed a II-a, v , p ; v , p ; v , p ; v , p ; v , p), Alecu Russo (-) este caracterizat

drept "un scriitor și publicist moldovenesc, un clasic al literaturii moldovenești și române" (vol , p) Dar este cu totul de neînțeles și de inexplicabil faptul că Mihail Eminescu (-) este prezentat imediat ca un "mare poet român", George Asachi (-) - ca "scriitor, publicist, profesor și om politic român", iar Vasile Alexandri (-) - ca "poet romantic român" (vezi ibid , vol , p ; vol , p ; vol , p) rii Din același motiv, moldovenii din estul Moldovei nu au participat la formarea națiunii burgheze române de dincolo de Prut În consecință, râul Prut a fost o linie de despărțire între teritoriile învecinate, pe care au decurs în paralel procese separate de formare a două națiuni independente: moldovenesc - la est de Prut și românesc - la vest de Prut Acele teritorii pe care s-au format națiunile burgheze moldovenești și române în mod independent, respectiv izolat, au devenit teritoriile lor naționale Procesele istorice care au avut loc în Moldova în secolul al XIX-lea au dus la o schimbare în interpretarea semantică a termenilor "Moldova" și "Poporul moldovenesc" Această schimbare a fost influențată de factorul politic și geografic și, în principal, de formarea a două națiuni - moldovenească și română Până în , adică înainte de unirea celor două principate dunărene și de formarea României, folosind termenul geografic "Moldavia", se înțelegeau teritoriul întregului principat antic al Moldovei și regiunile din stânga Nistrului locuite de moldovenii După , conceptul semantic și sfera geografică de aplicare a acestui termen s-au schimbat De acum înainte, folosind termenul "Moldova", ar trebui să se înțeleagă doar teritoriul Moldovei de Est și malul stâng al Nistrului, care a devenit parte a Rusiei În consecință, conceptul de "Moldavia" a început să acopere o zonă geografică mai restrânsă decât înainte de În același mod, interpretarea semantică (inclusiv latura sa cantitativă) a conceptului de "popor moldovenesc" s-a schimbat Până în anul , poporul moldovenesc era înțeles ca o populație omogenă din punct de vedere etnic pe teritoriul întregului principat antic al Moldovei de la Carpații Orientali până la râul Nistru, precum și unele zone de pe malul stâng al Nistrului După , sau mai degrabă după finalizarea procesului de formare a națiunii române, în care s-au consolidat moldovenii și vlahii zăpruți, denumirea de "popor moldovenesc" ar trebui aplicată numai acelei părți a naționalității moldovenești care trăia în cadrul Imperiului Rus iar pe baza căruia s-a format naţiunea burgheză moldovenească Din punct de vedere numeric, națiunea burgheză moldovenească era inferioară componenței inițiale (adică până în) a naționalității moldovenești Dacă statulitatea naţională feudală moldovenească c Zaprutskaya Moldova a încetat să mai existe în în legătură cu unirea principatului moldovenesc cu Țara Românească și formarea unui nou stat - România, apoi în estul Moldovei statulitatea moldovenească a fost desființată ceva mai devreme de țarul rus După intrarea Basarabiei în Rusia, o formă regională limitată a statalității naționale moldovenești s-a păstrat în regiune de ceva timp În a fost creat guvernul regional al Basarabiei, iar boierii moldoveni au împărțit puterea asupra regiunii cu oficialitățile țariste La aprilie a fost publicată "Carta pentru formarea Regiunii Basarabiei", potrivit căreia, sub guvernatorul plenipotențiar numit de Sankt Petersburg, s-a constituit Consiliul Suprem, care avea cea mai înaltă putere administrativă și judecătorească Administrația regională și locală rămânea încă atunci în mâna boierilor moldoveni Forma autonomă a statalității moldovenești nu a durat însă mult în Basarabia Deja la februarie , "Carta" din a fost anulată prin introducerea "Instituţiei pentru conducerea regiunii Basarabiei" De acum încolo, Basarabia a

devenit parte a Guvernului General Novorossiysk, echivalat cu alte provincii rusești Astfel, procesul de dezvoltare istorică a condus la faptul că după în estul Moldovei, iar după în vestul ei, statulitatea moldovenească ca atare a încetat să mai existe, iar poporul moldovenesc a fost lipsit de statalitatea națională Lupta îndelungată a poporului moldovenesc pentru restaurare, pentru restabilirea statalității naționale a fost încununată cu succes abia după victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, numai în condițiile puterii sovietice În Rusia țaristă, nu numai moldovenii, ci și toate celelalte popoare asuprite nu aveau o statalitate națională proprie, inclusiv acele popoare care în trecut se dezvoltaseră în cadrul propriilor state de multe secole Se poate face referire, de exemplu, la Armenia, care, ca și alte periferii ale Imperiului Rus, "în ultimele secole nu a avut independență de stat" (cu toate acestea, pierzând-o în secolul al VII-lea) În perioada pre-octombrie, țarismul, proprietarii ruși și capitaliștii nici nu s-au gândit la posibilitatea formării unui sistem național de stat pentru alte popoare ale imperiului, i-au sugrumat rămășițele în Polonia și Finlanda În lucrarea sa "Despre dreptul națiunilor la autodeterminare", scrisă în , V I Lenin a remarcat: "Crearea unui stat național independent și independent rămâne în Rusia doar privilegiul Marii Națiuni Ruse Noi, marii proletari ruși, nu apărăm niciun privilegiu, nu apărăm nici măcar acest privilegiu Condamnând cu furie orice formă de opresiune națională, Congresul al X-lea al PCR (b) (martie), într-o rezoluție pe problema națională, scria: "Politica țarismului, politica proprietarilor de pământ și a burgheziei în raport cu acestea popoarele (popoarele Rusiei asuprite de țarism - A L) trebuia să ucidă printre ele rudimentele oricărei statali, să le schilodeze cultura, să le restrângă limba, să le țină în ignoranță etc în cele din urmă, dacă se poate, rusifică-le Rezultatele unei astfel de politici sunt subdezvoltarea și înapoierea politică a acestor popoare Constatând existența unui abis în dezvoltarea economică și culturală între regiunile din centrul țării și periferiile sale naționale rămase în urmă, al XII-lea Congres al PCR (b) (aprilie), tot într-o rezoluție pe problema națională, a subliniat subliniază că "motivele acestei inegalități reale nu stau doar în istoria acestor popoare, ci și în politica țarismului și a burgheziei ruse, care a căutat să transforme A M Lazarev Modalităţi de formare a statalităţii naţionale sovietice moldoveneşti, p A Kochinyan Ascensiunea științei - "Pravda", , octombrie V I Lenin Poli col cit , vol , p "PCUS în rezoluțiile și hotărârile congreselor, conferințelor și plenurilor Comitetului Central", ed th, vol M , , p - să împingă periferiile în zone exclusiv de materie primă exploatate de regiunile centrale dezvoltate industrial" Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a creat toate premisele necesare restabilirii statalității naționale a poporului moldovenesc, nu în vechea formă, ci în noua formă sovietică § MODALITĂŢI DE FORMARE A STATALITĂŢII SOVIETICE MOLDOVEI Una dintre principalele propuneri ale marxism-leninismului, care determină politica proletariatului în problema națională, este recunoașterea dreptului fiecărei națiuni la autodeterminare Având în vedere chestiunea dreptului națiunilor la autodeterminare, V I Lenin a subliniat că "formarea statelor naționale este o tendință (aspirație) a oricărei mișcări naționale" , că " sine -determinarea naţiunilor înseamnă separarea lor statală de colectivităţile străine, desigur, formarea unui stat naţional independent" Lenin a subliniat că "ar fi greșit să înțelegem dreptul la autodeterminare ca orice altceva decât dreptul la o existență separată de stat" În lucrarea "Rezultatele

discuției despre autodeterminare", V I Lenin a scris: "După ce a reconstruit capitalismul în socialism, proletariatul creează posibilitatea eliminării complete a opresiunii naționale; această posibilitate se va transforma în realitate "doar" - "doar"! - cu implementarea deplină a democraţiei în toate domeniile, până la definirea frontierelor statului în conformitate cu "simpatiile" populaţiei, până la libertatea deplină de secesiune" În discursul său asupra chestiunii naționale la Conferința a VII-a (aprilie) a RSDLP (b) din aprilie , V I Lenin a revenit din nou la problema autodeterminării națiunilor El a spus: "Tuturor națiunilor care fac parte din Rusia trebuie să li se recunoască dreptul la secesiune liberă și la formarea unui stat independent Numai recunoașterea de către proletariat a dreptului națiunilor la secesiune asigură solidaritatea deplină a lucrătorilor din națiuni diferite și contribuie la o apropiere cu adevărat democratică a națiunilor " Lenin i-a criticat aspru pe cei care au negat sau au încercat să nege acest drept legitim al națiunilor "Negarea unui astfel de drept și eșecul de a lua măsuri pentru a garanta fezabilitatea lui practică", a continuat el, "echivalează cu susținerea politicii de confiscări și anexări", avertizând că "orice socialist rus care nu recunoaște libertatea Finlanda și Ucraina vor aluneca în șovinism " Formularea lui Lenin a problemei autodeterminării națiunilor a devenit Ibid , p V I Lenin Poli col cit , vol , p Ibid Ibid V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p Ibid Ibid , p principiul călăuzitor al construcției statului sovietic după victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie Punând în aplicare actele legislative proclamate de cel de-al II-lea Congres al Sovietelor al întregii Rusii și "Declarația drepturilor popoarelor ruse", guvernul sovietic, condus de V I Lenin, a acordat Finlandei, Estoniei, Letoniei, Lituaniei, Poloniei independență deplină , Belarus, Ucraina, Georgia, Armenia și Azerbaidjan Prin Manifestul său din decembrie , Consiliul Comisarilor Poporului din RSFSR a recunoscut independența Ucrainei Decretul Consiliului Comisarilor Poporului "Cu privire la independența de stat a Finlandei" a fost adoptat la decembrie și astfel a fost satisfăcută dorința poporului finlandez de independență La sfârşitul lunii august , guvernul sovietic a adoptat un decret prin care respingea tratatele guvernului fostului Imperiu Rus privind împărţirea Poloniei şi recunoaşte dreptul inalienabil al poporului polonez la independenţă şi unitate Evaluând semnificația acestor decrete ale guvernului sovietic, I S Zenushkina subliniază că realitatea dreptului națiunilor de a se separa, proclamat de legea sovietică, a fost confirmată atât de recunoașterea de către guvernul sovietic a independenței Ucrainei, Belarusului și a altor republici, iar prin faptele secesiunii unor naţiuni (Polonia, Finlanda) Alte popoare ale Rusiei și-au creat statele sovietice naționale independente în urma eliberării lor de sub puterea Gărzilor Albe, a naționaliștilor burghezi și a expulzării intervenționștilor străini În consecință, prin autodeterminare, Partidul Comunist a înțeles întotdeauna autodeterminarea politică, adică dreptul națiunilor de a se separa și de a forma un stat național independent Totuși, prin proclamarea sloganului autodeterminării, primul scop al Partidului Comunist a fost să pună capăt politicii de oprimare a națiunilor și să unească toate națiunile sub steagul internaționalismului proletar Aceasta a rezultat din propunerea lui Lenin că interesele socialismului sunt mai mari decât interesele dreptului națiunilor la autodeterminare Prin urmare, dacă exercitarea dreptului națiunilor la autodeterminare intră în conflict cu un alt drept, mai înalt, dreptul clasei muncitoare de a-și

acapara și de a-și consolida puterea, atunci prima trebuie să fie subordonată celei din urmă, cauza victoriei lui revoluţia socialistă şi construirea unei societăţi comuniste fără clase Pornind de la acest principiu, marea majoritate a națiunilor și naționalităților Rusiei au decis să se unească într-un stat sovietic multinațional Pe de altă parte, tocmai sprijinul și apărarea consecventă a autodeterminării politice și naționale a popoarelor de către bolșevici și guvernul muncitoresc și țărănesc explică I A Davydko "Adevărul împotriva minciunilor răutăcioase L , , p "Marea Enciclopedie Sovietică", ed , vol , p I A Davydko Decret sclav pagina ; G Kuranov Octombrie mare și solidaritate internațională a muncitorilor - Kommunist, , Nr , p G Kuranov Decret, de lucru, p I S Zenushkina Politica națională sovietică - în istoriografia burgheză modernă a SUA - "Întrebări de istorie", , nr , p Vezi A A Petrukhin Teoria și programul Partidului Comunist asupra problemei naționale M , , p Înțelege faptul că puterea sovietică s-a răspândit remarcabil de repede în toată țara și că solidaritatea revoluționară a națiunilor și naționalităților s-a dovedit a fi, în marea majoritate a cazurilor, mult mai puternică decât dușmănia dintre ele generată de politica țarismului Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, eliminarea sistemului burghezo-proprietar, opresiunea socială și națională și exploatarea omului de către om, instaurarea dictaturii proletariatului în țara noastră au creat premisele și condițiile necesare pentru renașterea și înflorirea popoarelor asuprite anterior ale Rusiei Guvernul sovietic a pus capăt monopolului națiunii burgheze ruse dominante asupra statalității, care a existat până în octombrie , a deschis calea pentru restabilirea statalității lor naționale tuturor popoarelor non-ruse, le-a oferit toată asistența posibilă în crearea propriului sovietic statalitate națională, în depășirea secolelor de înapoiere După victoria Marii Revoluții din Octombrie, Partidul Comunist și guvernul sovietic manifestă o preocupare neobosită pentru eliminarea consecventă a inegalității nu numai legale, ci și reale a națiunilor și popoarelor țării în domeniul economiei și culturii, în toate sfere ale vieții publice pentru a elimina rapid consecințele triste ale politicii țarismului față de granițele naționale " Sarcina partidului este", a subliniat cel de-al X-lea Congres al PCR (b), "de a ajuta masele muncitoare ale popoarelor care nu sunt mari ale Rusiei să ajungă din urmă Rusia centrală care a mers înainte " Al XII-lea Congres al PCR (b), subliniind faptul că "egalitatea națională legală realizată de Revoluția din Octombrie este o mare realizare pentru popoare, dar nu rezolvă în sine întreaga chestiune națională" , a cerut o luptă pentru a elimina inegalitatea economică și culturală reală a tuturor naționalităților URSS Fondatorii comunismului științific au dovedit teoretic că în perioada de tranziție de la capitalism la socialism statul trebuie să existe și nu poate fi decât statul dictaturii proletariatului Dar, după cum scriu "autorii monografiei "Istoria construcției național-state în URSS", fiind internațională în conținutul ei, "dictatura proletariatului nu este fără națiune În cursul revoluției proletare, fiecare popor își construiește propriul stat național-socialist Problema alegerii și creării unor forme adecvate de astfel de statalitate, desigur, ar putea fi pusă numai după soluționarea problemei principale a revoluției socialiste - problema puterii În același timp, tocmai prin formarea statalității naționale sovietice a fost calea câștigării încrederii popoarelor în clasa muncitoare rusă, a întăririi alianței și prieteniei popoarelor "PCUS în rezoluțiile și hotărârile congreselor, conferințelor și plenurilor Comitetului Central", ed , vol , p Ibid , p

"Istoria construcției statului național în URSS, vol I Construirea statului național în URSS în perioada de tranziție de la capitalism la socialism (-)" Redacție: D A Chugaev (editor executiv), S Ya Yakubovskaya (răspuns adjunct, editor), A K Azizyan, M S Dzhunusov, S N Ikonnikov, K S Kuznetsova, V M Kuritsyn, O I Chistyakov M , , p Ibid , p În lumina acestor propuneri, procesul istoric de apariție a puterii sovietice, socialistă ca conținut și național ca formă, în regiunile naționale pare firesc, decurgând din însăși natura dictaturii proletariatului Încă din primele zile după victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, V I Lenin și Partidul Comunist au purtat o luptă încăpățânată pe două fronturi:) împotriva încercărilor contrarevoluționare de a da formei naționale de stat un conținut burghezo-naționalist și de a-l folosi în lupta împotriva puterii sovietice și) împotriva nihilismului național, care s-a manifestat adesea (mai ales la început) prin subestimarea sau chiar ignorarea rolului și semnificației creării unui stat național sovietic, într-o înțelegere greșită a relației dialectice dintre internațional și naţionalul în construcţia statului naţional socialist În urma victoriei revoluției socialiste pe teritoriul fostului Imperiu Rus, s- au dezvoltat două forme principale de statalitate națională sovietică:) republici naționale autonome, regiuni și comune de muncă și) republici naționale sovietice socialiste independente Statalitatea națională sub formă de republici autonome, regiuni și comune de muncă a apărut în cadrul RSFSR, iar această formă a fost folosită în principal de comunități sau naționalități etnice relativ mici, care, până la Revoluția din octombrie, nu avansaseră încă mult pe calea dezvoltarea burgheză Această formă de statalitate națională sovietică, având în vedere caracterul internațional al puterii sovietice, a oferit cele mai bune condiții pentru dezvoltarea națională a acestor popoare cu ajutorul maxim cuprinzător din partea RSFSR În consecință, alegerea formei de statalitate națională sovietică sub forma unei republici autonome, regiune sau comună de muncă a fost influențată de o varietate de factori, în primul rând numărul populației etnice omogene din regiune, nivelul ei economic, social și dezvoltarea culturală Apariția unor noi tipuri de statalitate națională sovietică în cadrul RSFSR a necesitat reglementări legale speciale Prin urmare, în curând s-au făcut pași serioși în formalizarea legală a statutului entităților autonome Rețineți că statutul juridic al republicilor autonome apărute în timpul războiului civil a fost determinat inițial exclusiv de guvernul central al RSFSR În această perioadă, formarea nu numai a republicilor autonome, ci și a tuturor formelor de autonomie, a fost proclamată prin acte ale guvernului central, care au determinat forma autonomiei și termenii de referință al unității autonome La acea vreme, numai ASSR Turkestan avea propria Constituție (chiar și două constituții - din și din) Între timp, în Ucraina, Belarus, statele baltice, Transcaucazia, Mol Vezi Istoria construcției statului-națiune în URSS, vol , p - Unii cercetători ai istoriei Moldovei transferă în mod mecanic statutul juridic al autonomiilor naționale ale teritoriului RSFSR, precum și motivele formării acestora, în Moldova, le identifică cu condițiile Moldovei, ceea ce duce la o denaturare a realitatea istorică Acest lucru va fi discutat mai jos "Istoria construcției statului național a URSS", vol , p Davia, au apărut republici sovietice independente Autorii monografiei menționate mai sus, printre astfel de republici formate în timpul războiului civil și la scurt timp după încheierea acestuia pe baza implementării consecvente a politicii naționale leniniste, pe lângă RSFSR, îi numesc pe ucrainean, bieloruș,

azerbaidjan, georgian, SSR armeană În anii războiului civil și a intervenției militare imperialiste în țara noastră s-a dezvoltat procesul de formare a federației sovietice, al cărei nucleu a fost RSFSR În același timp, au fost determinate două forme principale de federație:) o federație bazată pe autonomie în cadrul RSFSR;) o federaţie bazată pe relaţii contractuale ale republicilor sovietice independente Aceste două forme de federație s-au conturat istoric, în cursul luptei dintre Partidul Comunist și puterea sovietică pentru rezolvarea problemei naționale din țara noastră Republicile sovietice independente, așa cum s-au format sau oarecum mai târziu, îndeplinind voința populației lor muncitoare, ghidate de interesele acesteia, au intrat în relații contractuale federale cu RSFSR În timpul războiului civil, aceste relații federale au luat forma unei uniuni militaro-politice Distincția dintre cele două forme de federație numite este oarecum arbitrară, deoarece în mai multe cazuri au fost observate alte forme, intermediare, aduse la viață de o situație internă și internațională specifică, condițiile unui război civil etc V I Lenin a subliniat în mod repetat că națiunile pot încerca diverse forme de construire a statului național și de relații federative, până când se alege cea mai acceptabilă dintre ele În special, el a subliniat că unirea republicilor nu se naște imediat, " trebuie elaborată cu cea mai mare răbdare și precauție " Dacă vorbim despre perioada de construire a națiunii sovietice în Moldova care ne interesează, atunci RSS Basarabiei, despre care vom discuta mai jos, a fost un exemplu de formă intermediară de relații federale Deși Declarația Guvernului Muncitoresc și Țăran provizoriu al RSS Basarabiei din mai indica că aceasta din urmă făcea parte din RSFSR, de fapt aceasta era o republică sovietică independentă Schimbarea rapidă a situației în condițiile războiului civil și îndepărtarea de teritoriul RSFSR a împiedicat RSS Basarabiei să își formalizeze în mod corespunzător relațiile contractuale federale cu RSFSR în conformitate cu normele legale Faptul că Declarația guvernului de la Basara, RSS sclavagească, a proclamat intrarea sa în RSFSR, nu trebuie privit ca o definiție a statutului republicii, ci ca o expresie a dorinței muncitorilor din Moldova de a nu să rupă de oamenii muncitori din Rusia sovietică, să trăiască împreună cu ei, să stabilească cele mai strânse relații între RSS Basarabie și RSFSR relații federale Rețineți că problema utilizării dreptului națiunilor cu privire la autodeterminare O astfel de listă ar trebui considerată incompletă, deoarece nu include nici republicile sovietice independente estonă, letonă, lituaniană și basarabeană care s-au format în aceeași perioadă Un alt lucru este că imperialismul internațional a reușit să suprime temporar puterea sovietică pe teritoriul acesteia din urmă "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p Vezi V I Lenin Poli col cit , vol , p , Ibid , p Legătura cu crearea statalității naționale sovietice și stabilirea relațiilor federative între republicile sovietice independente, precum și întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare a Patriei noastre multinaționale, este falsificată în mod deliberat de istoriografia burgheză, în american în special Astfel, istoricii americani au înaintat teza despre "încălcarea" dreptului națiunilor la autodeterminare de către guvernul sovietic De exemplu, A Park, M Ryvkin și alți "specialiști" din istoria Asiei Centrale încearcă să susțină că puterea sovietică a câștigat în Asia Centrală nu ca urmare a politicii naționale corecte a Partidului Comunist și a guvernului sovietic , care a accelerat ascensiunea activității revoluționare a poporului muncitor al popoarelor din Asia Centrală, dar a fost înființată de forța

militară a Republicii Sovietice Ruse În realitate, însă, ar fi fost imposibil să se stabilească puterea sovietică în regiunile naționale prin intervenție armată din exterior Pe de altă parte, oamenii muncitori din Asia Centrală aveau dreptul și posibilitatea de a folosi asistența militară a fraților lor din clasa altor naționalități pentru a apăra puterea sovietică, pe care ei înșiși o înființaseră Așa au făcut, apărând drumul ales de dezvoltare națională Alți istorici americani - R Pipes, B Dmitrishin, R Sullivan - declară categoric că puterea sovietică în Ucraina, precum și în Moldova de pe malul stâng, s-a bazat doar pe forța militară și nu s-a bucurat de sprijinul activ al maselor locale Aceeași R Pipes, R Sallvan, dar și A Adams contestă realitatea alianței clasei muncitoare cu țărănimea proclamată de bolșevici Ei scriu despre "dominarea" orașelor "neucrainene" asupra zonei rurale ucrainene și despre mitica luptă "anti-rusă" și "antiurbană" a poporului ucrainean Nu este greu de văzut relația acestor concepte falsificatoare cu argumentele șovinilor români și ale naționaliștilor burghezi moldoveni despre "străinitatea" pentru poporul "țărănesc" moldovenesc a însăși ideea de revoluție socialistă Dintre metodele de argumentare a argumentelor și concluziilor pseudoștiințifice la care recurg istoricii americani, cea mai comună este combinarea tendențioasă a unor fapte reale și interpretarea sau absolutizarea lor arbitrară Așadar, când ne referim la istoria Ucrainei, opoziția rușilor față de ucraineni, orașul față de rural, clasa muncitoare față de țărănime se realizează de către aceștia prin absolutizarea faptului că aici în mai multe orașe a predominat populația rusă Drept urmare, istoricii americani echivalează în mod greșit "populația rusă", "populația urbană" și "clasa muncitoare" din Ucraina, ignorând prezența burgheziei ruse și ucrainene în orașele locale prerevoluționare și a burgheziei ucrainene și ruse în sate A Parc Bolșevismul pe Turkestan - New York, , p ; M Rywkin Rusia în Asia Centrală New York, , p - R Conducte Formarea Uniunii Sovietice Comunismul și naționalismul - Cambridge, , p ; B Dtnytrychin Moscova și Ucraina - Un studiu al politicii naționale bolșevice ruse New York, , p - ; R Sullivant Politica sovietică și Ucraina - New York-Londra, , p R Conducte op cit , p ; R Sullivant op cit , p ; A Adams Bolșevicii în Ucraina, a doua campanie - New Haven-Londra, , p proprietarii de pământ Pur și simplu nu vor să vadă că clasa muncitoare din Ucraina era formată din / ucraineni Folosind aceeași tehnică și ridicând la absolut înapoierea Turkestanului și diferențierea slabă de clasă a populației din Asia Centrală, istoricii americani trag concluzia greșită despre comunitatea patriarhală de interese a acestuia din urmă, despre "străinitatea" Revoluției din octombrie pentru el și despre "exportul revoluției" în Turkestan din centrul Rusiei Dar ce comunitate de interese s-ar putea înființa, să zicem, în regiunea prerevoluționară Fergana între de ferme țărănești, care aveau în total de acri de pământ, și de ferme bai, care dețineau de acri Trebuie să ne gândim că a existat aceeași "comunitate de interese" ca și între marele moșier basarabean, naționalistul burghez V Christie, care a binecuvântat formarea "Sfatul Tsarii" și țăranii din satul Zamchozhi, Sirets volost, pe care acest " patriot" în toamna anului ameninţat cu represalii armate pentru tentativă de omor moşia lui R Pipes, A Adams și alții ca ei în lucrările lor "fie adoptă conceptele naționaliștilor ucraineni și ale altor burghezi, fie folosesc în mod deliberat falsuri evidente ca surse, se bazează doar pe Gărzii Albe și pe literatura emigranților După cum subliniază pe bună dreptate M V Nechkina, autorii burghezi folosesc de bunăvoie și literatura istorică sovietică a anilor , ceea

ce se explică prin specificul ei cert, întrucât anii au fost momentul formării științei istorice sovietice Dezvoltând aceeași idee, I S Zenushkina reamintește că lucrările istorice din anii erau pe jumătate memorii în natură, că această perioadă a istoriografiei sovietice se caracterizează prin surse documentare nesistematice, exagerări polemice în generalizări și concluzii Toate acestea, subliniază ea, necesită o abordare prudentă a unor astfel de publicații din acei ani Între timp, tocmai aceste trăsături ale literaturii istorice a anilor , precum și antisovietismul aprig al "cercetărilor" Gărzilor Albe și a altor emigranți, determină atenția extraordinară acordată acestora de către autorii americani V V Lebedev și A O Chubaryan resping hotărât unei asemenea tendințe malițioase, care notează că "vechile metode primitive - folosirea falsurilor evidente și încrederea numai în literatura albă și a emigranților - s-au dovedit a fi insuportabile, au eșuat" Această concluzie se aplică pe deplin literaturii străine burgheze "moldovenești" I S Zenushkina Decret, lucrare , p A A Borodin Partidul Comunist din Ucraina este un detașament luptător al PCUS în lupta pentru implementarea politicii sale (-) Kiev, , p I S Zenushkina Decret, lucrare , p V P Kharin Marea revoluție socialistă din octombrie din Uzbekistan Tașkent, , p AÍ B Itkis Mișcarea țărănească din Moldova în și punerea în aplicare a Decretului lui Lenin asupra pământului Kshn , , p - M V Nechkina Despre periodizarea științei istorice sovietice - "Istoria URSS", , nr , p I S Zenushkina Decret, lucrare , p - V V Lebedev, A O Chubaryan Împotriva acoperirii antiștiințifice a istoriei Revoluției din octombrie în istoriografia burgheză modernă din SUA și Marea Britanie M , , p Nu se poate nega însă că, în primele etape de după Revoluția din octombrie, s-au comis greșeli grave într-un număr de regiuni naționale în rezolvarea problemei naționale în general și în crearea statului național sovietic în special Aceste greșeli devin adesea subiectul speculațiilor antisovietice ale lacheilor învățați ai imperialismului Se știe că Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, după ce a distrus stăpânirea rușilor și a altor proprietari și capitaliști dintr-o lovitură, a eliminat astfel baza fundamentală a opresiunii naționale Dar după revoluție s-a pus întrebarea: popoarele asuprite anterior vor urma proletariatul rus sau "propria" burghezie? Politica șovină a autocrației, care a fost continuată de Guvernul provizoriu, politica de incitare și persecutare a popoarelor neruse, nu a contribuit în niciun caz la întărirea legăturilor dintre centrul Rusiei și periferie Burghezia rusă și burghezia regiunilor naționale de graniță, din poziții diferite, se îndreptau în esență către același scop: dezbinarea popoarelor Rusiei, ruperea unității mișcării naționale democratice în regiunile de graniță și mișcarea revoluționară din centru După octombrie, bolșevicii și guvernul sovietic au trebuit să ducă o luptă complexă și dificilă pentru a preveni dezintegrarea țării, a cărei amenințare a devenit reală chiar și sub țarism sub influența forțelor centrifuge puternic crescute După cum scriu în mod corect autorii unei monografii despre statulitatea sovietică, "în primele zile de după Revoluția din octombrie, dezintegrarea vechii Rusii, dezintegrarea, pregătită de politica antinațională a țarismului și a kerenskismului, a continuat În Ucraina și Basarabia, în Asia Centrală și Kazahstan, în Bielorusia, Transcaucazia și statele baltice, contrarevoluția naționalistă a ridicat steagul rebeliunii antisovietice Prin urmare, după Revoluția din octombrie, cea mai importantă sarcină a guvernului sovietic a fost "depășirea consecințelor prăbușirii generate de contrarevoluția burgheză și naționalistă" Să facem o rezervă că unii cercetători sovietici se îndoiesc dacă prăbușirea țării a avut cu

adevărat loc Faptul istoric al prăbușirii fostului Imperiu Rus "unic și indivizibil", care a urmat inițial revoluției, a fost subliniat de V I Lenin, care în mai a remarcat că "din Rusia nu a mai rămas nimic în afară de Marea Rusie" După victoria Revoluției din Octombrie, burghezia rusă a considerat crearea de centre naționaliste în regiunile de graniță ca un semn promițător al apariției unor parteneri juniori în lupta împotriva puterii sovietice Dar burghezia națională de la periferie avea și ea propriile scopuri În despărțirea de Rusia, burghezia națională a văzut salvarea de puternicul val de revoluție socialistă care se ridicase în centrul țării și, în același timp, posibilitatea de a scăpa de concurența burgheziei ruse Această mișcare naționalistă burgheză i s-a opus mișcarea revoluționară a muncitorilor, țăranilor și soldaților Pretutindeni, masele au înaintat revendicări revoluţionare generale, în primul rând Cu toate acestea, când "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p Ibid , p V I Lenin Poly, lucrări colectate, vol , p În rezolvarea sarcinilor generale ale revoluției socialiste la periferia națională, în mai multe locuri, organele de partid și sovietice nu au ținut cont de condițiile locale, au ignorat particularitățile naționale, ceea ce a dus în mod natural la erori în construcția statului național Astfel, luptând dezinteresat pentru unitatea Azerbaidjanului cu Rusia, bolșevicii de la Baku au subestimat în același timp importanța formei naționale-state a acestei unități și a chestiunii naționale în general în Transcaucazul în ansamblu și în Azerbaidjan în special Ei nu au înaintat sloganul formării statului național sovietic al poporului azer Regiunile sovietice din Azerbaidjan nu au fost separate în nicio unitate național-statã Baku și raioanele din jurul ei au fost declarate Comuna Baku, adică unitatea administrativă obișnuită a acelor ani, asemănătoare cu Petrogradul și alte comune de muncă Comuna Baku era condusă de Consiliul Deputaților Muncitorilor, Soldaților și Marinarilor și Consiliul Comisarilor Poporului, care se considerau organe sovietice ale uneia dintre regiunile RSFSR Această greșeală gravă a bolșevicilor de la Baku a fost folosită de naționaliștii burghezi, care s-au înfățișat ca fanoși și restauratori ai statului național al popoarelor din Transcaucazia În noiembrie-decembrie , mulți reprezentanți ai organizațiilor bolșevice din Turkestan s-au dovedit a fi, de asemenea, nepregătiți pentru punerea în aplicare a ideilor lui Lenin în domeniul construirii statului național Fracțiunea bolșevică a celui de-al III-lea Congres teritorial al sovieticilor nu a avut o enunțare clară și precisă a problemei necesității creării autonomiei sovietice pentru Turkestan În unele secțiuni ale inteligenței și muncitorilor ruși, prejudecățile șovine și neîncrederea față de forțele revoluționare și posibilitățile creative ale populației indigene din Turkestan au fost larg răspândite Socialiști-revoluționarii, menșevicii și organizațiile naționaliste burghezo-clericale musulmane au folosit subestimarea chestiunii naționale de către bolșevicii din Turkestan în propriul lor interes Ei au prezentat ideea autonomiei burgheze bazată pe o coaliție de burghezie locală națională și rusă, feudali din Asia Centrală și compromisori sociali O subestimare eronată similară a chestiunii naționale a fost caracteristică bolșevicilor din Moldova, în special de la Chișinău Bolșevicii Moldovei din octombrie-mijlocul lui decembrie nu au pus problema statalității naționale sovietice a poporului moldovenesc nici la întâlnirile sovieticilor, nici la congresele țărănești, nici la conferința bolșevicilor de pe frontul românesc , sau la congresele de la Rumcherod, sau chiar în propaganda tipărită De fapt, bolşevicii din Moldova au redus toate măsurile

practice de rezolvare a problemei naţionale la traducerea învăţământului şcolar al copiilor în limba maternă O greşeală atât de gravă a bolșevicilor din Moldova este asemănătoare cu sprijinul pe care ei l-au oferit de ceva vreme Sfatului țarii, cu dorința generată de o evaluare incorectă a situației și a echilibrului forțelor de clasă din provincie de a transforma acest burghez- organ naţionalist prin schimbarea componenţei sale într-un organ al Sovietului "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p Ibid , p puterea, iar Republica Populară Moldovenească burgheză - în statulitatea naţională sovietică moldovenească Între timp, Sfatul Tsarii, ca și Rada Centrală, autonomia Kokand, guvernul Bashkir și alte organisme presupuse democratice din regiunile naționale, a fost o entitate contrarevoluționară care s-a ridicat "sub steagul statalității naționale burgheze" Totuși, o poziție eronată similară în raport cu Rada Centrală ucraineană, formată din naționaliști burghezi ucraineni încă din martie , a fost luată inițial de bolșevicii de la Kiev La sfârșitul lunii octombrie , ei nu au reușit să vadă un aliat în fluxul democratic al mișcării de eliberare națională și, în același timp, să-l cucerească de partea lor Rada Centrală a profitat de acest lucru și, înaintea sovieticilor, a preluat puterea în centrul Ucrainei Bolșevicii de la Kiev nu au răspuns imediat la această acțiune a Radei, ei nu au deslușit de la bun început în acest organ naționalist un apărător al intereselor burgheziei și ale proprietarilor În acest caz, pozițiile bolșevicilor de la Kiev în raport cu Rada și ale bolșevicilor chișinăvi în raport cu Sfatul Țarii s-au dovedit a fi identice, singura diferență fiind că primii și-au dat seama rapid și au încercat să-și corecteze greșeala Dar timpul a fost pierdut și la Kiev sovieticii nu au reușit să preia puterea în propriile mâini în octombrie-noiembrie Unii sovietici ai Ucrainei (același Kiev, Ekaterinoslav, Odesa) în prima jumătate a lunii noiembrie chiar au decis să recunoască Rada ca autoritate centrală în Ucraina Adevărat, acești sovietici, ca și bolșevicii de la Chișinău, au făcut rezerve cu privire la necesitatea schimbării componenței Radei Centrale, cu privire la reorganizarea acesteia prin convocarea Radei atot-ucrainene a deputaților muncitorilor, soldaților și țăranilor Până la noiembrie , Sovietul de la Kiev și Comitetul Militar Revoluționar nu au luat măsuri decisive pentru a contracara Rada, așa cum bolșevicii de la Chișinău au tolerat Sfatul țarii În acest timp, Rada a anunțat transferul puterii în mâinile sale (noiembrie), a proclamat Ucraina "republică populară" (noiembrie), adică a încercat să o smulgă din Rusia, a declarat nerecunoașterea puterii al Consiliului Comisarilor Poporului condus de V I Lenin (noiembrie) Abia după ce Rada Centrală a dezarmat trupele revoluționare de la Kiev, pe noiembrie, Sovietul de la Kiev și Comitetul Militar Revoluționar au adoptat o rezoluție prin care se cere "realegerea Radei Centrale, transferul întregii puteri către sovietici, restituirea armelor către unităţile revoluţionare şi pedepsirea celor responsabili de dezarmare" Abia la noiembrie Sovietul de la Harkov a recunoscut autoritatea Consiliului Comisarilor Poporului și și-a exprimat neîncrederea în Rada Centrală Multe dintre greșelile făcute la acea vreme de bolșevicii din regiunile naționale în construcția statului național s-au datorat noutății problemei și căutării unor modalități corecte de rezolvare a acesteia "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p Vezi ibid , pp - Vezi ibid , p Ibid "Lupta pentru puterea sovietică în regiunea Kiev (martie -februarie)" Colectarea documentelor si materialelor Kiev, , p "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p Ibid Cu toate acestea, creșterea

conștiinței naționale în rândul maselor a căpătat un caracter din ce în ce mai revoluționar; în toate periferiile țării, organizațiile partidului comunist au ajuns, prin greșeli, la poziția corectă în problema națională În Ucraina, aceste procese au decurs mai rapid decât în alte regiuni În "Manifestul către poporul ucrainean cu cereri de ultimatum către Rada ucraineană", scris de V I Lepin chiar înainte de Primul Congres al Sovietelor din întreaga Ucraine, în conformitate cu programul bolșevic privind problema națională, dreptul Ucrainei a fost recunoscut " să se separă complet de Rusia sau să încheie un acord cu Republica Rusă privind relațiile federale și similare între ei" În acest spirit, Primul Congres al Sovietelor Ucrainei din ( ) decembrie a adoptat rezoluția "Cu privire la autodeterminarea Ucrainei", în care Republica Ucraineană a fost declarată parte federală a Republicii Ruse La ( ) decembrie , Consiliul Comisarilor Poporului din Republica Rusă a recunoscut guvernul sovietic al Ucrainei Cu toate acestea, din moment ce în Ucraina existau cu adevărat două autorități la acea vreme - guvernul sovietic de la Harkov și Rada Centrală la Kiev - Consiliul Comisarilor Poporului a considerat oportun să deschidă negocieri de afaceri cu Rada pentru a elimina acele ciocniri cauzate de politica Radei față de frontul comun și contrarevoluționarul răscoala lui Kaledin ; " Dar deja în radiograma din ianuarie , "Toată lumea, tuturor, tuturor ", semnată de V I Lenin, se spunea: "Comitetul Executiv Central al Sovietelor Ucrainei cu Secretariatul Poporului din Harkov a fost proclamat puterea supremă a Ucrainei Au fost adoptate legăturile federative cu Rusia și o unitate completă în materie de politică internă și externă cu Consiliul Comisarilor Poporului Astfel, greșelile inițiale în problema națională au fost eliminate treptat și s-au găsit căile corecte pentru crearea statalității naționale sovietice, formarea și întărirea acesteia Modalităţile de formare şi întărire a statalităţii sovietice a poporului moldovenesc aveau caracteristici proprii Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a creat toate premisele pentru restabilirea statalității naționale pierdute de poporul moldovenesc în secolul al XIX-lea, pentru crearea statalității sale sovietice și construirea unei noi vieți socialiste, este important de subliniat că Statalitatea poporului a fost restaurată nu în forma veche, feudală sau în formă, ci într-o formă nouă, sovietică Din tot ceea ce s-a spus mai devreme, rezultă că pentru o parte din trecutul popoarelor Rusiei, crearea statalității sovietice pe teritoriile de reședință a acestora a exprimat procesul de formare inițială a statalității lor naționale în general Pentru alte popoare, printre care și moldovenii, construirea propriei statali sovietice a însemnat restaurarea într-o formă nouă, sovietică, a unei statalități deja preexistente, Iată un burghez foarte moldovenesc, asuprit în V I Lenin Poli col cit , vol , p "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p - "Decretele puterii sovietice Culegere de documente, vol , octombrie - martie , M , , p - pierdute de ei din motive specifice, stabilite istoric În consecință, pentru poporul moldovenesc, precum și pentru alte popoare din Rusia, crearea statalității naționale sovietice a fost un proces în două direcții: în primul rând, restabilirea statalității naționale pe care o pierduseră în trecut și, în al doilea rând, crearea statului național sovietic Statalitatea sovietică în cadrul URSS, așa cum s-a spus mai sus, s-a construit peste tot în forme corespunzătoare caracteristicilor naționale și cotidiene și condițiilor de viață ale popoarelor care locuiesc țara Aceasta și-a găsit manifestarea concretă în faptul că în

regiunile naționale activitățile organelor de stat, economice, judiciare și de altă natură se desfășurau folosind limba maternă a majorității populației, că erau nominalizați oameni care cunoșteau limba și modul de viață să lucreze în aceste corpuri obiceiurile și obiceiurile populației indigene, sensibile la nevoile acesteia Principiile construcției națiunii sovietice au fost proclamate în actele legislative ale celui de-al II-lea Congres al Sovietelor al întregii Rusii și "Declarația drepturilor popoarelor din Rusia", aprobată de Consiliul Comisarilor Poporului la noiembrie și publicată în noiembrie în ziarul Pravda semnat de V I Lenin și I V Stalin În conformitate cu cerințele programului Partidului Comunist privind problema națională, guvernul sovietic în "Declarația drepturilor popoarelor din Rusia" a declarat că construirea unui nou stat multinațional socialist se bazează pe principii democratice precum: " Egalitatea și suveranitatea popoarelor Rusiei; Dreptul popoarelor Rusiei la autodeterminare liberă, până la secesiune și formarea unui stat independent; Anularea tuturor și a oricăror privilegii și restricții naționale și naționale-religioase; Dezvoltarea liberă a minorităților naționale și a grupurilor etnografice care locuiesc pe teritoriul Rusiei" După cum sa menționat deja, cea mai importantă sarcină a guvernului sovietic a fost de a depăși consecințele prăbușirii generate de contrarevoluția burgheză și naționalistă A fost necesară lansarea unei lupte energice pentru crearea și întărirea uniunii popoarelor Rusiei Puterea sovietică a fost chemată să elimine toate manifestările de opresiune națională și să ajute numeroasele popoare ale Rusiei să-și depășească înapoierea economică, politică și culturală Aceste obiective sunt formulate succint în Declarația drepturilor popoarelor din Rusia Ea s-a opus politicii de asuprire a națiunilor și de a pune popoarele unul împotriva celuilalt, cu politica unei uniuni voluntare și oneste a popoarelor Rusiei "Declarația drepturilor popoarelor din Rusia" nu prevedea o formă specifică de stat-juridică a unei astfel de alianțe, dând popoarelor dreptul de a alege liber formele existenței lor național-state Împreună cu primele decrete leniniste - "Despre pământ" și "Despre lume" - "Declarația drepturilor popoarelor Rusiei" a fost unul dintre principalele documente care au determinat principiile construirii unui nou, socialist A M Lazarev Modalităţi de formare a statalităţii naţionale sovietice moldoveneşti, p "Formarea URSS" Colectarea documentelor - Editat de E B Genkina M -L , , p ; "Decretele puterii sovietice" Culegere de documente, vol , p b x societate "Declarația drepturilor popoarelor din Rusia" și "Declarația drepturilor oamenilor muncitori și exploatați" (adoptată la ianuarie de Comitetul executiv central al întregii Rusii, iar la ianuarie - de către al III-lea All- Congresul Sovietelor din Rusia) sunt cele mai importante acte constituționale ale Republicii Sovietice, care au consolidat legislativ câștigurile Revoluției din octombrie și au proclamat principalele principii și sarcini ale statului socialist Aceste documente exprimă efortul de a crea o uniune cu adevărat liberă și voluntară, strânsă și durabilă a claselor muncitoare din toate națiunile Rusiei Guvernul sovietic a pus în practică în mod constant principiile de nezdruncinat ale politicii naționale a lui Lenin Implementarea lor a asigurat crearea statalității naționale sovietice a popoarelor fost asuprite ale Rusiei și a condus la formarea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, la unificarea tuturor popoarelor sovietice într-o familie frățească unită În cea mai mare parte a Rusiei, după victoria Revoluției din Octombrie, la baza tuturor transformărilor politice și socio-economice a stat dictatura

proletariatului sub forma Sovietelor deputaților muncitorilor, țăranilor și soldaților Trebuie remarcat însă că în unele zone naționale sau îndepărtate dictatura proletariatului a existat inițial sub forma comitetelor revoluționare În cele din urmă, în regiunile periferice precum Bukhara și Khorezm din Teritoriul Turkestan, Teritoriul Uryankhai, Nordul Îndepărtat, Orientul Îndepărtat și altele, de ceva vreme au existat forme de tranziție de la feudalism și capitalism la socialism, care nu reprezintă dictatura proletariatului Dacă vorbim despre Khiva și Bukhara, atunci în ele revoluțiile din această perioadă au fost populare, dar nu aveau și nu puteau avea un caracter socialist Cert este că au fost îndreptate în primul rând împotriva marii proprietari de pământ, iobăgie și regimului despotic al hanului și emirului, îndeplinind, conform definiției lui V I Lenin, sarcinile de " luptă nu împotriva capitalului, ci împotriva rămășițelor medievale" Baza politică a republicilor populare Khiva și Bukhara care au apărut ca urmare a unor astfel de revoluții au fost Sovietele deputaților țăranilor populari V I Lenin a subliniat că aceste republici erau țărănești-sovietice, deoarece nici condițiile economice și nici politice pentru transformările socialiste nu erau coapte în fostul hanat și emirat V I Lenin scria că "o revoluție țărănească generală este încă o revoluție burgheză și că fără o serie de tranziții, etape de tranziție, este imposibil să o faci socialistă într-o țară înapoiată" Sovietici, asemănător celor care au existat în Khiva, Bukhara și în alte regiuni, V I Lenin numi sovietici nu proletari, ci "țărănești", "poporului" Existența republicilor populare sovietice din Buhara și Khorezm a fost doar o etapă de tranziție în dezvoltarea revoluțiilor de la populare la socialiste Aceste republici trebuiau, cu ajutorul clasei muncitoare a republicilor socialiste sovietice, în primul rând a clasei muncitoare ruse, ocolind stadiul de dezvoltare capitalist, V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p Vezi V I Lenin Poli col cit , vol , p - trece printr-o etapă complexă și dificilă în drumul către sistemul socialist În lucrările cercetătorilor sovietici, formele de tranziție ale puterii menționate sunt definite atât ca creând condiții pentru primii pași ai unei tranziții directe de la feudalism la socialism, cât și ca formă inițială de manifestare a statalității naționale sovietice Un astfel de curs de dezvoltare a proceselor istorice din Khorezm, Bukhara și alte regiuni periferice înapoiate a urmat din instrucțiunile lui Lenin că " proletariatul țărilor avansate poate și trebuie să ajute masele muncitoare înapoiate și că dezvoltarea țărilor înapoiate poate ieși stadiului actual, când proletariatul victorios al republicilor sovietice va întinde mâna acestor mase și le va putea sprijini " "Este greșit să credem", scria Lenin, "că etapa capitalistă a dezvoltarea este inevitabilă pentru popoarele înapoiate " Dacă în regiunile naționale, a căror economie era caracterizată printr-un caracter pur agrar, unde dominau relațiile feudale, sovieticii erau țărani, atunci în acele regiuni în care, la momentul instaurării puterii sovietice, popoarele locale se aflau în stadiul de un sistem patriarhal-comunal (popoarele din Nordul Îndepărtat) și păstrând încă destul de puternice legături tribale, sovieticii au fost construiti nu după principiul teritorial, ci după principiul tribal Aici au existat timp de câțiva ani consilii tribale, ai căror președinți erau adesea aleși bătrâni ai clanurilor Acestea sunt trăsăturile esențiale în crearea guvernelor în zone naționale sau îndepărtate, cauzate de o situație istorică specifică sau de nivelul de dezvoltare economică Erau tipice doar pentru prima etapă a construcției socialiste În ansamblu, statulitatea

națională a popoarelor Rusiei, pornind pe calea transformărilor revoluționare, a fost construită de la bun început pe baza dictaturii proletariatului Trebuie menționat că crearea statalității sovietice a popoarelor Rusiei, construirea republicilor naționale sovietice au repetat practic experiența RSFSR Niciuna dintre republicile naționale în procesul de formare și dezvoltare nu a trebuit să treacă prin principalele dificultăți ale pionierului, niciuna dintre ele, cu excepția RSFSR, nu a trebuit să facă prima breșă în sistemul imperialismului mondial sau să lupte singură Toate republicile naționale sovietice au primit ajutor de stat din partea Rusiei Sovietice Congresul al III-lea al sovieticilor, după ce a stabilit în Declarația drepturilor oamenilor muncitori și exploatați, adoptată la ianuarie , începutul federației sovietice a republicilor naționale, a acordat muncitorilor și țăranilor din fiecare națiune dreptul M X Khakimov Dezvoltarea statului național sovietic în Uzbekistan Tașkent, , p ; A V Surilov Trăsături caracteristice ale clădirii statului-națiune sovietică - "Note științifice" ale Universității de Stat din Chișinău^ v Kshn , , p V I Lenin Poli col cit , vol , p Ibid , p G I Litvinova Câteva probleme de creare și dezvoltare a statului național sovietic În: "Probleme actuale ale istoriei construcției statului național (Rezumate ale comunicărilor la Conferința Întregii Uniri de la Dușanbe în mai) M , , p decizie la propriul congres național sovietic: dacă și pe ce motive doresc să participe la guvernul federal și la alte instituții federale sovietice" După acest congres, în țară a început construcția formațiunilor naționale de stat sovietice, ceea ce a provocat o ascensiune politică fără precedent a oamenilor muncii de toate națiunile și naționalitățile Construcția statalității sovietice s-a dezvoltat în apogeul războiului civil, într-o atmosferă de intensă demarcare a forțelor de clasă Într-o astfel de situație, forțele ostile sovieticilor au încercat să folosească statulitatea națională în scopuri naționaliste contrarevoluționare Statalitatea națională sovietică este o expresie a democrației autentice, adică a democrației socialiste Această statalitate a devenit un instrument de luptă pentru egalitatea de facto a naționalităților, pentru aducerea națiunilor înapoiate la nivelul celor avansate, pentru atragerea maselor largi în administrarea statului și apărarea acestuia și în construirea comunismului La construirea unui stat multinațional a fost necesar să se țină cont de trecutul istoric și de nivelul de dezvoltare al fiecărei naționalități tradițiile și aspirațiile sale Din aceste motive, formele statelor naționale sovietice nu puteau fi la fel peste tot Diferențele de aici au fost determinate de condițiile speciale de viață ale popoarelor fiecărei formațiuni naționale de stat, de sarcinile dictaturii clasei muncitoare de a atrage muncitorii locali în construirea socialismului În funcție de aceste condiții și sarcini, formele de stat s-au schimbat la diferite etape istorice Primii pași în crearea statalității sovietice a poporului moldovenesc datează de la sfârșitul lunii decembrie - începutul lunii ianuarie , când s-a stabilit puterea sovietică la Chișinău și în toată Moldova Sovietele provinciale, judeţene, orăşeneşti, voloste şi rurale ale deputaţilor muncitori, ţărănişti şi soldaţi ai Basarabiei şi malului stâng al Nistrului "odată cu instaurarea puterii sovietice au început să exercite funcţii de putere de stat" , pentru a implementa practic sarcini ale revoluţiei socialiste pe teritoriul Moldovei I I Bo-dyul subliniază că în această perioadă poporul moldovenesc "a creat autorități locale - baza statalității lor naționale sovietice, a confiscat moșieri și pământuri monahale și a început să exproprieze

capitalul privat Procesul de transformări socialiste din malul drept al Moldovei a fost însă întrerupt de invazia României" În ianuarie-martie , Basarabia a fost ocupată de trupele României regale Invadatorii au dat o lovitură grea maselor revoluționare din regiune, au întrerupt procesul de revoluție socialistă, care se desfășura activ aici, și implementarea transformărilor sociale fundamentale Este invazia intervenţioniştilor "III Congresul panrusesc al Sovietelor deputaților muncitorilor, soldaților și țăranilor" Pg , , p Vezi I P Trainin stat multinațional sovietic M , , p A V Surilov Istoria statului și dreptului RSS Moldovenești (-)", p I Bodiul Moldova transformată - Pravda, , iunie a împiedicat finalizarea formării statului național sovietic moldovenesc și proclamarea ei oficială la începutul anului După cum notează pe bună dreptate I I Bodiul, ocuparea Basarabiei de către România burghezo-proprietaria "a întrerupt procesul de creare a unui stat* național-socialist pe teritoriul său" Separarea Basarabiei de Țara Sovietelor și distrugerea cu forța a puterii sovietice pe teritoriul regiunii au avut un impact grav asupra soartei istorice a poporului moldovenesc Anexarea Basarabiei de către România Regală și dorința persistentă a reacționarilor și șoviniștilor români de a-și consolida dominația asupra moldovenilor, pe care au încercat să-i înfățișeze drept "români", au dus la dezmembrarea artificială a poporului moldovenesc, au fost acte de arbitrar flagrant , violența împotriva națiunii moldovenești, asupra voinței sale, încălcarea principiului autodeterminării naționale Aceste evenimente și consecințele lor au fost cele care au lăsat pecetea originalității pe întregul curs al dezvoltării istorice a Moldovei în perioada post-octombrie, au determinat diferența în drumurile mișcării acesteia către socialism în comparație cu alte periferii naționale ale noastre ţările În ciuda ocupației Basarabiei și după ianuarie , oamenii muncitori din regiune au continuat să depună eforturi pentru a finaliza crearea statalității sovietice a poporului moldovenesc Prima Conferință Regională Basarabiei a Organizației Bolșevice, desfășurată la sfârșitul lunii februarie , a acordat o mare atenție acestei sarcini În rezoluția sa, conferința scria: "Situația internațională care a fost creată ne obligă pe noi, muncitorii și țăranii din Basarabia, să ne îndreptăm forțele către organizarea unei revolte împotriva tiranilor străini și restabilirea puterii sovietice în Basarabia " Comitetul regional basarabean al PCR (b) ales la această conferinţă nu numai că a condus lupta muncitorilor din regiune împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne, dar a pregătit şi realizat măsuri pentru finalizarea formării Sovietului moldovenesc statalitate nationala Comitetul regional basarabean al partidului, care trebuia să funcționeze în condiții subterane incredibil de dificile, a primit în mod constant îndrumări și asistență din partea Comitetului Central al PCR (b) atât direct, cât și prin Comitetul Central al Partidului Comunist (b) din Ucraina Pentru a menține contacte strânse cu clandestinul basarabean și pentru a oferi asistență eficientă organizației bolșevice subterane basarabene, a fost creat Biroul Basarabiei în subordinea Comitetului Central al PCR (b) Inițial, a fost situat la Moscova, apoi la Harkov și Kiev Prin A M Lazarev Despre formarea statalităţii naţionale sovietice moldoveneşti În: "Probleme actuale ale istoriei construcției statului național", p I Bodyul Uniunya de nezdrunchinat a republikilor Sovetich - Comunist Moldova", , Nr , pag - A M Lazarev Octombrie Mare și formarea statalității naționale sovietice moldovenești În: "Marele Octombrie în soarta poporului moldovenesc", p "Lupta muncitorilor din Moldova împotriva

intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne (-)" Culegere de documente și materiale, p ; N V Bereznyakov, Ya M Kopaysky, V P Platon Sub steagul roșu al revoluției, p "Bessarabskaya Pravda", , mai acest birou Comitetul regional basarabean al PCR (b) a primit acum asistență din partea Comitetului Central al PCR (b) și a Comitetului Central al Partidului Comunist (b) U Așadar, lucrarea de desăvârșire a formării statalității sovietice moldovenești a fost realizată de Comitetul Regional Basarabia al PCR (b) împreună cu Biroul Basarabiei din subordinea Comitetului Central al PCR (b) În primăvara anului , Armata Roșie a intrat în Nistru și a eliberat malul stâng al Moldovei de intervenționisti și forțele interne contrarevoluționare S-a deschis o adevărată ocazie pentru a curăța Basarabia de ocupanții boier-români În cele mai dificile condiții de la sfârșitul anului - începutul anului , când în sudul țării se desfășura o intervenție militară masivă, poporul sovietic, armata lui muncitorească și țărănească, condusă de Partidul Comunist condus de V I Lenin, nu numai au reușit să ofere o respingere armată puternică hoardelor de Gărzi Albe și aliaților și patronilor lor imperialiști, dar ei înșiși au trecut la ofensivă, eliberând pământurile sovietice de inamic În această etapă a luptei poporului sovietic au apărut Comuna Muncii Estonă, republicile sovietice bieloruse, letonă și lituaniană Totodată, s-au pus bazele pentru crearea RSS Basarabiei De îndată ce au apărut premisele pentru eliberarea Basarabiei și formarea RSS Basarabiei, Biroul Basarabiei din subordinea Comitetului Central al PCR (b) împreună cu Comitetul Central al Partidului Comunist (b) U, cu cunoștințele și acordul comitetului regional subteran al Basarabiei al PCR (b), la aprilie , s-a adresat lui V I Lenin și Ya M Sverdlov cu cererea de a trimite imediat în Transnistria "lucrători sovietici și de partid care au fost evacuați din Basarabia în timp" Acest personal trebuia să fie folosit la locul de muncă în organele de partid și sovietice ale RSS Basarabiei Republica Socialistă Sovietică Basarabie a fost creată la sfârșitul lunii aprilie - începutul lunii mai La mai , la Odesa s-a format Guvernul său provizoriu muncitoresc și țărănesc, condus de I N Krivorukov Pe lângă I N Krivorukov, guvernul RSS Basarabiei a inclus inițial încă comisari ai poporului (Palamarenko, Aladzhalov, Buzhor, Grib, Kasperovsky și Ushan) Ceva mai târziu au fost introduși în guvern A S Krusser, G I Stary și alții Guvernul a ales orașul Tiraspol ca loc de reședință temporară Guvernul revoluționar provizoriu al RSS Basarabiei se afla pe partea din teritoriul Moldovei eliberat de inamic - în regiunile sale de malul stâng, care a devenit baza teritorială inițială pentru formarea republicii În acest sens, împrejurările înființării RSS Basarabiei au multe în comun cu primii pași către formarea RSS Bieloruse și a republicilor baltice sovietice Având în vedere situația din sudul țării și ținând cont de apropierea teritorială a Ucrainei și Basarabiei, Comitetul Central al PCR (b) a încredințat Comitetului Central al Partidului Comunist (b) funcțiile temporare de un veriga intermediară în conducerea Comitetului Regional Basarabiei al PCR (b), acordându-i asistență în primul rând prin Biroul Basarabiei din cadrul Comitetului Central al PCR (b) "Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne (-)", p Data exactă nu a fost încă stabilită "Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne (-)", pp - , I N Krivorukoe Pe marginea pământului rupt (Zilele luptei pentru Basarabia), p "Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne (-)", p , ; "Știrile Sovietului deputaților muncitori din Odesa", ,

mai; "Vocea Armatei Roșii", , mai; "Știrile de seară ale Sovietului de deputați ai Muncitorilor și Armatei Roșii din Moscova", , mai Se știe că atât în Bielorusia, cât și în republicile sovietice ale statelor baltice, au fost create inițial și Guvernele provizorii muncitorești și țărănești, care la început se aflau în regiunile eliberate ale republicilor lor sau în teritoriile adiacente acestora Baza teritorială inițială a acestor formațiuni statale naționale sovietice au fost și teritoriile eliberate, iar sarcina principală a guvernelor lor provizorii a fost lupta pentru eliberarea completă a tuturor pământurilor ocupate de inamic De exemplu, decizia de a crea RSS Bielorusă a fost luată de Primul Congres al Partidului Comunist (bolșevici) din Belarus, desfășurat în perioada - decembrie la Smolensk În același loc, la Smolensk, s-a format Guvernul Provizoriu Muncitoresc și Țărănesc al RSS Bielorușă, condus de D F Zhilunovich, la decembrie , iar la ianuarie a publicat un Manifest prin care proclama formarea Republica Sovietică Socialistă Bielorușă ianuarie Guvernul provizoriu al BSSR s-a mutat de la Smolensk la Minsk La Primul Congres al Sovietelor din Belarus (- februarie) a fost anunțată decizia Prezidiului Comitetului Executiv Central Panto-Rus cu privire la recunoașterea independenței RSS Bieloruși La februarie , Primul Congres al Sovietelor din Belarus a adoptat prima Constituție a BSSR La decembrie a fost înființat Guvernul provizoriu al muncitorilor și țăranilor din Lituania, condus de V S Mickevicius-Kapsukas La decembrie , când agresorii germani încă stăpâneau aproape întregul teritoriu al Lituaniei, a fost promulgat Manifestul Guvernului Provizoriu, care proclama instaurarea puterii sovietice în Lituania Manifestul spunea: " Puterea ocupației germane în Lituania este acum considerată abolită" Guvernul lituanian a stabilit relații de prietenie cu Rusia sovietică La decembrie , guvernul RSFSR a adoptat un decret "Cu privire la recunoașterea independenței Republicii Sovietice Lituaniene" La decembrie , la o reuniune ilegală a Comitetului Central al Social-Democrației din Teritoriul Leton din Riga ocupată de germani, cu participarea reprezentanților Sovietelor subterane ale deputaților muncitorilor de la Riga și Valka, un guvern provizoriu sovietic subteran al Letoniei s-a format, în frunte cu P I Stuchka La decembrie , chiar înainte de eliberarea Rigai și a întregului teritoriu al Letoniei, guvernul sovietic al Letoniei s-a adresat compatrioților săi cu un Manifest, în care a anunțat crearea unei republici sovietice independente a Letonia și transferul tuturor statelor puterea în regiune în mâinile guvernului sovietic și sovieticilor locali La decembrie , guvernul RSFSR a emis un decret "Cu privire la recunoașterea independenței Republicii Sovietice Letonia", semnat de V I Lenin Datorită ajutorului Rusiei sovietice, masele muncitoare ale Letoniei au putut să expulzeze invadatorii străini, să zdrobească rezistența locală "Formarea URSS" Colectarea documentelor - , p - "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p Ibid , p Ibid , p "Formarea URSS" Colectarea documentelor - , p "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p Ibid , p Ibid , p - Ibid , p nye exploatatori și autodeterminați în Republica Socialistă Sovietică Letonă În Letonia s-a instaurat dictatura proletariatului, deși o parte a teritoriului acesteia (întregul Kurzeme, orașele Ventspils, Liepaja și altele) a continuat să rămână în mâinile burgheziei locale și ale intervenționștilor germani La ianuarie , Congresul I Constituant al Sovietelor Letone a aprobat Manifestul Guvernului Sovietic al Letonia din decembrie Congresul a instruit guvernul sovietic al Letoniei "să dezvolte condițiile de bază pentru relația dintre Republica Sovietică

Federativă Socialistă Rusă și Letonia, pe baza conștiinței unanime a oamenilor muncii că Letonia și Rusia sovietică ar trebui să trăiască în cea mai strânsă alianță fraternă și să continue lupta împotriva intervenției imperialiștilor străini și pentru puterea generală de victorie a poporului muncitor" La ianuarie, congresul a adoptat prima Constituție a Republicii Socialiste Sovietice Letonia (SSRL) Ca parte a guvernului sovietic al Letoniei, au fost create comisariatele populare, numite departamente La martie a anunțat naționalizarea pământului și confiscarea moșiilor proprietarilor de pământ La ianuarie , după ce întregul teritoriu al Letoniei sovietice a fost ocupat de forțele combinate ale imperialismului internațional și ale contrarevoluției interne, guvernul sovietic al Letoniei și-a anunțat autodizolvarea Evenimentele s-au dezvoltat într-un mod similar în Estonia La noiembrie , regimentele comuniste estoniene, împreună cu unități ale Armatei Roșii și ale Flotei Baltice, au eliberat de invadatorii germani cel mai estic oraș al Estoniei, Narva În aceeași zi, aici a fost proclamată formarea Republicii Sovietice Socialiste Estone sub denumirea de Comuna Muncii Estoniенă (ETK) În același timp, guvernul ETK s-a adresat oamenilor muncii din Estonia cu un Manifest, în care proclama restabilirea puterii sovietice în Estonia și declara în vigoare toate decretele emise de guvernul sovietic înainte de ocupația germană La noiembrie , guvernul ETC a notificat prin telegramă președintele Consiliului Comisarilor Poporului V I Lenin despre proclamarea Republicii Sovietice Estone Ca răspuns la această telegramă, la decembrie , a fost publicat "Decretul Consiliului Comisarilor Poporului din RSFSR privind recunoașterea independenței Republicii Sovietice Estoniene" La decembrie , Comitetul Executiv Central All-Rusian a confirmat decretele guvernului sovietic de recunoaștere a independenței atât a republicilor sovietice Estonia, cât și a Letoniei și Lituaniei Până la ianuarie , două treimi din teritoriul Estoniei fuseseră eliberate Ibid , p "Rezoluţiile celei de-a XVII-a Conferinţe a SDL "Înființarea Republicii Socialiste Sovietice Letonia și construcția socialistă în " Documente și materiale, vol Riga, , p "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p Ibid Ibid , p - Ibid , p - Ibid , p Ibid i "DVP URSS", vol M , , p "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p de la invadatori În teritoriul eliberat au fost naționalizate întreprinderi industriale, transport feroviar, magazine și magazine, s-a instituit o zi de lucru de ore și s-a introdus un sistem de asigurări sociale La decembrie a început confiscarea moșiilor funciare Comuna Muncii din Estonia a durat aproximativ două luni Această perioadă foarte scurtă este o pagină eroică în istoria poporului eston, lupta lor încăpățânată pentru crearea unui stat muncitorist socialist Motivul principal pentru înfrângerea temporară ulterioară a puterii sovietice în toate republicile baltice a fost ofensiva forțelor superioare ale imperialismului internațional Un apel la istoria formării republicilor sovietice bieloruse, lituaniană, letonă și estonă confirmă în mod convingător că crearea RSS Basarabiei și formarea guvernului său provizoriu muncitoresc și țărănesc nu au fost deloc un fenomen excepțional sau accidental RSS Basarabiei și guvernul său sunt un produs firesc al realității sovietice din anii grei ai războiului civil și a luptei împotriva intervenționștilor, un exemplu viu al utilizării experienței acumulate de guvernul sovietic în punerea în practică a principiului autodeterminarea popoarelor, varietatea formelor de rezolvare a problemei naţionale în ţara noastră Utilizarea regiunilor eliberate de malul stâng al Moldovei ca bază teritorială și economică

inițială pentru construirea RSS Basarabiei și dezvoltarea activităților guvernării acesteia nu este, de asemenea, un episod întâmplător, ci un anumit tipar, care este confirmat de experiența Belarusului și a republicilor baltice sovietice Guvernul Muncitoresc și Țărănesc Provizoriu al RSS Basarabiei s-a confruntat cu sarcina de a asigura eliberarea întregii Moldove de sub inamic, iar apoi să procedeze la transformări socialiste pe teritoriul său Aceste sarcini ale guvernului revoluționar al RSS Basarabiei au izvorât din învățăturile lui V I , deja cucerite din țarism de armata revoluționară, și apoi în întreg statul Un guvern revoluționar este necesar pentru demararea imediată a transformărilor politice în numele cărora are loc revoluția - pentru organizarea autoguvernării populare revoluționare, pentru convocarea unei adunări cu adevărat populare și cu adevărat constitutive, pentru implementarea acele "libertăţi" fără de care exprimarea corectă a voinţei poporului este imposibilă RSS Basarabiei a unit nu numai teritoriul Basarabiei în sine, adică ţinuturile dintre Nistru şi Prut, ci şi Moldova din stânga, de unde Armata Roşie alungase deja forţele contrarevoluţionare până atunci, unde Puterea sovietică fusese restabilită, principalul oraș al cărui oraș - Tiraspol - a devenit capitala temporară a tinereții "Istoria construcției statului național în URSS", vol I, p Ibid , p V I Lenin Poli col cit , vol , p - doy al republicii Mii de refugiați din Basarabia, încă ocupată de România regală, s-au concentrat în Moldova eliberată de pe malul stâng Într-o notă a Biroului Basarabiei din subordinea Comitetului Central al PCR (b) către Consiliul Comisarilor Poporului din RSS Ucraineană, în care se sublinia situația dificilă a refugiaților basarabeni, se raporta că "întregul mal stâng al Nistrului a fost presărat cu basarabeni" Întrucât întreg teritoriul Moldovei a fost inclus în RSS Basarabiei, ea putea fi numită, pe bună dreptate, nu numai RSS Basarabiei, așa cum se numea legal, ci și RSS Moldovenească La mai , Guvernul Muncitoresc și Țărănesc Provizoriu al RSS Basarabiei a promulgat un Manifest prin care se proclama restabilirea puterii sovietice în regiune, adus în atenția tuturor muncitorilor Moldovei și a comunității mondiale despre formare a unei noi republici sovietice - RSS Basarabia, despre asumarea de către guvernul său a răspunderii pentru soarta și preocuparea pentru bunăstarea poporului moldovenesc Pe teritoriul republicii, legile și decretele regelui român și guvernul român a fost declarat invalid, efectul legilor și decretelor sovietice a fost restabilit Manifestul a stabilit egalitatea tuturor naționalităților Moldovei în afacerile naționale și culturale Acesta prevedea formarea Armatei Roșii a RSS Basarabiei A anunțat implementarea măsurilor adecvate pentru implementarea transformărilor politice, sociale, economice și culturale în republică Astfel, toate băncile, întreprinderile industriale, de transport, comerț și alte întreprinderi au devenit proprietatea RSS Basarabiei, pământul a devenit proprietatea tuturor muncitorilor și, împreună cu inventarul de morți și vii al marilor proprietari, a fost trecut în folosința liberă a ţărănimea muncitoare Manifestul guvernului RSS Basarabiei din mai proclama intrarea voluntară a noii republici sovietice în RSFSR în condițiile relațiilor contractuale federale Aceste relații dintre cele două republici trebuiau formalizate corespunzător Cu toate acestea, situația militară dificilă și nefavorabilă pentru Țara Sovietelor care se dezvoltase până în vara anului , mai ales în sud, condițiile unei lupte acerbe împotriva dușmanilor externi și interni, îndepărtarea de centrul Rusiei Sovietice și dificultățile de stabilire o puternică legătură cu acesta a împiedicat acest act RSS Basarabiei și Grupul de Forțe de Sud al

Armatei Roșii s-au trezit curând, ca și Comuna Baku în vara anului , înconjurate, ceea ce nu a permis republicii să clarifice și să consolideze legal forma relațiilor directe statale-juridice cu RSFSR "Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne (-)", p A M Lazarev Modalităţi de formare a statalităţii naţionale sovietice moldoveneşti, p "Știrile de seară ale Sovietului de deputați ai muncitorilor și armatei roșii din Moscova", , mai; "Știrile Sovietului deputaților muncitori din Odesa", , mai; "Vocea Armatei Roșii", , mai "Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne (-)", pp - Ibid , p - Ibid , p , p Tocmai din cauza tuturor acestor împrejurări, RSS Basarabiei nu a putut, în vara anului , să participe la semnarea celui mai important document privind încheierea unei uniuni politico-militare a republicilor sovietice pentru lupta comună împotriva contrarevoluție internă Se știe că, la iunie , la Moscova a fost semnat la Moscova Decretul Comitetului Executiv Central Panto-Rus "Cu privire la unirea republicilor socialiste sovietice: Rusia, Ucraina, Letonia, Lituania, Belarus pentru lupta împotriva imperialismului mondial" Există acuzații că RSS Basarabiei nu era o republică sovietică independentă, avea doar autonomie regională, deoarece Manifestul guvernului său proclama necondiționat intrarea RSS Basarabiei în RSFSR În același timp, ei se referă adesea și la faptul că RSS Basarabiei nu a participat la uniunea militaro-politică a republicilor sovietice, încheiată la iunie Uneori chiar sunt de acord în măsura în care clasifică RSS Basarabiei drept asociație teritorială temporară și aleatorie, dintre care au fost destul de multe în anii războiului civil Toate aceste trei "argumente" nu au nicio justificare serioasă, ele provin din semne formale care cu greu pot fi recunoscute ca dovezi științifice Să aruncăm o privire la fiecare dintre aceste "argumente" separat Una dintre trăsăturile autonomiilor sovietice temporare apărute în prima jumătate a anului , la care se înscrie uneori RSS Basarabiei din , este aceea că aceste autonomii, numite și republici, s-au format în cadrul fostelor unități administrativ-teritoriale (de exemplu, regiunea Terek, regiunea cazacilor Don, regiunea Kuban, provincia Tauride, regiunea Turkestan etc) Crearea lor în cele mai multe cazuri, desigur, a fost un anumit pas înainte în problema construcției statului național Cu toate acestea, împărțirea administrativ-teritorială a Rusiei, moștenită din vremurile țarismului, nu a ținut întotdeauna cont de componența națională a populației Între timp, după cum știți, guvernul sovietic a urmat o politică de creare a autonomiei nu doar teritoriale, ci și național-teritoriale Prin urmare, republicile amintite mai sus, care au fost create, de regulă, după principiul teritorial, s-au dovedit a fi de scurtă durată Includerea RSS Basarabiei într-un grup de astfel de republici este complet nejustificată și contrazice învățătura lui Lenin despre autonomia național-teritorială, pe principiile cărora s-a format RSS Basarabie Să adăugăm că, după înfrângerea contrarevoluției, fostele republici sovietice Don, Kuban, Marea Neagră, Taurida și Caucazul de Nord nu au fost restaurate În schimb, au început să se creeze autonomii național-teritoriale A supraviețuit doar Republica Autonomă Sovietică Socialistă Turkestan, a cărei construcție s-a bazat încă de la început pe principiul național-teritorial Faptul că Manifestul Guvernului său provizoriu muncitoresc și țărănesc a declarat RSS Basarabie parte a "Culegere de legalizări și ordine ale guvernelor muncitorești și țărănești, , nr , p Vezi Istoria construcției statului național în URSS, Vol I, p RSFSR exprimă în primul rând, după cum am menționat mai devreme, dorința arzătoare a muncitorilor din Moldova de a nu rupe de

oamenii muncitori ai Rusiei Sovietice, ci de a lupta și de a trăi împreună cu ei, de a stabili cele mai strânse relații federale cu Rusia Federaţie Mai mult, dorința RSS Basarabiei de relații federale cu Rusia sovietică nu exclude deloc suveranitatea acesteia La urma urmei, alte republici sovietice erau în relații federale similare cu RSFSR, care nu și-au pierdut independența de stat din această cauză Relațiile federative ale Ucrainei cu RSFSR s-au manifestat, de exemplu, prin faptul că, la decembrie , Secretariatul Poporului al RSS Ucrainei a instruit toți sovieticii republicii să trimită delegați la al III -lea Congres al sovieticilor întregi Comitetul Executiv Central al Sovietelor Ucrainei (VUTsIK), instruind delegației sale la discuțiile de pace de la Brest-Litovsk să acționeze "ca reprezentanți plenipotențiari ai Guvernului Muncitoresc și Țărănesc al Republicii Ucrainene", l-a invitat să se alăture păcii delegația Federației Ruse în același timp După Tratatul de la Brest-Litovsk, VUTsIK, trimițându-și delegația la Urgență Al IV -lea Congres al Sovietelor Panto-Rusiei a indicat că "își cere delegaților să facă o declarație în fața congresului federal general și a lumii întregi că oamenii muncitori din Ucraina au considerat întotdeauna Republica Populară Ucraineană ca o republică sovietică legată de Republica Muncitorească și Țărănească a Rusiei prin legături federale " Rezoluția Primului Congres al Sovietelor din Ucraina afirmă în mod explicit că congresul consideră Republica Ucraineană o parte federală a Republicii Ruse Cu toate acestea, independența de stat a Republicii Sovietice Ucrainene este fără îndoială Afirmând că în martie Ucraina era o "republică sovietică independentă" , cercetătorii din istoria construcției națiunii sovietice subliniază că "legăturile federale ale Ucrainei cu Rusia aveau în același timp trăsăturile relațiilor aliate și semănau oarecum cu autonomia Această trăsătură a apărut din situația istorică În practică, popoarele căutau cele mai bune forme de relații naționale De-a lungul timpului, practica a dat naștere unor astfel de forme ale federației sovietice ca stat uniune și stat cu entități autonome ' Același lucru se poate spune despre Estonia sovietică La ianuarie , Comitetul Revoluționar Pantorusesc al Comunei Muncitorilor din Estland a publicat un proiect de Constituție, care pornește din principalele prevederi ale "Declarației Drepturilor Popoarelor Rusiei" și "Declarației Drepturilor Oamenii Muncitori și Exploatați" Rezumând experiența de peste două luni de existență a dictaturii proletariatului în Estonia, articolul al proiectului de Constituție spunea: "Comuna muncitorilor estonieni este o parte autonomă a Rusiei "Istoria construcției statului național în URSS", vol I, p - "Marea revoluție socialistă din octombrie în Ucraina", vol III Kiev, , p Ibid , p "Istoria construcției statului național în URSS", vol I, p Ibid , p Ibid , p Comuna Muncitorilor Estoni a existat de la octombrie până la sfârșitul lunii ianuarie , adică până la ocuparea teritoriului Estoniei de către trupele germane a Republicii Sovietice Sovietice" Dar această prevedere a Constituției nu însemna, așa cum scriu savanții sovietici, că comunei muncitorești din Estonia i se acordau doar drepturile de autonomie regională: avea drepturi de "putere suverană supremă de stat, independentă și nelimitată în cadrul comunei " În ceea ce privește neparticiparea RSS Basarabiei la semnarea documentului privind încheierea unei alianțe militaro-politice a republicilor sovietice împotriva intervenției imperialiste, acest fapt nu poate servi nici ca "dovadă" a absenței drepturilor suverane pentru RSS Basarabiei, dar reflectă doar complexitatea situației militare din sudul țării până în vara anului Amintiți-vă că documentul din iunie , din cauza

împrejurărilor, nu a fost semnat, de exemplu, de reprezentanții Estoniei sovietice, ceea ce, totuși, nu pune deloc la îndoială drepturile suverane ale Comunei Muncii Estoniene, formată la sfârşitul lunii noiembrie Guvernul Muncitoresc și Țărănesc Provizoriu al RSS Basarabiei a lansat activități practice energice În componența sa, ca și guvernul sovietic al Letoniei, avea departamente (ca comisariate ale poporului): departamente militare, afaceri externe, industrie și transport, financiar, alimentație, educație, agricultură, juridic și muncă În fiecare departament (Comisariatul Poporului), au fost recrutați specialiști care au început să pregătească decrete legislative ale RSS Basarabiei, luând la bază decretele RSFSR Măsurile luate de guvernul RSS Basarabiei au fost de mare importanţă pentru protejarea intereselor poporului moldovenesc Departamentul militar (Comisariatul Poporului) a supravegheat direct formarea unităților Armatei Roșii a Republicii Sovietice Basarabie S-au format Brigada Specială Pușcașă Basarabie, Divizia de pușcă sovietică din Basarabia, brigada de pușcași a lui G I Kotovsky, Divizia de pușcași și alte unități militare Toți aceștia au fost ocupați de localnici și rezidenți ai Moldovei și regiunilor învecinate ale Ucrainei: moldoveni, ucraineni, ruși și reprezentanți ai altor naționalități După cum demonstrează П F Bely, chiar la începutul anului în Divizia Infanterie, printre cazacii roșii ai lui V Primakov, în brigada lui G I Kotovsky și în alte formațiuni care s-au format cândva în Transnistria, "s-au impus muncitorii și țăranii ucraineni și moldoveni " Departamentul de agricultură a elaborat prevederile reformei agrare, ținând cont nu numai de interesele țărănimii sărace, ci și ale țărănimii mijlocii Guvernul RSS Basarabiei, în primul rând departamentul său de afaceri externe, a stabilit relații internaționale A condus drumul "Marea revoluție socialistă din octombrie în Estonia" Colectarea documentelor si materialelor Tallinn, , p "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p A M Lazarev Octombrie mare și formarea statalității naționale sovietice moldovenești, p - P F Bely Despre unele caracteristici ale construcției național-state în Ucraina în perioada de tranziție de la războiul civil la construcția pașnică (sfârșitul anilor -) În: "Problemele actuale ale istoriei construcției statului național", p "Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne (-)", p C hoții cu comandamentul francez pe probleme militare și politice, legate în principal de retragerea trupelor intervenționiste din Basarabia și transferul întregii puteri pe teritoriul acesteia către Guvernul Provizoriu Muncitoresc și Țărănesc al RSS Basarabiei Guvernul provizoriu al RSS Basarabiei și Comitetul provizoriu al Partidului Basarabiei au început să emită periodice și buletine în limbile moldovenești și ruse pentru a putea, după cum se spune în mesajul guvernului sovietic al Republicii Basarabie, "să lumineze, în ciuda dominației românilor prădători, înaintea populației Basarabiei și a celor deja înființate toate activitățile Guvernului provizoriu sunt cuprinse în celule în acesta" Au început să apară ziarele Bessarabskaya Pravda, organul Comitetului Provizoriu al Partidului Basarabiei și Krasnaia Basarabia, organul Guvernului Provizoriu Muncitoresc și Țărănesc al RSS Basarabiei, În timpul operațiunilor ofensive ale Armatei Roșii, membrii Guvernului provizoriu al RSS Basarabiei se aflau direct în unitățile active și, împreună cu muncitorii din regiunile eliberate, cu comandanți, lucrători politici și soldați ai Armatei Roșii, au restabilit puterea sovietică în asezarile Basarabiei curatate de inamic Ofensiva Armatei Roșii a stârnit masele muncitoare din

Basarabia, le-a ridicat la o luptă armată împotriva intervenționștilor români, francezi și altora Răscoala armată de la Bendery izbucnită la mai a confirmat disponibilitatea muncitorilor basarabeni de a lupta cu hotărâre pentru restabilirea puterii sovietice în patria lor A fost un răspuns semnificativ al populației din regiunea ocupată la formarea RSS Basarabiei, expresie a sprijinului real pentru Manifestul Guvernului Muncitoresc și Țărănesc Provizoriu al Republicii Într-o asemenea situație, trupele franceze staționate în Basarabia, în special în Bendery și Akkerman, au fost șocate de tulburările soldaților atât de grave, încât guvernul francez a fost nevoit să înceapă o retragere forțată a unităților sale intervenționiste din Basarabia în Balcani armata română Mergând înainte, unitățile Armatei Roșii au eliberat de sub jugul ocupației o serie de așezări din Basarabia În tabăra oligarhiei române domnea confuzie deplină, invadatorii au început o evacuare grăbită din Basarabia În același timp, militarii români, ale căror forțe au constituit coloana vertebrală a expediției punitive împotriva puterii sovietice din Ungaria, au transferat de urgență două divizii ale trupelor lor de acolo în Basarabia Acest lucru a ușurat poziția Armatei Roșii Maghiare Ibid , p Comitetul provizoriu al Partidului Basarabiei a unit și a condus toate organizațiile bolșevice din Basarabie, malul stâng al Moldovei și unitățile militare ale Armatei Roșii a RSS Basarabiei "Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne (-)", p Ibid , p Ibid , p Cele de mai sus oferă temeiuri pentru unele concluzii În primul rând, ziua de mai , când a fost publicat Manifestul de către Guvernul Muncitoresc și Țărănesc Provizoriu al RSS Basarabiei, ar trebui să fie recunoscută ca data proclamării și instituirii legislative a primei forme a naționalității sovietice moldovenești statalitate În al doilea rând, însăși poziția teritorială a RSS Basarabiei, drepturile și prerogativele sale suverane, care pot fi judecate prin actele Guvernului său provizoriu, sugerează necesitatea calificării acestei republici nu ca o republică autonomă, ci ca o republică independentă, unională (deși termenul de "republică unională" a apărut ceva mai târziu) ca parte a federaţiei republicilor sovietice În consecință, forma inițială a statalității naționale sovietice moldovenești a fost republica unională reprezentată de RSS Basarabiei În acest sens, trebuie acordată atenție confuziei în curs de desfășurare în datarea cronologică a timpului formării statalității sovietice moldovenești Unii istorici ai Moldovei, chiar și în ultimii ani, contrar faptelor, atribuie momentul formării acestei statalități iunie-august , adică o identifică cu stadiul de finalizare a procesului de formare a statului Statalitatea națională sovietică a Moldovei Astfel, M Rotaru scrie: "Eliberarea Basarabiei de sub jugul invadatorilor și restabilirea puterii sovietice pe teritoriul său au deschis oportunități reale poporului moldovenesc de a crea un stat național sovietic moldovenesc" Dacă suntem de acord cu M Rotaru, atunci se dovedește că înainte de statulitatea sovietică moldovenească nu exista deloc Cu alte cuvinte, nu numai RSS Basarabiei, ci și RSS Moldovenești sunt excluse din istoria statului sovietic moldovenesc Absurditatea ultimei afirmații nici nu merită să vorbim Dar RSS Basarabiei, despre care s-a discutat mai sus, nu este un stat sovietic suveran al Moldovei? Existența și activitatea acestui stat este cel mai bine și mai ales evidențiată de Manifestul publicat la mai de Guvernul Muncitoresc și Țărănesc Provizoriu al RSS Basarabiei Acest Manifest este un act deosebit, important de natură constituțională a organului suprem al puterii de stat al RSS Basarabiei, un document adresat

poporului cu ocazia formării RSS Basarabiei, restabilirii puterii sovietice în Moldova și în sfârșit, un document care proclamă acțiuni politice, economice, culturale, militare, de politică externă foarte semnificative, definind norme legislative, drepturi și obligații ale noii republici, ale cetățenilor ei etc În acea perioadă dificilă pentru țara noastră, RSS Basarabiei și guvernul său nu au putut să-și îndeplinească pe deplin misiunea: folosind ajutorul popoarelor frățești, finalizarea eliberării întregului teritoriu al Moldovei de sub ocupație, consolidarea formării statalității sovietice moldovenești și incep transformari socialiste pe meleagurile republicii de pe ambele maluri ale Nistrului Campania hoardelor lui Denikin împotriva Moscovei, activarea bandelor Petliura, precum și trădarea guvernului sovietic de către fostul ataman Petliura Grigoriev, care a creat o amenințare serioasă pentru spatele unităților Armatei Roșii din Transnistria, au dus la încercuire M Rotaru iunie - Ziua reuniriy poporului Moldovenesc - "Cultură" , iunie ing, a retrogradat temporar pe plan secund problema eliberării Basarabiei Din acel moment, drumul spre rezolvarea problemelor conservării statalității sovietice a poporului moldovenesc, eliberarea completă a Moldovei și implementarea transformărilor socialiste pe întreg teritoriul său a parcurs fronturile luptei împotriva lui Denikin și a naționalismului burghezo-ucrainean contra revolutie De înfrângerea cu succes de către poporul sovietic a campaniei comune a forțelor imperialismului internațional și contrarevoluției interne a depins de soarta ulterioară a poporului moldovenesc și a statului său De aceea, Conferința a II-a a organizației regionale basarabene a PCR (b), ținută la - iulie , a scris în rezoluția sa despre momentul actual: "Problemele Basarabiei se rezolvă acum nu pe Nistru, dar pe Don şi pe Volga Învingând Denikin și Kolchak, pregătim astfel condițiile necesare pentru triumful puterii sovietice în Basarabia " Ca urmare a ofensivei trupelor lui Denikin împotriva Frontului de Sud sovietic și a rebeliunii antisovietice a lui Grigoriev, Grupul de Forțe de Sud al Armatei a XII-a Sovietice (diviziile , și), condus de comandantul grupului I E Yakir și membrii Consiliului Militar Revoluționar Ya B Gamarnik, V P Zatonsky și L I Kartvelishvili au trebuit să pătrundă spre nord cu lupte grele, pentru a se alătura restului armatei lor Împreună cu Grupul de Forțe de Sud al Armatei a XII-a, membri ai Guvernului Muncitoresc și Țărănesc Provizoriu al RSS Basarabiei au mers în nord, forțați, din cauza situației actuale, să amâne punerea în aplicare a tuturor sarcinilor care erau stabilite în cadrul acestuia Manifest Profitând de situația dificilă a tinerei Republici Sovietice, mizând alternativ pe Antanta, apoi pe blocul german, apoi din nou pe Antanta, România regală a continuat să țină Basarabia sub stăpânire cu forța armelor, zdrobind în mod barbar rezistența ei populatia Situația din anii următori a dictat pentru Moldova o altă formă de stat sovietic decât în Această formă a fost republica autonomă, care a fost formată la octombrie ca parte a RSS Ucrainei De remarcat că până în primăvara anului nu a fost scoasă de pe ordinea de zi problema reluării activității RSS Basarabiei și a Guvernului său provizoriu muncitoresc și țărănesc Această problemă a căpătat o urgență deosebită în primele luni ale anului , când, așa cum s-a spus în capitolul al patrulea, la mitinguri și întruniri ale oamenilor muncii din Uniunea Sovietică, în special, la întâlniri ale basarabenilor și locuitorilor din malul stâng al Moldovei , s-a făcut apel pentru restabilirea rapidă a statalității sovietice moldovenești, dar în acest moment nu sub numele * b "Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiilor interne (-)", p

La Conferinţa a II-a au fost reprezentate organizaţiile bolşevice ale subteranei basarabene, unităţile de primă linie din Transnistria, precum şi organizaţiile de partid ale Moldovei de pe malul stâng, constituită, conferinţa din iulie a adoptat următoarea hotărâre: "Pentru a numi a II-a Conferință Basarabiană a Partidului Comunist (b)" Din această hotărâre rezultă că Conferința a II-a a fost un for al organizațiilor bolșevice din toată Moldova și al unităților Armatei Roșii a RSS Basarabiei (ibid , ♦p) RSS Basarabiei, dar sub denumirea RSS Moldovei Reînvierea republicii naţionale muncitoreşti şi ţărăneşti - sovietica socialistă moldovenească - a fost cerută, de exemplu, de basarabeni în mandatul pe care l-au elaborat şi predat delegaţiei sovietice la Conferinţa sovieto-română de la Viena Este oportun să reamintim că în nici una dintre rezoluțiile adoptate în ianuarie-martie la ședințe și mitinguri în apărarea muncitorilor? ocupată Basarabia, nu s-a pomenit despre formarea unei republici autonome, iar peste tot era vorba despre RSS Moldovenească Reflectând starea de spirit a maselor, presa sovietică a vorbit în același spirit Astfel, în martie , ziarul Pravda scria: "Putem aștepta, nu va trebui să așteptăm mult pentru o asemenea combinație de relații internaționale când boierii români nu vor putea împiedica transformarea Basarabiei în Republica Sovietică Moldovenească și reunificarea cu Uniunea noastră" Problema creării unei republici autonome moldovenești a apărut abia după ce România regală a refuzat să organizeze un plebiscit în Basarabia și a perturbat activitatea Conferinței de la Viena Apariția ideii de formare a unei republici autonome, adică a autodeterminarii numai a acelei părți a națiunii moldovenești care locuia pe malul stâng al Nistrului, s-a datorat astfel ocupației îndelungate a Basarabiei, refuzul oligarhiei române de la o justă rezolvare a chestiunii basarabene Tocmai datorită acestei situaţii istorice, care a exclus pentru o vreme posibilitatea autodeterminării naţional-state a întregului neam moldovenesc, poporul moldovenesc s-a confruntat în anul cu necesitatea de a abandona de ceva vreme restaurarea RSS Basarabiei (sub denumirea a RSS Moldovei), precum și reluarea activităților acesteia guvernarea și formarea unei republici autonome ca formă a statalității sale sovietice corespunzătoare condițiilor specifice Moldovei de pe malul stâng Printre principalii inițiatori ai creării ASSR Moldovei s-au numărat cea mai mare personalitate din Partidul Comunist și statul sovietic, teoreticianul și comandantul militar remarcabil M V Frunze, legendarul comandant al Armatei Roșii și eroul Războiului Civil G I Kotovsky, revoluționarul de foc și conducătorul comuniștilor basarabeni P D Tkachenko Prin decizia Comitetului Central al PCR (b) controlul asupra dezvoltării Comitetului Central al Partidului Comunist al Ucrainei (b) a măsurilor specifice de pregătire pentru crearea unei republici autonome a fost încredințat lui M V Frunze RSS Moldovenească a fost succesorul real al RSS Basarabiei, succesorul afacerilor începute de guvernul său În anii - s-au stabilit relaţii sociale socialiste în RSS Moldovenească, economia şi cultura au înflorit Succesele muncitorilor moldoveni de pe malul stâng al Nistrului au avut un puternic efect revoluționar nu numai asupra fraților lor semi-sânge basarabeni, ci și asupra maselor muncitoare din România La urma urmei, după cum spun deciziile celui de-al X-lea Congres al PCR (b), " existența republicilor sovietice, chiar dacă sunt cele mai mici ca dimensiune, este Pravda, , martie I Bodiul Glorios patruzeci - "Comunist din Moldova", , Nr , p S Butylin M V Frunze - "Comunist din Moldova", , Nr , p amenințare de moarte la adresa imperialismului" , prosperitatea acestor republici " este cea mai mare agitație împotriva capitalismului

și imperialismului, agitație pentru eliberarea țărilor dependente din robia imperialistă, un factor irezistibil în decăderea și dezorganizarea capitalismului în toate formele sale " S Ya Aftenyuk afirmă întemeiat că în perioada analizată "într-o nouă etapă a intrat și construcția statalității sovietice moldovenești, începutul căreia a fost pus de marele octombrie" Având în vedere ocuparea continuă a Basarabiei, construcția socialistă în Moldova în anii și s-a limitat la partea sa de malul stâng, deși prerogativele legale ale RSS Moldovenești s-au extins pe toată Moldova, inclusiv pe teritoriul dintre Nistru și Nistru Prut Această poziție este confirmată de o serie de documente oficiale și declarații ale oamenilor de stat sovietici Deci, vorbind la octombrie la un miting de protest împotriva terorii albe din Basarabia, Comisarul Poporului de Justiție al RSS Ucrainene N A Skrypnik a spus: "Actul privind formarea MASSR spune: granița de vest a acestei republici este frontieră de stat a URSS;, considerăm această graniță nu Nistru, ci Prut Lăsați capitaliștii să țină temporar Basarabia în mâini - aceasta este o chestiune de fapt, dar nu de drept npaBá este de partea noastră Basarabia este încercuită cu roșu pe harta noastră, pentru că Basarabia trebuie să devină o parte inseparabilă a MASSR" De fapt, aceeași idee a exprimat-o și Comisarul Poporului pentru Educație al ASSR Moldovei P I Chioru-Yanaki, vorbind în mai la Congresul al V-lea al Sovietelor din URSS: "Noi, reprezentanți ai Republicii Sovietice Autonome Moldovenești, în a cărei Constituție hotarul nostru este indicat de-a lungul Prutului si Dunarii, Stim incotro sunt indreptati privirile muncitorilor si taranilor basarabeni Și sloganul nostru: "Trăiască Basarabia Roșie, trăiește Basarabia Sovietică, care va intra în familie unită a popoarelor URSS!" Faptele de mai sus dau motive pentru a concluziona că formarea ASSR moldovenească în nu a fost prima, ci următoarea etapă a lungului proces de formare a statalității naționale sovietice moldovenești Datorită condițiilor istorice, statulitatea sovietică moldovenească în această etapă a unit de fapt doar o parte din poporul moldovenesc, de altfel, unul mai restrâns (în mod legal a unit întreaga populație a Moldovei, toată Moldova), întrucât majoritatea moldovenilor locuia în locurile ocupate Basarabia În același timp, realizările remarcabile ale RSS Moldovenești în construcția economică și culturală au devenit una dintre cele mai importante premise pentru reunificarea poporului moldovenesc și formarea uniunii RSS Moldovenești Nașterea Republicii Socialiste Sovietice Autonome Moldovenești a fost o surpriză completă pentru clasele conducătoare ale României regale și a provocat o confuzie evidentă în rândul lor La început au încercat să tacă "PCUS în rezoluțiile și hotărârile congreselor, conferințelor și plenurilor Comitetului Central", ed , vol , p Ibid , p - S I - Aftenyuk sub steagul lui Lenin În: "Imeni Lenin", p Pravda, , octombrie "Basarabia Roşie", , nr , p faptul formarii Republicii Moldova Dar a fost imposibil să ascunzi adevărul pentru o lungă perioadă de timp, iar însăși existența ASSR Moldovei a început să aibă un efect revoluționar asupra maselor muncitoare din Basarabia și România Atunci moșierii și capitaliștii români, după ce și-au schimbat brusc cursul, au hotărât să folosească crearea ASSR Moldovei pentru a-și justifica politica șovină și prădătoare Presei corupte i s-a recomandat să înfățișeze ASSR moldovenesc ca pe o manifestare a "dorințelor imperialiste" ale URSS în raport cu Basarabia și România Iar naționalistul împietrit și trădătorul poporului moldovenesc, Inculeți, a început să afirme că formarea MASSR a fost chiar benefică pentru România, întrucât, spun ei, demonstrează că "românii" locuiesc pe malul stâng al Nistrului, ceea ce

înseamnă ca aceste ţinuturi, ca şi Basarabia în , să fie "alipite de marea Românie" Această "teză" a lacheului șovinilor români a fost acum preluată de antisovieștii din țările capitaliste, mai ales din RFG "Dincolo de granițele statului național român", scrie Klaus Heitmann, despre care am menționat, "și după , a rămas un grup de oameni (pe care Heitmann îi clasifică drept "români " - A L) la nord de Nistru" , adăugând că "prin acest act (formarea în MASSR - A L) a fost, în final, recunoscută independența minorității române în statul rus" Trădătorul Inculec ar putea acuza în mod justificat de plagiat un falsificator modern vest-german Cu toate acestea, ideea stângace de a extrage beneficii imaginare pentru politica Bucureștiului din faptul formării MASSR s-a prăbușit curând Informații sigure despre Moldova sovietică au pătruns prin toate cordoanele Grupa conducătoare a României a trebuit din nou să se reorganizeze Pârâuri de calomnie au căzut asupra MASSR, în presa burgheză românească nu se mai numea decât "o asociație de emigranți basarabeni cu centru în Balta" În speranţa de a slăbi atracţia tot mai mare a basarabenilor faţă de MASSR, faţă de sistemul sovietic, ocupanţii s-au apucat de publicaţia revistei Tribuna românilor transnistreni, în care viaţa "românilor" de peste Nistru era acoperită în cea mai mare măsură formă pervertită, în cele mai întunecate tonuri Scopurile și direcția acestei publicații au fost clar definite în salutul adresat acesteia de coruptul ziar basarabean "Kuvintul Moldovenesk": "Îi dorim colegului nostru cei mai buni și mai scurti ani la Chișinău și cei mai lungi și plini de libertate națională în Balta sau Tiraspol" * În încercările de discreditare a RSS Moldovei ca republică sovietică, succesele poporului moldovenesc în construirea socialismului, reacția românească a mers la cele mai josnice falsuri și provocări Astfel, la congresul jurnaliştilor din ţările romanice desfăşurat la Bucureşti în , acesta a fost prezentat ca un "document" fabricat sub supraveghere V Holostenko ani de construcție națională în MASSR și ani de asuprire națională în Basarabia, p Klaus Heitmann Rumanische Sprache und Literatur in Basarabien und Transnistrien, S Ibidem, S CHOGA, f , op , d , l Op conform cărţii: V Kholostenko ani de construcție națională în MASSR și ani de asuprire națională în Basarabia, p rum sigurantsi "Apelul jurnaliştilor români din Basarabia şi Republica Moldova" (iar aici, "români" înseamnă moldoveni) În acest "apel" frontiera de est a României a fost "transferată" către râul Bug La acest congres, hackii reacționari români au venit cu sloganul sălbatic: "Latinismul este civilizație, slavismul este vise și distrugere " Istoricii burghezi din Occident, precum și emigranții români moderni, au încercat și încearcă să țină pasul cu ideologii vechiului expansionism românesc care au calomniat ASSR din Moldova Astfel, autorul francez Gustave Gautereau, încurajând păpușii români ascultători de domnitorii imperiali ai Franței, susținea în că " sunt de români la est de Nistru, iar mica Republică Socialistă Moldovenească apără foarte prost autonomia" Cunoscutul Walter Kolarz, anulând dreptul națiunilor la autodeterminare, scrie în cartea "Rusia și coloniile ei" că "formarea Moldovei Sovietice (ASSR Moldova - A L) nu corespundea nici unei nevoi interne ale URSS, dar a fost dictată de condițiile politicii externe sovietice " Americanul F Mosley este de acord cu el, străduindu-se să "demonstreze că "pentru a întări agitația pentru "eliberarea" Basarabiei, sovieticii au creat Republica Moldovenească Autonomă pe teritoriul Ucrainei de sud-vest populat de români" Istoricul emigrat român Dionysius Germani, încremenit în postura de șovin român arogant, încearcă să convingă cititorul străin că pentru "a sublinia caracterul presupus special al Basarabiei și al populației

sale, în contrast cu România și cu românii, sovietica partea a creat o ficțiune încă din anii douăzeci" a poporului moldovenesc" și "limba moldovenească" Această ficțiune este menținută și pentru trecutul istoric Din păcate, versiunile pseudoștiințifice ale istoriografiei burgheze antisovietice induc uneori în eroare chiar și unii cercetători obiectivi care sunt prietenoși cu URSS, inclusiv cu Moldova sovietică Astfel, cunoscutul om public și om de știință indian K P Menon, subminând rolul și importanța principiului autodeterminării națiunilor în crearea statului național, în cartea "Panorama Rusă" scrie: "Uniunea Sovietică, însă , a instituit Republica Autonomă Moldovenească ca expresie a dreptului său la Basarabia " Se pare că o apreciere veridică și destul de convingătoare a cauzelor și semnificației formării ASSR Moldovei și, în același timp, o demnă mustrare tuturor falsificatorilor istoriei poporului moldovenesc a fost făcută de reprezentantul comerțului englez sindicatelor, profesorul Jung, care în a vizitat nou-născuta noua republică sovietică, iar apoi pe paginile ziarului Pravda scria: "RSS-ul Moldovei este, fără îndoială, Ibid , p J ° Vezi ibid Gustave Guaterot op cit , p W Kolarz, Rusia și colaniile ei, p Filip Mosley Urmează Basarabia?, p Dionisie Ghermani op cit , S PS Menon Panorama ruseasca Londra, , p vital Educația ei, împreună cu dezvoltarea culturii și limbii moldovenești, vor face o impresie puternică asupra populației moldovenești din Basarabia Studiul condițiilor locale din Moldova mi-a arătat în cel mai convingător mod că formarea MASSR nu este o manevră politică a Moscovei în problema basarabeană, așa cum se scrie despre aceasta în străinătate, ci o consecință firească a politicii naționale a Republicii Moldova URSS, care prevede libertate națională deplină pentru toate popoarele Uniunii Din păcate, problema formării ASSR Moldovei a primit o acoperire inexpresivă și incompletă în unele publicații sovietice, inclusiv în lucrări dedicate în mod special statului sovietic Astfel, autorii primului volum din "Istoria construcției statului național în URSS" afirmă: "Pentru a crea condiții favorabile dezvoltării minorităților naționale pe teritoriul Ucrainei, au fost organizate regiuni naționale (până în) -A L), dintre care germani, bulgari, polonez și evreu" Aparent, acești autori nici măcar nu menționează că pentru cea mai numeroasă și dens populată minoritate națională din Transnistria, cea moldovenească, nu era organizată la acea vreme o singură regiune națională Avem impresia că nici măcar nu admit posibilitatea unor anumite greșeli în soluționarea chestiunii naționale în Ucraina în perioada analizată În aceeași lucrare se regăsesc mai multe formulări și concluzii vagi, ambigue sau unilaterale care conduc în mod obiectiv la o slăbire a rolului maselor poporului moldovenesc în pregătirea și crearea ASSR Moldovei Astfel, autorii ei scriu: "În s-a pus problema formării ASSR Moldovei" Este complet neclar și de neînțeles cine a ridicat această întrebare și în fața cui? Cine a inițiat crearea ASSR Moldovei? Mai departe citim: "Sesiunea a III-a a Comitetului Executiv Central Pano-Ucrainean din octombrie a adoptat propunerea Comitetului Central al PCR (b) privind formarea ASSR Moldovei Dar de ce nu sunt menționate cererile și propunerile maselor? Până la urmă, deciziile Comitetului Central al PCR (b) (au fost două) au reflectat aspirațiile populației din Moldova, au fost un răspuns la apelurile acestora Încă un exemplu În carte se precizează: "Congresul al IX-lea al Sovietelor din RSS Ucraineană a aprobat Constituția Republicii Autonome Moldovenești" Și care este atunci rolul Congresului Sovietelor din MASSR în elaborarea și adoptarea Legii fundamentale a Republicii Autonome? Nu s-a spus niciun cuvânt despre asta în lucrare Se știe că

Partidul Comunist și guvernul sovietic, atunci când iau decizii în chestiunile de construire a statului, au pus întotdeauna voința poporului pe primul loc Rezoluția sesiunii a II-a a Comitetului Executiv Central al URSS din octombrie privind delimitarea națională a Asiei Centrale și formarea de noi republici socialiste sovietice și regiuni autonome pe teritoriul său prevede: "Comitetul Executiv Central al URSS confirmă că libera exprimare a voinței oamenilor muncii este cea mai înaltă lege" Preşedinte Pravda, , decembrie "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p Ibid Ibid Ibid "Culegere de legi și ordine ale Guvernului muncitoresc și țărănesc al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste", , nr , p Tel al Comitetului Executiv Central al URSS M; I Kalinin, într-o conversație cu reprezentanții presei la Tașkent la începutul anului , a spus: "În Uniunea noastră, fiecare națiune, fiecare popor, unit în propria sa republică, are cea mai largă libertate de exprimare " Vorbind despre modalitățile de formare a statalității naționale sovietice moldovenești, trebuie amintit încă o dată că însuși faptul formării Republicii Socialiste Sovietice Basarabie (adică Moldovei) la scurt timp după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, în timpul războiul civil, reflectă două procese simultane:), nașterea statalității sovietice a poporului moldovenesc;) restabilirea statalităţii naţionale a poporului moldovenesc în general Am subliniat în repetate rânduri că din până în , poporul moldovenesc, din cauza ocuparii Basarabiei de către România regală, a fost împărțit artificial în două părți, care au ajuns în sisteme socio-economice opuse Din aceste motive s-au observat două procese diferite în dezvoltarea națiunii moldovenești la acea vreme În primul rând, în cadrul ASSR Moldovei, pe baza părții din populația moldovenească care locuiește acolo, după octombrie , a început și a decurs cu succes formarea națiunii socialiste moldovenești În al doilea rând, acea parte a poporului moldovenesc care a trăit în Basarabia ocupată a continuat să rămână la stadiul națiunii burgheze moldovenești până în Încercarea asimilatorilor burghezi români de a-i declara pe moldoveni "români", de a le insufla "ideea de românism", de a înăbuși simțul de conștiință națională al poporului moldovenesc iubitor de libertate și de a-și suprima mândria națională, de a realiza o contopire artificială a părții basarabene a națiunii moldovenești cu națiunea burgheză română a eșuat complet, întrucât s-a întâlnit cu o rezistență furioasă a populației moldovenești din Basarabia, a comunității progresiste mondiale, inclusiv a avangarda înaintată a poporului muncitor din România "În efortul de a justifica prinderea Basarabiei", scria în rezoluția sa din iunie Congresul al IV-lea al Partidului Comunist Român, "burghezia română încearcă să demonstreze că moldovenii, care alcătuiesc majoritatea covârșitoare a populației* Basarabiei, sunt români, în timp ce populația moldovenească se consideră și se află de fapt, ca națiune independentă, cu cultură proprie, și împreună cu alte naționalități ale Basarabiei, luptă împotriva asupritorului său de clasă și național, românul burghezie" Pentru finalizarea procesului de formare a statalității naționale sovietice moldovenești a fost necesară eliberarea Basarabiei de sub jugul invadatorilor boier-români și restabilirea unității naționale a poporului moldovenesc, unitatea teritoriului său național ivg i Kalinin în Uzbekistan" Colectarea documentelor Tașkent, , p "Documente din istoria Partidului Comunist din România - , voi IL p § REUNIREA POPORULUI MOLDOVEI ÎN În iunie , cauza justă a poporului moldovenesc a triumfat, iar justiția a triumfat pe pământul moldovenesc Restabilirea puterii sovietice în Basarabia și

reunificarea acesteia cu URSS a creat toate premisele necesare pentru realizarea visului mult așteptat și prețuit al poporului moldovenesc de a restabili și întări unitatea națională, comunitatea economică și culturală, unitatea lor teritoriul național, pentru dezvoltarea în continuare a procesului de formare a statalității naționale sovietice moldovenești În iunie a început adevărata istorie a întregului popor moldovenesc De acum încolo, în Moldova s-au dezvoltat toate condiţiile obiective pentru formarea unei uniuni RSS Moldoveneşti Cu toate acestea, termenul "educație" poate să nu exprime exact sensul procesului de desfășurare Mai corect, sau mai exact, ar fi să spunem că, după iunie , sarcina a fost transformarea RSS Moldovenească într-o republică unioară și, astfel, restabilirea statalității naționale sovietice moldovenești în forma aleasă de poporul moldovenesc în , când a fost creat RSS Basarabie Crearea unei uniuni RSS Moldovenești a menit să rezolve până la capăt problema autodeterminării națiunii moldovenești, să finalizeze procesul de formare a statului național sovietic moldovenesc, menit să joace rolul principalului instrument de construire a socialismului în Moldova A transforma RSS Moldovenească într-o uniune RSS Moldovenească a însemnat: a pune capăt dezmembrării artificiale a poporului moldovenesc și a pământurilor acestuia, a restabili unitatea națională a poporului moldovenesc, unitatea teritoriului său național Aceste acte istorice asupra trupului viu al poporului moldovenesc au vindecat o rană adâncă făcută în cu un topor a călăilor boier-români, care nu s-a vindecat și a sângerat pe parcursul celor de ani de ocupare a Basarabiei Procesul de formare și dezvoltare a națiunilor socialiste din URSS este strâns legat de autodeterminarea socială și de stat a popoarelor țării noastre Pe de o parte, existența statalității naționale sovietice sau dorința unui anumit popor de izolare statală, pentru crearea propriei statali, poate servi drept unul dintre semnele unei națiuni socialiste formate sau un semn al formării acesteia Pe de altă parte, procesul de formare și dezvoltare a națiunilor socialiste sovietice are o influență enormă asupra creării și dezvoltării statului național sovietic După restabilirea puterii sovietice în Basarabia, poporului moldovenesc i s-a oferit în sfârșit posibilitatea de a rezolva două sarcini de mare importanță pentru viitorul său național: în primul rând, să își exercite liber și pe deplin dreptul la autodeterminare și, în final, să rezolve problema formei a statului lor; Vezi G I Litvinov Decret, lucrare , p în al doilea rând, să rezolve pe deplin problema suveranității lor statale b Deja în primele săptămâni și luni după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, statul sovietic a luat măsuri legislative și practice decisive pentru emanciparea popoarelor Rusiei Oamenii muncitori din toate națiunile și naționalitățile fostului imperiu țarist erau convinși că numai puterea sovietică era capabilă să-și satisfacă interesele naționale fundamentale și nevoile sociale Statul sovietic a acordat popoarelor țării dreptul de a alege în mod independent forma autodeterminării naționale În același timp, Partidul Bolșevic a explicat neobosit că interesele de clasă ale oamenilor muncii cer unificarea lor internațională O astfel de politică națională corectă marxist-leninistă a dus la apariția statalității naționale a popoarelor din tânărul Țară al Sovietelor și la raliul lor voluntar în jurul proletariatului rus Procesul de unificare voluntară a popoarelor s-a datorat atât caracterului internaționalist al puterii sovietice, cât și legăturilor economice și culturale care s-au dezvoltat în țara noastră de-a lungul secolelor Baza politică și juridică a tuturor acestor procese a fost proclamarea de către guvernul sovietic a dreptului

popoarelor la autodeterminare până la secesiune și crearea unui stat independent Să observăm că oamenii de știință din Occidentul capitalist au introdus multă confuzie și subiectivism burghez în interpretarea problemei autodeterminarii Astfel, sociologul francez Levy-Bruhl susține că "dreptul popoarelor la autodeterminare este o formulă învechită" Sociologul englez Alfred Cobben consideră drepturile naționale ale popoarelor la autodeterminare și crearea statelor suverane exclusiv în termeni psihologici "Psihologizarea" lui Cobben, precum și transferul problemei națiunii în zona conștiinței individuale de către sociologul american Walter Sulzbach, servesc, fără îndoială, scopurilor depolitizării problemei naționale benefice imperialismului Reducând problema națională exclusiv la conștiința individuală sau la psihologie, sociologii burghezi menționați mai sus o separă astfel artificial de lupta popoarelor pentru autodeterminarea națională, pentru propriul lor stat independent Separarea chestiunii naționale de baza sa obiectivă - de națiunile reale cu o limbă, un teritoriu, o economie și o cultură comune, de lupta de clasă etc - duce practic la o negare directă sau indirectă a dreptului națiunilor la auto-determinarea, de a crea state naționale independente din punct de vedere politic, independente Aici, probabil, nu va fi de prisos să ne oprim asupra încă un aspect al problemei Principiul suveranității naționale este apropiat de conceptul de suveranitate a statului (când o națiune își formează propriul stat independent) Cu toate acestea, aceste două concepte, cu toată apropierea lor, încă nu ar trebui identificate în niciun fel, deoarece, în primul rând, suveranitatea statului exista înainte de formarea națiunilor și "Istoria construcției statului național în URSS", vol , p Revue socialiste (Paris), , octombrie, p E Modrzynska Cosmopolitismul este ideologia imperialistă a aservirii națiunilor M , , p în al doilea rând, statele multinaționale pot avea și suveranitate statală Conform definiției istoricilor juridici, "conținutul principal al suveranității statului este supremația puterii statului în cadrul granițelor statului și independența acesteia față de un stat străin pe arena internațională" Conținutul principal al suveranității naționale este "dreptul fiecărei națiuni de a-și decide în mod independent propriul destin" Întrucât acest drept aparține în mod inalienabil oricărei națiuni (mari sau mici), suveranitatea națională este inseparabilă de recunoașterea egalității națiunilor După eliberarea Basarabiei, întregul popor moldovenesc a căpătat ocazia de a-și exercita din plin suveranitatea națională Astfel, repetăm, s-au conturat toate premisele obiective pentru formarea Republicii Unirii Moldovenești, adică sunt toate condițiile necesare pentru dezvoltarea ulterioară și finalizarea procesului de construire a statalității naționale sovietice moldovenești În , populaţia moldovenească de pe teritoriul URSS depăşea două milioane de oameni , iar aproape două milioane dintre ei locuiau compact pe teritoriul Moldovei Muncitorii, fermierii colectivi, țăranii, inteligența muncii, artizanii Moldovei la mitinguri și întruniri aglomerate desfășurate în orașe și sate, fabrici și fabrici, ferme colective, ferme de stat și MTS, instituțiile și instituțiile de învățământ și-au exprimat unanim dorința, și-au exprimat dorința comună de a reunește populația moldovenească Basarabia și RSS Moldovenească într-un singur stat național sovietic și formează Republica Uniunea Moldovenească în cadrul URSS Oamenii muncitori din Moldova erau siguri că visul lor prețuit este aproape, pentru că știau că politica națională leninistă a Partidului Comunist și a statului sovietic, care fusese deja pusă în practică în toate periferiile naționale ale

fostului Imperiu Rus, corespundea la el Despre cele mai profunde gânduri și aspirații ale tuturor moldovenilor, care tânjeau după reunirea poporului lor într-un singur tot, restabilirea unității națiunii moldovenești și a pământurilor sale în cadrul unui singur stat sovietic - despre aceasta, precum și despre soarta lor amară în anii blestemei ocupații, mii au vorbit la întruniri și mitinguri și mii de cetățeni din două părți ale Moldovei - RSS Moldovenească și Basarabia, care formal încă au rămas dezbinați Poporul muncitor al Moldovei și-a exprimat cererile și dorințele persistente în mii de rezoluții și decizii, care au fost transmise organelor de partid și sovietice din Moldova, Ucraina și Uniunea Sovietică Consiliul Comisarilor Poporului ai ASSR Moldovei și ai Moldovei L I Madzhoryan Conceptul de suveranitate în dreptul internațional - "Statul și dreptul sovietic", , nr , p E Modrzhanskaya Decret, lucrare , p Pravda, , iulie: Sesiunea a VII-a a Sovietului Suprem al URSS, p - Mai exact, numărul moldovenilor în URSS până la sfârșitul lunii iulie era determinat la , - , milioane Uman Cifra citată de V I Tsaranov este de de moldoveni în RSSM în (V I Tsaranov Falsificatorii istoriei Moldovei nu se potolesk - "Komuni- ; d , l ; d , l tovarăș - pur și la sută - semințe vernalizate Kol-vița și țăranii au grăpat și hrănit aproape toate culturile de iarnă Fermele colective, și în cadrul lor brigăzile și verigile, s-au întrecut pentru cea mai bună performanță nu numai la semănatul de primăvară, ci și la alte lucrări agricole În raionul Orhei au participat la concurs de brigăzi și de unități, în raionul Soroca de brigăzi etc În timpul lucrărilor de câmp din primăvara anului , cei mai mulți dintre noii fermieri colectivi, operatori de mașini și țărani individuali au lucrat cu inspirație și au dat dovadă de înaltă conștiință Un membru al fermei colective numită după Lenin din raionul Florești, un fost muncitor agricol Tihon Ianovici, de exemplu, a semănat de hectare cu o semănătoare de cai Artelul agricol numit după Lenin din raionul Kiperchenskoge a finalizat însămânțarea culturilor de cereale de primăvară și a floarea soarelui în - zile, iar membrii acestei ferme colective Angel, Dedush, Purile și alții au îndeplinit normele cu - la sută Tractoriştii, adjunctul Consiliului Suprem al RSSM, komsomolul Pepa Lysa şi Maria Rotar, care lucrau pe câmpurile gospodăriei Lenin din satul Ivancha, raionul Orhei, au îndeplinit zilnic norma cu - la sută În satul Plesheny, raionul Leova, fermierii colectivi Anton și Gheorghe Floná, Zinoviy Kympeanu, Dmitri Volokh și Mark Balmash au fost deosebit de activi în viața profesională și socială Președintele artelului agricol local, Anton Isaevich Zakon (ucis în iulie de către fasciștii români) se bucura de mare respect și autoritate în rândul consatenilor săi Fermele colective tinere și fermele țărănești sărace-mijlocie au făcut față cu succes muncii agricole, în care li s-a oferit asistență completă de către stațiile de mașini și tractoare Astfel, în primăvara anului , pe câmpurile fermei colective numite după G I Kotovsky, raionul Kangazsky, tractoare MTS au arat și au semănat de hectare În total, la semănatul de primăvară, MTS a arat și a semănat peste la sută din suprafața însămânțată colhoz în regiunile eliberate Succesele tinerelor ferme colective și entuziasmul muncitoresc al membrilor lor au demonstrat clar și convingător țăranilor din satele din jur avantajele agriculturii socialiste de amploare Cultivarea cu mașini a fermelor colective și a terenurilor țărănești a îmbunătățit tehnologia agricolă și a crescut fertilitatea solului Fiind un factor puternic de îmbunătățire a bunăstării materiale și a nivelului cultural al muncitorilor rurali, utilizarea utilajelor în câmpurile din malul drept al Moldovei a dus în primul rând la o schimbare a producției

agricole și a întregului sistem de producție și economic al sat, a făcut o revoluție în mintea țărănimii muncitoare Până la sfârșitul primului an după eliberarea Basarabiei, fața agriculturii din regiunile eliberate ale Moldovei se schimbase semnificativ Măsuri luate de Partidul Comunist și guvernul sovietic pentru reconstrucția socialistă a agriculturii, asistență materială și tehnică semnificativă, introducerea tehnologiei agricole și utilizarea experienței bogate în construcția fermelor colective sovietice - A M Lazarev Formarea RSS Moldovei, p M K Sytnik Mișcarea colectivă de fermă în regiunile de malul drept al Moldovei în , p Ibid , p , "Moldova sovietică", , aprilie "Moldova Socialiste", , decembrie "Moldova Socialiste", , mai "Moldova în marea familie de republici a Uniunii Sovietice", p toate acestea, combinate cu o situație climatică favorabilă și o abundență de precipitații în iarna și primăvara anului , au creat condițiile pentru o creștere bruscă a producției agricole în viitorul foarte apropiat Încrederea într-o astfel de descoperire a fost întărită de recolta bogată de cereale și culturi industriale cultivate în , struguri, fructe și legume, pentru care republica se pregătea și a început parțial Astfel, într-un an, agricultura Moldovei de pe malul drept a ieșit din impasul în care a fost adusă de moșierii și capitaliștii români și a avansat rapid pe calea progresului Cu toate acestea, un decalaj semnificativ în urma nivelului regiunilor de pe malul stâng al republicii nu a fost încă depășit Din acest punct de vedere, este foarte expresiv să comparăm indicatorii regiunilor de pe malul stâng și malul drept ale RSSM, care și-au demonstrat realizările în prima jumătate a anului la Expoziția agricolă a întregii uniuni de la Moscova La Expoziția Agricolă a Rusiei, de exemplu, raionul Rezinsky a fost reprezentat pe malul drept al Moldovei, raionul Ribnițki pe malul stâng, regiuni învecinate cu aceleași condiții pedoclimatice În regiunea Rîbnița, de ferme colective uneau , mii de gospodării, iar în regiune erau MTS (una dintre ele - Voronkovskaya - a primit Ordinul lui Lenin), care avea de tractoare și de combine Munca agricolă în regiune a fost mecanizată cu la sută Recolta medie de cereale în a fost de , cenți la hectar Alfabetizarea în rândul locuitorilor din regiunea Rîbnița a depășit la sută Populația raionului era deservită de de cluburi și cabane de lectură, biblioteci, cinematografe, de școli, de grădinițe și creșe Aici au lucrat de agronomi, specialiști zootehnici și medici veterinari, profesori, medici, paramedici, moașe și asistente, sute de tractoriști, combinatori, șoferi și alții Colectivul de fermieri, muncitori și angajați ai raionului au abonat la peste mii de exemplare a ziarelor și revistelor În raionul Rezinsky de pe malul drept, până la eliberarea Basarabiei, din , mii de ferme țărănești, erau fără pământ, de ferme țărănești sărace nu aveau mai mult de , hectare de pământ fiecare, iar de țărani mijlocii aveau până la - hectare În același timp, de proprietari de pământ și kulaki, care reprezentau mai puțin de % din populația rurală locală, dețineau până la începutul anului , % din toate terenurile din regiune În mâinile lor erau concentrate , la sută din numărul total de cai, la sută de vaci, la sută de porci și de procente de oi Pe teritoriul regiunii, randamentul mediu de grâu la hectar în perioada - a fost egal cu , cenți, iar porumbul - cenți Din cei de locuitori adulți ai districtului, erau analfabeți În perioada ocupației, doar la sută dintre copiii de vârstă școlară învățau la școală În raion erau doar spitale cu de paturi, adică un pat însemna de locuitori După iunie , situația a început să se schimbe radical , la sută din pământul districtului Rezinsky a trecut în mâinile țăranilor săraci și mijlocii,

de ferme țărănești sărace au fost scutite de taxe Toți cei de copii de vârstă școlară au început să meargă la școală Acum, în loc de de profesori, în raion lucrau de profesori Luat pentru a doua oară "Moldova Socialiste", , mai , Ibid Ibid Numărul medicilor a crescut, s-au deschis maternități, o policlinică, puncte de felsher, un cabinet de stomatologie, clinici pentru femei și copii , care, desigur, deserveau gratuit populația Primele ferme colective au apărut în districtul Rezinsky Unele dintre ele s-au întărit rapid, iar ferma colectivă a satului Kuratura, de exemplu, în mai-iunie , a fost onoată să fie expusă la VSHV Sarcinile unei noi creșteri accelerate a forțelor productive în agricultură în regiunile eliberate au necesitat elaborarea unor planuri și măsuri specifice pentru această industrie pentru anii următori, care s-a realizat în republică sub conducerea Comitetului Central al Partidului Comunist (b) al Moldovei și al Consiliului Comisarilor Poporului din RSSM Măsurile au determinat principalele direcții de dezvoltare a agriculturii în malul drept al Moldovei: crearea unei baze solide pentru construcția socialistă - dezvoltarea MTS, a fermelor de stat și a fermelor colective; gospodărirea terenurilor și introducerea rotațiilor culturilor, dezvoltarea agriculturii cerealelor; chimizarea agriculturii și utilizarea îngrășămintelor locale; extinderea suprafețelor cu culturi industriale și crearea de întreprinderi pentru prelucrarea acestora; dezvoltarea zootehniei și crearea unei baze de furaje pentru Heço; dezvoltarea horticulturii, viticulturii și legumiculturii; dezvoltarea de noi terenuri, ținând cont de dezvoltarea întreprinderilor din industria conservelor; hidroconstructii, constructii de centrale electrice si retele de irigatii; dezvoltarea unei rețele de instituții de cercetare agricolă; pregătire pentru agricultură Procesul socio-economic care se desfășurase în mediul rural moldovenesc, uriaș ca amploare și cel mai important ca semnificație, a fost întrerupt de izbucnirea războiului * Materialele capitolului ne permit să ajungem la câteva concluzii și generalizări În a doua jumătate a anului - prima jumătate a anului , în malul drept al Moldovei a început formarea unui sector socialist în agricultură Acest sector a fost creat sub forma fermelor de stat și a fermelor colective, precum și a MTS, care a oferit o bază materială și tehnică solidă pentru agricultură și creșterea animalelor în regiunea eliberată Cu toate acestea, până în iunie , agricultura Moldovei de pe malul drept a continuat să fie preponderent țărănească individuală, mărfuri la scară mică Izbucnirea războiului a întrerupt procesul de reconstrucție socialistă a zonei rurale din regiunile de vest ale republicii Implementarea cu succes a transformărilor socialiste în Moldova de malul drept și mișcarea acesteia pe calea socialismului a fost, în primul rând, o consecință a restabilirii puterii sovietice în Basarabia și a includerii teritoriului eliberat într-un singur organism economic al Sovietului Uniune Eforturile de muncă ale cetățenilor Moldovei au fost susținute de ajutorul imens al resurselor materiale, echipamentelor și personalului din toate republicile sovietice, eficiența acestora s-a înmulțit ca urmare a asimilării și aplicării experienței construcției socialiste în URSS, a conducerii înțelepte a Partidului Comunist Ibid "Moldova sovietică", , mai PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , ll - Capitolul XII CREȘTEREA BUNĂSTĂRII MATERIALE A MASEI RSSM § MODIFICAREA CONDIȚILOR VIEȚII MATERIALE A CETĂȚENILOR REGIUNILOR ELIBERATE După victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie din Rusia Sovietică, contradicția antagonistă dintre acumulare și consum, caracteristică societății capitaliste, a fost eliminată După cum au

scris K Marx și F Engels în Manifestul Comunist, "în societatea burgheză, munca vie este doar un mijloc de a crește" munca acumulată În societatea comunistă, munca acumulată este doar un mijloc de extindere, îmbogățire și facilitare a procesului de viață al muncitorilor În lucrarea sa "Anti-Dühring", F Engels a subliniat că în socialism "metoda capitalistă de însuşire, în care produsul înrobeşte mai întâi producătorul şi apoi apropriatorul, va fi înlocuită cu o nouă metodă de însuşire a produselor bazată pe însăși natura mijloacelor moderne de producție: pe de o parte, însușirea publică directă a produselor ca mijloc de întreținere și extinderea producţiei, iar pe de altă parte, însuşirea lor individuală directă ca mijloc de viaţă şi de bucurie" K Marx și F Engels au arătat că într-o societate socialistă producția va servi omului, și nu producția omului V I Lenin a văzut una dintre sarcinile centrale ale proletariatului și ale avangardei sale, Partidul Comunist, în cea mai deplină satisfacție a cerințelor materiale și culturale ale membrilor societății socialiste El scria: "Interesul principal și cel mai fundamental al proletariatului după cucerirea puterii de stat este creșterea cantității de produse, creșterea forțelor productive ale societății la o scară enormă" Dezvoltarea forțelor productive este, după V I Lenin, baza creșterii nelimitate a puterii și creșterii /S Marx şi F Engels Opere, vol , p K Marx şi F Engels Opere, vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p bogăția țării socialiste, ridicând bunăstarea oamenilor și îmbogățirea lor spirituală Triumful socialismului în URSS a condus nu numai la creșterea continuă a nevoilor materiale și culturale ale poporului sovietic și a gradului de satisfacție a acestora, ci, mai presus de toate, la emanciparea personalității umane, a oferit omului muncitor o adevărată libertate și democrație În înțelegerea marxistă, libertatea este mai presus de orice libertate de exploatare De aceea prima și principala condiție pentru obținerea unei libertăți reale pentru muncitorii este distrugerea proprietății private Drepturile poporului sovietic la muncă și odihnă, la educație, la îngrijire medicală gratuită și la acordare la bătrânețe, garantate de statul nostru socialist, reprezintă principala bază materială a veritabilei libertăți a persoanei umane, pe care poporul nostru a câștigat-o sub conducerea Partidului Comunist Sub socialism, V I Lenin considera distribuția ca o pârghie puternică care promovează creșterea producției, îmbunătățirea calității muncii, a productivității acesteia și dezvoltarea inițiativei muncitorului Socialismul a introdus un nou sistem de distribuție a bogăției materiale Se rezumă la introducerea principiului remunerației în funcție de cantitate și calitate, care a făcut posibilă ridicarea radicală a bunăstării maselor muncitoare În Tezele Comitetului Central al PCUS "La de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin" se subliniază că în statul sovietic "fiecare muncitor, colectiv de muncă primește remunerație materială în funcție de rezultatele activității lor, de contribuţia reală la totalul muncii sociale" Astfel, socialismul pentru prima dată în istorie creează egalitatea oamenilor în raport cu mijloacele de producție, elimină exploatarea Cu toate acestea, socialismul nu poate da încă egalitate totală în consum, în aprovizionare materială Deci, într-o societate socialistă toți sunt egali ca muncitori, bunurile materiale sunt distribuite în funcție de muncă O imagine complet diferită se observă în societatea capitalistă În Statele Unite, de exemplu, clasele exploatatoare, care reprezintă - la sută din populația țării, își asumă la sută din venitul național, în timp ce clasele muncitoare, care reprezintă - la sută din cetățenii țării Statele Unite, primesc doar la sută din venitul național Din

momentul nașterii sale, încă de la începutul activității sale, Partidul Comunist al Uniunii Sovietice și-a legat soarta în mod indisolubil și pentru totdeauna de lupta pentru interesele maselor muncitoare Această poziție a ei rezultă în mod necesar din natura socială, ideologia și viziunea ei ca partid al clasei muncitoare Misiunea partidului este predeterminată de rolul său istoric de lider politic al poporului muncitor În toate etapele dezvoltării societății sovietice, pacea și prosperitatea au fost dorința cea mai secretă a poporului sovietic Politică E Modrzhinskaya Libertatea este reală și imaginară - "Pravda", , decembrie "PCUS în rezoluțiile și hotărârile congreselor, conferințelor și plenurilor Comitetului Central", ed th, vol , M , , p Vezi L Levshin, A Eremin Avantajele economice ale socialismului și modul "X implementare - "Comunist" , nr , p Partidul Comuniștilor a fost întotdeauna îndreptat spre asigurarea muncii creative pașnice - fundamentul fundamentelor libertății, fericirii, creșterii constante a bunăstării și culturii oamenilor Problema centrală a politicii interne a Partidului Comunist constă în îmbunătățirea sistematică a condițiilor materiale și culturale de viață pentru toți cetățenii sovietici, în crearea premiselor economice necesare acestui proces La Congresul XXIV al PCUS, L I Brejnev, vorbind cu Raportul Comitetului Central, a subliniat că " satisfacerea cea mai completă a nevoilor materiale și culturale ale oamenilor este scopul cel mai înalt al producției sociale în socialism" Soluția acestei mari probleme sociale este indisolubil legată de dezvoltarea în continuare a forțelor productive, de creșterea eficienței producției industriale și agricole și de creșterea venitului național Dezvoltarea constantă în sus a economiei naționale socialiste a Uniunii Sovietice a făcut posibilă ridicarea constantă a nivelului de trai al maselor muncitoare Accelerarea ritmului de creștere a bunăstării poporului sovietic este cursul la care Partidul Comunist și guvernul sovietic au aderat întotdeauna Motto-ul țării sovietice a fost principiul formulat de Congresul XXIII al PCUS: "Construcția comunistă și îmbunătățirea bunăstării poporului sunt inseparabile" Principalul mijloc de ridicare a nivelului de trai al oamenilor este creșterea continuă și constantă, îmbunătățirea constantă a producției socialiste pe baza celor mai înalte realizări ale științei și tehnologiei Aceasta este o manifestare vie a funcționării legii economice de bază a socialismului Una dintre caracteristicile notabile ale economiei socialiste sovietice este că fiecare creștere a eforturilor de muncă ale muncitorilor, țăranilor și inteligenței, fiecare inovație valoroasă, fiecare inițiativă rezonabilă în producție se transformă imediat într-o creștere a beneficiilor create și a beneficiilor individului, oamenii Succesele economice permit Partidului Comunist și statului sovietic să întreprindă din ce în ce mai multe măsuri pentru îmbunătățirea vieții oamenilor Aici se află un impuls intern enorm pentru dezvoltarea economiei socialiste, care creează premisele pentru viitoarea trecere de la forma socialistă de distribuție după muncă la cea comunistă Această poziție a Partidului a fost confirmată în continuare în materialele celor și Congrese ale PCUS În raportul lui A N Kosygin la Congresul XXIII al PCUS privind planul cincinal de dezvoltare a economiei naționale a URSS pentru anii - Se spune: "Trebuie amintit că implementarea cu succes a măsurilor de dezvoltare a economiei naționale și de creștere a bunăstării materiale a oamenilor depinde în totalitate de creșterea productivității muncii sociale, de utilizarea eficientă a activelor de producție și resurse materiale, asupra rezultatelor activității economice a fiecărei întreprinderi" L I Brejnev Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul al -lea al

Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, p "Materiale ale celui de-al XXIII-lea Congres al PCUS", p A N Kosygin Directive ale Congresului XXIII al PCUS privind planul cincinal de dezvoltare a economiei naționale a URSS pentru anii - M , , p Aceeași idee este exprimată de L I Brejnev: " Puteți consuma, utilizați numai ceea ce este produs, ceea ce este creat de mâinile și mintea omului Nivelul de viață al poporului sovietic este în propriile mâini Astfel, munca este sursa principală a bogăției noastre sociale, de ridicare a bunăstării materiale și a nivelului cultural al poporului sovietic O atenție deosebită trebuie acordată faptului incontestabil că, în ciuda nevoii de a deturna fonduri importante pentru apărare, cu costuri enorme pentru dezvoltarea forțelor productive ale țării, statul sovietic nu s-a abătut niciodată de la cursul general leninist de creștere a bunăstării și cultura popoarelor sovietice Această politică a Partidului Comunist și a statului sovietic a asigurat manifestarea stabilă a funcționării legii socialiste a populației, a cărei esență, ca lege economică, este asigurarea unor baze stabile și sănătoase pentru existența și reproducerea generațiilor de muncitori oameni Vorbind despre bunăstarea materială a poporului sovietic, trebuie să ne oprim asupra poziției țărănimii Se știe că guvernul sovietic exprimă interesele oamenilor muncii atât în oraș, cât și în mediul rural După Revoluția din octombrie, țărănimea a devenit, alături de clasa muncitoare, principala clasă a societății sovietice Victoria revoluției socialiste și instaurarea dictaturii proletariatului au dus la o creștere bruscă a bunăstării materiale a țărănimii muncitoare V I Lenin a subliniat: "Într-o țară țărănească, primul care a câștigat, cei mai mari câștigători, țăranii în general au beneficiat imediat de dictatura proletariatului Pentru prima dată sub dictatura proletariatului, țăranul a lucrat pentru el însuși și a mâncat mai bine decât locuitorul orașului Pentru prima dată, țăranul a văzut libertatea în acțiune: libertatea de a-și mânca propria pâine, libertatea de foame Pentru țărănimea regiunilor eliberate din RSS Moldovenească, un exemplu atractiv a fost nivelul de trai al fermierilor colectivi din regiunile de pe malul stâng Principala sursă de venit pentru fermierii colectivi a fost producția fermei colective sociale Totuși, în același timp, membrii fermelor colective, precum și muncitorii fermelor de stat, inteligența rurală, aveau ferme subsidiare personale - o sursă suplimentară de satisfacere a nevoilor pentru binecuvântările vieții Cel mai general și mai expresiv indicator al îmbunătățirii bunăstării materiale a oamenilor muncii din URSS este creșterea venitului național Creșterea economiei socialiste duce la o creștere continuă a venitului național al țării, iar pe această bază nivelul de trai al populației crește constant Venitul național în URSS este cu adevărat venitul poporului Este folosit nu pentru a îmbogăți clasele exploatatoare, ca în țările capitaliste, ci în interesul ridicării sistematice a nivelului de trai al oamenilor Congresul al -lea al PCUS a subliniat în rezoluția sa că L I Brejnev Cauza lui Lenin trăiește și învinge - Kommunist, , Nr , p Vezi I Yu Pisarev Populația URSS Eseul socio-economic M , , p V I Lenin Câmpuri col cit , vol , p U "În socialism, cu cât venitul național este mai mare, cu atât bunăstarea oamenilor este mai mare" la sută din venitul național al URSS merge direct spre satisfacerea nevoilor materiale și culturale personale ale populației țării Venitul național al URSS în a ajuns la de miliarde de ruble (în grila de prețuri în vigoare atunci) față de miliarde de ruble în Bugetul Uniunii Sovietice ca stat socialist diferă în mod firesc radical de bugetul țărilor capitaliste Partea de venituri a bugetului

de stat al URSS constă aproape în întregime din încasări din economia națională, conținând o pondere extrem de mică a impozitelor nesemnificative de la populație Bugetul RSS Moldovenești pe anul , aprobat de sesiunea a II-a a Sovietului Suprem al RSSM la aprilie a aceluiași an, se ridica la , milioane de ruble, inclusiv , milioane de ruble pentru orașul Chișinău Bugetul a asigurat nu numai o creștere a economiei și culturii republicii, în special în regiunile ei eliberate, ci și o creștere bruscă a bunăstării materiale a maselor muncitoare Locul predominant în partea de venituri a bugetului a fost ocupat de deducerile din impozitul pe cifra de afaceri și din profiturile întreprinderilor industriale, comerciale și de altă natură Bugetul RSS Moldovei includea credite pentru dezvoltarea economiei republicii în valoare de de milioane de ruble (la sută din buget), precum și cheltuieli pentru evenimente sociale și culturale - aproximativ de milioane de ruble (la sută din buget)) Peste patru cincimi din creditele bugetare au fost direcționate către dezvoltarea economică și culturală a orașelor și regiunilor din malul drept al Moldovei Pe lângă creditele bugetare, investițiile creditare în economia națională a Moldovei au crescut continuu De la octombrie până la mai , împrumuturile de la Banca de Stat către întreprinderile și organizațiile RSS Moldovenești au crescut de la , milioane la , milioane de ruble, adică aproape s-au triplat Un alt indicator important al creșterii bunăstării materiale a oamenilor muncii din Letonia a fost creșterea fondului de salarii republican La august , Comitetul Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor și Consiliul Comisarilor Poporului din URSS au adoptat o rezoluție conform căreia prevederile Codului legilor muncii, legile privind salariile și asigurările sociale de stat ale muncitorilor, ingineria și lucrătorii tehnici și angajații întreprinderilor și instituțiilor După naționalizarea principalelor mijloace de producție din industrie, transport, comunicații și comerț, la toate întreprinderile, în toate instituțiile din regiunile de malul drept al Moldovei, au fost introduse tarifele sovietice și salariile În întreprinderi, forma de remunerare la bucată a devenit principala A fost deosebit de eficient în legătură cu introducerea unor norme solide din punct de vedere tehnic Prestaţii de asigurări sociale de stat^ "Materiale ale celui de-al XXII-lea Congres al PCUS", p "Istoria URSS Epoca socialismului (-)", p "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul ", p IV Ibid , p V A L Yudyan Decret sclav - "Note științifice" ale Universității de Stat din Chișinău, vol LXXIV, p au fost plătite în conformitate cu legislația URSS cu privire la deciziile organelor sindicale locale Introducerea sistemului salarial socialist și a asigurărilor sociale de stat a jucat un rol important în organizarea muncii în producție, în creșterea interesului material al muncitorilor și angajaților pentru creșterea productivității muncii Toate aceste măsuri ale Partidului Comunist și ale statului sovietic au îmbunătățit semnificativ condițiile materiale de viață ale oamenilor muncii din malul drept al Moldovei În cursul anului, salariile muncitorilor de aici s-au dublat în medie, iar în industrii precum vinificația, presarea uleiului și grăsimile, fabricarea săpunului - de , - ori Luând în considerare serviciile culturale, comunitare și sociale gratuite oferite de statul sovietic, pensii, plăți și beneficii, veniturile reale ale lucrătorilor și angajaților locali au crescut și mai semnificativ - Este important de subliniat că, în condițiile realității sovietice, doar o astfel de creștere a salariilor este stabilă și durabilă, care se bazează pe o creștere a cantității de bunuri

materiale produse, pe o creștere a productivității muncii și pe o creștere a eficienta productiei, pe extinderea serviciilor si pe o crestere a masei de bunuri pe care lucratorii le pot achizitiona pe salariul dumneavoastra Așadar, în regiunile eliberate, ca și în întreaga țară, s-a acordat o importanță primordială asigurării corespondenței necesare între cererea de consum în creștere a populației și creșterea producției și vânzării de bunuri de larg consum O creștere bruscă a nivelului de trai al oamenilor muncii din regiunile de pe malul drept a fost facilitată și de eliminarea șomajului, reglementarea duratei zilei de muncă și îmbunătățirea condițiilor de muncă la locul de muncă Statul a cheltuit fonduri importante pentru protecția muncii și măsuri de siguranță Pentru prima dată în viața oamenilor muncii din regiunea eliberată, un rol serios în creșterea veniturilor reale a început să fie jucat de fondurile publice de consum , adică de bunuri materiale care erau distribuite gratuit între cetățenii sovietici, la cheltuiala statului sovietic Cetăţenii RSS Moldoveneşti, la fel ca toţi cetăţenii URSS, au început să se bucure de o varietate de plăţi şi beneficii în detrimentul fondurilor publice de consum (plăţi de asigurări sociale, diverse ajutoare, pensii, burse, plăţi de concediu, educaţie gratuită şi asistenţă medicală gratuită) , gratuit sau în condiții preferențiale acordarea de bonuri pentru sanatorie și case de odihnă, ținerea copiilor în orfelinate, grădinițe, creșe etc) Fondurile de consum public au făcut posibilă satisfacerea mai bine și mai pe deplin a nevoilor cetățenilor sovietici în conformitate cu principiile moralității socialiste și asistenței reciproce fraterne Utilizarea fondurilor publice în statul sovietic este legată de soluționarea cardinală a unor probleme sociale atât de importante precum eradicarea analfabetismului, punerea în aplicare a obligativității universale PA IIP la Comitetul Central al Partidului Comunist, f , op , d , l Fonduri de consum public - o parte din surplusul și produsul necesar folosit pentru a furniza populației în mod gratuit sau în condiții preferențiale bunuri și servicii vitale educația copiilor de vârstă școlară, pregătirea personalului pentru toate ramurile economiei naționale, îmbunătățirea fără precedent a sănătății și condițiilor de viață a muncitorilor, asigurarea bătrâneții, organizarea educației colective a copiilor, alimentația publică și altele În condițiile regiunilor eliberate ale Moldovei, fondurile publice au jucat un rol deosebit de important în rezolvarea acestor și a altor probleme sociale, în îmbunătățirea bunăstării materiale a întregii populații Reamintim că fondurile sociale sunt distribuite nu în funcție de numărul de lucrători din familie, ci în funcție de numărul tuturor membrilor familiei - lucrători și nemuncitori Desigur, după restabilirea puterii sovietice în malul drept al Moldovei, a fost imposibil să se satisfacă imediat toate nevoile materiale ale oamenilor muncii Depindea de condițiile și posibilitățile întregii societăți sovietice în acel stadiu de dezvoltare După cum a subliniat V I Lenin la vremea sa, "în timp ce luptă pentru egalitatea de remunerare pentru toată munca și pentru comunismul deplin, guvernul sovietic nu își poate stabili ca sarcină implementarea imediată a acestei egalități în momentul în care se fac doar primii pași către trecerea de la capitalism la comunism " Expunând ideile de distribuție egalitară în cadrul socialismului, V I Lenin a remarcat că "aceasta este o absurditate economică, deoarece este un decalaj între consum și producție" În consecință, în stadiul socialismului, egalitatea salarială pentru toți oamenii angajați în producție este de neatins Prin urmare, baza remunerației pentru munca cetățenilor din regiunile

eliberate ale RSSM, la fel ca toți cetățenii URSS, s-a bazat pe principiul socialismului în vigoare în țara noastră: "De la fiecare după capacitatea lui, la fiecare după la munca lui" Acest principiu a asigurat interesul material al membrilor societății pentru rezultatele muncii, a făcut posibilă combinarea intereselor personale și sociale în cel mai bun mod posibil și a servit ca un stimulent puternic pentru creșterea productivității muncii, creșterea economică și bunăstarea muncitorii Astfel, plata în funcție de muncă a fost principala sursă de satisfacere a nevoilor materiale și culturale ale poporului sovietic Creșterea salariilor pentru muncă a fost și rămâne astăzi principala sursă de creștere a veniturilor poporului sovietic Știm că pe măsură ce socializarea socialistă a instrumentelor și mijloacelor de producție, munca muncitorilor (precum și munca țărănimii agricole colective) devine din ce în ce mai direct socială Totuși, diferențe sociale semnificative continuă să persistă în munca personală a membrilor societății socialiste, care decurg din prezența a două forme de proprietate publică socialistă a mijloacelor de producție, condiții inegale pentru activitatea lucrătorilor manuali și psihici, diferențe în calificările producătorilor, diferențele dintre oraș și țară și specificul diferitelor regiuni ale țării Partidul Comunist și guvernul sovietic au luat întotdeauna măsuri pentru întărirea rolului stimulator al salariilor, în funcție de cantitatea și calitatea acestuia, precum și de responsabilitatea materială a cetățenilor sovietici pentru munca atribuită Acestea sunt două aspecte interdependente ale principiului distribuției în funcție de muncă Vezi I Yu Pisarev Decret, op , p V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p Principiul repartizării în funcție de muncă rămâne la baza remunerației materiale a cetățenilor sovietici în anii următori, inclusiv în perioada de tranziție de la socialism la comunism În discursul său la prima sesiune a Sovietului Suprem al URSS a celei de-a șaptea convocări din august , A N Kosygin, președintele Consiliului de Miniștri al URSS, a spus: "Satisfacția deplină a acestora (material -A L) nevoile este posibilă numai atunci când se realizează cea mai mare productivitate a muncii Numai pe această bază modul socialist de producție își poate realiza toate avantajele față de capitalism Nu există altă cale către bunăstarea deplină a oamenilor și dezvoltarea integrală a individului și nu poate exista Ca urmare a reunificării Basarabiei cu Uniunea Sovietică - țara socialismului victorios - legea socialistă a populației a început să funcționeze pe teritoriul regiunii eliberate Aceasta a însemnat că acum un nou regim socialist progresist de reproducere a populației a început să se contureze în malul drept al Moldovei Condițiile pentru apariția acestui regim au fost create de: proprietatea publică a mijloacelor de producție, utilizarea deplină și rațională a resurselor de muncă, creșterea constantă a bunăstării oamenilor, preocuparea pentru protejarea sănătății lucrătorilor, măsuri pentru a proteja maternitatea etc Trăsăturile distinctive ale regimului socialist de reproducere sunt speranța de viață lungă și în creștere constantă a oamenilor și un astfel de raport între natalitatea și mortalitatea (rata netă de reproducere) care asigură o creștere rapidă a populației Natura regimului de reproducere a populației este determinată nu numai și chiar nu atât de distribuția sa teritorială (condiții climatice și alte condiții naturale), cât de condițiile socio-economice de viață Extinderea construcției socialiste în regiunea eliberată a pus aici bazele unei noi așezări socialiste a populației, care este una dintre condițiile vieții materiale și culturale a oamenilor, a comunicării și contactului lor industrial și care înseamnă

distribuția teritorială a populaţiei şi a aşezărilor corespunzătoare modului de producţie § ORGANIZAREA COMERȚULUI SOVIETIC ÎMBUNĂTĂȚIREA AȘEZĂRILOR REGIUNII ELIBERATE Fiecare formațiune socio-economică are propriile forme și natură a comerțului În societatea burgheză, unde predomină producția de mărfuri, schimbul și circulația mărfurilor este de natură universală, este sfera de aplicare a unei părți detașate din capitalul industrial - capitalul comercial Analizând dezvoltarea economică a societății capitaliste, K Marx și F ' Engels în - în lucrarea comună "Ideologia germană" au scris că " comerț, Pravda, , august care nu este altceva decât schimbul de produse ale diferitelor indivizi și țări, domină întreaga lume prin relația dintre cerere și ofertă În societatea socialistă, a apărut și a fost dezvoltată pe scară largă o formă specială de schimb de mărfuri, care este inerentă modului socialist de producție Comerțul sub socialism este fundamental diferit de comerțul capitalist O formă specială de comerț - sovietică - s-a instituit în țara noastră odată cu victoria socialismului În țara noastră, vânzarea mărfurilor se realizează de către organizații și întreprinderi de stat și cooperatiste, iar în proporție redusă de către fermierii colectivi Toate fondurile fixe și circulante ale comerțului sovietic sunt proprietate publică socialistă Comerțul sovietic se bazează nu pe producția privată, ca în societatea capitalistă, ci pe producția socialistă la oraș și la țară Comerțul sovietic de stat și cooperativ se realizează la prețuri fixe de stat cu amănuntul Comerțul în URSS se desfășoară în conformitate cu cerințele legii economice de bază a socialismului Ea leagă producția socialistă de consumul oamenilor, aduce consumatorilor volumul din ce în ce mai mare de producție industrială și agricolă și de producția socialistă - cererea în creștere a consumatorilor Bazându-se pe producția socialistă, comerțul sovietic influențează în același timp în mod activ aceeași producție, o împinge înainte și este o condiție necesară pentru dezvoltarea și consolidarea în continuare a întregii economii naționale socialiste Comerțul sovietic este o formă de legătură economică între oraș și mediul rural, o verigă importantă în sistemul de producție și legăturile economice dintre industria de stat și agricultura colectivă Comerțul sovietic este principala formă de schimb și distribuire a bunurilor de consum între membrii societății socialiste, principala formă de satisfacere a nevoilor personale în creștere ale oamenilor muncii În cadrul socialismului, comerțul este folosit pentru a vinde cea mai mare parte a bunurilor de consum personal prin schimbul acestora cu veniturile bănești ale populației, precum și pentru a furniza fermelor colective bunuri industriale și de uz casnic În regiunile eliberate ale RSSM a fost creată imediat o rețea de întreprinderi comerciale sovietice: de stat în orașe, cooperativă la sate Noi magazine de stat și cooperative de produse alimentare și produse manufacturate și tarabe deschise zilnic Numai la Chișinău, până în septembrie , erau desfășurate peste de astfel de întreprinderi comerciale În Bălți până în octombrie erau , iar în Bender - de magazine Transformările socio-economice din malul drept al Moldovei au dus la o creștere rapidă a puterii de cumpărare a populației Cifra de afaceri comercială totală a republicii a crescut K Marx şi F Engels Op , t , p "Bessarabskaya Pravda", , și septembrie "Moldova Socialiste", , octombria Până la jumătatea lui octombrie , în orașul Izmail au fost deschise de magazine și tarabe, cantine și restaurante (IF OOGA, f R- , op , d , l) O cantitate semnificativă de diverse bunuri industriale au fost importate din republicile frățești ale Uniunii Sovietice în rețeaua comercială a regiunilor de vest ale RSS

Moldovenești, ceea ce a atras localnicii prin factorul lor de calitate și durabilitate, la un preț accesibil Ele, ca și o gamă largă de produse alimentare, erau la mare căutare în rândul populației Oamenii muncitori din regiunea eliberată au început să mănânce și să se îmbrace mai bine Această schimbare cu adevărat semnificativă în viețile lor a fost rezultatul eliminării impozitelor împovărătoare, al robiei de cămătărie ruinătoare, al creșterii salariilor reale ale muncitorilor și angajaților și al creșterii profitabilității fermelor țărănești Structura consumului s-a îmbunătățit Dacă în anii de ocupație majoritatea muncitorilor, țăranilor, micilor angajați erau subnutriți cronic - și de multe ori pur și simplu înfometați, nu și-au putut hrăni întotdeauna suficient familiile chiar și cu omină, acum situația s-a schimbat radical Oamenii muncitori din orașele și satele din regiunile eliberate au început să consume mai multă pâine și au putut să-și mărească cheltuielile cu carne și produse lactate Deci, la începutul anului , consumul zilnic de pâine în Chișinău ajungea rar la de tone, iar la sfârșitul lunii august a acelui an depășea de tone În Bendery, consumul de pâine a crescut de la - la tone pe zi Astfel de schimbări benefice au fost observate peste tot Creșterea semnificativă a comerțului de stat și cooperativ cu pâine coaptă a mărturisit că marea majoritate a muncitorilor din mediul urban și rural, care consumau anterior mâncăruri mai ieftine, au trecut la consumul de pâine de grâu Îmbunătățirea și extinderea comerțului cu cereale a redus și coacerea în casă a pâinii, care anterior fusese larg răspândită din cauza nivelului scăzut de trai al majorității populației / Îmbunătățirea bruscă a bunăstării materiale a lucrătorilor din malul drept al Moldovei a fost evidențiată în mod convingător de o creștere clară a puterii lor de cumpărare, o creștere a economiilor și o creștere a cererii de bunuri culturale și de uz casnic În a doua jumătate a anului , rețeaua de comerț cu amănuntul a republicii a vândut populației în valoare de , milioane de ruble bumbac, lână, mătase și alte bunuri, din care milioane de ruble au fost vândute în magazinele cooperative Până la sfârșitul anului , în RSSM fuseseră deja deschise de bănci de economii Au contribuit la acestea de mii de cetățeni ai republicii, inclusiv mii de săteni Depozitul mediu a fost de de ruble În anii ocupației boier-române, satele și orașele Basarabiei erau pline de felurite negustori, negustori, cămătari, brokeri și alți păianjeni care vânau cu lăcomie fiecare bănuț țărănesc, încercau să sugă țăranii ultimele sucuri De exemplu, numai în orașul Teleneshty, la începutul anului , erau comercianți PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , l , l "RSS Moldovei în cifre" Scurt compendiu statistic, p "Moldova sovietică în de ani" Compendiu statistic, p "Moldova sovietică la de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p L Rachinsky Drive Ferichir, pag În iulie-august , în satele din malul drept al Moldovei s-a desfășurat o mișcare de masă pentru crearea unui sistem sovietic de cooperare de consum Până la începutul lunii septembrie, acest sistem a fost oficializat organizațional peste tot și existau atât societăți de cooperare a consumatorilor rurale, cât și de așezări și raionale Li s-au dat proprietatea vechilor cooperative din Basarabiei și Bucovinei de Nord, care îndeplineau funcții de consum și de credit: uniunea cooperatistă "Federale", Uniunea Evreiască de Cooperare și altele Societățile sovietice de consum și-au desfășurat rețeaua comercială chiar și în procesul de formare organizațională Astfel, la mijlocul lui august , uniunea de consumatori Lipkany volost a deschis de magazine cooperatiste în satele volost, și magazine alimentare, magazine de pâine și brutării în satul Lipkany Până la

sfârșitul anului , în toate marile așezări rurale din regiunile eliberate, societățile rurale de cooperare de consum funcționau cu o rețea extinsă de magazine, tarabe, magazine, cantine, bufete, brutării și alte întreprinderi comerciale și de alimentație publică Astfel de întreprinderi existau în aproape toate satele republicii La fiecare - de gospodării, sau - mii de locuitori, exista o societate de consum rural, la fiecare - de gospodării, adică la - de persoane, exista un magazin sau un magazin Rețeaua de cooperare sovietică a consumatorilor a devenit veriga principală în lanțul de distribuție a mărfurilor din satul moldovenesc de pe malul drept, înlăturând aproape complet comerciantul privat din comerțul rural local Prin cooperarea comercială, țăranii erau aprovizionați în principal cu bunuri pentru consumul personal Totodată, în primele luni după eliberarea Basarabiei, această rețea a acționat ca principală formă socio-economică de comunicare între industria socialistă și agricultură, între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare individuală a Moldovei Prin comerț s-a realizat o legătură economică directă între oraș și mediul rural Creșterea rețelei de vânzare cu amănuntul și a cifrei de afaceri din comerț este un indicator important al nivelului de trai al oamenilor La începutul anului , în RSS Moldovenească existau deja de întreprinderi comerciale, dintre care în mediul rural Ponderea cooperativelor de consum care deservesc mediul rural a reprezentat la sută din totalul întreprinderilor comerciale și peste la sută din cifra totală de afaceri comercială a republicii Pentru anul , pentru RSS Moldovenească era planificată o cifră de afaceri de milioane de ruble S-a dezvoltat rețeaua de alimentație publică Au fost deschise restaurante, cantine, cafenele în toate orașele, centrele regionale și satele mari, CHOGA, f R- , op , d , l Ibid , f , op , d , l PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l "Moldova sovietică cu ocazia împlinirii a de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p Până la începutul anului , rețeaua de comerț cu amănuntul a regiunii Izmail era formată din de magazine și corturi (inclusiv în mediul rural) și de unități de alimentație publică (IF OOGA, f R- , op , d , l ;fond R- , inventar , dosar , fila) "Moldova în marea familie a republicilor Uniunii Sovietice", p PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l bufete, snack-baruri etc În total, în republică erau de unități de alimentație publică , dintre care în mediul rural Asemenea date sunt de interes La sfarsitul anului existau intreprinderi de comert cu amanuntul si intreprinderi de alimentatie publica pentru fiecare GO de o mie de persoane din populatia RSS Moldoveneasca, pentru o intreprindere de comert cu amanuntul si locuitori ai republicii pentru o intreprindere de alimentatie publica Pentru fiecare de kilometri pătrați din teritoriul RSS Moldovenești erau de întreprinderi de comerț cu amănuntul și de întreprinderi de alimentație publică Printr-un decret al Guvernului Uniunii, Basarabia și Bucovina de Nord au fost extinse de la sfârșitul lunii iulie la prețurile uniforme de vânzare cu amănuntul în vigoare pe teritoriul RSS Ucrainei pentru produsele industriale și alimentare produse de întreprinderile din industriile de stat și cooperatiste Ghidați de această rezoluție, sovieticii locali ai RSS Moldovenești au stabilit prețuri de vânzare cu amănuntul la bunurile produse local, ținând cont de condițiile specifice orașului sau județului, dar nu mai mari decât în RSS Ucraineană S-a acordat multă atenție personalului sistemului de comerț și alimentație publică cu muncitori onești și devotați guvernului sovietic La Chișinău, de exemplu, numai în a doua jumătate a anului , peste de persoane au fost nominalizate pentru funcțiile de șefi de întreprinderi comerciale, șefi

de departamente și vânzători superiori În republică au început să funcționeze cursuri de formare pentru lucrătorii din comerț și alimentație publică Numai în al patrulea trimestru al anului au transferat dintre absolvenți în cooperative rurale S-a deschis şcoala tehnică cooperatistă republicană În același timp, organele de partid, sovietice, sindicale și comerciale au luat măsuri pentru a curăța întreprinderile comerciale de stat și cooperative de foștii comercianți care se strecuraseră acolo și de acoliții lor angajați în mașinațiuni nepotrivite La crearea întreprinderilor comerciale socialiste, unele prejudecăți de zi cu zi învechite au fost eradicate pe parcurs Astfel, în anii ocupației boier-române în restaurantele din Basarabia, femeile nu aveau voie să servească vizitatorii în săli În unele locuri au încercat să păstreze această ordine absurdă, ipocrit de ipocrit, chiar și în prima perioadă de după restabilirea puterii sovietice, eludând legile sovietice privind egalitatea bărbaților și femeilor Astfel de practici au fost suprimate, iar cei care au încălcat cu răutate și deliberat legislația muncii sovietică au fost trași la răspundere strictă O problemă gravă și dificilă a fost pusă organizațiilor de partid, sovietice și obștești din Moldova de starea neglijată, insalubră a așezărilor din regiunea eliberată În primul rând, a fost necesar să se schimbe aspectul orașelor de pe malul drept "Economia Națională a URSS" Compendiu statistic, p ; "RSM moldovenesc în cifre" Scurt compendiu statistic, p "Moldova sovietică la de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p Ibid , p Precizări făcute de noi PA IIP la Comitetul Central al Partidului Comunist, f , op , d , l părți ale republicii, să le îmbunătățească și să le pună în ordine sanitară, pe scurt, să le transforme cât mai curând în orașe socialiste Desigur, organele de partid, sovietice, sindicale, economice și de altă natură s-au apucat imediat de soluționarea problemelor legate de satisfacerea nevoilor sociale ale oamenilor muncii și de îmbunătățirea economiei urbane înapoiate Aici Partidul Comunist și guvernul sovietic au pornit de la propunerea marxist-leninistă conform căreia activitatea de producție a oamenilor, creșterea pregătirii lor educaționale și culturale, conștiința lor politică depind în mare măsură de organizarea corectă a vieții de zi cu zi Viața, ca și alte forme de relații sociale, este determinată de nivelul de dezvoltare al economiei, de bunăstarea materială a lucrătorilor și de conștiința acestora Viața de zi cu zi are propriile tendințe de dezvoltare, are o relativă independență și are o anumită influență asupra cursului formării relațiilor sociale comuniste Îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor, a modului lor de viață, constă nu numai într-o satisfacere mai completă a nevoilor materiale, ci și în oferirea de noi oportunități de dezvoltare și îmbunătățire a culturii Cultura este inseparabilă de viața de zi cu zi Fiind într-o interrelație și interdependență dialectică, viața și cultura într-o societate socialistă se deplasează în aceeași direcție - spre transformarea modului de viață cultural și cotidian al oamenilor pe principii comuniste Pornind de la aceste principii, Partidul Comunist și statul sovietic au lansat în orașele eliberate ale Basarabiei ample construcții comunale și de locuințe, ceea ce a fost extrem de important pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației Întreprinderile comunale naționalizate (centrale electrice, alimentare cu apă, canalizare, băi, hoteluri etc) erau foarte puține la număr, de cele mai multe ori neglijate intolerabil, și nu puteau satisface nevoile oamenilor muncii Prin urmare, prima și urgentă a fost restabilirea lor la adecvarea operațională, apoi - reconstrucția și

extinderea Sarcina principală a fost construirea de utilități noi, moderne Până la sfârșitul anului , au fost plătite peste milioane de ruble alocate pentru aceste scopuri În , s-a planificat cheltuirea a de milioane de ruble pentru repararea, reconstrucția și construcția de utilități publice și alte nevoi similare Datorită acestor investiții de stat la Chișinău, de exemplu, s-a mărit capacitatea centralei, s-a deschis un nou hotel În alte orașe ale republicii au fost reconstruite și extinse băi, spălătorii, frizerii și alte utilități publice Au fost luate măsuri pentru crearea întreprinderilor comunale și gospodărești în centrele regionale, precum și într-un număr de sate de pe malul drept al Moldovei În noua capitală a republicii s-au naționalizat Vezi I Bodyul O problemă socială importantă a construcției comuniste, p "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul ", p VII • case vacante și vechi și alte clădiri cu o suprafață utilă totală de de metri pătrați , în timp ce întregul fond de locuințe din Chișinău era de aproximativ milion de metri pătrați Cât despre alte aşezări, la Lipkani, de exemplu, au fost naţionalizate de case, la Briceni - de case O parte din spațiile naționalizate a fost folosită pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă ale unor întreprinderi, pentru a găzdui instituții și organizații Alte astfel de clădiri au fost furnizate pentru adăpostirea lucrătorilor care se înghesuiau anterior în subsoluri și mahalale Abia la Chișinău până la sfârșitul lui ianuarie comenzi de apartamente; Au fost primite mii de familii, iar de familii s-au mutat în cele mai bune zone de locuit; deplasare Problema locuințelor, atât în Chișinău, cât și în alte orașe ale republicii, a rămas însă foarte acută, imposibil de rezolvat imediat din cauza lipsei clădirilor de locuit În plus, o parte semnificativă a acestora din urmă a venit în dărăpănare Kommersant, având nevoie de o renovare majoră O mare parte din clădirile vechi era în paragină și nu puteau fi reparate deloc Condițiile de viață în multe cabane din chirpici și chirpici din orașe, în special la periferia lor, erau intolerabile, înfiorătoare Toate acestea au forțat autoritățile sovietice să ia imediat măsuri pentru atenuarea dificultăților de locuire În , pe lângă dezvoltarea unor credite semnificative pentru repararea unei mari părți a fondului de locuințe al orașului, s-a planificat construirea a mii de metri pătrați de locuințe noi Au început lucrările de îmbunătățire a orașelor și centrelor raionale ale republicii, în primul rând la asfaltarea străzilor, asfaltarea trotuarelor, plantarea de arbori și arbuști, îmbunătățirea iluminatului stradal, repararea podurilor etc În total, de milioane de ruble au fost alocate pentru construcția de locuințe și îmbunătățirea orașe și centre raionale în , inclusiv Chișinău - milioane S-a început elaborarea unui plan general de reconstrucție și îmbunătățire a capitalei republicii, proiectat pentru - ani Acest plan prevedea transformarea Chișinăului într-un oraș socialist mare și confortabil - centrul administrativ, economic și cultural al Moldovei sovietice § TRANSFORMĂRI ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII ȘI AL BUNȘTĂRII Atenția Partidului Comunist și a guvernului sovietic pentru satisfacerea nevoilor prioritare ale oamenilor muncii din regiunile eliberate ale Moldovei s-a manifestat cu precădere în domeniul sănătății publice Acest lucru nu a fost întâmplător, deoarece, așa cum a spus L I Brejnev la Congresul XXIV al PCUS, "conservarea sănătății poporului sovietic și creșterea PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l B Lvov Decret, articol - "Moldova Sovietică", , august CHOGA, f R- , op , d , l PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l Ibid , l "Moldova Socialiste", , aprilie / speranţa de viaţă sunt subiectul unei preocupări constante a partidului şi a statului"

Asistența medicală sovietică este un sistem de măsuri de stat bazat pe realizările științei medicale moderne și ale economiei socialiste pentru a preveni și trata bolile, pentru a îmbunătăți munca și viața, pentru a asigura o maternitate sănătoasă și creșterea unei tinere generații sănătoase, pentru a asigura munca capacitatea populaţiei şi longevitatea acesteia Odată cu restabilirea puterii sovietice în Basarabia, au fost luate măsuri urgente și eficiente de combatere a bolilor sociale și infecțioase în rândul locuitorilor din zonă Deja în a doua jumătate a lunii iulie , toate comitetele executive raionale și volost ale sovieticilor din regiunea eliberată au adoptat rezoluții obligatorii privind măsurile de îmbunătățire a sănătății populației și de restabilire a ordinii sanitare în orașe, orașe și sate În conformitate cu aceste rezoluții, de la august , autoritățile sanitare sovietice au efectuat un control medical general pe scară largă a populației Scopul inspecției a fost identificarea, înregistrarea și tratarea persoanelor bolnave, în special a celor afectați de boli infecțioase și epidemice Din iulie , în regiune au început să se deschidă instituții medicale speciale, menite să izoleze pacienții periculoși infecțioși de populația din jur, pentru a le oferi un tratament sistematic și eficient Întârzierea aici a fost inacceptabilă și amenințată cu consecințe grave Cert este că, după fuga ocupanților din Basarabia, prostituate, majoritatea bolnave de venere, s-au împrăștiat din bordeluri alături de femeile sifilitice publice eliberate din carantine speciale în perioada - iunie de către autoritățile ocupante Autoritățile sanitare sovietice au trebuit să rezolve urgent sarcina incredibil de dificilă de a preveni răspândirea în continuare a acestor boli periculoase, organizând un tratament persistent al acestor pacienți În implementarea celorlalte rezoluții ale lor, organele guvernului sovietic au efectuat o întreagă gamă de măsuri legate de normalizarea stării sanitare a așezărilor, piețelor, unităților de alimentație publică, lacurilor de acumulare, precum și a întreprinderilor producătoare de alimente etc Fiecare oraș, raion, sat, gospodărie a Moldovei din dreapta era atașat posturilor medicale și instituțiilor medicale staționare În lupta împotriva epidemiilor, pe lângă forțele medicale, a fost implicat un larg atu sanitar din populația însăși în persoana comisarilor sanitari trimestriali și rurali, a căror instituție a apărut în orașele și satele locale după eliberarea Basarabiei Pentru educația sanitară a populației din Chișinău și centrele județene au fost deschise case de educație pentru sănătate, în centre raionale - aceleași încăperi Într-un timp foarte scurt, a apărut o rețea extinsă de diverse instituții de îngrijire a sănătății, care includea consultații pentru copii și femei necunoscute până acum din Basarabia, maternități Medical L I Brejnev Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul al -lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, p Vezi B Ya Smulevici Decret, op , p b asistența întregii populații era oferită gratuit, pe cheltuiala statului S-a făcut o evidență a tuturor lucrătorilor medicali cu întreaga lor angajare Ca urmare a acestor măsuri, la jumătatea anului , în orașele din regiunile eliberate ale RSS Moldovenești erau de policlinici, maternități, dispensare, de clinici pentru femei și copii , precum și de creșe pentru , mii de copii Numai la Chișinău au fost deschise policlinici, clinici pentru femei și copii, bucătării de lactate pentru copii, dispensare de tuberculoză și venerice, o policlinică școlară și o stație de transfuzie de sânge La începutul anului erau spitale cu de paturi în întreaga RSS Moldovenească (în limitele actuale), în timp ce în erau doar de spitale cu paturi , iar în în şase judeţe ale

Basarabiei - , mii paturi În cei de ani de ocupație boier-română, numărul paturii în instituțiile medicale de spitalizare din regiunile de malul drept al Moldovei a scăzut, dar abia în a doua jumătate a anului a crescut cu de unități În același timp, în întreprinderi, organizații și instituții au fost desfășurate posturi medicale, posturi de sănătate și de unități de îngrijire ambulatorie felșer Până la începutul anului , în instituțiile medicale din întreaga republică lucrau deja de medici (față de pe același teritoriu în și de medici în Basarabia în), precum și de personal paramedical Abia la Chișinău până la sfârșitul anului lucrau circa de lucrători medicali de cea mai înaltă și secundară calificare, sau de patru ori mai mulți decât înainte de iunie Tratamentul și îngrijirea preventivă a populației s-au îmbunătățit incomparabil Dacă, de exemplu, spitalul orășenesc Soroca de la ianuarie până la iunie a acordat îngrijiri medicale la de pacienți, atunci doar din iunie până la august a aceluiași an, adică în de zile, - de pacienți În primele șase luni de la restabilirea puterii sovietice, spitalele, policlinicile și cabinetele stomatologice din Chișinău au deservit peste de cetățeni Pentru a ajuta autoritățile sanitare ale RSS Moldovenești de la Moscova, Kiev și alte orașe și republici ale Uniunii Sovietice au sosit PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , ll - ; "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic, p "Moldova sovietică la de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p ; "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic, p A M Lazarev Reîntregirea poporului moldovenesc într-un singur stat sovietic, pp - "Moldova sovietică la de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p ; "Economia națională a URSS" Compendiu statistic, p "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic, p PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; d , l "Moldova sovietică la de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; d , l "Economia națională a URSS" Compendiu statistic, p ; "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic, p "Moldova sovietică în de ani" Compendiu statistic, p ; "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic, p TsGA MSSR, f R- , op , d , l Ibid , f R- , op , d , l PA IIP la Comitetul Central al Partidului Comunist, f , op , d , l echipe de profesioniști medicali Astfel, în iulie , Comisariatul Poporului pentru Sănătate al RSS Ucrainei a trimis în Basarabia * echipe de medici, care au participat la ancheta privind starea sanitară a regiunii, în primul rând sănătatea populației acesteia, precum și la organizare din de clinici, de instituţii de consultanţă şi dispensare Rețeaua instituțiilor medicale din mediul rural s-a extins semnificativ Acum exista o singură unitate medicală pentru fiecare două așezări Deci, în satul Brichevo, raionul Soroca, mai devreme, cu mii de locuitori, nu existau deloc instituții medicale La o lună de la eliberare, la Brichevo a fost deschis un spital cu de paturi În anii de ocupație în volosta Lipkani erau de paturi în două spitale, nu existau maternități și instituții medicale pentru copii Pretorul acestui volost i-a scris prefectului districtului Khotinsky în raportul său din octombrie : "Având în vedere starea sanitară a populației rurale, trebuie să admitem că este la un nivel foarte scăzut Satele au nevoie de cel puţin cel mai neînsemnat personal sanitar care, la nevoie, ar putea acorda asistenţă populaţiei, deoarece medicul de zona poate vizita satele, de un număr foarte mic de ori pe lună" Între timp, până la august , autoritățile sanitare sovietice au desfășurat maternități în volost Lipkansky și au mai deschis două spitale pentru pacienți internați cu de paturi, aici lucrau acum medici și de personal

paramedic În primele două luni de la restabilirea puterii sovietice, în volost Teleneshtskaya din raionul Orhei au fost deschise spitale cu de paturi și stații paramedicale Au angajat lucrători medicali, inclusiv medici Reţeaua instituţiilor medicale a crescut în toate judeţele şi volostele din malul drept al Moldovei De exemplu, în iulie-august , numai în Chișinău uyezd au fost deschise aproximativ de posturi de prim ajutor și spitale, dintre care unele erau situate pe moșiile foștilor proprietari de pământ În total, în mediul rural din regiunile eliberate / RSSM, până la jumătatea anului , existau de spitale, policlinici, dispensare și ambulatori, de secții felderare și felderare-obstetricale La spitale și policlinici s-au creat cabinete stomatologice (mai devreme, populația rurală era în general lipsită de acest tip de îngrijiri medicale) Rețeaua instituțiilor sanitare a crescut, în special "Bessarabskaya Pravda", , iulie TsGA MSSR, f R- , op , d , l CHOGA, f , op , d , l Ibid , f , op , d , l În capitolul V au fost date faptele stării insalubre a orașului Izmail* în anii de ocupație Până în vara anului , în Izmail existau de instituții medicale, inclusiv: un spital orășenesc cu de paturi, un spital pentru copii cu de paturi, o clinică pentru copii, un dispensar de tuberculoză și venerice, laboratoare clinice, o cameră de raze X și altele În oraș lucrau de medici, de paramedici și de asistente (OOPA, f , op , d , l) L Rachinsky Drive Ferichir, pag , "Bessarabskaya Pravda", , august PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , ll - io tuberculoza Singurul sanatoriu pentru bolnavi de tuberculoză care a existat în Basarabia în anii de ocupație a fost extins în satul Vorniceni, raionul Chișinău, iar în satul Kubolta, raionul Bălți a fost deschis un nou sanatoriu pentru aceiași bolnavi în moșia fostului moșier Un sanatoriu cu de paturi a început să funcționeze în Sergeevka În cele din urmă, numărul de locuri în sanatoriul Kamensk a crescut În primul an de putere sovietică, situația cu îngrijiri medicale pentru populația din malul drept al Moldovei a suferit o metamorfoză uimitoare Aici lucrau acum de patru ori mai mulți medici decât pe iunie În perioada de ocupație, mulți medici, paramedici, moașe, asistente nu au putut să obțină un loc în instituțiile medicale și, din cauza condițiilor predominante, au fost nevoiți să se angajeze în practică privată sau să caute orice venit ocazional Acum cei care erau șomeri sau și-au schimbat temporar profesia s-au întors la muncă în specialitatea lor Numai în primele două luni, în regiunile eliberate ale Moldovei au fost angajați medici și de lucrători paramedici În mediul rural, medicii, împreună cu profesorii, au primit apartamente gratuite, încălzire și iluminat La scurt timp după eliberarea Basarabiei, măsurile luate de Partidul Comunist și de guvernul sovietic în domeniul ocrotirii sănătății muncitorilor au început să dea primele rezultate palpabile La începutul anului , pentru fiecare mii de oameni ai populației republicii, erau deja , medici (în , medici), , asistente (în - ,), , paturi de spital (în - , paturi) Îmbunătățirea sistemului de îngrijire medicală și preventivă, alături de alte transformări socialiste, a avut un impact foarte pozitiv asupra stării de sănătate a populației din regiunile de vest ale RSSM Mortalitatea a scăzut brusc Până la sfârșitul anului , pentru fiecare de oameni din populație, s-au născut , și au murit , Astfel, rata de creștere naturală a populației RSSM în era de , persoane Deși rata mortalității populației din regiunea eliberată a fost încă ridicată, aceasta a scăzut totuși semnificativ față de nivelul din Basarabia din anii - - , la de locuitori ai populației În , statul sovietic a alocat , milioane de ruble (circa la sută din bugetul total al republicii) pentru nevoile de sănătate ale RSS Moldovenești,

ceea ce era de de ori mai mare decât creditele corespunzătoare ale autorităților de ocupație române pentru anul Calculele arată că deja în primul an de la eliberarea regiunii, cheltuielile statului sovietic cu sănătatea pe locuitor din raioanele fostei Basarabie au ajuns la , ruble pe an, în timp ce în timpul ocupației costurile corespunzătoare abia ajungeau la de copeici "Moldova Socialiste", , octombria "Moldova sovietică la de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p Ibid , p "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul ", p XIV Calcule făcute de noi "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova- ki pentru ", p XIV; DACĂ OOGA, f R- , op , d , l Interesant este că în domnitorii români au alocat doar , la sută din toate alocațiile bugetare anuale pentru nevoile instituțiilor de sănătate din Basarabia ocupată, deși în regiune locuia la sută din populația "României mari" Totodată, Vechiul Regat, care reprezenta , la sută din populația totală a "României Mari", a primit , la sută din totalul alocațiilor pentru îngrijirea sănătății Proporții similare s-au menținut de-a lungul anilor de ocupație Nu este surprinzător că numărul total de paturi de spital în Basarabia la începutul anului a fost redus semnificativ chiar și față de Sub stăpânirea sovietică, în doar luni ale anului , numărul de paturi de spital în regiunile eliberate ale republicii a crescut cu la sută în orașe și cu la sută în mediul rural , iar într-un an în aceste șase raioane ale Moldovei - de la la paturi la de locuitori Principalele alocații în domeniul asistenței medicale, destinate regiunilor de vest ale RSSM, în anul au fost direcționate către activități medicale și preventive în rândul populației, către măsuri de combatere a tuberculozei, pelagra, trahomului, bolilor venerice și a altor boli sociale și infecțioase , precum și dezvoltarea instituțiilor medicale pentru copii și îmbunătățirea copiilor, pentru construcția capitală a instituțiilor medicale Spre deosebire de practica burgheză, principiul principal al asistenței medicale socialiste este prevenirea, adică măsurile de îmbunătățire a sănătății populației, care sunt chemate să efectueze nu numai cele medicale, ci și alte organe ale puterii sovietice și ale publicului sovietic Baza prevenirii este crearea unor condiții mai bune de muncă și de viață Orientarea preventivă a sănătății publice sovietice se bazează pe luarea în considerare a necesității obiective și este dictată de noua lege socialistă a populației Numărul de paturi de spital în RSS Moldovenească în era planificat să crească cu , la sută față de , iar în mediul rural - cu , la sută , iar rețeaua de posturi paramedicale din sate - de peste ori Toate tipurile de servicii medicale pentru populație s-au dezvoltat rapid Au fost luate măsuri radicale pentru protejarea sănătății copiilor, pentru extinderea și îmbunătățirea activității instituțiilor medicale pentru copii, pe care Basarabia practic nu le cunoștea înainte de A apărut o rețea complet nouă de maternități, clinici pentru copii și prenatale, dispensare de tuberculoză și venerice, de malaria, clinici sanitar-epidemiologice și de dezinfecție, care de fapt nu existau până acum "Instituțiile de Ocrotire și Asistenta Socială" București, , p "Moldova Socialiste", , iunie Peste , milioane de muncitori au fost angajați în sistemul de sănătate al URSS în , iar numărul de paturi de spital a fost de de mii, sau de ori mai mult decât înainte de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie ("Istoria URSS Era socialismului (- gg), p) A M Lazarev Formarea RSS Moldovei, p "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul ", p XIV Ibid , p XV staţii de boli infecţioase etc Până la sfârşitul anului , numărul de paturi pentru

gravide şi femei în travaliu a ajuns la unităţi Marea preocupare a statului sovietic pentru generația tânără s-a manifestat și prin faptul că, printr-o rezoluție a Consiliului Comisarilor Poporului din URSS din februarie , legea sovietică din iunie privind numirea și plata a prestaţiilor de stat pentru mamele de familii numeroase a fost extinsă în regiunile eliberate din RSS Moldovenească În conformitate cu această lege, mamelor cu doi copii li se acorda o alocație de stat unică la nașterea celui de-al treilea copil, iar mamele cu trei copii primeau o alocație lunară de la stat la nașterea celui de-al patrulea copil și a fiecărui copil ulterior Acesta a fost un sprijin material important pentru familiile numeroase de muncitori Munca enormă în domeniul sănătății publice a inclus o luptă hotărâtă împotriva bolilor sociale și infecțioase din regiunile eliberate ale Moldovei, a deschis perspective pentru reducerea în continuare a mortalității populației, îmbunătățirea sănătății acesteia și creșterea speranței de viață a oamenilor Creșterea constantă a bunăstării materiale a oamenilor muncii din partea dreaptă a republicii a avut ca rezultat, care a apărut deja în - o scădere treptată a mortalității, care a fost și rezultatul altor schimbări fundamentale în condițiile socio-economice ale vieții oamenilor, în special, creșterea nivelului cultural al populației S-a confirmat valabilitatea cunoscutului aforism: "Nu este țara care se îmbogățește unde sunt mulți oameni care se nasc, ci cea în care sunt puțini cei care mor" Scăderea mortalității afectează direct creșterea speranței medii de viață a oamenilor Dacă în - în de provincii ale Rusiei europene (inclusiv provincia Basarabiei), ultimul indicator a fost de de ani, apoi până în - , de ani mai târziu, în partea europeană a URSS a crescut la de ani , apoi a crescut și mai repede S Freidlin într-o recenzie a cărţii lui M S Bedny indică faptul că pentru perioada - până la - speranța medie de viață în URSS a crescut de aproape , ori - de la la de ani Regiunile eliberate ale Moldovei au intrat acum în sfera acestui trend După eliberarea Basarabiei, s-a acordat o atenție considerabilă eficientizării sistemului de pensii din regiune Au fost luați în calcul circa mii de pensionari Lucrătorii cu dizabilități și vârstnici li s-au acordat pensii, iar asistență cu îmbrăcăminte și încălțăminte Au fost, de asemenea, scutiți de taxe În republică au fost deschise cămine speciale pentru persoane cu dizabilități și bătrâni, unde cei care au dorit au primit sprijinul deplin al statului În anii ocupaţiei boier-române, poziţia acestei categorii de muncă "Moldova sovietică la de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p "Moldova Socialiste", , martie "Cartea de timp statistică a Imperiului Rus" Seria II, nr Sankt Petersburg, , p II "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic, p M S Edny Durată de viaţă M , S Freidlin Cercetări demografice serioase - "Lumea nouă", , nr , p "Moldova Socialiste", , iunie respirația era insuportabilă În adăposturile Basarabiei, de invalizi și bătrâni au dus o existență mizerabilă Restul nevoiașilor au rămas fără adăpost și fără nicio asistență materială și medicală, nici măcar toți nu au fost luați în considerare Sub puterea sovietică, case pentru persoane cu handicap au primit peste de persoane Numai în orașul Maryanovsky (districtul Bendery), deschis într-o moșie a unui fost proprietar de terenuri, locuiau de oameni S-a spus deja că pentru angajarea persoanelor cu dizabilități în regiunile de vest ale republicii au fost deschise de artele în sistemul de cooperare a persoanelor cu dizabilități Au angajat , mii de persoane, inclusiv de persoane cu handicap Pentru anul , statul sovietic și-a majorat semnificativ alocațiile bugetare pentru asigurări sociale și asigurări sociale în RSS Moldovenească, a căror

sumă a ajuns la milioane de ruble Aceste fonduri erau folosite pentru plata pensiilor și a indemnizațiilor, pentru angajarea și educarea persoanelor cu dizabilități și întreținerea locuințelor pentru invalizi, pentru protezare etc Realizat în perioada - măsurile de tratament și profilactic și sanitar-epidemiologice au avut un impact pozitiv asupra stării de sănătate a lucrătorilor din partea dreaptă a republicii, au suspendat răspândirea bolilor sociale și infecțioase În toate măsurile întreprinse de guvernul sovietic în domeniul îmbunătățirii bunăstării materiale a oamenilor muncii și a îngrijirii sănătății, populația din regiunile eliberate ale Moldovei a țesut și a simțit preocuparea neobosită a Partidului Comunist și a guvernului sovietic pentru om Acest lucru a întărit sentimentul de patriotism sovietic, a întărit devotamentul față de patria socialistă și a contribuit la o creștere fără precedent a activității de muncă a maselor * Evaluarea dezvoltării socio-economice a RSS Moldovei în anii - , trebuie concluzionat că în primul an de la eliberarea Basarabiei pe teritoriul său, guvernul sovietic a planificat și implementat primele măsuri semnificative menite să îmbunătățească radical condițiile de viață materială a muncitorilor și să protejeze sănătatea acestora Aceste măsuri au condus la eliminarea completă a șomajului, o creștere bruscă a salariilor reale ale lucrătorilor și angajaților întreprinderilor și instituțiilor, precum și la veniturile fermelor țărănești, respectarea strictă a legislației sovietice a muncii, instituirea unui sistem sovietic de securitate socială , și o creștere a consumului de către muncitori de produse alimentare de bază și bunuri industriale de primă necesitate Plățile și beneficiile din fondurile publice de consum au început să joace un rol semnificativ în îmbunătățirea bunăstării materiale a populației din regiunile de malul drept al Moldovei Utilizarea fondurilor de consum public a făcut posibilă trecerea la un succes "Moldova Socialiste", , iunie Ibid Ibid "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul ", p XVI soluţionarea unui număr de probleme sociale importante în condiţiile teritoriului eliberat de ocupaţie Autoritățile sanitare sovietice nu numai că au reușit să stopeze răspândirea în continuare a bolilor infecțioase și sociale în rândul locuitorilor din regiunile eliberate ale RSS Moldovenești, dar au și obținut primele rezultate tangibile în îmbunătățirea stării generale de sănătate a populației locale În regiunile vestice ale republicii s-a creat un sistem armonios de comerț de stat și cooperativ sovietic, s-au început lucrările la îmbunătățirea așezărilor, au fost raționalizate pensiile etc Astfel, într-un timp foarte scurt, s-au creat condițiile care au marcat începutul unei creșteri continue a bunăstării materiale a oamenilor muncii din orașul și satul din partea de dreapta a RSS Moldovenești Capitolul XIII ÎNCEPUTUL REVOLUŢIEI CULTURALE ÎN MOLDOVA DREPT § SARCINI ALE REVOLUȚIEI CULTURALE ÎN REGIUNILE ELIBERATE ALE RSSM Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a pus bazele transformărilor grandioase și profunde în toate sferele vieții publice, deschise în fața popoarelor fostului Imperiu Rus perspective nemărginite de stăpânire a tuturor bogățiilor culturii pe care le-a dezvoltat omenirea În anul aniversării a de ani de la Marea Revoluție din Octombrie, ziarul Pravda scria într-unul dintre articolele sale principale: "Cultura fiecărei națiuni păstrează prospețimea poetică a identității sale naționale inerente, bogăția pitorească a culorii naționale, își înrădăcinează adânc rădăcinile sale puternice în pământul dătător de viață al vieții populare, rămân tradițiile progresiste credincioase ale națiunii lor"* Țăranii și clasele inferioare urbane, chiar și în

condiții de opresiune de clasă, au jucat întotdeauna un rol uriaș în modelarea științei și a culturii naționale Masele de oameni au fost cele care au creat bogăție materială și spirituală cu munca lor, geniul lor, în măruntaiele poporului s-au format și șlefuit limbile naționale, exemple minunate de arhitectură națională, literatură, muzică etc au fost creați Poporul a fost și rămâne întotdeauna purtătorul și păstrătorul celor mai valoroase trăsături democratice ale culturii oricărei națiuni Cu toate acestea, în toate societățile de exploatare, clasele conducătoare caută dominația spirituală și înstrăinarea culturii de oameni O adevărată revoluție culturală, care să deschidă calea oamenilor muncii de a se bucura de toate beneficiile civilizației, de bogăția spirituală, este posibilă numai după victoria revoluției socialiste, doar ca urmare a instaurării dictaturii proletariatului Dar pentru ca clasa muncitoare, care și-a luat puterea în propriile mâini, să poată conduce larg "Cultura artistică a socialismului" [Articol editorial] - Pravda, , octombrie masele muncitorilor de pe noul drum, a remarcat V I Lenin, "este nevoie de forța organizării și disciplinei sale, a puterii sale centralizate, bazate pe toate realizările culturii, științei, tehnologiei capitalismului" Din afirmațiile lui V I Lenin rezultă că folosirea moștenirii culturale este cea mai importantă condiție pentru implementarea dictaturii proletariatului și, în consecință, problema patrimoniului cultural devine una dintre cele centrale în teoria și practica construcție socialistă Problema continuității este una dintre principalele doctrine marxist-leniniste a progresului cultural Cultura socialistă, care se dezvoltă pe baza unor relații sociale fundamental noi, diferă calitativ de cultura burgheză și i se opune Dar, în același timp, cultura socialistă nu crește din senin, ci pe pământul culturii vechi* consacrate, percepându-și realizările Aceste două laturi ale procesului de creare a unei noi culturi socialiste sunt în unitate dialectică Teoria marxist-leninistă, dezvăluind toată inconsecvența și răutatea metodei subiectiviste, a arătat fundamentele obiective, materiale ale dezvoltării culturii, a dat singura explicație științifică, materialistă a procesului de succesiune a civilizațiilor Marxistii-leniniștii consideră cultura ca un ansamblu de valori materiale și spirituale create și create de omenire în procesul practicii socio-istorice, inclusiv activitatea creatoare pentru producerea lor, precum și modalitățile de aplicare și transmitere a acestora Astfel, în conținutul ei, cultura materială coincide practic cu modul de producție (deși aceste concepte nu sunt identice), în timp ce cultura spirituală aparține sferei fenomenelor suprastructurale Prin urmare, relația dintre cultura materială și spirituală este, în primul rând, relația dintre modul de producție și conștiința socială Cultura materială și spirituală, desigur, sunt sfere diferite ale activității umane Dar, în același timp, acestea sunt sfere care sunt ferm interconectate și se află în anumite relații condiționate În consecință, dezvoltarea culturii este un proces integral, care acoperă atât aria materialului, cât și aria producției spirituale și având o bază comună Acest fundament comun, pe care K Marx și F Engels au indicat-o ca punct de plecare pentru toate construcțiile, V I Lenin a numit baza materială a culturii^ Opunându-se cu hotărâre oricăror "ultra-revoluționari" care au căutat să distrugă baza materială a culturii create în formațiunile exploatatoare, V I Lenin a subliniat că "orice ar fi distrugerea culturii, ea nu poate fi ștearsă din viața istorică, va fi greu să o reînnoiască," dar niciodată nicio distrugere nu va duce la faptul că această cultură a dispărut complet Într-una sau

alta V I Lenin Poli Sobr cit , vol , p Vezi V V Gorbunov Lenin și problemele succesiunii în procesul de formare a culturii socialiste - "Întrebări de istorie", , nr , p Ibid Vezi V I Lenin Poli col cit , vol , p parte, într-una sau alta rămășiță materială, această cultură este ineradicabilă, dificultățile vor fi doar în reînnoirea ei" V I Lenin a subliniat că în cazul oricărei, chiar și celei mai globale, distrugeri, fragmentele de cultură păstrează o proprietate uimitoare - de a reînvia întregul Rolul principal în această renaștere îl joacă fundamentele materiale ale culturii De aceea, V I Lenin a insistat atât de categoric asupra necesității construirii unei societăți socialiste "să preia de fapt cultura care a fost creată de vechile relații sociale și a rămas ca bază materială a socialismului" Într-o societate de exploatare, procesul de familiarizare a maselor largi cu bogăția culturii spirituale intră într-o contradicție insolubilă Diviziunea istorică a muncii, au subliniat K Marx și F Engels, s-a manifestat " sub forma unei diviziuni a spiritualului și muncă materială" Tocmai din cauza acestui fenomen s-a format o prăpastie între munca fizică și cea mentală și a avut loc înstrăinarea culturii spirituale de masele de oameni Această alienare poate fi depășită doar în socialism Opunându-se cu hotărâre "criticilor" mic-burghezi ai marxismului, care doreau să elimine această alienare prin distrugerea marilor orașe - centre de cultură, V I Lenin scria despre înțelegerea marxistă a distrugerii antitezei dintre oraș și rural: "Nu este adevărat că asta echivalează cu renunţarea la comorile ştiinţei şi artei Dimpotrivă: este necesar pentru a pune aceste comori la dispoziția întregului popor, pentru a distruge acea înstrăinare față de cultura a milioane de populație rurală, pe care Marx o numea atât de potrivit "prostia vieții satului" Și în prezent nu nu există absolut deloc obstacole tehnice în calea utilizării comorilor de știință și artă, acumulate de secole în câteva centre, de către întreaga populație, situată mai mult sau mai puțin uniform în toată țara Din prevederile clasicilor marxism-leninismului citați aici, rezultă clar că problema utilizării moștenirii culturale din trecut pentru a crea o cultură socialistă este o componentă importantă a conceptului leninist de dezvoltare culturală și a teoriei revoluției culturale Succesul luptei pentru socialism în țara noastră a depins în mare măsură de soluționarea corectă a întrebărilor referitoare la utilizarea moștenirii culturale V I Lenin a scris despre asta: "Nu te vei hrăni cu capitalismul zdrobit Trebuie să luăm toată cultura pe care capitalismul a lăsat-o în urmă și să construim socialismul din ea Este necesar să luăm toată știința, tehnologia, toate cunoștințele, arta Cu toate acestea, folosirea moștenirii culturale din trecut nu înseamnă transferul mecanic al acesteia pe pământul socialismului În realizarea revoluției culturale, Partidul Comunist a fost ghidat invariabil de instrucțiunile lui Lenin conform cărora cultura socialistă poate fi creată pe baza asimilării și procesării critice a moștenirii spirituale a generațiilor precedente, a tuturor valorilor lumii V I Lenin Poli col cit , vol , p Ibid , p K Marx şi F Engels Lucrări, vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p - V I Lenin Poli col cit , vol , p cultură, depășind cu hotărâre ideologia claselor exploatatoare, rămășițe și prejudecăți din trecut, pe baza unei profunde introduceri în mintea oamenilor muncii a ideilor comunismului științific V I Lenin sublinia: "Marxismul și-a câștigat semnificația istorică mondială ca ideologie a proletariatului revoluționar prin faptul că marxismul nu a respins deloc câștigurile epocii burgheze, ci, dimpotrivă, a asimilat și procesat tot ceea ce era valoros în mai mult de două mii de ani de dezvoltare a gândirii și

culturii umane" Toate acele sarcini în domeniul dezvoltării culturale cu care s-a confruntat țara sovietică după victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și în perioada Revoluției Culturale, au apărut în fața oamenilor muncii din regiunile de malul drept al RSS Moldovenești imediat după ce au eliberarea de sub ocupație, printre sarcinile cele mai importante și urgente pe calea construirii socialismului Implementarea revoluției culturale în țară, crearea unei noi culturi socialiste este una dintre cele mai dificile probleme, a cărei rezolvare necesită nu numai resurse materiale importante, ci și o perioadă lungă de timp V I Lenin la octombrie , în raportul său la cel de-al II-lea Congres al Iluminismului Politic al întregii Rusii, spunea că "o sarcină culturală nu poate fi rezolvată la fel de repede ca sarcinile politice și militare Politic, poți câștiga într-o eră de o agravare a crizei în câteva săptămâni Poți câștiga un război în câteva luni, dar cultural nu poți câștiga într-o astfel de perioadă, în esența problemei, aici este nevoie de o perioadă mai lungă și trebuie să te adaptezi la această perioadă mai lungă, calculându-ți munca , dând dovadă de cea mai mare perseverență, perseverență și sistematicitate Într-un alt caz, V I Lenin a scris despre revoluția culturală: "Aceasta va fi o eră istorică specială și fără această eră istorică, fără alfabetizare universală, fără un grad suficient de inteligență, fără un grad suficient de obișnuire a populației cu folosirea cărților, și fără material la baza acesteia, fără o anumită siguranță, să zicem, de la eșecul recoltei, de la foamete etc , fără aceasta nu ne putem atinge scopul Astfel, V I Lenin a învățat că sarcina socialismului este de a pune toate câștigurile culturii în slujba intereselor oamenilor muncii Odată cu transferul puterii politice în mâinile clasei muncitoare, realizările științei, tehnologiei și artei devin proprietatea întregului popor, iar posibilitatea de a transforma talentul uman într-un obiect sau mijloc de exploatare este pentru totdeauna exclusă Programul lui Lenin pentru revoluția culturală a fost o contribuție importantă la teoria și practica revoluționară Conținutul principal al revoluției culturale sunt: ascensiunea educației publice - crearea tuturor condițiilor pentru familiarizarea celor mai largi mase de oameni muncitori cu politica, cunoștințele și valorile estetice; diseminarea ideologiei științifice socialiste și organizarea pe principiile sale a întregii vieți spirituale a poporului; depășirea vederilor şi moravurilor mic-burgheze Sarcina principală a revoluției culturale este de a crea V I Lenin V I - V I Lenin G știința culturii socialiste, aceasta înseamnă un pas istoric mondial în dezvoltarea spirituală a omenirii V I Lenin a făcut ca succesul transformărilor socialiste din țară să depindă direct de nivelul cultural al maselor, arătând că, la rândul ei, doar dezvoltarea rapidă a economiei poate asigura o marjă largă de dezvoltare culturală El a subliniat invariabil că oricine a întreprins marea cauză a construirii comunismului trebuie să înțeleagă că " numai pe baza educației moderne o poate crea, iar dacă nu are această educație, comunismul va rămâne doar o dorință " Sistemul socialist, care a soluționat problema națională în țara noastră, a deschis largi spații pentru trezirea rapidă a forțelor creatoare ale tuturor națiunilor și naționalităților Cei mai mulți dintre ei, condamnați în trecut de politica crudă a țarismului și a claselor "lor" de exploatare la înapoierea economică și la analfabetism, au fost lipsiți de roadele civilizației moderne și chiar de comuniune cu aceasta Lucrările cercetătorilor sovietici subliniază pe bună dreptate că socialismul, în esență, a adus pe arena progresului social și cultural un număr mare de triburi, grupuri etnice,

naționalități, necunoscute până atunci așa-numitei lumi civilizate În momentul în care Rusia sovietică a făcut primii pași pe calea construcției socialiste, regiunile naționale ale țării diferă semnificativ unele de altele atât în ceea ce privește dimensiunea populației indigene, cât și în tradițiile, obiceiurile și obiceiurile naționale stabilite istoric și, cele mai multe important, în nivelul și natura acelor relații socio-economice din care urmau să facă trecerea la socialism După ce și-au început drumul către socialism în diferite stadii de dezvoltare culturală, popoarele sovietice, în cursul construirii unei societăți socialiste, au depășit treptat diversitatea economiei lor și au creat o bază economică comună - condiția principală pentru dezvoltarea unui singur socialist cultură Este important să subliniem că nicio cultură națională socialistă a noastră nu este caracterizată de nicio manifestare de mizerabilă îngustime și mulțumire națională Cultura fiecărui popor sovietic exprimă unitatea fraternă și unitatea poporului sovietic Și întreaga cultură sovietică multinațională este un exemplu convingător de unitate armonioasă, o fuziune strânsă a celor două surse ale fiecărei culturi cu adevărat populare - națională și internațională Orice cultură națională se dezvoltă cu succes numai atunci când este legată de cultura altor popoare și îmbogățită cu valorile spirituale care se află în tezaururile lor, cele mai bune realizări ale culturii mondiale În timp ce își creează propria cultură originală, fiecare națiune ia în același timp de la culturile altor popoare tot ce este mai bun care este acceptabil pentru ea și include aceste valori ca Vezi "PCUS în rezoluțiile și hotărârile congreselor, conferințelor și plenurilor Comitetului Central", ed , vol , p , V I Lenin Poli col cit , vol , p N Dzhandildin O singură cultură multinațională - Kommunist, , nr , p Ibid parte integrantă a culturii lor naționale Cele mai bune exemple de literatură și artă, mijloace vizuale, imagini melodice, tradiții progresive ale unei națiuni se transformă din cele naționale specifice în cele generale, internaționale "Fructele activității spirituale a națiunilor individuale devin proprietate comună" În acest fel, tezaurul cultural al fiecărei națiuni se îmbogățește constant prin creații care dobândesc un caracter internațional Implementând directiva lui Lenin că " trebuie să pregătim masele pentru construcția socialistă" , Partidul Comunist al Uniunii Sovietice și-a asumat sarcina de a reeduca și educa masele umane gigantice într-un spirit complet nou Niciun partid politic din istoria omenirii nu și-a asumat o asemenea sarcină și nu a fost capabil să o îndeplinească Aceasta s-a dovedit a fi în puterea comuniștilor, înarmați cu teoria marxist-leninistă, organizați în partidul leninist Pentru a îndeplini această sarcină, Partidul Comunist a folosit toate mijloacele de influență ideologică, în primul rând comorile culturii și realizările științei, democrația socialistă * Democrația pentru noi, după cum notează L I Brejnev, este un concept de clasă "Democrația socialistă", subliniază el, "nu formal, ci în esență, este o democrație pentru milioane și milioane de muncitori și țărani, pentru intelectualitatea poporului, ea reflectă interesele lor vitale Înțelegem conținutul și sensul democrației socialiste în implicarea a milioane de oameni în administrarea țării, construcția economică și toate treburile publice Ca urmare a revoluției socialiste, toate comorile culturii și realizările științei, care timp de secole au servit doar capriciilor și scopurilor egoiste ale "păturilor superioare" ale societății, au fost transformate în proprietatea poporului - adevăratul creator de bogăție materială și spirituală, adică au fost returnate adevăratului proprietar căruia îi aparțineau de

drept Aleksey Maksimovici Gorki a scris pe bună dreptate că o societate socialistă este o lume "în care munca culturală a individului este apreciată de întreaga masă a populației muncitoare la fel de mult cum nu a fost niciodată apreciată în altă parte și în care această evaluare sporește continuu rolul individului şi eroismul operei sale " Nivelul cultural al populației unei țări este caracterizat de un întreg sistem de indicatori Dintre aceștia, cei mai importanți indicatori sunt alfabetizarea populației, nivelul acesteia de educație și numărul de studenți din instituțiile de învățământ comparativ cu populația totală Când puterea sovietică a fost restabilită în Basarabia în , aceasta a moștenit de la regimul de ocupație boier-român o moștenire rușinoasă în domeniul alfabetizării și educației Declarând demagogic un program de "renaștere culturală" a regiunii, invadatorii au lipsit de fapt marea majoritate a poporului moldovenesc de roadele civilizației nu mai puțin decât țarismul În anii de ocupație, Basarabia era cu mult în urmă din punct de vedere cultural K Marx şi F Engels Lucrări, vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p L I Brejnev Mișcarea comunistă a intrat într-o perioadă de nou ascensiune - "Probleme ale păcii și socialismului", , nr , p A M Gorki Despre literatură Articole literar-critice M , , p nu numai țările capitaliste avansate din Europa de Vest, ci chiar și state înapoiate precum România, moșier-burgheză Soarta maselor muncitoare din regiunea înrobită a fost analfabetismul, lipsa de cultură, oprimarea - consecințe directe ale opresiunii politice și economice, strâns legate de opresiunea națională În niciuna dintre sferele vieții sociale ale teritoriului ocupat nu s-a manifestat opresiunea națională a maselor muncitoare cu atâta forță ca în sfera culturală Nu fără motiv, de exemplu, E I Matei, unul dintre organizatorii și primii conducători ai colectivului Moldova Roshie din satul Valea Mare, raionul Ungheni, unul dintre cei pe care fasciștii români i-au înfometat și chinuit cu foc și fier în subteranul lor cazemate, iar acum cu amintește de anii de ocupație cu durere și ură : "Oamenii erau analfabeti Românii nu au încercat să predea Cine suntem noi pentru ei? Extraterestri " Desigur, poporul moldovenesc, chiar și în acea vreme sumbră de ocupație, ca și în alte perioade grele ale istoriei sale, invariabil "a arătat lumii roadele geniului său spiritual, a prețuit visul frumosului Dar numai în condițiile puterii sovietice a devenit conștient, activ, creator de cultură După restabilirea puterii sovietice în Moldova de malul drept, a început o revoluție culturală Legăturile sale conducătoare și decisive au fost eliminarea analfabetismului, implementarea învățământului primar și universal obligatoriu de șapte ani, pregătirea personalului național pentru economia națională a RSS Moldovenești și ridicarea nivelului politic, cultural și tehnic al Republicii Moldova oameni întregi După cum sa spus deja, punerea în aplicare a revoluției culturale este o lege obiectivă, care decurge din însăși natura revoluției socialiste și dictată de sarcinile construcției socialiste Succesele în dezvoltarea economiei naționale și ridicarea bunăstării materiale a maselor RSS Moldovenești au fost însoțite de o dezvoltare largă a dezvoltării culturale, de creșterea culturii popoarelor Moldovei, de formă națională, de conținut socialistă, internaționalistă în spirit După formarea RSS Moldovenească aliată, procesul de renaștere națională și culturală a părții poporului moldovenesc care a fost bătută în trecutul recent se desfășoară cu o forță fără precedent Maselor muncitoare din regiunile eliberate ale republicii li s-a oferit ocazia să pună capăt în cel mai scurt timp cu putință înapoierii, să se îmbogățească cultural și spiritual cu ajutorul popoarelor sovietice fraterne, care sunt mereu gata să împărtășească cu generozitate

realizările lor în construcție culturală "În această direcție", a spus V I Lenin, "de a oferi efectiv lucrătorilor și exploataților oportunitatea de a se bucura efectiv de beneficiile culturii, civilizației și democrației, constă cea mai importantă activitate a guvernului sovietic, care trebuie să continue constant mai departe" În prima dată după eliberare, în malul drept al Moldovei au fost create premisele materiale și organizatorice necesare pentru a depăși întunericul și ignoranța în rândul populației locale, pentru a dezvolta cultura națională a poporului moldovenesc, a acesteia R Kazakova Timpul este la vedere - "Moldova sovietică", , iunie I Bodyul Octombrie și transformări sociale - "Pravda", , octombrie V I Lenin Poli col cit , vol , p familiarizarea cu cultura socialistă sovietică, viața politică În conformitate cu instrucțiunile lui V I Lenin că "rezultatele iluminismului politic pot fi măsurate numai prin îmbunătățirea economiei" , toate problemele de muncă ideologică și construcție culturală în regiunile eliberate au fost rezolvate în strânsă legătură cu transformările socialiste ale economiei, purtate cu cea mai activă participare a muncitorilor Construcția culturală în regiunile eliberate ale Moldovei s-a desfășurat în condiții de luptă acută de clasă Dușmanii poporului - capitaliștii și proprietarii de pământ, naționaliștii burghezi, kulacii, bisericii și diverși agenți ai informațiilor străine, s-au deghizat în toate felurile posibile, au desfășurat o muncă subversivă nu numai împotriva transformărilor socialiste, socio-economice și politice, ci și asupra frontul ideologic Ei au căutat să otrăvească mințile muncitorilor cu otrava obscurantismului și naționalismului, să păstreze și să revigoreze tradițiile recționare ale trecutului, să trezească neîncrederea în politicile Partidului Comunist și ale guvernului sovietic și să frustreze sau cel puțin încetini construcția socialistă în acest fel De asemenea, au căutat să semene discordie națională, să rupă unitatea popoarelor din Moldova, cooperarea lor frățească Dar aceste ieșiri ale dușmanilor poporului nu au avut succes V I Lenin a subliniat că o societate comunistă se construiește "pentru a asigura bunăstarea deplină și dezvoltarea liberă, integrală a tuturor membrilor societății" Desfăşurarea revoluţiei culturale în malul drept al Moldovei a presupus crearea tuturor condiţiilor necesare pentru realizarea acestor scopuri Dar, în primul rând, a fost necesar să se elimine diferența dintre nivelurile de dezvoltare culturală a celor două părți ale republicii, să se creeze o cultură socialistă în regiunile eliberate și să se implice populația acestora în participarea activă la construcția socialistă Fără o revoluție culturală, construirea socialismului este imposibilă Pentru orice țară, socialismul este o perioadă de distrugere treptată a claselor și de stabilire a egalității sociale Transformarea socialistă a relațiilor sociale este un proces în două direcții de distrugere și distrugere a sistemului de exploatare, a modului de viață în proprietate privată și de stabilire în locul lor a unui colectiv unic la nivel național, organizat în mod conștient, de muncitori la oraș și la țară O condiție necesară pentru formarea unui astfel de colectiv unificat este o revoluție culturală Creșterea culturii muncitorilor este o componentă importantă a procesului general de creare a unei societăți socialiste Construirea socialismului necesită invariabil activitatea conștientă a maselor În consecință, succesul construcției socialiste în regiunile de pe malul drept al Moldovei a depins de ridicarea nivelului cultural al populației lor, de cât de repede a fost impregnată de conștiința socialistă După eliberarea Basarabiei și reunificarea poporului

moldovenesc, componența populației RSS Moldovenești, inclusiv a clasei muncitoare, s-a dovedit a fi foarte eterogenă Conștiința majorității cetățenilor republicii, care au suferit o ocupație de de ani, a fost îngreunată de povara rămășițelor capitalismului, obiceiurilor proprietății private și aceasta V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p rezultatul a fost introducerea ideologiei mic-burgheze și a sentimentelor înapoiate în mediul clasei muncitoare A fost nevoie de mult timp și efort pentru a depăși o astfel de tristă moștenire a trecutului și a transforma toate părțile locuitorilor din regiunile eliberate ale Moldovei în constructori activi și conștienți ai unei noi vieți La urma urmei, nici "clasa muncitoare", cum scria V I Lenin, "nu poate arunca dintr-o lovitură slăbiciunile și viciile moștenite de la societatea proprietarilor de pământ și a capitaliștilor, de la societatea de exploatatori și de devoratorii de lume, de la societatea sinelui murdar -interesul și câștigul personal al celor puțini, cu sărăcia multora" Dificultățile pe frontul ideologic și cultural, așa cum am menționat deja, au fost agravate de faptul că, ca urmare a faptului că cea mai mare parte a Moldovei se aflǎ până în iunie sub jugul crud și distructiv al României regale, ascensiunea culturii în regiunile eliberate ale republica a început de la un nivel foarte scăzut § RESTAURAREA TRADIŢIILOR ISTORICE ALE LIMBEI MOLDOVEI Subliniind cel mai mare rol și importanță a limbajului în dezvoltarea istorică a omenirii, Karl Marx și Friedrich Engels au scris în The German Ideology: "Limba este la fel de veche ca conștiința; limbajul este o rețea practică, existentă și pentru alți oameni și numai prin aceasta existând și pentru mine, conștiință reală și, ca și conștiință, limbajul se naște doar dintr-o nevoie, dintr-o nevoie urgentă de a comunica cu ceilalți oameni Concretând o idee similară, V I Lenin în lucrarea sa "Despre dreptul națiunilor la autodeterminare" a punctat: "Limba este cel mai important mijloc de comunicare umană; unitatea limbii și dezvoltarea nestingherită este una dintre cele mai importante condiții pentru o cifră comercială cu adevărat liberă și largă, corespunzătoare capitalismului modern, o grupare liberă și largă a populației în funcție de toate clasele separate și, în sfârșit, o condiție pentru închiderea legătura pieței cu fiecare proprietar sau proprietar, vânzător și cumpărător treizeci Limba este cel mai important element al culturii naționale Ridicarea nivelului cultural și familiarizarea maselor largi de oameni cu tezaurul mondial al cunoașterii, crearea de cadre ale inteligenței naționale și propagarea învățăturilor marxist-leniniste sunt de neconceput fără dezvoltarea limbilor naționale Creatorul, creatorul limbii este poporul După cum notează în mod corect T K Karymshakov, limba și societatea există într-o unitate dialectică: nu există limbă fără societate și nu există societate fără limbă Limba, ca principal mijloc de comunicare umană, joacă un rol excepțional de important în dezvoltarea societății Pe măsură ce vorbitorul său avansează pe calea progresului istoric, limba de asemenea V I Lenin Poli col cit , vol , p Ya S Grosu l şi N A Mohov Decret, op , p K Marx şi F Engels Lucrări, vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p - T K Karymshakov Pe problema dezvoltării și convergenței vieții lingvistice a națiunilor socialiste sovietice În: Națiune și relații naționale Frunze, , p trece de la cel mai jos la cel mai înalt, de la simplu la complex Și numai în condițiile celei mai profunde crize a societății capitaliste, ideologii ei pot avea o părere pesimistă și absurdă, exprimată cu voce tare de Eugene Ionesco (Franța), fondatorul așa-zisului teatru al absurdului, că "limba nu mai creează legături între oamenii, nu mai servesc ca intermediar, toate legăturile sunt

rupte, oamenii vorbesc între ei Nu mai există dialog" Limba națională, dotându-și vorbitorii cu un mijloc perfect de comunicare, devine mai bogată atunci când își folosește resursele interne și împrumută elementele necesare din alte limbi cu care intră în cooperare Îmbogățirea reciprocă a limbilor este un proces necesar care are loc de-a lungul istoriei societății umane Necesitatea îmbogățirii reciproce a limbilor va exista atâta timp cât vor exista diferențe lingvistice între popoare Se știe că V I Lenin s-a opus ferm ridicării limbii ruse la rangul de limbă de stat, obligatorie pentru toate naționalitățile care trăiesc în țară V I Lenin s-a opus aspru oricărei încercări de a introduce o singură limbă "de stat" în Rusia , spunând că "este rușinos să susținem limba de stat" Cu toate acestea, situația este diferită cu limbile fostelor națiuni asuprite, care, după Revoluția din octombrie, s-au ridicat în republicile lor naționale la poziția de limbi de stat în sensul că sunt limba majorității populația de aici, în ele sunt publicate legile, se desfășoară înregistrări de stat, se desfășoară proceduri judiciare etc Credem că IV Malyshev are dreptate când scrie: "Fostele popoare asuprite au avut ocazia în sistemul socialist de a-și dezvolta limbile naționale În prezent, limbile acestor popoare sunt limbile de stat (italicele mele - A L) ale republicilor și regiunilor uni și autonome Aceeași idee este exprimată și de T K Karymshakov Afirmând că în URSS toate limbile sunt egale, la fel cum vorbitorii lor sunt egali, T K Karymshakov scrie: "Dreptul de stat este recunoscut pentru toate limbile naționale" Dar, desigur, fiecărui cetățean al fiecărei republici sovietice i se garantează dreptul de a-și folosi limba maternă Cunoscutul filolog sovietic M I Isaev clarifică ideea interdependenței limbii naționale și a statului național Subliniind că dezvoltarea funcțională a limbilor este strâns legată de forma statalității naționale, M I Isaev scrie: "Limbile principalei populații a republicii unionale îndeplinesc funcții sociale mult mai largi decât limbile populației de raioane autonome și chiar de republici și regiuni autonome" Pentru RSS Moldovenească, desigur, din momentul formării ei, Vezi Iuri Jukov Rinocerii și Politica - Pravda, , iulie V I Lenin Poli col cit , vol , , p , V I Lenin Poli col cit , vol , p I V Malyshev Despre națiunile burgheze și națiunile socialiste, p T K Karymshakov Decret, lucrare , p M I Isaev Rezolvarea problemei lingvistice în cursul construirii statului național în URSS În: "Problemele actuale ale istoriei construcției statului național", p limba de stat, în sensul pe care l-am indicat, a devenit limba moldovenească Un eveniment de mare însemnătate politică și culturală pentru populația moldovenească din regiunile de pe malul drept al RSSM a fost traducerea limbii sale scrise din latină în slavă Legea corespunzătoare a fost adoptată de sesiunea I a Sovietului Suprem al RSS Moldovei la februarie Astfel, aici a fost restabilită tradiția istorică a poporului moldovenesc, care în trecut, timp de multe secole, a folosit în scrierea sa alfabetul chirilic Restaurarea graficii slave în scrierea moldovenească a facilitat familiarizarea poporului moldovenesc cu cea mai progresistă cultură din lume - cultura sovietică, a contribuit la convergența în continuare a culturii moldovenești cu cultura marilor popoare rusești și sovietice De la formarea statalitatii lor in secolul al XIV-lea, moldovenii au folosit intotdeauna grafica slava (chirilica) in scris Alfabetul chirilic, adaptându-se la limba moldovenească, slujește cu succes culturii naționale a poporului moldovenesc de șase secole Cu folosirea acestui alfabet s-au creat toate cele mai bogate monumente scrise și literare ale moldovenilor: scrisori slavo-moldovenești, cronici, prima carte tipărită moldovenească, lucrări ale

cărturarilor-iluminatori din epoca feudală, precum și ale scriitorilor moldoveni de mai târziu (în Zaprutskaya Moldova - până în anii ai secolului XIX) și altele Cunoscuții istorici sovietici Ya S Grosul și N A Mohov notează că primele lucrări istorice despre Moldova, adică primele cronici locale, au apărut în secolul al XV-lea sau, după cum scriu ei, "la scurt timp după formarea moldovenilor statul (sec XIV) și răspândirea scrierii aici" "Au fost scrise (lucrări istorice - A L) în secolele XV-XVI în slavonă (de obicei se numesc "cronici slavo-moldovenești"), iar în secolele XVII-XVIII în limbile moldovenești (parțial și greacă)" Utilizarea graficii slave în scrierea limbii moldovenești din cele mai vechi timpuri este confirmată și de datele de arheologie, numismatică, sfragistică și epigrafie Cunoscutul arheolog sovietic E A Rickman subliniază că pe sigiliul de stat al Moldovei din secolul al XV-lea, capul de taur (zimbră) într-un cadru vegetal era înconjurat de o inscripție slavă El mai relatează că domnitorul Moldovei, Ștefan al III-lea, a instalat o lespede de piatră memorială pe porțile cetății Belgorod (moderna Belgorod-Dnestrovsky) în amintirea lucrărilor de întărire a acestei cetăți în "În partea superioară a plăcii, imaginile unui taur și a unui scut sunt sculptate în jos relief, țesute într-un model floral Treimea inferioară este ocupată de o inscripție slavonă Cu toate acestea, în Țara Românească s-a folosit și grafica slavă PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d a, l ; "Prima sesiune a Sovietului Suprem al RSS Moldovei", p - I Vartichan Alfabetele limbilor popoarelor din URSS - "Comunist din Moldova", , nr , p Ya S Grosul și N A Mohov Decret, op , p Ibid E A Rickman Comori artistice ale Moldovei Antice Kshn , , p Ibid , p timpuri străvechi și a fost înlocuită cu grafica latină abia în anii ai secolului al XIX-lea Pe teritoriul Basarabiei, care a devenit parte a Rusiei în , vechea tradiție moldovenească s-a păstrat constant: alfabetul chirilic a fost folosit în scrierea moldovenească Cu toate acestea, după acapararea cu forța a acestei regiuni de către România regală în , invadatorii au introdus aici grafia latină împotriva voinței populației, urmărind scopurile celebrei "românizări" Este de remarcat faptul că proeminentul scriitor moldovean de la începutul secolului al XX-lea, Alexei Mateevici, a acordat o mare importanță graficii slave, rolul acesteia în dezvoltarea scrisului moldovenesc El scria: "Odată a apărut alfabetul slavo-moldovenesc, de unde trecerea directă la traducerea cărților slave în limba moldovenească și la începutul scrisului moldovenesc independent" Admirând puritatea aproape primordială a limbii moldovenești în țara natală, Mateevici a continuat: "Istoria originii și dezvoltării limbii moldovenești ne va explica și cum aceasta era folosită odinioară și de cealaltă parte a Prutului (adică Zaprutskaya) Moldova - A L) limba a fost ştearsă acolo de influenţe străine şi s-a păstrat numai în Basarabia" Vorbind cu hotărâre împotriva perversiunilor limbii moldovenești, Aleksey Mateevici, cu arzătoare recunoștință față de poporul său, a afirmat că "ei (moldovenii din Basarabia și din Transnistria de Est - A L), slavă Domnului, au scăpat de stăpânire și francizare" Acordând atenție laturii pozitive a influenței slave asupra limbii moldovenești, scriitorul a subliniat în același timp independența, originalitatea limbii materne aparținând grupului romanic: "Stocul de cuvinte slave a crescut în fiecare zi, dar cu toate acestea, limba moldovenească a continuat să-și păstreze baza latină și o păstrează până în zilele noastre Fundamentele latine ale limbii moldovenești sunt de netăgăduit Așadar, M D Feller scrie despre asta: "S-au găsit dovezi incontestabile ale unei origini comune pentru franceză, italiană, spaniolă,

portugheză, română, moldovenească (italicele mele - D L) și alte câteva limbi Aceste limbi, numite romance în știință, își au rădăcinile în latină populară, limba descendenților locuitorilor Romei antice care s-au stabilit aproape în toată Europa Aceste limbi sunt uneori numite italiană de la numele țării Italia Academicianul Academiei de Științe a RSS Moldovenești N G Korleteanu mai amintește că "limba moldovenească aparține grupului limbilor romanice" Această origine a limbii moldovenești este confirmată nu numai de studiile anterioare, ci și de toți oamenii de știință moderni (țari capitaliste și socialiste) care aderă la conceptul de continuitate în dezvoltare de la civilizația antică până în Evul Mediu Al Mateevici Decret op - "Monitorul Eparhial Chișinău", nr , p Al Mateevici Decret op - "Monitorul Eparhial Chișinău", nr , p Ibid , p Al Mateevici Decret op - "Monitorul Eparhial Chișinău", nr , p M D Feller Cum se nasc și trăiesc cuvintele M , , p N G Korletyanu limba moldovenească În cartea: "Limbile popoarelor URSS", vol M , , p Hovyu, a dovedit și a trasat această continuitate succesivă în formarea formațiunilor ulterioare ale Evului Mediu, în primul rând în țările romanice Vederi apropiate de unele aspecte ale acestui concept au fost prezentate de F Engels În Originea familiei, a proprietății private și a statului, el a scris despre posesiunile Imperiului Roman: "Acolo unde limba greacă nu a oferit nicio rezistență, toate limbile naționale au trebuit să cedeze loc latinei corupte" Procesul de formare a familiilor lingvistice , precum și a grupurilor lingvistice incluse în acestea, a fost strâns legat de așezarea omenirii pe tot globul Limbile cele mai apropiate una de cealaltă, formând, de regulă, un singur grup lingvistic, se găsesc de obicei printre popoarele învecinate, legate printr-o origine comună sau o viață comună lungă într-un stat și având legături economice și culturale strânse Savanții burghezi, în primul rând lingviști rasiști, au înaintat teza "superiorității" limbilor sistemului analitic asupra limbilor sistemului flexiv, a "superiorității" limbilor acelor popoare care au a reușit să stabilească dominația asupra celorlalți Cercetătorii sovietici expun fără milă aceste afirmații absurde, apărând valoarea egală a limbilor, indiferent de structura lor "Fiecare limbă", scrie A I Demidenko, "are propria sa structură gramaticală specială, vocabularul și vocabularul său principal și se dezvoltă și se îmbunătățește conform legilor sale inerente" Și M Isaev subliniază că într-o societate burgheză limbile națiunilor conducătoare suprimă limbile minorităților naționale doar pentru că aici nu doar o clasă o exploatează pe alta, ci și unele popoare o asupresc pe altele Prin susținerea tradiției istorice a limbii moldovenești, adică prin respingerea alfabetului latin și restabilirea grafiei slave în scrierea limbii moldovenești, guvernul sovietic a ajutat astfel limba moldovenească să-și păstreze baza populară organică națională și a deschis astfel cale de dezvoltare și îmbogățire în continuare Limba moldovenească, care timp de secole a fost limba de stat a principatului Moldovei, dar a fost ignorată sub țarism, iar în perioada ocupației boier-române a Basarabiei nu a fost deloc recunoscută de invadatori ca limbă de sine stătătoare, s-a reafirmat în drepturile sale ca limbă națională a poporului moldovenesc, a devenit limba oficială a RSSM Astfel, limba moldovenească a fost recunoscută drept una dintre limbile naționale de frunte pe teritoriul Uniunii Sovietice - limba uneia dintre republicile Uniunii Așadar, datorită politicii leniniste și eforturilor Partidului Comunist și puterii sovietice, s-a restabilit unitatea națiunii moldovenești și s-a dovedit deplina viabilitate, s-a restabilit statalitatea națională a poporului moldovenesc și s-au

deschis perspectivele prosperității acestuia Totodată, limba moldovenească a fost pe deplin restaurată în drepturile de cetățenie și s-au creat condițiile pentru înflorirea ei F Engels Originea familiei, a proprietății private și a statului M , , p Clasificarea genealogică a limbilor se bazează pe conceptul de familii de limbi care unesc limbile provenite dintr-o limbă de bază comună (proto-limbă) care a existat în trecut A I Demidenko Rasismul în slujba imperialismului M , , p - Vezi M I Isaev Decret, op , p - Astfel, încercările șovinilor burghezi români de a asimila națiunea moldovenească și de a-i absorbi pământurile au fost îngropate definitiv și irevocabil, falsul teorie a istoriografiei burgheze române privind existența unui imaginar "națiune română unică" și "limbă română unică" a suferit un colaps complet Apropo, vorbind despre orarul scrisului moldovenesc, se cuvine să amintim greșelile asociate încercărilor de a-l schimba la începutul anilor ' în ASSR moldovenesc Există două etape principale în istoria dezvoltării limbii scrise a națiunilor și naționalităților în statul sovietic În prima etapă (anii - mijlocul anilor) a construcției statului național și a revoluției culturale în țara noastră, absența limbilor literare în rândul majorității absolute a popoarelor URSS s-a dovedit a fi un fel de piatră de poticnire, care a făcut extrem de dificilă rezolvarea multor sarcini socio-economice și alte sarcini conturate Partidul Comunist și guvernul sovietic Din cele de popoare ale URSS, doar de popoare aveau o limbă scrisă mai mult sau mai puțin dezvoltată În același timp, după cum subliniază M I Isaev și O B Gobeti, " aspectul și natura scrisului, de regulă, erau direct legate de una sau alta religie" , deoarece în trecut "scrisul era un instrument de propagandă religioasă" Înlocuirea sistemelor grafice medievale complexe și mai vechi a devenit posibilă la noi abia după Revoluția din octombrie În același timp, nu doar sistemele de scriere existente au fost îmbunătățite, ci au fost create și altele noi Drept urmare, în Uniunea Sovietică au apărut peste de alfabete latinizate, care, de fapt, exprimau conținutul principal al "construcției lingvistice" în URSS în anii și începutul anilor În primul rând, scrierea bazată pe scripturile arabe, vechi uiguro-mongole și ebraice avea nevoie de o îmbunătățire fundamentală Scrierea arabizată a fost folosită de reprezentanții a popoare diferite din Asia Centrală, regiunea Volga și Caucaz, care profesau religia musulmană Grafica antică uiguur-mongolă a fost folosită de buriați și kalmyks, în timp ce grafia ebraică a fost folosită de evreii caraiți, din Crimeea, de Munte, din Asia Centrală și din Europa de Est În anii de dezvoltare intensivă a tipăririi cărților și a educației în masă a populației, toate deficiențele programelor de mai sus au fost expuse la maximum, s-a dovedit că ele împiedică răspândirea iluminismului Din aceste motive, în anii scripturile ebraice, vechi uiguur-mongole și arabe au suferit romanizare Pe baza latină, scrisul a fost creat în principal pentru popoare care anterior nu o cunoșteau deloc Există toate motivele să credem că romanizarea orarului a fost în această perioadă o etapă necesară din punct de vedere istoric și obiectiv în dezvoltarea limbii scrise a popoarelor URSS, fără îndoială, a jucat un rol pozitiv în dezvoltarea și Λί I Isaev Decret, op , p M I Isaev, O B Gobeti Probleme de dezvoltare a limbilor naționale în URSS în acoperirea autorilor burghezi - "Întrebări de istorie", , nr , p Ibid , p Ibid , Λί I Isaev Decret, op , p îmbunătățirea limbilor literare și a culturilor naționale ale unui număr de popoare sovietice Inițiativa de trecere a popoarelor din Estul și Nordul URSS la alfabetul latin a venit de la înșiși popoarele locale Partidul Comunist și guvernul sovietic au

reacționat cu deplină înțelegere la dorința părții avansate a intelectualității naționale de a scăpa de vechiul și complicatul scenariu de scris În condițiile primilor ani postrevoluționari, alegerea grafiei latine ca bază a scrierii naționale nu a fost întâmplătoare, pentru că atunci trecerea la baza grafică rusă, propusă de unele figuri culturale ale popoarelor înapoiate, putea fi interpretată ca o recădere a vechii politici de rusificare a țarismului Procesul de romanizare a scripturilor a avut loc și în alte țări Dar în sisteme sociale diferite, radical opuse, acest fenomen are departe de a fi aceleași cauze și consecințe Într-o societate liberă de opresiunea de clasă și națională, masele muncitoare au posibilitatea de a alege tipul de scris fără nicio restricție În URSS, latinizarea scrisului a contribuit la început la creșterea alfabetizării și a culturii popoarelor înapoiate Rezultate complet incomparabile sunt aduse de înlocuirea graficii în societatea burgheză În Turcia, de exemplu, în , după despărțirea dintre biserică și stat, a fost introdus alfabetul latin, dar acest lucru nu a redus numărul analfabetilor din țară, iar nivelul de cultură al oamenilor muncii nu a crescut Ca orice mare întreprindere, romanizarea alfabetelor majorității absolute a popoarelor din URSS nu se putea lipsi de costuri și erori O astfel de perversiune ar trebui considerată, de exemplu, impunerea alfabetului latin acelor popoare, printre care majoritatea și-au exprimat dorința de a folosi alfabetul rus în scrisul lor Evident, o greșeală cu totul de neiertat a fost traducerea în latină a scrierii acelor popoare care au folosit anterior grafica slavă în scrisul lor de multă vreme Asemenea reforme ale alfabetelor nu conțineau în niciun caz trăsături progresive, ci erau, la figurat vorbind, un zig-zag inutil pe calea formării culturii socialiste "Nu a existat nicio îndoială: un exces", scrie membru corespondent al Academiei de Științe a URSS M I Isaev, "și trecerea la grafia latină a limbii scrise a acelor popoare care o aveau deja introdusă pe baza graficii ruse " În lumina celor de mai sus, devine clar că introducerea în a grafiei latine în limba scrisă a limbii moldovenești a constituit o gravă greșeală în construcția culturală a RSS Moldovenești Introducerea grafiei latine a ridicat o barieră artificială între oamenii muncitori ai republicii și limba masei principale de ziare și reviste publicate în țară, cărți, inclusiv manuale și, într-o anumită măsură, a împiedicat astfel răspândirea socialismului cultura în rândul populaţiei moldoveneşti Traducerea grafiei moldovenești în grafia latină a împiedicat înmulțirea și aprofundarea legăturilor culturale ale poporului moldovenesc cu rusul, ucraineanul și alte popoare, a slăbit procesele de influență reciprocă a culturilor naționale și M I Isaev, O B Gobeti Decret, lucrare , p M I Isaev Decret, op , p - precum și îmbogățirea spirituală a poporului moldovenesc prin dezvoltarea valorilor culturale și ideologice ale popoarelor sovietice mai dezvoltate Romanizarea scrisului moldovenesc a avut și un impact negativ asupra formării și dezvoltării unui număr de verigi în cultura socialistă a poporului moldovenesc (literatură, artă etc) Din toate aceste motive, în , la cererea însăși a populației moldovenești din ASSR Moldovei, s-a hotărât renunțarea la utilizarea nejustificată a grafiei latine și restabilirea graficii tradiționale slave Falsificatorii burghezi ai istoriei nu au omis să încerce să distorsioneze și acest fenomen al realității sovietice, să-l interpreteze cu răutate Unul dintre cei mai reacționari "sovietologi" și "experți ai Orientului" Walter Kolartz scrie că romanizarea alfabetelor în URSS s-a făcut cândva "forțat", cu scopul de a "alunga" trecutul cultural a zeci de popoare, "exprimată simbolic în alfabetul

arab" , și "Introducerea alfabetului latin a însemnat eliminarea tradițiilor care erau contrare spiritului noii ere sovietice" V Kolarz încearcă să convingă cititorul că în Uniunea Sovietică "latinizarea" a fost impusă popoarelor turcofone și altor popoare de "guvernul central rus" cu ajutorul unor mici grupuri de comuniști locali Distorsionând esența procesului de romanizare a alfabetelor în Uniunea Sovietică, V Kolarz afirmă că "ideea trecerii la alfabetul latin a fost un produs secundar natural al ideii revoluției mondiale" , și anume , acest alfabet a fost oprit pentru "a stabili legături mai puternice între proletariatul din Occident și masele muncitoare din Orient Un alt "sovietolog" vest-german, Roman Smol-Stotsky, scoțând o altă doză de calomnie antisovietică, scrie: "După cum putem vedea, Partidul Comunist Rus era conștient că alfabetul latin promova o "orientare culturală către Occident" și că Latinizarea alfabetului echivala cu recunoașterea "superiorității Occidentului" Apoi acest "teoretician" recurge la tipicul său atac rău intenționat: "Rusificarea alfabetului românesc în Republica Moldova este o poveste scandaloasă Nu există nicio îndoială că limba moldovenească este un dialect al românei și, împreună cu aceasta, constituie o singură limbă" Respingerea grafiei latine în ASSR moldovenesc și restaurarea graficii slave în limba scrisă a limbii moldovenești s-a produs la a doua etapă de "construcție a limbii" în URSS, care a fost asociată cu tranziția la sfârșitul anilor ai sec scrieri ale majorității absolute a popoarelor țării noastre la baza grafică rusă Dezirabilitatea unei astfel de tranziții a fost determinată de practica construcției socialiste Ca urmare, în - popoarele din Asia Centrală, W Kolarz Die Nationalitâtenpolitik der Sowjetunion Frankfurt pe Main, , S Ibidem Ibidem, S Ibidem Ibidem, S Roman Micul Stoski Problema naționalității Uniunii Sovietice și imperialismul comunist rus Milwaukee, , p Ibidem Volga, Caucazul de Nord, Azerbaidjan au trecut la scrierea rusă În procesul de construire a unei societăți socialiste, cunoașterea limbii ruse a devenit o necesitate recunoscută pentru multe milioane; persoane de naționalitate non-rusă La insistențele lor, studiul limbii ruse este introdus în școlile naționale de diferite profiluri Nu; numai în educație, dar și în viața publică a diferitelor republici, limba rusă a început să fie folosită din ce în ce mai pe scară largă, devenind din ce în ce mai mult un instrument de comunicare interetnică de masă Falsificatorii burghezi ai relațiilor naționale din URSS privesc procesele de înflorire și apropiere a națiunilor și naționalităților socialiste sovietice într-o formă pervertită, susținând că În Uniunea Sovietică are loc o contopire forțată a popoarelor într-o singură națiune de "tip sovietic-rus" În același timp, B Meisner și alții nu vor să vadă și să recunoască faptul incontestabil că tocmai în anii puterii sovietice s-au conturat limbile turcomeni, uzbece, kazah, kârgâz și alte limbi literare naționale , că atât alegerea grafiei latine în anii , cât și trecerea de la aceasta la baza grafică rusă la sfârșitul anilor au fost acte voluntare ale națiunilor și naționalităților înseși, care au întreprins aceste reforme scrise Falsificatorii istoriei, jucându-se politic cu trecerea scrierii mai multor popoare la grafia rusă și ignorând caracterul voluntar al acestei inovații progresive, păstrează în mod deliberat tăcerea asupra faptului că georgienii și armenii și-au păstrat scripturile antice, în timp ce Lituanienii, letonii, estonienii folosesc grafia latină Nu mai puțin zeloși sunt lacheii învățați ai imperialismului care denaturează problema bilingvismului în URSS Faptul că cetățenii republicilor naționale ale URSS, împreună cu limba lor maternă, învață și limba rusă, devenind astfel bilingvi, ei încearcă să

treacă drept o dovadă a "violenței" în politica națională sovietică Făcând acest lucru, ei uită în mod ciudat că, să zicem, galezii din Anglia sunt, de asemenea, bilingvi Dar bilingvismul galezilor este doar unul dintre zecile de astfel de exemple într-o societate capitalistă Falsificatorii, în special același V Kolarz, caută și ei să denatureze motivele și sensul trecerii de la grafia latină la rusă, numind-o "revizuire a latinizării" În același timp, ei evită cu sârguință problema "libertății de limbă" imaginară proclamată de "democrația" burgheză în țările capitaliste, unde problema stabilirii unei singure limbi se decide tocmai prin forță: limba națiunii conducătoare este declarată limba de stat, în timp ce restul limbilor sunt discriminate și suprimate în toate modurile posibile "Sovietologii" și "erudiții de la Kremlin" nu vor să vadă și să înțeleagă că schimbările fundamentale care au avut loc și au loc în viața politică, socio-economică și culturală a națiunilor, naționalităților și grupurilor etnice sovietice socialiste au dus la formarea unei noi comunități internaționale de oameni, stabilită istoric Această comunitate este poporul sovietic multinațional, caracterizat prin * M I Isaev Decret, op , p W Meisner Das Parteiprogramm der KPdSU bis : Kõln, , S L M I Isaev, O B Gobeti Decret, lucrare , p ; W Kolarz Die Nationalitãtenpolitik der Sowjetunion, S o serie de trăsături comune care se manifestă în prezența: o patrie sovietică comună; baza socio-economică generală; structura omogenă a clasei sociale; o singură ideologie marxist-leninistă ca viziune de clasă asupra lumii; sarcina unică de a crea o bază materială și tehnică și de a construi comunismul în țara noastră; o singură bază internaţională a imaginii spirituale etc Tocmai în condiţiile formării poporului sovietic limba rusă a căpătat calitatea unui mijloc de comunicare interetnic de masă Revenind la problema bazei grafice a scrisului, observăm că nu există deloc alfabete ideale în lume și există doar alfabete mai mult sau mai puțin raționale, care din când în când trebuie adaptate structurii și caracteristicilor fonetice a unei anumite limbi Astfel, cel mai răspândit alfabet latin astăzi, care răspundea bine structurii fonetice a limbii latine, nu corespundea foneticii limbilor romanice și germanice, fiind necesară adaptarea în fiecare caz la crearea sistemului lor de scriere Poziția eronată a latinizatorilor anilor ' la noi a constat, în primul rând, în abordarea sociologică vulgară a acestei reforme, în proclamarea alfabetului latin "alfabetul societății comuniste mondiale" , "singurul revoluționar"; , destinată să devină principala pentru toate popoarele "sub viitoarea victorie a revoluției mondiale" , în construirea latinizării într-un "absolut" Orice încercare de a oferi alfabetul rus ca bază pentru scrierea popoarelor non-ruse a fost marcată de latinizatori drept o izbucnire contrarevoluționară Respingând aceste opinii nefondate, la iunie , Comitetul Executiv Central al URSS a condamnat în cea mai categoric formă greșelile fundamentale comise în procesul de romanizare a alfabetelor Cu toate acestea, unii lingviști, așa cum am menționat deja, au vorbit în favoarea romanizării, considerând că trecerea la alfabete bazate pe grafica rusă poate fi interpretată ca o manifestare a șovinismului Dar realitatea sovietică reală a dezvăluit lipsa de temei a unor astfel de temeri Dezvoltarea sistemului socialist în URSS, viața popoarelor sovietice, a arătat în mod convingător că alfabetul latin a creat o izolare artificială nejustificată a limbilor popoarelor URSS de limba rusă, în care burghezo-naționalistul elementele erau extrem de interesate În condițiile ASSR moldovenești, introducerea grafiei latine a fost folosită cu inteligență de romanofilii burghezi deghizați, care și-au pus ca scop ultim separarea ASSR moldovenească de

Uniunea Sovietică și "reîntregirea" acesteia cu "românia mare" / Lingviștii care au susținut alfabetul latin nu au ținut cont de cel mai important lucru - perspectivele dezvoltării relațiilor interetnice în URSS, M S Dzhunusov Dialectica formării poporului sovietic ca comunitate socială multinațională de oameni În: "Poporul sovietic multinațional - o nouă comunitate istorică de oameni" (Rezumate ale rapoartelor și mesajelor) M , , p Vezi eu, Vartichan Decret, articol, p Op conform articolului: L M Zak, M I Isaev Probleme de scriere a popoarelor URSS în revoluția culturală - "Întrebări de istorie", , nr , p Ibid Ibid Vezi ibid în primul rând, relațiile tuturor celorlalte popoare ale Uniunii Sovietice cu marele popor rus În anii și , dezvoltarea limbii literare moldovenești, precum și a întregii culturi moldovenești, a fost foarte prejudiciată nu numai de introducerea artificială a grafiei latine, ci și de faptul că cea mai mare parte a intelectualității din ASSR Moldovei , în primul rând majoritatea scriitorilor, au ignorat moștenirea literară clasică a poporului moldovenesc Sub influența conceptelor nihiliste ale "proletcultiștilor", unii scriitori ai MASSR, în special Lehtsyr și alții, susțineau că poporul moldovenesc (adică țăranii și muncitorii moldoveni) nu avea în trecut nici literatură, nici cultură proprie Lehtsyr și asociații săi au fost de acord până la punctul că constructorii socialismului nu aveau nimic de luat din literatura moldovenească din trecut, că literatura clasică moldovenească " nu poate fi de valoare pentru noi decât ca material de arhivă" , iar în operele lui K Donich și, mai ales, în lucrările lui I Creangă nu se găsește nimic, " în afară de tendințele de a glorifica tradițiile burgheze, de a poetiza "paradisul" societății boierilor, bogaților și credinţa în Dumnezeu" Asemenea vederi nihiliste au fost propovăduite, în ciuda faptului că moldovenii din oraș și de la țară au repetat poveștile lui I Creangă, au cântat cântece după cuvintele lui M Eminescu Este destul de evident că "teoriile" lui Lekhtsyr și ale altor nihiliști autohtoni erau în flagrant contradicție cu principiile leniniste ale asimilării critice a culturii și literaturii din trecut Este bine cunoscut faptul că în primii ani ai revoluției "subversitorii" moștenirii culturale au afirmat că cultura proletariană trebuie creată într-un loc "curat" V I Lenin, criticând astfel de opinii și sloganuri "revoluționare", a spus: "Cultura proletariană nu este un pop-up de nicăieri, nu este o invenție a oamenilor care se autointitulează specialiști în cultura proletariană Totul este o prostie totală " V I Lenin era ireconciliabil cu orice și toate trucurile formaliste, "când de foarte multe ori cele mai ridicole șmecherii erau prezentate ca ceva nou, iar ceva supranatural și absurd era prezentat sub masca artei și culturii proletare pur proletare" V I Lenin ironic despre "cea mai abstractă luptă pentru nou, care ar trebui să fie deja atât de nouă încât să nu existe nici măcar un grăunte de antichitate în ea" El a considerat tot ce este mai bun din moștenirea culturală a trecutului ca punct de plecare pentru dezvoltarea unei culturi noi, socialiste În același timp, V I Lenin a învățat că asimilarea celor mai buni din moștenirea culturală nu trebuie să fie pasivă, ci activ creativă, realizată din punctul de vedere al marxismului, pentru că "numai viziunea asupra lumii a marxismului este expresia corectă a intereselor, punctul de vedere și cultura proletariatului revoluționar" A amintit și el Vezi I Rakul Scrisorile de la Articole shi studios sunt Kshn , , pag Vezi ibid Ibid V I V I V I V I acea Marxismul a asimilat și procesat tot ceea ce a fost valoros în cei peste două mii de ani de dezvoltare a gândirii și culturii umane și

a subliniat: "Numai să lucrăm în continuare pe această bază și în aceeași direcție, inspirată din experiența practică a dictaturii proletariatului , poate fi recunoscută ca dezvoltarea unei culturi cu adevărat proletare" Dezvoltarea literaturii, precum și creșterea întregii culturi a poporului moldovenesc, în anii și începutul anilor a fost în mare măsură împiedicată de absența la acea vreme a unei limbi literare moldovenești moderne uniforme Dezvoltarea sa a fost încetinită, în primul rând, de o înțelegere eronată a izvoarelor și modalităților de îmbogățire a limbii literare moldovenești Aici a avut efect influența negativă a două curente naționaliste, la fel de ostile culturii sovietice Reprezentanții primului dintre ei - romanizatorii - au căutat să transfere limba română de salon francezizat pe pământ sovietic La rândul lor, "originaliştii" au fost de părere că limba moldovenească ar trebui să fie îmbogăţită doar în detrimentul resurselor proprii, nepermiţând împrumuturi din alte limbi În acest scop, au inventat cuvinte "originale", pe care apoi le-au strecurat cu forța în fondul de vocabular, în limba literară A devenit evidentă nevoia de a depăși tendințele eronate și vicioase din lingvistica moldovenească, care dăunează construcției socialiste, progresului culturii moldovenești și împiedică îmbogățirea deplină a limbii literare moldovenești S-au făcut eforturi serioase în această direcție după iunie , odată cu refacerea tradițiilor istorice ale limbii moldovenești În vederea dezvoltării și îmbunătățirii în continuare a limbii literare a poporului moldovenesc, Consiliul Comisarilor Poporului din RSS Moldovenească, prin decretul său din mai , a introdus noi reguli de ortografie pentru limba moldovenească Acest act a fost un factor important în dezvoltarea ulterioară a culturii naționale a poporului moldovenesc Introducerea noii ortografii a creat condiţii mai favorabile pentru realizarea posibilităţilor sintactice şi stilistice ale limbii moldoveneşti, pentru îmbogăţirea acesteia cu terminologie socio-politică şi ştiinţifico-tehnică Analizând etapele construcției culturale din trecut, trebuie subliniat încă o dată că limba oricărui popor acționează întotdeauna și invariabil ca unul dintre cele mai importante elemente ale culturii naționale S-a spus deja mai sus că limba rusă a devenit un instrument de comunicare în masă, un mijloc de comunicare interetnică Rețineți că o funcție similară, dar nu la scara întregii țări, ci în limitele republicii sale unionale, este îndeplinită și de alte limbi M I Isaev și O B Gobeti scriu despre aceasta: "Multe limbi literare moderne îndeplinesc funcțiile limbilor de comunicare interetnică într-un anumit teritoriu" Sfera de utilizare a limbilor naționale literare continuă să se extindă În același timp, popoarele care vorbesc limbi nescrise sunt folosite în diferite domenii ale culturii, educației, Ibid Vezi I Raku l op citește , pag unsprezece "Moldova Socialiste", , iunie M I Isaev, O B Gobeti Decret, lucrare , p activitate politică şi de stat, limba literară a unor oameni vecini mai numeroşi În Daghestan, de exemplu, limbajul scris de tineri a avarilor este folosit de oamenii Andi, Didoy, Archin, Botlikh, Karata, Bezhitin, Gunzeb, Tin-Din, Chamalal, Bogulal, Akhvakh, Godoberi și Khvarsh Limba georgiană este folosită de Batsbi, Kists, Svans și alții; Azerbaidjan - popoare cu un singur aul Budukhs, Khinalugs, Kryzys și altele; Popoarele Tadjik - Pamir: Vakhans, Ishkashims, Yazgu-Lamtsy, Rushans și altele Revenind la problema restaurării tradițiilor istorice ale limbii moldovenești, nu se poate ignora o asemenea metodă a falsificatorilor occidentali ai istoriei poporului moldovenesc ca încercări de discreditare a limbii moldovenești S-a spus deja mai sus că istoricii reacţionari români, colegii lor burghezo-naţionalişti moldoveni şi alţi

colegi antisovietici, au căutat să fundamenteze "teoretic" şi să justifice "istoric" prinderea şi înrobirea Basarabiei de către România regală Totodată, în scopuri politice, s-a folosit o dispută științifică pe probleme atât de importante precum locul de formare a popoarelor romanice răsăritene - moldoveni, vlahi, aromâni și altele, precum etnogeneza poporului moldovenesc etc , Carpații ipoteza a fost interpretată subiectiv și folosită speculativ la nord de Dunăre) și Ipoteza Balcanică (adică teoria migrației) Acești istorici, cu ajutorul acestor ipoteze, au încercat să fundamenteze teorii de etnogeneză și de strămutare a populației romanizate care erau "favorabile" burgheziei naționale pe care o slujeau Ca urmare, au apărut o serie de concepte preconcepute, neîntemeiate științific , care și-au câștigat curent atât în rândul istoricilor români, cât și în cei occidentali Să dăm câteva exemple de aplicare a unor astfel de concepte pseudoștiințifice în scopuri politice, antisovietice Unul dintre cei mai împietriți reacționari români și arzător antisovietic G I Brătianu, sperând să discrediteze motivele introducerii c a noii ortografii și a restabilirii tradițiilor istorice ale limbii moldovenești în RSSM, a scris biliar: "Dând limbii "moldovenești" o nouă ortografie cu fontă slavonă, comisarii Republicii Moldova și-au proclamat intenția de a cultiva "clasicii" acestei limbi - Creangă, Eminescu, Neculce, Alexandri și păstrează sacru este amintirea "eroului popular" Ștefan cel Mare, alungând în același timp noile termeni introduși de ocupația română, care încălcau originalul puritatea limbii moldoveneşti" Ignorând cu aroganță și răutate dreptul poporului moldovenesc la propria dezvoltare independentă, înzestrându-se cu autoritatea de a vorbi în numele populației moldovenești din RSSM, G I Brătianu a încercat să convingă cititorul că restaurarea graficii slave și introducerea a noilor reguli de ortografie ale limbii moldovenești au fost dictate de singurul scop - " ridica particularismul moldovenesc, oricât de semnificativ ar fi el, într-o naționalitate separată pentru a O limbă nou scrisă este o limbă care și-a primit forma scrisă în timpul erei sovietice M eu Isaev, G B Gobeti Decret, Soch , p cm Da S Grosul, N A Mohov Decret, Soch , p GI Brătianu op cit p consideră-o o oaie pierdută din turma slavă și contrastează-o cu naționalitatea română și cu limba română" Recurgând în mod deliberat la analogii inaplicabile și inacceptabile, folosind mijloace nepotrivite și metode ilegale, G I Brătianu a declarat calomnios independența poporului moldovenesc și a limbajului său drept "teză absurdă", echivalentă, în opinia sa, cu evidențierea în literatura Franței" clasicii literaturii normande Corneille sau Flaubert G I Bratian avea nevoie de o asemenea comparatie absurda si blasfemia pentru a respinge independenta poporului moldovenesc, pentru a "descoperi" calomnios in politica nationala leninista din RSS Moldoveneasca o "tendinta" care "caracteristică a dorinței clar exprimate de a nega poporului român dreptul la unitate națională, lipsindu-l de întreaga ramură răsăriteană, pentru includerea acesteia în masa popoarelor slave care trăiesc în teritoriile adunate de imperiul țarist și revendicate de Uniunea Sovietică " În acest atac șovin antisovietic stă sensul principal al conceptului de G I Brătianu, pentru "dovada" căreia recurge la analogii înșelătoare Istoricii români emigrați pe care i-am amintit scriu în același sens Ei îşi iau asupra lor să declare că nu există o formaţiune naţional-statală independentă - Moldova sovietică, că moldovenii sunt "români" Pentru a-și "fonda" teza falsă, acești istorici ai politicienilor recurg la născociri și falsuri incredibile Ei, de exemplu, afirmă * "Moldova sovietică este parte integrantă a Moldovei istorice, ale cărei granițe au fost

recunoscute atât de Turcia, cât și prin acorduri semnate între principii români și țarii moscoviți Această parte a pământului românesc (RSS Moldovei - A L) își găsește locul numai în hotarele statului român, în concordanță cu realitatea trecută și etnică a acestuia În același timp, emigranții români îi numesc cu nerăbdare pe domnitorii moldoveni "principi români", pământurile moldovenești sunt clasificate drept "teritorii românești", etc După cum am menționat mai devreme, nu sunt deloc stânjeniți că partea de vest a Moldovei a devenit parte a Teritoriul românesc numai după estul Moldovei nu a fost niciodată românesc, că doar partea de vest a poporului moldovenesc după a participat la formarea națiunii române, iar moldovenii de est, continuând să se dezvolte separat, s-au format într-o națiune moldovenească independentă cu o cultură independentă și o limbă proprie De asemenea, nu sunt stânjeniți de adevărurile cunoscute lumii întregi că însuși numele "România", precum și conceptele de "popor român", "limba română" în sensul lor actual, sunt un produs al celei de-a doua jumătăți a al XIX-lea, și toate eforturile zeloase "teoretic" de a fundamenta răspândirea "românismului" din "muntii Panoniei până în regiunea nordică a Mării Negre" au fost întreprinse la sfârșitul secolului al XIX-lea - începutul secolului XX, când ideile GI Bratianu op cit p Ibidem Ibidem Aspecte des relations , p Ibidem logic a fost pregătită şi realizată crearea unei "Românii mari" Încercarea de a prezenta moldovenii drept "români" și ținuturile moldovenești drept "români" este fără îndoială absurdă, indiferent cum ar încerca ei să o înfățișeze ca pe o "luptă pentru adevărul istoric" Șovinii marii puteri românești au vrut cu adevărat să prezinte țările și popoarele vecine ca părți ale țării și națiunii lor, iar conceptul de așa-zis românism apărut în a doua jumătate a secolului al XIX-lea a fost extins retrospectiv la istoria trecută de aproape toate popoarele din Peninsula Balcanică, declarați "cetățeni firești" ai miticei "Românii unite" sau părți din "națiunea română unică" Dar dorința nu este încă realitate sau, pentru a folosi expresia populară aici, calculele casnice nu coincid întotdeauna cu cele de piață Este imposibil, de fapt, să prezinți afirmațiile șoviniste expansioniste ca un "argument științific", iar născocirile și falsificările arbitrare ca o confirmare a "corectitudinii" cuiva Până la urmă, chiar și Academician al Academiei Imperiale de Științe Ruse A I orice monumente literare " Până la jumătatea secolului al XIX-lea, românii de astăzi erau cunoscuți în lume ca Volohi, iar apoi vlahi, iar strămutarea acestora din urmă s-a limitat la hotarele principatului Valah Istoricii burghezi români au avut ecou la vremea lor de către unii istorici burghezi moldoveni Reprezentantul Partidului Național (!?) Moldovenesc, agentul român profesor Teofil Ioncu, vorbind în septembrie la o ședință a Radei Centrale Ucrainene, a afirmat că "nu există națiune moldovenească Numele "Moldavia" și "moldovenii" se aplică unui teritoriu, nu unei națiuni " Dar atunci Teofil Ioncu s-a biciuit, mărturisind că conducătorii burghezi ai Basarabiei, de teama inevitabilului izbucnire de furie și indignare a maselor, moldovenii nu îndrăznesc să-i numească "ruhmini" Trădătorul Teofil Ioncu a explicat că conducătorii "Sfatul tsarii" folosesc termenii "Moldavia" și "moldovenii" "numai din punct de vedere tactic, pentru că numele "români" este perceput prost de dușmanii noștri (de către Poporul moldovenesc!-A L), servește drept bază pentru acuzația noastră de separatism" Nu poți spune nimic: mărturisirea este foarte sinceră! S-a spus deja de mai multe ori că falsificatorii burghezi moderni ai istoriei repetă în toate felurile teza falsă a unei "națiuni românești unice" Celebrul "specialist" pe

problematica națională în URSS, Roman Smol-Stotsky, după raționamentul științific antisovietic, ajunge la concluzia: "Pentru a slăbi influența românilor, Moscova a rusificat alfabetul moldovenesc și, prin aceasta, a divizat artificial o limbă în două, o națiune în două Deci, una dintre limbile romanice este separată de grupul de limbi romanice prin alfa A I Sobolevsky români printre popoarele slave Pg , , p Aspecte des relations , p Ibidem Esențial, româna este împărțită în două limbi și se formează jargonul moldovenesc" Două fraze, dar câte absurdități și politici ieftine sunt în ele, acoperite de pretenția de a contribui la "știința mare" Dar Small-Stotsky nu se grăbește să pună ultimul punct El continuă să mintă: "Limba moldovenească a fost forțată să accepte toată terminologia rusă, care a fost declarată "internațională" Pentru a rusifica limba română, rușii au folosit tehnica "separării" limbii Astfel, limba română în Republica Sovietică Moldovenească este proclamată "moldovenească", care se remarcă prin grafia rusă în locul grafiei latine foarte convenabile în limba română" Este greu de imaginat că acest profesor de la Universitatea Lajunchen nu avea cel puțin cele mai generale cunoștințe în domeniul istoriei Moldovei sau în domeniul filologiei romanice Dar atunci cum se explică astfel de interpretări confuze ale unor probleme din istoria Moldovei și afirmații absurde asupra problemelor lingvisticii moldovenești? Răspunsul este fără echivoc: ura pentru tot ce era sovietic și nesocotirea pentru normele elementare ale eticii științifice Arnold Klees, care vorbește din aceleași poziții, dezvăluie aceeași agilitate antisovietică în operele sale pseudoștiințifice Potrivit lui Klees, în URSS, limbile nu sunt create de popoare, ci de indivizi; limbile nu se formează de-a lungul secolelor, ci printr-o decizie volitivă unică Scrie cu batjocură de ironie în articolul "Română și moldovenească": "Crearea unei noi "limbi" (moldovenească-A L) a fost aparent un capriciu al savantului sovietic M V Sergievski" Recurgând, ca și G I Bratian, la analogii super-îndoielnice, Klees argumentează: "Dacă te gândești că în romanism dialectele iliro-române, macedone-române și mengleno-române, cu toată dezvoltarea lor diferită, sunt considerate ca aparținând limbii române , atunci se va dezvălui natura politică a creației artificiale a "limbii moldovenești" Aparent, A Klees este străin de simțul responsabilității pentru ceea ce a fost scris și, prin urmare, nu-l costă nimic să "trece" limba unui popor în dialectul altuia, să pună un semn egal între ei, dacă doar acestea "metamorfozele" ar putea fi încheiate cu o altă porțiune de antisovietism Pierdute ultimele nuanțe de conștiinciozitate științifică, A Klees coboară la cele mai murdare insinuări, susținând că "fondul acestei "creații" lingvistice (dezvoltarea unei limbi moldovenești independente - A L) va deveni clar abia după ce vom observa încercările lui Știința sovietică creează o continuitate istorică și literară independentă pentru "națiunea" moldovenească pe care I Creangă, C Negrutsi, A Russo, A Donich și alți scriitori "sunt împrumutate (interesant: de la cine?-A L) "istoria literatură" Comentariile despre un asemenea șuierat vicios sunt de prisos Poporul moldovenesc, limba și literatura lui au trăit, trăiesc și vor trăi indiferent de judecățile lui Klees și ale altora ca el Roman Small-Stocki op cit , p Ibidem, p Arnold Klees română și moldovenească, p Ibid , p Ibid Ibid Aparent, vag conștient de iminentul fiasco al performanței sale ca "expert" în istoria și filologia moldovenească, Klees a făcut simultan un atac provocator împotriva unor filologi români moderni (eventual căutând să identifice neînțelegerile dintre lingviștii SRR) A Klees consideră introducerea unei noi ortografii în

limba română în drept "dorința de a exagera mult prezența slavă în etnogeneza și lingvistica românească " El îl critică pe filologul român Dimitri Makru pentru articolul său , care analizează neajunsuri ale vechii ortografii româneşti şi fundamentează meritele noi În speranța de a pune o pană în relațiile sovieto-române, după ce a preluat din mâinile naziștilor bogetul miticei "amenințări sovietice" la adresa României, A Klees spune în continuare: "Dacă priviți cu atenție "moldovenizarea" estului România (cum numeşte falsificatorul RSS Moldovenească - A L) pregătită încă din , se poate stabili existenţa unei politici pe termen lung La aceasta ar trebui adăugată încă o circumstanță Nici fosta RSS Transnistreană și nici actuala RSS Moldovenească Basarabiei Mijlociu nu aparțin în numele lor nucleului moldovenesc însuși - Moldova, provincie care încă face parte din RNR Cu toate acestea, politica sovietică și știința sovietică au împrumutat pentru RSSM numele, tradițiile istorice și literare ale Moldovei românești" După o astfel de "împușcătură" A Klees procedează la un atac direct asupra publicului românesc, încercând să o convingă de pericolul "experienței moldovenești" El scrie: "După cum puteți vedea, metodele sovietice de a crea o națiune socialistă "moldovenească" sunt foarte complexe și forțează teoria științifică să justifice practica politică Transferul tradiţiei "moldoveneşti" în România nu vizează probabil doar fragmentarea politică a românilor, ci, prin introducerea regulilor de ortografie * neologisme şi experienţă culturală şi politică în România, serveşte la topirea ulterior (România) în "slava" Marea" Din păcate, această provocare odioasă cu un scop pe termen lung nu a fost respinsă de oamenii de știință români Nu disprețuiți falsificarea analfabetă în argumentele lor despre limba moldovenească și purtătoarea ei - poporul moldovenesc - și alți autori burghezi Deja menționatul J Savur nu numai că denigrează poporul moldovenesc și istoria lui în toate felurile posibile, dar adaugă și otrava calomniei politice la presupusele sale murdare Jucând rolul unui apărător al Moldovei de "exploatarea" de către Moscova, un amator antisovietic scrie despre numele RSS Moldovenești: "La fel ca multe alte cuvinte și expresii, acest nume a fost pur și simplu "împrumutat" Moscova, pentru a găsi o justificare pentru însuşirea unei noi colonii" Autorul american David Huson induce, de asemenea, cititorii în eroare În cartea "Uniunea Sovietică - o țară și o populație", el "face o descoperire": "În ciuda faptului că ei (moldovenii - A L) dețin Arnold Klees op cit , S "Scintela", , Ianuarie Arnold Klees op cit , S - Ibidem, S George Savor op cit, p ei mărturisesc credința ortodoxă și folosesc alfabetul chirilic, moldovenii se exprimă în limba română" Autorul vest-german Max Demeter Peifus, urmând conceptele stricate ale istoriografiei burgheze românești, se referă la întreaga populație a Peninsulei Balcanice și a regiunilor învecinate, vorbind limbi romanice, doar ca "români" Peyfus, în special, scrie: "Cea mai mare populație românească din străinătate trăiește în Uniunea Sovietică, mai exact în RSS Moldovenească și RSS Ucraineană (de așa-ziși moldoveni și de români)" Având în vedere conceptele de falsificatori burghezi ai istoriei legate de problemele limbii și literaturii moldovenești, nu putem decât să atingem afirmațiile unor istorici români moderni, ale căror judecăți într-o serie de cazuri nu sunt doar identice cu postulatele istoriografiei burgheze române , dar sunt și aproape de cele mai recente construcții epigonice ale istoricilor occidentali reacționari Ne vom referi însă doar la unul dintre autorii "Istoriei României", apărută la Bucureşti în , şi anume, Ştefan Pasca Tiradele vagi semnificative ale lui Stefan Pascu sunt uneori surprinzător de consonante în principiul lor

fundamental cu scrierile pe același subiect ale oamenilor de știință și publiciștilor burghezi occidentali Ştefan Pascu scrie: - "Comunitatea etnică, lingvistică şi culturală ("românii" tuturor principatelor "româneşti" - A L) este fundamentată ştiinţific de oamenii de ştiinţă munteni şi moldoveni, stolnikul K Cantacuzino, domnitorul D Cantemir şi ridicat la nivel de doctrină de reprezentanţi "şcoala ardeliană" şi alţi educatori munteni şi moldoveni" În primul rând, remarcăm că concluzia categorică despre "justificarea științifică" a "comunității etnice, lingvistice și culturale" a tuturor "românilor" este o născocire a Sf Pascu (apropo, nu foarte original) A preda apropierea lingvistică și culturală a celor două popoare (datorită originii lor dintr-o singură rădăcină străveche) drept dovadă a apartenenței lor la un singur neam, în speță, româna (și anume așa înseamnă Sfântul Pascu), este echivalează cu ignorarea principiilor teoriei marxist-leniniste a națiunilor sau denaturarea deliberată a esenței procesului istoric Trebuie să fim surprinși că concepțiile reprezentanților "școlii ardeliane", cunoscute lumii întregi pentru reacționalitatea lor, s-au transformat brusc într-o "doctrină", cu ajutorul căreia savantul marxist demonstrează și fundamentează teoria sa despre formarea şi componenţa naţiunii române Academicianul A I Sobolevsky a vorbit despre școala reacționară transilvăneană (ardeliană) a latiniștilor înfocați la decembrie : a dobândit cuvinte slave în urmă cu câteva sute de ani și le-a înlocuit cu cuvinte noi, artificiale, după modelul francezului și al italienilor, romanice, ceea ce conduce deja la o neînţelegere a limbii literare române de către românul de rând Român educat (susținător al "arde- David Hoson Uniunea Sovietică: izopol și regiuni Belmont, California, , p Max Demetr Peyfuss Romanische Volksdichtung Editionen und Studien der betzten lahre Eine Literaturiibersicht - "Osterreichische Osthefte", nr , , S "Istoria Romaniei" Compendiu, p al școlii Lyan "-L L) nu mai folosește alfabetul chirilic^ în care strămoșii săi scriau și tipăriau cărți " Această latură negativă a conceptelor școlii transilvănene de latiniști, ridicată acum la scut de unii istorici români, este subliniată și de savantul american D Dvoychenko-Markov Într-o trecere în revistă a unei colecții de documente și materiale publicate sub redacția istoricilor sovietici și români Ya S Grosul, A S Oțeti, A A Novoselsky și L V Cherepnin, americanul " de la sfârșitul secolului al XVIII-lea - începutul secolului al XIX-lea a descoperit şi a subliniat prea mult originea latină a limbii și istoriei române" La fel de neclare și contradictorii sunt judecățile lui Sht Pascu pe întrebări despre cauzele și momentul formării națiunii române și statalității românești, în special despre influența reciprocă și condiționalitatea acestor două procese PC Pascu scrie: "Formarea națiunii române a stimulat în cel mai înalt grad lupta pentru unitatea națională (atunci unde și cum s-a format națiunea? - A L), pentru formarea statului român modern și pentru independența acestuia, precum și formarea statului naţional român (-) accelerează şi extinde lupta pentru îmbunătăţirea unităţii românilor" Conform buc Pascu, rezultă că mai întâi s-a format neamul românesc, și abia apoi s-a format unitatea națională, s-a format statalitatea națională Absurditatea unei astfel de formulări ridică involuntar întrebarea: când și pe ce teritoriu s-a format națiunea română? Această întrebare se pune și pentru că Ștefan Pascu, în opinia noastră, este înaintea curbei când scrie: "Oportunitățile care există de mult timp se transformă în realitate, și astfel în pragul trecerii de la secolul al XVIII-lea la al XIX-lea secolul şi de la societatea feudală la societatea capitalistă sunt deja destul de clar conturate trăsăturile

constitutive ale naţiunii române" Astfel de formulări ale unor istorici români individuali mărturisesc elocvent faptul că în ultimii ani a avut loc o anumită reevaluare a valorilor în istoriografia românească Manifestările și direcțiile acestui proces au fost remarcate de americanul Kurt London, care subliniază că în România "s-au reabilitat "Titulescu în diplomație, Iorga în istorie, Gusti în sociologie, Octavian Goga în poezie și alții" Apropo de ciudata coincidență a punctelor de vedere ale unor istorici moderni români și occidentali, trebuie menționat că în literatura burgheză străină apar adesea afirmații sincere sau forțate care infirmă direct sau indirect teza despre "comunitatea românilor" din Peninsula Balcanică , confirmă dezvoltarea paralelă independentă a popoarelor romanice din Europa de Est A I Sobolevski Decret, op , p "Legăturile istorice dintre popoarele URSS și România în secolele XV - începutul secolului al XVIII-lea" Documente și materiale în trei volume, vol I: - , M , Studii slave canadiene A Quarterly Journal Devoted Rusiei și Europei de Est, vol III, nr I New Gersy, , p - "Istoria Romaniei" Compendiu, p Ibidem Kurt Londra Europa de Est în tranziție Baltimore, , p Astfel, istoricul american David Huson atrage atenția asupra faptului că pe parcursul întregului secol în care moldovenii fac parte din Rusia, printre aceștia "nu a existat niciun semn de mișcare semnificativă de unire cu românii, de care sunt încă destul de diferiți" Compatriotul și colegul lui Huson, un ardent anti-sovietic Lowell Teallet în lucrarea sa "Marea prietenie Istoricii sovietici despre popoarele non-ruse" nu găsesc un echivalent cu termenii "moldoveni", "popor moldovenesc" și este nevoit să-i folosească pe scară largă Autorii burghezi recunosc opoziţia poziţiilor URSS şi ale României regale cu privire la problema naţională Autorul francez Lucien Laura, afirmând că "din cele mai vechi timpuri, limba basarabeană a fost scrisă și tipărită în chirilică" , este nevoit să sublinieze că, după Revoluția din octombrie, "bolșevismul a respectat autonomia culturală a popoarelor care trăiau pe teritoriul Unirii și a înăbușit orice tentative de rusificare" * Între timp, americanca Elizabeth Wiskeman, în ajunul eliberării Basarabiei de sub ocupația boier-română, scria că în regiunea ocupată "este absolut interzis să se vorbească rusește, toate semnele civilizației ruse au fost complet distruse" Cercetătorul american D A Lensen stabilește corect locul moldovenilor între alte națiuni El scrie: "Moldovenii sunt un popor romanic înrudit cu românii" Acest adevăr era, totuși, evident pentru autoritățile ocupante din Basarabia Într-unul din rapoartele lor, trimis la iulie la București, citim: "Locuitorii Basarabiei trag o linie între moldoveni și români Ei îi numesc pe locuitorii Munteniei și Olteniei români și îi consideră străini și cuceritori Dar, poate, cea mai mare dovadă a independenței limbii moldovenești și, prin urmare, a vorbitorului nativ, este dată în lucrările sale de Carlo Tagliavini Ele sunt cu atât mai valoroase cu cât acest filolog este deschis proromân, după cum am menționat în capitolele precedente În raportul său de la al VIII-lea Congres al romaniștilor de la Florența, în aprilie , C Tagliavini spunea: "Toți cei care au studiat vreodată limba română știe că româna, până la jumătatea secolului trecut , era scrisă aproape exclusiv în chirilică; se știe, de asemenea, că alfabetul latin a întâmpinat o oarecare rezistență înainte de a câștiga recunoașterea (și a trecut prin scrierea intermediară latină-chirilic)" David Hoson op cit, p Vezi Lowell Tillett, The Creat Friendship; Istoricii sovietici despre naționalitățile non-ruse Carolina de Nord, , p , , , și altele Lusien Laurat Staline, la linguistique et l'imperialisme Russe Paris, , p Ibidem, p Elizabeth Wiskeman Proloc la război New York, , p D A

Lensen Uniunea Sovietica O introducere New York, , p V Liveanu Din istoria luptelor revoluționare din România , p (Nota nr) În cartea sa Le origini delle lingue neolatine, publicată la Bologna în , el spune: "din a doua jumătate a secolului al XIX-lea" Carlo Tagliavini Una nuova Lingua Letteraria romanza? Il Moldavo (comunicare citită la al VIII-lea Congres de Studii Romanice, Florenţa, - aprilie) Mai departe, K Tagliavini continuă: "Este mai puțin cunoscut pentru nespecialiști că dincolo de Prut (la est de Prut - A L), datorită despărțirii politice a Basarabiei survenită în , alfabetul chirilic a continuat să existe fără piedici până la alăturarea României în anul " , "parțial chirilic a continuat să existe și după , mai ales în cărțile religioase și, bineînțeles, în teritoriile transnistrene neanexate României" Negând formal independența limbii moldovenești, K Tagliavini, contrar concepției sale proromânești, dezvăluie în mod convingător realitatea existenței și vitalitatea ei pe baza a numeroase fapte și exemple De exemplu, el subliniază că "cuvinte de origine rusă și ucraineană au intrat în număr mare în vocabularul limbii moldovenești"(tm) , că "evoluția limbii moldovenești urmărește relația ei de secole cu slavii din sud și est" , că "literatura în limba moldovenească își are originea în secolele XV-XVI" (italicele sunt ale mele peste tot - A L) Carlo Tagliavini scrie că " alături de sufixe de origine latină au fost asimilate sufixe de origine slavă (în limba moldovenească-A L)" În sfârşit, un filolog italian subliniază: "La început, limba moldovenească (C Tagliavini vorbeşte întotdeauna de limba moldovenească, şi nu de oricare alta - A L) a fost transmisă în scris în chirilic, iar din secolul al XIX-lea - în Alfabetul rus" Din câte se pare, fără să observe el însuși, K Tagliavini trage concluzia corectă: "Chiar și sistemul de ortografie care există în așa-zisa limbă moldovenească (aici, într-o întorsătură naiv tendențioasă: "așa-zișii", simpatiile proromânești) a izbucnit filologului - A L), - nimic mai mult decât o continuare a ortografiei care era în uz în Basarabia şi se deosebeşte sensibil de grafia folosită în vechile scrieri româneşti "În concluzie, pot spune", scrie C Tagliavini, "că așa-zisa "limba moldovenească" nu este o invenție modernă (doar falsificatorii moderni ai istoriei o declară "invenție" modernă - A L): limba moldovenească este o continuare a firului literaturii antice moldovenești, care, în legătură cu despărțirea politică a Basarabiei, nu a luat parte la procesul de unire a limbii române, care s-a încheiat mai ales în secolul al XIX-lea, așa cum s-a întâmplat în Moldova de această parte a Prutul (adică în Zaprut Moldova - L L)" Este uimitor că după o mulțime de fapte convingătoare citate de Carlo Tagliavini, care confirmă științific irefutabil existența independentă a limbii moldovenești, autorul italian dintr-o dată, contrar logicii (și este un susținător al construcțiilor strict logice), Carlo Tagliavini Una nuova Lingua Letteraria romanza? Il Moldova Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem Ibidem postulează astfel de concluzii care nu numai că nu decurg din aceste fapte, dar sunt infirmate de acestea din urmă Un om de știință serios nu poate decât să simtă contradicția dintre faptele pe care le folosește și concluziile sale Nu e de mirare Carlo Tagliavini încearcă într-o oarecare măsură să-și "justifice" poziția finală Părea să-și ceară scuze pentru caracterul categoric al propriilor concluzii neașteptate atunci când a vorbit la al VIII-lea Congres de Studii Romanice: "Sunt conștient că scufundarea unui bisturiu în corpul pacientului sau în al cuiva este două lucruri diferite și, prin urmare, este clar să Eu cred că chiar și un studiu cu sânge rece al anumitor probleme care afectează îndeaproape locul

pacientului, unora ar putea să nu le placă " Dar legat de o datorie de recunoștință față de țara care i-a acordat titlul onorific de doctor "Honoris causa", K Tagliavini încearcă în continuare să păstreze pentru sine calea îngustă a unei posibile retrageri El stipulează: "După părerea mea, romancierii occidentali, și cu atât mai interesați de rezolvarea acestei probleme - români (italicele mele în ambele cazuri - A L), nu au luat o poziție certă în ceea ce privește așa-numita "limbă moldovenească" Concluziile lui K Tagliavini par cu atât mai ciudate, cu cât în a confirmat efectiv independența dezvoltării limbii moldovenești, deși nu a rezistat insinuărilor politice În următoarea sa monografie, acest filolog prolific scria: "În Basarabia, care din secolul al XIV-lea până la începutul secolului al XIX-lea a constituit partea de răsărit a principatului moldovenesc, se vorbesc dialecte de tip moldovenesc Deja în prima perioadă a anilor - , care a fost decisivă în formarea limbii literare române, limba română din Basarabia (de unde a venit ea? - A L) nu a trecut complet prin acea evoluție ("școala latiniștilor) " Limba moldovenească pe teritoriul RSSM, Într-adevăr, nu a trecut - A L), pe care a suferit-o în Principatele Unite și mai târziu în statul român Chiar și din punct de vedere pur extern, în Basarabia au continuat să folosească (mai ales în publicațiile religioase) alfabetul chirilic, care în România, începând din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, a fost înlocuit cu scrierea latină Limba aici a fost numită "Limba Moldovenyaske" în loc de "Limba Romani" Mișcarea separatistă, cel puțin din punct de vedere lingvistic, s-a intensificat odată cu formarea Republicii Moldova în , dar întrucât teritoriul transnistrean este mic, această mișcare a fost nesemnificativă (o abordare aproape "geopolitică" a problemei - A L) Lucrurile au stat altfel după al doilea război european Lingvistica sovietică, din motive politice evidente (pentru C Tagliavini, conștiința de sine națională și creativitatea lingvistică a poporului moldovenesc nu înseamnă nimic; el recurge la acuzații politice manite la adresa "Moscovei" - A L) este acum de părere că limba moldovenească (adică limba scrisă și vorbită a Moldovei sovietice) este un idiom independent de limba română " Caracteristic este faptul că în lucrările sale K Tagliavini vorbește cu mare respect despre filologul-romanier sovietic R Budagov Zame Ibidem Ibidem Carlo Tagliavini Le origini delle Lingue neolatine Bolonia, Observăm că Ruben Budagov evidențiază limba moldovenească drept una independentă în grupul limbilor romanice "Limba moldovenească", scria el, "aparține fără îndoială limbilor romanice; structura gramaticală și vocabularul principal al limbii moldovenești sunt romanice" Și apoi R Budagov concluzionează categoric: "Dar, în ciuda faptului că limbile română și moldovenească au multe în comun și formează un grup est romanesc (la fel cum franceza și provensala formează un grup galo-roman, spaniola, catalană, Portugheză și Galician - un grup ibero-roman), aceasta nu înseamnă că fiecare dintre aceste limbi nu are propriile caracteristici individuale Este clar că atunci când se analizează problema limbii moldovenești trebuie să se bazeze nu pe judecățile oportuniste și falsificatoare ale autorilor burghezi, ci pe argumente științifice obiective, imparțiale Aici este imposibil să nu menționăm câteva judecăți confuze și eronate despre limba moldovenească și scrierea ei, care se găsesc în publicații individuale sovietice În primul rând, să facem o rezervă că, dacă interpretarea pervertită a chestiunii limbii moldovenești de către oamenii de știință burghezi este o consecință a conceptelor lor ideologice, șovine, atunci greșelile unor autori sovietici care abordează această problemă sunt rezultatul neglijenței sau, din păcate, ignoranţă Să ne referim*, de

exemplu, la colecția statistică "Moldova Sovietică de de ani" publicată în de Oficiul Central de Statistică al RSS Moldovenești Întocmitorii colecției subliniază în mod corect că, conform datelor din , alfabetizarea în limba rusă în rândul moldovenilor nu depășea la sută (pe atunci nu existau școli moldovenești, învățământul se făcea în limba rusă) Dar imediat fac o "descoperire științifică", declarând că la acea vreme (adică în) "nu exista scriere moldovenească" Însă, în acest caz, nu este neplăcut de izbitor faptul că alcătuitorii colecției nu cunosc adevărul că poporul moldovenesc are o limbă scrisă încă din secolul al XIV-lea Explicația pe care o oferă pentru analfabetismul moldovenilor în limba lor maternă este profund greșită și absolut greșită Până la urmă, motivul analfabetismului în masă al moldovenilor în perioada pre-octombrie nu constă în "lipsa scrisului moldovenesc" imaginar, ci în crunta oprimare națională de către țarul rus, în rusificarea forțată și suprimarea culturii naționale a toate popoarele neruse asuprite, inclusiv moldovenii În studiile oamenilor de știință sovietici din Moldova, această prevedere este explicată cu exhaustivitate Astfel, în lucrarea "Din trecutul cultural și literar al poporului moldovenesc", autorii scriu despre perioada prerevoluționară: "Faptul că învățământul în toate școlile primare și gimnaziale a continuat să se desfășoare exclusiv în limba rusă a împiedicat și răspândirea alfabetizării" R Budagov Moldova printre limbile romanice În: "Probleme de lingvistică moldovenească" M , , p Ibid , p "Moldova sovietică în de ani" Compendiu statistic, p I K Vartichan, I S Vasilenko, F A Levit și K F Popovich Din trecutul cultural şi literar al poporului moldovenesc Kshn , , p În încheierea paragrafului, subliniem încă o dată că decizia celei de-a -a sesiuni a Consiliului Suprem al RSSM privind refacerea graficii slave în limba scrisă a limbii moldovenești și introducerea de noi reguli de ortografie nu numai că a reînviat tradițiile istorice ale limba moldovenească și a ridicat-o la cel mai înalt nivel, dar a devenit și baza dezvoltării și prosperității ulterioare a limbii moldovenești limba este unul dintre cele mai importante elemente ale culturii naționale a poporului moldovenesc § TRANSFORMĂRI SOCIALISTE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PUBLIC ŞI ŞTIINŢA Pentru muncitorii Basarabiei eliberate, măsurile luate de guvernul sovietic de reorganizare a școlii copiilor și de eliminare a analfabetismului în rândul populației adulte au fost de cea mai mare importanță Educația publică este baza creșterii culturale a societății Viziunea asupra lumii a unei persoane începe să prindă contur la școală Prin urmare, școala a fost întotdeauna în centrul atenției Partidului Comunist și al statului sovietic Întregul sistem de învățământ public din regiunea eliberată a trebuit să fie reformat și extins nu numai pe o bază complet diferită, sovietică, pe principii sovietice, ci și pe o bază materială nouă În plus, principalele măsuri în acest domeniu trebuiau realizate într-un timp foarte scurt, pentru ca apoi, în cel mai scurt timp posibil, să ajungă din urmă republicile sovietice frăţeşti care au mers mult înainte Dacă sarcina principală a învățământului public pentru întreaga Uniune Sovietică în acei ani a fost implementarea învățământului secundar universal în oraș și finalizarea învățământului universal de șapte ani în mediul rural, extinzându-se în același timp în mod semnificativ rețeaua de școli secundare din mediul rural, atunci în malul drept al Moldovei, în anul universitar / , sarcina principală a fost implementarea învățământului primar universal pentru copii și dezvoltarea muncii pentru eliminarea analfabetismului în masă a adulților Mari resurse materiale și financiare au fost alocate republicii pentru activități de învățământ

public Conform bugetului RSS Moldovei în , pentru învăţământ au fost alocate , milioane de ruble Aceasta însemna că în Moldova sovietică, pe cap de locuitor, s-au cheltuit în aceste scopuri de , ori mai multe fonduri decât în România regală , ca să nu mai vorbim de Basarabia ocupată, unde costurile nu erau iluminarea a fost neglijabilă Alocațiile generoase pentru educația publică a regiunii eliberate au caracterizat însăși natura statului sovietic, preocuparea sa deosebită pentru poporul sovietic care a trăit atâta durere și chin în anii de ocupație Această atenție la iluminarea poporului este firească într-o societate socialistă Chiar și în dificilul și periculos an de dinainte de război din , cheltuielile pentru evenimentele sociale și culturale din URSS s-au ridicat la de miliarde de ruble, sau , % din totalul cheltuielilor din bugetul țării Cheltuieli pentru evenimente sociale și culturale (cu nu "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul ", p VIII "Schițe despre istoria pedagogiei" Culegere de articole, p luând în considerare costurile întreprinderilor) pe locuitor al Uniunii Sovietice a ajuns atunci la de ruble Dificultățile cu care se confruntă organele puterii sovietice în desfășurarea revoluției culturale în regiunile eliberate ale Moldovei au fost generate, în primul rând, de înapoierea culturală veche de secole a regiunii În anii ocupației boier-române în domeniul învățământului public din Basarabia nu s-au produs schimbări serioase, care au fost deja menționate în paginile acestei cărți Deci, dacă în în Basarabia existau școli , în care învățau mii de copii, precum și instituții de învățământ secundar de specialitate cu elevi , atunci până în numărul total de elevi în școli a crescut la mii În ceea ce privește celelalte funcții ale învățământului public, situația din acestea s-a înrăutățit chiar în acest timp În ceea ce privește nivelul de alfabetizare al populației, Basarabia eliberată a fost semnificativ inferioară celorlalte reunite în anii - teritorii cu URSS În Basarabia, analfabetismul în rândul populației adulte depășea la sută, în timp ce în RSS Lituania, de exemplu, în era de aproximativ la sută , în RSS letonă era de la sută, iar doar în anumite regiuni ale acestei republici ajungea la la sută Realizarea transformărilor culturale în Basarabia a fost îngreunată de o lipsă acută de săli de clasă, echipamente școlare și profesori Prin Decretul Consiliului Comisarilor Poporului din RSS Moldovenească și al Comitetului Regional Moldovenesc al Partidului Comunist al Bolșevicilor Întregii Uniri din august , "Cu privire la reorganizarea școlilor din Basarabia Sovietică", sistemul sovietic de învățământ public iar organizarea învăţământului şcolar s-a extins pe teritoriul regiunilor eliberate ale republicii Întregul sistem vechi de educație a fost stricat După cum sa menționat deja, conform legilor sovietice, biserica a fost separată de stat, iar școala de biserică Învățământul obligatoriu universal gratuit a fost introdus imediat pentru copiii (cu vârste între și ani inclusiv) - primar în mediul rural și șapte ani în oraș Toate instituțiile de învățământ care existau anterior în Basarabia au fost transformate în școli primare, gimnaziale incomplete și gimnaziale cu coeducație de băieți și fete, cu distribuție I Yu Pisarev Decret, cit , p Cifrele sunt date la scara preturilor din "Moldova sovietică în de ani" Compendiu statistic, p "Țara sovieticilor de de ani" Compendiu statistic, p ; "Moldova Sovietică la de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p Totuşi, o asemenea atitudine faţă de iluminism, faţă de creşterea culturală a maselor nu era o trăsătură a României înapoiate burghezo-moşiere Este, de asemenea, caracteristică puterilor capitaliste avansate ale Occidentului Chiar și în Statele Unite în , ,

la sută din toți cei recrutați în armată s-au dovedit a fi analfabeti (vezi B Ya-Smulevich, Decree, soch , p) În această țară, milioane de copii sunt subeducați din cauza pregătirii slabe a profesorilor, la sută dintre copiii din zonele rurale sunt forțați să părăsească școala înainte de absolvire, la sută dintre elevi părăsesc școala fără a o termina, iar la sută dintre elevii din mediul rural școală fără mijloacele pentru a o completa (ibid , p) A I Bendzhyus Creșterea nivelului cultural al oamenilor muncii din Lituania sovietică în anii - Vilnius, , p Ya P Ostrov Revoluție culturală în Letonia sovietică În: "Dezvoltarea culturii socialiste în republicile Uniunii" M , , p împărțirea elevilor în clase în conformitate cu cerințele programelor și programelor școlii sovietice Predarea s-a desfășurat în limba maternă În toate școlile se preda și limba rusă În uyezdele regiunii eliberate, înainte de august , a fost finalizat recensământul copiilor de vârstă școlară (- ani) și adolescenților (de la la ani inclusiv) Pe baza acestui recensământ, până la august , s-a planificat o rețea școlară pentru raioane, orașe și județe și s-au elaborat măsuri de dotare școlilor cu personal didactic În anul universitar / , în regiunile de vest ale RSS Moldovenești erau de școli de masă în care învățau de copii În plus, adolescenții care au depășit vârsta școlară și nu au studiat anterior la școală erau acoperiți de școli și clase speciale În total, astfel, de la începutul anului universitar, în Moldova de pe malul drept au început să funcționeze de școli (primar - , gimnazial incomplet - , gimnazial -), în care au studiat de școlari (amintim încă o dată că există erau de mii de şcolari în toată Basarabia ocupată) De exemplu, în raionul Bălţi, unde nu mai mult de de copii făceau şcoli sub ocupanţi, în studiau peste , iar numărul profesorilor a crescut în consecinţă de la la de persoane În total, până la sfârșitul anului , în republică existau de școli (primare - , șapte ani - , gimnazial -), în la sută dintre ele se predau în limba moldovenească În școlile RSS Moldovenești au învățat împreună cu copii în vârstă de copii În primul an universitar sovietic în Moldova de malul drept, învățământul primar universal s-a desfășurat în zonele rurale și șapte ani în orașe și așezări de tip urban (în malul stâng) PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , ll - ; "Instrucțiune privind organizarea muncii școlilor din Basarabia Sovietică" Kshn , , p "Bessarabskaya Pravda", , august "Moldova Socialiste", , martie; T A Krachun Învățământul public în RSS Moldovenească de de ani, p "Moldova sovietică", , februarie După T A Krachun, în școlile celor șase județe ale Basarabiei care au fost cuprinse în componență; RSSM, în anul universitar / au studiat copii (T A Krachun Învățământul public în RSS Moldovenească timp de de ani, p) "Bessarabskaya Pravda", , septembrie; "Moldova Socialiste", , decembrie Colecţiile statistice Moldova sovietică la de ani de la Marea Revoluţie din Octombrie (p) şi Economia naţională a URSS (p) furnizează date despre de şcoli şi de elevi Acest număr nu include de școli de cale ferată situate pe teritoriul Moldovei, în care au studiat de elevi T A Krachun Eseuri despre istoria dezvoltării școlare și a gândirii pedagogice în Moldova, p - K Stratievsky trimite în mod eronat acest număr de școli și elevi doar la Moldova de malul drept ("Participarea Komsomolului Moldovei la construcția socialistă în anii prebelici", p) În regiunea Izmail, în anul universitar / , au fost deschise de școli, în care au studiat de copii (Pridanubskaya Pravda, , ianuarie) În regiunea Cernăuți erau de școli, dintre care ucraineană - , moldovenească - , rusă - , altele - ("Istoria orașului și satului URSR Regiunea Cernăuți", pag) Trebuie recunoscut că afirmația lui E T Zatyshnyak conform căreia învățământul

primar universal al copiilor din malul drept al Moldovei s-a desfășurat abia în - trebuie recunoscută ca inexactă (vezi E T Zatyshnyak Decret, lucrare , p) raioane ale republicii, învățământul universal la acest nivel a fost implementat mult mai devreme) Obținerea unui astfel de succes izbitor în toamna anului a devenit posibilă ca urmare a asistenței naționale acordate școlii locale, grație măsurilor urgente de asigurare materială a școlarilor În anul universitar / au fost deschise internate în multe școli, iar peste de copii au primit îmbrăcăminte și încălțăminte Astfel, în raionul Nisporeni, de școlari au primit gratuit haine și încălțăminte Învățământul de șapte ani și cel secundar au început să se dezvolte rapid, inaccesibil copiilor muncitorilor basarabeni în anii de ocupare a regiunii În , în Basarabia existau de gimnazii, școli reale și comerciale Până în , în regiune mai rămăseseră doar de licee (studenți) și pro-gimnazii (studenți) , inclusiv licee și pro-gimnazii din regiunile eliberate ale RSSM Deci, în gimnaziile și progimnaziile din toată Basarabiei au studiat de oameni Spre comparație, să menționăm că în ASSR Moldovei, unde populația totală era de peste ori mai mică decât în regiunea ocupată, până în octombrie erau , mii elevi în școli, inclusiv cei din clasele - de șapte ani şi şcoli medii - peste mii Deja în anul universitar / , în RSS Moldovenească erau de şcoli de şapte ani şi de licee, adică de peste de ori şi de aproape ori mai multe decât în toată Basarabia înainte de La Soroca Uyezd, de exemplu, în loc de două gimnazii în timpul ocupației din , erau de școli de șapte ani și gimnaziale Cu toate acestea, nivelul de învățământ secundar și de șapte ani în regiunile eliberate ale Moldovei a rămas în continuare semnificativ în urma celui atins în regiunile de pe malul stâng al republicii, unde școlile de zece și șapte ani reprezentau aproape la sută din total reţeaua şcolilor din Moldova (din şcoli) Pentru a elimina acest decalaj, s-a planificat în anul universitar / ca numărul școlilor secundare din republică să fie de , iar școlile de șapte ani la , în principal prin extinderea rețelei lor în malul drept al Moldovei Pentru a stabili activitatea normală a tuturor școlilor din republică a fost nevoie de o armată uriașă de profesori Chiar și după ce toți profesorii basarabeni, inclusiv șomerii anterior, s-au implicat în muncă pedagogică, a existat încă un deficit de cadre didactice, mai ales pentru clasele - Numai în volosta Lipkani, de exemplu, a existat un deficit de de profesori pentru clasele superioare TsGA MSSR, f R- , op , d , l T A Krachun Învățământul public în RSS Moldovenească de de ani, p O G Andrus admite inexactitatea, spunând că în în Basarabia existau doar de şcoli medii (O G Andrus Decret, lucrare, p) "Decorul socialist" Culegere statistică Editat de O M Asat-kin, stor , T A Krachun Învățământul public în RSS Moldovenească de de ani, p "Moldova Socialiste", , iunie A M Lazarev Formarea RSS Moldovei, p Până la începutul anului , în ASSR Moldovei, din școli de șapte ani și gimnaziu, erau (la sută), iar din de școlari, peste învățau în clasele - , adică mai mult peste % din toți elevii școlii CHOPA, f , op , d , l Concomitent cu angajarea tuturor cadrelor didactice basarabene șomeri din specialitatea lor, s-a lansat formarea de noi cadre didactice și s-a organizat îmbunătățirea calificărilor profesorilor locali, ținând cont că doar , la sută dintre aceștia au primit studii superioare Formarea și recalificarea intensivă a cadrelor didactice, în primul rând din rândul celor care aveau studii medii, s-a realizat printr-un sistem de cursuri de scurtă durată și de un an, în școli și institute pedagogice de profesori au urmat cursuri scurte în Au fost organizate seminarii speciale pentru toți profesorii, la care s-au familiarizat cu

programele și programele școlii sovietice, cu metodele de lucru ale acesteia În plus, Comisariatul Poporului pentru Educație al RSFSR și al RSS Ucrainei au trimis circa de profesori să lucreze în școlile din Republica Moldova Dacă la începutul primului an universitar după formarea Republicii Unirii, în școlile sale lucrau de profesori, atunci în ianuarie numărul lor a crescut la aproape mii Din acest număr, de școli din malul drept al Moldovei au reprezentat-o, față de de profesori care au lucrat în toată Basarabia în anii ocupației Reamintim că în ASSR Moldovei, care, după cum am menționat deja, era de peste ori inferioară Basarabiei ca teritoriu și populație, la începutul anului erau de profesori Astfel, numărul profesorilor din regiunile eliberate ale RSSM s-a dublat de peste un an Între timp, numărul total de școli de aici a crescut cu doar de unități, iar de școli primare au încetat să mai existe Acest lucru se explică prin faptul că, în anii de ocupație, marea majoritate a școlilor din Basarabia se înghesuiau în clădiri cu - săli de clasă Într-o astfel de școală, unul sau doi profesori predau până la de copii Chiar și în școlile secundare din oraș sau din volost, numărul elevilor era mic De exemplu, în gimnaziul deschis în la Volontirovka (a fost reorganizat într-un gimnaziu comercial de către invadatori), până în erau doar patru clase cu de elevi După eliberarea regiunii, situația s-a schimbat Până în anul școlar / , școlile au fost lărgite, numărul de clase din ele a crescut, iar numărul de clase a crescut semnificativ În plus, numărul școlilor de șapte ani și gimnaziale a crescut de mai multe ori față de trecut, școlile lucrând în două sau chiar trei schimburi Toate acestea, repetăm, au necesitat o reaprovizionare semnificativă a personalului didactic Chiar și după implementarea tuturor măsurilor menționate mai sus, republica s-a confruntat cu o lipsă acută de cadre didactice Formarea noilor cadre didactice a continuat pe tot parcursul anului universitar, atât în cursuri, cât și în instituții de învățământ special În malul drept al Moldovei au fost deschise un institut pedagogic și unul de profesor, precum și școli pedagogice Prin decizia Consiliului Comisarilor Poporului din RSSM și a Comitetului Central al Partidului Comunist (b) din Moldova din octombrie la Ki A M Lazarev Formarea RSS Moldovei, p PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; "Bessarabskaya Pravda", , august PA IIP sub Comitetul Central al Partidului Comunist, f , op , d , l IF OOGA, f , op , d I, l "Eseuri de istoria pedagogiei" Culegere de articole, p Shineve a organizat un centru de formare pentru formarea personalului didactic A pregătit simultan de profesori pentru o școală primară și de profesori pentru o școală de șapte ani Același complex educațional a fost creat și la Institutul Pedagogic din Tiraspol Profesorii care s-au întors să lucreze în specialitatea lor după mulți ani de șomaj, precum și profesorii nou pregătiți și recalificați au început să predea copiii cu mare energie Mai ales inspirați au fost acei profesori care nu aveau voie să facă munca lor preferată de către ocupanți Așa a fost, de exemplu, soarta vechiului profesor de folk Georgy Savvovich Kiku În anii de ocupație, a fost persecutat îndelung pentru simpatia față de guvernul sovietic, pentru participarea activă la mișcarea antirăzboi și antifascistă, a primit amenințări chiar și de la tribuna parlamentului burghez român Odată cu restabilirea puterii sovietice în Basarabia, G S Chicu a revenit la munca pedagogică, a început să formeze și să educe o nouă generație de constructori ai socialismului Acei profesori ai Basarabiei eliberate, precum și ai Bucovinei de Nord, care s-au dedicat cu entuziasm creșterii și educației copiilor în școala sovietică, au fost acuzați cu cruzime de clica conducătoare a României regale că,

spun ei, "s-au transformat într-un instrument ascultător a comunismului, alunecat în poziţia de duşmani ai neamului şi patriei române " Cu toate acestea, foștii conducători ai României burghezo-moșiere, slujitorii credincioși ai dictaturii fasciste a lui Ion Antonescu, alungați din țara lor și înrădăcinați în emigrare în curțile puterilor imperialiste occidentale, continuă să-și transmită blestemele și acuzațiile de "trădare" profesorilor Moldovei sovietice Aceste atacuri odioase sunt la egalitate cu calomnia "tradițională" la adresa cetățenilor și succesele RSS Moldovenești, pentru unele organe ale presei străine, "generate de revendicările absurde și neînțelese ale celor mai reacționari șovini români asupra teritoriului său și iarăși, ideea nebună prețuită de istoriografia burgheză românească este extrasă din coșul de gunoi al istoriei "România mare de la Tisa până la Bug", care poartă stigmatizarea aprobării lui Hitler După cum se vede, emigranții români păstrează încrederea în dreptul pe care și l-au însușit înapoi în Bucureștiul regal de a-i clasifica pe moldoveni drept națiune română și de a-i acuza de "trădare" față de acest neam, de a acuza cetățenii Moldovei sovietice că au trădat " Patria românească" Frenezia șovină, expansionistă, ura față de țara sovietică au orbit ochii și le-au întunecat mințile acestor domni atât de mult încât și-au pierdut capacitatea de a deosebi adevărul de minciună, al lor de alții, românul de moldovenesc Este timpul ca aceste rămășițe ale camarilei conducătoare a României regale și ale clicei antonescu, acești renegați și trădători ai poporului român, să înțeleagă că poporul moldovenesc, națiunea socialistă moldovenească nu i-au autorizat niciodată și nu îi vor autoriza să acționeze în numele a moldovenilor, nu au avut nevoie și nu au nevoie de "grijirea" și "sfatul" lor Totuși, "câinele latră, dar rulota își merge pe drumul său" PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; "Moldova Socialiste", , octombrie "Bessarabskaya Pravda", , septembrie * CHOGA, f , op , d , l Pentru reconstruirea și îmbunătățirea imediată a activității școlilor din regiunile eliberate ale RSS Moldovenești, în au fost pregătite programe de învățământ și s-au început lucrările la alcătuirea de noi programe Pentru întocmirea și publicarea manualelor și materialelor didactice în limba moldovenească, precum și a documentației școlare necesare, a fost creată Editura Educațională și Pedagogică de Stat pe lângă Comisariatul Poporului pentru Învățământ al RSSM, în aparatul căreia au fost recrutați de cadre didactice cu experiență Deja în au fost publicate de titluri de manuale și materiale didactice în limba moldovenească, cu un tiraj de peste un milion de exemplare Manualele pentru școlile rusești și ucrainene din republică au venit de la Moscova și Kiev În s-a planificat editarea a de manuale moldovenești cu un tiraj de peste , milioane de exemplare S-a manifestat mare îngrijorare pentru sprijinul material al școlilor din malul drept al Moldovei, crearea condițiilor normale de studiu Școlile au fost alimentate cu combustibil pentru tot sezonul de încălzire Întreprinderile din industria lemnului și a mobilei din republică nu au fost capabile să răspundă imediat nevoilor foarte semnificative ale școlilor pentru birouri și alte mobilier special Așadar, statul a alocat fondurile necesare de cherestea, din care în centrele județene și de volost au început în grabă fabricarea pupitrelor școlare Pregătirile pentru primul an universitar sovietic, participarea activă a populației din regiunea eliberată în sprijinirea școlii au fost acoperite pe larg în ziarele republicane, raionale și raionale La august , profesorii din regiunile de vest ale Moldovei au început să primească avansuri la salariile viitoare în conformitate cu ratele tuturor Uniunii Acesta a fost de mare ajutor pentru mulți

profesori, în special pentru cei care au fost anterior șomeri de mulți ani Desigur, în cele două luni rămase înainte de începerea anului universitar / , Comisariatul Poporului pentru Învățământ al RSSM și publicul republicii nu au fost în măsură să asigure în totalitate școlile cu personal didactic, să le furnizeze manuale, programe, birouri etc Aceste probleme au fost rezolvate pe parcursul întregului an universitar În și , statul a asigurat investiții de capital pentru construirea a de școli și grădinițe, precum și reparații majore la multe clădiri școlare din zonele eliberate Construcția a școli a fost finalizată până în vara anului În orașele și satele republicii a fost creată o rețea largă de instituții extrașcolare și preșcolare pentru copii Până la sfârșitul anului , în RSS Moldovenească existau de grădinițe pentru de copii, dintre care în orașele eliberate și centrele regionale Planurile pentru prevedeau creșterea numărului de grădinițe la , acoperind de copii Cele mai bune clădiri au fost date instituțiilor pentru copii La Chișinău, de exemplu, într-una dintre aceste clădiri a fost deschis Palatul Pionierilor și Școlilor "Bessarabskaya Pravda", , august PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l Ibid , f , op , d , l ; "Moldova Socialist", , mai ya ° PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; "Moldova Socialiste", , aprilie "Bessarabskaya Pravda", , septembrie; "Moldova sovietică de de ani" Compendiu statistic, p PA IIP la Comitetul Central al Partidului Comunist, f , op , d , l ' porecle În total, în republică au lucrat de instituții extrașcolare Până la sfârșitul anului , era planificat deschiderea a încă de astfel de instituții în Moldova După eliberarea Basarabiei, regiunea a înregistrat imediat și pretutindeni toți copiii străzii Această măsură era necesară, întrucât numai în Soroca uyezd, de exemplu, erau peste de orfani înainte de eliberare Pentru ei, aici se creau acum orfelinate, pentru care erau alocate cele mai bune și mai confortabile spații Așadar, în același raion Soroca, în fosta moșie de moșie din satul Solonets, în primele zile de la eliberare, a fost deschis un orfelinat pentru de copii O mare atenție a fost acordată dezvoltării învățământului superior și gimnazial de specialitate în RSSM S-a menționat deja că în Basarabia ocupată nu exista o singură instituție de învățământ superior, cu excepția facultăților teologice și agronomice ale Universității din Iași situate la Chișinău Ca o consecință a politicii de oprimare națională brutală a popoarelor Rusiei dusă de țarism, înainte de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, pe teritoriul Belarusului, Uzbekistanului, Kazahstanului, Azerbaidjanului, Kârgâzstanului, Tadjikistanului, Armeniei și Armeniei nu existau instituții de învățământ superior Turkmenistan , iar pe teritoriul RSS Kirghiz moderne, RSS Tadjik și RSS Turkmen - chiar instituții de învățământ secundar de specialitate În Moldova prerevoluționară, situația era oarecum mai bună Pe teritoriul său existau în anul instituţii de învăţământ secundar de specialitate (elevi), printre care Şcoala de vinificaţie din Chişinău, Şcoala Agricolă Kokorozen şi altele cunoscute în toată ţara În , la Chişinău a fost deschis un institut de învăţători Totuși, acest institut, așa cum am menționat mai devreme, a fost închis de invadatorii boier-români la scurt timp după cucerirea Basarabiei, iar până în unele instituții de învățământ secundar de specialitate au suferit o soartă mai proastă Între timp, la sfârşitul anului , în şcolile tehnice ale ASSR moldoveneşti studiau de persoane, iar la universităţi de studenţi După eliberarea Basarabiei, republicile sovietice frăţe - RSFSR, RSS Ucraineană și altele - au ajutat regiunea cu cadre de profesori, medici, ingineri și tehnicieni, profesori universitari și oameni de

știință Cu participarea activă a acestora din urmă, în regiunile de malul drept al RSS Moldovenești nu doar s-au deschis școli și spitale noi, a fost eliminat analfabetismul etc , ci au fost create și noi universități și instituții științifice, s-au demarat lucrări de îmbunătățire abilitățile specialiștilor locali și instruirea personalului nou Pentru instituțiile științifice și instituțiile de învățământ ale republicii din Moscova și Leningrad "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul ", p X "Bessarabskaya Pravda", , august TsGA MSSR, f R- , op , d , l "Realizările puterii sovietice timp de de ani în cifre" Compendiu statistic, p Ibid , p ' "Ucraina socialistă" Culegere statistică Editat de O M Asatkin sur au fost primite până la milioane de exemplare de cărți politice, științifice și de popularizare A fost necesară accelerarea pregătirii specialiştilor pentru toate ramurile economiei şi culturii naţionale a Moldovei În acest scop, pe lângă institutele pedagogice, pomicole și didactice care existau la Tiraspol, precum și Școala Superioară Agricolă Comunistă (komvuz), au fost deschise încă instituții de învățământ superior în orașele din regiunile din malul drept al orașului republica: institute agricole, pedagogice, de profesori și un conservator La unele universități, în special la Institutul Agricol din Chișinău, numit după M V Frunze, au fost organizate facultăți muncitorești Studiind la aceste facultăți, tinerii muncitori și țărani și-au absolvit studiile medii și s-au pregătit pentru admiterea în instituțiile de învățământ superior În total, de studenți au studiat la universitățile republicii în Pentru copiii muncitorilor, țăranilor și inteligenței muncitoare din regiunile eliberate ale Moldovei, pentru prima dată, perspectiva obținerii unei studii superioare a devenit cu adevărat reală Republica avea de școli și colegii tehnice cu de elevi Aici au fost instruiți profesori, medici, agriculturi, comerț, biblioteci, juridici, educație fizică și alți muncitori Activitatea educațională și educațională la Școala de Viticultură și Vinificație din Chișinău, Colegiul de Artă din Chișinău și alte instituții de învățământ special care au supraviețuit ocupației au fost restructurate Majoritatea absolută dintre studenții universităților, școlilor tehnice și colegiilor din republică au fost moldoveni Aceasta a însemnat un important și semnificativ pas înainte spre formarea inteligenței naționale moldovenești Spre comparație, să menționăm că în anul universitar / erau de studenți moldoveni în universitățile din URSS, iar în școlile tehnice Au fost deschise catedre de corespondență la unele instituții de învățământ superior și gimnazial de specialitate, unde au studiat în total de persoane Această formă de educație a extins scara de pregătire a specialiștilor pentru economia națională și a permis multor muncitori din mediul urban și rural să primească studii medii superioare sau de specialitate la locul de muncă Guvernul sovietic a introdus învățământul gratuit în Republicile Sovietice Socialiste Moldovenești, Lituaniei, Letoane și Estoniei, precum și în regiunile de vest ale RSS Bieloruse și RSS Ucrainei N A Mohov, K V Stratievsky Rolul popoarelor rus și ucrainean în soarta istorică a Moldovei Kshn , , p F G Brovko Reuniria norodului moldovenesc shi formaria Republican Soviet Socialiste Moldovenesti, pag ; "Bessarabskaya Pravda", , septembrie Colecţiile statistice (sindicate şi republicane) indică faptul că la sfârşitul anului existau universităţi în RSS Moldovenească Majoritatea cercetătorilor, având încredere în această cifră, cred că este destul de fiabilă Între timp, la începutul anului , la Chișinău a fost deschis un institut de profesor Astfel, până în iunie , în RSS Moldovenească existau

universități "Moldova sovietică cu ocazia împlinirii a de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p Ibid ; "Moldova Socialiste", , aprilie "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic, p "Moldova sovietică în de ani" Compendiu statistic, p copiii lucrătorilor din școlile de învățământ secundar general, din instituțiile de învățământ superior și secundar de specialitate Taxele de școlarizare în aceste republici și regiuni au fost colectate numai de la acei studenți ai căror părinți trăiau din venituri necâștigate Pe lângă această ultimă categorie, statul sovietic a plătit burse tuturor celorlalți studenți ai universităților și școlilor tehnice locale În , s-a planificat și deschiderea universităților medicale și tehnice în RSS Moldovenească Cu toate acestea, această problemă nu a putut fi rezolvată atunci Prin urmare, grupuri semnificative de tineri din Moldova au fost trimise la studii în medicină, tehnică, precum și în altele, universități și școli tehnice din Moscova, Leningrad, Kiev, Harkov, Odesa și alte orașe ale Uniunii Sovietice Astfel, în toamna anului , la Institutul de Medicină Odesa au fost înscriși de studenți basarabeni Un grup mare de tineri moldoveni a plecat să studieze la Universitatea de Stat din Cernăuți profesori și profesori ai acestei universități au mers să recruteze studenți nu doar în orașele și satele din regiunea Cernăuți, ci și în zonele adiacente Chișinăului, Bălți, Soroca, Bendery, Izmail, Akkerman etc jumătate din cei de studenți la Universitatea Cernăuți erau moldoveni În RSS Moldovenească a continuat procesul de formare a inteligenței poporului sovietic, aducând o contribuție importantă la dezvoltarea economiei, culturii și științei naționale a republicii În perioada - Rândurile intelectualității locale s-au lărgit simțitor, mai ales în detrimentul profesorilor, medicilor, agronomilor și altor specialiști pregătiți în instituțiile de învățământ din Moldova însăși și din alte republici ale URSS Detașamentul inteligenței sovietice din Moldova a crescut și în detrimentul specialiștilor trimiși aici de alte republici sub formă de asistență fraternă La începutul anului , în RSS Moldovenească lucrau , mii muncitori cu studii superioare și medii de specialitate (excluzând personalul militar), dintre care , mii cu studii superioare și , mii cu studii medii speciale Printre specialiștii cu studii superioare s-au numărat, de exemplu, de ingineri, de agronomi, specialiști zootehnici, medici veterinari și silvicultori, de medici Dintre specialiştii cu studii medii, aveau profesii agricole, iar erau tehnici În vederea pregătirii pe scară largă a personalului calificat pentru întreprinderi industriale, șantiere, transport și comunicații, în conformitate cu Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din octombrie privind crearea unui sistem de rezerve de muncă de stat, în În martie , Consiliul Comisarilor Poporului din RSSM și Comitetul Central al Partidului Comunist (b) din Moldova au adoptat o hotărâre de deschidere a rețelei de instituții de învățământ de formare profesională în republică și de înființare a Oficiului Rezervelor de Muncă al Republicii Moldova RSS Moldovenească PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d a, ll , , Bessarabskaya Pravda, noiembrie CHOPA, f , op , d , l "RSM Moldova în cifre" Brief Statistical Digest, p ; "Economia națională a URSS" Compendiu statistic, p - "Moldova sovietică cu ocazia împlinirii a de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p ϋ "Economia națională a URSS" Compendiu statistic, p În practică, această rezoluție a fost implementată în două etape În aprilie , în RSSM începe să funcționeze prima etapă a instituțiilor de învățământ de formare profesională: cinci școli de pregătire în fabrică (FZO) cu o perioadă de pregătire de trei luni pentru pregătirea

muncitorilor pentru profesiile de masă ale construcțiilor industriale și feroviare cu un contingent total de de persoane Aceste școli FZO au fost deschise la Chișinău, Bendery și la stația Bessarabskaya Este de remarcat faptul că numărul de persoane care doresc să se înscrie în școlile FZO a fost de cinci ori mai mare decât ținta de înscriere planificată În a doua jumătate a anului urma să fie desfășurată a doua fază a școlilor de pregătire profesională: șapte școli ale FZO pentru de persoane, cinci școli profesionale și două școli de cale ferată pentru de elevi Hotărârea Consiliului Comisarilor Poporului din RSSM cu privire la această problemă a fost adoptată în mai Era planificată deschiderea școlilor de construcții FZO cu o perioadă de șase luni la Chișinău, Tiraspol și Bălți și școli profesionale cu o perioadă de doi ani, pregătind muncitorii pentru industria conservelor - la Tiraspol, pentru întreprinderile de prelucrare a metalelor - la Chișinău și Bălți, pentru transport feroviar - în Chișinău și Bender , pentru transport pe apă - în Bendery În școlile FZO din a doua etapă, recrutarea a avut loc între și iunie și trebuia să aibă loc în școlile profesionale și de căi ferate în august Astfel, până la sfârșitul anului , în republică urmau să funcționeze școli și colegii de rezerve de muncă, cu un contingent total planificat de de elevi Concomitent cu organizarea activității școlilor de masă, a instituțiilor de învățământ superior și gimnazial de specialitate, Comisariatul Poporului pentru Educație al RSSM și Comitetul Central al Ligii Tinerilor Comuniști din Moldova, cu asistența activă a publicului larg, au început implementarea măsuri pentru eliminarea analfabetismului populaţiei adulte din zonele eliberate Aici s-au creat aproape de cercuri pentru eliminarea analfabetismului și analfabetismului, în care au fost angajați aproximativ de oameni în anul universitar / Eliminarea analfabetismului și a semi-alfabetizării în rândul populației adulte a avut o importanță politică și economică extrem de importantă "O persoană analfabetă", a subliniat V I Lenin, "se iese din politică, trebuie să i se învețe mai întâi alfabetul" Evaluând importanța alfabetizării și cunoștințelor pentru viața și activitățile oamenilor muncii în condițiile puterii sovietice, Vladimir Ilici a spus: " Muncitorul și țăranul au nevoie acum de educație pentru a nu aduce "beneficii" și profit proprietarilor de pământ și capitaliștilor , ci să-și îmbunătățească viața" Transformările radicale politice, economice și culturale din regiunile eliberate ale Moldovei erau de neconceput fără participarea activă a largilor mase populare Gradul de activitate al oamenilor muncii era direct dependent de alfabetizarea și cultura generală a acestora, de nivelul lor de conștiință După cum se subliniază în Raport PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l V Gru, A Krovatkina Dragă glorie lucrătoare Kshn , , p PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l V Gru, A Krovatkina Decret, lucrare , p V I Lenin Poli col cit , vol , p V I Lenin Poli col cit , vol , p în raportul Comitetului Central al PCUS către Congresul al -lea al partidului, "tocmai prin unitatea și conștiința poporului este puternică țara noastră" , marea cauză a construirii comunismului "este imposibil să mergem înainte fără dezvoltarea integrală a omului însuși" , "fără un înalt nivel de cultură, educație, conștiință socială, maturitate internă a oamenilor comunismul este imposibil, așa cum este imposibil fără o bază materială și tehnică adecvată" Toate aceste prevederi sunt în mod firesc aplicabile epocii de construire a socialismului Educația populației adulte a republicii în cercuri pentru eliminarea analfabetismului și analfabetismului s-a transformat într-o mare lucrare politică în rândul maselor, ajutându-le, așa cum a arătat

cândva V I Lenin, să-și îmbunătățească economia, să aducă mai multe beneficii statului lor Muncitorii și țăranii din regiunile eliberate s-au străduit să devină alfabetizați cât mai curând posibil Numai în regiunea Kotyuzhansk, în august-septembrie , au apărut de grupuri pentru eliminarea analfabetismului și analfabetismului, în care au fost implicate peste de oameni La Fabrica de Tutun din Chișinău, unde cei mai mulți muncitori abia știau în cel mai bun caz să citească silabe, de oameni au fost instruiți să citească și să scrie , la fabrica de încălțăminte și de oameni la artela de martie Numai la întreprinderile industriale din Chișinău câteva mii de oameni au început să studieze în cercuri și grupuri educaționale În districtul Telenesht, unde erau înregistrați peste de mii de analfabeti și semianalfabeti, peste de persoane au început imediat să studieze Pentru a instrui populația adultă din republică, au fost recrutați și instruiți de cultisti , au fost recrutați de profesori și peste de metodologi Până la mijlocul anului , peste de muncitori învățaseră să citească și să scrie Școlile de seară create în republică au jucat un rol important în îmbunătățirea alfabetizării generale a tinerilor muncitori și din mediul rural Din toamna anului , peste de tineri muncitori și țărani studiau în de școli serale din Moldova În districtul Ataksky, de exemplu, au fost deschise astfel de școli, în care au studiat de elevi, dintre care în clasele - În Chișinău, aproximativ de oameni au urmat școlile serale În total, în anul universitar / , la fiecare de locuitori ai RSSM, persoane au studiat în școli de învățământ general, instituții de învățământ superior și gimnazial de specialitate * față de de persoane în învățământul / L I Brejnev Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul al -lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, p Ibid , p - Ibid , p "Moldova Socialiste", , octombria "Bessarabskaya Pravda", , august B K Vizer, A V Mokhova, L E Repida și P L Rybalko Decret, op , p - L Rachinsky op citește , pag "Eseuri de istoria pedagogiei" Culegere de articole, p S V Tsaranov an ai RSS Moldovenesti pagină T A Krachun Eseuri despre istoria dezvoltării școlare și a gândirii pedagogice în Moldova, p TsGA MSSR, f R- , op , d , l B K Vizer, A V Mokhova, L E Repida, P L Rybalko Decret, op , p "Moldova sovietică în de ani" Compendiu statistic, p anul ținând cont de cei implicați în programul de învățământ, o treime din totalul populației a studiat la cursurile acoperite de alte forme de învățământ din republică Totodată, primele realizări majore în dezvoltarea științei au fost conturate în RSS Moldovenească În , sub Prezidiul Comitetului Executiv Central al RSS Moldovenești, a fost creată prima instituție științifică sovietică din Moldova, Comitetul Științific, Chișinău Pentru avansarea în continuare a întregii economii naționale a RSSM a fost de o importanță capitală progresul ramurilor producției agricole, care nu putea fi realizat decât pe baza asimilării și implementării realizărilor științei agricole sovietice și a experienței avansate a muncitorilor de câmp din republicile sovietice fraterne și, cel mai important, pe baza înmulțirii și dezvoltării forțelor productive și a întăririi relațiilor industriale socialiste în mediul rural din malul drept al Moldovei Ținând cont de prioritatea sarcinii de organizare a muncii științifice în domeniul agriculturii republicii, Consiliul Comisarilor Poporului din RSS Moldovenească, prin decretul său din ianuarie , a aprobat o rețea de instituții de cercetare și experimentare care deservesc aceasta industrie Prin Decretul Consiliului Comisarilor Poporului din RSSM, stația de irigare a legumelor și fructelor de la Tiraspol a fost reorganizată în Stația experimentală de valorificare a legumelor-cartofi din Moldova cu trei

cetăți: un bastion de reabilitare a luncii inundabile a râului Prut din raionul Cahul, un bastion de legume-cartofi pe luncile râului Byk în raionul Chișinău și un câmp experimental de legume pe luncile râului Nistru în raionul Bendery La Institutul Agricol din Chișinău, care poartă numele M V Frunze, s-a înființat Stația Experimentală Pomicolă Aioldava cu două cetăți: în județul Bălți - pentru pomicultură și viticultura, în orașul Tiraspol - pentru studiul soiurilor și irigarea culturilor pomicole și a strugurilor În plus, în orașul Călărași a fost creat un câmp experimental de selecție pentru pomicultura și viticultura În , în RSSM existau instituții științifice, printre care și Institutul de Cercetări Științifice de Istorie, Economie, Limbă și Literatură din Moldova și stațiile experimentale menționate mai sus În aceste instituții științifice au lucrat de oameni de știință Academia de Științe a URSS și alte centre științifice ale țării au oferit o mare asistență metodologică, materială și organizatorică tinerelor instituții științifice ale RSS Moldovenești Academia de Științe a URSS a inclus în planul său de cercetare științifică o serie de probleme legate de Moldova "Moldova sovietică la de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p P Ya S Grosul și N A Mohov Decret, op , p Ibid , p "Culegere de decrete şi ordine ale Guvernului Republicii Sovietice Socialiste Moldoveneşti", nr , ianuarie , p - PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l "RSM Moldova în cifre" Scurt compendiu statistic, p Cu toate acestea, în ceea ce privește nivelul de dezvoltare a științei, RSS Moldovenească a rămas considerabil în urma, de exemplu, a republicilor baltice, în special a RSS Estoniei, unde în existau de instituții de cercetare Reorganizarea și extinderea tuturor legăturilor învățământului public a avut un efect benefic asupra soartei tineretului republicii, asupra tinerei generații din regiunile sale de malul drept, care doar în condițiile puterii sovietice au avut practic oportunitatea de a studia gratuit gratuit și în limba lor maternă la orice instituție de învățământ la alegerea lor Succesele în domeniul învățământului public, precum și roadele reale ale întregii revoluții culturale din RSS Moldovenească, i-au recunoscut fără tragere de inimă până și pe cei mai jurați dușmani ai noștri Siguranza României fasciste la sfârşitul anului afirma că anul universitar / , care s-a desfăşurat în condiţiile realităţii sovietice din regiunile de vest ale Moldovei, "a avut o mare influenţă asupra tineretului şcolar" Realizările în dezvoltarea învățământului public din Moldova, în special în partea sa de malul drept, au avut un impact profund asupra întregii vieți socio-politice a republicii, au contribuit la soluționarea celei mai importante probleme sociale din acea vreme - ridicarea generală a nivelul educațional, cultural și tehnic al lucrătorilor Revoluția culturală din malul drept al Moldovei a luat încă de la început o amploare largă Pe măsură ce amploarea și profunzimea transformărilor socialiste creștea și modul socialist de producție s-a întărit, muncitorii sovietici din orașele și satele fostei Basarabie au devenit din ce în ce mai familiarizați cu sentimentul armoniei dintre muncă și creativitate Îmbogățirea spirituală a omului muncitor este una dintre realizările marcante ale sistemului socialist Școala sovietică își vede una dintre sarcinile sale principale în dezvoltarea morală a individului Iar principalul lucru într-o astfel de dezvoltare, după justa remarcă a academicianului A Aleksandrov, este înțelegerea de către persoana sovietică a locului său în procesul social, a răspunderii sale față de sine și față de oameni § DEZVOLTAREA LITERATURII ŞI A ARTEI ÎN MOLDOVA Literatura și arta au jucat un rol foarte important și indispensabil în creșterea

culturală și ideologică, îmbogățirea spirituală și în educația estetică a oamenilor muncii din Moldova sovietică Arta este o formă specială, artistică, de reflectare a realității obiective Arta este zona culturii în care trăsăturile caracterului național al fiecărui popor, trăsăturile sale cotidiene și tradițiile sunt cel mai clar exprimate În art Pravda, decembrie CHOGA, f , op , d , l Acad A Alexandrov Despre dezvoltarea morală a individului - Pravda, , martie V Skaterschikov Arta si cunoasterea lumii - Kommunist, , nr , p În cel mai bun mod posibil, posibilitățile limbii naționale, toată culoarea ei și toate bogățiile ei sunt dezvăluite și folosite în cea mai mare măsură De remarcat imediat că organizarea instituțiilor profesionale de artă (precum și formarea anumitor genuri de literatură) în Moldova de malul drept sa desfășurat cu adevărat abia după eliberarea Basarabiei Să reamintim că în în Moldova (în limitele actuale) exista un singur teatru , s-au publicat doar de cărți și pamflete cu un tiraj total de de exemplare , iar printre ele nu existau publicații în limba moldovenească Tirajul unic al tuturor ziarelor apărute atunci pe teritoriul Moldovei abia a ajuns la de exemplare După eliberarea Basarabiei, a început o revigorare rapidă și înflorire a literaturii și artei moldovenești Deja în august-septembrie , în republică au fost create uniuni creative de scriitori, compozitori, artiști și arhitecți Aceste uniuni din RSS Moldovenească au unit nu numai scriitori, compozitori, artiști și arhitecți deja cunoscuți publicului larg, ci și tineri talentați în creștere Alături de lucrările unor astfel de scriitori populari ai ASSR moldovenești ca, să zicem, M Andriescu, I Canna, L Corneanu, N Kabak, L Barsky, literatura Moldovei sovietice s-a îmbogățit de acum înainte cu lucrările lui Em Bukov, A Lupan, D Vetrov, L Delyan, N Kostenko, B Istra, G Menyuk Activitatea creatoare a acestuia din urmă, precum și a altor figuri literare ale regiunii ocupate în trecutul apropiat, s-a desfășurat pe deplin abia după eliberarea Basarabiei Scriitorii Moldovei sovietice au creat lucrări pentru poporul lor cu inspirație În perioada - Ficțiunea moldovenească a fost completată cu opere de toate genurile Nikolai Kostenko a scris piesa "Bătrână Izergil" (conform lui M Gorki), Bogdan Istru a lucrat la piesa "Smaranda Hynkula" Cele mai semnificative succese au fost în domeniul poeziei În această perioadă, poezia colectivă " iunie", poezia lui Em Bukov "Tineretul", "Moldova" B Istru În poezia sa Satul uitat, poetul Andrei Lupan a denunțat cu mânie vechea lume burgheză și a cântat bucuria poporului său eliberat Tineri scriitori precum I Baltsan, P Kruchenyuk, F Ponomar si altii au avut si ei o contributie semnificativa la dezvoltarea literaturii sovietice moldovenesti din acei ani Conducător în opera scriitorilor sovietici moldoveni în anii - devin temele reîntregirii populației moldovenești de pe cele două maluri ale Nistrului, prietenia dintre națiunile și naționalitățile sovietice și rolul ei decisiv în soarta poporului moldovenesc Aceste pietre prețioase au fost întruchipate în poeziile "Junie ", "Patria", "Tinere-tse", "Asha c'a fakut ziue", "Munk", "Gynd de primevare" și alte lucrări ale lui Em Bukov, în poezia "Sat uytat" de Andrei Lupan, în poeziile "Basarabeniy", "Un kopak", "Kyntekul basarabyanului" ? "Economia naţională a URSS în " Anuar statistic, pp - "Țara sovieticilor de de ani" Compendiu statistic, p ; "Moldova Sovietică la de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic, p "Țara sovieticilor de de ani" Compendiu statistic, p "Eseuri despre istoria literaturii sovietice moldoveneşti" M , , p - L Corneanu, "Primevara Komunista", "Venice ku Flor" B, Istra ş a Pentru mulți scriitori, în special cei

care în trecut au experimentat într-o oarecare măsură influența decadenței, a marcat începutul unei perioade de căutare cu succes a unor noi forme de înfățișare a realității, o perioadă de stăpânire a metodei realismului socialist A crescut dorința muncitorilor din Basarabia eliberată de iluminism și cultură, de ziare și cărți sovietice, care i-au îmbogățit spiritual, din care au aflat adevărul despre viața fraților lor din alte republici sovietice Aglomerația în librării și chioșcurile de ziare a devenit o caracteristică remarcabilă, fără precedent, a vieții Chișinăului și a altor orașe din regiune Deja în (de altfel, în a doua jumătate a acestuia) în RSS Moldovenească au fost publicate de titluri de carte cu un tiraj de mii exemplare, dintre care titluri cu un tiraj de mii exemplare în limba moldovenească Să reamintim că Editura de Stat a Moldovei a fost înființată prin decretul Comitetului Revoluționar al MASSR din decembrie , iar în primii cinci ani de activitate (-) a publicat circa de titluri de cărți și broșuri Pentru a asigura difuzarea în timp util și de înaltă calitate a ziarelor și revistelor, precum și a noii dimensiuni a publicării de literatură politică, de ficțiune și de altă natură, editura de ziare și reviste a Comitetului Central al Partidului Comunist (b) al Moldovei a fost separată de Editura de Stat a RSS Moldovei în august În , două edituri ale republicii plănuiau să publice în limbile moldovenești și ruse peste milioane de exemplare de literatură socio-politică, industrială, tehnică, educațională, artistică și de altă natură, originală și tradusă Pentru lansarea tuturor acestor cărți, precum și a ziarelor și revistelor, a fost necesară extinderea urgentă a tipografiei republicane Pe lângă tipografia mare care poartă numele Chaya Livshits care a existat la Tiraspol, la Chișinău au fost lansate alte patru tipografii și o litografă mare Aici au fost angajați de șomeri și de tipografi care s-au întors din România În RSS Moldovenească la acea vreme au fost publicate de ziare republicane, raionale, orășenești și raionale, reviste Peste de muncitori și corespondenți rurali au luat parte activ în presa periodică a republicii Ziarele "Moldova Socialiste" și "Moldova Socialistă" la august au fost reorganizate în organele Comitetului Central al Partidului Comunist (b) din Moldova, Consiliul Suprem și Consiliul Comisarilor Poporului din RSS Moldovenească "Moldova Socialistă" a fost redenumită "Moldova Sovietică" și a fost tradusă din ediția în limba ucraineană în rusă Au continuat să apară temporar ziarele "Basarabia Sovetike" și "Bessarabskaya Pravda" publicate de Direcția Politică Principală a Armatei Roșii I Rakul op citește , pag "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic, p - "Moldova sovietică", , martie PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l "Moldova Socialiste", , iunie "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul ", p XIV PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l Cotidianul "Moldova Socialiste" a avut un tiraj unic în limba moldovenească de de mii de exemplare, "Moldova sovietică" - de mii și "Basarabia Sovetike" (tipărit în limba moldovenească în grafie latină) - de mii de exemplare Ziarele "Komsomolistul Moldovei" și "Komsomolets Moldovei" reorganizate în organe ale Comitetului Central al JIKCAN Moldova au avut un tiraj: primul - mii și al doilea - mii exemplare Fiecare județ a publicat ziare zilnice în limba moldovenească și rusă Tirajul total unic al periodicelor republicane din RSS Moldovenească a depășit de exemplare (în Basarabia ocupată, tirajul total al tuturor ziarelor locale era de de exemplare) În plus, muncitorii din Moldova au abonat la de exemplare ale ziarelor centrale și la peste de exemplare ale revistelor

Locuitorii satului Izbeshty din regiunea Criuleni, de exemplu, primeau zilnic de ziare Iar întregul tiraj unic al ziarelor și revistelor abonate de oamenii muncitori ai RSS Moldovenești (cu excepția ziarelor județene, orășenești și raionale) se ridica la mii exemplare, adică un exemplar reprezenta șase locuitori ai republicii După cum se poate observa, tirajul total anual al publicaţiilor periodice subscrise de populaţie se ridica la zeci de milioane de exemplare (numai în a doua jumătate a anului , circa milioane de exemplare) Creșterea treptată a alfabetizării populației din regiunile eliberate, sfera publicării literaturii și a periodicelor au contribuit la extinderea orizontului politic, ridicând nivelul cultural general și temperarea ideologică a oamenilor muncii Ziarul, revista și cartea au început să intre ferm în viața de zi cu zi a muncitorilor și țăranilor din malul drept al Moldovei Restabilirea puterii sovietice în Basarabia a creat condiții pentru dezvoltarea tuturor tipurilor de artă profesională (teatru, muzică, coregrafie, arte plastice etc), precum și a artei amatoare Arta ca una dintre formele conștiinței sociale, ca element cel mai important al culturii umane, a fost un mijloc puternic de educare a populației din regiunea eliberată V I Lenin a considerat sarcina principală a muncii culturale a statului socialist de a familiariza milioane de oameni muncitori cu realizările culturii, de a restructura întreaga chestiune a creșterii și educației maselor într-un mod nou Din punctul de vedere al intereselor maselor, V I Lenin a abordat și sarcinile artei și literaturii El a spus: "Arta aparține oamenilor Ea trebuie să-și aibă rădăcinile cele mai adânci în adâncurile maselor largi muncitoare Trebuie înțeles de aceste mase și iubit de ei Trebuie să unească sentimentul, gândul și voința acestor mase, să le ridice Trebuie să trezească artiștii din ei și să-i dezvolte PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l Ibid , , l Ibid , d , l Ibid "Moldova Socialiste", , iunie "Moldova sovietică în de ani" Rezumat statistic, p V I Lenin Despre literatură și artă M , , p Acest testament înțelept și perspicac al organizatorului și conducătorului Partidului Comunist și al statului sovietic a fost mult timp întruchipat în viața de zi cu zi a popoarelor republicilor frățești ale Uniunii Sovietice În regiunile de vest ale Moldovei, aceste instrucțiuni leniniste, desigur, au început să fie puse în aplicare în practică abia după eliberarea Basarabiei și formarea RSS Moldovenești Partidul Comunist a avut grijă ca arta socialistă care se dezvoltă în malul drept al Moldovei să fie impregnată cu un spirit de optimism profund, să devină afirmatoare de viață, ca artiștii să dobândească calitățile de luptători activi pentru reorganizarea revoluționară a lumii, ca toate beneficiile a culturii să fie puse la dispoziția poporului, deoarece scopul principal al socialismului este satisfacerea nevoilor diverse ale unei persoane, dezvoltarea sa globală, inclusiv spirituală Bogățiile artistice ale poporului moldovenesc au fost neglijate de secole Mâna și gândul cercetătorului cu greu i-au atins Talente populare strălucitoare în domeniul artei în trecut nu au găsit condiții favorabile pentru dezvoltarea profesională Reîntregirea Basarabiei eliberate cu URSS și formarea RSS Moldovenească, restabilirea unității naționale a poporului moldovenesc a deschis pentru prima dată cele mai largi perspective de dezvoltare a artei Moldovei Strânse legături economice, politice și culturale cu popoarele sovietice au avut un efect benefic asupra culturii artistice moldovenești Comunicarea cu alte popoare sovietice, influența culturilor lor au contribuit la îmbogățirea artistică a moldovenilor, au extins și aprofundat procesul de interacțiune istorică a culturilor

populare, naționale Bogăția tradițiilor de artă populară moldovenească care și-au păstrat aspectul inițial și progresivitatea au lăsat, la rândul lor, o anumită amprentă asupra culturii artistice a popoarelor învecinate, ca să nu mai vorbim de cele care locuiesc pe teritoriul republicii În Moldova, în , s-a constituit o societate filarmonică de stat, care a preluat orchestra simfonică, corul Doina, un ansamblu de dans, o orchestră de varietăți și alte formații muzicale Au fost deschise un conservator, o școală de muzică, școli medii și de șapte ani pentru copii muzical Pe lângă muzeul de artă care a existat la Tiraspol, la Chișinău a fost creat un al doilea astfel de muzeu Două dintre cele trei teatre din Tiraspol - moldovenesc și rusesc - s-au mutat în noua capitală a republicii, Chișinău În , la Chișinău au fost deschise încă trei teatre și un studio de operă Formațiile teatrale, muzicale și de altă natură artistică au fost chemate să satisfacă nevoile culturale ale oamenilor muncii din republică, să contribuie la educația lor estetică Numai sub puterea sovietică creativitatea maselor largi a fost capabilă să se deschidă și să se dezvolte pe deplin Din calea dezvoltării PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l Ibid În , peste de teatre profesionale funcționau în URSS, punând în scenă spectacole în peste de limbi ale popoarelor frățești ("Istoria URSS Epoca socialismului (-)", p) Arta națională daviană, care dobândise o conotație socialistă, acum avea toate obstacolele înlăturate Din mijlocul poporului, cei mai talentați din punct de vedere artistic reprezentanți ai acestuia au fost propuși și atașați de artă Rândurile inteligenței creatoare a republicii au fost completate cu un important detașament de artiști din Basarabia, ale căror posibilități creatoare fuseseră anterior blocate de lanțurile sistemului burghezo-moșier Printre aceștia se numără și compozitorii III Nyagu, E Koku, S Zlatov, S Lobel, artiștii M Gamburd, R Okushko, V Klimashevsky, S Chokolov, D Sevastyanov, L Dubinovsky, K Kobizev, M Grek, artiștii E Ureke, T Cheban, Sh Aranov, V Herts, F Kuzminov, arhitecții V Mednek, R Kurts, V Voitsekhovsky și alții Ei, împreună cu muncitorii creativi care au crescut în anii puterii sovietice în RSS Moldovenească, au participat activ la revoluția culturală care s-a desfășurat în regiunile de malul drept ale republicii unionale și au contribuit la dezvoltarea artei socialiste a Republicii Moldova poporul moldovenesc Calea creativă a majorității scriitorilor, artiștilor, compozitorilor, artiștilor din acea perioadă este caracterizată de o creștere ideologică constantă Până la mijlocul anului , muncitorii de creație moldoveni din Basarabia erau puțin familiarizați cu metoda realismului socialist și erau adesea captivați de tendințele burgheze în artă În noile condiții, sovietice, aceste figuri ale artei și literaturii încep să stăpânească metoda realismului socialist, care le-a permis să-și îmbunătățească semnificativ abilitățile creative și nivelul ideologic al operelor lor Se eliberează treptat de vechea povară ideologică, trec de la stilizarea formalistă și degajarea impresionistă la realismul socialist Succesele semnificative obținute pe această cale pot fi remarcate, de exemplu, în opera pictorilor M Gamburd și D Sevastyanov (în special, în panoul lor artistic "Întâlnirea Armatei Roșii cu populația Basarabiei"), sculptorul L Dubinovsky (basorelief "Lenin") și alții Acești artiști au gravitat însă spre realism în artă chiar și în anii ocupației boier-române Grupurile teatrale și muzicale ale republicii au acordat o atenție deosebită deservirii populației urbane și rurale din regiunile eliberate, precum și asistenței caselor de cultură, cluburilor și formațiilor de artă amatoare create aici Deja în a doua jumătate a

anului , teatrul și formațiile muzicale republicane au jucat în toate orașele și în majoritatea centrelor regionale din malul drept al Moldovei Teatrele republicii au oferit în acest timp peste de spectacole și au deservit de mii de spectatori Patru brigăzi de artiști ale Filarmonicii de Stat Chișinău în septembrie-octombrie au susținut de peste de ori cu concerte la Bălți, Telenești, Kotiuzhani și în alte orașe și centre regionale din regiunile de vest ale RSSM În total, într-un an, trupele filarmonice au susținut de concerte în orașele și satele republicii Λ I Livshits Arta Moldovei Sovietice M , , p - "Moldova Socialiste", , iunie "Moldova Socialiste", , octombria "Moldova Socialiste", , iunie Tururile formațiilor teatrale și muzicale din Federația Rusă, Ucraina, Belarus și alte republici sovietice au fost de mare importanță pentru familiarizarea oamenilor muncii din partea eliberată a Moldovei cu cultura socialistă sovietică În iulie-septembrie , numeroase formații artistice și soliști din Moscova, Leningrad, Kiev, Odesa, Minsk și alte orașe au susținut concerte și spectacole în malul drept al Moldovei Astfel, Teatrul Dramatic Mogilev-Podolsky, numit după N Ostrovsky, în august , a prezentat locuitorilor orașului Soroka de spectacole Este greu de supraestimat rezultatele comunicării dintre oamenii muncitori din regiunea eliberată și mulți scriitori sovietici care au venit aici Poetul academic moldovean A P Lupan, amintindu-l pe scriitorul ucrainean Ivan Le, scrie, în special: "În acele vremuri, el (Ivan Le - A L) a făcut multe pentru a uni și a orienta corect pe lucrătorii literaturii și artei din Basarabia " Cei mai mari scriitori, compozitori, personaje ale teatrului și cinematografiei sovietice și-au dedicat lucrările Basarabiei eliberate, trecutului trist și viitorului strălucit al oamenilor săi muncitori Deci, S Kirsanov a răspuns eliberării regiunii cu poezia "Basarabia noastră" , iar M Rylsky cu poezia " iunie" Scriitorul și regizorul A Dovzhenko a creat un film documentar despre Basarabia eliberată V Vishnevsky (scenarist), E Shub (regizor) și E Tisse (cameraman) au început filmările pentru filmul "Țara Basarabiei" Ajutorul prietenesc dezinteresat al reprezentanților popoarelor sovietice fraterne a avut un efect benefic asupra formării culturii socialiste în regiunea eliberată, a contribuit la un curs mai reușit al procesului de revoluție culturală care se desfășoară în ea Primele succese ale artei profesionale în regiunile de pe malul drept al republicii au fost însoțite de dezvoltarea rapidă a artei populare amatori de masă Peste tot în instituțiile clubului au fost create cercuri corale și de teatru de amatori, orchestre, ansambluri de dans Pe parcursul anului au fost organizate peste de cercuri de artă amatori, cu peste de participanți Numai în perioada pregătirii și organizarii alegerilor pentru Sovietele Supreme ale URSS și RSSM, artiștii amatori au susținut de concerte și spectacole în orașele și satele republicii Bătrâni și tineri au participat la spectacole de amatori - de la elevul de ani al școlii secundare Kitskansky din districtul Bendery, Koli Todorashdo, până la flueristul Gavriil Totok, în vârstă de ani, din satul Plot, districtul Rybnitsa Creativitatea artiștilor autodidacți, a sculptorilor în lemn și a brodarilor a fost încurajată în toate modurile posibile, iar colecționarii de folclor au fost înconjurați de atenție Pentru conducerea metodologică și organizatorică a artistice TsGA MSSR, f R- , op , d , l "Moldova Socialiste", , iunie Pravda, , iulie Gazeta literară, , iulie λ "Moldova Socialiste", , iunie Ibid M Manuilov Arta amatoare a Moldovei sovietice Kshn , p Casa Centrală de Artă Populară a fost creată la Chișinău, și la Tiraspol și în toate cele șase centre județene - case de artă populară În Moldova au început pregătirile

active pentru olimpiada republicană de arte amatoare, care urma să se deschidă la Chișinău în ajunul zilei de iunie - prima aniversare a eliberării Basarabiei În sate și întreprinderi au avut loc spectacole de talente populare, la care au participat peste de mii de oameni Peste de cântăreți, dansatori, recitatori, muzicieni amatori au evoluat la olimpiadele de spectacole de artă amatoare desfășurate la iunie în toate orașele și regiunile republicii La olimpiadele regionale desfășurate la iunie , cei mai buni soliști și echipe au fost selectați pentru a participa la olimpiada republicană - peste două mii de persoane în total În toate centrele județene au fost organizate și expoziții de artă populară - o expoziție cu cele mai bune produse ale meșterilor populari La expoziția din districtul Orok, de exemplu, au fost expuse exponate C Expoziția a atras peste de vizitatori Acestea au fost primele festivaluri de masă de artă populară din istoria regiunilor eliberate ale republicii Începutul Marelui Război Patriotic împotriva invadatorilor fasciști a împiedicat desfășurarea celei de-a -a Olimpiade a activităților de artă amatoare a RSS Moldovenești, și a întrerupt Olimpiada Republicană a activităților de artă amatoare a copiilor, care a început la iunie la Chișinău, în care Au participat de copii Se pare că cele spuse indică destul de convingător că, după eliberarea Basarabiei, arta populară, a cărei epocă este una dintre trăsăturile caracteristice realității sovietice, a căpătat amploare pentru dezvoltarea ei în Moldova de malul drept, dezvăluind talente populare "Socialismul", a spus Leonid Brejnev la cel de-al -lea Congres al PCUS, "nu numai că a oferit maselor muncitoare un larg acces la valori spirituale, ci le-a făcut și creatori direcți de cultură Una dintre cele mai clare dovezi ale logo-ului este domeniul neobișnuit al artei populare artistice Inteligentia muncitoare a Moldovei, ca toți oamenii săi muncitori, a simțit constant atenția și grija Partidului Comunist și a guvernului sovietic Printr-un decret al Prezidiului Sovietului Suprem al RSS Moldovenești din martie au fost instituite titluri onorifice pentru lucrătorii din știință, tehnologie, artă, doctori și profesori ai republicii Guvernul sovietic a luat măsuri viguroase pentru a crea condiții normale de lucru pentru instituțiile culturale și de artă, inclusiv construirea de noi sediu planul economic national pentru PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; d , l "Moldova Socialiste", , iunie "Moldova Socialiste", , iunie "Moldova Socialiste", , iunie Ibid ' L I Brejnev Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul al -lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, pp PO "Moldova Socialiste", , aprilie prevedea finalizarea construcției Palatului Culturii și începerea construcției Teatrului de Operă și Balet din capitala republicii Conform hotărârii Consiliului Comisarilor Poporului URSS din iulie , în s-a planificat ridicarea unui monument lui G I Kotovsky la Chișinău și a unui bust al legendarului comandant de brigadă în țara sa natală, în satul Gancheshty, redenumit Kotovskoye Păstrarea și dezvoltarea caracteristicilor naționale și a celor mai bune tradiții originale ale artei moldovenești, aruncând tot ce este învechit, în formele și conținutul ei, folosind creativ realizările culturii altor popoare, hrănindu-se cu sucurile vitale ale realității socialiste, scriitori, artiști, compozitori, muzicienii și actorii Moldovei reunite au început să creeze noi opere de artă în care au căutat să înțeleagă profund trecutul și prezentul poporului lor, să transmită patosul construcției socialiste* în regiunea în transformare § CREAREA UNEI REȚELE DE INSTITUȚII CULTURALE ȘI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN REGIUNILE BANCA DREPTĂ ALE RSSM Înainte de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, extrem de puținele instituții culturale și de învățământ

din Basarabia și din Transnistria de Est deserveau aproape exclusiv clasele proprietare În anul , pe teritoriul RSS Moldovenești moderne existau doar de biblioteci de masă, iar fondul lor de carte și reviste nu depășea de mii de exemplare , ceea ce însumau de cărți și reviste la fiecare mie de oameni ai populației Mai târziu, invadatorii boier-români au lichidat aproape complet aceste rare și fragile centre de cultură din Basarabia, și au transformat centrele rămase în focare de obscurantism și propagandă antisovietică Organizarea unei rețele de instituții culturale de masă în regiunile eliberate ale Moldovei a început, de fapt, abia odată cu restabilirea puterii sovietice pe teritoriul lor Datorită ajutorului republicilor sovietice frăţeşti a trecut repede şi de mare succes Astfel, la august , biblioteca publică orășenească din Chișinău și-a reluat activitatea după reorganizare, iar bibliotecile din Edineț și Briceni au fost deschise și mai devreme La martie , noul înființat Muzeu de Arte Plastice din Chișinău a primit primii vizitatori, cărora Galeria Tretiakov a donat o valoroasă colecție de picturi Concomitent cu reînnoirea bibliotecilor nou organizate și a câtorva vechi biblioteci cu literatură sovietică, s-a lucrat pentru a curăța fondurile depozitelor de cărți care existau sub ocupanți din "literatura" antisovietică, tabloidă și pornografică Până la începutul anului , în RSSM existau case de cultură de cluburi regionale și de cluburi rurale și departamentale (față de în PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d a, l ; "Moldova Socialist", iunie ' PA YIP la Comitetul Central al Partidului Comunist, f , op , d a, l "Țara sovieticilor de de ani" Compendiu statistic, p "Moldova sovietică cu ocazia împlinirii a de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p CHOPA, f , op , d , l Bessarabskaya Pravda, martie an), muzee, raionale, orașe și pentru copii și biblioteci publice Stocul total de carte al bibliotecilor a fost de de exemplare La Chișinău, de exemplu, pe lângă biblioteca publică a orașului, au început să funcționeze Biblioteca Publică Centrală și Biblioteca Republicană pentru Copii În raionul Soroca, până la sfârșitul anului , au fost deschise de cluburi și săli de lectură, iar odată cu ele peste de biblioteci (apropo, aici s-au creat cercuri de artă amatoare) Pe lângă bibliotecile de masă, existau și biblioteci științifice, tehnice, școlare, la întreprinderi, instituții și altele din republică Prin urmare, numărul real de biblioteci și dimensiunea totală a fondului lor de carte au depășit semnificativ cifrele prezentate mai sus Dar chiar dacă acceptăm că fondul de carte era egal cu mii de exemplare, atunci până la sfârșitul anului erau exemplare de cărți la de oameni în Moldova față de în În , statul sovietic a alocat milioane de ruble pentru întreținerea rețelei de instituții culturale și educaționale din RSSM și aproximativ milioane de ruble pentru completarea fondului de carte al bibliotecilor Clubul satului si biblioteca satului - institutii pana nu demult in general necunoscute majoritatii taranilor basarabeni - au inceput sa ocupe un loc din ce in ce mai important in viata lor, au devenit un loc preferat de petrecere a timpului liber, centre de educatie culturala pentru muncitorii satului moldovenesc Odată cu apariția puterii sovietice, toate resursele de carte ale bibliotecilor au fost puse la dispoziția muncitorilor gratuit Numărul bibliotecilor a crescut rapid, iar activitatea cititorilor lor a crescut În primele zile de la reluarea lucrărilor Bibliotecii Municipiului Chișinău, de cititori au apelat la serviciile acesteia, în timp ce în perioada de ocupare nu a avut mai mult de de abonați Este de remarcat faptul că din de cărți oferite de această bibliotecă în aceleași zile, peste de cărți au fost împrumutate de muncitori La

sfârșitul anului , instalații de film staționare și mobile funcționau în limitele moderne ale SSR moldovenești (Spre comparație, menționăm că în același teritoriu în existau instalații , iar în anii ocupației boier-române în toată Basarabia, erau dintre acestea, dintre care până în ziua eliberării regiune, ex "Moldova Socialiste", , iunie; "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul ", pp X-XI "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic, p Ibid "iMoldova Socialiste", , octombrie În regiunea Izmail, până în primăvara anului , existau case raionale de cultură și cluburi, două cluburi urbane și cluburi rurale (IF OOGA, f R- , op , d , l)) "Moldova sovietică cu ocazia împlinirii a de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p Ibid , p "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul ", p X-XI "Bessarabskaya Pravda", , august Ibid "Moldova sovietică în de ani" Compendiu statistic, p "Economia națională a URSS" Compendiu statistic, p doar de camere de filmat * erau în funcțiune) Până la sfârșitul anului , era planificată creșterea rețelei de cinematografe din republică la de instalații cinematografice Au fost alocate fonduri pentru construirea a șase noi cinematografe Prezența la proiecții s-a dublat de patru ori în cinematografele din oraș În prima lună și jumătate de difuzare a filmelor sovietice, numai cinematograful Odeon din Chișinău a deservit peste de spectatori, adică de persoane îl vizitau zilnic, în timp ce în fostul proprietar al Odeonului a vândut nu mai mult de de bilete pe zi zi Dacă vorbim despre interesul enorm pentru filmele sovietice din partea populației rurale, atunci aici orice comparație cu trecutul este imposibilă, deoarece înainte de eliberare nu existau cinematografe în satele din regiune În , toate instalațiile de film ale republicii au servit peste milioane de spectatori Pentru a face o utilizare mai deplină și mai eficientă a cinematografiei ca fiind cea mai masivă și mai importantă dintre toate artele pentru educația populației moldovenești, din martie s-a început, la Studioul de Film Odesa, dublarea filmelor sovietice în limba moldovenească cu implicarea a actorilor din teatrele moldoveneşti Primul lungmetraj dublat în limba moldovenească este Membru al Guvernului Până în iunie , au fost dublate și filmele "Lenin în octombrie", "Iakov Sverdlov", "Valery Chkalov" O mare importanță a fost acordată acoperirii radio a orașelor și satelor din regiunile eliberate Cu ajutorul specialiștilor sosiți aici, pe baza de echipamente noi importate, a fost restaurat de urgență postul de radio Chișinău, care fusese inutilizabil de ocupanții în retragere, care la iulie a început să emită pe unde sovietice S-au înființat posturi de radio în centrele județene și raionale, iar în piețele orașelor și satelor și în apartamentele muncitorilor au fost înființate puncte de emisie radio Deja primele luni de la eliberarea Basarabiei au fost marcate de succese notabile în acoperirea radiofonica a regiunilor de vest ale Moldovei Până la sfârșitul anului , oamenii muncitori ai republicii aveau la dispoziție de receptoare radio și de puncte radio de emisie Din totalul punctelor radio, mii erau situate în sat Până în primăvara anului , în republică existau posturi de radio, de centre de radio, existau de mii de receptoare radio și posturi de emisie radio, dintre care mii în mediul rural Un nivel mai înalt de dezvoltare culturală în partea stângă a republicii, realizat în anii puterii sovietice, a condus, în mod firesc, "Bessarabskaya Pravda", , august "Moldova Socialiste", , iunie "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul ", p VI Bessarabskaya Pravda, , august "RSM Moldova în cifre" Scurt compendiu statistic, p "Moldova Socialiste", , martie "Moldova Socialiste", , iunie "Moldova sovietică cu ocazia

împlinirii a de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Compendiu statistic, p "Realizări ale puterii sovietice timp de patruzeci de ani în cifre" Compendiu statistic, p PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l ; "RSM moldovenesc în cifre" Scurt compendiu statistic, p - venno, și o saturație mai mare a acestor zone cu instalații de radiodifuziune și recepție radio Până la momentul în cauză, radioul devenise o parte integrantă a vieții de zi cu zi a muncitorilor Dezvoltarea cu succes a rețelei de radio în regiunile eliberate ale republicii a creat încredere că același semn al vieții sovietice va deveni în curând obișnuit în viața populației locale Pentru a deservi rețeaua de instituții culturale și educaționale în creștere rapidă, era necesar un detașament mare de muncitori calificați Republica nu avea astfel de personal la acea vreme La început, cluburile, bibliotecile și alte instituții culturale erau conduse de nominalizați din inteligență, tineri muncitori și din mediul rural Un număr nesemnificativ de specialişti, în principal bibliotecari şi cineaşti, au fost trimişi în Moldova de republicile frăţeşti Între timp, problema formării personalului pentru instituțiile culturale a rămas foarte acută Pentru rezoluția sa parțială, în octombrie , în orașul Soroca a fost deschisă o școală tehnică de bibliotecă , iar din luna septembrie a aceluiași an au început să funcționeze cursuri permanente de pregătire a șefilor de cluburi rurale și a lucrătorilor de biblioteci la Chișinău, Bălți și Cahul Până în iunie , circa de elevi au absolvit cursurile Activitățile instituțiilor de cultură care vizează conștientizarea și întărirea politică a oamenilor muncii din malul drept al Moldovei trebuie recunoscute ca fiind foarte valoroase În primul an după restabilirea puterii sovietice în Basarabia, în regiunile eliberate, a avut loc o revoluție în toate cele trei sfere ale vieții publice - politică, economică și spirituală Iar în reînnoirea spirituală a oamenilor care au experimentat multă vreme influența pernicioasă a sistemului burghez, instituțiile de cultură au jucat un rol important Desigur, era imposibil să se pună imediat capăt influenței ideologiei burgheze asupra conștiinței oamenilor Dar aici a fost necesar să se tragă o linie între purtătorii și campionii săi convinși, care erau elemente ostile de clasă și burghezo-naționaliste, pe de o parte, și acea parte a muncitorilor, țăranii, artizanilor, inteligenței muncitorești, care la un moment dat a cedat involuntar indoctrinarii ideologice, a desfasurat clasele exploatatoare, partidele lor reactionare cu ajutorul propagandei demagogice, pe de alta parte Partidul Comunist era pe deplin conștient de faptul că succesul construcției socialiste în regiunile eliberate depindea de convingerea ideologică a poporului, că convingerea ideologică era cea mai de preț calitate a unei persoane sovietice De aceea, partidul, Sovietul, Komsomolul, sindicatele și alte organizații publice au declanșat o amplă muncă în rândul maselor din regiunile eliberate ale Moldovei, ajutându-le să se elibereze de vechea povară burgheză, înarmandu-le cu o nouă ideologie socialistă După cum a spus L I Brejnev la Congresul XXIV al PCUS, "chiar și cele mai "Moldova Socialiste", , iunie, "Moldova Socialiste", , iunie "Convingerea ideologică a constructorilor comunismului" [Editorial] - "Comunist", , nr O ideologie avansată devine o forță reală numai atunci când, stăpânind masele, le induce la acțiuni active, determină normele comportamentului lor zilnic Ghidat de această poziție marxist-leninistă, Partidul și-a sporit eforturile pentru educația marxist-leninistă a cadrelor sale În - în Moldova peste de muncitori au studiat istoria PCUS(b) în cercuri special create În a doua jumătate a anului , de mii de oameni au studiat în mod independent doctrina marxist-

leninistă în republică În orașul Bălți, de exemplu, de comuniști, membri ai Komsomolului și oameni fără partid au stăpânit teoria marxism-leninismului în cercuri și de oameni independent Mii de comuniști și persoane fără partid erau angajați în cercurile și școlile sistemului de educație politică Cluburile, bibliotecile și alte instituții culturale au devenit un sprijin de încredere și un asistent fidel al Partidului în această mare și importantă lucrare Cu toate acestea, inițial a existat o lipsă de lucrători culturali, cei mai mulți dintre ei nu aveau suficientă pregătire și experiență specială și politică În asemenea condiţii, în activităţile instituţiilor de cultură, ca şi în toate lucrările de reeducare a muncitorilor din regiunile de malul drept, rolul inteligenţei populare, în special al profesorilor, a crescut nemăsurat V I Lenin a subliniat că sarcina intelectualității, în primul rând cel mai important detașament al său - muncitorii din educație, era să "ajute la creșterea și educarea maselor muncitoare pentru a depăși vechile obiceiuri, vechile abilități lăsate nouă ca moștenire din vechiul sistem, abilitățile posesive și obiceiurile care pătrund prin și prin grosimea maselor" Inteligența populară a republicii a fost fidelă acestui testament leninist În formarea noului om al erei socialiste, educația fizică are o importanță nu mică Descriind viitoarea societate comunistă, K Marx scria: "Pentru toți copiii peste o anumită vârstă, munca productivă va fi combinată cu educația și gimnastica, nu numai ca unul dintre mijloacele de creștere a producției sociale, ci și ca singurul mijloc de producere oameni cuprinzător dezvoltați" Astfel, după K Marx, cultura fizică și educația fizică sunt elemente indispensabile ale procesului de dezvoltare cuprinzătoare a individului în condițiile formării comuniste Preocuparea pentru progresul culturii fizice este o parte integrantă a construcției socialiste și comuniste, care se datorează legilor generale ale dezvoltării sociale în aceste etape Creșterea economiei, creșterea bunăstării materiale a oamenilor, desfășurarea revoluției culturale în regiunile de malul drept ale RSS Moldovenești au fost însoțite de dezvoltarea cu succes a culturii fizice ca parte integrantă și integrantă a cultura naţională a poporului moldovenesc, ca mişcare social-politică în procesul de construcţie socialistă Creștere semnificativă a fizicului L I Brejnev Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul al -lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, p D Antonyuk, I Sabadyryov Respindiria shi student al Marxism-Leninismului yn Moldova Kshn , , pag Ibid V I Lenin Poli col cit , vol , p K Marx şi F Engels Opere, vol , p mișcarea culturală a reflectat ritmul accelerat și scara largă de dezvoltare a întregii economii naționale a republicii Implicarea rapidă a muncitorilor în cultura fizică și sportul în RSS Moldovenească după iunie * sa bazat pe succesele obținute anterior în acest domeniu în RSS Moldovenești La începutul anului , în MASSR lucrau echipe de cultură fizică și sport, sau de ori mai multe decât în Timp de ani - din până în - numărul persoanelor implicate în educația fizică aici a crescut de la , mii la , mii persoane, adică de , ori Personalul necesar pentru dezvoltarea cu succes a culturii fizice și sportului în Republica Autonomă a fost pregătit în instituțiile de învățământ superior și școlile tehnice ale URSS, precum și la cursuri și seminarii În - , de exemplu, peste de instructori publici de educație fizică au fost pregătiți în cursuri și seminarii În ASSR din Moldova, baza materială a mișcării culturii fizice s-a extins și s-a consolidat constant Creditele statului sovietic, sindicatelor și altor organizații publice în aceste scopuri au crescut de la an la an Deci, în , acestea s-au ridicat la de mii de

ruble, iar în - de mii de ruble Dezvoltarea acestor investiţii a făcut posibilă multiplicarea numărului de facilităţi sportive În special, în republica autonomă au fost construite și puse în funcțiune: stadionul numit după S V Kosior, un bazin cu apă deschisă și o sală mare de sport la Tiraspol, noi stadioane în Balta, Kotovsk, Ananyev, Rybnitsa, Grigoriopol și alte așezări, precum și pe fermele colective În echipele de educație fizică ale societăților sindicale sportive s-au desfășurat regulat competiții de masă Sportivii din mediul rural au participat anual la zilele sportive ale fermelor colective După reunirea poporului moldovenesc, cultura fizică și sportul, care la noi în țara noastră au devenit o chestiune de mare importanță națională, unul dintre mijloacele de educație comunistă a poporului, se dezvoltă cu succes și în regiunile eliberate ale RSS Moldovenești Aici, după cum sa menționat deja, au fost dizolvate toate societățile sportive reacționale, sindicatele, cluburile, precum și organizațiile sportive sioniste, naționaliste și alte organizații sportive de tineret existente anterior Comitetul Republican pentru Cultură Fizică și Sport al fostei ASSR Moldovenești a fost transformat în Comitetul Republicii Unirii În regiunile vestice au fost create comitete județene, orășenești și raionale pentru cultură fizică și sport - organe de conducere și control de stat în acest domeniu Ei au condus activitatea locală de organizare a culturii fizice și a mișcării sportive în toate formele ei În același timp, peste tot s-au format și au început să lucreze consilii ale societăților sportive voluntare Dinamo, Spartak, Lokomotiv, Kolos, Burevestnik, Pishchevik, Uchitel, care au căutat să lege strâns mișcarea culturii fizice cu lupta muncitorilor, țăranilor și a poporului intelectualitatea republicii pentru transformări socialiste în regiunile de malul drept al Moldovei Cursurile de educație fizică obligatorii au fost asigurate de educație A V Safonov Dezvoltarea culturii fizice și sportului în Moldova (-) Rezumat al tezei de doctorat Kshn , , p Ibid * Ibid , p - programele școlilor, instituțiilor de învățământ superior și secundar de specialitate O rețea largă de facilități sportive a fost creată atât în orașe, cât și în centre regionale, în multe sate din regiunile vestice Până la sfârșitul anului , echipele sportive ale RSS Moldovenești numărau aproximativ de mii de sportivi Astfel, după restabilirea puterii sovietice în malul drept al Moldovei, băieții și fetele din localitate au avut și oportunitatea de a-și dezvolta liber nu numai abilitățile spirituale, ci și fizice S-a avut mare grijă pentru a crea baza materială și educațională necesară pentru aceasta În primul an de la eliberare, la Bălți a fost deschisă o școală tehnică de educație fizică, un club de automotoare, un club de șah și dame, iar la Chișinău a început să funcționeze o școală de sport pentru copii În instituțiile de învățământ au venit profesori calificați de educație fizică (școli medii, școli tehnice, universități) În orașe și regiuni, tinerii au participat cu entuziasm la diverse competiții sportive și au participat la multe sporturi La Chișinău au fost reconstruite stadionul și bazinul de apă al capitalei Pentru - sportivii republicii au obținut succese considerabile în multe sporturi, în primul rând în atletism, care a fost cultivat în societățile sportive și instituțiile de învățământ În , la Chișinău, de exemplu, mai mult de de oameni au participat numai la cursa de cros în masă de cei mai buni sportivi moldoveni se pregăteau pentru parada All-Union a sportivilor de la Moscova, care a fost întreruptă de izbucnirea războiului Și în total, până la iunie , erau peste de mii de sportivi organizați în societăți și secții din RSSM, sau de ori mai mulți decât în Asemenea succese izbitoare în

dezvoltarea culturală a Moldovei, în desfășurarea unei revoluții culturale în partea sa din dreapta, au fost posibile numai în condițiile realității sovietice S-au bazat pe dorința maselor de iluminare și cultură, mărturisind cea mai mare forță dătătoare de viață a prieteniei și asistenței reciproce a popoarelor sovietice * Chiar și o scurtă trecere în revistă a stării și dezvoltării culturii Moldovei sovietice chiar în ajunul Marelui Război Patriotic ne permite să tragem câteva generalizări și concluzii În primul rând, trebuie subliniat că din momentul formării sale și până la începutul Marelui Război Patriotic, RSS Moldovenească a fost compusă din două părți diferite din punct de vedere al dezvoltării culturale (și economice):) malul stâng, unde revoluția culturală a câștigat încă dinainte de eliberarea Basarabiei și unde înapoierea economică și culturală a populației moldovenești fusese deja depășită;) malul drept, foarte înapoiat din punct de vedere cultural (și economic), unde revoluția culturală nu a părăsit încă stadiul inițial; I E Kacherov, A M Kachekovich, S I Krasotkin Cultura fizică și sportul în Moldova, Kshn , , p Ibid , p A V Safonov Decret, lucrare , p - unde era necesar să se rezolve problema eliminării actualei inegalități economice și culturale a populației locale cu popoarele altor republici sovietice fraterne care au mers înainte Sarcina a fost de a pune capăt cât mai curând diferitelor niveluri de dezvoltare economică și culturală a celor două părți ale republicii, de a le egaliza și apoi de a avansa concomitent dezvoltarea economică și culturală a întregii RSS Moldovenești Calea soluționării acestei probleme a fost accelerarea ritmului de dezvoltare a Moldovei de pe malul drept, bazat pe utilizarea rațională a majorității resurselor materiale și spirituale ale republicii trimise aici În - în această chestiune, a fost făcut primul pas semnificativ înainte Perioada inițială a revoluției culturale din malul drept al Moldovei a fost diferită de cea din alte teritorii care au fost reunite în anii - cu URSS, cu trăsăturile sale specifice și a fost asociat cu dificultăți mai semnificative Aceste caracteristici au fost generate de populația multinațională a republicii, de prezența în tânăra RSS Moldovenească a două niveluri complet diferite de dezvoltare socio-economică și culturală a zonelor teritoriale, precum și de componența națională a personalului principal al unui număr de lideri legăturile culturii și consecințele delimitării politice și administrativ-teritoriale de de ani a Basarabiei și a RSS Moldovei Dificultățile revoluției culturale din regiunile de vest ale Moldovei s-au datorat șederii îndelungate a Basarabiei în condițiile regimului colonial, absenței aproape complete a bazei materiale a educației, științei și artei profesionale pe teritoriul UE, cu numărul extrem de mic de inteligență națională (în special în unele dintre sectoarele de frunte ale frontului cultural), un procent neobișnuit de mare de analfabetism al populației, întârzierea economică excepțională a regiunii eliberate și sărăcia maselor O trăsătură distinctivă a revoluției culturale care sa desfășurat în malul drept al Moldovei a fost inerentă încă de la început, în ciuda dificultăților evidențiate, amploarea și profunzimea ei largă Deja în primul an, aici se desfășura practic educația generală a copiilor de vârstă școlară (de la la ani) Condiția decisivă care a asigurat desfășurarea cu succes a revoluției culturale și depășirea dificultăților de-a lungul drumului ei în regiunile vestice ale RSS Moldovenești a fost victoria socialismului în URSS, asistența foarte însemnată, diversă și dezinteresată a muncitorilor autohtoni din popoarele sovietice fraterne Încă din primele zile după eliberarea Basarabiei, revoluția culturală a afectat aproape în egală măsură toate

verigile construcției naționale și culturale din regiunea eliberată Acest lucru a avut un efect benefic asupra tuturor sferelor vieții sociale din Republica Moldova, a contribuit la creșterea nivelului politic și cultural al oamenilor muncii, la intensificarea participării acestora la realizarea transformărilor socialiste în regiunile eliberate ale republicii și la creșterea rapidă și implementarea cu mai mult succes a acestor transformări Deci, premisele politice, economice și sociale pentru o revoluție culturală în Moldova de malul drept ar fi putut apărea și format abia după restabilirea puterii sovietice în Basarabia și reunificarea poporului moldovenesc În cursul revoluției culturale s-a format o singură intelectualitate sovietică moldovenească În același timp, detașarea lucrătorilor mintale din regiunile eliberate ale republicii a fost completată, în primul rând, prin promovarea muncitorilor și țăranilor în rândurile personalităților politice, publice și economice, în al doilea rând, prin absolvirea specialiștilor din instituțiile de învățământ sovietice și în al treilea rând , de către specialiştii veniţi în ajutorul poporului moldovenesc din republicile frăţeşti ale URSS, şi, în al patrulea rând, pe cheltuiala reprezentanţilor micii intelectuali burgheze locale, care au suferit o reeducare socialistă În acest sens, concluzia A Fedko trebuie considerată justificată că stratul de lucrători psihici din RSS Moldovenească, atât în perioada antebelică, cât și în perioada postbelică: a fost format în principal din muncitori, țărani, copiii lor, precum şi specialiştii care s-au mutat în Moldova din alte republici sovietice că nucleul intelectualităţii sovietice moldoveneşti din anii antebelici a fost format din specialişti care au crescut în ASSR moldovenesc în anii puterii sovietice Anul a devenit anul care a deschis etapa formării și consolidării intelectualității sovietice pe întreg teritoriul Moldovei Fără formarea unui asemenea detașament de muncitori intelectuali, victoria socialismului în întreaga RSS Moldovenească era de neconceput Se știe că clasa muncitoare este forța principală în societatea sovietică Totuși, în construirea victorioasă a socialismului, alături de clasa muncitoare, un rol important îl joacă țărănimea muncitoare și inteligența populară Pe bună dreptate se poate afirma că în perioada - în Moldova de malul drept s-au creat bazele culturii socialiste sovietice moldovenești, s-a pus începutul unei creșteri generale a nivelului cultural al oamenilor muncii din orașul și satul din regiunea eliberată de ocupația boier-română A Fedko Formarea intelectualității sovietice a RSS Moldovenești și rolul acesteia în construcția socialistă (-) Rezumat al tezei de doctorat Kshn , , p Capitolul XIV LUPTA ÎMPOTRIVA ACȚIUNILOR ANTISOVIEȚE ALE DUȘMĂRILOR INTERNI ȘI EXTERNI § LUPTA ÎMPOTRIVA MENTINERII INAMULUI DE CLASA ÎN TERITORIUL ELIBERAT În "Manifestul Partidului Comunist" K Marx şi F Engels subliniau că "orice luptă de clasă este o luptă politică" Vorbind despre lupta de clasă în stadiul actual, L I Brejnev subliniază că "internaționalismul proletar este componenta principală care conferă luptei de clasă conținutul revoluționar necesar" Perioada de tranziție de la capitalism la socialism în țara noastră a fost o perioadă de luptă de clasă acerbă, o luptă între vechi și nou în toate domeniile vieții sociale O nouă societate socialistă a fost creată într-o țară care se afla într-un mediu capitalist ostil V I Lenin a avertizat în repetate rânduri că acest mediu, exercitând presiuni militare, politice, economice, ideologice asupra primului stat al dictaturii proletariatului, nu va înceta să încerce restabilirea capitalismului în el sau, cel puțin, să încetinească creșterea economiei sociale , formarea unui nou mod de viață , dezvoltarea conștiinței socialiste Nu

numai în URSS, ci și în toate celelalte țări care s-au angajat pe calea socialistă a dezvoltării, perioada de tranziție de la capitalism la socialism este caracterizată de o luptă de clasă ascuțită În Uniunea Sovietică, formele luptei de clasă împotriva exploatatorilor, a naționaliștilor burghezi și a altor elemente ostile de clasă s-au schimbat în funcție de condițiile istorice specifice fiecărei etape de dezvoltare a țării K Marx şi F Engels Opere, vol , p L I Brejnev Cursul Leninsky, vol II, p Vezi "La de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin" Teze ale Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice În cartea: "PCUS în rezoluțiile și hotărârile congreselor, conferințelor și plenurilor Comitetului Central", ed th^ v , p În timpul războiului civil, toate forțele de clasă ostile ale țării s-au unit într-un singur tabăr comun antisovietic, care și-a coordonat acțiunile cu imperialismul internațional, s-a bazat pe asistența militară și politică a acestuia, până la intervenția directă inclusiv Prin urmare, lupta împotriva acțiunilor antisovietice, contrarevoluționare și a altor acțiuni ostile a necesitat atunci măsuri militare de suprimare, care în această etapă a devenit principala formă de luptă de clasă în țara noastră După încheierea războiului civil, măsurile militare de suprimare a forțelor ostile din interiorul țării trec în fundal Principala formă de luptă împotriva rămășițelor claselor exploatatoare din interiorul țării și a ideologiei acestora, nu în ultimul rând naționalismul burghez, este dezvoltarea integrală și întărirea elementelor socialiste în fiecare republică și regiune sovietică, extinderea și întărirea sectorului socialist , și, în cele din urmă, construirea socialismului și rezolvarea problemei naționale în URSS V I Lenin este creditat cu cel mai mare merit în soluționarea cu succes a problemei naționale în condițiile unui stat multinațional Rezoluția Comitetului Central al PCUS "Cu privire la pregătirile pentru aniversarea a de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin" afirmă: "Geniul lui Lenin a dat o soluție teoretică și practică la problema națională V I Lenin a subliniat necesitatea unei astfel de alianțe a națiunilor eliberate, care să se bazeze pe încredere deplină, pe o conștiință clară a unității fraterne în lupta pentru victoria socialismului și comunismului" Lichidarea ultimei clase exploatatoare din țara noastră, kulacii, a fost o lovitură zdrobitoare pentru toate forțele contrarevoluției interne și externe, pentru naționalismul burghez, care se baza pe mâncătorii de lumi rurali, care se străduia să se opună socialismului și semănau naționalismul discordie între constructorii săi, oamenii muncitori ai Uniunii Sovietice Să remarcăm totuși că și după încheierea războiului civil, mai ales la începutul anilor , măsurile militare au trebuit să fie folosite o vreme pentru a suprima forțele contrarevoluționare din interiorul țării în interesul întăririi și consolidării puterii sovietice , mai ales la periferia statului nostru Acest lucru se explică prin faptul că contrarevoluția internă, susținută de reacția mondială, mai avea la acea vreme resurse umane și materiale foarte importante Conform mărturiei istoricului ucrainean II F Bely, numai în Ucraina până la sfârșitul anului - începutul anului erau activi cel puțin * de bandiți înarmați, uniți în zeci de detașamente contrarevoluționare mari și mici Banditismul armat devine o continuare a ofensivei Antantei și a Gărzilor Albe împotriva guvernului sovietic și, prin urmare, lupta armată împotriva acestuia a devenit o problemă de importanță internațională Odată cu construirea unei societăți socialiste în țara noastră, terenul luptei dintre clasele și grupurile sociale care alcătuiesc această societate a dispărut Cu toate acestea, partea din față a clasei rămâne "Despre

pregătirile pentru aniversarea a de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin" Decret al Comitetului Central al PCUS M , , p a F Bely Decret, lucrare , p lupta împotriva lumii capitaliste, așa cum rămâne necesară lupta împotriva supraviețuirii capitalismului în mintea și viața oamenilor, împotriva influenței ideologice a lumii vechi W Ulbricht scria că socialismul își dovedește superioritatea într-o luptă acerbă de clasă împotriva formației sociale socio-economice capitaliste Această luptă se desfășoară în cele mai variate forme, de la competiția științifică și tehnică până la rezistența armată la agresiunea imperialistă "Socialismul", spunea Walter Ulbricht, "poate în sfârșit să câștige această luptă numai atunci când dezvoltă în ansamblu toate aspectele, toate elementele noului sistem social și, astfel, devine o forță de atracție uriașă atât în plan material, cât și în relaţiile politice şi spiritual-morale Trebuie recunoscut, însă, că în anumite condiții specifice, care sunt generate atât de cauze interne, cât și, mai ales, externe, lupta de clasă internă poate reînvia în țările socialiste individuale, și chiar într-o formă foarte acută La un miting al prieteniei sovieto-maghiare desfășurat la Moscova la iulie , Janos Kadar a declarat: "Respingem teza conform căreia, odată cu victoria socialismului, în cursul dezvoltării sale ulterioare, lupta de clasă se intensifică automat Totuși, propria noastră luptă și experiența altor țări socialiste arată că în anumite circumstanțe această luptă se intensifică și ia forme mai complexe Vorbind la octombrie la Kremlin la o întâlnire de prietenie sovieto-cehoslovacă, L I Brejnev a subliniat că "construcția socialismului are loc în condițiile unei lupte de clasă, care uneori ia forme ascuțite" , a subliniat că imperialismul nu nu abandona încercările "de a stabili un fel de legătură, de cooperare cu rămășițele claselor exploatatoare răsturnate și cu toți purtătorii vechilor concepții, care persistă inevitabil în rândul unei anumite părți a populației mult timp după revoluția socialistă Leonid Brejnev a dezvoltat această idee și mai pe scară largă în Raportul la cel de-al -lea Congres al PCUS " În țările care s-au angajat pe calea construirii socialismului", a spus el, "forțele interne antisocialiste care au supraviețuit într-o măsură sau alta pot, în anumite condiții, să devină mai active și chiar să ajungă până la acțiuni contrarevoluționare directe, cu sprijin din exterior, din partea imperialismului, care, la rândul său, este mereu gata să blocheze cu astfel de forțe În condițiile regiunilor eliberate ale RSS Moldovenești, transformările socialiste și construirea unei noi vieți au avut loc nu fără dificultăți asociate atât cu moștenirea grea a trecutului capitalist și colonial, cât și cu rezistența fostului răsturnat Vezi G Glezerman Structura socială a unei societăți socialiste - Kommunist, , nr , p W Ulbricht Noua constituție socialistă a RDG - "Pravda", , februarie "Pravda", , iulie Pravda, , octombrie - Ibid L I Brejnev Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul al -lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, p clasele exploatatoare Capitaliștii, proprietarii de pământ, kulacii și acoliții lor care au rămas în regiune au încercat în orice mod posibil să încetinească punerea în aplicare a politicilor Partidului Comunist, au condus propagandă antisovietică, au recurs la acte de sabotaj etc Victoria socialismului în URSS, creșterea puterii sale și prestigiul internațional au facilitat soluționarea multor probleme socio-economice și politice în perioada eliberată în anii - teritorii, au predeterminat rezultatul și caracteristicile unora dintre procesele care au loc acolo, precum și formele luptei de clasă În Basarabia eliberată, elementele ostile de clasă nu au opus nicio rezistență deschisă serioasă la măsurile

revoluționare ale guvernului sovietic Acest lucru se explică prin faptul că o parte semnificativă a proprietarilor locali, burghezia și slujitorii lor au fugit de aici, iar aceia dintre ei care au rămas în Kpáe nu au primit sprijin militar din afară și nu au avut propriile forțe suficiente pentru deschidere rezistenţă Dușmanii erau conștienți de faptul că orice acțiune deschisă, și cu atât mai mult înarmată, împotriva regimului sovietic era inevitabil sortită eșecului Dacă elementele ostile nu s-au opus deschis restabilirii puterii sovietice în Basarabia, aceasta nu însemna în niciun caz că au renunțat cu totul la continuarea luptei Ei și-au adaptat tactica doar la condițiile reale, s-au bazat pe diverse forme ascunse de sabotaj politic și economic antisovietic Prefăcându-se loiale, elementele ostile au încercat să obțină încrederea maselor populare, conducătorii de partid și muncitori sovietici, pentru a se strecura în poziții responsabile în aparatul sovietic și economic pentru a desfășura de acolo o muncă subversivă Toate transformările socio-economice și culturale din regiunile eliberate ale Moldovei s-au realizat într-o atmosferă de luptă de clasă acută Elementele moșiere-capitaliste, kulacii, naționaliștii burghezi, foștii membri ai partidelor fasciste și profasciste, clerul reacționar și alți membri ai socialismului, văzând cea mai mare încredere a oamenilor muncii în guvernul sovietic și în Partidul Comunist, au căutat prin orice mijloace să discrediteze și să discrediteze activitățile partidului și guvernului, să interfereze cu implementarea lor cu succes în viață Dușmanii au manevrat destul de priceput, au încercat să înșele muncitorii cu minciuni, să exploateze cele mai mici greșeli ale muncitorilor locali și să trezească nemulțumiri în rândul muncitorilor, țăranilor și intelectualității muncitoare Lupta de clasă din orașele și satele Moldovei a escaladat deja în procesul de naționalizare a întreprinderilor și a pământului, restrângerea folosirii pământului de către gospodăriile kulak, dar mai ales după implementarea acestor acțiuni revoluționare Părăsind Basarabia, ocupanții boier-români și-au părăsit rețeaua de agenți în orașele și satele din regiune, în special "troikele" membrilor partidului fascist Gărzii de Fier care intraseră adânc în clandestinitate Mai târziu, serviciile de informații și alte organisme ale României regale au trimis spioni și sabotori sub pretextul repatriaților în Basarabia sovietică În unele locuri, ca urmare a tocirii vigilenței de clasă și a manifestării neatenției politice în rândul lucrătorilor individuali de conducere PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l kov, elemente ostile au reușit să se infiltreze în unele sovietice locale, să obțină locuri de muncă în autoritățile financiare și funciare, în comerț, achiziții și alte organizații, în instituții de învățământ și alte instituții, unde și de unde și-au desfășurat activitățile subversive anti-popor Astfel, la începutul lui iulie , kulacii și foștii membri activi ai Partidului Național Țaranist și-au făcut loc în componența unui număr de consilii sătești ale Lipkan Volost Cu toate acestea, o săptămână mai târziu au fost expulzați, expulzați din aceste organisme rurale ale puterii sovietice În satul Belicheny, Sîngerei volost, foşti kuzişti, care se grăbeau să-şi ia cele mai bune parcele la împărţirea pământului moşierilor, au urcat în funcţiile de preşedinte şi secretar al consiliului satesc Dar ambele cifre au fost, de asemenea, dezvăluite curând Dușmanii poporului muncitor au purtat agitație antisovietică, au sabotat măsuri legate de naționalizarea pământului, a întreprinderilor industriale și de altă natură, în timp ce implementau măsuri de restricție economică și înlătură kulacii, au denaturat politica fiscală

și de achiziții a guvernului sovietic, angajat în speculații, răspândirea de zvonuri provocatoare, comise de acte teroriste etc În volosta Călărași din raionul Chișinău, de exemplu, dușmanii au încercat să-i convingă pe țăranii mijlocii că nu era nevoie să dea pământ săracilor și muncitorilor de la fermă, deoarece ei, spun ei, erau proprietari răi și nu puteau cultivati corespunzator campurile primite, livezile si viile În satul Nemtseny, Buzhora volost, din același județ, în președinția consiliului satului a urcat moșierul Aksyuk, care, profitând de funcția sa și provocându-i pe țărani la acțiuni antisovietice, a dat un ordin: "Toți stăpânii proprietatea și terenul ar trebui restituite" În volosta Târnovskaya din raionul Bălți (satul Myndyk și altele), unii kulaki au încercat să-și treacă pământul drept locații pentru muncitori agricoli pentru a-l ascunde de impozite și impozite pe livrările statului La Călărași, Târnovo și alți câțiva voloști, kulacii, proprietari de treieratoare, foloseau diverse trucuri pentru a împiedica treieratul grânelor țărănești Intenționând să perturbe campania de semănat de toamnă din , kulacii au vândut cai și boi, au lăsat pământul nesemănat sau au efectuat în mod deliberat arăturile de mică adâncime, ignorând recomandările autorităților terestre de a ară până la o adâncime de - centimetri Bogații rurali i-au intimidat pe țăranii săraci și mijlocii, i-au îndemnat să nu semene pământurile primite de la guvernul sovietic, argumentând că bolșevicii, spun ei, le vor lua oricum toată recolta luată Ca urmare a miopiei de clasă și a neglijenței politice a conducătorilor volostei Ganchesht din raionul Chișinău, Trokhin, fost membru activ al organizației fasciste Kuzist, a reușit să ajungă la conducerea consiliului satesc din Novo Ruseștakh Împreună cu alți supraviețuitori fasciști și alte elemente ostile, Trokhin la iulie , în timpul distribuirii de con- CHOPA, f , op , d , l "Moldova sovietică", , octombrie Pravda, , iulie "Bessarabskaya Pravda", , septembrie ' Ibid "Moldova sovietică", , noiembrie efectivele și proprietățile proprietarului fiskovanpogo au organizat o provocare, care a dus la victime umane În speranța de a discredita ideea și principiile colectivizării agriculturii în ochii muncitorilor rurali basarabeni, elementele contrarevoluționare de la sfârșitul lunii iulie - începutul lui august , contrar instrucțiunilor organelor de partid, au încercat să creeze în satul Kizlyar, Ganchest volost, există o fermă colectivă fictivă, unde se dorea să înscrie cu forța țăranii În mai multe locuri, chiar și după eliberarea Basarabiei, elementele kulak-naționaliste au vrut să bată joc în continuare de țărănimea muncitoare Pumnul satului Chepeleutsy, volost Briceni După încheierea adunării satului, Alexander Kodryash l-a bătut pe bietul fierar Nikolai Fedash pentru că a dat orchestrei lei pentru interpretarea unui cântec rusesc Este clar că pumnul fără centură a fost adus în fața justiției de autoritățile sovietice După cum se poate observa, exemplele tipice de activitate antisovietică ostilă de clasă în mediul rural sunt foarte asemănătoare în metode și tehnici Ele se bazează pe dorința de a denatura esența revoluționară a reformei agrare sovietice, de a o discredita în ochii maselor țărănești sărace și mijlocii ale țărănimii și de a provoca țăranii la acțiuni antisovietice Nu mai puțin acută a fost lupta de clasă în orașele din partea dreaptă a Moldovei Aici, dușmanii au încercat să organizeze sabotajul și sabotajul în industrie, transport, construcții și comunicații, au îndemnat pe furiș muncitorii și inteligența să nu lucreze în instituțiile și întreprinderile sovietice, au împiedicat restaurarea și reconstrucția fabricilor, fabricilor, transporturilor, comunicațiilor, contabilitatea confuză la întreprinderilor, au interferat cu aprovizionarea lor cu materii prime

și provizii Așadar, oameni ostili puterii sovietice, inclusiv doi sabotori care pregăteau epave de tren, și-au făcut loc în aparatul gării Chișinău Kuziștii și sioniștii s-au infiltrat în Comisariatul Popular Republican al Industriei Locale La Bălți, foști membri ai partidului fascist Garda de Fier au încercat să organizeze o coliziune între două trenuri, dar cuplajul de vagoane Ketrar a împiedicat sabotajul în timp util Un grup de foști mari băcănii s-au infiltrat în aparatul comercial sovietic și au trimis în mod deliberat mărfuri destinate zonei rurale în orașe și invers Din iunie până în ianuarie , organele de securitate de stat ale RSSM au identificat peste de indivizi ostili de clasă care au desfășurat activități subversive active antisovietice doar la Chișinău În primele zile de după eliberarea Basarabiei și Bucovinei de Nord, aici s-au observat întreruperi comerciale, care au fost cauzate, în primul rând, de fuga unor negustori locali în România, precum și de PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l Ibid CHOPA, f , op , d , l "Istoria Chișinăului", p "Moldova sovietică", , septembrie PA IIP la Comitetul Central al KPM, f , op , d , l "Istoria Chișinăului", p exportul acolo sau scoaterea rău intenționată din magazinele private a bunurilor extrem de rare Elementele ostile și parazite de clasă au profitat imediat de situație Speculatorii și revânzătorii au umflat în mod deliberat prețurile alimentelor și mărfurilor manufacturate într-un efort de a perturba piața Comercianții și negustorii au încercat să extragă beneficii egoiste din situația apărută: unii dintre ei au sabotat cu răutate cererea autorităților sovietice de a continua comerțul normal, alții, având magazine închise, au vândut mărfuri cu ușile închise la prețuri umflate, iar alții în mod artificial a scăzut cursul rublei la lei la oficial egal cu lei De remarcat că tocmai organizațiile comerciale și cooperatiste din regiune s-au dovedit la început presărate în mod special cu elemente străine puterii sovietice - foști mari comercianți, cămătari, antreprenori și altele Au risipit proprietatea de stat, au împiedicat stabilirea comerțului sovietic și au dezorganizat aprovizionarea populației Rezistența elementelor exploatatoare și contrarevoluționare a împiedicat într-o oarecare măsură și a complicat construcția socialistă în malul drept al Moldovei Dar acțiunile inamicului au fost întrerupte de oamenii muncitori din oraș și de la țară Greșelile și calculele greșite în raport cu inamicul de clasă, făcute mai ales în prima dată după eliberarea Basarabiei, au fost în scurt timp eliminate Uyezd, volost și comitetele orășenești ale partidului, cu cea mai largă asistență a activiștilor și a populației locale, au desfășurat lucrări de curățare a comitetelor executive ale sovieticilor locali și a altor organisme de elementele străine care se strecuraseră acolo Dușmanii de clasă au fost expuși, expulzați din aparatul sovietic, trași la răspundere pentru acțiunile anti-popor Comitetul Central al CP(b)M și Consiliul Comisarilor Poporului din RSS Moldovenească, bazându-se pe organizațiile obștești, pe larg sprijin al muncitorilor orașelor și satelor, au întreprins o serie de măsuri menite să înăbușe deschisul și rezistența ascunsă a elementelor ostile de clasă În noiembrie , Comitetul Central al Partidului Comunist (b) din Moldova a adoptat o rezoluție privind măsurile de îmbunătățire a selecției, plasării și educației personalului din organizațiile comerciale și de achiziții Această rezoluție a ajutat organele de partid să întărească aparatul sovietic și economic al regiunilor eliberate din RSS Moldovenească Ostilitatea față de puterea sovietică a fost manifestată de marea majoritate a coloniștilor germani din sudul Basarabiei, de unii dintre germanii care locuiesc în orașele

basarabene, precum și de o parte a imigranților din Vechiul Regat, care din diverse motive au rămas după iunie în regiunea eliberată Cel mai adesea, acești nemți și români în trecut erau proprietari de pământ sau pumni mari, proprietari de întreprinderi de prelucrare a materiilor prime agricole, comerț, financiar și alte birouri și instituții private Până de curând, ei au servit cu fidelitate ocupanților, au fost sprijinul lor În anii de ocupație, coloniștii germani cu dispreț și sfidător CHOPA, f , op , d , l "Istoria Chișinăului", p au tratat cu mare respect populația indigenă locală și reprezentanții altor naționalități Astfel, acești coloniști nu le-au permis moldovenilor, rușilor, ucrainenilor și altora să locuiască nu numai în satele lor, ci nici în cel mai apropiat raion Coloniștii germani nu numai că au acționat ca susținători și susținători ai regimului de ocupație românesc din Basarabia, dar au ajutat de bunăvoie reacția românească la înăbușirea revoltelor revoluționare ale maselor muncitoare din regiune Se stie, de exemplu, ca aproape intreaga regiune la nord-vest de Sarata, unde rebelii Tatarbunar au avansat in , a fost locuita de colonisti germani Ei au fost cei care i-au ajutat pe pedepsitorii români în înfrângerea detașamentului de rebeli care se îndrepta spre Sarata De fapt, coloniştii germani şi kulacii din sudul Basarabiei au participat la toate masacrele sângeroase ale invadatorilor boier-români asupra tătarilor Cruzimea acestor asistenți voluntari față de călăii regali în raport cu tătarbunarii a vorbit în la un proces la Chișinău de către avocatul român Kru-chanu Coloniștii germani au făcut obiectul unei propagande fasciste active, pe care naziștii au desfășurat-o în Basarabia un număr de ani, până la iunie , trimițându-și agenții în regiune Chiar și în ajunul eliberării, în aprilie-mai , agitatorii și locuitorii naziști din Germania au ajuns în orașele, porturile și alte zone din Basarabia sub masca de turiști, oameni de afaceri, experți etc Pătrunderea Germaniei naziste în România și Basarabia s-a intensificat mai ales după , când ideologia fascismului german se implanta tot mai larg în aceste țări Dându-se drept "specialiști", "instructori sportivi" sau "turiști", agenții de informații ai lui Hitler au roit literalmente în România și Basarabia Profitând de sprijinul larg al reacției interne și de patronajul lui Carol al II-lea, fasciștii germani s-au simțit ca acasă în România și Basarabia, ca și în propria lor casă, au găsit din ce în ce mai mulți susținători și admiratori ai teoriei rasiste Rasismul nazist a fost deosebit de răspândit în rândul germanilor din Akkerman Uyezd, unde era activă organizația hitleristă "Consiliul Național al Germanilor" Naziștii au făcut apel la coloniștii germani din Basarabia cu un apel pentru a crea detașamente de asalt capabile să sprijine Reich-ul fascist la momentul potrivit Aceste apeluri au găsit un răspuns larg în rândul germanilor basarabeni Astfel, germanii care locuiesc în orașe și în sudul Basarabiei au devenit pilonul de bază al propagandei fasciste a Germaniei naziste în regiune La Chișinău au fost publicate două ziare fascist-antisemite, Voskresenye și Christian Telegraph, care au fost subvenționate și conduse de viceconsulul german Hirsch În centrul Chișinăului a fost deschis un club fascist, pe frontonul căruia s-a etalat o zvastica de rău augur Partide și organizații fasciste și profasciste IF OOGA, f , op , d , l P G Smiiko Decret, lucrare, p Ibid , p TsGA MSSR, f , op , d , l Vezi IF OOGA, f , op , d , l Sindicatele, sprijinite de oligarhia română și camarila regală, au condus agitație șovină, anticomunistă și antisovietică nestăpânită în Basarabia, au organizat pogromuri, au organizat marșuri ale studenților care erau membri ai organizațiilor fasciste sau în "garda națională" etc În ajunul și în momentul

eliberării Basarabiei și Bucovinei de Nord, consulatele germane de la Chișinău și Cernăuți, precum și filialele Partidului Național Socialist din Germania formate în subordinea lor, au acționat ca apărători oficiali ai tuturor localnicilor fără discernământ din Cetățenia germană și proprietatea lor, le-au eliberat ilegal documentație specială de "securitate" Mai mult, aceste consulate au eliberat astfel de "certificate de salvgardare" multor persoane care nu aveau nimic de-a face cu Germania și cu germanii și au ascuns proprietăți pe teritoriul consulatelor care aparțineau proprietarilor fugiți cu ocupanții români În curtea consulatului din Cernăuți, de exemplu, erau ascunse peste de mașini Chiar și după eliberarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord, în unele locuri germanii au continuat sfidător propaganda fascistă, au încercat provocator să convingă localnicii că teritoriul Bucovinei de Nord va trece inevitabil în Germania, au convocat adunări naziste masive etc La o astfel de adunare în Cernăuți, de exemplu, au participat până la de persoane Individui germani s-au plimbat cu nebunie pe străzile orașelor din Basarabia și din nordul Bucovinei sub forma unor avioane de atac naziste În timpul retragerii trupelor române din Basarabia și Bucovina de Nord, germanii naziști au răspândit cele mai incredibile zvonuri, au incitat populația să fugă în România, au organizat provocări care au provocat ciocniri între cadrele militare române, pe de o parte, și basarabeni și bucovineni, pe de altă parte, care s-au soldat cu arestări și execuții de oameni nevinovați Comportamentul sfidător al acestor germani pe teritoriul sovietic a reflectat poziția Germaniei naziste, a depășit normele juridice internaționale, s-a învecinat cu o încălcare penală a legilor sovietice și amestecul în treburile interne ale Uniunii Sovietice și, prin urmare, nu mai putea fi tolerat În scurt timp, la Moscova au început negocierile sovieto-germane, care s-au încheiat cu semnarea, la septembrie , a Acordului între guvernele URSS și Germania privind evacuarea voluntară a persoanelor de naționalitate germană din Basarabia și Bucovina de Nord în Germania În conformitate cu acordul, în perioada septembrie - noiembrie , aproximativ de germani au fost evacuați din Basarabia în Germania, dintre care de la Chișinău În același timp, de germani au părăsit regiunea Cernăuți spre Germania și numai din CHOPA, f , op , d , l Ibid , l Ibid , l Pravda, , septembrie TsGA MSSR, f , op , dosar , ll - Jacob Becker (un german basarabean care a evacuat din Basarabia în Germania în) relatează că în toamna anului , de persoane au fost strămutate din Basarabia în Germania Lor li s-au alăturat la Galați, după cum scrie Becker, alți de germani basarabeni care au servit în armata română sau din alte motive genul Cernăuți - aproximativ mii Totodată, peste mii de români au plecat din Moldova în România - reprezentanți și agenți ai autorităților de ocupație, care din diverse motive au fost reținuți în Basarabia după iunie Potrivit articolului din Acord, evacuarea în Germania a persoanelor de naționalitate germană a fost efectuată indiferent de cetățenie, pe bază pur voluntară, fără nicio constrângere directă sau indirectă Pentru a asigura îndeplinirea termenilor Acordului, pentru a analiza și rezolva la fața locului toate problemele legate de evacuarea germanilor în Germania, a fost creată o comisie specială sovieto-germană Dușmanii de clasă au fost motivați să întreprindă acțiuni antisovietice pe teritoriul eliberat al Moldovei nu numai de ura lor față de socialism, ci și de speranța restabilirii sistemului burghezo-proprietar din Basarabia Elemente ostile au fost incitate și încurajate din străinătate, în special de cercurile conducătoare ale României regale, care nu au vrut să se împace cu faptul retragerii lor forțate

din Basarabia, au prețuit visul răzbunării Oligarhia română nu și-a ascuns dorințele revanșiste, ele s-au reflectat în documentele oficiale ale regatului Astfel, ministrul Justiţiei al României, K Stopchescu, scria ulterior în memoriul adresat lui I Antonescu din septembrie : "România a luat, de fapt, din nou în stăpânire unele teritorii pe care de drept nu a încetat să le deţină" Acte ostile împotriva RSS Moldovenești au fost solicitate și de naționaliștii burghezi moldoveni care au fugit din Basarabia de pedeapsa poporului și și-au găsit adăpost în România regală Deja la începutul lunii iulie , după cum relata ziarul profascist român Kurentul, "elita" emigrației basarabene și "românii Zadne-Strovka" au avut o întâlnire comună la București La adunare au participat trădătorii poporului moldovenesc Inkulets, Khalippa, Pelivan, St Chobanu, Smokina, Mitropolitul Gury și alții Acest pumn de renegați a creat un comitet mixt "pentru o legătură reală cu frații moldoveni rămași în captivitate" în afara Basarabiei până la momentul eliberării ei În total, potrivit lui Becker, de persoane au părăsit Basarabia în Germania (lakob Becker Op cit , S) Trebuie de presupus că autorul american D Dallin raportează date mai puțin sigure, afirmând că în de mii de germani au fost evacuați din Basarabia în Germania, iar de mii de germani din Bucovina de Nord (DJ Dallen Soviet Russias Foreign Policy, p) Cercetătorul englez Joseph S Ruchek raportează că, la începutul anilor , "erau aproximativ de germani în Basarabia" (JS Roucek Contemporary Rou-mania and her Problems, Stanford Londra, , p) Americanul L F Schumann scrie: "Peste de germani au fost evacuați" (LF Schuman Politica sovietică în țară și în străinătate, p) CHOGA, f R- , op , d , l ; CHOPA, f , op , d , l ; d , l TsGA MSSR, f , op , d , l Vezi Pravda, , septembrie; CHOPA, f , op , d , l ; d , l Este oportun să reamintim că la sfârșitul lunii octombrie , Berlinul și Bucureștiul au semnat un acord similar privind evacuarea voluntară a persoanelor de naționalitate germană de pe teritoriul României (din Bucovina de Sud și Dobrogea) în Germania ("Monitorul oficial", Nr , , Octombrie, CSGA, f , lista , dosar , p -) "Monitorul oficial" (partea I), nr , , sept Citat din carte: A Korenev și I Levit În focul războiului, prietenia popoarelor a devenit mai puternică Kshn , , p În decembrie , același ziar anunța înființarea de către "refugiații din Prut" a așa-numitei "Societăți Culturale a Basarabiei", care își propunea "menținerea flăcării mereu aprinse a iubirii față de teritoriul înstrăinat" precum şi "lucrarea la apropierea frăţească a basarabenilor de toţi românii" Cu fonduri primite de la guvernul fascist de la București, naționaliștii burghezi moldoveni, trădători ai Patriei, au publicat ziare și reviste antisovietice pe teritoriul României, Raza, Ekoul Basarabiei, Moldova Noue și altele, ale căror pagini erau pline de minciuni și calomnii împotriva Uniunea Sovietica Clica reacționară a României regale a folosit rezolvarea pașnică a chestiunii basarabene pentru a-și justifica coluziunea deschisă cu Germania nazistă și participarea ulterioară la războiul împotriva URSS Grigore Gafencu, care până la jumătatea anului a fost ministrul de Externe al României, iar apoi trimisul României la Moscova, în încercarea de a vărui retroactiv politica pe care o promova, scria în în memoriile sale că tocmai era vorba de Schimbul românesc de note din iunie pe tema Basarabiei și Bucovinei de Nord "a aruncat România în tabăra viitorilor dușmani ai URSS" O rezolvare justă a conflictului sovieto-român privind Basarabia a fost prezentată publicului într-o formă pervertită și de multe ziare din țările capitaliste Astfel, ziarul englez The Manchester Guardian a văzut ipocrit în eliberarea Basarabiei un "act de forţă" Același ziar, schimbându-și numele în The

Guardian, dar păstrându-și poziția antisovietică, a dedicat o pagină întreagă în publicării unor materiale calomnioase despre Basarabia, semnate de trădătorii poporului român - emigranți contrarevoluționari care se autointitulează "un grup de patrioți români" Acești nenorociți proscriși au dezvăluit din nou despre propria lor "agresiune" sovietică inventată Falsificând și manipulând fapte și evenimente, distorsionând sensul politicii statului sovietic care vizează întărirea capacității sale de apărare, încercând să-i discrediteze lupta pentru o respingere colectivă în fața agresorului fascist, emigranții contrarevoluționari români afirmau în Guardian că, după "o amenințare se apropie de România din Rusia" Adevăratul sens al tuturor acestor scrieri din diferite vremuri a fost o apologie pentru politica șovină și prădătoare a cercurilor reacționare românești față de poporul moldovenesc, alianța acestuia cu naziștii Acest lucru este dovedit fără ambiguitate de afirmația acelorași "patrioți români" că "alianța de arme" a generalului Antonescu cu Germania a ajutat la stabilirea puterii românești asupra Basarabiei" Lampile "patrioților români" moderni care și-au găsit adăpost și patronaj în țările capitaliste din Occident, principalul lor Там же, стр Gregoire Gafenco Preliminarii Războiului din Est De la Acordul de la Moscova (august) la ostilitățile din Rusia (Junia,), p "The Manchester Guardian", , luna "The Guardian", , mai Ibid În ceea ce privește conținutul, ei nu diferă, de fapt, de declarațiile tipărite și orale ale asociaților lor fasciști din modelul din Pe atunci, în revista fascistă "Moldova Noue", despre care am amintit-o deja, fasciștii români și lacheii lor, naționaliștii burghezi moldoveni, sufocându-se de încântare, scriau că teritoriile "românești" au fost, se spune, înapoiate României în "mulţumită armatelor de eliberare ale germanilor şi românilor" Falsificare similară a istoriei poporului moldovenesc, atacuri calomnioase asupra Moldovei sovietice mai pot fi întâlnite pe paginile altor ziare burgheze, în special în Swiss Journal de Genève În aceasta din urmă, un anume René Payot a publicat nu cu multă vreme în urmă un articol în care repetă născocirile ticăloase şi josnice că Basarabia se află "sub dominaţie străină", în timp ce, potrivit acestui moştenitor spiritual, Ion Antonescu, "istoric şi geografic aparţine Basarabia către România" , iar "populația sa este în mare parte română" Prejudecățile și falsitatea unor astfel de afirmații sunt evidente Toate aceste ficțiuni sunt infirmate de fapte și documente - cel puțin date în această carte Și dacă tot am considerat necesar să ne oprim aici asupra scrierilor lui Rene Payot (eventual un pseudonim), atunci doar pentru a arăta că sarcina principală a articolului acestui domn este să încerce să se ceartă popoarele române și sovietice, să le zguduie prietenie fraternă Tocmai de dragul atingerii acestui scop, René Paio își permite "sfaturi" provocatoare și "avertismente severe" adresate guvernului Republicii Socialiste România În aceeași ordine de idei, săptămânalul londonez The Economist, în editorialul său exprimând opinia cercurilor imperialiste britanice, salută cu entuziasm prezentarea de către anumite cercuri a "pretențiilor teritoriale împotriva Rusiei pentru Basarabia și Bucovina de Nord" Trebuie să presupunem că incursiuni precum "sfaturile" și amenințările lui René Payot sau tiradele conservatorilor englezi vor primi o respingere potrivită din partea istoricilor și a publicului SRR Între timp, aș dori să atrag atenția asupra unor trăsături comune ale tuturor scrierilor de mai sus ale autorilor burghezi: ignoranța în domeniul istoriei și pierderea completă a simțului decenței G Gafencu, ca și alte figuri ale vechii României burgheze, autori și redactori de ziare englezești și

elvețiene, emigranți români moderni - toți aceștia îndărătesc cu încăpățânare faptele cunoscute care indică faptul că proprietarii și capitaliștii români au jefuit și asuprit fără milă populația Basarabiei de mai bine de douăzeci de ani, a condus o politică ostilă URSS, exprimată în primul rând prin participarea României regale la aproape toate blocurile și coalițiile antisovietice, în nedorința încăpățânată a guvernului său de a rezolva problema basarabeană în conformitate cu vointa si dorinta populatiei Basarabiei "Moldova nouă", , N - , Ianuarie-Decembrie, p "Journalle de Genève", , mai L "From Stephen the Great to Ceausescu" - "The Economist", , - lune, p Așa cum în covârșitoarea majoritate a cărților și memoriilor foștilor generali și ofițeri hitleriști se simte clar dorinţa de a reabilita nazismul și politicile sale, diverse feluri de scrieri ale fostelor figuri reacţionare ale României regale, care vegeta acum în curţile din spatele Statele imperialiste occidentale și se autointitulează "patrioți români", sunt pătrunse de tendința de a justifica și chiar glorifica monarhia Hohenzollernilor români, în special perioada fascizației României Cunoscând admirația acestor domni pentru sfaturile paternaliste emanate de diferitele strigăte ale politicienilor burghezi germani, ar fi poate potrivit să le reamintim celebrilor "patrioți români" justa remarcă a autorului vest-german Hans Rothfels că doar "până la capăt, franc polemicile" pot contribui la purificarea atmosferei şi la crearea unor asemenea condiţii care să excludă pe viitor apariţia unor noi legende despre "ţinuturile româneşti" şi despre "românii" dintre Prut şi Bug Revenind la astfel de subiecte, nu ne propunem să polemizem, dar vom expune fără milă șovinismul franc și spiritul agresiv al istoriografiei burgheze românești și a apologeților ei contemporani Dar oponenții noștri, aparent, nu ar fi trebuit să neglijeze opinia lui Hans Rothfels că a asculta adevărul amar este "departe de cel mai plăcut lucru Cu toate acestea, dorința de a uita lucrurile neplăcute și de a le forța să iasă din conștiință nu a dus niciodată la recuperarea spirituală Pentru a se curăța de păcatele politice trecute și prezente, pentru a pune capăt falsificării răutăcioase a istoriei, ar fi util ca domnilor "patrioți români" să țină seama de aceste sfaturi amare, dar fără îndoială corecte Până la urmă, oricât de mulți ani vor spune că moldovenii sunt "români", moldovenii nu se vor transforma niciodată și niciodată în români, iar Moldova sovietică nu va deveni "teritoriu românesc" Un proverb estic spune: "Dacă repeți continuu cuvântul "șerbet" chiar dimineața până seara târziu, atunci asta nu-ți va face gura mai dulce" Apropo, chiar și autorii The London Economist au trebuit să afirme că "există foarte puține dovezi care să prezinte pretenții față de Rusia pentru acest teritoriu (adică Basarabia și Bucovina de Nord-A L)" Iar filologului vest-german Klaus Heitmann, cunoscut pentru ostilitatea față de RSS Moldovenească, după ce a examinat faptele incontestabile, nu a avut de ales decât să fie de acord că " pe teritoriul sovietic există o formație statală independentă pentru populația romanică" , " există un fapt de independență culturală a Moldovei sovietice" Aceste mărturisiri forțate, făcându-și drum prin palingurile ridicate de falsificatori și împotriva dorințelor lor, confirmă în mod convingător înțelepciunea gândirii lui Lenin despre inevitabilitatea recunoașterii realității martie în Raportarea către Hans Rothfels Zeitgeschichtliche Betrachturgen Gõttingen, , S Ibidem Vezi The Economist, , - luni, p "Zeitschrift fur Romanische Philologie", , Band , Heft / , S Ibidem, S " Într-un tezaur de la Congresul al VIII-lea al PCR (b), V I Lenin spunea: "Este imposibil să nu recunoaștem ceea ce există: se va forța

să fie recunoscut" Justiția în raport cu poporul moldovenesc și cu pământurile sale a triumfat în Nimeni nu poate umbri acest adevăr strălucitor al istoriei În acest sens, probabil că nu este inutil să le reamintim adversarilor noștri cuvintele unui alt german - Theodor Litt - despre puterea vindecătoare a adevărului: "A încerca să nu-l observi (adevărul - A L) echivalează cu distrugerea sursei spirituale reînnoire Suprimarea cu forța a adevărului nu este altceva decât transformarea unei binecuvântări într-un blestem " Nesocotirea adevărului, încercările de a-l suprima, continuă Litt, îți dă în mod constant "sentimentul constant că conștiința ta nu este limpede" Da, fie că simt sau nu, "patrioții români" au o conștiință proastă, pentru că adevărul istoriei este pervertit în scrierile lor Dar istoria nu poate fi schimbată după bunul plac "Istoria", scriau K Marx și F Engels, "nu este altceva decât o schimbare succesivă a generațiilor separate, fiecare dintre ele folosește materiale, capital, forțe productive transferate de toate generațiile precedente" În consecință, continuitatea generațiilor și a valorilor lor materiale și culturale este o regularitate obiectivă, valorile materiale aparțin oamenilor care le-au creat, în timp ce generațiile nu sunt non-naționale Aceasta înseamnă că o anumită națiune acționează întotdeauna ca moștenitoare a unei anumite bogății materiale Și orice încălcare a numelui, istoriei, bogăției sale este întâmpinată de acest popor cu o respingere decisivă, o luptă nu pentru viață, ci pentru moarte Un adevăr atât de simplu nu vrea să-i înțeleagă pe "patrioții români" K Marx și F Engels au scris despre "teoreticienii" literari de acest tip: evenimente istorice, chiar cazuri de intervenție cu adevărat istorică a politicii în cursul istoriei " Istoricii unei astfel de "școli" se îndepărtează de un obiectiv , prezentare veridică a istoriei, și "dau în schimb o narațiune bazată nu pe cercetare, ci pe construcții arbitrare și pe bârfe literare " , de altfel, fiind obsedați de ideea șovinismului de mare putere, "nu au recunoaşte faptele altor popoare ca fiind istorice" Indiferent cine și oricum ar fi scrise "opere" istorice, istoria, repetăm, nu poate fi întoarsă înapoi Existența națiunii moldovenești, statulitatea națională sovietică moldovenească, este un produs al cursului natural al istoriei, ale legilor dezvoltării societății umane, care nu pot fi influențate de ipotezele subiective ale istoriei burgheze românești V I Lenin Poli col cit , vol , p Theodor Lift Wege und Irrwege geschichtlichen Denkens Munchen, , S Ibidem K Marx şi F Engels Lucrări, vol , p - Ibid , p Ibid Ibid riografia sau apologeții săi moderni Formarea RSS Moldovei și succesele sale în construcția socialistă au infirmat și infirmat în mod convingător orice "teorii" șovini care calomniază poporul moldovenesc, iar șederea Moldovei în familia prietenoasă a popoarelor sovietice fraterne i-a deschis perspectivele unei înfloriri fără precedent a economiei sale si cultura § ÎNDARIREA ACTIVITĂȚILOR ANTISOVIETE ÎN ROMÂNIA REGALĂ DUPĂ ELIBERAREA BASARABIEI Poporul moldovenesc reunit a continuat transformările socialiste în regiunile de vest ale tinerei republici unionale, au luptat pentru punerea în aplicare a hotărârilor Primului Congres al Partidului Comunist (b) al Moldovei și a primei sesiuni a Sovietului Suprem al RSSM la un moment în care situația internațională a devenit foarte tensionată, focul celui de-al Doilea Război Mondial a izbucnit și pericolul a crescut atacul militar asupra URSS Amenințarea unei invazii fasciste în sud-vestul URSS, la granița sovieto-română, a căpătat un caracter deosebit de real de la sfârșitul anului până la începutul anului Acest lucru a stârnit firesc alarma poporului sovietic și a guvernului său pentru securitatea poporului moldovenesc, pentru

securitatea granițelor statului socialist Agravarea bruscă a situației de pe tronsonul de sud-vest a frontierei sovietice, adică acolo unde RSS Moldovenească și RSS Ucraineană vecină cu România fascistă, era direct legată de planurile revanșiste ale conducătorilor români reacționari în raport cu Basarabia și Bucovina de Nord, cu planul lor de a ocupa alte ţinuturi sovietice la est de Nistru România a devenit din ce în ce mai mult un focar de pericol militar, din paginile ziarelor sale, de pe buzele politicienilor ei au fost îndemnuri la răzbunare, în cartierul general militar a fost o pregătire accelerată pentru un război antisovietic Este destul de de înțeles că, cu o asemenea poziție a cercurilor conducătoare ale acestei țări, au fost excluse relațiile de bună vecinătate dintre URSS și România "Pe pământul otrăvitor al agresiunii și violenței", a spus L I Brejnev la cel de-al -lea Congres al PCUS, "fructele bune ale cooperării pașnice nu pot fi cultivate" Reacționarii români au folosit soluționarea conflictului sovieto-român asupra Basarabiei și formarea RSS Moldovenească aliată pentru a crește presiunea asupra maselor muncitorilor din țara lor, pentru a le lipsi complet de drepturi politice, pentru a lansa acerbe anti -Propaganda sovietică, care a fost folosită ca acoperire pentru politica de trădare a propriului popor și de slujire a avangardei reacției internaționale - Germania fascistă Conducând România din ce în ce mai rapid pe calea fascismului militar după model hitlerist, la iulie , conducătorii săi reacţionari au publicat în toate ziarele ţării un decret "Cu privire la interzicerea activităţilor politice" Acest decret anunța că în România "ferestre L I Brejnev Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul al -lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, p orice propagandă orală sau scrisă de schimbare a organizării politice actuale a țării, adică cea creată de legea de organizare a Partidului Național (singurul partid permis de dictatura regală - A L) " este strict suspendată Decretul din iulie , precum și desființarea la iunie de către Karol al II-lea a "Frontului Național al Renașterii", înlocuit de "Partidul Național" totalitar fascist, pe care regele l-a condus personal , au confirmat încă o dată că în România nu numai că există, ci și întărirea constantă a dictaturii fasciste Metamorfoza României burghezo-moieristice într-un stat monarho-fascist s-a încheiat cu recunoașterea oficială a ideologiei fasciste ca bază spirituală a "noului stat" Mulți cercetători și publiciști au ajuns în mod rezonabil la concluzia că odată cu instaurarea dictaturii regale, România s-a transformat într-un stat de dictatură monarho-fascistă Istoricul român Elisa Campus subliniază că Carol al II-lea "a fost descoperitorul erei fascismului în România" Canadianul Watson Kirkconnelly, subliniind că din punct de vedere politic România dinainte de război a fost una dintre cele mai conservatoare și instabile țări din Europa, a scris că "din februarie se află în strânsoarea unei dictaturi totalitare conduse de regele Carol" Chiar A Creziano, în cartea sa Lost Opportunity, confirmă că "până la venirea lui Antonescu la putere, România trecuse de fapt la Hitler" Pe fondul acestor afirmații obiective, aprecierea dată dictaturii regale de A Deak sună disonantă El scrie: "Multe documente ale partidului afirmă că dictatura carlistă nu trebuie identificată cu dictatura fascistă " Această părere este împărtășită de I Popescu-Putsuri, care susține că regimul politic fascist din România a fost instaurat abia în septembrie Potrivit lui A Deak și I Popescu-Putsur, reiese că dictatura regală nu a fost o dictatură fascistă, iar România în sine nu a fost un stat fascist până în septembrie Dar o asemenea concluzie și o asemenea evaluare contrazic toate faptele, toate

criteriile istorice adoptate de marxisti-leniniști I Popescu-Putsuri, ca alți istorici români moderni, aderă la conceptul de "întârziere a timpului" venirii la putere a fascismului în România El caută să convingă cititorul că dictatura fascistă din România a fost instaurată nu în , ci abia în toamna anului I Popescu-Putsuri consideră că "lupta (a popoarelor - A L) a avut o influență profundă asupra evoluției politice CHOGA, f , op , d , l "România", , iunie E Campus op cit , în: Studii și referate privind istoria României, partea a Il-a, p Watson Kirkconnell Canada, Europa și Hitler Toronto, , p A Cretzianu Oportunitatea pierdută, p "Istoria poporului român" Sub redaccia acad Andrei Oțetea, p Ion Popescu-Puturi Principalele trăsături ale regimului politic din România în perioada dictaturii fasciste militare și a agresiunii naziste În: "România în al doilea război mondial", vol București, , p România, inspirând forțele democratice și amânând pentru ceva vreme fascizizarea țării" În aceeași ordine de idei scriu istoricii militari români Vasile Anescu, Eugen Bantea și Ion Kupsha Ei declară: "Acțiunile îndrăznețe desfășurate de Partidul Comunist în fruntea clasei muncitoare și a largilor forțe progresiste sub steagul democrației și independenței țării, poziția sobră a anumitor grupări politice ale claselor conducătoare (care grupări exact ? - L L) a întârziat temporar venirea la putere a organizaţiilor fasciste şi înrobirea ţării de către Germania nazistă" Din păcate, afirmațiile de acest fel sunt în contradicție evidentă cu situația internă care s-a conturat efectiv în România în perioada analizată, conturată în capitolele precedente ale cărții noastre Totuși, însuși I Popescu-Putsuri, în lucrarea citată, exprimă o idee care contrazice conceptul său de "amânare a timpului" aderării fascismului în România El scrie: "Cu toate acestea, ura maselor, frica de comunism, sentimentele antisovietice care au caracterizat întotdeauna politica cercurilor reacţionare din România, precum şi politica de la München a guvernelor Angliei şi Franţei (de notat că o politică similară a fost urmărit de conducătorii României - L L), care a asigurat naziștilor libertatea de acțiune în estul Europei, a determinat camarilla regală, liderii partidelor "istorice" să cedeze agresorilor naziști, ceea ce a dus la dezvoltarea economică și înrobirea politică a țării de către al treilea Reich Acesta a fost un rezultat firesc (sublinierea mea - L L) al politicii de trădare a intereselor naționale dusă de cercurile conducătoare, conduse de monarhie, în perioada premergătoare celui de-al Doilea Război Mondial În continuare, Popescu-Putsuri admite că "în contextul luptei crescânde a maselor largi, cercurile românești de conducere au căutat să evite, să excludă regimul democrației parlamentare, să se orienteze tot mai mult spre instaurarea unui regim totalitar" În lumina afirmațiilor de mai sus și a analizei marxist-leniniste a proceselor istorice din ajunul și chiar începutul celui de-al Doilea Război Mondial, pozițiile prezentate de Titu Georgescu, unul dintre autorii Istoriei poporului român, publicate în , nu pot decât să lovească prin ciudata lor tendinţă T Georgescu, arătând că al Doilea Război Mondial a avut o influență multifațetă și profundă asupra poziției României, încearcă să demonstreze că "în prima fază a războiului, cercurile de conducere românești au aderat la o politică de neutralitate" Dar la urma urmei, lumea întreagă știe că această "neutralitate" formală și falsă a fost menită să acopere cu un văl de decență viclenia cercurilor conducătoare românești în raport cu aliații lor, o trădare deschisă a intereselor Ion Popescu-Puturi Principalele trăsături ale regimului politic din România în perioada dictaturii militar-fasciste și a agresiunii lui Hitler, p Vasile Anescu, Eugen

Bantea, Ion Cu nuia Participarea armatei române la războiul împotriva Germaniei naziste Bucureşti, , p - Ion Popescu-Puturi Principalele trăsături ale regimului politic din România în timpul dictaturii militar-fasciste și a agresiunii lui Hitler, pp - Ibid , p "Istoria poporului român" Sub redacfia acad Andrei O-elea, p bufnițe din Cehoslovacia și Polonia Este de netăgăduit că notoria "neutralitate" glorificată acum de T Georgescu exprima politica de la Munchen a oligarhiei române, a fost un ajutor direct Germaniei naziste în înfrângerea și subjugarea Cehoslovaciei și Poloniei Este surprinzător că chiar și în poziția rușinoasă și perfidă a cercurilor reacționare românești, T Georgescu încearcă să le vadă "meritul" Acest autor și-a asumat o misiune ingrată Este foarte trist când un istoric, neglijând obiectivitatea și veridicitatea cercetării, se pune în postura de apologe al politicii fostelor cercuri reacționare conducătoare ale țării sale Între timp, în efortul de a prezenta trecutul patriei lor într-o lumină mai favorabilă, unii istorici merg până acolo încât înfrumusețează, contrar adevărului, sau chiar justifică politicile și acțiunile conducătorilor burghezi falimentați* Exact asta face T Georgescu El afirmă categoric, de exemplu: "Rămasă fără niciun sprijin extern, în vara anului România a suferit amputarea teritoriului său național și a fost nevoită să se supună Germaniei naziste În aceste condiții a avut loc instaurarea unei dictaturi militar-fasciste și pătrunderea trupelor germane în țară, apoi România a fost atrasă într-un război antisovietic Și mai departe: "În aceste împrejurări grele pentru soarta țării sale, poporul român s-a trezit singur, fără niciun sprijin din afară, pradă pe calea Germaniei naziste și a aliaților săi" Dar aceasta este o interpretare a evenimentelor care se limitează la blasfemie! Potrivit lui T Georgescu, în vara anului , România regală nu a returnat Basarabia și Bucovina de Nord, pe care le sechestrase cu forța, ci " a suferit o amputare a teritoriului său național"; "Uniunea de căsătorie" a României cu Germania nazistă nu ar fi fost rezultatul logic al politicii de expansiune estică, dorința de a împinge granițele "marii României" până la Bug sau chiar la Nipru, ci doar rezultatul faptului că România "singuratică" pretins împotriva voinței sale "a fost forțată să se supună Germaniei naziste" în vederea "amputării teritoriului lor național" Instaurarea unei dictaturi fasciste in Romania, dupa spusele lui T Georgescu, nu este o consecinta a dezvoltarii proceselor interne in tara, ci din nou generata de "aceste conditii", adica conditiile de "amputare de teritoriul național" Sosirea trupelor germane în România și participarea acesteia la războiul antisovietic se explică nu prin politica antisovietică și revanșistă a cercurilor conducătoare românești, dorința acestora de a profita de pe teritoriile sovietice printr-o alianță cu naziștii, ci este prezentată ca o consecință a "aceste condiții" - "amputarea a teritoriului național" În plus, autorul (nu lipsit de elemente de demagogie) încearcă să convingă cititorul că cauza dezastrelor și nenorocirilor poporului român nu a fost "politica trădării intereselor naționale", despre care vorbește Ion Popescu-Putsuri de, dar fatale, împrejurări grele pentru soarta României, în primul rând, aceeași notorie "amputare a teritoriului național" Mai mult, T Georgescu, sperând aparent să se milă de comunitatea mondială și de compatrioți, "Istoria poporului român", Sub redacția acad Andrei Oletea, p Ibidem, p încearcă să demonstreze că poporul român "a căzut singur", a devenit "pradă pe calea Germaniei lui Hitler și a aliaților săi" din cauza miopiei politice și a egoismului altor puteri, adică explică diversele "ghinioane" ale Poporul român prin faptul că toată lumea s-a întors de

la ea fără motiv În acest caz, T Georgescu pune un semn egal între politica Germaniei naziste, a Marii Britanii, a Uniunii Sovietice și a altor țări Interpretând astfel evenimentele și faptele, T Georgescu depune eforturi considerabile nu numai pentru a le denatura sensul și a muta accentul, ci și pentru a trezi compasiune față de România regală Prin cuvintele lui îi strecoară un apel implicit pentru a nu condamna categoric cercurile conducătoare ale României fasciste pentru politicile lor prădătoare și prădătoare, ci pentru a înțelege "deznădejdea" situației în care au fost cufundați, pentru a înțelege că Carol al II-lea, I Antonescu și Co , spun ei, au fost "forțați" să facă acest lucru și doar din cauza "amputării a teritoriului național" Merită să demonstrăm că asemenea concepte nu au nimic în comun cu analiza și interpretarea marxist-leninistă a fenomenelor istorice În aceeași formă distorsionată, autorii individuali interpretează evenimentele asociate celui de-al II-lea Arbitraj de la Viena Istoricul român K Popișteanu vede în arbitrajul de la Viena nu rezultatul trădării intereselor naționale ale țării de către clasele conducătoare românești, ci consecința singurătății poporului român, părăsit de toate marile puteri ale Europei, care nu este rezultatul trădării intereselor naționale ale țării inclusiv Uniunea Sovietică Să ne întoarcem însă la fapte Se știe că al II-lea Arbitraj de la Viena a avut loc la august Inițiatorii săi și-au propus scopul de a întări reacția maghiară, aliată a fascismului german și italian Horthy Ungaria a cerut ca două treimi din Transilvania să fie predate acesteia Germania şi Italia, fără obiecţii serioase din partea guvernanţilor reacţionari români, prin Arbitrajul de la Viena din august , au transferat Ungariei un teritoriu de de kilometri pătraţi cu o populaţie de , milioane de oameni (din care aproximativ jumătate erau români) Oligarhia română a fost de acord cu decizia "arbitrilor vienezi", pe baza intereselor lor de clasă, sperând să-și acopere decent politica de trădare națională Să luăm în considerare mai detaliat contextul celui de-al II-lea Arbitraj de la Viena În vara anului , puterile "Axei" pun în fața României problema necesității concesiunilor teritoriale în favoarea Ungariei și Bulgariei La iulie , Ribbentrop le-a spus prim-ministrului român Ggurt și ministrului de externe Manoilescu, aflați într-o vizită oficială la Berlin, că Germania "să simpatizează cu revendicările revizioniste" ale guvernelor ungar și bulgar Potrivit lui Ribbentrop, după Primul Război Mondial, echilibrul de putere în Balcani a fost bulversat, iar "România a devenit nefiresc de mare, primind teritorii pe care nu a făcut propriile eforturi să le cucerească" K Popishteanu România și Antanta Balcanică Semnificația și locul său în istoria diplomației, p T Bugnariu și L Baniai op cit În: Studii și referate privind istoria României, partea a П-a, p - H I Lebedev Decret, op , p Guvernul român a fost "sfătuit" să ajungă rapid la o soluționare definitivă a disputelor teritoriale cu Ungaria și Bulgaria Dzhigurtu și Manoilescu au primit un "sfat" similar de la Mussolini la Roma, unde au ajuns după vizita lor la Berlin Italian, Duce i-a învățat pe domnitorii români: "În actuala situație europeană, este în interesul tuturor statelor să se asigure că granițele politice coincid cu cele etnice" Ca o mângâiere pentru trimișii de la București, Mussolini a adăugat: "Dacă teritoriul românesc se va reduce în consecință, România va deveni mai omogenă" Pozițiile burgheziei române în raport cu dictatura vieneză se datorează în mare măsură unora dintre particularitățile acesteia Pe de o parte, după cum subliniază pe bună dreptate N I Lebedev, din cauza trăsăturilor istorice ale dezvoltării țării lor, burghezia română nu a fost capabilă să conducă și să ducă o luptă activă împotriva

fascismului, deoarece nu avea tradiții puternice ale revoluționarului lupta pentru democrație, dar avea o tendință de compromis stabilită istoric Pe de altă parte, cercurile conducătoare ale României tânjeau să fie admise în parteneriat și alianță cu Germania fascistă în războiul antisovietic, tânjeau după un loc în "noua ordine" în Europa Pentru aceasta, în perioada - august , au convenit să renunțe nu numai la teritoriile străine deținute anterior ilegal ca făcând parte din România (Dobrogea de Sud), ci și de la o parte a teritoriului cu adevărat românesc (Nordul Transilvaniei) Discută cu Hitler la iulie , Gigurtu și Manoilescu l-au asigurat că România este gata să facă concesii, înțelegându-și poziția și cunoscând dorința Fuhrerului de a stabili o "nouă ordine" în Europa, din care regatul român dorește să devină parte La august , la Craiova, după scurte negocieri, a fost semnat un acord între România și Bulgaria privind restituirea teritoriului Dobrogei de Sud către Bulgaria Astfel, conflictul dintre Bulgaria și România a fost eliminat în exterior Totuși, agravarea disputei teritoriale dintre Ungaria și România amenința cu o explozie militară Negocierile româno-maghiare, care au avut loc în perioada - august la Turnu Severin, s-au încheiat în zadar Ungaria a cerut aproape toată Transilvania, în timp ce România a fost de acord să renunțe doar la o parte din această regiune istorică Perspectiva unui război între Ungaria și România asupra Transilvaniei nu a stat prea bine Germaniei și Italiei Prin urmare, puterile "axei" s-au demnizat să-și asume din nou rolul de "arbitri", de data aceasta hotărând soarta Transilvaniei Iar pentru a da "misiunii lor de arbitraj" o "fundație" mai solidă și pentru a pune presiune asupra României, puterile Axei s-au referit în mod tradițional la pericolul "agresiunii sovietice" La august , la Viena, în Palatul Belvedere, au fost semnate documente ale celui de-al II-lea Arbitraj de la Viena În numele guvernului român, au fost prinși de M Manoilescu și Valer Pop Noua graniță dintre Ungaria și România trasată de Germania și Italia despărțea Maramureșul, jumătate din Transilvania și Crișana de aceasta din urmă Acest act nu a eliminat contradicţiile dintre Bucureşti şi Budapesta^ N I Lebedev Decret, op , p Ibid , p Ibid , p căci de maghiari au rămas în România, iar peste un milion de români au fost incluși în componența populației Ungariei Ideea inițiatorilor Arbitrajului de la Viena a fost dezvăluită încă din de către Ribbentrop El a scris cu cinism: "Ideea principală a politicii noastre actuale față de Ungaria și România este să menținem aceste două bucăți de fier fierbinți și să le modelăm în interesul Germaniei, în conformitate cu cursul evenimentelor " Crezând în puterea Germaniei naziste, în victoria sa finală în cel de-al doilea război mondial, cercurile conducătoare ale României au capitulat complet în fața lui Hitler Din aceste motive, majoritatea membrilor Consiliului de Coroană, reuniți la august , s-au pronunțat în favoarea acceptării Diktatului de la Viena La Viena s-a decis acordarea României de garanții italo-germane ale granițelor românești Sub pretextul asigurării securității teritoriului României de "amenințări" externe, Germania a primit în orice moment o oportunitate legală de a efectua o ocupație militară a României și de a o transforma într-un trambulină pentru un atac asupra URSS, care, de fapt, , a fost căutat de conducătorii celui de-al Treilea Reich Germania și Italia nu au fost deloc jenate de faptul că nici România, nici Ungaria nu au fost mulțumite de rezultatul arbitrajului Dar "arbitrii", în primul rând Germania, au obținut tot ce aspirau Pentru a justifica cumva actul de trădare națională, a induce în eroare comunitatea mondială și a înșela poporul român, camarila regală a decis să se ascundă în spatele unei versiuni false a

"nesperanței situației țării", "amenințărilor" din partea Uniunii Sovietice etc etc Chiar și în timpul negocierilor de la Turnu Severin, cercurile oficiale ale României au început să răspândească în secret zvonuri "despre amenințarea unei invazii sovietice" Întărind această ficțiune josnică, armata română a întreprins o serie de acțiuni provocatoare la granița sovieto-română Comisariatul Poporului pentru Afaceri Externe al URSS, în memoriul său din august , predat misiunii României la Moscova, a atras atenția guvernului român asupra faptului că militarii armatei române încălcaseră granița sovietică in zona Storozhinets si satul Probotesti Două zile mai târziu, la august , guvernul sovietic a trimis misiunii o a doua notă, care a semnalat acțiunile provocatoare ale unităților militare românești care au tras asupra unităților sovietice de frontieră în și august în zona satele Probotesti si Dereka La august , trimisului român la Moscova, G Gafenk, i s-a înmânat cea de-a treia notă de protest "atât împotriva noilor acțiuni ostile ale graniței române și ale unităților militare de la granița sovietică, cât și împotriva unei serii de cazuri de încălcare a frontierei sovietice de către avioanele militare române" Falsificatorii istoriei se referă adesea la această notă a Comisariatului Poporului pentru Afaceri Externe al URSS din august , pretinzând-o drept "dovadă" a presupusului Conform Tratatului de Pace cu Ungaria, semnat la Paris la februarie , ambele "arbitrii vieneze" au fost declarate inexistente Les Archives secretes de la Wilhelmstrasse, or V, [carte I], Paris, , p "Politica externă a URSS" Culegere de documente, vol IV, p actuală "agresiune coBeiCKoñ" Astfel, antisovietul vest-german F Fabry, care acuză cu nerăbdare URSS de "aspirații agresive" față de România, povestind despre evenimentele de la sfârșitul lui august , scrie că atunci "au venit informații alarmante despre mișcarea trupelor sovietice în Basarabia și Nordul Bucovinei, indicând atacul viitor " Fabricațiile despre "amenințarea sovietică" sunt folosite și de unii foști politicieni ai României regale, care încă încearcă să justifice politica de capitulare antinațională a conducătorilor de atunci ai acestei țări în timpul celui de-al II-lea Arbitraj de la Viena (august) și la acceptarea "garanţiilor" germano-italiene , care au deschis, după cum ştiţi, o cale directă către ocuparea României de către trupele germane Respingând aceste insinuări murdare, trebuie menționat în primul rând că Uniunea Sovietică s-a opus constant dezmembrării României de către puterile fasciste Guvernul URSS a dezvăluit în timp util caracterul provocator al zvonurilor răspândite în mod deliberat că Uniunea Sovietică urma să atace România și, astfel, ar fi forțat-o pe aceasta din urmă să accepte "arbitrajul de la Viena" și să accepte garanții de la puterile fasciste Pravda scria în acele vremuri că cercurile conducătoare românești răspândeau "zvonuri în mod deliberat false că se presupunea că Uniunea Sovietică; pregătește un atac asupra României, că România este amenințată de o înfrângere militară și, prin urmare, singura modalitate de a salva România este să dea Ungariei o parte din Transilvania și să primească garanții de la Germania și Italia pentru teritoriul României Expunând acuzațiile calomnioase ale cercurilor reacționare române despre "agresiunea sovietică", Pravda a continuat: "Cu ceva timp în urmă, anturajul lui Karol a purtat negocieri în care s-au făcut pregătiri pentru transferul unei părți semnificative a Transilvaniei în Ungaria, precum și primirea de garanții (integritate - L L) din Germania și Italia) teritoriul de stat al României Karol avea nevoie de un motiv extern pentru a justifica aceste decizii care erau pregătite în fața opiniei publice din România În acest scop, anturajul lui Karol a continuat să creeze

incidente provocatoare la granița sovieto-română Karol, desigur, a calculat corect că atacul unităților române asupra grănicerii sovietici nu putea rămâne fără răspuns Toate acestea au fost folosite pentru a răspândi în mod deliberat zvonuri false că Uniunea Sovietică ar fi pregătit un atac asupra României" Bineînțeles, la București știau foarte bine că Uniunea Sovietică nu era în niciun caz un susținător al ideii Arbitrajului de la Viena și nu avea intenții agresive față de România Ei știau și la București că, cu o dovadă de bunăvoință, România poate conta pe sprijinul URSS în rezistența la dictatul fascist Absența oricăror intenții răuvoitoare în Uniunea Sovietică față de România a fost forțată să admită chiar și G Hafenka, în ciuda ostilității sale față de URSS G Gafenku Pi Philip W Fabri Pactul Hitler-Stalin - O contribuție la metoda politicii externe sovietice Darmstadt, , p - cm Al Cretzianu Oportunitatea pierdută, p "Pravda", , сентября Там же a spus că la august , președintele Consiliului Comisarilor Poporului și Comisarului Poporului pentru Afaceri Externe al URSS, V M Molotov, într-o discuție cu acesta, a declarat că Uniunea Sovietică nu are pretenții împotriva României și dorește să se dezvolte pașnic şi relaţii de bună vecinătate cu acesta Potrivit lui G Gafencu, acesta a fost surprins de referirile la "pericolul unei invazii directe ruse" ca argument decisiv pentru motivarea și justificarea acordului guvernanților României cu decizia "arbitrajului" germano-italian Acest fost diplomat regal este obligat să admită că în perioada Arbitrajului de la Viena, URSS nu a manifestat nicio intenție agresivă față de România Absența oricăror înclinații agresive din partea URSS față de România a fost confirmată de însuși premierul român I Dzhigurtu Într-o discuție cu Mussolini, I Dzhigurtu la sfârșitul lunii iulie afirma: "În prezent, Rusia menține o atitudine normală față de România" În fine, în memoriul său din decembrie , adresat lui Hitler și Mussolini (trimis, de altfel, prin I Antonescu), liderul Partidului Național Țaranist, Y Maniu, a recunoscut că la momentul despărțirii de Transilvania de Nord din România, Uniunea Sovietică nu a amenințat în niciun fel România Astfel, politicienii reacționari ai României știau perfect că nimic nu le amenință țara din partea Uniunii Sovietice Aceasta vorbește încă o dată despre caracterul provocator al zvonurilor inspirate de cercurile oficiale de la București că URSS pregătește un atac asupra României Pe de altă parte, documente de nerefuzat confirmă că Uniunea Sovietică nu știa despre viitorul Arbitraj de la Viena și i s-a prezentat un fapt împlinit Din raportul trimisului român la Moscova G Gafencu, trimis la Bucureşti la septembrie (istoricul vest-german F Fabry face referire în repetate rânduri la acest raport), se vede că ambasadorul Germaniei la Moscova abia la august , a informat guvernul sovietic despre "arbitrajul vienez" și despre acordarea de către Germania și Italia a "garanțiilor" României În ciuda discursului lui Pravda din septembrie , provocările antisovietice ale României nu numai că nu s-au oprit, ci chiar au devenit mai dese La septembrie , guvernul sovietic a fost nevoit să protesteze din nou în fața guvernului român și să ceară încetarea acțiunilor provocatoare Totuși, campania antisovietică a continuat Pe paginile presei române și germane au apărut reportaje inventate în mod deliberat că în zilele Arbitrajului de la Viena, G Gafencu a înaintat o propunere de înființare a unui protectorat sovietic asupra României, care ar fi contribuit la o deteriorare bruscă a poziției Delegația României la Viena Într-o declarație publicată la septembrie Gregoire Gafenco Preliminaires de la guerre a l'Est, p Ibidem N I Lebedev Decret cit , p B M Kolker Din istoria relaţiilor româno-sovietice la sfârşitul anului În cartea: "Relațiile ruso-române

și sovieto-române" Culegere de articole și comunicări Kshn , , p Philipp W Fabri Balkan-Wirren - Darmstadt, , S Izvestia, , septembrie Publicația TASS, dezvăluind acest fals provocator, a indicat că răspândirea unor astfel de zvonuri a avut scopul de a crea o situație alarmantă în România, de a justifica acțiuni incendiare și provocări militare la granița sovieto-română Capitularea în fața dictaturii puterilor fasciste asupra chestiunii Transilvaniei a scos la iveală în toată urâțenia ei politica de trădare națională de către clasele conducătoare ale României "Acceptarea dictaturii de la Viena", spunea G Georgiou-Dej, "a marcat o retragere completă în fața imperialismului german, care nu mai era mulțumit de instaurarea unei dictaturi regale și urmărea să ocupe România " În viitor, un activist care participă la viitoarea campanie a Germaniei fasciste împotriva URSS va putea compensa pierderea Transilvaniei de Nord prin acapararea teritoriilor sovietice cu ajutorul său și, dacă va apărea ocazia, chiar să recâștige Transilvania de Nord, convingându-l pe Hitler și pe Mussolini să revizuiască "Arbitrajul de la Viena" Arbitrajul de la Viena, așa cum sa menționat deja, nu a eliminat contradicțiile maghio-române, ci, dimpotrivă, a dus la o agravare fără precedent a acestora Tocmai aceasta făcea parte din calculele Germaniei și Italiei, încrezători că dușmănia dintre România și Ungaria va lega și mai puternic țările rivale de carul de război fascist în ajunul campaniei împotriva URSS Am spus deja mai sus că, în efortul de a distrage atenția maselor de oameni de la trădarea perfectă și de a înșela comunitatea mondială, clica conducătoare a României regale, încurajată de Germania fascistă, în august-septembrie a început să se adune trupe la granița cu URSS, a intensificat campania de calomnie antisovietică, a provocat o serie de incidente de frontieră la granița sovieto-română, în timpul cărora grănicerii sovietici în unele cazuri au fost nevoiți să întoarcă focul Acceptând notele de protest sovietice, România regală a promis verbal că va preveni alte incidente la frontieră, dar de fapt și-a intensificat și mai mult atacurile provocatoare În spatele României se afla în mod clar mâna călăuzitoare a puterilor Axei, care se grăbeau să finalizeze procesul de transformare a României într-o trambulină pentru agresiunea antisovietică În planul de atac al lui Hitler asupra URSS, care purta numele de cod "Operațiunea Barbarossa", încă de la începutul pregătirii sale, adică din iulie , România a fost considerată drept una dintre rampele de lansare pentru o ofensivă militară împotriva URSS Presa reacționară românească s-a lăudat cu poziția militaro-strategică a țării lor, declarând: "Suntem un punct important de sprijin pentru pătrunderea Germaniei în Est " Comitetul Central al Partidului Comunist Român a văzut Izvestia, , septembrie G Georgiou-Dej Articole și discursuri, vol , M , , p A, A Şeviakov Agresiunea economică și militaro-politică a imperialismului german în România, Kshn , , p ' "Procesele de la Nürnberg" Colecție de materiale în două volume Ed a - a, revăzută, vol , M , , p , - (document -PS), (document URSS -) "Curentul", , decembrie amenințarea unei catastrofe naționale planând asupra României, a apreciat corect locul care i-a fost alocat în planurile strategice ale blocului agresiv fascist Partidul Comunist a explicat maselor muncitoare că "România are o importanță excepțională pentru imperialismul german Ca sursă de cereale și petrol și ca vecin al Uniunii Sovietice, aceasta poate deveni furnizorul Germaniei pentru pregătirea războiului, iar în caz de război poate facilita atacul imperialismului german asupra Uniunii Sovietice prin participare directă sau prin permiţând trecerea trupelor germane prin teritoriul său Partidul Comunist a îndemnat poporul să împiedice folosirea

României în interesul Germaniei fasciste, să împiedice transformarea acesteia într-un trambulină pentru războiul împotriva URSS Guvernul sovietic, într-o notă adresată guvernului român din septembrie , a protestat din nou categoric împotriva ultimelor acțiuni ostile ale grănicerilor și unităților militare române de la granița sovietică, în special bombardarea repetă a grănicerilor sovietici la sud-est de orașul Cernăuți , și împotriva cazurilor de survol a frontierei sovietice de către avioanele militare românești Guvernul sovietic a pus toată responsabilitatea pentru posibilele consecințe ale acestor provocări asupra guvernului României regale Nici de această dată cercurile reacţionare ale României fasciste nu au dat seama de avertismentul guvernului sovietic Ura vicioasă pentru URSS a întunecat mințile domnitorilor români Ei și-au condus cu încăpățânare țara la o pierdere completă a suveranității, la o catastrofă națională Oligarhia română a înălțat și mai sus steagul zdrențuit al "luptei împotriva pericolului bolșevic" și, sub acest steag, a căutat căi de apropiere servilă în continuare de Germania fascistă Căutând patronajul Berlinului, România a semnat tratatele economice menționate mai sus cu Germania, care au subordonat complet economia țării intereselor celui de-al Treilea Reich Până la jumătatea anului , peste la sută din exporturile românești au fost îndreptate către Germania nazistă Partidul Comunist din România scria în apelul său către popor: " Guvernul dictaturii regale, după ce a încheiat rușinosul tratat economic germano-român, a vândut bogăția țării Germaniei hitleriste" Deci, conducătorii reacționari ai României au ales un curs de politică externă foarte periculos, plin de consecințe grave pentru țara lor "Întreaga politică a cercurilor militare fasciste din România", scrie istoricul român contemporan G Benditer, "a dovedit că sunt gata să participe, împreună cu Germania nazistă, la un atac asupra URSS Planurile antisovietice ale acestor cercuri, precum și dorința lor de a extinde în acest fel granițele țării în detrimentul URSS, erau în deplină contradicție cu interesele naționale ale poporului român, cu interesele lumii și ale popoarele României Român a avertizat asupra consecințelor acestei politici antisovietice a oamenilor muncii din țară "Documente din Istoria Partidului Comunist din România" București, , p "Bessarabskaya Pravda", , septembrie "Monitorul oficial", N , , august "Documente din Istoria Partidului Comunist din România" București, , p G Benditer op cit În: Studii și referate privind istoria României, partea a П-a, p Partidul Comunist Rus: "Cine ridică mâna împotriva Uniunii Sovietice face o groapă în independența națională și politică a României " (r) Cred că faptele de mai sus sunt suficiente pentru a confirma că poporul moldovenesc reunit a realizat transformări socio-economice și culturale în tânăra sa republică într-o situație internațională foarte alarmantă, în fața unei amenințări tot mai mari de atac militar asupra Uniunii Sovietice, inclusiv prin granițele de vest ale RSS Moldovenești Procesele complexe și periculoase care au avut loc în România vecină, mai ales din toamna anului , nu au putut decât să afecteze situația de la granița de vest a republicii La sfârșitul lunii august - începutul lui septembrie , desfășurarea evenimentelor din România a dus la o agravare extremă a crizei politice Pentru a salva regimul social putred al țării, forțele de reacție au fost nevoite să-l sacrifice chiar și pe fascistul Carol al II-lea A fost nevoit să abdice în favoarea fiului său, principele Mihai De altfel, generalul Ion Antonescu, confidentul lui Hitler, a fost pus în fruntea României Partidul fascist Garda de Fier a devenit pilonul puterii sale În această răsturnare de palat, reacția a văzut calea de a

suprima lupta revoluționară a maselor de oameni și de a le menține dominația În același timp, printr-o astfel de schimbare de decor, reacția spera să obțină un sprijin și mai eficient din partea Germaniei fasciste în lupta împotriva mișcării revoluționare din țară, în punerea în aplicare a planurilor acesteia de a ocupa teritoriile sovietice Printr-un decret al noului rege din septembrie , Constituția României din a fost abrogată și parlamentul a fost dizolvat Prin decretele regale ulterioare din și septembrie, Președintele Consiliului de Miniștri al României a fost înzestrat cu puterea unui șef de stat autoritar Aceasta a însemnat că I Antonescu, asemănând "Führerul" german cu "Duce" italian, a devenit "conductorul" (adică "șeful") statului român, concentrând practic toată puterea legislativă și executivă în mâinile sale Astfel, dictatura fascistă regală din România s-a dezvoltat într-o dictatură militară fascistă și mai brutală și sângeroasă Printr-un decret din septembrie , România a fost proclamată "stat național legionar" Dictatura militar-fascistă a reflectat interesele forțelor de extremă dreaptă ale României și a fost susținută de conducerea reacționară a partidelor național-liberal și național-țaranist În această perioadă, la septembrie , agresorii fasciști - Germania, Italia și Japonia - și-au consolidat coluziunea agresivă prin oficializarea unei alianțe politico-militar Acordul pe care l-au semnat a stabilit împărțirea preliminară a întregului glob între participanții la acest sinistru Pact Tripartit Germania a primit "spațiul euro-african", Italia - întreaga Mediterană, iar Japonia - "spațiul est-asiatic" Trebuie subliniat că până la sfârșitul lunii septembrie , Germania nazistă și-a consolidat deja semnificativ pozițiile în România, G "Documente din Istoria Partidului Comunist din România" București, , p D lonescu, Gh Țuțui, Gh Matei Dezvoltarea constituțională a statului român București, , p Ungaria și Bulgaria, au exercitat o presiune din ce în ce mai mare asupra politicilor acestor țări Odată cu războiul împotriva URSS, pe care cel de-al treilea Reich l-a pregătit cu încăpățânare, Hitler spera nu numai să învingă Armata Roșie, ci și "să elimine comunismul pentru totdeauna" Pentru a implementa acest plan nebunesc, Germania nazistă avea nevoie de petrol De aceea politica sa față de România s-a redus, în primul rând, la stăpânirea petrolului românesc, pentru că zăcămintele acestei țări s-au dovedit a fi singura mare sursă de petrol natural de care dispuneau naziștii la acea vreme Începând cu septembrie , misiunea militară germană în România a lansat o pregătire intensivă a armatei române pentru război, existând o concentrare de trupe române, iar mai târziu germane de-a lungul frontierei sovieto-române Guvernul URSS nu a trecut pe lângă aceste pregătiri militare febrile La negocierile sovieto-germane desfășurate în noiembrie la Berlin, șeful delegației sovietice, V M Molotov, a cerut părții germane să explice ce face misiunea militară germană în România și de ce a fost trimisă acolo fără a consulta guvernul sovietic , așa cum prevede pactul de neagresiune germano-sovietic din Hitler a trebuit să admită că "o misiune militară germană a fost trimisă în România la cererea guvernului Antonescu pentru a pregăti trupele române" În treacăt, observăm că Hitler, Ribbentrop și alți lideri fasciști au văzut scopul principal al discuțiilor din noiembrie de la Berlin în a ajunge la un acord cu URSS cu privire la modul de a dispune de "moștenirea necontrolată" a Imperiului Britanic, al cărei prăbușire, potrivit lui Hitler, era deja o concluzie preconizată Führerul posedat a prezentat reprezentanților sovietici un plan fantastic de împărțire a lumii Cu toate acestea, această idee provocatoare a fost zădărnicită, negocierile nu au dus la

nimic Guvernul sovietic a respins categoric încercarea lui Hitler de a atrage Uniunea Sovietică în negocieri privind "diviziunea proprietății britanice" În cursul discuțiilor de la Berlin, delegația sovietică a calificat garanțiile germano-italiane pentru România drept o acțiune îndreptată împotriva intereselor URSS și a insistat pentru anularea acestora Partea germană a refuzat să anuleze aceste garanții, care au confirmat încă o dată intrarea României în blocul antisovietic al statelor fasciste După instaurarea unui regim militar-fascist în România, conducătorii săi au încheiat un acord militar deschis cu Germania nazistă La noiembrie , România a aderat la Pactul Tripartit, adică la "Axa Berlin-Roma-Tokyo" A urmat apoi ocuparea logic inevitabilă a României de către trupele germane şi ¥I° "Procesele de la Nürnberg ale principalilor criminali de război germani" Culegere de materiale în șapte volume, vol , M , , p - "și cit Articol: Valentin Berejkov La cotitura păcii și războiului, p Ibid , p În limitele teritoriilor garantate de România, Germania și Italia includeau Basarabia și Bucovina de Nord (Valentin Berezhkov Decret, articol, p procese de la Nürnberg Culegere de materiale în două volume, vol , p - (Document URSS-), (Document URSS-) lenjerie de corp transformarea teritoriului său într-o bază militaro-strategică a fascismului pentru agresiune împotriva URSS și a popoarelor din Peninsula Balcanică Acțiunile comune ale Germaniei și României corespundeau pe deplin planului lui Hitler de pregătire a unui atac asupra URSS La decembrie , Hitler a semnat Directiva nr , elaborată de generalii germani, privind atacul asupra Uniunii Sovietice, care prevedea că până în mai "forțele armate germane trebuie să fie pregătite să zdrobească Rusia sovietică într-o campanie trecătoare ("Operațiunea Barbarossa")" În curând a început transferul trupelor germane în România Acesta avea drept scop plasarea surselor petroliere românești sub control german și asigurarea concentrării formațiunilor Wehrmacht în apropierea granițelor de sud-vest ale Uniunii Sovietice, adică la granițele RSS Moldovenești Astfel, de la sfârșitul anului , România s-a trezit în deplină dependență de Germania nazistă, nu doar economic și politic, ci și militar Înrăutățirea situației de la granița de vest a RSS Moldovei a fost grav afectată și de unele dintre consecințele terorii dezlănțuite declanșate în România după instaurarea dictaturii militar-fasciste și represiunile în masă din acea țară În România, în special, a început demiterea aproape universală a evreilor de la locul de muncă, ei au fost supuși persecuțiilor și pogromurilor În aceste acțiuni rasiste s-au remarcat în mod deosebit Gărzile de Fier, coloana vertebrală a dictaturii fasciste a generalului I Antonescu Evreii au fost expulzați cu forța din România, trimițându-i, în primul rând, în Basarabia și Bucovina de Nord eliberate recent de Armata Roșie Evreii evacuați au fost trecuți drept nativi ai acestor teritorii Zeci de familii de evrei jefuiți soseau zilnic în Basarabia și Bucovina de Nord Se știe că după iunie , guvernul sovietic a acordat dreptul de întoarcere din România și din alte țări în URSS doar băștinașilor din teritoriile eliberate, adică în speță, Basarabia și Bucovina de Nord Știind acest lucru, autoritățile fasciste române au întreprins o falsificare masivă a documentelor evreilor români Poliția română de pretutindeni a organizat o eliberare plătită (- mii lei pentru fiecare document) de documente fictive către evreii români (cu sechestru concomitent de documente originale de la aceștia), în care erau înscriși ca originari din Basarabia sau Bucovina de Nord Este clar că autoritățile sovietice de frontieră și vamale au expus cu ușurință ideea provocatoare și falsificatoare a autorităților române, care au reușit să transforme evacuarea evreilor din România

într-o "afacere" profitabilă Cu toate acestea, politica antisemita a domnitorilor fascisti romani a plasat zeci de mii de familii de evrei romani intr-o situatie exceptional de dificila, a dus la cresterea tensiunii la granita sovieto-romana, la o complicare suplimentara a relatiilor sovieto-romane, deja intinse la limita "Documente privind politica externă germană - " Din Arhivele Ministerului German de Externe (denumită în continuare DGFP), vol XI, nr , p - ; Valentin Erejkov Decret, articol, p A A Şeviakov Decret, op , p CHOPA, f , op , d , - l eu Reprimarea și teroarea în România au fost îndreptate nu numai împotriva evreilor După septembrie , poliția legionară a început arestările în masă și torturarea patrioților români, mulți dintre ei fiind torturați și uciși Legionarii s-au ocupat chiar și de politicieni burghezi care în trecut s-au opus cel puțin timid întăririi influenței Gărzii de Fier sau nu au susținut politica expansionistă a naziștilor germani La - noiembrie , poliția legionară a împușcat în închisoarea Zhilava și în sediul poliției bucureștene de foști demnitari și înalți funcționari ai României În noaptea de spre noiembrie , cunoscutul istoric burghez și fost prim-ministru al României, N Iorga, și un profesor universitar și fost ministru în cabinetul Partidului Național Țaranist, Virgil Magiaru, au fost răpiți și ucis În ianuarie , legionarii au ucis peste de oameni în România , deturnând proprietatea victimelor lor în cel mai neceremonios mod Sunt multe cazuri când legionarii au executat oameni bogați care erau nevinovați înaintea lor pentru a le pune mâna pe moștenirea Numai în afara Bucureștiului, legionarii au confiscat cu forța peste de case, multe întreprinderi și alte proprietăți în valoare de peste un miliard de lei (la prețurile din) Ulterior, procurorul, care a fost însărcinat să efectueze o anchetă cu privire la crimele legionarilor, a declarat: "Legionarii au comis masacre la Zhilava, la abatorul orașului, la Banyas Cadavrele celor uciși în abator atârnau ca niște carcase pe cârlige folosite de măcelari " Mai multe detalii despre atrocitățile legionarilor sunt scrise de jurnalistul american Robert St John, care a fost în timpul acestei orgii sângeroase "Asasinatele de la Jilava, Snagov și Strejnicul" București, , p - Ibidem, p - Istoricii români H Goldberger și G Zakharia scriu că N Iorga și V Magiaru au fost uciși "pentru poziția lor antihitleriana" (N Goldberger și G Zakharia Caracterul național și internațional al mișcării de rezistență din România În culegere: "România în al doilea război mondial, vol , Bucureşti, , p) N Kopoyu merge și mai departe, susținând că Nicolae Iorga a plătit cu viața " pentru că, ostil nazismului, a infirmat teoriile geopoliticii, o rasă superioară etc , s-a opus agresiunii lui Hitler" (N Kopoyu Despre Pătrunderea ideologiei naziste în România și atitudinea protestantă a personalităților culturale românești față de aceasta, în: "România în al doilea război mondial", vol , p) T Georgescu mai subliniază că "elementele legionare, în strânsă colaborare cu Gestapo, au ucis numeroși oponenți ai fascismului, printre care s-au numărat renumiți luptători pentru libertate, comuniști (Konstantin David), precum și personalități marcante ale științei și culturii românești (istoric) of world renown N Iorga, University Professor Virgil Magiaru)" ("Istoria poporului român" Sub redacția acad Andrei Oțetea, p) Acești istorici români îl înfățișează pe H Iorga ca pe un "erou național" care a murit în lupta împotriva fascismului, un luptător ferm împotriva fascismului O astfel de evaluare a activității lui N Yorga nu corespunde realității, păcătuiește cu idealizare, iar personalitatea lui N Yorga însăși este fetișizată De altfel, N Iorga, fiind președinte al Senatului, împreună cu I Antonescu, A Vaida-Voevod și alții,

aparținea extremei drepte a reacției românești, a fost un susținător înflăcărat și unul dintre stâlpii dictatura regală monarho-fascistă a lui Carol al II-lea, un susținător clar al hitlerismului Moartea lui N Iorga în mâna legionarilor este rezultatul luptei intestine a reacționarilor pentru puterea politică din România "Pe marginea prăpastiei (- ianuarie)", vol IL București, , p Ibidem, p - "Cartea neagră" (Fapte și documente), vol L București, , p - corespondent în România (descrie nu numai evenimentele din noiembrie , ci și puciul legionar din ianuarie) Elita conducătoare a României, mizând pe partidul ucigașilor fasciști, pe Garda de Fier, a adoptat programul lui Hitler de educare a tineretului în spiritul nazismului Ea a întreprins o serie de măsuri prin linia de stat care vizează "întărirea" "statului naţional" românesc Prin decretul din octombrie , toți școlarii și elevii de naționalitate evreiască au fost expulzați din instituțiile de învățământ de stat, iar apoi, după cum am menționat mai sus, a început expulzarea în masă a evreilor din România Această acţiune, scrie istoricul român contemporan N Copoiu, a fost fără precedent în istoria învăţământului public din România În baza unui alt decret-lege din noiembrie - "Cu privire la adaptarea învăţământului la structura statului naţional legionar" - sute de profesori neromâni au fost suspendaţi din muncă în instituţiile de învăţământ din România Influența fascismului german creștea în fiecare zi în țară Ziarul românesc "Porunca vremiy" ("Ordinea timpului") a fost finanțat integral de naziști Ziarul "Kurentul" ("Curentul"), al cărui director era un reacționar înfocat Pamfil Sheikaru, care a luat o poziție extrem de antisovietică, propovăduia rasismul rasial Ziarul a fost publicat sub deviza: "Pentru rasă și civilizație" Impregnați de spiritul teoriilor rasiste ale naziștilor, conducătorii fasciști români, ridicând sloganul "puritatea românismului" în principiul politicii de stat, au doborât persecuții crude asupra minorităților naționale, până la exilul în masă, numit cinic "forțat" migrație" Proclamându-și deschis adeziunea la această politică criminală, Ion Antonescu a declarat: "Cu riscul de a fi înțeles greșit de unii tradiționaliști Eu sunt pentru migrația forțată Nu mă interesează dacă pentru istorie suntem barbari" Ion Antonescu era cu totul străin de interesele poporului român, pe care, după cum scriu N Goldberger și G Zakharia, l-a tratat cu dispreț și cinism Prin urmare, "dirijorul" românesc s-a bucurat de simpatia deosebită a lui Hitler, care a anunțat cu bunăvoință că "Antonescu era de origine germană, nu română" Nu degeaba reprezentantul lui Hitler Fabricius a raportat de la Bucureşti la Berlin încă din septembrie că, în persoana generalului Ion Antonescu, naziştii au găsit un asemenea lider al guvernului român "care este plin de hotărâre fermă de a îndeplini cele mai importante cereri ale noastre aici" Fostul trimis special al lui Hitler la București, Hermann Neubacher, în cartea sa "Misiune specială în sud-est" publicată în în RFG, povestea că în apogeul putsch-ului legionar în România, adică în ianuarie , a convocat liderul legionarilor P Vezi Robert Saint John Corespondent strain Londra, , p , H Săpat Decret, lucrare, p Ibid Ibid , p "Procesul marii trădări naționale" București, , p H Goldberger şi G Zacharias Decret, lucrare , p DGFP, Seria D, vol XI, p Horia Simu și i-a spus că Ion Antonescu "este o garanție pentru planurile militare germane Nu au existat obiecții Am dictat un recurs cu ordin de încetare a focului, iar Khoriya Sima a semnat-o " Este destul de clar că transformarea României fasciste într-un apendice militar-nuclear-economic al Germaniei naziste a dus nu numai la faptul că țara și-a pierdut independența națională De acum încolo, teritoriul României a devenit

una dintre cele mai periculoase baze ale agresiunii fasciste antisovietice, de unde Wehrmachtul, împreună cu militarii români, amenințau că vor lovi Uniunea Sovietică, în primul rând, RSS Moldovenească § România fascistă - unul dintre capetele de pod ale războiului antisovietic Planul lui Lenin pentru construcția socialistă a luat în considerare nu numai premisele politice și economice interne pentru această realizare fără precedent în istorie, ci și condițiile externe ale existenței țării sovietice într-un mediu capitalist Prin urmare, V I Lenin a considerat necesar să se prevadă măsuri pentru întărirea capacității de apărare a URSS și asigurarea independenței sale economice față de lumea capitalistă Evaluând alinierea forțelor pe arena internațională în perioada post-octombrie, V I Lenin a subliniat că fața lumii moderne este determinată de confruntarea dintre "două metode, două formațiuni, două economii - comunistă și capitalistă" Vorbind la cel de-al IX-lea Congres al Sovietelor al Rusiei, V I Lenin a spus: "Și prima poruncă a politicii noastre, prima lecție pe care toți muncitorii și țăranii trebuie să o învețe singuri este să fie în alertă, amintiți-vă că suntem înconjurat de oameni, clase, guverne care exprimă deschis cea mai mare ură față de noi Trebuie să ne amintim că suntem mereu în echilibru de orice invazie Din această propoziție rezultă cel mai important testament al lui Lenin: "Pașii noștri către pace trebuie să fie însoțiți de exercitarea întregii noastre pregătiri militare " Lupta pentru împlinirea acestui testament leninist trece ca un fir roșu prin toate activitățile Partidului Comunist și ale guvernului sovietic și se reflectă în cele mai importante documente ale acestora Astfel, în Raportul Comitetului Central al PCUS către Congresul al -lea al Partidului, care subliniază că "Uniunea Sovietică este un stat iubitor de pace, aceasta este determinată de însăși natura sistemului nostru socialist" , marea semnificație politică a succeselor poporului sovietic în construcţia economică se evidenţiază H Neubacher Sonderauftrag Südest Gõttingen, , S V I Lenin Poli opere colectate, vol , p V I V I L I Brejnev Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul al -lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, p Vezi ibid , p L I Brejnev a atras atenția delegaților congresului asupra împrejurării că "de fiecare dată când imperialiștii trebuie să-și mascheze măsurile agresive, ei încearcă să reînvie mitul σ al "amenințării sovietice" , de altfel, "tocmai pe tendințele naționaliste, iar în în special cei dintre ei care iau forma antisovietismului, ideologii burghezi, propaganda burgheză miză cu cea mai mare bunăvoie în lupta împotriva socialismului și mișcării comuniste În raportul său, L I Brejnev i-a avertizat încă o dată pe dușmanii noștri: "Nu vom compromite interesele naționale ale statului sovietic" Uniunea Sovietică, ghidată de principiile leniniste ale solidarităţii proletare, nu numai că şi-a întărit constant capacitatea de apărare ca garanţie de încredere a apărării socialismului şi a luptei pentru pace, dar a oferit întotdeauna asistenţă fraternă popoarelor care au căzut victime ale agresiunii imperialiste Deci, în ajunul celui de-al Doilea Război Mondial, în - țara noastră a susținut Spania republicană în toate modurile posibile Voluntarii sovietici, împreună cu patrioții spanioli, au luptat cu curaj împotriva fascismului În , Uniunea Sovietică a oferit poporului chinez asistență financiară, militară, materială și tehnică în lupta lor împotriva militariștilor japonezi Luptele aeriene pe cerul Chinei au fost conduse de piloți voluntari sovietici În , Armata Roșie, împreună cu Armata Revoluționară a Poporului Mongol, a dat o lovitură zdrobitoare agresorilor japonezi care invadaseră teritoriul MPR În - situaţia

internaţională a devenit şi mai complicată şi tensionată O situație tensionată s-a dezvoltat până la sfârșitul anului în Balcani, în special în România Dar şi în aceste condiţii, poporul moldovenesc reunit, cu ajutorul frăţesc al popoarelor Uniunii Sovietice, a realizat cu succes transformări socio-economice şi culturale în tânăra sa republică Între timp, amenințarea unui atac militar asupra Uniunii Sovietice devenea din ce în ce mai reală în fiecare zi Într-o oarecare măsură, acest lucru s-a reflectat în amploarea și ritmul transformărilor socialiste în regiunile eliberate ale RSS Moldovenești, precum și în cursul construcției socialiste în toată țara, din moment ce Partidul Comunist și guvernul sovietic au fost nevoiți să deturneze resurse materiale importante din economia naţională şi în plus direcţionaţi-le spre apărarea ţării resurse financiare Desfăşurarea evenimentelor de-a lungul graniţelor de vest ale URSS a provocat o alarmă justificată* în rândul poporului sovietic şi al guvernului acestuia De la începutul anului L I Brejnev Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul al -lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, p Ibid , p Ibid , p I Yakubovsky Combaterea comunității armatelor țărilor socialiste - Kommunist, , nr , p Până la sfârșitul anului , Germania nazistă controla o mare parte din Europa Dacă Germania însăși cu terenurile anexate a ocupat o suprafață de de mii de metri pătrați km cu o populație de aproximativ milioane de oameni, apoi întregul "spațiu-economic" al celui de-al Treilea Reich se întindea deja pe o suprafață de milioane de metri pătrați km cu o populație de milioane de oameni Situația de la granița sovieto-germană, în ciuda tratatelor și acordurilor care fuseseră încheiate , a căpătat un caracter vădit periculos Cunoscând atitudinea cinică a liderilor fasciști față de tot felul de tratate și acorduri internaționale, ca răspuns la intrigile și amenințările Germaniei fasciste, guvernul sovietic a luat măsuri pentru a stabili relații de prietenie sau de bună vecinătate cu o serie de țări, astfel încât, în eventualitatea de război nu ar fi complet izolat În martie , Uniunea Sovietică negocia cu Turcia, căutând să o împiedice să adere la blocul antisovietic În urma negocierilor, ambele părți au ajuns la un acord de a rămâne neutre în cazul unui atac asupra uneia dintre ele La aprilie , Uniunea Sovietică a încheiat un tratat de prietenie și neagresiune cu Iugoslavia La aprilie a fost semnat un tratat de neutralitate cu Japonia Astfel, a fost împiedicată o conspirație a imperialiștilor din Asia, iar pentru Uniunea Sovietică, în cazul unui atac asupra acesteia dinspre Occident, amenințarea unui război pe două fronturi a fost minimizată URSS, preocupată de situația din Balcani, a căutat cu insistență stabilirea de relații de prietenie și cu Bulgaria Cu toate acestea, Germania fascistă, care lua deja măsuri antisovietice nu numai diplomatice, ci și militar-politice, a forțat Bulgaria să se alăture Pactului Tripartit la martie și a atacat Iugoslavia la aprilie În același timp, Germania a început să întârzie în mod sistematic și chiar să perturbe aprovizionarea cu echipamente către Uniunea Sovietică, efectuată în conformitate cu acordurile încheiate, în timp ce ea însăși a căutat cu insistență să sporească livrările sovietice de petrol, cereale, mangan și alte bunuri Uniunea Sovietică, desigur, nu a optat pentru o creștere a exporturilor către Germania, dar întreruperea aprovizionării germane a dus la un exces al exporturilor sovietice către Germania față de importurile din Germania Astfel, în , exporturile sovietice în Germania au ajuns la de ruble , în timp ce importurile din Germania în URSS se ridicau la doar de ruble Blocul fascist a încercat să treacă politica sa antisovietică și pregătirile pentru război împotriva URSS drept

măsuri "preventive" în fața miticei "amenințări sovietice" Cu toate acestea, teoria războiului preventiv nu este nouă În acest caz, a fost folosit pentru a da cel puțin o oarecare aparență de legitimitate morală actului monstruos de atac perfid asupra Pe lângă pactul de neagresiune sovieto-german din august , între URSS și Germania au fost semnate următoarele:) un acord privind linia de demarcație dintre URSS și Germania din septembrie , conform căruia linia de demarcație dintre cele două țări a fost stabilită de-a lungul râurilor Pis, Narew, Western Bug și San;) acorduri economice semnate la februarie și ianuarie ("Istoria lumii", vol X, p) Yu P Petrov PCUS este organizatorul și conducătorul victoriei poporului sovietic în Marele Război Patriotic - "Întrebări de istorie", , nr , p "Politica externă a URSS" Culegere de documente, vol IV, p ; Valentin Berejkov Decret, articol, p Politica externă a URSS, vol IV, p - Valentin Berejkov Decret, articol, p Ibid , p "Comerțul exterior al URSS pentru anii - " Culegere statistică, M , , p Ibid , p URSS și provoacă ostilitate față de țara noastră în Germania și statele aliate cu aceasta Propaganda fascistă a răspândit legenda că Armata Roșie în și începutul anului ar fi fost pregătită "în orice moment" să înceapă "acțiuni agresive" împotriva celui de-al Treilea Reich și a altor state europene Prin urmare, spun ei, atacul Germaniei și al aliaților săi asupra URSS a fost forțat și a avut un caracter "preventiv" În același timp, s-a stârnit un tam-tam deosebit în jurul pericolului imaginar al unei "invazii rusești" în România Cât de convenabilă a fost această "teorie" pentru antisovieticii de orice tip, reiese din faptul că în , academicianul Academiei Regale de Științe Române R Rosetti, falsificând ultimele fapte istorice, într-unul din rapoartele sale spunea: " Pentru a asigura succesul ofensivei germano-române, a fost necesar să surprindă armatele ruse, concentrate pe întreg frontul de la Marea Baltică până la Marea Neagră, înainte ca acestea să poată trece la ofensivă, ceea ce va deveni posibil pentru ei în a doua jumatatea lunii august Unii autori burghezi încearcă și acum să-i convingă pe cititori că Hitler, atacând URSS, a căutat să apere interesele vitale ale Germaniei în Europa Centrală și de Sud-Est în fața "agresiunii ruse" iminentă Fuhrer-ul, spun ei, a fost forțat să se opună URSS înainte ca trupele sovietice să aibă timp să se adune și să întreprindă campania lor mitică în Balcani Fostul general hitlerist Siegfried Westphal scrie: "Convingerea lui (Hitler - A L) de necesitatea înfrângerii Rusiei a fost întărită de o serie de evenimente Hitler era îngrijorat în special de amenințarea rușilor la adresa României, care ar putea perturba aprovizionarea Germaniei cu petrol românesc Cu toate acestea, politica antisovietică a cercurilor reacţionare conducătoare ale României fasciste, pe urmele Germaniei naziste, s-a explicat în mod înţeles nu prin "ameninţarea sovietică", ci prin dorinţa de a se răzbuna pentru pierderea Basarabiei şi a Bucovinei de Nord , setea de a pune mâna pe noi pământuri sovietice În zilele "doliu național" declarat ipocrit în România pentru "pierderea" Basarabiei și Bucovinei de Nord, oficialul "România" ("România") într-un editorial și-a chemat cititorii să jure cu "dinții strânși" că ei "nu vor uita niciodată Basarabia şi Bucovina" Iar ziarul bucureștean "Universul" ("Universul") declara în numele tuturor șoviniștilor români pe buzele Sutelor Negre A Cuza: "Dacă va fi nevoie, ne vom lupta pentru întoarcerea (Basarabia - L L)" Aceleași idei agresive și revanșiste au stat la baza ordinului "dirijorului" românesc I Antonescu, dat armatei române în legătură cu izbucnirea războiului împotriva URSS În această ordine, I Antonescu (și după el istoricii și publiciștii români) a "explicat" participarea

armatei române la campania antisovietică a lui Hitler "Documents der Deutschen Politik Der Reich Adolf Hitlers, Band , Teii I Berlin, , S , - ,S "Analele Academiei Romane" Memorii seciunii istorice Seria III, t XXIV București, , p Westphal, W Kreipe, G Blumentritt, F Bayerlein, K Zeitler, B Zimmermann, H Manteuffel Decizii fatale M , Editura Militară, , p "România", , Julie "Universul", , august nevoia de a îndeplini o anumită "misiune istorică" - de a elibera "frații lor" care trăiesc de cealaltă parte a Prutului Asemenea argumente, precum și teza unui război "preventiv", au fost folosite pe scară largă atunci și continuă să fie folosite astăzi de diverși autori burghezi pentru a falsifica politica externă și internă antebelică a URSS Aici sunt cateva exemple Autorul american E D Lee nu acționează doar ca "avocat" pentru politica de la München, ci se îmbracă și în toga apărătorului României "ofensate" Pe la , Dwight scrie: "Rusia a continuat să se extindă, punând mâna pe Basarabia din România România nu a avut de ales decât să accepte invitația de a adera la țările Axei " Este de remarcat însă că un alt american, F Roy Willis, în lucrarea sa "Europa în era globală" afirmă în mod explicit: "România a fost aliatul cel mai devotat al lui Hitler" O explicație destul de sinceră a motivelor unui asemenea devotament găsim în lucrarea lui G I Brătianu În , a publicat cartea Originea și formarea unității românești, în care examinează și "argumentează" istoric ideea unei "românii mari" și a unei "națiuni românești unice" în Balcani, precum și rolul şi semnificaţia României în lupta împotriva bolşevismului G I Brătianu, fără nicio circumlocuție, declară: "Dacă războiul din a marcat restaurarea României, aceasta se datorează faptului că aceasta a început să se întoarcă la ea, odată cu munții Bucovinei și Basarabia, parte din condițiile indispensabile pentru ea existenţă" Și apoi continuă: "În războiul împotriva URSS, România și-a găsit simultan provinciile răsăritene, care i-au fost luate în , precum și sensul misiunii sale istorice defensive la granițele Europei" Să revenim la evenimentele dinainte de război Blocul fascist condus de Germania s-a pregătit în grabă pentru un atac asupra URSS Până la mijlocul anului , cel de-al Treilea Reich avea cel mai mare din lumea capitalistă, forțe armate bine echipate și antrenate, a câștigat experiență de luptă și s-a bazat pe cea mai puternică economie de război Până în vara anului , armata nazistă avea divizii complet echipate și bine înarmate - de aproape ori mai multe decât la septembrie Forțele sale blindate s-au triplat, iar flota sa de avioane s-a dublat Resursele militare și economice ale Germaniei le depășeau semnificativ pe cele ale Uniunii Sovietice Până la momentul atacului asupra URSS, industria grea germană era de aproximativ - , ori mai mare decât cea sovietică Numai în , producția militară a Germaniei a crescut cu la sută, iar față de , de de ori E Dwight Lee zece ani Lumea pe cale de război - Boston , p F Roy Willis Europa în era globală - până în prezent Californiar , p GI Bratianu op cit , p D Ibidem, p Yu P Petrov Decret, lucrare, p Vorbind despre numărul de formațiuni ale Wehrmacht-ului până în iunie , mareșalul Uniunii Sovietice G K Jukov numește o altă cifră - divizii (G K Jukov Amintiri și reflecții, p) Yu P Petrov Decret, lucrare , p Ibid , p Ibid , p Tensiunea de pe linia de demarcație sovieto-germană a căpătat un caracter critic A existat un război secret, uneori dus la conflicte sângeroase Pierderile naziștilor ca urmare a ciocnirilor militare pe linie, în cursul sabotajului și "sondelor" banditilor înarmați s-au ridicat la sute de oameni Din ianuarie până în iunie , avioanele germane au încălcat granița sovietică de de ori În a doua jumătate a anului - prima jumătate a anului în Europa de Vest, naziștii nu s-au

întâlnit cu o opoziție armată activă Acest lucru a făcut posibil ca naziștilor să își concentreze toate forțele principale împotriva URSS După cum scrie mareșalul Uniunii Sovietice G K Jukov, transferurile suplimentare mai semnificative ale trupelor germane în Prusia de Est, Polonia și România au început de la sfârșitul lunii ianuarie Până în iunie , Germania și-a adus numărul total de trupe la , milioane, dublând numărul diviziilor sale, dintre care, la iunie , până la erau îndreptate împotriva URSS Ziarul englez The Manchester Guardian scria pe bună dreptate în acele vremuri: "De la Finlanda la Marea Neagră, Hitler a concentrat forțe mai mari decât cele necesare oricăror nevoi defensive " Amenințarea unui atac militar asupra URSS a devenit inevitabilă Analizând împrejurările și amploarea pregătirii intensive a blocului fascist pentru o campanie împotriva URSS în anii - , este oportun să luăm în considerare poziția unor cercetători români moderni în caracterizarea locului și rolului României în războiul antisovietic În lucrările unui număr de istorici români, politica agresivă, expansionistă dinainte de război a cercurilor conducătoare ale României regale este ocolită cu grijă, deși se știe că tocmai o astfel de politică a determinat această țară să participe la atacul asupra URSS Abătându-se de la o adevărată evaluare a rolului României fasciste ca stat burghezo-proprietar agresiv care a dus o politică antisovietică din proprie inițiativă, acești autori urmăresc să prezinte România antebelică drept o "victimă nevinovată", o țară "ofensată" de Dumnezeu", care a căzut peste "toate necazurile" și pe care, fără să vrea, a fost atrasă cu forța în războiul cu URSS Pentru a justifica un astfel de concept, istoricii români au selectat cu grijă și dezvoltă destul de multe "argumente", dar, repetăm, ele ocolesc invariabil punctul principal Astfel, I Popescu-Putsuri încearcă să demonstreze că motivul participării României fasciste, împreună cu Germania nazistă la campania criminală de gangsteri împotriva URSS, nu a fost agresivitatea claselor conducătoare ale României, nici dorința de a crea o "Românie mare" prin acapararea pământurilor sovietice, dar factori geografici, economici și demografici care au fost luați în considerare și folosiți de Hitler Acest autor scrie: "Locul și rolul României în planurile agresive ale Germaniei fasciste au fost determinate atât de poziția sa strategică, cât și de rezervele de materii prime și forță de muncă bla Istoria Marelui Război Patriotic al Uniunii Sovietice - , vol , p G K Jukov Amintiri și reflecții, p Ibid , p The Manchester Guardian, , iunie Datorita amplasarii sale geografice, Romania a fost considerata de nazisti ca o adevarata poarta de intrare in Balcani, Orientul Apropiat si Mijlociu, dar si ca o rampa de lansare a agresiunii impotriva Uniunii Sovietice (vorbim doar despre agresiunea germana, si se dovedeste că nu a fost agresiune românească - A JI)"ÌQ · Mai departe, I Popescu-Putsuri, dorind clar să vadă în România fascistă nu o forță agresivă, ci o țară "condamnată", "nefericită", dezvăluie elocvent "planurile insidioase" ale Germaniei față de România El scrie: "Noile planuri ale fasciștilor prevedeau cucerirea României fără agresiune militară directă, dat fiind interesul lor pentru siguranța surselor de petrol românești (care ar fi avut de suferit în caz de război), precum și pentru cea umană rezerve, pe care urmau să le folosească într-un viitor război" * Atunci acest autor își lansează argumentul decisiv, din punctul său de vedere, justificând pe deplin participarea României la coaliția fascistă antisovietică: "În același timp, naziștii elaborau și planuri pentru acapararea armată a României, în cazul eșecului subjugării sale pașnice" Biata Românie burghezo-mosiară! Bucureștiul, spun ei, nu a avut de ales decât să se supună Iar

supunerea, prin urmare, nu a fost voluntară, ci sub constrângere Se pare că clasele conducătoare ale României și-au sacrificat trupele împotriva Uniunii Sovietice pentru a-și salva poporul de aservirea de către naziști Acestea sunt concluziile care decurg din argumentele lui Ion Popescu-Putsuri! În același timp, nu este deloc stânjenit de faptul că astfel de judecăți, dacă pot să spun așa, extravagante sunt ilogice și sunt infirmate de fapte istorice Nu numai I Popescu-Putsuri, ci și istoricii militari români menționați de noi își asumă misiunea de a "justifica" conducătorii români de dinainte de război și de a "demonstra" absența agresivității în planurile României fasciste Vasile Anescu, Eugen Bantea și Ion Kupsa scriu că fascismul german "a marcat România ca unul dintre obiectele importante ale politicii sale de expansiune și aservire" Descriind mijloacele acestei expansiuni, ei continuă: "În același timp, cu presiuni economice, politice, militare directe, forțele reprezentative ale nazismului au încercat să submineze statul român din interior, folosind în principal organizații fasciste, și în primul rând mișcarea legionară " Și atunci se dezvoltă o teză cunoscută: România fascistă nu trebuie acuzată de agresiune, ar trebui să fie simpatizată, întrucât această țară a fost lăsată în izolare față în față cu agresorul german Istoricii militari români, ridicându-se la culmile subiectivismului, scriu: "În acest moment dificil pentru soarta țării, poporul român s-a trezit singur, lipsit de orice sprijin din afară, părăsit de toate puterile Europei (Așa a fost chiar? - A L) Lăsată la soarta ei în fața amenințării din Germania, România a fost, de fapt, aruncată în puterea forțelor naziste (Afara: Ion Popescu-Pucuri Principalele trăsături ale regimului politic din România în perioada dictaturii militar-fasciste și a agresiunii lui Hitler, p Ibid , p Ibid , p Vasile Anescu, Eugen Bantea, Ion Cupsha Decret, lucrare , p Ibid nu ea însăși s-a aruncat în brațele celui de-al Treilea Reich, ci a fost abandonată - A L) Sub conducerea lui Antonescu s-a instaurat în ţară o dictatură militar-fascistă Ea a subjugat țara Germaniei naziste, ale cărei trupe au intrat pe teritoriul nostru practic ca o armată de ocupație (autorii tac că armata nazistă a fost invitată de domnitorii bucureșteni - A L) România a fost cufundată într-un război început de naziști (și a făcut nu război fascism românesc? - A L) "vol Apărând, în esență, România fascistă, autorii pun toată vina pentru "căderea" ei asupra marilor puteri, fără a face nicio rezervă, nicio distincție Aceștia scriu cu atenție: "Totuși, politica de concesii la revendicările agresive ale naziștilor, care era dusă de marile puteri (ce? Nu era însăși România complice la politica de concesii către naziști? - A L), un impact negativ asupra cursului evenimentelor din țara noastră, precum și din alte țări europene" Astfel, nu numai G Gafenka, A Creziano și alte figuri și istorici burghezi, ci și I Popescu-Putsuri și unii istorici militari ai SRR încearcă să se mute în alte țări, inclusiv - și în primul rând - către sovietic Unirea, vina pentru intrarea României fasciste în războiul antisovietic Să vedem cum România fascistă a intrat de fapt în război S-a spus deja că la martie , guvernul dictaturii monarho-fasciste a lui Carol al II-lea a încheiat de bunăvoie un acord economic cu Germania nazistă, conform căruia România se angaja să întocmească un "plan economic național" pe zece ani adaptate la "nevoile importurilor germane" Chiar și în ajunul semnării acestui document, ziarul Pravda a scris că Wohltat (șeful delegației germane în România) a fost de acord cu partea română asupra termenilor acordului, care prevedea ca România să "închidă treptat toate cele mai importante fabrici și fabrici și revenirea la poziția de țară pur agrară Cereale, uleiul, cherestea, vite românească trebuie

exportate exclusiv în Germania " În mai a fost semnat "Oelpakt" ("Pactul petrolului") româno-german, care prevedea furnizarea de produse petroliere la prețuri de dinainte de război În schimb, Germania s-a angajat să furnizeze arme României la prețurile din Să ne amintim că, conform planurilor lui Hitler, toate aceste arme urmau să fie folosite în final, din nou, în interesul Reich-ului fascist Apoi, la fel de voluntar, la decembrie , a fost semnat la Berlin un nou acord, conform căruia: România s-a angajat să crească producția agricolă și produsele forestiere; toată industria românească trebuia să țină cont de nevoile "noii ordini economice din Europa"; autostrăzile şi căile ferate din România trebuiau dezvoltate în conformitate cu Vasile Anescu, Eugen Bantea, Ion Kupsha Decret, lucrare , p Ibid , p Pravda, , martie N I Constantinescu Exploatarea și jaful economiei românești de către Germania nazistă în perioada - În: "România în al doilea război mondial", vol , p satisfacerea nevoilor "piețelor de vânzare" în cadrul "noii ordini europene", adică în interesul Germaniei naziste; România trebuia să accepte și "specialiști" - de fapt, controlorii germani ai agriculturii și industriei, își exportă mărfurile în Germania la "prețuri potrivite" etc Totodată, conform acordului de plată, România a fost inclusă în "compensarea centrală" de la Berlin Se pare că au mare dreptate istoricii români N Goldberger și G Zakharia când scriu: "În baza acestor acorduri, întreaga economie națională a României a fost subordonată intereselor Germaniei naziste, pregătirilor sale militare" Drept urmare, țările Axei, conduse de Germania nazistă, au preluat rapid o poziție de monopol în exporturile românești, crescându-și ponderea în acesta de la , la sută în la , la sută în Țările blocului fascist, în primul rând Germania, s-au grăbit să jefuiască resursele de petrol ale României Deja în - , la sută din produsele petroliere românești urmau să fie livrate în Germania De la începutul anului până în august , de tone de produse petroliere au fost trimise în Germania din România și de tone au fost folosite de armata germană direct în România, adică în total, cel de-al Treilea Reich a primit de tone din acest cel mai valoros combustibil În aceeași perioadă au fost trimise în Germania: cereale și semințe - tone, animale (în greutate în viu) și produse de origine animală - tone , lemn și diverse produse din acesta - tone În plus, țărilor care au fost sub control militar german, România a primit de tone de materii prime diverse În arsenalul de mijloace pentru exploatarea economică a României de către Germania nazistă, un loc important a fost ocupat de sistemul împovărător al prețurilor de import și export, pe care Bucureștiul l-a acceptat cu ușurință Esența acestui sistem era, în primul rând, că România era obligată să aprovizioneze Germania cu bunuri la prețuri de dinainte de război sau "accesibile", mult mai mici decât prețurile mondiale; în al doilea rând, întrucât în comerțul cu România și în asemenea condiții, importurile germane depășeau cu mult contraexporturile, naziștii au crescut constant și arbitrar prețurile mărfurilor germane livrate României, în timp ce prețurile mărfurilor românești au continuat să rămână ridicol de scăzute Guvernul fascist român a acceptat creșterea nerezonabilă din punct de vedere economic a valorii mărcii germane de la de lei în la de lei în decembrie și până la propunerea Germaniei Bursa, nr , , decembrie, p HH Constantinescu Decret, lucrare, p N Goldberger şi G Zakharia Decret, lucrare , p "Comunicari statistice" București, , mai, p - HH Constantinescu Decret, lucrare , p "Rezultatele colaborării economice cu Germania și ale participării noastre la războiul hitlerist" București, , p , Ibidem, p Ibidem, p Ibidem HH Constantinescu Decretul muncitorului, p lei - de la aprilie

Drept urmare, România a pierdut la import și export până la august , de lei la cursul anului , sau de milioane de dolari la cursul aceluiași După tot ce s-a spus, devine evident că înrobirea economică a României, jefuirea bogăției sale naționale și, cel mai important, folosirea lor în vederea pregătirii unui război împotriva URSS este rezultatul cursului antisovietic , politica de trădare a intereselor naționale ale țării, dusă de cercurile conducătoare ale României, și nicidecum o consecință a faptului că România ar fi fost lăsată "la soarta ei în fața amenințării din partea Germaniei", precum Vasile Anescu, Eugen Bantea și Ion Kupsa scriu Devotamentul lacheaș al României fasciste față de Germania nazistă și caracterul voluntar neîndoielnic al "alianței sale de căsătorie" cu naziștii pot fi urmărite nu numai din punct de vedere economic, ci și din toate celelalte privințe Încă din mai , cercurile conducătoare române au început, cu zel dublat, să ducă o politică de subordonare conștientă a țării față de Germania nazistă La iunie , președintele Consiliului de Miniștri al României, G Tătărescu, într-o notă înmânată trimisului german la București Fabritius, scria: "Guvernul român crede că aceeași unitate de vederi care a legat ambele state în trecutul determină la fel și astăzi și va determina și mai puternic mâine relația lor și necesită organizarea rapidă a acestei cooperări, care presupune existența unei Românii puternice atât politic, cât și economic, întrucât puterea României este garanția că va fi capabil să-și îndeplinească rolul de apărător al Nistrului și al gurilor Dunării" La iulie , prim-ministrul României, I Dzhigurtu, unul dintre cei mai reacţionari politicieni ai acestei ţări şi un înfocat germanofil, într-o scrisoare către Goering relata servil că guvernul său era ocupat cu pregătirea spirituală a poporului român "pentru o mare şi grea luptă, pentru care sperăm să-l numim curând" , subliniind astfel disponibilitatea cercurilor conducătoare ale României de a participa împreună cu Germania la războiul împotriva URSS Hitler a folosit cu pricepere ascultarea conducătorilor români, care așteptau de la el recompense generoase - pământurile sovietice cucerite Și astfel, cercurile conducătoare ale României, fără nicio presiune din partea nimănui, au convenit la o alianță cu Germania lui Hitler, punând în ea speranțe mari Nu se poate decât să fie de acord cu I Popescu-Putsuri când spune că creșterea rapidă a puterii militare a Germaniei fasciste, înfrângerile grele ale Franței și Angliei în primăvara și vara anului ca urmare a ofensivei germane din Occident" a provocat o nouă regrupare între cercurile româneşti conducătoare" În vara anului , misiunea germană în România a discutat cu I Antonescu și cei mai apropiați complici ai săi (în special, cu Mihai Anto- J N Constantinescu Decret, lucrare, p La schimbul valutar neoficial de la București, în decembrie , marca germană era cotată la de lei în bancnote mici, iar la de lei în bancnotele mari (ibid) H N Constantinescu Decret, lucrare , p - B M Kolker Decret, lucrare , p Ibid , p - • Ibid , p Ion Popescu-Pucur' Decret, rab , p nisip) planifică instaurarea unei dictaturi militar-fasciste în această ţară Fabricius a raportat la Berlin: "Planul lui (I Antonescu - A L) este să se străduiască să formeze un guvern cu Garda de Fier și mai mulți miniștri acceptabili pentru noi, întrucât numai mâna puternică a generalului și o decizie rapidă pot salva țara din haos Eu, cu acordul colegului italian, l-am sfătuit pe Antonescu să preia puteri dictatoriale, să înlăture pe cei din jurul regelui Antonescu, se pare, m-a înțeles Acest plan, după cum se știe, a fost implementat la începutul lui septembrie Venit la putere, I Antonescu din prima zi nu a ascuns intenția sa fermă de a trage România într-un război antisovietic Încă din septembrie , el a declarat cu o

sinceritate soldată că statul român ar putea fi nevoit foarte curând să ia parte la o acțiune militară împotriva Uniunii Sovietice Ceva mai târziu, la septembrie , I Antonescu a îndrumat departamentului de propagandă să "înceapă o campanie de pregătire a opiniei publice mondiale cu privire la ruși" Satisfacand cererea cabinetului lui Antonescu, la septembrie , Hitler a luat o decizie secreta de a trimite misiuni terestre si aeriene in Romania Oficial, ei au fost însărcinați cu instruirea și pregătirea forțelor armate române (r) Dar adevăratele scopuri ale misiunilor, care au fost păstrate în strict secret, au fost, după cum reiese din documentele care prevăd această decizie, pregătirea trupelor germane și române pentru a ataca URSS de pe teritoriul României În acele vremuri, I Antonescu îi declara lui Ribbentrop că "România este gata să-și reverse sângele pe câmpurile de luptă pentru țările Axei" Confirmând această hotărâre, la noiembrie , I Antonescu a semnat la Berlin un act privind aderarea României la agresivul Pact Tripartit Până atunci, "alianța matrimonială" germano-română devenise extrem de puternică Am menționat deja că în timpul negocierilor lui Molotov cu Hitler la Berlin, în noiembrie , partea sovietică a insistat asupra anulării garanțiilor germano-italiane către România, întrucât acestea erau îndreptate împotriva Uniunii Sovietice Cu toate acestea, Hitler, în ciuda tacticilor sale adoptate atunci de a cocheta cu URSS, a respins această cerere ca nerealistă Cu o deghizare destul de grosolană de contingent al unei misiuni militare de pregătire a armatei române în toamna anului , în România au intrat diviziile a -a motorizate și a -a blindate germane Aceste compuși sunt situate în apropierea Bucureștiului, în valea petrolieră Ion Popescu-Pucuri Decret, lucrare , p DGFP, Seria D, vol XI, nr , p B M Kolke Decret, lucrare, p - Ibid , p * DGFP, Seria D, vol XI, nr , p Ibidem, p Ibidem, nr , p V Berejkov Într-o misiune diplomatică la Berlin - M , , p - A Hillgruber Hitler, Konig Carol și Marschall Antonescu Wiesbaden, , S - Prahov și în alte centre industriale ale țării La scurt timp, numărul de personal al unităţilor naziste din România a depăşit cu mult cifra prevăzută în convenţia privind misiunea militară germană În iarna anilor - numărul total al trupelor naziste din România a depăşit jumătate de milion de oameni Unele unități germane, staționate inițial în România, au fost folosite în operațiuni militare împotriva Greciei și Iugoslaviei Astfel, România fascistă a servit drept trambulină pentru agresiunea împotriva acestor țări În primăvara anului , în locul formațiunilor Wehrmacht plecate, în România au sosit alte divizii germane, care, după cum a arătat fostul ministru de război din guvernul lui I Antonescu, generalul Pantazi, la procesele de la Nürnberg, au fost dislocate lângă frontiera cu Uniunea Sovietică A Hilgruber confirmă că până atunci unitățile germane ocupaseră centrele vitale ale României, transformând-o într-o trambulină militară pentru un atac împotriva Uniunii Sovietice Până în aprilie , pe teritoriul României erau de mii de soldați și ofițeri germani Germania fascistă, pregătindu-se pentru un război antisovietic, a preluat toate cele mai importante puncte strategice de pe teritoriul României, în special de pe Dunăre La începutul lui septembrie , Germania nazistă a convocat la Viena o reuniune a experților cu privire la statutul Dunării Scopul întâlnirii a fost schimbarea regimului juridic internațional existent atunci al acestui râu La întâlnire au fost invitați reprezentanți ai tuturor statelor dunărene, cu excepția URSS și a Italiei Organizatorii întâlnirii intenționau, pe de o parte, să excludă Uniunea Sovietică de la participarea la revizuirea regimului internațional al Dunării și să-și asigure, de fapt, controlul exclusiv asupra condițiilor de transport

de-a lungul Dunării Pe de altă parte, absența URSS la întâlnirea de la Viena trebuia să sublinieze caracterul pretins temporar al șederii URSS pe malul Dunării, adică "nelegalitatea" drepturilor Uniunii Sovietice asupra Basarabia eliberată În legătură cu această poziție a organizatorilor Conferinței de experți de la Viena, este interesant de amintit că cu destul de puțin înainte de începerea acesteia din urmă, la august , prim-ministrul germanofil I Dzhigurtu îi scria lui Ribbentrop: "Basarabia unită cu România la sfârșitul Primului Război Mondial Noi nu am luptat pentru această unire, și, de altfel, această unire nu a fost unul dintre scopurile pe care le-am urmărit în marele război (Primul Război Mondial - AL) Prin urmare este de înțeles de ce poporul nostru a acceptat o concesiune (Basarabiei - A L) fără nicio luptă Astfel, unul dintre cei mai înflăcărați reacționari și șovini români, I Dzhigurtu, a fost nevoit să admită că poporul român nu a văzut deloc Basarabia ca parte a statului său și a considerat eliberarea ei în iunie drept sfârșitul inevitabil al condamnatului expansionist aventura antisovietică a conducătorilor lor În acest fel, Dzhigurtu a arătat că clasele conducătoare ale României A Hillgruber op cit , S , Procesele de la Nürnberg, vol II M , , p (document nr) A Hillgruber op cit , S S Aftenyuk, D Yelin, A Korenev, I Levit Decret, op , p B M Kolker Decret, lucrare , p Ibid , p a recunoscut dreptul incontestabil al URSS la Basarabia, de a rămâne pe malul Dunării Adevărat, după cum relatează B M Kolker, conținutul acestui mesaj către Dzhigurt l-a înfuriat ulterior atât de tare pe I Antonescu, încât a scris în marginea scrisorii: "Idiot" Fascistul și revanșistul I Antonescu a considerat o asemenea franchețe inacceptabilă chiar și cu ministrul nazist Dar aici altceva este important pentru noi I Dzhigurtu, I Antonescu și organizatorii Conferinței de la Viena s-au ghidat în acțiunile lor nu de principii juridice internaționale, ci de planuri agresive antisovietice Limitându-se la propunerea de a crea un Consiliu al Dunării (adică tronsonul de Dunăre de la Bratislava la Brăila), Reuniunea Experților de la Viena a decis să nu schimbe statutul Comisiei Europene a Dunării, care guverna numită Dunăre maritimă (porțiunea de Dunăre de la gura ei până la Brăila), care a fost foarte benefică Germaniei naziste și a prejudiciat interesele Uniunii Sovietice Așadar, la septembrie , guvernul sovietic i-a spus ambasadorului german la Moscova că "Uniunea Sovietică, fiind un stat dunărean, nu poate fi indiferentă față de regimul de navigație pe Dunăre și nu poate decât să participe la rezolvarea problemelor legate de Dunăre " La octombrie au început la București negocierile pentru stabilirea unui regim juridic internațional temporar pe Dunărea maritimă, la care au participat URSS, România, Germania și Italia Poziția celor trei state fasciste a predeterminat inutilitatea acestei întâlniri Cu toate acestea, șeful delegației sovietice, A A Sobolev, a propus ca gurile Dunării să fie transferate sub control comun sovieto-român, întrucât acestea se aflau în posesia tocmai acestor două state Spre surprinderea comunității mondiale, România a întâmpinat propunerea sovietică cu o ostilitate ireconciliabilă, cerând ca administrația Dunării maritime (inclusiv gurile acesteia) să fie complet subordonată unui organism de control temporar (din reprezentanții celor patru puteri), și a refuzat categoric pentru a stabili o administraţie comună sovieto-română pentru această regiune a Dunării Astfel, delegația română a demonstrat o supunere totală față de voința Germaniei naziste Prin eforturile comune ale celor trei state fasciste, până la decembrie , lucrările conferinței de la București au fost întrerupte Rețineți că dorința celui de-al Treilea Reich de a îndepărta URSS de la rezolvarea

problemelor Dunării, pe lângă cursul general antisovietic, mai avea un motiv de bază "Planurile" lui Hitler de organizare a teritoriului Europei de Est ca parte a "imperiului" german prevedeau așezarea coloniștilor germani (cel puțin , milioane de oameni) în teritoriile situate în apropierea Dunării Aceasta trebuia, în opinia liderilor Germaniei fasciste, să ofere naziștilor mijloace de comunicare mai fiabile pentru transportul bogăției jefuite Hitler a visat să se unească Ibid Întâlnirea de la Viena a durat până la septembrie "Politica externă a URSS" Culegere de documente, vol IV, p Gregoire Gafenco Preliminares de la guerre a l'Est, p Dunărea cu Oderul, pentru ca, după cum spunea el, din Marea Neagră "să transporte mărfuri direct în inima ţării" Așadar, în a doua jumătate a anului - prima jumătate a anului , situația era foarte tensionată nu doar pe linia de demarcație sovieto-germană, ci și în sud-vestul URSS, lângă granița RSS Moldovenească cu România Planurile militante antisovietice ale lui I Antonescu au găsit simpatie și sprijin din partea liderilor fasciști din Germania și Italia Clica Antonescu intenționa să pună mâna pe toată Moldova sovietică și regiunile de sud ale Ucrainei până la Nipru Apetitele fasciștilor români au crescut continuu Urmând exemplul naziștilor germani, aceștia au cerut "spațiu de locuit" pentru ei înșiși Ceva mai târziu, în , ziarul românesc fascist Vyatsa , exprimând deja deschis aceste dorințe, scria: "Poporul român se sufocă în granițele sale și își încordează forțele pentru a obține ocazia de a respira Și pentru a obține o astfel de ocazie, trebuie să-și mute granițele departe, până la porțile Asiei Într-o conversație care a avut loc la martie la Viena între Goering și I Antonescu, "dirijorul" de la București a afirmat că de divizii românești erau deja pregătite pentru război împotriva URSS Fiind ipocrit chiar și cu un aliat, Antonescu a mințit că URSS își concentra trupele în Basarabia La începutul lui aprilie , Hitler i-a cerut lui I Antonescu să finalizeze mobilizarea generală și să concentreze toate forțele militare (române și germane) aflate pe teritoriul României pentru a asigura oricând transferul lor forțat la granița URSS Fasciștii români au fost atât de pătrunși de credință în succesul aventurii revanșiste în alianță cu naziștii încât I Antonescu la aprilie , într-o discuție cu trimisul german la București, Killinger, a cerut să transmită la Berlin convingerea că Germania ar trebui să declanșeze cât mai curând un război împotriva URSS, a susținut că misiunea istorică a României a fost întotdeauna aceea de a servi drept barieră Europei "împotriva slavilor și turcilor" Această agilitate a "dirijorului" României a fost încurajată de Hitler, care l-a numit pe generalul I Antonescu comandant șef în sectorul românesc al Frontului de Est încă nedeschis oficial, dar de fapt existent Un val de propagandă șovină și revanșistă antisovietică a cuprins întreaga Românie La mai , ziarul londonez The Times, având în vedere în articolul său simptomele pregătirilor pentru un război împotriva URSS, indica, în special, că Bucureştiul vorbea deschis despre anexarea Basarabiei la România În prima jumătate a anului , România a devenit una dintre principalele trambulină pentru următoarele acțiuni agresive ale Germaniei fasciste În martie , ca urmare a coluziei cu guvernul anti-popor bulgar, al Treilea Reich a ocupat Bulgaria Aprilie N Goldberger şi G Zakharia Decret, lucrare, p - "Marele Război Patriotic al Uniunii Sovietice - " Scurtă istorie, p Trebuie să afirmăm cu regret că la vremea aceea, cunoscutul scriitor român Liviu Rebreanu a editat acest ziar "Viata", , Octombrie DGFP, Seria D, vol XII, nr , p - The Times, , mai În mai-mai, naziștii au invadat Iugoslavia și Grecia și au capturat aceste țări Astfel, până în

vara lui , Austria, Belgia, Bulgaria, Ungaria, Olanda, Grecia, Danemarca, Luxemburg, Norvegia, Polonia, România, Franța, Cehoslovacia, Iugoslavia erau sub stăpânirea Germaniei naziste Al Treilea Reich și-a consolidat foarte mult potențialul militar și economic Armatele fasciste ale Germaniei și sateliții săi erau concentrate la granițele sovieto-germane, sovieto-române și sovieto-finlandeze Războiul a ajuns aproape de granițele Uniunii Sovietice România a dat dovadă de un zel deosebit în a ajuta la implementarea planurilor lui Hitler, ai cărui conducători au făcut tot posibilul pentru a-i demonstra Führerului german devotamentul lor ieșit din comun, pentru a-și împinge contribuția la pregătirea agresiunii împotriva URSS La București s-a sperat că un asemenea zel va fi plătit de Hitler cu mită teritorială mai generoasă, în detrimentul Uniunii Sovietice Dorința extremă de parteneriat servil cu naziștii în războiul antisovietic, manifestată de conducătorii României fasciste, este nevoită să admită unii falsificatori străini moderni ai istoriei Astfel, deja cunoscutul emigrant maghiar Paul Landway, care a fugit din patria sa după răscoala contrarevoluționară din , amintește cititorilor occidentali și români (P Landway vizitează des la București) că România fascistă a făcut la un moment dat un material mai semnificativ contribuţie decât Horthy Ungaria la întărirea puterii maşinii de război naziste P Landway scrie: "Inspirați de posibilitatea revenirii Basarabiei, românii, în mod firesc, cu o dorință mai mare decât ungurii, au plecat să lupte de partea Germaniei naziste" G Alprovitz, la rândul său, afirmă că România, în calitate de aliat al lui Hitler, a trimis de divizii pe Frontul de Est împotriva URSS, "distrugând totul în cale și pătrunzând până la Stalingrad" (lăsăm evaluarea "succesele" strategice ale lui Antonescu la conștiința acestui autor) În situația care s-a dezvoltat la sfârșitul anilor , în fața amenințării unui atac militar asupra țării sovietice, Partidul Comunist și guvernul Uniunii Sovietice au accelerat implementarea planurilor conturate anterior de creștere a capacității de apărare a țării și a luat măsuri suplimentare urgente în această direcție, inclusiv întărirea barierei militaro-strategice la granițele de vest ale URSS Creșterea rapidă a puterii defensive a Uniunii Sovietice a început în acei ani când poporul sovietic, la chemarea Partidului Comunist, a lansat o uriașă operă de industrializare a țării Atunci s-au pus bazele victoriilor noastre asupra fascismului în bătăliile sângeroase din al Doilea Război Mondial Partidul nostru a explicat întotdeauna poporului sovietic că puterea și puterea forțelor armate ale Țării Sovietelor depind direct de amploarea și rata de industrializare a țării, de activitatea de muncă a cetățenilor sovietici în crearea unei industrii socialiste moderne Amenințarea tot mai mare a războiului a fost indicată de secolele XVI ( ) și XVII Istoria lumii, vol X, p - Paul LendOai Vulturi în pânze de păianjen, p G Alprovitz Decret, cou , p ( ) congrese ale PCUS (b), care au cerut cu hotărâre ca atenția întregului popor sovietic să fie concentrată pe întărirea puterii Armatei Roșii și a Marinei La Congresul XVIII al PCUS (b) (martie) în raportul privind cel de-al treilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a URSS pentru - s-a remarcat că în timpul îndeplinirii sarcinilor primului și celui de-al doilea plan cincinal , din cauza agravării situației internaționale, a trebuit să se facă ajustări serioase la dezvoltarea industriei grele, crescând semnificativ ritmul de creștere planificat anterior a industriei de apărare Producția brută a întregii industrii în - a crescut cu o medie de la sută pe an, iar industria de apărare - cu la sută O serie de construcții de mașini și alte întreprinderi mari

au fost transferate în producția de echipamente de apărare și a început construcția de uzine militare speciale puternice Îndeplinirea planurilor tuturor planurilor cincinale antebelice a fost însoțită de o dezvoltare constantă și rapidă, chiar forțată, a industriei Creșterea gigantică, dar absolut necesară, a puterii de apărare a unei țări socialiste, aflată într-o încercuire capitalistă, a fost realizată, în primul rând, cu prețul unei tensiuni de muncă excepțional de ridicate a maselor muncitoare și, în al doilea rând, în mare măsură datorată la frânarea forțată a ritmului de dezvoltare a industriei ușoare și a altor industrii economia națională, destinată direct aprovizionării populației cu alimente și bunuri de bază Trebuie subliniat că ascensiunea industriilor grele și de apărare sovietice nu a avut loc în măruntaiele economiei militarizate a unei puteri agresive, ci în economia națională pașnică a unui stat socialist iubitor de pace Instalațiile de producție create în general în timpul primelor două planuri quinquenale antebelice și, mai ales, în cei trei ani antebelici ai celui de-al treilea plan quinquenal, au oferit baza materială și tehnică pentru capacitatea de apărare a țării sovietice Sarcinile de îndeplinire a celui de-al treilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a URSS, în special în domeniul industriilor grele și de apărare, precum și amenințării unui atac militar asupra țării noastre, au necesitat o creștere a timpul de lucru acordat de cetățenii sovietici economiei lor naționale, precum și simplificarea disciplinei muncii În acest sens, la iunie , Prezidiul Sovietului Suprem al URSS a emis un Decret "Cu privire la trecerea la o zi de lucru de opt ore, la o săptămână de șapte zile și la interzicerea plecării neautorizate a lucrătorilor și angajați din întreprinderi și instituții" În plus, în a doua jumătate a anului , în țară a fost creat un nou sistem de pregătire a forței de muncă calificate în școlile de comerț și căi ferate, în școlile de pregătire în fabrici Acest sistem de rezerve de muncă a instruit anual de la la un milion de muncitori din industria și transportul A se vedea "XVIII Congres al Partidului Comunist Uniune (b)" Raport textual M , , p - ; "Istoria URSS din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre", vol IX, M , , p Vezi ibid Vezi G K Jukov Amintiri și reflecții, p În interesul unei implementări mai reușite a unui număr de măsuri de importanță defensivă, au fost create patru noi comisariate populare pe baza Comisariatului popular pentru industria de apărare al URSS - industria aviației, industria construcțiilor navale, muniția și armamentul Comisariatul Poporului de Inginerie Mecanică a fost împărțit în trei Comisariate ale Poporului - inginerie grea, medie și generală S-au format și alte comisariate populare noi (de transport rutier, de construcții etc), care conduceau ramurile economiei naționale care erau direct legate de întărirea puterii de apărare a țării Îndeplinirea cu succes a celui de-al treilea plan cincinal și, în consecință, consolidarea capacității de apărare a țării, este evidențiată de faptul că în iunie producția industrială brută a URSS a atins la sută, iar cifra de afaceri de marfă a transportului feroviar - la sută din nivelul programat pentru sfârșitul celui de-al treilea plan cincinal, adică sfârșitul anului Au fost puse în funcțiune de noi uzine și fabrici, centrale electrice, mine, mine și alte întreprinderi industriale: tiy În țara noastră s-au depus eforturi energice pentru întărirea și echiparea Forțelor Armate, care păzeau munca pașnică a poporului sovietic Până în , Armata Roșie, care a primit echipament militar modern, devenise o armată de alfabetizare completă Adoptată în septembrie , Legea cu privire la serviciul militar general a asigurat trecerea Armatei Roșii la un sistem de recrutare a

personalului De Pe măsură ce amenințarea unui atac fascist asupra URSS creștea, creditele țării pentru nevoi militare au crescut continuu: în au fost de , la sută, în - , și în - , la sută din bugetul de stat Împărtășim opinia lui Yu P Petrov că măsurile luate de Partidul Comunist și guvernul sovietic în anii - iar prima jumătate a anului , a asigurat condiţiile pentru reînarmarea Armatei Roşii, pentru un nou salt calitativ în dotarea tehnică a forţelor armate în concordanţă cu pericolul militar iminent Aceste măsuri au fost cele care au predeterminat în mare măsură soluționarea cu succes a celor mai dificile sarcini de transfer al economiei țării pe o bază militară în timpul Marelui Război Patriotic, reechiparea Armatei Roșii cu cea mai recentă tehnologie și satisfacerea acesteia cu tot ce este necesar pentru a învinge fascismul A crescut și numărul forțelor armate ale URSS, ceea ce abia în - a crescut de , ori și s-au format de noi divizii Până la ianuarie , personalul forțelor terestre, al aviației militare, al forțelor navale și al forțelor de apărare aeriană depășea , milioane de oameni În întărirea apărării țării, un rol important l-a jucat și bariera militar-strategică împotriva agresiunii fasciste, ridicată de So "Istoria URSS din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre", vol IX, p G K Jukov Amintiri și reflecții, p Yu P Petrov Decret, lucrare , p Ibid G K Jukov Memorii și reflecții, p Yu GG Petrov scrie că puterea Forțelor Armate ale URSS în acest timp a crescut "de peste trei ori" (Yu P Petrov, Decret, lucrare, p) G K Jukov Amintiri și reflecții, p Uniunea Sovietică de-a lungul granițelor sale de vest în perioada - Până la începutul anului , în vest, de-a lungul vechii granițe de stat și de-a lungul liniei de demarcație de-a lungul Nistrului (în districtele militare Leningrad, Belarus, Kiev și Odesa), au fost create și bine echipate regiuni fortificate (UR-uri), în număr de structuri defensive În - Pe teritoriul acestor districte au fost construite încă UR-uri, în care au fost ridicate de structuri până la sfârșitul anului În , a fost planificat un amplu program de construire a zone fortificate la granița de vest a URSS, iar în , alte UR, inclusiv Cernăuți, Prutul de Sus, Prutul de Jos și Dunărea Flancul sud-vestic extrem al barierei strategice se întindea de-a lungul Prutului și Dunării, care despărțeau RSS Moldovenească de România fascistă, de pe teritoriul căreia se apropia de țara noastră amenințarea unei invazii fasciste, amenințare la adresa securității poporului moldovenesc reunit Până la începutul războiului, de-a lungul granițelor de vest ale Uniunii Sovietice au fost construite aproximativ de structuri din beton armat, dintre care J era înarmat cu artilerie, iar restul de cu mitraliere de oameni au lucrat zilnic pentru întărirea granițelor Cu toate acestea, nu a fost posibilă finalizarea construcției zonelor fortificate înainte de iunie , ceea ce a avut într-o anumită măsură un impact negativ asupra dezvoltării operațiunilor defensive ale Armatei Roșii în primele zile de război Aici, în primul rând, lipsa timpului pentru construirea structurilor defensive a afectat, mai ales în tronsonul de sud-vest a graniței, unde construcția acestora a avut loc abia din iunie până în iunie Să reamintim că zonele fortificate de pe vechea graniță de vest de stat nu au fost deloc lichidate și dezarmate, așa cum se arată într-o serie de memorii și studii istorice Doar o parte din armamentul de artilerie a fost scoasă din secțiunile secundare ale vechilor zone fortificate, care a fost transferată la noile frontiere ale direcțiilor de vest și sud-vest Fără îndoială, granițele noastre de vest ar fi fost și mai puternice dacă s-ar fi luat măsuri defensive asupra restaurării în anii - Granițele sovietice au fost finalizate înainte de iunie După cum sa

menționat deja, pe măsură ce situația internațională a devenit mai complicată și amenințarea unui atac militar asupra URSS a crescut, a existat o creștere a alocărilor bugetare pentru apărarea țării În , acestea s-au ridicat la , la sută din totalul creditelor bugetare ale țării, față de , la sută în anii întregului al treilea plan cincinal și , la sută în anii celui de-al doilea plan cincinal În planul economic național pentru aprobat de Conferința a XVIII-a Uniune a PCUS (b) (februarie), s-a acordat o atenție deosebită dezvoltării transporturilor și industriei grele, înainte de M V Zaharov Decret, lucrare , p Ibid , p G K Jukov Amintiri și reflecții, p Ibid , p Ibid G S Kravcenko Economia militară a URSS - M , , p - Cifra citată de Yu P Petrov - , la sută (decret, lucrare, p) ar trebui considerată ca nu tocmai exactă mai ales cele ale ramurilor sale care erau direct legate de apărarea ţării Trebuie recunoscut că toate măsurile prevăzute de planul de întărire a puterii de apărare a țării nu au fost și nu au putut fi pe deplin implementate, în primul rând din cauza resurselor materiale și financiare limitate Desigur, toate cererile și nevoile Forțelor Armate ale URSS nu au fost satisfăcute Nu puteau fi pe deplin mulțumiți, pentru că uneori nu țineau pe deplin în considerare posibilitățile economice reale ale statului, le depășeau Cu toate acestea, poporul sovietic, condus de Partidul Comunist și de guvernul sovietic, a făcut tot ce le-a stat în putere pentru a-și întări puterea defensivă și a asigura securitatea patriei lor Pentru aceasta, el și-a refuzat cel mai necesar În așteptarea unui atac militar, guvernul sovietic a instruit Comisariatul Poporului pentru Apărare al URSS să ia o serie de măsuri practice pentru a pregăti o respingere a agresorului De la sfârșitul lunii aprilie a început transferul armatelor, corpurilor, diviziilor din raioanele militare din spate ale țării în zonele de frontieră La sfârşitul lunii mai , din rezerva pentru tabere de antrenament au fost chemaţi circa de conscrişi Războiul a prins Uniunea Sovietică în stadiul de reorganizare, reînarmare și recalificare a forțelor sale armate, crearea stocurilor de mobilizare și a rezervelor de stat necesare Necontemplând război și străduindu-se să-l evite, poporul sovietic și-a făcut principalele eforturi pentru a duce la îndeplinire planuri economice pașnice Ne alăturăm părerii mareșalului Uniunii Sovietice G K Jukov că în anii de dinainte de război apărarea țării în principalele sale caracteristici și direcții a fost efectuată corect Timp de mulți ani, din punct de vedere economic și social, s-a făcut tot sau aproape tot ce era posibil Cât priveşte perioada până la jumătatea anului , la acea vreme poporul şi partidul depuneau eforturi deosebite pentru întărirea apărării, care necesita toate forţele şi mijloacele G K Jukov notează pe bună dreptate că "din punct de vedere militar, apărării, bazele economiei URSS au fost puse corect și precis" Dar, repetăm, posibilitățile economice ale țării noastre nu i-au permis, într-un timp atât de scurt pe care ni l-a dat istoria, să implementeze pe deplin toate măsurile organizatorice și de altă natură planificate pentru întărirea Forțelor Armate ale URSS La elaborarea "Planului Barbarossa", adică planul de război împotriva URSS, Germania nazistă și-a pus speranțe deosebite pe "coloana a cincea" Cu toate acestea, nu a existat o "a cincea coloană" în URSS Presa fascistă a fost obligată să admită acest lucru cu "resentiment" Astfel, ziarul berlinez Völkischer Beobachter scria la începutul lui septembrie : "Înainte de începerea războiului cu Rusia, serviciul german de informații se baza foarte mult pe coloana a cincea Dar în Rusia, deși erau oameni nemulțumiți, nu a existat "a cincea coloană" A se vedea "PCUS în Rezoluţiile şi Hotărârile Congreselor, Conferinţelor

şi Plenurilor Comitetului Central", "Zd , vol , p , Yu P Petrov, Decret, lucrare, p Vezi G K Jukov Amintiri și reflecții, p Ibid , p Vezi ibid , p Principalele măsuri evidențiate mai sus în domeniul apărării au fost realizate de poporul sovietic sub conducerea Partidului Comunist în condiții de urgență, într-un moment în care războiul se desfășura deja în Europa și se apropia de granițele URSS Uniunea Sovietică ar fi trebuit să fie în permanență pregătită pentru tot felul de accidente și surprize În același timp, chiar și în contextul celui de-al Doilea Război Mondial, URSS și-a urmărit în politica sa externă scopul de a rămâne în afara războiului cât mai mult timp posibil M I Kalinin, în raportul său cu privire la cea de-a -a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie din noiembrie , a spus: "Când aproape întreaga lume este cuprinsă de un astfel de război, este o mare fericire să ieși din el întărirea puterii economice şi de apărare a patriei socialiste" Prin devotamentul față de Patria socialistă, prin munca lor activă și dezinteresată, poporul muncitor al Moldovei sovietice a contribuit la întărirea puterii de apărare a statului socialist și a granițelor sale Împreună cu întregul popor sovietic, au luptat pentru păstrarea păcii, fără a-și slăbi eforturile pentru transformarea revoluționară a regiunii eliberate ȘI După cum reiese din materialele acestui capitol, forțele exploatatoare și contrarevoluționare din Basarabia eliberată au fost semnificativ slăbite ca urmare a fugă de mare parte a celor mai ostile puterii sovietice, elemente ale socialismului pe teritoriul României fasciste, precum și repatrierea ulterioară în Germania a tuturor germanilor basarabeni care au servit anterior ca coloană vertebrală a partidului nazist și principalul obiectiv al propagandei fasciste în regiunea ocupată Datorită circumstanțelor de mai sus, atât în timpul restabilirii puterii sovietice în Basarabia, cât și ulterior, elementele ostile de clasă nu au oferit rezistență armată măsurilor socio-economice și politice revoluționare în regiunile de malul drept al RSSM Iesiri armate deschise împotriva agențiilor sovietice și patrioților sovietici au avut loc aici abia după atacul perfid al trupelor fasciste germano-române asupra Uniunii Sovietice Agravarea bruscă a situației din a doua jumătate a anului - prima jumătate a anului în sud-vestul URSS, în zona graniței dintre RSS Moldovenești și România regală, a fost rezultatul înființare la începutul lui septembrie ; o dictatură militar-fascistă deschisă în România, aderarea conducătorilor acestei țări la "axa Berlin-Roma-Tokyo", politica deschis revanșistă și prădătoare a reacției românești față de Basarabia, Bucovina de Nord și alte regiuni din sudul Uniunea Sovietica De la sfârșitul anului , România fascistă a devenit principala bază a agresiunii germano-italiane împotriva țărilor din Peninsula Balcanică, o bază strategică pentru atacul militar al trupelor fasciste germano-române asupra Uniunii Sovietice din direcția sud-vest Pravda, , noiembrie Concluzie Eliberarea Basarabiei în iunie de sub jugul ocupației și restabilirea puterii sovietice pe teritoriul său au întrunit interesele vitale ale poporului muncitor din regiunea înrobită și a fost o încheiere victorioasă a luptei lor revoluționare pentru emancipare socială și autodeterminare națională - marchează începutul unei noi perioade în istoria poporului moldovenesc, formând un punct de cotitură în destinele, viața și activitatea sa creatoare Începutul acestei etape a fost pus pe iunie , care a deschis pentru Moldova de malul drept epoca trecerii de la capitalism la socialism, epoca construirii socialismului, care triumfase deja în partea stângă a Moldovei Astfel, procesul de revoluție socialistă, întrerupt la

începutul anului în Basarabia de invazia invadatorilor româno-boieri, s-a reluat aici la iunie și a cuprins toate aspectele vieții sociale și politice a regiunii eliberate Acest proces în partea Moldovei eliberată de opresiunea străină în a fost o manifestare a unui tipar obiectiv, izvorât din situația istorică, din condițiile socio-economice ale dezvoltării regiunii, deoarece "revoluțiile", cum scria Karl Marx, "sunt niciodată făcut la comandă" Basarabia a fost smulsă de Rusia sovietică la începutul anului ca urmare a agresiunii contrarevoluţionare a puterilor imperialiste occidentale, iar România regală a folosit ocazia* pentru a-şi realiza planurile expansioniste După ocuparea Basarabiei de către România moșier-burgheză, legăturile economice cuprinzătoare și profunde stabilite anterior între regiune și Rusia au fost complet rupte Compararea și analiza dezvoltării K Marx şi F Engels Opere, vol , p Dezvoltarea economiei şi culturii în părţile de malul stâng şi malul drept ale Moldovei, care au atins practic acelaşi nivel înainte de revoluţie, arată că în perioada - era un decalaj imens între ei Capturarea și ocuparea prelungită a Basarabiei a dus la faptul că construcția socialistă în diferite părți ale Moldovei nu a avut loc simultan Această trăsătură a dezvoltării istorice a Moldovei s-a reflectat în ritmul și specificul progresului său economic și cultural, a lăsat o anumită amprentă asupra procesului de creare a bazei materiale și tehnice a socialismului și a culturii socialiste în MASSR, iar apoi în RSSM Campania trupelor intervenționiste ale României regale din Basarabia din ianuarie trebuie privită și privită ca o lovitură combinată a contrarevoluției externe (în alianță cu contrarevoluția internă) împotriva puterii sovietice care a fost învingătoare în Moldova, ca începutul intervenţiei militare a imperialismului internaţional împotriva Rusiei sovietice Tăierea unor părți individuale ale teritoriului sovietic, dezmembrarea unui număr de popoare care locuiesc în țara sovietică, au fost verigi integrante în planul general al luptei imperialiștilor împotriva statului muncitorilor și țăranilor După ce planul imperialiștilor de a sugruma tânăra Republică Sovietică "în leagănul ei" a eșuat, aceștia au încercat prin toate mijloacele să o slăbească, să restabilească capitalismul, cel puțin la periferia fostului imperiu țarist Puterile occidentale, în primul rând Marea Britanie, au căutat să dezmembreze Rusia sovietică Ca urmare a unei astfel de politici a imperialismului mondial, după războiul civil și intervenția militară străină, au fost sfâșiate popoarele bieloruse, ucrainene, moldovenești și sovietice ale căror teritorii naționale au căzut în mare parte sub dominația parohiei Poloniei (Belarus de Vest și Vest Ucraina) și România regală (Basarabia și Bucovina de Nord) Această politică insidioasă de dezmembrare a popoarelor și a pământurilor lor naționale a fost dusă la îndeplinire de imperialiști chiar și după sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial Este suficient să ne amintim dezmembrarea popoarelor coreene, vietnameze și altor popoare În mod similar, capitalismul putred încearcă să schimbe în favoarea sa cursul inevitabil al dezvoltării istorice, pentru a opri răspândirea victorioasă a socialismului pe glob Conferința Internațională a Partidelor Comuniști și Muncitorilor de la Moscova (- iunie) a scris în Documentul său de bază: "Conștiința omenirii, mintea ei nu poate suporta crimele imperialismului Imperialismul este vinovatul a două războaie mondiale care s-au soldat cu zeci de milioane de vieți Imperialismul a dat naștere fascismului - un regim de teroare politică și lagăre de moarte Imperialismul este responsabil pentru privarea și suferința a sute de milioane de oameni Condițiile care s-au dezvoltat după ianuarie în Moldova au avut un impact profund asupra întregii

etape inițiale a revoluției socialiste în ambele părți ale teritoriului său, asupra proceselor de formare și întărire a statului național sovietic moldovenesc I M Lemin Politica externă britanică, p "Sarcinile luptei împotriva imperialismului în stadiul actual și unitatea de acțiune a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste" - Kommunist, , Nr , p formarea națiunii socialiste moldovenești, asupra procesului de reluare și continuare a revoluției socialiste în Moldova de malul drept după iunie , asupra cursului restabilirii unității naționale a poporului moldovenesc, precum și asupra momentului și ritmul tuturor acestor procese Situația internațională din ajunul eliberării Basarabiei a fost caracterizată de o agravare bruscă a crizei generale a capitalismului, de intensificarea agresiunii imperialiste, în primul rând din partea statelor fasciste, de izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial și de pericolul militar tot mai mare pentru URSS Cele mai acute contradicții între diferite țări, precum și între grupările imperialiste, care au dus la declanșarea unor războaie sângeroase de cucerire, au fost generate de însăși natura și esența reacționară a "capitalului monopolist, care este organic inerent agresiunii și războiului" În această situație cea mai complicată, plină de consecințe catastrofale pentru popoarele lumii întregi, statul sovietic a lansat o luptă activă pentru a organiza o respingere colectivă a agresiunii fasciste Cu toate acestea, eforturile URSS nu au primit sprijin din partea puterilor occidentale Având în vedere amenințarea reală a agresiunii imperialiste, Partidul Comunist, guvernul sovietic și întregul popor sovietic, în timp ce dezvoltă și întăresc societatea socialistă, se angajează în rezolvarea principalei sarcini economice a URSS - să depășească și să depășească cele mai dezvoltate țări capitaliste din producția de capita, în același timp a trebuit să dedice din ce în ce mai multe forțe și mijloace pentru întărirea apărării țării Ca urmare a industrializării și colectivizării agriculturii în cursul construirii socialismului, Uniunea Sovietică a creat un potențial militar și economic puternic, pregătit din punct de vedere material și spiritual să respingă orice agresor Una dintre verigile importante în sistemul general de măsuri de apărare al statului sovietic a fost întărirea militar-strategică a granițelor de vest ale țării pentru a împiedica agresorul fascist să se grăbească spre Est, apropierea sa de centrele vitale ale țării sovietice Măsurile luate de Uniunea Sovietică în perioada - au asigurat crearea unei bariere strategice defensive la granițele de vest ale statului Cu toate acestea, până la începutul războiului, această barieră nu fusese finalizată și suficient de fortificată Cu toate acestea, a suspendat în - înaintarea trupelor fasciste spre Est, a jucat un anumit rol pozitiv în rezultatul final al luptei Uniunii Sovietice împotriva invadatorilor fasciști din Marele Război Patriotic În anii de dinainte de război, Uniunea Sovietică a lansat o luptă diplomatică încăpățânată și persistentă împotriva amenințării agresiunii fasciste Scopul principal al politicii externe sovietice din acei ani a fost prevenirea conflictelor militare între statul nostru și alte țări, asigurarea condițiilor favorabile dezvoltării pașnice a țării socialismului Pentru Moldova, perioada de timp de la începutul celui de-al Doilea Război Mondial până la atacul perfid al Germaniei naziste și al sateliților săi pe "Materiale ale celui de-al XXII-lea Congres al PCUS", p URSS a fost o perioadă de rezolvare pașnică a chestiunii basarabene, de reunificare a poporului moldovenesc și de finalizare a procesului de formare a statalității sale sovietice, transformări revoluționare importante în regiunea eliberată de invadatorii boier-români Ca urmare

a tuturor celor întreprinse de Uniunea Sovietică în perioada - În ciuda tuturor obstacolelor, într-o atmosferă internațională tensionată până la limită, a reușit să obțină succese tangibile în activitățile de politică externă, în consolidarea pozițiilor statului socialist În primul rând, Uniunea Sovietică a întins o mână de ajutor fratern maselor muncitoare din Ucraina de Vest și Belarussia de Vest, țările baltice, Basarabia și Bucovina de Nord În aceste teritorii s-a lichidat regimul de ocupație, sistemul burghezo-moșieresc și au fost reunite cu URSS În al doilea rând, Uniunea Sovietică a reușit să rămână departe de război aproape doi ani întregi, ducând în același timp o luptă activă împotriva agresiunii, pentru pace și securitatea colectivă a popoarelor Această poziție a URSS decurgea în întregime din politica Partidului Comunist și răspundea intereselor statale, naționale și internaționale ale țării noastre În al treilea rând, țara noastră a reușit să evite un război simultan pe două fronturi: în Europa - cu Germania fascistă și aliații ei, în Asia - cu Japonia militaristă Un atac militar a amenințat URSS la granițele sale de sud-vest, din România fascistă Acest pericol a fost agravat de transformarea rapidă a dictaturii monarho-fasciste din această țară într-una militar-fascistă, de subordonarea completă a economiei și politicii României față de Germania hitleristă Clica dominantă a României a transformat Basarabia, pe care o ocupase, într-o rampă de lansare pentru un atac militar asupra URSS și a pus la cale planuri de a ocupa ținuturile de sud-vest ale Uniunii Sovietice până la Nipru În atmosfera de psihoză de război și propagandă antisovietică care copleșise România, Basarabia a fost atacată cu o forță deosebită de o reacție fulgerătoare și teroare politică Aceasta a întărit și mai mult dorința muncitorilor din regiune, redus la sărăcire extremă, dar nu a încetat niciodată să lupte împotriva invadatorilor, pentru restabilirea puterii sovietice, de a se reuni cu URSS Conflictul sovieto-român asupra Basarabiei a fost rezolvat pe cale pașnică O astfel de rezolvare a chestiunii basarabene a însemnat înfrângere nu numai pentru forțele agresive ale României monarho-fasciste, ci și pentru imperialismul mondial Această victorie a fost cu atât mai importantă pentru Uniunea Sovietică cu cât a fost realizată într-o situație internațională dificilă, în condițiile declanșării celui de-al Doilea Război Mondial În rezolvarea chestiunii basarabene a triumfat politica externă iubitoare de pace a URSS Fidelă principiului leninist al coexistenței pașnice a statelor cu sisteme sociale diferite, țara sovietică nu a permis din nou de această dată provocatorilor de război să se tragă într-un conflict militar Deci, în - lupta consecventă a statului sovietic pentru reîntoarcerea pământurilor sovietice acaparate de puterile imperialiste și lupta poporului muncitor din aceste teritorii pentru eliberarea lor de sub jugul invadatorilor străini au asigurat reunificarea popoarelor moldovenești, ucrainene și belaruse Sprijinul poporului sovietic a ajutat oamenii muncitori din republicile baltice să răstoarne guvernele burgheze profasciste și să restabilească sovietul putere și reunirea cu URSS Politica de pace sovietică, rezolvarea înțeleaptă a problemei naționale și transformările fundamentale socialiste din țara noastră, în special consecințele cele mai benefice ale implementării lor în teritoriile eliberate, inclusiv Basarabia, au servit și continuă să servească drept exemplu inspirator pentru mulți popoarele lumii în lupta lor de eliberare națională împotriva colonialismului, pentru restabilirea statalității și unității naționale, pentru întărirea independenței și înflorirea țărilor lor Serge Pierre-Justin, membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist

Guadelupa, scria în : "Succesele diferitelor regiuni naționale ale Uniunii Sovietice ne întăresc convingerea că chiar și într-o țară înapoiată este posibil să ne mișcăm decisiv înainte dacă aceasta este voia poporului" Reînvierea economică și culturală și progresul rapid al numeroaselor națiuni și naționalități sub dominația sovietică nu pot fi ignorate nici măcar de istoricii burghezi Unul dintre ei, Zvi Rudi, scrie că Partidul Comunist și guvernul sovietic "au adus în arena istoriei zeci de popoare, inclusiv popoare care, evident, ar fi dispărut fără urmă de pe fața pământului fără apariția Regimul sovietic și politica națională sovietică" Restabilirea puterii sovietice în Basarabia, eliminarea regimului de ocupație și a sistemului moșier-capitalist din această regiune au creat toate condițiile necesare restabilirii unității naționale a poporului moldovenesc și reunificarea acestuia într-un singur stat sovietic, pentru formarea unei uniuni / Republica Sovietică Socialistă Moldova și Partidul Comunist (Bolșevici) din Moldova La august , sesiunea a VII-a a Sovietului Suprem al URSS a adoptat Legea cu privire la formarea RSS Moldovei și la admiterea acesteia în Uniunea RSS ca una dintre republicile unionale egale, iar la august , prin hotărârea Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor, Organizația Regională a Partidului Moldovenesc a fost transformată în Partidul Comunist (Bolșevici) din Moldova Restabilirea puterii sovietice în Basarabia și formarea RSS Moldovenești completează etapa lungii lupte a poporului muncitor al Moldovei pentru eliberarea lor socială și națională, reprezentând desăvârșirea procesului de formare a statalității naționale sovietice moldovenești În actul legislativ al statului sovietic din august , procesul de reunificare a pământurilor moldovenești, procesul de restabilire a unității națiunii moldovenești, procesul de reunire a poporului moldovenesc într-un singur stat național sovietic, procesul de restabilire a unității economiei și culturii națiunii moldovenești și-a găsit simultan expresia, contopite într-un singur flux Formarea RSS Moldovei și intrarea ei voluntară în Unirea RSS ca republică unională a asigurat crearea tuturor condițiilor necesare pentru renașterea politică, economică, culturală și națională a întregului popor moldovenesc, pentru extinderea dezvoltării socialiste construcție în regiunea eliberată Totodată, învățământul la granițele de vest ale Consiliului Serge Pierre-Justin Luptă pentru ziua de mâine - "Pravda", , octombrie Zυί Rudy Nationàlitâtenproblem und Nationalitâtenpolitik in der UdSSR - ► "Zeitschrift für Politik" Kõln-Berlin, , Heft , p - a RSS Moldovenească, a Republicilor Sovietice Lituania, Letonă și Estonia în și intrarea lor în Uniunea Sovietică" " a însemnat o nouă perioadă în dezvoltarea istorică a popoarelor lor și a contribuit la întărirea politicii, economice și puterea militară a URSS" Perioada - saturat de diverse evenimente istorice și procese sociale transformatoare în viața poporului moldovenesc reunit, care au avut un profund sens revoluționar și o importanță crucială pentru viitorul națiunii moldovenești Lichidarea regimului de ocupație și a sistemului burghezo-moșier, restabilirea puterii sovietice și transformările socialiste în malul drept al Moldovei după iunie au însemnat reluarea și continuarea procesului de revoluție socialistă în teritoriul eliberat, întrerupt aici în începutul anului prin ocuparea Basarabiei sovietice de către România regală După reunificarea poporului moldovenesc, în nou-formata RSS Moldovenească a început o perioadă deosebită de construcție socialistă Această particularitate s-a datorat faptului că într-o parte a republicii unionale a continuat dezvoltarea socialistă a economiei și culturii, în timp ce în cealaltă, în cea mai mare parte a RSSM,

trecerea de la capitalism la socialism abia începea Un astfel de precedent este de mare interes atât din punct de vedere teoretic cât și practic În condițiile actuale, de exemplu, în RPDC și DRV, s-a dezvoltat o situație care, cu o anumită evoluție a evenimentelor, poate duce la o situație asemănătoare cu cea care exista în Moldova în Se știe că după cel de-al Doilea Război Mondial, Coreea și Vietnamul s-au trezit, la fel ca Moldova în anii - , împărțite în două părți, dintre care una urmează calea construcției socialiste, iar cealaltă, precum Basarabia ocupată de România Regală, este sub jugul capitalului După reunificarea poporului moldovenesc și a teritoriului său național în RSSM, a început un proces rapid de apropiere totală a celor două părți ale republicii, de nivelare a nivelurilor de dezvoltare economică, socială și culturală a acestora Este clar că această apropiere nu s-a produs din cauza refuzului muncitorilor din fosta ASSR moldovenească de la succesele pe care le obținuseră în construcția socialistă, nici din cauza unor concesii în favoarea claselor exploatatoare din regiunile eliberate ale Moldovei, nu din cauza slăbirii dictaturii proletariatului sau a plecării de la principiile socialismului Dimpotrivă, în regiunile de pe malul stâng al RSS Moldovenești, chiar și după iunie , construcția socialistă ulterioară și pregătirea condițiilor pentru trecerea la construcția comunismului au continuat într-un ritm neclintit În regiunile de pe malul drept al RSSM, după iunie , a început perioada de tranziție de la capitalism la socialism Masele muncitoare din aceste regiuni, sub conducerea Partidului Comunist, s-au apucat de rezolvarea principalelor sarcini ale revoluției socialiste În practică, acest lucru a fost exprimat în primul rând în crearea bazei materiale și tehnice a socialismului Primul pas în această direcție este "Istoria Partidului Comunist al Uniunii Sovietice", ed , completat^ M , p Socializarea principalelor mijloace de producție a început aici din momentul restabilirii puterii sovietice Rezolvarea cu succes a sarcinilor revoluției socialiste din malul drept al Moldovei sa desfășurat în condiții foarte favorabile Adevărat, economia Basarabiei, jefuită de invadatorii boier-români, se afla într-o stare de decădere gravă Concomitent cu transformările socialiste de pe teritoriul regiunii eliberate, oamenii muncitori ai republicii au fost nevoiți să depună eforturi uriașe pentru a elimina înapoierea ei economică și culturală Cu toate acestea, regiunile de malul drept ale RSS Moldovenești puteau profita imediat de asistența cuprinzătoare a întregii țări a socialismului victorios, ceea ce înseamnă că puteau rezolva ambele sarcini mult mai rapid decât era posibil la un moment dat în alte regiuni ale tara Până la urmă, formarea și dezvoltarea modului de viață socialist în regiunile eliberate ale RSSM se baza acum nu atât pe baza materială locală moștenită din trecut, cât pe baza materială și tehnică a întregului Ținut al Sovietelor Economia planificată a URSS a avut o influență decisivă nu numai asupra economiei regiunilor de pe malul stâng al Moldovei, unde a prevalat modul de viață socialist, ci și asupra vieții economice a regiunilor de pe malul drept al republicii Toate acestea au predeterminat ratele ridicate de depășire a înapoierii economice și culturale a părții de malul drept al RSS Moldovenești și crearea bazei materiale și tehnice a socialismului în regiunile vestice ale republicii Atât în timpul restabilirii puterii sovietice, cât și în perioada de tranziție de la capitalism la socialism, clasele exploatatoare din malul drept al Moldovei nu au oferit rezistență organizată și cu atât mai puțin armată la transformările revoluționare Acest lucru s-a explicat prin faptul că nu puteau conta pe sprijinul

niciunui grup de populație Dar, împăcați în exterior cu pierderea dominației lor politice și economice, elementele exploatatoare și ostile au lansat o luptă subversivă și ideologică împotriva sistemului sovietic, deghându-se și adaptându-se la situație Tranziția de la capitalism la socialism în regiunile eliberate ale Moldovei a avut loc într-un ritm mai accelerat al transformărilor socialiste în toate sferele vieții publice decât mai devreme în alte regiuni ale URSS și, prin urmare, a durat mult mai puțin decât, să zicem, în Republica Moldova ASSR sau în alte regiuni ale țării Este important de remarcat că nici nivelul destul de scăzut de dezvoltare a forțelor productive ale Basarabiei nu a împiedicat scurtarea perioadei de tranziție pentru această parte a RSSM Aici au avut o importanță decisivă ajutorul republicilor frățești, în care socialismul triumfase deja, și însăși includerea economiei regiunilor de malul drept al Moldovei în economia socialistă generală a URSS După cum sa menționat deja, transformări socio-economice și culturale profunde în regiunile eliberate ale RSS Moldovenești în anii - prin natura, conținutul și consecințele lor pentru muncitorii locali au însemnat continuarea procesului de revoluție socialistă, întrerupt aici la începutul anului ca urmare a separării forțate a Basarabiei de Rusia sovietică de către România regală Particularitatea revoluției socialiste în Moldova de malul drept, precum și în altele reunite cu URSS în anii - republici și zone, a constat în dezvoltarea ei victorioasă pașnică, fără rezistență armată a claselor exploatatoare, fără război civil Acest lucru a devenit posibil datorită faptului că asistența acordată de poporul sovietic muncitorilor din Basarabia a paralizat forțele de reacție și a împiedicat acțiunile contrarevoluționare organizate Reacționarii basarabeni înnebuniți au preferat să fugă împreună cu ocupanții în România Conținutul principal al perioadei inițiale (-) a unei noi perioade din istoria poporului moldovenesc este: lichidarea regimului de ocupație, sistemul burghezo-moșier și restabilirea puterii sovietice în Basarabia; eliminarea proprietății private asupra mijloacelor fixe și instrumentelor de producție, care a dus la eliminarea cauzelor care dau naștere exploatării omului de către om, și la eliminarea principalelor clase de exploatatoare; reunirea poporului moldovenesc și a pământurilor acestuia într-un singur stat sovietic și formarea uniunii RSS Moldovenești, intrarea ei în URSS ca republică egală; transformarea organizației regionale de partid moldovenesc în Partidul Comunist (bolșevici) din Moldova; crearea unui sector socialist stabil în industrie, transport, comunicații și comerț în regiunile eliberate ale Moldovei, care a devenit dominant în economia lor națională, dezvoltarea accelerată a forțelor productive și formarea de noi relații de producție socialiste în industrie; începutul reconstrucției socialiste a agriculturii în malul drept al Moldovei, exprimat în crearea treptată a forțelor productive cu totul noi în această industrie, în stabilirea unei baze tehnico-economice moderne pentru producția agricolă, în apariția și întărirea constantă a sectorul socialist în el prin organizarea MTS, ferme de stat și ferme colective, în ruperea vechilor, burgheze și formarea treptată a unor relații de producție noi, socialiste în mediul rural moldovenesc al regiunilor eliberate; procesul larg derulat al revoluției culturale, care a cuprins toate aspectele vieții sociale a populației din malul drept al Moldovei; continuarea procesului de consolidare a întregului popor moldovenesc într-o singură națiune socialistă - proces care, după încheierea Marelui Război Patriotic, a dus la finalizarea formării acestuia din urmă, la înflorirea sa în continuare Măsuri politice,

economice, sociale radicale + - au fost o fundație solidă care a asigurat victoria ulterioară a socialismului în regiunile eliberate ale OSR moldovenești Aceste transformări revoluţionare în Moldova de malul drept, ca şi în toate republicile şi regiunile care s-au reunit cu URSS în anii - , au avut loc în perioada în care s-a încheiat construcţia socialismului în Uniunea Sovietică şi ţara noastră trecea treptat la clădirea comunismului Odată cu creșterea economiei și culturii din malul drept al Moldovei, muncitorii locali au crescut spiritual, iar imaginea clasei muncitoare și a țărănimii s-a schimbat treptat Mulți muncitori, țărani și intelectuali au devenit și au devenit meșteșugari remarcabili, organizatori și manageri de întreprinderi, instituții și instituții de învățământ și personalități publice active Răspândită socio-economică şi GBP transformările culturale efectuate în Moldova cu ajutorul tuturor popoarelor frățești ale Uniunii Sovietice au fost, ca și întregul curs al construcției socialiste din țara noastră, brusc întrerupte de atacul asupra URSS al agresorilor fasciști conduși de Germania nazistă Întregul popor sovietic multinațional s-a ridicat în apărarea Patriei lor socialiste Oamenii muncitori din malul drept al Moldovei, trăind un an de zile bucuriile libertății și o viață fericită, împreună cu întregul popor sovietic, au întâlnit cu o ură arzătoare "oaspeții" fasciști nepoftiti^ Ocupanții fasciști români înșiși au recunoscut că " în iulie , în timpul reocupării teritoriilor abandonate de către trupele române, trupele au fost întâmpinate cu foc" , referindu-se la rezistența populației Basarabiei și Bucovinei de Nord În timpul Marelui Război Patriotic, muncitorii, țăranii și inteligența Moldovei au adus o contribuție demnă la cauza comună a înfrângerii insidiosului inamic În lupta eroică de pe fronturile Marelui Război Patriotic, în detașamentele partizane și organizațiile patriotice clandestine din spatele liniilor inamice, în întreprinderile industriale și în câmpurile agricole colective din spatele țării, oamenii muncitori ai Moldovei sovietice, umăr la umăr cu toate popoarele sovietice, au apărat onoarea și independența Patriei lor socialiste, au făurit victoria asupra inamicului, au contribuit la lupta pentru alungarea sclavilor fasciști de la granițele țării noastre, pentru înfrângerea completă și definitivă a fasciștilor pe cont propriu teritoriu Lupta comună a popoarelor de diferite naționalități ale țării noastre împotriva invaziei barbarilor fasciști a permis muncitorilor Moldovei sovietice să-și apere pământurile natale, statulitatea lor națională sovietică și unitatea națiunii socialiste moldovenești Aceeași unitate a forțelor materiale și spirituale ale poporului sovietic multinațional a făcut posibil ca oamenii muncitori ai republicii să vindece rapid rănile provocate de inamic, să reia procesul de transformări socialiste întrerupte de războiul din RSS Moldovenească, avansând cu succes pe calea socialismului în regiunile sale vestice Până la sfârșitul anilor și începutul anilor , socialismul a câștigat și în Moldova de malul drept Aceasta, de fapt, a încheiat perioada de tranziție de la capitalism la socialism în toată Moldova După cum sa menționat deja, această perioadă de tranziție în cele două părți ale Moldovei a avut loc în momente diferite și a avut durate diferite Dacă în malul stâng al Moldovei a durat aproximativ ani (- , fără să includă ani de război civil și intervenție militară străină); apoi în malul drept al Moldovei - - ani (- , - , fără a include ani de ocupație fascistă germano-română) După , Moldova de pe malul drept a intrat într-o nouă etapă în dezvoltarea sa - perioada de finalizare a construcției socialismului și trecerea treptată de la socialism la comunism Până în acest moment,

diferența dintre nivelurile de dezvoltare economică și culturală a celor două părți ale republicii fusese în mare măsură depășită După ce și-a lichidat în același timp înapoierea economică și culturală trecută, moldovenesc CHOGA, f , op , d , l poporul a realizat egalitatea economică și culturală reală cu alte popoare sovietice și, în același timp, a intrat în perioada construirii unei societăți comuniste cu ei Revenind la tema rezolvării pașnice a chestiunii basarabene, nu se poate să nu observăm că, în anii postbelici, mulți reprezentanți marcanți ai fostei elite reacționare a României fasciste care s-au refugiat în țările occidentale, căutând să-și văruiască activitățile anterioare retrospectiv, în cărți, memorii și articole publicate, a încercat să protejeze întreaga clică conducătoare a vechii României, să-și justifice politica falimentară Aceștia înfățișează în mod ipocrit rezolvarea justă a chestiunii basarabene din ca motiv al participării României fasciste la războiul antisovietic, văzând în acesta din urmă o acțiune "preventivă" împotriva "agresiunii" sovietice pe care ei înșiși au inventat-o Vocea acestor fasciști neterminați își face ecou și alți emigranți români contrarevoluționari În presa patronilor lor imperialiști, falsificând în mod deliberat fapte și evenimente istorice, astfel de renegați ai poporului român până în zilele noastre revarsă șiroaie de minciuni și calomnii în fiecare dintre "creațiile" lor despre istoria Moldovei, despre evenimentele asociate cu eliberarea Basarabiei în iunie , despre viața socialistă a Moldovei Acești falsificatori și calomniatori, pătrunși în întregime de spiritul corupător al șovinismului și revanșismului, continuă (din fericire, acum doar în cuvinte) să pătrundă în pământurile moldovenești, în statulitatea poporului moldovenesc, în cultura și onoarea lor națională Ei trec prin politica de prădare a României latifundiare burgheză drept strădania veche a poporului român pentru "unitate" națională și pretențiile sale asupra teritoriilor sovietice și participarea împreună cu Germania nazistă la războiul antisovietic - ca o consecință a situației "fără speranță" a României, un "act forțat" etc e Denaturarea multor fapte istorice sau interpretându-le într-o lumină favorabilă lor înșiși, acești "teoreticieni" proaspăt bătuți explică cazuistic acțiunile trecute ale reacției românești ca o coincidență fatală a împrejurărilor, sau chiar pur și simplu să le prezinte cu blasfemie drept pași "curajoși" în apărarea "intereselor naționale" ale țării În același timp, multe dintre acțiunile rușinoase și criminale ale clicei conducătoare românești sunt evitate și oprite în mod deliberat În toate aceste manevre se vede dorința de a remodela istoria în felul și gustul propriu, de a o strânge în cadrul celor mai recționare concepte subiective, de a încerca să creeze o opinie publică mondială favorabilă pentru ultimii Antonescu și Co Este important de subliniat că, la un moment dat, notoria "teorie" a "națiunii românești unice", care a inclus în mod forțat și artificial și alte popoare, politica creării unei "românii mari" prin acapararea teritoriilor străine, a fost expusă decisiv și rezonabil de către CPR în hotărârile celui de-al V-lea Congres al său (decembrie) "Social-fasciștii români", se arată în documentele congresului, "încearcă să convingă masele că / că România de astăzi (adică așa-zisa "Românie mare" - A L) a realizat unirea tuturor românilor , prin care maschează politica de prădare a imperialismului românesc în toate modurile posibile în ţinuturile ocupate " Congresul a arătat că "modernul "Documente din istoria Partidului Comunist din România - , vol-III, p România nu este o fuziune a "tuturor românilor", ci este un stat multinațional tipic creat pe baza sistemului prădător de la Versailles, bazat pe acapararea

unui număr de teritorii străine și asuprirea unui număr de popoare străine" O rezolvare justă a chestiunii basarabene, reunirea poporului moldovenesc într-un singur stat sovietic, înflorirea rapidă a economiei și culturii RSS Moldovenești, adică un proces istoric obiectiv ca atare, repetăm, nu sunt pentru placerea emigranţilor români şi a patronilor lor occidentali În aceste cercuri, cu perseverență demnă de o mai bună aplicare, continuă să "regrete" soarta "românilor sovietici" Pentru a "elibera", "civiliza" și "reunește" pe acești "români" imaginari cu "România mare", șoviniștii români au fost mereu gata să comită orice crime, să se complice cu orice forțe recționare ale lumii, până la fasciștii de-a dreptul "Reîntâlnirea" "voluntară" cu "frații vitregi" la care ei încă o consideră cucerirea unor vecini precum Anschluss-ul nazist, la îndemâna lor, însă, doar pe hârtie Se amintește involuntar că în anii de dinainte de război, liderii Germaniei naziste au compus, iar apologeții lor de astăzi continuă să predice, versiunea conform căreia cel de-al Treilea Reich a îndeplinit o misiune "civilizatoare" în războiul împotriva Uniunii Sovietice În articolul său din cunoscuta carte "Decizii fatale", fostul general Wehrmacht G Blumentritt scrie că Hitler a fost "forțat" să înceapă un război împotriva URSS din motive "nobile" - pentru a proteja Europa de "pericolul roșu" " El declară cu convingere fascistă: "Deoarece Wehrmacht-ul era atunci singura barieră eficientă între Armata Roșie și Europa, Hitler credea că misiunea Germaniei era să elimine amenințarea din est și să respingă forțele bolșevismului care atârnau deasupra Europei" Urmând această cale dezastruoasă, fascismul german a reușit să atragă temporar poporul german pe ea, să seducă și să împingă milioane de germani, așa cum afirmă cu sobru fostul ofițer al armatei fasciste Joachim Wieder, "să pună mâna pe pământ străin și să disprețuiască arogant față de alte popoare " Totuși, continuă Wieder, "aroganța monstruoasă care a apărut din teoriile rasiale delirante a dus la ignorarea și subestimarea puterii de luptă a Armatei Roșii, precum și a surselor economice și morale ale puterii Uniunii Sovietice" Nu este nevoie să ne oprim asupra consecințelor aventurii nebunești a naziștilor de aici Din păcate, nu toată lumea știe să înțeleagă lecțiile istoriei Acest lucru se poate spune, în special, despre multe figuri burgheze din perioada postbelică, în primul rând în Republica Federală Germania, țară care a apărut după prăbușirea Reich-ului nazist și a moștenit cea mai mare parte a teritoriului său Primul cancelar al Republicii Federale Germania, Konrad Adenauer, în septembrie , la nașterea Republicii Federale Germania, și-a declarat imediat credo-ul Ibidem, p Westphal, W Kreipe, G Blumentritt, F Bayerlen, K-Zeitler, B Zimmermann, H Manteuffel Decizii fatale, p Joachim Wieder Dezastru pe Volga Memorii ale unui ofițer de informații al Armatei a -a, Paulus, p Ibid , p într-un spirit apropiat de cel al lui Hitler: "Germania a primit o misiune de la Dumnezeu de a salva Europa și creștinismul" Documentul de bază al Conferinței Internaționale a Partidelor Comuniști și Muncitorilor, desfășurată la Moscova în perioada - iunie , spunea despre linia de politică externă a adenauerților: "Cercurile conducătoare imperialiste ale Republicii Federale Germania, în care neo- Nazismul și militarismul capătă putere, vin cu un program revanșist de revizuire a rezultatelor celui de-al Doilea Război Mondial și a schimbărilor la granițele unui număr de state europene" S-au schimbat multe de atunci Guvernul lui W Brandt a venit la putere în Germania, alegând o politică externă realistă, recunoscând oficial inviolabilitatea frontierelor europene existente Dar popoarele lumii, mai ales poporul sovietic, nu pot uita atrocitățile trecute ale

fascismului, nu pot permite repetarea lor La iunie , ministrul de externe al URSS, A A Gromyko, a spus la o sesiune a Sovietului Suprem al URSS: "Poporul nostru, ca și alte popoare din Europa, își va aminti mult timp tot ceea ce i-a provocat imperialismul german agresiv în timpul celui de-al Doilea Război Mondial Nu numai prezentul, ci și generațiile viitoare de europeni, cu indignarea de care doar mintea și sentimentele unei persoane sunt capabile, vor aminti crimele clicei hitleriste, care le-a promis germanilor, sau mai degrabă capitaliștilor și junkerilor germani, o viață mai bună pe oasele altor popoare Poporul moldovenesc nu a uitat, iar generațiile viitoare nu vor uita, că împreună cu tâlharii naziști / RSS Moldovenească și populația ei au fost jefuite și violate fără milă de către fasciștii români, că așa-zisa "Românie mare" a fost creată pe oasele și sângele altor popoare, în primul rând ale poporului moldovenesc După cum își amintește mareșalul Uniunii Sovietice K S Moskalenko, trupele Armatei a -a conduse de el în , " eliberarea teritoriului sovietic, nu au văzut prea multe diferențe între acele zone care se aflau sub ocupația temporară a trupelor naziste și cele controlate de administrația militară românească Violențe, jafuri și jaf au fost comise și de către fasciștii români În , Statul Major Român, la instrucțiunile Consiliului de Miniștri, a organizat un jaf în masă a proprietăților statului sovietic, jefuind în mod barbar proprietățile poporului sovietic" Să adăugăm că soldații internaționaliști sovietici, ca toți poporul sovietic, chiar și atunci când s-au confruntat direct cu asemenea atrocități, au tras întotdeauna o linie clară între fasciștii români și poporul muncitor român i Ideile de revanchism astăzi sunt hrănite nu doar de neofasciștii germani sau de emigranții români apropiați, ci și de șoviniștii japonezi În ceea ce privește pretențiile japoneze la așa-numitul "nord Pravda, , decembrie "Sarcinile luptei împotriva imperialismului în stadiul actual și unitatea de acțiune a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste" - Kommunist, , Nr , p A A Gromyko Probleme privind poziția internațională și politica externă a Uniunii Sovietice - Pravda, , iulie K S Moskalenko În direcția sud-vest - Notele comandantului M , , p - teritoriu" (adică o parte din ținuturile sovietice ale Insulelor Kurile) Viktor Mayevsky a scris: "Tokyo chiar crede serios că problema de mult rezolvată a ținuturilor sovietice poate fi discutată în altă parte? Chiar nu înțeleg că ridicarea chestiunii teritoriilor (sovietice - A L) este o încercare de revizuire a granițelor Japoniei, făcând ecou pretențiile revanșiștilor din Bonn din Europa Pentru a parafraza întrebarea lui Viktor Maevsky, se poate întreba emigranții români și patronii lor: chiar cred ei serios că problema basarabeană, soluționată demult și pe dreptate, poate fi discutată în altă parte? O idee zadarnică, o așteptare zadarnică! Vărsând lacrimi de crocodil despre soarta "românilor sovietici", despre "soarta lor nefericită", emigranții români și prietenii lor falsificatori din Occident au izbucnit în apeluri pentru a ajuta imediat "populația română a URSS", să o salveze de " durere" și "întârziere", pentru a o proteja de "violența" sovietică Trădătorul maghiar P Landway, amintit de noi, exclamă provocator în cartea cu titlul simbolic "Vulturul în rețea" că " orice mențiune despre istoria Moldovei, trecutul și prezentul ei, este încărcată cu dinamită politică " Cei șapte autori români emigrați, denaturând faptele și prezentându-și ideile șovine ca realitate, în "Aspecte ale relațiilor ruso-române" încearcă să inducă în eroare cititorul străin cu cele mai josnice insinuări Ei scriu într-un stil revanșist: "Noi credem că reunirea Basarabiei și Bucovinei cu România

va permite acestor provincii să atingă același nivel de creștere industrială ca și România, în timp ce dezvoltarea lor actuală este mai slabă decât creșterea rapidă a industrializării URSS " Aceștia susțin neîntemeiat că " s-a dovedit slăbiciunea economiei RSSM" Acești emigranți români fasciști afirmă cu cinism că Basarabia și Bucovina sunt sortite subdezvoltării permanente ca parte a URSS Vorbind din pozițiile de aroganță arhaic stupidă în raport cu nivelul cultural și tehnic al URSS (care a fost abandonată cu mult timp în urmă chiar și în SUA), în numele "salvarii" moldovenilor sovietici din situația "drăgostită", ei cer ca România să aibă voie să importe cărți în RSS Moldovenească și Bucovina de Nord, reviste și manuale, să finanțeze școli, biblioteci, universități din aceste teritorii, să permită cetățenilor din RSSM și din regiunea Cernăuți să meargă la muncă în România, unde, spun ei , vor primi calificări înalte etc Autorii "Aspecte ", care în mod clar nu au pierdut idealurile militant șoviniste ale înaintașilor lor ideologici precum O Gibu, ei scriu: "Fără a fi nevoie să depășească distanțe lungi (adică , cu "proximitate geografică" - A L), fără a fi nevoie să depășească bariera lingvistică sau să se adapteze la diferite obiceiuri, populația Basarabiei și Bucovinei se poate găsi în Moldova (adică Zaprutskaya Moldova - A L), precum și în toată România , mijloacele necesare pentru a-și îmbunătăți nivelul de trai actual" Viktor Mayevski bacilii Washington - "Pravda", , decembrie Paul Lendvai Vulturi în pânze de păianjen, p Aspects des relations , p Ibidem, p Ibidem, p Ibidem, p Falsificatorii istoriei care aderă la acest gen de "concept" caută în mod firesc să reînvie și să revină pe ordinea de zi problema basarabeană, însă, întoarsă pe dos Aceștia încearcă să demonstreze că soluția "adevărată" a chestiunii basarabene înseamnă transferul teritoriului Basarabiei și Bucovinei de Nord către România, a cărei populație ar fi tânjit la "reîntregirea" cu România Același P Landway, pentru a dovedi dorința "românilor sovietici" de "reîntregire" cu România, pune în gura unui anume "violonist român celebru", presupus originar din Chișinău, următoarea tiradă: "Noi vorbim aceeași limbă, suntem aceeași origine, suntem un singur popor " Apoi, visul prețuit al lui Paul Landway însuși și al colegilor săi emigranti români este pus în gura acestui mitic "celebrit violonist": "Sunt ferm convins că peste câțiva ani Chișinăul se va uni din nou cu patria noastră (adică România - A L) " După o "prognoză" atât de grosolană, dar antisovietică "bună" din punctul de vedere al autorului, P Landway recurge la o provocare mai "subtilă", declarând: "Niciunul dintre interlocutorii mei oficiali (în România, unde a vizitat în ani iunie - A L) nu a exprimat pretenții teritoriale împotriva Rusiei sovietice, nici într-o formă ascunsă, nici deschisă În același timp, ei insistă pe "dreptatea istorică și o adevărată prezentare a trecutului" în raport cu istoria mobilă a Moldovei" Fără îndoială, vorbind la cererea celor care nu-și pierd speranța de a se certa popoarele român și sovietic, P Landway încearcă să convingă cititorul că acum "trezirea națională i-a inspirat pe români să-și reînnoiască pretențiile istorice de întoarcere a Basarabiei" El a amintit că în august , într-o discuție cu o delegație japoneză, Mao Tse-tung a susținut că "locurile ocupate de Uniunea Sovietică sunt prea numeroase" , menționând ca exemplu "părți ale teritoriului românesc" Adăugând combustibil focului, P Landway concluzionează: " Cel mai sensibil loc în relația (al României -A L) cu Uniunea Sovietică este pretențiile teritoriale de lungă durată asupra Basarabiei" De fapt, P Landwei acționează ca unul dintre pionii unui mare detașament de ideologi imperialiști care au mizat pe subminarea unității lagărului

socialist Printre cei din urmă, o cifră mult mai mare este directorul Institutului de Cercetare pentru Comunism de la Universitatea Columbia, Z K Brzezinski Acest "Sovietolog" în cartea "Blocul sovietic Unitate și conflicte" scrie cu satisfacție că în SRR Nicolae Iorga, pe care Brzezinski îl numește remarcabil ideolog antebelic al naționalismului din România, i s-au iertat toate "păcatele" N Iorga, după spusele lui Brzezinski, a fost ridicat pe un piedestal datorită faptului că în manuscrisele sale, recent descoperite "Presa" Ziar independent pentru Austria (Viena), N , Itili, p Ibidem Ibidem Paul Lendvai Vulturi în pânze de păianjen, p Ibidem Ibidem Ibidem, p păstrată în arhiva personală a acestui istoric reacționar, "sublinia misiunea specială a României ca insulă izolată a civilizației latine într-o mare de barbarie slavă, ca legătură între Orientul bizantin și Occidentul latin" Din lucrarea amintită a lui Z K Brzezinski reiese că autori străini, inclusiv emigranții români, pledează pentru "pre-mesticismul" românesc, adică pentru prioritatea problemelor interne ale statului în comparație cu sarcinile internaționaliste și datoria unui țara socialistă, îndemn la o luptă pentru "o revigorare intensă a naționalismului, inclusiv o tendință de apărare a guvernului român de dinainte de război împotriva criticilor sovietice" În acest sens, unul dintre atacurile propagandei imperialiste nu este lipsit de interes Jurnaliştii americani W King şi F O'Brien în cartea "The Balkans Granița a două lumi "reportează un astfel de episod În mai , la procesul infractorilor de război de la București, procurorul i-a adresat inculpatului Iuliu Maniu întrebarea: "Ați incitat la sechestrul Basarabiei și Bucovinei, nu-i așa?" Y Maniu a răspuns: "Basarabia și Bucovina au fost și sunt provincii românești" Ce este asta? Fragment aleatoriu din transcriere? Nu, aici apelul la trecut are o vedere îndepărtată King și O'Brien trag o concluzie provocatoare din acest episod: în Yu Maniu "a aruncat un slogan care va trăi în inimile românilor până când aceste provincii vor fi returnate" În aceeași ordine de idei, un anume A Kashin, descendent al Gărzilor Albe Ruse care locuiește în RFG, scrie: o nouă delimitare a granițelor sale cu Uniunea Sovietică și că cererea sa deschisă nu provoacă represalii din partea Moscovei" A Kashin își exprimă opinia că România "susține spiritul naționalismului românesc în Moldova (în RSSM - A L) în speranța că va veni ziua când va putea cuceri acest teritoriu" Aici A Kashin apelează nu numai la cercurile reacţionare occidentale, care încearcă cu încăpăţânare să creeze o pană între SRR şi URSS, ci şi la ultimul dintre şovini de mare putere români Este de remarcat, însă, că până și mulți istorici occidentali, inclusiv antisoviești înfocați, care privesc înapoi cu simpatie la vechiul șovinism româno-myn, subliniază totuși fără echivoc agresivitatea politicii cercurilor conducătoare ale României fasciste față de URSS , că în planurile lor de a crea România "înaintea Bugului" sau "înaintea granițelor Asiei", rolul hotărâtor a fost atribuit alianței cu Germania nazistă, originilor revanșiste ale speranțelor emigrației românești Deci, Yakov Becker afirmă direct: "În , ea (Basarabia - A L) a fost din nou cucerită de români în alianță cu germanul Z K Brzezinski Blocul sovietic Cambridge Mass , , p Ibidem, p , , Walliam B King și Franc O'Brien Balcanii Frontiera a două lumi New York, , p Ibidem A Kachin Blocul Comunist, România și Policentrismul - Buletinul Institutului pentru Studiul URSS, vol XIII, nr , octombrie , p Ibidem "trupe" În această frază, de altfel, atrag atenția două expresii: prima este "din nou", afirmând că în România a cucerit din nou, ca și în , Basarabia; al doilea - "cucerit", echivalează cu o recunoaștere a faptului că

Basarabia nu s-a "alăturat de bună voie" României, ci a devenit un trofeu temporar al agresorului Sub un alt aspect, este curioasă remarca lui Norman Pounds, care notează că " tratatul de pace dintre România și aliați (datat - A L) a confirmat transferul Basarabiei în Uniunea Sovietică" , că reunificarea Basarabiei cu URSS " a fost recunoscut oficial prin tratatul de pace din " Dorim să atragem atenția asupra ideii autorului că acest tratat doar "a confirmat transferul Basarabiei", adică situația de fapt preexistentă - intrarea Basarabiei în Rusia și Uniunea Sovietică Totuși, în continuare Norman Pounds spune că, în urma celui de-al Doilea Război Mondial, "niciunul dintre guvernele luate în considerare (vorbim despre țările Europei Centrale și de Est - A L) nu a formulat cereri oficiale pentru returnarea (teritoriului) - A L), și doar în România există în prezent o discuție deschisă despre posibilitatea returnării unei părți a acesteia" Aici întâlnim din nou o încercare rău intenționată de a submina prietenia țărilor socialiste De asemenea, este imposibil de ignorat faptul că cercurile de emigranți români și patronii lor occidentali caută nu numai să revigoreze și să încălzească dispozițiile șovine și chiar revanșiste ale unor oameni care, din cauza instabilității ideologice și politice, tind să asculte "voci" externe ", dar oferă și opțiuni "radicale" planuri de "rezolvare" a problemei ridicate fără sens a Basarabiei și Bucovinei de Nord - transferul acestor teritorii sovietice către notoria "Românie mare" extrasă din naftalină Astfel, cei șapte istorici români emigrați pe care i-am menționat în repetate rânduri încearcă chiar să aducă o "bază marxist-leninistă" sub conceptul lor de "renașterea marii României", în timp ce se bazează pe sentimentele imaginare "românești" ale populației moldovenești SSR și cu ajutorul Chinei Autorii "Aspecte " scriu: "Pe de o parte, hotărârea populației moldovenești din Basarabia și Bucovina de Nord de a rămâne românească, pe de altă parte, doctrina comunistă, exprimată de Marx, Engels și Lenin, în al treilea rând, puterea în creștere a Chinei și, în cele din urmă, opinia publică mondială reprezintă un sprijin semnificativ datorită căruia s-a realizat eliberarea Asiei și Africii și care va putea într-o zi să joace un rol decisiv pentru revendicările românești , Aceasta, ca să spunem așa, este o "rațiune profundă" generală pentru o "soluție" la problema "viitorului" Basarabiei și Bucovinei de Nord, implicând posibilitatea unei noi războaie, o nouă respingere a pământurilor sovietice și anexarea acestora la mitica "România mare" Dar emigranții joacă rolul unor politicieni practici și oferă un specific lakob Becker op cit , S Normau IL, Lire sterline op cit , p Ibidem, p Ibidem, p Aspects des relations , p > variantă de "rezolvare" a problemei de acum "basarabo-bucovinene" Amăgindu-se despre sentimentele "române" ale moldovenilor sovietici, ei susțin: "Un referendum liber și secret în absența trupelor sovietice, sub control neutru, este, în opinia noastră, singura modalitate de a face cunoștință cu dorințele populaţia" Astfel, emigranții români se agață de speranța de a interpreta în favoarea lor propunerea făcută de delegația URSS la Conferința sovieto-română de la Viena din de a organiza un plebiscit în Basarabia, pe care îndrumătorii lor politici și inspiratorii ideologici, conducătorii guvernului regal România, odată refuzată categoric După cum puteți vedea, descendenții claselor muribunde se degradează intelectual din generație în generație Intoxicati de planurile lor revanchiste, emigrantii romani merg pana acolo incat sa apeleze la "condescendenta" Uniunii Sovietice, indemnand-o sa "renunte voluntar" in favoarea Romaniei unei parti din teritoriul sovietic si unei parti din populatia sovietica, ca este,

populația Moldovei sovietice și a regiunii Cernăuți Ei se convin de orbirea lor lacomă: "Abandonul Basarabiei și Bucovinei nu ar stârni emoții în opinia publică sovietică " În același timp, răzbunatorii români nici măcar nu se bâlbâie despre interesele întregii republici, RSS Moldovenească, interesele și dorințele reale ale unuia din națiunile independente ale lumii - națiunea moldovenească, acționând ca parte organică a unei noi comunități istorice, parte a poporului sovietic Apelând la opinia publică mondială și prezentând "planurile" lor absurde ca pe ceva real, emigranții români de afaceri concluzionează probabil: "Opinia publică rusă trebuie să fie pregătită pentru o cesiune teritorială în acest fel (prin referendum sau cu ajutorul Chinei - A L) și în același timp este timpul să creăm organismele necesare unui transfer nedureros de suveranitate (asupra Basarabiei și Bucovinei de Nord - A L)" Renegații națiunii române, care i-a aruncat din mijlocul ei, amenință strident Uniunea Sovietică și publicul sovietic de la poarta emigranților; "Nici cu prețul existenței sale, poporul român nu poate refuza să-și realizeze unitatea (adică dintr-o nouă cucerire a Basarabiei și Bucovinei de Nord - A L) Răbdător și asertiv, este hotărât să o realizeze Într-adevăr, aceste atacuri revanșiste obscure ale cercurilor de emigranți români amintesc oarecum de revendicările extremiștilor israelieni bazate pe cărțile Vechiului Testament Autorul englez Thomas Barman, în recenzia sa asupra cărții Aspecte ale relațiilor ruso-române de către emigranții români, respinge cu desăvârșire opinia autorilor săi că Basarabia a devenit acum o "problemă internațională" Dar T Barman împărtășește părerea emigranților români despre sprijinul Chinei, care în politica sa antisovietică speculează sentimente naționaliste și șovine, "pretenții românești" asupra teritoriilor sovietice El scrie: "Mulțumesc Ibidem, p Ibidem, p Ibidem Ibidem, p International Affairs, Londra, voi , nr , , octombrie, p adâncind criza dintre Moscova și Beijing, Bucureștiul consideră că poate ridica problema Basarabiei și Bucovinei " Remarcile lui Barmzna ridică vălul asupra unora dintre sursele renașterii planurilor șovine și revanchiste ale reacției emigraților români, dezvăluind incitarea din culise a maoiștilor Astfel, potrivit lui T Barman, "România a fost singura țară care a folosit afirmații chinezești" după binecunoscutul interviu acordat de Mao Tse-tung socialiștilor japonezi în august , iar "ambasada Chinei la București a fost prima care distribuie harta în București, arătând Basarabia ca parte a României" * Barman este convins că emigranții români au mari speranțe în clica maoistă El scrie: "Puterea în creștere a Chinei este unul dintre argumentele date în China pentru a întări speranța că într-o zi Moscova va dori să returneze Basarabia României" Dar visele și iluziile revanșiste ale emigranților români și ale patronilor lor nu primesc și nu pot primi sprijin în rândul publicului larg al României socialiste Muncitorii SRR sunt în favoarea întăririi prieteniei cu popoarele sovietice, care, după cum subliniază pe bună dreptate N Ceauşescu, au adus "o contribuţie decisivă la eliberarea României şi a altor ţări de sub jugul fascist" , reprezintă inviolabilitatea a granițelor postbelice și este împotriva acelor forțe și concepte care provoacă ceartă între popoare, împingându-le să revizuiască granițele de stat moderne În discursul său în legătură cu celebrarea centenarului nașterii lui V I Lenin, Secretarul General al Comitetului Central al PCR N Ceaușescu a spus că cooperarea internațională și schimbul de valori materiale și spirituale între popoare "sunt un obiectiv necesitatea atât de a asigura progresul comun, de a duce umanitatea înainte, cât și de a stabili un climat de pace, securitate și încredere

între popoare" Vorbind împotriva izolării naționale și a îngustării de minți, precum și împotriva șovinismului de mare putere, care dau naștere la certuri și dispute între popoare, dăunează cooperării acestora și cauzei comune a socialismului, N Ceaușescu a amintit că Constituția Republicii Socialiste România a instituit o pedeapsă penală pentru "orice propagandă naționalistă, șovină, orice incitare la ură rasială sau orice încercare de a semăna ura națională" Această poziție este un răspuns demn nu numai pentru emigranții români, ci și pentru toți provocatorii și falsificatorii străini ai istoriei Viața, realitatea, procesul real al istoriei au infirmat, infirmă și vor continua să respingă orice calomnie, zdrobesc în praf toate insinuările falsificatorilor burghezi și ale politicienilor antisovietici, toate speranțele lor într-o "nouă soluție" la întrebare basarabeană cu Afaceri Internaționale, , octombrie, p Ibidem, p Ibidem, p s Ibidem, p I "Țările Europei Centrale și de Sud-Est în al Doilea Război Mondial" Carte de referință istorico-militar M , , p Nicolae Ceauşescu Discurs la o întâlnire solemnă dedicată aniversării a de ani de la nașterea lui V I Lenin aprilie București, , p Ibid , p cu ajutorul unor forţe externe, manifestând un interes suspect pentru "eliberarea" Basarabiei şi pentru "reîntregirea" ei cu mitica "România cea mare" RSS Moldovenească stă acum ca o stâncă puternică la granițele vestice ale monoliticei și imensei cetăți sovietice, oamenii ei muncitori, întorcându-și fețele către soarele răsărit în est, își îndreaptă privirea către zorile îndepărtate ale comunismului, simțind în permanență beneficiile influența epocii socialismului și unitatea puternică a popoarelor frați Poporul moldovenesc a parcurs un drum lung și spinos în istoria sa - calea de la lipsa de drepturi sociale și naționale la libertate și egalitate, de la înapoierea economică la crearea unei industrii dinamice socialiste, agricultura pe scară largă, de la analfabetism la o activitate fără precedent înflorirea științei și culturii "Dacă înainte", a scris primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Moldova, I I tărâmul bucuriei și fericirii În familia frăţească a popoarelor din URSS, oamenii muncitori ai RSS Moldoveneşti au obţinut succese deosebite într-o perioadă istorică relativ scurtă Progresul rapid al regiunilor de pe malul drept al republicii în cursul construirii socialismului a dus la eliminarea diferențelor de nivel de economie și cultură din cele două părți ale Moldovei În anii următori, RSS Moldovenească s-a transformat într-o republică cu industrie modernă, agricultură intensivă, cultură foarte dezvoltată - într-una dintre republicile industriale și agrare înfloritoare ale Uniunii Sovietice, iar transformarea extraordinară a chipului regiunii stârnește surprindere admirativă dintre toți cei care l-au cunoscut în trecut Alături de ramurile tradiționale ale industriei bazate pe prelucrarea materiilor prime agricole și a mineralelor nemetalice, în RSS Moldovenești s-au dezvoltat în ultimele decenii diverse ramuri ale industriei grele, printre care în primul rând, cum ar fi construcțiile de mașini, fabricarea de instrumente, inginerie electrică, energie și altele Uzinele și fabricile din Moldova produc tractoare, mașini-unelte, aparate sofisticate, pompe electrice și motoare electrice, frigidere și mașini de spălat, ciment și sticlă, încălțăminte și haine, conserve și zahăr, vin și coniac, materiale de construcție și multe altele Republica generează miliarde de kilowați-oră de electricitate pe an RSS Moldovenească exportă peste o sută de produse industriale în de țări ale lumii Agricultura Moldovei a devenit o industrie puternic mecanizată, reprezentată de mari întreprinderi socialiste În producția unui număr de produse vegetale, republica a

ocupat locuri de frunte în Uniunea Sovietică: tutun și ulei de salvie - primul, ulei de struguri și trandafiri - al doilea, floarea soarelui, sfeclă de zahăr și fructe - al treilea, legume - al patrulea , cereale - al cincilea etc Succesele Moldovei în construcția culturală sunt enorme Literatura, arta, învățământul public, știința, editarea de cărți etc se confruntă cu o adevărată înflorire În republică sunt aproximativ de mii de studenți ai instituțiilor de învățământ superior și secundar de specialitate I Bodiul Octombrie și transformări sociale - "Pravda", , octombrie (din punct de vedere al numărului de studenți la de locuitori, RSS Moldovenească este în fața celor mai dezvoltate state capitaliste ale Europei), aici lucrează de oameni de știință, dintre care peste de doctori și candidați la știință, sute de mii de specialiști de înaltă calificare în toate sectoarele economiei naţionale O realizare remarcabilă a construcției socialiste și comuniste în RSS Moldovenească, ca și în toate republicile unionale ale țării noastre, este formarea unei noi personalități, socialiste, educația unui nou om sovietic, a unui om-creator, creator de comunism Moldova sovietică se dezvoltă și prosperă în familia numeroasă și prietenoasă a popoarelor sovietice În anii ai secolului al XIX-lea, marele poet rus Alexandru Sergheevici Pușkin, cântând despre prietenia dintre popoare, a visat: " despre vremurile care vor veni, Când popoarele, uitându-și lupta, se vor uni într-o mare familie Cuvintele profetice ale lui A S Pușkin s-au adeverit În marea familie prietenoasă a popoarelor sovietice, fără ceartă și luptă, culegând zilnic roadele asistenței reciproce a națiunilor și naționalităților socialiste, trăiește poporul moldovenesc acum eliberat și reunit Calea pe care a ales-o duce la comunism și nu există nicio forță capabilă să-l oblige să se abată de la această cale A S Pușkin Lucrări complete în zece volume, ed , vol III, M , , p

Bibliografie Lucrări ale clasicilor marxism-leninismului K Marx Capital, volumele I-III K Marx şi F Engels Lucrări, volumele , , (părțile I și II) K Marx Naționalizarea pământului K Marx şi F Engels Lucrări, vol K Marx - Pavel Vasilievici Annenkov, decembrie K Marx şi F Engels ¿och , v K Marx Tentativa de asasinare a lui Franz Joseph - Revolta de la Milano - Politica britanică - Discursul lui Disraeli - Testamentul lui Napoleon K Marx şi F Engels Op , v K Marx ordinul lui Eichmann K Marx şi F Engels Lucrări, vol K Marx şi F Engels Manifestul Partidului Comunist K Marx şi F Engels Lucrări, vol K Marx şi F Engels ideologia germană K Marx şi F Engels Opere, vol F Engels August Bebel, - ianuarie K Marx şi F Engels Soch, vol F Engels August Bebel, - martie K Marx şi F Engels Op t F Engels Anti-Dühring K Marx şi F Engels Lucrări, vol F Engels Ce îi pasă clasei muncitoare de Polonia? K Marx şi F Engels Soch v F Engels Problema țărănească în Franța și Germania K Marx şi F Engels Lucrări, vol F Engels Originea familiei, a proprietății private și a statului M , F Engels K Schmidt ( ) K Marx şi F Engels Litere alese M , V I Lenin Programul agrar al social-democrației în prima revoluție rusă din - Poli col cit , vol V I Lenin Problema agrară și "criticii" lui Marx Poli col cit , vol V I Lenin Mare initiativa Poli col cit , v VI Lenin La Comisariatul Poporului pentru Afaceri Militare Poli lucrări adunate, v V I Lenin Politica externă a revoluţiei ruse Poli col cit , vol x VI Lenin Programul militar al revoluţiei proletare Poli lucrări adunate, v V I Lenin Război și revoluție Poli col cit , v V I Lenin Întrebare despre lume Poli col cit , v ' V I Lenin al VIII-lea Congres al Sovietelor al Rusiei Raportul Comitetului Executiv Central al Rusiei și al Consiliului Comisarilor Poporului privind politica externă și internă Poli col cit , v V I Lenin VIII Congres al PCR (b) Raportul

Comitetului Central Poli col cit , v V I Lenin Vili Congresul RCP (b) Raport despre programul petrecerii Poli col cit , v V I Lenin Al Doilea Congres panrusesc al Sovietelor deputaților muncitorilor și soldaților Raport de pace Poli col cit , v V I Lenin II Congres al Internaționalei Comuniste Raportul comisiei pentru probleme naționale și coloniale Poli col cit , v V I Lenin Alegerile pentru Adunarea Constituantă și dictatura proletariatului Poly, col op , v V I Lenin Discurs la o ședință a Consiliului Comisarilor Poporului din martie Poly col cit , v V I Lenin Comandantului-șef M A Muravyov, Colegiul Suprem al României, Secretariatul Popular al Republicii Ucrainene, V A Antonov-Ovseenko, februarie Poly col cit , v V I Lenin Stat și revoluție Poli col cit , v V I Lenin Catastrofa iminentă și cum să o facem față Poli col cit , v V I Lenin al IX-lea Congres al Sovietelor al Rusiei Despre politica internă și externă a Republicii Raportul Comitetului Executiv Central al Rusiei și al Consiliului Comisarilor Poporului decembrie Poly col cit , v V I Lenin IX Congres al PCR (b) Raportul Comitetului Central martie / Poly col cit , v V I Lenin X Congres al PCR (b) Raport privind înlocuirea repartizării cu un impozit în natură Poli col op vol V I Lenin Raport la cel de-al II-lea Congres al organizațiilor comuniste ale popoarelor din Est noiembrie Poli col cit , v V I Lenin Raport asupra politicii externe la ședința comună a Comitetului Executiv Central al Rusiei și a Sovietului de la Moscova din mai Poli col cit , v V I Lenin Raport asupra situației interne și externe a republicii la Conferința de la Moscova a PCR (b) iulie Poly col cit , v V I Lenin Încă o dată despre sindicate, despre situația actuală și despre greșelile vol Troţki şi Buharin Poli col cit , v V I Lenin Comploturi de reacție și amenințări ale revoltăților Poli col op vol V I Lenin Sarcinile proletariatului în revoluția noastră Poli col op " v V I Lenin sarcinile revoluției Poli col cit , v V I Lenin Sarcinile sindicatelor de tineret Poli col cit , v V I Lenin Note despre sarcinile delegației noastre de la Haga Poli col cit , v V I Lenin Notele publicistului Poli col cit , v V I Lenin Observații cu privire la cea de-a doua versiune a programului lui Plehanov Poli col op , vol V I Lenin Întâlnirea Comitetului Executiv Central al Rusiei din aprilie Raport asupra sarcinilor imediate ale guvernului sovietic Poli col cit , v V I Lenin Întâlnirea Comitetului Executiv Central al Rusiei din aprilie Cuvânt de încheiere asupra raportului privind sarcinile imediate ale puterii sovietice Poli col cit , v V I Lenin Apărarea neutralității Poli col cit , v V I Lenin Jocul parlamentarismului Poli col cit , vol V I Lenin Din jurnalul unui publicist Poli col cit , v V I Lenin Imperialismul ca treaptă superioară a capitalismului Poli col cit , v V I Lenin Rezultatele discuției despre autodeterminare Poli col cit , v V I Lenin Karl Marx Poli col cit , v V I Lenin Comisarului Cetății Petru și Pavel, ianuarie Poli col cit , v V I Lenin Despre caracteristicile romantismului economic Poli col cit , vol V I Lenin La aniversarea a patru ani de la Revoluția din octombrie Poli col cit , v V I Lenin Mai bine mai puțin este mai bine Poli col cit , v V I Lenin Manifest către poporul ucrainean cu cereri de ultimatum către Rada ucraineană Poli col cit , v V I Lenin Materiale privind revizuirea programului petrecerii Poli col cit , v V I Lenin Conferința provincială de la Moscova a PCR (b) Poziția noastră externă și internă și sarcinile Partidului Discurs noiembrie Pauley col cit , v V I Lenin Schița planului de lucru științific și tehnic Poli col cit , v V Ya Lenin Proiect de rezoluție privind problema națională Poli col cit , vol V I Lenin Întrebarea națională în programul nostru Poli col cit , vol V I Lenin Noua politică economică și sarcini ale iluminismului

politic Poli col cit , v V I Lenin Întâlnire comună a Comitetului Executiv Central al Rusiei, a Sovietului de la Moscova, a comitetelor de fabrică și a sindicatelor din octombrie Raport Poly, col cit , v V I Lenin Congresul Unității al RSDLP Observații de încheiere asupra chestiunii agrare Poli col cit , vol V I Lenin Despre foame Poli col cit , v V I Lenin Despre stat Poli col cit , v V I Lenin Despre sarcinile proletariatului în revoluția actuală Poli col cit , v V I Lenin Despre compromisuri Poli col cit , v V I Lenin Despre iluzii constituționale Poli col cit , v V I Lenin Despre cooperare Poli col cit , v V I Lenin Despre copilăria și mic-burghezitatea "de stânga" Poli col cit , v V I Lenin Pe programul național al RSDLP Poli col cit , v V I Lenin Despre revoluția noastră Poli col cit , v V I Lenin Despre dreptul națiunilor la autodeterminare Poli col cit , v V I Lenin Despre taxa pe alimente Poli col cit , v V I Lenin Despre cultura proletară Câmpuri col cit , v V I Lenin Răspunzând la întrebările corespondentului de la Berlin al agenției americane de informații "Serviciul Universal" Carl Wiegand Poli col cit , v V I Lenin Sarcinile imediate ale guvernului sovietic Poli col cit , v V I Lenin Versiunea originală a articolului "Sarcinile imediate ale puterii sovietice" Poli col cit , v V I Lenin I Congresul deputaților țăranilor al Rusiei Discurs despre chestiunea agrară mai (iunie), Poli col cit , v V I Lenin I Congresul rusesc privind educația extrașcolară Discurs de salut Poli col cit , v V I Lenin I Congresul rusesc privind educația extrașcolară Este vorba de a înșela poporul cu sloganurile libertății și egalității Poli col cit , v V I Lenin Primul Congres al Internaționalei Comuniste Teze și raport despre democrația burgheză și dictatura proletariatului Poli col cit , v V I Lenin Scrisoare către muncitorii și țăranii din Ucraina despre victoriile asupra lui Denikin Poli col cit , v V I Lenin În ceea ce privește procesul-verbal al conferinței militar-combate din noiembrie a Partidului Muncitoresc Social Democrat Rus Poli col cit , v IV I Lenin Prefață la cartea lui I I Stepanov "Electrificarea RSFSR în legătură cu faza de tranziție a economiei mondiale" Poli col cit , v V I Zienin Propunerea Comitetului Central al RSDLP al celei de-a doua Conferințe Socialiste Poli col cit , v V I Lenin Salutare muncitori maghiari Poli col cit , v V I Lenin Programul Partidului Comunist Rus (bolșevici) Poly, col cit , v V I Lenin Proiectul și explicația programului Partidului Social Democrat Poly, col cit , vol V I Lenin Proiect de program al PCR (b) Poli col cit , v V I Lenin Proiect de teze privind rolul și sarcinile sindicatelor în noua politică economică Poli col cit , v V I Lenin Revoluția proletară și renegatul Kautsky Poli col cit , vol V I Lenin V Congresul Panorus al Sovietelor Muncitorilor, Țăranilor, Soldaților și Deputaților Armatei Roșii Raportul Consiliului Comisarilor Poporului Poli col cit , v V I Lenin Dezvoltarea capitalismului în Rusia Poli col cit , vol V I Lenin Armata revoluționară și guvernul revoluționar Poli col cit , vol V I Lenin Rezoluție a Consiliului Comisarilor Poporului privind negocierile cu Rada Poly, col cit , v V I Lenin Discurs la Conferința panrusă de iluminare politică a departamentelor provinciale și raionale de educație publică noiembrie Poly col cit , v V I Lenin Discurs la Congresul întreg rusesc al lucrătorilor din domeniul sănătății din martie Poly col cit , v V I Lenin Discurs la o conferință a lucrătorilor feroviari din districtul Moscova pe aprilie Poly col cit , v V I Lenin Discurs la cel de-al II-lea Congres al Comisarilor de Muncă din mai Poly, col cit , v V I Lenin Discurs la Primul Congres rusesc al departamentelor funciare, comitetelor săracilor și comunelor, decembrie Poly col cit , v V I Lenin Discurs la o reuniune a

președinților comitetelor executive raionale, volost și rurale ale provinciei Moscova octombrie Poly col op , v V I Lenin Discurs la cel de-al IV-lea Congres al Muncitorilor din industria confecțiilor din întreaga Rusie februarie Poly col cit , v V I Lenin Discurs la sesiunea a IV-a a Comitetului Executiv Central al Rusiei a IX-a convocare din octombrie Poli col cit , v V I Lenin Discurs cu ocazia aniversării revoluției din noiembrie Poli col cit , v V I Lenin S G Shaumyan, iulie Poly col cit , v V I Lenin A șaptea (aprilie) Conferință panrusă a RSDLP (b) Discurs pe problema națională Poli col cit , v V I Lenin A șaptea (aprilie) Conferință panrusă a RSDLP (b) Rezoluție pe problema națională Poli col cit , v V I Lenin Al șaptelea congres de urgență al RCP (b) Raport privind revizuirea programului și schimbarea numelui partidului Poli col cit , v V I Lenin S I Gusev, octombrie Poly col cit , v V I Lenin Întâlnirea activelor organizației de la Moscova a RCP (b) la decembrie Raport asupra concesiunilor Poli col cit , v V I Lenin Socialism și război (Atitudinea RSDLP față de război) Poli col op , v V I Lenin Unirea Minciunilor Poli col cit , v V şi Lenin Statistică și sociologie Poli col cit , v V I Lenin Pagini de jurnal Poli col cit , v V I Lenin Congresul Deputaților Țăranilor Poli col cit , v V I Lenin Rezumate pentru cel de-al doilea Congres al Internaționalei Comuniste Proiect inițial de teze pe problema agrară Poli col cit , v V I Lenin Teze pe problema naţională Poli col cit , v V I Lenin Rezumate ale eseului despre problema națională Poly, col cit , v V I Lenin Telegramă către Bela Kun, mai Poly col cit , v V I Lenin Telegramă către I I Vatsetis și S I Aralov, sau aprilie din Poly col cit , v V I Lenin Telegramă către M A Muravyov, februarie Poly col op vol V I Lenin Tovarăși comuniști din Azerbaidjan, Georgia, Armenia, Republica Munților Daghestan Poli col cit , v V I Lenin Vor păstra bolșevicii puterea de stat? Poli col op , v V I Lenin Succese și dificultăți ale puterii sovietice Poli col cit , v V I Lenin Congresul extraordinar al Rusiei al Sovietelor Deputaților Țăranilor Proiect de rezoluție Poli col cit , v V I Lenin Ce să fac? Poli col cit , v , V I Lenin Ce sunt "prietenii poporului" și cum luptă aceștia împotriva social-democraților? Poli col cit , vol V I Lenin Economie și politică în epoca dictaturii proletariatului Poly, colecție > soch , v V I Lenin Despre literatură și artă M , Lucrări ale liderilor de partid și de stat din URSS și țări străine Bilyak Vasil Relațiile cehoslovaco-sovietice stau la baza dezvoltării statalității cehoslovace Komunist, , nr Brejnev L I Cauza lui Lenin trăiește și învinge - "Comunist", , nr Brejnev L I Mișcarea comunistă a intrat într-o perioadă de nou ascensiune - "Probleme ale păcii și socialismului", , nr Brejnev L I curs Lenin Discursuri și articole, vol M , ; v M , Brejnev L I Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul XXIII al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice M , Brejnev L I Raportul Comitetului Central al PCUS la Congresul XXIV al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice M , Brejnev L I Discurs la cel de-al treilea Congres al fermierilor colectivi al întregii uniuni -Comunist, , nr Budyonny S M Întâlniri cu Ilici M , Gheorghiu-Dej Gh Articole și cuvântări Ediția a Vl-a București, Georgiou-Dej George XV aniversare a Republicii Populare Române Bucureşti, Georgiou-Dej G Articole și discursuri, vol , M Husak, Gustav La de ani de la formarea Cehoslovaciei, Kommunist, , nr Dimitrov G M Lucrări alese, vol M , Kadar Janos Internaționalismul azi - Pravda, , septembrie Kalinin M I Douăzeci și trei de ani de putere sovietică - Pravda, , noiembrie Kosygin A N Directivele celui de-al XXIII-lea Congres al PCUS privind planul cincinal de dezvoltare a economiei naționale a URSS pentru anii - M , Marx J B octombrie și mișcarea de

eliberare națională - "Probleme ale păcii și socialismului" , nr ( ) Potemkin V P Politica de liniște a agresorului și lupta Uniunii Sovietice pentru pace M , Serge Pierre-Justin - Lupta pentru mâine - Pravda, , octombrie Stalin I V Raportul politic al Comitetului Central la Congresul XVI al PCUS (b) Soch , vol M , Stalin I V Lumina din Est Soch , vol M , Torez M Lucrări alese, vol (-) M , Ulbricht W Noua Constituție Socialistă a RDG - "Pravda", , februarie Frunze M V Lucrări alese M , Hall Gaz Realitatea uitată - "În străinătate", , nr ( ) Nicolae Ceauşescu Discurs la o ședință solemnă dedicată aniversării a de ani de la nașterea lui V I Lenin' la aprilie Bucureşti, Actele celor mai înalte organe ale partidului și ale statului eu a) documentele partidului sovietic și ale organelor de stat "Vedomosti al Sovietului Suprem al URSS", , nr "XVIII Congres al Partidului Comunist Uniune (bolșevici)" Raport textual M , "XXIII Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice", Raport textual, vol M , "Decretele puterii sovietice" Culegere de documente, vol octombrie - martie M , "Declarația guvernului sovietic către guvernul SUA" - "Pravda", , decembrie "Instrucțiune privind organizarea muncii școlilor din Basarabia Sovietică" Kshn , "PCUS în rezoluțiile și hotărârile congreselor, conferințelor și plenurilor Comitetului Central", ediția a VIII-a, vol M " ; v , M , ; v M , ; v M , ; v M , ; v , M , "La de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin" Teze ale Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice - "Pravda", , decembrie "Materiale ale celui de-al XXII-lea Congres al PCUS" Raport textual M , "Materiale ale celui de-al XXIII-lea Congres al PCUS" Raport textual M , "Materialele celui de-al XXIV-lea Congres al PCUS" Raport textual M , "Formarea URSS" Colectarea documentelor - Ed E B Genkina M -L , "Despre pregătirile pentru aniversarea a de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin" Decret al Comitetului Central al PCUS M , "Prima sesiune a Sovietului Suprem al RSS Moldovei" Raport textual Kshn , "Programul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice" M , " de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie" Rezumate ale Comitetului Central al PCUS Moscova, "Rezoluţiile celei de-a XVII-a Conferinţe a SDL Formarea Republicii Socialiste Sovietice Letonia și construcția socialistă în Documente și materiale, vol Riga, "Deciziile Comitetului Central din Partidul Comunist (b) și ale Comitetului Central al Partidului Comunist (b) B cu privire la problema națională" Minsk, "Culegere de legi ale URSS și decrete ale Prezidiului Sovietului Suprem al URSS (-)" M , "Culegere de legi ale URSS și decrete ale Prezidiului Sovietului Suprem al URSS (- noiembrie)" M , "A șaptea sesiune a Sovietului Suprem al URSS" Raport textual M , "Culegere de legi şi ordine ale Guvernului Muncitoresc şi Ţărănesc al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste" M , , nr "Culegere de decrete și ordine ale Guvernului Republicii Sovietice Socialiste Moldova" Kshn , , nr "Culegere de decrete și ordine ale Guvernului Republicii Sovietice Socialiste Ucrainene", nr , octombrie Kiev, "Al III-lea Congres panrusesc al Sovietelor deputaților muncitorilor, soldaților și țăranilor" Pg, "Al treilea Congres al Sovietelor din Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste" Raport textual M , "A treia sesiune a Sovietului Suprem al URSS" Raport textual M " "Culegere cronologică de legi ale RSS Moldovenești, decrete ale Prezidiului Sovietului Suprem și decrete ale guvernului RSS Moldovenești", vol , Kshn , "Sarcinile luptei împotriva imperialismului în stadiul actual și unitatea de acțiune a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste" Documentul principal adoptat de Conferința Internațională a Partidelor Comuniști și Muncitorilor de la Moscova la

iunie - Kommunist, , nr "Pentru pace și securitate în Europa" Declarația partidelor comuniste și muncitorești europene - participanți la conferința de la Karlovy Vary din aprilie - "Probleme ale păcii și socialismului", , nr b) Actele partidelor comuniste străine "Documente din istoria Partidului Comunist din România - " București, "Documente din istoria Partidului Comunist din România - ", vol II București, ; - , vol III București, ; - , vol IV București "Lupta P C R pentru apărarea intereselor maselor populare în perioada stabilizării relative a capitalizmului (-)" București, "Rezoluții și hotărâri ale Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român - " București, Источники а) Архивные Партийный архив Института истории партии при ЦК КП Молдавии (ПА ИИП при ЦК КПМ) Fonduri: Comitetul Regional Moldova al PC(b)U (f); Comitetul Central al Partidului Comunist din Moldova (f); Cod civil Chișinău al Partidului Comunist din Moldova (f) Arhiva Centrală de Stat a RSS Moldovei (TSGA MSSR) fonduri: tribunalul militar român al raionului Bălți (f); Comitetul executiv al volost Kotyuzhansky din districtul Soroca (f P- Õ); Inspectoratul de poliție Uyezd al raionului Orhei (f); Inspectoratul Regional de Poliție din Basarabia (φ); Prefectura raionului Bălți (f); Siguranţa românească a raionului Soroca (f); Cabinetul Basarabiei, Bucovinei și Transnistriei (f); Inspectoratul Regional pentru Învățământ al Basarabiei (f); Tribunalul Militar al Corpului III de Armată al Armatei Române (f); Comitetul Executiv Raional Nisporeni al Chișinău Uyezd (f R-); Biroul Organizator al Consiliului Central Unisional al Sindicatelor pentru Basarabia (f R-); Kolhoz cu Agrononovka, raionul Korneshgsky, raionul Chișinău (f R-); Comitetul executiv al orașului Soroki, raionul Soroca (f R-); comitetul executiv raional al raionului Soroca (f); Comitetul Executiv Uyezd al Bălți Uyezd (f); Consiliul Comisarilor Poporului din RSS Moldovenească (formular R-); Prezidiul Sovietului Suprem al RSS Moldovei (f R-) Arhiva Partidului Regional Cernăuți (CHOPA) Fonduri: Cernăuți GK KP (b) U (f); Khotinsky GK KP (b) U (f); Khotinsky Ukom al Partidului Comunist (b)U (f); Comitetul Regional Cernăuți al PC(b)U (f) Arhiva Regională de Stat Cernăuți (CHOGA) Fonduri: Comitetul Executiv Regional al regiunii Cernăuți (f R-); Cartierul general al Corpului Armată al Armatei Române (f); prefectura română a raionului Khotinsky (f); Inspectoratul Administrativ al Prefecturii Județului Khotigi (f); inspectoratul regional de poliție bucovineană (f); Inspectoratul de poliție al lui Khotinsky Uyezd (f); Siguranța românească a districtului Khotinsky (f) Arhiva Regională a Partidului Odesa (OOPA) Fonduri: Comitetul Regional Izmail al Partidului Comunist (b) U (f); Comitetul Orășenesc Izmail al Partidului Comunist (b) U (f) Arhiva Regională de Stat Odesa (OOGA) Fond R- - Trust ucrainean pentru conserve Filiala Izmail a Arhivei Regionale de Stat Odessa (IF OOGA) Colecții: Primăria orașului Izmail (f); Primărie orasul Reni (f); Primăria Dumitreshti din volost Kili (f); Primăria Safyan, Izmail volost (f); Primăria Chishmya-Veruite, Izmail volost (f); Primăria Galileshty, Kili volost (f); Camera Agricolă Județeană Akkerman (f); Camera de Comerț și Industrie Izmail (f); Cazac de pretura Volost (f IZ); Pretorul parohiei Palanca (φ); Primăria Nerushai din volost Kili (f); inspectoratul şcolar raional Akkerman (f); Serviciul sanitar raional Izmail (f); legiunea de jandarmerie raională Izmail (f); Primăria comunei Kaplany, raionul Akkerman (f); Siguranța românească a districtului Akkerman (f); Oficiul Regional de Statistică Izmail (f R-); Departamentul Regional de Sănătate Izmail (f R-); Direcția Regională de Agricultură Izmail (f R-); Direcția regională de învățământ public Izmail (f P-); Casa Regională de Artă

Populară Izmail (f P-); Uniunea Regională a Consumatorilor Izmail (f R-); Comitetul Executiv Regional Izmail (f R-); Comitetul Executiv al Orasului Izmail (f R-); comitetul executiv al districtului Reniysky (f R-) şi alte fonduri b) Publicat "Lupta pentru puterea sovietică în regiunea Kiev (martie - februarie)" Colectarea documentelor si materialelor Kiev, "Lupta muncitorilor din Bucovyna pentru eliberarea socială și națională și reunificarea cu PCP ucrainean - " Documente și materiale Cernăuți, "Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţia internă (-)" Colectarea documentelor si materialelor Kshn , "Lupta muncitorilor din ţinuturile ucrainene dunărene pentru eliberare socială şi naţională (-)" Colectarea documentelor si materialelor Odesa, "Marea revoluție socialistă din octombrie în Estonia" Colectarea documentelor si materialelor Tallinn, "Politica externă a Uniunii Sovietice în timpul războiului patriotic" Documente şi materiale, vol (iunie - decembrie) M , "Politica externă a URSS - " Culegere de documente, vol I (-) M , ; vol II (-) M , ; vol III (-) M , ; vol IV (- iunie) M , "Comerțul exterior al URSS pentru - " Revizuire statistică M , "Bugetul de stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldova pe anul " Kshn , "Documente de politică externă a URSS", volumele I, II, Ιλξ VI, VII, IX-XII, XIV, XV M , - "Realizările puterii sovietice timp de patruzeci de ani în cifre" Culegere statistică M , "Pentru puterea sovieticilor" Cronica evenimentelor revoluţionare din Moldova (martie - ianuarie) Kshn , "Pentru puterea sovietică Lupta muncitorilor din Moldova împotriva intervenţioniştilor şi contrarevoluţiei interne (-) Culegere de documente şi materiale Kshn "Istoria Moldovei" Documente și materiale, vol V Kshn , "Istoria Constituției sovietice (în documente) - " M , "Legăturile istorice dintre popoarele URSS și România în secolele XV - începutul secolului al XVIII-lea" Documente şi materiale în trei volume, vol I: - M , "Rezultatele recensământului populației din întreaga Uniune din " Volumul: "SSR Moldova" M ^ "Rezultatele recensământului populației din întreaga Uniune din URSS (volum consolidat)" M , "M I Kalinin în Uzbekistan" Colectarea documentelor Taşkent, "Colectivizarea fermelor țărănești în regiunile de malul drept ale RSS Moldovenești" Documente și materiale Kshn , "Foante ale clandestinului comunist al Basarabiei - " Colectarea documentelor Kshn , "Materiale de statistică sanitară a Ucrainei - ", vol I, vol I Harkov, "RSS-ul Moldovei în cifre" Scurtă culegere statistică Kshn , "Economia națională a RSS Moldovei în " Culegere statistică Kshn , "Economia națională a URSS" Culegere statistică M , "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic M , "Economia naţională a URSS în " Anuarul Statistic M , "Economia națională a URSS în " Anuarul Statistic M , "Economia Națională a URSS în " Anuarul Statistic M , "Populația globului" Directorul țărilor Răspuns Doctor în Științe Geografice S I Bruk M , "Populația lumii" Director Sub redacția generală a doctorului în economie, profesorul B Ts Urlanioa M , "Locuri locuite ale Imperiului Rus cu sau mai mulți locuitori, indicând populația totală din ele și numărul de locuitori ai religiilor predominante, conform datelor Primului Recensământ al Populației din " Editat de N A Troinitsky SPb , "Procesele de la Nürnberg" Culegere de materiale în două volume, ed , revăzută, vol I M , "Procesele de la Nürnberg ale principalilor criminali de război germani" Culegere de materiale în șapte volume, vol I M , ; vol II M , "Raport privind starea sănătății publice și organizarea asistenței medicale în Rusia în " Pg , "Primul recensământ general al populației Imperiului Rus în III provincia Basarabia Editat de N A Troinitsky SPb , "Industria URSS" Culegere

statistică M , "Colectare de informații statistice despre districtul Khotinsky din provincia Basarabiei" Ediția districtului Khotinsky zemstvo M " "Moldova sovietică de de ani" Culegere statistică Kshn , "Moldova Sovietică la de ani de la Marea Revoluție din Octombrie" Culegere statistică Kshn , "Ucraina Socialistă" Culegere statistică Editat de O M Asatkin (ediția a II-a) Kiev, "URSS în cifre în " Scurtă culegere statistică M , "Cronologia statistică a Imperiului Rus" Publicarea Comitetului Central de Statistică al Ministerului Afacerilor Interne Seria II, nr Sankt Petersburg, ; emisiune Sankt Petersburg, "Cartea de referință statistică a URSS pentru " M , ; "Страна Советов за лет" Сборник статистических материалов M , "Україна" Статистический щорічник Харьків, "L'Agriculture en Roumanie" Atlas statistique Bucarest, "Anuarul Statistic al României pe anul " București, "Anuarul Statistic al României pe anii și " București, "Anuarul Statistic al României pe anii și " București, "Annuaire Statistique de la S D N " Genève, "Buletinul Camerei industriale-comerciale și a bursei de expediere a cerealelor" (București), , N - "Comunicări statistice" București, , mai "Documents on Britich Foreign Policy - " Second Series, vol III London, ; Third Series, vol I London, "Documents on German Foreign Policy - " From the Archives of the German Foreign Ministri Series D (-), vol XI, Washington, ; vol XII Washington, "Documents der Deutschen Politik Der Reich Adolf Hitlers" Band , Teii I Berlin, "Recensământul general al populației României Din Decembrie " Publicat de Dr Sabin Manuilă Vol II, București, ; vol III București, ; vol X întreprinderi industriale și comerciale București, "Statistica agricolă a României în " București, "Statistica agricolă a României în ", vol II București, "Statistico rocenka Republicy Ceskoslovenske" Praga, "Statistica învățământului public și particular din România pe anii școlari - și - " București, "Statistica uzinelor electrice ale României" București, LITERATURĂ a) prerevoluționar sovietic și rus Aksenov D Implementarea legii învățământului universal în RSS Moldovenească Kshn , Alexandra, L I Basarabia și chestiunea basarabeană M , Alexandra L I an de la conference din Viena Balta, Alexandrov A Comunist în știință - "Pravda", , februarie Alexandrov A Despre dezvoltarea morală a individului - Pravda, , martie Alisov Pavel Nouă ani de tâlhărie și violență - "Internaționala Comunistă", , nr ( ) Alisov P și Borisov V Trei zile de domnie Radyansk în Tătarbunary Harkov, Andrus O G Eseuri despre istoria școlilor din Basarabia și RSS Moldovenească în prima jumătate a secolului al XX-lea Kshn , Stația Anikanov I M poartă numele dvs În: "Imeni Lenin" Kshn Antonyuk D I Câteva întrebări despre biografia lui S S Bantke și activitățile sale ca istoric În: "În memoria lui S S Bantke" Kshn , Antonyuk D I Răspândirea ideilor marxist-leniniste în Basarabia ocupată de România regală - Rezumat al tezei de doctorat Kshn , Antonyuk D I Aftenyuk S Ya , Esaulenko A S , Itkis M B Rolul perfid al "Sfatul tsarii" Kshn , Antonyuk D I , Sabadyrev I L Respyndir și student al Marxism-Leninismului în Moldova Kshn , Aftenyuk S Ya - În familia fraternă a popoarelor URSS Kshn , Aftenyuk S Ya Reîntregirea poporului moldovenesc și finalizarea procesului de creare a statalității naționale sovietice a acestuia În: Din istoria mișcării revoluționare și construcției socialiste în Moldova Kshn , Aftenyuk S Ya Politica naţională a lui Lenin a Partidului Comunist şi formarea statalităţii sovietice a poporului moldovenesc Kshn , Aftenyuk S Ya Începutul formării statalităţii sovietice moldoveneşti În: Din istoria mișcării revoluționare și construcției socialiste în Moldova Kshn , Aftenyuk S Ya Victoria puterii sovietice în Moldova și apărarea ei împotriva

intervenționștilor în ianuarie-februarie - "Comunist din Moldova", , Nr
I Aftenyuk S Ya - Sub steagul lui Lenin În Sat: "În numele lui Lenin"
Kshn , Aftenyuk S , Elin D , Korenev A ', Levit I RSS Moldovenească în
Marele Război Patriotic al Uniunii Sovietice - Kshn , Aftenyuk S ,
Stratieevsky K , Tsaranov V Implementarea planului cooperativ leninist
în satul moldovenesc Kshn , Bădulescu A Răscoala din Tătarbunar M ,
Bantke S ani de luptă împotriva boierilor români M-L , Barbulat V
Creşterea clasei muncitoare a RSS Moldoveneşti În: Din istoria mișcării
revoluționare și construcției socialiste în Moldova Kshn , Slabă
speranță de viață pentru M S M , Bezymensky L A Lecții de istorie -
"Întrebări de istorie", , nr Alb P F Despre unele trăsături ale
construcției național-state în Ucraina în perioada de tranziție de la
războiul civil la construcția pașnică (sfârșitul anilor -) În:
"Probleme actuale ale istoriei construcției statului național (Rezumate
ale comunicărilor la Conferința Întregii Uniri de la Dușanbe în mai) M
, Yendzhyus A I Creșterea nivelului cultural al oamenilor muncii din
Lituania sovietică în anii - Vilnius, Berejkov Valentin La cotitura
păcii și războiului - "Lumea nouă", , nr Berejkov V Într-o misiune
diplomatică la Berlin - M , Bereznyakov N V Lupta muncitorilor din
Basarabia împotriva intervenţioniştilor în anii - Kshn , Bereznyakov N
V Din istoria luptei diplomației sovietice pentru eliberarea Basarabiei
în anii - - "Însemnări științifice" ale Institutului de Istorie al
Filialei Moldovei a Academiei de Științe a URSS, vol VI (serie
istorică) Kshn , , Bereznyakov N V , Bobeyko I M , Kopaysky Ya M ,
Murzak U G , Platon V P Lupta poporului muncitor al Basarabiei pentru
eliberarea și reunirea lor cu Patria sovietică (-) Kshn , Bereznyakov
N V , Kopansky J Platon V P Sub steagul roșu al revoluției Kshn ,
Bobeyko I M Organizația comunistă a Basarabiei în fruntea luptei
maselor împotriva fascismului și amenințarea unui nou război, pentru
eliberarea regiunii de sub ocupanții boier-români (-iunie) Rezumat al
tezei de doctorat Kshn , Bodyul I Importantă problemă socială a
construcţiei comuniste Kshn , Bodyul I Octombrie și transformări
sociale - "Pravda", , octombrie Bodyul I I Despre proiectul Modelului
de Carte a gospodăriilor colective (artel agricol) - "Comunist din
Moldova", , Nr I Bodyul I Moldova Transfigurata - Pravda, , iunie
Bodyul I Glorios patruzeci de ani - "Comunist din Moldova", , Nr Bodyul
I Uniunya de nezdrunchinat a republican soviet - "Communistul
Moldovei", , Nr Boltin E Politica externă a URSS în ajunul și în timpul
Marelui Război Patriotic - "Comunist", , nr "Marea Enciclopedie
Sovietică", ed , vol M , "Marea Enciclopedie Sovietică", ed ,
volumele , , , , , , , , p

 AM Lazarev STATALITATEA MOLDOVEI SOVIETICĂ ȘI PROBLEMA BASARAB Editor I Lutokhin Artista L Studennikova Editor artistic I Shchipanova Redactor tehnic N Pripa Corectori S Nechaeva, N Svinkina Predat setului /IV Semnat pentru publicare /IX AB Formatul este O'X OOïI\ζ Tip de hârtie Numarul Foi tipărite Uch -ed foi , Ediția Pret ruble cop Zach nr Editura "Cartya Moldovenyaska" Chișinău, str Jukovski, IWO Poligrafkombinat Poligrafprom Goskomizdat MSSR, Chișinău, str Chorby,